Swensk Ordabok

”Swenskan är ordarik.”
Swedberg i samtal med Carl XII, Lund 1718

Jesper Swedberg

Swensk Ordabok

Utgiven efter Uppsala-handskriften,
med tillägg och rättelser ur övriga handskrifter,
av Lars Holm

Stiftelsen för utgivande av Skaramissalet

Denna bok är tryckt med bidrag från

Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur

Kungliga Gustaf Adolfs Akademien

Samfundet Pro Fide et Christianismo
(Kh Nils Henrikssons stiftelse)

Sparbanksstiftelsen Skaraborg

Grevillis fond

Stiftelsen Längmanska Kulturfonden

© Lars Holm
Skara stiftshistoriska sällskaps skriftserie, nr 46
ISBN 978-91-977365-8-9
Acta Bibliothecae Scarensis. Skrifter utgivna av
Stifts- och landsbiblioteket i Skara, nr 12
ISSN 0349-0726
ISBN 978-91-85980-28-4
Grafisk form: Christer Pahlmblad
Tryck: Fälth & Hässler, Värnamo, 2009

Tabula benefactricum benefactorumque

För jämnt 50 år sen, 1958, fick jag ett förelagt ämne för en trebetygsuppsats i ämnet Litteraturhistoria med poetik vid Lunds universitet: ”Hur föreställer sig psalmisterna i 1695 års psalmbok tillståndet mellan döden och uppståndelsen?” Jag skrev uppsatsen, dock utan större arbetsglädje. Men studiet ledde till ett möte med Jesper Swedberg som språkman och lexikograf, och jag trollbands bums, inte minst av hans hårdnackade försvar för den fornsvenska böjningen av svaga substantiv (som ande – anda, kvinna – kvinno). Och på den vägen är det. Litteraturprofessorns namn må förbli onämnt, eftersom mitt tack väl inte skulle nå honom, där han vistas i de dunkla trakter till vars kartläggande han bad mig att bidra.

Gun Widmark kom till Uppsala som professor i Nordiska språk 1973, samtidigt som jag insåg att lärarutbildning och gymnasiesvenska inte helt kunde fylla mitt arbetsliv med innehåll. Hon blev min handledare fram till disputationen på *Swensk Ordabok – bakgrund och tillkomsthistoria* 1986. Utan Guns trogna uppmuntran hade Swedbergs ordbok aldrig nått trycket.

Återbördad till Skåne fick jag tillgång till en arbetsplats och kunde rådfråga en grupp forskarkolleger på SAOB i Lund. Av dem intar Lars Svensson en särställning. Han har visat ett aldrig sviktande intresse för mitt arbete och stött det med både snabb och säker textgranskning och förslag på lämpliga medarbetare. Utan Lars en vida sämre edition.

Under en kort men intensiv period deltog Lennart Larsson i editionsarbetet. När jag ännu klamrade mig fast vid ett slags ”pseudofaksimile” som den bästa utformningen, gav han mig mod att överge de diplomatariska idealen och sträva efter en ”ren text” med diskret utformade noter. Denna utgåva bär i mycket Lennarts signum.

Utan att i detalj redovisa deras insatser vill jag tacka även Hans Jonsson,

Lillemor Santesson, Barbro Ståhle Sjönell, Bo-A. Wendt och Lars Wollin för att de ägnat tid och tanke åt att främja mitt arbete med *Swensk Ordabok*.

Mats Thelander, Sven-Göran Malmgren och Christer Platzack har alla flera gånger låtit mig nyttja sina seminarier som en tummelplats för min närkamp med Swedberg och hans ordbok.

På annan plats i de inledande avsnitten listas de bibliotek vilkas tjänster varit oundgängliga för editionens färdigställande. Eftersom jag inte kan namnge flertalet av de hjälpsamma bibliotekarierna, låter jag en av dem representera skrået: Sven-Olof Ask i Skara.

Trots alla goda råd och hjälpinsatser höll utgivningen av *Swensk Ordabok* på att gå i stå. Men 2006 tog Johnny Hagberg kontakt med mig, som tilltänkt medarbetare i den planerade *Jesper Swedberg – en antologi*. Snart utvidgades planerna till att gälla en publicering av själva ordboken. Nu hade jag funnit den entreprenör jag saknat. Johnny förmådde fonder och akademier att satsa pengar på projektet – de förtecknas på titelsidans verso. Ett avtal upprättades, med *Stiftelsen för utgivande av Skaramissalet* som huvudman för publiceringen av ordboken.

Nu kunde kvalificerade medarbetare sökas och arvoderas. Birgitta Tuvestrand har kontrolläst hela ordbokstexten mot goda kopior av Uppsalahandskriften och varianter ur andra handskrifter, med särskild uppmärksamhet på latinet. Christer Pahlmblad har utfört slutredigeringen av texten och utformningen av volymen med stor skicklighet. Han har därvid spelat rollen inte av en lydig tekniker utan snarare av en ifrågasättande medutgivare. Mina svåröverblickbara datafiler blev Christers lättillgängliga bok.

Mitt arbete med *Swensk Ordabok* har till största delen utförts i hemmet och berört min närmaste krets. Jag blev datorbrukare sent i livet – och med dåliga förutsättningar. Utan ständiga lektioner och hjälpinsatser vid min iMac av mina barn Martin Holm och Lisa Christensen hade det aldrig bli-

vit någon edition. Och min fru Karin, som länge hade varit kriarättaränka, har fått uthärda lotten att vara lexikografihistorikeränka, samtidigt som hon tålmodigt fött (och gött) mig, skött mig och stött (och någon gång stört) mig.

Jag tackar alla de nämnda – men pådyvlar inte någon något ansvar – och hoppas att de var och en ska finna många ord att glädjas åt och kanske några att reta sig på i *Swensk Ordabok*.

Lars Holm

Innehåll

INTRODUKTION

Swedberg och *Swensk Ordabok* • 13

Redigeringsprinciper • 37

Lars Holm om Jesper Swedbergs *Swensk Ordabok* • 44

Källor och referenser i *Swensk Ordabok* • 46

Bibelns böcker • 79

Latinskt (etc.) metaspråk i *Swensk Ordabok* (urval) • 82

Bildexempel ur handskrifterna • 87

JESPER SWEDBERG: SWENSK ORDABOK

R 589e, Uppsala universitetsbibliotek • 99

Illustrationer

Bilder

1. SSLB, Jesper Swedberg, kopparstick av J. C. Böcklin 19
2. SSLB, Brunsbo biskopsgård, teckning av J. G. Thun 20
3. SSLB, MS Swedberg 1, opag. (Sk1, titelsida) 87
4. UUB, R 589e, opag. (U, bokcensorsutlåtande) 88
5. UUB, R 589e, opag. (U, början av Förrspråk) 89
6. SSLB, MS Swedberg 1, s. 183. (Sk1, början av bokstaven F) 90
7. UUB, R 589e, s. 149 (U, början av bokstaven F) 91
8. SSLB, J. Swedbergs samling 13, s. 66 (Sk2, början av bokstaven F) 92
9. KB, N 26, s. 329 (St, början av bokstaven F) 93
10. LiSB, B 121:1, s. 826 (L, början av bokstaven F) 94
11. SSLB, MS Swedberg 1, s. 1262. (Sk1, slutet bokstaven Ö och datering) 95
12. UUB, R 589e, s. 784 (U, slutet bokstaven Ö och datering) 96
13. SSLB, J. Swedbergs samling 13, s. 359 (Sk2, slutet bokstaven Ö och datering) 97
14. KB, N 26, s. 6082 (St, slutet bokstaven Ö och datering) 98
15. UUB, R 589e, opag. (U, titelsida) 103
16. UUB, R 589e, opag. (U, bibelförkortningar) 104

Tabeller

1. Översiktlig jämförelse mellan de olika handskrifterna av *Swensk Ordabok* 25
2. Innehållskategorier i *Swensk Ordabok* 28

Figur

1. Stemma för de olika versionerna av *Swensk Ordabok* 28

INTRODUKTION

Swedberg och *Swensk Ordabok*

TRYCKTA ORDBÖCKER

Man kunde kanske mena att ett språk når sin myndighetsålder, när det finns överblickbart presenterat i en ordbok. Därför märks inte bara Bibeln utan också monumentala lexikon bland de första stora projekten för den nya trycktekniken under 1400- och 1500-talet. Latin var både källspråk och metaspråk; denna språkens moder stod för både ordförråd och ordförklaringar. Men även andra språk, döda och levande, pockade på uppmärksamhet. Gamla testamentet är ju skrivet på hebreiska, Nya testamentet på grekiska, som också under renässansen blev de lärdes modespråk och öppnade vägar till den hedniska antiken. Behovet av ordböcker var skriande. Och ordböcker skrevs, trycktes och såldes, först i Tyskland, Italien, Schweiz och Frankrike, och redan inom ett sekel efter Gutenbergs 42-radiga bibel även i ett så fattigt och perifert beläget land som Sverige.

För Jesper Swedberg, som föddes 199 år efter det att den första Gutenbergbibeln tryckts, var stora ordboksverk ett självklart hjälpmedel för bokliga studier. I ”Förrspråk” till sin *Swensk Ordabok* nämner han fyra upphovsmän till verk som fanns spridda över Europa. Det rör sig om foliovolymer som i tyngd och tjocklek – och antalet uppslagsord – vida överträffar vår tids standardordböcker. I Genève trycktes Johann Scapulas *Lexicon graeco-latinum*, i Paris Robert Estiennes (Stephanus) *Thesaurus linguae latinae*, i Leipzig Basilius Soranus Fabers *Thesaurus eruditionis scholasticae* och i Reggio (Emilia, Italien) Ambrogio Calepios (Calepinus) *Dictionarium latinum*, som skulle komma att ges ut i 211 olika upplagor mellan 1502 och 1779. Calepinusutgåvorna har ofta inte mer än namnet gemensamt, och snart svällde detta verk ut till att omfatta elva språk (dock inte svenska), som t.ex. *Dictionarivm vndecim lingvarum*, Basel 1616. Swedberg kände alltså till dessa fyra stora ordböcker (i vardera en eller flera upplagor), men om och hur han

påverkades av dem i sin lexikografiska metod återstår att utröna. Kanske han bara sökte ord i dem – eller nämnde dem av lärdomspråk.

Ordboksutgivningen i Sverige började anspråkslöst 1538 med den ämnesvis uppställda latinsk-svenska ordlistan *Variarum rerum vocabula*, avsedd för latinpluggande djäknar; många upplagor följde, ända in på 1700-talet. 1587 trycktes den första ordbok som utgår från svenskan, ordnar dess ord alfabetiskt och översätter dem till latin och grekiska: Elaus Petri Helsingius' *Synonymorvm libellus*. Trots sidantalet (ca) 600 är täckningen av det svenska ordförrådet ganska gles. Så fortsatte det under 1600-talet och början av 1700-talet med nya titlar och nya upplagor av gamla titlar. Skolan var huvudavnämare. Där gällde språkundervisningen i första hand latin, i andra hand grekiska och i tredje hand hebreiska; i modersmålet svenska undervisades det ju inte. En mycket omfattande ordbok är den s.k. "Lincopensen", *Dictionarium. Latino-sveco-germanicum* av Nic. Grubb och Jonas Petri Gothus, 1640. Här finns en ganska kort och bristfällig svensk-latinsk del, men en desto större latinsk-svensk, som Swedberg kan ha använt att ösa både latinska och svenska ord ur, även om han inte nämner det. Efterhand sammanställdes ordböcker också över levande språk med köpmän, diplomater – som nu hellre talade franska än latin –, resenärer och andra som målgrupper, först mellan svenska å ena sidan och tyska och franska å andra; engelska dök upp i en svensk ordbok först 1734. Då var *Swensk Ordabok* färdigskriven, och dess författare inväntade den eviga saligheten.

Fram till början av 1700-talet hade alla svenska ordböcker varit tänkta som praktiska hjälpmedel. Att de var två- eller flerspråkiga var en självklarhet. Nu sammanställdes två verk som i stället syftade till att inventera det svenska språket, visa upp dess rikedom och variation. Att de översatte de svenska orden till latin (och ibland flera andra språk) jävar inte det påståendet. Det var ännu den självklara metoden, onekligen smidig och utrymmessnål – det hade den varit i dag också, om vi bara hade varit lika slängda i latin som ordboksbrukarna var under 1600-talet. Men därmed upphör likheterna mellan de två ordböckerna. Den ena trycktes, den andra förblev

otryckt. Den ena tjänade till en del som förebild men mera som motbild för den andra. Båda ingår i var sin ordbokstradition i Sverige. Den ena är Haqvin Spegels *Glossarium-Sveo-Gothicum Eller Swensk-Ordabook*, tryckt i Lund 1712. Den andra är Jesper Swedbergs *Swensk Ordabok,* som nu når trycket efter nästan 300 år.

De ”två traditioner” jag syftar på är inga vedertagna begrepp. Kanske gör jag visst våld på verkligheten, men jag menar att man kan se två olika linjer framträda inom svensk lexikografi. I den ena traditionen återfinns Georg Stiernhielm, Olof Verelius, Haquin Spegel, Johan Ihre (och i senare tid Björn Collinder!), i den andra traditionen Ericus Schroderus, Jesper Swedberg, Jacob Serenius, Abraham Sahlstedt, E. W. Weste, A. F. Dalin (och efterhand nästan alla lexikografer). Det skulle föra för långt att här presentera och karakterisera alla de nämnda författarna och deras verk, men några djärvt generaliserande kommentarer må kanske tillåtas: Stiernhielmlinjen står för det (spräng)lärda, det forntida, det fantasifulla – inte minst ifråga om etymologier. Dess ordböcker kan vara mera underhållande än Schroderuslinjens; jag kan tänka mig att många sträckläser Spegel hellre än Swedberg. Schroderuslinjen däremot står för det det samtida, det icke ifrågasatta – för vad man säkert vet, inte vad man (vilt) gissar. Tiden arbetade för den mera pragmatiska linjen. Det är kanske typiskt och i alla fall beklagligt att Schroderus’ *Dictionarium quadrilingue* fick ligga otryckt i 300 år – liksom Swedbergs *Swensk Ordabok.*

JESPER SWEDBERGS LIV OCH KARRIÄR

När Swedberg föddes 1653, styrde drottning Christina Sverige, och Stiernhielms *Hercules* var ännu inte tryckt. När han dog 1735 hette den maktlöse kungen Fredric I, och Dalins *Argus* var tidskriften *à la mode*. Swedberg liv sammanföll alltså med senare delen av den period som nordister brukar kalla äldre nysvenskan. Hans moder var prästdotter och fadern bergsman i Falun. Deras gård hette *Sweden*, och *berg(et)* var landets största rikedom: koppargruvan; så namnet gav sig självt. Både möderneslektens kyrkliga

ordförråd och fädernets gruvtekniska och metallurgiska terminologi finns rikligt företrädda i *Swensk Ordabok*. Teori och praktik, himmelskt och jordiskt är Swedbergs dubbla signum.

Han mötte *sin första institution* i Falu trivialskola, och intrycken därifrån skapade hos honom en livslång lidelse för värdet av en god och human skola:

> Vthi Fahlu schola war jag i några åhr: men mig til fögo froma. Jag råkade ther vt för en ganska grym och bister Hörare eller Collega. Som med trug, dunder, hot och slag, och försmädelser alt wille truga, jaga och slå in. Han kom ock sellan nychter in i scholan. Ty kallade the honom ock Öhl H:r Pehr. Hwar om jag mig på ett annat stelle i mina skriffter vtlåtit hafwer. Och ther hos gifwit mina tanckar til förstå; huru mongt wackert och qwickt hofwud och emne blifwer förstördt och förderfwadt och skremdt ifrå bokeliga wetenskaper af sådana Orbiliis [= agande lärare]. Jag säger af sådana tyranniska och omenniskeliga läromestare, jag hade när sagdt, bestar. Men ther scholarna äro försedde med gudfruchtiga, froma, nychtra, sachtmodiga och trogna lärare, ther hafwa barnen, föräldrarna, riket, och Gudz församling en dråpelig och obeskrifwelig båtnad vtaf. Och sådane scholar och lärare stå intet med penningar at betalas. I medel tid heter och blifwer thet; *the sönderrifwa grunden, hwad wil then rettferdige vtretta?* Grunden äro i wiß afseende barnen: hwar af land, rike och Gudz församling skal styrd wara och sitt bestånd hafwa. (*Lefwernes Beskrifning*, s. 27.)

En god skola krävde naturligtvis goda ordböcker, och Swedberg bidrog själv med två (huvudsakligen) latin-svenska, en mindre 1713 och en större 1715. Då var *Swensk Ordabok* redan under arbete.

Swedbergs försök till en helhetsbild av modersmålet heter *Schibboleth. Swenska språketz rycht och richtighet*, 1716. Här finns kapitel om bl.a. ortografi, morfologi och interpunktion men också flera lexikografiska partier med inriktning på gamla, bibliska resp. främmande ord. Swedbergs stavningsregler – som skulle bli normgivande för 1700-talet – retade upp mångsysslaren och polyhistorn Urban Hiärne, och en skriftväxling med otidigheter och censuringripande följde. Swedberg lät också trycka *En kortt swensk grammatica*, 1722.

Swedberg var inte bara intresserad av svenska språket, han älskade det – eller som han själv formulerar det i sin *Lefwernes Beskrifning*:

> Min medömkan och mitt nit, som jag drager för wårt ädla modersmåhl, hafwer drifwit mig til thetta [att revidera språket i bibel och psalmbok], och drifwer så lenge jag äter Swenskt bröd, och dricker Swenskt öhl. (s. 455)

När Swedberg mötte Carl XII i Lund 1718, kretsade deras samtal inte så mycket kring krig som kring språk. *Lefwernes Beskrifning* vittnar därom:

> I thet samma säger Konungen til mig; hwar står thet i Bibelen? Ty fem wekor tilförena, tå jag ther predikade, komme wi til at tala om wårt Swenska språk, vti monga herrars åhöro, frågar mig Konungen, om wi icke kunde behielpa oß med Swenska ord, vtan at bruka fremmanda? Så swarar jag; thet wore wel, om thet kunde komma ther til: ty Swenskan är ordarik. Doch kunne wi icke vndgå, at wi vti mykit moste gripa til fremmanda ord. Tå frågar Konungen, om några fremmande ord finnas i Bibelen? Jag swarar; wi hafwe ther *fundera, materia, musica, disputera*. (s. 573)

Swedberg visste vad han talade om. Han höll just på med det av sina livsprojekt som stod hans hjärta närmast: *Swensk Ordabok*. Han tävlade avsiktligt med Spegel och var nog medveten om att han på allvar inledde en annan och ny ordbokstradition i Sverige: pragmatisk, i detaljer ibland normativ men i stort deskriptiv, måttligt puristisk, skeptisk mot vidlyftiga etymologier, öppen för ordrikedomen – både i domkapitlets och i drängstugans vokabulär.

Åter till Swedbergs bildningsväg. Hur stort hans intresse för modersmålet än vore – det skulle dröja nästan 200 år, innan man kunde studera och forska i det vid svenska universitet. Swedbergs gudstro var och förblev stark genom hela hans liv; inte för intet hade Gud ingripit och räddat honom, då han som sjuåring fallit i kvarnrännan och fastnat i hjulskovlarna. Teologin blev hans givna fakultet vid universitetet, *hans andra institution* på livsvandringen, sedan han först slösat bort nästan ett decennium på splitt-

rade studier och snobbigt studentliv i Uppsala och Lund. 1674 var han åter i Uppsala, och nu blev det mera allvar av, mycket tack vare professor Martin Brunnerus' milda ledning. 1682 blev Swedberg filosofie magister, året efter prästvigdes han. 1684–85 gjorde han en *grand tour* till England, Frankrike, Holland och Tyskland (bekostad med första hustruns förmögenhet); han ger målande glimtar från resan i sin *Lefwernes Beskrifning*. Ett resultat av resan blev att han kunde läsa – och citera – böcker på fyra levande kulturspråk.

Nu var Swedberg rustad att träda in på den nationella scenen; om man vill kan man kalla det *hans tredje institution*. Han utnämndes till e.o. hovpredikant hos Carl XI, och hädanefter skulle han inte förrän mycket sent i livet och knappast frivilligt sluta att lägga sig i rikets styrande. I sin *Lefwernes Beskrifning* (s. 27) citerar han till och med "Min Regerings form", som föreslog en maktbalans mellan monark och ständer. Och en lämplig biktfader åt majestätet skulle det nog gå att skaka fram. Swedbergs politiska idéer föll inte frihetstidens grundlagsfäder på läppen.

Den teologiska karriären fortsatte med en professur vid Uppsala universitet; 1692–93 var Swedberg också dess rektor. Först 1705 blev han teologie doktor vid samma universitet, men då hade han redan tillträtt det ämbete som han skulle bekläda under sina sista 30 år: episkopatet i Skara. (Man kan leka med den vanvördiga tanken att landets dignitärer, världsliga som kyrkliga, ville ha honom på lite avstånd från maktens centrum i Stockholm; de andra stiftsstäderna låg ju närmare, utom Lund och Växjö.) Nu hade Swedberg alltså för gott funnit sitt rätta hem i *sin fjärde institution*: kyrkan, den svenska, ortodoxa, statsbärande kyrkan. Med den basen kunde han upprätthålla kontakten även med de andra tre institutionerna.

Vi återvänder till Swedbergs 1690-tal, då två stora kyrkliga projekt startades, med kung Carl XI:s samtycke. Man ville låta göra en ny översättning av bibeln, som hade tryckts i flera upplagor sedan reformationen, alla dock bara lätta friseringar av Gustaf Wasas bibel från 1541. Och man ville skapa en rikspsalmbok för alla svenska kyrkobesökare, dvs. alla svenskar. I båda pro-

Bild 1. *Jesper Swedberg, kopparstick från 1700-talets början av Johan Christopher Böcklin. Stifts- och landsbiblioteket i Skara.*

Bild 2. *Brunsbo biskopsgård år 1835. Teckning av prästen Johan Gustaf Thun (1798–1843) i dennes skissbok med 51 teckningar från Västergötland och Dalsland. Tillhör Stifts- och landsbiblioteket i Skara.*

jekten fanns det många kockar runt grytan, många stridiga viljor, uttalade och outtalade personliga motsättningar. Bibelrevisionen slutade snöpligt: Carl XII:s bibel, 1703, skiljer sig inte nämnvärt från Gustaf Wasas. Swedberg både vann och förlorade striden: de gamla böjningsformerna behölls (vinst), och den gamla stavningen behölls (förlust). Psalmboksprojektet fick en helt annan utgång: Swedberg drev igenom att *Then swenska psalmboken* trycktes 1694; hans motståndare fick den indragen; en något förkortad och reviderad version bär årtalet 1695 (men trycktes först 1697). Inte minst Swedbergs egna psalmer och psalmöversättningar utsattes för petig granskning. 1694 års psalmbok, som brukar kallas ”den swedbergska”, låg i högar och möglade i källaren på Stockholms slott; ett antal utskeppades till emigranter och indianmissionärer i Amerika; på så sätt fick man det påstått irrläriga på behörigt avstånd. Men Swedberg lät sig inte nöja i bibelfrågan heller. 1728 trycktes ”hans egen” *Biblia* hos Moeller i Skara. Att i detalj jämföra den med Carl XII:s återstår att göra, vad gäller såväl språk som teologi.

Swedbergs energi var outtömlig. Som biskop var han ständigt verksam. Han predikade, höll prästmöten, visiterade och skrev – både uppbyggelse- och stridsskrifter. Som biskop hade han ansvar inte bara för västgötar utan också för svenskar i förskingringen: i London, Lissabon, Amerika. Om det sistnämnda framtidslandet handlar den bok hans sist fick se i tryck: *America illuminata*, 1732. De två största verken – både i omfång och betydelse – trycktes aldrig under hans livstid, men Swedberg hann under 1720-talet med både att skriva dem och kopiera dem i vardera flera exemplar: *Swensk Ordabok* och *Lefwernes Beskrining*.

Han var den verklige *pater familias* och hade två söner och fyra döttrar med sin första hustru. När hon dog, gifte han snart om sig, och denna andra hustru hann adlas Swedenborg samman med styvbarnen, innan hon dog, varefter hon ersattes med en tredje. Swedbergs förstfödde son överträffar fadern i berömmelse, inte minst i den anglosaxiska världen: Emanuel Swedenborg. Den andre sonen, Jesper efter fadern, blev stamfar för den adliga ätten. Men dessförinnan utförde han ett årsverke, varförutan denna

edition aldrig kommit till stånd: just återkommen från Nordamerika, dit han sänts ”at i sina vnga dagar se werlden, och lära slita och tola ondt, effter han war något yr vtaf sig” (*Lefwernes Beskrifning*, s. 229), sattes han av fadern att kopiera *Swensk Ordabok*, med vad som skulle bli Uppsala-handskriften som resultat.

Med sin bildning, livsaptit, självständighet, stridsiver och djärvhet att bryta mot traditioner var Swedberg en äkta renässansmänniska, men han var samtidigt en verklig upplysningsman, som systematiskt ville redovisa svenska språkets ordskatt i dess helhet.

SWEDBERGS KAMP FÖR SIN ORDABOK

Om inte förr så under sin europeiska bildningsresa började Swedberg intressera sig för ordböcker – och välva planer på att själv skriva en sådan över sitt älskade svenska språk. Det var en nödvändig förutsättning för hans önskan att låta ”alt lärande ske på modersmåhlet”. Vid sekelskiftet 1700 fick han vetskap om Haqvin Spegels planerade *Glossarium*, som ju inte trycktes förrän 1712. De båda biskoparna arbetade alltså parallellt under ett decennium med var sitt ordboksprojekt. Swedbergs *Schibboleth* trycktes 1716, men hade legat mer eller mindre färdigt sedan sekelskiftet. Här ingick bland flera olika ordlistor också ”Ett Prof på en Swensk Ordabok”, som dock bara ger en blek aning om vad som komma skulle.

Redan före 1720 talar Swedberg om olika svenska ordböcker, som han har under arbete. Han nämner också att manuskript gått förlorade genom eldsvåda. Hur dessa alternativa förarbeten till ordboken sett ut kan inte klarläggas. Från och med det nämnda årtalet kan man emellertid med säkerhet börja tala om *Swensk Ordabok*, eftersom dess äldsta handskrift är daterad den 20 maj 1720. Nu börjar också Swedbergs kamp för att få sin ordbok publicerad. Man kan följa hans ansträngningar främst i två bevarade dokumentserier: dels Swedbergs egna brev mellan åren 1718 och 1730 till bokcensorn Johan Upmarck-Rosenadler (som han också var i släkt med), dels Kanslikollegiets protokoll från 1721 till 1732.

I januari 1721 skriver Swedberg till bokcensorn:

> Jag har ett fullkomligit Swenskt Lexicon ferdigt. Orden och ordalagen gifwen på Latin, såsom en Soranus har giordt, bekrefftade af Bibelen och gamla gäfwa Swenska böker. […] Ther äro inga sådana saker, som man skal fruchta före gå emot Cancellie eller trycke ordningarna. Blir en laglig qvart. Finge jag ther en god förleggare til, wore thet wel. Boken skulle effter hand sökias och betala sig.

Den hoppfulle Swedberg fick omedelbart gensvar. Innan en vecka hade förflutit föredrogs ärendet i Kanslikollegiet, som tycktes ställa sig positivt till en utgivning – under förutsättning att Swedberg inte envisades i rättstavningsfrågan. I den året därpå tryckta *En kortt Swensk Grammatica* fick han praktisera och försvara sin ortografi, men där gick också gränsen för Kanslikollegiets tolerans. I ett av dess protokoll samma år läses:

> H[err] Rosenadler föredrog widare, at Biskop Swedberg hijtsändt en des så kallad ordabok til tryckande, och som des ortographie hwilken han dermed tänckер at införa, warder således ibland Ungdomen antagen, så förfrågade sig H[err] Cantzli:R[åde]t om derwid skall förblifwa, eller om han [radering] skall rätta sig effter den af samtl. Presterskapet i Nya Bibelen wedertagne skrifarten. Fantz bäst och säkrast wara, det bem[älte] Ordabok bör inrättas effter swenskan uti Bibelen, hwarom H[err] Rosenadler swarar H[err] Biskopen. […]

Därmed var kampen förlorad, och inte ens genom ett personligt framträdande inför Kanslikollegiet 1723 kunde Swedberg vinna gehör. Nu framfördes dessutom *ekonomiska* betänkligheter utöver de *ortografiska*: landet hade inte råd med ett så krävande projekt som utgivningen av en stor ordbok.

Så sänker sig den offentliga tystnaden över *Swensk Ordabok*. I ett frihetstida rådsprotokoll från 1731 figurerar Swedberg i en helt annan fråga. Han har vänt sig personligen till drottning Ulrica Eleonora och bett att få några exemplar av sin ”förbjudna” och beslagtagna psalmbok. För detta tilltag tillrättavisas han strängt. Nu fanns det även *politiska* hinder för en utgivning av ordboken.

Men Swedberg gav inte upp. Han arbetade vidare med sin ordbok på både mikro- och makroplanet. Dels lade han till nya uppslagsord, dels såg han till att det gjordes ”säkerhetskopior”. Idag existerar tre kompletta och två fragmentariska handskrifter av *Swensk Ordabok*. De listas i *Tabell 1* i kronologisk ordning, och ett stemma ges i *Figur 1*, men jag vill här ge några ytterligare kommentarer. Jag har inte lyckats utröna, om det finns eller har funnits fler än dessa fem handskrifter, som jag benämner efter de bibliotek där de förvaras. Den äldsta bevarade kallar jag *Skara 1* (Sk1). Texten är skriven av upphovsmannen själv, och bandet får betecknas som ett första, ännu inte komplett arbetsexemplar. Inte desto mindre finner man här många gånger korrekta svenska och latinska stavningar och bibel- och andra citat, när senare handskrifter har förvanskade former. En okänd, förlorad version måste ha funnits mellan Sk 1 och nästa bevarade handskrift, *Uppsala* (U), som skulle komma att bli Swedbergs eget arkivexemplar, i vilket han gjorde tillägg och rättelse livet ut. Huvudtexten i U skrevs av sonen Jesper, som ibland – särskilt i början – hoppade över ord, som han kanske hade svårt att tolka eller inte förstod. Några av dessa luckor fylldes sedan i av prästen Daniel Hodell, troligen samtidigt med att han på biskopens uppdrag utförde en komplett avskrift, *Skara 2*, (Sk2). Andra tillägg i U är sannolikt införda av lektorn och kyrkoherden Petrus Schenberg, som efter Swedbergs död gav *Swensk Ordabok* ett slags preliminär upprättelse genom att – i starkt förkortad och ofta censurerad form – bruka den som svensk-latinsk del i sin ordbok *Lexicon latino-svecanum*, 1739. Återstår två fragmentariska versioner, båda av den åldrade Swedbergs egen hand: *Stockholm* (St) och *Linköping* (L). St har varit komplett men någon gång skadats av ”frätande vätska” (KB:s katalog) med stora textförluster; L består nu av cirka en tiondel av ordboken, ett par partier i början av alfabetet. Givetvis beaktas deras varianter och (få) tillägg i editionen av *Swensk Ordabok*.

Det är lätt att instämma i Jesper Swedbergs ord i testamentet: ”ordaboken moste tryckias”. Den svåra frågan är bara *hur*, efter vilka principer?

Tabell 1. *Översiktlig jämförelse mellan de olika handskrifterna av* Swensk Ordabok

Nr.	Bet.	Bibliotek	Hand	Dateringar	Antal sidor	Karaktär
1	Sk 1	Skara SLB	Jesper Swedberg (m.fl.)	1720, -22	1097	tidigt arbetsex.
2	U	Uppsala UB	Jesper Swedenborg, Jesper Swedberg m.fl.	1722, -24, -25	785	sent arbetsex.
3	Sk 2	Skara SLB	Daniel Hodell	1722, -26	359	reserv- / bruksex.
4	St	Stockholm KB	Jesper Swedberg	1722, -32	1171	tryckmanus
5	L	Linköping SLB	Jesper Swedberg	–	138	(tryckmanus / bruksex.?)

Figur 1. *Stemma för de olika versionerna av* Swensk Ordabok

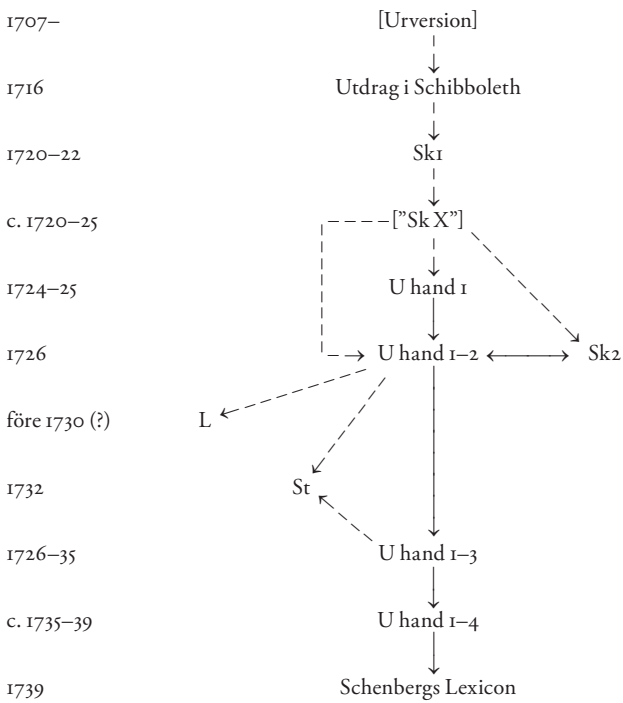

Hakparentes: okänd, tänkt version. *Heldragen pil*: säkert beroende.
Streckad pil: sannolikt beroende.

Ett sätt kunde vara att följa *trohetsprincipen*, dvs. att återge originalet så noggrant som möjligt och göra en *diplomatarisk* utgåva. Ett avgörande problem är att det finns flera original, som alla är mer eller mindre defekta. Den mest fullständiga versionen av ordboken är ju en avskrift av sonen Jesper, översedd och utökad av fadern-författaren. Och att Uppsala-handskriften bör ligga till grund för en utgåva är närmast självskrivet.

Ett annat sätt är *brukbarhetsprincipen*. *Swensk Ordabok* öppnar, som ingen annan ordbok – eller annan överblickbar samtida källa – en väg till den karolinska tidens svenska ordskatt. I det perspektivet blir en enskild skrivares egenheter med interpunktion, förkortningar, val mellan stor och liten bokstav och liknande av mindre intresse, och en *normaliserad* och *restaurerad* utgåva ter sig mera motiverad. Min strävan är alltså att – äntligen – göra Ordaboken tillgänglig för läsare och brukare som vill fördjupa sig i den svenska som talades och skrevs för 300 år sedan. (Se vidare Redigeringsprinciper nedan.)

SWEDBERGS LEXIKOGRAFISKA METOD

För att kunna överblicka och beskriva men också för att praktiskt nyttja en ordbok, kan man få hjälp av att schematisera och kvantifiera dess innehåll. *Swensk Ordabok* är i detta avseende så lätthanterlig, att det förefaller högst sannolikt att Swedberg följde en egen lexikografisk standardmall, som han dock aldrig själv diskuterar teoretiskt – men ständigt demonstrerar praktiskt. Den enda inhemska förebild han kan sägas ha haft är Spegels *Glossarium*, men han avviker mera från det än han följer det. Så här lyder en artikel hos Spegel:

> **Dwale** / *Act*. 10, 10. är egenteliga half-sömn. En Dwale betyder *antiq*. en narr / fåne / eller then ther går altid lika som sömnig; *Gall. sombre*. Men *h. l.* betyder thet sinnes bortryckning. *Luth. Germ.* entzücket. *Græc.* ἐκστασις. *Lat. excessus mentis, deliqvium. Ital. ratto di mente. Angl. a trance. Holl. vertreckinge van sinnen. Dan.* und-ryct. *Gloss. marg.* falt en selsom siun [?] paa hannem indvortis *&c.*

> Dwal ɔ: sömnachtighet. *Angl. dull. Dan.* duul ɔ: *torpidus, minus alacer.* […] Dwalm. *vid. Stiern. in Hercul.* […]

Så här lyder motsvarande artikel dwale (fetstil markerar uppslagsord) i *Swensk Ordabok*:

> **dwale**, dwalm, *exstasis,* A. 10:10. *obliq.* dwala, A. 11:5. lät mig komma til dwala, *indulge mihi reqviem, recreationem,* Psb. 52:5. dwalakalck, *calix soporis,* Es. 51:17:22.

Spegel låter sina kunskaper – i döda och levande språk, liksom i litteratur av skilda slag – flöda ohämmat. Han ger onekligen mera information, men till priset av betydligt färre uppslagsord. Swedberg utesluter det mesta av lärdomen men lägger till annat, trogen sin grundidé att skriva en *Swensk* Ordabok. Han ger koncisa informationer om uppslagsordet dwale i denna ordningsföljd:

A. uppslagsordet dwale (på vår tids svenska: dvala);
B. den svenska synonymen dwalm;
C. den latinska översättningen *exstasis*;
D. bibelhänvisningen A. 10:10 (Apostlagärningarna kap. 10, vers 10);
E. böjningsformen *obliq:* dwala (gammal objektsform av svagt maskulint substantiv);
F. bibelhänvisningen till böjningsformen A. 11:5 (dvs. Apostlag. 11: 5);
G. frasen lät mig komma til dwala (nu: låt …);
H. de latinska översättningarna av frasen *indulge mihi reqviem, recreationem* (med den gemensamma början utesluten i den andra översättningen);
I. psalmbokshänvisningen till frasen Psb. 52:5;
J. sammansättningen med uppslagsordet som förled dwalakalck (= sömndryck);
K. den latinska översättningen av sammansättningen *calix soporis*;
L. bibelhänvisningen till sammansättningen Es. 51:17:22 (dvs. Jesaja 51:17 och 22).

I Swedbergs artikel dwale saknas belägg för två ganska vanliga informationskategorier: hänvisning till referenslitteratur (M) och hänvisning till annat upplagsord (N). (Exempel finns i ordboken under ord som dobbelt och delachtig.) *Tabell 2* visar en samlad översikt (byggd på bokstaven T) – som på någon punkt avviker från översikten av dwale.

Tabell 2. *Innehållskategorier i* Swensk Ordabok *(vanligen i fast ordning, oftast med luckor)*

(A) 1. Uppslagsord
(B) 2. Precisering av uppslagsord genom variant (i stavning/böjning/ordbildning) /ordklassnamn / synonym / förklarande fras / verbpartikel
(C) 3. Översättning(ar) till (eller definition på) latin (och sällan grekiska / tyska / engelska / danska etc.)
(D) 4. Beläggställe(n) i bibeln och/eller psalmboken
(E) 5. Böjningsform(er) av uppslagsordet
  (–) 5.1. översättning(ar) till latin
  (F) 5.2. beläggställe(n) i bibeln (psalmboken)
(G) 6. Fras(er) eller konstruktion(er) med uppslagsordet
  (H) 6.1. översättning(ar) till latin
  (I) 6.2. beläggställe(n) i bibeln (psalmboken)
(–) 7. Notis(er) om ortografi / formlära / syntax / etymologi / dialekt / historia / etc.
(M) 8. Hänvisning(ar) till annan litteratur än bibeln/psalmboken
(J) 9. Tilläggsord i form av orddubblett / besläktat ord / sammansättning med uppslagsordet
  (K) 9.1. översättning(ar) till latin
  (L) 9.2. beläggställe(n) i bibeln (psalmboken)
(N) 10. Hänvisning till annat uppslagsord.

Denna rikedom på informationskategorier är inte regel. Flertalet uppslagsord i *Swensk Ordabok* följs av latinska ekvivalenter, inemot hälften också av bibelbelägg. Många uppslagsord saknar emellertid varje form av komplement. Här visar Swedberg tydligt att det var en *svensk* ordbok han sammanställde.

Latinet i *Swensk Ordabok* vore värt ett mera ingående studium (av lärda latinister). Jag vill dock här lite mera utveckla vilken roll det spelar i ordboken. Det är dess *metaspråk*, förvisso. Men som svensk-latinsk ordbok

är Swedbergs ordbok knappast användbar; dess syfte är att förteckna och förklara det svenska ordförrådet. Swedbergs varierande metoder visas bäst med ett par olika exempel, och jag väljer några från ett så livsnära ämnesområde som *mjölk*. Grundordet miölk översätts med *lac*, smör med *butyrum*, ost med *caseus* – enkelt och flärdfritt. Men vad heter kalfdantz på latin? Nu måste Swedberg ge en definition: *coagulum lactis crudi ex recente forda* (= ystad råmjölk just efter kalvningen); det duger nästan som recept. Men inför ölost ger han upp; det följs i handskriften av ett komma, men någon ekvivalent skrevs aldrig in. Annars kan latinet ibland nästan explodera som i artikeln om fråtzare (= frossare), *commessator, gulosus, edo, epulo, mando, lurco, vorax, gurges, barathrum macelli, nepos, nepotulus, edax* – tolv goda synonymer för en för Swedberg förhatlig människotyp.

NÅGRA AV SWEDBERGS SPRÅKLIGA SPECIALINTRESSEN

Ordböcker avbildar ju språket, som i sin tur avbildar verkligheten. Genom en omfattande ordbok som Swedbergs kan vi få inblick i en värld som inte längre finns, den karolinska, dvs. Sverige under slutet av 1600- och början av 1700-talet. Men först något om Swedbergs språkliga specialintressen. Vissa visar sig öppet på sida efter sida, andra fordrar mera vidgad och fördjupad läsning för att upptäckas. Jag behandlar här kort några som jag själv lagt märke till och undersökt mer eller mindre ingående. Flera återstår säkert att upptäcka.

Swedberg var en aktiv nystavare, vilket kostade honom litterära – och kanske även andra – framgångar. Vi tänker nu knappast på vad striden handlade om, eftersom Swedbergslinjen småningom segrade. Huvudfrågan gällde markeringen av lång och kort vokal. Under 1600-talet ville man framför allt visa att en vokal var *lång,* som t.ex. i *baan* eller *bahn* jämte *ban* (nu vanligen: *bana*), *daal* eller *dahl* jämte *dal*, *haat* (men inte gärna *haht*) jämte *hat*, *maat* eller *maht* jämte *mat*. Kort vokal kunde följas av både enkel och dubbel konsonant, som i *ban* eller *bann*, *hat* eller *hatt*, *mat* eller *matt*. Swedberg rensade upp – någorlunda. Dubbelvokal bannlyste han men *h*

behöll han ibland, dock inkonsekvent, för att visa att föregående vokal är lång; annars stavar han mest som vi gör nu: t.ex. *ban* med varianten *bahn, dahl* (bara så!), *hat, mat* med långa vokaler, *bann, hatt, matt* med korta.

Nytänkande inom ortografin – stockkonservativ inom morfologin. Swedberg ville slå vakt om den ålderdomliga – snarast fornsvenska – substantiv- och verbböjning som från Gustaf Wasas bibel hade övertagits i stort sett oförändrad i Carl XII:s bibel, liksom i Swedbergs egen. Hans skäl var enkelt men vägande: utan de gamla kasusändelserna och personböjningarna skulle missförstånd kunna uppstå i människornas kontakter med Gud. Att *Herren* är subjekt och *Herran* objekt är ingenting man får slarva med. Ifråga om verbböjningen var han i stort och gott sällskap; *de sjunga* och *de sjöngo* var norm i skriven svenska in på 1940-talet. Många böjda verb och substantiv finns upptagna i *Swensk Ordabok*, lösryckta eller i fraser. Swedbergs särskilda skötebarn är vad som brukar kallas de svaga maskulina och feminina substantiven. De kan spåras ännu i vår tids svenska: av *kämpe* bildas *kämpaglöd*, av *kvinna* bildas *kvinnojour*. Men i *Swensk Ordabok* är denna böjning iögonfallande; många svaga maskulina substantiv slutar på *e* som subjekt, på *a* som objekt: galge, galga och galle, galla; många svaga feminina slutar på *a* resp. *o*: gata, gato och gryta, gryto. Men varför saknar då ord som gubbe en *a*-form och gumma en *o*-form? Svaret är enkelt: orden finns inte i bibeln, och Swedberg ville inte göra svenskan ”gamblare” än den var i hans ögon.

På en punkt var Swedberg både nyskapande och noggrann: han uppmärksammade och bokförde svenska *partikelverb* som ingen före honom. I Spegels *Glossarium* finns verben Draga, utan tillfogat partikelverb, och Gå med de kompletterande Gå fram, Gå tilbaka, Gå in och Gå omkring. I *Swensk Ordabok* följs drager (uppslagsform är alltid första person singular presens; av typografiska skäl återges här uppslagsorden med mager stil) av drager af; drager bortt; drager fram; drager förtroende til en; drager ifrå; drager igenom; drager in; drager sky före; drager til; drager tilbaka; drager tilsamman, tilhopa; drager vp, reser; drager vt, vtu; drager åstad; drager åt;

drager öfwerens. Går följs av går af; går bortt; går enom effter; går emellan; går emot; går fort; går fram; går förbi, om, vtöfwer; går före, förvt; går hit och thit; går igen effter döden; går enom illa, wel; går in; går löst vppå; går om, omkring; går om bröd; går om med list; går neder; går sönder; går til; går tilbaka; går tilhopa, tilsamman; går vndan en; går vnder; går vp; går vppå; går vtaf, gå enom lett af; går vt med en ting, går vt och in; går wall; går willo; går wäg, sin wäg; går wel, går enom wel; går öfwer; går enom tilhanda; går effter ens lif. Alla partikelverben är försedda med latinska ekvivalenter. Man ser att överflödet en aning har förvirrat lexikografen. Uprepningar och missar i alfabetiseringen förekommer, men detta är en odiskutabel pionjärinsats. En lång rad liknande verbgrupper står att finna i *Swensk Ordabok*.

Swedberg hade god blick och gott öra för språklig variation. Hans medvetna och noggranna behandling av både *betydelsevariation,* som homonymi och polysemi, och *uttrycksvariation,* som synonymi och varierande stavning, kan räknas till hans käraste käpphästar och är väl värd ett närmare studium. Hans lexikografiska tekniker kan synas självklara – eftersom vår tids lexikografer i stort tillämpar de samma. Jag konkretiserar här med några exempel under bokstaven S.

Homonymi (”två ord råkar se likadana ut men har olika betydelse”) markeras i *Swensk Ordabok* vanligen med uppdelning på skilda artiklar (uppslagsord), t.ex.:

> **så**, en så, watuså, *gaulus, urceus, situla major, orca* […]
> och
> **så**, altså, *sic, ita* […]

Swedberg nöjer sig inte med att ge latinska ekvivalenter; de båda uppslagsorden preciseras också på svenska.

Polysemi (”ett visst ord har mer än en betydelse”) markeras inom ramen för en viss artikel, t.ex.:

> **siö**, *lacus, item mare, oceanus* […]

Nyckelordet är *item* (= även), som är Swedbergs speciella markör för polysemi. Den dubbla betydelsen av *sjö* som 'insjö' och 'hav' är ännu fullt levande i svenskan.

Synonymi ("två olika ord har samma betydelse") markeras i *Swensk Ordabok* ibland – naturligtvis inte genomgående, eftersom det skulle leda till många svårlösta problem och dessutom öka ordbokens omfång påtagligt – i en kortfattad artikel som:

> **skahlar**, *v.* löper.

Artikeln föregås av homonymen skahlar (t.ex. frukt); *v.* står för *vide* (= se), och under löper finns latinska ekvivalenter. När Swedberg förklarar ett dialektalt och mindre vanligt ord på detta sätt, kan man säga att han faktiskt beträder vägen mot en svensk-svensk ordbok!

Även om Swedberg hade mycket bestämda åsikter om svenskans ortografi, strävar han efter att bokföra alla *stavningsvarianter* han har observerat, och de är åtskilliga. Här är han öppet normativ, men inte alltid konsekvent. I t.ex. den gamla tvistefrågan om *e* eller *ä* föredrar han oftast *e*-former genom *vide*-hänvisningar (här markerade med >):

> sell > säll, sellhet > sällhet, skerf > skärf, slep > släp
> står emot
> sandräfwel > refwel, skälfwa > skelfwa, skälla > skella, skächta > skechte, skärm > skerm, slätt > sletten, snärjer > snerjer, snäll > snell.

KÄLLOR OCH ORDSKATT

Varifrån hämtade Swedberg alla orden till sin ordbok? Inemot hälften av uppslagsorden kunde han finna i bibeln. Han lät här nästan ingenting gå till spillo, och han belade nästan alla bibelns ord med ett eller flera citat. Man kan lätt följa Swedberg i spåren och se hur noggrant han arbetade.

I många av artiklarna om bibelns ord finns hänvisningar till teologisk litteratur, ibland svenskspråkig men oftast på främmande språk. Här do-

minerar latin och tyska, men några böcker på engelska, franska, holländska och danska vittnar om Swedbergs språkliga bredd. Här framträder han dock i rollen som homilet och exeget snarare än som lexikograf – dessa referenser innehåller ju inte heller de *svenska* orden.

Av sin samtids stora latinska ordböcker hade Swedberg lärt sig att citera klassiker. I konsten att bygga på skriftliga källor är han en förelöpare till senare monumentalverk som SAOB, *Svenska akademiens ordbok*, då han belägger uppslagsord hos samtida svenska författare inom poesin, juridiken, historieskrivningen och någon gång naturvetenskapen. De flesta av Swedbergs angivna källor kan identifieras, och de kan här i editionen sökas i avsnittet Källor och referenser i *Swensk Ordabok* (utom bibeln 1703 och psalmboken 1695) – med identifikationer eller uppslag till identifikationer.

Men härmed är högst tre femtedelar av ordförrådet i *Swensk Ordabok* knutna till namngivna skrivna källor. Mot slutet av Swedbergs liv ökade hans intresse för *lågspråk* som skällsord och könsord; dem kunde han nog inte så lätt finna i någon skriftlig källa; de är tillskrivna utan källangivelser och ofta utan latinska ekvivalenter. I fråga om ”de fula orden” skulle han få lexikografiska efterföljare först på 1960-talet – och han avstod i motsats till dessa från att vifta med varningsflaggor. Alla ord skulle med; bara ett visst verb på *k* är lätt draperat med ett latinskt förkläde.

Swedberg rörde sig i många kretsar och klasser. Han hade öppna öron och gott minne. Alla orden ordnade han i en (oftast) perfekt alfabetisk ordning. Några gånger störs den genom avskrivningsförfarandet (i U och Sk2). Hade han först ”lappar i lådor”, innan utskrivna exemplar av ordboken framställdes? Hans mål var ju att ordboken skulle bli ”fullkomlig och richtig”.

På en punkt kan *Swensk Ordabok* te sig hopplöst föråldrad: den översätter genomgående de svenska orden till latin eller definierar dem på detta språk, ty så var tidens praxis. Svenska Akademiens storstilade planer att åstadkomma en svensk ordbok drogs som bekant i långbänk, trots tappra försök. Det skulle dröja 125 år, tills A. F. Dalin skrev och fick tryckt en allti-

genom svensk-svensk ordbok. Studerar man Swedbergs ordbok närmare, finner man dock att latinet inte är allenarådande som målspråk. Ofta förklaras uppslagsord med svenska synonymer eller fraser – och ofta saknas latinska ekvivalenter helt. Swedberg fann inga eller hann inte söka. Det var *svenskans ordskatt* som skulle redovisas. Uppgiften var ju minst lika krävande som tanken att systematisera alla svenska djur och växter, något som skulle komma att förverkligas av Linné senare under 1700-talet.

KAN EN 300 ÅR GAMMAL ORDBOK VARA ANVÄNDBAR FÖR NÅGON IDAG?

Swensk Ordabok kan idag läsas på många sätt. Ett av Swedbergs uttalade syften var att skapa ett slags förenklad bibelkonkordans; (nästan) alla ord finns upptagna, om än inte alla beläggställen. Så kan ordboken nyttjas än idag – för den som vill citera äldre bibelversioner.

Swedberg hade utländska förebilder för sin lexikografiska metod, dock osäkert vilka, men han byggde själv upp den mall med maximalt ett tiotal informationskategorier, som han tillämpade på uppslagsord som han ville särskilt uppmärksamma. Inte minst i detta avseende är *Swensk Ordabok* intressant som ”vår första moderna ordbok”.

Swedberg hade ett väl utvecklat sinne för olika typer av språklig variation. Genom att ge så utförliga beskrivningar av dessa avslöjar *Swensk Ordabok* mycket både av vad som förändrats och vad som äger bestånd i nysvenskans semantik och ortografi för alla språkhistoriskt intresserade.

Vilka ord som av Swedberg uppfattades som främmande framgår tydligt av en jämförelse mellan en omfattande ordlista i hans mångfacetterade verk *Schibboleth* (1716) och hans ordbok.

Vilken litteratur en svensk biskop läste för 300 år sedan – i vilka ämnen och på vilka språk – kan utläsas av Swedbergs egna litteraturhänvisningar (och utgivarens tolkningar av dem).

Vidare: Vilka hantverk utövades när Carl XI och Carl XII regerade Sverige, och vilka verktyg använde yrkesmännen? Vilka ord ingick i kyr-

kans, rättskipningens och krigsväsendets terminologier? Vad åt och drack folk, enkelt som förnämt, och hur gick de klädda? Vilka sjukdomar plågade människor och husdjur, och hur trodde man sig kunna bota dem? Vilka okvädinsord slängde man efter sina fiender, i ansiktet eller på ryggen? Svaren på dessa och många andra frågor finns i *Swensk Ordaboks* spalter.

Som hjälpmedel för dem som läser äldre svenska texter är Swedbergs ordbok väl inte så idealisk – annat än för de mycket latinkunniga. Men den som vill uppleva den karolinska tidens både kärva och bjärta tidsfärg kan nog inte välja någon lämpligare genväg.

SLUTPLÄDERING

Det finns tre ”vedertagna åsikter” som berör Swedbergs *Swensk Ordabok* – i den mån dess existens alls är känd. Den första, biträdd av lärdomshistoriker som Sten Lindroth, är att Spegels *Glossarium-Sveo-Gothicum*, tryckt 1712, skulle ge den första goda översikten av svenskans ordförråd. Den andra, formulerad av Adolf Noreen redan för cirka hundra år sedan, är att Swedbergs ordbok skulle vara av mindre värde, eftersom den innehölle bara Bibelns ordförråd. Den tredje, auktoriserad av moderna uppslagsverk som *Nationalencyklopedin*, är att Swedberg skulle vara en teolog med språkliga biintressen. Föreliggande edition dementerar dessa tre fördomar.

Swedberg var varken blyg eller blygsam. Ofta låter han i sina skrifter både samtid och eftervärld se rakt in i hans självuppfattning – som oftast tog gestalt i en hög självuppskattning. I ”Förrspråk” till *Swensk Ordabok* (se editionen) ikläder han sig näranog en Messiasroll, som den som genom ordaboken skyddar det svenska språket och frälser det från undergång. Och han avvisar strängt de antydningar, som kanske vore att vänta, att han skulle ha försummat sitt värv som präst och biskop till förmån för ordaboken. Han kunde inte fullgöra det bättre än just genom at sammanställa *Swensk Ordabok*! Vad den uppgiften kostat honom vill han att vi ska inse: ”[Det] hafwer warit ett obeskrifweligit arbete, som fordrat ens mans, ja fle-

ra mäns allan tid och alla kraffter. Ty jag hade […] ingen, som för mig thet begynnat hade, än mindre sådant för mig gjordt, eller ther vti mig hulpit, vtan Gud allena".

Swensk Ordabok är *en* mans verk och återger noga taget *en* mans språk, Swedbergs eget, hans idiolekt. Men samtidigt var det ju Swedbergs uttalade strävan att redovisa *hela* sin samtids svenska ordskatt. Hur väl han lyckades avslöjas bäst genom läsning av verket, på måfå och systematiskt. Swedberg skulle nog – väl förfaren i kyrkohistorien som han var – ha citerat kyrkofadern Augustinus: *Tolle lege!* Tag och läs! Eller bibeln, rentav i 2000 års översättning, som råder oss alla: "Sök, så skall ni finna!"

Redigeringsprinciper

Swedbergs ordbok och dess olika handskrifter behandlas översiktligt i Lars Holms bidrag ”Jesper Swedbergs *Swensk Ordabok*” i *Jesper Swedberg – en antologi*, red. Johnny Hagberg, Skara 2008 – och mera ingående i där anförd litteratur.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH EFTERSTRÄVAT RESULTAT

Avsikten är att restaurera, återskapa, en *Swensk Ordabok* som så nära som möjligt överensstämmer med den ordbok som Jesper Swedberg ville ge ut. Den enda tänkbara utgångspunkten bland de fem existerande handskrifterna är Uppsala-handskriften (nedan: U), som färdigställdes av sonen Jesper Swedenborg men som därefter fungerade som författarens handexemplar, i vilket han gjorde tillägg in i det sista. Denna roll som textkodex motiverar att *alla* ord och ordformer som finns i U också återges i editionen, de uppenbart felaktiga inte i brödtexten utan i noter. Alla de övriga handskrifterna får i varierande omfattning bidra till editionen:

Skara 1 (nedan: Sk1) är Swedbergs första bevarade originalmanuskript med många tillägg, men den är ändå mindre omfattande än U. Originalet är i flera avseenden överlägset avskriften, t.ex. i genomtänkt uppdelning i uppslagsord, konsekvent interpunktion och val mellan stor och liten bokstav, korrekthet vid bibelcitat. Därför får Sk1 på flera sätt prägla denna första tryckta edition.

Skara 2 (nedan: Sk2) är (sannolikt) skriven av Daniel Hodell, som även bidragit med kompletteringar i U. Handskriftens tillägg införs i ordbokstexten och signaleras med noter; det senare gäller också dess detaljvarianter.

Stockholm (nedan: St) är ett sent originalmanuskript av Swedberg. Det är dock av olika skäl inte användbart som utgångspunkt för en edition.

Dels har det många brister som torde bero på författarens höga ålder, dels är det till stor del förstört av yttre skada, med stora textförluster. De ibland mycket utförliga men till stor del oläsliga hänvisningarna till teologisk litteratur upptas inte i editionen; den ofta korrigerade kronologin mellan bibelcitat följs däremot.

Linköping (nedan: L) är ett fragment av ett sent originalmanuskript av Swedberg (ca en tiondel av ordboksomfånget). Vad som avviker från eller kompletterar U införs och/eller markeras med noter.

Några upplysningar om vad som *saknas* i de olika handskrifterna (utöver U) förmedlar inte editionen. Eftersom den däremot upptar alla uppslagsord och alla rimliga varianter som finns i någon av handskrifterna, skulle editionen kunna kallas ”en superversion” av *Swensk Ordabok* – förhoppningsvis inte alltför olik den ordbok som Swedberg själv ville se tryckt.

NORMALISERING AV TEXTEN I UPPSALA-HANDSKRIFTEN (U)

Editionen avviker från U i flera avseenden. Syftet är dubbelt: vad som eftersträvas är dels en högre grad av inre konsekvens, dels en bättre överskådlighet för ordbokens sentida läsare.

Originalets uppdelning på *sidor, spalter och rader* beaktas inte. De därigenom inaktuella *ledorden* överst på varje sida utesluts och ersätts inte med andra (”aktuella”). *Pagineringen* återges däremot med sidnummer i ordbokstextens marginal och markering i texten.

Alla *uppslagsord* skrivs med gemen begynnelsebokstav och i fet stil (fram till första kommatecken i flerordiga lemman). Den inbördes ordningsföljden mellan uppslagsorden – hos Swedberg oftast minutiöst glattalfabetisk – bibehålls. Skrivarens stavningsändringar mellan Ski och U kan skapa vissa fel i ordningsföljden, som dock får kvarstå. I U eller i andra handskrifter tillagda uppslagsord placeras i rätt följd, både när anvisning därom finns angiven och när sådan saknas. Avvikelser häri mellan U och andra handskrifter noteras inte. Vissa uppslagsord har i U (genom förbiseende) förlorat sin marginalplacering och därmed sin lemmastatus; de återfår den

i editionen efter mönster av annan handskrift (vanligen Sk1). Uppslagsord som saknas i U men finns i någon annan handskrift tas upp i editionen med angivande av källa i not.

Särskrivningar och *sammansättningar med divis* (båda ovanliga och inkonsekvent tillämpade) ändras stillatigande, om en annan handskrift (oftast Sk1) har den gängse formen.

Den avsedda, men inte konsekvent genomförda, uppdelningen på *skrivstilar* i U – gotisk för svenska (och tyska), antikva för latin (och franska) – följs genomgående i editionen. Därvid återges enligt nyare praxis handskriftens gotiska stil med rak och dess antikva med kursiv.

Grafemtrohet eftersträvas, men inte allograftrohet. Olika sätt att skriva t.ex. *s* i U avspeglas alltså inte i editionen. Swedbergs – och tidens – sätt att skriva initialt *u-* som *v-* (som i *vnder*) respekteras. Ligaturerna *æ* (för *ae*), *œ* (för *oe*) och *ß* (för *ss* eller *sz*) behålls. Två grafempar är särskilt problematiska: skillnader mellan handskrifterna i fråga om *i* – *j* noteras inte i utgåvan, vilket däremot skillnader i fråga om *s* – *z* gör. (Bedömningen av *s* och *z* är dock så osäker att någon stavningsstatistik på grundval av denna edition inte är tillrådlig.)

Den regellösa växlingen i U mellan *versal* och *gemen* normaliseras så, att versal förbehålls första bokstaven i namn på personer, orter och böcker (även i bibeln).

De *förkortningar* – främst i latinska, men också i svenska ord – som förekommer i U (men ofta inte i andra handskrifter) med akut utrymmesbesparande syfte upplöses i editionen utan vidare kommentar. Gängse förkortningar av namn på bibelböcker liksom Swedbergs oftast tolkningsbara beteckningar för teologisk och annan litteratur behålles, liksom *etc., h. l.* (*hoc loco* = på detta ställe), *v.* (*vide* = se) och liknande.

Den inkonsekventa och oklara *interpunktionen* i U normaliseras, till stor del efter mönster av Sk1. Några exempel på ofta tillämpade regler: inom varje artikel ges grundinnehållet (som flertalet artiklar har) med komma mellan uppslagsord, latinsk(a) ekvivalent(er) och bibelcitat; ytter-

ligare informationskategorier delas internt upp med komman men åtskils från varandra med punkter; i bibelcitat avslutas bokens förkortning med punkt och mellanslag, medan kolon utan mellanslag står mellan kapitel- och versnummer och punkt plus mellanslag avgränsar ett bibelcitat från ett annat; varje ordartikel avslutas med punkt; punkt ersätter kolon vid förkortningar.

All *understrykning* av ord och förkortningar i U slopas – markeringen tillämpas där föga konsekvent och med oklara syften.

Parentestecken skrivs i U (: xxx :); i editionen används gängse runda parenteser, (xxx). Hakar, <xxx>, markerar tillägg av andra än Jesper junior eller senior; vem handen tillhör anges då alltid i not. Hakparenteser, [xxx], sätts kring svårlästa partier, som förklaras i noter.

Korrigeringar *inom* ord följs utan redovisning i noterna; det är oftast omöjligt att avgöra om de utförts av fadern eller sonen Jesper eller någon av de andra skrivare som fört pennan i U. Genom att betrakta handskriften som förlaga till en ”Fassung letzter Hand” får upphovsmannen sägas bära ansvaret för dem.

Grekiska ord återges utan accent- och spiritustecken – liksom oftast i U, där Jesper junior tycks ha tecknat snarare än skrivit av ord med detta alfabet.

På en punkt kompletteras U (liksom övriga handskrifter) konsekvent. Av sparsamhet med utrymme ersätter Swedberg ofta uppslagsordet med tankstreck i kombinationer som tager; – emot; – fatt etc. I editionen följs grundordet tager av utskrivet tager emot; tager fatt etc., vilket tillåter sökning i en elektronisk utgåva.

ÖVRIGA HANDSKRIFTER

Huvudregeln är att texten i U – efter normalisering av *accidentalier* enligt ovan – överförs ograverad till editionen. Denna tillföres också vad som saknas i U men finns i någon av de andra handskrifterna: hela artiklar, liksom ytterligare latinska ekvivalenter, fraser, bibel- och litteraturhänvis-

ningar m.m. För att en *ren text* ska kunna bibehållas, annonseras dessa tillägg i noter. Varianter i ordval och stavning ges också kontinuerligt i noter. Härvid gallras givetvis de skillnader bort som är föremål för normalisering av U (se ovan), liksom uppenbara felskrivningar (särskilt i St).

Existensen av flera handskrifter ger utmärkta möjligheter att avslöja ovedersägliga fel i U. Om ingen annan handskrift innehåller en annan text än U (vilket ju också kan bero på att motsvarande avsnitt saknas, något som ofta är fallet med Sk1), införes U:s i editionen utan att ifrågasättas. Om avvikelser finns mellan U och en, två eller flera av de andra handskrifterna, bedöms dessa skillnader. Om U:s text är uppenbart orimlig, ersätts den av den andra handskriftens / de andra handskrifternas; U:s variant ges då alltid i not – dock utesluts de många felaktiga bibelhänvisningar som rättats, oftast efter Sk1. Klara fel (särskilt i latinet) i de övriga handskrifterna redovisas vanligen inte i noterna. Latinet gallras strängare än den under Swedbergs tid mindre fast etablerade svenskan. Gränsen mellan ”rätt” och ”fel” är naturligtvis problematisk. För latinet följs i första hand *Latinskt lexikon, af Imm. Joh. Ger. Scheller*, 5 uppl., svensk översättning, utg. av Carl Heinrich, Örebro 1828 (tillräckligt omfattande och i tiden inte alltför långt skilt från Swedbergs ordboksarbete), i andra hand Charlton T. Lewis och Charles Short, *A Latin Dictionary*, Oxford 1962. För svenskan gäller grundprincipen om U:s företräde och regeln ”hellre fria än fälla”.

NOTER

Olika *huvud- och undertyper av noter* visas här med exempel från Y–Ö, med originalets paginering samt sida och noternas radnummer i editionen. Till varje exempel fogas en förklaring.

Tillägg:

[760] 693:4. **ylle**: sent tillägg av J. Sw.

Jesper Swedberg har skrivit in ordet ylle (utan översättning etc.) i U.

[760] 693:5f. Pr. 9:11: Sk1.

I Sk1 finns en hänvisning till Predikaren 9:11, som saknas i U.

[765] 697:28. artikeln **åleggning**: Sk1.

Hela artikeln **åleggning**, *impositio,* 1 Tim. 4:14 finns i Sk1 men saknas i U.

[760] 693:9f. Daniels ähra ... förrsp. Dan.: Sk1.

I Sk1 finns ett längre tillägg, här angivet med början och slut, som saknas i U.

[760] 693:17. N. 7:2 och M. 22:36: Sk1.

I Sk1 finns två separata bibelhänvisningar som saknas i U.

Utbyte:

[760] 693:3. **ylar**: **yhlar** St.

I St markeras här lång vokal med *h*; varianten utan *h* i U behålles.

[762] 695:8. slå: slår Sk1.

I Sk1 finns en annan böjningsform än i U, vars form behålles.

[776] 704:14. thet (nr 2): thetta St.

Eftersom thet förekommer två gånger på raden, ges ett förtydligande inom parentes.

Rättelse:

[764] 696:3f. Ex. 16:13 rättat efter Sk1.

I U finns den felaktiga (fel avskrivna) bibelhänvisningen Es. (= Esaia) 16:13, som ersätts av den korrekta Ex. (= Exodus) 16:13 i Sk1 (– felet specificeras inte i noten).

[767] 698:30. **åstundan** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **åstundom**.

Något svenskt ord **åstundom* har veterligt aldrig existerat; det översätts trots sin ”adverbiala karaktär” med latinska substantiv med betydelsen ’önskan’, ’lust’ och ’begär’; Sk1, Sk 2 och St har alla **åstundan** – som blir formen även i editionen.

[768] 699:2. **återferd** rättat efter Sk1 och St, Sk2 **återfärd**, U **återford.**

återford måste vara en felläsning/felskrivning; de båda autograferna Sk1 och St väger tyngre än Sk2; bokförd form blir alltså **återferd**.

(Rättelser av detta slag är sällsynta i editionen.)

(Störande fel i latinet rättas någon gång. Se exempel under **watuorm** och **wimlar**.)

Andra händer (än Jesper junior, hand 1, och senior, hand 3, jämför ovan):
[780] 707:29. <*vultus*>: hand 4.

I marginalen vid artikeln **ögnaläte** står *vultus*, ytterligare en latinsk ekvivalent, tillskrivet med (sannolikt) Peter Schenbergs hand.

(Särskilt i början av *Swensk Ordabok* förkommer tillägg av – sannolikt – Daniel Hodell, hand 2.)

*

FRAMÅTBLICKANDE EFTERTANKE

Det främsta och dominerande syftet med editionen är att göra *Swensk Ordaboks* ordskatt känd och tillgänglig för alla som av olika skäl intresserar sig för och forskar i den karolinska tidens svenska språk. Men mycket återstår att göra för att förklara och levandegöra denna samtidigt – alltefter valt perspektiv – något ålderdomliga och ganska lättillgängliga svenska. Jag tänker främst på två stora forskningsuppgifter:

1. Hela ordboken bör parallelläsas med *Svenska Akademiens ordbok*, SAOB. (Swedbergs ordbok är visserligen en av SAOB:s källor, men bara i form av Skara 1-handskriften.) Som resultat skulle den stora massan uppslagsord i *Swensk Ordabok* kunna säkert identifieras (för närvarande fram till och med bokstaven T). Men samtidigt skulle en rad ord få äldre belägg än de nu har i SAOB, och inte så få ord skulle kunna föras till det supplement till SAOB som framtiden kanske kommer att få skåda. Vad betyder t.ex. ragaskerska? Det saknas t.o.m. på Google, men det finns i *Swensk Ordabok*, utan förklaring.

2. Alla latinska ekvivalenter – översättningsord och definitioner – bör återöversättas till svenska. Dels skulle proceduren avslöja mycket om Swedbergs lexikografiska metod, dels – och det är kanske ännu intressantare – skulle ”språkhistoriskt falska vänner” avslöjas. Många ord betydde något annat för 300 år sedan än vad de gör nu. Swedberg översätter yppighet med *vita dissoluta*. Han syftade alltså inte på frodig grönska eller fylliga kvinnor utan på ’slapp och slösaktig livsföring’ – det framgår av latinet.

Lars Holm om Jesper Swedbergs *Swensk Ordabok*

Jesper Swedbergs Swensk Ordabok – bakgrund och tillkomsthistoria. Uppsala 1986.
(Häri ingår:
”Swedbergs Swensk Ordabok – yttre dokumentation.” I: *Nysvenska studier* 64, 1984;
”Swedbergs Swensk Ordabok – handskrifterna.” I: *Nysvenska studier* 65, 1985;
”Swedbergs Swensk Ordabok – tryckta källor, föregångare och möjliga förebilder.” Ej tidigare publicerad.)
(Recension av Börje Tjäder i *Nysvenska studier* 66, 1986, tryckt 1987.)

”När biskopen blev gammal blev han ful i mun eller De sena tilläggen i Swedbergs Swensk Ordabok (Uppsala-handskriften).” I: *Svenska i tid och otid. Vänskrift till Gun Widmark från doktoranderna i Uppsala.* Uppsala 1986.
”Swedberg och de främmande orden.” I: *Studier i svensk språkhistoria,* red. av Gertrud Pettersson. Lund 1988.
”Swedish Lexicography.” I: *Wörterbücher Dictionaries Dictionnaires,* Second Volume (”HSK”). Berlin, New York 1990.
”’The bishop who strove for completeness’ – On Taboo and Taboo-breaking in Swedish Dictionaries through the Ages.” I: *Lexicographica Series Maior* 103. Tübingen 2000. (Proceedings of the Ninth International Symposium on Lexicography April 23–25, 1998 at the University of Copenhagen.)
”35 frågor och svar inför en edering av Jesper Swedbergs Swensk Ordabok.” I: *Lexico-Nordica* 7, red. av Henning Bergenholtz och Sven-Göran Malmgren. Oslo 2000.
”Polysemi i Swedbergs Swensk Ordabok.” I: *Nordiske studiar i leksikografi* 7. Oslo 2005. (Rapport frå Konferanse om leksikografi i Norden. Volda 20.–24. mai 2003, red. av Ruth Vatvedt Fjeld og Dagfinn Worren.)
”Swedbergs Swensk Ordabok och Bibeln.” I: *Den gamla översättningen. Karl XII:s bibel och dess receptionshistoria. Föredrag vid en konferens i Lund den 21–25 februari 2003 anordnad av Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund. Redigerade av Tord Larsson och Birger Olsson.* Lund 2005.
”Uttrycksvariation i Swedbergs Swensk Ordabok.” I: *Studier i svensk språkhistoria* 8, red. av Cecilia Falk och Lars-Olof Delsing. Lund 2005.

"'Ogräs i biskopens örtagård' – om lågspråk i Swedbergs Swensk Ordabok: 1. Pejorativer." Opublicerat föredrag vid 8. Konference om Leksikografi i Norden, Sønderborg 24.–28. maj 2005.

"Anförda skriftliga källor till Swedbergs Swensk Ordabok." I: *Studier i svensk språkhistoria* 9 (Det moderna genombrottet – också en språkfråga?), red. av Lars Wollin, Anna Saarukka och Ulla Stroh-Wollin. Åbo 2007.

"Dialekt i Jesper Swedbergs Swensk Ordabok." I: *Från drasut till brakknut. Studier tillägnade Gerd Eklund på 65-årsdagen.* Uppsala 2007.

"Jesper Swedbergs Swensk Ordabok." I: *Jesper Swedberg – en antologi,* red. av Johnny Hagberg. Skara 2008. (Här ges en sammanfattning av allt det ovanstående.)

Källor och referenser i *Swensk Ordabok*

Swedberg belägger vanligen inte ordbokens uppslagsord i tryckta verk, men *när* han gör det, förkortar han oftast dessa titlar så fyndigt att verken lätt kan identifieras. I några fall har jag dock inte lyckats lösa hans chiffer, varför listan nedan innehåller ett antal preliminära förslag och några rena gissningar. Alla citerade verk anförs i alfabetisk följd efter sina förkortningar. (Någon samlad litteraturlista efter vår tids bibliografiska principer ges inte; en sådan skulle bli för utrymmeskrävande.) Swedberg torde ha betraktat sina egentliga *källor* – i vilka han kunde finna de svenska orden – och vad som här kallas *referenser* – där han kunde finna ordens tyska eller latinska (etc.) motsvarigheter eller andra relevanta uppgifter – som en enhetlig, övervägande teologisk kunskapsbas.

I varje post på listan anges först de förkortningar som Swedberg använder; här anger snedstreck alternativ och parenteser tillägg som ibland förekommer.

Därefter anges de böcker i svenska och tyska forskningsbibliotek, i vilka de citerade orden kunnat beläggas: Stifts- och landsbiblioteket i Skara (som rymmer volymer som Swedberg själv kan tänkas ha använt), universitetsbiblioteken i Lund, Uppsala, Gotha (Erfurt), Göttingen, Halle och München och Staatsbibliothek i Berlin. Mer eller mindre troliga källor anförs inom parentes. Om en viss bok är den sannolika källan men uppslagsordet eller dess latinska (tyska etc.) motsvarighet inte kunnnat lokaliseras där, ges kommentaren ”Cit. ej funnet/funna”. För att bespara andra litteratursökare arbete räknar jag för icke identifierade källor upp de bibliotek och bibliografier, i vilka jag sökt utan framgång (”Ej i Skara, LU, UUB…”).

Sist i varje post anges de uppslagsord, under vilka källan (referensen) anförs. För följande fyra *huvudkällor* anges dock bara de tio första:

”gl. K. ord.” (etc), ”Schibb.”, ”Sp. Gloss.” och ”Wank.” (förkortningarna förklaras nedan). Belägg i bibeln 1703 och psalmboken 1695 bokförs inte på listan, förty de äro legio.

FÖRKORTNINGAR

AC = *Catalogus librorum impressorum* [...] (utg. P. F. Aurivillius), Upsaliæ 1805–14.
ADB = *Allgemeine deutsche Biographie*, 1–56. (1875–1912) Berlin 1967–71.
BMC = *British Museum General Catalogue of printed Books* [...] *to 1955.*
Halle = Universitätsbibliothek, Halle (via VD17).
LIBRIS = Gemensam katalog för bibliotek vid de svenska universiteten och högskolorna (databas).
LUB = Universitetsbiblioteket, Lund (papperskatalog).
NUC = *The National Union Catalog. Pre –1956 Imprints.*
SBB = Staatsbibliothek, Berlin (papperskatalog).
Skara = Stifts- och landsbiblioteket i Skara.
UUB = Universitetsbiblioteket, Uppsala (papperskatalog).
VD17 = Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 17. Jahrhunderts (databas).
WorldCat = (amerikansk katalog, databas).
ZUL = Zedlers *Universal-Lexicon* [...], 1–64. (Halle und Leipzig 1732–50) Graz 1961–64.

KÄLLOR OCH REFERENSER

Alex. Ross. de div. / divers. cult. deorum / relig. in additam / anhang
Ross, Alexander: *Der Wunderwürdige Juden- und Heiden-Tempel* [...] (utg. David Nerreter). Nürnberg 1701.
thorsdag; tidsdag.

Altenb.
(ADB: Altenburg, Michael, 1583–1640, psalmer; VD17: många verk.)
luthersk.

Althus. Polit.
Althusius, Johan: *Politica methodicè digesta* [...], 4 uppl. Herbornæ 1625.
konungzrett.

Arnold. Kirchenhist.

Arnold, Gottfried: *Supplementa* [...] *zur Verbesserung der Kirchen-Historie.* Franckfurt 1703.

nicolaiter.

B. LL.

Sweriges landzlagh [...], 1608, 1621, 1634, 1635, 1638, 1643, 1647, 1651, 1662, 1665, 1667, 1683 eller 1702. Stockholm. (Se Rudbeck, J., *Svensk lagbibliografi* [...], 1915.)

hinderdag; hion.

Balduin.

(LUB och UUB: Balduin, Friedrich, flera teologiska verk, 1600-talet; AC: Balduin, Franciscus, 15 juridiska och historiska verk, 1500-talet; Balduin, Fredericus, 6 teologiska verk, 1600-talet; ZUL: Balduin, Fridericus, teologiska verk; Skara och VD17: många verk.)

högelig.

Bazii Hist. Eccles.

Baazius, Joannis [Senior]: *Inventarium ecclesiæ sveogothorum* [...]. Lincopiæ 1642.

jul; runa.

Bell. Jud.

Historia belli ivdaici ex Josepho Hebræo [...] Argentorati 1550. (+ flera upplagor)

ryker.

(min) beskattningz predikan

Swedberg, Jesper: *Sermones censuales. I. En Vndersåtlig Beskattnings Predikan.* Skara 1712.

beskattning.

Bez. / Beza

(LUB: Beza, Theodore, flera teologiska verk, 1500-talet; AC: Beza, Theodorus, 15 verk i olika ämnen, 1500-talet; ZUL: Beza / de Beze, verk i olika ämnen, 1500-talet; VD17: många verk; Skara: Beza, Theodorus de: *Warhafte Beschreibung* [...] *Calvini* [...], Hanau 1671 och *Biblia sacra* [...] *Beza* [...]. Amstelodami 1648.)

förfalskar; macht; steller; Zebaoth.

Bibl. Belg.

Någon flamländsk bibelutgåva.

wräker.

Bibl. Gust. (Jfr Gustav.)
Gustaf Wasas bibel 1540/41 eller 1618.
sken.

Bochart. / Bockart. (Hier. / Hierotz.)
Bochart, Samuel: *Hierozoicon* [...] *de animalibus s. scripturæ* [...], 1–2, 2 uppl. Francoforti ad Moenvm 1675.
brennande ormar; hyena; mule.

Bossaga / Bosesag. / Bose Sag.
Herrauds och Bose saga [...] *Verelio* [...]. Upsaliæ 1666.
egg; tilfång; ägg.

Burei Monumenta Lapid. Runic.
Bureus, Johan: *Monumenta lapidum aliquot rvnicorvm.* [Upsaliæ 1664]
runsten.

Buxtorf. de arca foederis.
Buxtorf, Johann(es): *Exercitationes ad historiam, I. arcæ fœderis.* Basileæ 1659.
hemlig ting.

Buxt. Synag. Jud.
Buxtorf(ius), Johannes: *Synagoga judaica* [...], 1 uppl. Basileæ etc. 1641
tenckeskrifft.

Bygg. / Byggn. B. LL.
Se B. LL.
owildog; tilmäle.

C. Gust. (Keis. Wank. Bibl.)
Carl Gustafs bibel, 1655, eller någon av Keisers eller Wankijffs biblar (1600-talet).
fahre; förstår.

Calixt. de Supremo Judicio
Calixtus, Georgius: *De svpremo ivdicio* [...]. Helmæstadi 1635. – Cit. ej funnet.
stinger.

Calov. / Calovii (Bibl. Illust.) / Gerh. et Calov.
Calovius, Abraham: [...] *Biblia Novi Testamenti Illustrata* [...], T. II. Dresdæ et Lipsiæ 1676 (+ flera upplagor).
centener; from; fullkomnar; förödelse; hemlig; illfundig; predikar; sex hundrad; siv; sko; snöre; song; wishet; öfwerängel.

Calov. Th. Nat. et Rev.
Calov(ius), Abraham: *Theologia naturalis et revelata* [...]. Lipsiæ [1646].
Immanuel.

Carpz. Fun. / Funeb. Conc.
(Carpzov, Johann Benedict: *Der Gläubigen Lebens- und Sterbens-Gemeinschaft mit Christo* [...]. Freyberg 1680 [likpredikan]. LUB, Skara och VD17: flera Carpzov, många verk.) – Cit. ej funna.
morgonstierna; okend.

Carpz. in Schick. de Jure Reg.
Carpzov, Benedict: *Commentarius in legem regiam germanorum* [...]. Lipsiæ 1640.
konungzrett.

Casa / Casam Paup. / Min fattig koija
Swedberg, Jesper: *Casa pauperum, gaza divitum.* Skara 1723.
frestelsedag; korpvnge; orett; rettferdigar; welsignelse.

(min / meam) Catech. öfn. / Exercit. / Catech. Præc. (Jfr Exercit. och Prax. Catech.)
Swedberg, Jesper: *Catechismi gudliga öfning.* Skara 1709.
man; mißtencker; siunger; swår; vrsakar.

(comment. meum in) Caton. disticha
Dionysii Catonis de moribus ad filium [...] *a Jespero Swedberg.* Stockholmiæ 1681. (Ny upplaga 1702, enligt *Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen* 1934, s. 96. Jfr *Jesper Swedberg – en antologi,* Skara 2008, s. 223.) – Bok ej sedd.
orosad.

Chemn. Exam. C. Tr.
Chemnitz, Martin: *Examinis concilii tridentini* [...], del 1, Francoforti ad Moenvm 1574.
rettferdigar.

Chemn. Harm. [Se även Gerhard.]
Chemnitz, Martin: *Harmonia quatuor evangelistarum.* [...] *D. Polycarpus Lyserus, et D. Johannes Gerhardus* [...], del 1–3, 2 uppl., Hamburgi 1704. (+ flera tidigare upplagor, t.ex. Skara: 1604)
omfattar; snöper.

Chrysost. Homil. 3 in Pasca
(WorldCat: Johannes Chrysostomus: *Ton heuriskomenon tomos* [...] = *Opera,* utg.

Henry Savile. Etona 1612–1613.) – Bok ej sedd.
barnsbyrd.

Cic.
Cicero (romersk författare).
andteppa; belghund; effterkommer.

Cluv.
Cluverius, Philippus: *Introductionis in universam geographiam* [...]. Lincopiæ 1651.
sex hundrad; siv; tusenfallt.

Columb. / S. Columb.
Columbus, Samuel: *Odae Sveticae* [...]. Stockholm 1674. Densamme: *Rådrijk* [...]. Leipzig 1676.
samwet; sielfklok; skymlot; skymmer; tanckeswerm; targar.

Conc.
(?)
mått.

Conc. Funebr.
(Sandæus, Maximilianus: *Conciones de morte* [...]. Moguntiæ 1624.) – Cit. ej funnet.
jungfru.

Cons. Theol.
(Melanchton, Philip, Cons. theol.?)
fullkomlig.

Convinus, de habitu Corpor. germ.
(Ej i Skara, LUB, ZUL, VD17.)
rese.

Corv. Corp. doct.
Corvinus, Johann Friedrich: *Corpus doctrinæ oder Fürbildung der Lehre* [...]. Franckfurt am Mayn 1701.
okend.

Crellii Concord.
Crell, Paulus: *Promptuarium biblicum oder biblische Concordantien* [...]. Franckfurt am Mayn etc. 1627.
aska.

Cundisii not. in Hutter
Cundisius, Gothofredus: *Notæ & observationes, quibus compendium theologicum Dn. D. Leonharti Hütteri* [...], 4 uppl., Lipsiæ 1684.
snöre.

Danei Phys. Christ.
Daneau, Lambert: *Physice christiana* [...], 3 uppl. Genevæ 1580.
intet.

Danhav. Theol. Consc.
Dannhawer, Jo. Conrad: [...] *Theologiæ conscientiariæ,* del 1, 2 uppl., Argentorati 1679.
rettferdig.

dedic. ad Regem in meditatio Mortis. (Jfr DödsT.)
Swedberg, Jesper: *Gudelige dödstanckar.* Skara 1711.
lius och fullkomlighet.

Delr. Agog. [Fel för Adag.?]
Del Rio, Martin(us): *Adagialia sacra Veteris et Novi Testamenti* [...], 1 och 2 uppl. Lvgdvni 1612 och 1614.
jägare.

Deyling Observ. Sacr.
Deyling, Salomon: *Observationvm sacrarvm* [...], del 1. Lipsiæ 1708.
teknar.

Diet. / Dieter. / Dieterici Antiq. Bibl / Antiqv. V. T.
Dieterich, Joh. Cunrad: *Antiquitates Biblicae* [...] *Veteris Testamenti* [...]. Gissae & Francof 1671.
bahnar; brennande ormar; fribock; intet; löfhyddohögtid; man; sikel; sko; syndabock; teknar; tröskowagn.

Diet. / Dietr. / Dieter. / Dieteric. / Dieterici Illust. / Illustr. / Illustram. N. T.
Dieterich, Joh. Cunrad: [...] *Novi Testamenti illustramentum: sive Lexicon philologico-theologicum graeco-latinum* [...]. Francofurti ad Moenum 1680.
Abba; afhugg; afskrap; amen; apostel; bord; diefwul; domplatz, ebreisk; efftersabbath; engel; flätad; förfalskar; förswarare; gudachtighet; hel; isop; kamel; kenner; krefweta; kyß; man; midlare; oandelig; okend; orett; owikliga; paradis; Pollux; proselit; publican; påle; rast; sannerliga; satan; skickar mig; stadie;

stillar; styggelse; ståt; swin; synagoga; titulerar; trätta; wedar; wekling.

Dieter.
(Samma som någon ovan eller nedan?)
ryker.

Dieter. Comm.
(Ej i Skara, LUB, UUB, BMC, NUC, AC, ZUL, VD17. Samma som någon ovan eller nedan?)
man.

Dieter. Prophet. Schul.
(Ej i Skara, LUB, UUB, BMC, NUC, AC, ZUL, VD17. Samma som någon ovan?)
teknar.

Dikmanni Antiq. Eccles.
Dijkman, Petter: *Antiquitates Ecclesiasticæ* [...]. Stockholm 1703.
sakristia.

Domare Reg.
[Olavus Petri,] Domareregler i olika lagböcker.
oqwädinsord.

Dorschii Pentad. disp.
(SBB [sign.: Be 2890 // Außenmag.]: Dorsch, Johann Georg: *Dissertationum Theologicarum* [...] *Pentadecas* [...]. Argentorati 1638 och 1693.) – Bok ej sedd.
omfattar.

Drexelii Phaët.
Drexel(ius), Jeremias: *Orbis Phaethon hoc est de universis vitiis lingvæ.* Coloniæ 1634.
tunga.

Drus.
(LUB, UUB: Drusius, Johannes, flera teologiska. verk; AC: 13 teologiska verk; ZUL: flera teologiska verk; VD17: flera verk.)
Belial.

(mina) DödsT. / Dödstanck. / Dödztanck.
Se dedic. ad Regem [...].
friåhr; fröken; heffwer vp; jordbäfning; prustar; rettferdigar.

Er. / Eras. / Erasm. Schmid.
Schmid, Erasmus: *Novi Testamenti* [...] *Tameion* [...]. Wittebergae 1638.
anathema; brennemercke; domplatz; efftersabbath; fat; förnem; försona; kommer; kyrkmeßa; macht; matskap; onde; Pollux; publican; påle; qwarter; sak; stoice; welwiljoghet; åminnelse.

Erasm. in l. Phil.
(BMC: ca 100, NUC : ca 90 sidor om Erasmus Rotterdamus.)
försonar (?); make.

Erfdab. Stl.
Se K. B. St. Lag.
ferre.

(mea) Exerc. / Exercit. (mea) Catech.
Se Catech. öfn.
korßfester; ymsom; öfwerflöder.

Flaccii Clav. serm.
Flacius, Matthias I.: *Clavis scripturæ sacræ* [...], 1–2, 2 uppl. Basileæ 1628–29.
förfalskar.

Franck. Bibl. Observ.
Francke, August Hermann: *Observationes biblicæ, Anmerkungen über einige Oerter H. Schrifft* [...]. Halle 1695.
speglar mig.

Frantz. / Franzii (de Interp. / Interpret. Script.) orac. (Cleric.)
Frantze, Wolfgang: *Tractatus theologicus novus* [...] *de interpretatione sacrarum scripturarum* [...]. Witebergae 1634, (och ev.) Franz, Wolfgang: *Animalivm historia sacra* [...]. 1643 (flera orter och år).
kamel; macht; påle; snöper.

Fuller Miscel.
Fullerus, Nicolaus: *Miscellaneorvm Theologicorum* [...]. Argentorati 1650.
tenckeskrifft.

G. / Gust. Ad. / Adolph. / Adolphi (Fragm.) hist. / histor.
Handskrift i Skara. – Handskr. ej funnen 2008.
fredelig tid; förorolig; kärling; medbör; nemd; olag; ovteblifwelig; påfwedyrckare; påwadyrckare; segelred; siumanna.

Gej. / Gejer / Gejerum

Geier, Martin: *Commentarius in Psalmos Davidis* [...], 2 uppl. Dresdæ etc. 1681 / Densamme: *Commentaria in proverbia et ecclesiasten Salomonis* [...] *in Danielem prophetam* [...]. Amstelodami 1696. (+ andra verk?)

afskilde del; dreng; helwete; hielper; hor; man [1]; man [2]; piga; pulsam; sela; wishet.

Gejer de Luctu Ebr.

Geier, Martin: *De ebræorum Luctu* [...]. Lipsiæ 1656.

aska; beskaffar.

Gerb. Unerk. / unerkante Sünde / Sunde

Gerber, Christian(us): *Unerkannte Sünden der Welt,* del 1 och 3, 5 uppl. Dreßden och Franckfurth, 1703 och 1706.

gudachtighet; jungfruskap; kyß; punctering, skallot; skickar mig; swår; wekling.

Gerh. (de Conj.) / Gerh. et Calov.

Gerhard, Johann: [...] *Locorum Theologicorum* [...] *Tomus septimus* [...] *28. De Conjugio* [...], editio novissima. Francofurti & Hamburgi 1657.

hemlig; jungfruskap; ny; snöper; tenckeskrifft; öfwerengel.

Gerh. Comment.

(NUC: Gerhard, Johann: *Commentarius super Epistolam ad Hebræos* [...], Jenæ 1661 / *Commentarius super* [...] *Petri Epistolam* [...], Jenæ 1641 etc. / *Commentarius super Genesin* [...], Lipsiæ 1693; ZUL: Gerhardus, Joannes: *Comment. in Harmoniam historiæ euang.,* Jena 1617; Skara, VD17: många verk.)

kamel.

Gerh. de Bened. Eccles.

Gerhard, Johann [præs.]: [...] *Benedictionis ecclesiasticæ* [...] Johann Moldenit [resp.]. Jenæ 1620.

helig.

Gerh. de Morte

Gerhard, Johann: [...] *Locorum Theologicorum* [...] *Tomus octavus* [...] *29. De Morte* [...], editio novissima. Francofurti & Hamburgi 1657.

predikar.

Gerh. L. de Magistr.

Gerhard, Johann: [...] *Locorum Theologicorum* [...] *Tomus sextus* [...] *27. De Magist-*

ratu Politico [...], editio novissima. Francofurti & Hamburgi 1657.
konungzrett.

Gerh. Exeg.
(SBB: Gerhard, Johann: *Exegesis sive uberior explicatio* [...], Jenæ 1625. / ZUL: Densamme: *Exegesis locorum theologicor.,* Jena 1625.) – Cit. ej funnet.
redelig.

Gerh. / Gerhardi Harm. / Harmon.
Samma som Chemn. Harm. (?)
efftersabbath; förswarare.

Gerh. (Præfat. ad) Schol Pietatis
Gerhard(t), Johann(es): *Scholæ Pietatis* [...]. Jena (etc.) 1639 (etc.). – Cit. ej funnet.
öfwar.

Gerh. in Deut.
Gerhard, Johann: *Commentarius super Deuteronomium* [...]. Jenæ 1657.
tenckeskrifft.

Gerh. de Pers / Persona (et officio) Christi
Gerhard, Johann Ernst: *De Christi persona et officio.* Jenæ 1654. – Cit. ej funna.
herre; natur; selskap.

gifftm. / giffterm. B. LL.
Se B. LL.
offgammal.

gl. K. ord. / ordn. / ordning
[Laurentius Petri]: *Then Swenska Kyrkeordningen.* Stocholm 1571.
afftonsnack; afftonsång; afgång; badstufwa; bann; barnamoder; barnaspel; barnsfenge; beramar; berettar [= 10] etc. – *huvudkälla*.

Glassi Sprüchpost
Glass, Salomon: *Prophetischer Spruch-Postill* [...], vierter und letzter Theil [...]. Nürnberg 1654.
Immanuel.

Glos. Philol.
(?)
sela.

Gloss. Gram. S.
(Ej i Skara, VD17.)
fribock.

Glossar. Jurid. Rålamb
Rålamb, Clas: *Observationes juris practicæ* [...]. Stockholm 1674.
fång.

Glossii onomast. Proph.
(Ej i Skara, BMC, NUC, AC, VD17. Ev. = Calovius eller Gejer?)
wishet.

Gottlieb.
Samma som Leutweins andächt. Zufälle. (?)
jägare.

Gramm. / Grammat. / Gram. Svec. / Svecana
Swedberg, Jesper: *En kortt swensk grammatica.* Stockholm 1722.
alstädes; bete; förwarar; galge; giöl; gol; ho; möter; skade; tahl; tre; tror; tv; twå; weltrar.

Grot. (de J. B. et P.)
Grotius, Hugo: *De ivre belli ac pacis* [...], ”ny” uppl. Amsterdami 1642 (etc.).
förstecker; högelig; konungzrett; lif; reknar; skodoplatz; song.

Gustav.
Se Bibl Gust.
fullhet; hohl; nattward; oskylleliga.

Göttr. Sag.
Gothrici & Rolfi Vestrogothiæ regum historia [...] *Verelius* [...]. Upsaliæ 1664.
wåhn.

Herw. / Herrw. / Herwar. Sag. / Saga / Hewarasaga / Herrawaras. (Jfr Verelii Herwaras.)
Hervarar Saga [...] *Verelii* [...]. Upsalæ 1672.
egg [1]; egg [2]; enmäle; enwiges kamp; offgammal; onyttar; osåt; treggia; tweggiahanda.

Hieroz.
Se Bochart.
mule.

Hollend. Bibl.
Någon holländsk / flamländsk bibelutgåva.
spelte.

Hospin, de festis Christ.
Hospinianus, Rodolphus: *De templis* [...]. Genevæ 1672. (?) – Cit. ej funnet.
trefallighetz söndag.

Hutt. LL. Th.
Hutter, Leonhard: *Compendium locorvm theologicorum* [...]. Stockholm och Wittebergæ 1618 och 1649.
konungzrett.

J. R. [?] pum. disput. academ. de flatu
Weise, Georg [præs.]: *Divino Flatu Aspirante* [...] *Simon Titius* [resp.] [...]. Lipsiæ 1659. (?) – Cit. ej funnet.
fis.

Jersen, (tract.) de via vitæ
Jersin, Jens [Dinesen]: *Vera via vitæ, en rätt wäg* [...]. Stockholm 1683 (etc.).
fullkomlig; swår.

Jersen. Via fidei
Jersen(ius), Johan. Dionysius: *Zwey hochnützliche Geist-Lehr und trostreiche Tractätlein.* Franckfurt 1685.
swår.

Joh. Arnd. / Arend (de V. Chr. / de unione Myst. et ver. Christ.)
Arnd, Johann: *Vom wahren Christenthum.* Riga 1679. (Eller annan utgåva; många upplagor på flera språk.) – Cit. ej funna.
bahnar; selskap; speglar mig; swår.

Joh. Bona Psalmod.
Bona, Giovanni (Joannis): *De Divina Psalmodia* [...]. Coloniæ Agrippinæ 1677.
siunger.

Joh. Schmid
(BMC, NUC, AC, ZUL: flera olika författare Johann(es) Schmid(t); ADB: Schmidt, Johann, 1639–89, teologiska verk.) (Jfr Schmid nedan.)
lifkiortel.

Jord. Eden. Epit. hist. Eccles.

[Edenius, Jordanus]: *Epitome historiæ ecclesiasticæ Novi Testamenti,* (utg. J. Gezelius). Aboæ 1681.
kettare.

Jordab. LL.
Se B. LL.
ombudsman.

Jun.
(?)
kretter.

Junij Lex. ad Ulphil.
Se Ulphila.

Justin. Martyr in Apolog.
Του αγιου Ιουστινου / Justinus, phil. et mart.: Απολογια δευτερα [...] / *Apologia secunda* [...]. Oxoniæ 1703.
probst.

K. Gust. / K. Gust. Keis. Wank.
Carl Gustafs bibel, 1655, och / eller någon av Keisers eller Wankijffs biblar (1600-talet).
slachtning; åhr; ähra.

K. / Kon. B. / Bal. / Balk. / Balck LL / Landsl.
Se B. LL.
gitter; lasteliga; någranne; oföhr; okiär; qwinnofrid; thit; triggiahanda; tweggiahanda; wädiar.

K. B. St. Lag
Sweriges rijkes stadzlagh [...], 1618, 1628, 1635, 1636, 1638, 1647, 1661, 1665, 1667, 1682 eller 1702. Stockholm. (Se Rudbeck, J., *Svensk lagbibliografi* [...], 1915.)
leigde.

K. / Kon. Styr. / Styrs.
Styrilse Konunga ok höfdinga [...] *Schefferus.* Holmiæ 1669.
samhollighet; samwist; skapar.

Keis.
Någon av Keisers biblar (1600-talet).
feste.

Kon. B. / Balk. (LL.)
Landslagen och/eller stadslagen.
huld; saklös.

Korth. / Korthold de ætern.
Kortholt, Christian: *Vorbereitung zur Ewigkeit* [...]. Kiel 1679.
olja; swår.

Korth. tract. v. Germ.
Kortholt, Christian: *De variis scripturæ* [...] *tractatus* [...]. Kiloni 1686.
skallot.

König dispos.
König, Johann Friedrich: *Dispositiones in universam theologiam* [...]. Francofurti & Lipsiæ 1696.
helig.

Köningii Cas. Consc. Catech. Prooem.
König, Georg: *Casus conscientiæ qui in sex capitibus* [...]. Altdorffiæ 1654.
tro.

L. Pet. / Petr. de Cerem.
Laurentius Petri: *Om Kyrkio Stadgar och Ceremonier* [...]. Wittenberg 1587.
libri; rådug.

L. Pet. / Petr. / Petri dial. / Dialog.
Laurentius Petri: *Dialogus om then förwandling* [...]. Wittemberg 1587.
briller; flatzlig; fullbordeliga; förförisk; förvndrar mig på; hembiuder; holler; landart; lefjeri; mellom åt; mening; monglar; nagg; nitelsker; närgången; nödig; nödug; obindelig; ohemult; olekamlig; olempelig; orsakar; owikliga; plågomestare; stöter på; swäre; tack; vndfaller; vrsaker; wahr; wederwilja; wrongsinnighet; åwiter.

L. Petr. / Petri Post. / postilla
Laurentius Petri: *Postilla* [...]. Stockholm 1555.
juladag; ohyllest; terig.

Labores meos Poenitent.
Swedberg, Jesper: *Labores poenitentiales* [...]. Upsaliæ 1721.
jubelåhr.

legg. Longob.
Codex legvm antiqvarum [...]. Francofurti 1613.
pamp.

Legg. Svet.
Landslagen och/eller stadslagen.
kona.

Leig. / Leigs Crit. Sacr. / Sacra (V. T. / N. T.)
Leigh, Eduard: [...] *Critica sacra* [...] *Veteris testamenti* [...], *Novi Testamenti.* Gothae 1706.
hel; höfwelig; kamel; log; long; lärachtig; ovtsäijelig; prest; prick; ståt; tytel; wedar.

Leitweins andacht Zufälle
(Sannolikt fel för Leutweins...)
foglalåt.

Leutweins andächt. Zufälle
Leutwein, Christian Philipp: *Gottliebs Andächtiger Zufälle Zwei-Hundert* [...]. Nürnberg 1690.
ja.

Liljestet, Chr. Triumph.
[Paulinus, Johan, adl. Lillienstedt]: *Christus nascens, patiens et triumphans eller Den nyfödde, korszfäste och upståndne Christus.* Stockholm 1694.
tryggiar.

LL. Erfdab.
Se B. LL.
danaarf.

Locc. / Loccen. / Loccenii Ant. / Antiq. / Antiqv. S. Goth. / Sveog. / Sveogot(h). / Sveo. Goth.
Loccenius, Johannes: *Antiqvitatum sveo-gothicarum* [...]. Upsaliae 1676 (etc.).
alruna; aska; dymbelweka; ericksgatu resa; fredag; hemular; jertekn; kyndelmeßa; lögerdag; måndag; natt; odensdag; ohemult; refst; runsk; skipar; söndag; thorsdag; tidsdag; ting.

Locc. / Loccen. / Loccenii. Lex. / Lexic. (Juris) (Sveog.)
Loccenius, Johannes: *Lexicon ivris sveco-gothici* [...], 2 uppl. Upsaliae 1665.

danneqwinna; deloman; edsöre; farnöte; flock; friboren; helwete; hemgifft; hemular; hinderdag; hion; häfdar; högmåhls sak; jetter; ingield; jäf; karl; laggar; lagsagu; lagwarder; landamäre; landsman; lösöron; minne; mißfirmande; misting; morgongåfwa; mågande; natt; nidingswerck; odel; odåd; ohemult; oqwädinsord; parck; qwick; refst; samnad; sidoarf; skallar; skap; skruf; solskiffte; spild; tapar; tingzfall; twetalighet; tygar; tößwar; vmbodsman; vrminnes; walmar; warp; waß; wederdeloman; wen; widerdeloman; yrcker på; ålderbruten; öde; ört.

Locc. / Loccenii Synops. Dissert. Jurid. [...]
Loccenius, Johannes: *Synopsis juris ad leges sueticas* [...]. Stockolmiæ 1648, Holmiæ 1653 och Gothoburgi 1673.
morgongåfwa.

(Introd. Meam in) Lud. Lit.
Swedberg, Jesper: *Introductio In Ludum Literarium* [...]. Scaris 1708. (Enligt UUB kat. troligen ej utgiven; titelblad i ett ex. av Swedbergs *Dextra sors* [...].)
schole.

Lun. in sam.
Lundius, Carolus: ΖΑΜΟΛΞΙΣ, *Primus Getarum Legislator* [...]. Upsaliæ 1687.
giöthe.

Lundii Prolegom in Agapetum
Lundius, Carl: *Notæ ac observationes* [...] *Agapeti II* [...]. Upsala 1703.
danaarf; lifkiortel.

Lundii Sanct. / Sanctuar. (Jud.)
Lundius, Johannes: *Die Alten Jüdischen Heiligthümer* [...]. Hamburg 1704.
hög; klangåhr; löfhyddohögtid; mißtencker; omklipper; prest; röijelse offer; skodobröd; syndabock; Thamus.

Luth. / Lutherus
Bibeln i Luthers tyska översättning.
ansinnig, bewefwar, fahlnar; forma; förpalatz; hitze; lommar; lärachtig; mödom; reda; skilfång; spok.

Lösch. Theol. Myst.
Löscher, Valentin Ernst: *Edle Andachts-Früchte* [...] *Thelogia mystica* [...]. Franck-

furth und Leipzig 1702.
natur.

(Förrsp.) M. L.
Se Luth.

Magi. Historia Ani.
(Skara, LUB, UUB, BMC, NUC, AC, ZUL: många författare på Mag-; ej VD17. Jfr Frantz ovan.)
hyena.

Mairs / Majeri Christ. / Christent. Conc.
(Antalet förf. Mair, Maier, Majer, Mayer, Meier, Mejer, Meyer, Maior, Major, Maius, Majus etc. är stort i de olika registren.)
helgeliga; lösachtighet; påle.

Maji Comment.
(Ej i Skara, LUB, VD17. Jfr ovan och nedan.)
ord; tilkommer.

Maji Harm. Evang.
(Ej i Skara, LUB, VD17. Jfr ovan och nedan.)
onde; wild; åkommen.

Maji Jud. Div.
Samma verk som följande.
brennande ormar; jägare; korßfester; mißtencker; morgonstierna; röijelse offer; skallot.

Maji Oecon. / oeconom. / Temp. V. T. och (Paraphr.) oecon. Temp. N. T.
Major, Jo. Henricus: *Oeconomia ivdiciorvm divinorvm* [...] [I]. Francofvrti ad Moenvm 1712. Densamme: *Oeconomia temporum Novi Testamenti* [...] Francofurti ad Moenum. 1708.
blåsandens ...; fullkomnar; gudachtighet; klangåhr; lif; nicolaiter; predikar; skodobröd; teknar; öfwar.

Mareschalli observ.
Marshall, Thomas (ed.): *Quatuor D. N. Jesu Christi Euangeliorum versiones perantiquæ duae, Gothica scil. et Anglo-Saxonica* [...]. Dordrecht 1665.
gångdag.

(Matth.) Mart. / Martini Lex. / Lexic. Phil. / Philol. / Philolog.

Martinius, Matthias: *Lexicon philologicum* [...], 2 uppl. Francofurti ad Moenum 1655 (etc.).
barbare; Belial; from; sela; sikel.

Mejer, Phil. Sacr.
(Ej i VD17. Jfr ovan. Ej = följande.)
teknar.

Mejer Vorborgene Schatz der wahrheit
Meyer, Heinrich Bernhard: *Verborgener Schatz Der Warheit und Gottseligkeit* [...], del 1. Bremen 1687.
nederfall.

Meisn. Conc.
(Skara: flera verk av Balthasar Meisner; LUB, UUB, AC, ZUL, ADB, VD17: flera teologiska 1600-talsförfattare Meisner.)
Zebaoth.

Mitsii Miscell.
(Ej i Skara, UUB, AC, ZUL, ADB, VD17. Fel för Witsii?)
spelman.

Morh. Poët. Germ.
Morhof, Daniel Georg: *Unterricht von der Teutschen Sprache und Poesie* [...]. Kiel 1682.
skald.

N. / Nov. / Nova Bibl. / nya Bibel [särskilt framhållet]
Carl XII:s bibel, 1703.
alstädes, ansinnig; centener; flogel; krympling; lofwar; omfattar; pulsam; rådsielfwer; snyppliga; soppa; tahl; trätta; tv; åhr; öfwerfall.

O. / Ol. Petr. / Petri Chr. / Chrön. Msc. / Msr. / Mscr.
Handskrifter i Skara SLB. (Se ”En Swensk Cröneka” i *Samlade skrifter af Olavus Petri* […], bd IV (utg. B. Hesselman). Uppsala 1917.)
blod; deggier; få; hielperede; konungadöme; mila; plågomestare; skinbarliga; vtröijer; waldeman; wardnagle; woldgestar; ä och ä.

O. Petr. de sacram.
[Olaus Petri]: *Een liten boock om Sacramenten* [...]. Stocholm 1528.
oförlåtelig.

O. / Ol. Pet. / Petr. / Petri Handb. / Handbok
Olaus Petri: *Een handbock påå Swensko* [...]. Stocholm 1529, 1533 och 1537.
berettar; bonde; elendhet; enkom; här; jordar; lekamen; machtlös; nagg; olning; omyndig; rettar af; stadge; vtrop; wägabref.

Ol. Petri Krön. Predik.
Olaus Petri: *Een Christeligen formaning* [...]. Stocholm 1528.
tienstaman.

O. / Ol. Petr. / Petri (Respons.) ad (D.) P. / Pet. Gall. / Galle
Olaus Petri: *Swar påå tolf spörsmål* [...] *Pedher Galle* [...]. Stocholm 1527.
rön; skilfweng.

Ol. Rudb. [...] Atlant.
Se Rudbeckii.

Ol. Rudb. in suo Selav.
Rudbeck, Olof d. y.: *Ichthyologiæ biblicæ pars prima, de ave Selav* [...]. Upsalis 1705.
åkerhöna.

Ol. Rudbeck junior (in tractatu de) Borith
Rudbeck, Olof d. y.: *Ichthyologiæ biblicæ pars secunda de Borith* [...]. Upsalis 1722.
såpa.

Ol. Trygges. (Jfr Trygges. Saga.)
Reenhielm, Jakob: *Saga om K. Oloff Tryggwaszon* [...] [u. o.] 1691
saklös.

Olear.
(Olearius, Johannes: *Geistliches Hand-Buch Der Kinder Gottes* [...]. Halla 1668, eller densamme: *Oratoria ecclesiastica Methodicè adornata* [...]. Halæ 1677.) – Cit. ej funna.
long; predikar; sko; speglar mig; äldst.

Osiand.
Osiander, Andreas [övers.]: *Biblia Sacra* [...], *NT*. Francofurti 1618.
förskreckelse; konungzrett, predikar.

Otia (mea) Sabb. (Jfr Reqv. Sabb. och Sabb. R.)
Swedberg, Jesper: *Gudz barnas heliga sabbatsro,* 1–2. Skara 1710–12.
barnsbyrd; ymsom.

Ovid.
Ovidius (romersk skald).
dyrck.

P. Nigri Likpr. / Likpred.
Swart, Peder: *Ährapredikning, öffwer* [...] *H. Göstafs* [...] *lijk* [...]. Holmiæ 1620.
swettsam; tackwerd.

(meam) Panaceam Coel. / Coelest.
Swedberg, Jesper: *Panacea coelestis. Himmelsk Helsomedel.* Skara 1711.
klut; tenckeskrifft.

Pearson on the Creed
Pearson, John: *An exposition of the creed,* 2 uppl., London 1662.
jungfru; omfattar.

Pet. / Petr. Eric. Postil. / Postill. Evang.
Musæus, Simon: *Postilla. Eller Vtlegningen* [...] *Petro Erici* (1–6). Stockholm 1606–08.
pinlig; rettar af; tåras.

Petrei Chrönik. Gust. 1.
Se Ol. Petr. Chrön.

Petri Handbok
Se Ol. Pet. / Petri Handb.

Pfeif. Antiq. Ebr.
Pfeiffer, August: [...] *Antiqvitates ebraicæ selectæ* [...]. Lipsiæ, 1687. (Även i *Opera omnia,* 1704.)
vpbrenner.

Pfeif. ars ditesc.
Pfeiffer, Augustus: *Ars artium, oder Die Kunst aller Künste* [...]. Leipzig 1687.
kamel.

Pfeif. Dub. / Dubia V. / Ve. / Vex. / Vexat. / Vexata (Cent.)
Pfeiffer, Augustus: [...] *Dubia vexata script. sacræ* [...]. Lipsiæ & Francof. 1685. (Även i *Opera omnia,* 1704.)
Behemoth; brennande; brennande ormar; brottas; chor; drotning; fullkomnar; gast; helig; hemlig; hemlig ting; herre; himmel; hög; illfundig; intet: jung-

fru; jungfruskap; jägare; konungzrett; kurbitz; Leviathan; lilja; löf; mager; mißtencker; Moleck; Moloch; morgonstierna; nord; omfattar; ond; piga; prest; qwern; rettferdig; roffare; röijelse offer; sela; siuttijo; sko; skodobröd; snöre; songare; spelman; staf; syndabock; teknar; Teraphim; Thamus; vngdom; vpbrenner; wishet.

Pfeif. Exerc. Sacr. / Sacr. Exercit.
Pfeiffer, Augustus: *Opera omnia*. Ultrajecti 1704 (avsnitt i Tomus primus).
hemlig; Jesus; råd.

Pfeif. Qvinq. / Qvinqvag. / Qvinqvorum (Loc. / Locor. / Voc. / Voce) (Ebr. / Ebrai et) Exo. / Exotic. (N. T.)
Pfeiffer, Augustus: *Opera omnia* Ultrajecti 1704 (avsnitt i Tomus primus).
amen; barbare; efftersabbath; Jesus; Immanuel; libertin; Maharamotha; mammon; Meßias; nardus; paradis; pharisee; påska; racha; sabbathsresa; saduce; satan; Talita Kumi; tordön; torndön; wis; Zebaoth.

Pharum meam Biblicam (Jfr Sacra Pharo.)
Swedberg, Jesper, *Pharus Biblica,* I–II, handskrift i Skara.
drotning.

Phil. Sacr.
(Ev. Calovius eller Gejer?)
wishet.

Plin. H. N.
Plinius Secundus, Gajus: *Historia naturalis* (många upplagor i olika länder).
hyena.

Pol.
(Samma som Pol. / Poli eller Polanum?)
menlig.

Polanum de Commun. Sanct.
(Polanus von Polansdorf, Amandus: *Enchiridii locorvm commvnivm theologicorvm rervm* [...], *editio sexta* [...]. Basileæ 1610.) – Cit. ej funnet.
man.

Pol. / Poli / Pholi / Polus / Polum Syn. / Synops. (Crit. / Critic.)
Poole, Matthew: *Synopsis criticorum aliorumque Sacrae scripturae* [...]. Francofurti ad Moenum 1678.

bewefwar; embete; fot; fyller; förswarare; hemd; hemlig ting; hierta; hinderfat; hundapenning; innelycker; jungfruskap; kamarerare; kyß; medelbalck; menlig; mördare; ny; onde; pißar; redelig; sak; sannerliga; sex hundrad; siv; söndag; talar; tenckeskrifft; tro; tröskowagn; vrnöt.

Prax. / Praxi (mea / meam) Catech.
Se Catech. öfn.
helga manna samfund; hemsöker; manna; olja; predikar; Rechabit; råder: samfund; skiffte.

(in) precibus, S. Brigittæ
(Birgitta: *Orationes XV* [...]. Romae 1655, eller: *Orationes longe devotissimae* [...]. Monachii 1667.) – Bok ej sedd; båda enligt LIBRIS i KB, Stockholm.
yrcker på.

Psb. / nyja Psalmboken [särskilt framhållet]
Then swenska psalmboken [...] *åhr MDCXCV* [...]. Stockholm 1697.
skiött; wender.

Qvenst. / Qvensted. / Qvenstedii Antiq. Bibl.
Qvenstedt, Jo(hann) Andreas: *Antiqvitates biblicæ* [...]. Wittebergæ (etc.) [1688].
blåsandens ...; försonedag; trefallighetz söndag.

Qvenst. de sepult. Vet.
Qvenstedt, Johannes Andrea: *Sepultura veterum* [...]. Wittebergæ 1660.
vpbrenner.

Qviet. meam Sabbat.
Se Otia [...]

Qvistorp
(Qvistorpius, Joannes: *Annotationes in omnes libros biblicos* [...]. Francofurti & Rostochii 1648, eller densamme: *Nebo* [...] *terra sancta* [...]. Rostocki 1663.) – Cit. ej funna.
samlar; teknar.

Ravan. / Ravann. / Ravanel. / Ravanell. / Ravanelli Bibl. / Biblioth. (S. / Sacra)
Ravanellus, Petrus: [...] *Bibliotheca sacra* [...], 1–2. Genevæ 1660.
bref; hor; inwertes; mammon; nicolaiter; schibboleth; vngdom.

Reg. / Regul. Juvent. (Jfr Vngd. Regel.)
Swedberg, Jesper: *Ungdoms regel och ålderdoms spegel.* Skara 1709.

guldkella; puder.

Reg. Eccles.
Laurentius Petri: *Om Kyrkio Stadgar och Ceremonier* [...] (utg. A[br.] A[ndreæ] A[ngermannus]). Wittenberg 1587.
lur.

Renhielm (in / annot. ad) T. / Tor. / Torst. Sag.
Thorstens Viikings-sons saga [...] *Reenhielm* [...]. Upsala 1680.
bodkafle; rese; saga; skald.

Reqv. / Reqvie. / Reqviem (mea / meam) Sabb. / Sabbat.
Se Otia [...].
lärare; mått; pingesdag; selskap; stierna; talar; åsyn.

Resen in Præf. ad Eddam
[Resen, Peder Hansen]: *Edda Islandorum* [...]. Havniæ 1665.
runa.

Revis. / Revisor. Strengn. / Strengnens.
Handskrift tillgänglig för Swedberg. (Se *Lefwernes Beskrifning,* s. 149. Jfr *Observationes Strengnenses,* utgivna med inledning och kommentar av Joh. Lindblom och Hilding Pleijel. Stockholm 1943.)
betemma; slapp.

Rimchrönika
Twå gambla swenske rijm-krönikor [...] *Messenio* [...] *Hadorphio* [...], 1–2. Stockholm 1674–76.
skiör.

Riv.
(?)
kyß.

Rolfs Sag.
Gothrici & Rolfi Vestrogothiæ regum historia [...] *Verelius* [...]. Upsaliæ 1664.
ofrom.

Rudbeckii Atlant.
[Rudbeck, Olof d. ä.]: *Olf Rudbeks Atland eller Manheim* [...], 1–4. Upsala 1679–1702.
buse; ätt.

S. Adami delic. Evang.
Adam(i), Samuel: *Deliciæ evangelicæ* [...], del 7, Dreßden und Leipzig 1702.
trefallighetz söndag.

S. Corpus.
(Källa?)
jungfru.

(min) Sabb. R. / ro
Se Otia [...]
förswarare; hugswalare; jordbäfning, kommer; liknelse; natur; ord; siunger; snöre; stinger; tusenfallt; werdzling; wis.

(in mea) Sacra Pharo
Se Pharum meam [...]
resa.

Sald. / Saldeni Otia Theol.
Saldenus, Guilielmus: *Otia theologica* [...] *libri quatuor.* Amstelodami 1684.
mißtencker; röijelse offer.

Salmas. de Coma
Saumaise [Salmasius], Claude: *Epistola ad Andream Colvium* [...] *De Cæsarie virorum et mulierum Coma.* Lugduni Batavorum 1644. – Cit. ej funna.
bord; höfwelig.

S. / Sam. Columbus
Se Columb.

Sant. Explic.
(Ej i AC, VD 17. Fel för Saub. Explic.?)
snöre.

Saub. Explic.
(Bibl. Wolfenbüttel [sign. Kd 118]: Saubert, Johann: *Codicis* [...] *In quo Paraphrases* [...] *explicationes* [...]. Helmaestadi, 1660, eller *Biblia* [...] D. *Martin Luther* [...] *M. Johannem Saubertum* [...]. Leyden 1636.) – Bok ej sedd. Cit. ej funna.
högelig; staf.

Savilliane, Suice. [?] Thes. Græc.
Se Chrysost.

Schefferi Lappon.
Schefferus, Joannes: *Lap[p]onia* [...]. Frankfurt (etc.) 1673 (etc.).
skid.

Schefferi Notas
Se Kon. Styr.

Schefferi Vpsal. Antiqva
Schefferus, Joannes: *Upsalia* [...]. Upsala 1666.
öde.

Schertzeri Antibellar.
Scherzer(us), Joh. Adam: *Antibellarminus* [...]. Lipsiæ 1703.
påwe.

Schib. / Schibb. / Schibbth
Swedberg, Jesper: *Schibboleth* [...]. Skara 1719.
A och O; Abba; afgeld; afkommer; aflinge; afwel; alstädes; ande; bane; bardaga [= 10] etc. – *huvudkälla*.

Schick. de Jure Regio
Schickardus, Wilhelmus: [...] *Jus regium hebræorum* [...]. Argentinæ 1625.
vpbrenner.

Schmid. Coll. / Colleg. Bibl. / Biblic.
Schmidt, Sebastianus: *Collegium Biblicum,* del 1 och 2. Argentorati (etc.) 1676.
helig; okend; skärf.

Schmid in Proph. Min.
Schmid(t), Johann: [...] *in prophetas minores commentarius* [...] *Balduini* [...]. Lipsiæ 1687 och 1698.
brottas.

Scriv. (Thes.)
Scriver, Christian: *Seelen-Schatz,* del 4, 5. Leipzig 1704, -11 (etc.).
förswarare; gudachtighet, natur; ovtsäijelig; påle; qwed; samlar; speglar mig; står; swår; öfwar.

Scriv. Gotth.
Scriver, Christian: *Gottholds Siech- und Siegs-Kette,* del 1. Nürnberg 1687 etc. (Flera delar, flera upplagor.) – Cit. ej funnet.
högelig.

Seb. Schmid. (disput. de fide et operib.)
(Ej i Skara, VD17. Olika verk – samma som något av följande?)
fritt; medwerckar; onde; rettferdigar; samlar; sko; smörja; stiel vndan.

Seb. Schmid. de Imag. Dei
Schmidt, Sebastian: *Tractatus de imagine Dei* [...], 2 uppl., Argentorati 1701.
speglar mig.

Seb. Schmid. diss. pecul. / pecul. disputat. / tract. de palo Pauli
(Ej i Skara, LUB, Halle, SBB, BMC, NUC, AC, ZUL, VD17. AC och ZUL: många teologiska verk.)
efftersabbath; påle; vtskrapar.

Seb. Schmid. in Psal. Prophet.
Schmidt, Sebastian: *Resolutio Brevis Cum Paraphrasi Verborum Ac Notis Psalmorum Propheticorum De Christo* [...]. Argentorati 1686 och 1688.
snöre.

Seld. / Selden de Ux. / Uxor / uxore Ebr.
Seldenius, Johannis: *Uxor ebraica* [...], 2 uppl. Francofurti ad Oderam 1695 (etc.).
horeri; macht; mißtencker; röijelse offer; sko.

Selden de l. n. et G.
Seldenius, Joannis: *De jure naturali et gentium* [...]. Londini (etc.) 1640.
synagoga.

Seldeni Syntag.
(Seldenius, Joannes: *De dis syris syntagmata II* [...]. Lugduni Batavorum. (etc.) 1629.) – Cit. ej funnet.
sko.

Sonth. Clen. Aur.
Sonthomb, Emanuel: *Gülden Kleinod* [...] *Der waare Weg* [...]. Nürnberg 1641.
öfwerflöder.

Sp. / Speg. / Spegel Gloss. / Glossar. / Glossarium
Spegel, Haq[vin]: *Glossarium-Sveo-Gothicum* [...]. Lund 1712.
afgeld; afkortelse; alruna; amechtig; and; arborst; bardaga; beskinnar; bold; brudgumme [= 10] etc. – *huvudkälla*.

Speg. Tils. Parad.

[Spegel, Haqvin:] *Thet tilslutna paradis.* [Stockholm 1705.]
skrock.

(Spegels) guds werck och h. / hwila
[Spegel, Haqvin:] *Guds Werk och Hwila* [...], 2 uppl., Stockholm 1705.
bahnar; hirtar sig.

Spener
(Samma som någon av följande?)
smörja.

Spen. / Spener Mißb. / mißbr. ettlich. Sprukh.
(Spener, Philipp Jacob: *Der Klagen über das verdorbene Christenthum mißbrauch und rechter gebrauch* [...]. Franckfurt am Mayn 1687.) – Cit. ej funna.
rettferdig; öfwerflöder.

Spener Cons. Theol.
Spenerus, Philippus Jacobus: *Consilia et judicia theologica* [...], del 1–3. Francofurti ad Mœnum 1709.
tusenfallt.

Spen. / Spener in Joh. Arnd / eundem
Spener, Philipp Jacob: *Predigten über* [...] *Johann Arnds Geistreiche Bücher vom wahren Christenthum.* Franckfurt am Mayn 1706.
gudachtighet; speglar mig; står; öfwar.

Speneri Theol. Bedenck.
Spener, Philipp Jacob: *Theologisches Bedencken* [...]. Ploen (etc.) 1690.
fullkomlig; welwiljoghet.

Steng. Jud. div.
(ZUL: flera tyska teologer Stenger; ADB: Stenger, Johann Melchior, död 1710, teologiska verk; ej Skara, VD17.)
skallot.

Stiern. / Stiernh. Gloss. / Glossar.
Se Ulphila.

Stiernh. Herc.
Stjernhjelm, Georg: […] Hercules. Upsala, 1658.
lastlös.

Stiern. / Stiernh. / Stiernhök de Jure Sveon / Svion / Svec.
Stiernhöök, Joh[an] O: *De jure Sveonum et Gothorum* [...]. Holmiæ 1672.
almenning; edsöre; enwiges kamp; handsöhl; jertekn; mark; morgongåfwa; nemd; ting; öde.

Stiff.
(Fel för Stiss eller Stisser? Ej i LUB, SBB, BMC, NUC, AC, ZUL.)
lius och fullkomlighet.

Stiss.
(Samma som följande?)
hyena.

Stisseri Comment.
(”Disputatio septima [...] Respondente Johanne Chiliano Stissero [...]” i Beier, Adrian: *Harmonia Struvio-Schnobeliana* [...] *commentarii* [...] Jena 1663.) Ej i Skara, LUB, UUB, SBB, BMC, NUC, AC, ZUL.) – Troligen fel bok.
machtskiöll.

Stukii antiq. Conviv.
Stuck, Jo. Wilhelm: *Antiqvitatvm convivialivm libri III* [...]. Francofvrti 1613.
kyß.

Suice. / Svicer Thesau. / Thes. Græc.
Svicerus, Joh. Caspar: [...] *Thesaurus ecclesiasticus* [...]. Amstelaedami 1682.
barnsbyrd, lekman.

T. S.
Se Renhielm in TSag.

Tarn. / Tarnov. (Exerc. Bibl.)
Tarnovius, Johannis: *Exercitationes biblicæ* [...], 2 uppl. Rostocki (etc.) 1621.
löf; sela.

Teg. Gust. (1.) Hist.
Tegel, Erik Jöransson: *Breviarium Gustavianum* [...]. Linköping 1671.
rymmer; skamfärar; wilkorar.

Tesmari
(BMC och AC: Tesmar, Johannes: *De Eloquentia Libri VII.* Bremæ 1637, och *Exercitat. Rhetoric. Libri VIII.* Amst. 1657; många verk i VD17; ej i Skara.)

konungzrett.

Tingmb.
Landslagen eller stadslagen.
witnesbär; wräker.

Tirin
Tirinus, Iacob(us): *In S. scripturam commentarius* [...], del 1. Antwerpen 1645.
guld.

Toppii unerk. Sünde
Toppe (Toppius), Philipp Julius: *Schrifftmässige Betrachtungen von den Unerkanten Sünden der Welt* [...]. Hamburg 1699.
swår.

Trygges. (Saga)
Se Ol. Trygges.
blidlek; swit; wel.

Turn. advers.
Tvrnebus, Adrianus: *Adversariorvm tomi III* [...]. Basileæ 1581.
fat.

Ulphila (L)
[*Ulfilas*] *D. n. Jesu Christi ss. evangelia ab Ulfila* [...] *Stjernhielm* [...]. Stockholmiæ 1671. (Med Junius, F.: *Glossarium Ulphila–gothicum* [...] *auctum per Georgium Stiernhielm,* 1670.)
bödel; dus; fanen; frijar til; fägnar; förlåtelse; förlåter; gumma; hirtar sig.

Wald. Schmid. Python.
Waldschmidt, M. Bernhardus: *Pythonissa endorea* [...] *Hexen- und Gespenstpredigten.* Franckfurt 1660.
middag.

Wallæum [...]
(Ej i Skara, LUB, UUB, AC, VD17. ZUL: Walläus, Theodor, nederländsk munk, 1600-talet, 4 verk.)
bord.

Walteri Harm.
Walther, Michael: *Harmonia Biblica* [...]. Noribergae 1665.

efftersabbath; löster; oferd; philosophia; öfwerengel.

Wandal. de Jure Regio
Wandal[in], Johannes: *Juris regii* [...]. Hauniæ 1663–67.
konungzrett.

Wank.
Wankijffs bibel, 1674 (och 1688).
bedröfwelse; befaler; beseglar; beskattning; dör(r); fahlnar; fersk gierning; fullkomlig; förstår; get [= 10] etc. – *huvudkälla*.

Varenii Joh. Arndz Errettung
Varenius, Heinrich: *Christliche, Schrifftmässige, wohlgegründete Rettung Der vier Bücher* [...] *H. Johannis Arndten,* del 1, Lüneburg 1689.
natur.

Waser de Antiq. mensuris Ebr.
Waser, Caspar: *De antiqvis nvmis hebræorum* [...]. Tigvri 1605. – Cit. ej funnet.
log.

Vatabl.
[Vatablus, Franciscus:] *Sacra Biblia, Hebraice, Græce, et Latine. Cum annotationibus Francisci Vatabli* [...]. [Heidelberg] 1599.
innelycker.

Weinm. Nud.
(Ej i Skara, LUB, UUB, AC, VD17. ZUL: flera lärde Weinmann; ADB: Weinmann, Johann, död 1672, teologiska verk.)
jungfru.

Velleri Gottes heiligh.
Weller, Jacob: *Gottes Heiligkeit, Das ist: gründlicher Beweis* [...]. Braunschweig 1644. – Cit. ej funnet.
oferd.

Verel. / Verelii not. / annot. in / Got. / Gotrici / Hist. / histor. / Hist. Göthrici
Gothrici & Rolfi Vestrogothiæ regum historia [...] *Verelius* [...]. Upsaliæ 1664.
brage; odensdag; thorsdag; tidsdag.

Verelii antiqv. Fab. Subjecta
Verelius, Olaus: *Manuductio compendiosa ad runographiam* [...]. Upsalæ 1675.

runsten.

Verelii Herwaras.
Se Herw. Sag.
gierna.

Verelii Gloss. / Lexicon
Verelius, Olof: *Index lingvæ veteris* [...]. Upsalæ 1691.
byrda; stapol.

Verelii tract. de Fanin
Olai Vereli Disputatiuncula de fanin [...], ingår i *Hervarar saga* (se ovan).
fanen.

Virgil.
Vergilius (romersk skald).
hebenträ.

Withii Melet. Vit. Pauli
(Ej i LUB, UUB, AC, ZUL, ADB, VD17.)
okend.

Witsi Miscell. Exerc.
Witsius, Hermannus: *Miscellaneorum sacrorum,* del 2, 2 uppl. Amstelædami (etc.) 1695.
helig.

Vngd. / Vngdoms Reg. / Regel
Se Reg. / Regul
peruk; spelman; targar.

Vorm. / Worm. / Wormii Lit. / Literat. / Literatura Run. / Runic. / Runica
Worm, Olaus: *runiR seu Danica literatura* [...], 1 uppl. Hafniæ 1636.
alruna; bokstaf; kyndelmeßa; runa; skald.

Worm. Monum. / Monumenta Dan. / Danica.
Worm, Olaus: *Danicorum monumentorum libri sex* [...]. Hafniæ 1643.
alruna; jertekn; ting.

Wormii Fast. Danic.
Worm, Ole: *Fasti danici* [...]. Hafniæ 1643.
gångdag.

Vossii Philos
Vossius, Joh. Gerardus: *De philosophia et philosophorvm sectis* [...]. Hagæ–Comitis 1658. – Cit. ej funnet.
torndön.

Æg. Girs Hist. Gust. 1.
Girs, Aegidius: *Kon. Gustaffs den I och kon. Erichs den XIV chrönikor* [...]. Stockholm 1670.
wanckfritt.

Ödnal. / min Öda.
Swedberg, Jesper: *Gudz heliga ödnalag.* Skara 1713.
rettferdigar; öde.

Bibelns böcker

Förkortningar enligt *Swensk Ordabok*; fulla namn enligt Carl XII:s bibel 1703 (alfabetiskt ordnade)

Am.	Amos
A., Act., Ap., Apostg.	Apostla Gierningar
(Apoc.	Se Vp.)
Asa., Asar., Asar bön	Asarie Böön
B., Bar.	Baruk
Bel., Bel i Bab.	Om Bel i Babel
C., Cant.	Salomos Höga Wisa (C. kan även betyda "just citerad bibelbok")
1 Chr.	I. Boken af Chrönicon / I. Chronicorum
2 Chr.	II. Boken af Chrönicon / II. Chronicorum
Col., Coll.	S. Pauli Epistel til the Colosser
1 Cor.	S. Pauli Epistel then I til the Corinther
2 Cor.	S. Pauli Epistel then II til the Corinther
Dan.	Daniel
D., Deut.	V. Mose Book / Deuteronomion
Dom., Judic.	Domare Boken
Drak.	Om Drakan i Babel
Eb., Ebr.	Epistelen til the Ebreer
(Eccles.	Se Pr., Pred.)
Eph.	S. Pauli Epistel til the Epheser
Es., Esa.	Esaia
Esd., Esdr., Esr.	Esra Book / I Esræ
Esth.	Esthers Book
Esth.St., Estr.	Stycker af Esther
Ex., Exod.	I. Mose Book / Exodus
Ez., Ezech.	Hesekiel
Gal.	S. Pauli Epistel til the Galater

G., Gen.	I. Mose Book / Genesis
H.	Osea
Hab., Habac.	Habacuc
Hag., Hagg.	Haggai
Jac.	S. Jacobs Epistel
J., Jer.	Jeremia
Job.	Jobs Book
Joël	Joel
Joh.	S. Johannis Evangelium
1 Joh.	S. Johannis then I Epistel
2 Joh.	S. Johannis then II Epistel
3 Joh.	S. Johannis then III Epistel
Jon.	Jona
Jos.	Josua
Jud.	S. Jude Epistel (jfr följande!)
Jud., Judith.	Judith (jfr föregående!)
(Judic.	Se Dom.)
1 K., 1 Reg.	I. Konunga Boken / I. Regum
2 K.	II. Konunga Boken / II. Regum
Lev.	III. Mose Book / Leviticus
L., Luc.	S. Luce Evangelium
1 M., 1 Ma., 1 Macc.	I. Boken Maccabeers
2 M.	II. Boken Maccabeers
Mal., Malach.	Malachi
Man., Manas(s).	Manasse Böön
Marc.	S. Marci Evangelium
M., Matth.	S. Matthei Evangelium
Mich.	Micha
Nah.	Nahum
Neh.	Nehemia / II. Esræ
N., Num.	IV. Mose Book / Numeri
Ob., Obad.	ObadJa
O., Ordsp., Pro., Prov.	Salomos Ordspråk
1 P., 1 Pet.	S. Petri then I Epistel
2 P., 2 Pet.	S. Petri then II Epistel

Philem.	S. Pauli Epistel til Philemon
Phil., Philip.	S. Pauli Epistel til the Philipper
Pr., Pred.	Salomos Predikare
(Pro., Prov.	Se O.)
Ψ., Ps., Psalt.	Psaltaren
(1 Reg.	Se 1 K.)
R., Rom.	S. Pauli Epistel til the Romare
Ruth	Ruth
1 S., 1 Sam.	I. Samuels Book / I. Samuelis
2 S., 2 Sam.	II. Samuels Book / II. Samuelis
(Sap.	Se W.)
S., Sir.	Syrachs Book
S., Sus., Sus. hist.	Historia om Susanna
3 mäns lofsång	The 3 mäns lofsång i eldenom
1 Th., 1 Thes.	S. Pauli Epistel then I til the Thessalonicer
2 Th., 2 Thes(s).	S. Pauli Epistel then II til the Thessalonicer
Th., Thr.	Jeremie Klagowisor
1 T., 1 Tim.	S. Pauli Epistel then I til Timotheum
2 T., 2 Tim.	S. Pauli Epistel then II til Timotheum
Tit.	S. Pauli Epistel til Titum
T., Tob.	Tobias
Vp., Vpp., Vppenb.	S. Johannis Vppenbarelse
W., Wish., Sap.	Wijshetenes Book
Z., Zach.	ZacharJa
Zeph.	ZephanJa

Förrsp.	För(r)språk, t.ex. till NT eller viss bibelbok
gl.	”gamla” markerar äldre version av viss bibelbok
Gloss. (Svec., vernac.)	Een liten Biblisk Ordelista … (i bör-jan av Carl XII:s bibel)
nyja Bib. och Ψbok	Carl XII:s bibel och 1695 års psalmbok

Latinskt (etc.) metaspråk i *Swensk Ordabok* (urval)

a, ab	av
abl(at).	ablativ
acc(us).	ackusativ
act(iv).	aktivt, ”transitivt”
ad	till
adag(ium)	ordspråk
adde	lägg till
adj(ect).	adjektiv
adv.	adverb
alias	annars
alibi	annars, anorstädes
ambo	båda
ang(li)	engelska, engelsmän
annon	om inte
antiq.	gammalt, gamla
aptum	lämplig(t)
auctores ibi allegatos	där anförda författare
belg.	”belgiska”, flamländska
bene	bra, väl
c.	kapitel
compar.	komparativ
composita	sammansättningar
conf.	jämför
conj.	konjunktiv
cum	med
dan(i)	danska, danskar
dat.	dativ
debet (semper) esse consonans	bör (alltid) vara konsonant
def(in(it)).	bestämd (form)

dicimus	vi säger
dictio enclitica	vidhängd partikel
erat apud ebreos	var hos hebréerna
errore typographico	med tryckfel
est	är (3 pers. sing.)
et	och
etc.	etc., osv.
etiam	även
ex	från, ur
ex mea sententia	enligt min mening
foem(in).	feminin
gall.	franska
gemminatio vocalis et consonantis	dubblering av vokal och konsonant
gen.	genus
gen(it).	genitiv
germ(an).	tyska
gl. göth.	”gammal götiska”
(in) glossa(r) (ad)	(i) ordförklaring (till)
gr., græc.	grekiska
h. e., hoc est	det är, dvs.
habent	har (3 pers. plur.)
habet	har (3 pers. sing.)
(ad, in) hanc vocem	(till, under) detta ord
hinc	därav, härav
his	dessa
hispan.	spanska
hoc	detta
ibi	där
ibid(em)	på samma plats
id(em)	(det) samma
imp((era)t).	imperativ
imperf.	imperfekt
in	i, på
in fine	på slutet

in h. l., in hoc loco	på detta ställe
in voce	under ordet
indef.	obestämd (form)
inf(in(it)).	infinitiv(um)
intelligitur	förstås, menas
interj(ect).	interjektion
interpretes	översättare (plur.)
ita	så
ital.	italienska
item(qve)	även
juxta text. orig.	enligt originaltexten
l., liber	bok
l. c.	citerat ställe
lingva	språk
loc.	ställe (i bok)
masc(ul).	maskulin
male	illa, fel
modum	sätt
N. T.	nya testamentet
neutr.	neutrum, ”intransitivt”
nomen	substantiv
nom(in(at)).	nominativ
non	inte
nota conjunctivi	konjunktivmarkör
nota futuri	futurummarkör
notat	betyder
Nova Biblia	”nya bibeln” (1703)
nunc	nu(mera)
obl(iq(v)).	böjd (form)
observa	observera
olim	fordom
omnes	alla
opt(at).	optativ, ”konjunktiv”
p.	sida; del
partic.	particip

particula expletiva	kompletterande partikel
pass(ive)	passivt, ”intransitivt”
phrasin veteribus usitatam	fras bruklig hos de gamle
pl(u(r)).	plural(is)
plusqvam.	pluskvamperfekt
potius (quam)	bättre, hellre (än)
prius probo	jag föredrar det första
prius, -mum retinend(um)	det första bör behållas
(qvod) probo	(vilket) jag gillar
præs.	presens
præt.	preteritum
qvod placet	detta behagar (mig)
qvod vide	se detta
qvoqve	även
rectius	rättare, bättre
regist.	register
s., sive	eller
s(eq).	följande (sida)
ss., seqq.	följande (sidor)
scribitur	skrivs
scribunt veteres	skriver de gamle
sed	men
semper	alltid
sine	utan
sing.	singular(is)
species juramenti minoris	ett slags mild svordom
subst(ant).	substantiv
sunt	är (3 pers. plur.)
supr.	ovan
sæpe	ofta
t., tom	del, bokband
ubi	där, var
usitatur	används

ut	som, liksom
v.	vers
v., vid(e)	se
V. T.	gamla testamentet
vel	eller
verecunde	anständig(t)
vet(us)	gammal(t)
veteres	de gamla
videtur necessaria	synes nödvändig(a)
vocatur	kallas
vox, voce	ord, uttryck, textställe
ɔ:	är lika med

En fullkomlig
Swensk Ordabok.
Hvar genom ej allt Swenskt ord och ordalag,
till hans skrifsätt och sammanbindande,
utan äfven af hans Heliga Swenska Bibel
och med första Bibelens jemnåtriga skriftsätt,
utdragit och beskrifvit;
till Latin gifvit och utlagt.
Med högsta flit
utarbetad och utgifven
af
Biskopen i Skara,
D. Jesper Swedberg.

Stifts- och landsbiblioteket
i Skara

Bild 3. *MS Swedberg 1, Stifts- och landsbiblioteket i Skara, opag.*

Jtlann Ihr åtskilligt prof af en alderlös
ogunnen ifwer och otörströtnaht, som
Ingegerd Ill Biskopen i Skara,
Ehrwna Gods Auctor, för wårt Modrs:
nåds tilbörliga lönn, samt Ihs rätta
wårdnad och förmodunt endteliga åtwäl:
lande, tid rätter annan i linjat fram:
gifwit, fortfarar Ihs tta narwarande
werk at såsom Ihs besynnerligaste rå:
kad och Ger förhandtl Kongl: Majst
och Riksens Höga Cancellie Collegium
sitt bifall gerna Ihr til wetat under
Insla, at Ihs nå gunom trycket al:
mennerligen nyttigt blifwa.

+ Dock. Jesper Swedberg

J: Rosenadler
Conf: Libr: Reg.

Bild 4. *R 589a, Uppsala universitetsbibliotek, opag.*

Förspråk.

Hwad nådnt är för medräglig sjuk sjuk:
dat wälgärning, kunna wi mennisior i den
wäsandt brinna, hwarigenom sjukta menni:
skliga samhället bryggnersammast sökt, kär:
ligen tilsammanbundet, wänderhållet och i alla
tider och i wäighet fast blifwer. Hwar öfwer
Luthers sina tankar hafwer yttrat, så han i
förspråket til Psalterm, så skriffwer, och på
swenska så lyder; En stum mennischa är mud
ne kalendr fögo annat än som en halfdöd menni:
schia. Ett hälser är nägt kraftigare eller ä:
dlare wordt i mennischoär än nådnt. Efter
hon sjer ignom ifrå all annor djur mycket wardes
fränskild, ju mer än gnioom sagnadem eller an:
nor werd. En stord kan ock brukma menni:
skiokagnad ignom snickare, konst. Ock ett djur
kan så wäl se, höra, luktas, sinnga, gå, stå åta,
drika, fasta, törsta, hungra, frysa och hårdhliggia
som en mennischa.

§: 2. Här ofydeligit lind förnd, är sjuk oför:

Bild 5. *R 589a, Uppsala universitetsbibliotek, opag.*

fabel, fabula, figmentum, commentum, 2. Chr. 7: 20.
1. K. 9: 8. Jer. 29: 9. pl. fabelar,
1. Tim. 1: 4. 4: 7. 2 Pet. 1: 16.
liten fabel, fabella.
fabelaktig, fabulosus, confictus.
fackla, fax, tæda, funale.
liten fackla, faudla.
vax fackla, tæda cerea.
fadder, sponsor fidei, pater baptismatis,
testis baptismalis.
fadderskapen, munus baptismatis, munera
suscepta in memoriam sui baptismatis.
fader, pater, 1. M. 6: 9. 2. K. 13: 14. Eph. 3: 15.
landsens fader, pater patriæ. G. 41: 43.
fadersbroder, patruus, Jer. 32: 7. jf. Am. 6: 10.
Eph. 2: 7. farbror, 2 Ew. 20: 29.
fädrifader, avus, avus paternus.
fader faders fader, proavus,
faderlig, paternus, patrius. W. 10: 5.
faderlös, pupillus, orbus, patre, Jas. 1: 27.
Ex. 22: 22. 24. Joh. 14: 18. Ps. 68: 6. Apo. 22: 9.
fadermoder, avia.
fadermördare, parricida, 1. T. 1: 9.
faderssystar, faster, amita. 2 Ew. 20: 29.

Lönsta gången hullar
gud sig sådan Deut. 32: 6
hu skulat wara emi, så
dra oss emi Kraftor: Jud. 17: 10
nu ing fader, funnans nem fader
mal. 1: 6.
Jaftora wi ären alla
en fader: Malach. 2: 10
fader och modern öfver
oss ihop mig Ps. 27: 10.
Es. 63: 16.
pl. Lärare apostlar.
ab: kallas alla tro,
mal fader: Rom. 4: 11.

Thren. 5: 3.
vi äro sonder brö[illegible]
gud är en fader för sina
ingen Hälgum Gudn. Job. 29: 12.
Thäfter tjänar fadrejös och fat-
liga val. Ps. 10: 18.

Bild 6. *MS Swedberg 1, Stifts- och landsbiblioteket i Skara, s. 183.*

S.

Sabal, Sabula, Sigmentum, commentum, J: 24:9. 2 Chr: 7:20. 1 K: 9:8. pl: Sabular, 1 J: 1: 4. 4:7.

liten Sabal, Sabella.

Sabalaftig, Sabulosus, conlicius.

Sabalaftigt, Sabulosk, Sicke.

facil. Sadla, Sax, Sada, Sunale, liten sadla, Sada cerata.

Sadar, Sponsor Sidei, pater lustricus, testis baptismatis.

Sadargåfwa, donum lustricum, munus sacrum, in memoriam baptismi.

Sadar, pater, Grac. πατηρ. 2 K: 13:14. M: 6:10. Eph: 3:14. landsmn Sadar, pater patria, G: 41:43. pl: Sadar, gros vide.

Sadarbroder, Patruus, J: 32: 7: S. Am: 6:10. Esth: 2:7. Sarbror, Lev: 20:20.

Sadarfoder, avus, avus paternus.

Sadar, Sadrn, Sadrn, proavus.

Sadarlig, Paternus, patrius, W: 18: 5.

Sadarlös, pupillus, orbus patre, Sac: 1:27. Joh: 14:18. Ex: 22:22,24.

Sadarmoder, Avia.

Sadarmördar, parricida, 1 J: 1:9.

Sadarsystar, Sororis amita, Lev: 20:20.

Sagar, speciosus, Sormosus, venustus, pulcher, elegans, Sorma praestans, G: 39:6. 1 J: 16:12. Esth: 2:7. Ps: 55:5.

Sagarhet, pulchritudo, venustas, Sorma dignitas, Species.

Sagarnätt, Sagnt, pulchre, venuste, eleganter.

Sagl, venalis, vendibilis, 1 Cor: 10: 25. G: 42.1. Ruth: 4:3.

Sagla, Saglabygd.

Saglad, marcidus, marcescens, caducus.

Saglnar, marcesco, marceo, Ps: 1:3. W: 2:8. Saglnadr blomar, flores marcescentes, marcidi, Es: 28:1:4. Hvbank: Sar fallandr, ovtt, Germ: verwelken, Sprß löf löfsalua inkut, Luth: Denn blattern verwelken nicht, bene Ps: 1:3. Saglaska facilla

Bild 7. *R 589a, Uppsala universitetsbibliotek, s. 149.*

Ett, något goddam,
Ettgra alterutrum, live. Lev. 5:5.
Ettkia v. ätkia
Evangeli Evangelium, 1 Tim. 4:5.
Evangelist Evangelista, Ef. 4:11.
Evangelium, Ev. 4:18. Gal. 1:6. 1 Th. 1:5. Ap. 12:6.
Even aq adeq pariter, juxta.
Eventyr discrimen, sortuna, alea, incertq casus. Gall: avanture. Germ: abentheur, gd infolens est. Lie ofwan tyrd, Sorte fortaglij G. 11:4. 38:23. Ex. 33:3. O. 22:25 Job. 4:2. Ef. 10:32. Dom. 3:24. J. 26:3. 1 Cor. 16:6. 2 Cor. 11:2. L. 14:8.
Efventyrar, periclitor fortunæ, committo aleam incertam Sibeo, discrimini sortunæ committo, tento.
Efventyrlig, periculosq, anceps, ambiguus.
Evarandlig, perpetuq, pennij, aterni G. 23:17.
Evarandliga, pretio, penne, aterni. Ex. 19:13. 21:6. 9. 18:5.
Evig, aterng, sempiterng, tjen nwign P. 4:22.
Evigget, aternitas, 2 T. 4:18.
Evigliga aternum O. 10:25. 29:14. Ps. 61:8. T. 3:23.
Evinnerlig, aterng Apar. V. 52 V.
Evinnerliga Ps. 61:9.
Exempel exemplum, Ex. 5:15.
Exempelbok, förr. Hals:
Ey, potius Ei.

Fabel, fabula, figmentum, commentum, J. 24:9. 2 Cor. 7:20. 1 K. 9:8. pl. fabelar, 1 T. 1:4. 4:7. liten fabel fabella.
Fabelaktig, fabulosq, confictus.
Fabelaktigt, fabulose, dicte.
Fa Dea Fax, tada Furiale, liten fackla fada uruta.
Fadder, sponsor fidei, pater lustricij, testis Baptismalis.
Faddergåfwa, donum lustricum, munus sacrum, in memoriam baptismi.
Fader, pater. Gr. Πατηρ 2 K. 12:14. M. 6:10. Ezk. 3:14. landsfund fader, pater patriæ G. 41:42. pl. fäder gd vide.
Farbroder, patruus, J. 32:7. J. Abm. 6:10. 2 Th. 2:7. farbror Lev. 20:20.
Fader fader, ~~gamla~~ avq, avus, paternus.
Fadr, fadrs, fadr, proavus.
Fadrlig, paterng, patrius, Ro. 10:5.
Fadrlös, pupillq, orbq patre. Jac. 1:27. Joh. 14:18. Ex. 22:22. 27.
Fadermoder, avia.
Fadermordare, parricida, 1 T. 1:9.
Fader syster, faster amita, Lev. 20:20.
Fager, speciosq, formosq, venustq, pulcher, elegans, forma pratens G. 39:6. 1 Ch. 16:18. 2 Ch. 2:7. Ps. 45:5.
Fagerhet, pulchritudo, venustas, forma, dignitas, species.
Fagerhalt.
Fagert, pulchre venuste, eleganter.
Fake, venalis, vendibilis 1 Cor. 10:25. G. 4:1. 1 K. 4:3.
Fakir, fakirbrödr.
Fakenad, marcidus, marcescens, caducus.
Fakenar, marcesco, marceo. Ps. 1:3. 10:2. 6. Fakenade blomster, flores marcescentes, marcidi. Ps. 28:1. 4. Hon wark gar fällande, ovall. Germ. verwelken, hon lät fordfalna intet, Luth: Ihren Blätter verwellen nicht. Bene. Ps. 1:3.
Fakon, periculum, discrimen, J. 40:4. 7. A. 19:40. 1 K. 20:22. cum G. et C. Gäfs. Keis. wark Bibl. Bene, Ps. 62:9. Germ: gnefar, Oblig. fakra, 1 Cor. 15:30. 16:10. J. 3:27. Quod fakra gon, ständt fakarr T. 4:4.
Fakrlig, periculosq, anceps, magni discriminis, J. 9:25. 2 T. 3:1.
Fakrliga, periculose.
Fakrligt, ut fakra, J. 43:26. 1 Cor. 11:26.

Bild 8. *J. Swedbergs samling 13, Stifts- och landsbiblioteket i Skara, s. 66.*

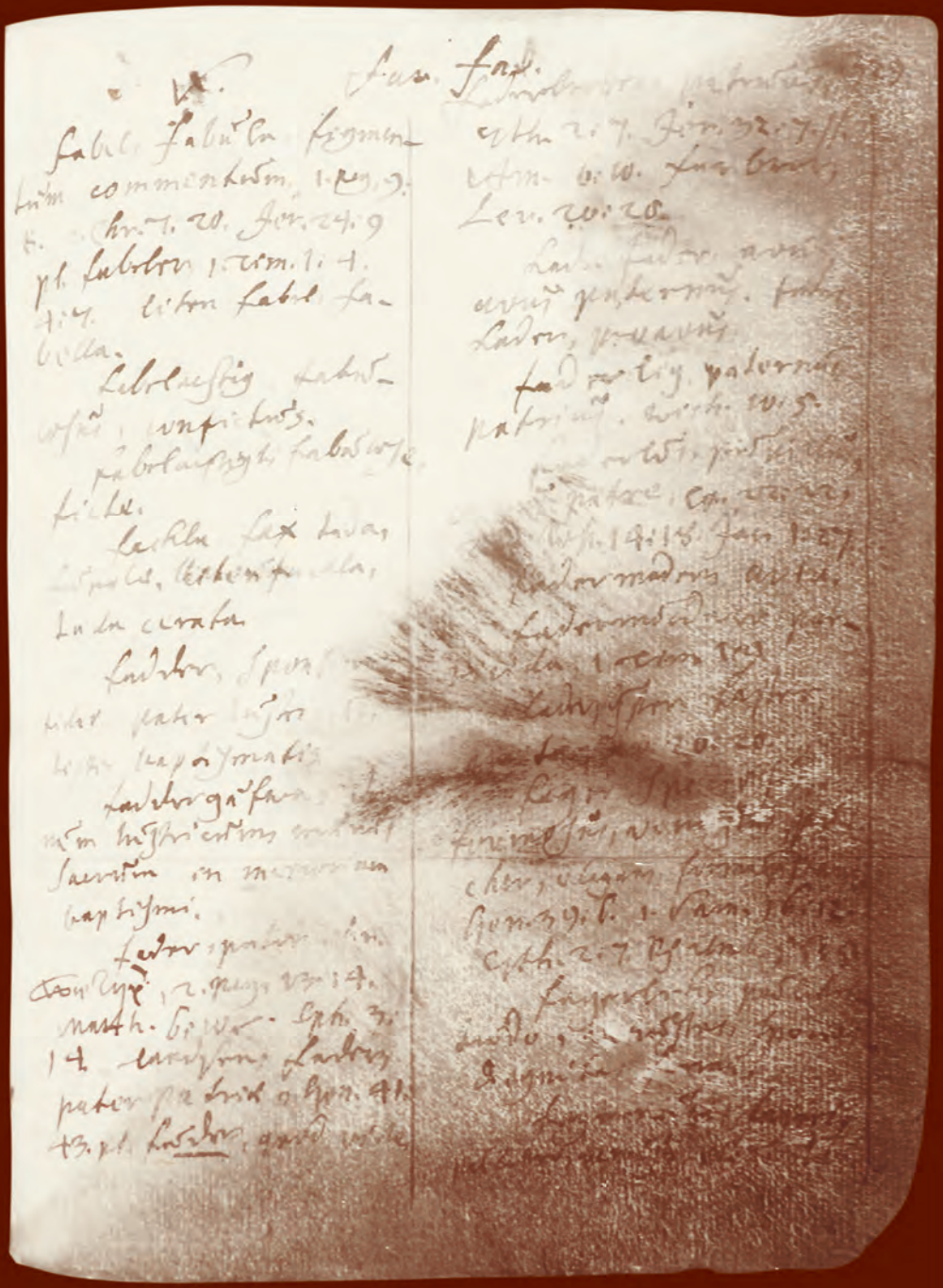

Bild 9. *N 26, Kungliga biblioteket, Stockholm, s. 329.*

Sackla, säg, säda, sexuali,
läten sackla. säda
avata.

Saddor, spurgsor, sädes,
pater-lösbricas, dopsi
baptismatis.

Saddorgröfva, domus lösbri-
cum, mutus sacrum in
memoriam baptismi.

Sadar, pater, Gr. Wäxt,
2. Rig. 13:14. Matth. 6:9.
Eph. 3:14. Tandsäng fa-
dras, frater patris, Gen.
41:43. pl. fädder quod
vide.

Sadarbrodor, patruus, Gth.
2:7. Jer. 32:7.ff. Am.
6:10. Sadbrodor, Lev. 20:20.

Sadarfadar, avus, avus patris.

Sadar fadar fadar, proavus.

Sadarlig, paternus, pa-
trius. Lev. 20:5.

Sadarlös, orphanus, orbus
patris. Ex. 22:24. Joh.
14:18. Jac. 1:27.

Sadarmodar, avia.

Sadarmödder, parricida,
1. Tim. 1:9.

Sadarsystor, faster, amita,
Lev. 20:20.

Sagor, speciosus, formosus,
venustus, pulcher, ele-
gans, forma pulchra.
Gen. 39:6. 1. Sam. 16:12.
Esth. 2:7. Psalm. 45:5.

Sagorlek, pulchritudo,
venustas, forma dignitas,
species. Sagert, pulchre,
venuste, eleganter.

Sagrmäth.

Sahl, venalis, venibilis,
Gen. 47:1. Ruth 4:3.
1. Cor. 10:25.

Sahla. Sahlabygd.

Sahlnad, marcidus, mar-
cescens, cadaveris.

Sahlnar, marcesco, marceo.
Ps. 1:3. Wis. 2:8. Sahl-
nade blomster, flores
marcescentes, marcidi,
Es. 28:1.4. Ger. Warrät

Bild 10. *B 121:1, Linköpings stifts- och landsbibliotek, s. 826.*

Ös tagöuhnurstare, hortlslandr, Wh. 20:15.
Ös tagus, domus aromatum. 2. K. 20:13.
Ös tafong.
Ös fug. v. öse.
Öser, haurio. G. 24:19. Ef. 12:3.
Öslig, v. öde, öd, ödslig.
Öspring, haustus.
Öst, utöst, exhaustus.
Östan, öster, eurus, Ex. 14:21. ~~Job 27:21.~~
af östan, ab oriente. M. 8:11.
östan til vestan grafum, Esp. 21:13.
Östanvindr, eurus, Job 27:21. Ps. 48:8. Ez. 17:10.
Öster, eurus, G. 4:16. Am. 8:12. öster af vestr orkum, M. 34:10.
Österqensa, terminus orientalis, Jos. 15:5. mot österen ändan, 1. Chr. 5:10.
österland, terra orientalis, Zach. 8:7.
M. 2:1. Sirach. 13.
österlending, österland, b. Orientalis,
Ef. 2:6. Ez. 25:4, 10. Dom. 7:12.
östersiön, mare Balthicum, sinus
Bothnicus,

Lof, äfra, ok pris vari gudi ifrån
nuigtet til nuigtet, amen!

Brunsbo d. 20. Maji 1720.

Bild 11. *MS Swedberg 1, Stifts- och landsbiblioteket i Skara, s. 1262.*

12,15. 5:1.

Östagård, Hus, Domus horti, Aromatum, 2 K: 9:27.

Östagårdsmästare, Hortulanus, Joh: 20:15.

Östahus, Domus, Repositorium aromatum, 2 K: 20:13.

Östasing, Areola.

Östig, V: Öst.

Öster, Haurio, G: 24:19. Es: 12:3.

Österdar, Haustrum, Situla.

Öslig, V: Öst, Östlig.

Östering, Haustus.

Öst, vt öst, Exhaustus.

Östan, Eurus, Ex: 14:21.

af östan, Ab oriente, M: 8:11.

östan til, Versus ortum, Ps: 21:13.

Östanwäder, Eurus, G: 41:16. Am: 8:12.

Öster vt, Versus ortum, N: 34:10. Ju mot alla sjuna östra ändar, Versus plagam orientalem, 1 Chr: 5:10.

Östergränsa, Terminus Orientalis, Jos: 15:5.

Österland, Terra orientalis, Job: 1:3. Zach: 8:7. Wisman kommo af Österland, Sc. Respectu Judæa, M: 2:1.

Österlunding, Österlunds, Orientalis, Dom: 7:12. Es: 2:6. Ez: 25:4.

Östersjön, Mare Balticum, Sinus Bothicus.

Jos, ära, prid ostad warr Guds wärom Herra ifrån Ewighet til Ewighet, Amen! Amen!

Brunsbo d: 25 April: 1725.

Bild 12. *R 589a, Uppsala universitetsbibliotek, s. 784.*

Orlig bellum, 1 S. 8:20. 2 S. 3.1. 1 M. 24:6. Jac. 4:1. Orligr, dag, dies prelii, Job. 38:23. acc. def. orligrna, Ez. 17:17. utt orlig Hof sig op, bellum exercitum est. 2:21. 15:11. forra orlig, bellum gerere, Jos. 11:18. Nilla orlig, bellum componere, T. 46:10. Jud. 16:3.

Orligar, belligero, Ps. 120:7. Es. 7:1. Jr. 21:2. Jac. 4:2. Pp. 12:17. pl. orligadr, Jud. 1:5. 1 M. 14:6:63.

Orligman, bellator, 2 Chr. 26:12. Ez. 27:27.

Orlog Snp, navis bellica.

Orn, aquila, Lev. 11:14. D. 32:11. Job. 9:26. Pp. 4:7. pl. ornar, O. 30:17. def. ornarna.

Ornafiädr, penna aquilarum Dan. 4:30.

Ornagat, cervical, pulvinar Ez. 13:18.21.

Ornaring, inauris, Ex. 32:2. Dom. 8:24. 1 O. 25:12. Ez. 16:12.

Ornaspan, idem Es. 3:20.

Ornatafblan, Sudarium, 2 Chr. 12:20.

Ornatafklarr, Sudario, 1 S. 5:16. 21:31. 2 K. 1:29.

Ornotinn, extremum auris, auricula, Ex. 29:20. Lev. 8:23.

Orl, herba, G. 2:5. pl. orlur, G. 1:11. 3:18. 2 Chr. 9:9. v. Loc. Lex. J. in fine.

Orlaberg, mons aromatum, C. 8:14.

Orlogard, hortus, pomarium, viridarium, C. 6:2. J. 31:12. S. 40:17. Joh. 18:1. 19:4. orlagard, C. 4:12. 15:5:1.

Orlagard Gud, domus horti, aromatum 2 K. 9:27.

Orlagardsnustara, hortulanus Joh. 20:15.

Orlagud, domus, repositorium aromatum 2 K. 20:13.

Orlasinn, area,

orlig, v. örr.

Orsv, lacrio, G. 24:19. Es. 12:3.

Orsdar, haustrum, situla.

Orsig, v. Dor, adsig.

Osinn, haustus.

Osl, crosl, exhaustig.

Ostan, eurus, Ex. 14:21. af ostan ab oriente M. 3:11. ostan lie, versus ortum, Pp. 21:13.

Ostanwädr, eurus, G. 4:16. Am. 8:12.

Ostr vl, versg ortum, N. 34:10. in mot alla klan ostra nugdan, usq; plagam orientalem, 2 Chr. 5:10.

Ostrgrunda, terminus orientalis Jos. 15:5.

Ostrland, terra orientalis, Job. 1:3. Zach. 2:7. wisr man Konno af ostrland, s. respectu Judea M. 2:1.

Ostrlandning, ostrlandsk, orientalis, Dom. 7:12. Es. 2:6. Ez. 25:4.

Ostrsiön Mare balticum, sing botnium

Hof, ägna, peik og land wara
gudi wärum Herra
ifrå nuigdt
lie nuig Gud
amen!

Wing d. 25 Martii 1726.

Bild 13. *J. Swedbergs samling 13, Stifts- och landsbiblioteket i Skara, s. 359.*

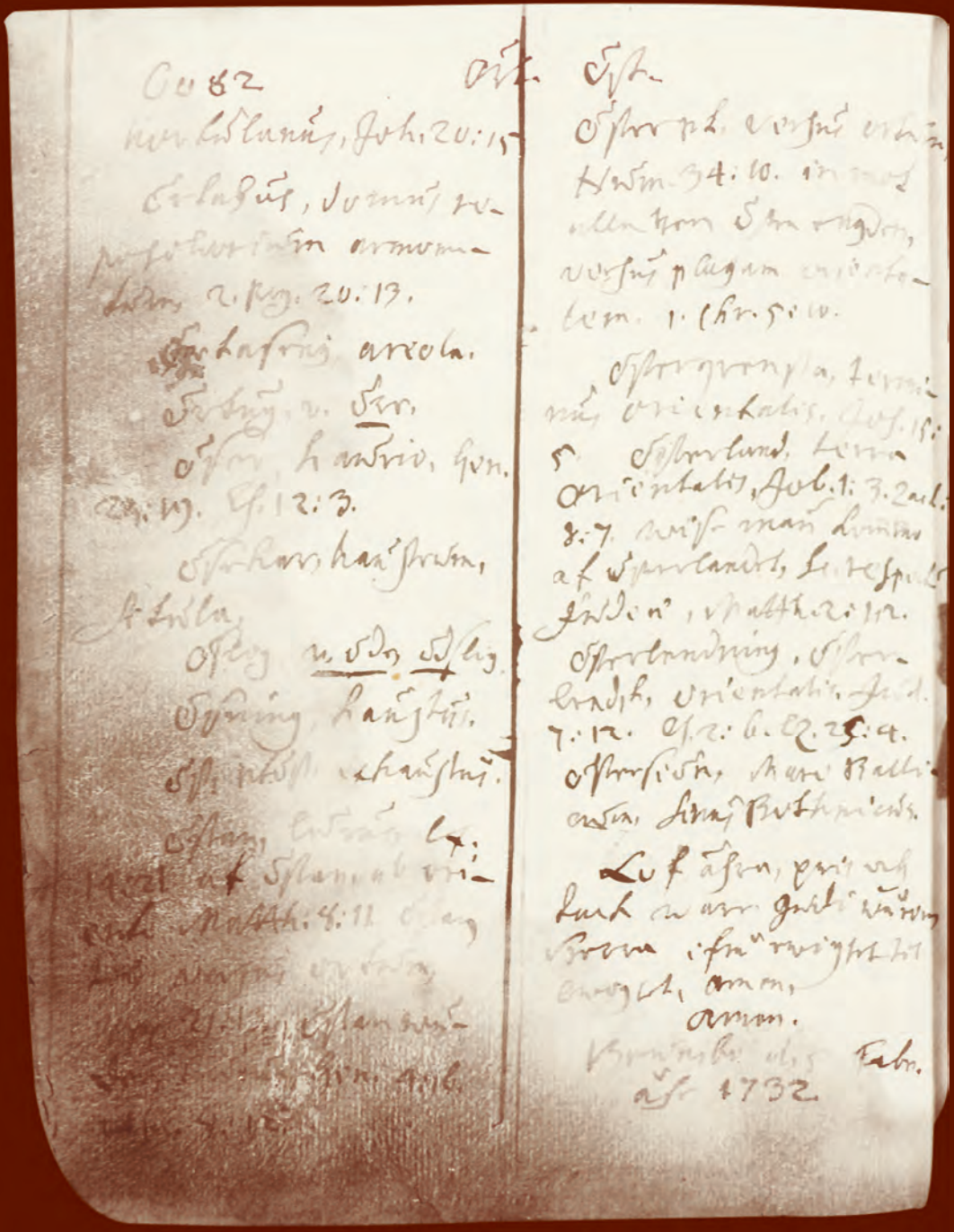

Bild 14. *N 26, Kungliga biblioteket, Stockholm, s. 6082.*

JESPER SWEDBERG: SWENSK ORDABOK

R 589e, Uppsala universitetsbibliotek

Till bilderna på s. 103 och 104:
Bild 15. *Titelsidan i Ordaboken, R 589a, Uppsala universitetsbibliotek, opag.*
Bild 16. *Titelsidans baksida i Ordaboken, R 589a, Uppsala universitetsbibliotek, opag.*

Oß fehler ännu en bokstaf, som *flamma*, loge vttrycker ther intil, om jag icke wil skrifwa Lœge, Bond, *præceptum.*

[s. 1] *Nobilissimi veteres pingendi fingendeus artifices opera sua qvamvis absolutissima pendenti titulo inscripsere, Apelles faciebat vel Polycrates faciebat. Qvare insinuantes opera esse inchoata, nec omnino perfecta. Tria tantum reperta absoluta ille fe[??] tanqvam in illis Summa artis securitas eo placuerit. Qvod tamen [??] magnæ hominum invidiæ fuerunt obnoxia. Plin. in Præfat. Historiæ Naturalis.*

[s. 2] Ibland the åtskillige prof af en aldeles ogemen ifwer och oförtrutenhet, som Högwyrdige Hr Biscopen i Scara, doct. Jesper Swedberg, thenna boks *auctor,* för wårt modersmåhls tilbörliga skötel, samt thes retta wärdes och förmohners endteliga återstellande, tid effter annan i liuset framgifwit, förtienar thetta närwarande werck at såsom thet besynnerligaste räknas och har förthenskul kongl. Majtz och Riksens höga *Cancellie Collegium* sitt bifall gerna ther til welat meddehla, at thet må genom trycket almenneligen nyttigt blifwa.

J. Rosenadler
Cens. Libr. Reg.

1f. Oß fehler … *præceptum*: sent tillägg på pärmens insida av J. Sw. || 3–8. *Nobilissimi veteres … Historiæ Naturalis*: sent tillägg av J. Sw. Delvis svårläst. || 9–18. Partiet saknas i Sk1. Så gör också många längre och kortare partier i det följande "Förrspråk", vilket – i konsekvens med själva ordboken – inte redovisas i dessa noter. || 10. Biscopen: Biskopen Sk2; doct. Jesper Swedberg: sent tillägg av J. Sw. || 11. thes: theß Sk2. || 12. effter: efter Sk2. || 13. räknas: reknas Sk2.

En fullkomlig och richtig Swensk Ordabok, ther hwart och ett swenskt [s. 3]
ord och ordalag til theß skrifart och sammanbindande är af then heliga swenska Bibel, och med första Bibelen jemnåhriga skriffter vtdragit och bekräfftat, på latin gifwit och vttydt med högsta flit vtarbetad och vtgifwin af Biskopen i Scara *Doctor* Jesper Swedberg.

Effterföljande bokstäfwer, som til at vndfly widlöfftighet i skrifwande, här [s. 4]
i ordaboken finnas och brukas, äro och betyda som följer.

A. *Acta* eller Apostlagierningarna.
B. Baruchs Prophetia.
C. *Canticum Canticorum et* 1 och 2 Corinth.
D. *Deuteronomium* eller Femte Mosebok.
Dom. Domarebok.
G. *Genesis.* 1 Mosebok.
G. A. Gust. Adolphi Bibel.
gl. gambla version eller L. Petri Bibliska vttolck.
H. Hosee Prophetia.
J. Jeremias.
Jud. Judith.
K. Förra eller andra Konungaboken.
L. Luce Evangelium.
M. Maccabeers och Matthæus.
N. *Numeri* eller IV. Mosebok.
O. Ordspråks-boken.
Pr. Predikaren.
Ψ. *Psalterium Davidis*.
Psb. Psalmboken.
R. Epistel the Romare.
S. Sirach och 1. och 2 Sam. bok.
T. Tobias och 1. och 2. Tim. Th. 1 och 2 Thessal.
Thr. *Threni* eller Jeremie Klagowisor.
Wank. Wankifs Bibel.
W. Wishetennes bok.

Far wel, min k. Wen, och tenck med mig på domen och ewigheten. Gud gifwe oß then ewiga glädiena, Amen!!!

4. bekräfftat: bekrefftat Sk1. || 5. Scara: Skara Sk1. *Doctor*: *D*. Sk1. || 10f. *et* 1 och 2 Corinth: Sk2; Ψ. *Psalterium Davidis*: Sk2. || 12. Psb. rättat efter Sk1 och Sk2, U PS. || 15f. Th. 1 och 2 Thessal.: Sk2. || 24. glädiena: glädina Sk1.

En fullkomlig och Riktig

Swensk Ordabok

Der hwart och ett Swensk ord och Ordalag

til Hans Ersatt och sammanbindande

är af Hans Heliga Dunska Bibel,

och uti Dåpsta Bibelen

innuåfrige Skriftar

Utdragit och Utkastat;

Så Latin gifwit och uttydt uti Tyska sätt

Utarbetat och utgifwen

af

Biskopen i Skara

Doktor: Jesper Swedberg.

Efterföljande bokstäfverna, som til at synd-
fly widlöftighet i skriftwandr, äro i ordabokem
finnas af brukas, äro ock betydda som följer.

A: Acta eller Apostla-
girningarna.

B: Barnuchs prophetia.

C. Canticum canticorum.

D: Deuteronomium eller
Andra Mosebok.

Dom: Domarebok.

G: Genesis. 1 Mosebok.

G: A. Gust: Adolphi Bibel.

Gl: Gamla Version eller
L: Petri Bibliga utt.

H: Hosee prophetia.

J. Jeremias.

Jud. Judith.

K: Första eller Andra Ko-
ningabokerna.

L: Luce Evangelium.

M: Macabeers och Matthäus.

N: Numeri eller IV:
Mosebok.

O. Ordspråksboken.

Pr: Predikarens.

Ps. Psalmboken.

R: Epistel till Romare.

S. Sirach och 1: och 2 Sam:
bok.

T. Tobias och 1: och 2: Tim:.

Thr: Threni eller Jere-
mie Klagowisor.

Wank: Wankifs Bibel.

W. Wisheternas bok.

Farwäl, min k: Läs-
are och tänck mig
gå dennen ofwerwäg-
hetens, Gud giffwer oss
hans twiga glädjemna,
Amen!!!

[s. 5]

Förrspråk

§.1. Hwad målet är för en dråplig thens högstas welgierning, kunne wi menniskior icke nogsamt besinna, och ther wårom Gudi före tilfyllest tacka. Hwar igenom thetta menniskeliga samheldet bekymmersammast sökes, kiärligen tilsammanbindes, vnderholles och i alla tider och i ewighet fast blifwer. Hwar öfwer *Lutherus* sina tanckar hafwer yttrat, tå han i förrspråket til Psaltaren, så skrifwer, och på Swensko så lyder: En stum menniskia är emot en talande fögo annat än som en halfdöd menniskia. Icke heller är något krafftigare eller ädlare werck i menniskionne än målet. Effter hon ther igenom ifrå all annor diur mest warder frånskild, ju mer än genom skapnaden eller annor werck. Ty en stock kan ock bekomma menniskio skapnad igenom snickare-konst. Och ett diur kan så wel se, höra, luchta, siunga, gå, stå, äta, dricka, fasta, törsta, hungra, frysa och hårdt liggia som en menniskia.

[s. 6] §.2. När otydeligit liud höres, är thet oför|ståndeligit. Som then helige *Paulus* ther om merkeligen skrifwer, tå han förlegger the corinthiers sielftagne sed; som the höllo och giorde ther stort wesende vtaf at någor i församlingenne wid gudstienstens förrettande, at the talade och predikade på fremmande tungomåhl, thet ingen, vtan then som talade, förstod, och han allena hade ther nöije wid. Så skrifwer apostelen: Men nu, kiäre bröder, om jag komme til eder och talade med tungomåhl, hwad wore jag eder nyttig? Hafwer thet sig så med the ting som liud giöra ifrå sig, och doch intet lif hafwa, såsom en pipa eller en harpa, tå the icke gifwa ett åtskiljeligit liud ifrå sig; huru kan man weta hwad pipat eller harpat är? Så ock om en basun gifwer ena owißa röst, ho giör sig tå redo til strids? Så ock i, om i talen, med

2. §.1: Sk1 och Sk2. || 3f. och ther wårom Gudi före tilfyllest tacka: Sk1 och Sk2. || 6. sina tanckar hafwer: hafwer sina tanckar Sk1. || 7. stum: stumm Sk1 och Sk2. || 16. skrifwer upprepat i U, ej upprepat i Sk1 och Sk2. || 16f. sielftagne: vptagna Sk1, sielftagna Sk2. || 17. stort: Sk1; vtaf: af Sk2; at någor: Sk1. || 18. gudstienstens: gudztienstens Sk1 och Sk2. || 19. tungomåhl: tungomål Sk1; thet: then Sk1. || 20. nöije wid: nytto vtaf Sk1; skrifwer: skref Sk1. || 22. sig: Sk1 och Sk2. || 23. en (nr 2): Sk1. || 25. strids: stridz Sk1 och Sk2.

tungomåhl, och icke talen thet som förstås kan, huru skal man weta hwad talat är? Ty han talar i wädret. Så mongahanda slag är på rösterna i werldenne, och ingen af them är otydelig. När jag nu icke wet vttydningen på rösten, | blifwer jag honom som talar, barbarsk, och then som talar blifwer [s. 7]
5 mig barbarsk. 1 Cor. 14:6. *etc.*

§.3. Och som när en pipa eller annat spelwerck är i olag kommit och förstellt, illa liuder, och hafwer wederwerdighet och mißhag med sig, thet ingen gitter höra: så är thet ock beskaffat med ett tungomåhl. När thet är kommit i oskick och olag, så wil ingen inlendsk en gång thet wårda och
10 achta, än sider någon vtlendsk. Och paßerar man tå för grof, oskickelig och för barbarsk, som *Paulus* nu sade. Och *Ovidius*, ehuru ferdig, zirlig och behagelig han war i sitt modersmåhl, thet wåre giöther i Ponto, ther han landsflychtig war, intet förstodo, om sig klagar: *Barbarus hic ego sum, qvi non intelligor ulli.* Och kallades fordom och ännu hos the lärda, skickeliga och
15 sedsamma sådant oskickeligit talande och skrifwande *barbarismus,* hwar vppå *Suidas* en sådan beskrifning gifwer, at then är, λεξις παρα το εθος των ευδοκιμουντων ελλενωον, *vitiosa dictio præter consvetudinem clarorum virorum usurpata, soloecismus vero* λογος ακαταλλητος συντιταγμενος, *oratio inconcinne incongruenterve constructa.* | Och *Priscianus, lib.* 17*: Barbare* [s. 8]
20 *loqvi dicitur, qvi impure, qvi incondite et inornate loqvitur.*

§.4. Förthenskul hafwa, i alla werldsens tider, alt klokt och sedsamt folck beflitat sig ther om, at holla sitt tungomåhl i högt werde, och ther på med all macht arbetat, at thet motte wara, blifwa och behollas rent, tydeligit och zirligit och städigt. Hwar igenom the också thet wunnit hafwa,

2. han talar: i talen Sk2. || 4, 5 och 11. barbarsk: barbarisk Sk1. || 6. som: såsom Sk1 och Sk2; spelwerck: spel Sk1; || 6f. i olag kommit och förstellt: förstellt och i olag kommit Sk1; förstellt: förstelt Sk2. || 8. tungomåhl: tungomål Sk1 och Sk2. || 9. en gång: Sk1. || 10. sider rättat efter Sk1 och Sk2, U sidor; någon: någor Sk1 och Sk2. || 12. modersmåhl: modersmål Sk1 och Sk2; thet rättat efter Sk1, U ther; wåre giöther: götherna Sk1. || 12f. landsflychtig: landzflychtig Sk2. || 13. intet: icke Sk1. || 16. then: thet Sk1. || 17. ελλενωον: Sk1. || 18. *virorum usurpata*: *græcorum*: Sk1; *soloecismus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *soloesismus*; ακαταλλητος: ακαταλληλος (?) Sk1. || 19. *lib.* 17: Sk1. || 21. hafwa: hafwer Sk1. || 22. tungomåhl: språk Sk1. || 24. och städigt: Sk1.

at alle, jemwel fremmande och fierran stadde thet begärat, sökt, elskat, lärdt, talat och högt achtat hafwa. Och med thet welrychtada språket hafwa folcket och landet kommit i rop, och intagit andras hiertan: och wunnit ther med stora förmohner och lycksaligheter, ja också förkofrat lender och riken. Hwilket nogsamt, at all annor språk förtiga, af thet grekiska, latinska, fornt, och thet fransöska i wåra tider förnimmes och bewisligit är.

§.5. Nu såsom intet språk i werldenne kan komma til sina richtighet i talande och skrifwande, och ther wid städigt förblifwa, och winna tycke, [s. 9] ther icke hwart ord talas och skrifwes på ena|handa och ingalunda ostadugt på mongahanda sett. Förthenskul äro vti all welrychtad tungomål margfalleliga *grammaticor* och *lexica* eller ordaböker, af i språket wel förfarna män med största bekymmersamhet utarbetada, författada och vtgångna. Ther ordens och meningarnas retta skrifart och ordenteliga vttal wises: och warder med myndiga och wittra mäns sett at skrifwa och orden sammanbinda, bekrefftad. At sålunda meningarna och sielfwa sakerna klarligen och tydeligen och med efftertryck förestella och vttyda.

§.6. Behöfwer något språk rychtas, och bringas i sitt retta och tilbörliga skick igen, som thet förr något öfwer ett hundrad åhr sedan alment war, så behöfwer wißeliga wårt swenska språk. Wårt swenska språk, säger jag suckande. Som nu ifrå then tiden, ju lenger ju mehr, är förwerrat, förbistrat och af sig kommit; och dagliga förwerras och af sig kommer. At man, snart sagdt, icke wet när man talar eller skrifwer rett eller orett. Tag man alle- [s. 10] nast tijo menniskiors enahanda| skrifft, och jemför them med hwar andra, skalt tu mödlöst finna, at then ena intet holler lika med then andra: ja ock tryckta skriffter och böker. Och ännu mera: sedan man igenom idkelig

1. begärat: begära, elskat: elska Sk1. || 2. lärdt: lära Sk1; achtat: achta Sk1; welrychtada: welrychtade Sk1. || 3. folcket: folckit Sk2; folcket och landet kommit i rop, och intagit andras hiertan: the bracht sig sielfwa och alt sitt vti högachtning: Sk1. || 4. lender: land Sk1. || 6. fornt: i forna Sk1; wåra: sehnare Sk1. || 9. hwart: all Sk1; enahanda: ett Sk1. || 15. bekrefftad: bekreftad Sk2. || 16. och (nr 1): Sk1; efftertryck: eftertryck Sk2. || 18. något öfwer ett: mer än Sk1; hundrad: hundrade Sk2; alment: Sk1. || 20. mehr: mera Sk1, mer Sk2. || 22. sagdt: sagt Sk1. || 23. skrifft: skrift Sk2. || 25. skriffter: skrifter Sk2.

flit och obeskrifwelig och otrolig mödo begynte öpna ögonen, hafwer en och annar illa betenckt, tagit sig före at vtlåta sig om retta skrifarten. Illa betenckt, sade jag, ty han hafwer beklageligen hafft fast thet förnemsta afseendet ther med, at skemma och wahnfrägda en annan. Hwilket herkommer af then, som ingen ordning, intet skick, och intet gott och helsosamt företagande och gagneligit werck lida kan.

§.7. Och hafwer jag ock allaredo fått min dryga dehl här vtaf. Men thetta låter jag mig intet skremma, eller hindra, eller hogen och modet förtaga. Vtan, af then kierlek jag bär för mitt kiära fädernesland, och af then plicht jag thy förbunden är, hafwer jag, effter nog longsamt omhugsande och fullmogit betenckiande, låtit, igenom Guds bistånd, författa och vtferda mitt Schibboleth om swenska språketz tilbörliga rycht och richtighet; jemwel en kortt Swensk *Grammatica.* Jag hafwer ock tagit | mig en obeskrifwelig mödo och digert arbete vppå, at vtleta och vtdraga all swensk [s. 11] ord och ordalag af wår heliga swenska Bibel, och af gamla swenska böker, som med Bibelen jemnåhriga äro, och holla en jemn skrifart: ther then ock renast är. Och fogat ther hos, hwarest the finnas. Som andre hwar i sina ordaböker och sitt språk giöra: ingalunda följande min hierna eller inbillning och sielftagen klokhet effter. Så at then som hyser någon kiärlek, och bär någon åhoga för sitt ädla modersmål, och theß artiga snilde, och ther vtaf giör något werde, som thet allan heder och skyldigt werde werdt är; han kan här vtaf mödlöst taga, fatta och förnimma, huru swenska ordet och meningen stellas, skrifwas och vttalas bör.

§.8. Tv ting omrörde jag. Först, at jag hafwer bekymmersammast sam-

1. obeskrifwelig och: Sk1. || 4. med: vppå Sk1; wahnfrägda: wanfrägda Sk1; en annan: hwar andra Sk1. || 5. then: hin onda Sk1. || 7. vtaf: af Sk1. || 9. then: Sk1; kierlek: kiärlek Sk1 och Sk2; kiära: werda Sk1. || 10. effter: efter Sk2. || 11. fullmogit: fullmoget Sk1; Guds: Gudz Sk1 och Sk2. || 12. språketz: språkets Sk1. || 13f. obeskrifwelig: obeskriflig Sk1: digert: otroligt Sk1. || 15. ord och: Sk1 och Sk2. || 17f. andre hwar i sina ordaböker och sitt språk: andra ordaböker, hwar i sitt språk, berömligen Sk1. || 18. min hierna: mitt hofwud Sk1. || 20f. ther vtaf giör något werde: giör ther något werde vtaf Sk1 och Sk2. || 22. vtaf: af Sk1; taga, fatta och förnimma: fatta, taga och förstå Sk1. || 23. stellas: Sk1. || 24. omrörde: sade Sk1.

manletat och vtdragit wårt swenska språks retta skrifart af wår heliga swenska Bibel. Sedan at man bör af modersmålet giöra skyldigt werde. En swensk, en, som niuter vppehelle, kläder, och alt gott i Swerige sitt fäder-
[s. 12] nes land, är intet werd at äta sell|skaps mat och dricka spisöhl i Swerige, än sider ther bo och wistas och hafwa beskydd och alt gott til kropp och siäl: som landetz wackra mål, som i wår heliga Bibel, som dagligen borde läsas, så wel och mesterliga författat är, och thet doch snöpligen förachtar. Gifwe sig heller här ifrå til Tysland, Franckrike eller Italien, som står honom så wel an, och prate ther lenge nog tyska, fransöska och italienska. När hörde han i hela Tysland, Frankrike och Italien ett swenskt ord af inwånarena ther talas? Och här skola infödde swenske sins emellan, (jag säger ei med fremmande, som lastlöst och otadelbart är, men berömligit) sins emellan, säger jag tala och skrifwa tyska, fransöska och italienska, med modersmåletz stora föracht. Här i Swerige liggia alla boklådor fulla med fransöska böker, och hans bokförråd är ther med vpfyldt och vtziradt; såg han någon swensk bok i Franckrike hos någon fransk bokförare? Huru wil, kiäre huru wil en fremmande lärat och talat, när wi sielfwe förachtat? Jag kende i min vngdom, en hattemakare i Stockholm, som war fransos född, hade ock här så förkofrat sig, at han ägde ther tv skiön stenhus. Han ringde effter sina
[s. 13] swenska pigo, at tala med mig, när jag skulle handla | en hatt af honom. Hade doch bodt och richtat sig här i Swerige öfwer tiugu åhr. Antingen kunde han intet så myket, eller gatt han intet så myket at han wille tala thet swenska språket. Si, sådant woller, at jag förer här sådan klagan och sådant

1. wårt: thet Sk1; swenska: Sk2; språks: språkz Sk2; skrifart: skrifsett Sk2. || 2. af modersmålet giöra skyldigt: giöra af modersmålet tilbörligit Sk1. || 4. sellskaps: sellskapz Sk2. || 5. hafwa: niuta Sk1. || 6. landetz: landets Sk1; mål: måhl Sk1; wår: then Sk1. || 6f. som dagligen borde läsas, så wel och mesterliga författat är, och thet doch: så wel författat är och borde dagligen läsas såsom thet Sk1. || 8 och 10. Tysland: Sk1. || 9. ther: Sk1. || 9 och 13. tyska: Sk1. || 10. Frankrike: Franckrike Sk1 och Sk2. || 13f. modersmåletz: modersmålets Sk1. || 14. liggia: ligga Sk2. || 17f. i min vngdom, en hattemakare: en hattemakare i min vngdom Sk1. || 19. ther: Sk1. || 19f. sina swenska pigo: sin dreng Sk1. || 22. myket (nr 1): mykit Sk2; myket (nr 2): mykit Sk1 och Sk2. || 23. sådant: slikt Sk1.

tal, som monger lärer runcka på hofwudet wid. Runcka, runcka lenge nog, jag säger sant.

§.9. Af then heliga swenska Bibel, sade jag, at jag hafwer betient mig. Som borde wara hwarje swensk menniskios egen kiära handbok, at ther vti natt och dag flitigast studera, at lära hwad henne här timeligen och ther ewinnerligen skal froma och saligan giöra. Hwar om strax mera. Och thet hafwer jag giordt af the gustavianiska Biblarna. The andre Biblar gå ifrå them ju lengre ju mehra, och the holla icke heller sins emellan ett. The gå ther ifrå stundom wel nog, stundom illa, som then hafwer warit sinnad til, eller hema i wårt språk, som hade at bestyra med öfwerseendet wid aftryckiandet. Och må jag ei draga longt betenckiande wid at bekenna, thet i the gustavianiska Biblarna finnas mong hundrad ord, som icke på ett, vtan på mongfaldigt | sett äro skrefwen. När doch ett, ett sett bör wara. Som [s. 14] kan henda wara skedt af boktryckiaren, eller af then som med correcturet hade at giöra. Ty then som med correcturen skal hafwa at sydsla, han moste wara helt vtlerd i språket, som tryckes.

§.10. Therföre går jag ock ifrå the gustavianiska Biblarna i någor mål, enkannerliga vti thet öfwerflödiga och onödiga H, och vti then onödiga och öfwerflödiga enlydningens fördubblande. Si ther hafwer jag vti samma mitt Schibboleth och mitt Heders Förswar, och nu i min Swenska *Grammatica,* wisat fast grund och oryggelig skiäl til. Hafwer ock monga förnäma och lärda män, som här vtinnan, giöra ett med mig. Och så lenge skiäl, är skiäl, som är, wahrar och blifwer skiäl, så lenge någor skiälig menniskia är til, thet är nu och i ewighet: bliwer thet wel wedertagit och ståndande,

1. wid: ther öfwer Sk1; Runcka: Men Sk1. || 3. jag hafwer: hafwer jag Sk1. || 5. flitigast: flitigt Sk1; henne: honom Sk1. || 7f. ifrå them: ther ifrå Sk1. || 8. mehra: mer Sk1, mera Sk2; icke heller sins emellan: sins emellan offtast intet Sk1. || 9. hafwer: har Sk1.|| 10. wårt språk: swenska språket Sk1. || 10f. aftryckiandet: trycket Sk1. || 13. skrefwen: skrifwen Sk1. || 14. wara: är Sk1. || 15. giöra: sydzla Sk1; sydsla: giöra Sk1, sydzla Sk2. || 16. vtlerd: vtlärd Sk1. || 17. mål: måhl Sk1. || 21f. förnäma och lärda: wittra Sk1. || 22. vtinnan: vti Sk1. || 23. wahrar och blifwer: blifwer och wahrar Sk1. || 24. thet är: jag wille säija Sk1; wedertagit och: fast Sk1.

ehuru en och annar söker oskiäliga ther på storma, sig til fögo heder, hugnad och båtnad.

§.11. Jag moste här möta och beskedeligen förleggia then gensago man mig giör; som skulle jag hafwa tagit mig ett fremmande och mitt embete [s. 15] intet anstendigt werck före. När jag skrifwer om | swenska språket och theß retta egenskap och lynde, at thet återbringa i sitt retta forna skick och skapnad igen. Hwilket icke allenast intet är ett fremmande werck för mig, vtan mitt egit werck, thet jag nu wil bewisa. At förestella och faststella thet swenska språket kan man af andra skriffter sig icke betiena, vtan förnemligast af Bibelen, som i pris werdigt i åminnelse konung Gustafs thens förstas tid vtgick, och the med then Bibelen jemnåhriga skriffter. Si, tå, när then öfwersattes och vtgafs, war wårt swenska tungomål i sin renhet, och i sitt tecka flor. En Swensk Biskop, som skal holla andra til at läsa, lära och predika af then swenska Bibelen, moste ju sielf honom läsa, och wara ther genomöfwad vti. Som jag ock theß Gudi lof är öfwader worden. Och ther igenom är jag genom Guds nåd, Gudi allena ähra! skickelig giord, at bära, som jag förmodar med heder, en swensk lärares namn. Warande jag, Gudi lof, så hema i min lilla swenska Wankifs Bibel, at jag orosadt för Gudi och menniskiom, kan blundande peka vppå, hwarest meningen och ordet ther står. Som är mig mer än mitt halfwa bokförråd, thet är mig ett ymnogt, [s. 16] behendigt och krafftigt hielprede i skrifwande | och predikande.

§.12. Ty hafwer jag ock altid förmanat och styrckt then studerande vngdomen at giöra thet samma. Se min Vngdoms Regel W. XII.§:11. *seqq.* Wi hafwe här giöra med diefwulen, med then förföriska werlden, ja med wårt

1f. hugnad: Sk1. || 3. förleggia: förlegga Sk2. || 4. som skulle jag hafwa: at jag hafwer Sk1. || 6. återbringa rättat efter Sk1 och Sk2, U åter bringa. || 7. allenast intet: Sk1. || 9. icke: ei Sk1. || 10. werdigt: werdigst Sk2. || 11. then Bibelen: honom Sk1; skriffter: skrifter Sk2. || 12. vtgafs: vtgafz Sk2; tungomål: språk Sk1. || 14. honom: ther i Sk1. || 15. genomöfwad rättat efter Sk1, U genom öfwad. || 16. Guds: Gudz Sk1. || 16f. bära, som jag förmodar med heder: med retto bära Sk1. || 18f. Gudi och menniskiom: min Gud; meningen och ordet: orden och meningen Sk1. || 21. hielprede rättat efter Sk1 och Sk2, U hielpande. || 22. och rättat efter Sk2, U ock. || 24. med diefwulen, med then förföriska werlden: med then förföriska werlden, med diefwulen Sk1.

egit onda kiött, som ock är, såsom en slem bislåperska, then ther monga felt och i olycko til kropp och siäl stört hafwer. Huru skole wi taga oß til wahra för theßa fiendar, som således then ewiga sellheten sökia at oß afhenda? Wi skole taga wapn emot them af then andeliga rustkammaren, ther then gamle andelige krigzhielten *Paulus* oß wisadt hafwer och således beskrifwer: Warer, kiäre bröder, starcke i Herranom och i Hans starckhetz macht. Ikläder eder alt Guds harnesk, på thet i mågen stå emot diefwulens listiga anlopp. Ty wi hafwom icke strid emot kiött och blod (emot swaga fiendar) vtan emot förstar och welliga, nemliga emot werldennes herrar, the som regera i thenna werldennes mörker, emot the onda andar vnder himmelen. Therföre tager til eder alt Guds harnesk, at i mågen emotstå i then onda dagen, och i all ting beståndande blifwa. Så står nu omgiordade kring | om [s. 17] edra lender med sanningenne, och iklädde rettferdighetennes kräfweto. Och fötterna skodde med fridsens *evangelio*, ther med i redo ären. Men öfwer all ting trager trones skiöld, med hwilkom i kunnen vtsleckia all hins ondas glödande skott. Och tager på eder salighetennes hielm: Och andans swerd som är Guds ord. J all bön och åkallan, altid bidiande i andanom. Eph. 6:10.*ss.*

§.13 Wel är then student, wel är thet prestaemne, wel är then prest, ja wel är then Christen, som thetta helsosamma rådet i god tid wedertager, at han sig i Herrans ord then H. Skrifft i god tid och hela sin lifstid öfwar. Christus sielf i sin förnedring wederlade frestaren diefwulen, med thetta wapnet Guds ord, Matth. 4. och hans trogna förmaning lyder ju så: Ransaker skriffterna, Joh. 5:39. Ερευναν är *Sagaciter aliqvid inqvirere, atqve e latebris eruere. Usqve dum vera emphasis et sensus verus unius cujusqve loci, imo unius cujusqve vocis et syllabæ vel etiam literæ et apiculæ clare intelligitur, et*

1. felt: feldt Sk2. || 3f. således then ewiga sellheten sökia at oß afhenda? Wi skole taga wapn emot them af then andeliga rustkammaren: intet godz och timeligit lif sökia oß afhenda vtan thet ewiga. Hur skole wi taga wapn ther emot vtan af then andeliga rustkammaren thes helga Bibel Sk1. || 4. ther: them Sk2. || 5. wisadt: wisat Sk2. || 7. Guds: Gudz Sk2. || 10. onda: onde Sk2. || 11, 17 och 23. Guds: Gudz Sk2. || 17. bidiande: bediande Sk2. || 20. thetta helsosamma: thet goda Sk1; wedertager: fattar Sk1. || 21. lifstid: lifztid Sk2. || 23. hans: Christi Sk1; ju: Sk1. || 24. är: *est* Sk1.

qvid sibi velit, pateat. Vide Leighii Crit. Sacr. ad hanc vocem. Se mig David,
[s. 18] som | war en konung, och med regementz saker och beswär dageligen och stundeligen öfwerhopad och beswärad war, doch likwel las han Skrifften fliteliga och idkeliga: som af hans 119. gyllene Psalm står at taga. Ty sade han ock i begynnelsen på sin Psaltare bok: Sel är then som hafwer lust til Herrans lag, och talar om Hans lag både dag och natt. Ty skref ock en nitelskande gammal kyrckionnes lärare betenckeliga, *habeant sibi ceteri, si velint, suas opes, gemina bibant, sericoqve niteant, plausu populi delectentur, et per varias voluptates suas divitias vincere neqveant. Nostræ divitiæ sint in lege domini meditari die ac noctæ, et seculi fluctus domino præeunte calcare. Hieron. Epist. ad Paulum Urbicum. v. dieterici Illust. N. T. voce* ερευνων.

§.14. Altså är thet hwars och ens christens, och fast mehra ens prestmans och ännu mera ens biskopz egenteliga werck, at studera i Herrans heliga swenska Bibel. Ty hafwer jag ock, orosadt för min Gud, dageliga och fliteliga läsit i min swenska Bibel, och ther alranogast (andra oförtalta, som i
[s. 19] annat afseende hafwa sina lust i Herrans ord) nagelfarit | hwart endast ord och ordasett. Thetta är mig likasom af ett öde pålagt, effter jag här wid har warit ganska sorgstarck, och ehuru digert arbetet har warit, har jag doch alt med lust giordt. Och i följe ther af, giör jag, at ännu yrckia thet samma (intet fremmande), werck, (effter jag beklageligen ser, at sådant är aldeles af sig kommit, och språket förderfwat) när jag om swenska språketz egenteliga talande och skrifwande talar och skrifwer. Intet mera fremmande arbete giör jag, än then giör, som är en professor och läromestare vti arabskan, syrskan, chaldaiskan, ebraiskan, grekiskan, latinen, italienskan, fransöskan, tyskan *etc.* then ther med allo flit arbetar vppå samma språk,

2. som war en konung: så konung som han war Sk1; regementz: regements Sk1. || 4. gyllene: gyllenne Sk1 och Sk2. || 5. Sel: Sell Sk2. || 6. både: Sk1. || 8. *suas*: Sk1. || 11. *Urbicum* rättat efter Sk2, U *Urbicam*; ερευνων: ερευνωω (?) Sk1, ερευνον Sk2. || 12f. är thet hwars och ens christens, och fast mehra ens prestmans och ännu mera ens biskopz egenteliga werck: såsom thet är mitt egenteliga werck, ja hwars och ens christens, och fast mera en swensk biskops och prestmans Sk1. || 12. mehra: mera Sk2. || 15f. i annat afseende: på annat sett Sk1. || 17ff. Thetta är mig … med lust giordt: Sk1. || 21f. språketz: språkets Sk1. || 24. arabskan: arabiskan Sk1.

och låter vtgå något i eller öfwer samma språk, huru orden och meningarna läsas, förstås, skrifwas, settias och vtföras böra. Si, en sådan giör sitt egit, och intet annars werck. Och ther til är han, i förmågo af embetet, förplichtad. Ther får han lön, ther får han tack, ther får han och heder före. Hade han thet icke giordt, såte wi vti mongt fåkunnighetennes dystra mörcker. Se mitt Hed. Förswar. §:126,127.

§.15. Then ther nu wil af grunden lära the berörda fremmande språk och tungomål, och niuta then froma och nytto, som the med sig | föra, han förskaffar ju sig strax i börjonne goda *Grammaticor* och Ordaböker och flera språketz rycht och richtighet, angående skriffter. Han nyttiar them med fegnad sig til ingen liten båtnad, ingalunda med theras förklening, wanfrägd och nachdel, vtan, som sades, med theras tecka åminnelse och beröm, som them wel och berömligen, vtarbetat och i dagzliuset framgifwit hafwa. [s. 20]

§.16. Så förmodar jag mig billigt samma godwilja och rettmätiga omdöme. Och när jag erholler thet af hwar rettsint, achtar jag platt intet hwad mißgynnaren mig wil vnna eller mißvnna. Ja, som ännu mehra är; när jag får thet af Gudi, som hwarjo folcke sitt språk, såsom en diger nådagåfwo förlänt hafwer, och wil at thet skal wyrdsamliga anammas, och achtsamliga ägas, förwahras, och brukas til sitt lof, och almenna sammanheldetz kiärliga sammanlefnad och obeskrifweliga froma. Si, när jag sådant mehnlöst vpsåt hafwer, och så arbetat hafwer, och Gud hafwer ther til sin welsignelse gifwit, och gott behag til, så frågar jag intet effter, om någor afwundsiuk afwunds|gifft vtspyr, och på mig therföre argar. När han mig [s. 21]

1. i eller: Sk1. || 3. annars: fremmande Sk1; ther til: thertil Sk1. || 4. och: Sk1. || 5. såte: sute Sk1; vti: i Sk1; fåkunnighetennes: fåkunnoghetennes Sk1; mörcker: mörker Sk1. || 8. föra: hafwa Sk1. || 9. sig: Sk1 och Sk2. || 10. flera: flere Sk2; språketz: språkets Sk1. || 11. ingen liten båtnad: froma Sk1. || 12. wanfrägd: wahnfrägd Sk1. || 13. them rättat efter Sk2, U then; dagzliuset: dagsliuset Sk1. || 17. vnna eller: Sk1; mehra: mera Sk2. || 18. nådagåfwo: nådegåfwo Sk1. || 20. sammanheldetz: samheldets Sk1, samheldetz Sk2. || 22. så: tå (?) Sk1. || 23. effter: efter Sk2. || 23f. afwundsiuk: afwundzsiuk Sk1; afwundsgifft: afwundzgift Sk2. || 24f. mig intet gott: intet gott mig Sk1.

intet gott vnner, tilskyndar Gud mig alt gott och allan heder. Ther är jag fullwiß vppå, ther har jag ock rön i handom i mongahanda motto. När *invidus* är *sui ipsius tortor*.

§.17. Jag hafwer lärdt, fövtan all annor otahlig lärdom, af Herrans apostel *Paulo*, också thenna, som i thetta och annat hafwer mig myket styrckt, nemliga: När wi giöre gott, lät oß icke ledas wid; ty wi skole ock i sinom tid vpskära vtan återwendo. Gal:6:9. μη εκκακειν. Man moste intet låta thet onda, som oß therföre kan möta och tilstöta, förmå oß ther til, at wi blifwe modfelte, och ledoms wid at fara fort i, och giöra thet som gott och vpbyggeligit är. εν καιρω ιδιω i sinom tid, när then rette tiden kommer, som står i Guds behag, får man röna Guds welsignelse och myken frucht. Och lefwer jag i thet goda hoppet, (som man ock allaredo, med fegnat ser, at wårt språk mer och mer förbättras) ehwad thet ock lider, när then stinkande afwunden är tre alnar vnder jord wel tilteckt, så kommer wel, med Guds hielp, wårt språk i sitt förra skick igen, at man får ther behag til, ja ock fremmande med. När wi småningom wende igen at afsettia fremmande [s. 22] tungomåls böker, och | wi såsom annat wel belefwat folck, skrifwa och låta vtgå wackra böker vti wårt egit språk, at fremmande så wel som wi, få ther tycke och behag före. Med ett ord, wi så wel som annat klokt och berömligit folck i werlden moste rychta och faststella wårt språk; thet jag har budit til med allo flit at giöra. Giöre en annar bätre och fullkomligare. Som fast lett är att laga, jemka, förbätra och tilöka, sedan thet swåresta, med myken mödo och omak, är vr wägen rödiat, och wägen är banad. Honom skal jag vnna och giöra allan heder, honom skal jag, och hwar rettsint med mig, all tack skyldigast och af allo hierta hembära.

1. och allan heder: Sk1 || 2. ther har jag: och hafwer Sk1. || 4. otahlig: otalig Sk2. || 5. *Paulo*: Sk1; myket: Sk1, mykit Sk2. || 9. och giöra: Sk1. || 10. καιρω: καηρω (?) Sk1. || 11 Guds (nr 1 och 2): Gudz Sk2. || 11f. lefwer jag i: hafwer jag Sk1. || 13. förbättras: förbätras Sk1 och Sk2; stinkande: stinckande Sk1 och Sk2. || 14: Guds: Gudz Sk2. || 16. fremmande: fremmanda Sk1. || 17. såsom: som Sk1; wel belefwat rättat efter Sk1 och Sk2, U welbelefwat; skrifwa och låta: skrifwe och låte Sk1 och Sk2. || 18. som: så Sk1. || 22. tilöka: tillöka Sk1. || 25. allo hierta: hiertat Sk1.

§.18. Ibland annor gudz marfallige nåde, at ännu yrckia thet samma, är ju thenna icke then ringesta, at igenom ett rent och tydeligit och zirligt talande och skrifwande, at ännu thet nämna, binder ju, såsom med ett starckt kiärleksband, menniskior, som äro samwistelig kreatur (ζωα πολιτικα) ja hela stora riken tilhopa, at lefwa förknippada vti ett menniskeligit, liufligit samhelde och samwaro. Hwilket hin onde söker at förstöra, och såsom wid Babylons torn folck ifrå hwar andra skingra, och Guds rike och all skickelighet ther med förswaga | och förklena, men sitt rike vtwid- [s. 23]
ga och befesta. Ibland annor oförmerckt illistig konstgrep brukar han ock thetta, som alla tider beklageligen skedt är, och dagliga sker, at han vphißar ibland the lärda emot hwar andra. The ther föra bittra och hefftiga ordakrig, offtast öfwer ett endast ord, och en bokstaf, som på en halföres werde intet skadar, som stode thet om lif och lefwerne. Hafwande intet lagdt på hierta, Guds Andas språk, så lydande: Ho ther annars lärer, och icke blifwer wid wårs Herras Jesu Christi helsosamma ord, och wid then lärdom som är om gudachtigheten, han är förmörkrad och wet intet; vtan är siuk i spörßmål och ordaträtor: af hwilkom födas afwund, kif, försmädelse, onde mißtanckar, onyttiga disputeringar emellan the menniskior, som i sitt sinne förderfwade äro. Jfrå hwilko sanningen är borttagen, *etc.* 1 Tim. 6:3. *ss.* Nu kunna keisare och konunga blodiga krig endas, och the sins emillan blifwa bätste wener. Men pennekrig icke så, the wahra effter döden. Hwar om jag ock förr är nödgad at mig vtlåta i mitt Heders Förswar §:19. Wore intet af wägen at taga sådana hefftiga ordakrigare, | och settia them [s. 24]
i krigzhopen, och föra them vt emot riksens fiendar, at ther kyhla sitt hetziga krigiska sinne.

1f. Ibland annor … at igenom: Sk1. || 2. och (nr 1): Sk1. || 3. nämna: nemna Sk2; binder: binda Sk1. || 4. kiärleksband: kiärlekzband Sk2. || 7. Guds: Gudz Sk1 och Sk2. || 9. oförmerckt: oförmerkt Sk1. || 10. dagliga: dageliga Sk2. || 11. ibland: Sk1; lärda: lärde Sk2; emot hwar andra. The ther föra: them som settia sig ther weldeliga emot, och föra så Sk1. || 12. offtast: oftast Sk2. || 13. lagdt: lagt Sk2. || 17. spörßmål: spörsmål Sk2. || 18. som rättat efter Sk2, U somm. || 20f. emillan: emellan Sk1 och Sk2. || 21. icke: intet Sk1; effter: efter Sk2. || 22. nödgad: nödgat Sk1. || 23. hefftiga: heftiga Sk2. || 24. krigzhopen: krigshopen Sk1; och rättat efter Sk1 och Sk2, U at.

§.19. Och må jag intet draga longt betenckiande wid, at här införa och låta läsa, hwad then anderike och gudfruchtige Chr. Scriver i anledning af en snorrande och näsewis flugo, i sin kosteliga och gullwerd bok, then han kallar Gottholds Zufällige Andachten, skrifwer: die fliege, säger han, ist auch ein bild eines unverschämten neidischen verleumders, weil sie alles beschmeist, und vornemlich das, was hell, poliert und weiß ist. Also ist eines verleumders gewohnheit. Daß er, was er kan, mit seinem geiffer beflecht, und vornehmlich denem auffsätzig ist, welche mit dem glantz ihrer von Gott verliehenen gaben, der tugend und unschuld vor andern sich scheinbar machen. Endlich, was ist eine fliege? Im augenblich ist sie dahin. Sie tummelt sich offt weidlich, und snurret gräßlich, aber kaum geht sie sitzen, so ist sie erschlagen, oder sie fällt der spinnen in das garn, oder sie trinckt von dem gifft so man ihr hinsetzet, und muß also allen frevel [s. 25] bezahlen. Also, was ist der mensch? eine | fliege. Er macht offt ein wesen in der welt, als wolt er berg versetzen, er pralet und pranget, er snaubet und dräumet, und in nu liegt er i des todes netzen. Gotth. *Cent.* 1. *Medit.* 86:§:4,6. Nog, och kan ske, förmyket om thetta. Yttermera til wårt förehafwande.

§.20. Thetta är ock at påminna. Skrifftennes rum hafwer jag merndehls blott anfördt. Then som bätre ledig är, samt hafwer kiärlek för wårt ädla modersmål, och ser gerna at thylikt kommer i dagsliuset, och får sitt tilbörliga werde. Han, säger jag, kan taga sig then mödan vppå at vtföra hela

1. intet draga longt betenckiande wid, at: Sk1. || 3. näsewis: oblyg Sk1. || 4. Gottholds: Gottholdz Sk2; Zufällige rättat efter Sk1, U Zufälliga, Sk2 Zufellige. || 5. verleumders: verleumbders Sk1. || 6. vornemlich rättat efter Sk1, U vernemlich; Also rättat efter Sk1, U Altso. || 7. ist rättat efter Sk2, U ists; mit rättat efter Sk1, U mitt. || 8. vornehmlich rättat efter Sk1, U vernemlich. || 11. geht rättat efter Sk1, U gehet. || 12. erschlagen rättat efter Sk1, U erslagen; fällt rättat efter Sk1, U felt; in rättat efter Sk1 och Sk2, U ; (semikolon!). || 13. trinckt: trincket Sk1; frevel: frewel Sk2. || 14. fliege rättat efter Sk1 och Sk2, U fliehe. || 15. in rättat efter Sk1, U i. || 16. dräumet: dränet (?) Sk1; nu rättat efter Sk1, U an. || 17. förmyket: förmykit Sk1 och Sk2. || 19. merndehls: merndels Sk1, merendels Sk2. || 21. dagsliuset: dagzliuset Sk2. || 22. werde rättat efter Sk1 och Sk2, U werd; mödan: mödon Sk1.

språken, ju the angelägneste med hela theras mening. Efwen som *Buxtorfius, Stephanus, Scapula, Calepinus, Soranus* och flere slike hafwa giordt. Si, tå blifwer ther en fullkomlig Swensk Ordabok vtaf. Som ock dagliga kan ökas, och tiena för en Swensk Biblisk Concordans bok: som wi sådana i mong annor språk med ingen liten froma hafwom.

§.21. Jag sade, at jag merndehls hafwer fördt orden blott fram. Jag hafwer tå och tå til några gudeliga werck, och til mörka språk anfördt några berömliga lärare, som förklara språket, eller gifwa anledning til theß gudeliga betrachtelse. En annar, som finner sig här|wid, kan giöra thet samma [s. 26] flerastäds. Och thet hafwer jag giordt mest therföre, at arbetet intet skulle bestå innom blotta, magra och torra orden, vtan föras til sanskylliga gudachtighetennes öfning. Si ther til är jag blifwen hogstyrckt af *Paulo,* som säger γυμναζε σεαυτον προς ευσεβειαν, öfwa tig sielfwan til gudachtighet. Ty lekamlig öfning är fögo til nytto. Men gudachtighet är nyttig til all ting: och hafwer löffte om thetta lifwet och thet tilkommande. 1 Tim. 4:7,8. Thetta moste wara wår förnemsta öfning, ehwad för en öfning wi ock hafwom för hender. Här måga ock läsas en grundlärd mans ord, lydande i thetta sinnet, som sedan han hade infördt af *Seneca* theßa orden*: Grammaticus circa curam sermonis versatur, et si latius evagari vult, circa historias, jam ut longissime fines suos proferat, circa carmina. Qvid horum ad virtutem viam sternit? epist.* 87. Så skrifwer han: *Infelix vero et damnata est conditio eorum qvi miseram juventutem instituendam suscipientes neqve diligenter docent, sed inter sua otia et putidas voluptates desidem et rudem relinqvunt. Neqve ita parant, ut ad majores artes transmittant, simul | etiam in Dei creatoris* [s. 27]

1. angelägneste: angelägnaste Sk1 och Sk2; Efwen: Äfwen Sk1 och Sk2. || 3. dagliga: dageliga Sk1. || 4. Swensk Biblisk: Biblisk Swensk Sk1. || 6. merndehls: merndels Sk1 och Sk2; fördt orden blott fram: anfördt orden blott Sk1. || 7. werck, och til: och wackra eller Sk1. || 8. lärare: *auctores* Sk1. || 9. betrachtelse: betrachtande Sk1. || 10. flerastäds: flerastädz Sk1 och Sk2. || 11f. sanskylliga gudachtighetennes: gudachtighetennes sanskylliga Sk1. || 12. blifwen hogstyrckt: merkeliga styrckt Sk1. || 16. (4:7,)8: Sk1; en: Sk1. || 17. hafwom: hafwe Sk1; en grundlärd mans: twå grundlärd mäns Sk1. || 17f. lydande i detta sinnet: Sk1. || 18. theßa rättat efter Sk1 och Sk2, U theß. || 21. *epist*. 87: Sk1; *est conditio*: *conditio est* Sk1.

et redemtoris ignorantia obrutescere patiuntur, religionis cura ad eos remissa, qvi pariter ut ipsi eam omittunt, aut corrumpunt. Digni vix, et vix vero digni qvibus porci non humana ingenia committantur, gravem Deo de neglectis et perditis animabus rationem reddituri. Christiani vero qvi sunt et audiunt, imprimis Dei verbum doceant et discant, ut id intelligant, credant et faciant. Et vero indigna res est, nonnullos in turpissimis gentilium libris versandis, volvendis et emaculandis, et se maculandis ætatem terere, ingenii vires frangere, et enervare, christianismi disciplinam. Qvinam vero et qvando ad divinas literas tandem ab humanis aut potius diabolicis deveniunt? Qvæ in exoticis literis discimus, si qva vera in nobis pietas, referre ea omnia oportebit, ut divinas facilius et plenius intelligamus, et promtius atqve sanctius exerceamus. Sed multis porcorum siliqvæ dulciores sunt, qvam paternæ domus Dei deliciæ. Hæc Matth. Martinius in Lexico Philologico voce Grammaticus. Min mening om sådant hafwer jag offta, doch något mildare yttrat. Se min Vngd. Reg. W. XIII.
[s. 28] *Introduct. in Ludum Literar.* §:34.*seqq.* och min oration tryckt för | *Durrii Theol. Moral.* Förrspr. til *Compendiolum Hafenrefferi.*

§.22. Så at man intet skal tenckia, at arbetet hafwer warit mig hinderligit i min gudachtighetz öfning. Ty, effter Guds innerliga åkallan, i Guds fruchtan läsa Bibelen, och hwart ord och ordalag noga achta, betenckia och öfwerwäga, hindrar intet, vtan styrcker mechteliga i gudsfruchtan. Som samma arbete hafwer warit mitt första morgon arbete i några timar. Ehuruwel thetta swåra och trägna arbetet hafwer tagit myken och long tid, för fyratijo åhr sedan, men brann vp i then beklageliga wådelden på Brunsbo 1712. Och hafwer thet sedan å nyjo på mig tagit, som hafwer warit ett obeskrifweligit arbete, som fordrat ens mans, ja flera mäns allan tid och alla kraffter. Ty jag hade, som sades på stundenne, ingen, som för mig

1. *obrutescere*: *obbrutescere* Sk1. || 13. *Martinius* rättat efter Sk1, U *Martinus*; efter *Grammaticus*: oläsligt tillägg i Sk1. || 14. offta: ofta Sk2. || 15. och: Sk1; tryckt rättat efter Sk1, U fram. || 18. gudachtighetz: gudachtighets Sk1; effter: efter Sk2; Guds: Gudz (2 ggr) Sk2. || 20. gudsfruchtan: gudzfruchtan Sk2. || 21. några: flera Sk1. || 22. Ehuruwel rättat efter Sk1 och Sk2, U Ehuru; swåra och trägna: trägna och swåra Sk1; myken: mykin Sk2. || 24. nyjo rättat efter Sk2, U nijo. || 25. ens mans, ja: Sk1. || 26. som sades på stundenne: Sk1.

thet begynnat hade, än mindre sådant för mig giordt, eller ther vti mig hulpit, vtan Gud allena. Han hafwer mig så mildeligen och krafftеligen styrckt, at jag i ingo måto hafwer efftersatt mitt embete. Hafwer ock ther jemte dagliga vtarbetat gudeliga och vpbyggeliga böker, som en stor dehl, på min bekostnad, af trycket vtgångna äro, och ju så monga liggia ferdiga til aftryckiandet, ther Gud lifstiden och friden fristar | och vnner. Så at jag [s. 29] om icke tadlöst, doch syndlöst kan bruka *Pauli* ord, effter mitt tilstånd något förandrade: Af Guds nåd är jag thet jag är. Och Hans nåd hafwer icke fåfengt warit i mig. Vtan jag hafwer ju så mykit arbetat som andre, doch icke jag, vtan Guds nåd som i mig är. 1 Cor. 15:10. Vti hwilkens nåd jag tig, min gunstige läsare, wil troligen hafwa befallad. Som städse förblifwer

Theß til all tienst tilgifne
Jesperus Swedberg.

Brunsbo den 31 *Martij* 1722.
Scripsit J. Swedenborg den 2. *Decemb.* 1724.

1. begynnat: begynt Sk1; än: Sk1; för mig: Sk1. || 2. Han hafwer mig: Som mig ther vtinnan Sk1. || 3. måto: måtto Sk2: efftersatt: eftersatt Sk2. || 4. vtarbetat: arbetat på Sk1; böker: skriffter Sk1; dehl: del Sk1 och Sk2. || 5. vtgångna rättat efter Sk1 och Sk2, U vtgågna. || 6. lifstiden: lifztiden Sk2; och friden: Sk1. || 7. effter: efter Sk2. || 8. förandrade rättat efter Sk1, U förandrad; Guds: Gudz Sk2. || 10. tig: Sk1. || 11. gunstige: gunstiga Sk1; befallad rättat efter Sk1, U befallat; städse: städze Sk2. || 12. Theß: min gunstige läsares Sk1; til all tienst tilgifne: tilgifne tienare Sk1. || 14. 31: 30 Sk1.

A

A och O, Vpp. 1:8,11. C. 21:6. C. 22:13. se Schibb. C. 1:§:7.
Abba, Rom. 8:15. Gal. 4:6. *v.* Dietr. *Illustram. N. T. ad hanc vocem*, *p.* 9. Schibbth C. 15:§:1.
abbor, *perca*.
abbot, *abbas, prior monachorum præfectus*.
acht, *intentio*, Psb. 61:1. *attentio*, gifwer acht vppå, Job. 1:8. Ps. 48:14. 130:2. O. 23:1. 2 S. 20:9. Apostg. 16:14. hafwer acht vppå, O. 24:12. M. 6:1. taga sig i acht, *cavere sibi*, Psb. 62:5. hafwer tu icke gifwet acht vppå, *attendo.*
achtar, *curo, æstimo*, H. 7:9. ingen är som achtar gud, R. 3:11. *in animo est, intendo*, N. 35:56. *propono*. såsom han hade achtat giöra, *qvod intenderat facere*, Ps. 31:14. D. 19:19. Jer. 42:22. wi achte ock gamle warda, S. 8:7.
achtar, *custodio*, *servo*. achta vppå, *attendere, observare, animadvertere,* Ps. 144:3. O. 29:5. R. 12:7. Psb. 117:4. blifwa achtad, *acceptus*, S. 20:30. mykit, högt achtad, *magni factus*, 1 S. 26:24. 2 S. 7:22. 2 K. 5:1. S. 44:7. 1 M. 5:63. något achtad, 2 K. 1:13.*s.*
achtsam, *attentus, intentus.*
achtsamhet, *attentio*.
achtsamliga, *attente*, *intente*.
adel, *nobilis, nobilitas*, W. 8:3.
adelskap, *nobilitas, ordo eqvestris*.
adelsman, *nobilis*, *de ordi|ne eqvestri. vet.* s. 2 odelsman, *fundi aviti possessor*.
adelsstånd, *ordo eqvestris*.
aderton, *octodecim*, Jer. 52:21. Luc. 13:4, 11,16.
adlar, *nobilito*.
adrianitisk skep, *navis adrianitica,* Act. 27:2.
adelruna, *v.* alruna.
aduljord.
adulkona, *conjunx legitima.*
af, *a, ab, e, ex, de*, G. 1:5,8. 2:16,17. 3:3. af allom hedningom, slechtom, folckom och tungomålom, Vpp. 7:9. leggia af, *solvere navem e littore*, A. 21:1,2.
afbarckar, *decortico*.
afbeder, *deprecor, exoro*. lät thet them af Herranom afbedia, Jer. 27:18.

15f. hafwer tu … *attendo*: Sk1. || 17f. ingen är som achtar gud: Sk1. || 19. N. 35:56: Sk1. || 21. Jer. 42:22: Jer. 44:22 St (båda rätt). || 25. Psb. 117:4 rättat efter Sk2.

6. *attentio: adtentio* Sk1. || 7. *attente: adtente* Sk1. || 12. **adelsstånd**: **adelstånd** Sk2. || 16. **adrianitisk**: **adranitisk** Sk1, **adrianisk** St; *adrianitica*: *adrianica* St. || 25. **afbarckar**: **afbarkar** Sk2.

afberger, *meto. præter*. afbergat, D. 24:21. afborget hafwer, Jac. 5:4. som afbyrgde, *ibid*.
afbergning, *messis*, Lev. 25:5.
afbeter, *depasco*.
afbider, *præstolor, exspecto*.
afbildar, *delineo, adumbro*, *depingo*.
afbiter, *demordeo*, Ps. 80:14. Esa. 27:10.
afbrad, ɔ: förbråder, förhastig, *præceps*, K. St. 2:78.
afbrenner, *aduro, exuro, deuro*.
afbrinner, *deflagrat, deuro*.
afbreck, *defectus*.
afbryter, *frango, defringo, abrumpo*. Ps. 89:41. Joel. 1:7. afbroten, R. 11:17.
afböijer, *deflecto, averrunco*.
afbön, *deprecatio*.
afcirclar, *circulo, definio*. Es. 44:13.
s. 3 | **afcopierar**, *describo, exscribo*.
afdanckar, *exauctoro, dimitto*.
afdelar, *distingvo, divido*.
<**afdelning**, *distinctio, divisio.*>
afdrager, *detraho, abstraho, extraho*, B. 4:20.
afdrifwer, *depello, fugo*, D. 28:26.
afdömer, *abjudico, dijudico*.
affall, *defectio*, Esdr. 4:15,19. 2 Thess. 2:3. ifrå läron, *apostasia*. Förrsp. D.
affaller, *delabor, decido*, Lev. 13:40. 1 Pet. 1:24. *præt*. afföll, Jud. 5:17. W. 10:3. S. 10:14. 45:29. the woro affaldne, G. 14:4. affallen, *apostata, rebellis*, Job. 24:13. ifrå Herranom, *deficiens a domino*, Zeph. 1:6.
affellig, *deciduus, desciscens*, 2 K. 24:20. Ps. 66:7. 78:8. O. 3:32. Jer. 5:23. H. 9:15. 1 M. 6:22. M. 5:8. affellug, Jos. 22:18. then affelliga, *foem*. Jer. 3:8.*ss*.
affelling, *apostata*.
afferd, *discessus, abitus, obitus*, W. 3:3.
afferder, *abire facio. germ*. abfertige.
affieller, *desqvamo*.
affilar, *depolio, detero*.
afflyter, *defluo, effluo*.
affordrar, *ablego, dimitto, deduco*. Tit. 3:13. 3 Joh. v. 6.
affräter, *depasco, exedo, consumo*.
affton, *vespera*, G. 1:5,7,13,19,23. 8:11. om afton, *vesperi*.
afftonkost, -måltid, *coena*, Marc. 6:21. holler afftonmåltid, *coeno*.
afftonoffer, *sacrificium vespertinum*, Esr. 9:4. Ps. 141:2. Dan. 9:21.
afftonregn, *pluvia serotina*, | *pluvia vespertina*, O. 16:15. Jac. 5:7. s. 4
afftonsnack, *confabulatio vespertina*, gl. K. ordn. *p*. 52.b.

1. afbergat rättat efter Sk1 och Sk2, U af bergat. || 12. *deflagrat*: *deflagro* Sk1; *deuro*: Sk1. || 15. afbroten: äro afbrotne Sk1. || 20. **afdanckar**: **afdankar** Sk1. || 21. **afdelar**: **afdeler** Sk1 och Sk2. || 22. artikeln **afdelning**: hand 2. || 23. *extraho*: *extrahit* Sk1.

4f. ifrå Herranom: affalla ifrå Herran Sk1. || 5. *deficiens*: *deficere* Sk1. || 6f. 2 K. 24:20. Ps. 66:7. 78:8. 1 M. 6:22: Sk1. || 8. M. 5:8: Sk1. || 12. **afferder**: **afferdar** St. || 13. **affieller**: **affiellar** St. || 19. (G.) 23 rättat efter Sk1; afton: affton Sk1. || 22. holler: holla Sk1; *coeno*: *coenare* Sk1.

afftonstierna, *hesperus, vesperus, vesperugo*.
afftonsong, *cultus divinus vespertinus*. gl. K. ord. *p.* 99.b.
afftonstund, *hora vespertina*, Psb. 81:2. warder affton, *vesperescit, advesperescit.*
afföda, *proles, foetus, soboles*, G. 10:32. D. 29:22. W:18:12. *obliq*. affödo, Es. 14:22. Matth. 3:7. Luc. 3:7.
afförer, *deveho, defero, detraho.*
afgammal, *provectus ætate*.
afgeld, *proventus, reditus*, 2 K. 8:6. se Schibb. C. 17. *p.* 310. Speg. *Glossar*.
afgelle af åker, *proventus agri*.
afgifft, *depensum, tributum*.
afgiör, *perficio, conficio, absolvo*.
afgnager, *abrodo, derodo, prærodo*.
afgrund, *abyssus, barathrum,* Job. 28:14. W. 10:19. Vpp. 9:1.*ss.* 20:1.
afgud, *idolum, deaster*. 1 Cor. 8:4.
afgudabeläte, *idolum*, *dei simulacrum, imago*, D. 12:3.
afgudadyrkan, <*idololatria,*> Col. 3:5.
afgudadyrkare, *idololatra*, Vpp. 22:15.
afguderi, Gal. 5:20, *idololatria*.
afgudaherde, <*pastor*> *idolorum*, Zach. 11:17.
afgudahus, *ædis idoli*, Jud. 4:2.
afgudamakare, *idolotechnites, idolorum faber*, Es. 44:9. 45:16.
| **afgudaoffer**, *idolothytum.* s. 5
afgudatempel, *fanum, delubrum*.
afguderi, Gal. 5:20. *v*. afgudadyrkan.
afgång, *abitus, discessus, obitus*, L. 9:31. gl. K. ordning. 57.b.
afgår, *abeo, discedo,* 2 Chr. 23:8. Job. 14:13. thet skal icke så afgå, W. 1:11. wel afgår, *bene cedit*, Job. 22:28. med skam, *discedo cum ignominia*, Es. 19:9. genom döden, *morior*.
afhandlar, *paciscor, contraho*.
afhandling, *pactum, tractatio*.
afhemtar, *decerpo, carpo, aufero*, Lev. 19:9. Job. 15:33. Am. 7:14.
afhemtning, *carptus, collectio*.
afhender, *privo, adimo, abalieno*. afhendt, G. 28:29. 1 M. 15:34.
afhendelse, *privatio, abalienatio*.
afholler, *amo, diligo*, Es. 44:9. *detineo, arceo, inhibeo*. afhollen, *acceptus*, S. 20:29. 41:29. Estr. St. 5:3. Luc. 4:24. Phil. 1:20.
afhugg, *abscissum, detrimentum*, περι–ψημα, 1 Cor. 4:13. *vide* Dietr. *Illust. N. T. p.* 117.
afhugger, *detrunco, amputo, decido*, D. 7:5. 20:19.*s.* Job. 14:7. Es. 9:10. W. 13:11. M. 7:19. 26:51.
afhörer, *exaudio, ausculto*.

6. warder affton … *advesperescit*: Sk1. || 9. Matth. 3:7. Luc. 3:7: sent tillägg av J. Sw. || 10. artikeln **afförer**: Sk1. || 19. (Vpp.) 20:1 rättat efter Sk1 och Sk2. || 21. **afgudabeläte**: **afgudabelete** Sk1. || 23. **afgudadyrkan**: **afgudadyrckan** Sk1 och St; *idololatria*: hand 2. || 26. *pastor*: hand 2.

4. *v.* afgudadyrkan: *idololatria* Sk1 och Sk2. || 9. afgår: afgå Sk1. || 10. *discedo*: *discedit* Sk1; Es. 19:9 rättat efter Sk1. || 14. **afhemtar**: **afhemptar** St. || 16. **afhemtning**: **afhemptning** St. || 27. (D.) 20:19.*s.* rättat efter Sk1.

afklipper, *detondeo*, C. 4:2.
afkläder, *vestes exuo*, H. 2:3. afklädde, M. 27:28. 2 Cor. 5:4. hade afklädt, Ps. 30:12.
5 **afkommande**, *generatio, posteritas*, G. 17:12. Lev. 25:45.
s. 6 **afkommer**, tungomålen skola | afkomma, *lingvæ desinent, cessabunt*, 1 Cor. 13:8. *vid. Præf. in* Schibb. §:17.
10 **afkorttar**, *decurto*.
afkortelse, *diminutio*, *decisio*, Es. 28:22. *vid*. Speg. *Glossar*. *p*. 12.
afkorttning, *idem*.
afkunnar, *denuncio, manifesto*.
15 **afl**, *robur*.
aflar, *concipio*, Job. 15:35. aflade, G. 4:1. afladt hafwer, Ps. 51:7. *item comparo*, föröker.
aflat, *oblat*, Förrsp. Vpp.
20 **aflatzbref**, *indulgentiæ papales*.
afleden, *vita functus, mortuus*, Pr. 4:2. Es. 26:14.
afleder, *deduco, abduco*.
aflidande, *mors, obitus*, W. 3:2.
25 **aflider**, *morior*.
aflefwor, *reliqviæ, analecta pl*. Marc. 7:8. 8:19,20.
aflegger, *depono, sepono, repono. præt*. aflade, Col. 2:61. Jud. 16:9.
30 **aflelse**, *conceptio, conceptus*.
aflidande, *v*. afleden. *exitus per mortem,* W. 3:2.
aflifwar, *neco, occido, interficio*. Dom. 8:19. L. 23:32.
aflig, *foëcundus, frugifer, fructuosus*.
aflinge, *bonum acqvisitum*, *v*. Schibb. C. 17:§:4. *p*. 310.
aflong, *oblongus, <longiusculus>*.
aflopp, *decursus, decessus*.
aflotid, *tempus conceptionis*, G. 31:10.
aflåter, *cesso, omitto, vendo*, 1 S. 12:23. Pr. 2:20. Thr. 3:49. Jud. 4:12.
aflöper, *decurro, defluo, abeo*.
aflöser, *absolvo, libero, in locum succedo*.
aflösning, *absolutio*.
| **afmattar**, *enervo, lasso, defatigo*. s. 7
afminskar, *deminuo*, *detraho*.
afmålar, *depingo, delineo*.
afmålning, *pictura, typus*.
afmäter, *metior, demetior*, Ps. 60:8. 2 Cor. 10:13.
afnöter, *detero*.
afplockar, *decerpo*, D. 23:25. Es. 24:13.
afplånar, afplanar, *deleo, oblitero*. Ps. 51:3. Col. 2:14.
afqwistar, *ramos amputo*.
afrad, *tributum, vectigal, pensio annua ex alieno agro*.
afrakar, *abrado*, 1 Cor. 11:6.
afreknar, *detraho, numero*, 2 Chr. 2:2.
afresa, *abitus, discessus*.
afrettar, *vita multo, decollo, vitam adimo, instruo*.
afretzplatz, *locus supplicii capitalis*.

10. **afkorttar**: **afkortar** Sk2. || 29. Col. 2:61: Sk1. || 31. *exitus per mortem,* W. 3:2: Sk1.
6. *longiusculus*: hand 2. || 15. *deminuo*: *diminuo* Sk1. || 31. *instruo*: *instruit* Sk1. || 32. **afretzplatz**: **afrettesplatz** Sk1.

afrifwer, *detraho, deripio*, 1 K. 11:13.
afrinner, *defluit, delabitur*.
afrister, afskakar, *decutio, excutio*, D. 24:20.
<**afrister**, afskiär, *decido, exscindo, deseco*.>
afritar, *delineo, depingo, adumbro*.
afritning, *adumbratio, descriptio, typus*.
afrycker, *detraho, evellico*, Dan. 7:4.
afråder, *dehortor, dissvadeo. præt*. afrådde, 1 M. 9:9.
afrådande, *dissvasio*.
afsaknad, *damnum, jactura, detrimentum, item desiderium*.
afsetter, *depono, removeo, summoveo*.
afsettning, klack, *calx*.
afsides, *seorsim, remotis arbitris*, G. 21:28. L. 5:6. Marc. 14:32. A. 5:2. går afsides, *secedo, recedo*, A. 5:34.
<**afseende**, *institutum, intentio, mens,*
s. 8 *propositum*.> | 2 S. 6:6. 1 Chr. 13:9.
afskaffar, *abrogo, aboleo, removeo, averrunco, abtrunco, tollo*.
afskafwer, *detero, abrado, derado*.
afskapar, *deformo*.
afsked, *dimissio, abitus, foem*. A.15:30. giöra ther min afsked, *valedicere ibi*, 2 Cor. 2:13. avskedd dehl, *demensum*, O. 30:8
afskedar, *dimitto, rude dono*.
afskickar, *mitto, delego, ablego*.
afskickning, *missio, legatio*.
afskiljer, *secerno, separo, sejungo, secludo*, Ex. 13:12. D. 19:7. *præt*. afskilde. Neh. 9:2. 13:3. *inf*. afskilja, L. 6:22. afskild, Lev. 20:25.*s*. R. 1:1.
afskilde del, *demensum*. O. 30:8. *vid*. Gejer. *in h. l*.
afskinnar, *deglubo, cutem detraho*.
afskiuter, *ejaculor*. en pil, W. 5:12.
afskiär, *amputo, abscindo, decido, demeto*. wardt afskoren, N. 13:25. Vp. 14:16.
afskiärelse, *amputatio, circumcisio*.
afskiöre, *segmen, segmentum, ramentum*.
afskrap, *ramentum, excrementum, purgamentum,* καθαρμα, 1 Cor. 4:13. *v*. Dieter. *Illust. N. T. ad hanc vocem*.
afskrapar, *abrado*, Lev. 14:41. Psb. 59:3.
afskrecker, *deterreo, absterreo*, Esdr. 4:4.
afskrifft, *descriptum, copia, exemplar, apographum*.
afskrifning, *descriptio*.
afskrifwer, *describo, exscribo*.
afskrubbar, *detergo, detero*.
afskuffar, *descutio, depello, excutio*.
| **afskumar**, *despumo*. s. 9
afslag, *repulsa, diminutio*.
afslår, *diminuo*, Ex. 5:11. efter menniskio hielp är oß afslagen, Förrsp. W.
afslicker, *delingo, delambo*.

5f. artikeln **afrister**: hand 2. || 18. A. 5:2 rättat efter Sk1. || 20f. artikeln **afseende**: hand? || 23. *abtrunco* (?): St. || 28. afskedd dehl, *demensum,* O. 30:8: Sk1.

6. **del**: **dehl** St. || 10. *decido*: Sk1. || 20. **afskrifft**: **afskrift** Sk2. || 28. *diminuo*: *diminuit* Sk1; efter: effter Sk1.

afsliter, *avello, abrumpo*, *detero*.
afsluter, *secludo, absolvo*.
afslår, *frango, perfringo, everbero, nego, repulsam do, repudio*. afberger, *demeto, deseco*, Job. 24:24. förminskar, *diminuo, detraho, deduco*, Ex. 5:11.
afsomnar, *obdormisco, morior*, A. 7:60. 1 Cor. 7:39.
afsofwer, 1 Cor. 15:51.
afspennig, *contumax*.
afstecker, *decurto*, Es. 10:33.
afsteller, *inhibeo, averto, averrunco*.
afsticker, *exsculpo, depingo*. förekommer, *præoccupo*, *prævenio*.
afstryker, *abstergo, detergo*.
afstympar, *mutilo, amputo*.
afstår, *desisto, cesso*.
afsweder, *amburo, exuro*, Dan. 3:27. <är afswidit.>
afstöter, *retundo*, Dan. 7:8.
afswärjer, *abjuro, dejuro, ejuro*.
afsyndrar, *disjungo, separo*, *dissolvo*, *dirimo, divido*, *segrego, distingvo*. D. 14:28. Ez. 45:1.
afsäger, *abdico, renuncio, repudio, enuncio*. afsäger domen, S. 8:17.
afsöndrar, *v*. afsyndrar.
aftager, *diminuo, decerpo, detraho*, Es. 44:15. Zach. 4:12. som aftags, S. 43:7. wi aftagom, D. 3:4.
aftal, *pactum, conventio*.
aftalar, *paciscor, convenio, contraho*.
aftappar, *defluo*, *patior, depromo, evacuo*.
| **afteckt**, aftagande, *diminutio*. s. 10
aftienar, *demereor*.
aftog, *abitus, discessus*.
aftoger, *abeo, discedo*.
afton, *vid*. affton.
aftorckar, *exsicco*, Vp. 7:17.
aftryck, *exemplar expressum*.
aftrycker, *typis exscribo, describo*.
afträdelse, afträde, *decessus, decessio*, *discessus*. D. 13:5. H. 14:5.
afträder, *discedo, abeo, secedo*.
afträdning, Jos. 22:22.
aftwettar, aftwår, *abluo*, *deluo*, Es. 4:4.
afwel, flit, idoghet, *diligentia, studium, industria*. Schibb. *p*. 210.
afwel, *soboles, proles. item pecus*.
afwelsgård, *prædium rusticum, villa*, Ps. 144: 13. M. 22:5. A. 28:7.
afwelter, *devolvo*, Marc. 16:4. L. 24:2.
afwender, *averto, alieno, deflecto*. O. 8:9. hafwer afwendt, Jer. 28:16.
afwenjer, *ablacto*. hon wande honom af, 1 S. 1:23. afwandt hade, G. 21:8. 1 S. 1:22. *ss.* H. 1:8. afwandes, G. 21:8. afwand, Ps. 131:2. Es. 28:9. afwandt barn, *ablactatus*, Es. 11:8.
afwerjer, *prohibeo*.

1. *detero*: *defero* St. || 15. *abstergo*: *abstergit* Sk1. || 18f. är afswidit: hand 2; är: war St. || 20. Dan. 7:8 rättat efter Sk1. || 22. *dissolvo*: *dissicio* Sk1. || 25f. *enuncio*: *enuntio* Sk1.

2. *contraho*: Sk1. || 3. *patior*: Sk1; *evacuo*: *evacuat* Sk1. || 7. **aftoger**: **aftogar** Sk1. || 10. *expressum*: *impressum* Sk1. || 12. *decessio*: *secessio* Sk1.

afwiker, *declino, discedo, abeo*, Ps. 125:5. the äro afwekne, Ps. 14:3. Rom. 3:12. Jud. 5:19.
afwisar, *ablego, expello*, Ruth. 2:22.
afwiskar, *detergo*, B. 6:23.
s. 11 **afwittrar barn**, *patrimonium | liberis partior, distribuo.*
afwog, *inversus, perversus, distortus.* D. 32:5,20. Ps. 18:27.
afwog skiöld, *scutum inimicum*, *perduellionis crimen.*
afwund, *invidia, invidentia, livor*, O. 14:30. 27:4. A. 7:9. bära afwund til en, *invidere alicui,* S. 45:22.
afwundas wid, *invideo*, G. 26:14. 30:1. 37:11. Pr. 9:6.
afwundzfull, afwundzsiuk, *invidus, invidiosus, lividus*, O. 23:6.
afwäger, *appendo.* S. 42:7.
afwänjer, *desvefacio, consvetudinem tollo.* ifrå dijandet, se afwenjer.
afwärjer, *arceo, coërceo, averrunco.*
afålder, se ålder.
agalös, *dissolutus, effrenis, disciplinæ expers*, S. 30:8.
agar, *castigo, coërceo*, O. 15:32. Ebr. 12:6. *ss.* Vp. 3:19.
age, *disciplina, <correptio,>* Ebr. 12:11. *obliq.* aga, Ebr. 12:7,8
agestarck, *severus castigator, correptor censoriæ gravitatis.*
agg, *stimulus, morsus.* samwetzagg, *morsus conscientiæ, item, malevolentia, odium.*
aggar, *stimulo, mordeo, affligo*, Psb. 22:3. thet aggar mig, *angit me.*
agn, *palea, acus, -eris. pl.* agnar, Jer. 23:28. M. 2:12. agn at fiskia med, *pisciculi, hamo impositi qvibus inescantur pisces majores, vel esca, hamo imposita ad capiendum pisces.*
ah, *ah, o, heu, eheu*, D. 28:67. Job. 19:23. Ps. 6:2. 9:18. O. 5:12. 31:2. *non* ach. | latin s. 12
ah, ah min broder, *ah frater. erat apud Ebreos familiaris forma lugendi*, 1 K. 13:30. Jer. 22:18. ah kiäre, *qvæso, obsecro, amabo.*
ahl, *alnus.*
ahlskog, *alnetum.*
alabaster, *alabastrum, -ster.*
alarm, buller, storm, *turba, strepitus.*
alarm, *classicum, bellicum.* blåsa, slå alarm, *classicum canere.*
aldeles, *prorsus*, *omnino, penitus*, 1 S. 20:33. 1 K. 11:6. Ps. 74:1,10. 1 M. 4:51. med allonne, Cant. 4:7.
aldrabarmhertigast, *etc. etc.* se alrab.
aldrahögste, *vide* alrahögste.
aldrig, *nunqvam*, O. 10:30. 20:1. M. 9:33. 2 Tim. 3:7.
alen, *ulna, cubitus*, Ez. 43: 13,17. M. 6:23. aln, G. 6:16. Lev. 19:35. *pl.* alnar, Ez. 43:14. tre alna hög, Ex. 30:2. 2 K. 25:17.

2. Rom. 3:12: St. || 6. **afwittrar**: **afwitrar** St. || 13. (O.) 27:4 rättat efter Sk1. || 14. *alicui*: St. || 17. **afwundzfull**: **afwundsfull** St. || 23. **afålder**: **af ålder** Sk1; se ålder: *antiqvitus* Sk1. || 28. *correptio*: hand 2.

19. storm: St. || 22. *omnino*: Sk1. || 26. artikeln **aldrahögste**: Sk1. || 31. alna: alnar St.

sex alna long, 1 S. 17:4. tiugu alna long, G. 6:15. 1 K. 6:20. D. 3:11.

alfwar, *res seria*, Ps. 108:2 *et* 119:5. S. 16:23. B. 1:5. Tit. 2:15.

alfwarhet, *gravitas, seria animi intentio*. 1 M. 8:3,11.

alfwarlighet, *confidentia*, παρρησια, A. 4:13. alfwarsamhet.

alfwarliga, *severe, graviter,* Ex. 32:11. Ez. 18:9. A. 4:17.

alfwarligit straff, *gravis poena*, W. 12:26.

alfwart, *serio, graviter*, S. 19:22.

all, *omnis, cunctus, universus*, L. 2:1. Jud. 5:18. på allan hans ålder, G. 5: 5,8. Ex. 29:18. förde allan kopparen bortt, Jer. 52:17. giuter sin anda allan vt, O. 29:11. s. 13 vtrota allan man, | 1 S. 2:33. af allo hierta, af allo siäl, af allo förmågo, D. 6:5. af alt hierta, D. 11:13. af allom wilja, 2 Chr. 15:15. *pl. masc.* alle, C. 10:1.*ss.* 1 Cor. 9:24. 2 Tim: 3:12. *acc. pl.* alla, L. 2:38. alle mine fäder, Job. 42:11. Ps. 39: 13. *gen.* allas, L. 1:71. Eph. 4:5. allas ögon, Ps. 145:15. intet alles. han gaf them allom, G. 45:22. Joh. 1:12. *plu. foem.* alla, M. 13:56. alla menniskior, Job. 42:11. Ps. 39:12. med allo, *penitus*, Ps. 38:8. 44:24. med allonne, 1 M. 13:44. 2 M. 8:29. för allo folcke, Lev. 10:3.

allahanda, *omnis generis*, G. 1:21,29. 8:19. L. 15:1. Ps. 119:14. O. 7:26.

allaredo, *jam jam, jam dum*, G. 43:10. Ex. 36:7. Lev. 13:11. Job. 14:16. Ps. 56:8. Jer. 34:7. H. 8:1. W. 16:28.

allastäds, *circumqvaqve,* Marc. 6:6.

alle, wi wardom alle, *perimus*, N. 17:12.

alleledz, *plane, omnino, in universum*.

allena, *solus*, G. 2:18. Ex. 18:14. Joh. 6:15. 1 Tim. 6:15. the som bo allena, *qvi soli habitant*, Mich. 7:14. *solum*, M. 18:15.

allenast, *solum, tantummodo*, G. 24:8. Ex. 8:28.

aller, *totus, omnis, universus*, Joh. 9:34.

allersamman, *idem*, Zach. 4:2. *accus. sing.* allansamman, N. 23:13. Job. 10:8. *pl.* allesamman, Ex. 39:15. Lev. 14:17. Ps. 14:3. J. 5:16. *accus.* allasamman, O. 20:3. Jer. 6:28. H. 5:2.

allestädes, *vel* allestäds, *ubiqve, in omni loco*, G. 41: 56. L. 4:37. S. 24:7,9. allstädes, *fugiter,* Ps. 141:5,10. allastäds, Marc. 6:6. se alstädes.

allgemen, *vulgaris, communis, generalis*. | **almenna samheldet**, *societas civilis*. s. 14

almboge, *cubitus. obliqv.* almboga, D. 3:11.

almen, almennelig, *publicus, universalis, communis*, Pr. 6:1. 10:5. A. 5:18. 1 Cor. 5:1.

almenneliga, *vulgariter, generaliter, publice, vulgo, universe*, Pr. 6:1.

1. alna: alnar St (2 ggr). || 8. alfwarsamhet: Sk1. || 19. förmågo: förmågio Sk1. || 22. *acc. pl.* alla, L. 2:38: Sk1. || 23. *gen.*: Sk1. || 25. han: Sk1. || 29. för allo folcke, Lev. 10:3: Sk1.

5. **allastäds**: **allastädz** Sk1 och Sk2. || 15. *sing.*: Sk1. || 16. allesamman: allesammans Sk1. || 17. allasamman: allasammans Sk1. || 17f. Jer. 6:28: Sk1. || 19. allestäds: allestädz Sk1 och St. || 20f. allstädes, *fugiter,* Ps. 141:5,10: Sk1. || 21. allastäds: allastädz Sk1, Sk2 och St.

almenning, *fundus publicus, solum commune*, Ez. 48:15. se Stiernhök, *de Jure Sveon. l.* 2. C. 6. *p.* 263.*ss.*
alm, *ulmus*.
almanach, *fasti, pl.*
almoge, *vulgus, plebs populus*, Es. 51:4.
almosa, *eleemosyna*, A. 10:2,4. *obliqv.* so, M. 6:1.*ss.*
almäle, *sermo, qvi omnium ore circumfertur*.
aln, *ulna*, se alen.
aloë, Ps. 45:9. aloes, Cant. 4:14.
alra, *nota est superlativi*.
alraandeligast, *spiritualissimus*, Förrsp. Rom.
alrabarmhertigast, *misericordissimus*, Thr. 4:10.
alrabehendigast, *dexterrimus, solertissimus*, W. 7:24.
alrabeqvemligast, *commodissimus*, 2 M. 8:6.
alrabetst, *optimus*, Mich. 7:4. alrabest, Ex. 30:23. H. 10:1.
alraeffterst, *ultimus postremus*.
alraförachtadast, *contemtissimus*, Es. 53:3.
alraförst, *primus*, S. 45:26.
alragalnast, *stolidissimus*, O. 30:2. W. 14:19.
alragladast, *lætissimus*, *maxime* <*hilaris*>.
alragudeligast, *piissimus*.
alrahanda, *omnis generis*. manna gaf alrahanda lust, W. 16:20.
| **alrahelgast**, *sanctissimus*, D. 9:24. alrahelgasta tro, *fides sanctissima*, Jud. v. 20. thet alrahelgaste, *sanctum sanctorum,* Ex. 26:33.*s.* Lev. 2:10. s. 15
alrahelst, *maxime*, 2 Cor. 12:10.
alrahögste, *altissimus*, Ps. 47:3. *obliq.* alrahögsta, Ps. 57:3.
alraklokast, *sapientissimus, prudentissimus*, Esth. St. 1:3.
alraklarast, *clarissimus*, S. 42:16.
alrakortast, *brevissime*, 2 M. 2:32.
alrakosteligast, *pretiotissimus*, O. 31:10.
alrakräseligast, *lautissimus, delicatissimus*, Thr. 4:5.
alralempeligast, *commodissimus, opportunissimus*,
alralettast, *facillime*.
alralikast, *similimus*.
alralärdast, *doctissimus*, Förrsp. W.
alramanligast, *fortissimus, strenuissimus*, Am. 2:16.
alramechtigast, *potentissimus*, Dan. 11:2.
alramest, *plurimum, potissimum*, 1 S. 20: 41. A. 26:3. 2 P. 2:10.
alraminst, *minimus*. alleminst, Jer. 17:11.
alranyttigast, *utilissimus,* W. 8:7.
alranäst, *proximus*, 1 M. 9:54.
alraredeligast, *sincerissimus*, Mich. 7:4.

5. *pl.*: Sk1. || 22. **alrabetst**: **alrabätst** St. || 24. **alraeffterst**: **alraefterst** Sk2. || 30f. *hilaris*: hand 2. 7. Lev. 2:10: Sk1. || 9. *obliq.*: *acc.* Sk1. || 14. 2 M. 2:32 rättat efter Sk1. || 18. *commodissimus*: St. || 29 och 30. artiklarna **alranyttigast** och **alranäst**: Sk1.

alraringast, <*vilissimus*> 1 Cor. 4:9. Eph. 3:8.
alrasidst, *ultimus, postremus*.
alraskadeligast, *perniciosissimus.*
alraskendeligast, *scelestissimus*.
alraskiönast, *formosissimus*, Ez. 27:3,4. alraskiönest, Thr. 2:15. H. 10:1.
alrastyggeligast, *foedissimus, teterrimus*, W. 15:18.
alrastörst, *summus, maximus*.
alrasäkrast, *securissimus*, Job. 6:20.
alrasötast, *dulcissimus*, S. 11:3.
alratienligast, *convenientissime*.
s. 16 | **alratienstligast**, *officiosissimus*.
alratroligast, *fidissimus*, 2 M. 4:48.
alravnderligast, *mirabiliss. paradoxum præcipuum*, W. 16:17.
alravslast, *miserrimus*.
alrawißast, *certissimus*, L. 1:1.
alrayngst, *natu minimus, novissimus.*
alraytterst, *ultimus, postremus, novissimus*.
alraädlast, *nobilissimus*, Ex. 30:23. Vpp. 21:11.
alraöfwerst, *supremus, summus*.
alruna, *foemina fatidica. vid*. Loccen. *Antiq. Sveogot*. C. 14. Speg. *Glossar. p.* 11 *et* 16 *et* 603. Worm. *Monum. Dan. p.* 514,523. *et in Literatura Runica* C. 3.

alskiöns, <*omnigenus,*> *omnis generis*. Ps. 41:7.
alsomdegeligast, *formosissimus*, W. 14:19.
alßingen, *plane nemo*, R. 3:9. alzintet, Psb. 80:7. se alzingen.
alßmechtig, *omnipotens*, *vid*. alzm. alzwoldig.
alster, *foetus, soboles, proles*.
alsterlös, *sterilis, improlis*.
alstras, *nascor, gignor, procreor.*
alstädes, allstädes, ɔ: altid, *jugiter, semper, perpetuo*, N. 9:16. 2 K. 25:29. 2 Chr. 24:14. Ps. 25:15. 34:2. 50:8. 119:44. O. 6:21. 28:14. Es. 26:3. J. 11:10. Act. 11:12. 12:6. allstäds, J. 26:5. altstädes, H. 11:12. 12:6. altid och allstädes, *semper et jugiter*. *germ*. jo und allezeit, *et* allstädz, J. 31:3. *Nov. Bibl*. städse, Ps. 73:23. J. 26:5. framgent, B. 3:3. altjemt, *v.* 4. allestädes är *ubiqve* och bör intet blandas, Ps. 25:15. 34:2. 38:18. *Vid*. Schibb. C. 12:§:5. *Grammat*. C.10:§:5. tyskan har ock allstedes.
alt, *omne, universum, totum*. M. 7:12. är alt, blifwer alt, *consumitur,* | *finitur, defin-* s. 17
it, G. 1:31. Pred. 10:19. alt för mätt, *nimium satur*, O. 30:22. alt in til, *usqve ad*, N. 19:7. *s.* altsamma, *idem*, R. 12:4.
alt, så.

1. *vilissimus*: hand 2. || 7. alraskiönest: allraskiönest Sk1. || 14. **alratienstligast**: **alratiensteligast** Sk2; *officiosissimus*: *officiosissime* Sk1. || 16. *mirabiliss.*: *mirabilissimum* Sk2.

1. *omnigenus*: hand 2. || 5f. alzintet, Psb. 80:7: Sk1. || 7f. alzwoldig: Sk1. || 12. allstädes, ɔ: altid: Sk1. || 15. Act. 11:12. 12:6: St. || 15f. allstäds: allstädz Sk1 och Sk2. || 18. *et* allstädz: St. || 19. städse: städze Sk1. || 22f. tyskan har ock allstedes: sent tillägg av J. Sw. || 25. *consumitur* rättat efter Sk1, U *consumatur*. || 29. artikeln **alt**, så (?): Sk1.

altare, *ara, altare*, G. 33:20. Ex. 17:15.
altarleja, *emolumentum sacerdoti <proveniens,> ratione altaris, ex oblationibus*.
altför, altför mykit, *nimis*, *nimium, per qvam, plus justo*, Ps. 38:9. Hab. 2:10.
altid, *semper, perpetuo, continuo*, O. 11: 24. L. 18:1. 1 Th. 5:16. 2 Tim. 3:7.
altjemt, altfort, *continue, jugiter*.
altsamman, *omne*. S. 43:29.
altså, *sic, ita, adeo*, Es. 26:15.
alun, *alumen*.
alwarligit, A. 4:28. se alfw.
alzingen, se alßing.
alzintet, *nihil omnino*, M. 5:35. Psb. 80:7.
alzmechtig, *omnipotens*, G. 17:1. 48:3.
alzmechtighet, *omnipotentia*.
alztinges, *plane, prorsus, omnino*, G. 8:14. Lev. 13:45. Ps. 4:9. 9:19. 104:1. W. 4:4. alztings, Ps. 79:5. W. 7:24.
alzwollig, *omnipotens*, 2 Cor. 6:18. Vpp. 15:3. 16:7.
amechtig, *defectus viribus*, *impotens*, N. 4:2. Es. 16:9. Bar. 6:58. W. 15:8. *v.* Speg. *Glossar*.
amen, *amen, fiat,* N. 5:22. D. 27:15.*ss.* 1 K. 1:36. Ps. 41:14. 89:53. 72:19. 1 Cor. 14:16. *vid*. Pfeif. *Qvinqvag. Locor. Exotic. Loc.* 43. Diet. *Illust. N. T. voce* αμην.
amethist, *amethystus*, Vpp. 21:20. Exod. 28:19.
amma, *nutrix, nutricula*, N. 11:12. 2 S. 4:4. 1 Thes. 2:7. *obliq.* ammo, G. 24:59. Ruth. 4:16.
ammar vp, *nutrio, educo, lacto*, *nutrico, nutricor*, Ex. 2:7,9.
ammiral, *ammiralis, præfectus classis*.
| **amper**, *acer, acris, mordax*. s. 18
amperhet, *acrimonia, acor, acritudo*.
ampert, *acriter, mordaciter*.
anammar, *suscipio, accipio, capio, recipio, adsumo*, O. 4:4.*s.* W. 4:2. M. 10:14,40.*s.* L. 8:18. 9:28.
anammelig, *acceptus, gratus, placidus*, R. 15:16,31. Phil. 4:18.
anar, thet anar mig, thet kommer mig så före, *præsagit animus*.
anathema, 1 Cor. 16:22. *vid.* Erasm. Schmid. *in* 1 Cor. 12:3.
anbefaller, *commendo, committo, trado*.
anbelangar, *attinet*, *pertinet, spectat*.
anckar, se ankar.
and, *anas*.
and, andtid, *tempus collectionis, messis*, Es. 16:9. i andenne, *tempore messis*, 2 S. 21:9. O. 6:8. 10:5. 20:4. 26:1. Jud. 2:5,17. i andennes watn, Jos. 3:15. biuggand, *messis hordeorum*, 2 S. 21:9. skiördand, *messis*, sädesand, *sementis*, winand, *vindemia*, Es. 32:10. *v.* Speg. *Glossar*.
andacht, *pietas, calens pietatis, studium,*

2f. *proveniens*: hand 2. || 4. **altför**, altför: **alt för**, alt för Sk1 och Sk2. || 12. **alwarligit**: **alwarlighet** Sk1. || 23. Bar. 6:58 rättat efter Sk1.

2. 1 Thes. 2:7: Sk1. || 4. *nutrico*: Sk1. || 20. *attinet*: *adtinet* Sk1. || 21. se ankar: *anchora* Sk1. || 25. (Jud.) 17: Sk1. || 28f. *vindemia* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *windemia*.

sancti gestus, Psb. 54:2. 135:6. 411:2.
andadregt, *anhelitus, halitus, respiratio*, Job. 27:3. W. 2:2.
andarik, *divinus, pietatis plenus*, Förrsp. Judith.
andarikt, *pie, sancte, divine*.
andarum, *spatium respirationis*. 2 M. 13:11. gl. Job. 9:18.
andas, *respiro*, Job. 32:20. Es. 26:18.
ande, *spiritus, flamen, halitus*, G. 6:17. s. 19 Job. 33:4. | 1 S. 16:13.*s.* Pred. 3:21. 7:8. Es. 11:2. R. 8:9,16. 2 Cor. 3:17. *genit.* andas, M. 28:19. L. 9:55. *dat. acc. abl.* anda, G. 6:3. Pr. 3:19. Es. 11:4. L. 1:15. R. 8:9,16. *in pl.* andar, *definit.* anden, N. 27:18. *gen.* andans, 1 Cor. 2:4. 2 Cor. 3:6. *acc.* andan, 2 Cor. 3:8. af andan, andanom, Joh. 3:5. *pl.* andarna, L. 10:20. *vid.* Schib. C. 8:§:13. Christus gick bortt och predikade för andarna i fengelset, 1 Pet. 3:19. se predikar.
andechtig, *devotus, pius*.
andehl, *portio, pars*.
andelig, *spiritualis, sacer, divinus*, C. 10:3.*s.* H. 9:7. 10:5. R. 8:5. 1 Cor. 2:15.
andeliga, *spiritualiter*, M. 5:3. R. 8:5. 1 Cor. 2:13.*s.* andelige fattige, är orett.
andelighet, *sanctitas, sanctimonia*, Col. 2:18,23. Förrsp. Vppenb.
andfådd, andtept, *anhelus, curtæ respirationis, angusti pectoris, spiritum ægre ducens*.
andhohl, *spiraculum, spiramen*.
andrager, *defero, offero, propono*.
andrar, se förandrar.
andre, then andre, *alter, secundus,* G. 1:8. Ex. 16:17. L. 17:34. M. 24: 40. O. 11:24. W. 18:18. *dat*: them andra, Eph. 4:16,32. *acc.* then andra, 1 K. 3:23,27. M. 6:24. R. 13:8. *plu.* the andre, *reliqvi, ceteri, alii. foem.* then andra, *altera, secunda*, L. 17:35. 24:41. 1 Cor. 15:45,47. *dat. et abl.* the andro, 1 K. 3: 25. Ps. 19:3. S. 26:8. *pl. foem.* the andra, L. 8:3.
andra gången, *iterum*.
andteppa, *anhelum pectus, respiratus difficultas*. <*interclusio animæ, angustiæ spiritus. Cic.*>
| **anfall**, *impetus, incursio, invasio, irruptio*, Est. 9:2. s. 20
anfaller, *impeto, invado, irruo, adorior, aggredior*.
anfechtar, *ango, affligo*, *angusto, vexo, premo, infesto, insector*.
anfechtning, anfechtelse, *angustia, angor, afflictio, calamitas, tentatio*, W. 18:20. T. 12:13.
anförande, *ductus, regimen, auspicium*.
anförare, *dux, rector, imperator*.
anförer, *duco, rego, præeo*.

2. **andadregt**: **andadrägt** Sk1. || 4. *pietatis plenus*: *pietate plenissimus* Sk1. || 6. *pie*: *piò* Sk1. || 19. gick bortt och: Sk1. || 20. 1 Pet. 3:19: Sk1.

6. *secundus*: Sk1. || 7. L. 17:34 rättat efter Sk1. || 10. andre rättat efter Sk1 och St, U andro. || 11. *secunda*: Sk1. || 17f. *interclusio … Cic.*: hand 4. || 23. *affligo*: *adfligo* Sk1. || 24. *premo*: Sk1. || 26. *afflictio*: *adflictio* Sk1.

anförtror, *fidei committo, demando, trado, concredo.*
anförwant, *propinqvus, necessarius.*
angelika, *angelica.*
angelägen, *necessarius, magni momenti.*
angelägenhet, *necessitas, necessitudo, gravitas.*
angenäm, *acceptus, gratus. est vox germ.*
angifwer, *defero, prodo, accuso, indico.*
angrenßande, *conterminus, finitimus, confinis.*
angriper, *corripio, lacesso, invado, aggredior, adorior*, Jud. 16: 8. S. 46:2. 1 M. 2: 41. 8:32.
anhang, *adhæsio.* Est. St. 3:13. Ez. 12:14. 1 M. 7:7. 9:28,60.
anholler, *insto, contendo, efflagito, sollicito.*
anis, *anisum.*
anka, *anas domestica.*
ankar, kare, *anchora*, A. 27:29. Ebr. 6:19.
ankartog, ankartråß, *rudens anchorale.*
anckar thet mig, *angit me.*
anklagan, *accusatio, dica, delatio.*
anklagar, *accuso, incuso, defero, reum ago, insimulo, postulo aliqvem criminis.*
s. 21 | **anklagare**, *accusator, delator.*
ankomst, *adventus, accessus.*
anlegger, *colloco, impendo, insumo, tendo*, Psb. 297:2. anlegger med bön, *sollicito, contendo, efflagito.*
anlender, *tendo, appello, -ere, accedo, cursum dirigo.*
anlete, *frons, facies, vultus, os.* G. 3:19. Ex. 25: 20. 1 K. 21:4. Vpp. 7:3. 9:4. andlete, 1 K. 1:31.
anligger, *adjaceo.*
anlopp, *assultus, insultus, incursio, invasio*, Eph. 6:11. Psb. 89:4.
anlöper, *irruo, incurro, invado.*
anmodan, *solicitatio, petitio.*
anmodar, *solicito, rogo, obsecro.*
anmälar, *defero, offero.*
annar, *alius*, Job. 19:27. Ps. 109:8. Es. 65:22. Vpp. 14:8,15,17,18. *accus.* annan, Vpp. 10:1. 14:6. på annan dagen, Jos. 10:32. Ez. 43:22. 2 M. 12:39. annan gång, *secundò*, Lev. 13:6. Jos. 5:2. 1 Chr. 29:22. Ez. 22:19. J. 13: 3. Jon. 3:1. Zach. 4:12. han wille annan dagen ferdas, A. 20:7. annan dag jul, påsk, *secundus dies paschatos,* N. 33:3. Jos. 5:11. Neh. 8:13. Ez. 43:22. A. 4:3. then andre dagen, är *alter dies*, Jos. 5:12. then andre, *dat.* them andra, Ps. 19:3. the mötte hwar annan, *occurrerunt invicem*,

10. **angrenßande**: **angrentzande** Sk1. || 13. Jud. 16:8 rättat efter Sk1. || 21. kare: Sk1. || 23. ankartråß: ankartroß Sk1 och St. || 24. artikeln **anckar thet mig**: sent tillägg av J. Sw.; *angit*: *excruciat* Sk2.

3. anlegger: anleggia Sk1. || 16. **anmälar**: **anmäler** Sk1; *offero*: *effero* Sk2. || 17. Job. 19:27: St. || 24. påsk: påska Sk1. || 17ff. Oklart placerade tillägg till **annar** i Sk1: annan tridie (?) delen, Ez. 5:2; *plur. neut.* annor, M. 25:16.*s.* Joh. 10:16. Ex. 36:28. *dat.* andro, Ps. 19:3. *abl.* andro, med ene andro, Sir. 26:8.

2 S. 2:13. wara ibland hwar annan, O. 22:2. *foem. et neut.* annor, 1 Cor. 15:40.*s. gen.* annors, Dom. 11:2. *acc. sing.* annor, 2 K. 7:8. 1 Cor. 15:40 *s. plu. foem.* the andra, Marc. 15:41. M. 25:11. *neut.* annat, på annat åhr, *anno secundo*, G. 47:18. första, och
s. 22 | annat kapitel, *caput primum, secundum, per tota Biblia*. i första och annat kapitel, Förrsp. W.

annars, elljes, *alioqvi, alioqvin, ceteroqvi*, Lev. 10:7. M. 6:1. L. 5:36. 14:32. R. 11:21. 2 Cor: 11:16. *aliter*, Job. 9:24. S. 18:26.

annorledes, annorlunda, *aliter, secus*, Ps. 148:6. Ez. 14:9. Zeph. 3:9. Gal. 1:8.

annorstäds, annorstädes, *alibi, alio in loco*. Joh. 10:1. Ebr. 5:6. annorstäds bortt, *aliò, aliorsum, alioversum*.

anordnar, *statuo, constituo, ordino, designo, dispono, præficio, adparo*.

anordning, *ordo, ordinatio, constitutio, adparatus*.

anretter, *instruo, adorno, præparo*.

anrettning, *instructio, collocatio*. andra anrettningen, *secunda mensa*.

anrörer, *attingo, contingo*.

ansagd, *jussus, indictum mihi est*.

ansar, *curo, observo, moror*.

anseende, *respectus, facies*, S. 37:29. 2 Cor. 5:12. anseende til personen, *respectus personæ*, 2 Chr. 19:7. Coll. 3:25. Jac. 2:1.

anseende, *species*, Ex. 24:17. Es. 52:14. Zach. 5:6. wackert anseende, *formæ dignitas, decor, gravitas*.

ansenlig, *decorus, spectatæ et eximiæ formæ, venerabilis, spectabilis, conspicuus, gravis*.

ansenlig, stor, myken, *insignis, ingens*.

anser, *respicio, specto, contueor, adspicio*. D. 1:17. 2 K. 3:14. Job. 21:30. 42:8. ansedt, G. 20:10.

ansichte, *facies, vultus, os, -ris*. N. 6:25,26. Ps. 51:13. ansichte emot ansichte, Ex. 33:11. 1 Cor. 13:12. | Gr. 13:12. Psb. s. 23
410:1.

ansinnig, *furens, insanus*. Luth. unsinnig, A. 26:11. *Nova Biblia habent* ondsinnig.

anskaffar, *v.* förskaffar.

anskri, *clamor, ingens, vociferatio*. M. 25:6. förrsp. N. T.

anslag, *conatus, propositum, institutum*, 1 S. 2:3. Job. 5:12. Ps. 20:5. O. 12:5.*s.* 15:22,26. 16:3. H. 11:7. W. 9:14. 1 Cor. 4:5.

anslår, *designo, destino, indico*.

ansols, ansuls, *versus solem*, *obliqvus, retortus, perversus*.

anstalt, *ordinatio, constitutio, adparatus*.

ansteller, *instruo, præparo, adorno, ordino, dispono, constituo*.

anstendig, *decens, decorus, conveniens*.

anstendighet, *decentia, decor, condecentia*.

6. och: Sk1. || 14. Gal. 1:8: Sk1. || 15. **annorstäds** och annorstäds: **annorstädz** och annorstädz Sk1 och Sk2. || 22. **anretter**: **anrettar** Sk1.

12. 1 Cor. 13:12: sent tillägg av J. Sw; Gr.(?) 13:12: St. || 22. 1 Cor. 4:5: Sk1.

anstendigt, *decenter, convenienter, apte, decore*.
ansticker, *inficio, corri<pio>*.
anstifftar, *sancio, constituo, paro*.
anstryker, *illino, oblino, perlino, obduco*.
anstår, *decet, condecet, addecet, convenit*. låter anstå, *differo, omitto*.
anstöt, *illisus, concussus, plaga, detrimentum, offensio, offendiculum*.
anstöter, *illido, concutio, compello, offendo*.
ansäger, *indico, -cere, jubeo, addico, præcipio, <mando>*.
antager, *recipio, suscipio, adopto, coopto*.
antahl, *numerus*.
antastar, *impeto, invado, adorior, lacesso*, 2 S. 23:7. J. 12:14. Förrsp. 2 Cor. antastade, 1 M. 2:47.
anteknar, *annoto, adscribo, consigno*.
antekning, *sceda*, *commentarius*, *index, elenchus*.
antender, *incendo, accendo*.
s. 24 | **Antichrist**, *antichristus*, 1 Joh. 2:18,22. 4:3. 2 Joh. v. 7. *pl*. antichrister, *ibid*.
antingen, *aut, vel, seu, sive*, Es. 17:8. 34:16.
antog, antogande, *accessus, adventus*.
antogar, *accedo, advenio, contendo, pergo*.
antreffar, *contingo*, *attingo*, *attinet*.
anträde, *aggressio, aggressus, accessus, accessio, aditus*.
anträder, *accedo, ad- aggredior, adoror, adeo, suscipio*.
antwarder, *commendo, trado, committo. præt.* antwardade, D. 23:15. Esr. 7:19.
anwender, *impendo, colloco, insumo*.
anwiser, *indico, commonstro, manuduco*.
anwisning, *manuductio, ductus*.
apa, apinia, *simius, simia. pl.* apor, 1 K. 10:22. 2 Chr. 9:21.
apar effter, *imitor, more simiarum, simiam ago*.
apar, *derideo, odi, invideo, palpo*. Sir. 13:7.
apostel, *apostolus*, 1 Cor. 9:1.*s.* Ebr. 3:1. *plu*. apostlar, 1 Cor. 9:5. *v.* Diet. *Illust. N. T. voce* αποστολος. *p.* 137 *et* Leig. *hac voce*.
apostlaembete, *munus apostolicum*, A. 1:25. R. 1:5. 1 Cor. 9:2.
apotek, *pharmacopolium, myropolium*, S. 49:1.
apotekare, *pharmacopola, myropola,* Ex. 30:25. 1 K. 10:15. Cant. 3:6. S. 38: 7.
apothekarska, 1 S. 8:13.
aprilmånad, *Aprilis*, 2 M. 11:33. 12:1.

3. *pio*: hand 2. || 10. *compello*: *impello* Sk1. || 13. *mando*: hand 2. || 14. *adopto*: Sk1. || 20. *sceda*: *scheda* Sk1; *commentarius* rättat efter Sk1 och Sk2, U *comentarius*. || 24. 2 Joh. v. 7 rättat efter Sk1.

1. *attingo*: *adtingo* Sk1; *attinet*: *adtinet* Sk1. || 2f. *accessio*: Sk1. || 4. artikeln **anträder**: Sk1. || 8. **antwarder**: **antwardar** Sk1. || 9. *manuduco*: *manu duco* Sk1. || 13. **effter**: **efter** Sk2. || 13f. *simiam ago*: Sk2. || 23. **apotek**: **apothek** Sk1. || 25. **apotekare**: **apothekare** Sk1. || 28 **aprilmånad**: **april** Sk1, **april månad** Sk2 och L.

apar effter, *simiam ago*.
apspel, *ludibrium, irrisio*.
araber, *arabs*. arabisk, *arabicus*.
Arabien, Rika Arabien, Job. 1:15. 6:19.
arbetar, *laboro, operor, sudo*. O. 31:13. W.
s. 25 9:10. 1 Cor. 16:16. | arbetar på, *operam do*, *adnitor*. arbetar wid lius, *lucubro, elucubro*.
arbetare, *operarius*, S. 19:1. M. 20:1. 2 Cor. 11:13. Jac. 5:4. arbetaren, M. 10:10. L. 10:7.
arbete, *opera, labor*, Ex. 5:4. 1 Cor. 3:8. inlagt arbete, *emblema*.
arbetsam, *laboriosus, operosus, sedulus*.
arbetsamt, *laboriose, operose*.
arbetesdiur, *animal operosum, subjugale*, 2 P. 2:16.
arbetesfolck, *operæ, operarii*, Jud. 8:3.
arborst, *arcus*. arborstskott, *ad jactum arcus*, G. 21:16. *v.* Speg.
ards, *podex, anus, culus. pl.* ardsar, 1 S. 6:4.
ardsböld, *ficus, <marisca>*.
ardsklintkar, *nates, pl.*
arf, *hæreditas, patrimonium, bona hæreditaria*. til arfs, Ps. 2:8. sino arfwe, Esth. St. 1:12.
arfgods, *hæreditas*, Ex. 34:9. S. 41:9.
arftagare, *hæres*.
arfwalös, *exhæres*, Ez. 36:12.*ss.* H. 9:12. giöra arfwelös, *exhæredo*. arflös, Ez. 5:17.
arfwedehl, *hæreditas*, O. 11:29. Ps. 16:5. *s.* 74:2. Eph. 1:11. 5:5. arfwodehl, G. 48:6. Ex. 15:17.
arfweland, *terra hæreditaria*, G. 36:43. 2 M. 2:5. arfland, Gen. 36:43. 1 M. 10:52.
arfrett, *jus hæreditarium*, G. 23:4. Jer. 32:8. Psb. 68:13.
arfrike, *regnum hæreditarium*, 1 M. 10:67.
arfskrifft, *decisio hæreditatis, partitio patrimonii*.
arfzpant, *pignus hæreditatis*, Eph. 1:14.
arfwinge, *hæres*, Marc. 12:7. *acc.* arfwinga, Mich. 1:15. Tob. 10:4.
arfwode, *labor, opus*.
arg, *pravus, perversus, teter, malus, improbus*, G. 21:23. 38:7. 1 S. 25:3. 1 Ch. 2:3.
| argare, 2 Tim. 3:13. gå effter ens arges- s. 26
ta, *insidiari alicui*, 1 S. 24:10. Marc. 6:19. vtan arga list, *sine dolo malo*. 1 Chr. 12:17. arger vppå, *altercaltor*.

1. artikeln **apar effter** upprepad och felplacerad. || 6. arbetar på, *operam do*: arbeta på, *operam dare* Sk1. || 10f. inlagt: inlagdt Sk1 och L. || 19. **ards** och ardsar: **ardz** och ardzar Sk1, Sk2 och L. || 21. **ardsböld**: **ardzböld** Sk1 och Sk2; *marisca* rättat efter Sk1, U *varisca*, hand 2. || 22. **ardsklintkar**: **ardsklinckar** Sk1, **ardzklintkar** Sk2, **ardzklinkar** St, **ardsklintar** L; *pl.*: Sk1. || 26. **arfgods**: **arfgodz** Sk1, Sk2, St, L.

1. *hæres*: *heres* Sk1. || 3. arfwelös: arfwalös Sk1 och St; *exhæredo*: *exheredo* Sk1. || 5. *hæreditas*: *idem ac* arf Sk1. || 6. arfwodehl: arfwodel Sk1. || 8. *hæreditaria*: *hereditaria* Sk1. || 9. 2 M. 2:5 rättat efter Sk2; Gen. 36:43: St. || 15. **arfskrifft**: **arfskiffte** (sannolikt rätt ord) Sk1. || 17. **arfzpant**: **arfspant** Sk1 och St. || 18. *hæres*: *heres* Sk1; Tob. 10:4: Sk1. || 23. effter: efter Sk2. || 26. arger vppå, *altercaltor*: sent tillägg av J. Sw.

arghet, *pravitas, malitia, perversitas, improbitas, contumacia, pervicacia*, Ex. 21:14. 1 Chr. 17:9. Ps. 7:17. 1 Cor. 5:8.
arglist, *dolus malus, technæ*, S. 22:27.
arglistig, *qvi dolo malo utitur*.
argt, *prave, perverse, improbe, contumaciter*.
<**ark**, *arca,* G. 6:14. Ex. 25:10. arck D. 10:1.*s.*>
ark papper, *pagula chartæ*.
arklimestare, *præfectus armamentarii*.
arla, *mane, diluculo*, D. 11:14. S. 38:27.
arlaregn, *pluvia matutina*, J. 3:3. 5:24.
arm, fattig, *egenus, pauper, inops, miser, misellus, calamitosus*, Job. 36:15. R. 7:24. armt häfoffer, *oblatio egena*, Es. 40:20.
arm, *brachium*, 1 K.3:20. med vtrecktom arme, *extenso brachio*, Ex. 6:6.
armband, *armillæ*.
armboge, se almboge.
armbost, boge, *arcus*.
armbyßa, *repositorium eleemosynæ*.
armkläde, se näseduk.
armé, *exercitus, copiæ*.
armhohl, *ala, axilla*.
armling, *deparcus, avarus*, O. 28:3. S. 14:3.
armod, *miseria, inopia, egestas, paupertas*, D. 28: 20. Job. 36:15. O. 6:11.
armring, *armillæ*, G. 24:22,48.
armsmide, *idem*, N. 31:50. 2 S. 1:10.
armspann, *idem*, Es. 3:19.
armstarck, *validus lacertis, robusti, brachii.*
ars, *germ.* ars, *culus, podex*, *v.* ardz.
art, *foem. indoles, natura, ingenium, genius, genus*, | *species*, G. 1:11,12. 21:24.*s.* Ps. 78:8. J. 2:31. W. 7:20. 8:19. 19:11. s. 27
artig, *industrius, generosus, artificiosus, scitus, dexter*.
artigt, *affabre, limate, solerter, industrie, artificiose*.
artikel, *articulus,* 2 M. 11:20,36.
artz, *anus, podex*, 1 S. 6:4.
as, *cadaver*, Lev. 11:24.*ss.* Dom. 14:9. 2 K. 9:37. Ez. 4:14. *defin*. aset, Dom. 14:8.
Asa, *Rex Jud.*
ask, låda, *theca, arcula, scatula*.
ask, askträ, *fraxinus.*
aska, *cinis, favilla*, 2 M. 13:8. *obliq.* asko, Jon. 3:6. 2 M. 13:5, 8. giöra bot i seck och asko, *vid*. Gejer *de Luctu Ebr*. C. 9:§:1.*ss.* Crellii *Concord. in voce* asche *p.* 318. *seq.* askodensdag, *dies cinerum, vid*. Locc. *Antiq. Sveo.Goth.*
askfergad, *cineraceus*, *color cine<reus>*.
askfis, *homo nauci.*
askohop, *cumulus cinerum*, Lev. 1:16.

3. 1 Chr. 17:9 rättat efter Sk1. || 8. artikeln **ark**: hand 2. || 16. häfoffer: hefoffer Sk1.
2. **armsmide** rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U **armsnide**; 2 S. 1:10 rättat efter Sk1, Sk2, L. || 3. **armspann**: **armspan** Sk2 och St. || 4. *validus* rättat efter L, U *validis*. || 18. artikeln **Asa**: Sk1. || 27. **askfergad** rättat efter Sk1, U **askferja**, L **askferga**; *color*: *colore* Sk1; *reus*: hand 2 (?); *cinereus*: *cinereo* Sk1, *cineraceus* L. || 28. artikeln **askfis**: sent tillägg av J. Sw.

askokäril, *vas cinerum*, Ex. 27:3.
askoplatz, J. 31:40.
asp, trä, *populus, plantanus.* aspekepp, *virga populea*, G. 30:37.
5 **asp**, fisk, *genus piscis*.
Athen, *Athenæ*, A. 17:16,21.
at, *ut*, M. 25:24. Joh. 3:16.
ax, *spica, arista*, G. 41:5. Ex. 9:31. Jos. 5:11. Es. 17:5. M. 12:1. axen, L. 2:14. i axena,
10 Marc. 4:28. kornet begynnar skiuta sig i ax, *cum cordus ascendere incipit,* Am. 7:1.
axhemtning, *spicilegium.*
axel, axul, *axis, axiculus*.
axl, skuldra, *humerus*, *scapula*, G. 24:45.*s.* St. Esth. 4:15. gl. Job. 31:36. gl. Es. 22: 22. *plur.* axlar, Ex. 28:7. D. 33:12 1 K. 7:30.*ss.* Ps. 81:7. Ez. 29:18.
axlas, *humeros adduco, tergiversor*.
axlebred, *humerosus, latis humeris*.
axledryg, *idem.*

1. Ex. 27:3: Sk1. || 2. artikeln **askoplatz**: Sk1 (lik i U). || 3. **asp**, trä rättat efter Sk1, U asp-trä, Sk2 och L aspeträ. || 5. fisk: Sk1; *piscis* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *giscis*.

2. **axhemtning**: **axhemptning** L; *spicilegium* rättat efter Sk1, U *specilegium.* || 4. **axl**: **axel** St och L; *scapula* rättat efter L, U *scapulæ*. || 10. *idem*: Sk2.

B

backe, *clivus, collis. acc.* backa, Ez. 20:28. *pl.* backar, Es. 2:14. H. 10:8. L. 2:5. liten backe, *colliculus.*
bad, *balneum, lavacrum,* Eph. 5:26. Tit. 3:5. warmbad, *thermæ.*
badar, *sudo, lavo, abluo,* Lev. 14:8. 17:16. *præt.* badade, Ez. 23:40. badat, 16:4.
badare, *balneator.*
baddar, *calefit, calescit, æstuat.*
baderska, *balneatrix.*
badstufwa, *balneum, balneolum, balnearium,* gl. K. ordning. *p.* 93.a. 94.a.
bagge, *aries, vervex, eqvus.*
baggesöta, *gentiana.*
bahn, *planities, campus*, *via trita*, Psb. 22:1. 151:3. 412:30.
bahnar, gud har jorden på lösa watnet bahnat, Psb. 41:2. *vid*. Diet. *Antiqv. V. T. ad* G. 1:9. *p.* 50. Joh. Arend *de V. Chr.* C. 4. C. 5. Spegels guds werck och hwila.
bahnar wägen, *viam pando, sterno, aperio.*
bak, *pone, post,* Ex. 14:19. 2 S. 2:23. Vp. 4:6. bak för berget, *pone montem,* Dom. 7:1. bak dörena, *post januam*, Es. 57:8. bak i husena, 1 K. 6:16. se, gå tilbaka, *retrospicere, -cedere,* G. 33:16. Ex. 18:2.
bak, *posteriora*, Ex. 33:23. tala på ens bak, *calumniari clanculum*. S. 27:26. Psb. 3:9.
bakar, *pinso*, Ex. 16:23. Es. 44:15. *præt.* bakade, Ex. 12:39. bakas, Lev. 2:4. är bakat, v. 7.
bakare, *pistor*, G. 40:1,5,16. H. 7:6.
|**bakarebod**, *penarium pistorum,* J. 37: 21. s. 29
bakarf, *hæreditas ad defuncti parentes spectans.*
bakbinder, *revincio, religo, vincio a tergo.*
bakdantan, *calumnia, obtrectatio.*
bakdantar, *calumnior, obtrecto, detraho, famam rado, vellico.*
bakdantare, *calumniator, zoilus, momus,* Lev. 19:16.
bakdehl, *pars posterior, posteriora, postica pars,* 1 K. 7:25. 2 Chr. 4:4.
bakdörr, *posticum*, Dom. 3:23.
bakeffter, *retro, retrorsum, pone, post.*
bakerska, *pistrix*, 1 S. 8:13.
bakfram, *præpostere.*
bakgård, 1 K. 7:8.
bakholl, *insidiæ posticæ,* Jos. 8:2,4,14. bakhold, Dom. 9:25.
bakhähr, *exercitus posticus,* 2 Chr. 13:13.
baklenges, *retrorsum*, G. 9:23.
baklås, *sera retorta, retroacta.*

16. *via*: *vita* Sk1. || 26. *post*: *pone* St.
9. *hæreditas*: *hereditas* Sk1. || 17. **bakdehl**: **bakdel** Sk1. || 20. **bakeffter**: **bakefter** Sk2.

bakning, *pistura, panificium.*
bakom, *post, pone.* kasta bak om sig, *rejicere post se,* Ps. 50:17. Es. 38:17.
baketrog, *mactra*.
5 **bakovgn**, *furnus*, H. 7:4,6,7. bakvgn, Ex. 8:3.
bakresa, *reditus*.
bakskep, bakstamm, *puppis,* A. 27:29.
bakskruf, *tornus sclopeti posterior*.
10 **bakslag**, *repulsa*.
baksleng, *ictus, plaga, verber a tergo.*
baksliug, *callidus, subdolus, versipellis.*
bakspade, *pala*.
bakstam, *puppis.*
15 **bakstyre**, *cauda.*
baktal, *calumnia, obtrectatio.*
baktalar, *calumnior, obtrecto, rodo, vellico,* O. 10:18.
s. 30 | **baktalare**, *calumniator, obtrectator*, *momus, zoilus.*
20 **bakvgn**, *furnus.*
bakvt, *retro, retrorsum.*
bakwis, effterklok, *sero sapiens.*
bal, *chorea, ludus.*
25 **ball**, slå ball. 2 M. 4:14.
bal papper, *volumen chartæ majus.*
balence.
balja, skida, *vagina, vaginula.*
balja, käril, *vas, cupa.*
balck, *septum, intergerinum, intergerinus paries,* Eph. 2:14.
balck i lagen, *titulus.*
balkar af, *septo, distingvo, intergerinum pono.*
ball, *vide* snorr.
ballast, *saburra*.
balsam, *balsamum*, Ps. 133:2. Am. 6:6.
balsamqvist, *ramus ligni oleagini,* N. 8:15.
balsamträ, *xylobalsamum*.
ban, *v.* bahn.
banar wägen, *præparo viam.*
banco, *taberna argentaria.*
bancobetient, *argentarius, mensarius.*
bancozedel, *schedula argentaria.*
band, *vinculum, copula, ligamen, lorum, amentum,* Job. 38:31. *dat.* bandom, i dödsens bandom, *in vinculis mortis,* Psb. 163:1. i tungonnes bandom icke bunden är, S. 28:23. i *evangelii* bandom, Philem. v. 13.
bandar, *ligo, deligo, -are, colligo, are, vieo.*
bandare, *doliarius*, *vietor*.
bane, *cædes, lethum*, *necis, cen.* se Schibb. C. 17. *p.* 312.

4. **baketrog**: **bakotråg** Sk1, St och L. || 5. **bakovgn**: **bakvng** St; bakvgn: bakungn Sk1. || 8. bakstamm: bakstam St. || 15. artikeln **bakstyre**: sent tillägg av J. Sw. || 19. *obtrectator* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *obtrestator*. || 23. effterklok: efterklok Sk2. || 27. **balence**: sent tillägg av J. Sw.

3 och 5. **balck**: **balk** Sk1. || 3 och 6. *intergerinum*: *intergerium* Sk1. || 8. artikeln **ball**: sent tillägg av J. Sw. || 18. *schedula* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *scedula*. || 20. *dat*. bandom: Sk1. || 21. Psb. 163:1 rättat efter Sk1, Sk2, St och L. || 22. i: vti Sk1. || 26. *lethum* rättat efter Sk1, U *læthum*; *necis, cen* (?): Sk1.

baneman, *auctor cædis, interfector, interemtor.*
baner, *insigne, signum, vexillum,* N. 1:52. 2:2.*ss.* Es. 5:26. A. 28:11.
s. 31 **banesår**, *vulnus lethale,* | *mortiferum.*
bann, banlysning, *excommunicatio,* gl. K. ordn. *p.* 32.b. bannsetter, gl. K. ordn. *p.* 33.b. bannsstraff, gl. K. ordn. *p.* 33.a.
<**bannlyser**, *excommunico,* Förrsp. 1 Cor.>
bannsetter, *excommunico.*
banna, *convitium, probrum, maledictum, contumelia,* S. 3:11. en oförtient banna, *maledictio non merita,* O. 26:2. warder reknat för ena banno, Job: 31:30. O. 27:14. B. 3:8. Pred. 10:20.
bannar, bannas, *maledico, convitior, increpo, probris insector, maledictis vexo, mala imprecor,* Lev. 24:15. O. 30:10. *cum dativo,* O. 20:20. Pr. 7:22. 10:20. Esa. 8:21. *præter.* bannades, 2 S. 16:5,7. bannatz hafwer, Lev. 24:11,12,14,23. hafwer bannas, Job. 39:37.
banq, *thesaurus publicus, gaza publica, fiscus.*
baptista, M. 3:11. 11:12. 14:2.16:14.
bar, *nudus, apertus, patens, detectus,* Ez. 24:8. bart, G. 3:24. Job. 26:6. S. 40:15. med bara wapn, Mich. 5:6.
barbaka, *nudo tergo.* rider barbaka, *sine ephippio eqvito.*
barbare, *barbarus*, R. 1:14. *vid*. Matth. Martini *Lexic. Philolog. in voce barbarus.* Pfeif *Qvinqvorum exot. Loc.* 41.
barbari, *barbaria, barbaries.*
barbarsk, *barbarus, trux, truculentus, sævus,* 1 Cor. 14:11. Col. 3:11.
barbent, *nudis pedibus, retectis cruribus.*
bardaga, *prælium, pugna, certamen.* Schib. C. 17. *p.* 712. | *vid*. Spegel *Glossarium.* s. 32
bardisan, *bipennis.*
bardskärare, *chirurgus, tonsor.*
barfött, *nudis pedibus,* D. 25:10. 2 S. 15:30. Es. 20:2.*s.*
barhofwud, barhöfd, *nudo capite, detecto,* Förrs. 1 Cor.
barck, *cortex, liber.*
barkar, *decortico, corticem detraho.* barkar hudar, skinn, *corticibus pelles* (*coria*) *macero,* Joël. 1:7. *præt.* barkade, G. 30:37.
barm, *sinus, gremium,* Ex. 4:6. O. 6:27. 19:24. 26:15. Psb. 131:4.
barmhertig, *misericors, clemens, mitis,* Ps.103:8.
barmhertighet, *misericordia, clementia,* G. 47:29. Jac. 2:13. öfwa barmhertighet, *misericordiam*, Sir. 35:4.

4. Es. 5:26: Sk1. || 7, 8 och 9. bann-: ban- Sk1. || 9. artikeln **bannlyser**: hand 2. || 15. reknat: reknad St; ena: Sk1. || 16. Pred. 10:20: hand? || 22. hafwer (nr 1) rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U hafwa; (11,)12,(14): Sk1.

19. **barck**: **bark** Sk1, Sk2, L. || 20f. barkar: Sk2. || 21. *pelles* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *pellis*; *coria*: *scorias* L. || 24. Psb. 131:4: Sk1. || 28f. öfwa barmhertighet … (+ oläsligt ord) … Sir. 35:4: Sk1.

barn, *liberi, proles, soboles,* G. 45:10. 1 Cor. 13:11. Gal. 4:1. hade ingen barn, *improlis erat,* 1 S. 1:2. barn effter barn, Esth. 9:28. Ps. 45:18. *gen.* barnas, Ps. 8:3. barnannes, Marc. 7:27.*s. dat. sing.* barne, Job. 35: 8. Es. 56:2. *dat. pl.* barnom, Jos. 17:2. litet barn, *infans, pusio.* råda ena qwinno med barn, *impregno.*

barnabarn, *nepos, nepotes,* G. 45:10. Job. 18:19. 42:16. Ps. 22:31. 128:6. O. 17:6. S. 44:11.

barnabunden, *liberos habens*, *liberis illigatus.*

barnadockor, *crepundia, pupus, pupulus.*

barnadop, *poedobaptismus*.

barnaföderska, *puerpera*, Es. 21:3. H. 13:13.

barnafödsel, *puerperium*.

barnagråt, *vagitus, ejulatus.*

barnahop, *magnus numerus liberorum,* 2 S. 15:22.

barnahustru, G. 46:26.

barnalek, *crepundia.*

s. 33 **barnamoder**, *obstetrix,* | *mater filiorum,* Ps. 113:9. gl. K. ord. *p.* 22.b.

barnaschole, *pædagogium.*

barnaskap, *adoptio, filiatio,* R. 8:23. 9:4. Gal. 4:5.

barnaspel, *crepundia,* gl. K. ord. *p.* 14.b.

barndom, barnaålder, *infantia, pueritia,* Pr. 11:10. af barndomen, *a puero, a pueritia, a teneris, a primis ungviculis.*

barnlös, *orbus, prole carens,* G. 15:2. 42:36, 1 S. 15:33. M. 22:24. 1 Chr. 2:30.

barnsbyrd, *puerperium.* 1 Tim. 2:15. qwinnan warder salig genom barnsbyrden, δια της τεκνογονιας, *h. l. qvod filius Dei a Maria natus sit. vid. Otia mea Sabb.* 1,11,36. 2,24,35. Schibb. C. 2:§:21. *Conf. Chrysost. in h. l. Hormil.* 3. *in Pasca*. *T.* 5. *p.* 593. *edit. Savilliane*, *Suice. Thes. Græc. T.* 1. *p.* 809.

barnseng, liggia i barnseng, B. 6:28.

barnsfenge, *puerperium,* gl. K. ord. *p.* 23.a.

barnsiuk, *partu laborans, puerperio afflicta*.

barnslig, *puerilis,* Es. 3:4. S. 3:15. 1 Cor. 13:11.

barnsliga, *pueriliter,* T. 1:4.

barnslighet, *puerilitas.*

barnsnöd, *dolores parturientis, nixus puerperæ,* J. 4:31. 6:24. Mich. 4:9.

barnsöhl, *repotia lustrina*.

barnug, *gravida, uterum ferens.*

barr, *folia pini, taxi, lupi, juniperi etc.*

bas, *verbera, plaga.*

basar, *cædo, verbero.* basar sig i solen, *soli se*

2f. hade ingen … 1 S. 1:2: Sk1. || 3. effter: efter Sk2. || 7f. råda ena qwinno med barn, *impregno*: sent tillägg av J. Sw. || 12. *habens*: *trahens* Sk2. || 18. **barnafödsel**: **barnafödzel** Sk2, St, L.

2. *a puero*: Sk1. || 4. **barnlös**: **barnalös** L. || 7. warder: blifwer Sk1. || 11. *Pasca*: *Pascha* L. || 14. **barnseng**: **barnaseng** (2 ggr) L; B. 6:28: Sk1. || 17f. *afflicta*: *adflicta* Sk1. || 24. 6:24. Mich. 4:9: Sk1. || 27. *lupi*: L.

calefacere. låter basa til, *permittit ire ut it.*

s. 34 | **basilisk**, *basiliscus*, Es. 11:8. 14:29. 59:5. *pl.* basilisker, J. 8:17.

bast, *philyra, cortex inferior.* basthatt, *pileus philyra nexus.* bastrep, *lorum vel ligamentum e cortice contortum, funis corticeus.*

bastar, *loris corripio, vincio, ligo, constringo.*

basun, *tuba, buccina, buccinum,* Esa. 58:1. 1 Cor. 15:52. basuns klang, liud, *clangor buccinæ, tubæ.* Ebr. 12:17. stöta i basun, *tuba canere,* M. 6:2. blåsa i basun, Lev. 25:9. Neh. 4.

basunablåsare, *buccinator, tubicen.*

basunar, *buccino, tuba cano. præt.* basunade, Vp. 8:6.*ss.* C. 9:1.

basunare, *tubicen, buccinator,* Vpp. 18:22.

basunaröst, *tonus tubicenus*, M. 24:31.

bearbetar, *laboro, adlaboro, nitor, connitor, studeo.*

bebinder, *ligo, colligo,* Ez. 16:4. bebunden, *ligatus,* A. 8:23.

beblandar, *misceo, commisceo, confundo, infundo,* Lev. 2:4. 19:20.

beblandning, beblandelse, *mixtio, commixtio, mixtura,* Lev. 19:19.

bebodar, *nuncio*, *annuncio*, *internuncio*, G. 32:5. 2 S. 1:20. 2 K. 7:9.

bebodare, *nuncius, internuncius.*

bebodelse, *nuncius, nunciatio, annunciatio,* 1 Joh. 1:5.

bebor, *habito, inhabito, incolo, possideo.*

bebrefwar, *literis consigno, confirmo,* J. 32:44.

| **beck**, *torrens, rivus,* Ps. 1:3. 18:5. S. 40:13. s. 35
pl. beckar, Ez. 36:4. *def.* becken, Dom. 5:21. O. 30:17. *germ.* bach.

beckstad, *civitas rivorum,* Jos. 17:9.

beckia slem, *foeda uligo paludis,* Job. 21:33. *limus lapidis.*

becken, *pelvis, cratera,* Ex. 24:6. *non* bäcken, Joh. 13:5. *male.* stugbecken, *batillus cubicularis, ignitabulum.*

bedagad, *ætate gravis, senio conspicuus, longævus.*

bedda, *stratum*.

beddar, *sterno, substerno, insterno. præt.* beddade, Ps. 139:8. Act. 9:34.

bedellion, *bedellium*, N. 11:7.

beder, bedes, *rogo, peto, oro, obsecro.* M. 6:6. beder til gud, Ex. 20:5. Jud. 12:8. han bedes, bröd, fisk, lius, Ex. 11:2. M. 7:9,10. 11:11,12. A. 18:29. beds, 1 S. 12:17. L. 6:30. jag hafwer beds, 2 K. 4: 28. i hafwen beds, 1 S. 12:17. *præt.* beddes, D. 18:16. 1 S. 12:19.

1. *calefacere*: *calefacit* L; låter basa til, *permittit ire ut it*: sent tillägg av J. Sw. || 6. *cortice* rättat efter Sk2 och St, U *cortici*. || 8. *vincio* rättat efter Sk1 och Sk2, U *vicio.* || 10f. Esa. 58:1: Sk1. || 14. Neh. 4. (sic): Sk1. || 19. *tubicenus* rättat efter Sk1, U *tubicinus*. || 28. (-)*nunc-* (3ggr): (-)*nunt-* L.

1. 2 S. 1:20 rättat efter Sk1 och St. || 9. beckar: becker Sk1 och L. || 13. *limus lapidis*: Sk1. || 14. *non*: Sk1. || 21. Act. 9:34: sent tillägg av J. Sw. || 23f. M. 6:6: Sk1. || 26f. beds: bedz (3 ggr) Sk1, Sk2 och L. || 28. 1 S. 12:17: Sk1.

W. 19:11. L. 23:52. tå tu thetta beddes, 1 K. 3:12. Joh. 14:9.*s.* han skulle bedas, Ex. 3:22. 2 M. 4:14. A. 3:2. the bedes, M. 7:11. han wille bedas til henne, *h. l.* tilbedia henne, 2 M. 1:14. wi både, Neh. 4:9. wi bådom, Dan. 9:13. i båden, Ex. 2:20. the bådo, Jud. 6:21. B. 1:5. Marc. 7:32. wi wore bidne, A. 28:14. bidias före, *deprecor,* Job. 9:15. 46:22. wi bidies före, 1 Cor. 4:13. wi biddes, 1 S. 12:19.

beder mig vndan, *deprecor.*

bediare, *v.* biddare.

bedlar, *nuptias ambio, procus sum.* bedlare.

bedragare, *seductor, deceptor, defraudator, impostor.* Mal. 1:4. 2 Cor. 6:8. 2 Joh. v. 7.

bedrager, *decipio, fraudo, fallo, defraudo, eludo, seduco, frustror,* Job. 15:31. Marc. 13:5. Jac. 1:22, 26. | *contego,* 1 Reg. 6:21.

bedragelse, bedrägeri, *seductio, fraus,* Ebr. 3:13.

bedrager, öfwerdrager, *obduco, induco, tego,* Ex. 25:11,13. 2 Chr. 3:4.*ss.*

bedref, *facinus, res gesta.* bedrifft, *factum, admissum,* S. 39:2. 2 M. 8:7.

bedrifwer, *patro, committo, edo, perpetro, facio, ago,* 1 Chr. 11:22. O. 6:32. 26:11. L. 9:7. bedrifwa synd, Am. 4:4. slem stycke, 2 K. 17:12. horeri, *committere adulterium,* Vpp. 2:14. hor, Lev. 20:10.

bedrägelig, *fallax, perfidus, dolosus, fraudulentus, perfidiosus,* 2 Cor. 11:13. Marc. 4:19.

bedrägeliga, *fraudulenter, dolose, perfide, captiose,* G. 34:13. Dan. 11:34. S. 29:3.

bedrägeri, *fraus, fraudulentia, dolus, perfidia, fallacia, captio,* Job. 27:4. J. 9:6. Col. 2:8. 1 Pet. 2:22.

bedröfwad, *tristis, moestus, anxius.* bedröfwad ande, hierta, Ps. 51:19. tid, Dan. 12:1.

bedröfwar, *ango, contristo, dolore afficio,* Ex. 22:22.*s.* Ps. 42:6,12. O. 11:29. Es. 63:9. W. 14:24. bedröfwar sig om en, Zach. 12:10.

bedröfwelse, *tristitia, angor, anxietas, dolor*, 2 Cor. 1:4.*ss. neut. pl.* bedröfwelse, Ps. 46:2. Es. 65:16. *ubi* Wank. *habet* bedröfwelser, *bene.* bedröfwelsens bröd, *panis afflictionis,* D. 16:3.

bedyrar, *jure jurando, affirmo.*

befaler, *jubeo, mando, præcipio, impero, injungo,* | *impono,* Ps. 31:6. *præt.* hafwer, hade befalt, Ps. 91:11. J. 26:2,8. 38:27. 2 Chr. 5:6. 29:24. befallet hade, Ex. 4:28. *imp.*befala, 1 K. 5:6. Ps. 37:5. *rectius* befall, J. 27:4. befäl, *vel ut* Wank. befähl, Ex. 17:14. gudi sin sak, Jer. 20:12. här med gudi befalandes, 2 M. 11:20,33,38. befala

2. han skulle: Sk1. || 3. the bedes, M. 7:11: Sk1. || 8ff. bidias före … 1 S. 12:19: Sk1. || 12. biddare: biddiare St. || 16f. 2 Joh. v. 7 rättat efter Sk1, Sk2, St och L. || 25. bedrifft: bedrift Sk2.

8. Job. 27:4: Sk1. || 15. om en: Sk1. || 19. *habet*: L. || 22. *affirmo*: *adfirmo* Sk1. || 26. befallet hade, Ex. 4:28: Sk1. || 29f. gudi sin sak … 2 M. 11:20,33,38: Sk1.

enom något, *deponere apud aliqvem, fidei concredere, committere,* Lev. 6:2. 1 Reg. 14:27. Ps. 10:14. 31:6. 37:5. Luc. 23:46.

befaler, *nunc* recommendera, J. 13:20. 2 M. 9:25. A. 20:32. här med gudi befalande, *valete,* 2 M. 11:20,33,38. Psb. 149:3.

befalning, *mandatum, præceptum, edictum, jussum, imperium, foem.* G. 42:25. 45:21. O. 8:29. *item prætura.*

befalningsman, *prætor, præfectus,* G. 39:21,23. D. 2:15. 1 Pet. 2:14.

befattar mig med, *immisceo me, suscipio, operam do, curæ mihi est,* M. 27:19. 1 Cor. 7:1.

befehl, *imperium, prætura, præfectura.*

befehlhafwande, *præfectus, prætor.*

befengd, *a dæmone obsessus*, *a malo genio vexatus.*

befester, *munio, communio, firmo. præt.* befeste, O. 8:28. R. 15:20. riket wardt befest, 1 K. 2:46.

befestning, *munimentum, arx, mœnia.*

befinner, *invenio, reperio, animadverto, deprehendo, video, perspicio,* 2 Cor. 1:13. såsom thet befinnes, J. 44:23. warder befunnen, D. 22:22.

s. 38 | **befintlig**, *qvi præsto est, qvi reperitur, præsens, qvi ad manum est, item sensibilis.*

beflecker, *maculo, polluo, inqvino, collutulo, commaculo,* 1 Cor. 8:7. Psb. 35:2.

befliter mig, *studeo, operam do, operam navo, nitor, adnitor, connitor, incumbo,* Tit. 2:14.

befordrar, betecker, *tego, contego.*

befordrar, *commendo, promoveo, faveo. cum dat.*

befordran, befordring, *commendatio.*

befordrare, *patronus, promotor, fautor.*

befredigar, befredar, *paco, compono, pacifico, sedo.*

befremjar, *promoveo, adjuvo, commendo.*

befremjelse, *promotio, adjumentum, auxilium.*

befrijar, *libero, vindico, solvo, item conjugium ambio.*

befrielse, *liberatio, absolutio.*

befruchtar, *timeo, metuo, vereor,* D. 13:11. T. 8:16. 1 M. 3:30. befruchtar mig, J. 38:19.

befryndar, *affinitatem jungo, matrimonium ineo.* befrynda ena qwinno, D. 25:5. befrynda sig med någon i gifftermåhl, *etc.* G. 34:9. D. 7:3. Jos. 23:12. 1 K. 3:1. 2 Chr. 18:1. Förrs. til 2 Chr. Neh. 13:28. Dan. 11:6. tu äst befryndad, Dan. 11:23.1 M. 2:17.

befrågar, *interrogo, consulo, perqviro, sententiam rogo, percontor,* G. 1:16. D. 13:14. S. 9:22. 37.20. | L. 24:15. lät befråga om thetta, Jud. 5:24. befråga emellan sig, Marc. 9:10. befråga effter förrtiden, D. 4:32. s. 39

befräter, *consumo, absumo, exedo,* Lev. 13:55.

4. **befaler**: **befaller** St; recommendera: recommenderar Sk1 och L. || 10. **befalningsman**: **befalningzman** Sk2. || 12. **mig**: **sig** Sk1. || 28. *manum* rättat efter L, U *manu*.

16. **befrielse**: **befrijelse** L. || 21. gifftermåhl: gifftermål Sk1. || 29. effter: efter Sk2.

befuchtar, *humecto, irroro, adspergine roro, madefacio, rigo, irrigo.*
befullmechtigar, *plena potestate instruo, munio.*
beförer, *deduco,* 2 M. 6:10.
begabbar, *derideo, irrideo, illudo, ludifico, cor, impono, alicui, sannis excipio,* Ps. 2:4. <Sap. 11:15.> Luc. 18:32.
begabbare, *derisor, sannio,* Job. 16:20. Es. 29:20.
begabberi, begabbelse, *irrisio, illusio, ludificatio, ludibrium, sanna,* Es. 28:22.
begar, *schyphus, calix, cyathus, poculum,* J. 25,15,17. 2 Chr. 4:5. begare, M. 10:42. Marc. 9:41.
begengelse, *exseqviæ, inferiæ, justa funeris.* gå til begengelse, *ire in domum luctus,* Jer. 16:5. B. 6:31.
begge, *ambo, uterqve.* på begge sidor, *utrinqve, ab utraqve parte.*
begifwer mig, *confero me, proficiscor.* thet begaf sig, *accidit, contigit, evenit,* G. 4:3. J. 36:9. han begaf sig, *causam deseruit.* begifwen på, *deditus alicui, studiosus alicujus rei.*
begiordar, *cingo, accingo,* Ex. 29:5,9. J. 1:17. 1 Pet. 1:13. wara begiordad, 2. S. 21:8.
begirig, *percupidus, avidus.*
begirigt, *avide, cupide.*
begiutelse, *perfusio, infusio, adspergo, inis.*

| **begiuter**, *spargo, aspergo, conspergo. præt.* s. 40
begiöt, G. 35:14. hafwer begutit, Thr. 3:54.
begiär, *v.* begär.
begrafning, *sepultura, humatio, exseqviæ, justa,* G. 23:4,20. 2 M. 5:10. M. 26:12.
begrafwelse, *idem,* Joh. 12:7.
begrafwer, *sepelio, humo, tumulo, sepulcro infero, contumulo,* G. 23:4,6. 47:29.
begrep, kortt inneholl, *summa, epitome.*
begrepen, *occupatus.*
begripelig, *comprehensibilis.*
begriper, *capio, comprehendo, corripio, scio,* 1 K. 8:27. Förrsp. Ords. Es. 41:26. L. 9:39. Joh. 21:25. synderna begripa eder, N. 32:23. Col. 2:20. ångest hafwer begripit mig, *angustiæ tenent me,* 2 S. 1:9. Es. 21:3.
begrundar, *meditor, perpendo, pensito, pondero, animo volvo.* 1 K. 18:27. W. 13:7. Psb. 73:3.
begrundelig, *investigabilis,* Eph. 3:8.
begråter, *deploro, defleo,* 1 S. 25:1. J. 9:1. 22:18. Ez. 32:16. intet warda begråten, *non plangetur,* J. 16:4,6.
begråtning, *deploratio, planctus.* J. 16:5,7.
begynnar, *incipio, occipio, ordior, exordior, auspicor, <inchoo,>* Lev. 21:9. D. 30:1. Es. 30:13. L. 21:28. 2 Cor. 10:15. hafwer begynnat, D. 2:31. Jud. 4:14. 1 S. 12:22. Ps. 93:1. Job. 6:28. 34:33. wara begynnat, 1 M.

1. *adspergine*: *aspergine* Sk1. || 8. Sap. 11:15: hand 2 (?). || 21. *proficiscor* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *profisciscor.* || 30. *infusio*: *confuso* L.

1. *aspergo*: *adspergo* Sk1. || 2. begutit: begutet L. || 8f. *sepulcro* rättat efter Sk1, U *sepulchro.* || 17. Es. 21:3: Sk2. || 20. Psb. 73:3: Sk1. || 27. *inchoo*: hand 2. || 29. 1 S. 12:22: Sk1.

9:55. begynnas, M. 24:8.
begynnelse, *principium, initium, exordium, origo,* G. 1:1. Joh. 1:1.
begynner, Marc. 13:26.
begynt, *inceptum.* hafwer begynt, D. 3:24. L. 14:30. *præt.* begynte, Marc. 13:5. begynner på nytt.
s. 41 | **begåfning**, *munus, donum, largitio.*
begåfwar, *dono, doto,* Ez. 16:33. T. 1:16. 3:22. S. 15:6.
begår, bedrifwer, *committo, admitto, patro, perpetro,* Ez. 23:39. begå ena synd, *peccatum committere.*
begår, firar, *obeo, celebro, concelebro.* begå guds lof, Ps. 106:47. högtid, åhrstider, *celebro festa,* S. 47:12. 1 M. 13:52. begå thet så, *sic agere,* M. 28:14. the begå sig wel med hwar annan, *bene conveniunt,* S. 25:12. jag begår mig, *utcunqve valeo.* begå ena synd, *peccatum committere.*
begär, *votum, desiderium, preces, postulatio,* N. 2:4. 1 K. 5:8,9. Esth. 5:8. Ps. 38:10. Joh. 8:44. R. 10:1. begär, *petitum*, Neh. 2:4. Phil. 4:6. giöra ens begär, *facere postulationem, annuere petito,* Est. 5:8. bön och begär, *preces et petitum,* Est. 7:3.
begäran, *idem,* B. 2:14.
begärar, *voveo, rogo, peto, cupio, concupisco,* 1 K. 8:33. Est. 5:6. O. 13:4,12. 1 M. 13:5. begiärar, Job. 7:16. hwad bedes och begärar tu, *qvid petis et desideras,* Est. 7:2. *præt.* begärade, M. 20:20. hwad han begärade och beddes, *qvæ voluit et postulavit,* 2 Chr. 9:12. M. 27:15. hafwa begärat, Ex. 20:11. L. 22:31. J. 17:16. A. 20:33. *imperat.* begära, O. 24:1. J. 45:5.
begärelse, *cupido, cupiditas, appetitus, desiderium,* Jud. 12:16. R. 7:5,8. 1 Thes. 2:1. 1 Joh. 2:16.
begärlig, *cupidus, avidus. et passive,* thet är begärligit, *cupiditati aliorum obnoxium.*
begärligt, *avide, cupide.*
behag, ynnest, *gratia.*
behag, wilje, *placitum, libido,* | *arbitrium,* s. 42
arbitratus, O. 3:12.
behagar, *placet, lubet, allubescit,* O. 16:13. *cum dat.* O. 23:26. Pr. 11:9. 1 Cor. 7:33.*s.* hon behagar min ögon, *placet oculis meis,* Dom. 14:3. i hans ögon, v. 7. thet behagade honom illa, *displicuit.* 1 S. 8:6.
behagelig, *placidus, acceptus, gratus*, Dan. 9:23. S. 20:13. L. 4:19.
behedrar, *orno, decoro, honoro.*
behefftad, *implicitus, irretitus, implicatus.*
Behemoth, Job. 40:10. *vid.* Pfeif. *Dub. Vex. Cent.* 3. L. 44.
behendig, *dexter, industrius, solers, agil,*

4. artikeln **begynner**: Sk1. || 6. *præt.*: Sk1. || 7. begynner på nytt: Sk1. || 10. (T.) 3:22 rättat efter Sk1; S. 15:6 rättat efter Sk1 och Sk2. || 12. begå ena synd, *peccatum committere*: Sk2. || 14. *concelebro.* begå: Sk1. || 15. guds: gudz Sk1 och L. || 16. *celebro*: *celebrare* Sk1. || 23f. Neh. 2:4: Sk1. || 29f. 1 M. 13:5. begiärar, Job. 7:16: Sk1.

14. **begärligt**: **begärligit** Sk1. || 26. **behefftad**: **beheftad** Sk2.

navus, C. 3:8. behendigast, W. 7:24.

behendighet, *dexteritas, industria, solertia, agilitas, navitas.*

behendigt, *industrie, solerter, naviter, dextre.*

beherskar, *dominor, impero.*

behielpelig, *opem ferens, auxiliaris.* behielpelig, til nödtorfft, *qvalis cunqve modicus, mediocris.*

behielper, *auxilior, qvalitercunqve utor,* Es. 47:12. S. 10:30.

behiertad, *animosus, cordatus, animo præsens.*

behiertar, *curæ cordiqve mihi est, animadverto.*

behof, *opus.* hafwer behof, *opus habeo, egeo, indigeo.* tig giörs behof, Joh. 16:30. oß är icke behof, 1 Thes. 1:8. effter som honom behof war, A. 4:35. hwad giörs thet behof, *qvid hoc opus est?* G. 33:15. Joh. 13:10. tolamodet är eder behof, Ebr. 10:36.

beholl, behold, *receptaculum, custodia,* 1 M. 10:14. Vpp. 18:2. wara i gott behold, *intuto esse,* 2 M. 5:9.

s. 43 **behollen**, *sartus, tectus,* |*servatus, item opulentus, dives.*

beholler, *teneo, retineo, servo,* H. 2:23. *imper.* beholt, O. 4:21. behålt, 7:1,2. wardt behollen, G. 7:23.

behöflig, *necessarium, qvod opus est.*

behöfwer, *opus habeo, egeo, indigeo, e re mihi est,* S. 40:27. mig behöfdes, M. 3:14. hwad behöfde säijas? 2 K. 1:3. Ebr. 7:11.

behörer, *pertinet, attinet, spectat, opus est.* hwad them behörer, tilkommer, *demensus cibus.* L. 12:42.

behörig, *conveniens, decens, justus, legitimus, necessarius.*

bejakande, bejakning, <*asseveratio,*> *affirmatio, assertio*, *approbatio.*

bejakar, *affirmo, confirmo, adfero, adprobo, assentio*, *-tior, consentio.*

bek, *pix, bitumen,* Ex. 2:3. *ibi* beck, *sed male.*

bekad, *pice obductus, piceus, picatus, bituminatus.*

bekaijar, *capio, implico, irretio.*

bekaijad, *implicitus, occupatus, irretitus, illaqveatus, captus,* G. 22:13.

bekaijelse, *captio, implicatio,* R. 11:9.

bekant, *notus, cognitus, familiaris, item sodalis, socius, amicus.*

bekantskap, *notitia, cognitio, familiaritas.*

bekar, *pice, bitumine obduco, pico, oppico.* bekad, G. 6:14.

bekend, *notus.* bekände män, *noti, celebres,* D. 1:13,15.

8. nödtorfft: nödhielp Sk1, nödtorft Sk2. || 18. effter: efter Sk2. || 19. behof war: behöfwer L. || 28. wardt: warder L.

1. *necessarium*: *necessarius* Sk1. || 6. behörer: behöfwer Sk1. || 10. *asseveratio*: hand 2. || 11. *assertio*: *adsertio* Sk1. || 12. *adfero, adprobo*: Sk1. || 13. *assentio*: *adsentio* Sk1. || 16. artikeln **bekad**: Sk1. || 19. *occupatus*: Sk1. || 21. *captio*: Sk1. || 23. *socius, amicus*: Sk1. || 24. **bekantskap**: **bekandtskap** L. || 28. bekände män rättat efter Sk1, Sk2 och L, U bekendemän.

bekennare, *confessor.*
bekennelse, *confessio, professio,* S. 4:28. R. 10:10. 2 Cor. 9:13.
bekenner, *fateor, confiteor, profiteor*, S. 4:27,30. R. 10:9. *præt.* bekende, G. 45:1. Joh. 1:19. *in sensu alio,* M. 7:23.
beklagar, *doleo, qveror, conqveror, lugeo,*
s. 44 *deploro, defleo,* Vp. 18:9. | beklagar mig, Jud. 7:12. 2 S. 3:33. S. 38:16.
beklagar, åklagar, anklagar, *accuso, incuso, defero,* 2 S. 19:27. 2 M. 4:5. M. 12:10. Marc. 3:2. L. 22:14. Ap. 12:2. R. 8:33. mine åklagare anklagar.
beklagare, *accusator,* Vp. 12:10.
beklagelig, *tristis, dolendus, flebilis, deplorandus, luctuosus, lugendus.*
beklemd, *arctatus, angustatus, compressus.*
beklemar, fests wid, *adlino, oblino, adnecto.*
bekläder, *amicio, vestio, induo,* Vp. 12:1. bekläda sig, Jud. 9:1. Ps. 109:29. wara beklädder, L. 24:49.
bekläder ett embete, *munere fungor, munus obeo.*
beklädning, *vestitus.*
bekommer, *accipio, adipiscor, conseqvor, nanciscor, potior, asseqvor.* intet låta bekomma sig, *dissimulare*, *tegere*, *occulere*, Esth. 5:10.
bekommer wel, *conducit, expedit, prodest, succedit, bene cedit,* N. 14:41. 2 Chr. 13:12. 24:20. O. 13:15. 22:18. bekommer illa, *male cedit, succedit.*
bekostar, *impendo, insumo.*
bekostnad, bekostning, *sumtus, impensa, impendium,* L. 14:28.
bekrefftar, *affirmo, confirmo, stabilio.*
bekrefftelse, *affirmatio, confirmatio.*
bekrigar, *oppugno, expugno.*
bekröner, *corono.* med tron bekrönte, Förrsp. Vpp.
bekrydder, *condior*, Ez. 24:10.
beksöm, *sutura picea.*
bektrå, *filum picatum.*
bekymmer, *cura, solicitudo,* G. 3:17. 1 Sam. 1:6. 1 Chr. 4:10. Ps. 22:30. 94:19. Ez. 4:16.
| **bekymmersam**, *solicitus, anxius, curiosus.* s. 45
bekymrad, *turbatus, anxius, tristis, solicitus,* 1 S. 9:20. J. 31:25.
bekymrar, *ango, solicito, vexo, affligo*, 1 Chr. 4:10. S. 22:4. R. 14:1. bekymrar eder, N. 11:11. Neh. 8:10. M. 16:8. *præt.* bekymrade, honom, G. 6:6. Ps. 78:40. T. 8:17. wi

8. beklagar mig: beklaga sig Sk1. || 10. åklagar, anklagar: Sk1. || 13. anklagar: anklaga Sk2. || 14. *accusator*: Sk2; Vp. 12:10 rättat efter Sk2 och L. || 19. **beklemar**: **beklemer** Sk1 och L. || 19f. fests wid … *adnecto*: St. || 22. bekläda: beklädde L. || 24. **ett**: St.

1. sig, *dissimulare, tegere, occulere*: mig, *dissimulo, tego, occulo* Sk1. || 6. *male cedit* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *malecedit*; *succedit*: Sk1. || 10f. -**krefft**-: -**kreft**- Sk2. || 15. *condior* rättat efter L, U *candior*. || 18f. 1 Sam. 1:6: L. || 25. *affligo*: *adfligo* Sk1.

bekymres, 2 Cor. 4:8. bekymrens intet, *ne sitis soliciti.* N. 8:11.

belackar, *obtrecto, de- convitior, detraho.*

belackare, *obtrectator, maledicus, delator, detractor, zoilus, momus,* S. 5:17.

belader, *onero, gravo.* belada sig med mödo, Psb. 97:2.

belastar, *idem.*

beledsagar, *deduco, proseqvor, comitor, promoveo.*

beledsagning, *comitatus, deductio.*

belefwad, *ætate gravis, senex, longa experientia clarus.* en belefwad man, *politus.* som kan lefwa med folck, S. 32:3. gl. O. 14:30.

belefwar, *decerno, statuo, constituo, ordino, destino, definio, præstituo*, R. 15:26. hafwer belefwat, Jud. 8:10. 1 M. 14:26. 26:2. 2 M. 11:18. *præter.* belefwade, Ex. 2:21. A. 15:22.

beleglig, *opportunus, tempestivus, aptus, idoneus.* A. 24:25.

belegen, bestemd, *præstitutus, status, constitutus, definitus, præfinitus.* belegen tid, Dan. 11:29. dag, Marc. 6:21. rum, D. 19:3. belegeligit, 1 Cor. 16:12. beläjit, om thet wore beläijit, Esth. 8:5.

s. 46 | **belegger**, kringrenner, *obsideo, cingo obsidione, circumvallo.* han belade staden, Pr. 9:14. staden wardt belagd, 2 K. 17:4. 25:2. J. 32:24. beleggia, Ps. 22:13. 118:10. 1 M. 11:23. L. 19:43.

belegger, betungar, *impono, onero, injungo.* är belagd med swaghet, Eb. 5:2.

beleggning, *obsidio,* Ez. 4:8.

belg, *abdomen, alvus, venter.* fyllebelg, <*helluo.*>

belghund, *abdomini suo natus, Cic. profundus venter, baratrum macelli, vorax, gurges et vorago.*

Belial, *Belial,* 2 Cor. 6:14. Belials dotter, 1 S. 1:16. barn, 1 S. 2:12. becker, Ps. 18:5. *vid.* Schibb. *p. 225. adde* Drus. C. 1. *Obs.* C. 7. Martini *Lex. Philol. ad hanc vocem.*

beligger, förkrencker, *vitio, corrumpo, stupro, constupro.* beliggia ena qwinno, G. 38:3. D. 27:21. 2 S. 20:3.

beliuger, *mentior in aliqvem, traduco aliqvem, mendaciis proscindo aliqvem, calumnior.*

belte, *cingulum, zona, balteus.* Ex. 28:4. 1 S. 18:4. O. 31:24. Es. 11:5. Vpp. 1:13. litet belte, <*cincticulus.* jungfru belte,> *cestus.* med belter, Ex. 29:9.

belugen, *traductus, mendacii infamia operatus.*

belåten, *v.* hulpen.

belägen, *situs, jacens.*

belägrar, *idem qvod* belegger. belägra ena qwinno. G. 34:2. Jud. 12:11

1. bekymres: bekymroms L. || 3. *de-*: Sk1. || 9. **beledsagar**: **beledsager** Sk2. || 17f. hafwer belefwat: Sk1. || 26. belegeligit: belegelig St; beläjit: belägit (?) St, beläijt L. || 27. wore: war L; beläijit: beläjit Sk1 och Sk2, belägit St, beläijt L.

7. *helluo*: hand 2. || 23. *cincticulus*, jungfru belte: hand 2. || 25f. *operatus*: *oneratus* (?) Sk1, L.

beläster, *doctus.*
s. 47 | **beläte**, *imago, statua, effigies, signum, simulacrum*, G. 1:26, M. 22:20.
belätewerck, S. 38:28.
belätestod, *statua,* J. 43:13.
belätesnidare, *sculptor, statuarius, fictor imaginum, artifex statuarum.*
belöner, *præmium confero, retribuo, rependo, compenso*, *remuneror.*
belöning, *merces, præmium.*
belöper, *facit in summam.*
bemannar, *firmo, confirmo, incito, excito, animum addo, extimulo*, *roboro, corroboro.* bemanna festen, Jud. 4:3. Schibb. *p.* 313.
bemantlar, *tego, contego, pallio, velo, obvolvo.*
bemechtigar, *subjugo, in potestatem redigo, ditioni subjicio, devinco, subigo*, *expugno.*
bemedlad, *dives, opulentus, opibus instructus, pecuniosus.*
bemenger, *misceo, admisceo*, *immisceo.*
bemerckelse, *significatus, significatio, notatio.*
bemerker, *significo, noto, indico, are.*
bemurad, *muro cinctus, moenibus septus*, D. 1:28.
bemyrrad, *myrrha conditus*, Marc. 15:23.
bemöder, beswärar, *molestiam creo, incommodo.* bemödt hafwer, Es. 47:12.
bemöter, *occurro, vicem reddo, compenso.*
ben, *os, ossis, ossiculum,* G. 2:23. O. 12:4. J. 8:1.
benar, *exosso, ossa detraho, exossem reddo.*
benar håret, *comam comte distingvo, separo.*
benck, *scamnum, sedile,* Est.1:6. L. 8:16.
| **bende**, *granarium*. s. 48
bender, *incurvo, flecto.*
bender emot, *obnitor, renitor, reluctor,* Psb. 49:2. *præter.* bende, 2 K. 13:16.
bender sönder, *dirumpo, disrumpo, diffringo.* bend boge, *arcus tensus,* W. 5:22.
bendig, *flexilis.*
benemd, *dictus, nominatus, appellatus,* N. 27:1. 2 M. 11:18. Marc. 14:26. 15:7,21. L. 1:5.
benemd, tilordnad, *assignatus, demensus.* hwad them benemdt war, G. 47:22. J. 26:18.
benemner, *nomino, appello, adsigno.*
bengel, *neqvam, furcifer, belua.*
benhus, *domus, repositorium ossium.* Job. 30:24.
benig, *difficilis.*
benkafle, *sura,* D. 28:35.
benkälad, *instar ossis rigidus, frigore adstrictus, congelatus.*
benlegg, *scapus*, Job. 40:13.

9. *compenso* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *compento*. || 13. *extimulo*: *exstimulo* Sk1. || 18. *ditioni* rättat efter Sk1, St och L, U *dictioni*. || 22. *admisceo* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *admiscio*. || 23. **bemerckelse**: **bemerkelse** Sk1 och L. || 25. **bemerker**: **bemercker** St. || 26. *septus* rättat efter Sk1, U *ceptus*. || 29. beswärar: Sk1.

9. *granarium* rättat efter L, U *anarium*. || 10. *flecto* rättat efter Sk2 och L, U *flicto*. || 12. *præter*. bende: Sk1. || 14. bend boge, *arcus tensus*, W. 5:22: Sk1. || 25. artikeln **benig**: sent tillägg av J. Sw.

benlös, *exos, sis.*
benpipa, *tibia.*
benwapn, *armatura ossium,* 1 S. 17:6.
benådar, *dono gratis, do, veniam do, dono parco.*
benåsne, *asinus fortis,* G. 49:14.
benägen, *benignus, proclivis, propensus, pronus, promtus, facilis.*
benägenhet, *pronitas, propensio, proclivitas, favor, facilitas.*
benögd, *contentus, cum <abl.>*
beordrar, *jubeo, mando, in mandatis do.*
beplichtar, *jure jurando, obligo, adstringo, juro.* beplichta sig. N. 30:6. A. 23:14.
beplichtelse, *jus jurandum, religio, obligatio,* N. 30:5.*ss.* 2 M. 15:10.
beprisar, *celebro, laudo, commemoro, laudibus extollo, effero, prædico.* | R. 5:8. 1 Pet. s. 49
4:15. then beprisade staden, *urbs celebris,* J. 49:25. 51:41. han wardt beprisad, *celebris factus,* 1 Chr. 11:20. Ez. 16:15.
beprydelse, *decor, decus, ornatus, ornamentum.*
bepryder, *orno, decoro, cohonesto,* 2 K. 9:30. beprydd, Ps. 93:1. bepryda sitt wesende, J. 2:33. bepryda ens sak, *honorare aliqvem in lite ejus,* Ex. 23:3.
bepröfwar, *probo, approbo, experior, exploro, comperio,* Malach. 3:10. W. 3:6. 1 Cor. 3:13. 1 Pet. 3:4.
bepröfwelse, *probatio,* Jac. 1:3.
beqwem, *aptus, idoneus, commodus, appositus, accommodus, opportunus.* L. 9:62. Col. 1:12. beqwemdt, N. 32:1,4.
beqwemer, *apto, adapto, applico, accomodo, item mollio, delineo.*
beqwemlig, *aptus,* 2 Cor. 3:5.*s.*
beqwemliga, *apte, apposite, commode, opportune, idonee.*
beqwemlighet, *aptitudo, commoditas, opportunitas, occasio.*
beramar, *apprehendo, constituo.* gl. K. ord. *p.* 99.b.
beredelse, *præparatio, paratus, apparatus.*
bereder, *paro, præparo, instruo, adorno,* Ex. 16:5. Ps. 23:5. 2 Cor. 5:5. *præt.* beredde, beredder, L. 22:12. beredt, O. 19:29. L. 1:17.
beredskap, hafwa i beredskap, *paratum habere.* är i beredskap. *paratus sum.*
beregnar, *pluvia irrigare.* åkren wardt beregnad, Am. 4:7.
bereknar, *numero, computo, supputo, rationem subduco.*
berenner, *cingo, obsideo,* | *claudo, circumstipo.* s. 50
berest, resen, *itinerum experientia clarus, peregrinatione inclitus.*
berettar, *narro, memoro, commemoro, nuncio, annuncio, item sacram synaxin dis-*

3. **benwapn**: **benwapen** L. || 4. *dono* (nr 2): L. || 11. *abl.*: hand 2. || 16. N. 30:5.*ss.* rättat efter Sk1. || 26. ens: en i hans Sk1. || 30. 1 Pet. 3:4: 1 Pet. 4:15 Sk1 (vad rätt?).

2f. *appositus*: *adpositus* Sk1. || 4. Col. 1:12 rättat efter Sk1. || 5. *applico*: *adplico* Sk1. || 6. *mollio* rättat efter Sk1 och L, U *mollico.* || 17. O. 19:29: Sk1. || 27. resen: Sk1. || 30. *(-)nuncio*: *(-)nuntio* L (2 ggr).

penso, O. Pet. Handb. *p.* 34. gl. K. ordn. *p.* 39.a.
berettelse, berettning, *narratio, commemoratio.*
berg, *mons,* G. 7:10. Ex. 3:1. H. 4:12. Zach. 6:1.
bergachtig, *montosus, jugosus.*
bergaltare, Ez. 16:24.
bergar mig, *abscondo, tego, occulto,* Ez. 38:12. solen bergas, *sol occidit,* G. 28:11. Psb. 126:2.
bergar, föder, *alo, nutrio.* bergar sig med arbete, Esa. 14:30. Ez. 38:12. S. 40:18,30. med egna hender, *propriis manibus,* Förr. 2 Th.
berger, hemtar, införer, *colligo, infero, in horreis repono.* hö, Job. 8:12. säd, Ex. 23:16. wingård, Lev. 25:4. Job. 24:6. åker, D. 24:19. *præt.* börgde, Dom. 9:27. Jac. 5:4.
berger, *opitulor.* berga gods, *opera ferre naufragis, eosqve et opes eorum in portum deferre.*
bergertorsk, *asellus marinus, banchus.*
berggrönt, *chrysocolla.*
bergklippa, *petra, jugum montis,* Dom. 20:47. Es. 48:21. Ez. 3:9.
bergklyffta, *montis antrum, specus,* Dom. 15:8:11. 1 S. 23:25. J. 49:16.
bergkyrckia, Ez. 16:24.
bergmestare, *magister rei metallicæ.*
bergning, föda, *victus, alimentum,* O. 31:11,14. Pr. 9:11. S. 34:26. 38:39. 1 M. 14:9.
| **bergning**, andetid, *tempus collectionis,* s. 51
messis, Lev. 25:5.
bergrött, *sandaracha.*
bergsboning, *habitaculum montis,* Es. 4:5.
bergsbruk, *metallorum cultio.*
bergsbygd, *regio montana.* L. 1:39,65.
bergsfogde, *prætor rei metallicæ.*
bergzhell, *petra montis,* 1 Chr. 11:15.
bergshögd, *altitudo montium,* Ps. 95:4.
bergsklint, *jugum montis,* Jos. 15:8.*s.* 2 Chr. 25:12.
bergsskrefwa, <*antrum,*> *specus, latebræ montium,* G. 19:30. Job. 24:8. Es. 2:19,21. Vp. 6:15.
bergskulle, *vertex, dorsum montis,* Ex. 19:20. 1 S. 26:13.
bergslag, *societas metallica, regio metallica.*
bergsman, *monticola, metalli cultor.*
bergwerck, 1 M. 8:3.
bergsskygd, *umbraculum, umbra montis,* 1 S. 25:20.
bergssida, *latus montis,* 2 S. 13:34.
bergsrå, troll, *monticola, silvanus*, *oreades.*
bergsråd, *senator concilii metallici.*

9. **mig**: **sig** Sk1. || 12. **bergar**: **berger** Sk1. || 13. Ez. 38:12: Sk1. || 20. gods: godz Sk2, St och L. || 27. **bergklyffta**: **bergklyfta** Sk2. || passim. **bergs**-: **bergz**- Sk2.

12. **bergzhell**: **bergshell** Sk1, St, L. || 16. **bergsskrefwa**: **bergskrefwa** Sk1; *antrum*: hand 2. || 25. *umbra*: *umbræ* L. || 28. **bergsrå**: **bergzrå** Sk1 och Sk2; *silvanus*: *sylvanus* L. || 28f. *oreades*: Sk1.

bergzvdd i siön, *promontorium.*
beridare, *eqviso.*
berider, *eqvum instituo, exerceo eqvitando, in orbem eqvito.*
5 **berill**, *berillus.*
berling, *contus, harpago.*
beropar, *appello*, *invoco, testor.* titt namn wardt beropat, *nomen tuum celebratur,* S. 47:18.
10 **beror**, *qviesco, acqviesco, maneo, subsisto.* rett handla och i gud bero, Psb. 108:8.
berotar, *radices ago, radicor.* berotad, J. 17:8. Marc. 4:6
bersar, *venor.* gl. jagar.
s. 52 15 **berychtar**, *famam effero, vulgo,* | *prodo, publico, evulgo, infamo, rumores spargo,* D. 22:19. Marc. 1:45. L. 2:17. the berychtade honom, *divulgarunt famam ejus,* M. 9:31. talet är berychtat, *sermo divulgatus est,* M.
20 28:15. A. 10:37. han war berychtad, *delatus est,* L. 16:1. en berychtad fånge, *captivus infamis,* M. 27:16. the woro fast berychtade män, *viri percelebres, famosi,* G. 6:4.
beråd, *consilium, deliberatio, consultatio.*
25 står, är på beråd, *animi pendeo, dubium volvo consilium, mente agito, delibero, pendet animus.*
beröfwar, <*deprædor,*> *spolio, compilo, rapio,* Ex. 22:21. D. 22:22. Ps. 44:11. 119:61. M. 12:29. R. 2:22. beröfwade, Dom. 2:14. 1 M. 5:3.
beröker, *suffio.*
beröm, *laus, elogium, encomium, præconium, gloria, commendatio.*
berömelig, *laudabilis, inclytus.*
berömelse, *commendatio, laudatio, gloriatio*, *prædicatio, celebratio,* Job. 20:5. W. 17:7. 1 Cor. 5:6. 9:16. 11:15. 2 Cor. 9:3.*s.* 12:11.
berömer, *laudo, collaudo, celebro,* J. 9:23, 24. H. 9:1. 2 Cor. 10:17.
berömlig, *laudabilis, clarus, egregius, eximius, celeber, commendabilis, laude dignus.* berömwerd.
berömliga, *laudabiliter, egregie, eximie, præclare.*
berörer, *moveo,* Ps. 29:8.*ss.* hans hierta berördes, *cor ejus movebatur,* Jud. 12:16. hafwer berördt, Ps. 60:4. *item tango, attingo, contingo.*
besannar, *firmo, confirmo, affirmo, affero*, *adsevero, attestor.*
besatt, befengd, *malo genio* | *obsessus,* s. 53
Marc. 5:2.
besatt, beprydd*, ornatus, distinctus.*
beseglar, besiglar*, signo, consigno, obsigno, sigillum, imprimo. præt.* beselgde, M. 27:66. *ubi* Wank. beseglade, besiglde, 1 K.

1. **bergzvdd**: **bergsvdd** St; *promontorium* rättat efter Sk1, Sk2, St och L,U *promontoricum*. || 8. beropat: beropadt L. || 11. rett handla och: Sk1. || 19. berychtat: berychtadt Sk1. || 21. *captivus*: St och L. || 23. män: Sk1. || 28. *deprædor*: hand 2.

6. **berömelig**: **berömlig** L. || 8. *prædicatio*: Sk1; Job. 20:5 rättat efter Sk1. || 10. 12:11: Sk1. 15. berömwerd: sent tillägg av J. Sw. || 22f. *affero*: *adfero* Sk1. || 23. *adsevero*: Sk1. || 28. beselgde: beseglde L.

21:8. Eph. 4:30. besigldes, Est. 8:10. Joh. 6:27. besiglt, Marc. 8:33. besiglade, Neh. 10:1.

beser, *specto, aspicio, conspicio, contemplor, contueor, coram cerno,* G. 34:1. Lev. 13:3. Jos. 2:1. 2 Chr. 25:17,21. M. 22:11.*s.* besedd, Lev. 13:14. när jag hafwer besedt min ärende, *cum vederim negotia mea,* Phil. 2:23.

besetter, intager, *obsideo, occupo, insideo.* wardt besätit, Ex. 9:24.

besetter, insteller, *præficio, constituo, colloco.* then högt besettne, *alte collocatus, excelsus,* Es. 57:15.

besetter, vtzirar, *orno, adorno, distingvo.*

besichtigar, *pervideo, exploro, <rimor.>*

besilfrad, *argentatus, argento obductus.* Es. 30:22.

besinnar, *perpendo, meditor, animadverto, mente agito.* Ps. 4:4. 139:14. M. 16:23. Marc. 8:33. besinnade, Luc. 15:17. besinna sig. A. 12:12.

besitter, *teneo, incolo, possideo, insideo,* 2 K. 17:24,26. Ob. v. 17. *præt.* besåt, Jos. 24:8. hafwer besatt, Job. 17:11.

besittiare, *possessor, incola, habitator,* Ob. v. 17.

besittning, *possessio,* G. 17:8. Lev. 14:34. D. 33:23. tager i besittning, *in possessionem capio, occupo.*

besk, *amarus, austerus, acerbus,* O. 5:4. beskt, Jac. 3:11.

beskaffar, *expedio, efficio, rem gero,* D. 11:24,28,32. *præt.* beskaffade, 2 M. 4:8. han beskaffade kroppen til begrafning, *sepelivit corpus,* T. 1:21. beskaffer | gråterskor, *comparate lamentatrices,* J. 9:17. *vid.* Gejer, *de Luctu. Ebr.* C. 5:§:16. hafwa beskaffa med ene qwinno, *consvescere mulieri, rem habere cum illa.* thet är så beskaffat, *ita comparatum est.* s. 54

beskaffenhet, *qvalitas, ratio, indoles.*

beskantzar, *circumvallo, castrametor,* J. 52:4.

beskattar, *censeo, lustro,* 2 K. 23:35. L. 2:1.*ss.* 2 Cor. 12:17.*s.*

beskattning, *census,* L. 2:2. Wank. 2 K. 23:33. se min beskattningz predikan.

besked, *ratio.* giöra besked, *rationem reddere.*

beskedd, *demensus, designatus, definitus.* afskedda dehl, Prov. 30:8.

beskedelig, beskeden, *moderatus modestus, solers, industrius, dexter, cordatus, consideratus.*

beskedeliga, *modeste, moderate, dextre.*

beskedelighet, *moderatio, modestia, dexteritas, solertia, industria, scientia.* O. 5:2. 2 Pet. 1:5.

beskefftig, *impiger, industrius, solers, agilis.*

beskemmer, *convitior, infamo, infamem*

5. *contueor*: L. || 7ff. när jag hafwer … Phil. 2:23: Sk1. || 16. *rimor*: hand 4. || 19. **besinnar**: **besinner** Sk2. || 29. tager: taga L.

1. beskt: bätskt L. || 7f. beskaffa: beskaffad Sk1. || 21. afskedda: afskedd L. || 22. beskeden: Sk1. || 23. *solers*: Sk1. || 29. **beskefftig**: **beskeftig** Sk2.

reddo, famam rodo, lacero, dilacero, 1 S. 20:34. 1 Chr. 19:5.

beskencker, *v.* begåfwar.

beskenckt, *bene potus, potulentus, ebrius.*

beskerm, *tutela, defensio, patrocinium, propugnaculum,* Ex. 17:16. N. 14:9. Jud. 6:2. Ps. 91:1.

beskermar, *tueor, tutor, protego, defendo, propugno, patrocinor,* Jud. 5:25. Ps. 5:12. O. 2:7. Pr. 7:12. | beskerma sig, *roborare, munire se,* Es. 30:2. B. 6:56. s. 55

beskermare, *tutor, defensor, patronus, propugnator, vindex, servator,* Jud. 6:13. Ps. 48:4.

beskhet, *amarities, amaritudo, acerbitas.*

beskickar, *mitto, ablego, constituo,* 2 Cor. 5:19. *administro,* N. 4:16.

beskinnar, *spolio, diripio*, Es. 42:22. *v.* Speg. *Glossar.*

beskiuter, *telis obruo, expugno, oppugno.*

beskiär, *v.* beskär.

besknar, *amarescit, amarum fit.*

beskodande, *contemplatio, aspectus*, *conspectus.*

beskodar, *conspecto, specto, aspecto*, *inspicio, perspicio, speculor, contemplor, contueor.* Ps. 48:13. R. 1:20.

beskodelse, *contemplatio,* W. 13:7.

beskrifning, *descriptio, narratio, definitio.*

beskrifwer, *describo, consigno, definio, expono, memoriæ prodo, commemoro,* D. 9:10. 1 K. 3:8. L. 1:1. beskrefne stadgar, *descripta statuta,* C. 2:20. beskrefna taflor, *tabulæ scriptæ,* D. 9:10.

beskydd, se beskerm, Ps. 18:3. 46:8,12.

beskyddar, *ut* beskermar, D. 2:36.

beskydding, 1 M. 12:54. beskyddning, 1 M. 1:8,20. 14:40.

beskygger, *obumbro, tego*, *obtego.*

beskyller, *insimulo, accuso, incuso, arguo.*

beskyllning, *insimulatio, accusatio, crimen, culpa.*

beskymfar, *convitior, illudo, ludifico, ludificor.*

beskär, *designo, destino, assigno*, *definio, largior, dono.* beskärd, O. 31:10. A. 13:48. Eph. 1:11. | *qvos prædestinavit,* hwem han hafwer beskärdt, R. 8:30. beskärd tid, *designatum tempus,* A. 17:26. beskiärdt, G. 24:44. O. 31:10. T. 7:12. s. 56

beslagen, öfwertygad, *deprehensus, convictus, reus,* Ex. 22:2. N. 2:13. Job. 6:28. L. 23:2. Joh. 8:3.*s.*

beslagen, illklok, *callidus, acutus, edoctus.*

beslagen med jern, koppar *etc. tectus, ferratus, æratus etc.* beslagen bok, *liber umbelico cultus.*

beslut, ende, *conclusio, finis, clausula, exitus.*

beslut, afgiordt samråd, *decretum, consul-*

18. *diripio*: *deripio* L. || 22. *amarum*: *amare* L. || 23. *aspectus*: *adspectus* Sk1. || 25. *conspecto*: L; *aspecto*: *adspicio* Sk1.

5. se: Sk1. || 6. D. 2:36 rättat efter St. || 9. *obumbro* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *obrumbro*; *tego*: *protego* L. || 15. *assigno*: *adsigno* Sk1. || 17. Eph. 1:11: Sk1. || 18. beskiärdt: beskärdt Sk1.

tum, conclusum, Est. 2:8.
besluter, *claudo, concludo, definio, decerno.* beslutar, Förrsp. Tob. beslutit, Ex. 14:3. D. 4:12. L. 5:6.
beslår, öfwertygar, *convinco, deprehendo, arguo, reum perago.* beslå en med orden, G. 44:6. M. 22:15. med någon gierning, L. 23:2. Joh. 8:3.*s.*
beslår, *tego, adfigo.* beslå med guld, Ebr. 9:4.
besmar, *statera, instrumentum ponderandi.*
besmittar, *polluo, maculo, inqvino, commaculo, collutulo, contamino,* G. 49:4. C. 5:3. S. 13:1. M. 15:11. 18:20. Jac. 3:6.
besmittelig, *sordidus, impurus, polluens, inqvinans, maculans,* Vp. 21:27.
besmittelse, *sordes, contagium,* A. 15:20. 2 Cor. 7:1.
besmittosam siukdom, *morbus contagiosus, lues, contagio.*
besmyckiar, *exorno, decoro, ornamentis distingvo.*
s. 57 | **besmörjer**, *inungo, illino, oblino.*
besnerjer, *irretio, implico, impedio,* O. 29:6. Es. 8:15. Psb. 32:2. besnerd, Es. 42:22. besnärdt, Th. 3:52.
besnikier, besniker, *decipio, fallo, defraudo,* Lev. 25:14,17.
besofwer, *consvescit, rem habet cum muliere,* 1 Chr. 7:23. Job. 31:10.
besoldar, *conduco, militem scribo.*
besoldning, *stipendium, salarium, auctoramentum.*
bespanar, *ut* bespeijar, 1 Chr. 19:3.
bespar, *parco, comparco, item servo, reservo.*
besparing.
bespeijar, *speculor, exploro, perscrutor, expiscor,* N. 13:3,17. 1 Chr. 19:3.
bespeijare, *speculator, explorator.*
bespetzar mig, *præparo me, animo præoccupo, præmeditor, præmunio, animo agito.*
bespisar, *alo, nutrio, cibo, cibum ministro,* 1 K. 20:27.
bespisning, *alimentum.*
bespord, *compertus, nunciatus,*
bespottar, *derideo, irrideo, ludo, illudo, deludo, ludificor,* Dom. 8:15. O. 3:34. 17:5. 19:28.
bespottare, *irrisor, derisor, sannio,* Gen. 21:9. Ps. 1:1. O. 3:34.
bespottelse, *irrisio, sanna, ludibrium,* Jud. 5:25. S. 34:21.*s.*
besprenger, bestencker, *adspergo, inspergo, respergo, conspergo.*
besprenger, sprenger sönder, *disrumpo, diffringo.*
besputar, bestencker, *conspergo,* 1 M. 6:34.
bespörjer, *qværo, exqviro, perqviro, rogo, interrogo, percontor,* M. 2:8. 10:11. Joh. 4:52.

9. *adfigo*: Sk1. || 26. besnerd: besnärd St. || 27. besnärdt: besnärd St; Th. 3:52 rättat efter Sk2. || 28. **besnikier**: **besnik** St. || 30f. *cum muliere*: L.
23. S. 34:21.*s.* rättat efter Sk1.

best, *bestia, brutum.* bestien, 1 M. 6:37.
bestachtig, *bestialis.*
s. 58 | **bestallar**, *cingo, obsideo, circumsisto, circumsido,* 1 M. 6:19. Psb. 259:6.
bestalning, *obsessio, circumsessio,* Ez. 4:2. *v.* Schib. C. 17:§:5.
besteller, vtrettar, *expedio, efficio, perficio, absolvo,* Ex. 28:11. Ez. 22:4. Col. 4:16. hafwa bestella, 1 K. 18:27. 1 M. 6:57. 2 Cor. 6:14. bestella hwad han ther bestellande hade, T. 1:14.
bestelning, *res, negotium, occupatio.*
bestemmer, *decerno, statuo, constituo, præstituo, definio.* bestemde en dag, A. 12:21. bestemmer tiden, Förrsp. Dan. bestemd tid, *destinatum tempus,* Neh. 10:34. Dan. 9:24. S. 17:2. helgdag, Col. 2:16.
bestemplar, *molior, machinor,* A. 14:19.
bestencker, *aspergo*, *inspergo, conspergo,* Es. 52:15. Ebr. 9:19.*s.* bestenckt, O. 7:17.
bestendig, *durabilis, diuturnus, continuus, perennis.*
bestendighet, *v.* bestånd.
bestendigt, *continue, perpetuo, pertinaciter.*
bestickar, mutar, *muneribus corrumpo.*
besticker, beror, består, *consistit, constat.*
bestiger, bestiga muren, *murum conscendere*, 2 M. 10:36.
bestormar, *expugno, oppugno,* J. 5:10. 1 M. 5:11,27.*s.*
bestrider, *oppugno, expugno, debello*, D. 20:10.
bestrykare, <*inunctor,*> Ez. 13:11.
bestryker, *illino, oblino, inungo, coloro,* Ez. 13:10. *præt.* beströk, Ex. 2:3. Jud. 16:10. hafwer bestrukit, Ez. 16:4.
bestrykning, *inunctio,* Ez. 13:12.
beström, *spargo, conspergo,* 2 M. 14:15.
| **bestyrker**, *confirmo, roboro, corroboro, firmo.* s. 59
bestyrer, *curo, curam gero, moderor, expedio, guberno,* G. 30:30. J. 37:12. gud hafwer mig thet bestyrt, *Deus mihi obvenire fecit,* G. 27:20. Dan. 1:10.
bestånd, *diuturnus status, diuturnitas, perpetuitas, perennitas, continuatio,* Esa. 30:5.
beståndig, *diuturnus, perennis, constans, stabilis, durabilis,* 1 R. 11:38. 1 Chr. 17:24. Ps. 37:40. wara enom biståndig, *assistere alicui,* W. 19:22. se bistånd.
består, *constat, consisto, persisto, maneo, permaneo,* Es. 7:7. 8:10. består sig i räkenskap, S. 41:24. jag förmår icke allena bestå eder, *non solus vobis sufficio,* D. 1:9. gl. K. ord. *p.* 90.a. thet består altid, *persistit semper,* Pr. 3:14. stiernan blef beståndande, *stella stetit,* M. 2:9.

4. Psb. 259:6: Psb. 259:9 Sk1 och Sk2 (båda fel). || 17. helgdag, Col. 2:16: Sk1. || 19. *aspergo*: *adspergo* Sk1. || 26. **bestickar**: **besticker** Sk1.

5. *inunctor*: hand 2. || 11. **bestyrker**: **bestyrcker** Sk1, St och L. || 16. Dan. 1:10: struket i U (sent tillägg av J. Sw.?). || 20. 1 R. 11:38 rättat efter Sk1. || 21f. *assistere alicui*, W. 19:22: Sk1. || 24f. räkenskap: rekenskap L.

består, wara god före, *spondeo, sponsor sum.* består omkostnaden, *sumtum polliceor.*

består, tilstår, *fateor, confiteor, profiteor.* om the wilja bestået, *si velint contestari,* A. 26:5.

bestört, *consternatus, stupens, attonitus, turbatus.*

beswarar, *respondeo ad, vicem reddo.*

besudlar, *maculo, polluo, inqvino, collutulo.*

beswek, *fraus, dolus.*

beswepar, *involvo, convolvo,* Es. 25:7.

beswiker, *decipio*, *fallo*, *defraudo*. *vid.* bedrager. Mal. 3:8. beswika enom ifrå något,
s. 60 2 M. 3:12. *præt.* | beswek, G. 3:13. beswiken, M. 2:16. beswikt, G. 3:7. 2 Cor. 7:2.

beswimar, *animo linqvor, animi deliqvium patior,* Esth. St. 4:10.

beswimelse, *animi deliqvium,* Esth. St. 4:18.

beswågrad, *affinis, affinitate junctus necessarius, propinqvus.*

beswär, beswärlighet, *molestia, negotium, difficultas, labor.*

beswärar, *onero, gravo, molestus sum,* Jud. 5:10.

beswärjare, *incantator, qvi adjurat,* Ps. 58:6. S. 12:13. A. 19:13.

beswerjer, beswär, *juro, adjuro, dejero, jure jurando obligo, adstringo*, Ps. 58:6. C. 2:7. A. 19:13. 1 Thess. 5:27. han beswor folcket, *adjuravit populum, jure jurando obstrinxit,* 1 S:14:24,27. wara enom besworen, *conjuratus alicui,* N. 6:18.

beswärning, *incantamentum, exorcismus,* Ex. 7:11,22.

beswäring, samwetz beswäring, *angor conscientiæ,* gl. K. ordn. *p.* 25.b

besynnerlig, *potissimus, præcipuus, insignis, singularis,* Jud. 8:5. Job. 26:14. M. 5:47.

besynnerliga, *præcipue, potissimum*, *imprimis, præsertim, specialiter,* G. 43:32. Zach. 12:12.*ss.* 11 gångor i tre werser. *sigillatim,* 1 Chr. 19:9.

besår, *consero, sero,* J. 31:27. besådd åker, D. 21:4.

besök, besökning, besökelse, *visitatio,* W. 19:14.

besöker, *visito, inviso, freqvento domum.* besökt, L. 1:68.

besölar, *polluo, maculo, con*|*tamino, inqvino, collutulo,* Th. 4:14. Ez. 27:30. s. 61

besörjer, *alo, nutrio, victum suppedito, provideo alicui,* Dom. 20:10. 2 S. 19:32. O. 8:21. W. 13:16. *præt.* besörgde, N. 9:21. 2 Chr. 11:11. 1 M. 9:52.

bet, *pascua, pastus,* G. 41:2,18. 47:4. Ez. 34:14. Joh. 10:9.

14. *decipio, fallo, defraudo* (svårläst, kanske mera?): St. || 17. beswikt: beswiket Sk1. || 22. *affinis*: Sk1. || 30. **beswerjer**: **beswärjer** Sk1, L.

2. A. 19:13 rättat efter Sk1;. 1 Thess. 5:27: Sk1. || 8. samwetz: samwets Sk1, St och L. || 13. *potissimum*: *potissime* Sk1. || 15. 11 gångor i tre werser: Sk1. || 18. D. 21:4 rättat efter Sk1. || 19. besökelse: L.

betackar, *gratias ago, habeo grates.*
betagen, *motus, commotus, permotus, impulsus, item privatus, ademtus.*
betager, *adimo, privo*, *aufero, tollo, inhibeo, cohibeo, præcipio.*
betalar, *solvo, persolvo, rependo, retribuo, compenso, reddo,* 2 S. 22:21. *præt.* betalade, Dom. 9:56. M. 18.30. hafwer betalat, O. 7:14. Vp. 18:6. *cum dat.* Ψ. 54:7.
betalning, *solutio, pretium, præmium, merces, pensio.*
betarfwar, *opus habeo, egeo, indigeo.*
bete, *frustulum, bolus,* O. 17:1. *obliq.* beta, 1 K:17:11. Joh. 13:27. *pl.* betar, Ps. 147:17. O. 23:8. *v.* Schibb. C. 8:§:15. *Gramm.* C. 4:§:1.*s.* muhlbete.
betecker, *tego, obtego, abscondo, occulo, occulto, condo, obduco, operio, velo, obvelo,* Ex. 26:13. Jud. 2:11. 1 K. 7:41. Ps. 91:4. 147:8. synden är beteckt, Dan. 9:24. beteckia sina fötter*, alvum exonerare, purgare ventrem,* 1 S. 24:4.
betecknar, se betyder.
betemma, *sinere,* N. 4:2. D. 9:14. 1 S. 20:5. lät mig giöra som jag wil, slepp mig, *Revisor. <Strengn.>* 2 S. 16:11. Matth. 19:14. Marc. 11:6. A. 5:38. låter honom sielf be-
s. 62 temma, gl. K. ordn. *p.* 32.a. | Christus lät lärjungarna betemma med döpelsen, gl. K. ordn. *p.* 1.b. se Schibb. C. 17:§:5.

betemmer, thet betemmer icke, *non decet, non convenit,* Ex. 8:26. Esr. 4:3.
betenckande, *sententia, deliberatio, consideratio.*
betenckelig, *memorabilis, memorandus, notatu dignus.*
betencker, *cogito, recogito, volvo, revolvo, meditor, pendo, perpendo, reputo, pondero, delibero,* Ps. 74:18. 2 Cor. 2:1. Vpp. 2:5. wara wel betenckt, *accuratione magna facere,* W. 12:21. hwilkom riksens ähra intet betenckt war*, cui gloria regni destinata non erat,* Dan. 11:21. betenckt råd, *definitum consilium,* A. 2:23.
betér, *præsto, gero, monstro, commonstro, manifesto, prodo.* bete sig, *præbere se visendum,* Es. 21:2. Psb. 82:6.
béter, *pasco, ad pascuum duco*, C. 1:7. 2:16. beta fåren, *oves pascere,* G. 30:31. 37:12. C. 1:7. *præt.* bette, G. 30:36. *imperat.* bet, C. 1:8.
béter för, *jugum impono, eqvos jungo.*
beter skinn, *corium fermento.*
beteshage, *pascuum.*
betienar, *servio, inservio, ministro.*
betient, *minister, ministrator.* betient med, *usui est, inservit mihi, tibi* .
betingande, *pactum, conditio.*
betingar, *paciscor, conditionem fero, item conduco.*

4. *aufero*: Sk1. || 16. muhlbete (osäker läsning): sent tillägg av J. Sw. || 20f. beteckia: betecka Sk2. || 21. *alvum* rättat efter Sk1 och L, U *alveum*. || 23. **betecknar**: **beteknar** Sk1 och L. || 26. *Strengn.*: hand 2?

3. **betenckande**: **betenckiande** St. || 18. *pascuum*: *pascum* Sk1. || 27. *tibi*: Sk1.

betlar, *mendico, emendico.*
betlare, *mendicus.*
s. 63 | **betleri**, *mendicatio, mendicitas.*
betonigräs, *betonica.*
betorf, betorfwar, *egeo, indigeo, opus habeo, audeo, sustineo.* man betorf icke, O. 3:25. 23:13. S. 29:2. 42:22. at i theras intet betorfwen, 1 Thes. 4:12.betorfde, 2 M. 3:3.
betrachtar, *considero, meditor, perpendo,* D. 32:7.
betrachtelse, *meditatio, consideratio.*
betreffar, *attinet, pertinet, spectat.*
betrodd, *creditus, commissus, demandatus, item cui fides habetur, fide dignus.*
betror, *credo, concredo, committo, commendo, fidei demando,* Dom. 9:15. Ps. 41:10. S. 36:28. Joh. 2:24. si hon betrodde icke Jsraël draga igenom, *non concessit transire,* Dom. 11:20. betrodt, 1 T. 6:20. betrodda gods, 2 T. 1:12,14. the woro them betrodde, 1 Chr. 9:26,31. herligit betrodt tal, S. 41:29.
betrycker, *opprimo, deprimo,* 2 Cor. 12:21.
beströster, *confido, certum habeo,* R. 2:19. *contrar.* wantröster, Sir. 10:32.
betst, betsta, *optimus,* J. 39:12. 1 Cor. 4:24. Phil. 1:9. sökia ens betsta, *saluti alicujus consulere,* J. 29:7. 38:4. weta ens betsta, J. 40:4. rama ens betsta, Jer. 39:12. se på ens betsta, Phil. 2:4. wara på ens betsta, 2 M. 11:19.
bett, *morsus, ictus.*
bett, betzel, *lupatum, capi<strum, frenum, postomis>* | 2 K. 19:28. Ps. 32:9. 39:2. s. 64 Es. 37:29. Ez. 29:4. Sir. 23:2.
bettar sönder, *minutim frango, comminuo, minutim consido, in frusta divido.*
bettord, *verbum mordax, acres verborum sales.*
betungar, *onero, gravo, aggravo, degravo,* Ex. 1:12. 2 Chr. 12:14. Es. 58:6.
betwingar, *cogo, adigo,* Ex. 1:11. Jud. 3:13. 5:24. Neh. 9:27. *affligo,* L. 4:38.
betydelse, betydning, *significatio, notatio.*
betyder, *significo, noto, indico, portendo,* Job. 21:29.
betygan, betygande, *testatio, professio, confessio.*
betygar, *testor, contestor, obtestor, profiteor, indico,* G. 5:3. Ex. 25:22. Ebr. 2:6. gud lät betyga them, *Deus contestatus est iis,* Neh. 9:29,34. Am. 3:13.
betzl, *frenum, lupatum,* 2 S. 8:1. Ps. 32:9. Ez. 38:4. Jac. 3:2. *vel* besl, Job. 30:11. betsl, O. 26:3.
betzlar, *freno, frenis coërceo.*

5. betorfwar: betorfwer Sk1. || 12. *attinet*: *adtinet* Sk1. || 15. *concredo, committo*: Sk1. || 20. gods: godz Sk1, Sk2 och L. || 22. S. 41:29 rättat efter Sk1, Sk2, St och L. || 25. **beströster**: **beströstar** L. || 26. wantröster: wahntröstar L.

1f. Jer. 39:12. se på ens betsta: Sk1. || 5f. betzel: betzl Sk1; *strum … postomis*: hand 2?. || 6. *postomis* rättat efter Sk1, U *postumus.* || 7. Sir. 23:2: Sk1. || 8f. *comminuo, minutim consido*: Sk1. || 13. 2 Chr. 12:14: Sk1. || 26. **betzl**: **betzel** L.

bewakar, *advigilo, invigilo, omni cura observo.*
bewarar, *custodio, servo, conservo, suspito, tueor,* O. 2:27. 19:16. 27:18. Es. 27:3. bewarade städer, *munitæ urbes,* N. 32:36.
bewarare, *custos, servator, conservator.*
bewarning, bewahr, *custodia, conservatio, tutela,* S. 34:19.
bewefwar, *implico, irretio, illaqveo, impedio, circumdo,* Th. 3:5. 2 Pet. 2:20. så bör thet ock_wara. 2 T. 2:4. Luth. flicht sich
s. 65:1 ein, εμπλεκεθαι, *implicari negotiis.* | *vid. Polum.*
bewekelig, *flexibilis, mollis, mobilis, flexanimus.*
bewekelse, *commotio, permotio.*
beweker, *moveo, commoveo, permoveo, flecto, induco, mollio.*
bewendt, *alicujus momenti, pondens.* intet bewendt, *nullius momenti.* med wår macht war intet bewendt, Gal. 5:6. Psb. 129:9.
bewerdar, *dignor.*
bewiljande, *assensus, consensus, approbatio, suffragium, suffragatio, comprobatio.*
bewiljar, *assentio, assentior, consentio, probo, approbo, suffragor, annuo, comprobo.*
bewis, *argumentum, ratio documentum, probatio,* 2 Thes. 1:5. bewisning, *idem,* A. 1:3. 1 Cor. 2:4. 2 Cor. 8:24.
bewisar, *probo, persto, testor, prodo, manifesto,* N. 5:10. Ps. 18:51. 40:6. bewisa sina macht. Dan. 3:27. *præt.* bewisade, L. 20:37. bewisat hade, Ex. 14:31. 2 M. 10:38.
bewislig, *probabilis, verisimilis.*
bewiser, *ut* bewisar. præt. bewist, G. 19:19. 1 S. 24:18. Eph. 3:11.
bewågen, *benignus, benevolus, favens, propensus, pronus, beneficus.*
bewågenhet, *benevolentia, benignitas, favor, gratia, beneficentia.*
bewäpnad, *armatus, armis instructus,* L. 11:21.
bewäpnar, *armo, arma induo, armis munio.*
beängstar, beängstigar, *arcto, vexo, ango, affligo.*
bi, *apis.* bijn, *apes,* D. 1:44. Ps. 118:12. biet. S. 11:3.
| **bistock**, *alveare, alvearium, mellarium.* s. 65:2
biswerm, *examen apum.*
bibeholler, *servo, conservo, sartum tectumqve habeo.*
Bibel, *Biblia, sacer codex.*
bibliothec, *bibliotheca, suppellex libraria.*
biblisk, *biblicus.*
bicht, *confessio.*
bichtar, *confiteor.*
bichtfader, *confessionarius.*
bidar, *maneo, remaneo, moror, expecto,*

7. bewahr: Sk1. || 12. εμπλεκεθαι: εμπλικεθαι L. || 14. *flexibilis*: *flexilis* Sk1. || 19. *pondens*: Sk1. || 27. *annuo*: *adnuo* Sk1. || 29. 2 Thes. 1:5 rättat efter Sk1. || 29f. A. 1:3 rättat efter Sk1.
1. *persto*: Sk1; *prodo*: Sk1. || 8. *benevolus*: Sk1. || 14f. *armis munio*: *armis instruo* Sk1. || 18. Ps. 118:12 rättat efter Sk1. || 26. artikeln **biblisk**: Sk1. || 30. *remaneo*: Sk1.

præstolor, operior, cunctor, 2 K. 7:9. Ps. 38:16. Es. 30:18. S. 12:14. hafwa bidit, Dom. 3:25. Job. 32:4,11,16. *imperat.* bida, Es. 28:10,13.
bidiande, *precatio,* 2 Chr. 6:19. Ps. 55:2.
biddare, *qvi pro pau<peribus eleemosynam precatur,* gl. K. ordn. *p.* 92.a.>
bidiar, bidias före, *vide* bider, *precor, obsecro, oro,* Job. 9:15. 40:22. låta bidia sig, Es. 19:22. wi bidias före, 1 Cor. 4:13. *imp.* bidier, Jud. 8:31.*ss.*
biebbar, *oggannio*, *adlatero.*
biebbare, *blatero,* βεβηλος.
bieffs, *lacinia.*
bielke, *trabs, tignum,* M. 7:4. *obliq.* bielka, L. 6:41. *pl.* bielkar, 1 K. 6:6. Pr. 10:18. bielcke, M. 7:4,5.
bielckelag, *contignatio.*
biella, biellra, *tintinabulum, crotalum, crepitaculum, nola,* Ex. 28:33.*ss.* 2 S. 6:6. S. 45:11. 1 Cor. 13:1. *plur.* bielror. 2 S. 6:5. S. 45:11.
biert, *nitidus, splendidus, coruscus, eminens.*
bieße.
bifall, *assensus, assensio*, *consensus, consentio, suffragium, suffragatio.*
bifaller, *assentio, assentior, consentio, suffragor, probo, approbo, astipulor*, *annuo.*
bifogar, *annecto, connecto, adjungo, copulo.*
| **bikubb**, *examen apum.* s. 66
bila, *securis, <bipennis.> pl.* bilor, Ps. 74:6.
bild, *v.* beläte.
bildthuggare, bildsnidare, *statuarius, sculptor, statuarum artifex.*
bilegger, *compono, finio, intercedo.*
bill, plogbill, *vomer.*
billig, *æqvus, moderatus, justus.*
billighet, *æqvitas, moderatio.*
billigt, *fas, par, æqvum.*
biltog, *proscriptus, exul, in exilium projectus.* giör biltog, *proscribo, in exilium ejicio, v.* Schib. C. 17:§:5. *p.* 314.b.
biläger, *nuptiæ, thalami solemnia.*
bilära, *doctrina secundaria,* Förrsp. Eph.
bilöpare, *juxta currens.*
binder, *ligo, vincio,* 1 S. 25:13. *præt.* bandt, Joh. 13:4.
binder igen, *revincio, religo.*
binder in, *compingo.*
binder om, *circumligo, obligo.*
binder ihop, *colligo, are, adstringo, constringo, compingo.*
binge, *lacus, repositorium, septum in granario.*

2. Es. 30:18: Sk1; bidit: bidt Sk1. || 5. Ps. 55:2 rättat efter Sk1. || 6f. *peribus* … *p.* 92.a: hand 2. || 7. *p.* 92.a: *p.* 93.a. L. || 8. *vide* bider: Sk1. || 9f. 40:22 … 19:22: Sk1. || 15. *obliq.*: *acc. abl.* Sk1. || 17. bielcke, M. 7:4,5: Sk1. || 18. **bielckelag**: **bielkelag** Sk1 och Sk2. || 19. biellra: bielra Sk1 och L. || 21. 1 Cor. 13:1 rättat efter Sk1. || 21f. 2 S. 6:5. S. 45:11: Sk1. || 28. *assentio: assensio* L.

1. *astipulor*: *adstipulor* L || 5. *bipennis* rättat efter Sk1, St och L, U *pipennis*; *pipennis*: hand 2. || 14. *exul*: Sk1. || 15. giör: giöra Sk1. || 17. *thalami* rättat efter Sk1, U *talami*. || 20f. *præt.* bandt, Joh. 13:4: Sk1. || 26. *compingo*: *conjungo* L. || 27. **binge**: **binga** L.

bisetter, *repono, sepono, seqvestro pono.* bisetter lik, *funus duco, funeri exeqvias facio.* bisettning, *funeris primæ exeqviæ.*
bisitter, *assideo.*
5 **bisittiare**, *assessor.*
biskop, *episcopus, sacrorum antistes,* A. 20:28. Phil. 1:1. 1 Tim. 3:2. 1 Pet. 2:25.
biskopsdöme, *episcopatus.*
biskopsembete, *munus episcopale*, 1 Tim.
10 3:1.
biskopzhatt, *infula, mitra episco<palis>.*
biskopzkupa, *infula, peplus.*
s. 67 | **biskopzmößa**, *mitra.*
biskopzstaf, *pedum episcopale, lituus.*
15 **biskugge**, *umbra refracta.*
bislåpare, *concubinus.*
bislåperska, *concubina, pellex.*
bisman, *v.* besman.
bispringer, *succurro, subvenio, opitulor,*
20 *opem, auxilium fero.*
bister, *truculentus, ferus, horridus, horribilis, asper, horrendus, trux, sævus.* bister dag, Joël. 2:2. såg bistert vt, Ps. 107:40.
bisterhet, *asperitas, feritas, crudelitas, tru-*
25 *culentia.*
bistock, *alveare, mellarium.*
bistånd, *auxilium, opus, -era,* Ex. 23:1. R. 16:2. giöra bistånd, *adsum, opitulor, succurro, opem fero, assisto, subvenio.*
biståndig, *opem ferens, succurrens, subveniens,* Job. 26:1. Es. 44:2. 2 M. 11:13. wara enom biståndig, *assistere, auxiliari alicui,* W. 19:22.
biswerm, *examen apum,* Dom. 14:8.
bit, *lucella, fragmen.*
bitas, biter, *mordeo, morsu peto,* G. 49:17. O. 23:32. Es. 43:2. Gal. 5:15. biter lepparna, *incido, mordeo labra,* O. 16:30. är bitin, N. 21:8.*s.*
biter emot, *remordeo, repeto mordentem.*
biträde, *assensus, consensus, suffragatio, suffragium.*
biträder, *assentio, consentio, suffragor, approbo.*
bitter, *amarus, acerbus, acer, acris, amarulentus,* G. 26:35. 50:10. Ex. 1:17. Col. 3:19. bittra tårar, *acerbæ lacrymæ,* T. 7:13.
| **bitterhet**, *acerbitas, amarities, amaritu-* s. 68
do, amaror, 1 S. 15:32. Eph. 4:31.
bitterlig, *acerbus,* Jer. 31:15. Psb. 102:1.
bitterliga, *acerbe, amare,* Es. 22:4. 33:7. Ez. 21:6. L. 22:62.
bittida, *mane, mature,* 2 S. 3:35. Ps. 5:4. O. 1:28. 7:15. Pr. 10:16. M. 20:1. bittida dags, G. 29:7. J. 6:4. bittida och sehnt, Sir. 38:28.
biuder, befaller, *mando, jubeo, præcipio, impero. præt.* böd, G. 3:17. *cum dat.* G.

3. *exeqviæ*: *exseqviæ* Sk1. || 8 och 9. **biskops**-: **biskopz**- Sk2. || 11. **biskopz**-: **biskops**- Sk1 och L; *palis*: hand 2. || 12. **biskopz**-: **biskops**- L. || 13 och 14. **biskopz**-: **biskops**- St och L. || 17. *pellex*: Sk1. || 24f. *truculentia*: L.

5. Dom. 14:8 rättat efter Sk1, Sk2 och L. || 9. bitin: bittin Sk1. || 14. artikeln **biträder**: Sk1. || 20. Eph. 4:31 rättat efter Sk1. || 21. Psb. 102:1 rättat efter Sk2. || 26f. bittida och sehnt, Sir. 38:28: Sk1. || 28. befaller: Sk1.

32:19. Jud. 7:1. Thr. 1:17. 1 Tim. 1:3. wi budom, L. 9:14. hade budit, L. 7:39. *impt.* biud, G. 45:19. Es. 28:10,13. genom them kant tu biuda mig til, hwad tu förnimmer, *per eos nuntia mihi, qvod cognoscis,* 2 S. 15:36.

biuder, kallar, *invito, voco, convoco, concieo,* L. 14:16. woro bodne, *vocati erant,* M. 22:3.*ss.*

biuder emot, *repugnat, disconvenit, reluctatur.*

biuder på, falckar på, *liceor, licitor.*

biuder til, försöker, frestar, *tento, conor, nitor, molior, periculum facio.*

biuder vt, tilbiuder, *offero, exhibeo, porrigo, defero.*

biugg, *hordeum,* 2 S. 17:28. Es. 28:25. Ez. 13:19. Vpp. 6:6. biugget, Ex. 9:31.

biuggand, *messis hordeaceus,* Ruth. 1:22. 2:23. 2 S. 21:9.

biuggbröd, *panis hordeaceus,* Dom. 7:13. Joh. 6:9.

biuggkaka, *placenta hordeacea,* Ez. 4:12.

biur, *castor, fiber.*

<**biwistande**, *præsentia.*>

biwistar, *adsum, præsens sum, celebro, concelebro.*

biäler fram, *effutio, deblatero.*

biörk, *betula.*

biörklaka, biörksöta, *lacrimæ betulæ.*

| **biörn**, *ursus,* 1 S. 17:34.*ss.* O. 17:12. biörnar, W. 11:18. <Es. 59:11.> s. 69

biörnafötter, *pedes ursi,* Vpp. 13:2.

biörninna, *ursa.*

black, bleklett, *pallens, subpallidus,* Lev. 13:31. Vp. 6:8.

black, boijor, *vincula, compedes.*

blad, löf, *folium.*

blad, sida, *pagina,* <*pagella,*> J. 36:23.

bladerik, *foliosus, foliis abundans.*

bladra, *bulla.*

bladrar, *blatio*, *blatero, deblatero, effutio,* S. 21:27.

bladrare, *blatero*, *vaniloqvus,* Es. 29:24. S. 9:25.

blagarn, *linteum vilissimum, crassillimum*, *tela cannabina*, *linum crude,* S. 40:4.

blandar, *misceo, admisceo, commisceo, immisceo, confundo, committo,* Ps. 102:10. O. 26:17. S. 11:9. 12:13.

blandad säd, *mixtum granum,* Lev. 19:19. blandat korn, Es. 30:24. hade blandat, L. 13:1.

blandning, *mixtura, mistio*, *commixtio.*

blanck, *nitens, fulgens, nitidus, candidus, albicans, coruscus,* Es. 49:2. Thr. 4:7.

1. Thr. 1:17: Sk1; 1 Tim. 1:3 rättat efter Sk1, Sk2 och L. || 5. *nuntia*: *nuntiare* Sk1, *nuntiate* L. || 12. falckar: falkar Sk2; *licitor*: Sk1. || 13. frestar: frester Sk1. || 25. artikeln **biwistande**: hand 2.

1. **biörk**: **biörck** L. || 2. **biörklaka**: **biörckelake** L; biörksöta: biörcksöta L; *lacrimæ*: *lacrymæ* L. || 4. Es. 59:11: hand 2. || 7. **black**: **blek** St. || 11. *pagella*: hand 2. || 12. **bladerik**: **bladrik** St. || 16. *blatero*: *blatens* St. || 18. **blagarn**: **blaggarn** L; *crassillimum*: *crassilium* Sk2. || 19. *cannabina* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *canabina*. || 23. **blandad säd**: **blandsäd** St och L. || 24. blandat (nr 1): blandad Sk1; Es. 30:24 rättat efter Sk1. || 26. *mistio*: *mixtio* St. || 27. **blanck**: **blank** Sk1.

bleck, tunn skifwa, *lamina, lamella, bractea,* Es. 41:17.
bleck, *atramentum,* J. 36:18. 2 Cor. 3:3. 2 Joh. v. 12. 3 Joh. v. 13.
bleckhorn, *atramentarium.*
blecksmed, bleckslagare, *bracteator, bractearius, faber bractearum.*
bleckskifwa, *lamina bracteata,* Es. 41:7.
blek, *pallidus, pallens, pallidulus,* Lev. 13:49. Joël. 2:6.
blekar, *dealbo*, *candefacio*,
blekguhl, *luteus.*
blekhet, *pallor.*
s. 70 | **bleklett**, blekachtig, *pallidulus, subpallidus.*
bleknar, blifwer blek, *pallesco, albesco, expalleo, expallesco,* Jud. 6:5. Nah. 2:10. bleknade, Est. St. 4:10.
blekröd, *helvus, helvulus.*
blema, *pustula. plu.* blemor, Lev. 14:56.
blencker, *niteo, corusco*, *albico, mico,* Ps. 74:5. Ez. 21:15. *præt.* blenckte, Ez. 1:27.*s.* 2 M. 5:3. 40:3. *infin.* blenckia, Ez. 21:10.
blendning, *mixtura,* Joh. 19:39.
blendningsfolck, *turba, colluvies,* Neh. 13:3.
blick, *momentum.*
blickar, *mico, nicto.*
blid, *mitis, clemens, indulgens, placidus.* blidt, O. 14:30.
blidkar, *placo, mitigo, sedo, mollio, delineo,* G. 32:20. 1 S. 29:4. Mich. 6:6. S. 16:12. 39:8. wara blidkad, S. 39:8.
blidkas, *mitesco, mitigor, mollior.*
blidkelig, *placabilis, exorabilis, placidus, facilis.*
blidlek, *clementia, indulgentia,* Trygges. Saga, C. 1. F.
blidlåtig, *facilis, placidus, sedatus, moderatus.*
blifwande, *durabilis, perennis, perpetuus, permanens,* 1 Cor. 3:14. hafwande blifwande lif i sig, *habens vitam æternam in se manentem, h. e. jus vitæ æternæ in se permanens*, 1 Joh. 3:15. blifwande ägodelar, Ebr. 10:34.
blifwer, *fio, existo, futurus sum.*
blifwer ther wid, *firmum, ratum manet, sententia stat.*
blifwer til intet, *ad nihilum redigor, in nihilum intereo.*
blifwer wid, beholler, *teneo.*
blifwer öfwer, *supersum, resto, remaneo.*
| **blifwer**, wahrar, *duro, maneo, permaneo,* s. 71
G. 4:12. Ps. 1:5. 46:6. O. 2:21. 7:11. S. 11:16. 31:11. R. 11:23. Eph. 5:31.
blinckar, *nicto*, S. 27:25. blinkar, O. 16:30. blinkande, *nictatio.*

11. *dealbo* rättat efter Sk2 och L, U *dealbeo.* || 12. **blekguhl**: **blekgul** Sk1. || 16. **bleknar**: **blekar** L; blifwer blek: Sk1. || 17f. bleknade: Sk1.

4. wara blidkad, S. 39:8: Sk1. || 13. hafwande rättat efter L, U hafwa. || 13ff. hafwer icke ewinnerligit lif, *non habet vitam æternam in se manentem, h. e. vita æterna* (?) *jus vita æterna in* (?) *permanet*: Sk1 (i stället för text i U). || 16. ägodelar: egodelar St. || 27. (S.) 31:11: Sk1. || 29. blinkande: blinckande Sk1 och L.

blind, *coecus*, <*lumine orbus*,> M. 15:14. L. 6:39. Joh. 9:1,2,32. är blind, *cæcutio.*
blind född, *coecigenus*, Joh. 9:1,19. blindt, *coecum,* Mal. 1:7.
blindar, *v.* förblindar.
blindbock, tager blindbock, tacka, *ludus, qvo obducto capite in circum cursitantes ferimur. Adag. nubem pro Junone amplector.*
blindhet, *coecitas,* 2 K. 6:18. R. 11:25
blindnetzla, *urtica fatua, galiopsis lamium.*
blindwerck, *fascinatio, præstigia*.
blirar, *lippio.*
blirögd, *lippus, cui gramosi sunt oculi.*
blixt, *fulgur.*
blixtar, *fulgurat.*
block.
blockar, *fundo, qvatio, oppugno, arieto.*
blockhus, *propugnaculum, munimentum.*
blod, *sangvis, cruor. neutr.* G. 9:6. 37:31. Lev. 7:26.*s.* 2 K. 16:15. O. 11:17. Matth. 23:35. *et masc.* Lev. 16:17. J. 6:55. M. 20:28. Marc. 10:24. blods, G. 4:10. titt blod ware öfwer titt hofwud, 2 S. 1:16. 1 K. 2:37. theras blod ware öf*w*er them, Lev. 20:11.*ss.* Jos. 2:19. vtkräfja ens blod vtu ens hender, 2 S. 4:11. Ez. 3:18. 33:6. thet lilla barnet sade til bödelen: kiäre man bloda intet min skiorta, som min broders; ty jag får ris af min morkiär, Petrei Chrönik. Gust. 1. *p.* 4.
blodbrudgumme, *sponsor sangvi|num,* Ex. 4:25. s. 72
<**blodflöd**, *fluxus sangvinis*, Lev. 15:19, 25.>
blodfull, *sangvineus.*
blodgirig, blodtörstig, *sangvinarius, sangvinolentus, immanis, crudelis.* Ps. 55:24. O. 29:10.
blodgirughet, blodtörstighet, *crudelitas, immanitas.*
blodgång, <*hæmorrhois*, *-dis,*> *profluvium sangvinis,* Lev. 12:7. Matth. 9:20. Marc. 5:25. L. 8:43.
blodhemnare, *vindex, redemtor sangvinis,* N. 35:12. Jos. 20:3,9. blodshemnare, v.19,25,27.
blodhund, *vir sangvinum,* 2 S.16:7,8. Psb. 103:9.
blodig, *cruentus, sangvinolentus,* Es. 9:5.
blodigel, *hirudo, sangvisuga.*
blodsklimp, *grumus.*
blodkorff, *farcimen ex sangvine et farina subactum, apexabo.*
blodlös, *exsangvis.*

1. *lumine orbus*: hand 2. || 2. är blind, *cæcutio*: Sk1. || 3. Joh. 9:1,19 rättat efter Sk1. || 6. blindbock (nr 2): blindebock Sk2. || 7. *circum cursitantes*: *circumcursantes* Sk1. || 8. *Adag.*: *Adagium* (?) Sk2; *amplector*: *amplecti* (?) Sk1. || 12. *præstigia*: *præstigiæ* Sk1. || 16. **blixtar**: **blixtrar** Sk1. || 23. blods: blodz Sk1, Sk2 och L.

1. kiäre: käre St. || 3. Petrei: Petræi Sk2. || 7. artikeln **blodflöd**: hand 2; *sangvinis*: *sangvineus* St. || 14. *hæmorrhois, -dis*: hand 2. || 15f. Marc. 5:25 rättat efter Sk1. || 18. N. 35:12 rättat efter Sk1; blodshemnare: blodzhemnare Sk1, Sk2, St och L. || 24. **blodsklimp**: **blodzklimp** Sk2, **blodklimp** St och L. || 25. **blodkorff**: **blodkorf** Sk2; *sangvine* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *sangvino*.

blodrik, *sangvineus.*
blodröd, *rubicundus,* Es. 1:18.
blodsaker, *reus cædis, sangvinis,* N. 35:33.
blodsiuka, blodsot, *dysenteria, hæmorrhois.* som hafwer blodsot, *dysentericus.*
blodskam, *incestus.*
blodskendare, *incestus, a, um.*
blodskyld, *adj. necessarius, propinqvus, sangvine junctus.*
blodskyld, *substant. crimen capitis, cruentum scelus, homicidium,* H. 4:2. *pl.* blodskylder, Ps. 51:16. 106:38. Es. 4:4. blodskulder, D. 19:10. H. 6:8.
blodspilla, *cædes sangvinis effusio.*
blodspottning, blodspyende, *hæmophysis.*
blodsten, *hæmatides.*
blodstörtning, *hæmorrhagia.*
blodwite, *mulcta effusi sangvinis.*
s. 73 | **blodsdrope**, *gutta sangvinis,* L. 22:44.
blodsfrende, blodsförwant, *sangvine junctus, propinqvus, necessarius.*
blodsfrencka, *vinculo sangvinis juncta, propinqva, necessaria,* Lev. 18:6,12.*s.*
blodsplatz, *locus sangvinis,* M. 27:8.
blodsrett, *jus, poena sangvinis,* Ex. 22:2.*s.*
blodssaker, *reus sangvinis,* N. 35:33.
blodsvtgiutare, *effusor sangvinis.* blodsvtgiuterska, Ez. 16:38. 23:45.
blodsvtgiutelse, *effusio sangvinis*, Ez. 28:23. S. 22:30.
blodswerd, *pretium sangvinis,* M. 27:6.
blodåder, *vena.*
blodsåker, <*ager sangvinis*, A. 1:19.>
blodätande, <*esus sangvinis,* 1 S. 14:34.>
blodört, *tormentilla.*
bloma, *flos,* Es. 18:5. Psb. 67:3. blomor, Ex. 25:31. äggeblome, <*vitellus.*>
blomerad, *floribus ornatus, distinctus.*
blomster, *flos,* N. 17:8. Job. 14:2. litet blomster, *flosculus.*
blomstrande, *floridus.*
blomstrar, blomstras, *floreo, floresco,* G. 40:10. Ps:103:15. 92:8,13. Ez. 7:10. Psb. 86:3. på nytt, *refloreo, refloresco.*
blomwerck, *tornatura,* 1 K. 6:18.
bloß, *fax, facula, tæda,* Jud. 13:16. Job. 41:10. Es. 62:1. Dan. 10:6. S. 48:1. Vpp. 11:4.
blott, bar, naken, *nudus,* Ps. 58:3. Ebr. 4:13.
blott, idel, *merus. adverb. mere, unice, solum, tantum, tantummodo.* af blotta ondsko, *ex mera malitia,* Ps. 58:3. af blott hat, *ex mero odio,* Ez. 35:11.
blottar, *nudo, detego, aperio,* | *spolio,* Ex. 3:22. 12:36. Ps. 29:9 s. 74
blotta ens blygd, *revelare turpitudinem alicujus,* Lev. 18:6.*ss.* Ez. 22:10.

4f. *hæmorrhois* rättat efter Sk1 och Sk2, U *hæmorois.* || 10. *capitis*: *capitale* Sk1. || 15f. *hæmophysis* rättat efter Sk1, U *hæmophisis.* || 20–29. **blods**-: **blodz**- Sk2 (alla), Sk1, St och L (vissa). || 20. **blodsdrope**: -**droppe** St och L. || 27. **blodssaker**: **blodsaker** L.

1–5. **blods**-: **blodz**- Sk2 (alla), Sk1, St och L (vissa). || 5. *ager sangvinis*, A. 1:19: hand 2; *sangvinis*: *sangvinium* Sk1. || 6. *esus sangvinis,* 1 S. 14:44: hand 2; 1 S. 14:34 rättat efter Sk1. || 9. äggeblome: äggebloma (?) L; *vitellus*: hand 2? || 11f. litet blomster, *flosculus*: Sk1. || 15f. Psb. 86:3: Sk1.

blotta vt, *exhaurio, evacuo.*
blotthet, *nuditas,* N. 3:5. Ez. 35:11.
blund, *nictus oculi, minimum somni momentum.*
blundrar, *conniveo, oculos claudo.*
bly, *plumbum,* Ex. 15:20. N. 31:22. Ez. 22:18. S. 22:17. 47:20. *def.* blyd, J. 6:29. af bly, *plumbeus.* löder med bly, *plumbo.*
blyertz, *plumbago.*
blyertzpenne, *penna plumbea.*
blyfull, *plumbosus.*
blyg, *verecundus, pudibundus.*
blygachtig, *idem,* S. 42:11.
blygachtighet, *verecundia, pudor,* 1 Tim. 2:9.
blygd, *pudor, rubor, foem.* Ps. 35:26. 2 Cor. 9:4. låta ens ansichte komma til blygd, *petitionem alicujus negare,* 1 K. 2:16.*ss. nuditas,* G. 9:23. blygdennes kiött, *pudenda, verenda, velanda corporis,* Ex. 28:42. blotta, vptecka ens blygd, *revelare pudenda,* Lev. 18:6 *ss.* J. 13:22,26. beteckia sina blygd, *ignominiam tegere,* H. 2:9.
blygdealtare, *pudendum altare,* J. 11:13.
blygelig, *verecundus, pudendus, pudibundus, confusione plenus,* Ez. 16:7. 1 Cor. 12:23.
blygsam, blyglåtig, *ut* blyg, S. 26:13.
blygsamhet, blygachtighet, *pudor, pudicitia, verecundia.*
blygsamliga, blygdt, *pudice, pudenter, verecunde.*
| **blyhwitt**, *plumbago, cerussa.* s. 75
blyjes, *erubesco, pudet, confundor, dispudet,* Lev. 9:26. *inf.* blygas, *ibid.* Ez. 36:32. blyjas, Marc. 8:38. thet blyjes mig intet, 2 Cor. 7:14. jag blyjes, L. 16:13. the blygdes, 2 Chr. 30:15.
blyklimp, *massa plumbea,* Zach. 5:8.
blykula, *glans plumbea, globulus plumbeus.*
blå, *cærulus.* blå af hugg, *lividus.*
blåachtig, *subcæruleus*, *prope cæruleus.*
blåbär, *myrtilli nigri.*
blåkulla, *montes e longinqvo cærulei, item orcus, claustra Erebi.*
blåkål, *olus crispum, subcæruleum.*
blånat, <*livor*, Ex. 21:25.> *vibex,* G. 4:23.
blår, *stupa,* Dom. 15:14. Es. 1:31. S. 21:10. Asar bön, v. 46.
blåsa, watublåsa, *vesica.*
blåsa, bladra, *pustula, bulla.*
blåsande, *flatus,* Ex. 15:8. N. 10:8.
blåsandens helga sabbath, *festum vociferationis*, Lev. 23:24. *Vid.* Qvensted. *Antiq. Bibl. p.* 849.*s.* Maji *Oecon. Temp. V. T.* C. 32:§:5.
blåsbelg, *follis,* J. 6:29.
blåser, *flo, are, spiro,* Neh. 4:20. S. 43:4,18.

5. **blundrar**: **blundar** Sk2. || 21. vptecka: vpteckia L. || 22. (13:22,)26: Sk1. || 28. blygachtighet: blyglåtighet Sk1.

12. *cærulus*: *cæruleus* Sk1 och Sk2. || 13. *prope*: *prone* L; *cæruleus* rättat efter Sk1, Sk2, St, U *ceruleus.* || 16. *Erebi* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *Eribi*. || 17. *subcæruleum* rättat efter Sk2, U *subcærulum.* || 18. *livor*, Ex. 21:25: hand 2; *vibex*: Sk1; G. 4:23: Sk2. || 20. Asar bön rättat efter Sk1 och St.

præt. blåste, Ex. 15:10. Jos. 6:8.*s.* Joh. 6:18. bläste, Neh. 4:18. M. 7:25,27. blås, S. 28:14.
blåser af, *deflo.*
blåser bortt, *difflo.*
blåser emot, *reflo, respiro.*
blåser samman, *conflo, conspiro.*
blåser vp, *inflo.*
blåser vnder, *sufflo.*
blåser vt, *efflo, exhalo, exspiro.*
blåser vti, på, *inflo.*
blåses vp, *inflor, intumesco.*
bländning, *mixtura, mixtio, commixtio*, Joh. 19:39.
s. 76 | **bläncker**, *v.* blenker.
bläser, *flo.* jag skal bläsa til them, Zach. 10:8.
bläst, *flatus,* Ps. 18:16. W. 13:12.
blödande, *sangvine suffusus,* Ez. 35:6.
blöder, *sangvino, sangvinem mitto,* 2 M. 14:45. Psb. 51:2.
blödig, blödsint, *mitis, mollis. misericors, tener,* O. 10:29. 14:28. J. 51:32. S. 22:22. Psb. 86:2. blödigt hierta, *molle cor*, D. 20:3. 2 Chr. 13:7.Job. 23:16.
blödighet, *mollitia*, *mollitudo, misericordia, teneritas.*
blödigt, *molliter, tenere.*
blöija, *linteum, linteolum, lodix, lodicula.*
blöt, *mollis, tener.* blöta ostar, *casei molles,* 1 S. 17:18.
blöter, *mollio, macero.* giör blött, Ps. 65:11.
blöthet, *mollities, mollitia, mollitudo, teneritas.*
blöting, *mollis, effœminatus.*
blötögd, *lusciosus, lippiens.*
bo, *habitatio, sedes, domicilium.* setter bo, *sedem fortunarum figo.* fogelbo, *nidus, nidulus.*
bo, *habitare,* R. 7:17.*ss.*
bock, *hircus, caper, hædus,* G. 30:35. 38:27. *plu.* bockar, J. 30:8. *defin.* bockarna, O. 27:26. *etiam instrumentum, bellicum, catapultæ, aries,* Ez. 21:22. 26:29. liten bock, *hædulus, hædillus.*
bockablod, *sangvis caprinus,* Es. 34:6. Ebr. 9:12.
bockeskinn, *pellicula hædina.*
bockstall, *hædile caprile.*
bod, kornbod, *horreum, penarium, repositorium,* Es. 13:20. *item taberna.*
bod, bud, *mandatum, præ|ceptum, jussus,* s. 77
Ex. 15:26. Jud. 5:19. O. 1:8. Dan. 6:15. L. 1:6. 2:1. 1 Joh. 5:3. gå af ens bod, *præterire alicujus mandatum,* L. 15:29.
bod, bodskap, *nuntius, legatio, internuntius,* O. 13:17. L. 7:44. *defin.* boden, G. 32:6. 49:33. hender bodet. bära enom bodskap, *renunctiare,* Tob. 8:15. giöra enom bod om en ting, *annuntiare alicui aliqvid,* A. 12:17.

4. **blåser bortt**, *difflo*: Sk1. || 13. Joh. 19:39: St. || 14. blenker: blencker Sk1, St och L. || 25. *mollitia*: *mollities* L. || 29. blöta ostar: blötostar St.

8. *nidulus*: St. || 9. artikeln **bo**, *habitare*: Sk2. || 15. Es. 34:6 rättat efter Sk1. || 17. **bockeskinn**: **bockskinn** Sk1. || 18. **bockstall**: **bockestall** Sk2. || 26. *defin.*: Sk1. || 27. hender (?) bodet: sent tillägg av J. Sw. || 27f. bära enom bodskap … Tob. 8:15: Sk1.

bodar, *nuntio*, *annuntio*, *internuncio, denuntio*, L. 2:5. *præt.* bodade, M. 12:49. L. 13:1.
bodbärare, bodskap, *nuntius*, *legatus*, *nunciatio,* Es. 52:7.
bodkafle, *pertica nuntia*, *baculus nuntiatorius. v.* Renhielm *in* T. Sag.
bodord, *verba præceptorum,* 2 Chr: 14:4. S. 45:6. R. 7:9.*ss.* Ebr. 9:19. 7:16. i bodordom, Eph. 2:15.
bodskap, *nuntius*, *legatio,* 2 S. 18:26. O. 13:17. 16:14. 1 Joh. 3:11. bära godt bodskap, *bona, læta annuntiare,* T. 8:15.
bof, bofwe, *nebulo, neqvam, scelestus,* 1 S. 20:30. *Not. in* N. 22:8.
bofwestycke, *scelus, facinus, neqvitia, probrum.*
bog, *armus,* Lev. 7:32.*s.* N. 18:18. 1 S. 9:24. bogen *in accus.* D. 18:3. *flexura,* Neh. 3:24.
bogaskytta, *sagittarius, arcitenens. pl.* bogaskyttor, Es. 66:19. J. 50:29. Am. 2:15.
boge, *arcus,* G. 9:16. 49:24. 1 S. 1:27. 2:4. Job. 29:20. Ps. 37:15. 78:59. H. 7:16. *obliq.* boga, G. 27:3. 48:22. Jos. 24:12. 2 S. 1:18. Ps. 37:14. *pl.* bogar, 1 K. 7:5.
bohag, bohagsting, *suppellex, penu, penus,* G. 45:20. Psb. 1:10.
bohagshus, *penuarium*, Es. 39:2.
bohl, *truncus, stipes, stirps,* Es. 6:13. 19:15. Ez. 31:13.
| **bohwete**, *panicum, lens, frumentum vaccinum.* s. 78
boijor, *catenæ, compedes,* Ps. 18:46. *bojæ.*
bok, bök, *fagus,* Es. 41:19. H. 4:13.
bok, *liber, codex, volumen,* B. 1:1. Vpp. 5:1.*ss. def.* boken, G. 5:1. B. 4:1. *pl.* böker, Pred. 12:12. Förrsp. Ords.
bokare, *malleus, qvo metalla contunduntur.*
bokbindare, *bibliopegus.* <*glutinator.*>
bokfrode, *doctrina, eruditio.*
bokförare, bokhandlare, *bibliopola.*
bokförråd, *bibliotheca.*
bokhylla, *pluteus, repositorium librorum.*
bokhollare, *ratiocinator*, *a rationibus. item.*
bokhwete, *frumentum, vaccinum. vid.* bohwete.
boklig, *literarius*, *liberalis.*
bokliga konster, *artes liberales.*
boklåda, *bibliotheca, libraria, taberna librorum.*
boklärd, *literatus, eruditus.*
bokskåp <*arca libraria.*>
bokstaf, *litera,* M. 5:18. R. 7:6. 2 Cor. 3:6. *s. pl.* bokstäfwer. L. 23:38. Ebr. 5:12. Vormii *Lit. Runic.* C. 1.

1–6. (-)*nunt-*: (-)*nunc-* (6 ggr) Sk1. || 1. *internuncio*: Sk1. || 4. bodskap: Sk1. || 4f. *nunciatio*: Sk1. || 12. godt: gott L. || 16. **bofwestycke**: **bofstycke** Sk1. || 18. **bog**: **boge** St; N. 18:18 rättat efter Sk1. || 23. (Ps.) 78:59: Sk1. || 28. *penuarium*: *penarium* Sk2. ||
3f. *frumentum vaccinum*: Sk2. || 5. *bojæ*: Sk2. || 12. *glutinator*: hand 4. || 15. artikeln **bokförråd**: sent tillägg av J. Sw. || 16. **bokhylla**: **bokhill** Sk1. || 17. *item*: Sk1. || 18. **bokhwete**: **bokwete** St. || 20. *literarius*: *librarius* L. || 25. *arca libraria*: hand 2.

bokstol, *pulpetum, pluteus.*
boktryckeri, *officina typographica.*
boktryckiare, *typographus, typotheta.*
bokwet, *scientia literarum, eruditio, doctrina.*
bol, *sedes, habitatio, mansio.*
bol, *truncus, stipes, stirps, caudex. v.* bohl.
bolar, *scortor, adulterium committo.* hafwer bolat, G. 38:24. J.3:1. *inf.* bola, O. 7:18.
bolare, *adulter, scortator, stuprator,* 1 Cor. 5:11. 6:10. bole, *idem. obliq.* bola, J. 3:20. *pl.* bolar, J. 3:1. H. 2:5. 7:13.
bolby, *pagus principalis.*
s. 79 | **bold**, *potens, strenuus, fortis, insignis. v.* Speg. *Glossar.*
bolde, *ulcus, vomica. v.* böld.
bole, *adulter. obliq.* bola, Jer. 3:20. *pl.* bolar, *v.* 1. Hos. 2:7,13. *pl.* bolare, v. 10.
boleri, *adulterium, fornicatio, stuprum,* G. 38:24. H. 4:11. Gal. 5:19. drifwa boleri, *adulterium committere,* 1 Cor. 10:8.
bolerisande, *spiritus fornicationis,* H. 4:12.
bolersk, *adulterinus, stuprosus,* S. 26:12.
bolerska, *adultera.*
bolgeting, *crabro*, *vespa.*
boll, *pila.*
bollhus, *palæstra.*
bolmört, *hyoscyamus.*
bolna, *exulcerari.*
bolstad, *sedes, habitatio, domicilium, prædium*, Joh. 4:5.
bolster, *pulvinar, culcitra, pulvinus.*
bolwerck, *munimentum, munitio, propugnaculum,* Es. 29:3,7. *ubi vetus habet* bohlwerck, *bene,* D. 20:19.*s.* Pr. 9:14. Ez. 4:2. Dan. 11:5. 1 M. 11:20. bollwerk, 2 K. 24:10. *male.*
bom, *claustrum, repagulum,* Job. 38:10. O. 18:19. S. 28:28. *pl.* bomar, D. 3:5. 1 K. 6:21. Ez. 41:25.
bomb, eldkula, *globus igneus*. bombarderskep <*palenda incendiaria*>.
bomercke, *insigne, signum familiæ.*
bomolja, *olivum,* Lev. 24:2.
bomvll, *xylinum, gossipium, leuconium.*
bomvllslerefft, *linum xylinum.*
bonad, *peristroma, velamen, stragulum, ornatus.*
bonat, *habitaculum,* Ex. 27:9,11.*ss.*
bondachtig, *rusticus, a, um, rusticanus, agrestis.*
bondachtighet, *rusticitas, inurbanitas.*
bondarbete, *rusticatio, rusticatus, villicatio.*

3. **boktryckiare**: **boktryckare** Sk2. || 6. *habitatio, mansio*: Sk1. || 7. **bol**, *truncus, stipes*: Sk1 (lik i U). || 12. (H.) 7:13: 7:12 Sk1 (båda fel). || 14. *strenuus* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *strenus*. || 17. artikeln **bole**: Sk1. || 20. Gal. 5:19 rättat efter Sk1. || 25. *crabro* rättat efter Sk1, U *crabra*, *crabrone* (?) Sk2.

1. artikeln **bolmört**: Sk1. || 3f. *prædium* rättat efter Sk1, U *predium*. || 6. **bolwerck** rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U **bolverck**. || 11f. O. 18:19 rättat efter Sk1. || 15. *palenda incendiaria*: hand 2; *palenda*: *navis* St. || 16. **bomercke**: **bomerke** Sk1. || 19. **bomvllslerefft**: **bomvlslerefft** Sk1.

s. 80 | **bondas**, *rusticor, villicor, patremfamilias ago.*
bondbygd, *rus.*
bonddreng, *juvenis rusticus, agrestis.*
bonde, *rusticus, paganus, agrestis, <ruricola,> villicus. pl.* bönder, Dom. 5:7:11. *maritus,* O. Petri Handb. *p.*15.
bondeby, *pagus, rusculum, vicus, villa.*
bondhustru, bondkäring, *rustica.*
bondpiga, *puella rustica.*
bondtylp, se bondachtig.
bong, *tumultus,* gl. Es. 9:5. Psb. 39:1.
boning, *habitatio, sedes, habitaculum, domicilium, ædes,* D. 26:15. 2 Chr. 29:6. *pl.* boningar, 1 K. 10:5. Joh. 14:2.
boningahus, *ædes habitationis,* Lev. 25:29.
boningssäte, *habitaculum*, *sedes,* 2 Chr. 6:30.
boqwinna, *mater familias, uxor,* S. 26:2.
bor, *habito, sedem habeo. præt.* bodde, Ex. 2:15. 2 K. 4:38. blifwa boende, Joh. 14:23.
bor tilhopa, *cohabito.*
bor vti, innebor, *incolo, inhabito, teneo.*
borande, *terebratio, perforatio.*
borar, igenomborar, *perforo, terebro, perterebro,* Ex. 21:6. Ps. 22:17. igenomborad, Job. 30:17.
bore, borare, *terebra.*
bord, *mensa, abacus,* Ex. 25:23. Ps. 23:5. 1 Cor. 10:21. duka bord, *sternere mensam.* gå til bords, L. 7:37. sittia til bords, *accumbere mensæ. de ratione accumbendi veterum apud judæos, græcos et latinos. vid.* Wallæum *et* Salmas. *in* Joh. 13:23. Dietr. *Illust. N. T. ad vocem* ανακειμαι, *p.* 95.
bordlexa.
| **bord**, sida på skepet, *extrema ora, vel labrum navis, sublimiora tabulata.* s. 81
borda, *labrum in vestimento,* Ex. 28:32. *plur.* bordor, Es. 3:23.
bordar, *acupingo.*
bordduk, *mappa.*
bordwen, *amicus mensæ,* S. 6:10.
borg, *munitio, munimentum, arx, propugnaculum, foem. qris,* 2 S. 5:17. Dan. 6:18. 1 M. 1:35.f. 6:26. 12:38. på borgenne 2 S. 5:9. the hade borgena inne, 2 S. 5:7. 1 M. 3:45. *plur.* borger, N. 30:10. Es. 13:22. Ez. 25:4.
borgar, *mutuo, do mutuum, sumo, mutuor, credo*, D. 15:2. 24:10. Ps. 37:21. O. 22:7.
borgare, *civis, oppidanus, municeps*, J. 33:10. L. 15:15. 19:14.
borgarehus, *domus civis,* J. 39:8.
borgarerett, *jus civitatis, jus municipale.*
borgareskap, burskap, *civitas, societas civilis, jus civitatis,* A. 22:28. Eph. 2:12.

1. *villicor* rättat efter Sk1 och Sk2, U *vellicor*; *patremfamilias*: *paterfamilias* L. || 5f. *ruricola*: hand 2. || 9. bondkäring: bondakäring L. || 17. **boningssäte**: **boningzsäte** Sk2; *habitaculum*: *habitationis* Sk1. || 28. **bore** rättat efter Sk1 och L, U **börr**, Sk2 och St **borr**.

3. bords: bordz Sk1, Sk2, St och L (2 ggr). || 3f. *accumbere*: *discumbere* Sk1. || 8. **bordlexa**: sent tillägg av J. Sw. || 9. **bord**, sida rättat efter Sk2 och L, U **bord-sida**. || 10. *sublimiora* rättat efter Sk2, St och L, U *sublimioræ*. || 11. **borda**: **borde** St och L. || 13. **bordar**: **borderar** Sk2. || 17. *qris.* (?): Sk1. || 18. på: Sk1.

borgen, *sponsio, vadis, vadimonium.* går i borgen, *spondeo, fidejubeo, præsto, fidem meam intersero, <interpono, vadis sum,>* Job. 17:3. O. 11:15. S. 8:16.
borgerlig, *civilis.*
borgmestare, *consul,* 1 K. 22:26.
borgning, *mutuum, mutuatio.*
borre, *carduus.*
borrug, *morosus, difficilis, iracundus.*
borst, *seta.*
borstar, *pecto.*
borste, *<penicillus, peniculus, peniculum.>*
borstig, *setosus, <setiger,> hirsutus, hispidus.*
bort, *procul, in diversum,* O. 4:24. L. 2:37. *vel potius,* bortt. J. 3:6. Zach. 2:4. L. 8:29.
s. 82 | G. 45:17,28. H. 4:15. L. 15:13. borttåt, J. 41:17. Hag. 4:11. Z. 14:8. longt bortt, *procul, peregre.* bortta, hafwa tin welsignelse bortta, *abstulit benedictionem tuam,* G. 27:35.*s.* jag wil wenta ther bortta, *ibi exspectabo,* N. 23:15. bortto wara, blifwa, 1 S. 4:22. Neh. 17:12. Esth. 4:17. Ps. 35:22. 71:12. O. 11:7. bortta blifwa, N. 24:20. 27:4.
bortblåser, *a vento abigitur,* H. 13:3. W. 5:14.
bortbryter, *excido,* Am. 3:14.
bortbär, *deporto, aufero, tollo.*
bortdrifwer, *abigo, depello, extrudo,* Ps. 36:13.
bortdöljer, *abscondo,* Ps. 30:8.
bortfahlnar, *marcesco,* Es. 64:6.
bortfaller, *delabor, decido, item deficio, animo linqvor.*
bortfar, *abeo,* Pr. 5:14.
bortfeller, se bortslepper. *amitto, mitto, dimitto.*
bortflyter, *diffluo,* Es. 5:20. 16:2.
bortfräter, *absumo, consumo, abedo, exedo,* Lev. 15:3. Am. 7:2. hafwer bortfrätit, N. 12:12.
bortförer, *aufero,* Ps. 1:4.
bortgifwer, *dono, trado, elveo*, J. 24:8.
bortgång, *abitus, discessus.*
bortgår, *abeo, discedo, vado,* G. 5:24. Joh. 16:7.
bortgömer, *abdo, abscondo,* Job. 23:17. J. 13:6.
borthefwer, *projicio,* Zach. 12:3.
bortjagar, *pello, depello, propello, profligo.* Ez. 14:15.
bortkastar, *abjicio, rejicio,* R. 11:1. Gal. 2:21.
bortkastelse, *abjectio, rejectio,* R. 11:15.
bortlegger, *pono, depono, repono.*
bortlöper, *transeo, aufugio.* W. 5:10.
bortmister, *amitto, perdo,* | *jacturam facio.* s. 83
bortröfwer, *cum* a *et* e, *deprædor,* Col. 2:8. Ez. 7:21. *spolio.*

3. *interpono, vadis sum*: hand 2. || 5. **borgerlig**: **borgelig** L. || 12f. *penicillus, peniculus, peniculum*: hand 2. || 13. *setiger*: hand 2. || 15. **bort**: **bortt** L. || passim ms. s. 82–84. **bort-**: **bortt-** L. || 19. hafwa: hafwer Sk2.

1. Ps. 30:8 rättat efter Sk1. || 6f. *amitto, mitto, dimitto*: St. || 13. *elveo* (?): Sk1. || 25. *repono*: *removeo* L. || 29. *cum* a *et* e: Sk2. || 30. *spolio*: Sk2.

bortrycker, *rapio, abripio.*
bortryker, *in fumum abeo*, Zeph. 2:2.
bortrymmer, *aufugio.*
bortreddar, *exterreo,* Es. 33:4.
bortröfwar, *spolio,* Ez. 7:21. Col. 2:8.
bortsender, *mitto, abmitto, ablego, amando.*
bortsiuncker, *subsido,* Es. 19:5.
bortskemmer, *corrumpo, perdo, vitio.*
bortskencker, *dono, largior, elargior.*
bortskickar, *mitto, emitto, ablego, amando.*
bortskrapar, *abrado,* Ez. 5:11.
bortskuffar, *depello, extrudo, detrudo, deturbo.*
bortskär, *abscindo, amputo, decido,* 1 S. 24:12.
bortsköljer, *abluo.* hafwer bortskolt, Job. 22:16.
bortslepper, *mitto, amitto, dimitto.*
bortsliungar, *funda ejaculor,* 1 S. 25:29. J. 10:18.
bortsläper, *traho, abstraho, abripio,* J. 15:3. Mich. 1:7.
bortsnappar, *surripio, subduco, suffuror, suppilo.*
bortsomnar, *obdormio, obdormisco,* Ps. 13:4.
bortsopar, *everro, deverro, scopis disjicio.*
bortspiller, *perdo, deperdo, defluere patior, profundo, effundo,* Joh. 2:15.
bortstiäl, *furor, suffuror, furto subduco, surripio.* är bortstolen, G. 40:15.
bortstäder, *dejicio,* Vp. 2:5.
bortsäljer, *vendo,* Ebr. 12:16.
bortt, *v.* bort, borto, *procul, in diversum,* L. 15:4. bortt thet, *absit, Deus prohibeat,* G. 18:25. 2 S. 20:20. | R. 3:31. är bortto, så s. 84
är jag bortto, *absum.* blifwer jag bortto, *si periero, peribo,* Esth. 4:17. longt bortt, *procul, peregre.*
borttagen, *paralyticus,* M. 8:6. *acc.* borttagna, Matth. 4:24. borttagninna, 9:2.
borttager, *abripio, tollo, aufero, adimo,* Job. 32:22. R. 11:27.
borttappar, *amitto, perdo,* M. 10:39. L. 15:8.
borttorckas, *aresco, marcesco, exarefio, exaresco, exsiccor,* Ps. 22:16.
bortwelter, *avolvo,* Pr. 10:9.
borttwinar, *tabesco, contabesco, marcesco.*
bortwender, *averto, abalieno,* Job. 12:20.
bortwiker, *declino, deflecto.*
bortwisnar, *marceo.* bortwisnad hand, *manus arida,* M. 12:10. Marc. 3:1.
bort åt, se bort. the drogo bort åt, Jer. 41:17.
boskap, *pecus, oris, pecus, udis.* Jud. 11:11.

2. *abeo*: *abit* L. || 4. **bortreddar**: **borträddar** Sk1. || 14. *detrudo*: Sk2. || 18. bortskolt: -skölt Sk2 och L, -sköldt St. || 18f. Job. 22:16 rättat efter Sk1. || 21. *funda* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *fuda*. || 29. *scopis*: Sk1.

5. **bortstäder**: **bortstöter** Sk1. || 7. borto: bortto Sk1. || 8. bortt thet: bort thet St. || 10. *absum*, blifwer jag bortto: Sk1. || 17. **borttappar**: **borttapar** Sk1. || 21 och 23. **bort-**: **bortt-** Sk1 och L. || 27f. the drogo bort åt, Jer. 41:17: Sk1.

G. 46:34. 47:17. stor boskap, *armentum.* giöde boskap, *altile.* M. 22:4.

boskapzsiuka.

boskiffte, *partitio matrimonii*, *divisio hæreditatis.*

bosliten.

boß, *gluma, stramenta,* gl. Job. 21:18.

bostelle, *sedes, statio, domicilium, mansio.*

bosyn, *lustratio rei familiaris, recensio suppellectilis.*

bosyner, holler bosyn, *domum lustro, supellectilem recenseo, rem familiarem perscrutor*, *censum ago.*

bot, böter, *mulcta.*

bot, bätring, *poenitentia,* Ebr. 12:17. giöra bot, *poenitentiam facere,* Job. 42:6. 2 Cor. 12:21. Vpp. 9:21. bot och bätring, Manass. v. 7. *vid.* Schibb. C. 12:§:15.

bot, medel emot, *remedium, medela, medica|men, pharmacum.*

botande, *curatio, sanatio.*

botar, råder bot på, *sano, curo, medeor, resarcio, medicor,* G. 20:17. L. 9:1. bota siukdom, M. 4:23. bota nät, M. 4:21. bota hus, 2 K. 12:5.*ss.* land, 2 Chr. 7:14. bota ens lusta, W. 19:12.

boting, *res familiaris, suppellex, vasa domestica,* G. 31:37. B. 6:58. M. 12:29. L. 17:31.

botlöst, *insanabilis, perditus, immedicabilis.*

botn, *fundum, solum,* Ex. 29:12. Job. 36:16. Ps. 69:3. botnen, 1 R. 7:2. Cant. 3:10. *pl.* botnar, G. 6:16. triggia botna högt, Ez. 42:6.

botnalös, *fundo carens, immensus*, Förrsp. Hagg. botnalöst diup, *barathrum, abyssus.*

botpsalm, *psalmus poenitentialis.*

botyg, v. boting, N. 19:15,18.

boutel, flaska, *ampulla, lagena, lagunculа.*

boy, *pannus crassior, subdititius.*

bracht, *adductus, perductus, delatus, permotus.* bracht om lifwet, *enecatus, extinctus, interemtus.*

bracka, *foemorale, subligar, subligaculum.*

brackstut, *supplicium caudæ.*

braf, *bonus, strenuus, fortis.*

bragar, *WGoth. trepido, tremo, contremisco.*

brage, <*heros, v.* Verelii *annot. in Gotrici histor.* C. 19.>

brak, *fragor, fremitus, <strepitus inconditus.>*

brakar, *fremo, infremo, intono, fragorem edo.*

2. *altile*: St. || 3. **boskapzsiuka**: **boskapssiuka** Sk1, St, L. || 4. **boskiffte**: **boskifte** Sk2; *matrimonii*: *patrimonii* (!) Sk1. || 12f. *perscrutor* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *persecutor.* || 22. råder bot på: Sk1. || 24f. bota (3 ggr): Sk1.

4. 1 R. 7:2 rättat efter Sk1. || 5. högt: högdt St och L. || 7f. **botnalös** och botnalöst: **bottnalös** och bottnalöst: L. || 12. **boutel**: **boutell** Sk1 och L; *ampulla* rättat efter Sk1 och Sk2, U *ampula.* || 19. artikeln **brackstut**: sent tillägg av J. Sw. || 23f. *heros* … C. 19: hand 2; *Gotrici histor.*: Giötr. Saga Sk2. || 25f. *strepitus inconditus*: hand 2.

brand, wådeld, *incendium, conflagratio.* Vpp. 18:9. N. 16:37.
brand, eldbrand, *torris.* vtslecht brand, *titio,* Dom. 15:4. Ps. 102:4. Am. 4:11. Zach. 3:2.
s. 86 | **brand på säd**, brandkorn, *uredo, rubigo, ærugo, ustulago,* 1 K. 8:37. 2 Chr. 6:28. H. 2:18.
brandare, *celox, genus navigii.*
brandguhl, *luteus, luteolus, fulvus, subrufus.*
brandkorn, *uredo, rubigo,* Am:4:9.
brandstod, *stipis collecta pro reficienda domo combusta.*
brant, bratt, *præruptus, abruptus, præceps, abscissus.*
brant, bratt, *adv. prærupte,* 1 S. 14:4.
brasa, *strues ignis, focus lucidus, caminus ardens. græc.* βραζω, *ferveo.*
brasar, *lucido igne focum exstruo.*
braskande, brask, *pompa, apparatus,* W. 2:9. 1 M. 10:74.
braskar, *pompam ago, item jacto, glorior, ostento,* Psb. 87:6. 97:3. 206:7.
braxen, *prasmus.*
breck, *fractum, defectus.* breck och fehl, Förrsp. Vpp. Psb. 55:5.
breckelig, *fragilis, infirmus.*
breckelighet, *fragilitas, infirmitas.*
brecker, *frango, infringo, diffringo, contundo.*
brecker af, *infringo, item explodo, bombardam explodo.*
bred, *latus, laxus.*
bredd, bredhet, *latitudo, laxitas, amplitudo,* Ex. 25:10,17. 28:16. Eph. 3:18. Vp. 20:9. 21:16.
breder, *sterno, extendo, dilato, explico,* M. 21:8. *præt.* bredde, L. 19:36.
bredowid, *juxta*, 1 S. 5:2. Ez. 11:22. 45:6. 2 M. 11:14. | 2 S. 12:3. Ps. 113:8. bredewid, s. 87 Lev. 25:36. 1 S. 19:3. 22:8,13.
bredt, *late, laxe, ampliter.*
bref, *epistola, literæ, tabellæ,* Es. 8:1. Ez. 2:9. 2 Cor. 3:2.*s. non* breff, *vid.* Schibb. C. 1:§:22. Hiskias hölt vt brefwet för Herranom, *expandit literas*, Es. 37:14, *vide* Ravanell. *Biblioth. Sacra, voce expando,* 1:565.
brefbärare, post, *tabellarius, nuntius.*
brefwexling, *commercium literarum, literæ ultro citroqve missæ.*
bremm, *margo,* Es. 3:20.
brennjern, *cauterium.*
brenna, *nomen, adustio, æstus, ustio, febris ardens,* D. 28:22.
brennande, *ardens,* G. 43:30. Ps. 80:17. the giorde ett ganska stort brennande, 2 Chr. 16:14. *v.* Pfeif *Dub. V.* 4:50.
brennande ormar, N. 21:6. *serpentes ardentes, de tris consule* Bockart. *Hier.* P. 2. C. 3. *et* 3. Maji *Jud. div.* 1:25:4. Dieter. *Antiq. Bibl. V. T. p.* 468. Pfeif. *Dub. Vex.* 2:26.

6. **på säd**: Sk1. || 10. **brandguhl**: **brandgul** Sk1. || 13. **brandstod**: **brandstöd** Sk1. || 28. **breckelig**: **brecklig** St. || 30. *diffringo*: L.

11. Lev. 25:36 rättat efter Sk1. || 15ff. Hiskias … 1:565: Sk1. || 25. G. 43:30 rättat efter Sk1. || 27. 4:50: Cent. 42:50 L. || 29f. P. 2. C. 3 *et* 3: P. 2. 1. 3. C. 13 Sk2 och L.

brennemercke, brensår, *stigma.* brendt tekn, καυτηρισμοι, 1 Tim. 4:2. Er. Schmid. *in h. l.*

brenneoffer, *holocaustum, holocaustoma,* Lev. 1:3.*ss.* 6:9. Ps. 20:4.

brenner, *uro, ustulo, cremo, torreo,* Lev. 16:28. brend, O. 6:28. hafwer brendt, C. 1:6.

brenner in, *inuro.* hafwa brendt teken i sin samwet.

brenner vp, *comburo, exuro, concremo,* Jos. 11:9,11.

brenneßla, *urtica urens, cania, alalephe.*

brenning, *ustio,* Lev. 13:24.*ss.*

brennspegel, *speculum causticum.*

brenßle, *fomenta ignis, stipula.*

s. 88 **brenwin**, *vinum causticum,* | *vinum sublevatum*, *zythum causticum, vinum destillatum*, *vinum adustum.*

brettar vt, *in longum extendo.*

bricka, *orbis, orbiculus, pectus.*

briller, *conspicillum,* L Petr. *Dialog. p.* 54.a.

brinck, *extrema ora, crepido.*

bringa, bröst, *pectus.*

bringer, *adfero, confero, perduco, adduco.*

bringer om lifwet, *vita privo, eneco, extingvo, vitam adimo, interitum molior, procuro,* T. 12:10.

bringer på banen, *profero, in medium adfero.*

brinnande, *ardens,* 2 K. 2:11. brinnande nit, *zelus ardens*, Ez. 36:5. brinnande drakar, Es. 30:6. brinnande siö, *lacus ardens,* Vpp. 19:20.

brinner, *ardeo, flagro, æstuo, exæstuo. præt.* brann, Ez. 23:20. W. 16:22. S. 48:1.

brinner vp, *conflagro, deflagro, exuror, comburor, aduror.*

brißilja, *lignum brasiliæ.*

brist, *defectus, penuria, inopia, vitium,* D. 17:1. 2 S. 14:25. Ps. 6:9. 1 Cor. 6:6. bristerna, Pr. 1:15. hafwa brist på en ting, Ps. 34:10,11. 2 Cor. 9:12.

brist, fehl, *delictum, peccatum,* Marc. 11:25.

brister, fattas, *deficit, deest, non suppetit.*

brister sönder, *rumpor, frangor, diffringor,* Job. 18:4. S. 19:10.

brister vt, *erumpo, prorumpo, proruo,* Lev. 14:43.

bro, *pons.* liten bro, *ponticulus.*

brodd, *v.* brudd.

brodd, *clavus, claviculus.*

| **broddar**, *clavulos ungulæ infigo.* s. 89

broder, *frater,* G. 4:2. 1 Cor. 6:5. broderen, G. 13:11. 43:14. 1 Cor. 6:6. 2 Cor. 1:1. brodren, Ebr. 13:23. ibland hans brödra,

1. **brennemercke**: **brennemerke** Sk1. || 2. καυτηρισμοι: καυτηρισμα Sk2. || 5. Lev. 1:3.*ss.* rättat efter Sk1. || 7. hafwer: Sk1. || 9f. hafwa brendt teken i sin samwet: Sk1. || 16. **brenßle**: **brensle** Sk2, **brenßla** L. || 17f. *sublevatum*: *sublimatum* Sk1 || 18f. *destillatum* rättat efter Sk1, U *destilatum.* || 20. **brettar**: **bretter** Sk2; *extendo*: *distendo* Sk1. || 21. *pectus*: sent tillägg av J. Sw.

5. *lacus ardens*: Sk1. || 14. Pr. 1:15 rättat efter Sk1. || 15. (34:)10,(11): Sk1. || 16. fehl: fel Sk1. || 26. *infigo* rättat efter Sk1 och Sk2, U *infingo.*

G. 9:25. liten broder, *fraterculus.*
broderbarn, *patruelis.*
broderdotter, *neptis ex fratre.*
broderlig, *fraternus,* Ebr. 13:1. 2 Pet. 1:7.
broderliga, *fraterne.*
brodermördare, *fratricida.*
broderskap, *fraternitas.*
broderson, *nepos de fratre.*
brok, tarmlopp, *hernia.*
brok, *pudenda velanda corporis.*
brokbyxor, *foemoraliæ bracchæ.*
brokkihl, *subligaculum, subligar.*
brokot, *varius, varii coloris*, *discolor, versicolor,* G. 30:32,39. 31:8,12. 37:3. Ez. 23:15. Dom. 5:30. O. 7:16.
bromnar, *fremo. gr.* βρεμω.
brosk, brusk, *cartilago*. af brosk, *cartilagineus, cartilaginiosus.*
brott, fehl, skuld, *delictum, peccatum, culpa,* Lev. 5:7. M. 6:14.*s. foem.* L. 23:4.
brottande, *lucta, luctamen.*
brottas, *luctor, colluctor, certo, concerto, æmulor. præt.* brottades. en man brottades med honom. G. 32:24. *vid.* Schmid *in Proph. Min. p.* 413.*seqq.* Pfeif. *Dub. vex.* 1:60.
brottfelling, *epilepticus, morbo comitiali laborans.* faller i brott, *comitiali morbo infestor.*
brotzlig, *reus, culpæ convictus,* Ex. 23:21. Lev. 5:1.*s.* Ps. 34:22.*s.* S. 4:29. brotzlig til en mißgierning, Lev. 7:18. för blod, Lev. 17:4.
|**brud**, *sponsa, nova nupta,* Es. 49:18. 61:10. W. 8:2. Vpp. 22:17. *pl.* brudar, H. 4:13.*s. vid.* Ravann. *Biblioth. ad hanc vocem.* s. 90
brudabong, *strepitus nuptialis,* gl. K. ordn. *p.* 54.a.
brudahof, *festivitas nuptialis, ibid. v.* Schibb. *p.* 340.
brudbad, *nymphæum*.
brudd, *prima segetis herba,* Ex. 2:5. Marc. 4:28.
brudeseng, *thalamus, torus genialis.*
brudfremja, brudsäta, *pronuba.*
brudförare, brudledare, *paranymphus.*
brudgumme, *sponsus,* Ex. 4:25. Lev. 5:35. Ps. 19:6. Es. 61:10. Marc. 2:19.*s. obliqv.* brudgumma, Marc. 2:19. Joh. 3:29. brudgummans, *ibid. v.* Speg. *Gloss. ad hanc vocem, et in voce* gumma,
brudkammar, θαλαμος.
brudseng, *lectus genialis.*
brudskatt, *dos,* 2 M. 1:14.
brudskrifft, *epithalamion*, *carmen nuptiale.*
brudskrud, *ornatus sponsæ.*
brudstol, *sella nuptialis, connubialis*.

3. *fratre* rättat efter Sk2, U *sorore* (!). || 11. **brokbyxor**: **brok,** byxor Sk2. || 12. **brokkihl**: **brokkil** Sk1. || 19. fehl: fel Sk1.

1. **brotzlig**: **brottzlig** L; Ex. 23:21 rättat efter Sk1. || 5. (Es.) 49:18: L; Es. 61:10 rättat efter Sk2 och L. || 7. *vid.* Ravann. *Biblioth. ad hanc vocem*: L. || 12. *nymphæum* rättat efter Sk1, U *nymphærum*. || 19. Es. 61:10 rättat efter Sk2. || 23. **brudkammar**: **brudkamar** L. || 26. **brudskrifft**: **brudskrift** Sk2; *epithalamion*: *epithalamium* Sk2. || 29. *connubialis*: Sk1.

brudwisa, *epithalamium,* Ps. 45:1. Psb. 55:9.
bruk, brukning, *usus, cultus, cultura, cultio.* vr bruk kommen, *obsoletus, insolens.*
5 **brukar**, *utor, usurpo,* G. 4:12. W. 13:11. hon brukar sig på vll, *operam dat lanæ,* O. 31:13. brukar munn, *maledictis incesso, detono, intono.* brukar på nytt, *recolo.* brukar åker, *agrum colo.*
10 **brukelig**, *usitatus, svetus, consvetus, solemnis,* 2 T. 2:21.
brukning, *v.* bruk, Ex. 12:14,17. W. 15:7. R. 1:26. Col. 2:22.
bruksmestare, *magister rei metallicæ.*
s. 91 15 | **brukspatron**, *patronus rei metallicæ.*
brummar, *sono, consono, murmuro.*
brun, *puniceus, subrufus, fuscus, flammeolus.* brun och blå af slag, *lividus plagis.*
brunachtig, 1 S. 16:12.
20 **brundar**, *æstu veneris lascivire, cupidinibus furere.*
brundbock, *hircus lascivus, caper venere æstuans.*
bruneller, *prunella.*
25 **brungohl**, *sufflavus, flammeolus.*
brunröd, *spadix.* brunröd ferg, *hysginum.*
brunn, *puteus, fons,* G. 21:36. Ex. 2:15. O. 5:15. Pr. 12:6. brun, J. 2:13. S. 1:5. B. 3:12. Vpp. 19:1:2. *male.*
brunsgrop, *fovea putei,* Esa. 51:1.
brunsgräfware, *putearius.*
brunshohl, *os putei,* G. 29:3,8. 2 S. 17:19.
brunslock, *puteal.*
brunswatn, *aqva puteana, unda putealis,* N. 21:22. *ibi* brunwatn.
brunst, *æstus, ardor, calor vehemens.*
brunstig, *ardens, calens, fervidus, æstuans.*
brusande, *subst. fremitus, æstus.*
brusande, *adj. horrisonus, fremens, fervidus.*
brusar, *fremo, æstuo, ferveo,* Ps. 42:8. Es. 17:12.
bry, bryderi, *cura, molestia, turbæ.*
bry, *turbo, vexo.*
brydd, *turbatus, conturbatus, occupatus, ad incitas redactus.*
bryder, *turbo, conturbo, molestiam creo.*
bryggare, *potionum coctor.*
bryggekar.
| **bryggeketzel**, <kettel,> kar, *ahenum, in qvo cerevisia concoqvitur.* s. 92
brygger öhl, *coqvo cerevisiam etc.*
bryggia, *pons. plural.* bryggior, 2 M. 12:13. liten bryggia, *ponticulus.* slår bryggio öf-

7. *incesso*: *lacesso* Sk1. || 14. **bruksmestare**: **brukzmestare** Sk2. || 15. **brukspatron**: **brukzpatron** Sk2; *patronus*: *præfectus* Sk1. || 20. *lascivire* rättat efter Sk1 och Sk2, U *lascivere*. || 25. **brungohl**: **brungol** Sk1. || 26f. *hysginum*: Sk1.

3, 5, 7 och 8. **bruns-**: **brundz-** Sk1. || 4. **brunsgräfware**: **brundsgräfware** Sk1. || 9. brunwatn: brunnwatn L. || 12. *fremitus* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *fremilus.* || 15. Ps. 42:8 rättat efter Sk1. || 17. *turbæ*: *turba* Sk1. || 23. **bryggekar**: Sk1. || 24. kettel: hand 2; kar: L. || 25. *concoqvitur*: *coqvitur* Sk1. || 27. **bryggia**: **brygia** Sk1.

wer floden, *amnem ponte jungo.*
bryllingar, *patrueles, amitini ex patruo vel amita nati.*
bryllop, *v.* bröllop.
bryn, *ora, margo.*
brynar, *cote acuo, coticula exacuo.*
bryne, brynsten, *cos, coticula.*
brynen, *ora, prima ora.*
brynsten, *coticula*, *cos.*
bryr, *turbo, interturbo*, *conturbo, molestiam pario.*
brysam, *molestus, molestiam creans, turbidus, turbulentus.*
bryst, *pectus.* bröst, Ex. 29:26.
bryst, papp, *mamma*, *mamilla, papilla*, G. 49:25. Es. 28:9. 60:16. Ez. 16:17. Cant. 1:13.
brystarf, *justa et genuina hæreditas, patrimonium.*
brystarfwinge, *proximus hæres*, *hæres de pectore.*
brystgenges, *pectore adverso.*
bryststycke, brystlapp, *pectorale.*
brystwern, *lorica.* brystharnesk, *pectorale scutum, clypeus, thorax.* 2 Chr. 26:15. Cant. 4:4.
bryter, *frango,* Ex. 13:13.
bryter af, *confringo, infringo.*
bryter enom emot, *offendo.*
bryter neder, *diruo, demolior, solo æqvo, destruo, dejicio,* Job. 13:14.
bryter sig igenom, in*, perfringo, perrumpo,* Ex. 22:2.
bryter sönder, *confringo*, *diffringo, infringo.*
bryter sig vt, *erumpo, prorumpo, proruo.*
| **bryter lag**, förbund *etc. violo, profano,* s. 93
temero, transgredior.
bryter vp, *effringo, refringo, diffringo,* 2 M. 6:28.
bryter vp bref, *laxo vinculum epistolæ, sigillum divello, signum literis detraho, resigno.*
bryter vp läger, *castra moveo, stationem muto.*
bryter, försyndar sig, *pecco, delinqvo, prævaricor,* Es. 19:13. Ebr. 10:28. the brutto, 2 M. 6:18.
bryta sin wilja, S. 18:30. bryta enom emot, Psb. 10:3. the brytas (*trepidant*) i sina boijor, 2 S. 22:46. Ps. 18:46.
brytelse, brödsbrytelse, *panis fractio, eucharistia*, A. 2:42.
brå, bråd, *præcox*, *præceps, immaturus, citus.* brått, *cito,* M. 24:48. i brådan skilnad, *impetu qvodam inconsulto.*

2. *amitini* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *amitino*. || 3. *vel*: *et* Sk2. || 4. **bryllop**: **bryllopp** L. || 6. *exacuo* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *exauco*. || 9. *coticula* rättat efter L, U *coticola*. || 10. *conturbo*: Sk1. || 20. *hæres*: *heres* Sk1 (2 ggr). || 25f. 2 Chr. 26:15. Cant. 4:4: Sk1.

3. Job. 13:14: Job. 17:13 Sk1 (båda fel, rätt: 12:14). || 6f. *diffringo, infringo*: Sk1. || 13. *vinculum*: *vincula* Sk1. || 19. Es. 19:13 rättat efter Sk1; brutto: bruto Sk2. || 21. enom: en Sk1. || 24. brödsbrytelse: brödzbrytelse Sk1, Sk2, L. || 26. bråd: Sk1; *præcox* rättat efter Sk1, U *precox*. || 27. brådan: brådom Sk2.

brådas, *torreri,* 2 M. 7:5.
bråddöd, *mors repentina, inopina, præceps, subita.* litan. för en ond bråddöd, <**bråddör**,> *inopinæ morte opprimor, subito extingvor,* <N. 6:9.>
brådfeg, *morti immaturæ vicinus.*
brådfiken, *intempestive cupidus, avidus.*
brådsinnig, bråsticken, *præceps ad iram.*
brådsinnighet, *præceps iracundia. vid.* Schibb. C. 17. *p.* 315.
brådstörter, *præcipito, præcipitem do,* T. 9:3. 1 M. 9:37. M. 8:32. Marc. 5:13.
brådwis, *sciolus,* Förrsp. 1 Cor.
s. 94 | **bråk**, *vid.* tarmlopp, *hernia, enterocele, ramex.* som har bråk, *enterocelicus, herniosus, ramicosus.*
bråkar, *qvasso, macero, confero, contundo,* Ps. 48:8. 69:21. råbråkar, *rota* <*confringo ossa*>.
bråkast, *cito.*
bråne, *ardor, æstus, incendium,* B. 6:70.
brår på, *indolem et mores alicujus refero, formam et mores reddo, similis sum.*
bråska, *festinatio, properatio.*
bråsticken, *iræ præceps, facilis ad iram.*
bråte, *concædes, item varii generis impedimenta, sarmenta.*
brått, hastigt, brått om, *cito, repente, subito,* M. 24:48. Psb. 79:5. hafwer brått om, *festino, propero.*
bråttas, *v.* brottas.
brädd, *margo, ora, labrum,* 2 Chr. 4:5. åbrädd, *ripa amnis, littus,* Ex. 2:5. 28:26. 1 K. 7:24. *plur.* brädder, Jos. 3:15. 4:18.
bräde, *asser,* Ex. 26:15.*ss.* af all brädom, 36:22.*ss.* litet bräde, *asserculus, assula.*
brädesal, *cænaculum, asseribus constans,* 2 K. 4:10.
brädeskiul, *tegmen asserum,* S. 29:29.
brädeslår, brädetecker, *asseribus tego, assulis contego.*
brädespel, *fritillus, alveolus, tabula lusoria.*
brädewerck, *assamenta,* Ez. 27:5. 41:16.
bräkier, *balo,* T. 2:21.
bräkiande, *balatus,* Dom. 5:16.
bräklig, *fragilis*, Förrsp. Rom. f.
bräm, *fimbria, limbus, institia.*
bröd, *panis,* G. 3:19. O. 6:26. 9:5. Pr. 11:1. gå om bröd, *panem emendicare*, Thr. 1:11,19. gå effter bröd, *panem qværere,* Ps. 37:25.
bröderskap, *fraternitas, so|dalitium*, Zach. s. 95
11:14. 1 M. 12:10.
brödkorg, *canistrum, cophinus, panarium, reticulum panis.* liten brödkorg, *panariolum.*
brödkumin, *cuminum, cyminum.*

3. bråddöd: brådöd L. || 4f. **bråddör** och N. 6:9: hand 2; **bråddör**: **brådör** L; *inopinæ … extingvor*: Sk1. || 6. *vicinus*: *confinis* L. || 8. bråsticken: brådsticken Sk1. || 13. **brådwis**: **bråwis** L. || 14. *vid*. tarmlopp: Sk1. || 18f. *confringo ossa*: hand 2. || 20. artikeln **bråkast**: sent tillägg av J. Sw. || 25. artikeln **bråsticken**: Sk1.

6. af all brädom: L. || 9. **brädeskiul**: **brädeskiuhl** St. || 20. O. 6:26 rättat efter Sk1. || 22. effter: efter Sk2.

brödraförbund, *fœdus fratrum,* Am. 1:9.
brödsmola, *mica panis.*
brödstycke, *frustum panis.*
bröllop, *nuptiæ,* G. 29:22. L. 5:34. *vel* bryllop, Dom. 14:10. T. 9:3,7. 1 M. 9:37.
bröllopzdag, *nuptialis dies,* C. 3:11.
bröllopzfolck, *populus, filii nuptiarum,* M. 9:15. Marc. 2:19. L. 5:34.
bröllopzskrifft, *v.* brudskrifft, *epitalamium, carmen nuptiale.*
bröms, *oestrum, asilum, tabanus. pl.* brömsar, J. 51:27.
bröst, *v.* bryst.
bubbla, buckla, *bulla.*
buckar, *incurvo, flecto, deprimo,* Ex. 16:28. Es. 2:11. 51:23. S. 38:33.
buckel, *fibula.*
bud, *præceptum,* Ex. 16:28. *v.* bod.
budord, Ex. 24:12. Ebr. 7:16. *v.* bodord. *præceptorum,* 4:4. Sir. 45:6.
budkafle, budsticka, *bacillus nunciatorius, pertica nuncia.*
buffel, *bubulus,* D. 14:5.
bugande, *incurvatio, submissio,* Mich. 6:6.
bugar, *incurvo me, caput demitto,* G. 49:8. 1 K. 21:29. O. 14:19. S. 12:11. *præt.* bugade, G. 24:52. 33:3.*ss.*
bugdt, *flexura, flexus, curvamen, curvatura.*
bugnar, *nuto, ruinam minor, flector.*
buk, *venter, ventriculus, alvus,* G. 3:14. Jon. 2:1,2. S. 36:24. R. 16:18. går på bukenom, S. 36:20. | Lev. 11:42. *pl.* bukar, 2 Chr. 4:12. s. 96
bukbror, *rivalis.*
bukfylla, *explementum ventris, satietas.*
bukgiord, *lorum, qvo ephippium eqvo adstringitur.*
buklopp, *lienteria, dysenteria.* som hafwer buklopp, *lientericus, dysentericus.*
bukot, *promissi ventris, turgidus, tumidus.*
bukref, bukwe, *vermina, tormina,* S. 31:24. 2 M. 9:5. A. 28:8.
buksorg, *cura ventris,* Förrs. Mal.
bukt, *v.* bugdt, *flexura, flexus, curvamen, curvatura.*
bula, *tuberculum. pl.* bulor, 1 K. 7:31.
buldan, *pannus subdititius.*
bulle, *orbiculus panis, placenta.*
buller, *tumultus, strepitus, turba,* 1 S. 4:14. O. 20:1. A. 19:23. Vpp. 9:9. bulder, Job. 39:10. buldret, Es. 33:3.
bullersam, *tumultuosus, inqvietus,* gl. K. ordn. *p.* 93.b.
bullersamt, *tumultuose, turbate.*

4. *vel*: Sk1. || 6 och 7. **bröllopz-**: **bröllops-** Sk1, St, L. || 9. **-skrifft**: **-skrift** (2 ggr) Sk2. || 9f. *epitalamium, carmen nuptiale*: St. || 11f. brömsar: brömser Sk1. || 18. Ex. 16:28: Sk1. || 20. … *præceptorum* … (svårläst) 4:4. Sir. 45:6: St. || 21f. *nunciatorius* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *munciatorius*. || 28. (G.) 33:3.*ss.* rättat efter Sk1.

1f. *curvatura* rättat efter Sk1, U *curvatum*. || 3. *nuto* rättat efter Sk1, U *nutor*. || 5. går: gå St. || 6. S. 36:20: Sk1. || 8. **bukbror**: **bukbroder** Sk1. || 18f. *flexura* … *curvatura*: St. || 20. *pl.*: L.

bulrar, *tumultuor, strepo,* S. 40:13. buldrar, Job. 37:4.
bult, *tudes.*
bult, welt, *cylindrus.*
5 **bultar**, welter åkren, *complano agrum.*
bultar, *pulso, pulto, tundo.* hiertat bultar i kroppen, J. 4:19.
bunden, *ligatus, vinctus, obligatus.*
bundsförwant, *foederatus, socius.*
10 **bunck**, miölckbuncke, *vas in qvo lac coagulatur, mulctra, mulctrale.*
bungande, <*pompa*,> *solennitas cum tympano,* G. 31:27.
bunke, *mulctrum.* fotbuncke, *pelluvium.*
15 **bunt**, *fasciculus.*
s. 97 | **bur**, fogelbur, *cavea.*
burskap, *v.* borgarskap.
busar, *ruo, irruo.*
buse, *larvus, spectrum, v.* Rudbeckii *Atlant. p.* 448.
20 **buska**, fersköhl, *recentissima cerevisia.*
buske, *viburna, frutex,* Ex. 3:2,3. B. 6:70. *obliqv.* buska, Ex. 3:2,4.
buß, *cuneus, item miles ferox.*
25 **bußar**, *immitto, injicio, intrudo, infigo. vide* tußar.

butte.
butter, *morosus*, *tetricus, agrestis, stomachosus.*
butterhet, *morositas, tetritas, acerbitas, rusticitas.*
buttert, *morose, torviter, torve.*
buxbom, *buxus,* Es. 41:19. 60:13. af buxbom, *buxeus.* som bär buxbom, *buxifer.*
buxbomsskog, *buxetum.*
by, *pagus. pl.* byjar, Jos. 15:54.*ss*. L. 8:1. byar, N. 32:4.
byfogde, <*præfectus urbis, prætor.*>
<**bygd**> landsbygd, *rus,* Marc. 16:2.
bygd, *conditus, ædificatus, exstructus.*
bygger vp, *condo, ædifico, struo, extruo, architector,* Ps. 127:1. 1 Cor. 3:10:12. *præt.* bygde, G. 2:22. Neh. 3:1.*seqq.* bygger nät, *refarcio retia,* Marc. 1:19.
bygger före, *obstruo, præstruo.*
bygger ihop, lagar, *refarcio.*
byggiomestare, byggningsman, *architectus, architector*, *ædilis,* Ps. 127:1. 1 Cor. 3:10,12. Ebr.11:10. 1 Pet. 2:7.
bygning, bygnad, *extructio.*
bygning, *ædes, ædificium*, *structura,* 1 K. 5:18. M. 24:1. Marc. 13:1.*s.* 1 Cor. 3:9.

1. **bulrar**: **bullrar** Sk1, Sk2. || 5. artikeln **bultar**, welter åkren: Sk1. || 9. **bundsförwant**: **bundzförwant** Sk1 och Sk2. || 10. miölckbuncke: miölkbunke Sk1; *vas*: Sk1. || 12. *pompa*: hand 2. || 15. **bunt**: **bundt** St. || 17. borgarskap: borgareskap Sk1 och Sk2, borgerskap St och L. || 21. **buska** rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U **buske**. || 22. *frutex*, Ex. 3:2,3: Sk1. || 25. *infigo*: Sk1.

1. **butte**: hand? || 2f. *stomachosus*: Sk1. || 11. byar: byjar St; N. 32:4: Num. 32:9 L (vad rätt?). || 12. *præfectus urbis, prætor*: hand 2. || 13. **bygd**: hand 2; landsbygd: landzbygd Sk2 och St. || 14. artikeln **bygd**, *conditus*: Sk1. || 15. **vp**: Sk1. || 17. bygger:Sk1 || 18. *refarcio retia*: Sk1. || 20. lagar: Sk1. || 21. byggningsman: Sk1. || 22. Ps. 127:1: St. || 23. (3:10,)12: L. || 24. **bygning**: **byggning** Sk1, St och L; bygnad: byggnad Sk1 och St; *extructio*: *exstructio* Sk1. || 25. **bygning**: **byggnad** Sk1, St; *structura* Sk1.

bygningskonst, byggnad, *architectura, architectonice.*
bygningsman, *architectus,* 1 K. 5:18. Neh. 4:5. Ez. 27:4.
byke, byker, *v.* böke.
bylag, *totus pagus, societas pagana.*
byld, *v.* böld.
bylt, *onus, sarcina, sarcinula.*
bylter ihop, *sarcinas colligo.* mig på, *sarcinam mihi impono,* | *onero.* s. 98
byrd, *nativitas, partus, genus,* N. 1:18. 24:26. *vel* börd, Ps. 58:9. M. 1:1. vtom byrden, *effoetus, sterilis, alienus a genere, nullo sangvinis vinculo junctus.*
byrdsregister, *libellus genialogicus,* Neh. 7:64.
byrd, *labor agrestis, collectio segetum.*
byrda, *onus,* Ps. 38:5. Am. 5:11. *obliq.* byrdo, Ps. 68:20. J. 17:21. *plur.* byrdor, L. 11:46. *vel* börda,. N. 13:15,19. M. 11:20. *vide* Verelii *Lexicon. in voce* byrda. börda enom något vppå, Psb. 104:4.
byrdig, *oriundus, natus, hæres*, A. 18:2,4. *v.* bördig.
byrdman, *messor.*
byrdsman, *hæres proximus, consangvineus.*
byrdrett, *jus hæreditarium*, *jus nataliti-um, jus retractus,* J. 32:7.
byrdsskrifft, *genealogia,* Es. 2:62.
byßa, *v.* bößa.
byte, ombyte, *mutatio, permutatio.*
byte, rof, *præda, spolium, manubiæ,* N. 31:32. Hab. 2:7. arfbyte, *divisio hæreditatis*, *patrimonii partitio.*
byter, *divido, partior,* Ex. 21:55. *præt.* bytte, Marc. 6:4.
byter om, *muto, commuto, permuto, immuto, emuto.*
byting.
bytta, *urna, amphora,* Dom. 4:19.
byxor, *femoralia, bracchæ.*
byxseck, *pasceolus femoralibus assutus.*
byxsecksvhr, *horologium portabile.*
både, *ambo, uterqve,* G. 2:25. Pr. 11:6. S. 18:17. the båden, O. 27:3. T. 10:3. S. 40:19. *ss.* L. 1:6.*s. acc. plur.* båda, Eph. 2:16. *foem.* båda, G. 19:36. 26:35. Lev. 20:14. Ruth. 1:19. 4:11. 1 K. 3:18. af them bådom, Ez. 37:19. Eph. 2:14. på båda sidor, *utrinqve, ab utraqve parte.* både råd och dåd, *consilium et factum.* O. 8:14. M. 12:22.
| **bål**, *rogus, pyra, item concædes exusta.* s. 99
båld, *v.* bold.
båll, *pila*. ball, 2 M. 4:14.
bållhus, *sphæristerium.*

1 och 3. **bygnings-** : **byggningz-** Sk2. || 5. böke: böker Sk1. || 10. *mihi*: L. || 12f. byrden: börden L. || 15. **byrdsregister**: **byrdzregister** Sk2. || 21f. börda enom något vppå, Psb. 104:4: Sk1. || 23 och 26. *hæres*: *heres* Sk1. || 26. **byrdsman**: **byrdzman** Sk1, Sk2 och St. || 28. **byrdrett**: **byrdzrett** Sk2 och St; *hæreditarium*: *hereditarium* Sk1.

2. **byrdsskrifft**: **byrdzskrifft** Sk1, **byrdzskrift** Sk2. || 6f. *hæreditatis*: *hereditatis* Sk1. || 12. **byting**: sent tillägg av J. Sw. || 15. *femoralibus*: *foemoralibus* Sk1. || 16. artikeln **byxsecksvhr**: Sk1. || 21f. Ez. 37:19: Sk1. || 24. M. 12:22: Sk1. || 25. **bål**: **båhl** St.

bållspel, *lusus pilæ.*
bång *etc. vid.* bong.
bår, <*rheda, feretrum,* 2 S. 3:31.> 2 M. 9:8. *pl.* bårar, Es. 66:20. A. 5:15. likbår, *sandapila, feretrum.*
bås i fähus, *septum, statio. uniuscujusqve armenti.*
bås, smol, *pulvisculus, sordes, stipula.*
båsig, *pulverulentus, sordidutus.*
båt, *cymba, lembus,* L. 5:3. *pl.* båtar, L. 5:2. *def.* båten, M. 4:23.*s.* ge en på båten, *apage.*
båtar, gagnar, winner, *lucror, prosum, juvat,* Job. 21:15. Mal. 3:14. Psb. 33:14. 97:1. 345:5. thet båtar intet, *non expedit.*
båtnad, båtning, *lucrum, qvæstus, emolumentum,* A. 16:16,19. liten båtning, *lucellum.*
båtzhake, *harpago, contus unciatus.*
båtzman, *nauta, navita,* Ez. 27:8.
båtzmans, *nauticus, a, um.*
bäck, bäcken, *vid.* beck.
bäddar, *sterno lectum,* A. 9:34. *v.* beddar.
bäfhändt, *cui manus tremuli sunt.*
bäfning, bäfwan, bäfwande, *trepidatio, tremor, horror,* Ex. 15:15. Jud. 4:2. Ez. 12:18. Marc. 16:8. 2 Cor. 7:16. Phil. 2:12. med bäfwande, *trepide, trepidanter,* Ps. 2:11. 1 Cor. 2:3.
bäfwar, *tremo, trepido, tremisco, contremisco, horresco,* Job. 15:20. Ps. 18:16. J. 8:16. 10:10. berget, jorden bäfwade, Ex. 19:18. Ps. 18:8. the bäfwade, Ex. 15:14. tå bäfwade honom, Esr. 7:2.
bäfwer, *fiber, castor.*
bäfwergell, *castoreum.*
bägare, *v.* begare.
| **bär**, *bacca,* Es. 17:6. s. 100
bär, *porto, fero, bajulo, gesto,* Lev. 15:10. 27:6. O. 30:15. *præt.* bar, the båro. Ex. 32:6. Lev. 10:1. S. 45:22. L. 2:28.
bär afwundshat til en, *invideo, odi.*
bär bortt, vt, *deporto, exporto, effero.*
bär fram, *promo, affero, profero.* bärer fram Herranom heder, Ps. 96:7.*s.*
bär före, *præfero, prætendo,* G. 44:16.
bär sig åt, *se gerit,* 2 K. 7:12. 2 Chr. 27:2. Es. 52:5. bära sig illa åt, *male se gerere,* 2 Chr. 27:2. wisliga åt, *sapienter se gerere,* O. 17:24.
bär mig åt, *gero me, ago.*
bär til, *adfero, adporto, confero, accidit.*
bär omkring, *circumfero, circumgesto.*
bär ihop, *confero, accumulo.*
bär vp, *sustineo, suffero.*
bär vp för gilt, *v.* gillar.
bär vtföre, neder, *deorsum fero.*
bär öfwer, *transfero.*

3. *rheda, feretrum*, 2 S. 3:31: hand 2. || 8. smol: smolck Sk1, smohl St. || 9. artikeln **båsig**: Sk1. || 11. ge en på båten, *apage*: sent tillägg av J. Sw. || 21. bäcken: Sk1. || 23. **bäfhändt**: **bäfhendt** L. || 25. Ez. 12:18: Sk1. || 27. Ps. 2:11 rättat efter Sk1, St och L.

1. *trepido*: Sk1 och St. || 2. Ps. 18:16: Ps. 18:11 Sk1 (vad rätt?). || 10. Lev 15:10 rättat efter Sk1. || 11. O. 30:15: Sk1. || 13. **afwundshat**: **afwund**, hat Sk1, **afwundzhat** Sk2, **afwund** L. || 15. *affero*: *adfero* Sk1. || 15f. bärer fram Herranom heder: Sk1. || 21. artikeln **bär mig åt**: Sk1. || 22. *accidit*: sent tillägg av J. Sw. || 24. *accumulo*: *adcumulo* Sk1.

bär emot, likar mig intet, *repugnat, reluctatur, displicet.* bära sina mißgierning, Lev. 17:16. Ez. 18:19,20. sina synd, Ez. 44:10,12. skam, v. 13. bära witnesbyrd, *testimonium ferre,* Ex. 20:16. bära enom bodskap, *annuntiare,* Tit. 8:15.

bärare, *portator, bajulus.*

bärs til, *accidit, contingit, evenit, incidit.*

bätrar, botar, *emendo,* 2 Chr. 24:12. Es. 58:12.

bätrar mig, *resipisco, poenitentiam ago.*

bätre, *melior, potior, præstantior, masc. et foem.* Pr. 6:3. *neut.* O. 8:19. 15:16. L. 5:39. huru myket bätre är han? W. 13:3. bätre är tig, M. 18:8,9. thet warder bätre med honom, *convalescit,* 1 S. 16:23. Marc. 16:18. Joh. 11:12. jag är icke bätre, 1 K. 19:4. fram
s. 101 bäter, G. 12:9. M. 4:21. 11:1. bät|tre, O. 3:14. Ps. 84:11. bätre gud, *dii meliora! proh dolor!*

bätring, bot, *poenitentia, conversio,* M. 3:2,8. L. 15:7. A. 2:38. syndabätring, *idem,* Luc. 10:13. giöra bot och bätring, Manasse bön v. 7.

bätst, *v.* betst. får til bätsta, *v.* plägar, vndfår.

bödel, *carnifex, tortor,* M. 6:27. bödlarna, M. 18:34. för bodlenom, 2 M. 7:29. *vid.* Junij *Lex. ad Ulphil.*

bögd, *flexus, inclinatus.* tilbaka, *reclinatus, reclivis, retortus, recurvus.*

böijel, *arcus, flexura, curvatura.*

böijelig, *flexilis, flexibilis, mobilis,* Psb. 140:2.

böijelse, böining, *flexio, flexus, flexura, inclinatio, curvatio, curvatura.*

böijer, *flecto, inclino, curvo, moveo, obliqvo,* Ps. 33:15. J. 27:11.*s.* Eph. 3:14. *præt.* bögde sig, G. 47:31. hafwer bögdt, Job. 36:18.

böijer af, ifrå, *deflecto, detorqveo, dimoveo.*

böijer ikring, *circumflecto.*

böijer tilbaka, *reflecto, retorqveo, reclino.*

böija ens rätt, *justitiam detorqvere,* Ex. 23:6. D. 27:19. böija sig effter girughet, *declinare post avaritiam,* 1 S. 8:3.

bök, *fagus,* Es. 41:19. 60:13. af bok, *fagineus, fageus, a, um, v.* bok.

bökar, *fodio, rostro perfodio, sulco, aro.*

bökie, *<lotura> linteorum.*

bökier, *lintea lavo, abluo, colluo.*

bökling, *halec fumo duratum.*

bölande, *mugitus.*

bölar, *boo, mugio.* bölar emot, *remugio, reboo.*

böld, *ulcus, vomica.* byld, Lev. 13:18. D. 28:27. *plu.* bölder, Ex. 9:9.*s.* 2 K. 20:4. Es.

4. bära: Sk1. || 5f. bära enom … Tit. 8:15: Sk1. || 9. botar rättat efter Sk1, Sk2 och St, U båter (?). || 11. *poenitentiam* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *poenitentialem*. || 14. myket: mykit Sk1, mycket (?) St. || 17. icke: intet L. || 21f. syndabätring, *idem*, Luc. 10:13: Sk1. || 22f. giöra bot och bätring, Manasse bön v. 7: L. || 26. bödlarna rättat efter Sk1, Sk2 och L, U bödlar.

1. tilbaka: tilbakars Sk1. || 6. böining: bögning L; *flexio*: *flectio* L. || 10. sig: Sk1. || 14. **tilbaka**: **tilbakars** Sk1. || 15. **rätt**: **rett** Sk1, Sk2, St och L. || 16. effter: efter Sk2; girughet: girighet Sk1. || 18. bok: bök Sk1. || 21. *lotura*: hand 2. || 27. byld, Lev. 13:18: Sk1.

38:21. liten böld, *ulcusculum.* böld i halsen,
s. 102 | *struma.* i näson, *polypus, ozæna.*
bölja, *unda, fluctus, pl.* böljor, Job. 38:11. 41:17. Ps. 42:8. full med böljor, *undosus.*
5 **bön**, *precatio, preces, votum,* Ps. 6:10. Phil. 1:4. ödmiuk bön, *supplicatio, supplicum, obsecratio.* bidia ena bön, 1 K. 2:16:20. vphäfwa ena bön, 2 K. 19:5. Es. 37:4. bära ens bön fram för gud, J. 42:9. hör mina fattiga
10 bön, Jud. 9:17. gifwa enom hans bön, 1 S. 1:17,27. Esth. 5:8. Ps. 106:15. tillåta enom hans bön, J. 33:6. T. 7:10.
böna, *faba, p.* bönor, 2 S. 17:28. Ez. 4:9. liten böna, *fabula.* then swarta pricken
15 på bönan, *hilum.* af bönor, *fabaginus.*
bönebok, *liber precationum*, Förrsp. Ordsp.
bönedag, *dies supplicationum.*
bönepsalm, *psalmus precationis.*
20 **bönehus**, *domus precum, proseucha,* Es. 56:7. M. 21:13. L. 19:46.
böneskrifft, *libellus supplex, literæ supplices.*
bönestund, *hora precationis, canonica,* A.
25 3:1.
bönekaka, *fabacia.*
bönemiöl, *lomentum.*
böner, beder, *obsecro, rogo, supplex peto, supplico.*
bönesuck, *suspirium supplex.*
bönhörer, *exaudio preces, exoror.* 1 S. 7:9. S. 34:29. *pt.* bönhörde, D. 3:26. Ps. 99: 6:8. blifwer bönhörd, *exaudior, impetro.* hafwer bönhörd, 2 Cor. 6:2.
bönås, *artifex vilis.*
bör, *debeo, oportet me, officium. cum nominat.* N. 8:24. *cum accus.* Joh. 3:20. Col. 4:4.
bör, wind, *ventus secundus.*
börd, börda, bördig. se byrd.
bördig, L. 23:5. A. 4:36. se byrdig.
börfast, *qvi vento adverso in littore detinetur.*
början, *initium, exordium, principium, auspicium, orsus,* | *primordium.* s. 103
börjar, *incipio, ordior, exordior, auspicor, aggredior,* Psb. 137:1. 205:10.
börst, *v.* borst.
bößa, *bombarda, sclopetum.*
bößa, låda, *theca, repositorium.*
böstar, *pulto.*
böte, *mulcta, mulctatio.* legger böte vppå, *mulctam irrogo, mulcta mulcto.* bötes penningar, *mulctatitia pecunia.*
böter bortt, *mulctor, cum ablativo.*
böter, <*sarcio*,> Am. 9:11. *vel* botar, *qvod vide.*

6f. *supplicum*, *obsecratio*: Sk1. || 9. för gud: Sk1. || 12. hans: ens Sk1. || 15. bönan: bönon L. || 22. **böneskrifft**: **böneskrift** Sk2. || 27. **bönemiöl** rättat efter Sk1, U **bönemiölck**.

4. *pt.*: Sk1. || 6. hafwer bönhörd, 2 Cor. 6:2: Sk1. || 7. **bönås**: **bönåhs** L; *vilis* rättat efter L, U *vilio.* || 8f. *cum nominat.*: Sk1 || 9. *cum*: Sk1. || 23. böte (nr 2): böter Sk1; vppå: Sk1. || 25. *mulctatitia*: *mulctus* St. || 27. *sarcio*: hand 2.

C

calamus, Ex. 30:23. calmus, C. 4:14.
calender, almanach, *fasti.*
camel, *v.* kamel.
Canaan.
cananeesk, *cananæus,* Zach. 14:21. cananeesk qwinna, Matth. 15:22.
canariefogel, *avis canaria, luteola*.
canceler, *cancellarius,* 2 S. 8:16. 20:24. J. 36:12. S. 10:5. A. 19:35.
cancelli, cantzli, Esr. 6:1. Jer. 36:12, *officina diplomatica, cancellaria archivum. v.* Speg. *Glossar. p.* 587.f.
cancelist, *scriba cancellariæ*.
canel, *cinnamomum,* Ex. 30:23. Cant. 4:14. J. 6:20.
capell, *sacellum, sacrarium, ædicula sacra,* 2 M. 1:15.
capellmestare, *phonascus.*
capellan, *sacellanus, diaconus.*
capellansbohl, *prædium, fundus diaconi.*
capital, *sors, caput, summa.*
capitel, se kapitel.
capiten, *capitaneus, manipulæ, legionis præfectus.*
capris, *capparis.*
capris, *ingenium improbe pertinax.*
capson, *postomis.*
carbatz, *lorum scorteum, taurea*.
carbin, *bombarda eqvestris.*
carbunkel, *carbunculus,* Ez. 28:14,16.
cardemumma, *cardamomum.*
cardinal, *cardinalis.*
| **carolin**, *carolinus.* s. 104
casia, *casia,* Ex. 30:24.
cassa, *ærarium.*
cassera, *rejicio improbo.*
castanie, *castanea.*
castaniebrun, *badius, puniceus.*
castel, *castellum.*
Castor, A. 28:11.
cavalerie, *eqvitatus.*
cavaljer, *strenuus, nobilis eqve.*
cathar, *catharius.*
ceder, *cedrus. pl.* cedrar, Ps. 29:5.
cedrebräde, *asser cedrinus*, 1 S. 7:2,7. C. 8:9.

4. artikeln **camel**: St. || 6f. cananeesk qwinna, Matth. 15:22: L. || 8. *luteola* rättat efter Sk1, U *luteosa*. || 11. **cancelli**: **canceleri** Sk1, **cancellie** St; cantzli, Esr. 6:1. Jer. 36:12: Sk1. || 12. *archivum*: Sk1. || 14. **cancelist** rättat efter Sk1, Sk2 och L, U **canclist**, **cancellist** St. || 15. Ex. 30:23 rättat efter Sk1, Sk2, St och L. || 19. **capellmestare**: **capelmestare** St. || 23. artikeln **capitel**: Sk1.

19. **cavalerie**: **cavallerie** L. || 20. **cavaljer**: **cavallier** L; *eqve*: *eqves* Sk2, *eqvestris* L. || 21. *catharius*: *catharrus* St, L (rätt: *catarrhus*). || 23. 1 S. 7:2,7: Sk2.

cedrehus, *domus cedrina,* 1 Sam. 7:2,7.
cedrekista, *cista cedrina,* Ez. 27:28.
cedreträ, *arbor cedrina.*
cedresafft, *cedrium*.
cella, *cella. pl.* cellar, 1 M. 4:38,57. prestacellar, v. 48. Schibb. C. 5:§:3.
centener, *pondo, talentum,* Ex. 25:39. 2 K. 15:19. Zach. 5:7. Vpp. 16:21. Calov. *ad* 2 Chr. 25:6. *et* 2 Macc. 5:25. se wår nya Bibel, om wight.
chalcedonier, *chalcedon, chalcedonius*, Vpp. 21:19.
chaldeer, *chaldai*, 2 K. 25:4.
chamlat, *vestis serica undulata.*
cherub <*Cherubim,*> G. 3:24. Ex. 25:18, 19. 1 K. 6:23,27. Ebr. 9:5.
chor, *chorus,* Ps. 28:2. Vpp. 11:2. i högre choren, Ps. 120.1.*ss. v.* Pfeif. *Dub. Ve. Cent.* 3, *Loc.* 81.
choroprest, *sacerdos chori,* gl. K. ordn. *p.* 45.b.
chorkåpe, *v.* kork, *tunica scissa,* Bar. 6:30.
Christ, *Christus,* L. 2:26. 9:20. A. 2:36. 4:26. *gen.* Christs, Vp. 12:10. Christ gifwe, *utinam.*
christal, Vp. 21:1. christall, Ez. 1:22. 4:22. Vp. 4:6. 21:22.
christelig, *christianus,* Gal. 1:22.
christeliga, *christiane, ritu christiano.*
christen, *christianus, christicola,* A. 26:28.
christendom, christenhet, *christianismus,* Psb. 86:1.
Christus, *Christus,* Dan. 9:25.*s. pl. Christi,* M. 24:24.
christigt, 1 Cor. 1:12.
christning, *baptisatio,* christningz|klä- s. 105
der, gl. K. ordn. *p.*15.a.
christna barn, *baptisare liberos.*
chrysolit, *chrysolitus*, Vpp. 21:20.
chrönika, *chronica, fasti, annales,* Esr. 4:15. *obliq.* chröniko, 2 K. 12:19.
churförste, *elector.*
churförstinna, *conjux electoris, princeps augusta.*
cimbal, 2 S. 6:5.
cinnober, *cinnabaris, minium.*
ciphra, *numerus.*
cirkel, *circulus, circinus*.
cirkelkretz, *circulus, orbis, gyrus.*
cirkelrund, *rotundus, globosus.*
cirklande, *circinatio.*
cirklar, *circino, circulo describo, circulum*

2. *cista* rättat efter Sk1, U *castra*. || 4. **cedresafft**: **cedresaft** Sk2; *cedrium* rättat efter Sk1, U *cedrinum*. || 5f. prestacellar, v. 48. Schibb. C. 5:§:3: Sk1. || 9. nya: nyja L. || 10. wight: wigt Sk2. || 11. **chalcedonier**: **calcedonier** L. || 13. *chaldai*: *chaldæi* L. || 14. **chamlat**: **chamlet** L. || 15. *Cherubim*: hand 2. || 16. (Ex. 25:18,)19: Sk1. || 17f. högre: högra St.. || 19. *Cent.* 3, *Loc.* 81 rättat efter St. || 20. **choroprest**: **chorprest** L. || 22. **chorkåpe**: **chorkåpa** Sk2 och L. || 22. *tunica scissa*, Bar. 60:30: L. || 24f. Christ gifwe, *utinam*: sent tillägg av J. Sw. || 26. **christal**: **chrystal** Sk1. || 26f. Ez. 1:22 och Vp. 4:6: Sk1.

7. artikeln **Christus**: Sk1. || 10. christningz-: christninga- Sk1, christnings- L. || 12. **christna**: **chrisna** Sk1. || 13. artikeln **chrysolit**: Sk1. || 16f. **-först-**: **-furst-** L. || 22. *circinus* rättat efter Sk1, U *circissus*, *circellus* Sk2. || 23. **cirkelkretz**: **cirkelcretz** L.

duco. Es. 44:13.
citation, stemning, *citatio.* citerer, *cito.*
citra, citrinck, *cithara*.
citreslagare, *citharista, citharædus.* slå, spela på citra, *cithara ludo, citharam pulso.*
citron, *malum citreum.* af citron, *citreus, citrinus*.
citronträ, *citrus, citrum.*
clistire.
collatz <*epulæ solemnes*, Es. 5:12.>
collect, samling.
colluderar, *colludo,* holler tilhopa.
comedia, *comœdia*.
comediant, comediantspelare, *comœdus.*
comet, *cometa, cometes*.
commission <*mandatum alicui commissum*>.
compagnie soldater, *ala, manipulus, turma militum.*
compagnie, vmgenge, *societas.*
compaß, *pyxis nautica, amussium*.
comptor.
<**conduit**.>
confect, *bellaria, lautitia*, *mensæ secundæ.*
consul, 1 M. 15:16.
contract, compact, *contractus, pactum*.
| **conterfey**, *imago, effigies,* gl. Wish. 14:17. s. 106
conterfeijar, *pingo, depingo, imaginem describo.*
conterfeijare, *pictor.*
contesterar, *contestor.*
copia, *exemplar, exemplum, apographon.*
copierar af, *exemplum describo, exscribo.*
corban, M. 27:6. Marc. 7:11. *vid.* Schibb. C. 15:§:3.
coriander, *coriandrum*, Ex. 16:21. N. 11:7.
Corinthus, A. 18:1.
corpulent.
creatur, *creatura*, *res creata, item jumentum, armentum, bestia, pecus*, Marc. 16: 16. R. 8:20. Ebr. 4:13. annor kreatur, *v.* Schibb. C. 1:§:11. nytt creatur, Gal. 6:15.
credens, *phiala insignior, calix cœlatus.*
crocodyl, *crocodilus.* crocodylgråt, *lacrimæ fictæ.*
crocodylisk, *crocodileus*, *crocodilinus*.
crona, *v.* krona.
crucifix.
crystal, *cristallus.* af crystal, *cristallinus.*

3. **citra**: **cittra** (?) L; *cithara* rättat efter Sk1, U *cithura*. || 9. **clistire**: sent tillägg av J. Sw. || 10. *epulæ solemnes*, Ez. 5:12: hand 2; *solemnes*: *sollennes* St; Es. 5:12 rättat efter Sk1. || 11. artikeln **collect**: sent tillägg av J. Sw. || 12. artikeln **colluderar**: L. || 14. **comediant**: **commediant** St. || 15. *cometes* rättat efter Sk1, U *cometis*. || 16f. *mandatum alicui commissum*: hand 2 (?). || 21. **compaß**: **compas** L. || 23. **conduit**: hand 2. || 24 *lautitia*: *lautitiæ* Sk1.

2. **conterfey**: **controfei** Sk1. || 4 och 6. **conter-**: **contro-** Sk1. || 7. artikeln **contesterar**: sent tillägg av J. Sw. || 12. N. 11:7 rättat efter Sk2. || 14. **corpulent**: sent tillägg av J. Sw. || 18. nytt creatur, Gal. 6:15: sent tillägg av J. Sw. || 20 och 22. **crocodyl**(-): **crocodil**(-) Sk1 (3 ggr); *crocodil-* rättat efter Sk1 (3 ggr), U *crocodyl-*. || 20f. *lacrimæ*: *lacrymæ* L. || 24. **crucifix**: sent tillägg av J. Sw. || 25. af crystal, *cristallinus*: Sk1.

cucumer, *cucumis*, N. 11:5.
cymbal, *cymbalum, sistrum*, Ps. 150:5. cymbaler, Jud. 16:2. 1 M. 4:54.
cypreß, cypreßträ, S. 50:11. af cypress, *cupressus*, *cupressinus*. som bär cypreß, *cupressifer*.
cypreßnöt, *galbulus*.
cypreßskog, *cupressetum*.

1. *cucumis*: *cucumeris* Sk2. || 2. *sistrum* rättat efter Sk1, U *cistrum*. || 4. cypreßträ, S. 50:11. af cypreß: Sk1.
1f. *cupressifer*: *cupresseus* Sk1.

D

dad, *v.* dåd.
dadel, *palma, palmula*, G. 43:11.
dadelkerna, *caryota*.
dadelträ, *sandalides* .
dag, *dies, diecula*, G. 1:5,14. 4:14. <Jos. 10:14.> 2 K. 19:3. O. 4:18. 7:14. *pl.* dagar, G. 1:14. Ps. 90:9. Pr. 7:14. på siunde dagenom, G. 2:2. på siunde dagen, Ex. 31:17. på liusa dagen, *clara die.* 2 S. 12:12. om liusa dagen, Ez. 12:3.*ss.* dag frå dag, *qvotidie*, Es. 52:5. sex daga, Ex. 31:15. Lev. 23:3. i siv
s. 107 daga, Ex. 23:15. | 29:30. i dag, *hodie*, Ex. 2:18. 16:35. Ebr. 3:7,13. tå dager wardt, *cum dies elucescebat*, C. 6:13. L. 4:42. A. 12:18. giöra sig goda dagar, *genio indulgere,* Ps. 49:19. Pr. 2:1:24. hafwa goda dagar, Ps. 34:13. leggia dag före, *præfinire diem,* Jud. 8:3. gifwa dag, *dilationem concedere*, *indulgere*, G. 6:3. taga af daga, *tollere e vita,* 1 M. 16:13. i godom dagom, *in annis jucundis*, Job. 36:11. bittida dags, *v.* bittida. här til dags, *in hunc diem*, Es. 47:7. komma så dags, *tandem venire.* til fullan dag, *in maturum diem*. helan dag, Jos. 10:13. helgedag, *dies festus*. söknedag, *dies profestus*. förkastad dag, *dies nefastus, infaustus*. förste dag i hwar månad, *calendæ, ipsa dies calendarum, ipsæ calendæ*.
dagakarl, *mercenarius, operarius*, Ex. 12:45. Lev. 19:13. 1 S. 37:14. Job. 7:1 *s.* 14:6.
dagakost, *diarium*.
dagas, *lucescit, lux imminet, dies oritur*, 2 Pet. 1:19. förr än thet dagades, Dan. 6:19. 2 M. 13:17. T. 8:19. A. 20:11.
dagatahl, *numerus dierum,* Ez. 4:5.
dagbok, dagrulle, *diarium, ephemeris*.
dagen förr, *pridie*. effter, *postridie*. om dagen, *interdiu*, *subdius, diurnus*.
dagg, *ros*, Ex. 16:13. O. 3:20. Es. 26:19. L. 11:3.
daggar, rorat.
daggot, daggfull, *rorulentus, roscidus*.
dagjemning, *æqvinoctium*.
| **daglig**, *qvotidianus*, Neh. 10:33. Thr. s. 108
3:14. L. 11:3. dageligit offer, *juge sacrificium*.
dagliga, *qvotidie*, Ex. 16:5. Lev. 24:2.*ss.* 1 Chr. 16:40. O. 8:30,34. Thr. 3:62. S. 45:17.

4. *caryota* rättat efter Sk1, U *cariota*. || 5. *sandalides* rättat efter Sk1, U *sandalites*. || 6f. Jos. 10:14: hand 2 (?). || 7f. *pl.* dagar, G. 1:14: Sk1. || 10. *clara*: *claro* (?) Sk1. || 12. i: Sk1. || 15. *elucescebat*: *illucescebat* Sk1. || 20f. taga af daga … 1 M. 16:13: Sk1. || 22. bittida dags, *v.* bittida: Sk1. || 24. så dags: så dagz Sk2.

13. dagrulle: dagsrulle (?) L. || 14. effter: efter Sk2. || 21f. Thr. 3:14: Sk1. || 25. Thr. 3:62: Sk1.

A. 19:9. 2 Cor. 11:28. vel dagelig, G. 39:10. 1 Chr. 16:23.

dagliga dags, *qvotidie*, *qvotidiane*, Ps. 71:24. gl. K. ordn. *p*. 35.a.

5 **dagning**, *diluculum, prima aurora, prima lux,* Dom. 19:26.

dagsanning, *veroverius.*

dagsettning, *crepusculum, prima nox*.

dagtingan, *pactum, conventa,* 2 M. 11:15.

10 **dagtingar**, *paciscor, contraho, diem paciscor*.

dagward, *prandium.*

dagweljare, *jecugur, augurator*, J. 27:9. dagwäljare, D. 18:10.

15 **dags**, bittida dags, *dies multus*, G. 29:7. här til dags, *huc usqve*, R. 11:8. fordom dags, *olim*.

dagsarbete, *labor unius diei*, Ex. 5:18. S. 38:33.

20 **dagsled**, dagsresa, *iter unius diei*, Ex. 3:18. L. 2:44. 1 M. 5:28. *pl*. dagsleder, G. 31:23. 1 M. 5:24.

dagslius, *lux diei,* 1 Pet. 2:12.

dagspenning, dagslön, *operæ unius diei,*

25 *merces*, M. 20:9.*s.*

dagsplögning, *aratio unius diei*, 1 S. 14:14.

dagsrand, *aurora, diluculum*.

dagsresa, *iter unius diei*, 1 K. 19:4. 2 K. 3:9. Jon. 3:3.*s.*

dagswerck, *opus unius diei*, 1 Chr. 16:37.

dahl, *vallis, convallis*, Joël. 3:12. Psb. 40:2. *germ*. dahl. *pl.* dahlar, Es. 22:7. Ez. 6:3. <P. 65:14.>

dahlkarl, *dalekarlus* .

| **dahlkulla**, *virago dalekarlica* . s. 109

daler, *thalerus*.

dalrar, *trepido, premo, tremulo motu qvassor*.

damb, *pulvis, vapor, fumus*, Ps. 18:9. Jac. 4:14.

dambar, *pulverem excito, fumigo, fumat*. *præt*. dambade, Ex. 19:18.

dambig, dambot, *pulverulentus, pulvere obsitus, sqvalidus*.

dame, *domina*.

damm, dam, *lacus, cisterna*, Job. 38:10. Nah. 2:8. dammen, Joh. 5:2,4. dammar, Pr. 2:6. Ez. 47:11. fiskedammen, *piscina*.

dammbol, dammluka, *claustrum piscinæ, repagulum cisternæ*.

dammsiö, dammsiögar, *fluvius*, Esa. 19:6.

danaarf, *vacans et caduca hæreditas. vid*. Lundii *Prolegom in Agapetum*. L.L. Erfdab. C. 23.

danckar, *vagor otiabundus, otior vagabundus.*

1. dagelig: dageliga Sk2. || 3. **dags**: **dagz** Sk2. || 7. **dagsanning**: **dagssanning** St. || 9. *conventa*: *conventum* Sk2, *conventus* (?) St. || 13. *jecugur*: *jecurgur* L. || 15ff. **dags**-: **dagz**- Sk2 passim. || 21f. 1 M. 5:24 rättat efter Sk1 och Sk2.

2. artikeln **dagswerck**: Sk1. || 5. P. 65:14: hand? || 6. *dalekarlus*: *dalecarlus* L. || 7. *dalekarlica*: *dalecarlica* St och L. || 9. *premo*: Sk1. || 18. dam: Sk1. || 20. fiskedammen: fiskedam Sk1 och L. || 21. **dammbol**: **dambol** Sk1, **dammbohl** St, **dambohl** L; dammluka: dammlucka St, damluka L. || 23. **dammsiö**: **damsiö** Sk1 och L; dammsiögar: damsiögar L. || 24. *hæreditas*: *hereditas* Sk1.

danckar af, *v.* afdanckar.
danneman, *paterfamilias, maritus. v.* Schibb. C. 17:§:6. *p.* 317. Speg. *Glossar.*
danneqwinna, *materfamilias, uxor noviter nupta. v.* Loccenii *Lexic. Juris.*
danßande, *saltatio*, Dom. 11:34.
dantar, *invideo, obtrecto.*
dantare, *obtrectator.*
dantz, *chorea, chorus, tripudium*, Ex. 15:20. Ps. 149:3. *pl.* dantzer, Ps 150:4. med dantzar. Jud. 3:10.
dantzar, *salto, choros agito, duco, tripudio, pedibus choreas plaudo*, L. 7:32. *præt.* dantzade, M. 14:6.
dantzmestare, *choragus, saltator.*
s. 110 | **darrande**, *trepidatio, tremor*, Ez. 12:18. T. 13:6.
darrar, *tremo, adtremo, trepido*, C. 5:4. *præt.* darrade, Dan. 10:11. giöra darrande, *tremefacio*, J. 50:34. darra, Mich. 7:17.
dart, *pugio, sica.* liten dart, *pugiunculus, sicula.*
dasar, *libidinor, otior, vagor.*
daskar, *verbero, pulso.*
dat, dater, *res gestæ, facinora.*
datum, 2 M. 1:10. 11:21. Speg. *Glossar. p.* 593.
David. Stan hof sig vp emot David at han skulle rekna folcket.
decher, *decas.*
deg, *massa, farinaria massa,* Ex. 8:3. J. 7:18. R. 11:16. 1 Cor. 5:7. *s. germ.* teig. knodar deg, *pinso, massam subigo.* degtrog, *mactra.*
degelig, *formosus, pulcher, venustus, elegans*, G. 12:11. 26:7. 39:6. O. 11:22. 31:10. J. 6:2. S. 42:12. Esth. 1:11. 2:2. Jud. 10:18. degeligare, 1 S. 9:2. degeligast, Ps. 45:3.
degeliga, *pulchre, venuste, eleganter,* S. 45:9.
degelighet, *formositas, pulchritudo, oris venustas, formæ præstantia.* O. 6:25. Esth. 1:11. Jud. 11:19.
deggier, *lacto, ubera præbeo,* Thr. 4:3. 2 M. 7:27. hon degde, G. 21:7. 1 S. 1: 23. deggiande får, 1 S. 1:24. Ps. 78:71. ko, 1 S. 6:7,10. kameler, G. 32:15. Sweriges konung Håkan Ring wardt så gammal som theßa rimen lyda: för ålder skul moste jag i wagga leggias och som barn med hornspenan daglig deggias. <P. Petr. Chr. *p.* 18.>
deggiobarn, *infans, lac|tentes liberi,* Joël. 2:16. s. 111
deija, miölk deija, *rei pecuariæ ministra.*
del, *pars, portio, sors,* 2 K. 25:30. Neh. 8:10, 12. S. 45:27. liten dehl, *portiuncula, particula.* annor dehl. *germ.* theil.

7. *obtrecto* rättat efter Sk1, U *obtrector.* || 12. **dantzar**: **dantzer** (?) St. || 20. J. 50:34 rättat efter Sk1. || 23. *vagor*: Sk1. || 28f. Stan hof sig vp … rekna folcket: St (osäker läsning, slutet oläsligt).

4. knodar: knoder (?) Sk1. || 7. O. 11:22 rättat efter Sk1. || 9. degeligast: degeligaste Sk1. || 10. *eleganter*: L. || 18. kameler: cameler L. || 22. P. Petr.: O. Petr. St, L. Petr. L; P. Petr. Chr. *p.* 18: hand 2. || 23. *infans*: *infantes* L. || 25. miölk deija: miölckdeija Sk1 och L. || 26. **del**: **dehl** St och L; 2 K. 25:30 rättat efter Sk1. || 28. dehl: del Sk1.

delachtig, *particeps, consors,* 2 Cor. 1:7, 10,20. giör mig delachtig, *participo, consortem facio*. blifwer delachtig, *participo, particeps fio,* wara delachtig af guds natur, 2 Pet. 1:4. se natur.

delachtighet, *communio, consortium, communicatio,* A. 2:42. 1 Cor. 10:16.*s.* Eph. 5:11.

delar, *divido, partior, distribuo, dispergo, dispertio. præt.* delade, G. 2:10. 15:10. 2 K. 2:8,14. S. 45:25. 1 M. 6:35. A. 2:45. delde sig, Ps. 18:13. delar i twå delar, *bipartior.* i twå delar, *bipartitio.*

delar vt, *distribuo, dispertio, dispenso, divido.*

deler, träter, *rixor, litem habeo, jurgo, jurgor.*

delning, *partitio, divisio, distributio.*

deloman, *adversarius, qvo cum lis est. v.* Schibb. C. 17:§:6. *p.* 317. Loccen. *Lexic. Juris.*

dels, *partim*.

demant, *adamas.* J. 17:1. Zach. 7:12. dimant, Ex. 28:18. af demant, hård som demant, *adamantinus.*

demmer, *occludo, præcludo, intercludo, intersepio, obicem interpono.*

dempar, *reprimo,* Ps. 97:6.

den, deß, se then, theß.

denger, *tundo, obtundo, diverbero*, Thr. 1:20.

| **deßman**, *moschus.* s. 112

deßmoknapp, *olfactoriolum*, Es. 3:20.

dicht, dichtan, *figmentum, fabula, poëma,* Ps. 49:5. Davids dicht, *canticum poema Davidis.* Esr. 3:10.

dichtad, *confictus, fictus.*

dichtar, *fingo, confingo, meditor, excogito, effingo, comminiscor,* Neh. 6:8. Ps. 64:7. dichta wisor, *cantica componere,* 2 Chr. 23:18. Ps. 45:2. Am. 6:5. böker, Pr. 12:12. lögn, Es. 59:3.

dichtare, *fictor,* 2 S. 23:1. siunger wisor, Sir. 32:6.

dieflaboning, *sedes diabolica,* <Vpp. 18:2.>

<**dieflalärdom**, *doctrina diabolica,* 1 Tim. 4:1.>

diefwul, *diabolus, satan, dæmon, cacædæmon , dæmonium, malus genius,* διαβολος, *germ.* Teuffel. *vid.* Dietr. *Illust. N. T. voce* διαβολος. L. 4:2. Vp. 12:9. *pl.* dieflar, 2 Chr. 11:15. *defin.* diefwulen. *gen.* diefwulsens, 1 Cor. 10:21. 1 Joh. 3:8. *dat. sing.* dieflenom, M. 25: 41. *pl.* dieflomen, Lev. 17:7.

diefwulsk, *diabolicus, satanicus, dæmonicus,* Jac. 3:15.

1–21. **del-**: **dehl-** St och L. || 1. 2 Cor.: 1 Cor. Sk1, Sk2 och St (båda fel?). || 4. guds: gudz St och L. || 11. delar (nr 1): dehler St. || 19f. Loccen. *Lexic. Juris*: Sk1. || 23. af demant: Sk1. || 28. theß: L.

3. **deßman**: **desman** St; *moschus* rättat efter Sk1, U *moscus.* || 6. Davids: Davidz Sk2. || 12. böker: Sk1. || 13. lögn, Es. 59:3: Sk1. || 14f. siunger wisor, Sir. 32:6: St. || 16. Vpp. 18:2: hand 2. || 17f. artikeln **dieflalärdom**: hand 2; **dieflalärdom**: **diefwulslärdom** L. || 19f. *cacædæmon*: *cacadæmon* Sk1, *cacodæmon* Sk2. || 21. Teuffel: Teufel Sk2; *Illust.*: *Instrum*. L.

diefwulskap, *diabolicum scelus,* M. 11:18. Vp. 9:20.
diefwulstreck, *asa foetida, laserpitium.*
diekne, *scholaris.*
dierf, *audax, protervus, procax, audaculus,* Ps. 64:6. S. 22:5.
dierfhet, *audacia, confidentia, procacitas, protervitas, audentia, fidentia,* 2 Cor. 10:2.
dierfweliga, dierfft, *audaciter, audacter, procaciter, proterve,* S. 26:14.
dierfwes, *dierfs, audeo, sustineo, confido. præt.* dyrfdes, 2 M. 14:29.
dierfögd, *protervis oculis, audacula fronte.*
diger, *insignis, vastus, ingens, enormis,*
s. 113 Psb. 28:7. | Schibb. C. 17:§:6. *p.* 317.b.
diger, hafwande, *gravida, partui vicina.*
dignar neder, *deliqvium animi patior, delabor, collabor, collabasco, defluo in terram.* han dignade neder, Dan. 8:18.
digt, starckt, *strenue, fortiter, valide.*
dija, gifwa dija, *lacto, ubera præbeo,* Ex. 2:7. 1 K. 3:21. M. 24:19. L. 23:29. dir, *sugit,* D. 14:21. som dir, *lactens, sugens,* D. 32:25. dit hafwer, Job. 3:13. L. 11:27.
dikar, *fodio, aggero.*
dikare, *aggerator.*
dike, *lacuna, fossa,* Ez. 17:7,10.
dilka, *columba.*
dill, *anethum,* M. 23:23.
dimba, *nebula,* G. 2:6. Ps. 147:8. *obliq.* dimbo, Es. 44:22. *gen.* dimbos, Zeph. 1:15.
dimbog, dimbot, *nebulosus,* Joël. 2:2.
dimper, *cado, decido, ruo, sternor, delabor.*
dinglar, *pendeo et moveor, gelu pendulæ stiriæ.*
dir, *sugo,* D. 32:25. *v.* dija.
disk, *mensa, paropsis, vasa culinaria,* 2 K. 21:13. går til disk, *eo convivatum.*
diskewatn, *qvisqviliæ.*
disklag, *convivium, convictus.*
diskselle, diskgengare, *convictor, conviva, <commensalis.>*
disputatz, Förrsp. M. L.
disputerar, *disputo, dissero, discepto, disqviro,* Es. 8:19. Marc. 8:11. 9:14,16. A. 6:9. Jud. v. 9.
disputerare, *disputator, disceptor.*
disputering, *disputatio, dissertatio,* A. 28:29. 1 Tim. 6:5. liten disput, *disputatiuncula, dissertatiuncula.*
disputerlig, *disputabilis.*
distilerer, *distillo.*
distilering, *distillatio.*
| **diup**, *profundus, altus,* O. 22:14. L. 5:4. *abyssus,* D. 8:7. s. 114

8. *protervitas*: *protervia* L. || 9. dierfft: dierft Sk2 och St; *audaciter*: Sk1. || 11. dierfs: dierfz Sk2. || 16. artikeln **diger**, hafwande: Sk1. || 19. Dan. 8:18 rättat efter Sk1. || 21. gifwa: gifwer Sk1. || 23. dir: dijr Sk1; *lactens*: Sk1.

4. dimbot: Sk1. || 7. *et moveor*: *dimoveor* St. || 9. D. 32:25 rättat efter Sk1; dija: dijr L. || 12. **diskewatn**: **diskwatn** L. || 15. *commensalis*: hand 2. || 16. **disputatz**: **disputaz** L. || 23. *dissertatiuncula*: *disceptatiuncula* Sk1 || 25. **distilerer**: **distilerar** Sk1, **distillerar** L.

diuphet, *profunditas, altitudo,* R. 11:33. 1 Cor. 2:10.
diupsinnig, Förrsp. Psalt.
diupt mål, *lingva profunda,* Es. 33:19. tal, *ænigma,* S. 39:3.
diupt, *alte,* L. 16:41.
diur, spenar, *ubera.*
diur, *animal, græc.* δηρ, G. 1:20. 37:33. H. 4:3. diuret, Vp. 6:3. diursens, Vp. 6:7. oskiäligt diur, *brutum, bestia, fera. dat. plur.* diurom, Es. 46:1.
diurgård, *vivarium, theriotropheum.*
diurgårdswachtare, *custos vivarii.*
diæt.
dobbel, *duplex, duplus,* O. 31:21. S. 7:8.
dobbelt, *dupliciter, duplicato,* M. 23:15. L. 19:8. Vp. 18:6. dubbelt, Ex. 16:5. Es. 40:2. Schibb. C. 1:§:53.
doch, *tamen, attamen, verumtamen,* Ps. 83:2. H. 4:15.
docka, *pupa, crepundia.*
dofhet, *vapor æstus.*
dofnar, *langvesco, obtorpeo, marceo, marcesco. præt.* dofnade, 2 S. 23:10.
doger, *idoneus, utilis sum, aptus sum, prosum,* Ps. 53:2. Es. 59: 4. J. 1:6. 13:10. 23:10. Ez. 18:18. S. 39:5. *præt.* dogde, 1 S. 15:9. 2 Chr. 21:20. J. 13:7. se duger.
doglig, dogse, G. 47:6. 1 S. 14:52. S. 50:31. 2 Cor. 2:16. dogelig, 1 S. 14:52. 16:18.
doglös, *ignavus, iners, marcidus, torpidus.*
doglöshet, *ignavia, inertia, marcor, torpor.*
waß **dohn**, *genus juramenti.*
dok, *peplum,* Sus. Hist. v. 32. Esth. St. 3:16. silkesdok, *peplum sericum,* G. 38:19. Ez. 16:10.
dokar, *peplo operio, operio velamine,* | *siparo contego, obligo. præt.* dokade, G. 38:14. s. 115
dolck, *sica, pugio.*
dolt, *occultum, occulte,* L. 9:45.
dom, *judicium, sententia,* Lev. 19:35. 2 Chr. 19:8. O. 1:3. 2:9. H. 2:19. *pl.* domar, Ex. 7: 4. gud hafwer dömt edar dom, *judicavit deus judicium vestrum,* Vpp. 18: 20, handla orett i dome, *injuste judicare,* Lev. 19:15. skarpsinnig i dome, W. 8:11. til doms, *ad judicium,* Ps. 9:8. feller dom, *judico, sententiam fero.*
domadahl, *vallis judicii,* Förrsp. Joël.
domare, *judex, arbiter, disceptator,* 2 Chr. 19:5. 2 Tim. 4:8.
domaresäte, *sedes judicis,* Pr. 3:16.
domedag, *dies judicii,* M. 11:24. 2 Pet. 2:9.
domherre, *senator.*
domherre, *avicula rubella.*

1. *profunditas*: *profundum* Sk1. || 1f. 1 Cor. 2:10 rättat efter Sk1. || 4. **mål**: **måhl** L. || 6. L. 16:41: L. 6:41 Sk1 (vad rätt?). || 10. oskiäligt: oskäligt St. || 13. **diurgårdswachtare**: **diurgårdzwachtare** Sk2. || 14. art. **diæt**: sent tillägg av J. Sw. || 15. **dobbel**: **dubbel** St. || 16. **dobbelt**: **dubbelt** St. || 22. **dofhet**: **dof-hete** Sk1. || 27f. 2 Chr. 21:20 rättat efter Sk1.
6. art. waß **dohn**: sent tillägg av J. Sw. || 11. *obligo*: *obtego* Sk1. || 25. **domaresäte**: **domsäte** L.

domkapitel, *consistorium ecclesiasticum, sacrum synedrium.*
domkyrckia, *templum cathedrale, basilica,* gl. K. ordn. *p.* 48.a. *v.* Speg. *Glossar.*
domnar, *obtorpeo, v.* dofnar.
domplatz, *locus judicii,* αρειοσπαγος, *dicasterium Athenis extra civitatem,* A. 17:19. v. Er. Schmid. *in h. l.,* Dieter. *Illust. N. T. ad vocem* αρειοσπαγος.
domqwahl, *obtrectatio sententiæ judicialis.*
domstol, *tribunal,* 1 K. 7:7. M. 27:19. 2 Cor. 5:10.
domwilla, *sententia per errorem lata, perperam judicatum.*
don, redskap, *instrumentum, utensile.*
don, donande, *fragor, sonus, sonitus, fremitus.*
s. 116 | **don**, donor, *tendiculæ avicularum, pedica, transenna, laqveus.*
don, *fragor, sonitus, vehemens. vid.* dön.
donar, *sono, insono, persono, fremo, infremo, fragorem edo, strepo, perstrepo, detono,* 1 K. 18:41. 1 Chr. 16:32. Joël. 2:5. *imperat.* done, 1 Chr. 16:32. *inf.* dona, Ez. 1:24.
dop, *baptismus, baptisma, sacri fontis lavacrum,* Eph. 4:4.
doppar, *tingo, intingo, immergo,* Lev. 4:6, 17, 14:51. D. 33:24. Job. 9:31. L. 16:24. *præt.* doppade, G. 37:31. 1 S. 14:27. M. 26:23.
<**doppor**, *v.* silfdoppor.>
doppning, doppande, *intinctus.*
dotter, *filia, nata, gnata,* S. 22:4. M. 15:22. *pl.* döttrar, G. 5:4. *accessiones urbium majorum,* N. 21:25,32. Dom. 1:27. Neh. 11:25.*ss.*
dotterdotter, *neptis,* Lev. 18:10.
dotterdotterdotter, *proneptis.*
dotterdotterson, *pronepos.*
dotterman, *gener.*
dotterson, *nepos,* Ebr. 11:24.
drabant, *v.* drawant.
drabbar, *ferio, attingo, contingo, invenio, recidit.*
drabbar in, Jud. 20:16. Jos. 7:14.*ss.* J. 15:2. drabba på ens hierta, *cor tangere,* S. 22: 24. på wishet, *scientiam invenire,* Job. 32:13. på retta lärona, S. 32:20. rett, *acu rem tangere,* Job. 34:32. S. 37:25.*s.* gud drabbar på hwar och en effter hans gierningar, *Deus retribuit unicuiqve juxta opera ejus,* Job. 34: 11. drabba rette domar, Es. 28:7. <gudz wrede drabbar vppå hedningarna, Sir. 40:28.>
drabbning, *prælium, pugna, certamen, concursus, conflictus.*

3. **domkyrckia**: **domkyrkia** Sk1. || 6 och 9. αρειοσπαγος: αρειοπαγος St. || 12. 1 K. 7:7 rättat efter Sk1. || 16. *instrumentum* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *lustrumentum*.

3. artikeln **doppor**: hand 2; **doppor**: **dopor** L; silfdoppor: silfdopor L. || 9. **dotterdotter** rättat efter Sk1 och St, U **dotter, dotter**, || 10. **dotterdotterdotter** rättat efter Sk1, U **dotter, dotter dotter**. || 11. **dotterdotterson** rättat efter Sk1, U **dotter, dotterson**. || 15. *attingo*: *adtingo* Sk1. || 22. effter: efter Sk2. || 24. rette: retta (?) Sk2. || 24ff. gudz wrede … Sir. 40:28: hand 2.

s. 117 | **drachma**, 2 M. 4:19.
draf, *siliqvæ, qvisqviliæ,* L. 15:16.
drafwel, *nugæ, sermo stultus, mendacium ineptiæ.* fore jag med drafwel, *si nugas agerem, vanitatem sectarem,* Mich. 2:11. gl. ordsp. 30:8. tala drafwel, *vana loqvi,* Dan. 2:9.
drafwelsman, *nugator, nugivendulus, garrulus.*
dragare, ök, *jumentum, eqvus, bos.*
dragare, bärare, *gestor, qvi portat, gestat,* 2 Chr. 2:18. 34:13. Neh. 4:10.
drager, *traho, porto, gesto.* på dragande kall och embetes wegna, *vi muneris, ex officio.*
drager, reser, *proficiscor, confero me, transeo,* N. 2:17. Dom. 7:4. 1 S. 15:2,3,6. Marc. 13:34. 1 Cor. 16:5. drager åstad, Dom. 4:8.*s.*
drager, lender til, *ducit, spectat, vergit.*
drager, förslår, *importat.* hwad kan thet draga emellan mig och tig? *qvantum hoc est inter me et te?* G. 23:15. hwad åhren sedan draga kunna, *juxta supputationem frugum,* Lev. 25:15.*s.*
draget swerd, *strictus gladius,* Jos. 5:13. 1 Chr. 21:16.
drager af, *detraho, abstraho, subtraho, deduco, decedo, abeo.*
drager bortt, *v.* reser.
drager fram, *procedo, produco.*
drager förtroende til en, *confido alicui.*
drager ifrå, *distraho, divello, detraho.*
drager igenom, *pertraho, perduco, penetro, per|transeo, ingredior,* Ps. 24:7,9. s. 118
drager in, *invado, ineo, lucror, conducit.*
drager sky före, *abominor, abhorreo, vereor.*
drager til, *attraho, adduco.*
drager tilbaka, *retraho, revertor, recedo.*
drager tilsamman, tilhopa, *contraho.*
drager vp, reser, *ascendo.*
drager vt, vtu, *extraho, produco, procedo.*
drager åstad, *proficiscor,* 1 S. 15:3.
drager åt, *adtraho, adstringo.*
drager öfwerens, *congruo, conspiro, convenit inter,* Am. 3:3. A. 15:15. öfwer ett, 2 M. 6:23.
dragon, *eqves subdititius, dimacha.*
dragonhollare, *qvi eqvitem instruit et armat subdititium, dimacharum instructor.*
dragplåster, *malagma.*
drake, *draco,* δρακων, Es. 14:29. Ez. 29:3. Bel. v. 22. Vpp. 12:7. brinnande, flygande drake, *draco igneus, ardens,* Es. 14:29. 30:6. drakaboning, *habitaculum draconum,* Jer. 9:11. 10:22. 49:33. drakaeter, *virus draconum,* D. 32:33. drakaört, *draconium.*

5. *sectarem*: *sectarer* (?) St och L. || 10. *jumentum* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *juventum*. || 11. *gestor*: *portor* St. || 22. *me et te*: *te et me* Sk2. || 25. *gladius* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *glaudius*. || 27. *subtraho*: Sk1.

9. *attraho*: *adtraho* Sk1. || 12. *ascendo*: *adscendo* Sk1. || 27f. Jer. 9:11 … *virus draconum*: Sk1. || 28f. *dracontium* rättat efter Sk1, U *draconicum*.

dranck, *fex.*
drawant, *apparitor, satelles, stipator*, 2 S. 15:1. 1 K. 14:27.*s.* drafwant, *pl.* tar, 1 S. 22:17. 2 S. 15:1.
drawantahop, *satellitium.*
drawantakamar, *armamentarium, scutariorum,* 1 K. 14:28. 2 Chr. 12:11.
drefwel, *moles, acervus.* sanddrefwel, *moles arenarum.*
drefwen, *actus, pulsus, compulsus, agitatus, jactatus.*
dregel, *sputum, mucus, oris pituita, saliva.*
s. 119 | **dregg**, *fex, fecula,* Ps. 75:9. Es. 25:6. 51:17,22. Zeph. 1:12. drägg, J. 48:11. *male.*
dreggiot, dreggfull, *feculentus, fecatus.*
dreglar, *sputum demitto, salivam mitto.*
dreglot, dreglig, *muscosus, ore pituitoso.*
dregt, dragning, *tractus, captura,* L. 5:4. *ibi* drägt, *bene. v. a* draga. Schibb. C. 1:§:59. C. 7:2.
dregt, klädebonat, *vestitus, vestium cultus, habitus,* Ez. 23:15.
dregtig, bärande, *frugifer, fructuosus, foecundus.*
dregtig, hafwande, *gravida.*
drell, *linteum variis figuris contextum.*
drencker, *submergo, demergo, suffoco, aqvis obruo,* Ex. 15:4. Es. 43:2.
dreng, *famulus, servus,* M. 20:27. Marc. 10:44. *pl.* drenger, Lev. 18:22. 1 S. 13: 32. *notat sæpe puerum, juvenem,* Dom. 8:20. 1 S. 2:18. 1 K. 3:7. 2 Chr. 34:3. O. 20:11. T. 14:5. M. 17:18. *etiam principis filium,* Dom. 8:20. Dan. 1:4,10. 1 M. 11:40. *vide* Gejerum *ibid.*
drengiaskendare, *pædicator, cinædus,* 1 Cor. 6:10. 1 Tim. 1:10.
dreßel, *vid.* träsel.
drick, *potio, haustus potionis, potus. v.* dryck.
drickekar, drickeskäril, *poculum, cyathus, culullus, calix,*. 2 S. 12:3. 2 Chr. 9:20. M. 23:25
dricker, *bibo, haurio, poto, potito, combibo,* L. 5:49.
dricker af, *obbibo.*
dricker först, *præbibo, prægusto.*
dricker in, *imbibo.*
dricker til, *propino.*
dricker vt, *ebibo, exhaurio.*
dricker af sig, sig full, *ad plenam* | *ebrietatem helluor*, S. 19:1. s. 120
dricker tilsammans, *compoto, combibo.*
dricker, dubblar, dricker vp, öfwar dryckenskap, *helluor, prægræcor, bacchor, debacchor, poto, perpoto.*
drickoffer, *libamen,* Ex. 29:40.

2 och 5. **drawant**(-): **dravant**(-) St. || 3. 1 K. 14:27 rättat efter Sk1. || 4. 2 S. 15:1: Sk1. || 6. **drawantakamar**: **dravantkamar** St. || 10. *compulsus*: *impulsus* St. || 15. (51:17,)22: Sk1. || 20. *ibi*: *ubi* Sk1; *a:* af St. || 22. klädebonat: klädebonad Sk1, klädedrägt, bonat L.

10. träsel: dräßel St. || 23. sig (nr 2): Sk1. || 28. *debacchor* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *debachor.* || 29. Ex. 29:40 rättat efter Sk1.

drifft, *motus, fervens studium, agitatio, impulsus.* fädrifft, *armentorum deductio, agmen.*
drifwa, sniödrifwa, *nivium acervus, struies, moles, conglobata juga montium.*
drifware, *agitator,* Zach. 10:4.
drifwer, *impello, agito. præt.* dref, G. 3:24. arken dref, *arca ferebatur, agitabatur,* G. 7:18. the drefwos, Zach. 5:9. the drifwo, L. 4:2.
drifwer, bedrifwer, *admitto, committo, designo.* drifwa horeri, *adulterium committere,* 1 Cor. 10:8. hemd, Mich. 5:15. drifwa ondt, S. 26:13. drifs, M. 11:7.
drifwer bortt, *abigo, depello, repello.*
drifwer ens sak och rett, *caussam alicujus agere,* Ps. 9:5.
drifwer fram, *propello, protrudo.*
drifwer ifrå, *depello, expello, abigo,* G. 4:14.
drifwer igenom, *perpello, penetro.*
drifwer in, *intrudo, impello, adigo.*
drifwer på, *urgeo, pello, impello, compello, cogo.*
drifwer på flychten, *fugo, in fugam verto, conjicio.*
drifwer til, *adigo, impello.*
drifwer tilsammans, ihop, *cogo, compello.*
drifwer vt, *expello,* O. 22:15.
drifwer i wall, *pastum abigo.*
drifwit arbete, *opus cælatum.*
drifwer malm, *metallum coqvo.*
drill, *tornus.*
drillar, *contorqveo, torno, item fallo, circumduco, | decipio, impono alicui.* s. 121
drinckare, *helluo, bibax, bibulus. adj. potator, gurges, abdomini natus,* O. 23:20. 1 Cor. 5:11. 6:10.
drinckerska, *potatrix,* T. 2:3.
dristar, *audeo, sustineo, confido,* Jud. 9:17. R. 15:18. 2 Cor. 11:21. sig til, R. 10:20.
dristeliga, *confidenter, audacter,* 1 S. 15:32. O. 14:5,16. 19:5,9. 2 Cor. 3:12. 10:2.
dristig, *audax, audens, fidens, audaculus,* Job. 41:1. 2 M. 11:9. 2 Cor. 10:1. dristigare, *audentior,* Phil. 1:14. hans hierta war dristigt, *cor ejus audax factum est*, 2 Chr. 17:6.
dristighet, *audacia.* taga sig dristighet til, Marc. 15:43.
drocken, *ebrius, temulentus, bene potus, potilentus,* J. 13:13. Es. 34:5. drucken, G. 9:21. 43:34. D. 29:19. O. 11:25. J. 23:9. 1 Thes. 5:7. giöra drucknan, *inebriare, ebrium reddere,* O. 11:25.
drope, *gutta, stilla,* Es. 40:15. W. 11:23. S. 18:8. liten drope, *guttula.*
dropp, *stillicidium.*
droppis, *stiria. tum bonus est ignis, cum pendet stiria tignis.*

1f. (-)**drifft**: (-)**drift** Sk2; *agitatio*: *cogitatio* L. || 2f. *agmen*: St. || 8. arken: arcken St och L. || 13. hemd: hemnd L. || 13f. drifwa ondt, S. 26:13: Sk1; drifs: drifz Sk2. || 16. **och**: Sk1; *caussam*: *causam* Sk2 och St.

1. **i**: Sk1; *abigo*: *adigo* L. || 8. *abdomini* rättat efter Sk2, U *abdomidi.* || 17. *audentior*: *audacior* Sk1. || 21. **drocken**: **drucken** (?) St. || 29f. *tum bonus … stiria tignis*: L.

dropptahls, droppwis, *guttatim.*
droße, *acervus frugum, cumulus*, S. 20:30.
drotning, *regina,* Es. 47:7. M. 12:42. A. 8:27. Vpp. 18:7. himmelens drottning, *vide Pharum meam Biblicam ad* Jer. 7:18. J. 7:18. 44:18. *v.* Pfeif *Dub. Vex.* 4:42. Dieter. *Antiq. Bibl. p.* 607.
drotningakrona, *corona reginæ,* Est. 1:11. 2:17.
drott, *magnas, optimas heros, v.* Speg. *Glossar.*
drotz, *dapifer.*
drucken, *vid.* drocken.
s. 122 **drufwa**, *uva, corymbus,* | C. 1:14. Es. 5:4. som bär drufwor, *corymbifer.*
druncknar, *mergor, submergor,* Es. 28:7.
drunt, *crepitus.*
druntar, *ventre crepo, crepitum emitto.*
dryck, *potus, potio.* starck dryck, *sicera.* D. 14:26. Dom. 13:4:7. komma, gå til drycks, *venire compotatum,* O. 23:35. S. 9:13.
dryckekar, käril, *calix, poculum, cululus,* 1 K. 10:21. Es. 22:24. Marc. 7:4.
dryckenskap, dryckzmåhl, *ebrietas, temulentia, helluatio, ebriositas,* G. 5:20. öfwa dryckenskap, O. 23: 30. Psb. 68:5.
dryckesbroder, *combibo, compotor.*
dryckesbult, *v.* drinckare.
dryckiohus, krog, *popina, caupona, cauponula, taberna, vinaria.* J. 16:8.
dryfftar, *ventilo, Gloss. in* Jer. 51:2.
dryg, *durabilis, longi usus, qvi diu usibus sufficit.*
dryg, *superbus, ambitiosus, tumidus, gravis supercilii, item gravis, onustus, longus.*
dryg mil, *prolixum, longum miliare.*
drypande, *destillatio,* O. 27:15.
dryper, *stillo, destillo, defluo, diffluo. præt.* dröp, Ex. 9:33. Dom. 5:4. the drupo, drypande, Pred. 10:18. Ps. 65:12.*s.*
dryper af, *destillo, stillas demitto.*
dryper in, *instillo.*
dryper neder, *destillo.*
dryper smått, *distillo.*
dråp, *cædes, homicidium, occisio.* stort och alment dråp, *occidio, internecio,* L. 23:25. dråp med wåda, *homicidium fortuitum.* med wilja, *destinatum s. voluntarium.*
| **dråpare**, *interfector, peremtor, homicida,* Ex. 22:2. Ez. 21:11. S. 34:27. 2 M. 14:6. M. 22:7. s. 123
dråpelig, *ingens, insignis, enormis.* dråpelig gierning, *insigne opus,* Ps. 106, 2. dråpelig ogierning, *enorme facinus,* A. 18: 14. dråpeliga myket folck, *populus multus nimis,* Jos. 11:4. dråplig ting, 2 K. 5:13. Ps. 150:2. Dan. 10:1. *vide* Speg. *Glossar.*

1. droppwis: dropewis St. || 3 och 8. **drotning**(-): **drottning**(-) L. || 4. drottning: drotning Sk1 och St. || 5. *vide Pharum … ad* Jer. 7:18: Sk1. || 13. drocken rättat efter Sk1, Sk2 och L, U droken. || 21. drycks: dryckz Sk2. || 25. dryckzmåhl: drycksmåhl Sk1 och L. || 27. Psb. 68:5 rättat efter Sk1.
1. *popina*: L. || 3. **dryfftar**: **dryftar** Sk2, **dryffter** (?) St. || 8. **mil**: **mihl** L. || 11. the drupo: Sk1. || 12. Ps. 65:12.*s.*: hand? || 27. myket: mykit Sk1, myckit St och L. || 28. dråplig: dråpelig (?) Sk2. || 29. *vide* Speg. *Glossar.*: L.

dråpmål, *causa homicidii. v.* Spegl. *Gloss.*
dråse, *acervus, frumenti in area.*
drägelig, *tolerabilis, tolerandus.* drägeligare, *tolerabilior,* M. 10:15. 11:22.
5 **drägt**, fiskiadrägt, *captura piscium,* L. 5:4.
dräper, *occido, neco, eneco, cædo, interficio, interimo, perimo. præt.* drap, 1 K. 2:5. hafwer dräpit, N. 14:16. D. 21:1. om tu dräpte,
10 N. 14:15.
dräpodahl, *vallis interfectionis,* Tophet, J. 7:32. 19:6. *v.* Schibb. C. 15:§:6.
drög, *plaustrum, carrus, carruca, vehiculum.*
15 **drögläder**, *corium ab alutino præparatum.*
drögsmåhl, *mora.*
dröijer, *tardo, retardo, moror, remoror, commoror, immoror, cesso, cunctor,* Ps. 119:60.
20 Es. 46:13. *præt.* drögde, M. 25:5. effter thet dröijes, Ez. 12:22. hans dagar skola intet dröijas, *ejus dies non extrabentur longabuntur,* Es. 13:22.
dröm, *somnium, insomnium,* G. 37:5.
25 40:5. i drömen, J. 29:8. *pl.* drömer, G. 37:20. se drömer, Dan. 4:2.
drömare, *somniator,* G. 37:19. Jud. v. 8. drömande, Ps. 126:1.
s. 124 | **drömer**, *somnio.* mig drömer, mig hafwer drömt, *somnium habui,* G. 28:12. 37:6. 40:8. 41:11. Es. 29:8. J. 23:25. dröma drömer, *somnia somniare,* A. 2:17.
drömtydare, *somniorum interpres,* J. 27:9.
drönar, *mugio.*
dröper, *tardus, iners.*
dubbel, *duplex,* G. 23:19. Es. 40:2. 61:7: *v.* dobbel, O. 31:21.
dubblar, *duplico, gemino, ingemino.*
dubblar, slämmar, *debacchor, pergræcor, alea ludo, perdo.*
dubblare, *aleator.*
ducat, *ducatus, numus aureus.*
dufwa, *columba,* dufwe, *columbus,* G. 8:8.*s.* Lev. 1:14. Cant. 2:14. Es. 60:8. liten dufwe, dufvnge, *columbulus.* skogzdufwa, *palumbes, palumbus, palumba.*
dufwen, *langvens, langvidus, marcidus, torpidus, piger,* gl. K. ordn. *p.* 35.a.
dufwobo, dufwohus, *columbaria, columbarium.*
dufwomonglare, *vendens columbas,* M. 21:12.
dufwotreck, *stercus columbinum,* 2 K. 6:25.
dufwoögon, *oculi columbini,* <*finis*> C. 1:15.
duger, *v.* doger.

1. **dråpmål**: **dråpmåhl** St och L; *causa*: *caussa* Sk2. || 5. fiskiadrägt: fiskadrägt Sk2 och St. || 17. **drögsmåhl**: **drögzmåhl** Sk2, **drögsmål** St. || 20. effter: efter Sk2. || 22f. *ejus dies non extrabentur* (?) *longabuntur*: Sk1. || 25. (G.) 40:5: Sk1.

11. slämmar: slemmar Sk1. || 16f. liten dufwe: liten dufwa Sk1. || 17. dufvnge: Sk1; skogzdufwa: skogsdufwa Sk1. || 23. *vendens*: *vendentes* Sk1. || 27. *finis*: hand 4 (oklar placering i texten).

duglig, *aptus, utilis,* 2 Cor. 13:7. 2 T. 2: 2. dugelig, S. 10:4. 1 M. 13:54. *vid.* doglig.
duhrar, *duro.*
duk, *mappa, mensæ stragulum, stratum.*
dukar bord, *sterno mensam,* S. 29:33.
dukar vnder, *subjugor, succumbo.*
dukar vp emot, *æqvo, exæqvo, par sum, non inferior,* Lev. 26:38.
duladråp, *cædes occulta. vid.* Schibb. C. 17:§:6. *p.* 319.
dulsmåhl, *caussa minus liqvida.*
dumbe, *mutus,* M. 9:32.*s.* L. 11:14. *obliq.* dumba, Ex. 4:11.
s. 125 | **dumm**, *hebes, stupidus, obtusus, indocilis.*
dummdristig, *stolide audax, petulans, temerarius.*
dummhet, *hebetudo, stupor.*
dun, *pluma, lanugo.*
dunbedd, *pulvinus, lectus pluma refertus.*
dunder, *tonitru,* Joël. 2:11. gifwa sino dunder krafft, *dare tonitrui robur*, Job. 37:4. Ps. 68:34.
dunderskott, *ictus fulminis, ictus*, 2 M. 10:30. Psb. 73:9. dunderslag, *fulmen,* W. 5:22.
dundrar, *tono, intono, fulmino,* Ex. 9:23. 1 S. 7:10. 12:17.*s.* Job. 37:4.*s.* dundrande, *fulminatio*, Job. 37:4. Ps. 104:7.
dunig, *plumosus, lanuginosus, multa pluma obsitus.*
dunkel, *obscurus, fuscus, nubilus, subobscurus.*
dunken, *putidus, putridus, putredinem olens, putidulus, putidiusculus, mucidus.*
dunkenhet, *putredo,* gl. K. ordn. *p.* 48:b.
duncknar, *putresco, puteo.*
dunst, *vapor, evaporatio, exhalatio.* blå dunst, *prætextus fundamento carens.*
duppar, *vid.* doppar.
doppor, *vid.* silfdoppor.
durchleuchtig, *celsissimus, illustrissimus, perillustris.*
durchleuchtighet, *celsitudo.*
durchlopp.
durchsichtig, *pellucidus, illustris.* giör durchsichtigt, *fenestro, pellucidum reddo.*
durchslag.
dus, buller, *strepidus, turba.* sus och dus, *ebriorum murmur et crapula*, Ulphila L. 5:29.
dusa.
| **dusar**, *ultro citroqve moveor, sursum deorsum jactor.* s. 126
dwale, dwalm, *stupor, exstasis,* A. 10:10. *obliq.* dwala, A. 11:5. lät mig komma til

2. 1 M. 13:54 rättat efter Sk1. || 11. **dulsmåhl**: **dulzmåhl** L. || 16 och 18. **dumm**-: **dum**- Sk1. || 22. dunder: dundre Sk1 (bör ev. sammanskrivas); krafft: kraft Sk2; *robur* rättat efter Sk1 och L, U *robor*. || 24. *fulminis*: *fulmineus* L; *ictus* (nr 2): Sk1. || 25. Sk1; dunderslag rättat efter Sk1, U slag.

1. Ps. 104:7 rättat efter Sk1. || 4. **dunkel**: **dunckel** L. || 6. **dunken**: **duncken** St och L. || 7. *putidiusculus* rättat efter Sk1, U *pudidicusculus*. || 8. **dunkenhet**: **dunckenhet** St och L. || 9. **duncknar**: **dunknar** Sk1. || 17. **durchlopp**: sent tillägg av J. Sw. || 19. *pellucidum*: *perlucidum* St. || 27. *stupor*: Sk1.

dwala, *indulge mihi reqviem, recreationem,* Psb. 52:5. dwalakalck, *calix soporis,* Es. 51:17,22.
dwas, *stupor, torpor.*
dwelck, *linteum lævigatum.*
dwerg, *pumilio, pumilius, nanus. vid.* Spegl. *Glossar.*
dwerg, spinnel, *araneus, aranea.*
dwergsnät, *tela araneæ, textum aranei,* Job. 8:14. Es. 59:5,6.
dweljes, dwäls, *moror, commoror, maneo, permaneo, persisto,* 1 Chr. 29:15. *præt.* dwaldes, N. 9:19. L. 1:21. A. 25:14. 1 Cor. 16:7. *v.* Schibb. C. 17:§:6. *p.* 318.
dy, *limus, lutum, stercus, item uligo, palus,* Psb. 68:3. full med dy, *limosus.*
dygd, *virtus,* Phil. 4:8. pl. dygder, Wish. 8.7.
dygdalös, *virtutis expers, virtute vacuus, carens.*
dygdatekn, *signum virtutis,* W. 5:13.
dygdelig, *virtutibus ornatus, instructus, conspicuus,* O. 31:10.
dygderik, *idem,* Förrsp. Vpp.
dygdesam, *idem,* Ruth. 3:11. S. 26:1,3,21.
dygn, *integer dies cum nocte,* Esth. 4:10. Joh. 11:17,39.
dymbelweka, *hebdoma proxima ante festum paschatos* ɔ: *hebdomas muta,* gl. K. ordn. *p.* 47.a. *vide* Loccenii *Antiq. Sveogoth.* l. 1. C. 5.
dymbling, *fibula, confibula lignea, clavus.*
dyna, *pulvinus.*
| **dyngia**, *fimus, stercus,* Job. 41:21. L. 14:35. s. 127
dyngiohög, *fimetum, sterqvitinium.*
dyngiolaß, *plaustrum fimi.*
dyngioport, *porta stercorea,* N. 2:13.
dyngiopuß, *volutabrum.*
dynt, *glandula suilla, tonsilla.* full med dynt, *glandulosus.*
dyr, *carus, pretiosus, multi pretii sumtuosus.* dyr man, dyrbar man, Förrsp. Es. dyr tid, *annonæ caritas, annona gravis, dura, arcta, premens, adversa,* G. 26:1. 41:30,54. J. 14:1,13,15. then dyre tiden, G. 41:56.*s.* 43:1. min siäl hafwer dyr warit för tin ögon, *anima mea pretiosa fuit in oculis tuis,* 1 S. 26:21. Es. 43:4. dyrare, Es. 13:12.
dyrbar, *pretiosus, multi pretii.*
dyrbarhet, *ingens pretium, pretiositas.*
dyrbart, *pretiose.*
dyrhet, *caritas.*
dyrck, *clavus, qvo reseratur sera, clavis suppositiitia. <adultera. Ovid.>*
dyrckfritt, *sera, qvæ nisi sua clave recludi non potest.*
dyrfwes, *audeo, sustineo,* 1 S. 25:17. J. 26:9. Dan. 6:8. *vel* dyrfwas, Ez. 16:63. the dyrf-

2. dwalakalck: dwalakalk Sk1. || 5. *lævigatum*: *levigatum* Sk2. || 11. **dweljes**: **dwäljes** Sk1. || 15. *limus* rättat efter Sk1, U *limbus*. || 28f. *festum* rättat efter Sk1, Sk2 och L, U *festus*. || 29. *paschatos*: *pascatos* Sk1 och L.

10f. full med dynt, *glandulosus*: Sk1. || 12. *multi pretii*: L. || 14. *annonæ*: *annona* Sk1. || 15. (G.) 41:30,54 rättat efter Sk1. || 16. dyre: dyra Sk2 och St. || 24. **dyrck**: **dyrk** Sk1. || 25. *adultera. Ovid.*: hand 4? || 26. **dyrckfritt**: **dyrkfritt** Sk1. || 29. *vel*: Sk1.

des, L. 20:40.
dyrkan, cultus, A. 17:23.
dyrkar, *colo, observo, adoro*, W. 15:6,17. A. 17:25.
dyster, *horridus, tenebrosus, tenebricosus.*
dåd, *opus, factum*. gud thens helga andas nåd ware med mig i råd och dåd, *adsit consilio et facto,* Psb. <180:1. 358:4.> 119:3. 138:4. O. 8:14.
dådlös, *iners, ignavus.*
dålig, *fatuus, ignavus, iners, inutilis.*
s. 128 **dån**, matt, *langvidus, lang|vidulus.*
dånar, *animo linqvor, deficio, animi diliqvium patior.*
dånar, dundrar, *v.* donar.
dåning, dånande, *animi deliqvium defectus.*
dånögd, *pætus, pætulus, oculis langvidulis.*
dårachteliga, dårliga, dårachtigt, *temere, stolide, insane, insipienter, fatue, stulte.*
dårachtig, *temerarius, fatuus, demens, amens, insanus, stolidus, insipiens, vesanus, ineptus, stultus,* Job. 2:10. R. 2:20. 1 Cor. 1:21. 1 Tim. 6:9.
dårar, *infatuo,* Sus. *v.* 56.
dåre, *demens, fatuus, stultus,* O. 17:16,18, 21. *gen.* dåras, O. 17:21. 18:6. *plur.* dårar, S. 21:28. dårars, O. 15:2. *obliq.* dåra, Job. 5:2. *s.* O. 15:21.
dårhet, *temeritas, fatuitas, stoliditas, dementia, insania, vesania, insipientia, ineptiæ, stultitiæ,* Job. 4:18. 42:8. Pr. 7:26.
dårlig, *fatuus, insipiens, stolidus, absurdus.* giör dårligit, *absurde facio,* Job. 1:22
dårliga, *stolide, stulte, insipienter,* 1 S. 13:13. 26:21. 2 S. 24:10. 2 Chr. 16:9. J. 20:11
dårskap, *ut* dårhet, O. 26:4. Psb. 59:7.
däfwen, *humidulus, humidus, udus.*
dägel, *lebes, catinus, sartago,* Ps. 12:7. O. 27:21.
dägelig, *v.* degelig.
däka, piga, *ancilla, virgo,* W. g.
död, *mors, lethum, disessus, libitina,* G. 2:17. S. 41:3. se döden, Joh. 8:51. smaka döden, Joh. 8:52. döden dö, *morte mori,* G. 2:17. 20:7. Lev. 20:10.*ss.* liggia för dödenom, *moribundus, morti vicinus,* Marc. 3:29. Joh. 4:47. til döds, *lethalis,* 1 Joh. 5:16. *s.* | dödsens, O. 7:27. s. 129
dödsdag, *dies mortis,* 2 S. 6:23. dödsens dag, Pr. 7:1. brådöd, *mors inopinata, præceps, subita.*
dödar, *neco, occido, exanimo, perimo, interficio, extingvo,* 2 Cor. 3:7. *præt.* dödade, G. 38:7,10. 1 M. 13:47. är dödader, *occisus,* Vp. 2:13. hwilkas namn icke skrefwen <äro> i lambsens lifsbok, hwilket dödat är, ifrå werldennes begynnelse, *qvorum*

2. **dyrkan**: **dyrckan** St och L. || 3. **dyrkar**: **dyrckar** St och L. || 5. *tenebricosus* rättat efter Sk2, U *tenebriosus.* || 8. 180:1. 358:4: hand 2? || 19. dårliga, dårachtigt: Sk1.

7. (1 S.) 26:21: Sk1. || 13. *virgo*: L. || 17f. dödenom: döden St. || 19. döds: dödz Sk1, Sk2 och L. || 20. dödsens: dödzens Sk1, Sk2, St och L. || 21. **dödsdag**: **dödzdag** Sk1, Sk2, St och L; *mortis* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *martis*; dödsens: dödzens Sk2. || 22. brådöd: bråddöd L; *inopinata* rättat efter Sk2, U *inopina*. || 28. äro: hand?; lifsbok: lifzbok Sk2.

nomina non sunt, in agni occisi libro vitæ ab origine mundi inscripta, Vp. 13:8. *agnus occisus non est ab origine mundi, sed inscriptio facta est ab origine mundi. Conf.* C. 17.*v.* 8. *vid.* Schib. C. 5:§:5.

dödbärare, *vespillo, libitinarius, pollinctor.*

dödebår, *feretrum, sandapila.*

dödelig, *mortalis,* Ps. 7:14. W. 9:14. 1 Cor. 15:53. dödeligit, Marc. 16:18. som orsakar döden, *lethalis, lethifer, lethificus, mortifer,* Marc. *l. c.*

dödeliga, *lethaliter, mortifere.*

dödelighet, *mortalitas.*

döder, *mortuus, demortuus, exstinctus, vita functus, defunctus,* Ex. 12:30. sotdöder, *morbo absumtus.*

dödesong, *nænia, lessus.*

dödegrafware, *vespillo, libitinarius, pollinctor,* Ez. 39:14.*s.*

dödkiött, *gangræna.*

dödklagan, *luctus super mortuo*. G. 50:10. Ez. 24:17.

dododahl, *locus cadaverum, vallis mortuorum,* J. 31:40.

dödsiuk, *candidatus mortis,* 2 S. 12:15. L. 7:2.

dödsår, dödsslag, *vulnus lethale. vid.* dödss.

s. 130 **dödsdag**, *dies emortualis,* | *supremus, fatalis,* 2 S. 6:23.

dödsfahre, *periculum, discrimen mortis,* Ps. 73:4.

dödslucht, *odor mortis,* 2 Cor. 2:16.

dödsnöd, *periculum, angustia mortis,* 2 Cor. 11:23.

dödsqwahl, *tormentum mortis,* W. 3:1.

dödssak, *crimen capitale,* L. 23:22. A. 13:28.

dödssaker, *criminis capitalis reus, convictus.*

dödssiuk, *lethaliter decumbens, mortifere ægrotus, novissima valetudine conflictus,* Es. 38:1. Phil. 2:17. dödssiuk, 2 S. 12:15. 2 K. 20:1.

dödssår, *vulnus lethale,* Vp. 13:3,12. dödssåre, *lethaliter vulnerati,* J. 51:52. dödsåre, Thr. 2:12.

dödstrug, *minæ mortis,* Psb. 24:1.

dödåker, *cœmiterium,* J. 31:40.

döf, *surdus,* Ps. 58:5. Marc. 7:32.

döfhet, *surditas.*

döfwar, *prope exanimo, attonitum reddo, vires frango, adimo.* hwi döfwen i mig neder med orden? Job. 19:2.

döljer, *condo, abscondo, tego, contego, occulo, velo, dissimulo,* 1 S. 3:17. O. 11:13. R. 1:13. *imperat.* döl, 1 S. 3:17. Ps. 27:9. J. 38:25. *præt.* dolde, 1 S. 3:18. dölder, R. 2:29.

döling, *iners, ignavus, nullius frugis,* gl. O. 21: 24. gl. Sir. 13.

dömer, *judico, sententiam fero, arbiter*

23. Ez. 24:17: Sk1. || 28f. *vid.* dödss.: Sk1. || 30. **döds**-: **dödz**- Sk1, Sk2 och St passim (även U:s stavning bör kanske tolkas som **dödz**-).

1–18. **döds**-: **dödz**- se föregående not. || 12. *conflictus*: *conflictatus* Sk1. || 13. Es. 38:1: Sk1; Phil. 2:17: Phil. 20:27 Sk1 (båda fel); dödssiuk: dödsiuk Sk2. || 19. **dödåker**: **dödzåker** St.

sum, Job. 15: 16. R. 2:1. *præt.* dömde, L. 6:37.

dömling, *clavus grandis, ligneus s. serreus.*

dön, *male, sonus vehementior, fragor, fremitus, stre|pitus,* Ez. 1:27. 3:12. Dan. 10:6. W. 17:4. A. 2:2. Vpp. 1:15. *mascul.*

s. 131

döpelse, *baptismus, baptisma, sanctum lavacrum. neut.* Marc. 11:30.

döper, *baptizo, mystici fontis aqva tingo, sacris lymphis aspergo,* Joh. 1:26.

dör, *morior, emorior, exspiro, vitam cum morte commuto, fata concludo, impleo, decedo, obeo, diem obeo, concedo fato, morte, vita defungor,* Ez. 18:32. *præt.* dödde, G. 34:8. 50:26. blef död, förr än han do, 1 Chr. 22:5. dö med honom, L. 16:22. Joh. 11:16. the dogo, Ex. 7:21. hwi låter tu oß och wår åker dö? *cur moriemur nos, et ager noster?* G. 47:19. som nu dör, *moribundus, in agone esse.*

dör, *janua, ostium, fores,* Mal. 1:10. Vp. 4:1. *vel* dörr, *ut* Wank. *ibid et* G. 18:1. 2 Chr. 8:14. Job. 3:10. 31:9. Ez. 8:8. 1 Cor. 16:9. gl. O. 5:8. liten dörr, *ostiolum.* dörr frå dörr, *ostiatim, domestictum.*

dörrhake, *cardo.*

dörahengsel, *idem,* 1 K. 7:50.

dörajern, *cardo ferreus,* O. 26:14.

döraträ, *postis,* Am. 9:1. döraträd, Ex. 12:7. 21:6. Dom. 16:3. dörrträ, Ez. 45:19.

dörawachtare, *janitor, ostiarius,* N. 12:25. Jer. 52: 24. Marc. 13:34.

dörawård, *idem,* Joh. 10:3.

dörawårdinna, *janitrix,* Joh. 18:16.*s.*

dörstock, *postis januæ,* Es. 6:4.

dös, *acervus.*

dösta, *lolium, origanum.*

5. *male*: Sk1. || 10. *baptizo* rättat efter Sk1, U *baptiso*; *tingo* rättat efter Sk1, U *tango*. || 16f. 1 Chr. 22:5 rättat efter St

3. *ostium*: Sk1. || 7. *domestictum*: *domestictim* Sk1. || 8. **dörrhake**: **dörahake** Sk1.

E

s. 132 **e**, på hwad rum, *in qvo|cunqve loco*, J. 8:3. *vid*. Schibb. C. 13:§:14.

ebbe flod, *æstus maris*.

5 **ebenträ**, *taxus*, *v.* hebenträ. af ebenträ, *taxeus*.

ebreer, *hebræus, hebraicus*, 1 Cor. 11:22. hebreesk, Ex. 1:15.*s.* 21:2. D. 15:13.

ebreisk, J. 34:9. hebreeska, D. 15:13. *v.*

10 Dieter. *Illust. N. T. voce* εβραιος.

ebreiska, *hebraice*, Joh. 19:20. Vp. 9:11.

echta, *genuinus, purus*. echta gull, perlor.

echta, *de thoro legitimo natus, genuinus.* taga til echta, echtar*, in matrimonium*

15 *duco, uxorem duco, in thori, connubiiqve consortina*, *adscisco*, D. 24:1. M. 22:24. *ibi* ächtar, *male*.

echta folck, personer, *conjuges*.

echta förlofning, *sponsalia*.

20 **echta hustru**, *conjux*, G. 20:3. O. 18:22. man, *maritus*.

echta maka, *conjux, maritus, marita*.

echta seng, *thorus, talamus conjugalis*.

echteskap, *conjugium, connubium, mat-*

25 *rimonium*, W. 14:24. Ebr. 13:4. *ubi vetus habet,* echtenskap*, ut nunc usitatur.* gl. K. ordn. *p.* 49.*ss.* binda echtenskap*, conjugium contrahere*, gl. K. ordn. *p.* 52.a.b. bryta echteskap, *matrimonium violare*, S. 23:25.

echteskapsseng, *thorus conjugalis*, Ebr. 13:4.

echteskapsplicht, *debitum conjugale*, Ex. 21:10.

echteskapsskilnad, *divortium, repudium.*

ed, *jus jurandum, juramentum, sacramentum, religio*, L. 1:73. Ebr. 6:16. *plur.* eder. förplichtar mig | med ed, *juris jurandi sac-* s. 133
ramento me obstringo, obligo. som hafwer giordt, aflagdt ed*, juratus.* honom warder en ed pålagd*, ei juramentum imponitur*, 2 Chr. 6:22. stafwar ed, *jus jurandum præeo, prælego*. ed warder, *præsto juramentum.*

edar, *vester*, *masc.* G. 43:3,5. Ex. 6:7. Lev. 23:12. Es. 43:15. 59:2. M. 6:32. 20:26. 23:8. s. *gen.* edars, 2 K. 10:2. Joël. 1:14. Joh. 8:41:44. *dat.* edrom gud, Ex. 8:25. *pl.* edrom brödrom, Hos. 2:1. edrom barnom, Joel. 1:3. *accus.* edar. edar munn mosten i intet skyhla, *os vestrum amictu non ve-*

10. εβραιος: εββραιος St. || 11. **ebreiska**: **ebreisko** Sk1; Joh. 19:20 rättat efter Sk1. || 13. *de*: Sk1; *thoro*: *toro* St. || 14. taga: tager Sk1. || 16. *consortina*: *consortium* Sk1; *ibi*: *ubi* Sk1.

6. **echteskapsseng**: **echteskapzseng** Sk2. || 15. *obligo* rättat efter Sk1, U *obligor.* || 20. G. 43:3,5 rättat efter Sk1. || 22. Joël 1:14: Sk1. || 23ff. *pl.* edrom … Joel. 1:3: Sk1. || 25. mosten: moste Sk1 och Sk2. || 26. skyhla: skyla Sk1.

labitis, Ez. 24:22. edar hals vndandraga, *collum vestrum subtrahere*, Mich. 2:3. jag skal giöra eder edar rett, *faciam vobis jus vestrum*, Ez. 11:9. edar också *in accus*. Ex. 10:17. 1 Cor. 16:18. *et ablat.* Ex. 6:6. Joel. 1:5. *plur. masc.* edre, D. 12:12. Es. 59: 3. A. 2:17. *accus.* edra, Lev. 26:19. edor, *foemin.* O.1:27. Es:59:2.s. M:5:12. *dat.* edro. edro syster, *vestræ sorori*, H. 2:1. åt edro oferd, O. 1:26. edro mißgierning, Dom. 8:2. af edro säd, Lev. 23:10. edra döttrar, Act. 2:17. *pl.* edra. edra synder, Es. 59:2. edra hender, v. 3. edra tienarinnor, D. 12:12. någor edra, *aliqvis vestrum*, 1 Cor. 6:1. ingen edra, *nemo vestrum*, 1 Cor. 1:14.

edart, *vestrum*, *neut.* Lev. 26:6. M. 23:38. i edro lande, Lev. 26:35.*ss. pl.* edor. edor vnder, *signa vestra*, Ex. 7:9. Es. 59:2,3.

eder, *vos*, Es. 59:3. M. 20:25. *v.* Schibb. C. 9:§:11.

s. 134 **edebuk**, *jurator, qvi temere | dejerat*.

edel, *v.* ädel.

edman, *qvi jurat*, gl. K. ordn. *p.* 70.a.

edsöre, *jus jurandum, regis de pace publica vel privata tuenda. v.* Loccenii *Lexic. Juris.* Stiernhök, *de Jure Svion*. l. 2. C. 3. *p.* 331.*s.*

effter, *post, secundum*, G. 1:11,12,21. O. 11:19. 17:16. Joh. 1:27. effter, *qvandoqvidem*, G. 3:6,17. Ex. 3:9. säija effter, *enarrare*, T. 12:22.

effterst, *postreme, ultimo*, G. 33:2. D. 25:18. 1 M. 5:53. the effterste, *postremi*, *ultimi*, D. 25:18.

efftersom, effter thet, *siqvidem, qvandoqvidem, qvia, cum, qvoniam*. effter ty, Es. 30:12.

effterapar, *imitor more simiæ*.

effterbyrd, *secundæ*, D. 28:57.

effterdöme, *exemplum, exemplar, imago, norma*, 2 Cor. 9:2.

effterdömelse, *idem, neutr.* Joh. 13:15. Phil. 3:17. 1 Thes. 1:7. 1 P. 2:21. 2 Pet. 2:6.

effterfrågan, *reqvisitio*.

effterfrågar, *reqviro, perqviro*, *rogito*, W. 6:3.

effterfölgd, *conseqvens, conseqventia*.

effterföljare, *imitator*, 1 Cor. 11:1. Eph. 5:1. Ebr. 6:12.

effterföljer, *imitor, subseqvor, inseqvor, seqvor*.

efftergifft, *cessio, concessio, condonatio, remissio, impunitas*.

efftergifwer, *cedo, concedo*, *condono, remitto*.

efftergierd, *repotia*, *convivia secunda*.

efftergår, *seqvor, subseqvor*, *inseqvor. item sector, venor, insector*. ther tu efftergången

5f. Joel. 1:5: Sk1. || 10. mißgierning: gierning Sk1. || 11f. edra döttrar, Act. 2:17: sent tillägg av J. Sw. || 14. 1 Cor. 6:1 rättat efter Sk1. || 18. (Es. 59:)2(,3): Sk1. || 21. *dejerat*: *dejurat* Sk2. || 24. **edsöre**: **edzöre** Sk1, Sk2 och St. || 25. *vel*: *et* Sk2. || 28. **effter**: **efter** Sk2.

i sammansättningarna på de följande sidorna **effter-**: **efter-** Sk2 passim. || 6. **efftersom**: **effter som** Sk1. || 14. 1 P. 2:21: Sk1. || 23. **efftergifft**: **efftergift** Sk2. || 27. **efftergierd**: **efftergiärd** Sk1 och St.

är, *ivisti qværendum*, 1 Sam. 10:2.
effterhemtar, *recolligo*, Mich. 7:1. S. 33:16.
effterhemtning, *spicilegium*, Es. 17:5. Obad. v. 5.
s. 135 **effterhermer**, *mimis exprimo*, | *imitor*.
effterhollen, *tenax, pertinax, attentus ad rem*.
effterjagar, *venor, sector, insector, insequor*.
effterkommer, lyder, fullgiör, *exseqvor, præsto, obseqvor, obsecundo, mandata exhaurio. Cic*.
effterkommer, kommer effter, *seqvor, subseqvor, succedo*.
effterkommande, *posteri*, Ex. 16:32. 1 K. 21:21. Job. 5:25. thet ware en ewig rett allom edrom effterkommandom, Lev. 10:9. i theras effterkommandom, C. 17:7. för effterkommanderna, Ps. 48:14. effterkommanderna, S. 23:37.
effterlefd, *relictus*, Ez. 44:22.
effterlack, *qvod ultimum destillat*.
effterlefwande, *superstites*.
effterlefwer, öfwerlefwer, *superstes sum, remaneo*, *super ero*.
effterlefwer befalningen, *vivo ad norman præscriptum, jussa exseqvor, obseqvor dictis, dicto audiens sum*.
effterlefwerska, *vidua superstes, relicta*.
effterlemnar, *relinqvo*.
effterletar, *v*. letar.
effterliknelse, *imago, typus, exemplum, exemplar, norma*, 2 K. 16:10.
effterlyder, *obseqvor, obsecundo, obedio, dicto audiens sum*, Ex. 24:7. Förrsp. Ez.
effterlåtelig, *v*. tillåtelig.
effterlåtelse, *venia permissio, permissus, pax, indulgentia*.
effterlåter, *cedo*, *concedo, mitto, permitto, remitto, condono*.
effterqwahl, *dolor subseqvens, angor post factum*.
effterreffst, *sarritura posterior*.
effterrekning, *secundæ rationes, exactior computatio*.
effterrettelse, *norma, regula*.
effterrettar, *ad normam me* | *compono, regulam seqvor*. s. 136
effterråd, *consilium serum, post factum*.
efftersabbath, *sabbathum secundum, secundo primus*, L. 6:1. *v*. Gerhardi *Harmon*. C. 166. Walteri *Harm. in h. l*. Pfeif. *Qvinq*. L. 25:§:11. Er. Schmid. *in h. l*. Seb. Schmid. *diss. pecul*. Dieter. *Illust. N. T. ad vocem* δευτεροπρωτος.
efftersatt, *postpositus, omissus, neglectus, prætermissus. item sectatus*.
efftersetter, *postpono, omitto*, *negligo, susqve deqve habeo*, *insuper habeo, prætermitto*.
efftersetter, jagar effter, *venor, sector, in-*

19. för: Sk1. || 20. effterkommanderna: -kommanderena Sk1. || 20f. effterkommanderna: -kommandena Sk1. || 26. *super ero*: *superero* Sk1; *ero*: *sum* Sk2.

9. *concedo*: Sk1. || 17. **effterrettar**: **effterretter** Sk1. || 21f. *Harmon*. rättat efter Sk1 och Sk2, U *Hermon*. || 31. **efftersetter**: Sk1.

sector, aucupor.
effttersleng, *iteratus ictus, a tergo plaga.*
effterslepper, *remitto, demitto.*
effterslår, *indago, investigo, inqviro.*
effterst, *novissime*, *ultimò*, D. 25:18. 1 M. 5:53. the effterste, *postremi*, *ultimi*, D. 25:18.
effttersteller, *v.* efftersetter.
efftersyn, *v.* effterliknelse, Ex. 25:9,40. 1 Chr. 28:11. 12:18.*s.* T. 4:12. A. 7:44. Ebr. 8:5. R. 6:17. *plur.* efftersyner, Ebr. 9:23.
efftersöker, *reqviro, perqviro, investigo.*
efftertal.
efftertancke, *cogitatio, deliberatio, perpensatio.*
efftertencker, efftersinner, *recogito, perpendo*, *reputo*, *pensito, animo revolvo.*
efftertrachtar, *peto, expeto, desidero, affecto, venor, sector, consector.*
efftertryck, *vis, efficacia, efficacitas, pondus, emphasis.*
effterträdare, *successor.*
efftertråder, *succedo, excipio, seqvor, inseqvor.*
effterwentar, *expecto, desidero*, A. 24:15.
effteråt, *post, postremum, sero, posterius*, N. 30:16. J. 6:9.
eflas, *conor, immoror cum labore.*
efwen, efwentyr, *v.* ewen, ewentyr.
egen, egit, *proprius, suus, peculiaris*, G. 1:11. 47:20. Ex. 6:8. Lev. 25:45. *v.* äga.
| **egen**, lifegen, *servus*, G. 3:28. 47:19. Lev. 25:45. 1 Cor. 12:13. Vp. 6:15. 13:16. 19:18. Col. 3:11. s. 137
egendom, *possessio, bona, opes*, *peculium.* G. 23:20. 48:4. Ex. 19:5. Ps. 135:4.
egenhendig, *manu propria scriptus, exaratus, consignatus, factus.*
egennyttig, *suarum rerum plus nimio studiosus.*
egennyttighet, *immodicum rei propriæ studium, lucri fames.*
egenskap, *proprietas, proprium.*
egentliga, *proprie, peculiariter, imprimis, sigillatim.*
egg, swerdsegg, *acies gladii*, Ex: 17:13. Herwar. Sag. C. 7.f. Bos-saga. C. 6. pr.
egg, *ovum*, Herw. Sag. C. 15:§:21, 23. thet hwita af egget, *albumen.*
eggiablome, eggiegule, *vitellus.* thet hwita af egget, *albumen vitelli*, Job. 6:6.
egnd, *ora, regio, provincia, pratum*, M. 4:16. Wank. engd, engden, L. 2:8.
egnar, tillegnar, *attribuo, approprio, adsigno*, G. 23:17.
Egypten, *Ægyptus*, G. 42:1. *non* Ægypten. *vid.* Schibb. C. 1:§:19.
egyptier, *ægyptius*, D. 23:7.

5ff. artikeln **effterst**: Sk1. || 8. *v.* rättat efter Sk1, U *ut.* || 13. **efftertal**: sent tillägg av J. Sw. || 17. *reputo*: Sk1. || 25. **effterwentar**: **effterwenter** (?) Sk1. || 29. ewentyr: Sk1.

4. Vp. 6:15 rättat efter Sk1. || 5. Col. 3:11 rättat efter Sk1. || 17. swerdsegg: swerdzegg Sk1 och St. || 18. C. 6. pr: Sk1. || 21. **eggiablome**: **eggiabloma** (?) Sk1. || 23. **egnd**: **engd** St. || 24. engden: egnden Sk1. || 25. tillegnar: tilegnar Sk1 och St.

ehra, *v.* ähra.
eho, *qvis*, G. 9:5.
ehuru, *qvomodocunqve, utcunqve.* ähuru, gl. K. ordn. *p.* 11.b.
5 **ehurudan**, ehurudana, *qvalis*, *qvalis, qvaliscunqve utcunqve*.
ehuruwel, *licet, qvam vis, etsi*, *tametsi*, H. 8:3.
ehwad, *qvodcunqve, qvicqvid*, G. 9:10.
10 Thr. 3:6,3. S. 7:39. 1 Joh. 5:15. giöra ehwad han wil, *facere qvodcunqve libuerit*, Dan. 11:3,36. e på hwad rum, J. 8:3.
ehwadan, *undecunqve, undelibet*, Ez. 39:4.
15 **ehwar**, *qvisqvis, qvicunqve.*
ehwar, *ubicunqve*. ehwar the bodde*, in qvocunqve loco habitabant*, 1 M. 1:26. ehwar hon kan, *ubicunqve poterit*, | Lev. 23:31. O. 18:1. ehwar som helst, *idem*, Esr.
s. 138
20 1:4. e på hwad rum, *ubicunqve locorum*, Jer. 8.3. ehwart tu far*, qvocunqve perrexeris*, G. 20:16. 2 S. 8:6. ähwilkenthera, gl. K. ordn. *p.* 9.b.
ei, *non, haud*.
25 **eja**, *o! eja! utinam*! Psb. 130:3,4. ei heller, *nec, neqve,* Ex. 20:17.
ek, *qvercus, ilex, robur*, G. 35:8. S. 24:22. S. v. 59. *pl.* ekar, Es. 1:29. Ez. 6:13. *vel* eker, Dom. 6:11,19. Am. 2:9. af ek, *qverceus, qvercicus*, *qverculanus, ilignus, iligneus, iliceus*, *roburneus*.
eka, ekestock, *cymbola, linter*.
ekemistel, *viscus*.
ekeskog, *qvercetum, ilicetum*.
ekorre, *sciurus*.
ekrar, *radii rotæ*, 1 K. 7:33.
ekollon, *glans, glans ilignea*.
ekäple, *galla*.
elak, *malus, perversus, improbus, malignus, item æger*.
eld, *ignis, vulcanus*, Lev. 6:10. S. 39:35. A. 28:2. af eld, *igneus*. i elde, *in igne*, D. 9: 21. 12:31. med elde, *cum igne*, Ex. 12:10. på eldenom, Lev. 1:17. 3:5. låta gå genom eld sin son eller dotter, *facere transire filium filiamve per ignem, Molocho eos offerre*, 2 K. 23:10. *vid.* Schibb. C. 15:§:6. *in voce Gehenna*. vtlendsk eld, helig eld, *pusula, erysipelas*. liten eld, *igniculus*.
eldar, vpwermer, *calefacio*.
eldar vp, brinner, *ignescit*.
eldat, glödande, *ignitus*.
eldbrand, *torris, titio*, Job. 41:10. Zach. 12:6.
eldbrasa, *v.* brasa.
eldbrenning, *ignis exustio*, Lev. 13:24.
eldföre, *igniarium, ignitabulum.*
eldgaffel, *furca, batillus*.

1. artikeln **ehra**: Sk1. || 3. ähuru: Sk1. || 7. *qvam vis*: *qvamvis* St. || 18. hon: han Sk1. || 20f. e på hwad rum … Jer. 8:3: Sk1. || 21f. *perrexeris*: *perexeris* Sk2. || 25. eja: eija Sk2; *utinam*!: sent tillägg av J. Sw. || 28. Es. 1:29 rättat efter Sk1.

2. *iliceus* rättat efter Sk1, U *ilicius*. || 8. **ekollon**: **ekållon** Sk1. || 22. *ignescit*: *ignesco* Sk1. || 24f. artikeln **eldbrand** : Sk1.

eldkohl, *pruna, carbo candens*.
eldkonst, *pyrotechnia*.
eldmatk, *pyrausta*, *masc.*
eldmerke, *stigma, nota flammæ*.
s. 139 | **eldpanna**, eldskoffel, *batillus, batillum*.
eldsak, *crimen flammis, piandum*.
eldskyre, fnyske, *fomes*.
eldskoffwel, *v.* eldpanna.
eldsprutande, *ignivomus*.
eldstad, *focus, foculus*, Lev. 6:9. Es. 30:14. *pl.* eldstäder, Ez. 46:23.
eldstod, *columna ignea*, Ex. 13:21.*s.*
eldstål, *chalybs, cujus collisu ignis elicitur*.
eldtong, *batillum, forceps, hama*.
eldslampa, *lampas ardens*, Vp. 4:5.
eldsloge, *flamma*, Job. 15:30. Dan. 7:9. *obliqv.* eldsloga, 2 Thes. 1:8. Ebr. 1:7. *pl.* eldslogar, Ps:104:4.
eldslucht, *odor ignis*, Dan. 3:27.
eldsmat, *esca ignis*, Es. 9:19.
eldsmur, *murus igneus*, Zach. 2:5.
eldspelare, *columna ignea*, Vpp. 10:1.
eldsstrima, *radius igneus*, Dan. 7:10.
element, *elementum*, W. 19:18. 2 P. 3:10,12.
elende, elendighet, *miseria*, Ps. 9:14. *exilium, peregrinatio*, G. 47:9. W. 19:10. 2 Macc. 5:9. Ebr. 11:38. 1 P. 1:17. 2:11.
elende, *adject.* vr landet, *extorris*, Ps. 88:16. Es. 58:7. 1 Pet. 2:11. *miser, miserandus*, *calamitosus, ærumnosus*, Thr. 3:1,19,34. elenda qwinna, *misera mulier*, J. 15:9.
elendhet, *miseria*, Job. 10:15. Ps. 22:25. 25:18. *v.* O. Petri Handbok, *p.* 46.
elendig, *ærumnosus*, *miser*.
elendigt, elendeliga, *misere*, *miserabiliter, calamitose*.
elephant, *elephas, elephantus*, 1 M. 6:35. elephantz, *elephantinus*. elephantben, *ebur.* elephantzsnyte, *proboscis*, *promulscis*.
elf, *fluvius, flumen, amnis*, | *foem.* G. 41:1. s. 140 *ss.* Es. 27:12. Vpp. 22:1. wid elfwena. Vp. 22:2. i elfwenne, Ex. 2:3,5. Es. 27:12. *pl.* elfwer, Ex. 7:19. Ps. 137:1. *def.* elfwerna, Es. 19:6.
elfwor, *lamia*, Es. 34:14. *vid.* Speg. *Gloss.*
elg, *alces*, *v.* älg.
Elias, Elie ande, L. 1:15. *non* Eliæ. Schibb. C. 1:§:19.
eller, *aut*, *vel, sive*, Marc. 10:29. 1 Cor. 6:10. ther ordet eller står i en werß 9 gånger och 7 gångor, D. 5:14.
elljes, *alioqvi*, *alioqvin, ceteroqvi, cetero-*

1. **eldkohl**: **eldkol** Sk1. || 2 **eldkonst**: **eldkrus** (?) St; *pyrotechnia*: *pyrotheca* St. || 5. eldskoffel: eldgaffel St. || 8. **eldskoffwel**: **-skoffel** St. || 13. **eldstål**: **-ståhl** St. || 15–23. **elds-**: **eldz-** Sk1, Sk2 och St passim. || 26. elendighet: Sk1. || 27. W. 19:10 rättat efter Sk1.

1. (1 P.) 2:11: Sk1. || 3f. *miserandus* rättat efter Sk1, U *miserabundus*. || 7. O. (Petri): Sk1. || 8. *ærumnosus* rättat efter Sk2, U *ærumosus*. || 12. elephantz: elephants Sk1; elephantben: elephantzben Sk2. || 13. elephantzsnyte: elephantssnyte Sk1, elephantsnyte St. || 17. i: Sk1. || 20. Es. 34:14 rättat efter Sk1. || 24. *vel*: Sk1. || 25. werß: wers Sk1. || 25f. gångor: gånger Sk2.

qvin, G. 30:1. Ex. 14:7. 22:10. Lev. 21:4. Ps. 51:18. 84:11. J. 30:21. 1 Cor. 15:29. elljest, Lev. 22:14.

elloffte, *undecimus*, M. 20:6. 1 Chr. 28:14.

ellofwa, *undecim, undeni, undecim*i, Ex. 26:7. A. 1:26. ellofwa gångor, *undecies*.

elpenben, *ebur*, 1 K. 10:22.

elpenbenhus, *domus eburnea*, 1 K. 22:39. Am. 3:15.

elskar, *amo, diligo, amore proseqvor, charum habeo, amore amplector*, O. 17:19. 8:17. wi skola elskas inbyrdes, 1 Joh. 3:11. 4:1. elskoms icke med ordom, 1 Joh. 3:18. högeligen elskar, *deamo, peramo, depereo, intime amo, perqvam diligo*.

elskare, *amator, amasius*, O. 27:6. J. 22:20,22. 30:14. S. 47:24.

elskelig, *amabilis*, *amandus*, *charus, dilectus*, Ps. 108:7. Dan. 10:19. Col. 3:12. oß elskelig, A. 15:25. *accus*. elskeliga, R. 16:8. *foem. in accus.* mina elskeliga, R. 16:12.

elskeliga, *amabiliter, amanter*.

elskog, *amor, amatio*, C. 2:5. 5:8. elskogs, *amatorius*. skiöter, drifwer elskog, *amoribus indulgeo*, O. 7:18.

embete, *munus, officium*, *sparta*, G. 40:13. Es. 22:19. 2 Cor. 3:7.*ss.* träda i ens annars embete αλλυτριοσπισκοπειν, 1 Pet. 4:15. *vid*. Poli *Syn. in h. l.* ämbete, Ex:28:30. *male*, *prætur*a, 2 M. 3:3.

embetzbroder, *collega, adjutor*.

| **embetzman**, *minister, opifex*, *artifex*, D. 3:2. 1 Chr. 23:4. Dan. 3:2. 2 M. 4:29. embetzman, G. 41:34. Ex. 5:6. D. 20:5. embetzfolck, J. 46:25. embetzkläder, *vestes ministerii*, Ex. 39:1. embetes skiöld, *pectorale*, *seu rationale judicii*, Ex. 28:15,29. embetzplicht, *officii obligatio*. s. 141

embor, *situla, urceus, urna*, N. 24:7. Es. 40:15. emboret, Pr. 12:6. embar, Ebr. 9:4. litet embor, *sitella, urceolus, urnula*.

emedan, *cum, qvandoqvidem, siqvidem*, L. 2:6.

emedan, i medeltid, *interea*, *interea temporis*.

emellan, *inter*, G. 3:15. D. 25:1. Job. 41:7. O. 6:19. Zach. 14:5. theß emellan, emellan åt, *interea, interim, interdum, aliqvando*, S. 31:3. rum och tid som är emellan, *intervallum, intercapedo*.

emnar, *designo, intendo, destino, animo agito, propono, volvo, voluto*, Psb. 30:2.

emne, *materia, materies*, W. 11:18. *non* empne, Schibb. C. 1:§:43.

emot, *contra, adversus, adversum, erga*,

14. ordom: orden Sk1. || 15f. högeligen elskar … *perqvam diligo*: Sk1. || 19. *amandus*: Sk1.

1. αλλυ–: αλλο– (?): Sk2. || 3. *male* saknas i Sk1. || 6. 1 Chr. 23:4. Dan. 3:2. 2 M. 4:29: Sk1. || 6f. embetzman: embetesman Sk1, embetzmän St. || 7. D. 20:5: D. 20:8 Sk2 och St (båda rätt). || 8. embetzkläder: embetskläder Sk1. || 11. embetzplicht: embetsplicht Sk1; *officii obligatio*: *officium* Sk1. || 13. Pr. 12:6 rättat efter Sk1. || 14. embor: embar Sk1. || 15. *siqvidem* rättat efter Sk1, U *seqvidem*. || 17. i medeltid: i medel tid Sk1; *interea* (nr 1): *interim* Sk1.

Ex. 1:10. Lev. 15:20. Ez. 42:1. Dan. 11:37. in emot, *prope, fere, propemodum*. G. 14:9. 20:9. giöra enom emot, *offendere*, Es. 7:13.

emotbryter, *offendo, adversus delinqvo*.

emotsträfwer, *renito, repugno, resisto*.

emotstånd, *renixus*.

emotstår, *renitor, obnitor, obsisto, resisto*. emotstånda, L. 13:17. Ebr. 12:4. Jac. 5:6.

emotsäger, *contradico*, A. 4:14.

emottager, *recipio, accipio, sumo, absumo*.

emsog, *v.* flitig.

en, *articulus s. indefin*. en man, *vir. vid.* Schibb. C. 6:§:5. med eno mätosnöre, Am. 7:7. en qwinna, hustru.

en, *unus, unicus*, *masc.* O. 30:22. Eph.
s. 142 4:4.*s. gen.* ens, | Lev. 24:10. R. 5:17. 1 Tim. 5:9. Jac. 5:16. *defin.* then ene, Ex. 16:17. O. 11:24. Mal. 2:15. M. 24:40. *accus.* then ena, M. 6:24. med enom hog, med enom mun, *uno animo*, *uno ore*, R. 15:6.

een, *foem. una*, G. 2:7. O. 30:23. *gen.* ennes, Lev. 24:10. N. 30:10. J. 4:31. *dat. abl.* enne, Job. 25:4. R. 5:16. *acc.* ena, G. 25:1. N. 9: 6. <jag wil skapa en ny himmel> och ena nyja jord, D. 21:15. Es. 65:17. M. 17:4. Joh. 7: 21. R. 5:12. *defin.* then ena, M. 24:41. L. 17:34.*s.* R. 5:15. vti ene huse, *in uno domo*, Ex. 12:46. *sed geminatio vocalis et consonantis heic non videtur necessaria*.

en gång, ena reso, *semel*.

en gång, en tid, *olim, aliqvando* .

en, någor, *qvidam, aliqvis*. Schibb. C. 6:§:5.

ena, *seorsim*, M. 20:17.

Enakim, Jos. 11:21.*s. torqvati*.

enahanda, *unius generis*, 1 Cor. 10:3.*s.* Ebr. 10:1**.**

enda barn, *unicus filius*, T. 6:15.

endalongs, *in longum*, G. 13:17.

endalös, *infinitus*.

endalycht, *finis, clausula*, O. 14:12. Ebr. 6:8. 1 P. 1:9. 4:18. på endalychtonne, S.10:11,16. *interitus*, G. 6:13.

endamåhl, *scopus, finis, meta, terminus*.

endar, *finio, claudo, concludo, termino*. the woro endade, *consumti sunt*, Jos. 8:24. L. 4:2. blifwer endat, *finitur*, Job. 26:10. L. 13:32.

endast, *unice, tantum, solum, tantummodo, solummodo*. then endeste, *unicus*, Ex. 22:27. 2 S. 12:3. O. 4: 3.

enda til, *recta ad*.

ende, *finis, clausula, terminus*, O. 14:13. Pr. 12:12. W. 14:27. *obliq.* enda, W. 3:19. 14:31. *pl.* endar, Ps. 48:11. O. 30:4. *de-*

2f. G. 14:9. 20:9: Sk1. || 5. *adversus*: *adverso* Sk2. || 13. **emsog**: **emsig** (?) Sk1. || 14. *vir*: Sk1. || 15f. med eno mätosnöre … hustru: Sk1. || 22. mun: munn Sk1. || 23. **een**: **en** Sk2. || 24f. *dat. abl.* enne, Job. 25:4. R. 5:16: Sk1. || 26. jag wil skapa en ny himmel: hand 2.

1. *in uno domo*: Sk1. || 6f. artikeln **en**, någor: Sk1. || 8. artikeln **ena**: Sk1. || 9. *torqvati*: St. || 12. T. 6:15 rättat efter Sk1. || 13. **endalongs**: **endalongz** Sk2. || 18. **endamåhl**: **endamål** Sk1.

fin. enden, Ez. 7:2,3,6. giöra en enda på en ting, med en, 2 Chr. 31:1. Ps. 138:8. J. 46:28. Ez. 26:13. giöra enda, *plane consumere*, Neh. 9:31.

ende, *unus, unicus, solus*, L. 7:12. *gen.* enda, Joh. 1:14. *accus.* enda, Joh. 3:16. enda barn, Zach. 12:10.

endelig, *finitas*.

s. 143 | **endeliga**, *necessariò, tandem, omnino, imprimis*, A. 21:21. *tandem, postremo, ultimo*.

endels, *partim, ex parte*, S. 39:33.1 Cor. 11:18. 13:9.*s.*

endelse, *terminatio*.

endeste, *unicus, non nisi unicus, unicus omnino. v.* endast.

endiger man, *solers, expeditus, qvi rem alacriter perficit, et cito absolvit*, O. 22:29.

endregt, *concordia, amica conspiratio, unanimitas, societas fida*.

endregteliga, *concorditer, amice, junctis viribus*, A. 2:1,46. 4:24. Förrsp. Vp. gl. K. ordn. *p.* 75.a. endrechteliga, 1 K. 22:13. 2 Chr. 18:12. Ps. 133:1. Zeph. 3:9. Jud. 4:10.

endregtig, *concors, unanimis, unanimus, socius*, A. 12:20. Phil. 2:2.

endteliga, *v.* endeliga.

ene, *juniperus*.

enebuske, *idem*.

enebär, *bacca juniperi*.

enebäraträ, *juniperus*, 1 K. 19:4,5. Ps. 120:4.

enehanda, *unus, idemqve. accus.* enahanda, Pr. 3:19.

eneröter, *radices juniperi*, Job. 30:4.

enestäds, *alicubi*, Ebr. 2:6.

enfaldig, *simplex, integer*, Ps. 116:6. enfallig, L. 11:34. 2 Cor. 9:13. enfallug, G. 20:5.*s.* enfållig, 2 Cor. 11:6. M. 10:16.

enfaldighet, *simplicitas, integritas*, S. 13:10. R. 12:8. enfallighet, A. 2:47. 2 Cor. 9:11. enfallughet, 2 S. 15:11. enfållighet, 1 Chr. 29:17. 2 Cor. 11:3.

enfalleliga, *simpliciter, pure, candide*, W. 7:13. Jac. 1:5.

enfot, *unipes*.

enfota qwern, *moletrina minor*.

enfödd, *unigena*.

eng, *v.* äng.

engd, *ora, regio, provincia, terra, pratum. v.* egnd.

engel, *angelus*, O. 17:11. germ. Engel. *v.* Dieter. *Illust. N. T. voce* αγγελος.

engel, prest, Hagg. 1:13. Malach. 2:7. Vp. 1:20. 2:1.

enger, engrar, *vermis,* | *vermiculus, tarmes, tinea*. s. 144

engier, *premo, comprimo, arcto, coarcto, coangusto, affligo, vexo*, Am. 6:14.

englabröd, *panis angelicus*, Ps. 78:25.

9. *necessariò*: Sk1. || 15f. *unicus, non nisi unicus, unicus omnino*: Sk1. || 30. *bacca*: *baccæ* Sk1.

1. **enebäraträ**: **-bärträ** St, L. || 6. **enestäds**: **enestädz** Sk1, Sk2 och L || 8. enfallug: enfållug Sk1. || 11f. 2 Cor. 9:11 rättat efter Sk1. || 17. **qwern**: **qwarn** Sk1, **qwerren** (?) L. || 20. *provincia* rättat efter Sk2, U *provintia*. || 21. egnd: äng (?) St.

englachor, *chorus angelicus*, Psb. 132:15. 411:4.
englaspis, *alimentum Angel<icum>*, W. 16:20.
englasyn, *visio, apparitio angelica*, L. 24:23.
engslan, *anxietas, angor, tristitia*, Es. 26:16.
engslig, *anxius*.
enhellig, *v.* endregtig.
enhendt, *unimanus*, Marc. 9:43.
enherdig, *v.* enträten.
enhet, *unitas, unio,* Eph. 4:3.
enhörning, *unicornis, monoceros*, Job. 39:12.
enig, *concors, unianimus*, *unanimis.* vti Bibelen står enig för en, *unus, solus*. D. 6:4. Job. 23:13. *vid*. Schibb. C. 6:§:8.
enighet, *concordia, unanimitas*, Esth. St. 1:5.
enkannerlig, *insignis, singularis.*
enkannerliga, *imprimis*, *præsertim, insigniter, valde, perqvam, unice*, 2 Cor. 2:4.
enkia, *vidua, viro orbata, superstes*, Ex. 22:22. Lev. 21:14. 2 S. 14:5. 1 K. 7:14. Job. 24:21. 27:15. gl. Es. 47:8. gl. K. ordn. *p.* 71.b. änckia, Ps. 109:9. 1 Tim. 5:3.*ss.*
enkiokläder, *vestimentum viduitatis*, G. 38:14. Jud. 10:2. 16:9.
enkiostånd, *viduitas*. enkiodom, *idem*, 2 S. 20:3.
enkling, *viduus, uxori superstes.*
enkom, *omnino*, gl. K. ordn. *p.* 15.a. Ol. Petri Handb. Förrs. til N. Test.
enlett, *unicolor, unius coloris*.
enlåtig, *pertinax*.
<**enmäle**,> *duorum colloqvium sine arbitro*, Herw. Saga C. 19.
enne, *frons*, Ex. 28:37.*s.*
ennespann, *frontale*, Ex. 28:36. se änne.
ens, *in unum, æqve, adæqve, æqualiter, pariter.* ens til sinnes, *concors, unanimis*, R. 12:16. 15:5. Phil. 2:2.
| **ens draga**, komma, wara öfwerens, *convenire, consentire*, Am. 3:3. M. 18:19. L. 22:5. A. 15:15. wara ens sinnade, *concordare*, R. 12:6, gifwa them ens hierta, *unum cor dare,* J. 32:39. settet skal wara allom ens, *præceptum omnibus idem erit*, N. 9:14. för them alla ens omsorg hafwa, *pro invicem solicitum esse*, 1 Cor. 12:25. jorden, som alla ens bär, *terra, qvæ omnes simili modo portat*, W. 7:3. the woro alle ens plågade, *similiter afflicti sunt*, W. 11:11. 17:17. icke ens, *ne qvidem, ne vel.* icke ens hördt, *ne auditum qvidem*, A. 19:2. icke ens nemd, s. 145

1. Psb. 132:15 rättat efter Sk1; i St ett svårläst tillägg på latin, inlett av namnet D. Brunnerus. || 3. *icum*: hand 2? || 10. **enhellig**: **enhelligt** L; endregtig: endrächtigt L. || 16. *unianimus*: *unanimus* Sk1, Sk2, St och L. || 19. artikeln **enighet**: Sk1. || 22. *imprimis*: *inprimis* Sk1. || 27. änckia: änkia Sk1 och L.

9. **enmäle**: hand 2; **enmäle**: **enmäli** Sk1. || 12. **ennespann**: **ennespan** Sk1. || 16. öfwerens: öfwer ens Sk1 och Sk2. || 18f. *concordare*: Sk1. || 28. nemd: nemnd L.

ne qvidem nominatus, R. 15:20. Eph. 5:3. icke ens tenckia, *ne qvidem cogitare*, J. 2:6. Ez. 16:22. icke ens afswidt, Dan. 3:27. icke ens omwenda sig, *ne qvidem convertere se*, Marc. 4:12. Asar. v. 50. icke ens se, *ne qvidem videre*, M. 13:15.

ensak, *mulcta uni alicui peculiariter debita*.

ensam, *solus, sine arbitris, privus*, Ex. 23:26. Jud. 14:16. 2 S. 13:20. Esr. 9:3.*s.* Ps. 102:8. B. 4:19. 1 Tim. 4:7. *acc.* then ensamma, Job. 24:21. frelß mina ensamma, *libera unicam meam*, Ps. 35:17. ensamt, *solum*, D. 19:15.

ensamhet, *solitudo*.

ensidig, *singularis, particularis*.

ensinnad, *pertinax, cerebrosus, pervicax, contumax, tenax, sententiæ præfractus*, O. 21:19. 2 Pet. 2:10.

ensinnig, *idem*, T. 1:7.

ensinhet, ensinnighet, *pertinacia, pervicacia, contumacia*.

ensinnigt, *præfracte, contumaciter, pertinaciter*.

enskyllan, *excusatio*.

enskyllar, *excuso*.

enskylt, *privatim, in secreto, remotis arbitris*, 2 S. 3:27.

enslig, *solitarius, solivagus*.

enslighet, *vita solitaria, solitudo*.

enstaka gård, *seorsim habitata villa*.

| **enstaka man**, *solus et seorsim habitans*. s. 146
v. Schibb. C. 17:§:7. *p*. 321.b.

enstreng, *pertinax, severus, durus*.

enstrenger, *urgeo, duriter exposco*.

enstäds, *alicubi, usqvam aliqvo in loco*, Ez. 43:21. Ebr. 4:4.

endtledigar, *solvo, mitto, dimitto, expedio*.

entliga, *omnino, tandem*, gl. K. ordn. F. 77.b. *v*. endeliga.

enträten, *pertinax, pervicax, contumax, præfractus, contentiosus, sententiæ tenax*, R. 2:8. 1 Cor. 11:16.

enweldig, *monarcha absolutæ potentiæ*.

enwiges kamp, *pugna singularis, monomachia, duellum*. *v*. Stiernh. *de Jure Svion.* C. 7. Herwar. Sag. C. 5 *et* 5.

enwis, enweten, *v*. ensinnig.

enwisas, *præfracte in sententia persisto, mordicus sententiam teneo, cerebrosus sum*.

enwold, enwoldig, *monarcha*, *absolute imperans*. enwoldz regemente, *monarchia*. *v*. Schibb. C. 17:§:7.

enögd, *luscus, unoculus, monoculus*, M. 18:9. Marc. 9:47. epicuré, A. 17:18. *v*. Erasm. Schmid. *in h. l.*

epistel, *epistola*, *foem.* Col. 4:16. 1 Th.

3. icke ens afswidt, Dan. 3:27: Sk1. || 10. Jud. 14:16 rättat efter Sk1, Sk2 och L. || 11f. ensamma: ensama Sk1. || 12. frelß: frels Sk1 och Sk2. || 26. **enskyllar**: -**skyller** (?) St. || 27. **enskylt**: -**skyldt** (?) St.

7. **enstäds**: **enstädz** Sk1, Sk2, St och L. || 9. **endtledigar**: **entledigar** Sk1. || 11. **entliga**: **endtliga** L. || 24. enwoldz regemente, *monarchia*: L.

5:27. 2 P. 3:1. Förrsp. Jac.
erachtar, *existimo, puto, arbitror, opinor*.
erbarmlig, *miser, miserandus, flebilis, tristis, commiseratione dignus*.
erchiebiskop, *archiepiscopus*.
erfaren, *expertus, exercitus, spectatus*.
erfarer, *vox germ. experior, comperio, exploro*.
erfarenhet, *experientia, usus, prudentia*.
erfwer, *hæreditatem adeo*, Ps. 37:29,34. Ebr. 1:14. *præt.* erfde, 1 M. 2:57.
erfwinge, *hæres*, Mich. 4:7. *vid*. arff.
erhollande, *impetratio*.
erholler, *conseqvor, asseqvor, accipio, adipiscor, nanciscor, obtineo, teneo*.
s. 147 | **erg**, erga, *ærugo*.
ergog, ergot, *æruginosus*.
erhindrar, erindrar, *memini, in mentem revoco, reminiscor*.
ericksgatu resa, *circum provincias regni proficisco*. *vid*. Loccenii *Antiq. SveoGoth.* l. 2. C. 1.
ericksmeßa, *festum S. Erici*.
erkenner, *agnosco, cognosco*, D. 2:17.
erkensel, *agnitio, gratus animus*.
erkleckelig, *v*. befintlig.
erlegger, *pendo, solvo, persolvo, reddo*.
ernar, gr. αρνομαι, *studiose mihi propono*.
err, *v*. ärr.
ersetter, *rependo, repenso, compenso, retribuo, restituo, resarcio, remunero, remuneror, remetior*.
ersettning, *remuneratio, compensatio, supplementum*.
ersettningsmanskap, *supplementum militum*.
ersinner, *v*. betencker.
ertappar, *amissum reperio, reprehendo ex fuga, retraho*, *reduco*.
ertappning, ertappande, *reductio*.
eröfrar, *expugno, vasto, diripio, capio, occupo*.
eröfring, *expugnatio*, *vastatio*, *direptio*.
eskar, *posco, postulo, reqviro*, Ps. 2:8. Esa. 7:11,12. Ez. 3:20. 1 M. 15:30. L. 1:63. eskar vppå, *reqviro*, Ez. 20:4. Dan. 2:11. angl. ask. dan. <æsker>.
esomofftaßt, *qvam sæpissime*, Psb. 62:2.
eter, *virus*, *pus, venenum, sanies, tabo ablat.* D. 32:33. R. 3:13. gl. göth. aitur.
eterböld, *papula, pustula*. Es. 1:6.
eterflöd, *gonorrhoea*, N. 5:2. 2 S. 3:29.
eterfull, *virulentus*, *venenatus*, *saniosus*.
eterhwit, eterhwitnat, *albor lepræ*, Lev.

10. *hæreditatem* rättat efter Sk2, U *hæriditatem*. || 12. arff: arf Sk2. || 18. erindrar: L. || 20. **ericksgatu**: **erichsgata** Sk1; *circum*: *circuire* Sk1. || 21. *proficisco*: St, *proficiscor* L. || 23. **ericksmeßa**: **erichsmeßa** Sk1, **erickzmeßa** Sk2. || 25. **erkensel**: **erkenßel** Sk1.

8. **ersettningsmanskap**: **ersettningzmanskap** Sk2. || 10. artikeln **ersinner**: Sk1. || 13. **ertappning**: **-tapning** St. || 18. eskar: eska Sk1. || 19. *reqviro*: *reqvirere* Sk1. || 20. æsker: hand 2. || 21. **esomofftaßt**: **esomofftast** Sk1, St och L, **esomoftast** Sk2; Psb. 62:2 rättat efter Sk1. || 25. *gonorrhoea* rättat efter Sk1, U *gomorrhœa*. || 26. *venenatus*: *venenosus* L. || 27. **eterhwit**: **etterhwit** L.

13:2,23. eterhwita, *idem*, Lev. 13:39. eterhwitt, v. 38. eterhwitnad, *papula*, Lev. 13:23.

s. 148 | **etermyra**, *formica virulenta, venenata*.

eterneßla, *cania, urtica caustica, urens*.

eterorm, *vipera, serpens venenatus*, gl. Job. 20:16. gl. O. 23:32.

Ethiopien, A. 8:27.

ethioper, *æthiops*, J. 13:23.

ethiopisk, *æthiopicus*, A. 8:27.

ethiopißa, N. 12:1.

ett, *unum, unicum, potius qvam* itt, O. 11:13. Joh. 9:25. med eno mätesnöre, *cum uno funiculo mensorio*, Am. 7:7. draga öfwer ett, *convenire, consentire*, 2 M. 6:23. *pl.* tv. *vid*. Schibb. C. 9:§:15.

ett, något, *qvoddam*.

etthera, *alterutrum, sive*, Lev. 5:5.

ettikia, *v.* ätikia.

evangelisk, *evangelicus*, 1 Tim. 4:5.

evangelist, *evangelista*, Eph. 4:11.

evangelium, *evangelium*, L. 4:18. Gal. 1:6. 1 Th.1:5. Vpp. 12:6

ewen, *æqve, adæqve, pariter, juxta*.

ewentyr, *discrimen, fortunæ alea, incertus casus*. gall. *avanture*. germ. abentheur, *qvod insolens est*. til efwentyrs, *forte fortassis*, G. 11:4. 38:23. Ex. 33:3. Dom. 3:24. Job. 4:2. O. 22:25. Es. 10:32. J. 26: 3. L. 14:8.1 Cor. 16:6. 2 Cor. 11:3.

efwentyrar, *periclitor, fortunæ committo, aleam incertam subeo, discrimini fortunæ committo, tento*, *molior*.

efwentyrlig, *periculosus, anceps, ambiguus*.

ewerdelig, *perpetuus, perennis, æternus*, G. 23:17.

ewerdeliga, *perpetuo, perenne, æternum*, Ex. 19:13. 21:6. D. 18:5.

ewig, ewinnerlig, *æternus, sempiternus*. then Ewige, B. 4:22.

ewighet, *æternitas*, 2 T. 4:18.

ewigliga, *æternum*, Ps. 61:8. O. 10:25. 29:14. T. 3:23.

ewinnerlig, *æternus*, Asar. v: 52.*ss.*

ewinnerliga, Ps. 61:9.

exempel, *exemplum*, Ez. 5:15. Sir. 19:3. 32:21.

exempelbok, Förrsp. Psalt.

ey, *non*. *potius* ei.

2f. eterhwitnad, *papula*, Lev. 13:23: Sk1. || 9. **ethioper**: **ethiopier** Sk2. || 11. **ethiopißa**: **ethiopissa** Sk1 och L. || 16. *pl.* tv. *vid*. Schibb. C. 9:§.15: Sk1.

1. abentheur: abenthur L. || 6. **efwentyrar**: **ewentyrar** Sk1. || 8. *molior*: Sk1. || 9. **efwentyrlig**: **ewentyrlig** Sk1 och L. || 15. ewinnerlig: Sk1. || 22f. Sir. 19:3. 32:21: Sk1. || 25. *non*: Sk1.

F

fabel, *fabula, figmentum, commentum,* 1 K. 9:8. 2 Chr. 7:20. J. 24:9. *pl.* fabeler, 1 T. 1:4. 4:7. liten fabel, *fabella.*
fabelachtig, *fabulosus, confictus.*
fabelachtigt, *fabulose, ficte.*
facit.
fackla, *fax, tæda, funale.* liten fackla, *facula*. waxfackla, *tæda cerata.*
fadder, *sponsor fidei, pater lustricus, testis baptismatis.*
faddergåfwa, *donum lustricum, munus sacrum, in memoriam sacri baptismi.*
fader, *pater, græc.* πατηρ, 2 K. 13:14. M. 6:10. Eph. 3:14.*s.* landsens fader, *pater patriæ,* G. 41:43. *pl.* fäder, *qvod vide.*
faderbroder, *patruus,* Esth. 2:7. J. 32:7.*ss.* Am. 6:10. farbror, Lev. 20:20.
faderfader, *avus, avus paternus.*
faderfaders fader, *proavus.*
faderlig, *paternus, patrius,* W. 10:5.
faderlös, *pupillus, orbus patre,* Ex. 22:22, 24. Joh. 14:18. Jac. 1:27.
fadermoder, *avia.*
fadermördare, *parricida,* 1 T. 1:9.
fadersyster, faster, *amita,* Lev. 20:20.
fager, *speciosus, formosus, venustus, pulcher, elegans, forma præstans,* G. 39:6. 1 S. 16:12. Esth. 2:7. Psb. 55:5.
fagerlek, *pulchritudo, venustas, formæ dignitas, species.*
fagermätt.
fagert, *pulchre*, *venuste, eleganter.*
fahl, *venalis, vendibilis,* G. 42:1. Ruth. 4:3. 1 Cor. 10:25.
fahla, fahlabygd.
fahlnad, *marcidus, marcescens, caducus.*
fahlnar, *marcesco, marceo, cado*, Ps. 1:3. W. 2:8. fahlnade blomster, *flores marcescentes*, *marcidi*, Es. 28:1,4. ther Wank. har fallande, orett. *germ.* verwelken, theß löf förfalna intet, Luth. seine blätter verwelcken nicht, *bene,* Ps. 1:3.
<**fahlaska**, *favilla*.>
| **fahre**, *periculum, discrimen,* 1 S. 20:21. S. 40:4,7. A. 19:40. *cum* h, *ut* C. Gust. Keis. Wank. Bibl. *bene.* Psb. 62:9. *germ.* gefahr. *obliq.* fahra, S. 3:27. 1 Cor. 15:30. 16:10. hwad fahra hon ståndet hafwer, T. 4:4. s. 150
fahrlig, *periculosus, anceps, magni discriminis,* S. 9:25. 2 T. 3:1. *valde, admodum.*

7. **facit**: sent tillägg av J. Sw. || 8. fackla (nr 2): fakla Sk1. || 8f. *facula*. waxfackla: Sk1. || 13. *sacri*: Sk1. || 20. **faderfaders fader** rättat efter Sk1 och L, U **fader, faders, fader**.

13. *cado*: Sk1. || 16. verwelken: verwelcken Sk1; theß: thes Sk2. || 16f. förfalna: förfahlna L. || 19. artikeln **fahlaska**: hand 4? || 20. 1 S. 20:21 rättat efter Sk1. || 26. *valde, admodum*: sent tillägg av J. Sw.

fahrliga, *periculose.*
fahrlighet, *ut* fahre, S. 43:26. 2 Cor. 11:26.
fahrlöst, *sine periculo, sine discrimine.*
falaska, *favilla.*
5 **falck**, *falco,* Lev. 11:14.
falckar på, *liceor, licitor.*
falckning, *licitatio.*
fall, *casus, lapsus, ruina,* Ps. 116:8. O. 16,18. 24:17. M. 7:27. i sådana fallom, *in*
10 *tali casu,* 1 Cor. 7:15.
fall, swediefall, *concædes*, *silvarum strages.*
fallande sot, fallande siuka, *morbus comitialis, epilepsia.*
fallen til en ting, *aptus, idoneus, procli-*
15 *vis, pronus a natura factus.*
faller, *cado, labo, are*, *labor, labasco, delabor, concido, occido, occumbo, procido, prolabor,* O. 16:32. 24:16. Pr. 11:3. *præt.* föll, N. 11:9. W. 10:6. Marc. 4:4. intet ord föll på
20 jordena, *h. e. irritum, metaphora ab iis rebus, qvæ cum deciderunt, ut micæ pereunt,* 1 S. 3:19. 2 S. 10:10. 2 K. 10:10. the äro fallne, 2 K. 25:11. Ps. 9:4. J. 46:6. Ez. 32:22.*s.* faldne, Es. 9:10. *deficio,* 2 K. 8:22.
25 **faller af**, *decido, delabor.*
faller ann, in, *invado, aggredior, adorior, occupo, incurro, irruo,* 1 S. 27:8.
faller bortt, *v.* bortfaller.
faller enom i sinnet, *in mentem alicui ve-*
30 *nit*, J. 20:9.

| **faller framstupo**, *pronus labor, procum-* s. 151
bo, prolabor, prócido, óccido, occumbo.
faller igenom, *perlabor.*
faller ihop, tilsammans, *collabor, concido.*
faller neder, omkull, *décido, delabor, ruo.*
faller på knä, *procumbo in genua.*
falla på oråd, *consilium malum capere*, W. 19:3
faller til en, *alicui se adjungere,* J. 15:19. A. 5:36.
faller sönder, i sär, hit och thit, *dilabor.*
faller tilbaka, *recido, relabor.*
faller til fota, *pedibus advolvor, ad pedes decido.*
faller hårt effter, *precibus exposco, efflagito, obsecro.*
faller öfwer, enom öfwer, *insurgo contra aliqvem, urgeo,* L. 5:1.
fallskål, *scyphus soporis et lapsus,* Zach. 12:2. *vid*. Schibb. C. 17.
fals, flerd, *fucus, dolus, mendacium, vanitas,* Psb. 1:8. *v.* Schibb. C. 17:§:8.
falsk, *fallax, falsus, fraudulentus, perfidus, fraudator, dolosus.*
falske, *cinis, favilla,* W. 2:3.
falskeliga, *fallaciter, dolose, fraudulenter, perfide, dolose,* Lev. 19:11. Ps. 24:4. 1 Tim. 6:20. falskt, *idem,* Lev. 19:12.
falskhet, *falsitas*, *fallacia, perfidia, dolus, fraudatio, fraus, fraudulentia,* S. 37:3.

2. 2 Cor. 11:26 rättat efter Sk1. || 4. **falaska**: **falske** L. || 10. *tali*: *eo* Sk1. || 11. *concædes* rättat efter Sk1, U *consides*. || 26. **ann**: **an** Sk1 och L. || 29f. *venit*: *venire* Sk1. ||

4. **ihop**: **i hop** Sk1. || 5f. omkull: om kull Sk1 och Sk2. || 7. artikeln **falla på oråd**: Sk2. || 15. **hårt**: **hårdt** Sk1 och L; **effter**: **efter** L. || 17. enom: en Sk1. || 20. C. 17: L. || 21. **fals**: **falsk** Sk2.

falt, trettijo falt, *trigesimum, a,* M. 13:8.
faltzar, *lævigo, complico.*
faltzben, *ossiculum, qvo chartæ lævigantur et complicantur.*
famlar, *erro, in tenebris oberro, cæcis gressibus incedo,* D. 28: 29. Job. 5:14. Es. 59:10. famblar, Job. 12:25.
famn, *ulna, amplexus,* G. 47:10. 2 S. 12:3. L. 4:17. intet fampn, Schibb. C. 1:§:43.
famtag, *amplexus, complexus,* Pr. 3:5.
famtager, *amplector, amplexor, complector, in ulnas recipio,* O. 5:20. Pr. 3:5. S. 9:12.
famtagare, Förrsp. Hab.
fana, *signum, vexillum, aqvila.* flygande fana, *explicatum vexillum.*
fanen, *Pan*, *dæmon, diabolus. v.* Verelii *tract. de* Fanin. Stiernh. *Glossar.*
s. 152 | **fantzun**, *imago, figura, forma, descriptio*, *delineatio,* Ez. 43:10.*ss.*
far, *eo, proficiscor, tendo, cedo, concedo*, O. 2:3. 11:14. Joh. 20:17. *præt.* for, G. 2:1. fara med högferd, *superbire*, S. 10:15.
far af, bortt, vt, *abeo, abcedo, concedo, discedo,* Pred. 5:14. 6:4.
far effter, *sector, insector, desidero, expeto.*
far fort, *progredior, pergo, procedo.*
far hädan, *abeo,* Pr. 5:15.
far igenom, *permeo, peragro, item penetro.*
far illa med, *male habeo, male afficio, negligo.* Thr. 1:14.
far in, *intereo*, M. 8:32.
far vp, *ascendo.* som woro farne vp, G. 50:14.
far vt, *discedo,* M. 8:32. vt med ord, *invehor in – increpo, objurgo.*
far vt före, *descendo*, *delabor.*
far vtöfwer, *trajicio, supero, transcendo, transeo, transmeo, transmigro.*
far wel, *vale,* A. 23:30.
far wel med sig, *curo bene, bene habeo,* Pr. 3:12. wel åt en, 2 Chr. 10:7.
far will, *erro, oberro, pererro, incertis sedibus vagor.*
far öfwer, förbi, *prætereo, transeo, prætervehor.*
fardag, *dies migrationis, tempus dimigrationis.*
fare, *periculum, v.* fahre.
fargalt, *verres.* fargalts-, *verrinus.*
farkost, fartyg, *rates, navigium, lembus, cymba.* A. 23:24.
farn, på en farnom stig, *via trita, publica,* O. 12:18.
farnöte, *societas itineris, comitatus, v.* Loccenii *Lex. Juris.*
farsot, *morbus vagus.*
fart, med en fart, *propere,* Psb. 103:4. 48:1.

8. G. 47:10: G. 49:10 St (rätt: 48:10). || 10, 11 och 13. **fam**-: **famn**- Sk1. || 11. *amplexor*: *complexor* St. || 12. Pr. 3:5: Sk2. || 16. *Pan*: fan St. || 18. *descriptio*: *inscriptio* St. || 20. *concedo*: *incedo* St. || 22. *superbire*: *superbiam ex* (+ oläsligt) Sk1. || 25. **effter**: **efter** Sk2.

3. artikeln **far in**: Sk1. || 8. *descendo* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *ascendo.* || 12. **sig**: Sk1. || 16f. artikeln **far öfwer**: Sk1. || 21. fargalts-: fargalts Sk1, fargalz Sk2. || 24. **farn**: **faren** Sk1; en: Sk1.

lycksam fart, *progressus felix,* Psb. 297:2.
fasar före, *abhorreo, expavesco, abominor, detestor, aversor, cohorreo,* Psb. 63:3. 266:3. 412:27.
faselig, *horrendus, immanis, trux, ferus,*
s. 153 *crudelis, tre|mendus, metuendus,* W. 17:4. faslig, Psb. 81:5.
faselighet, *horror, immanitas, feritas,* W. 17:9.
fasligt, *horrende, horrendum in modum.*
fast, *firmus, certus, fixus, indubius, ratus, constans,* Lev. 26:9. 1 Tim. 1:15. faste städer, *urbes firmissimæ*, 2 Chr. 11:10. Es. 23:4.
fast, fullt och fast, *certissime, firmiter, constanter.*
fast, mechta, snart, *valde, multum, perqvam, vehementer, nimium, admodum.* tå the döde fast föllo, W. tå fast regnar, *cum valde pluit,* O. 27:15. dagen war fast förlidin, *et jam hora præteriit*, Marc. 6:35. tiden war fast förlidin, Marc. 6:35. tå förled fast dagen, Dom. 19:11. han war fast gammal, *erat valde senex,* 2 S. 19:32. fast loflig, *valde laudabilis,* 1 Chr. 16:25. the förfärades än fastare, *vehementius perterrefacti sunt,* Dan. 5:9. the ropade fastare, *vehementius clamaverunt,* Marc. 15:14.
fasta, *confirmatio rei venditæ et emtæ. vid.* Stiernhök *de Jure Svion.* C. 2. C. 5. *p.* 237.*s.*
fasta, stat fasta, *sta firmiter*, S. 2:2.
fasta, *jejunium,* Es. 58:5.*s.* S. 34:31. M. 6:16. A. 27:9.
fastande, *jejunus, jejunium,* Joel. 2:12.
fastar, *jejuno, esurio, a cibis abstineo,* Zach. 7:5. S. 34:31. M. 6:17. L. 18:12.
faster, fadersyster, *amita.*
fasthet, *firmitas, firmitudo, stabilitas,* Ez. 30:15.
fastnar, *hæreo, hæsito, adhæreo, adhæresco,* Ps. 38:3.
fastnäglar, *figo, affigo, infigo, refigo.*
fastodag, *dies jejuniæ,* Jer. 36:6.
fastolag, fastolagstid, *esuriales feriæ, jejunia anniversaria.*
faststeller, *figo, firmo, confirmo, firmum et ratum esse jubeo.*
fat, *catinus, catinum, patina, lanx, paropsis, scutula,* | Ex. 25:29. M. 14:8. *pars corpo-* s. 154
ris verenda, 1 Thes. 4:4. *v.* Er. Schmid. *in h. l.* Turn. *advers.* 24:8. litet fat, *catillus, catillum, patella, discus, scutella.* öhlfat, winfat, *dolium, doliolum.*
fatabur, *theca, thesaurus, gaza, promtuarium*, *penus,* J. 38:11. 50:25. M. 12:35. 13:52. L. 6:45. fatebur, 2 K. 14:14. 16:8.
fatt, *dispositus, animatus.* tager fatt, *apprehendo, comprehendo, prehendo, arripio,* Sus. v. 40. M. 21:46. får en fatt, *asseqvor*,

12. faste: fastaste Sk1. || 13. *firmissimæ*: *firmæ* St. || 14. fullt rättat efter Sk1 och St, U fult. || 19f. och 21. förlidin: förliden St och L. || 20. *et jam hora præteriit*, Marc. 6:35: Sk1.

1. stat fasta: stadfesta L; *sta*: *stat* L; *firmiter*: *firmum* St. || 4. *jejunium*, Joel. 2:12: Sk1. || 12. *affigo*: *adfigo* Sk1. || 13. artikeln **fastodag**: Sk1. || 14. **fastolag** rättat efter Sk1, U **fastodag**; fastolagstid: fastolagztid Sk2. || 29. får: få Sk1; *asseqvor*: *asseqvi* Sk1.

comprehendo, 1 S. 30:8. Marc. 14:1. taga en fatt, Marc. 14:44. huru är thet fatt? *qvomodo res te habet?*

fattar, *capio, concipio, teneo, prehendo, apprehendo, comprehendo, complector, contineo conditionem, arripio,* 1 K. 1:51. M. 12:11. *præt.* fattade, G. 48:17: 1 K. 1:50. fatter oß, *admittite nos, nostram admonitionem,* 2 Cor. 7:2.

fattas, *deesse, abesse, deficere, desiderari,* 1 K. 4:27. Joh. 2:3. Tit. 3:13. *præt.* fattades, G. 47:15. N. 9:21. 2 Cor. 8:15. hwad hafwer fattas vppå mig? *qvid in me defuit?* J. 2:5. thet fattas icke mykit vti, *non multum deest,* Ez. 16:47.

fattig, *egens, egenus, inops, pauper, indigus, tenuis, pauperculus, mendiculus,* O. 22:16. 2 Cor. 8:9. fattiger, D. 15:11. fattigare, *pauperior,* O. 11:24. giör fattigan, *depaupero.* <fattig bön. Judith. 9:17.>

fattigdom, *masc. egestas, pauperies, paupertas, penuria, inopia, res angusta, angustia, tenuitas, indigentia, mendicitas,* 2 Cor. 8:9,14.

fattigt, *parce, tenuiter, anguste.*

feber, *febris.*

fechtande, fechtning, *pugilatio, pugilatus, pugna.*

fechtar, *pugno, certo, contendo, digladior. præt.* fechtade, Joh. 18:36.

fechtare, *gladiator, athleta, lanista, pugil, bustuarius.*

fechtarekonst, *athletice, gladiatura.*

| **fechtarelön**, *gladiatorium.* s. 155

fechtareplatz, schole, *palæstra, arena.*

fechtareschole, *palæstra.*

på **fechtarewis**, *athletice.*

fedelboge, *pecten, plectrum.*

feg, *vicinus morti, candidatus mortis, cui fatum instat, cui mors imminet.*

fegnat, *gaudium, benigna acceptio.*

fegnar, *benigne recipio,* Psb. 19:9.

fehllös, *idem.*

feigd, *bellum. v.* Speg. *Glossar.*

feijar, *polio, expolio*, Ez. 21:10,11. Zach. 13:9. Mal. 3:3.

feijare, skorstensfeijare, swerdfeijare.

fel, felachtighet, *menda, vitium, mendum, nævus, labes, delictum, peccatum, defectus, error, erratum, labecula.* annor fehl, *ut german.* fehl. vtan fehl, *emendate, sine crimine vitio, errore, rite, recteque.*

felachtig, *mendosus, vitiosus, vitiorum non immunis.*

felar, fattas, *qvod vide.*

fehlar, gl. K. ordn. *p.* 3.a. L. Petri, Sir. 2:7. gud felar <eder> intet, *Deus preces non destituit,* S. 2:7. Herrans ord fehlar icke, T.

3. *te*: *se* Sk2, St och L. || 5. *complector*: *amplector* St. || 6. *conditionem*: St. || 9. 2 Cor. 7:2 rättat efter Sk1. || 14. mykit: myckit L. || 16. *egenus*: Sk2. || 20. fattig bön. Judith. 9:17: hand 2. || 27. *pugilatus*: *pugillatus* St. || 28. *pugna*: L.

8. på: Sk1. || 10. *morti*: *mortis* Sk2. || 12. **fegnat**: **fegnadt** Sk1. || 14. artikeln **fehllös**: sent tillägg av J. Sw. || 21. annor rättat efter Sk1 och Sk2, U annors (?). || 22. fehl (nr 2): fel Sk1. || 22f. *crimine*: Sk2. || 28. felar: fehlar Sk2 och L; eder: hand? || 29. fehlar: felar Sk1.

14:6. *præt.* felade, Jos. 21:45. *infinit.* fela, O. 11:18. 14:22. theras hopp skal fela theras siäl, *spe frustrabuntur,* Job. 11:20.

felar, förgriper sig, *pecco, delinqvo, erro, hallucinor, labor, offendo,* Jac. 3:2.

fell, *fegumentum*, *gluten*.

fellös.

fellberedare, *alutarius, cerdo, coriarius, pellio.*

fella, *decipula, tendicula*, *insidiæ.*

feller, *sterno, prosterno, dejicio, demitto, cædo,* Job. 16:20. Ez. 25:13. *præt.* felte, 2 K. 6:5. feldt hafwer, felte warda, J. 51:49. feller bön, *supplico, supplices preces fundo.* feller tårar, *lacrymor*, *lachrimas fundo,* Ez. 24:16.

felog, med leigd benådad, *securus fide publica.*

<**felsteg**.>

s. 156 | **fält om**, *festine, festinanter, festinate, festinato, propere, properato.* hafwer felt om, *festino, propero.*

felt, *planum, planities, campus.*

felt-, *campestris*, *militaris.*

feltherre, *archistrategus, imperator, summus dux.*

feltkock, *lixa.*

feltläger, *castra, stativa.*

feltslag, *prælium, pugna campestris, conflictus.*

felttog, *expeditio militaris.*

fem, *qvinqve, qvini,* Marc. 6:38. delt i fem delar, *qvinqve partibus*.

femfingersört, *tormentilla, chamæzelon, pentaphyllon.*

fem gångor, *qvinqvies.*

femhanda, *qvincuplex*, *qvinarius.*

femhundrade, *qvingenti, qvingeni,* Ez. 42:17.*ss.*

femhundrade resor, *qvingenties.*

femhörnad, *qvinqve angulorum*, 1 K. 6:31.

femmänning, *qvinqvevir*.

fem månader gammal, *qvinqve mestris.*

fempundig, fem mark, *qvinqvelibralis.*

femte, *qvintus, qvintanus, non* fempte, G. 1:23. 47:24. Lev. 27:19.

femte gången, *qvintum.* hwart femte åhr, *qvinqvennalis.*

femtijo, *qvinqvaginta, qvinqvageni,* Ex. 18:21. Lev. 27:16. Marc. 6:39. som holler femtijo, *qvinqvagenarius.*

femtijo gångor, *qvinqvagesies, qvinqvagies*.

femtijonde, *qvinqvagesimus*.

femtoll, *qvincuncialis.*

2. fela: fehla St. || 4. förgriper: förbryter Sk1. || 6. *fegumentum, gluten* (?): L. || 7. **fellös**: sent tillägg av J. Sw. || 10. *tendicula*: *tendiculum* St. || 12. felte: felde St. || 15. *lacrymor*: *lachrymor* St; *lachrimas*: *lachrymas* Sk1 och St. || 17. **felog**: **felig** St och L. || 19. **felsteg**: hand 4?

5. *partibus*: *partitus* Sk1. || 6f. artikeln **femfingersört**: Sk1. || 8. **gångor**: **gånger** Sk2 och St. || 9. *qvincuplex* rättat efter Sk1, U *qvintuplex*. || 13f. 1 K. 6:31: Sk1. || 15. **femmänning** rättat efter Sk1, U **fem menning**. || 20. åhr: åhrs Sk1. || 25f. artikeln **femtijo gångor**: Sk1. || 27. *qvinqvagesimus* rättat efter Sk2 och St, U *qvinqvagesinus*.

femton, *qvindecim*, *qvindeni,* L. 3:1. Es. 38:5. waß femton, *species juramenti minoris*, *admirationis*.
femtonde, *qvintus decimus,* L. 3:1.
femton gångor, *qvindecies.*
femtonörstycke, *qvindecim orarum nummus*.
fem vntz, *qvincunx.*
femåhrig, *qvinqvennis.*
fena, *pinna piscis.*
fendrick, *signifer, aqvilifer, vexillifer.*
fenge, *captura, captio*, L. 5:9.
fengelse, *carcer, custodia, vincula,* G. 39: 20. Neh. 1:2,3. Vpp. 13:10. *plur.* Phil. 1:16.
fengekrut, fengepanna, *loculus, in qvo pulvis pyrius, in sclopetis accenditur.*
fenger, *accendo*, *incendo, flammis corripio*,
s. 157 Ex. 22:6. | fengde på them, *inflammavit eos,* Esa. 42:25. elden fengde ibland them, N. 11:1.
fengtar, *anhelo, ardeo, ardenter cupio, annitor.*
fengzlig, *vinctus, captus, captivus, vinculis constrictus.*
fennekål, *foeniculum, marathrum.*
fennekålswin, *marathrites, masc.*
fenor på fisk, *pinnæ, pinnulæ, brachia.*
fenster, *fenestra,* G. 6:16. Jos. 2:15,18. 2 S. 6:16. 2 K. 7:2,18. 13:17. Es. 54:12. 60:8. S. 14:24. litet fenster, *fenestella.*
fenster-, *fenestralis.*
fenta, *ancilla, serva. hispan. infanta, filia regis.*
ferd, *iter, abitus, demigratio,* Psb. 39:8. kommer iferd med en, *convenio, aggredior, in societate sum, item implicor,* D. 22:23.
ferdas, *proficiscor, abeo, discedo, dimigro, confero me, iter proseqvor,* G. 30:25.*s.* Dom. 19:5,7. 1 S. 29:11. S. 43:8. 2 Cor. 11:26. han ferdades, A. 20:11.
ferde, wara på ferde*, imminere, præsto esse, instare,* Ex. 24:14. 1 K. 5:4. Es. 17:18. 26:16. W. 17:16. fahra på ferde, *periculum imminens,* S. 40:7. fruchtan på ferde, Jer. 30:5. fara sina ferde, A. 15:40. 16:40. 17:15. Dan. 10:20. gå sina ferde, D. 20:5. Marc. 5:19.*s.* L. 24:12. Ruth. 1:8,12. draga sina ferde, G. 14:11. Dom. 18:24. 1 K: 12:5. jag wil åter mina ferde, *revertor*, Dan. 10:20.
ferdig, *paratus, accinctus, item promtus, industrius, bene callens, solers, celer,* L. 6:10. *restitutus*, *sanus,* M. 12:13. 15:31. giör ferdigt, *paro, præparo, absolvo, perficio.*
ferg, ferga, *color, pigmentum, fucus, tinctura,* Thr. 4:7. *obliq.* fergo, Ez. 23:14. W. 13:14. S. 43:12. förandrar fergona, *decoloro,*

1. *qvindecim* rättat efter Sk1, Sk2, St och L, U *qvindecin*. || 2f. waß femton … *minoris*: sent tillägg av J. Sw. || 3. *admirationis*: L. || 6f. *nummus*: *numus* Sk1 och L. || 12. artikeln **fenge**: Sk1. || 23. **fengzlig**: **fengslig** Sk1 och St. || 25. **fennekål**: **fennkål** St, **fennkåhl** L. || 26. **fennekålswin**: **fennekåhls win** L.

1. Es. 54:12: Sk1. || 3. artikeln **fenster-**: Sk1. || 14. (Es.) 17:18: Sk1 och Sk2 (struket i U). || 15. fahra: fahre Sk1. || 16f. fruchtan på ferde, Jer. 30:5: Sk1. || 17. sina: edra Sk1. || 28. fergona: fergen Sk1 och L.

skiffter fergen, *colorem vario, muto.* hålt fergen, *ne erubescor.*

fergar, *coloro, pingo, tingo, colorem induco, inficio, infuco,* 2 K. 9:30. W. 13:14. illa s. 158 | fergad, af en led ferg, *decolor.* två gånger fergad, *dibaphus, a, um.* som fergar af sig, *tinctilis.*

fergare, *pictor, infector,* Marc. 9:3. färgare, Es. 7:3. *male.*

fergarohus, *baphia.*

ferja, *ponto, onis, item trajectus. v.* färja.

ferjokarl, *portitor, vector.*

ferjostad, *statio pontonum,* Jos. 2:7. Dom. 12:5. *ubi* färjostad, *male.*

ferla, *ferula, virga.*

ferre, *pauciores.* flere och ferre, gl. K. ordn. *p.* 15.a. Erfdab. Stl. C. 7.

fersk, *recens, novus,* N. 6:3. Ps. 23:2. 42:2. 92:11,15. ferskt trä, *lignum humidum,* L. 23:31. ferskt watn, Ps. 23:2.

ferskt bröd, *panis calidus,* Jos. 9:12. 1 S. 21:6. Wank. fersk gierning.

feß, *pedor.*

feßbracka.

feßing, *fascis.*

fest, *festum, feriæ, solemnia sacra,* Ex. 12:14. Nah. Förrsp.

festa, the huggo af festona til båten, *funus scophæ,* A. 27:32.

feste, *munimentum,* O. 14:26.

feste, *firmamentum,* Keis. G. 1:6,7,8. Dom. 6:2. *ubi* fäste, *male.*

festeman, *procus, sponsus, qvi desponsatus est.*

festmö, festeqwinna, *sponsa amica, desponsata virgo, nova nupta.*

festepenning, *arrhabo.*

fester, *firmo, jungo, alligo, conjungo, item, mercede conduco,* Ex. 26:4.*s.* 28:25.*s.* hade fest, 2 S. 3:14. 1 M. 3:56. 2 Cor. 11:2.

fester bortt, *depono, sepono.*

festning, *arx, munimentum, castrum, castellum, propugnaculum, fortalitium.*

festningaring, *annulus connubialis.*

fet, *pingvis, præpingvis, opimus, adipalis, obesus,* G. 41:2. D. 32:15. Dom. 3:17. O. 11:25. thet feta, Ex. 23:18. 29:13. *plur.* fete, G. 41:4. Ps. 17:10. Ez. 39:18.*s.* fett, Lev. 3:17. 7:23. Ps. 119:70. thet fetesta, D. 32:14.

feta, *pingvedo. obliq.* feto, Es. 25:6.

fetalia, *commeatus, res cibaria,* G. 14:19. D. 23:19.

fetme, *pingvedo, adeps, obesitas,* | *sagina,* s. 159 Dom. 3:22. *obliq.* fetma, G. 27:28. Dom. 9:9. 2 S. 1:22. Ps. 109:24. Es. 2:27. 34:6. Rom. 11:17.

fichtas, *allaborare, conniti.* låter them fichtas för sig sielfwa, Förrsp. Hagg.

1. skiffter: skifftar Sk1, skifter Sk2. || 1f. hålt fergen, *ne erubescor*: L. || 10. **fergarohus**: **fergarehus** St. || 12. **ferjokarl**: **ferjekarl** L. || 18. (Ps.) 42:2: Sk1. || 22. fersk gierning: sent tillägg av J. Sw. || 24. **feßbracka**: sent tillägg av J. Sw. || 28. festona rättat efter Sk2 och St, U stestona.

6. **festmö**: **festemö** Sk1, Sk2 och St. || 12. **bortt**: **bort** Sk2. || 27. Rom. 11:17: sent tillägg av J. Sw.

ficka, *perula, folliculus, pasceolus.*
fiecka, löpa, *cursito.* medfiecka.
fieder, *pluma, penna,* Es. 10:14. *plur.* fiedrar, Lev. 1:16. Ps. 91:4.
fiederlös, *deplumis, implumis.*
fiell, *sqvama,* Ez. 29:4. *alibi* fiäll, D. 14:9. A. 9:18. litet fiell, *sqvamula.* full med fiell, *sqvamosus, sqvameus.* lika som fiell, *sqvamatim.*
fiellar af, *desqvamo, sqvamas derado.*
fiell, fiellar, *rudera*. wingårdsfiell, *jugera vineæ,* Es. 5:10.
fiellen, *alpes, riphæi montes, montes altissimi.*
fiellpantzar, *lorica sqvamarum,* 1 Sam. 17:5.
fiendaland, *hosticum solum,* Lev. 26:39.
fiende, *hostis, inimicus,* O. 13:5. *gen.* fiendas, J. 44:30. *obliq.* fienda, Ex. 15:6. Dom. 16:23.*s.* 1 S. 26:8. J. 30:14. *plur.* fiendar, Ps. 3:2,8. 92:10,12. Es. 27:7. fiendars, J. 44:30. *defin.* fienden. *gen.* fiendans, L. 10:18.
fiendska, *hostis, inimica, adversaria,* Mich. 7:8,10.
fiendskap, fiendtlighet, *hostilitas,* L. 6:44. R. 8:7.
fiendtlig, *hostilis, hosticus, infestus, infensus.*
fiendtliga, *hostiliter, infeste, infense.*
fierde, *qvartus*, G. 1:19. S. 26:5.
fierdedehl, *qvadrans, qvarta pars,* 2 K. 6:25.
fierde gången, *qvartum.*
fierdehundrade,*qvadringentesimus,qvadringenarius.*
fierding, fierdung, *qvadrans, qvarta pars tonnæ, modius,* Ex. 29:40. Lev. 23:13. N. 15:4.*ss.* Neh. 3:9.*ss.*
fierja, *jugera agri, unicus arati, culturæ deputata.*
fierr, fierran, *procul, longe a,* Ex. 23:7. 24:1. 2 Chr. 6:36. O. 5:8. Pr. 7:24. fierran effter, *a longinqvo,* Es. 10:3. Ebr. 11:13. ifrå fierran land, *a longin|qva terra,* 2 Chr. 6:32. O. 25:25. i fierran land, Mich. 4:3. så fierran, *qvantum, eqvidem.* när och fierran, *prope et procul,* Esth. 9:20. ware fierran ifrå mig, *absit a me,* 1 S. 12:23. fiermare, *longius, magis procul.* fierst, *remotissime.* s. 160
fiert, *crepitus ventris, peditum.*
fiertar, *crepat, pedit.*
fiettor, *catena, compedes, pedica,* O. 7:22. *pl.* fiettrar, Es. 45:14. S. 6:25. Marc. 5:4. L. 8:29. fiättor. S. 21:22.
fik, *studium, animi contentio.*
fikböld, *ficus, marisca,* D. 28:27. som hafwer fikböld, *ficosus.*
fiker, *studeo, nitor, adnitor, connitor, laboro, allaboro, curro, omnem lapidem moveo,* O. 28:20. Psb. 72:12. 266:4. fikes effter, stå

2. artikeln **fiecka**: sent tillägg av J. Sw. || 6. *alibi*: Sk1. || 11. *rudera*: *jugera* Sk1. || 19f. Dom. 16:23. *s* rättat efter Sk1.

1. **fierdedehl**: **fierdedel** Sk1. || 12. effter: efter Sk2. || 13. *a*: *e* St; ifrå: ifrån St. || 23. fiettrar: fiätrar Sk1. || 24. fiättor: fiettor St. || 30. fikes: fickes Sk1; effter: efter Sk2.

effter, *summo studio sectari, discupere,* S. 11:12.
fikon, *ficus,* N. 20:5. Jud. 10:5. 1 S. 25:18. L. 6:44. ond fikon, *marisca, grossus,* J. 24:2.*ss.*
5 **fikonakorg**, *calathus ficulneus,* J. 24:1.
fikonalöf, *folium ficulneum,* G. 3:8.
fikonaträ, *ficus,* L. 11:13. *defin.* träd, v. 20.
fikonaträ-, *ficulneus, ficulnus.*
fikongård, fikonskog, *ficetum.*
10 **fil**, *lima, scobina.*
filar, *limo, polio, derudo, delimo*, *élimo.*
fils, får fils, *correctionem, poenam recipio.*
filsa til en, *coarguere aliqvem.*
filspån, *scobis*, *scops.*
15 **filt**, *lana crassior, laneum compactum.*
filtkappa, *sagum, chlamys.*
filtstrumpa, *tibiale laneum, crassius.*
filttecke, *stragulum densius.*
fimmelstong, *temo, sudes, qva eqvus jun-*
20 *gitur essedo.*
fin, *nitidus, politus, comtus, tersus, pulcher.* O. 8:19. Thr. 4:1. *item tenuis, pertenuis.* fin trå, *filum pertenue.*
finger, *digitus,* Joh. 20:25. litet finger, *di-*
25 *gitulus.* ett finger hög, long, tiock *etc. digitalis.* ser genom finger med, *indulgeo, conniveo,* Lev. 20:4. recker finger, *extendo*
s. 161 *digitum,* | *contemno, despicio,* Es. 57:10.
fingerbor, *digitale.*
finke, *ficedula,* är en fogel som är framme när fikon äro mogne.
finner, *invenio, reperio, offendo. præt.* fann, G. 31:34. C. 3:1.*ss.* Ez. 22:30. H. 9:10. M. 26:40. Marc. 14:37. fands, *inveniebatur,* M. 1:18. A. 28:18. *alibi* fan, 1 K. 11:9 *et* 19. *prius retinendum.* hon fandt, M. 1:18. funnet, L. 1:30. the funno, L. 24:24. och woro icke fundna så degeliga qwinnor, Job. 42:15.
fiohl, *annus proxime præterlapsus superior.*
fiohlgammal, *anniculus, priori anno natus.*
fiol, spel, fedela, *chelis, sistrum.*
fiolblomster, *viola hyacinthus.*
fiolbrun, fiollett, *hyacinthinus, lanthinus.*
fioll, fiollog, *nugatorius, nugiger, nugivendulus, garrulus, loqvax, item stolidus, amens. item substant. nugæ.*
fiollar, *nugor, somnio, garrio, nugas blatio, blatero.*
fiorton, *qvatuordecim*, *decem et qvartus.*
fiortonde, *qvartus decimus.*
fiorton gångor, *qvatuordecies.*
firande, *celebratio.*
firar, *celebro, concelebro, colo, obeo.* dagen

1. effter: efter Sk2. || 4. fikon: ficon Sk1. || 5. *calathus* rättat efter Sk1, U *chlathus*. || 8f. artikeln **fikonaträ-**: Sk1. || 11. *delimo* rättat efter Sk1 och Sk2, U *delino*; *élimo* rättat efter Sk1 och Sk2, U *élino*. || 12. artikeln **fils**: sent tillägg av J. Sw. || 13. artikeln **filsa til en**: sent tillägg av J. Sw. || 14. *scobis*: Sk1. || 19. **fimmelstong**: **fimmelstång** Sk1. || 26. ser: se Sk1. || 28. Es. 57:10 rättat efter Sk1.

6. fands: fandz Sk1, Sk2 och St. || 7. *alibi*: Sk1. || 7f. *et* 19: Sk1. || 12f. *superior*: Sk1. || 24. *qvartus*: *qvatuor* Sk1. || 26. artikeln **fiorton gångor**: Sk1.

wardt firad, *dies celebrabatur,* Jud. 16:31. *item revereor, veneror.*
firmament, *firmamentum,* S. 43:1,9. Psb. 412:2.
fis, *flatus. vid.* J.R [...] pum, *disput. Academ. de flatu.*
fis, *pædor.*
fisk, *piscis,* Joh. 21:7:9. *gen.* fisks, 1 Cor. 15:39. liten fisk, *pisciculus. pl.* fiskar, G. 1:26. Ez. 47:10. *defin.* fiskarna, Pr. 9:12. få sina fiskar warma.
fiskadam, *piscina.*
fiskafenge, *captura piscium,* L. 5:9.
fiskagarn, *sagena.* Ez. 26:5. 47:10.
fiskagel, *pinnæ, pinnula, brachia.*
fiskagius, *milvus,* D. 14:13.
fiskaketzl, Am. 4:2.
fiskakista, *arca, cista piscium,* Es. 19:10.
fiskakrok, *hamus, piscium*, Es. 19:8.
fiskalek, *lusus piscium*, gl. K. ordn. *p.* 47.a.
fiskanät, *sagena,* Joh. 21:8.
fiskaport, *porta piscium,* 2 Chr. 33:4: N. 3:3.
s. 162 | **fiskaryßia**, *gurgustium piscium,* Job. 40:26.
fiskasump, *cista piscium.*
fiscal, *ecdicus, curator fisci, actor regius.*
fiskatorg, *piscaria.*
fiskawercke, *conseptum piscatorium.*
fiske, fiskeri, *piscatus.*
fiskelig, fiskerik, *piscosus, pisculentus.*
fiskiar, *piscor, pisces capio,* J. 16:16. Joh. 21:3.
fiskiare, *piscator*, Ez. 47:10. fiskare, J. 16:16. M. 4:18.*s.*
fiskiarebåt, *remunculus, monoxylon.*
fiskiare-, *piscatorius.*
fisklake, *garum, muria.*
fiskmås, *mergus.*
fiskråmm, *ova piscium.*
fisksåd, *oxygarum.*
fistel, *fistula.* i ögonen, *oegilops, fistula oculorum.*
fitta, *muliebre pudendum.*
fiukande, *levis, mollis, volatilis, volans.* fiukande agnar, *paleæ leves,* Es. 29:5.
fiun, *floccus, flocculus.*
fix, *bonus, probus.* fixt, *bene, probe.*
fixstierna, *stella fixa.*
fiåk, fiåkot, *stolidus, insanus, stultus, amens, demens.*
fiäder, *pluma,* G. 1:21. *pl.* fiädrar, Ps. 91:4. *defin.* fiädrarna, Lev. 1:16. fiäder i lås, vhr

5f. artikeln **fis**, *flatus*: sent tillägg av J. Sw. (delvis oläsligt) || 7. artikeln **fis**, *pædor*: sent tillägg av J. Sw. || 10f. få sina fiskar warma: sent tillägg av J. Sw. || 12. **fiskadam**: **fiskadamm** St. || 17. **fiskaketzl**: **fiskaketzel** Sk1. || 25. *gurgustium* rättat efter Sk1, U *gurgustilum*.

1. **fiscal**: **fiskal** Sk1 och Sk2. || 2. **fiskatorg**: **fisketorg** Sk1. || 8. Ez. 47:10 rättat efter Sk1. || 13. *mergus*: Sk1. || 14. **fiskråmm**: **fiskrumm** St. || 15. **fisksåd**: **fisksod** Sk1. || 18. artikeln **fitta**: sent tillägg av J. Sw. || 19. *volans*: Sk1. || 26. G. 1:21 rättat efter Sk1. || 27. vhr: vr Sk1.

etc. oscillum. sloker fiädrarna, *flaccesco, erubesco.*
fiäderhane, *gallus sylvester, major.*
fiäderhöna, *gallina sylvestris.*
5 **fiäl**, *lacus major.*
fäll, *sqvama,* Lev. 11:9.*ss.* A. 9:18. *vid.* fiell.
fällpantzer, *lorica sqvamea*, 1 S. 17:5.
färil, *papilio.*
fäs, fiäskar, *vagor, palo.*
10 **fäster**, *ilia brutorum purgata.*
fät, *vestigium,* Job. 23:11. 38:16. Bel. v. 18.*s.*
fättrar, *v.* fiettrar.
föhl, *sedes in latrina.*
flabb, stor munn, *bucca turgens.*
15 **flack**, *cursus, cursura.*
flack, *planus.* flacka feltet, *planities. germ.* flach.
s. 163 | **flackar**, *curro, cursito, vagor, erro, pererro, curso.*
20 **flacksar med wingarna**, *alas converberat, complodit.*
fladdrar, *volito, item exardeo.*
flaga, *lamella, lamina.*
flage, wäderflage, *flatus, impetus venti.*
25 sniöflage, *nix copiose et cum impetu descendens.*
flagga, *aplaustre, aplaustrum, supparum.*
flam, *flamma.*
flammerad, *flammatus, flammeus.*
flank, *v.* flik.
flaska, *uter, lagena, ampulla.* liten flaska, *laguncula, uterculus. obliqv. flasko*, G. 21:14,19. 1 S. 10:3. *plur.* flaskor, Marc. 2:22. M. 9:17.
flaskfoder, *theca ampullaria.*
flasog, flasogt, *strepetus*, *inqvietus.*
flat, *lævis*, *tenuis, patens, apertus, latus.*
flathand, *palma, vola manus*, 2 K. 9:35.
flat, hemsk, *indignans, indignabundus.*
flat, klemot, *nimis indulgens, blandus, colludens, connivens*, S. 30:9.
flaterar, *adulor, adsentor, simulo, dissimulo.*
flathet, *indulgentia, blanditiæ, conniventia.*
flatnäsot, *simus, subsimus.*
flatt löije, *cachinnatio curta, risus indignabundus.*
flatzlig, *ut* flat, L. Petri dialog. *p.* 53.a.
flechtar, *levitermoveo, qvasso.* foglen flechtar, *avis verberat alas,* W. 5:11. *præt.* flechtade, Ez. 10:16,19. 11:22.
fleck, stelle, *locus, statio.*
fleck, punct, *punctatum, punctus.*
fleck, orenlighet, *macula labes, nævus, vitium,* Cant. 4:7. W. 13:14. S. 47:21. Eph. 5:27. *pl.* flecker, J. 13:23. liten fleck, *labecula.* i öga, *glaucoma.* settia en fleck på en.

1. sloker fiädrarna, *flaccesco, erubesco*: sent tillägg av J. Sw. || 3. artikeln **fiäderhane**: Sk1. || 4. artikeln **fiäderhöna**: Sk1. || 6. A. 9:18 rättat efter Sk1. || 7. *sqvamea* rättat efter Sk2, U *sqvamia*. || 12. **fiättrar**: **fiätrar** Sk1; fiettrar: fiettor Sk1. || 13. **föhl**: **fiöl** Sk1; *sedes*: *locus* St. || 16. *planus*: Sk1. || 22. **fladdrar**: **fladrar** Sk1. || 29. *flammeus*: Sk1.

7. flasogt: Sk1; *strepetus*: *streperus* Sk1. || 8. *lævis*: *levis* St; *latus* rättat efter Sk1, U *lætus*. || 29. settia en fleck på en: sent tillägg av J. Sw.

s. 164 | **fleck**, by, liten stad, *pagus, oppidulum.*
fleckia, *levitas*, Psb. 261:2.
fleckiar, *maculo, inqvino, labem adspergo, collutulo.*
fleckiot, *maculosus, decolor,* G. 30:32,39.
fleckrar, *jactando blandior.* hunden fleckrade med sine rumpo, T. 11:9.
flemtar, *anhelo, anhelum spiritum duco, traho.*
flen, *gravedo corporis, cholera, morbus præceps, in qvo vomitus simul et dejectio fiunt.*
flep, *adject. blandus, assentator, adulator.*
flep, *subst. blanditiæ, assentatiuncula, blandimentum.*
flepar, *blandior, adulor, conniveo, indulgeo.*
fleper, *nugax.*
flepot, *adject. blandus, blandidicus, blandiloqvus.*
flepot, *adv. blande, assentatiorie, blanditer.*
flerd, *vanitas, fallacia, mendacium,* Psb. 1:8. 19:11. *nugæ*, *frivola.*
flere, *plures, nom. et accus.* 1 Cor. 9:19. 2 S. 5:13.
flesk, *lardum.*
fleste, *plurimi, pleriqve*, Psb. 245:1.
fleßar, *risu lascivio, cachinno, cachinnos edo.*
flettia, *vanitas, levitas,* Psb. 261:2.
flicka, *puella.*
flickar, vplagar, *renovo, recupero, interpolo.*
flickar in, *interpolo, interjicio.*
flicker, *adulatio, blanditiæ, blandimentum. v.* Schibb. C. 17:§:8. *p.* 324.a.
flicklare, *adulator, assentator, blandiloqvus.*
flickwerck, *opus centonibus consutum.*
flik, *plica, sinus,* 1 S. 24:5.*s.* kiortelsflik, *summitas pallii,* 1 S. 15:27. 24:5.*ss.* mantelsflik, mantelflik, *idem,* Ez. 5:3.
flinar, *rictum diduco.*
flinga, *schidia, assula.*
flint, *frons, anterior pars capitis.*
| **flinta**, flintosten, *silex*, Es. 50:7. 2 M. 10:3. af flinto, *siliceus.* flinthård, *siliceus.* s. 165
flintskallog, *calvus.*
fließar, *indecoro risu concutior.*
flit, *foem.* flitighet, *studium, diligentia, opera, assiduitas, sedulitas, cura, accuratio, solertia, industria,* 2 Cor. 7:12. Ebr. 6:11.
fliteliga, *diligenter, assidue, impigre, gnaviter, sedulo, naviter, strenue, studiose, solerter*, Job. 10:8. Ps. 119:4. L. 7:4.
flitig, *diligens, assiduus, sedulus, studiosus, impiger, gnavus, navus, improbus, solers, industrius,* O. 31:25. 2 Cor. 8:22.

2. *levitas*: *lævitas* Sk2; Psb. 261:2 rättat efter Sk1. || 3. *adspergo*: *aspergo* Sk1. || 6. **fleckrar**: **flecklar** Sk1. || 6f. fleckrade: flecktrade St. || 7. sine: sina St. || 8. *duco*: St. || 10. *gravedo* rättat efter Sk1, U *gravidi*. || 27. *pleriqve*: Sk1.

8. **flicklare**: **flickrare** Sk1 och St. || 13. mantelflik: Sk1. || 14. *diduco*: *deduco* Sk2. || 19. **flintskallog**: **flintskallot** St. || 20. *indecoro*: *indecore* St. || 27. *sedulus*: Sk1.

flitter, *lemniscus, tænia,* Es. 3:20.
flock, *turba, coetus, item sectio, caput, paragraphus. vide* Loccenii *Lexic. Juris.*
flod, *fluvius, flumen, torrens, amnis, fluentum.* G. 9:11,15. Es. 54:9. *gen.* flodsens, G. 7:10. 9:11. *plur.* flodar, Ps. 32:6. floder, G. 2:10. Ps. 42:8. *defin.* floden, G. 2:13.*s. gen.* flodennes, G. 7:7. af flod, *fluvialis, fluviatilis, fluviaticus.*
flogel, *pyropus,* siden och sammet, Ez. 27:16. se Schibb. C. 13:§:8. *vid.* flor. se regist. i nya Bibel, *multæ versiones reddunt corallium.*
flogmatk, *volucra, vermis volucer,* Es. 33:4. Joël. 1:4. 2:25. Nah. 3:15.*ss.*
flor, blomster, *flos,* Psb. 57:2. 64:7. står i flor, *floreo, vireo, vigeo.*
flor, flogel, *byssinum, sericum tenuissimum.*
florsicht, *incerniculum.*
flot, *adeps,* <*pingvedo*,> floot, Ps. 119:70. gl. Ps. flott, *bene.* Bel. v. 26.
flottar, *adipe maculo.*
flottar, <*fluvium ponte natante pertranseo*>.
flottbro, *pons fluctans*, *natans, ponto.*
flotte, *ratis, navigium. pl.* flottar, 1 K. 5:9. 2 Chr. 2:16. skepsflotte, *classis.*
flottholme, *insula natans.*
s. 166 | **flottig**, *adipalis, pingvis, opimus.*
fluga, *musca. pl.* flugur, W. 19:10. flugor, Pr. 10:1. Es. 7:18. *bene.*
flugsmella, flugqwast, *muscarium.*
flundra, *rhombus.*
fluß, *fluxus, catarrhus.*
flußig, <*qvi tali defluxu laborat.*>
flux, *statim, mox, cito, confestim, e vestigio.* Ez. 24:5. Jud. 14:5. 1 Macc. 2:45. 2 M. 5:21.
fly, kierr, *palus.*
flycht, *fuga,* Es. 52:12. Psb. 57:1. *foem.* M. 24:20. Marc. 13:18. drifwer på flychten, *fugo, fundo, in fugam verto, conjicio*. gifwa flychtena, *fugere.* Es. 8:9. Jud. 15:2. 1 M. 2:44.
flychtar, *v.* flyr.
flychtig, *profugus, fugitivus, fugax,* Es. 15:5. J. 49:5. W. 17:2. flychtog, Es. 30:16. flychtug, G. 4:12,14.
flychting, *exul, perfuga, transfuga, fugitivus.*
flygande löf, *folium volans,* Job. 13:25. bref, *volumen volans,* Zach. 5:1,2. örn, *aqvila volans,* Vpp. 4:7.
flyger, *volo, are,* Lev. 14:7. O. 23:5.
flyger bortt, *abvolo, avolo, devolo, evolo.*
flyger före, *antevolo, prævolo.*
flyger förbi, *prætervolo, supervolo, transvolo.*
flyger fram, *provolo.*

10. sammet: samet Sk1. || 11. Schibb. C. 13:§:8. *vid.* flor: Sk1. || 11f. regist. rättat efter Sk2, U regest. || 21. *pingvedo*: hand 2. || 24f. *fluvium … pertranseo*: hand 2. || 26. *fluctans*: *fluitans* Sk1. || 28. skepsflotte: skepzflotte Sk2.

6. *qvi tali defluxu laborat*: hand 2. || 12. flychten: flycht Sk1. || 14. flychtena: flychten St.

flyger igenom, *pervolo*, *pervolito*.
flyger in på, *involo, involito*, *invado.*
flyger omkring, *circumvolo, circumvolito.*
flyger til, *advolo.*
flyger tilbaka, *revolo.*
flyger vt, *evolo, evolito, abvolo, devolo.*
flyger öfwer, *supervolo.*
flygt, flygande *volatus,* Ez. 17:3. W. 5:11.
flyr, förskaffar, *paro, comparo, qværo, acqviro,* N. 11:5. fly honom en båt, *cymbam para illi,* Marc. 3:9. i hender, L. 22:4. fly enom rett, *jus alicui reddere*, L. 18: 5. fly Christo en ren jungfru, *exhibere Christo virginem castam,* 2 Cor. 11:2. fly henne igen alt, *restitue illi omnia,* 2 K. 8:6. fly enom ähro, *honorem exhibere,* 1 M. 14:29. flyr thet så, lager så, *ita agite*, 1 K. 8:39. R. 14:16. 1 Cor. 5:7. 2 Cor. 8:7. huru the sig
s. 167 flyja, *qvomodo | illi curantur*, Psb. 205:5.
flyr, *fugio, terga do, fugam capesso, in fugam me conjicio, fugam mihi consulo,* Ex. 21:13. O. 14:16. 16:17. jag hafwer most fly mitt arf, *hæreditatem meam coactus sum deserere,* J. 12:7. jag sen är flydd, 1 S. 4:16. *s.* 2 K. 6:11.
flyr bortt, sin kos, *aufugio, profugio.*
flyr frå hwar annan, *diffugio,* S. 22:31.
flyr hemligen, *suffugio, elabor, subterfugio, subterlabor, subduco me.*
flyr neder, *suffugio.*
flyr tilbaka, *refugio.*
flyr öfwer, *transfugio, perfugio.*
flytande, *adj. fluidus, fluens, fluitans, fluxus,* Ps. 6:7. *subst. fluxus, fluxio.*
flyter, *fluo, fluito, labor.* bi, *mano,* Lev. 15:2. Job. 6:15. Ps. 133:2. the floto, Ps. 78:16. äro flotne, Es. 48:1. flyta, O. 3:10. Pr. 1:7.
flyter bortt, sin kos, *defluo, effluo, delabor, dilabor, dimano.*
flyter förbi, *præterfluo, præterlabor, transfluo.*
flyter genom, *perfluo, permano, permeo, perlabor, interfluo, transfluo*, *perfluo.*
flyter ifrå, hwart annat, *diffluo, dilabor, dimano.*
flyter in, på, *influo, illabor.*
flyter omkring, *circumfluo, circumvolvo me.*
flyter til, *adfluo, allabor, alluo.*
flyter tilbaka, *refluo, remano, remeo, relabor.*
flyter tilsamman, *confluo.*
flyter vt, *effluo, demano, emano, profluo.*
flyter öfwer, *superfluo, inundo, exundo,*
flyttiar, *muto, transfero, loco moveo,* D. 19:14. Job. 24:2. H. 5:10.
flyttiar in, *immigro.*
flyttiar vt, *emigro, demigro.*
flyttning, *migratio, demigratio.*

1. **igenom**: **genom** Sk1; *pervolito*: Sk1. || 2. *invado*: Sk1. || 8. artikeln **flyger öfwer**: Sk2. || 9. flygande: Sk1. || 12. i hender, L. 22:4: Sk1. || 13. *reddere*: *qværere* Sk1. || 18. lager: laga St. || 22. *fugam* rättat efter Sk2, U *fuga*. || 25. sen (?): Sk1. || 27. *profugio*: Sk1.

1. **neder**: **vnder** Sk1; *suffugio*: *subfugio* St. || 2. **tilbaka**: **tilbak** Sk2. || 24. *profluo*: *perfluo* St.

flåk, flåkot, *stolidus, fatuus, insipiens, demens, stultus,* W. 2:16. *plur.* flåkotte, O. 14:18. vnderwisa the flokotta, *erudire stultos,* S. 42:8.

flår, *corium detraho, denudo, deglubo, excorio.*

flåsande, flåsning, *anhelatio, creber anhelitus.*

flåsar, *anhelo, anhelum spiritum traho.*
s. 168 *græc.* φλαζω, πα|φλαζω, *ferveo, æstuo.*

flåck, *v.* flock.

fläder, fläderträ, *sambucus, ebulus, ebulum.*

fläder, *vanitas, inanitas, levitas, mendacia, plur.* Psb. 319:7.

fläderachtig, flädrog, *inanis, levis, inconstans.*

flädermus, *vespertilio,* Lev. 11:18. *pl.* fläder-möß, Es. 2:20.

flätar, *necto, connecto, complico, innecto, plecto, vico, præt.* flätade, Dom. 16:13. Jud. 10:3. 16:10.

flätad, *plexus, nexus, connexus, nexilis, complicatus, implicitus.* flätade korgar, *canistra,* G. 40:16. flätadt hår, *cincinnus,* 1 Pet. 3:3. εν πλεγμασι, *in plexura, v.* Dieteric. *Illustr. N. T. ad hanc vocem.*

fläteband, *tænia, fascia, fasciola, vitta,* Dom.16:13.*s.* flätor, *capillus, nexus, tortus.*

flöd, *fluxus, foem.* Lev. 15:2. 22:4. flöden, v. 3. flödstid, *tempus fluxus,* L. 15:24.

flödande, *undans, exundans, fluitans.*

flödar, *exundat, inundat,* S. 24:35. *præt.* flödade, G. 7:6.

flödar tilbaka, *redundat. vid.* flyter.

flödar öfwer, *exundat, abundat.*

flöijer, *pervolito, discurro, transilio.*

flöta, flötor, *flos lactis.*

fnallar, *v.* klår.

fnas <fnok,> *floccus.*

fnask, fnusk, *tenebrio.*

fnask, damb, smolck, *pulvis, pulvisculus, sordes, stipula.*

fnaskar, *furtim perstrepo, latenter vestigo.*

fnaskot, fnuskot, *sordidus, non omnino purus, sordidulus.*

fniugg, <*lanugo.*>

fnysande, *sonorus anhelitus, narium fremitus.*

fnyser, *naribus fremo, sonoros per nares anhelitus duco.*

fnyske, fnösk, *fomes.*

focka, på skepp, *supparum, velum minus, dolon.*

folcksam, *popularis.*

fordenskap, *commeatus, commentus,* 2 Cor. 1:16.

| **foder** för boskap, *pabulum, foenum, stipula culmus, paleæ, alimentum,* G. 24:25. s. 169
43:24. Dom. 19:19. Ps. 147:9. S. 33:25.

3. flokotta: flåkotta Sk1 och St. || 23f. *connexus, nexilis, complicatus*: Sk1.

1. flödstid: flödztid Sk1, Sk2 och St. || 3. **flödar**: **flöder** (?) Sk1 och St. || 5. artikeln **flödar tilbaka**: Sk1. || 9. artikeln **fnallar**: sent tillägg av J. Sw. || 10. fnok: hand 4? || 17. *lanugo*: hand 4? 22. **fnyske**: **fnöske** St. || 25. artikeln **folcksam**: sent tillägg av J. Sw.

38:27. samlar foder, *pabulor.* som samlar foder, *pabulator.*
foder, vtanwerck, *theca, tabulatum.* flaskfoder, *theca ampullaria.*
fodervnderkläder, *pannussubdititius, subtegmen.*
foder, om winfat, *amphora, dolium, urceus.*
foderhus, *foenile.*
fordrar, *promoveo.*
fodrar, *pabulum præbeo,* G. 42:27.
fordrar, *tego, contego.*
fordrar, *exigo debitum.*
fog, skick, *aptitudo, commoditas.*
fogar, *apto, adapto, accommodo.* foga enom jemmer til, *tristitiam alicui adferre,* J. 45:3. fogar tilsammans, *conjungo, compingo, adjungo,* Ex. 26:4.
thet **fogar sig**, *qvadrat, convenit, congruit, respondet.*
fogde, *præfectus, prætor,* L. 16:2. *acc.* fogdan, L. 16:2. fogte, 2 M. 3:4. L. 8:2. *pl.* fogtar, Ex. 1:11. landsfogte, 1 K. 18:14. stadsfogte, 2 K. 23:8.
fogdtienst, *præfectura, prætura.*
fogel, *avis, volucris, ales,* G. 6:10. Ps. 11:1. 102:8. *pl.* foglar, G. 17:14. *defin.* foglarna, L. 8:5. liten fogel, *avicula.*
fogellim, *viscus.*
foglabo, *nidus,* D. 22:6.
foglanäste, *idem.* bygger bo, *nidulor, nidifico, nidum struo.*
foglabur, *cavea, transenna, aviarium,* J. 5:27.
foglafenge, *aucupium.*
foglafengiare, *auceps,* Ps:124:7. J. 5:26. *vel* foglafångare, O. 6:5.
foglakirr, foglasong, *garritus avium*, *cantus avium,* W. 17:1.
foglaklor, *ungves avium.* Dan. 4:30.
| **foglalåt**, *augurium,* D. 18:10. *v.* Leitweins andacht Zufälle Cent. 2. C. 44. s. 170
foglarop, *idem,* Lev. 19:26.
foglasong, *cantus avium*, W. 17:19.
foglasongare, *cantor avium,* Am. 3:5.
foglig, *aptus, commodus, accommodus, idoneus, opportunus, appositus, habilis, æqvus, facilis, mansvetus.*
fogliga, *apte, commode, accommode*, *accommodate, congruenter, convenienter, decenter, opportune, æqvabiliter, mansvete.*
foglighet, *habilitas, æqvitas, commoditas, mansvetudo, facilitas, æqvanimitas.*
fogning, *commissura, compages, junctura.*
fohla, *victus, alimentum*, *nutrimentum.*
fohlar, *alo, nutrio, cibo, alimenta ministro.*
fohlar, *male tracto*, handterar illa. West.
fohr, furu, *abies,* Es. 41:19. 55:13. 60:13.
fohre, *sulcus, lira, fori. pl.* fohrar, Job.

3f. flaskfoder: flaskefoder Sk2. || 7. om: St. || 19. thet ej i Sk1. || 23. landsfogte: landzfogte Sk1 och Sk2. || 23f. stadsfogte: stadzfogte Sk1.

6. J. 5:26 rättat efter Sk2. || 7. *vel* foglafångare, O. 6:5: Sk1. || 8. foglasong: Sk1. || 8f. *cantus avium*, W. 17:1: Sk1. || 25. *alimentum*: St. || 26. *alimenta*: *alimentum* Sk2. || 28. artikeln **fohlar**, *male tracto*: Sk2. || 29. furu: fuhru Sk1. || 30. **fohre**: **fohr** Sk2.

31:38. Ps. 65:11. 129:3. drager fohrar, *sulcos duco,* Ps. 129:3. går vr fohran, *deliro.*
fohrwagn, *vehiculum,* 3 Esr. 1:30. *v.* for.
folar, får föl, *parit pullum, eqvuleum.*
folck, folckhop, *populus, turba, gens, plebs,* Ps. 67:4. O. 30:25. J. 51:58. H. 4:12. folck, G. 24:11. 49:10,16. *angli* folck. åt tino folcke, *populo tuo,* Ex. 15:13. af theßo onde folcke, Jer. 8:3. när man folcke hielpa skal, *cum populo auxilium ferendum sit,* S. 4:27.
folckrik, *populo abundans, freqvens.*
folcksam, *familiaris.*
fole, *eqvuleus, pullus equi. obliqv.* fola, G. 49:11. Zach. 9:9. M. 21:2,5.
fohr, *sulcus.* fohrar, *sulcos duco.*
s. 171 | **foll**, *plica, lacinia. plur.* follar, Thr. 1:9.
follar, *plico, complico.*
fora, *vectura.*
forar, *veho, deveho, transfero, transveho, deporto.*
forckar, *magnopere hortor, præcipio, adhortor, dehortor, commoneo.*
fordenskap, befordran, *procuratio, commeatus, victus, alimentum,* 2 Cor. 1:16.
fordom, *olim, qvondam, antiqvitus,* Ps. 44:2. Gal. 1:13:23. Ebr. 1:1.
fordomdags, *idem,* Malach. 3:4. Jud. 9:4. W. 14:6.
fordom tid, *idem,* 1 S. 9:9.
fordran, fordring, *postulatus, postulatio, exactio, efflagitatio.*
fordrar, *promoveo,* Ps. 7:10. O. 11:19. 19:23. Es. 40:11. 1 Cor. 16:11.
fordrar, beledsagar, *deduco,* Es. 40:11. 1 Cor. 16:11. 2 Cor. 1:16. *faveo, foveo,* Eph. 5:29. *salvum conductum præsto,* G. 12:20. A. 17:15.
fordrar, kräfwer, *posco, postulo, exigo, flagito, efflagito, exposco.*
fordrar igen, *reposco, repeto.*
fordrar in, vt, *exigo, exposco, efflagito.*
fordrar vt, manar vt, *provoco, evoco.*
forell, *salar.*
forma, liknelse, *forma,* μορφωσις. Luth. form, Förrsp. Dan. Rom. 2:20. *vid.* Schibb. C. 12:§:8.
formerar, *formo, figuro.*
fornt, *antiqvum, vetustum.*
forna dagar, *olim, antiqvis temporibus.*
forolön, *portorium, merces vecturæ, naulum.*
foroman, forobonde, *vector, portitor, trigarius, qvadrigarius,* 1 K. 22:34. 2 K. 9:18. *s.* 2 Chr. 18:33. J. 51:22.
fort, *cito, celeriter, alacriter,* | *propere, festinanter, festinate, festinato.* s. 172
fortplantar, *propago, propagine multiplico.*
fortsetter, *proseqvor, accelero, propero.*
fortsettning, fortsettiande, *progressus, profectus.*
foß, *ferox, ferus, trux, superbus, audax, au-*

7. folcke: folke Sk1. || 8f. af theßo onde folcke, Jer.8:3: Sk1. || 16. follar rättat efter Sk1 och Sk2, U fellar. || 27. **fordomdags**: **fordomdagz** Sk2.
3. (efter beledsagar: oläsligt tillägg i Sk1.) || 21. forobonde: forbonde St.

daculus, arrogans, protervus, insolens.
foster, *foetus, proles, soboles,* Lev. 5:6. Psb. 129:11.
fosterbarn, *alumnus, filius adoptivus, adoptitius, adoptatus.*
fosterfader, *altor, nutritius*, *nutritor, alumnus, almus parens.*
fosterfolck, *populus adoptivus,* Psb. 83:3.
fosterfår, *oves pascuæ*, Ps. 79:13. Ez. 34:31.
fosterhiord, *grex alumnus,* J. 23:1.
fostrar, *alo, nutrico, educo, are, nutrio*, *nutricor,* 1 Th. 2:7. wardt fostrader, A. 7:20.
fot, *pes,* O. 3:23. 4:26.*s.* 25:19. fot för fot, *pededentim, pedatim.* til fot, *pedester, pedestris.* gå til fotz, *ambulare,* Job. 28:4. Pr. 10:7. komma til fot, Matt. 14:13. hafwa til fotz, *habere pedites,* Jud. 7:2. bära watn til fotz, D. 11:10. falla enom til fota, *procidere ad pedes,* G. 27:29. Esth. 8:3. beteckia sina fötter, *tegere pedes, secessum petere, exonerare alvum,* 1 S. 24:4. *v.* Poli *synops. Critic.* en fot long, hög, *etc. pedanus*, *pedaneus.*
fotablad, *planta pedis,* G. 25:26. fotblad, Job. 2:7.
fotafeste, *firmamen pedis, firmamentum vestigii, gressus fulcimen,* Job. 38:6.
fotangel, *murex.*
fotapall, *scabellum,* Es. 66:1. Am. 2:35.
fotbad, *lotura pedum.*
| **fotbielle**, *planta pedis,* Jos. 1:3. 3:13. 2 K. 19:24. Es. 1:6. 37:25. s. 173
fotblad, *v.* fotablad.
fotfolck, *pedites, acies pedestris, peditatus,* Dom. 5:15. 1 M. 6:28.
fotknecht, *pedes, miles,* 2 M. 13:2. 22: 20,33.
fotpoße, *saccum pedum.*
fotsiuka, *podagra, arthritis.*
fotspår, *vestigium,* Job. 13:27. Ps. 65:12. 2 Cor. 12:18.
fracht, *portorium, naulum.*
frachtar, *conduco navem.*
frada, *spuma,* H. 10:7. W. 5:15.
fradgas, *spumo,* Marc. 9:18. L. 9:39.
fram, *ante, coram*, G. 8:5. fram och åter, *ultro citroqve,* Ex. 32:27. holler talet fram, *pergo loqvi,* Job. 27:1. Ps. 10:5. fremre, *anterior,* 2 M. 3:25. Ebr. 9:2,6. fremst, *primus,* G. 33:2. i fremsta rumet, *in primo loco,* L. 14:8. sittia fremst, *in primo sedere loco,* L. 20:46. *plur.* the fremste, *primi*, M. 20:16. L. 13:20.
frambär, *promo, profero, porrigo,* Ps. 37:6. 72:3. Eph. 3:9. hafwer framburit, 2 Tim. 1:10.
framdelen, *pars anterior, qvod ante est.*
framdeles, framåt, *olim, post hac*, *in posterum*, *aliqvando, tractu temporis,* G. 4:2.

6. *nutritius*: *nutricius* Sk1. || 11. *nutrico* rättat efter Sk1, U *nutrio* (nr 2). || 22. long: lång St; *pedanus*: *pedalis* Sk1.

8. artikeln **fotpoße**: sent tillägg av J. Sw. || 10. **fotspår**: **fotspor** Sk1. || 19. Ebr. 9:2,6 rättat efter Sk1. || 22. *primi*: Sk1. || 28. *post hac*: *posthac* Sk2. || 28f.*posterum* rättat efter Sk1 och Sk2, U *posterium*.

29:30. O. 5:4,10. 24:14. W. 19:1. 1 M. 8:30.
framdrager, *profero, produco, promo, expromo, adporto.*
framfar, *prætereo,* Ps. 68:5.
framfaren, *præteritus, præter lapsus*, *item defunctus, mortuus.*
framferd, *progressus, processus, item aditus,* 1 Cor. 16:6.
framfos, *insolens, protervus, ferox, audax, audaculus,* S. 20:7.
framföre, frammanföre, frammantil, *præ, ante, coram, a fronte,* N. 8:3. Es. 41:22.
s. 174 | **framföre åt**, *præ,* Ps. 68:26. Es. 41:22. 43:9. Marc. 13:11. A. 2:31. Gal. 3:8.
framgent, *continenter, continue, semper, perpetuo, ætatem*, *indesinenter,* G. 8:5. S. 5:5. framgint, 1 M. 10:27.
framgifwer, *promo, profero, trado, porrigo.*
framgång, *processus, progressus, profectus,* 1 S. 2:3. 2 S. 17:23. 1 K. 22:22. 1 Chr. 11:9. S. 11:17. Phil. 1:12.
framgår, *progredior, procedo, proficio, orior,* 2 S. 6:13. L. 18:36. Joh. 5:29.
framhafwer, *profero, produco, exhibeo, promo, expromo, edo,* 1 Thes. 4:14. framhafd, *exhibitus,* Dan. 9:24.
framhärdar, *persevero, duro, perduro, eduro, persisto.*
framhärdelse, framhärdande, *perseverantia, pertinacia.*
framhärdig, *constans, perseverans, perennis, perpetuus, jugis, pertinax, durabilis, continuus.*
framkamar.
framkommer, *provenio, procedo, emico, orior, oborior,* S. 35:21. L. 1:80. 2 P. 1:21.
framlastad, *ab anteriore parte oneratus.*
framleden, the båden woro framledin i sin ålder, *ambo provectæ erant ætatis,* L. 1:7,18. dag. *dies provecta,* Ebr. 10:32. dagen wardt framliden, *dies declinabat,* G. 7:10. Marc. 6:35. L. 9:11. wekor woro framledna, *hebdomadæ erant completæ,* Dan. 10:3.
framleder, *educo,* Jos. 10:24.
framlöper, *transcurro.* watnet är framloppet, Job. 11:16.
framman för, *præ, ante,* Ex. 26:9. framman af, Lev. 13:41. framman til, *antrorsum,* Phil. 3:14.
framom, *v.* förbi.
framrecker, *porrigo, exporrigo, extendo.*
framresa, *progressus, aditus.*
framsatt, *antepositus, præpositus, prælatus.*
| **framsetter**, *antepono, præfero, præpono, propono, promo, expromo, adpono, profero,* 1 Cor. 4:7. s. 175
framskaffar, *procuro, affero*, *conqviro, paro, congero.*
framskallot, *sincipite calvus,* Lev. 13:41.*s.*
framskepp, *prora*, A. 27:30.

5. *præter lapsus*: *præterlapsus* Sk1 och Sk2. || 25. *exhibeo*: Sk1.
11. wardt: war St. || 20. **framom**: **fram om** Sk1. || 28. *affero*: *adfero* Sk1. || 31. **framskepp**: **framskep** Sk1.

framskrider, Psb. 157:5. 358:1.
framstam, framskep, *prora,* A. 27:30.
framsteg, *progressus, profectus, processus, progressio.*
framstupo, *pronus in terram, prona facie,* 1 S. 5:3.*s.*
framstycke, *anterior pars, prior pars.*
framt, så framt, *si, siqvidem,* Ruth. 11:22. Zach. 6:15.
framtal, *præceps sermo, lingvæ temeritas.*
framtalig, *lingva præceps, temerarius in dicendo.*
framtiden, i framtiden, *temporibus futuris, olim,* Jos. 4:6,21. Dan. 2:29.
framträder, *progredior, procedo, egredior,* D. 19:15. Jos. 24:1. Es. 43:8. Zach. 6:5.
framwis, *præscius.*
framåt, 2 K. 20:10.
frans, fransar, *fimbria*.
fransösk, *gallicus.*
fransöska, *lingva gallica*.
frasar, *cum strepitu grassor.*
freck, *audaculus, ferox, insolens, impudens,* Psb. 29:4.
freckhet, *impudentia, audacia, insolentia.*
fred, *v.* frid.
fredar, *tutum præsto, prec.* S. Michael.
fredelig tid, *tempus pacificum,* Gust. Ad. *Fragm. histor.*
fredag, *dies Veneris. v.* Loccenii *Antiq. Sveog.* C. C. freijedag. gl. K. ordn. *p.* 89.b.
fredlig, *pacificus,* Psb. 85:2.
fregatt, *lembus, lembunculus.*
frelsar, *servo, salvo, vindico, conservo, discrimini eripio, libero*, 1 S. 17:37. Job. 5:19. *s.* 1 M. 4:11. *præt.* frelste, Ex. 12:27. Dom. 3:9. 1 S. 12:11. 17:37. hafwer frelst, D. 7:8. frelsat hade, Dom. 8:34. | *imperat.* frelß, s. 176
Ps. 43:1. S. 1:16. M. 6:13. *et* frelsa, 1 S. 12:10. Ps. 39:9. M. 8:25. *vel* frelser.
frelsare, *salvator, servator, liberator, vindex,* Dom. 3:9,15. S. 51:1. 1 Joh. 4:14.
frelse, frelsegods, *bona ab oneribus plebeis immunia,* Psb. 141:1.
frelseman, *v.* frelsare, Psb. 129.1.
frelsning, *liberatio, vindiciæ, conservatio.*
fremjar, *promoveo, juvo, adjuvo, commendo, eveho, produco,* Ps. 37:23. 1 Cor. 8:8. fremjer, O. 12:3. 17: 8. S. 37:19. *optat*. fremje, Ps. 90:17. fremja rettwisona, *promovere justitiam,* Es. 16:5. fremja en i hans sak, *caussam alicujus promovere,* Ps. 36:3. J. 5:28.
fremling, *peregrinus, advena, alvenigena, alienigenus, adventitius, hospes,* G. 20:1. 36:7. 37:1. Ex. 22:21. 23:9. Ps. 39:13. Ebr. 11:9.
fremmande, *peregrinus, alienus, exoticus, hospes, externus, extraneus, exterus,* Ps.

2. framskep: Sk1. || 18. **framåt**: **fram åt** Sk1. || 19. *fimbria* rättat efter Sk2 och St, U *fimtria*. || 21. artikeln **fransöska**: Sk1.

2. freijedag, gl. K. ordn. *p.* 89.b.: Sk1. || 11. *vel* frelser: Sk1. || 14. frelsegods: frelsegodz Sk1 och Sk2; *plebeis*: *plebejis* Sk1. || 16. **frelseman**: **frelserman** Sk1. || 20. *optat.*: *imperat.* Sk1. || 25–29. *advena* … **fremmande**, *peregrinus*: Sk1 (lik i U).

18:45.*s.* O. 5:9.s. H. 5:7. *accus.* fremmanda, G. 32:4. Lev. 10:1. holla, stella sig fremmanda, *alienum, peregrinum se gerere,* 1 K. 14:5,6.

fremre, *v.* fram.

fremst, *primum,* G. 32:2. *v.* fram.

frende, *cognatus, affinis, propinqvus, necessarius,* L. 1:58. Joh. 18:26. *acc.* frenda, Ex. 32:27. *plur.* frender, Job. 31:34. Ps. 38:12. 122:8. Marc. 6:4.

frendskap, *cognatio, propinqvitas, affinitas, necessitudo.*

frendsemjospild, *incestus,* W. 14:26. *v.* Schibb. C. 17:*p:*325.

frenka, *cognata,* L. 1:36. frencka, L. 18:6, 12. *acc.* frencko, O. 7:4.

frest, Schibb. C. 17. *p.* 326. *v.* frist.

frestar, *tento, probo, experior, exploro,* M. 3:7. Jac. 1:13. *præt.* frestade, L. 4:2. 11:16. frestar til, *tento, attento, experior, conor, audeo.*

frestare, *tentator,* M. 4:3. 1 Thess. 3:5. Jac. 1:13.

frestelse, *tentatio, tentamen, tentamentum, experimentum,* M. 6:13. 1 Cor. 10:13. Jac. 1:12.

s. 177 | **frestelsedag**, *dies tentationis,* Ebr. 3:8. *v. Casa Paup.* C. 23:§:5.

fri, *liber, solutus, immunis,* D. 15:12. Es. 35:9. S. 26:13. Joh. 8:32.*s.*36. *plur.* frije, 1 Pet. 2:16. *foem.* then frija, *libera,* G. 4: 26. *gen.* then frijos, v. 30. *obliq.* frijo, v. 23. på frija markenne, *in libero campo,* Lev. 17:5. fritt, *neutr.* af fritt hierta, *animo libero,* 2 K. 12:4. frijare mod, *animus liberior,* A. 24:10. wara fri på sig, *insolens,* S. 26:13.

fribock, *hircus emissarius,* Lev. 16:8.*ss. v. Gloss. Gram. S.* tr. 3. C. 4. *p.* 763. Dieter. *Antiq. Bibl. p.* 451.

friboren, *liber, ingenuus. v.* Loccen. *Lexic. Juris.*

fribyte, *exuviæ, spolia, præda, manubiæ.*

frid, *pax, qvies,* O. 3:2. Es. 27:5. 48:22. 57:21. 1 M. 9:57. L. 2:14. Vpp. 6:4. *masc.* M. 10:13. L. 10:6. konungenom Darios allan frid, *regi Dario omnigenam pacem,* Esdr. 5:7. friden, Joh. 14:27. *gen.* fridsens, L. 10:6. är til frids, *acqviesco, æqvo animo fero,* G. 30:34. Lev. 10:20. O. 16:7. steller til frids, *paco, compono, sedo, pacifico, delineo.* är illa til frids, *iniqve fero, indignor, irascor, male me habet,* 1 K. 20:43. 21:4.*s.* Dan. 5:9. M. 26:10. tienar til frids, *conducit ad pacem,* R. 14:19. intet tro på friden.

fridkallad rum, *locus liber, tutus,* 2 M. 1:34. 4:33.

fridferdig, fridlig, *pacificus, pacatus, qvietus, pacis studiosus, sedatus.*

fridförste, *princeps pacis,* Es. 9:6.

fridkallar, *privilegio munio,* 2 M. 1:34.

fridliga, *pacate,* D. 20:11.*s.*

fridsam, *pacatus, pacificus, qvietus,* Ps.

13. **frendsemjospild**: **frendsämjospild** Sk1. || 17. Schibb. C. 17. *p.* 326: Sk1.

2. markenne: marckenne St. || 16. *gen.*: Sk1. || 17–20. frids: fridz Sk1 och Sk2 (3 ggr). || 21. (1 K.) 21:4.*s.*: Sk1. || 23. intet tro på friden: sent tillägg av J. Sw.

55:21. J. 51: 59. M. 5:9.*s.* Ebr. 12:11. Jac. 3:17. fridsam ord, *pacifica verba,* D. 2:26.
fridsamt, *pacate, pacifice,* 2 K. 9:17.*s.* fridsamliga, Malach. 2:6.
fridstifftare, *pacificator, pacator, intercessor.*
s. 178 | **fridsmantel**, *toga.*
fridsförbund, *foedus pacis,* Ez. 34:25.
fridzhus, bo i fridzhusom, Es. 32:18.
frijestad, *v.* fristad.
frigifwen, frigiord, *liberatus, solutus, absolutus, libertati restitutus.* frigifwen träl, *libertus manumissus.* född af frigifwen, *libertinus.*
friherre, *baro.* friherrinna.
frihet, *libertas*, R. 8:21. Gal. 2:4. 5:13. 1 Pet. 2:16. på något, *immunitas, privilegium.*
frihiertad, *animosus,* Förrs. Rom.
frijar, *libero, vindico, absolvo, servo, discrimini eripio, conservo,* Dom. 11:26. O. 23:14. 2 Cor. 1:10. *præt.* frijade, 1 S. 14:45. *imperat.* frija, Marc. 15:30.
frijar til, *ambio cum accus. sum procus, connubium alicujus peto, v.* Stiernh. *Gloss.* 1:53. skulle frijat warda, *liberabitur*, 2 K. 19:11.*s.*
frijare, *procus.*
frikallar, *v.* fridkallar, frisäger.
frikostig, *liberalis, munificus, largus.*
frikostighet, *munificentia, liberalitas.*
frikostigt, *liberaliter, large, munifice, largiter.*
friliga, *certe, sane, utiqve, omnino, maxime,* Pred. 9:10. Förrsp. Vpp.
frilla, *pellex, concubina,* G. 36:12. *obliq.* frillo, 2 S. 3:7.
frillobarn, *liberi pellicum,* 1 Chr. 3:9.
frillowachtare, *custos pellicum,* Esth. 2:14.
frilöpare, *cursor immunis, liber, exsors.*
frimarcknad, *nundinæ liberæ,* gl. K. ordn. *p.* 47.a.
frimodeliga, *animose*, Ps. 12:6.
frimodig, *animosus, animi præsens, animo strenuus, fortis animi, alacer, cordatus, vividus, v.* modig, Jos. 1:6,7. Job. 39: 24. Ps. 51:14. O. 14:32. 28:1. S. 45:29.
frimodighet, *fortitudo animi, animositas, virtus strenuitas, alacritas animi,* W. 5:1. Psb. 18:7.
frimodigt, *animose, fortiter, strenue.*
fris, *pannus crispus.*
frisagd, *absolutus, liberatus, vindicatus.*
| **frisk**, frisk vp, sund, *sanus, prospera valetudine, alacris, integer, incolumis, vegetus, vividus,* Job. 21:23. Ps. 103:5. Psb. 98:2. s. 179
friskt mod, *animositas, strenuitas, animi alacritas,* 2 S. 5:24.
friskar vp mig, *revivisco, vigorem viresqve recipio, convalesco, revalesco.*

3f. fridsamliga: fridsammeliga Sk1. || 5. **fridstifftare**: **fridstiftare** Sk2. || 7. **fridsmantel**: **fridzmantel** Sk2. || 8. **fridsförbund**: **fridzförbund** Sk1 och Sk2. || 9. artikeln **fridzhus**: Sk1. || 10. artikeln **frijestad**: Sk1. || 11. **frigifwen** rättat efter Sk1 och Sk2, U **fridgifwen**. || 19. *servo*: Sk1. || 25f. skulle frijat … 2 K. 19:11.*s.*: Sk1.
11. **frimarcknad**: **frimarknad** Sk1. || 29. **mig**: **sig** Sk1.

friskhet, *vigor, alacritas, integritas, sanitas, incolumitas.*

frispelare, *lusor felix, peritus, certus.*

frist, *temporis mora, spatium, intervallum, intercapedo, comperendi natus,* Lev. 25:29. *v.* Schibb. C. 17:*p.* 326. gifwer frist, *tempus indulgeo, prorogo, comperendino.*

fristad, *azylum, perfugium.* frijestad, N. 35:28. *civitas libera,* A. 16:12.

frisäger, *absolvo, solvo, libero, vindico.*

fritalig, *lingvæ liberioris, ore supinus.*

fritt, giöra ens hus fritt, *domum alicujus liberam facere h. e. absqve tributo,* 1 S. 17:25. Asaria bodde vti ett fritt hus, 2 K. 15:5. 2 Chr. 26:21. *in domo, qvo ab omnibus hominibus separatus solitariam prorsus vitam vixit.* Seb. Schmid. *in h. l.* wara wid fritt mod, *esse animo imperterrito,* Jos. 10:25.

fritt, *libere, nullo remorante,* Lev. 25:31. S. 21:24.*s.* Joh. 7:20. A. 2:29.

fritt, förgäfwes, *gratis, gratuito.*

fritt, må giöra, *fiat, per me licet, non moror.*

fri wilje, *arbitrium, arbitratus, voluntas libera.* af fri wilja, *sponte sua, ultro, libere.*

friwiljeliga, *sponte, ultro, libere, voluntarie, voluntario, arbitrario*, Esr. 3:5. 1 Chr. 29:17.

friwiljog, *voluntarius, arbitrarius, non coactus, non invitus*, 1 Chr. 29:9. 2 Chr. 17:16. Esr. 1:6. friwiljogt hierta, *cor voluntarium, animus liber,* Ex. 25: 2. friwiljogt offer, *sacrificium*, *oblatio* | *voluntaria,* Esr. 3:5. Am. 4:5. s. 180

frizedel, *acceptilatio, apocha.*

friåhr, *annus dimissionis,* D. 15:1.*ss.* Jer. 34:8,17. se mina Dödstanck. C. 21:§:27.

fro, *virens, vegetus, vividus, lætus, alacer.*

frode, *scientia, sapientia, prudentia, item gaudium, lætitia.*

frodga, *vid.* fradga.

frodig, fullwext, *virens, viridans, læte germinans,* Psb. 29:4.

froll, *nugæ.* frollar, *nugor.*

from, *probus, mitis, bonus, serenus, candidus, indulgens, clemens,* G. 4:7. Job. 1:1,8. 2:3. O. 12:2. 14:14. 20:6. Ez. 18:5,9. Marc. 6:20. then frome, Es. 1:21. tu, frome, Es. 44:2. i thens fromas bok, Jos. 10:13. *vid.* Calov. *in h. l. obliqv.* froma, O. 3:32. *pl.* frome, O. 2:21. 14:9. 20:6. Cant. 1:4. Zach. 5:2. the frome, *hasidæi*, *de qvibus vide,* 1 M. 3:13. 7:12. 2 M. 14:6. Martini *Lexic. Philolog. ad vocem hasidæus. dat.* them fromom, Ps. 84:12. 140:14. *foem. sing.* froma, Cant. 5:2. fromare, *mitior,* Hab. 1:13. Vpp. 22:11.

froma, *utilitas, usus, lucrum, qvæstus.* komma til froma, *usus esse,* S. 20:3. Psb. 12:4. 67:3. 144:1. *male cum gemino* m *scribitur.*

fromar, *prosum*, *expedit, conducit, utile est, lucro est,* S. 18:7.

15f. *hominibus*: Sk1. || 27. *arbitrario*: Sk1.

1. friwiljogt: friwiligt (?) St. || 1f. *sacrificium*: Sk1. || 10. artikeln **frodga**: Sk1. || 11. fullwext: frodwext Sk1. || 16. (O.) 14:14 rättat efter Sk1. || 17. tu, frome, Es.: Sk1. || 23f. fromom: froma (?) St. || 30f. *expedit, conducit, utile est, lucro est*: Sk1.

fromhet, *probitas, bonitas, candor, indulgentia,* Job. 2:3,9. Ps. 7:9. 25:21. O. 19:1. 20:7,28. Ez. 33:13.
fromhiertad, *intime probus,* Ps. 125:4.
fromsint.
fromt, *probe, amice, blande, clementer, indulgenter.*
froßeri, *v.* fråtzeri.
froßa, *febris frigida.*
frost, kiöld, *rigor, algor, algus,* Job. 24:7. Ps. 147:17. 2 Cor. 11:27.
frostig, *pruinosus, gelidus, algidus.*
fru, *domina,* G. 16:4,8,9. 2 K. 5:3. 2 Joh. v. 15. *gen.* sine frues, Ps. 123:2.
s. 181 **fruentimmer**, *nobiliores feminæ,* | *matronæ et virgines illustres, item gynæceum.*
frucht, *fructus, fruges, proventus,* G. 1:11. 4:3. D. 28:4,5. Gal. 5:22. *defin.* fruchterna, Lev. 2:14. bära frucht, *fructum ferre,* Joël. 2:22. L. 13:9.
frucht, nytta, *fructus, usus, utilitas, lucrum,* R. 6:22.
fruchtan, *foem. timor, metus, pavor, formido,* G. 9:2. Job. 18:20. J. 30:5. *obliq.* fruchtan, J. 20:4. L. 1:74. (woro ther *in nominat.* fruchta, hade thet fruchto *in obliqvis*) som fruchtanen vndkommer, *qvi effugerit timorem,* J. 48:44.
fruchtar, *timeo, metuo, vereor, formido, reformido, paveo, pavesco, extimesco, tremo, contremisco, trepido,* J. 3:8. *imperat. plur.* fruchter, 2 K. 17:15.
fruchtsam, rädd, *timidus, meticulosus, pavidus, subtimidus, metuens.*
fruchtsam, fruchtbar, fruchtbärande, *frugifer, fructifer, fructuosus, foecundus, ferax, fertilis, foetificus, foetifer,* G. 1:11. Ps. 68:16. i ären fruchtsamme i alla goda gierningar, Col. 1:10. fruchtsam tid, *tempus frugiferum,* A. 14:17.
fruchtsamhet, fruchtbarhet, *foecunditas, fertilitas, feracitas, ubertas.*
fruchtsamliga, *foecund**e**, fertiliter, ubertim, item utiliter, magno cum emolumento,* Förrsp. Jon.
fruhus, *gynæceum,* Esth. 2:3,9,11.
frukost, *jentaculum, epulum matutinum.* äter frukost, *jento.*
fruprydning, *cultus muliebris, mundus muliebris, cultus matronalis, decor foemineus,* Esth. 2:12.
frusen, frysen, *frigidus, gelidus, rigidus, algidus.* sammanfrusen, *congelatus gelu et frigore adstrictus, congelatus, gelu devinctus.*
frustugu, *gynæceum, locus mulierculis separatus.*
fryntlig, *placidus, hilaris.*
| **fryser**, *algeo, frigeo, frigesco, frigore uror, rigeo gelu,* S. 43:21. s. 182
fryserihop, *congelor, conglacio, frigore constringor, adstringor, devincior.*

5. **fromsint**: sent tillägg av J. Sw. || 15. *feminæ*: *fæminæ* St. || 24. Job. 18:20 rättat efter St.
26. thet: man Sk1.
7. i ären: Sk1. || 23. *congelatus*: *conglaciatus* Sk1.

frysning, *congelatio, gelatio.*
frå, *de, e, ex, a, ab.* 1 Chr. 29:10.
fråga, *qvæstio, interrogatio.* liten fråga, *qvæstiuncula, interrogatiuncula.*
frågande, frågning, *rogatio*, *interrogatio.*
frågar, *rogo, interrogo, perrogo, qværo, percontor,* Ex. 18:15. Pr. 7:10. H. 4:18. *præt.* frågade, G. 43:7.
frågare, *interrogator, percontator,* Ez. 14:10.
frågen, matfrågen, *famelicus, esuriens, jejunus.*
frågwis, *curiosus percontator, creber qvæstionibus.*
fråll, *v.* froll.
från, *a, ab, e, ex.*
frånad, *relaxatio, remissio morbi.*
frånfaller, *decido, deficio, decisco.*
frånfelle, *descessus, mors, obitus.*
frånkallar, *avoco, devoco.*
fråntager, *adimo, eripio, abripio, privo.*
frånwarande, fråwarande, *absens. v.* ifrån.
fråßa, *v.* froßa.
fråtzar, *comesso, voro, devoro, græcor, pergræcor, ingurgito me dapibus, glutio, heluor. præt.* fråtzade, 2 M. 6:4.
fråtzare, *commessator, gulosus, edo, donis, epulo, mando, onis, lurco, vorax, gurges, barathrum macelli, nepos, nepotulus, edax,* Dom. 14:14. L. 7:34. fråßare, D. 21:20. S. 31:20,24.
fråtzeri, *commessatio, ingluvies gula, edacitas,* W. 14:23. R. 13:13. Gal. 5:20.
fråwara, *absentia. obliq.* fråwaro, Phil. 3:12.
fråwarande, *absens, dissitus, remotus,* 2 Cor. 10:1. fråstadd, *idem.*
fråwender, *averto, alieno, abalieno.*
fråwendning, *aversio, alienatio, abalienatio,* Es. 59:13.
frägd, *fama, gloria, bonum nomen, existimatio, v.* Schibb. C. 17:§:8. *p.* 326.b.
| **fräken**, *alga, canna palustris, juncus articulatus.* s. 183
fräkna, *lentigo, lenticula. <fucæ.>*
fräknot, *multa lentigine*, *decolor, lentiginosus.*
frän, *rancidus, rancidulus, asper.*
fränt, *rancide, aspere.*
fräsande, fräsning, *stridor, fremitus,* Ps. 65:8.
fräser, *strideo, strido, fremo, ferveo,* Ps. 42:8. 93:4. 96:11. Es. 5:30. Ez. 43:2. *præt.* fräste, Ez. 43:2. fräsande, *stridens, stridulus, fremens.*
frätare, *edax, vorax,* Mal. 3:11.
fräter, *edo, exedo, voro, devoro, consumo, absumo,* Ps. 39:3. 2 T. 2:17. om i frätens med hwar annan, *si invicem comeditis*, Gal. 5:15. frätande eld, *ignis devorans,* D. 4:24. swerd, *gladius,* J. 12:12.
fräter omkring sig, *circumedit*, *latius serpit*, 2 Tim. 2:17.

5. *rogatio*: Sk1. || 26f. *heluor*: *helluor* Sk1, Sk2, St.
14. *fucæ*: hand? || 31. *circumedit*: *circumedo* Sk1. || 31f. *serpit*: *serpo* Sk1.

frö, *semen, granum,* G. 1:11,29. M. 13:32. Marc. 10:31. *defin.* fröd, Es. 61:11.

fröfull, *semine abundans, multo semine foecundus, uber.*

frögd, *foem. gaudium, lætitia, hilaritas,* Joh. 3:29. frögdsdag, *dies lætitiæ,* Esth. 9:17.*s.*

frögdar, *hilaro, exhilaro, lætitia perfundo, delecto, gaudio afficio, lætifico,* Ps. 4:8. 104:15. O. 12:25. 15:20.

frögdas, frögdar mig, *gaudeo, lætor, lætitia afficior, perfundor.* frögdar sig, Ps. 95:1. *s.* O. 27:9. M. 5:12. Phil.4:4. jag är frögdad i Herranom, *in domino lætatus sum,* Phil. 4:10.

frögdefull, *lætus, gaudio plenus, hilaris, hilarus.*

frögdefult, *læte, hilare, hilariter.*

frögderop, frögdesong, *jubilum.*

frögdesal, *cænaculum lætitiæ,* Psb. 411:16.

frögdesprong, *exultatio, tripudium.*

s. 184 | **fröken**, *illustrissima princeps, virgo regia, virgo comes. vid.* Schibb. C. 17:§:17. *p.* 368. C. 19:§:11. Dödztanck.

frösam, fröböna, *frugiferus.*

fuchtar, *humecto, irrigo, rigo, irroro, madefacio, madido, aspergine roro,* Ps:65:11. Es:55:10. H:6:3. S:24:42.

fuchtig, *humidus, udus, uvidus*, *madidus, roscidus,* Psb. 66:4.

fuchtighet, *humor, humiditas, mador, uligo.*

fuhl, *turpis, foedus, teter, obscoenus. græc.* φαυλος.

fuhlhet, *turpitudo, foeditas, obscoenitas. græc.* φαυλοτης.

fuhlt, *turpiter, foede, obscoene.*

full, *plenus, refertus,* G. 41:5. Ruth. 1:21. Ps. 35:5. 123:4. O. 11:1. 20:17. 27:20. Thr. 1:1,5,12. Hab. 3:3. L. 16:20. Joh. 1:14. til fullan dag, *in plenam diem,* O. 4:14. giöra jordennes kretz fullan, Es. 14:21. fulla penningar, *plena pecunia, qvantum res emta valet*, 1 Chr. 21:22,24. full med lefwande, *satur vitæ,* 1 Chr. 29:28. i fullom höst, *in adulto autumno,* S. 33:17. fullare, *plenior,* Pr. 1:7. dricka sig full, S. 19:1.

fullbordan, *finis, consummatio*, *perfectio, absolutio, complementum, confectio,* R. 13:10.

fullbordar, *finio, perficio, compleo, absolvo, consummo, are, conficio,* 2 Cor. 10:6. Rom. 13:8. L. 14:28.*s.*

fullbordeliga, *plene*, L. Petr. *dial. p.* 120. Ps. 20:5.*s.* 1 Thes. 5:24.

fullbordig, *perfectus, absolutus,* ηλικια, του πληρωματος, *statura plenitudinis,* Eph. 4:13.

1. M. 13:32 rättat efter Sk1, Sk2 och St. || 6. frögdsdag: frögdzdag Sk2, frögdedag St. || 12. frögdar: frögda St. || 23. *virgo comes*: Sk1. || 24. Dödztanck.: St. || 26. *rigo*: Sk1. || 29. *uvidus* rättat efter Sk1, U *udidus*.

9. Ruth. 1:21: Sk1. || 11f. til fullan dag, *in*: Sk1. || 18. dricka sig full, S. 19:1: Sk1. || 23. 2 Cor. 10:6: Sk1 och Sk2, överstruket i U. || 24. Rom. 13:8: sent tillägg av J. Sw. || 25f. artikeln **fullbordeliga**: Sk1. || 27. **fullbordig** rättat efter Sk1 och Sk2, U **fulbordig**.

fullbygger, *perficio ædificare,* 1 K. 3:1. fullbygdt, 1 K. 7:1.
fulleliga, *plene, absolute, perfecte, omnino, integre,* 1 K. 11:4.
fuller, *qvidem, eqvidem, verbum, qvidem usitatum, sed minus aptum. v:* Schibb. C. 12:§:11.
fullföljer, *perseqvor,* Pr. 3:15. 2 Cor. 8:6:11. fullfolgde, Dom. 4:24. 20:42. fullfölja retten, *jus perseqvi, urgere,* Ez. 23:45.
fullgiord, *perfectus, absolutus, impletus.*
s. 185 **fullgiör**, *perficio, efficio, absolvo,* |*finio, impleo, item satisfacio.*
fullgod, *perbonus, perqvam bonus,* Psb. 109:3.
fullhet, *plenitudo, abundantia,* Joh. 1:16. R. 11:12,25. Eph. 3:19. Col. 1:19. Gustav. fulhet, *male scribitur.*
fullhiertad, *cordatus, animosus.*
fullkiär, *charissimus, percharus, nimium dilectus,* Psb. 77:3.
fullkomlig, *perfectus, integer, plenus, absolutus,* M. 5:48. Wank. Rom. 12:2. 1 Theß. 4:11. fullkommelig, 1 Cor. 14:20. fullkomnelig, G. 17:1. *de perfectione, qvam v. divinum a nobis reqvirit, vide omnino* Jersen. *tract. de via vitæ,* P. 2. C. 4. Speneri Theol. Bedenck. t. 4. C. 7. *p.* 100. *seqq. Cons. Theol.* P. 3. *p.* 689. 237. *part.* 1. *p.* 157.*s.*
fullkomliga, *perfecte, absolute,* Job. 11:7. fullkommneliga, Es. 47:9.
fullkomlighet, *perfectio, integritas,* Ex. 28:30. 2 Cor. 13:9. Col. 3:14. Ebr. 7:11.
fullkomnar, *perficio, absolvo, compleo, conficio, consummo, are, exeqvor, transigo,* G. 2:11. D. 27:26. Ruth. 2:12. fullkomnade, G. 2:2. Vpp. 15:8. *ubi præt. plusqvam.* fullkomnat hade, *debet esse, v.* Maij *Oecon. Temp. t.* 1. Pfeif. *Dub. Vex. P.* 1. *Loc.* 4. Calov. *in h. l.* fullkomna ens tal, *complere alicujus sermones,* 1 K. 1:14. fullkomnas, *impleri,* Esr. 1:1.
fullkomneliga, *perfecte, integre, absolute, omnino, in totum, plene,* Es. 47:9.
fullmacht, *diploma, tabulæ plenæ potentiæ,* gl. K. ordn. *p.* 27.b.
fullmechtig, *qvi plena potentia gaudet,* gl. K. ordn. *p.* 80.a.
fullmogen, *maturus, percoctus.*
fullmånad, *plenilunium.*
fullnär, fulltnär, *prope, propemodum, fere,* Ps. 88:16. 94:17. 119:87. O. 5:14.
fullproppar, fullstoppar, *infercio, refercio, differcio, oppleo, distendo, fartim impleo.*
fullsnart, *velociter, festina*|*to,* 1 S. 20:38. s. 186
Psb. 38:6. 48:1. 68:6.
fulltackar, *plene gratias ago,* Psb. 132:9.
fullwel, *omnino, maxime, optime,* Job. 9:2. 2 M. 5:18.

10. retten: retter Sk1. || 17. Gustav.: Sk1. || 22. *integer*: Sk1. || 23. Wank.: Sk1.
1. fullkommneliga: fullkommeliga Sk2, fullkomneliga St. || 7. Vpp. 15:8: Sk1. || 12. *impleri*: Sk1. || 13f. artikeln **fullkomneliga**: Sk1. || 15. *diploma*: Sk1. || 19. artikeln **fullmogen**: Sk1. || 24. *distendo*: *distento* Sk2.

fullwext, *adultus, justæ ætatis, matura*, 2 M. 5:24.
fullwiß, *certissimus,* R. 4:21.
fulltnär, *v.* fullnär.
fund, *inventum, cogitatum, molitio, molimen,* A. 17:29. *pl.* funder, O. 23:4. W. 15:4. Psb. 31:2. 82:4.
fundament, *fundamentum,* Ex. 9:18. Mich. 6:2.
fundar på, *meditor, volvo, revolvo, mente agito.*
funderar, *fundamentum pono,* Ex. 9:18.
funnen, *inventus, repertus,* L. 17:18.
funt, *baptisterium.*
furste, *v.* förste.
furu, furoträ, *abies,* G. 6:14. Ex. 25:10. Ps. 104:17. fohr, Es. 55:13.
fylla, *plenitudo.* månen gick i fyllo, *luna in plenitudine,* Job. 31:26. gifwa fyllo af preßen, *dare de torcularibus dona,* N. 18:27.
fyllelse, *impletio,* tin fyllelse och tårar skalt tu icke fördröija, Ex. 22:29. fyllelsens wädur, *aries impletionis,* 29:22. *v.* Speg. *Glossar.*
fylleoffer, *lex impletionis,* Lev. 7:37. fyllooffer, Lev. 8:22,28.
fyller, *impleo, adimpleo, compleo, repleo, oppleo, expleo. præt.* hade fyllt, L. 1:41. fylla enom henderna, *consecrare, inaugurare,* Ex. 28:41. 29:33,35. N. 3:3. Dom. 17:5,12. 1 Chr. 25: 9. 2 Chr. 13:9. fylla sina hand Herranom, *implere manum suam domino, h. e. offerre donum domino gratum, qvasi sacrificium,* 1 Chr. 29:5. *v.* Poli *synops. Crit. in h. l.*
fylleri, *ebrietas, crapula, ebriositas, helluatio, studium perpotandi.*
fyllest, giöra enom fyllest, *satisfacere alicui,* Job. 32:14. Marc. 15:15.
fyllhund, fyllhynda, *v.* drinckare.
|**fyllning**, fyllnad, ersettning, *supplementum, complementum, explementum, expletio.* s. 187
fyllning i mat, *fartum, fartura.*
fyr, [...] ge fyr, *vide* skiuter.
fyra, *qvatuor,* Ex. 26:8. Vp. 7:1. the fyre, 1 Chr. 3:6. 23:12. Vp. 9:15. delt i fyra dehlar, *qvadripartitus.* spaltadt i fyra dehlar, *qvadrifidus.* med fyra hohl på, *qvadriforis.* fyra dagars tid, *qvatriduum.*
fyradobbel, *qvadruplus.*
fyradobbelt, *qvadruplo,* L. 19:8. fyra och tiugu, *viginti qvatuor,* 1 Chr. 27:1.*ss.* fyra och tiugu äldste, Vpp. 4:4. *v.* äldste. wid Kopparberget kallas then förnemste rett, fyra och tiugu äldste.
fyraföt, *qvadrupes, qvadrupedans,* A. 10: 12. R. 1:23. Vp. 11:6.

1. *matura*: *maturus* Sk1 och Sk2. || 7. (Psb.) 82:4: Sk1. || 9. Mich. 6:2: Sk1. || 12. artikeln **funderar**: Sk1. || 25f. fyllooffer: fylloffer St. || 29. henderna: handena St.

1f. 1 Chr. 25:9 rättat efter Sk1. || 16. artikeln **fyr**: sent tillägg av J. Sw. (delvis oläsligt) || 17. fyre: fyra Sk2. || 18f. dehlar: delar Sk1 (2 ggr). || 19. *qvadripartitus* rättat efter Sk1 och St, U *qvadripartibus*. || 25. Vpp. 4:4 rättat efter Sk1; *v.* äldste: Sk1.

fyra gångor, *qvater.* fyra gångor så myket, *qvadruplo.*
fyrahanda, fyrafaldig, *qvadruplex,* J. 15:3. på fyrahanda sett, *qvadrifariam.*
5 **fyrahundrat**, *qvadringenti, qvadrigens.*
fyrahundrade gångor, *qvadringenties.*
fyrahörnig, fyrahörnat, fyrakant, *qvadratus, qvadrangulus, tetragonus,* Ex. 38:1. 39:9. 1 K. 6:33. A. 11:5. Vp. 21:16. giör fyr-
10 kant, *qvadro.* en fyrkant, *cubus.*
fyrakant, *qvadratus,* Ex. 27:1.
fyra månader, *qvadrimestris.*
fyratijo, *qvadraginta,* G. 7:4,12. Ex. 16:35. 24:18. N. 1:21. D. 10:10. 1 K. 19:8. 2 Chr.
15 22:2. M. 4:2. fyretijo, D. 9:9,11,18,25.
fyratijo gångor, *qvadragies.*
fyratijonde, *qvadragesimus.*
fyratusend, *qvater mille,* Ez. 48:30.*ss.*
fyra wägars skildnat, *qvadrivium.*
20 **fyraåhrig**, *qvadriennis, qvadrimus.*
fyra åhrs tid, *qvadriennium, qvadrimatus.*
fyrfota, ödla, *lacerta.*
fyrk, *obolus.*
25 **fyrkant**, *qvadratus,* Jud. 1:3. 1 K. 7:31. Ez. 41:21.
fyrsprong, *qvadrupedantis*, *cursus, cursus concitatissimus.*

| **fyrsten**, *pyrites.* s. 188
fyrwerck, *pyrotechnia, ignes artificiosi.*
få, *pauci, infreqvens, rari*, Ps. 105:12. M. 20:16. L. 13:23. rett få, förfå, *perpauci, perpauculi*, *paucilli,* 1 M. 9:9. *dat.* fåm, N. 26:54. fierre, *pauciores,* O. Petri Chrön. *Msc. p.* 20.
fåfeng, lat, *inanis, iners*, *deses, dis, vanus*, Ex. 5:8,17. O. 28:19. S. 33:28. M. 20:3,6. 1 Tim. 5:13.
fåfeng, förgäfwes, *irritus, inanis, vanus.*
fåfenglig, *vanus, iners, caducus, fluxus, fugax, evanidus, futilis,* 1 S. 12:21. 2 K. 17:15. Pr. 9:9. Jac. 2:20.
fåfengeliga, *inaniter, in vanum.* H. 12:11.
fåfengelighet, *vanitas, inertia, futilitas,* 2 K. 17:15. Job. 31:5. Pred. 1:2. A. 14:15.
fåfengia, drifwa fåfengio, *otiari,* 2 Th. 3:11.
fåfengt, förgäfwes, *frustra, inaniter, in vanum, in cassum,* Ps. 127:1.*ss.* O. 1:17. Es. 49:4.
fåkunnoghet, *stoliditas, amentia, dementia, stultitia, ignorantia,* A. 3:17.
fåkunnigt, *ignoranter, insane, stolide, stulte, dementer.*
fåkunnog, *ignorans, amens, demens, insanus, stolidus, stultus, insipiens, desipiens*, O. 1:22. 9:16. L. 10:21.

1f. myket: mykit Sk1. || 6. **gångor**: **gånger** St; *qvadringenties* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *qvandringenties.* || 9f. fyrkant: fyrakant Sk1. || 10. en fyrkant, *cubus*: Sk1. || 12. **månader**: **månaders** Sk1. || 15. fyretijo: fyratijo Sk2. || 16. **gångor**: **gånger** St. || 19. **skildnat**: **skildnad** Sk1 och St. || 24. artikeln **fyrk**: Sk1. || 28. *concitatissimus* rättat efter Sk1, U *concitalissimus.*

3. *rari*: *rarus* Sk1. || 11 och 20. förgäfwes: förgefwes Sk1 och St. || 12. **fåfenglig**: **fåfengelig** Sk2. || 13. 2 K. 17:15 rättat efter Sk1. || 15. **fåfengeliga**: **fåfengliga** St. || 22. **fåkunnoghet**: **fåkunnighet** Sk1. || 24. *insane*: Sk1. || 26f. *amens, demens, insanus*: Sk1.

fåll, *plica, lacinia, ruga, sinus, fimbria, plicatura,* Ex. 28:33.*ss.* 39:24.*ss. plur.* fållar, Ex. 28:32. N. 15:38. Cant. 7:5. M. 23:1. klädafåll, M. 9:20.
fållar, *plico, complico, implico,* Ex. 28:32.
fåne, *fatuus, amens, demens, insanus, stolidus.*
fång, fenge, *captio, captura.*
fång, handtag, *ansa.*
fång, emne, *materies, materia.*
fång, laga fång, *legitima possessio. v. Glossar. Jurid.* Rålamb.
fångahus, *carcer, custodia, vincula, captivitas,* W. 10:13. Es. | 42:7,22. G. 39:21. Ps. 142:8. J. 32:8. A. 5:19.*ss.*
s. 189
fångar, *capio, capto. præt.* fångade, S. 46: 4. hafwer fångat, Ps. 68:19. *captivum duco.*
fångare, *captor,* Dom. 5:12.
fångawachtare, *præfectus custodiæ, custos captivorum,* A. 16:23.
fånge, *captivus, captus,* Philem. v. 1. *pl.* fångar, G. 39:20.
fångenskap, *captivitas,* exempel på stora fångenskaper, 2 Ch. 25:12. 2 Ch. 28:8.
fångeskog.
fångesman, hemulsman, *venditor.*
fånska, *stoliditas, amentia, dementia, insania, stultitia. v.* Schibb. C. 17:§:8. *p.* 327.
fånyttig, *piger, otiosus.*
får, *accipio, capio, potior, nanciscor, conseqvor, adipiscor*, Ex. 17:6. O. 13:4. wi fåm, 2 Joh. v. 8. *præt.* fick, A. 11:23. the fingo, L. 10:24. hafwer fått, L. 2:26. Gal. 4:1. 2 T. 4:10. 1 P. 2:10. *infin.* få, O. 12:11. 16:18. M. 19:16. Joh. 3:16. får til gifwins, *dono accipio.*
får, effterlåtes, *licet, permittitur, conceditur.*
får igen, *recupero.*
får, *ovis, bidens,* Joh. 10:3.*ss.* 11.*ss.* litet får, *ovicula.* af får, *ovillus, a, um, ovinus, a, um.*
fåraherde, *opilio, pastor ovium,* G. 4:2. Ebr. 13:20.
fårahiord, *grex ovillus,* Ps. 77:21. Psb. 83:3.
fårahus, *ovile, caula,* Ps. 78:10. Zeph. 2:6. Joh. 5:2. 10:1,16.
fårahydda, *caula ovium,* Dom. 5:16. 1 S. 24:4.
fåraklippare, *tonsor ovium,* 1 S. 25:7. 2 S. 13:24.
fåraketta, *v.* fårahus.
fårakläder, *indumenta ovium.* M. 7:15.
fåraskin, *pellis ovina, ovilla,* Ebr. 11:37.
fårastall, *ovile, caula,* Ez. 25:5.
fås wid, *convalesco, revalesco, valetudinem recupero,* Ex. 21:19.
fåtz wid, *tango, attingo, contingo, imperat.* fåtz icke wid, *noli tangere, noli irritare,* S. 8:14.

9. handtag: hantag Sk1. || 11. *legitima* rättat efter Sk2, U *legittima*. || 16f. *capio, capto* … Ps. 68:19: Sk1. || 23. artikeln **fångenskap**: Sk1.

2. *adipiscor* rättat efter Sk1, U *adipisco*. || 2f. wi fåm, 2 Joh. v. 8: Sk1. || 5. 1 P. 2:10 rättat efter Sk1. || 5f. M. 19:16 rättat efter Sk1. || 7. effterlåtes: efterlåtes Sk2. || 11. *a, um* (nr 2): Sk1. || 17. Dom. 5:16 rättat efter Sk1. || 27. *imperat.*: Sk1. || 28. *noli irritare*: Sk1.

s. 190 **fåwisk**, *stolidus, amens,* | *stultus, insipiens,* Job. 42:3. O. 9:13. M. 7:26. 2 Cor. 11:16.
fåwiska, *stoliditas, insipientia. obliqv.* sko, Eph. 4:18. fåwitzska, *obliqv.* sko, 2 Cor. 11:1.
fåwiskhet, *idem,* 2 Cor. 11:17.
fåwitskeliga, *insipienter, stolide, insulse,* 2 Cor. 12:6.
fä, *pecus, brutum, bos, armentum,* D. 28:4. Hab. 3:17. fäät, Joël. 1:18.
fäbodar, *tentoria, tegumenta pecorum,* Es. 13:20. J. 9:10.
fäder, *patres, majores,* 2 Chr. 25:4.
fäderlig, *paternus, a, um.* fäderlig herlighet, *gloria majorum,* 2 M. 14:7.
fäderne, fadersslecht, *genus patrium, stemma paternum.*
fäderne, fädernes arf, *patrimonium.*
fädernesland, *patria, natale solum,* J. 22: 26. L. 4:23. Ebr. 11:14.
fägnad, *delectamentum, gaudium, delectatio, voluptas, oblectamentum, oblectatio.*
fägnar, *læte excipio, item delecto, oblecto.* Ulphila Luc. 15:2.
fägnesam, *delectabilis, jucundus, comis, lætus.*
fägin, *lætus.*
fägrind, *pulchritudo, venustas, species, forma, elegantia, formositas,* Ps. 39:12. Jud. 16:8,11. fägring, Thr. 1:6. Ez. 16:14. W. 8:2. Jac. 1:11.
fägård, *stabula armentorum, septa gregis,* N. 32:16.
fäherde, *bubulcus, pastor,* Am. 7:14.
fähus, *bovile, bubile, stabulum, pecuarium, pecuaria,* Hab. 3:17.
fäijen, *lætus, gaudio exundans.*
fäijar, *polio, limo,* Zach. 13:9. Mal. 3:3. *vel* feijar, Ez. 21:11. *qvod probo.*
fälas fram, *male grassari*, *furo, sævio, lascivio.*
fälig, *v.* ferdig.
fälug och säker, fälig och fri, *v.* Schibb. C. 17:§:8. *p.* 323.a.
| **fälägre**, *statio pecuaria, pascua. plur.* Es. 65:10. s. 191
fänad, *pecus, vel* fänat, G. 1:24. 7:2. fänaden, G. 1:26.
fäneka, *velum, supparum,* Es. 33:23. är så myket som en skiorta eller tecke.
fängelse, *captivitas,* M. 11:2. *v.* fengelse.
färja, *ponto, nis, item trajectus,* 2 S. 19:18.
färjokarl, *portitor, vector.*
färjostad, *statio pontonum.*
färop, *boatus,* J. 9:10.
föda, *alimentum, victus, cibus, nutrimen, nutrimentum.*
födande, *generatio, partus.*
födande qwinna, *mulier parturiens,* Ps. 48:7.
född, födder, *progenitus, natus, enatus, procreatus, ortus, progeneratus. acc.* föddan,

7. **fåwitskeliga**: **fåwitskliga** Sk1, **fåwiskeliga** St. || 11. *tegumenta*: *tuguriola* Sk1. || 14. *a, um*: Sk1. || 18. fädernes: faders Sk1. || 21. **fägnad**: **fegnad** St. || 25. **fägnesam**: **fegnesam** St.
4. *bubile*: Sk1. || 9. *grassari*: *grassor* Sk1. || 28f. artikeln **födande qwinna**: Sk1.

G. 44:20. Gal. 4:4. Psb. 5:2.
födelse, *nativitas, ortus.*
födelsedag, *dies natalis,* M. 14:6. födslodag, 2 M. 6:7.
födslolem, *genitale, pudendum.*
föder, *gigno, procreo, genero, pario, enitor. præt.* födde, M. 1:2.*ss.* födt, G. 48:15. Ps. 2:7. är födder, M. 1:16.
föder, fostrar, spisar, *alo, nutrio, enutrio, pasco, cibo.*
födsl, födsla, *partus, nixus, enixus,* G. 35:16.*s.* 2 K. 19:3. Es. 65:23.
födsloland, *patria, natale solum,* G. 24:7. 31:13.
födslopina, *dolor partus,* 1 Thes. 5:3.
fögar, fogar, *jungo, adjungo, conjungo, adsocio, consocio.*
fögderi, *præfectura, prætura,* 1 M. 10:30. L. 16:3.
föger, *ut* fogar, Ex. 26:9. *præt.* fögde, Ex. 36:13,16. Neh. 4:6. föga enom en ewig skam til, *alicui ignominiam afferre,* J. 23:40. olycko, *infortunium,* J. 24:9. föga sig til jungfruna, *appropinqvare virgini,* T. 6:22.
fögo, *parum, pauxillum, paulullum, modicum.* fögo prophetia, 1 S. 3:1. fögo folck, D. 4:27. 28:62. 2 Chr. 24:24. Pr. 9:14. Es. 24:6. något fögo folck, 1 M. 12: 45. ett fögo rike, Ez. 29:14. bruka något fögo win, 1 T. 5:23. på ett fögo trä, *minimo ligno,* W. 14:5. af ett fögo solskin, *exiguo radio solis,* W. 16:27. falla | til fögo, *deprecari*, gl. K. ordn. s. 192
p. 39.a. hans folck ware fögo, D. 33:6.
föhl, föl, *pullus,* G. 32:15.
föhr, *validus, robustus, fortis.*
föhre, åkföhre, gott föhre, *via facilis, plana, commoda.* elakt föhre, *via impedita, difficilis, incommoda, iter invium.*
föhrlek, *robur, fortitudo, v.* Schibb. C. 17:§:8. *p.* 327.
fökrok.
följare, *comes, assecla,* G. 24:54. A. 22:11.
följe, *comitatus.* som hafwer i följe, *comitatus, a, um, comite stipatus.* som ei hafwer följe, *incomitatus, solus.* i följe af – *ad normam, juxta, ad præscriptum, conseqventer.*
följeachtig, *seqvax.*
följer, effter, på, *seqvor, subseqvor, exseqvor, item imitor, æmulor cum dativo,* O. 23:17.
följer med, *comitor, adhæreo comes.* i följen, Mich. 6:16. *imperat.* fölg, Joh. 21:19. *inf.* följa, Joh. 21:20.
följeslage, *comes, assecla,* 2 Cor. 8:19.
fönster, *v.* fenster.
för, *pro, ante, coram, præ in conspectu*, Joh. 1:30. fram för, *ante, coram, præ.* för skul, *ob, propter.* i stellet, *pro, loco, vice.* för thet-

1. G. 44:20 rättat efter Sk1. || 3, 5, 11, 13, 15. **föds-**: **födz-** Sk1, Sk2 och St. || 5. **födslolem**: **födelselem** Sk1. || 12. 2 K. 19:3 rättat efter Sk1. || 15. **födslopina**: **födzlopina** Sk1 och Sk2. || 21. en: Sk1 och Sk2.

4. *deprecari*: *deprecor* Sk1. || 15. i: ej i Sk1. || 16. ei: intet Sk1. || 19. **följeachtig**: **följachtig** Sk2. || 20. effter: efter Sk2; *exseqvor*: *inseqvor* Sk1. || 22f. följen: följen Sk1. || 23. *imperat.* rättat efter Sk1 och Sk2, U *jemperat.* || 27. *præ* saknas i Sk1.

ta, *antehac,* S. 45:15. *dictio enclitica,* hwad för tekn, *qvodnam signum*, M. 24:3. alt för mykit, *nimium, nimis, ultra modum, perqvam.* jag är för vng, J. 1:6,7.

för´acht, *propositum, deliberato consilio,* N. 25:20.

förac´ht, *contemtus, contemtio, despectus,* N. 35:20.

förachtad, *contemtus, a, um.* then förachtadaste, *contemtissimus,* Es. 53:3. Asar. bön, v. 37.

förachtar, *sperno, contemno, temno, despicio, negligo, despicor, adspernor, abjicio, dedignor, fastidio, nihili facio, nihili pendo,* Lev. 26:15. Mal. 2:14. L. 18:16. Gal. 3:15.

s. 193 | **förachtare**, *contemtor, spretor,* O. 21:18. 22:12. Es. 21:2. 24:16. 33:1.

förachtelig, *vilis, levis, spernendus, contemnendus, despiciendus, ignobilis,* N. 9:7. Jer. 49:15. Dan. 11:21. Joh. 14:21. 2 Cor. 10:10. förachteligare, W. 15:10.

förachteliga, *contemtim, abjecte, cum contemtu, negligenter,* Job. 6:15. 15:4. Es. 23:9. W. 11:14.

förachtelse, föracht, *contemtus, contemtio, despectus, despicatio, despicientia, supercilium, fastidium,* Esr. 4:14. Esth. 1:18. Job. 12:21. Ps. 22:7. 108:40. 119:22. 2 M. 3:18. 2 Cor. 12:10.

förachtning, *idem,* S. 19:21. 22:27.

förafskedar, *mitto, dimitto, ablego, rude dono, missum facio, exauctoro, item paciscor, contraho, convenit.*

förafskedning, *pactum, conventum, conventus*, *contractus.*

föranderlig, *varius, variabundus, variabilis, varians, mutabilis, mobilis, inconstans.*

förandrar, *vario, muto, immuto, commuto, permuto, verto, tranfiguro, transformo,* S. 47:24.

förandring, *variatio, mutatio, vicissitudo, vices, immutatio.*

föranlåter, *moveo, pello, impello, permoveo, commoveo, caussam ministro.*

förarbetar, *laboro, elaboro,* Ex. 38:24.

förarbetar mig, *laboribus me frango, fatigo.*

förare, *ductor, antesignanus, primus miles.*

förargar, *scandalizo, offendo,* W. 15:5. M. 18:6. 1 Cor. 8:13.

förargas, *offendor,* M. 26:33.

förargelig, *offendens, scandalo plenus, perversus.*

förargelse, *offensatio, offensa, offensiuncula, offensum, offensus, scandalum,* M. 5:29. *ss.* 18:7.*s.* 1 Cor. 8:9.*s.*

förargelseklippa, *lapis offensionis,* Es. 8:14. R. 9:33. 1 P. 2:8.

förbannad, *maledictus, exsecrabilis, exsec-*

2. *qvodnam signum:* Sk1. || 5. *deliberato* rättat efter Sk2, U *deliberatæ*. || 7. *contemtio*: St. || 8. N. 35:20: Sk1. || 13. *adspernor*: *aspernor* Sk1. || 14. *nihili facio, nihili pendo*: Sk1. || 20. Jer 49:15 rättat efter Sk1. || 25. föracht: Sk1.

4f. *conventus*: *conventio* Sk1. || 6. *variabundus*: St. || 13. *pello*: St. || 14. *caussam*: *causam* St. || 22. M. 26:33: Sk1.

randus, detestandus, devotus, sacer, D. 27:15.*ss.* 28:16.*ss.*

s. 194 **förbannar**, *maledico, exsecror,* | *devoveo, diris imprecor, detestor,* G. 27:29. N. 22:6. Job. 3:1,8.

förbannelse, *maledictio, diræ, exsecratio, anathema, neutr.* D. 28:15,45. 29:20.*s.*27. 2 Chr. 34:24. Gal. 3:13.

förbarmande, *miseratio, misericordia.*

förbarmar, *misereor, miseror, miseresco, miseret, miserescit.* O. 19:17. *imperat. pl.* förbarmer, Job. 19:21.

förbarmare, *miserator,* Es. 49:10. Jac. 5:11.

förbeder, *etiam atqve etiam rogo, precor, deprecor, obtestor, obsecro. præt.* the förbådo them, παρεκαλεσαν αυτους, A. 16:39.

förbeholler, *reservo, paciscor, stipulor.*

förbemelte, *v.* förberörde.

förbenemd, *v.* förberörde.

förberedare, *instructor, apparitor.*

förberedelse, *apparatus, præparatio.*

förbereder, *præparo, apparo, anteparo.*

förberger, *v.* förborgar.

förberörde, *ante dictus, nominatus, commemoratus.*

förbi, går, far förbi, *prætereo, prætermitto.* reser förbi, *prætereo, prætervehor,* Psb. 358:1.

förbidar, *exspecto, moror, præstolor, demoror,* Job. 14:14. Ps. 25:3,5,21. 27:14. Dan. 12:12. M. 11:3. *præt.* förbidde, L. 1:21. A. 10:24. 17:16. Ebr. 6:15. hade förbidt, A. 27:33.

förbidelse, *exspectatio,* Ebr. 10:27.

förbild, *v.* förebild.

förbinder, *ligo, obligo, vincio, devincio, alligo, colligo, are,* Ps. 147: 3. Es. 30:26. W. 1:16. 1 Joh. 2:1. *præt.* förbundit hafwer, S. 22:19. 2 Chr. 7:18. förbandt, L. 10:34. förbandt sig Jonathans hierta, *devinxit sibi Jonathæ cor,* 1 S. 18:1.

förbindning, förbindelse, *obligatio, alligatio, item foedus, societas.*

förbistrar, *turbo, conturbo, perturbo, confundo,* G. 11:7.

förbistring, *confusio, turba, conturbatio, perturbatio.*

förbittida, *præmature, præcito,* W. 14:15.

förbittrar, *acerbo, exacerbo,* | *exaspero,* s. 195 *offendo, exulcero,* G. 27:34. Ex. 23:21. Es. 63:10. wara förbittrad, D. 19:6. förbittra sig i andanom, *fremere in se ipso,* Joh. 11:33. förbittrad ande, *spiritus compunctionis,* R. 11:8. watnet wardt förbittradt, *aqvæ amaræ factæ sunt,* Vp. 8:11.

förbittring, *amaritudo, amaror, exulceratio, iracundia, æstus iræ.*

förbiuder, *veto, prohibeo, cohibeo, inhibeo, interdico. præt.* förböd. han förböd, at the thet skulle någrom säija, *intermina-*

7. D. 28:15,45 rättat efter Sk1. || 9. *misericordia*: Sk1. || 10. *misereor* rättat efter Sk1, U *miserior.*
19. **förbemelte**: **förbemälte** Sk1. || 20. **förbenemd**: **förbenemde** Sk1. || 27. far: Sk1.
9f. förbandt (nr 2): förbant Sk1. || 13. *foedus, societas*: *societatis fundus* (?) St. || 23. *compunctionis*: *exasperans* Sk1. || 27. *iracundia*: Sk1. || 29. förböd: St.

tus est, ut nemini dicerent, L. 9:21. wi förbude, Marc. 9:39. L. 9:49. hade förbudit, D. 2:37.

förblandar, *admisceo, commisceo, permisceo, immisceo, confundo, committo.*

förblandning, *commixtio, permixtio, confusio.*

förbleknar, *pallesco, impallesco, expalleo, expallesco, marcesco.*

förblidkar, *concilio, reconcilio, placo, sedo, mitigo, mollio, delineo,* Ebr. 8:12.

förblifwer, *maneo, permaneo, remaneo, duro, perduro.*

förblindad, *cæcus, occæcatus, excæcatus,* N. 14:44. 2 M. 10:30.

förblindar, *cæco, occæco, excæco, caliginem oculis offundo,* Ex. 23:8. D. 16:19. S. 20:31. 43:20. *præter.* förblindade, Jud. 16:11.

förblomerar, *floribus exorno, distingvo, pingo.*

förblomerad, *floribus pictus, item figuratus.*

förbod, *v.* förbud.

förborgad, *occultus, absconditus, latens, tectus.*

förborgar, *occulto, velo, abscondo, tego, contego, abvelo, dissimulo, occulo, condo.*

förbrend, *exustus, combustus, concrematus,* N. 24:22. Dom. 15:14. 16:9. Ps. 102:4. Thr. 5:10.

förbrenner, *aduro, exuro, comburo, cremo, concremo, peruro,* D. 29:23. Ps. 83:15. S. 43:24. hafwer förbrendt, Joël. 1:20.

förbrinner, *conflagro, deflagro, exuro, comburor, cremor, concremor, ardeo, exardeo,* Ez. 24:11.

| **förbryllar**, förbryr, *turbo, conturbo, perturbo, interturbo, interrumpo, interpello.* s. 196

förbryter mig, *pecco, delinqvo, prævaricor,* Lev. 6:4. N. 5:6,12. 1 K. 8:50. S. 49:5. *præt.* förbröt, Lev. 6:7. Jos. 22:20. hafwer förbrutit sig vppå, J. 51:5.

förbråkad, *contritus, contusus, qvassatus, maceratus, confractus*, Ps. 34:19. Es. 42:3.

förbråkar, *contero, contundo, confringo, qvasso, perfringo.*

förbråken, *contritus, contusus teste.* Lev. 21:20. D. 23:1.

förbrår, *exprobro, objicio, vitio verto,* 2 Cor. 5:19.

förbud, *interdictum, interdictio, vetitum, inhibitum.*

förbuden, *vetitus, interdictus, prohibitus, inhibitus.*

förbund, *foedus, pactum, conventum,* G. 17:2.*ss.*13. Es. 8:12. Ez. 34:25. stichtar förbund, *foedus ferio, pango,* Hes. 17:15, *ineo.* bryter förbund, *foedus rumpo, solvo, frango.* gå vppå ett förbund med en, *inire foedus cum aliqvo,* Jos. 9:15. träda vti för-

9. *marcesco* rättat efter Sk1 och St, U *maresco.* || 11. *delineo*: *delinio* Sk1. || 14. *cæcus*: Sk1. || 15. N. 14:44 rättat efter Sk1. || 18. *præter.* förblindade: Sk1. || 21. **förblomerad**: **förblomerat** Sk1; *floribus*: Sk1; *item*: Sk1. || 27. *abvelo*: *obvelo* Sk1.

4f. *comburor*: *comburo* Sk2. || 7. förbryr: Sk1. || 11. *præt.*: Sk1; förbröt: förbrott (?) St. || 14. *confractus*: *perfractus* Sk1. || 27. Hes. 17:15: Sk2.

bund, *idem*, 2 K. 23:3.
förbunden, *obligatus, devinctus,* Es. 1:6.
förbundsbroder, *confoederatus,* 1 M. 8:12,20.
förbundsbrytare, *foedifragus, ruptor foederis.*
förbyter, *muto, commuto, immuto, permuto.*
förbär mig, *onere me frango, portando defatigor.*
förbätrar, *emendo, corrigo, reficio,* 1 Cor. 8:1.
förbätrar sig, *emendat se,* O. 1:5. *ædificat se,* 1 Cor. 14:4.
förbätring, *emendatio, correctio, restitutio, reparatio, recuperatio,* 2 K. 22:6. 2 Chr. 24:13. R. 15:2.
förböijel, *antilena, averta.*
förbön, *intercessio, preces pro* –. förebön, 1 T. 2:1.
fördagtingar, *paciscor, intercedo.* huru han fördachtingar honom för hans herra, Förrsp. Philem.
s. 197 | **fördagtingare**, *mediator, intercessor, arbiter.*
fördehl, *prærogativa, lucrum,* Lev. 25:37. S. 20:23. 35:15. R. 3:1,9.
fördehlachtig, *commodior, utilior, præstantior, prærogativis gaudens.*
fördelar, *partior, dispertio, divido, distribuo, digero.* 1 M. 6:54. fördelde sig, 1 M. 11:47.
fördelning, *partitio, divisio, distributio.*
fördemmer, *occludo, præcludo, intercludo.*
fördempar, *comprimo, coërceo, retundo, repello, averrunco, labefacto, depello, frango.*
förderf, *exitium, pernicies, ruina, interitus, corruptio, corruptela, perditio, clades, pestis, calamitas, disperditio*, 2 S. 22:5. Job. 33:22,24,28,30. O. 14:34. 26:28. W. 3:12. 2 Pet. 2:2. fara effter ens förderf, *exitium alicui machinari,* Drak. v. 41.
förderfwar, *perdo, corrumpo, disperdo, vitio, labefacio, pessundo,* O. 28: 3. 29:4. Pr. 9:18. 1 Cor. 3:17. hade förderfwat, G. 6:12.
förderfware, *perditor, corruptor, pestis,* Ex. 12:23. O. 28:24. J. 6:26. 15:8. 22:7. 48:18. 1 Cor. 10:10.
förderfwas, *pereo, dispereo, depereo, intereo.*
förderfwelig, *exitiosus, exitialis, exitiabilis, perniciosus, pestilens, pestifer,* 2 P. 2:1, 12.
förderfweliga, *perdite, perniciose, pestifere.*
förderfwelse, *ut* förderf, 2 Chr. 36:21. Job. 21:30. Es. 14:23. 28:22. J. 25:9. 48:3. 2 P. 2:19.

3 och 5. **förbunds**- : **förbundz**- Sk1, Sk2, St. || 22. fördachtingar: dagtingar Sk1 och Sk2. || 26 och 28. **fördehl**(-): **fördel**(-) Sk1. || 30. **fördelar**: **fördehlar** St.

1. *digero* rättat efter Sk1, U *degero.* || 3. **fördelning**: **fördehlning** St. || 7f. *frango*: Sk1. || 13. effter: efter Sk2. || 16. *labefacio*: *labefacto* Sk2. || 19. O. 28:24 rättat efter Sk1. || 24f. 2 P. 2:1,12 rättat efter Sk1. || 26. *perniciose* rättat efter Sk1, U *pernitiose.*

fördierf, *nimium audax.*
fördiupt, *nimium profunde,* H. 9:9. W. 16:11.
fördiup, *nimium profundus,* Job. 28:4. Hos. 9:9.
fördiupar, *demergo, dejicio, detrudo in altum.*
fördold, *latens, occultus, occultatus, tectus, absconditus, clandestinus, abstrusus,* G. 4:7. Pr. 12:14. Es. 45:15. S. 42:20. Marc. 7:24. 1 P. 3:4.
s. 198 | **fördrag**, *pactum, contractus, conventum, conventio, pactio, foedus.* giör fördrag, *paciscor, contraho, convenio.* hafwa fördrag, *abstineo, parco, contineo me.* 2 S. 12:6. Pr. 3:5. S. 19:25. 28:10. 2 Cor. 12:6. 1 Thess. 3:1, 5. 2 Pet. 1:12.
fördrager, *fero, suffero, sustineo, tolero, patior,* G. 13:6. 36:7. J. 10:10. 1 Cor. 13:7. 2 Cor. 11:9.*s.*
fördrefwen, *pulsus, depulsus, expulsus, repulsus, exterminatus, extorris,* Obad. v. 20.
fördrencker, *demergo,* Ps. 69:16. 99:3. 124:4. Cant. 8:7. Vpp. 12:14. Psb. 68:11. fördrenckt, Ex. 15:4.
fördricker en, *potu aliqvem vendo,* Joël. 3:3.
fördrifwer, *pello, propello, depello, expello, repello, compello, extermino,* O. 9:26. 20:30. Marc. 16:18. fördrifwer tiden, *tempus fallo, perdo, confero.*
fördristar, *audeo, sustineo, confido*, 2 M. 15:32.
fördristig, *nimium audax, plus qvam audaculus.*
fördroppar, *primæ in distillatione guttæ.*
fördrögning, *mora, tarditas, cessatio, commoratio,* W. 12:20.
fördröijelse, *idem,* A. 25:17. 2 P. 3:9.
fördröijer, *act. tardo, moror, retardo, commoror, detineo, retineo, cohibeo.* han fördrögde talet til midnat, *protraxit sermonem usqve in mediam noctem,* A. 20:7. han fördröijer icke sitt löffte, *non tardat promissionem suam,* Ex. 22:29. Pr. 5:3. S. 35:22. Ebr. 10:37. 2 P. 3:9. fördröija tiden, *tempus protrahere,* Dan. 2:8. fördröija gåfwona, S. 4:3. tiden fördrögde sig, 1 S. 7:2. han fördrögde öfwer tiden, som förelagd war, *moratus est ultra statutum tempus.* 2 S. 20:5. tu fördrögde i mong åhr med them, *protraxisti (iram) super iis annis multis,* N. 9:30.
fördröijer, *neutr. moror, commoror, cunctor, cesso.* prophetian fördröijer, *prophetia moratur,* Hab. 2:3. G. 34:19. 43:10. | Ex. s. 199
32:1. Dom. 5:28. Ebr. 10:37. som han ännu fördrögde, G. 19:16. fördrög icke, Dan. 9:19. S. 4:3. ordet skal intet fördrögt warda, *verbum non prolongabitur,* Ez. 12:25,28. fördrög icke tina wrede, *ne differas iram tuam,* J. 15:15. *præt.* fördrögde,

4. *nimium*: *nimis* Sk1. || 5. Hos. 9:9: Sk1. || 10. Es. 45:15: Sk2. || 14. *convenio*: *convenire* Sk1. || 31. *perdo, confero*: Sk1.

9. *act. tardo*: Sk1. || 11. midnat: midnatt Sk1. || 13. löffte: löfte Sk2. || 14. Ex. 22: 29 rättat efter Sk1. || 16f. gåfwona: gåfworna St. || 18. förelagd: förelagdt Sk1. || 28. fördrögt: fördrögdt St.

2 Chr. 24:5. thet hopp som fördröijes, *spes qvæ differtur,* O. 13:12.
fördubblar, *duplico, gemino, ingemino.*
fördubblar bortt, *alea et compotationibus perdo, dilapido, decoqvo.*
fördubblare, *aleator.*
fördunclar, *obscuro, obumbro, obnubilo, obfusco.*
fördweljer, *moror,* Psb. 73:6.
fördyr, *præcarus, nimium carus.*
fördöljer, *abscondo, condo, tego, contego, velo, occulo, celo, abdo, obvelo, dissimulo, occulto.* G. 37:26. Job. 10:13. 38:2. Ps. 10:1. *imperat.* fördöl, Ps. 27:9. J. 38:14. jag fördöl icke, Ps. 40:11. *præt.* fördolgde, Ex. 2:2. 2 Chr. 22:11. jag wil icke fördölja eder, *non celabo vos,* R. 11:25. 2 Cor. 1:8.
fördömelse, *damnatio, condemnatio,* Luc. 23:40. R. 2:1. 1 C:4.
fördömer, *damno, condemno,* L. 6:37.
före, *ante, præ.* både före och bak, *ante et retro,* Vp. 4:6. hafwer före, *sub manibus habeo, propono,* Ps. 66:18. 2 M. 14:6. huru thet hafwer före, *qvomodo se habet,* A. 28:22. holler före, *censeo, arbitror, existimo.* ser mig före, *prævideo,* B. 6:5. säger oß före, *prædicit, præponit nobis,* 1 S. 6:2. kommer mig före, *vires recupero, convalesco,* W. 10:10. *ita mihi videtur.*
förebeder, *intercedo, rogo, deprecor pro –.*
förebidiande, förebön, *intercessio, preces pro,* 1 T. 2:1.
förebild, *typus, exemplar.*
förebildar, *depingo, delineo, formam describo.*
förebringar, *v.* frambringar.
förebygger, *præstruo, v.* förekommer.
förebär, *præfero, præmefero, prætendo, caussor, obtendo, prætexo.* förebära någon klagan | eller bön, J. 7:16. förebära longa böner, M. 23:14. L. 20:47. s. 200
föredom, *præjudicium,* föredöme.
föredrager, *præfero, præpono, antefero, propono, item perhibeo, narro, commemoro.*
förefaller, *obvenit, occurrit, in mentem venit, succurrit.*
föregifwer, *trado, perhibeo, prodo, prætendo,* 1 Chr. 2:14. Job. 6:30. 1 T. 6:21. föregifwa enom något, *tradere alicui aliqvid,* 1 Cor. 15:3. lag, *proponere legem alicui,* Ex. 21:1. D. 4:8,44. *demonstro,* L. 3:7.
föregång, *antecessio, antecesus, prægressus, præference,* Col. 1:18. gl. K. ordn. *p.* 40.b.
föregångare, *antecessor, anteambulo, prædecessor.*
föregår, *præeo, præcedo, anteeo, antecedo, prægredior, antegredior,* Tit. 3:8.

4f. *et compotationibus*: Sk1. || 6. artikeln **fördubblare**: Sk1. || 7. **fördunclar**: **fördunklar** Sk1, **fördunckar** St. || 9. **fördweljer**: **fördwäljer** Sk1. || 10. *carus*: *charus* Sk1. || 12f. *occulto*: Sk1. || 14. Ps. 27:9 rättat efter Sk1. || 19. R. 2:1: sent tillägg av J. Sw. || 27. *præponit*: *proponit* Sk1.

8. *præstruo*: Sk1. || 9. *præmefero*: *præ me fero* Sk2. || 11. förebära: Sk1. || 17. *obvenit*: *obvenio* Sk1; *occurrit*: *occurro* Sk1. || 22f. *alicui* (nr 2): Sk1. || 23. Ex. 21:1 rättat efter Sk1.

förehafwande, *propositum, institutum, conatus.*
förehafwer, *sub manibus habeo, molior, incumbo.*
5 **föreholler**, *propono, ante oculos pono, objicio, demonstro.*
förehugsam, *præmeditatio, prudentia.* föreacht *idem. v.* Schibb. C. 17. *p.* 329.a.
förekallar, *cito, accersio, accerso, provoco,*
10 A. 24:2.
förekastar, *objicio, objecto, regero, oppono, item exprobro, vitio verto.*
förekommer, *prævenio, ante occupo, præoccupo,* M. 17:25. 1 Thess. 4:15. förekom-
15 ma en med inbyrdes heder, R. 12:10. han wille thet förekomma, Jon. 4:2. hon är förekommen, *prævenit,* Marc. 14:8. mig är förekommet, *mihi significatum est,* 1 Cor. 1:11. alt thet tig förekommer, *qvod tibi ob-*
20 *venit*, Pr. 9:10. *item occurro, inhibeo, cohibeo.*
förelagd, *propositus, constitutus, præstitutus, status præfinitus, definitus.* förelagdt arbete, Ex. 5:14. förelagd åhr, Job. 16:22. tid,
25 Job. 14:5. Tob. 10:3. förelagdt rum, *locus constitutus,* Jos. 8:14. Job. 30:23. som tig är förelagdt, Ex. 5:16. A. 22:10. menniskiom är förelagdt en gång dö, Psb.107:3.
s. 201 | **förelegger**, *propono, constituo, definio,*
30 *statuo, præstituo,* D. 11:32. R. 12:10. hade förelagdt, *qvod præstituerat,* Esth. 9:1. Dan. 9:10. förelegs, 1 Cor. 10:27.
föreläser, *prælego.*
föreläsning, föreläsande, *prælectio.*
förelöpare, *præcursor, antecursor, antecessor, prodromus,* W. 12:8. Ebr. 6:20.
förelöper, *præcurro, antecurro, item evenit, accidit, obvenit, in mentem venit.*
förenamn, *prænomen.*
förenar, *jungo, conjungo, concilio, aduno, copulo, in unum redigo.* förena sig med en, *dare dextram societatis,* 2 Chr. 20:35. Ps. 83:6. Gal. 2:9.
förening, *conjunctio, copulatio, societas, unio,* Dan. 11:6.
förer, *fero, porto, gesto, ago, duco, deduco. præt.* förde, Lev. 16:26.
förer bortt, *aufero, defero, deveho, deporto.*
förer ifrå, *defero, deveho, deporto, deduco.*
förer in, på, *infero, ingero.*
förer vnder, *subduco.*
förer vt, *deduco, effero, differo, item criminor, detraho, defero, spargo,* Ps. 41:7.
föresagd, *præstitutus, definitus, statutus, status, institutus, dictus, prædictus, designatus.*
föresatt, *propositus, præpositus, antepositus, prælatus, præfectus.*
föresatz, *propositum, institutum.*

16f. förekommen: förekommit Sk2. || 19f. *obvenit*: *obvenio* Sk1. || 20f. *item occurro, inhibeo, cohibeo*: Sk1 || 24. förelagd: St.

2. förelegs: förelegz Sk2. || 4. föreläsande: Sk1. || 8. *in mentem venit*: Sk1. || 13. Gal. 2:9: Sk1. || 24. *detraho*: *detrecto* Sk1. || 25. *definitus*: *præfinitus* Sk1.

föreser, *prævideo, provideo, prospicio.* jag hafwer mig föresedt en Konung, *providi mihi regem*, 1 S:16:1.
föresetter, *propono, præpono, antepono, præfero, item præfinio, præstituo, statuo, constituo, designo,* Ps. 82:2. A. 2:25. 1 Cor. 11:2. hwad eder föresetz, L. 10:7.*s.* föresatt hafwer, J. 44:10.
föresiungande, *præcentio.*
föresiunger, *præcino,* Ps. 4:1. 76:1. 77:1.
föreskrifft, *præscriptum, forma præscripta, exemplar præscriptum.*
s. 202 | **föreskrifwer**, *præscribo, describo, exscribo,* R. 15:4.
föreslagen, *designatus, destinatus, nominatus.*
föreslår, *designo, destino, nomino* .
föresnidare, *sector dapum, qvi prosecat cibum.*
föresongare, *præcentor.*
föresongerska, *præcentrix.*
förespenner, *jungo, adjungo, copulo.*
förespråk, förespråkare, *v.* förrspråk.
förespår, *præsagio, vaticinor, prædico.*
föresteller, *propono, describo, ante oculos pono.*
förestrecker, *prætendo, præveho, exporrigo.*
föreståndare, *præfectus, antistes, præpositus,* L. 22:4,13,52. *vel* förståndare, N. 11:14, 22. Ps. 105:21. Es. 60:17. A. 4:1.
förestår, *præsum, rego, administro,* G. 24:2. Ps. 136:8.*ss.* S. 45:30. <förestå, 1 T. 5:17.>
föresäger, *prædico,* 1 K. 5:9.
företagande, *propositum, conatus.*
företager, *aggredior, ordior, exordior, assumo, suscipio, accingo me ad—,* D. 15:18. 28:8. 1 K. 20:7. Pr. 3:1,17. Tob. 4:20. 1 M. 12:42.
företal, *præfatio, prologus, prooemium, proloqvium.*
förewender, *prætendo, præfero, præ me fero, obtendo, prætexo, caussor.*
förewendning, *prætextus, species titulus, obtentus, caussa.*
förewiskar, *forte obvenit, temere occurrit, incidit.*
förfahlnar, *flaccesco, marcesco, cado, decido, concido, intereo*, Es. 34:4. theß löf förfalna intet, Ps:1:3.
förfall, *impedimentum, caussa, obstaculum, remora,* gl. K. ordn. *p.* 91.a. Psb. 205:2.
förfallelös, *qvi justam impedimentorum caussam prætendere neqvit.*
förfallen, *collapsus, perditus, ruinam minitans,* Es. 17:1. thet förfallna, 2 K. 12:12. Am. 9:11. förfaldna byjar, Dom. 5:17. | förfalne murar, *muri collapsi,* 2 Chr. 32:5. s. 203
förfaller, *cado, decido, occido, intercido, labo, labor, collabor, pereo, ruo, ruinam minor,* Lev. 26:16. 1 K. 12:5.*ss.* 1 M. 12:37. hans hopp förfaller honom, *spes decollat*, S. 14:2. tå förföll them theras hierta, *obstupuere,*

2f. *providi mihi regem*: Sk1. || 7. föresetz: föresets Sk1. || 11. **föreskrifft**: **föreskrift** Sk2. || 17. *nomino*: Sk1. || 23. förespråkare: Sk1. || 30. *vel*: Sk1.

2. Ps. 136:8.*ss.* rättat efter Sk1; förestå, 1 T. 5:17: hand? || 5f. *assumo*: *adsumo* Sk1. || 17f. förfalna: förfahlna Sk1. || 25f. förfalne: förfallne Sk1. || 30. *decollat*: *collabitur* Sk2.

G. 42:28. J. 4:9. mod, theras mod förföll them, *ceciderunt animo,* Neh. 6:16.

förfalskar, *vitio, corrumpo, depravo, adultero, perverto,* Am. 8:5. förfalska guds ord, 2 Cor. 2:17. καπηλευειν, *cauponari, vendere, vid.* Bez. *in h. l.* Flaccii *Clav. serm. P.* III. Dieter. *Illustr. N. T. ad hanc vocem.*

förfalskare, *adulterator, corruptor, falsarius.*

förfar, pröfwar, förnimer, *probo, tento, attento, experior, exploro, periclitor, comperio, rescisco,* Lev. 5:1. N. 22:19. Esr. 4:15. Pr. 7:25. J. 2:19. Esth. St. 4:7. L. 1:4. *præt.* förfor, *comperi,* 1 S. 26:4.

förfar, förlorar, *perdo, disperdo, dissipo, dilapido, decoqvo, deperdo, amitto.* förfaras, Joh. 6:12. *præt.* förfor, Luc. 16:1.

förfarelse, *experientia,* Förrsp. Dan.

förfaren, förlorad, *perditus, deperditus, amissus, dilapidatus.*

förfaren, kunnog, *peritus, expertus, prudens, doctus, eruditus, gnarus, spectatus, compertus,* S. 32:4. 34:9.

förfarenhet, *experientia, usus, peritia,* R. 5:4. förfarning, *idem,* S. 37:25.

förfast, *nimis, nimium, perqvam, valde, ultra modum,* Es. 64:9.

författar, *concipio, complector, contineo,* 2 M. 2:32.

författig, *depauper, inops, nimium egenus,* O. 30:9.

författning, *lex, ordo, constitutio, complexus, ordinatio.*

förfechtar, *vindico, propugno, armis tueor,* Psb. 32:6. 74:2.

förferdigar, *perficio, absolvo, consummo, are.*

förfierran, *nimis longe, pro|cul, e longinqvo*, D. 30:11. s. 204

förflat, *nimis indulgens, connivens,* S. 30:7.

förflitig, *nimis diligens, assiduus, solers.*

förflyter, *præterlabor, effluo,* Nah. 2:8. W. 16:29. förfluten, *præterlapsus, qvi effluxit, præteritus.*

förfogar mig, *confero me, accedo, adeo, proficiscor.*

förfordrar, *deduco, perseqvor, adjuvo, promoveo,* A. 15:3. 17:15. 1 Cor. 16:6.

förfremjar, *vid.* fremjar.

förfriskar, *confirmo, reficio, refoveo, recreo, refocillo, vigorem reddo.*

förfriskning, *refectus, refectio, recreatio.*

förfyller, *nimis impleo,* Marc. 4:37. L. 8:23.

förfugar mig.

förfå, *perpauci,* 2 Chr. 29:34. Es. 40:16. 1 M. 9:9.

förfång, *detrimentum, impedimentum, obstaculum, damnum, jactura.*

förfäder, *majores, patres.*

förfärad, *trepidus, pavidus, perterritus, me-*

1f. theras mod förföll them, *ceciderunt animo* Sk1. || 4. guds: gudz Sk2 och St. || 8f. artikeln **förfalskare**: Sk1. || 10. förnimer: förnimmer Sk1.

18. (A.) 17:15 rättat efter Sk1. || 25. **förfugar mig**: sent tillägg av J. Sw.

tu attonitus, formidine stupens, tremens, Vp. 1:18. färfärada, *consternatæ*, 1 P. 3:6.
förfärar, *terreo, perterreo, metum incutio*, Dan. 7:15.
förfärelse, *pavor, horror, tremor, formido, timor, metus, trepidatio,* L. 4:36. förfärilse, D. 26:8. Job. 7:14. W. 8:17.
förfärlig, *terribilis, horridus, horribilis, atrox, sævus, ferus, immanis, insignis, ingens, horrendus,* Ex. 15:11. D. 7:21. 10:17,21. Job. 39:23. Ez. 32:27. 2 M. 3:25.
förfärliga, *immane, atrociter, valde, vehementer, insignite*, *insigniter,* 2 M. 7:18.
förfärlighet, *immanitas, atrocitas.*
förfölgd, *infestatus, insectatus, vexatus, afflictus, lacessitus, infestus.*
förföljare, *persecutor, hostis,* Neh. 9:11. 1 T. 1:13.
s. 205 | **förföljelse**, *persecutio, insectatio,* 2 T. 3:12. förfölgelse, 2 M. 14:3.
förföljer, *perseqvor, inseqvor, insector*, *infesto, vexo, affligo*, *lacesso*, 2 S. 2:26.*s. præt.* förfolgde, Gal. 1:13,23. förfolgdt, Matth. 5:12. Joh. 15:20. A. 7:52.
förförare, *seductor, impostor, circumscriptor,* Es. 9:16. M. 27:63.
förfördelar, *obsum, noceo, lædo, injurius sum, damnum infero.*
förförelse, *seductio, deceptio, circumventio,* 2 Thes. 2:10.
förförer, *seduco, fallo, decipio, circumvenio, circumscribo, item traduco, defero, insimulo, criminor,* O. 19:3. 28:10.
förförer sig på –, *vi invado, hostiliter aggredior, adorior.*
förförgår, *nudius qvartus.*
förförisk, *fallax, perfidus, seducens*, J. 51:18. förförlig lögn, *dedic.* L. Petri *dialog. p.* 17. *item violentus invasor.*
förgammal, *gravis senectâ*, *decrepitus, decrepitæ ætatis, plus qvam senex.* förgammul, *foem.* Ruth. 1:12.
förgefwes, *frustra, neqvicqvam, incassum, item gratis, gratuito,* N. 16:12. Job. 1:9. Ps. 44:13. H. 10:14. M. 10:8. förgäfwes, 1 S. 25:21.
förgengelig, *caducus, vanus, fugax, evanidus,* 1 Cor. 9:25. 15:42.*ss*,53. 1 Pet. 1:23.
förgengelighet, *vanitas,* A. 3:4. 13:34. Gal. 6:8. förgengelse, A. 13:35.*ss.*
förgerna, *perlibenter, ad modum libenter,* S. 42:12.
förgifft, *venenum, toxicum, potio medicata, virus, cicuta*.
förgifftar, *veneno, inficio, imbuo, tingo, venenum infundo.*
förgifftig, *veneficus, venenatus, venefer, virulentus.* förgifftig ord, Ps. 64:4.
förgifwer, *veneno tollo, neco, interimo, medicatam potionem porrigo.*
| **förgirig**, rigt, *nimis avarus, avidus,* S. 37:32. -rigt, *avide.* s. 206

2. förfärada: förfärande St; *consternatæ*: *consternatio* St. || 9. *ferus*: Sk1. || 13. *insignite*: *insigne* Sk2. || 21. *insector*: *consector* St. || 22. *affligo*: *adfligo* Sk1.
8. *p.* 17: Sk1. || 22, 24 och 26. **förgifft**(-): **förgift**(-) Sk2. || 23. *cicuta* rättat efter Sk1, U *sicuta*. || 31. -rigt, *avide*: Sk2.

förgiömer, *occulto*, 2 K. 7:8. Ps. 27:5. 31:21. Sus. v. 16,18.

förgiör, *perimo interimo, interficio, neco, item magicis artibus vitio, corrumpo,* Ex. 12:15. Dom. 21:16. Ps. 101:5. hus warder förgiordt, O. 14:11.

förglömer, *obliviscor, memoriâ mihi excidit.* förglömd, *oblivioni traditus,* Es. 23:16.

förgod, *perbonus, nimium bonus, perqvam benignus.*

förgrafwer, *defodio, præfodio.*

förgripelig, *peccans, delinqvens, offendens.*

förgriper mig, *pecco, delinqvo, peccatum committo, offendo, lapso, erro, hallucinor,* Ez. 17:20. S. 9:19.

förgrymmar mig, *irâ exardesco, vehementer irascor, iracundia effervesco,* Ex. 32:10. Ps. 124:3. Es. 5:25. 1 M. 3:27. han war förgrymmad, T. 1:21.

förgyller, *inauro, auro tego, aureis bracteolis contego, aurum induco, auro imbuo,* Es. 40:19.

förgyllare, *aurifaber.*

förgyllning, *auratura.*

förgylt, *auratus, inauratus, auro tectus.*

förgången, *præteritus*, tid, A. 15:7. dagen war förgången, G. 50:3. middagen war förgången, 1 K. 18:29.

förgår, *pridie hesterni diei, nudius tertius,* Es. 31:2.

förgår, *pereo, intereo, abeo, óccido,* Job. 20:18.

förgås, *idem,* O. 11:28. L. 8:24. Joh. 3:16. barn förgås, Ex. 21:22. förgingos, N. 20:3. hade förgångs. wara förgången, *periisse,* Ps. 119:92.

förgäten, *præteritus, prætermissus, óblitus*, Ps. 137:5. W. 17:3.

förgätenhet, *oblivio, oblivium.*

förgäter, *obliviscor, memoriâ mihi excidit, prætermitto, transeo, prætereo,* Ps. 137:5. H. 4:6. Jac. 1:24. *præt.* förgat, G. 40:23. hafwer förgätet, 2 Pet. 1:9. om hon än förgåten, Es. 49:15.

förgiömer sig, *occultat se,* 1 K. 22:25. 2 K. 7. 8. Job. 24:4. Ps. 27:5. 31:21. J. 36:19,26. 1 M. 9:24.

förhafwer, *despicio, contem|no, sperno, vilipendo, male habeo, odi.* s. 207

förhalar, *moror, differo, traho, protraho, extraho, procrastino, duco, produco, prolongo,* Joh. 10:24. han förhalade them, S. 29:6. A. 24:22. förhala mig icke lenger, Ex. 8:29. och monde så tiden förhala, Psb. 380:3.

förhalning, *mora, procrastinatio, dilatio,* S. 35:22.

förhanden, *præsens, ad manus, præ manibus.* är förhandenne, 1 S. 25:17. Pr. 4:10. 10:20. J. 8:15. Psb. 116:1. hafwer för hender,

11. *præfodio*: *perfodio* St. || 13. *pecco*: Sk1. || 26. *præteritus*, tid: tid, *tempus præteritum* Sk1.

3. **förgås**, *idem*: Sk1. || 5. hade förgångs (?): Sk1. || 7. *óblitus*: *oblítus* Sk1. || 15. **förgiömer**: **förgömer** Sk1 och Sk2. || 16f. 1 M. 9:24: 1 M. 9:34 Sk1 (vad rätt?). || 23, 24 och 26. förhal-: förhahl- St. || 26. *dilatio*: Sk1. || 29. Pr. 4:10 rättat efter Sk1.

sub manibus habeo, occupor in –, Mich. 2:1. S. 16:19.
förhandlar, *negotior, vendo, mercor, item, facio, perficio, efficio, rem gero,* Joh. 7:4.
förhardt, *stricte nimis, nimis prope.*
förhastar, *nimium propero, præceps sum, festino nimis, accelero,* S. 5:13.
förhastig, *præceps, nimium properans, citus, festinus,* O. 21:5. Pr. 5:1. 8:3. Esth. St. 5:9.
förhastugt, *nimis propere, properanter, festinanter, cito,* G. 33:13.
förhat, *odium, invidia.*
förhater, *odio, odio habeo, odi proseqvor.* warda förhatad, Marc. 13:13.
förhatelig, *invisus, odiosus, invidiosus.*
förhender, se förhand.
förhenger, *velum obduco, velo, velamen prætendo, prævelo.*
förhengsel, *velum, velamen, velamentum, aulæum,* Jud. 14:13.*s.*
förherjar, *devasto, pervasto, populor, depopulor, disturbo, grassor in –, evasto, excido, everto, subverto, desolo,* 1 S. 13:17. Ps. 17:9. Es. 1:8. J. 4:20. 18:7. *ubi scribitur* förhärjar.
förhärjare, *vastator, populator, depopulator, prædator, eversor,* Obad. v. 5.
förhielper, *juvo, adjuvo, promoveo, deduco.*
förhinder, *impedimentum, præpedimentum, obstaculum, mora.*
förhindrar, *impedio, præpedio, detineo, retineo, moror, remoror, inhibeo, interpello, obsto, turbo, perturbo.* 1 M. 13:22. på thet edra böner icke skola förhindrada warda, 1 P. 3:7.
förhollande, *vita, vitæ tenor,* | *vivendi ratio.* s. 208
förholler mig, *gero me, ago, rem ago, habeo me.*
förholler, *detineo, retineo, inhibeo, cohibeo, moror,* G. 24:56. Ex. 9:2. D. 24:14. Hag. 1:10. L. 4:42. 6:29. förhollen ström, Es. 59:19.
förhopning, *spes, fiduciæ*, S. 34:1. A. 2:26. R. 8:20. 15:4. liten förhopning, *specula,* förhoppande, A. 3:5.
förhoppas, *spero, spem habeo, fido, confido,* Job. 6:8. 2 Cor. 1:10. förhoppandes, A. 24:26. thet är förhoppandes, Ruth. 1:12. han förhoppade sig wara säker, *sperabat se securum esse,* 2 M. 5:9. förhoppande, A. 3:5. som på honom förhoppat hafwa, S. 2:11.
förhud, *præputium,* G. 17:11. J. 9:26. Ebr. 3:13. träs förhud, Lev. 19:23.
förhus, *vestibulum, prior pars ædium,* 1 K. 6:3. 7:6.*ss.* Joh. 10:23. A. 3:11. 5:1.
förhåller, *v.* förholler.
förhård, *nimis durus,* 2 Chr. 10:4.
förhädelse, *convitium, scomma, blasphemia, maledictum,* 2 K. 19:3.*s.*

9f. Esth. St. 5:9: Esth. St. 4:9 Sk1 (vad rätt?). || 13. artikeln **förhat**: Sk1. || 14f. artikeln **förhater**: Sk1. || 17. förhand: hand Sk1. || 27. **förhärjare**: **förherjare** St.

1. *mora*: *remora* Sk1. || 5. skola … warda: blifwa Sk1; förhindrada: förhindrade Sk2. || 15. *fiduciæ*: *fiducia* Sk1. || 16. förhopning: förhoppning St.

förhäder, *convitior, criminor, maledico, maledicta ingero. præt.* förhädde, 2 S. 23:9. haf*wer* förhädt, 1 K. 19:6. Es. 37:23. *blasphemo,* förhädat, M. 26:65.

förhäfwer, *objicio, exprobro, oggero, ingero.*

förhäfwer mig, *intumeo, intumesco, superbio, glorior, insolens fio, jacto me, animos tollo, insolentiâ efferor,* 2 Chr. 25:19. J. 48:42. 2 Cor. 11:20. *infin.* förhäfwas, 2 Cor. 12:7. ther af förhäfwer sig titt hierta, 2 K. 14:10. förhäfwa sitt hierta öfwer sina bröder, D. 17:20.

förhäpen, *attonitus, stupens, obstupefactus, metu exsangvis, exanimis, perterritus,* A. 2:6.

förhärd, *obduratus, induratus.* tin orenhet är förhärd, *immunditia tua indurata est,* Ez. 24:12. hiertat är förhärdt, *cor obduratum est,* A. 28:27. then förhärda, *indurata,* J. 3:7,8.

förhärdar, *induro, obduro,* Ex. 7:3. J. 3:11. Ebr. 4:7.

förhärjar, *v.* förherjar.

s. 209 **förhög**, *nimium sublimis,* | *altus,* Job. 36:22. 42:3. Ps. 124:5. 131:1. O. 24:7.

förhögning, *incrementum, accumulatio, acervatio, pretii intensio.*

förhöijer, *tollo, exalto, in sublime effero,* Es. 14:13. S. 15:5. *item augeo, cumulum addo, accumulo, acervo, pretium intendo,* Am. 8:5. L. 23:14. Phil. 2:9.

förhöljer, *tego, contego, occulo, occulto, abscondo, velo, obvelo. præt.* förhölgde, G. 38:14. förhölgdt, G. 38:15. at tu förholgde, *ut occultes,* Job. 14:13.

förhör, *examen, item auscultatio.*

förhörare, *auscultator, perqvisitor, explorator, examinator,* Job. 31:35.

förhörer, *examino, perqviro, exqviro, exploro,* D. 1:16. S. 11:8.

förjagar, *pello, depello, expello, proseqvor, inseqvor, insector, profligo, fugo, fundo,* Dom. 9:19. Job. 41:19. Ps. 109: 23. 140:12. Ez. 30:23,26. förjagas, S. 22:27.

förifras, *v.* ifras.

förinnan, *interea.* hwad hafwer jag ther förinnan? S. 11:26.

förirrar, *turbo, conturbo, perturbo, interpello, confundo.*

förirring, *turba, perturbatio, conturbatio, confusio.*

förkall, *frigidulus, frigidiusculus, subfrigidus, item nimium frigidus.*

förkastar, *rejicio, objicio, repello, abominor, detestor, projicio, repudio,* Lev. 26:15. 1 S. 15:23,26. 16:1,7. Ψ. 74:1. 1 Pet. 2:4. *imperat.* förkasta, Ps. 51:13. *item exprobo,* Marc. 16:14.

förkastelse, *rejectio, abjectio, repulsa, repudiatio, abdicatio, exprobratio,* T. 3:7

förkiusar, *fascino, effascino, incanto, excanto.*

1. **förhäder**: **förhädar** St. || 6. **mig**: **sig** Sk1. || 9f. *infin.* förhäfwas, 2 Cor. 12:7: Sk1. || 11. öfwer: vtöfwer Sk1. || 27. *intensio* rättat efter Sk1, U *intersio.* || 28. *tollo*: *extollo* Sk2. || 29. *item*: Sk1. || 31. L. 23:14 (förhördt!): Sk1, L. 13:14: U (fel).

3. förholgde: förholde Sk1. || 10. *proseqvor*: *perseqvor* Sk1. || 12. (Ps.) 140:12 rättat efter Sk1.

förkiusning, *fascinatio, fascinum, effascinatio, dirum carmen, cantamen.*
förkiöp, *anteoccupatio.* giör förkiöp, *præmercor, prævenio, anteoccupo.*
förklagar, *defero, accuso, incuso, criminor.*
s. 210 | **förklarar**, vttyder, *explico, explano, expono, illustro, dilucido, enucleo, excutio, interpretor, planum reddo, enodo.*
förklarar, wiser, *prodo, manifesto, declaro, testor, ostendo.*
förklarar, giör klar, *illustrem reddo, clarum facio,* Joh. 17:1,4,5,10.
förklarar brennwin, *vinum sublimo.*
förklarare, *intrerpres, explicator, explanator,* Förrsp. Rom.
förklaring, *explicatio, explanatio, expositio, interpretatio, enodatio, declaratio.*
förklen, *pertenuis, admodum tenuis,* Ex. 12:4.
förklenar, *extenuo, minuo, diminuo, detrecto, detraho.*
förklening, *diminutio famæ, dedecus, opprobrium, infamia.*
förklok, *acutior, callidior, prudentior, cautior,* S. 6:2.
förklädd, *personatus, mutatis vestibus, larvatus.*
förkläde, *semicinctium, præcinctorium.*
förkläder, *personam induo, vestes muto, larvatus incedo,* 1. K. 14:2. 22:30. 2 Chr. 18:29.
förknapp, *nimium brevis, angustus, curtus, item nimium parcus, deparcus, avarus.*
förknippar, *jungo, adjungo, conjungo, necto, copulo.*
förkofran, förkofring, *profectus, progressus, processus, incrementum,* O. 31:18.
förkofrar mig, *proficio, procedo, progredior, cresco, succresco, augeor, incrementum capio,* 2 S. 5:10. S. 11:25. 36:26. A. 9:22. förkofras, 2 S. 3:1. förkofrar, 1 M. 14:9.
förkofrar, *augeo, addo, cumulo, aggero,* S. 36:26.
förkofring, *lucrum, incrementum, augmentum, profectus,* O. 31:18.
förkohlnar, *frigesco, frigeo, refrigeo, dirigeo, obrigeo, obrigesco, tepesco, intepesco.*
förkohlnad, *frigidus, factus, qvi refrixit,* M. 24:12.
förkommer, *pereo, intereo, depereo, peritor, amittor,* H. 4:3. B. 6:28.
förkortt, *nimis curtus,* Es. 59:1. *nimis brevis.*
förkorttad, *decurtatus, abbreviatus, diminutus,* N. 11:13.
förkortar, *curto, decurto,* | *abbrevio, detraho, minuo, diminuo,* Ps. 89:46. 102:24. s. 211
förkortt, *nimis brevis,* Es. 59:1.

13. (Joh.) 4,5,10: Sk1. || 14. **brennwin**: **brenwin** Sk1; *sublimo*: *sublimare* Sk1. || 25. *acutior* rättat efter Sk1, U *accutior.*

13. förkofrar: förkofwrar Sk1. || 17. *profectus*: Sk1. || 22f. *peritor*: St. || 24. **förkortt**: **förkort** Sk1; *nimis brevis*: Sk2. || 26. **förkorttad**: **förkortad** Sk1 och Sk2.

förkortelse, *detractio, diminutio,* Es. 28:22.

förkramar, *comprimo, suffoco, fauces collido,* Lev. 22:24. 1 K. 3:19.

förkrenckelse, *violatio, corruptio, vitiatio, compressio, compressus,* R. 14:20.

förkrencker, *comprimo, vitio, violo, corrumpo, temero, contemero,* G. 34:2. Lev. 21:14. 2 S. 13:12. 1 Cor. 15:33. förkrenckia ena mö, jungfru, *vitiare virginem,* Jud. 9:2.

förkroßar, *confringo, contero, comminuo,* Es. 3:15.

förkundskapar, *exploro, expiscor, speculor.*

förkundskapare, *speculator, explorator.*

förkunnar, *nuntio, annuntio, narro, enarro, dico, edico, indico, pronuntio, profero, memoro, commemoro, denuntio, enuntio, refero,* G. 47:1. Ps. 19:2. Es. 45:19. T. 12:20,22. Marc. 7:36.

förkunnare, *nuntius, index,* Es. 41:26.

förkunnelse, förkunnande, *nuntiatio, annuntiatio, denuntiatio, memoratio, commemoratio, narratio.*

förkunning, *idem,* Förrsp. N. T.

förkiöp, *anteoccupatio.* giör förkiöp, *præmercor, anteoccupo, prævenio.*

förkiöper, förkiöpslager sig, *male emo, incaute mercor.*

förladdning, *stupæ, chartæ vel setæ, qvibus sclopetum armatur.*

förlag, *creditum, mutuum, item editio.* giöra förlag, *credo, mutuo, mutuor, do mutuum.*

förlagd, *confusus, refutatus, explosus, convulsus, item prostratus, desolatus, item suppositus, repositus,* D. 8:25.

förlahmad, *luxatus, enervis, enervatus, elumbis.*

förlastar, *perqvam onero, nimium onus impono, item valde blasphemo,* Neh. 6:13. Ps. 74.10. Es. 37:4. 1 Pet. 3:16.

förledd, *seductus, deceptus, in errorem actus, deductus.*

förleden, *v.* förliden.

förleder, *seduco, decipio, in errorem ago.*

förlegger, *confuto, refuto, refello, retorqveo, convello, diluo, item prosterno, devinco, desolo,* | *perdomo, exstirpo,* Ex. 1:10. Lev. s. 212
26:31. O. 19:26. Ez. 36:3. Zeph. 2:11. Zach. 13:13. Jud. 3:13. *præt.* förlade, D. 2:12. Esth. 3:13. S. 47:8. förlagd, Ez. 36:4. Dan. 8:25. at åkren icke förlegges, *ne ager desoletur,* G. 47:19. 2 K. 19:17.*s. item sepono, repono, ut nesciam ubi.*

förlenge, *nimis longe*, T. 9:4. A. 24:4.

förlenger, *produco, protraho, deduco, prorogo, laxo, prolongo, protendo, traho, extraho, protraho, amplio, amplifico, profero.*

17–22. (-)*nunt-*: (-)*nunc-* Sk1 (6 ggr). || 21. Marc. 7:36: sent tillägg av J. Sw. || 23f. (-)*nunt-*: (-)*nunc-* Sk1 och Sk2. || 27f. artikeln **förkiöp**: Sk1. || 29f. artikeln **förkiöper**: Sk1.

1. *stupæ*: *stupa* Sk1. || 2. *sclopetum*: *sclopeta* Sk1; *armatur*: *armantur* Sk1. || 3f. giöra: giör Sk1. || 6. *confusus*: *confutatus* Sk1. || 7f. *suppositus*: *sepositus* Sk1. || 14. *errorem*: *errores* Sk1.

förlengia ens lif, *vitam alicujus prolongare,* D. 32:47. 2 K. 20:6. S. 48:26. förlengia sina dagar, *dies prorogare,* D. 17:20. effter tig mig förlenger, *desiderio tui teneor*, Psb. 142:6.

förlett, *nimis levis,* Dan. 5:27.

förliden, *præteritus, præterlapsus.* tiden war fast förliden, *cum hora multa fieret,* Marc. 6:35.

förlider, *prætereo, labor, præterlabor, abeo, decedo.* wår tid förlider, *vita nostra abit,* W. 2:4. tå förled fast dagen, Dom. 19:11.

förlikar, *compono, concilio, reconcilio, paco, sedo, placo,* 1 S. 2:25. S. 22:27. R. 5:10. förlika sig med en, *reconciliari alicui,* Job. 22:21. Dan. 11:17. 1 Cor. 7:11. förlikte sakena, *composuit rem,* Ψ. 106:30.

förliknar, *confero, comparo, assimilo.*

förlikning, *conciliatio, reconciliatio, compositio,* 2 M. 12:1. R. 5:11.

förlikt, förlikad, *conciliatus, reconciliatus.*

förlisar, *amitto, perdo, jacturam facio, disperdo.*

förliten, *nimis parvus, tenuis, brevis, angustus.* förlitet, Esth. 3:6. Es. 40:16. Mich. 6:10.

förliter, *fido, confido, spem colloco, fiduciam pono, innitor, spero.*

förliudes, *fertur, dicitur, fama est, fama fert, rumor it, narratur, refertur.*

förlof, *venia, gratia, permissio,* A. 26:12.

förlofning, *sponsalia, sponsio.*

förlofwad, *desponsus, desponsatus, thalamo desponsus,* D. 22:25,27. Luc. 1:27. *item manumissus, rude donatus.*

|**förlofwar**, *despondeo, thalami fidem, promitto,* Ex. 21:8. 22:16. s. 213

förlofwar, *promitto, spondeo, permitto.* förlofwa enom något, 1 M. 10:6,8. 11:58.

förlofwar, gifwer förlof, *mitto, dimitto, veniam do, exauctoro.*

förlofwar sig, *voto se adstringit, devovet,* N. 6:13:18.

förlong, *nimis longus, prælongus,* D. 14:24.

förlopp, *decursio, decursus.* tids förlopp, *temporis tractus, decursus.*

förlorar, *perdo, deperdo, amitto, jacturam facio, alicujus rei profundo.*

förlorat giordt, *obiter et indiligenter factus.*

förloßar, *libero, redimo, vindico, restituo libertati, vinculis eximo, solvo, persolvo,* H. 7:13. *præt.* förloßade, Ps. 14:7.

förloßare, *liberator, vindex, servator, redemtor, salvator,* Job. 19:25. Es. 63:16. S. 29:23. A. 7:35.

förloßning, *redemtio, liberatio, restitutio libertatis, solutio,* L. 11:19. R. 3:24. 8:23. Ebr. 9:12.

3. effter: efter Sk2. || 4. *tui teneor*: *te* Sk1. || 4f. Psb. 142:6 rättat efter Sk1 och St. || 13f. *paco, sedo, placo*: Sk1.

2. *gratia*: Sk1. || 8. Ex. 21:8. 22:16 rättat efter Sk1. || 16. tids: tidz Sk2.

förlupen, förbi, *præteritus, præterlapsus.*
förlust, *damnum jactura. germ.* verlust.
förlustar, *delecto, oblecto, recreo, reficio, voluptate afficio, juvo,* O. 5:19.*s.* C. 6:2,3.
förlustig, *damnum passus, jacturam faciens, perdens, deperdens, amittens.* giör sig förlustig, *perdo, deperdo, damnum facio.*
förlyfftar mig, *onere tollendo me frango.*
förlåt, *masc.* <*conopeum*,> *velum aulæum, velamentum, cortina, peripetasma, peristroma,* Es. 22:8. L. 23:45.
förlåtare, *remissor,* Psb. 140:5.
förlåtelig, *cui veniæ locus est, qvod remitti potest, remissibilis, ignoscibilis.*
förlåtelse, *venia, remissio, ignoscentia,* L. 24:47. Ulphila fralet, *confidentia,* Ebr. 11:1.
förlåter, tilgifwer, *remitto, ignosco, veniam do, condono,* 2 Cor. 2:10. synder skola förlåtna warda, Ez. 33:16. M. 18:35. Ulphila fraletar, Marc. 8:3.
s. 214 | **förlåter**, *confido,* Ps. 118:8. O. 3:5. 31:11. Es. 26:3.*s.* Jer. 3:25. Psb.142:4. tu förlätst tig vppå, J. 48:7.
förlåter, lemnar, vnderlåter, *desero, relinqvo, linqvo,* Job. 4:3. S. 28:9. M. 9:36.
förläner, *concedo, permitto, do mutuum. imper.* förlän, och intet förläna. förläne oß är *optat.* Schibb. C. 10:§:6
förläning, *feudi concessio.*
förläsen, *multa lectione insanus, intemperantiâ literarum delirus, dementatus.*
förlöper, *fugio, dilabor, defugio, desero, decurro, diffluo, effluo, prætereo, præterlabor.* blodet förlöper enom, 2 M. 14:46. watnet förlopp, *aqva minuebatur,* G. 8:3,5. Jos. 3:16. 2 S. 14:14. tiden förlöper, Dan. 2:9. hustrun förlöper sin man, *uxor maritum suum deserit, et cum alio concumbit,* N. 5:12.
förlösare, *v.* förloßare, Ψ. 50:22. O. 23:11.
förlöser, förloßar, Ps. 31:6. 55:19. 103:4. *præt.* förlöste, Ψ. 53:7.
förlösning, *liberatio, demissio, remissio. ut* förloßning, Ex. 8:23. Neh. 10:31. Ψ. 111:9. L. 2:38.
förmak, *atrium, vestibulum, proscenium.*
förmaledielse, *maledictio,* Förrsp. N. Test.
förman, *auspex, dux, ductor, princeps, coryphæus, antesignanus, anteambulo, antecessor, prædecessor, antistes, antistitor*, N. 11:16. L. 22:10. Psb. 42: 9. 56:3.
förmanar, *hortor, adhortor, exhortor, cohortor, moneo, admoneo, commoneo, commonefacio, svadeo. germ.* vermahnen, ermahnen, 1 Cor. 6:15. Ebr. 13:22. *rogo,* A. 25:2. *præt.* förmanade, Dan. 10:19. W. 11:11. 1 M. 3:58. 12:50. 2 M. 4:34. hafwer förmanat, 1 Cor. 16:12.

8. **mig**: **sig** Sk1. || 9. *conopeum*: hand? || 14. *ignoscibilis*: Sk1. || 23. Psb. 142:4 rättat efter Sk2; förlätst: förläst St. || 26. M. 9:36 rättat efter Sk1.

7. tiden förlöper, Dan. 2:9: Sk1. || 14. *remissio*: Sk1. || 18f. Förrsp. N. Test.: Sk1. || 22. *antistitor* rättat efter Sk1, U *antisitor.* || 23. L. 22:10: L. 22:20 Sk1 (vad rätt?).

förmanelse, *hortamen, hortatio, hortatus, adhortatio, exhortatio, cohortatio, monitum, monitio, admonitum, admonitio,* A. 1:14. 13:18. 1 Cor. 14:3. Ebr. 13:22.
förmaning, *idem,* Eph. 6:4. 1 Thes. 2:3.
s. 215 | **förmannar mig**, *confirmo, conforto me,* Dom. 20:22. Dan. 10:19. 11:32. the äro förmannade, *corroborati,* G. 49:24.
förmechtig, *prævalidus, prævalens, nimium potens, præpotens,* G. 26:16. Job. 9:19. Pr. 4:1. 6:10. 1 M. 11:49. 2 M. 3:5. 2S:10:11.
förmedels, *mediante*, Psb. 135:1.
förmedlan, *emendatio,* gl. K. ordn. *p.* 46.b.
förmedlar, *emendo.* förmidlar, *arbitrium meum interpono,* gl. K. ordn. *p.* 73.b.
förmehnar, hindrar, *impedio, propedio, inhibeo, prohibeo, cohibeo, veto, obsto, moror, remoror,* Gen. 30:2. 2 Chr. 16:1. Pr. 8:8. 3 Joh. v. 10. *cum dativo,* Job. 7:11. Es. 32:6. M. 19:14. Marc. 10:14.
förmenar, *germ.* vermeijne, *opinor, arbitror, puto, existimo, sentio, censeo.*
förmenger, *misceo, commisceo, immisceo, permisceo, confundo, committo. inf.* förmengia, Es. 1:22. Col. 4:6.
förmengning, *mixtio, commistio, mixtura.*
förmer, *præstantior, melior, præcellens, major,* Joh. 13:16. 15:20.
förmerar, *augeo, adaugeo, multiplico, prorogo, produco, dilato, extendo, propago, amplio, amplifico,* O. 10:27. 28:8. Es. 51:2. Hab. 2:6. Zach. 10:8.
förmerare, *auctor, amplificator.*
förmering, förmerande, *amplificatio, incrementum, adauctus, processus, progressus.*
förmerker, *animadverto, adverto, video, perspicio, provideo, pervideo, intelligo,* 1 K. 4:9. Ps. 56:10. the förmerkia, 1 P. 3:2. *præt.* förmerkte, 1 S. 23:9. 2 S. 5:12. Neh. 13:7. Dan. 9:2. 1 M. 7:31. L. 5:22.
förmindsker, *minuo, diminuo, detraho,* Lev. 26:22. förminskar, Ex. 5:19. Ψ. 12:2. Ez. 30:10. Am. 8:5. S. 18:5.
förminskelse, *diminutio, detractio, minutio*, R. 11:12.
förminskning, *idem.*
förmodan, *exspectatio, spes.*
förmodar, *spero, exspecto, puto, existimo, arbitror.* en tyrann förmodar sig altid swerdet, Job. 15:22. Luc.12:41. L:12:46. förmodat hade, G. 48:11. W. 5:2. förmodde, Es. 38:10. *male.*
| **förmodelig**, *exspectatus, opinatus.* s. 216
förmodeligen, *ut spes est, ni fallor, ut spero, credo, ut opinor.*
förmohn, *prærogativa.* se mohn.
förmonge, *nimis multi,* 2 S. 14:11. J. 5:6. *v.* mong.

11. 1 M. 11:49 rättat efter Sk1. || 12. artikeln **förmedels**: Sk1. || 17. **förmehnar**: **förmehner** St. || 22. **förmenar**: **förmener** St.

13. **förmindsker**: **förmindskar** Sk1, **förminskar** St. || 21. tyrann: tyran Sk1. || 22. Luc. 12:41: sent tillägg av J. Sw; L. 12:46: Sk1 och Sk2, struket U. || 24. Es. 38:10 rättat efter Sk1; *male* ej i U. || 26f. *spero*: Sk1. || 27. *ut* Sk1. || 30. *v.* mong: Sk2.

förmultnar, *tabesco, contabesco, putresco.*
förmummad, *personatus, larvatus.*
förmummar mig, *personam induo, larvatus incedo.*
5 **förmyken**, *nimius,* D. 25:27. Pr. 6:12. Es. 59:12. 2 Cor. 2:7.
förmyket, *nimis, nimium, ultra modum, perqvam,* Ps. 49:9. O. 20:21. Pr. 7:16.*s.* S. 28:21.
10 **förmyndare**, *tutor, curator, patronus,* 2 K. 10:1. Esth. 2:7,20. 2 M. 4:21. Gal. 4:2.
förmyndarskap, *tutela, curatio pupillorum.*
förmåga, *facultas, opes, potentia, vis, vires,*
15 Job. 36:19. Es. 40:26. Dan. 6:20. W. 11:22. *obliqv.* förmågo, G. 4:12. Job. 30:2. O. 5:10. S. 3:22. 1 Cor. 10:13.
förmåltid, *coena præsumta.*
förmår, *valeo, possum, polleo, potens sum.*
20 jag kan förmå, D. 1:9. Es. 44:12. J. 38:5. Ez. 46:47. S. 13:5. M. 6:27. Phil. 4:13. ingen förmå, Lev. 11:5. 2 Chr. 14:11. *nunc dicimus* förmår. *præt.* förmåtte, Neh. 14:16. B. 1:6. the förmåga hwarken, B. 6:33. hwad wi
25 förmåge, 1 M. 12:23. i förmåtten thet icke, ei heller ännu förmågen, 1 Cor. 3:2. hafwer förmått, Dan. 6:20. the förmåtte, Ex. 16:21.
förmår til, *commoveo, permoveo, impello,*
30 *persvadeo.*

förmäli, *v.* företal.
förmäler, *narro, refero, memoro, commemoro, enarro, prodo, memoriæ prodo.*
förmäten, *arrogans, insolens, temerarius, superbus, tumidus, protervus, vecors,* Ps. 78:29. Psb. 261:4.
förmätenhet, *arrogantia, temeritas, superbia, insolentia, vecordia,* Förrs. Psal.
förmäter mig, *arrogo, præsumo mihi, plus satis mihi confido, innitor.*
förmätigt, *arroganter, temere, proterve, insolenter, superbe.*
förmätt, *nimium satur, ad fastidium satur,* Ψ. 78:29. O. 25:16. 30:9,22.
förmögen, *potens*, *item dives*, *opulentus.*
förmögenhet, *v.* förmåga.
förmöglad, *situ obsitus, deper|ditus, sqva-* s. 217
lidus.
förmörder, *neco, interimo, perimo, interficio, vitâ privo, occido,* 1 M. 2:41. at the wille förmördt honom, 1 M. 16:22.
förmörk, *nimium obscurus, fuscus, caliginosus.*
förmörkelse, *obscuratio, caligatio.* solens eller månans förmörkelse, *solis vel lunæ deliqvium, defectus, ecclipsis.*
förmörkias, *obscurari, tenebris obduci,* Marc. 13:24.
förmörkrar, *obscuro, fusco, tenebras, caliginem suffundo.* förmörkrad, Es. 9:19.

7. **förmyket**: **förmykit** Sk1. || 12. **förmyndarskap**: **förmyndareskap** Sk1. || 24f. the förmåga … 1 M. 12:23: Sk1.

1. **förmäli**: **förmäle** Sk1. || 2. *refero*: *fero* St. || 15. *item*: Sk1. || 19. **förmörder**: -**mördar** (?) St. || 22. **förmörk**: -**mörck** St. || 24. **förmörkelse**: -**mörckelse** St. || 25. *vel*: *et* Sk2. ||

Eph. 4:18. 1 Tim. 6:4. the äro förmörkrade, Es. 8:22. hafwer förmörkrat, Thr. 2:1. 4:8.

förnaglar, förnäglar, *clavis occludo, intercludo.*

förnedan, ther förnedan, *infra, inferius,* M. 2:16.1 Cor. 27:23.

förnedrar, *deprimo, dejicio, prosterno, humilio,* 2 S. 22:28. Ps. 18:36. Es. 26:5. förnedra ena qwinno, *foeminam vitiare, comprimere, stuprum mulieri inferre,* D. 21:14. Dom. 19:24. 2 S. 13:14.

förnedring, *dejectio, depressio, humilis conditio.*

förnekar, *nego, abnego, denego, abnuo, renuo, recuso, repudio,* Ps. 18:45. *præt.* förnekade, A. 3:13.*s.*

förnekelse, förnekande, *abnegatio, recusatio, repudiatio.*

förnem, förnemlig, *excellens, præcellens, eximius, egregius, insignis, clarus, præclarus, præstans, ingens, eminens, princeps, primus.* förnemligaste syndare, πρωτος, *primus, h. e. præcipuus, maximus.* 1 Tim. 1:15. *cum* Er. Schmid. *ibid.* förnembd spis, *alimentum excellens,* 1 K. 11:18.

förnemd, *ante dictus, prædictus,* 2 M. 4:23.

förnemliga, förnemligast, *maxime, imprimis, præcipue, opprime, insigniter, primum, excellenter.*

förnemlighet, *excellentia, claritas, claritudo, præstan|tia, nobilitas, dignitas, majestas, eminentia.* förnemd spis, 1 K. 11:18. *cibus constitutus.* s. 218

förnidsk, *deparcus, nimium ad rem attentus, euclio.*

förnimmer, *comperio, rescio, rescisco, adverto, animadverto, reperio, video, perspicio, cognosco. præt.* förnam, L. 23:7. *imperat.* förnim, Ps. 86:6.

förning, *vectura, item, donum nuptiale. græc.* φερνη.

förnoga, *nimis accurate, ad ungvem,* Lev. 23,22. S. 10:6.

förnufft, *ratio, animus, mens, item, sapientia, prudentia, ingenium, industria. foem. qris,* Jud. 11:6. O. 29:7. Es. 44:19. S. 17:5. 21:14. 1 M. 8:3. 1 P. 3:7.

förnufftеliga, *sapienter, prudenter, cordate*, Ps. 47:8. O. 18:15.

förnumsteliga, 1 S. 18:14. förnumsteligare, v. 30. 1 S. 18:30.

förnufftig, *rationalis, ratione præditus.*

förnufftig, klok, *sapiens, prudens, cordatus, ingeniosus, industrius,* 1 Sam.18:15. O. 1:4. 17:27. Dan. 1:4. S. 21:24.*s.* 40:31. förnufftig qwinna, *mulier intellectu proba,* 1 S. 25:3. Sir. 38:2. förnumstig, M. 11:25. förnumstigt ord, O. 14:7.

förnyjar, *renovo, recupero, reficio, restauro, restituo,* 1 S. 11:14. 2 Chr. 15:8. Eph. 4:23.

10. förnedra: förnedrar St. || 25. förnembd: förnemd Sk1. || 26. *alimentum*: *constitutus* (?) Sk2.
17. *qris*: förkortning? || 22. 1 S. 18:30: Sk1. || 24. **förnufftig**, klok: Sk1. || 28. Sir. 38:2: sent tillägg av J. Sw.

förnyjelse, *renovatio, recuperatio, restitutio, refectio, refectus,* R. 12:2. Tit. 3:5.
förnär, *nimis prope,* S. 21:2. giöra enom förnär, *injuria aliqvem afficere.*
5 **förnöden**, *opus necesse, e re est.*
förnödenhet.
förnögd, *contentus, acqviescens,* Psb. 81:3. 101:2. 386:2.
förnöijelse, *voluptas, oblectatio, oblectamentum,jucunditas,delectatio,delectamentum.*
10
förnöijer, *contentum reddo, satisfacio, desiderium expleo,* 1 S. 18:27. Psb. 45:8.
förnöijer mig, *contentus sum, acqviesco, satis habeo.*
15
förnöter, *attero, contero, tero.*
förolempar, *affligo, impeto, vexo, lacesso,*
s. 219 *incommodo, molestiam creo, turbo,* | *perturbo.*
20 **förord**, *conditio, pactum, prædictum, prædictio, præfatio, conventum, conventio.*
förordar, *paciscor*, *prædico, in antecessum præsumo.*
förordnar, *statuo, constituo, sancio, designo, dispono, ordino.*
25
förordning, *ordo, ordinatio, constitutio, lex, sanctio, statutum.*
förorenar, *polluo, inqvino, maculo, collutulo.*
30 **förороligar**, föregifwande at riket ther igenom föroroligades, G. Adolph. *Fragm. hist.*
förorsakar, *causo*, *auctor sum, infero, caussam do, excito, accendo, procreo.*
förpalatz, *atrium,* J. 36:20. Luth. förhof.
förpantar, *pignero*, *oppignero*, *pignori do,* Am. 2:8.
förpantning, *pigneratio.*
förplichtar, *obligo, adstringo, constringo,* Psb. 42:10. förplichta sig, N. 30:14. 2 M. 12:25. med ed, *juramento se obstringere,* Esr. 10:29. förplichta sina hand, *fide jubere*, O. 22:26. sina siäl, N. 30:3. hwilko tu förplichtad äst, *cui (uxori) obligatus es,* Mal. 2:14.
förplichtelse, *obligatio, jus jurandum, sacramentum, religio, officium,* N. 30:5.
förplägar, *benigne excipio, alo, sustento*, *cibo.*
förplägning, *largior victus, epulæ, augmentum.*
förqwafd, *suffocatus, præfocatus,* A. 15:20, 29.
förqwäfning, *suffocatio.*
förqwäfwer, *suffoco, præfoco, fauces collido,* <*elido*,> M. 13:22. förqwafde, Marc. 4:7.
förr, *antea, ante, olim, antehac,* O. 8:22. Gal. 5:25. S. 5:4. Joh. 1:30.
förra, *ante, antea.* at thet förra giordt är,

6. **förnödenhet**: sent tillägg av J. Sw. || 8. (Psb.) 386:2: Sk2.

1. föroroligades: föroroligas St. || 3. *causo*: *causso* Sk1 och St. || 4. *caussam*: *causam* St. || 6. *pignero, oppignero* rättat efter Sk1, U *pignoro, oppignoro*. || 8. *pigneratio* rättat efter Sk1, U *pignoratio*. || 10. Psb. 42:10: Sk1. || 13. (efter O. 22:26 svårläst tillägg i Sk1, kanske: frista sina hand.) || 18. *sustento* rättat efter Sk1 och St, U *sustendo*. || 26. *elido*: hand 4?

qvod antea commissum, S. 21:1. at han motte komma förra, 1 M. 4:2. som mig förra kendt hafwa, A. 26:5. synder som han förra hade, *peccata anteacta,* 2 P. 1:9.

s. 220 **förra än**, förr än, *anteqvam,* | *priusqvam*, G. 2:5. 13:10. 21:26. 27:4,7,10,31. 45:28. N. 13:23. Jos. 2:8. 3:1. Es. 66:7.

förraskar, *opprimo, invado, supervenio, occupo, præoccupo, inopinantem aggredior,* S. 19:24. 1 M. 4:3.

förre, *prior, item antiqvus, vetus, masc.* förra, *foem.* Ebr. 7:18.

förreser, *proficiscor, abeo, discedo, emigro.*

förrettar, *fungor, defungor, administro, expedio, perficio, rem gero, transigo.*

förrettning, *negotium, res, administratio.*

förridare, *antesignanus, primus eqves, ductor alæ, dux turmæ.*

förringa, *adject. pertenuis, exilus, pusillus, vilis, abjectus. adverb. abjecte, admodum, tenuiter, humiliter,* G. 32:10. Jud. 16:19. 2 M. 15:39.

förringar, *attenuo, extenuo, minuo, diminuo, levo, elevo, detraho cum dativo.*

förrmur, *murus anterior, antemurale.*

förrostas, *ærugine exedor, ferrugine consumor, situm duco.* Jac. 5:3.

förrottnar, *putresco, corrumpor situ, fracesco,* Es. 10:27. 40:20. Jac. 5:2.

förrtahl, *vid.* företal.

förrtid, i förrtid, *ante diem, præmature.*

förrträde, *prærogativa.*

förrwacht, *prima excubitorum statio, primæ vigiliæ.*

förrwis, *præscius, providus, ante rei eventum sapiens.*

förrwärn, *propugnaculum, præsidium.*

förrycht, *ad dilirium reductus, insanus.*

förrymmer, *effugio, diffugio, dilabor, elabor, subduco me.*

förrymd, *perfuga, fugitivus, dilapsus.*

förråd, *consilium ante rem gestam.*

förråd, *commeatus, penus, copia.* G. 41:35. 1 M. 14:9,10.

förrådare, *proditor.*

förråder, *prodo, eloqvor, proloqvor,* Jos. 2:14. L. 22:22,48. förrådt hade, 2 M. 4:1.

förrådshus, *cella, penuaria,* | *receptaculum annonæ, repositorium commeatuum, granarium, promtuarium.* s. 221

förrädare, *proditor, perduellis,* 2 M. 3:11. L. 6:16.

förrädelig, *perfidus, infidus,* 2 M. 12:3.

förrädeliga, *perfide,* J. 6:28. 1 M. 1:32.

förräderi, *proditio, perduellio,* 2 K. 9:23. Dan. 11:25.

förrömer, *nimis laudo, ostento, jacto, glorior,* R. 11:18. *v.* Schibb. C. 13:§:8.

förröter, *putrefacio, putredine vitio, corrumpo,* Lev. 15:3.

försagd, *desperatus, despondens animum, remissus, attonitus, rebus suis diffidens, spe dejectus.*

försakar, *nego, abnego, denego, recuso, re-*

13. *emigro*: *demigro* Sk1. || 21. G. 32:10: Sk2. || 30. **förrtahl**: **förrtal** St.
6. *reductus*: *redactus* Sk1. || 16. **förrådshus**: **förrådzhus** Sk2.

pudio, renuntio alicui, 2 S. 22:45. J. 1:24. Jud. 12:13. T. 9:5. M. 16:24. 2 T. 2:12.

församkar, *colligo, congrego,* T. 13:17.

församlande, *collectio, cumulatio, acervatio, coacervatio.*

församlar, *colligo, lego, congrego, cumulo, accumulo, confero, acervo, coacervo, comporto, aggero, rare, aggero, rere, coaggero, rare.* G. 1:9. O. 10:5.

församlare, *accumulator.*

församling, *coetus, concio, conventus, conventio, globus hominum, ecclesia,* D. 23:1. *ss.* Neh. 13:1. Ps. 1:5. 82:1. H. 7:12. Vpp. 2:1. *plur.* församlingar, G. 1:10. Vp. 1:20.

försann, försant, *vere, verissime, enimvero,* M. 5:18.

försargar, *vulnero, convulnero, saucio, consaucio,* Dom. 20:39.

försatt, *translatus, positus, transpositus.*

försedd, *instructus, fultus, suffultus, item provisus.*

förseelse, förseende, *error.*

förseglar, *v.* försiglar.

försehnt, *sero nimis.*

förselskapad, *comitatus, comite stipatus.*

försencker, *mergo, demergo, immergo, deprimo.*

s. 222 | **försender**, *ablego, relego, mitto, dimitto, amando,* Esth. 3:13. T. 5:23. L. 23:7,15.

förser, *provideo, perspicio, consulo alicui, prospecto.* förse enom ett land, *terram alicui providere,* Es. 47:11. Ez. 20:6. förrän the theß försågo sig, 1 M. 3:23. 5:28. 13:21. förse sig til thet wersta, *præsumere sibi malo*, W. 17:11. förse sig gott til en, 1 M. 7:12. 2 M. 4:35. Gal. 5:10. 2 Cor. 7:16. 8:22. theß sig ingen förser, S. 16:20. tå han sig theß minst förser, S. 23:31.

förser mig, förliter, *fido, confido, spero, persvasus sum, innitor,* Phil. 1:6.

förser mig, fehlar, *erro, hallucinor, delinqvo, pecco, deliro, humani qvid patior,* Lev. 4:13.

försetter, *transfero, transpono, transmuto, transveho,* Job. 9:5. 18:4. L. 17:6. 1 Cor. 13:2. försettia ens lycko, D. 21:14. *item, dilapido, disperdo,* D. 24:7.

försettning, *translatio, item dilapidatio.*

försichteliga, *provide, providenter, prudenter, sapienter, callide,* Ps. 101:2. 1 M. 10:78.

försichtig, *prudens, providus, providens, futuri sagax, callidus, sapiens.* O. 1:4.

försichtighet, *prudentia, providentia, sagacitas, calliditas,* W. 14:3.

försiglar, *signo, consigno, obsigno, persigno, obsigillo, sigillum imprimo,* Job. 9:7. Es. 8:17. *præt.* försilgde, J. 32:10. Dan. 6:17. wardt försigelt, Esth. 3:12. försilgda kiöpebref, J. 32:11.

försigling, *signatio, consignatio, signatura, item signum sigillum, vincula epistolæ.* bryter vp försigling, *signum detraho, sigillum divello, vincula epistolæ laxo, resigno.*

31. *prospecto*: *perspecto* St.

2. förse: förser St. || 3. *malo*: *male* St; W. 17:11 rättat efter Sk1. || 26. försilgde: försiglde Sk1 och St. || 27. wardt: Sk1; försilgda: försiglda Sk1, försilgdt St.

försilfrad, *argentatus*, *argento tectus, contectus, obductus,* B. 6:54,56.
försinar, försinat bröst, *uber arens,* H. 9:14.
försiuder, *decoqvo, incoqvo,* Es. 64:1.
s. 223 | **förskaffar**, *qværo, acqviro, conqviro, paro, comparo, pario, procuro,* Ps. 89:5. O. 17:9. Jon. 2:1. 4:6.
förskantzar, *munio, communio, vallo, circumvallo, prævallo.*
förskantzning, *munitio, circumvallatio.*
förskapande, *transfiguratio, formæ mutatio.*
förskapar, *transfiguro, transformo, muto formam, aliam do faciem*, 2 Cor. 11:14.*s.*
förskemmer, *corrumpo, perdo, vitio, depravo.*
förskickar, *mitto, ablego,* D. 4:19. S. 48:10. Psb. 55:8. *constituo, præficio*, G. 41:34. Neh. 12:44. J. 52:34.
förskingrar, *dispergo*, *spargo, dissipo, separo, dissemino,* 2 S. 5:20. 1 Chr. 14:11. O. 20:8,26. M. 9:36. L. 11:23. förskingrad, 2 K. 25:5. Jac. 1:1.
förskingrare, *dissipator, dilapidator,* Nah. 2:1.
förskingring, *dispersio, dissipatio,* Dan. 12:7.
förskiul, *porticus, præstructum velamen.*
förskiuter, *repudio, abdico, renuntio*, *nuntium remitto, abnuo, renuo, recuso, pello, repello, item jaculor.* förskiuta pilar, *penitus jaculari tela,* D. 32:23.
förskiörte, *semicinctium.*
förskonar, *parco, comparco, item ignosco, veniam do. præt.* förskonade, Ez. 36:21.
förskoning, *parcitas, parcimonia, item venia, indulgentia, clementia,* W. 12:18.
förskott, *creditum mutuum.* giör förskott, *mutuum do.*
förskreckelig, *terribilis, terrificus, horrendus, horridus, horribilis, horrificus, formidabilis, formidolosus*, *pavendus, metuendus, timendus,* Ex. 34:10. Ps. 76:8,12.*s.* Zeph. 2:11. Ebr. 10:27.
förskreckeliga, *horrendum, formidolose*, *atrociter,* J. 49:29.
förskreckelse, *horror, terror, metus, timor, pavor, tremor, formido, formidatio,* G. 15:12. Ex. 15:16. 23:27. Lev. 5:9. 26:|16. s. 224 O. 20:2. förskreckelsens konung, *rex terrorum,* Job. 18:14. *h. e. ad diab.* Osiand.
förskrecker, *terreo, perterreo, exterreo, perterrefacio, obstupefacio, territo, terrifico, metum incutio, formidine percello,* D. 28:68. förskreckt, W. 17:11. S. 37:12. L. 1:12.
förskreckiande, *horror, formido,* Ps. 88:15.*s.*
förskreckias, *metuo, timeo, paveo, exhor-*

1. **försilfrad**: **försilfwrad** Sk1; *argentatus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *argentus.* || 19. *præficio*: *præfinio* (?) St; G. 41:34 rättat efter Sk1. || 21. *dispergo*: *dispargo* St. || 29. **förskiul**: **förskiuhl** St. || 30. *renuntio*: *renuncio* Sk1.

4. **förskiörte**: **förskiurte** (?) St. || 9f. *creditum … mutuum do*: Sk2. || 13. *formidolosus* rättat efter Sk1, U *formidulosus.* || 16. *formidolose* rättat efter Sk1, U *formidulose.*

resco, perhorreo, perhorresco, metu percellor, terreor, perterreor.
förskreckning, *horror, formido,* J. 32:21.
förskrifft, *v.* förrskrifft.
förskrifwer, *literis arcesso, evoco.*
förskrifwer mig, *scripto me obligo, item in scribendo pecco, delinqvo, labor, vitium in scribendo committo.*
förskuten, *repulsus, repudiatus, rejectus, summotus.*
förskyhler, *tego, contego, velo, obvelo, prævelo, occulo, occulto, condo, abscondo.* Ps. 88:15. Es. 29:15. Ez. 24:8. *præt.* förskyhlte, Esth. 7:8. förskyhldt, *tectum,* 2 S. 15:30. Ps. 69:7. Es. 32:2. förskyhlas, Ez. 12:12.
förskyllan, *meritum,* R. 3:24.
förskyllar, *v.* förtienar, Es. 24:6. *præt.* förskyllade, förskyllat hade, G. 42:21. Sus. v. 62. förskullat hade, Förrs. Job. J. 49:12.
förskyller, belöner, *rependo, retribuo, demereor, penso, compenso.*
förskärar, *valde purifico,* Psb. 179:5.
försköflar, *vasto, diripio, deprædor, populor, depopulor.*
försköfling, *vastatio, direptio, populatio, depopulatio, prædatio,* Ebr. 10:34.
förslag, *ratio, computatio, molitio, molimen, molimentum,* Psb. 89:6.
förslagen, *callidus, acutus, navus, edoctus.*
förslak, *nimium remissus, laxus.*
förslepar, *traho,* J. 22:19.
försliter, *tero, attero, contero, dirumpo, distraho,* Zach. | 12:3. S. 14:18. förslita sin s. 225
tid, *perficere tempus,* 1 P. 4:3. förslitin, tit, Lev. 22:24. D. 8:4. 29:5.
förslår, recker til, *sufficit, satis est, sat est,* Joh. 6:9.
förslår, råder, öfwerlegger, *consulo, delibero, rationem ineo, computo.*
förslår, i grund slår, *ad internecionem cædo, occidione occido, fundo, perimo.* the äro förslagne, *prostrati sunt,* Jos. 10:20. Jud. 16:14.
försläpar, *protraho, projicio,* J. 22:19.
förslösar, *dilapido, decoqvo, disperdo, luxu deperdo, prodigo, profundo, ligurio, obligurio,* O. 13:11. S. 14:4.
förslösare, *luxuriosus, decoctor, prodigus, ligurio, nepos.*
försmak, *prægustus, prægustatio.*
försmal, *nimis angustus, tenuis, curtus.*
försmechtad, *langvidus, elangvidus, torpidus, marcidus, flaccidus.*
försmechtar, *marcesco, marceo, torpeo, torpesco, obtorpeo, obtorpesco, langveo, langvesco, elangvesco, elangveo, flacceo, flaccesco.* 1 S. 2:33. Zach. 11:9. 2 P. 3:10. försmechta af torst, Jud. 7:14,17, försmechtas, Lev. 26:39. Ps. 58:9. B. 3:10. 4:14. <försmechtade, Ps. 73:26.>
försmelter, *activ. liqvefacio, liqvo, are, solvo, resolvo,* Job. 30:22. Es. 64:3.

4. -**skrifft**: -**skrift** Sk2 (2 ggr); förrskrifft: föreskrifft Sk1. || 14. förskyhldt: förskyhlt Sk1.
2. S. 14:18 rättat efter Sk1 || 13. **försläpar**: **försläper** Sk1. || 14. **förslösar**: **förslöser** St. || 24f. *langveo, langvesco, elangvesco*: Sk1. || 25. *flacceo*: Sk1. || 28f. försmechtade, Ps. 73:26: hand?

försmelter, *passive. liqveo, liqvesco, liqvefio, liqvo, qvi,* Ex. 16:21. Ps. 68:3. thet försmelte, W. 16:27. the försmulto, Dom. 15:14. Es. 64:3. W. 16:22.

försmådd, *spretus, contemtus, neglectus, vilihabitus,* S. 2:12.

försmår, *dedignor, vilipendo, contemno, sperno, aspernor, flocci, nihili facio,* Ex. 21:8. O. 30:17. L. 18:9. 2 P. 2:10. Psb. 88:5. hafwa försmådt, Ps. 22:25. 73:20. Gal. 4:14. i ären försmådde, *contemti,* Mal. 2:9.

försmädare, *calumniator, blasphemator,* Ps. 44:17. S. 23:1. 1 T. 1:13,24.

försmäder, *convitior, calumnior, probra ingero, sannis et maledictis excipio, lacesso,*
s. 226 *criminor, maledico, convitiis|proscindo, sugillo,* O. 13:5. 14:31. 17:5. S. 22:15. Ebr. 10:29. Rom. 2:24. *præt.* försmädde, T. 3:9. M. 7:41. hafwer försmädt, Ps. 79:12. Es. 37:23. hafwer försmädat, N. 14:23. 2 K. 19:22. *s.* Es. 37:24. 65:7. Zeph. 2:8,10. R. 2:24. *imperat.* försmäd, S. 31:39. försmädd, 1 P. 4:14.

försmädelig, *contumeliosus, maledicus, ignominiosus, blasphemus.*

försmädeliga, *maladice, contumeliose,* Ps. 139:20.

försmädelse, *contumelia, ignominia, maledictio, probrum, crimen, calumnia, opprobrium, blasphemia,* Zeph. 2:8. S. 22:26.*s.*

försnabb, *nimium celer, agilis, citus, festinus, velox, industrius.*

försnar, *nimium citus, celer, festinus,* Es. 30:16.

försnerjer, *v.* besnerjer.

försniller, *surripio, subduco, subtraho, furtim submoveo, minuo.*

försniken, *deparcus, ad rem nimium attentus.*

försnäfwer, *nimium angustus, arctus, curtus, brevis.*

försockrar, *saccharo condio, oblino, vestio, tempero.*

försoffad, *attonitus, stupens, obstupefactus,* 1 S. 28:5. Es. 29:9. Jud. 15:1,15. 1 M. 13:2. M. 24:6.

försofwer mig, *somnium justo diutius deduco.*

försonar, *placo, pio, expio, paco, compono, propitio, exoro, reconcilio.* försohnt, Psb. N. 266 v. 8. försona altaret, *expiare altare,* Ex. 29:36. försona mannen, *expiare virum,* Lev. 1:4. försona ens synd, Lev. 4:20. försona enom theß synder, *expiare aliqvem ex peccato ipsius,* Lev. 5:6,10,18. försona folcket, *expiare populum,* N. 16:46. *s.* S. 45:20. gudi någon försona, Ps. 49:3. försona guds wrede, Förrsp. Jer. mißgierningen, synden warder försonad, 1 S.

2f. thet försmelte: Sk1. || 5. *neglectus*: Sk1. || 7. *contemno*: Sk1. || 11. *contemti*: Sk1. || 19. Rom. 2:24: sent tillägg av J. Sw.

2f. *agilis*: Sk1; *citus, festinus*: St. || 8. *minuo*: *diminuo* Sk1. || 11. *nimium*: *nimis* Sk1 och St; *arctus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *antus*. || 16. (Jud. 15:1,)15: Sk1, struket U. || 21f. försohnt, Psb. N. 266 v.8: Sk1. || 25. *ex*: *a* Sk1. || 27. *expiare populum*: Sk1. || 28. guds: gudz Sk1 och Sl2.

3:14. the skola wara försonade, D. 21:9. Es. 6:7. Herren wardt landena försonad, *Deus propitiatus s. exoratus est terræ,* 2 S. 21:14. 24:25. gud låter försona sig, Jud. 8:15. gud låter försona sig öfwer theras siälar, *Deus placatur, reconciliatur,* Ex. 30:16. s. 227 *germ.* gott versöhnen, *Deum* | *placare.* gud hafwer försonat oß med sig, *Deus reconciliavit nos sibi,* 2 Cor. 5:18,20. *dicitur* καταλλασσεσθαι, *is qvi alium offendit,* Matth. 5:23. *mira hic est, bonitas Dei, qvem homines offenderunt, et tamen legatos cum precibus mittit ad eos pro reconciliatione. v.* Erasm. *et* Er. Schmid. *in h. l.*

försonedag, *dies expiationis,* Lev. 23:27.*s.* 25:9. *vide* Qvenstedii *Antiq. Bibl. p.* 850.*s.*

försoning, *reconciliatio, piatio, expiatio, placatio,* Ex. 29: 36. 30:10. Job. 33:24. 2 Cor. 5:18.*s.* 1 Joh. 2:2.

försoningapenningar, *pecuniæ expiationis,* Ex. 30:16.

försoningsoffer, *piaculare sacrificium, piaculum, piamen, piamentum,* S. 35:5.

försonlighet, *placabilitas, facilitas, mansvetudo.*

försorg, *cura, prævisus.*

förspild åker, *ager devotionis*, Lev. 27:21.

förspiller, *perdo, deperdo, disperdo, fundo, effundo, profundo, defluere patior.* förspilla och nederleggia en, *interficere ac delere,* 2 Chr. 20:23. förspilla ens hwilo, *vastare alicujus reqviem,* O. 24:15. förspilla ens stigar, *dissipare semitas,* Job. 30:13. förspild, Job. 20:28.

förspilning, *defluvium, dispendium, damnum, jactura,* M. 26:8.

förspord, *compertus, cognitus, exploratus, nuntiatus.*

förspråk, *prooemium, prologus, præfatio,* 2 M. 2:33.

förspråkare, *advocatus, patronus, legulejus, orator, caussidicus,* A. 24:1.

förspörjer, *comperio, rescisco, cognosco, recognosco, exploro, experior, animadverto,* M. 2:7.

förßel, *vectio, vectura.*

först, i förstonne, *primo, primum, principio,* Dan. 8:1. R. 1:8. med thet första, *qvam primum, qvantocius.*

| **först och fremst**, *primum, ante omnes,* s. 228 *omnia.* then förste, *primus,* 1 Chr. 3:15. 12:9. *gen.* theß förstas, H. 2:10. *obliq.* första, 1 Chr. 16:5. M. 20:8. *plur.* förste. *foem.* then första, *prima. pl.* första, *primæ.*

förstackot, *nimis brevis, curtus, angustus,* Ebr. 11:32.

förstad, *suburbium,* N. 35:3. Jos. 21:42. 1 S. 14:2. 1 M. 11:61.

1. the skola wara försonde, D. 21:9: Sk1. || 4. gud låter försona sig: Sk1. || 6. *Deus placatur, reconciliatur*: Sk1. || 8. försonat: försonadt St. || 11. Matth. 5:23: M. 5:24 Sk2 (vad rätt?). || 20. **försoningapenningar**: **försoningz**- Sk2. || 26. *prævisus*: *provisus* Sk1.

1. *ac*: *et* St. || 11. 2 M. 2:33 rättat efter Sk1. || 17. **förßel**: **förßl** Sk1. || 19. Dan. 8:1: Sk1. || 28f. 1 S. 14:2 rättat efter Sk1 och St.

förstadöme, *principatus, ducatus,* 1 Chr. 6:2. 28:4. O. 28:2. R. 8:38. Eph. 1:21.
förstarck, *prævalidus, prævalens, potentior, validior, superior,* G. 47:20. N. 13:32. 2 K. 3:26. 1 Chr. 19:12. Ps. 35:10. Sus. v. 39.
förste, *princeps, dux,* G. 23:6. Ez. 12:12. Dan. 10:21. *plur.* förstar, G. 36:15,17. Ψ. 45:17. Pr. 10:17. *defin.* försten, G. 36:15.*ss.* 1 Chr. 1:52.*s.* med förstanom, *cum duce,* Dan. 10:20.
förstecker, *curto, decurto, diminuo.* om the dagar icke wordo försteckte, *dies decurtati,* M. 24:22. *vid.* Grot. *in h. l.*
förstelig, *principalis, imperatorius,* Es. 32:8.
försteller, *transformo, transfiguro, muto, immuto.*
försteller mig, *simulo, dissimulo, personam induo.*
förstellning, *simulatio, dissimulatio, mutatio.*
förstendigar, *notum facio, certiorem facio, indico, aperio, denuntio.*
förstercker, *firmo, confirmo, corroboro, vires addo, fulcio,* 2 Chr. 1:1. Job. 15:25. A. 9:18.
försterckning, *confirmatio, auxilium, robur, corroboratio.*
förstfödd, *primogenitus,* G. 27:19. then förstfödde, Ex. 4:22. *obliq.* förstfödda, v. 23. 11:15. 12:29. förstfödt, Ex. 11:5. som första gången föder, *primipara.* första son, Jos. 6:26.
förstföding, *primogenitura, primigenium,* Ex. 34:20. | förstfödning, N. 3:13,40.*ss.* 5 s. 229
förstfödslorett, *jus primogeniti, primigenii,* G. 25:31.*ss.*
försticker, *v.* fördöljer.
försticker, *per errorem pungo, fodio, perfodio, perforo, transfodio.* 10
förstiger mig, *gressu vacillo, vestigio fallente incedo.*
förstinna, *princeps, dux,* 1 K. 11:3. Es. 49:23. Thr. 1:1 .
förstling, *primitiæ,* G. 4:3. Ex. 23:19. 15 Neh. 10:35.*ss.* R. 8:23.
förstlingzbröd, 2 K. 4:42.
förstlingzoffer, *oblatio primitiarum.*
förstockar, *induro, obduro. pass. occaleo, occalesco,* Ps. 95:8. 20
förstockelse, *obduratio, obdurata pertinacia, indurata pervicacia.*
förstolt, *nimium superbus, elatus, tumidus insolens,* 1 M. 5:67. R. 11:20.
förstonne, i förstonne, *primo, primum,* 25 Dan. 8:1. Rom. 1:8.
förstoppar, *obstruo, præstruo, occludo, intercludo,* 2 K. 3:19,25. Job. 38:37. förstoppas, G. 8:2.

11. *diminuo*: Sk1. || 11f. om the dagar icke wordo försteckte: dagarna woro försteckte Sk1. || 12f. *dies decurtati*: Sk1. || 23. *denuntio*: *denuncio* Sk1. || 28. *primogenitus*: St.

2. första: förste St. || 4. **förstföding**: **-födning** (?) St. || 5. förstfödning: -födninge St. || 6. **förstfödslorätt**: **förstfödzlorett** Sk2; *primogeniti*: *primogeniturus* (?) St. || 10. *perforo, transfodio*: Sk1. || 13f. 1 K. 11:3. Es. 49:23. Thr. 1:1: Sk1. || 17f. **-lingz-**: **-lings-**: Sk1 och St. || 19f. *occaleo, occalesco*: *occalleo, occallesco* St.

förstoppelse, *obstructio, interclusio.*
förstor, *nimium amplus, permagnus, insignis, vastus, immanis, prægrandis,* S. 42:17. 1 M. 2:30.
5 **förstraffar**, *injuste punio, item iniqve reprehendo,* Job. 19:5.
förstrecker, *mutuum do, credo.* förstreckning, *mutuatio, mutuum.*
förstrecker mig, *nimium me extendo,* 2
10 Cor. 10:14.
förstreng, *pernimium gravis, severus, perseverus, prægravis,* 2 Cor. 5:13.
förströijer, *dispergo, dissemino, disperdo, dissipo, disjicio,* G. 49:7. N. 10:35. för-
15 ström, *idem,* D. 4:27. förströdd, Es. 41:2. Ps. 68:2.
förstucken, dold, *occultatus, absconditus, occultus, latens.*
förstucken, *male punctus, perforatus, per-*
20 *fossus.*
förstufwa, förstuga, *vestibulum, prothyrum, propylæum.*
s. 230 | **förstympar**, *amputo, detrunco, decurto.*
förstålt, *v.* förstolt, *nimium superbus, ela-*
25 *tus,* 1 M. 5:67. R. 11:20.
förstånd, *ratio, intellectus, judicium captus,* Ex. 31:3. O. 9:10. S. 17:5.
förstånd, klokhet, *intelligentia, sapientia, scientia, prudentia, sagacitas, ingenium, perspicacia, ingenii felicitas, perspicacitas,* D. 4:6.
förståndare, *v.* föreståndare.
förståndeliga, *intelligenter,* Neh. 8:8.
förståndeligit måhl, *lingva intelligibilis,* gl. K. ordn. *præf. p.* 8.
förståndan, *longa die inutilis factus, inefficax, a qvo vis omnis abiit.*
förståndig, *intelligens, callens, peritus, cordatus, sapiens, sciens,* D. 4:6. förståndigare, Ps. 119:100.
förståndighet, *intelligentia, sapientia, prudentia, peritia,* Job. 20:28. 28:12. Ps. 119:66.
förståndigt, *intelligenter, prudenter, perite.*
förstår, *intelligo, scio, video, perspicio, cognosco, teneo, sentio, colligo, ere.* hade gerna förståndit synena, Dan. 8:15. hafwa förstått, Job. 13:1, *rectius.* Wank. förstådt. *vel* C. Gust. förstått.
förstörare, *vastator, eversor, exterminator, turbator,* Es. 33:1. J. 51:48.
förstörer, *vasto, devasto, everto, subverto, turbo, perturbo, desolo, solo adæqvo, perdo, excido, exscindo,* Ps. 89:45. thet är förstörat, Es. 6:12. 23:1. förstört, Ex. 15:7. *potius* förstördt, förstörd, Es. 33:1. förstörde, Marc. 11:15. tu förstörda dotter, Ps. 137:8.

2f. *insignis*: *perinsignis* Sk1. || 8. *mutuatio* rättat efter Sk1 och Sk2; U *mutuætio.* || 13. *dissemino* rättat efter Sk1 och Sk2, U *dissimino*; *disperdo*: Sk1 och Sk2, struket U. || 14. N. 10:35 rättat efter Sk1. || 24f. *nimium superbus* … R. 11:20: Sk1. || 28. **förstånd**: Sk1.

5. **måhl**: **mål** Sk1. || 20. *rectius*: Sk1; *vel*: Sk1. || 26. thet är: Sk1. || 27. förstört: förstördt Sk2. || 28. förstörd, Es. 33:1: Sk1.

förstöring, *vastatio, eversio, perditio, excisio*, Ps. 46:9. Es. 15:1. Am. 5:9. 1 M. 2:7.
förstörter, *præcipito, præcipitem do, everto,* Ps. 73:18. Marc. 11:15.
förstöter, *confringo, contundo,* Lev. 22:24.
försumar, *negligo, cesso, omitto,* G. 45:9. N. 9:13. Joël. 2:7. S. 14:12. Ebr. 12:5.
försumelig, *negligens, piger, cessans, incu-*
s. 231 *riosus, deses,* | *desidiosus, remissus,* 2 Chr. 29:11. Esr. 4:22. Pr. 10:18. 2 Cor. 4:1.
försumeliga, *negligenter, oscitanter, incuriose, desidiose,* J. 48:10.
försupen, *multa ebrietate perditus, crapula dissolutus, bibulus, madidus, a poculis madens.*
förswag, *nimis debilis,* S. 19:25. Psb. 17:5.
förswagar, *debilito, infirmo, enervo, labefacto,* Es. 23:9. S. 38:19. förswagas, R. 14:21. förswagat, Dom. 6:6. Es. 37:27.
förswar, *præsidium, patrocinium, tutela,* S. 30:6. gifwa sig i förswar för en, Job. 13:8.
förswarar, *defendo, tueor, tutor, vindico, defenso, defensito.*
förswarare, *defensor, tutor, vindex, patronus, advocatus,* G. 20:16. Joh. 14:16,26. 15:26. 1 Joh. 2:1. *v.* Poli *Synops. Crit. in h. l.* Dieter. *Illust. N. T. ad vocem* παρακλητος, Scriv. Thes. 1,4,10.*s.* Gerh. *Harm.* C. 176. *p.* 1304.*ss.* min Sabb. Ro, 2,39,8.*s.*
förswarelse, *defensio, apologia,* Phil. 1:17. 2 T. 4:16.
förswarlig, *probabilis, probandus.*
förswarliga, *probabiliter, rite recteqve qvod tueri potero.*
förswimar, förswimning *v.* swimar.
förswinar, *arefio.* förswinat bröst, *uber arens,* H. 9:14.
förswinner, *evanesco, dispareo, abeo,* Job. 20:8. *diffugio,* Lev. 13:6. Mal. 3:9. förswann, N. 11:2. L. 24:31.
förswunnen, *qvi evanuit, abiit, disperuit.*
förswår, *gravior, prægravis, nimium gravis, difficilis, nimis durus,* Ex. 16:18. N. 15:14. D. 17:8. O. 25:27. mina synder äro mig förswåra wordna, Ps. 38:5.
förswårliga, *nimium grave, arduum, difficile, onerosum,* Thr. 5:22.
förswär, *v.* afswärjer.
försyn, *providentia,* A. 2:23. Eph. 3:11. 1 P. 1:2. *verecundia, reverentia, respectus.* hafwa försyn för någon, *vereor, revereor, respicio,* D. 1:17. 28:50. | S. 21:24. Marc. s. 232
12:6. L. 18:2.
försyndar mig, *delinqvo, pecco, prævaricor, offendo.*
försyrar, *recte fermento, acidum reddo,* Gal. 5:9. försyrat, Ex. 12:34. försyrer, 1 Cor. 5:6. *male.*

1f. *excisio* rättat efter Sk1, U *exciscio*. || 16. S. 19:25 rättat efter Sk1. || 26. (Joh. 14:)16: Sk1.
5. *potero*: *poteris* Sk1. || 6. förswimning: Sk1. || 7. förswinat: förswinadt St. || 11. L. 24:31: Sk2. || 12f. *qvi evanuit, abiit, disperuit*: Sk1. || 28. *recte*: Sk1.

försåld, *venditus, divenditus, venundatus.*
försåt, *insidiæ, laqvei, tendiculæ, dolus, fraus, astus,* Ex. 21:14. S. 25:20. begår försåt, 1 M. 5:4. liggia i försåt, H. 6:9.
försåtelig, *insidiosus, dolosus, fraudulentus, captiosus.*
försäkran, försäkring, *confirmatio, affirmatio*, *sponsio, certa fides, pignus.*
försäkrar, *confirmo, affirmo, spondeo, certam fidem facio.*
försäljer, *vendo, divendo, distraho.*
försökelse, *tentatio, tentamen, tentamentum, experimentum,* D. 7:19. 1 P. 1:6. Psb. 83:4.
försöker, *tento, attento, conor, exploro, experior,* Job. 4:2. Ps. 26:2. Pr. 1:18. L. 14:19.
försökning, Psb. 139:5, *tentatio.*
försön, *nego, denego, abnuo, renuo, repulsam do,* Ex. 22:17.
försörger, *alo, nutrio, victum procuro,* 1 K. 4:7. *præt.* försorgde, G. 47:12. 1 K. 4:27. 18:4,17. försörja, G. 50:21. Ruth. 4:15. Job. 5:24.
förtager, betager, *inhibeo, cohibeo, adimo, privo, tollo, aufero,* 1 S. 25:33.*s.* Esdr. 4:21. Dan. 9:24. S. 20:23. 34:26. 1 M. 4:41. Psb. 45:6. plågan wardt förtagen, N. 16:50. Esdr. 5:5. Job. 20:13. Ps. 106:23. *præt.* förtog, Pr. 2:10.
förtager mig, *erro, pecco, delinqvo, aliud pro alio arripio.* med ord eller gierning, Lev. 5:15. 6:2. 26:40. Jos. 7:1. 1 Chr. 2:7. 2 Chr. 26:18. Neh. 13:27. O. 6:25. 30:9. J. 48:36. Ez. 45:20. S. 13:26. 23:8.
förtal, *obtrectatio, criminatio*, *convitium, calumnia, infamia,* 1 P. 2:1.
förtalar, *obtrecto, criminor, detraho alicui, famam rodo, calumnior, infamo,* Ps. 15:3. 1 Pet. 2:12. Jac. 4:11. *præt.* förtalade, N. 13:33.
förtalar mig, *sermonem incaute præcipito, lingvâ mentem præcurrente.*
| **förtalare**, *obtrectator, calumniator.* s. 233
förtalerska, *calumniatrix,* T. 3:3. 1 Tim. 3:11.
förtapad, *damnatus, condemnatus, deperditus, periens,* Job. 29:13.
förtapar, *deperdo,* Ps. 9:19. förtapa sitt folck, Ez. 36:15.
förtapelse, *perditio, exitium, interitus,* Phil. 3:19. 2 Thes. 2:3.
förtecker, *velo, obvelo, prævelo, prætendo velum, occulo, occulto, condo, abscondo,* Job. 24:15. Marc. 14:65. förtekt, *absconditum,* Ez. 20:48. Joh. 16:25. 2 Cor. 4:3.
förtegen, *silentio prætermissus, pressus, suppressus.* förtegat, R. 16:25.
förtekn, *portentum, prodigium.*
förteknar, *consigno, describo, noto, annoto.*
förtekning, *consignatio, annotatio, descriptio, index.*

3. begår: begå Sk1. || 7 och 9. *affirm-*: *adfirm-* Sk1. || 11. *distraho*: Sk1. || 21. försorgde: sörgde Sk1.
4. *criminatio* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *crivinatio*. || 13f. 1 Tim. 3:11: sent tillägg av J. Sw. || 23. förtekt: förteckt Sk1 och St.

förteljelse, *narratio, commemoratio, historia.*
förteljer, *narro, enarro, recenseo, memoro, commemoro, refero, expono, dico, edico,* G. 40:8. Ps. 9:2. 19:2. 66:16. 107:22. 119:26. Es. 43:21. A. 13:41. *præt.* förtalde, G. 24:66. 37:9. 40:9. 41:8. Ex. 18:8. W. 18:22. 1 M. 14:21. 2 M. 2:9. L. 9:10. hafwer förtaldt, Ps. 44:2. A. 15:14. *numeratum,* Ex. 39:21. förtelja sin sak, *caussam suam narrare,* Jos. 20:4.
förtencker, *v.* mißtencker.
förtencker, *male de aliqvo cogito, indignor, subirascor, item præmeditor, præcogito.* jag wil wara förtenckt, 2 K. 16:16.
förtent, *stanno obductus, contectus.*
förthenskul, *itaqve, ergo, ideo, igitur, eapropter, propterea, idcirco,* M. 20:15. 1 Cor. 9:15.
för thetta, *olim, ante, antea, antehac, ante hæc, qvondam,* S. 45:15.
förtid, *tempus immaturum.*
förtiden, *olim, pridem, antiqvitus, antiqve, qvondam,* D. 4:32. Es. 37:26. 51:9. B. 1:8. i förtiden, D. 2:12,20. 2 S. 20:18. Es. 61:4. Mich. 7:20. 2 P. 2:5. nu förtiden, *hoc tempore, nunc, hodie.*
förtienar, *mereo, mereor, commereor, emereo, emereor,* | Job. 21:30. Ps. 62:13. H. 4:19. Sir. 12:1. Ebr. 10:29. förtientes, Gal. 3:18.
s. 234
förtienst, *meritum*, Ez. 22:31.
förtient, *meritus.* förtient lön, *merces merita, debita,* J. 6:19. T. 4:15, Psb. 83:5.
förtiger, *taceo, reticeo, premo, supprimo, dissimulo,* 2 K. 7:9. Ps. 32:5. förtija, T. 12:7. A. 4:20.
förtingar, *paciscor, conduco.*
förtolkar, *interpretor, expono, explico.*
förtolkning, *interpretatio, explicatio.*
förtorkar, *sicco, exsicco, arefacio,* Jos. 4:23. Nah. 1:4. S. 43:24.
förtorkas, *exsiccor, aresco, exarefio, exareo, exaresco,* 1 K. 13:4. Am. 1:2. S. 40:13. Marc. 5:29.
förtraf, *præcursio, præcursus, item prærogativa.*
förtrampar, *conculco, calco,* 2 K. 7:17,20. 9:33. Ps. 119:118. Es. 3:15. 37:30. Ebr. 10:29. wardt förtrampad, L. 8:5.
förtrampare, *conculcator,* Es. 16:4.
förtreffelig, *germ.* fürtrefflich, *insignis, ingens, excellens, præcellens, illustris, immanis, mirus, eximius, egregius.*
förtreffeliga, *excellenter, insigniter, admodum, majorem in modum.*
förtreffelighet, *excellentia, magnitudo.*
förtret, förtretelighet, *odium, molestia, indignatio,* Ez. 8:3. Psb. 42:11. 72:9. 102:2.
förtretar, giör förtret, *offendo, lacesso, molestiam creo, iram provoco.*

20f. *ante hæc*: Sk1. || 28f. *emereo* rättat efter Sk1, U *comereo.*

8f. **förtolk-**: **förtolck-** St. || 10 och 12. **förtork-**: **förtorck-** St. || 19. förtrampad: förtrampadt St. || 27. förtretelighet: förtretlighet Sk1.

förtretlig, *invidiosus, odiosus, molestus,* Ez. 8:5. Förrsp. Am. gl. K. ordn. *p.* 84.
förtretligit, *moleste, invidiose, odiose,* S. 27:14,16.
5 **förtrogen**, *fidus, fidelis, certus, integer.*
förtrolig, *familiaris, fidus, jucundus, svavis, apertus, candidus, sincerus, blandus, amicus.*
förtrolighet, *familiaris amicitia, candor,*
10 *fides, jucunditas, integritas.*
förtroligt, förtroget, *familiariter, amice, jucunde, blande, fideliter.*
förtrollar, *incanto, fascino, magicis incantamentis afficio.*
s. 235 15 **förtror**, *credo, concredo, com|mitto, commendo, trado, pertrado,* Psb. 288:7.
förtryck, förtryckelse, *oppressio, vis, violentia,* G. 29:32. 31:42. Es. 22:5. R. 3:16.
förtrycker, *premo, deprimo, opprimo, supprimo,* Dom. 10:8. O. 22:23. 1 Thes. 4:6.
20 **förtryckiare**, *oppressor,* Ps. 49:6. 57:4. O. 22:23.
förtryter mig, *indignor, graviter fero, ægre fero, male me habet, subirascor,* N. 22:46.
25 Ps. 73:3. 112:10. Am. 6:8. S. 25:3. 26:3. gl. Sir. 10:28. *præt.* mig förtröt thet swårliga, *illud displicuit mihi valde,* Neh. 13:7. W. 12:27. thet förtröt männerna, G. 34:7. Jon. 4:1.
30 **förtrång**, *perangustus, nimis angustus,* Jos. 17:15. 2 K. 6:1. Es. 28:20. 49:19.*s.*
förtrångt, *peranguste, nimis anguste.*
förträder, *conculco*, R. 16:20. förträder ens embete, *alicujus vices in officio sustineo.*
förträgen, *nimis assiduus, perdiligens, impiger.*
förtröstande, *confidentia, fiducia, fides, spes,* Jud. 13:7.
förtröster, *fido, confido, spero, fiduciam pono, nitor, innitor,* Ps. 11:1. 31:2. 33:22. 118:8. *præt.* förtröste, 2 K. 18:5. J. 3:25. förtrösta sig vppå, D. 32:37. Es. 30:12.
förtröster, betager förtröstan, *fiduciam adimo,* Ez. 13:20. *v.* Schibb. C. 13:§:8. gifwer falsk förtröstning, *fallacem fidem facio, male persvadeo.* låter Hiskia icke förtrösta eder på Herran, Es. 36:15. ther han strax säger, bedraga, v. 18
förtröstning, *v.* förtröstan, T. 2:16,22. S. 15:15. 2 Cor. 1:15. Eph. 3:12. 1 Joh. 2:28. 3:21.
förtröttad, *lassus, fatigatus, defatigatus, remissus.* folcket war förtröttadt, 1 S. 14:28.
förtröttar, *lasso, delasso, fatigo, defatigo, enervo.*
förtröttas, *lassor, delassor, fatigor, defatigor, remitto, labo, labasco, segnesco, succumbo,* L. 18:1. 2 Cor. 4:16. 2 Thes. 3:13.
förtullar, *vectigal rei alicujus pendo.*

1. **förtretlig**: **förtretslig** St. || 11. förtroget: Sk1. || 12. *blande*: Sk1. || 25. (S.) 26:3: 26:35 Sk1 (vad rätt?). || 26. *præt.*: Sk1.

15ff. gifwer falsk … *male persvadeo*: Sk1. || 20. *v.*: *ut* Sk1; förtröstan: förtröstande Sk1. || 23. *defatigatus*: Sk1. || 29. L. 18:1 rättat efter Sk1.

förtung, *nimis gravis, onerosus,* 1 K. 12:28. 2 Chr. 10:10.*s.*

förtungar, *onero, gravo, degravo, premo,*
s. 236 *opprimo, deprimo, præ|gravo,* Ex. 5:9. W. 9:15. L. 11:8. 2 Cor. 1:8. 1 Thes. 2:7,9. 1 Tim. 5:16.

förtwiflad, *desperatus, nullius spei, perditus,* W. 4:20. S. 2:15. förtwiflad skalck, Esth. St. 4:15. förtwifladt hierta, 1 M. 4:32.

förtwiflan, *desperatio,* förtwiflande, Ps. 31:23. förtwiflelse, W. 17:13.

förtwiflar, *despero, spem abjicio, labasco, labo, animum despondeo.*

förtwijar, *devoveo, exsecror, maledico, diris onero, detestor. vid.* twijar.

förtwinad, *tabidus, marcidus, aridus, evanidus,* Lev. 22:22.

förtwinar, *tabeo, tabesco, contabesco, marceo, marcesco, exaresco, evanesco, distabesco*, Zach. 14:12. Marc. 9:18.

förty, *nam, qvia, qvippe, enim, etenim, qvoniam,* Job. 28:24. 1 M. 7:11.

förtycker, *indignor, offendor, ægre fero, displicet mihi, subirascor.*

förtynger, *v.* förtungar. förtynges, Pr. 12:5. L. 9:32. war förtyngad af swår sömn, *oppressus somno gravi,* A. 20:9.

förtäljer, *v.* förteljer.

förtärer, *consumo, absumo, exedo, depasco, pascor, populor, depopulor,* O. 21:20. Pr. 6:2. Es. 5:24. 26:11. Thr. 2:3. Jud. 12:4. *præt.* förtärde, Lev. 9:24. förtärande eld, *ignis consumens,* Ex. 24:17. Ebr. 12:29.

förtäring, *viaticum, commeatus, victus, cibus, alimentum,* G. 45:21.

förtöfwan, *mora, tarditio,* Job. 7:6.

förtöfwar, *cesso, moror, subsisto, tergiversor,* Ex. 12:39. 2 K. 9:3. 1 T. 3:15. förtöfwar mig, *moror,* A. 20:16.

förtörnar, *offendo, lacesso, irrito, stimulo, iram provoco,* Joh. 6:61. förtörnas på en, *irasci alicui,* Es. 34:2. M. 5:22. 1 Cor. 13:5.

förtörnelse, *offensio, indignatio, irritatio, ira.* förtörnelsesten, *lapis offensionis,* R. 9:33.

förvnderlig, *mirus, mirabilis, admirabilis, admirandus, mirandus, mirificus,* O. 30:18.

förvndran, *miratio, admiratio, admirabilitas, stupor.*

förvndrar mig på, *miror, admiror, emiror, demiror, stupeo,* J. 9:8. Marc. 1:27. Vp. 17:6. mig | förvndrar, Gal. 1:6. L. Petri s. 237
dial. p. 15. förvndra wid sig sielf, Marc. 6:51. the förvndrade storliga på hans lärdom, *stupebant super doctrina ejus,* Marc. 1:22. 6:2.

förvnner, *indulgeo, concedo, non invideo.*

förvt, *ante, præ, in antecessum.*

1. 1 K. 12:28 rättat efter Sk1. || 5. L. 11:8: C. 11:8 Sk1 (vad rätt?). || 8. W. 4:20: Sk1; skalck: folck (?) St. || 9. förtwifladt: förtwiflat Sk1. || 16. twijar: twyjar Sk1. || 20f. *distabesco* rättat efter Sk1, U *detabesco.* || 26. *v.*: *ut* Sk1.

13. 1 Cor. 13:5: sent tillägg av J. Sw. || 17. *mirabilis*: Sk1. || 18. *mirandus*: Sk1.

förvtan, *præter, præterqvam, item, sine, extra,* Ps. 79:13. förvtan enda, *sine fine,* Ps. 144:1,2,13,21. theß förvtan, *præterea, ad hæc.*

5 **förwahr**, *v.* förwar.

förwaltar, *fungor, defungor, administro, gero, obeo, præsum.*

förwaltning, *præfectura, administratio, officium, munus.*

10 **förwandlar**, *muto, commuto, immuto, permuto, vario,* G. 4:6. 35:2. 1 S. 21:13. 1 K. 20: 38. Job. 9:11. Ps. 30:12. 34:1. 102:27. Es. 24:5. J. 13:23. Dan. 2:21.

förwandling, *mutatio, permutatio, com-*
15 *mutatio, variatio, vicissitudo,* Job. 14:14. O. 28:2. Ebr. 12:27.

förwandskap, *necessitudo, cognatio, affinitas.*

förwandt, *necessarius, propinqvus, affinis,*
20 *cognatus.*

förwanskar, *confundo.* förwandskas, Es. 24:4.

förwar, *custodia.*

förwarar, tager i förwar, *custodio, servo,*
25 *asservo, conservo, observo, repono,* G. 3:24. 19:20. 28:15. Job. 21:19. Ps. 17:4. Joh. 17:18. *ss.* Vp. 16:15. städer förwarade med murar, N. 13:20. förwara sig före, D. 4:9,15. Es. 66:4. 1 P. 2:11. 1 Joh. 5:18. förwara tins muns dörr för henne –, Mich. 7:5. thet the tenckia förwara sig före, Es. 66:4. *devito,* 2 Cor. 8:20. annan, förwahrar? *v. Gramm.* C. 1:§:12.

förwarar, *admoneo, commoneo, dissvadeo, cavere jubeo,* Ez. 3:18. 33:3.*ss.* L. 16:28. wardt förwarad, 1 S. 23:25. A. 9:24. *nunc dicimus* warnar. *in dalek.* forckar.

förwarning, *admonitio, commonefactio,* Ez. 3:17. W. 16:6.

förwaring, *custodia,* 2 S. 20:3. *admonitio,* G. 42:17. Est. 6:2. *ibi* förwarning, *male.*

förwegrar, *recuso, repudio,* | *abnuo, renuo,* s. 238
nego, denego, detrecto, G. 23:6. Ex. 4:23. Job. 27:2. Jud. 12:10,12. förwägras, Num. 20:22. förwegrande, N. 20:21. M. 3:14.

förwegring, *negatio, recusatio, repudiatio, repulsa.*

förwek, *pertenuis, nimium mollis, infirmus.*

förweken, *præteritus, præterlapsus.*

förwel, *perbene, optime, admodum, perqvam bene, probe, rite.*

förwender, *perverto, permuto, immuto, detorqveo, distorqveo,* Ex. 23:8. O. 2:15. 31:5. S. 27:26. förwender retten, *justitiam perverto*, D. 16:19. 1 S. 8:3. orden, *verba perverto,* S. 6:11. namnet, förwenda namnen, *immutarunt nomina*, N. 32:38. alt thet

21. **förwanskar**: **-wandskar** St; förwandskas: förwanskas Sk1. || 26. (G.) 28:15: Sk1.

8. *dicimus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *dicimas.* || 13. **förwegrar**: **-wägrar** St. || 15f. förwägras, Num. 20:22: St. || 16. förwegrande: förwägrande St; N. 20:21 rättat efter Sk1. || 26. förwender rättat efter Sk1 och Sk2, U förwende, St förwenda; *justitiam*: *jus* St; *perverto*: *pervertere* St. || 27f. *verba perverto*: Sk1. || 28f. förwenda namnen, *immutarunt nomina*: Sk1.

redeligit är, *omne honestum pervertere*, Mich. 3:9. förwenda ens förstånd, *immutare intelligentiam,* W. 4:11. han förwende sig, *reversus est,* 1 K. 13:33. förwend, Tit. 3:11. förwendt, G. 31:16. 1 K. 23:14. riket är förwendt, *circumactum est regnum,* 1 K. 2:15.

förwendning, *distorsio, conversio, immutatio, variatio.*

förwenter, *expecto, præstolor,* Job. 3:9.

förwerckar, *culpa mea amitto, perdo, deperdo, jacturam facio.* förwercka sin rett, gl. K. ordn. *p.* 55.b. lif, gods, *incurro in pœnam capitis et amissionis omnium bonorum.*

förwerfning, förwerf, *paratus, comparatio, acqvisitio,* Es. 45:14.

förwerfwer, *paro, comparo, qværo, acqviro, concilio,* Lev. 14:21. 1 M. 5:51. M. 16:26. *præt.* förwerfde, J. 2:5. 1 M. 3:3. A. 1:18. förwerfde af konungen, ɔ: vtrettade med bön hos konungen, Neh. 13:6. hafwer förwerfdt, Nah. 3:4. förwerfwat hade, G. 12:5. Ex. 15:16. Job. 31:25. förwerfwa frid, J. 15:5. ähro, stort namn, 1 M. 2:51. 3:3. penningar, B. 3:18. nåde, gunst, ynnest, ogunst, wrede, Jud. 8:12. gott vpsteg, 1 T. 3:13.

förwerrar, *depravo, vitio, corrumpo,* 2 P. 2:16. Jud. v. 10.

förwerring, *depravatio,* 1 Cor. 11:17.

| **förwet**, *curiositas,* T. 3:18. bota sitt lösa förwett, Förrsp. Dan. s. 239

förweten, *curiosus, temerarius,* S. 3:24. förwiten, 1 Tim. 5:13.

förwetenhet, *curiositas,* Förrsp. Pr. och Malach.

förweter, giör fördrag, *paciscor, contraho.* wi förwete oß med helfwete, Es. 28:15. man moste wel förweta sig, om thet som läras skal, gl. K. ordn. *p.* 2.a. *p.* 38.a. förwetande, *contractus*, Es. 28:18.

förweter, tilstår, *res se habet, rerum status.*

förwetna konster, *artes curiosæ, magicæ,* A. 19:19.

förwetigt, *curiose, audacter, temere.*

förwexlar, *muto, commuto, permuto, vario.*

förwexling, *mutatio, vicissitudo, variatio.*

förwidgar, *dilato, amplio, extendo, prorogo,* Ex. 1:12. 34:24. Lev. 13:12. förwidgat, Es. 33:17.

förwiklar, *implico,* Job. 40:12.

förwillar, *turbo, perturbo, conturbo, interpello, confundo,* Gal. 1:7. 5:10. lät förwilla sig, S. 47:21. förwillas, S. 9:13. *vel* förwiller, 1 K. 18:17.*s.* Job. 12:25. hade förwilt, A. 8:9,11. är förwildt, Ez. 34:12. thet förwildta, v. 4.

1. *pervertere*: Sk1. || 13. gods: godz Sk2 och St. || 26. gunst: St; ynnest: ynest Sk1. || 30. 1 Cor. 11:17 rättat efter Sk1.

1. lösa: Sk1. || 2. förwett: förwet Sk1. || 8. helfwete: helwetet Sk2. || 16. **förwetigt**: **förwettigt** Sk1. || 27. *vel*: Sk1.

förwirring, *turba, conturbatio, perturbatio, confusio.*
förwis, *persapiens, nimium sapiens, præsapiens.*
5 **förwiser**, *proscribo, religo, extermino, extorrem facio.*
förwisnad, *flaccidus, marcidus, langvens, marcescens.* förwisnada siäl, D. 28:65. förwisen, G. 41:6.
10 **förwisnar**, *flacceo, flaccesco, marceo, marcesco, collabor,* Ps. 37:2. 90:5. Jac. 1:11. *præt.* förwisnade, Marc. 4:6.
förwißar, *certiorem facio, reddo, fidem facio, persvadeo.*
15 **förwißo**, *certo, certius, certissime, utiqve, maxime, omnino,* Lev. 13:3. 1 S. 25:17. 1 K. 11:2. T. 3:21. L. 9:27. 12:39. wi hafwe förwißan nog, *habemus satis compertum,* gl. K. ordn. *p.* 60.b.
20 **förwitelse**, *exprobratio, crimen probrum.*
förwiter, *objicio, exprobro, criminor,* S. 18:18. 20:15. 29:35. 41:28. | M. 11:20. Jac. 1:5.
s. 240
förwånad, *inops consilii, stupens, attonitus.*
25 **förwårdar**, *negligo, male custodio, perdo.*
förwägrar, *v.* förwegrar.
föryttrar, *vendo, divendo.*
föråldrad, *exoletus, obsoletus, inveteratus, item senex, senio confectus,* O. 29:5.
30 **föråldrar**, *antiqvo, abrogo, aboleo, invetero,* Ebr. 8:13.
föråldras, *senesco, consenesco, exolesco, obsolesco, vetero, veterasco, inveterasco,* Ruth. 1:13. Ps. 102:27. Es. 51: 6. L. 12:33. Ebr. 1:11. tine skor äro icke föråldrade på tina fötter, D. 29:5.
föråldrig, *ætate gravis, nimium senex.*
föråt, fram för åt, *præ ante,* T. 11:3,9.
förährar, *dono, munus largior, munero, decoro,* Psb. 55:6. 412:18.
förähring, *donum, munus, largitio.* liten förähring, *munusculum.* thet är sacramentet til förähring, *in honorem sacramenti,* gl. K. ordn. *p.* 15.b.
föräldrar, *parentes,* G. 49:26. föräldrars dråp, *parricidium.* föräldrars mördare, *parricida.*
förän, *anteqvam, priusqvam,* O. 8:24. M. 8:29.
förändrar, *v.* förandrar.
föräter mig, *edendo, modum excedo.*
förödelse, *vastatio, populatio, populatus, depopulatio,* 2 Chr. 30:7. förödelsens styggelse, *vastationis abominatio,* Dan. 12:11. M. 24:15. *vid.* Calov. *Bibl. Illust. in h. l.*
föröder, *vasto, devasto, pervasto, compilo, populor, depopulor, evasto, desolo,* Joël. 1:7. *inf.* föröda, Es. 42:14.*s.* A. 8:3. förödas, *vastari,* N. 17:13. blifwa förödde, Es. 60:12.
förödmiukar, *deprimo, humilio.*
förödning, *v.* förödelse, J. 49:13. Dan. 8:13. 9:27. 11:31.

3f. *præsapiens*: St. || 8. förwisnada: förwisnad St. || 25. *perdo*: *deperdo* Sk1. || 29. *item senex, senio confectus*, O. 29:5: Sk1.
4. tine: tina Sk1. || 8. *munero*: *munere* Sk1. || 15. föräldrars: Sk1. || 30. *v.*: *ut* Sk1.

föröfwar, *exerceo, utor, item committo, patro.* föröfwa synd, Am. 4:4.

förökar, *augeo, adaugeo, aucto, cumulo, aggero, exaggero, cumulum addo,* S. 18:5. 2 Thes. 1:3. *præt.* förökade, Neh. 9:23. förökade sig, 1 S. 14:19. 22:16,29. *imperat.* förö-
s. 241 öka, L. 17:5. *plur.* föröker, G. 1:|28. förökades, G. 47:27. Ex. 1:7. 12:20. gud hafwer förökat eder, D. 1:10. 10:22. föröka ens lof, *laudem alicujus augere*, Ps. 71:14.

förökelse, *auctus, auctarium, augmen, augmentum, incrementum, exaggeratio*, Col. 2:19.

förökning, *idem*.

förömkar mig, *miseret me, misereor, miseresco, miseror*. *præt*. förömkade sig, Marc. 3:5.

föser, *v.* drifwer.

4. *aggero, exaggero, cumulum*: Sk1.

G

gabb, *irrisio*, 2 Chr. 30:10.

gabbar, *ludo, illudo, deludo, ludifico, ludificor, rideo, derideo, irrideo, sannis excipio.*

gabberi, *ludibrium, irrisio, ludificatio, illusio, sanna,* Ps. 22:7. O. 1:22. 14:9. drifwa gabberi med en, *illudere alicui,* 1 S. 31:4. dricka gabberi, *bibere subsannationem,* Job. 34:7.

gadd, *aculeus, stimulus. plur.* gaddar, Vpp. 9:10.

gaddar mig tilhopa, *conspiro, conjuro, consocio me, aggregor,* Es. 9:11. J. 11:9. Ez. 22:25. Joël. 3:11. Ebr. גָּדַד, *catervatim concurrit.*

gaffel, *furca, capreolus,* 1 S. 2:13.*s. plur.* gaffelar, 1 Chr. 28:17. gafflar, Ex. 27:3. liten gaffel, *furcula, furcilla, fuscina.*

gafwel, *murus a fronte, paries transversus.*

gagn, *commodum, usus, utilitas,* Pr. 4:9. R. 6:21. Psb. 140:2. til gagns, *in usum,* Job. 15:3. 1 Cor. 12:7.

gagnar, *prosum, lucrifacio, conducit, expedit, refert, utile est.*

gagnelig, *utilis, commodus, conducibilis, proficuus,* 1 Cor. 7:35.

gal, *clamo, exclamo, vociferor,* M. 26:34,75. *præt.* gol, v. 74. hafwer galet, Marc. 13:72.

galant, *adject. nitidus, splendidus, comtus, tersus, politus. adv. nitide, splendide, eleganter, pulchre.*

galanteri, *cultus, mundus, pompa, ornatus, ornamenta.*

galder, *clathrum, clathri, cancelli, transenna.* såg vt genom galdren, *prospexit per cancellos,* O. 7:6. | Dom. 5:28. *vel* galren, 2 s. 242
K. 1:2. C. 2:9.

galeija, *triremis, lembus, qvinqveremis.* galeijor, gl. Es. 33:21.

galen, *insanus, amens, demens, vecors, vesanus, stolidus, stultus, desipiens, insipiens, furiosus,* 1 S. 25:25. O. 10:8. 7:7. Es. 28:7. galen ko, H. 4:18. galet, *stultum,* 1 Cor. 1:27. galet bodskap, *nuntius stultus*, O. 26:6. galnare, *stultior*, S. 31:37. galet, *male, insipienter, prave, perperam, fatue, stolide, dementer, stulte.*

galenskap, *insania, furor, amentia, dementia, stoliditas, stultitia,* 1 S. 25:25. O. 10:21. 14:24,29. 15:2. 22:15. M. 7:22. 1 Cor. 1:25. 2 P. 2:16.

galge, *patibulum, furca,* Esth. 7:9. *ob-*

9. efter dricka gabberi: två oläsliga ord Sk1. || 15. גָּדַד (?): hebreiska. || 27. *proficuus*: St.

9. *cancelli*: Sk1. || 11. *vel*: Sk1. || 19f. galet bodskap … S. 31:37: Sk1. || 25f. 1 Cor. 1:25: sent tillägg av J. Sw; 1:25: 1:23 St (båda rätt).

liq. galga, G. 40:19. Esth. 5:14. 7:10. *v. Gramm.* C. 4:§:2.
galgfogel, galgristare, *furcifer.*
gall, *sterilis, effoeta.*
galle, *fel, bilis,* D. 32:33. T. 6:9. *obliq.* galla, Ps. 69:22. T. 6:5. M. 27:34. Psb. 127:1.
gallefull, *biliosus, multa bile laborans, felle virens.*
gallgrön, *felle virens.*
gallsprengd, *felle suffusus, vitiatus.*
galläple, *galla.*
galler, *masc. clathrum, cavea cum hamis,* Ex. 27:4.*s.* 38:4.*ss.* Ez. 19:9. galren, Ex. 38:30. 2 K. 1:2. Cant. 2:9. *v.* galder.
gallerwerck, *crates, clathri.*
gallrar, *clathro, item rarefacio.*
gallsiuk, *cholericus, biliosus.*
gallsiuka, *cholera.*
galmeija, *lapis calaminaris.*
galnas, *insanio, furo, dementio, insania agitor,* Pr. 7:17.
galon, *phaleræ aureæ, vel argenteæ.*
galonerad, *aureis vel argenteis filis ac phaleris exornatus, auro et argento coruscus.*
galt, *verres, majalis.*
gam, *vultur*, Lev. 11:14. Job. 28:7. gammen, D. 14:13.
gammal, *vetus, antiqvus, vetustus, veteranus,* G. 5:3. 27:1. Ex. 7:7. gammal man, *senex.* gammul qwinna, *anus.* gammul *semper foem.* G. 18:12. Lev. 13:11. Ruth. 1:12. 4:7. O. 23:22. Thr. 3:4. Jud. 16:28. Marc. 5:42. L. 8:24. Joh. 3:4. *vid.* Schibb. C. 9:§:12. *plur. masc.* gamle, Joh. 21:13. *foem.* gamla. | lät tig blifwa gamlan, Ex. 23:26. s. 243
gamman, *gaudium, lætitia,* Psb. 45:16. 77:4. 127:2.
gams, *lascivia, strepitus, immodestia.*
gamsar, *lascivio, immodeste me gero, perstrepo.*
ganska, *valde, admodum, multum, perqvam, vehementer,* G. 1:31. *item adject. ut dani.* then ganska hedna skara, Psb. 116:7. 129:1.
gantas, *pueriliter ludo.*
ganthus, *latrina, secessus.*
gap, *rictus, hiatus, fauces,* 1 K. 11:27. Neh. 6:1. *ostium foramen.*
gapar, *rictum diduco, hio, hisco, os solvo, item clamo, vociferor,* Es. 57:4. gapa effter, *vehementer conspicere, concupiscere,* Thr. 4:17. H. 12:1. S. 3:23. gapa hit och thit, S. 9:7.
gaper, *garrulus, bucco, nugator, blatero.*
gapot, gapug, *clamosus, effrenis oris.*
gardin, *velum, aulæum, velamen. gall. courtine.*
garfwar, *comminuo, conseco, disseco, item corium præparo.*

16. *clathro* rättat efter Sk1, U *clatro*. || 20. *dementio*: Sk1.

5. lät: låta Sk1. || 7. *lætitia* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *lætitiæ.* || 14. then ganska hedna skara: Sk1; före then ganska: oläsligt ord i Sk1. || 21. *vociferor*: *vocifero* Sk1; gapa effter: Sk1. || 29. *disseco*: *dissero* Sk2.

garfware, *cerdo, coriarius, alutarius.*
garn, *linum, lina contorta, filum,* Job. 19:6. Ez. 17:20. Psb. 43:8. rökia sinom garnom, Hab. 1:16.
5 **garnharfwa**, garnnystan, *glomus lini.*
<**garnwinda**, *rhombus.*>
gasar, *v.* gamsar.
gast, *malus genius, dæmon, spectrum, lamia, lemur, larvæ,* Es. 34:14. *vid.* Pfeif.
10 *Dub. Vex.* 4:22. *plur.* gastar, Es. 13:21.
gastar, *exclamo, vociferor, stentoream vocem edo.*
gata, *platea, vicus, semita. obl.* gato, Es. 51:23. på gatonne, O. 25:13. *plur.* gator,
15 Vpp. 21:21. gato långt, A. 12:10.
gatobod, *taberna publica.*
gatohörn, *angulus plateæ,* M. 6:5.
gatomot, *bivium, trivium, platearum occursus,* Thr. 2:19.
20 **gatulopp**, *poena virgarum.* löpa gatulopp, *virgis currendo cædi, per constipatas virgas cursare.*
gaturennare, *semitarius, circulator, ambulator.*
25 **gatustad**, *urbs platearum,* N. 22:39.
gebblar, *obloqvor.*
geberd, gebörd, *gestus.*
gebiet, *territorium, ditio, tractus, regio.*
geck, *ardelio, stultus, stolidus, nugator, nugiger, histrio.* | giöra geck af en, *ludere, illudere, deridere, irridere, sannis excipere,* N. 22:29. s. 244
geckachtig, *nugatorius, ludibundus, ludicer, vanus, levis.*
geckar, *illudo etc. non* gäckar, Job. 13:9. J. 9:5. som myket geckas emot evangelium, *nugari adversus evangelium,* Förrsp. Vpp.
geckeri, *ludus, nugæ, vanitas, gerræ,* J. 6:10.
gedda, *lucius, lupus piscis.*
geddedrag, *hamus, qvo luccii vi attrahuntur.*
gef, *v.* gäf.
gefwes, *gratis, dono.* taga brödet til gefwes, *gratis panem sumere,* 2 Thes. 3:8. N. 11:5.
geheng, *cingulum, zona, balteus.*
gehör, *auctoritas, gravitas in dicendo, dictorum obedientia.*
gel, *branchiæ,* T. 6:4.
geld, *æs alienum, debitum,* 1 S. 22:2.
geld, prestgeld, *curia, decuria, paroccia.*
geld, *castratus, exsectus.*
geldbunden, geldskyldig, *æratus, obæratus, ære alieno obstrictus, illigatus.*
geldnär, *debitor,* gellenär, Es. 58:3. L. 7:41. 16:5.
gelike, *æqvalis, socius, sodalis.*

3. Psb. 43:8: Sk1. || 5. **garnharfwa**: **garnherfwa** Sk1; *glomus*: *globus* Sk2. || 6. artikeln **garnwinda**: hand 4? || 13f. *obl.* gato, Es. 51:23: Sk1. || 15. långt: longt St. || 16. **gatubod**: **gatbod** Sk1.

2. *deridere, irridere, … excipere*: *derideo, irrideo, … excipio* Sk1. || 6. *non* gäckar: Sk1. || 7. myket: mykit Sk1. || 22. artikeln **geld**, *æs alienum*: Sk1. || 23. artikeln **geld**, prestgeld: Sk1. || 26. *illigatus*: Sk1.

gell, gelliud, *sonorus, altisonus.*
geller, liuder, *sonat, personat, tinnit.* geller i öronen, *aures tinniunt,* 1 S. 3:11. 2 K. 21:12. J. 19:3.
geller, snöper, *castro, testes exseco, abscindo, eviro.* gelding, *castratus.* gelningar, *petulantes pueri,* gl. K. ordn. *p.* 50.
geller, förmår, *potest, valet, pollet, potis est.*
geller, kostar, *constat, valet, æstimatur.* thet motte gella wår hals, *periculo capitis nostri,* 1 Chr. 12:19. Zach. 11:12. hwad geller? *si non?* Job. 1:11. Es. 5:9. 22:14. J. 13:21. Ez. 26:15. *præt.* galt, 2 K. 6:25. Zach. 11:12. Psb. 15:4.
geller, angår, *de me agitur, meâ interest, ad me spectat, pertinet,* Esth. 8:6.
gellningsbock, *hircus castratus, exsectus.*
gellningsgumse, *aries castratus, vervex.*
gemaklig, *facilis, lentus, tardiusculus, item commodus.*
s. 245 | **gemakliga**, *commode, ductim, sensim, paulatim, lente, pededentim.*
gemaklighet, *commoditas, opportunitas.*
gemen, ringa, *tenuis, vilis, obscurus, ignobilis, vulgaris, plebejus, humilis, trivialis, sordidus.* gement folck, *vulgus,* Ex. 12:38. gemen soldat, *miles gregarius.*
gemene man, *populus,* Psb. 64:3. *vulgus, plebs.* gemena bätsta, *bonum publicum.*
gemenliga, *vulgo, vulgariter, communiter, in universum.* Bibelen har menliga. *qvod vid.*
gemenskap, *societas, communio, communitas, commercium.*
gemål, *conjux. v.* Speg. *Glossar.*
gen, *directus, brevior, recta ferens, compendiarius.* genista wäg, 2 S. 18:23.
genar, ginar, *conducit, expedit, utile est.*
genare, *brevior, magis compendiarius, directus, rectior.*
genast, adjekt. *brevissimus, rectissimus,* Ex. 13:17. 2 S. 18:23. *adv. statim, confestim, mox, item recta brevissime, compendiario.*
general, *generalis, imperator, polemarchus, archistrategus.*
genglar, styltor, *grallæ.*
gengse, gäfwe och gengse, *solennis, qvi in usu est, usitatus, valens, justi pretii ac ponderis,* G. 23:16.
genhöfftar, *responso, in ruborem do, confundo,* Job. 11:3. *vide* Schibb. *p.* 331.
genmot, gentemot, *coram, ante, ex adverso, e regione,* Neh. 3:16. Marc. 15:39.
genmäle, *responsio, responsum.*
genom, *per,* D. 4:34.
genomborar, *perforo, perterebro, perfodio,* Ps. 22:17.
genombrend, *perustus.*
genomdrifwen, *expertus, spectatus, subac-*

12. 1 Chr. 12:19 rättat efter St. || 13. (Es.) 22:14 rättat efter Sk1 och St. || 18 och 19. **gellnings-**: **gellningz-** Sk2. || 29. **gemene man**: **gemeneman** Sk1.
2. Bibelen har: *Biblia habent* Sk1. || 23. gentemot: gent emot Sk1.

tus, multa experientia edoctus, clarus, inclitus, peritissimus, experientissimus.
genomeldad, *multo igne percoctus,* Vpp. 3:11.
s. 246 **genomfar**, *transeo, peragro, percurro, permeo.*
genomfart, *transitus.*
genomfrusen, *gelu congelatus.*
genomfryser, *congelor, conglacior, gelu devincior, perstringor.*
genomgod, *perbonus, optimus, undiqvaqve bonus.*
genomkokad, *percoctus.*
genomluttrad, *perpurgatus, perpolitus, percoctus, ab omni fece purgatus,* Ps. 12:7. 18:31. Vp. 3:18.
genomlysande, *pellucidus, perlucens, perspicuus.*
genomlyser, *perluceo.*
genomser, *pervideo, perspicio, item perlego.*
genomsilar, *percolo, are.*
genomskinande, *perlucidus, pellucidus, perillustris,*Vp. 21:21.
genomskuten, *transactus telo, perfossus, confossus, transfossus.*
genomstekt, *percoctus, probe assus, assatus.*
genomstinger, *transigo, transfigo, perfodio, configo,* 2 K. 18:21. Jud. 13:28. genomstungen, *perfossus, confossus, telo transfixus,* 1 M. 2:9.
genomsågad, *serra transactus.*
genomtrenger, *penetro, pervado, transigo.*
genomwel, *perbene, diligenter, perqvam accurate.*
genomwermd, *percalefactus.*
genomöfwad, *probe exercitus, exercitatissimus,* 2 P. 2:14.
gensaga, *v.* gensäijelse.
genstig, *limes, trames, semita, via compendiaria.*
gensträfwog, *contumax, pervicax, improbus, perfrictæ frontis, pertinax, præfractus, cerebrosus, renitens,* Ps. 5:11.
gensträfwoghet, *contumacia, pervicacia, pertinacia,* 1 S. 15:23.
genstörtig, *v.* gensträfwog, Dom. 9:31. Tit. 1:10. genstortig, O. 29:1. L. 9:41. R. 10:21.
genstörtighet, *ut* gensträfwoghet, Lev. 26:19. 1 S. 15:23. T. 1:6.
genswar, *responsum, responsio,* Ps. 38:15.
genswarig, *responsans, responsitans, obganniens, contradicens, oblocutor, obmurmurans,* Tit. 2:10. s. 247
gensägning, gensäijelse, *contradictio, contradictum, repugnantia, responsum,* Ebr. 12:3. Förrsp. Rom.
gent emot, *ex adverso, e regione, e diametro, coram,* Neh. 3:16. Ps. 38:12.
genta, *ancilla.*

8. *gelu*: *glacis* Sk1. || 17. *perlucens*: *pellucens* St. || 24. *perillustris* rättat efter Sk1, U *perilustris*. || 26. *transfossus*: *transfixus* Sk1. || 27. **genomstekt**: **genomsteckt** St.
3. *transigo*: *pertransigo* St. || 20. *ut*: Sk1. || 27. *responsum*: *responsio* Sk1.

genwäg, genstig, *via compendiosa, compendium.*
genwyrdig, *pravus, contumax, inverecundus, dissolutus,* Pr. 7:7. M. 17:17. 1 P. 2:18.
gerd, *tributum in militum subsidium.*
gerde, *ager, arvum, novale, novalis.*
gerder, *sepio, sepe cingo, circumcingo, circumsepio, sepimento munio, vallo,* Es. 5:2.
gerdzel, *sepimentum, ligna,* gl. K. ordn. *p.* 74.a.
gerdzgård, *sepes, septum.*
gerna, *libenter, lubenter, maxime, propense,* O. 4:7. S. 31:18. *vid.* gierna.
gerning, *v.* gierning.
gesell, *socius, artificis, qvi tirocinium deposuit.*
gespande, gespning, *oscitatio.*
gespar, *oscito, os oscitanter deduco, oscitor.*
gest, surdeg, *fermentum. v.* jäst.
gest, *hospes, conviva, diversor,* M. 22:11. *pl.* gester, Lev. 25:23.
gestabod, *convivium, item nuptiæ,* 2 S. 3:20. Esth. 1: 3,9. O. 15:15. Es. 25:6. gestabod, G. 21:9. Tob. 9:12. gestebod, Pr. 7:3.
gestabodsdag, *dies convivii, dies nuptialis*, Job. 1:5.
gestahus, *diversorium,* Marc. 14:14.
gestalt, *habitus, forma, figura, species, gestus.*
gester, *hospitor, hospitio utor, diversor,* 1 K. 17:20.
gestgifware, *hospes, diversitor, caupo,* 1 T. 3:2.
gestherberge, *hospitium, diversorium, diversoriolum, caupona, cauponula.*
gestpenning, *locarium.*
get, *capra, capella,* Lev. 3:12. 22:27. *pl.* geter, G. 32:14. Lev. 1:10. Dom. 15:1. Jud. 3:3. M. 25:32. *Ubi* Wank. *habet* getter, *male.* liten get, *capella.*
getabock, *caper, hircus, hædus,* N. 29:5. *ss.* Dan. 8:5. liten getabock, *hædulus, hædillus.*
| **getahiord**, *grex caprarum,* 1 K. 20:27. C. 4:1. s. 248
getahus, getastall, *caprile, hædile.*
getahår, *pili caprarum,* Ex. 25:4. 35:26.
getamiölck, *lac caprarum,* O. 27:27.
geting, *vespa, crabro,* Ex. 23:28. D. 7:20. Jos. 24:12.W. 12:8.
getingbo, *cellulæ vesparum.* stinga hohl på getingbo, *excitare malo versum dente, adversus se.*
getporß, *myrica*.
getskegg, *aruncus, caprina barba, barba hædina.*
getskin, *pellicula hædina,* 1 S. 19:13,16. Ebr. 11:37.

3. **genwyrdig**: **genwördig** Sk1. || 6. *arvum*: Sk1. || 13. S. 31:18: Sk1. || 24. Tob. 9:12: Sk1. || 25. **gestabodsdag**: **gestabodzdag** Sk1 och Sk2; *dies* (nr 2): St.

8. Lev. 3:12 rättat efter Sk1; (Lev.) 22:27: Sk1. || 10. *habet*: *semper* Sk1. || 17. getastall: getstal Sk1. || 19. **getamiölck**: **getamiölk** Sk1. || 22ff. stinga hohl … *adversus se*: sent tillägg av J. Sw. || 28. **getskin**: **getskinn** Sk1 och St.

gewalt, *vis, violentia.* kyss med gewalt smakar som egg vtan salt.
gewinst, *lucrum, qvæstus.*
gierd, *vectigal, tributum, collecta,* 2 M. 12:43.
gierder, *v.* gerder. *præt.* gierde, Es. 5:2. M. 21:33.
gierna, *v. gerna. cum* i, *v.* Verelii Herwaras. C. 14. *p.* 76. R. 12:13. Psb. 85:6. 98:1.
gierning, *opus, factum, actio, actus, actum,* Vp. 20:12,13. *v.* Schibb. C. 1:§:32.
gifft, förgifft, *germ.* gifft, *venenum, toxicum, cicuta, virus.* gifftig, gifftar, *v.* förgifft.
gifft, *nuptus, nupta, conjugus, conjuga, conjux.* gifft qwinna, *mulier nupta,* O. 6:26. them gifftom säger jag, *nuptis dico ego,* 1 Cor. 7:8,10. giffter, Ex. 21:3.
giffter mig, *matrimonium ineo, conjugem adscisco, uxorem duco, marito nubo,* 1 Cor. 7:9,28. giffte sig med hwem the wilja, *nubant cui volunt,* N. 36:6,8. bortt, *eloco, in matrimonium trado, marito, are, loco.*
giffttermåhl, giffte, *matrimonium, conjugium, connubium,* Neh. 13:27.1 M. 10:56.
giffttermåls, *maritalis, matrimonialis, connubialis, jugalis, conjugalis, conjugialis.*
giffttsiuk, giffttrengd**,** *connubii desiderio ardens.*
giffttsiuka, sot, *effrenata connubii appetentia.*
gifmild, *liberalis, munificus, largus.*
gifmildhet, *liberalitas, munificentia, largitas.*
gifware, *dator, præbitor, largitor,* 2 Cor. 9:7.
gifwas vp, *viribus deficio,* M. 15:32. Marc. 8:3.
gifwer, *do, trado, largior, dono,* L. 6:38. *præt.* gaf, the gåfwo, L. 7:29. *infin.* gifwa, G. 4:12. A. 20:35.
gifwer dija, *lacto, ubera præbeo, nutrio, nutricor.*
| **gifwer effter**, vp, *cedo, concedo, remitto, mitto.* s. 249
gifwer före, *prodo, trado, narro, præfero, prætendo, caussor,* 2 M. 3:8.
Gud gifwe, *utinam.*
gifwer in, *persvadeo,* M. 27:28. *intro do, v.* ingifwer.
gifwer om en ting, S. 13:6.
gifwer på handen, *arrhabonem do.*
gifwer sig öfwer, swiga, *dedo, victas manus do, concedo, animum remitto, despondeo, deficio,* Es. 51:7. J. 30:10. Ez. 31:10. W. 17:19. *desperare*, 2 Cor. 4:8. gifwa sig vnder, *submittere se*, B. 2:21.*s.* vp, *ascendere,* Ex. 40:36.*s.*

1f. kyss med gewalt … vtan salt: sent tillägg av J. Sw. || 10f. *actum*: Sk1. || 11. Vp. 20:12,13 rättat efter Sk1. || 12. *germ.* gifft: Sk1. || 17. gifftom: giffter St. || 17f. 1 Cor. 7:8,10 rättat efter Sk1. || 21. med: Sk2. || 23. *loco*: Sk1. || 24. **giffttermåhl**: **giffttermål** Sk1. || 26f. artikeln **giffttermåls**: Sk1. || 28. giffttrengd: sent tillägg av J. Sw.

15. **effter**: **efter** Sk2; vp: Sk1. || 16. *mitto*: Sk1. || 19. artikeln **Gud gifwe**: sent tillägg av J. Sw. || 20. *persvadeo*: *persvadere* Sk1. || 27. *desperare*: Sk1. || 28. *ascendere*: *ascendo* Sk1.

gifwer til, *ignosco, veniam do, remitto,* M. 18:32.
gifwer tilkenna, *indico, significo, certiorem facio.*
gifwer tilbaka, igen, *reddo, refero, restituo.*
gifwa vp maten, *effundere cibum*, 2 K. 4:40.*s.*
gifwer wid handen, *porrigo, præbeo, subministro, suppedito, ad manus trado.*
gifwin, wen, *datus, traditus, donatus.* til gifwins, *gratis, donô,* 2 S. 24:24. 1 Chr. 21:24.
giga, *fidicula. ital.* giga, 1 S. 18:6.
gigeltand, *dens transversus, retortus.* gigeltendt, *male dentatus, cui dentium series transversa est.*
gildrar, *laqveos tendo, insidior, tendiculas pono,* Ps. 38:13. O. 1:11. S. 27:30. jag hafwer gildrat, J. 50:24.
gildre, *tendicula, laqveus, insidiæ,* S. 11:31. stella gildre, Ps. 141:9. J. 5:26. gilre, Job. 18:10.
giljande, *ambitus puellæ, foeminæ.*
giljar, *ambio foeminam, procus sum.*
giljare, *procus.*
gill, *alacer, vividus, vegetus, item lascivus.*
gillande, *probatio, approbatio, comprobatio.*
gillar, bär vp för gilt, *probo, approbo, comprobo, confirmo, ratum habeo,* S. 41:19. blifwer gilt, Ebr. 9:17.
gillare, *probator, approbator, comprobator.*
gille, *vel* gilde, samlag, *societas, curia, decuria. v.* Speg. *Glossar.*
giltig, *ratus, probatus, com|probatus, item probabilis, justus, validus, sufficiens.* s. 250
ginar, *v.* genar.
giord, *factus, actus, effectus, formatus, fictus, admissus, commissus.*
giordar, *cingo, circumcingo, accingo, incingo, præcingo, percingo,* Job. 38:3. J. 13:1.
giording, *cingulum, subcingulum, balteus, zona, reticulum,* J. 13:1,2.*ss.* 4:6. giord, 1 K. 7:20. *plu.* giordar, Ex. 36:38. nu giördel.
girs, *perca aculeata.*
girug, *avarus, tenax.* girug biörn, *ursus valde, esuriens,* O. 28:15. en giruger, Es. 32:5.
girugas, *concupisco, desidero, avaritia teneor, feror, urgeor, ardeo,* Es. 56:11.
girughet, *avaritia,* O. 28:16. 1 T. 6:10.
girugt, *avare, avariter.* förgirigt, *nimis avare,* S. 37:32.
gisn, gisten, *exsiccatus, siccitate arens, arefactus, item rimosus.*
gisnar, *exsiccor, <fatisco,> siccitate rarefio, rimosus evado,* Pr. 12:6. *v.* gißnar.
gispar, *v.* gespar.

7f. artikeln **gifwa vp maten**: Sk1. || 11. wen: Sk1. || 14. 1 S. 18:6: Sk1. || 18. **gildrar**: **gilrar** Sk2. || 22. gilre: gillre Sk1. || 27. *vividus*: Sk1; *item lascivus*: Sk1.

10f. *fictus, admissus*: Sk1. || 16. giördel: giördil Sk1. || 18. **girug**: **girig** Sk1. || 24f. förgirigt, *nimis avare,* S. 37:32: Sk1. || 26 och 28. **gisn**(-): **gißn**(-) St.. || 28. *fatisco*: hand 4?

gißan, *conjectura, conjectatio, divinatio, auguratio, augurium,* L. 3:15.
gißar, *conjicio, conjecto, auguror, ominor, divino,* Es. 36:5.
gißl, *flagellum, lorum, loramentum, scutum. foem.* O. 26:3. Es. 10:26. S. 33:25. Joh. 2:15. *defin.* gißlen, Job:5:21. S. 28:21. *plur.* gißlar, 1 K. 12:11,14. 2 Chr. 10:11. med gißlanne, S. 38:26.
gißlan, *obses, pignus, sponsor fidei.* stå i gißlan, 1 M. 1:11.
gißlar, *flagello, loris cædo, flagris cædo,* Ebr. 12:6. *præt.* gißlade, 2 M. 7:13,15.
gißnar, *v.* gisnar, Pr. 12:6.
gista, notgista, *ames, perticæ, qvibus retia suspenduntur.*
gistar, torckar, *sicco, exsicco, arefacio, desicco.*
gitter, *volo, sustineo, aveo, libet, lubet,* G. 21:16. O. 21:28. S. 14:8. 41:2. 1 Cor. 6:1. K. B. Landsl. C. 2.
giutare, *fusor,* W. 15:9.
giuter, *fundo, fundito,*
s. 251 | **giuter in**, på, *infundo, perfundo, suffundo, offundo, affundo.*
giuter omkring, *circumfundo, perfundo.*
giuter vt, *effundo.*
giuter öfwer, *offundo, infundo. præt.* giöt, G. 35:14. 1 K. 2:5. 2 K. 9:6. 16:13. B. 6:23. göt, Vp. 16:2.*ss.*

giäld, giärder, *v.* giel, *etc.*
giödd, *altilis, saginatus, opimus, præpingvis.* giödd åker, *ager præpingvis, stercoratus.*
giöder, *sagino, pingvefacio,* 1 S. 2:29. åkren, *agrum stercoro, pingvefacio.*
giödeboskap, *altile,* M. 22:4.
giödokalf, *vitulus pingvefactus,* Mal. 4:2. L. 15:23,30.
giödsel, *fimus, stercoris colluvies.*
giödstija, *stabulum, in qvo pecudes saginantur, saginarium.*
göijemånad, *februarius.*
giök, *cuculus, coccyx,* Lev. 11:16. en otacksam giök, *cuculus ingratus, homo ingratus.*
giöl, *vorago, gurges. Gramm.* C. 1:§:14.
giömare, *servator,* Job. 7:20.
giömer, *condo, abscondo, recondo, asservo, reservo,* O. 2:11. sig vndan, O. 27:12.
giömsla, giömstelle, giöma, *latebræ, latibulum, forulæ.*
giöpen.
giör, *facio, ago, conficio, efficio, fingo, admitto, committo,* O. 12:23. M. 7:21,24. Jac. 1:22.*ss. præt.* giorde, G. 1:25. 22:16. 2 M. 4:6. giordt hade, G. 2:2. J. 22:21. 35:18. M. 7:22. giöra, G. 39:9. L. 10:25.
giör af med sig, *mortem sibi conscisco, vita se privo.*
giör gott, wel, *benefacio,* M. 12:12.

7. *defin.*: Sk1. || 9. gißlanne: gißlonne Sk1. || 14. Pr. 12:6: Sk1. || 17. torckar: torkar Sk2. || 30. göt, Vp. 16:2.*ss.*: Sk1.

1. *etc.*: gierder Sk1. || 8. **giödokalf**: **giödekalf** St; *vitulus* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *vitulis.* || 20. **giömsla**: **giömsle** St. || 22. **giöpen**: sent tillägg av J. Sw. || 28. *conscisco*: *consciscere* Sk1. || 29. *privo*: *privare* Sk1 och St.

giör jemn, *æqvo, adæqvo.*
giör igen, *furto, ablata magicis incantamentis redhibeo.*
giör ifrå sig, *absolvo, perficio, item alvum exonero, depono.*
giör motstånd, *resisto, repugno, renitor.*
giör mykit til en ting, *efficio, perficio, item succresco.* giöra något ther til, *contribuo,* 2 M. 4:6.
giör mykit af en ting, skryter, O. 12:23.
giör til wiljes, *gratificor.*
giör vt, *præsto, pendo, exhibeo.*
giörare, *factor*, Jac. 1:23,25.
s. 252 | **giördel**, *cingulum, subcingulum, zonæ, balteus,* J. 13:2. liten giördel, *zonula, v.* giording.
giörlig, *possibilis, qvod fieri potest.*
giörliga, *ipso opere laude, dilucide, liqvido.*
giös, *gobius, fundulus.* Speg. *Gloss.*
giöthe, *gothus. v.* Lun. *in sam.* Sp. *G.*
glad, *lætus, hilaris, hilarus, gaudio delibutus, perfusus.* Dom. 9:19. Ps. 14:7. giör sig glad, L. 15:23. gladt, O. 17:22. eno glado hierta smakar all ting wel, S. 30:27. en gladan gifware elskar gud. wara glad, L. 12:19. 2 Cor. 9:7. gladare, Pr. 2:25. Phil. 2:28. glader, S. 35:11.
glada, *milvus,* Lev. 11:14.
gladeliga, *læte, hilariter, hilare,* 1 Chr. 16:27. Ps. 81:2. Es. 38:15. 2 M. 13:20. L. 19:6.
gladlynt, *porrectæ frontis, facilis, vultu ad lætitiam composito, serena fronte,* Esth. St. 3:8.
gladsam, giör gladsamma, *lætifico,* O. 13:9.
glaf, glafwen, *hasta, sarissa, lancea,* 2 S. 21:16. Job. 39:26. Ps. 35:3. Hab. 3:11. 2 M. 5:2.
glafs, månen achtar ei hundaglafs.
glafsar, *latro.*
glam, *sermocinatio, svave colloqvium.*
glamar, *sermocinor, colloqvor, sermonem fero, socio.*
glantz, *splendor, nitor, fulgor, jubar.*
glantzar, *splendeo, niteo, corusco, radio, fulguro, rutilo, albico, fulgeo.*
glantzfilar, *polio, limo.*
glas, *vitrum,* O. 23:31. M. 26:7. af glas, *vitreus, e vitro.* målat glas, *vitrum encausticum.* glashaf, *mare vitreum,* Vp. 4:6. 15:2. rent glas, Vp. 21:18.
glaserar, *linitio,* S. 38:34.
glasmakare, glasmestare, *vitrearius.*
glasmålning, *encaustice.*
glasöga, *conspicillum, oculus armatus,* Förrsp. Vp.
glatt, *lævis, lævigatus, politus.*

4. **ifrå**: **ifrån** St. || 7 och 10. **mykit**: **myckit** St. || 7f. *perficio, item succresco.* giöra något ther til: Sk1. || 10. skryter: skryta Sk1. || 18. *laude*: *lucide* Sk1. || 23. *perfusus*: Sk1. || 26. wara glad: Sk1. || 26f. L. 12:19: Sk1 och Sk2, struket U; 2 Cor. 9;7: sent tillägg av J. Sw.

6. *lætifico*: *lætificat* Sk1. || 11. artikeln **glafs**: sent tillägg av J. Sw. || 14. *sermonem*: *sermones* Sk1. || 18. *albico*: Sk1.

glattar, gletter, *polio, lævigo, lævo.*
glatthet, *lævitas, lævor.*
glefs, *latratus.*
glefsar, *latro, blatio, blatero.*
s. 253 **glemmar**, *rutilo, splendeo,* | *corusco, luceo, radio, mico,* Es. 22:6. Ez. 1:4,7,13. *v.* glimmar.
glens, åtlöije, *irrisio.*
glent, dörren står på glent, *ostium semihiulcum, janua semiaperta.*
glepper fram, *effutio, profundo temere, garrio, deblatero,* gl. K. ordn. *p.* 6.a.
gles, *rarus, infreqvens.* blifwer gles, *raresco, rarefio.* giör gles, *rarefacio.*
gleshet, *raritas, infreqventia.*
glest, *rare, raro.*
glim, glitter, *nitor, splendor.*
glimmande, glittrande, *radians, coruscans, rutilans, nitens, rutilus,* Job. 41:9. Nah. 3:3.
glimmar, glittrar, *v.* glemmar, Job. 39:28. Ps. 68:14. *præt.* glimmade, Job. 39:26. 1 M. 6:39.
glindrar, *glisco, emico, emineo,* Psb. 252:7.
glirar med ögonen, *oculis conniveo.*
glirögd, *pætus, oculis connivens, pætulus.*
glis, *v.* gles.
glis, åtlöije, *risus, irrisio, irrisus, lidibrium.*
gliser åt, *rideo, irrideo, derideo.*
glittrar, *v.* glimmar, Ps. 68:14.
glob, *globus, orbis.*
glop, *nugator, nugiger, scurra.*
glopp, *imber nivosus.*
gloppar, *nix aqvosa cadit.*
glosa, *vox, dictio, item convitium, probrum, scomma.*
glosering, vttydning, *glossa,* Förrsp. Jer.
glosögd, *cui oculi glaucomate suffusi, glaucus.*
glugg, *vaporarium, æstuarium, foramen.*
gluggar, *furtim perspicio, introspicio,* C. 2:9. *v.* tittar.
glunkas, *v.* grunkas.
glunt, *puerulus.*
glup, glupsk, *vorax, gulosus,* glupande, Ps. 22:14. Ez. 22:27. M. 7:15.
glåmot, *subobscurus.*
gläde, *gaudium, lætitia, hilaritas. foem.* Joh. 17:13. Phil. 2:2. 1 Joh. 1:4. glädi, Joël. 1:16. L. 2:10. *nunc* glädie. jag prisade glädena, Pr. 8:15. L. 15:10.
gläder, *gaudio, perfundo, hilaro, exhilaro, lætifico,* Ps. 90:15. *præt.* gladde, Ps. 94:19. glädias, M. 5:12. | i gladdens, Joh. 14:28. s. 254
gläder mig, gläds, glädes, *gaudeo, lætor, lætus, hilaris sum,* Ps. 65:14. 122:1. folcket glädes, O. 29:2. the gladdes, L. 22:5. glädias Herranom, *exultemus Domino,* Ps. 95:1.
glädedag, *dies lætitiæ,* T. 13:10.
glädehus, *domus lætitiæ,* Es. 32:13.
glädeliud, *sonus lætitiæ,* Psb. 412:22.

8. **glens**: **glentz** St. || 17. **glim**: **glimm** Sk1. || 18. glittrande: Sk1. || 19. *rutilus*: Sk1. || 23. *emineo*: Sk1; Psb. 252:7: Sk2. || 27. artikeln **glis**, åtlöje: Sk1. || 28. *derideo*: Sk1.

6. **glosering**: **gloßering** St. || 7. *suffisi* rättat (?) efter Sk1, U *suffici*. || 15. Ez. 22:27 rättat efter Sk1. || 24. gläds: glädz Sk1, Sk2 och St.

glädenamn, *nomen lætitiæ,* J. 33:9.
glädeoffer, *sacrificium lætitiæ,* Ps. 54:8.
glädeolja, *oleum lætitiæ,* Es. 61:3.
gläderop, *tripudium, jubilum,* Esr. 13:13. Ez. 23:42.
glädesong, *v.* gläderop, J. 25:10.
glädestad, *urbs lætitiæ,* Es. 23:7.
glädsam, *lætabilis, lætus, hilaris, hilarus, gaudio plenus, ovans.* glädsam röst, *vox hilaris,* Ps. 47:2. glädsamt rike, Förrsp. Zeph. glädsam åhrshögtid, *solennitas gaudii plena,* Zach. 8:9.
glädskap, *lætitia, hilaritas,* Ps. 100:2. J. 33:11.
glättig, *gaudio subsultans.*
glöd, *pruna, carbones ardentes,* O. 6:28. Joh. 21:9.
glödande, *candens, ardens, ignitus,* Ps. 21:10. Vp. 1:15. glödande kohl, *carbones igniti,* Job. 41:12. R. 12: 20. skott, *sagittæ,* Eph. 6:16. glödande pantzar, *loricæ igniæ,* Vp. 9:17. brand, *torris.*
glödbakad bröd, *placenta prunis cocta,* 1 K. 19:6.
glödgar, *act. candefacio, item calefacio, coqvo, percoqvo. passive exardesco, crudesco, recrudesco.*
glömer af, *obliviscor, dememini, memoriâ mihi elabitur, immemor sum.*
glömsk, glömsker, *obliviosus, immemor,* Jac. 1:25.
glömska, *oblivio, oblivium,* W. 16:11.
gnabb, *lis, liticula, litigium, altercatio, rixa, simultas.*
gnabbas, *rixor, altercor, litigo, contendo.*
gnagande, *rosio.*
gnager, *rodo, arrodo,* Job. 27:7. Ps. 49:15. Psb. 58:8. vpgnager, N. 22:4.
gnager af, *erodo, derodo, prærodo, abrodo.*
gnager igenom, *corrodo, perrodo.*
| **gneggiande**, *hinnitus,* Job. 39:22. s. 255
gneggiar, *hinnio, adhinnio,* Job. 39:22. S. 33:6. <*rudere.*>
gnell, *stridor.*
gneller, *strideo, item ejulo, pipio, pipilo.*
gneßar, rider på, *tero, attero, contero, polio, lævigo.*
gnet, *lens, dis.*
gnetig, *lendibus plenus, item morosus, difficilis, deparcus.*
gnislan, *stridor, strepitus, crepitus,* M. 22:13.
gnislande, *idem,* Am. 2:13.
gnislar, *strideo, strido, strepo, crepo, crepito, frendeo, frendo,* Am. 2:13. Marc. 9:18. gnißlar, Thr. 2:16. gnitzlar, S. 30:10.
gnista, *scintilla,* Es. 1:31. W. 2:2. S. 28:14. gnißta, Job. 18:5. *obliqv.* gnisto, vtsleckia ens gnisto, 2 S. 14:7. S. 28:14. *plur.* gnistor, W. 11:19.
gnistrar, *scintillo, scintillas spargo, rutilo.*

21. glödande: Sk1; *igniæ*: Sk1. || 23. **glödbakad**: **glödbakadt** St; *prunis cocta*: *prunarum* Sk1.
13. *rudere*: hand 4? || 16. rider: gnider Sk1. || 24. *strido*: Sk1. || 28f. vtsleckia ens gnisto: Sk1.

gnolar, *dissimulanter cano, succino.*
gnuggar, *contero, distero, pertero, confringo, præt.* gnuggade, L. 6:1.
gnuggar sönder, *comminuo.*
5 **gnuggar vr**, *extero.*
gny, *strepitus, murmur, turba, fremitus, stridor, masc.* 2 K. 7:6. Es. 13:4. 42:13. J. 8:16. 46:22. 47:3. Ez. 1:24. 37:7. 1 M. 6:41
gnyr, *murmuro, strepo, fremo,* Mich. 2:12.
10 **god**, *bonus, probus, integer, sincerus,* O. 3:2. M. 19:17. *neut.* gott, G. 1:4,10,12. 2:9. O. 11:17,27. Es. 35:4. 44:21. Ez. 33:14,16,19. L. 8:15. *neut.* gott, Ps. 36:4. 37:3. 38:21. 53:2,4. *v.* Schibb. C. 1:§:39. goder, *acc.* go-
15 dan, O. 17:15. Marc. 10:18. L. 18:19. i godom ålder, *in senectute bona,* Dom. 8. 32. *pl. masc.* gode, Mich. 7:2. M. 19:16. *foem.* goda. är god före, går god före, *spondeo, præsto,* G. 43:9. 44:32. holler gott, *approbo,*
20 *probo, comprobo, ratum habeo.* se enom til godo, *consulo alicui bene.* thet kommer tig til godo, *cedit tibi in bonum,* D. 30:9.
s. 256 han skal frögda sig öfwer tig. | tig til godo, *ibid.* holla sig för god, gl. K. ordn. *p.* 91.a.
25 giöra enom något til godo, Ez. 36:11. giöra sig til godo, A. 27:3. holler, tager til godo, *æqvi, boniqve consulo,* Pr. 7:14. gode dagar, Pr. 7:14. så gott som, *prope, propemodum, fere.*
30 **godhet**, *bonitas, probitas, integritas,* Ps. 36:6. 118:1.*ss.* 136:1 *ss.* O. 16:16.
godhiertig, *benignus,* Eph. 4:32.
godråd, *crustulum.*
godtyckia, *arbitrium, arbitratus, lubido, placitum, voluntas. obliq.* godtyckio, Col. 2:18. 1 Tim. 5:21.
godwilje, *benevolentia, benignitas, humanitas, propensio. obliqv.* godwilja, L. 12:32. 2 Cor. 9:2.
godwiljog, *benignus, facilis, humanus,* W. 7:22.
godwiljoghet, *v.* godwilje, 2 Cor. 8:6.
godwiljogt, *benevole, benigne, humaniter, humane, promte, sponte, ultro, propense.*
gods, *prædium, bona, fundus,* G. 25:8. Ps. 16:5. O. 11:4. litet gods, *prædiolum.* kiöpmans gods, *merces plur.*
gol, *luteus, flavus,* Esth. 1:6. *vel* gohl, Am. 9:17. Vp. 9:17. golt, Ex. 25:4. Lev. 13:32. J. 10:9. *v. Gramm.* C. 1:§:12.
golachtig, *luteolus,* Lev. 13:30.
golff, *pavimentum, solum,* N. 5:17. 1 K. 6:15. Ez. 42:3. ladugolff, *receptaculum frugum in horreo.*
golhårig, *flavicomus, flavæ comæ.*
golnar, *flaveo, flavesco.*
golsot, golsiuka, *icterus, aurigo, flava bilis.*
gom, *palatum,* Ps. 137:6. Ez. 3:26. Psb. 22:16. 39:6.

11. *neut.*: Sk1. || 13. *neut.* gott: Sk1. || 17. M. 19:16: Sk1. || 20. se: ser Sk1 och St. || 24. holla sig för god, gl. K. ordn. *p.* 91.a: Sk1.

10f. W. 7:22 rättat efter Sk1. || 15f. **gods**: **godz** (2 ggr) Sk1 och Sk2. || 17. gods: godz Sk1, Sk2 och St. || 27. golsiuka: Sk1.

gor, *virus, pus, sanies.* goret, *fimus, excrementum,* Ex. 29:14. N. 19:5.
gorstungen, *vulneratus, ut sanies profluet.*
gortiuf, *abactor, fur jumenti.*
goßachtig, *puerilis.*
goße, *puer, puellus.*
s. 257 | **gott**, *bonum, vide* god, G. 1:4. O. 11:17. Mat. 17:4.
graf, grop, *fossa, fovea.*
graf, *sepulcrum, conditorium, conditivum, bustum, mausoleum,* N. 19:18. D. 34:6. Ps. 94:13. Es. 22:16. *plur. nom.* grafwer, Ex. 14:11. Ez. 32:23. *accus.* grafwar, M. 23:14.
grafskrifft, *epitaphium, nænia, epicedium, lessus funebris.*
grafsten, *cippus, lapis sepulcralis, saxum sepulcrale.*
grafstickel, *scalprum, cælum,* Ex. 32:4.
grafwer, *fodio, fodico,* Pr. 10:8.
grafwer igenom, *perfodio.*
grafwer in, *infodio, insculpo, imprimo.*
grafwer neder, *defodio.*
grafwer vp, vt, vtur, *effodio, exsculpo.*
grafwård, *tumulus sepulcralis, sepulcrum,* G. 35:20.
gramsar, *rapio, arripio, diripio.*
gramse, gram, *infestus, inimicus,* G. 50:15. Am. 5:10,21. 1 M. 9:69. Psb. 56:3.
gran, *pinus,* grän, Es. 41:19. granträ, 2 S. 6:5. granris.
granat, *telum missile, <falarica.>*
granat, ädelsten, *granatum.*
granatträ, *malus punica, granatum, aurantia,* 1 S. 14:2.
granatäple, *malogranatum,* N. 13:24. 20:5.
grand, *festuca, stipula, pulvis, pulvisculus,* Es. 40:15. M. 7:3.*ss.* L. 6:41.*s.*
granfaren, granlaga, granreknad, *plus nimio accuratus, scrupolose diligens, attentus ad rem.*
granhustru, *vicina,* Ruth. 3:17. 2 K. 4:3.
grankott, *strobilus, conus pini.*
grann, fin, *tenuis, subtilis, levis.* gifwer granna acht, *curate attendo,* Ps. 48:14.
grann, wel klädd, *bene cultus, splendidus, nitidus.* granlåt.
granne, *vicinus, confinis, accola,* O. 27:10. Mich. 1:11. S. 41:22. *obliqv.* granna, Ex. 12:4. *plur.* grannar, Jer. 12:14. L. 1:58. 15:6.
granneliga, *diligenter, studiose,* | *accurate,* Jos. 22:5. Ez. 44: 5. M. 2:7.*s.* L. 15:8. A. 16:23. s. 258
grannelig acht, *observatio diligens,* Es. 21:7.
granngierning, *foemina splendide culta.*
grannhyjad, *tener, mollioris cuticulæ.*
grannlåt, *cultus, mundus, vestium pompa, splendor.*
grannqwinna, *vicina,* L. 15:9. *obliqv.* no, Ex. 3:22.
grannskap, *vicinia, vicinitas, vicinium, confinium.*
granskog, *pinetum.*

8. *vide* god: Sk1. || 31. granris: sent tillägg av J. Sw. || 32. 1. *falarica*: hand 4?
4. *malogranatum*: *id.* Sk1. || 15. granlåt: sent tillägg av J. Sw.

gransynt, *perspicax, oculorum acumine pollens.*
gransämja, gl. Sir. 25:2.
grant, *studiose, diligenter.* grant rekna, Psb. 99:1. frågade grant, G. 43:7. grant vt, Ps. 7:16. alt grant, *plane omnino,* 2 K. 11:18. grant merkia vppå, achta på, Ez. 44:5. Psb. 117:4.
grantyckt, *nimium sensi<bilis>, facilis animo moveri, suspicax.*
graßerar, *grassor, sævio.*
greddar, *coqvo, percoqvo.*
gredde, *flos lactis.*
greder vt, *explico, expedio.*
grefskap, *comitatus.*
grefwe, *comes. v.* Speg. *Glossar.* komma i grefwens tid.
grefwinna, *comes, cometissa.*
grek, *græcus, græcanicus,* G. 3:28. 1 M. 8:9.
Grekeland, *Græcia,* Dan. 11:2. Zach. 9:13. greken, A. 20:2.
grekesk, *græcus,* Marc. 7:6.
gremmelse, *dolor, moeror, luctus, inqvies, metus, angor, horror,* O. 10:1. 17:25.
gremmer mig, *metuo, moereo, doleo, extimesco, cohorresco, angor, adhorresco,* Es. 3:26.
gren, *ramus,* Job. 15:32. Joh. 15:2.*ss. plur. nom.* grener, H. 14:7. *acc. plur.* grenar, G. 40:10. Job. 15:30. H. 14:7. *defin.* grenarna, Job. 15:5. liten gren, *ramulus, ramusculus.*
grend, *vicus, platea,* J. 9:21. L. 14:21.
grenig, *ramosus, ramulosus.*
grensa, *limes, terminus, finis,* O. 15:25. Ez. 47:15.*ss.* Am. 6:2. *obliq.* grenso, Ez. 48:4.*ss. defin.* grensan, Ez. 47:20.*ss. acc.* | grensona, Ex. 16:35. *plur.* grensor, Marc. 7:31. Joh. 19:20. wid grenson, *finitimus, confinis, conterminus.* s. 259
grenser, *confinis sum, finitimus, vicinus sum, communes limites habeo,* Ez. 47:16. Zach. 9:2.
grensestad, *civitas finitima,* Jos. 16:9. C. 17.
grep, dyngegrep, *furca fimaria.*
grep, stempling, *molitio, molimen, molimentum, machinatus,* Förrsp. Vp.
grepe, handtag, *ansa.*
griffel, *stilus.*
grifft, *sepulcrum, bustum, tumulus* 2 S. 19:37. L. 8:27. *plur.* griffter, G. 23:6. J. 5:16. W. 19:3. gryffter, M. 23:29.
grifftarf, *sepulcrum hæreditarium,* G. 23:9. 50:13.
grillar, *inqvietor, turbor, tricis me involvo, implico.*
griller, *inqvies, turba, trica.*
grima, *capistrum, camus, frenum.*

7. achta på: Sk1. || 9. (*sensi*)*bilis*: hand 2?; *sensibilis*: *sensilis* Sk1. || 12. **greddar**: **gräddar** St. || 13. **gredde**: **grädda** Sk1, **grädde** St. || 16f. komma i grefwens tid: sent tillägg av J. Sw. || 20f. Zach. 9:13: Sk1. || 23f. *inqvies, metus*: Sk1.

3. L. 14:21: Sk2. || 11. **grenser**: **grenßar** Sk1. || 14. **grensestad**: **grenßestad** Sk1. || 21. *bustum* rättat efter Sk2, U *bustus*. || 24. *hæreditarium*: *hereditarium* Sk1.

grinar, *ringor, nasum corrugo.*
grinar åt en, *irrideo.*
grind, *janua clathrata, porta sepimenti.*
grip, *gryps, gryphus.*
gripelig, *sensilis, sensibilis, apertus, liqvidus, probabilis, qvi deprehendi potest.*
griper, *capio, prehendo, comprehendo, corripio.* ann, *lacesso, aggredior,* 2 K. 10:14. L. 9:39. 1 Cor. 3:19. *præt.* grep, Jud. 16:11. med sin ögon gripen warda, när han ser på mig, *capitur laqveo oculorum suorum,* Jud. 9:13. the woro gripna, *captæ fuere,* G. 31:26. gripa en i orden, *capere in verbis,* Marc. 12:13.
gris, *porcus.*
grisar, *percellos parit, enititur.*
groblad, *plantago.*
groda, *rana, bufo.*
groderom, *ova ranarum.*
grof, tiock, ofatt, *crassus, rudis,* Psb. 68:5. grof, plump, *agrestis, rusticus, barbarus.* grof menniskia, S. 8:5. 20:21.
grofhet, *barbaries, rusticitas.*
s. 260 | **grofft**, *crasse, item rustice, barbare.*
grop, *fovea, fossa, scrobs,* Ex. 21:33. Ps. 7:16. O. 23:27. 25:27. Pr. 10:8. *plur.* gropar, G. 14:9. Lev. 14:37. O. 5:15.
gror, *pullulo, germino, cresco, succresco,* Psb. 19:14. 68:10.
groska, *viror graminis, recens gramen.*
groshandlare, *qvi majori mercaturæ genere, perqve summam negotiatur.*
grosmundig.
grufdreng, *operarius ad fodinam.*
grufft, *crypta, antrum, specus.*
grufwa, *fodina.*
grufwa i spiselen, *foculus.*
grufwar mig, *adhorresco, cohorresco, extimesco, metuo, prætimeo, pertimeo, angor, doleo, moereo,* N. 22:3. Job. 10:1. Es. 7:16.
grufwelig, *ferox, horrendus, immanis, truculentus, sævus, atrox, crudelis, feralis, torvus,* 2 S. 23:21. O. 17:11. J. 50:42. 1 P. 4:3. grufweligare, Es. 18: 2,7. grufweligast, Asar. v. 32. grufwelig hunger, *fames horrenda,* Thr. 5:10.
grufweliga, *immane, valde, item crudeliter, atrociter, torvum, truculenter, sæviter,* Ex. 9: 24. 2 Chr. 28:9. J. 14:17.
grufwelighet, *immanitas, sævitia,* 1 M. 1:29.
grufwelse, *stupor,* D. 28:37. Ps. 55:6. Es. 21:4. Ez. 11:21.
grumlar, *turbo, conturbo, turbidum facio, limum excito.*
grumlig, *turbidus, limosus, lutulentus, non illinis.*
grummel, *limus, turba.*
grund, haffzgrund, *brevia. pl.* A. 27:29.
grund, intet diup, *brevis, curtus, non profundus, non altus.*

5. *apertus*: Sk1. || 6. *probabilis*: Sk1. || 18. **groderom**: **groderomm** Sk1, **groderum** St. || 23. **grofft**: **groft** Sk1, Sk2 och St.

2. **grosmundig**: sent tillägg av J. Sw. (osäker läsning) || 4. **grufft**: **gruft** Sk2. || 6. **spiselen**: **spiseln** Sk1. || 10. *ferox*: *ferus* Sk1. || 16. *item*: Sk1. || 17. *torvum*: *torve* Sk2. || 21f. Es. 21:4: Sk2. || 28. haffzgrund: hafsgrund Sk1 och St, hafzgrund Sk2.

grund, *fundamentum, fundamen, basis,* Ebr. 11:10. *firmamentum, firmamen,* Jos. 6:26. Esr. 3:11. Ps. 11:9. O. 22:21. Eph. 1:4.
grundar, *fundo, fundamentum jacio, pono,* Job. 4:19. 38:4. Ps. 24:2. 119:15. Ebr. 1:10. O. 3:19. war grundad, *fundare,* Es. 44:28. *meditor.*
s. 261 | **grundar på**, *v.* begrundar.
grundelig, *solidus, firmus.*
grundeliga, *solide, firme, firmiter,* S. 14:23. grundeligare, *solidius,* A. 18:26.
grundfast, *firmissimus, qvi convelli neqvit, inconcussus.*
grundfeste, *fundamentum.*
grundlös, grundlös barmhertighet, gl. K. ordn. *p.* 65.b.
grundsoppa, Es. 28:16. Förrsp. Vpp.
grundspråk.
grundsten, *lapis fundaminis,* J. 51:26.
grundwal, *fundamentum, fundamen,* 1 K. 5:17. 2 Chr. 23:5. Esr. 3:10,12. Ps. 82:5. L. 6:48.*s.* A. 16:26.
grunk, *rumor, rumusculus.*
grunkas, *rumor est, fertur, incerta fama spargitur.*
grus, *rudera, pl. sabulum,* Job. 4:21. Neh. 4:10. fyller med grus, *rudero, ruderibus complano.*
grusig, *ruderatus, rudere plenus.*
grym, *sævus, crudelis, ferus, ferox, trux, atrox, immanis, inhumanus, dirus, feralis, truculentus,* O. 22:24. 27:4. S. 4:34. *defin. accus.* grymman, J. 32:31. *plur.* grymme, S. 10:21.
grymhet, *crudelitas, sævitia, immanitas, atrocitas, feritas,* G. 49:7. O. 28:16. Eph. 4:31.
grymmeliga, *atrociter, truculenter, crudeliter, sæviter, torvum,* Ps. 74:1.
grymtar, *grunnio.*
gryn, *lens, tis*, 2 S. 17:19. O. 27:22.
gryning, *diluculum, primum mane, aurora, ortus diei,* M. 28:1.
gryntar, *v.* grymtar.
gryr, *dies oritur, nox fugit, Lucifer exoritur.*
gryta, *olla,* Lev. 6:28. Ez. 11:11. 24:6. *v. qvæ ad hunc Ezech. locum attuli in otiis sabb.* 1,7,19. vnder grytonne, Pr. 7:6. döden i grytone, 2 K. 4:40,41. *obl.* gryto, 2 K. 4:38. J. 1:13. Ez. 24:3. krafsa vnder stengryto.
grytring, *uncus, qvo olla tollitur, circus, cui olla imponitur.*
grå, *canus, incanus,* O. 16:31. warda grå, *canescere,* Ps. 71:18.
gråachtig, gråskymlott, *canescens, colore cineraceo.*
gråbo, *artemisia.*

3. Ps. 11:9: sent tillägg av J. Sw. || 6. grundad: grundat Sk1. || 7. *meditor*: sent tillägg av J. Sw || 11. *solidius* rättat efter Sk1 och Sk2, U *solidus.* || 17. Es. 28:16: Sk1. || 18. **grundspråk**: sent tillägg av J. Sw. || 23. **grunk**: **grunck** St. || 26. *pl.*: Sk1.

2. *atrox*: Sk1. || 21. grytone: grytonne St. || 22. krafsa vnder stengryto: sent tillägg av J. Sw. || 23. *olla tollitur*: *ollæ tolluntur* Sk1. || 24. *olla imponitur*: *ollæ imponuntur* Sk1. || 27. gråskymlott: gråskymlot Sk1.

grå hår, *cani, canities,* G. 42:38. 44:29. O.
s. 262 16:31. 20:29. H. 7:9. grått | hofwud, Lev. 19:32.
gråhårog, *canus, incanus, canitie venerandus,* W. 2:10. S. 25:6. Psb. 20:6. gråhårot, D. 32:25. Job. 15:10. 41:23.
grånar, *canesco, incanesco,* Psb. 27:4.
gråt, *fletus, ejulatus, lacrymæ, ploratus, comploratio, lamentatio,* M. 8:18. 22:13. gråtande, *lamentatio,* Joël. 2:12. barnagråt, *vagitus, ejulatus.*
gråtelig, *flebilis, flendus, lacrymosus, lamentabilis.*
gråteliga, *lacrÿmose, flebiliter.*
gråter, *fleo, ploro, lacrÿmo, lacrÿmor, comploro,* M. 8:18. gråta en, Vp. 18:9. *præt.* gret, G. 45:14.*s.* Luc. 19:41. Joh. 11:35. the greto, B. 1:5. 1 M. 7:36. gråta sig ögonen vt, *consumere per lacrÿmas oculos,* Thr. 2:11.
gråterska, *lamentatrix,* J. 9:17.
gråtodag, *dies luctus,* D. 34:8. T. 2:6.
gråto-ek, *qvercus fletus,* G. 35:8.
gråtoröst, *vox flebilis, comploratus,* Es. 65:19.
gråtogt barn, gl. K. ordn. *p.* 8.b.1.
gråtrop, *clamor flebilis,* Esr. 3:13.
grått, *canum, incanum.*
gräfning, *fossio, fossura.*
gräfswin, gräfling, *melis, taxus, hystrix.*
gräfware, *fossor.*
gräfwer, *fodio,* O. 16:27. *v.* grafwer.
grämelse, Pr. 1:18. 2:23. *v.* gremmelse.
grämmer mig, J. 22:10. Psb. 53:3. *v.* gremmer.
drager **gränja**.
gränjar, *ringo, rictum diduco.*
gräs, *gramen, herba,* G. 1:11. Ps. 90:5. 103:15. Joh. 6:10. 1 P. 1:24. Jac. 1:10. Psb. 312:7.
gräselig, *v.* grufwelig, Job. 3:5. W. 12:9. 17:5. M. 8: 28. Ebr. 10:31. Psb. 149:5.
gräsgrön, *herbeus, colore herbaceo.*
gräshage, *pascuum.*
gräshoppa, *cicada, locusta,* Pr. 12:5. Joël. 1:4. *plur.* gräshoppor, Ex. 10:4. N. 13:34. O. 30:27. Vp. 9:7.
gräsig, gräsfull, *herbidus, herbosus, gramineus, graminosus.*
gräsmatk, *campe, bruchus, eruca,* Ps. 78:46. Joël. 1:4. 2:25.
gräsmätt, *gramine suffertus,* | *oppletus.* s. 263
grödande, *viridans, virens,* Ex. 10:5.
gröde, *viriditas. obliq.* gröda, Ex. 9:25. 10:12,15. Am. 7:2. Psb. 97:2.
grön, *viridis,* Ex. 20:15. Ps. 23:2. W. 19:7. S. 14:19. 40:22. gröna örter, *herbæ virentes,* G. 1:30. giöra sig grön.
grönachtig, grönlett, *subviridis, virens.*
grönska, *viriditas.*
grönskas, *vireo, viresco,* N. 17:5,8. Ps.

10. *lamentatio*: Sk1. || 12f. *lamentabilis*: *lacrimabilis* Sk1. || 16. gråta en: Sk1. || 25. 1: Sk1. || 27. *canum, incanum* rättat efter Sk2, U *cannum, incannum*. || 29. *hystrix*: *histrix* St.

3. **grämmer**: **grämer** Sk1. || 5. drager **gränja**: sent tillägg av J. Sw. || 6. *diduco*: *deduco* Sk2. || 19. *eruca*: Sk1. || 27. giöra sig grön: sent tillägg av J. Sw.

92:8:13. Ez. 7:10. sådan råd grönskas, H. 10:4.
gröpe, *frumentum contusum.*
gröpel, *v.* grop,
5 **gröper**, *v.* grafwer. gröper säd, *frumentum mola comminuo.*
gröplig, *scrobibus freqvens.*
gröpsyl, *homo nauci.*
gröt, *puls.*
10 **grötmätt**, grötbelg, grötmechtig, *pultiphagus.*
grötwrå, liggia i grötwrå, i barnseng.
gubbachtig, *senilis.*
gubbe, *vir, senex.*
15 **gucku**, *coccyx, cuculus.*
Gud, *Deus, Numen,* G. 1:1. Ex. 3:6. 1 K. 11:33. O. 14:31. *sine* h. *v.* Schibb. C. 1:§:26. *gen.* guds, 1 Cor. 3:9.*s. dat.* gudi, Jos. 7:19. 2 Cor. 9:15. *plur.* gudar, Dom. 10:6. J.
20 10:11. *def.* gudarna, Ex. 22:9. guds man, *vir Dei,* 1 S. 9:6.*s.* 2 K. 1:9.*ss.* 2 Chr. 8:14. Ps. 90:1. J. 35:4. guds menniskia, 2 P. 1:21. gifwe gud, *utinam.* gudi nog, *satisf* [...]
gudachtig, *pius, sanctus, religiosus,* S.
25 23:16. 2 P. 2:9.
gudachtighet, *pietas, sanctitas, religiositas,* 2 Pet. 3:11. 1 Tim. 3:16. gudachtighet är nyttig til all ting, *etc.* 1 T. 4:8. 6:3,8. *vid.* Scriv. *Thes.* 3:3. *tot. et* §:43. Spen. *in* Joh. Arnd. C. 1. *Conc.* 41. Gerb. Unerk. Sünde, C. 2. *Part.* 1. C. 21. Maij *oecon. Temp.* 1:15. *p.* 409. Dieter. *Illust.* N. T. *voce* ευσεβεια, *p.* 343.*s.* guda oß, *deus nos* [...]
gudachtigt, *pie, sancte, religiose.*
gudason, *filius dei,* Dan. 3:25.
guddom, *divinitas, numen.* B. 6:50. A. 17:29. R. 1:20. Col. 2:9.
guddomelig, *divinus, divus.*
gudelig, *pius, religiosus, sanctus, divinus,* A. 10:32. 1 T. 6:6. gudeligit lefwerne, *vita pia, sancta,* G. 6:9.
gudeliga, *pie, religiose, sancte,* 2 T. 3:12. Tit. 2:12.
gudelighet, *pietas, devotio,* H. 7:6.*s.*
| **gudfader**, fadder, *pater lustricus, sponsor fidei.* gudmoder, *mater lustrica, testis baptismatis,* gl. K. ordn. *p.* 15.b. *v.* Speg. *Gloss.* s. 264
gudfruchtig, *pius*, Joh. 9:31.
gudinna, *dea, diva,* 2 M. 1:14. A. 19:27,35. Psb. 304:8.
gudlös, *atheus, epicuræus, summe impius.*
gudlöshet, *extrema impietas, atheismus.*
gudsdyrckan, *cultus divinus,* A. 17:23.
gudskista, *gazophylacium templi*, 2 M. 3:6,24. guds skattkammar, 2 M:3:40.

8. artikeln **gröpsyl**: sent tillägg av J. Sw. || 10. **grötmätt**: **grötmät** Sk2. || 10f. *pultiphagus* rättat efter Sk1, U *pultifagus*. || 12. artikeln **grötvrå**: sent tillägg av J. Sw. || 13. **gubbachtig**: **gubachtig** Sk1. || 18 och 20. guds: gudz Sk1, Sk2 och St. || 19. Dom. 10:6: Sk1. || 22. guds: gudz Sk2. || 23. gifwe gud, *utinam* och gudi nog, *satisf* (ordet ej utskrivet): sena tillägg av J. Sw. || 27. 2 Pet. 3:11: St; 1 Tim. 3:16 rättat efter Sk1. || 28. (1 T.) 6:3,8: Sk1.

5. 343: 349 St; guda oß, *deus nos* (ett ord saknas): sent tillägg av J. Sw. || 26–28. **guds**(-) och guds(-): **gudz**(-) och gudz(-) Sk1, Sk2 och St. || 28. skattkammar: skattkammaren Sk1.

gudzman, *vir divinus,* 1 S. 9:6. 2 R. 1:9.ss. Ps. 90:1. 2 P. 1:21.
gudstienst, *cultus divinus, religio, sacra, plur.* 2 S. 15:8. J. 19:7. Dan. 6:5. H. 9:1. Jac. 1:26.*s.* giöra gudstienst, *perficere ministerium sacrum,* Ebr. 9:9. vtretta gudstienst, v. 6. skiöta gudstienst, *administrare sacra,* Ebr. 10:11.
gugglar, *bilbio.*
gul, v. gol.
guld, aurum, G. 2:11. Ex. 26:29. Job. 22:24.*s.* Ez. 7:19. W. 3:6. ifrå nordan kommer guld, Job. 37:22. *v.* Tirin. *in h. l. vel* gull, Ex. 25:3. J. 10:9. 1 T. 2:9. 1 P. 3:3. gl. O. 8:19. gulle like, *similes auro,* Vp. 9:7.
guldgud, *deus aureus,* B. 6:4,11.
guldkella, *fons aureus.* guldkellan vtlöper, Pr. 12:6. *v. Reg. Juvent.* W. 10:§:7.
guldklimp, *massa aurea,* Job. 31:24.
guldsmed, *aurifaber, aurifex, aurarius,* J. 10:9. Mal. 3:2. W. 15:9. gulsmed, Dom. 17:4. A. 19:24.
guldwigt, *statera aurificis, lanx auraria,* S. 21:27. gullwigt, S. 28:29.
gullfergad, *auricolor, colore aureo rutilus, rutilans.*
gullgrufwa, *aurifodina, auraria, arrugia.* gullåder i grufwonne, *segullum, vena aureola.*
gullkar, *vas aureum,* 2 Chr. 9:24.
gullkrona, *corona aurea,* Vp. 14:14.
gullring, *annulus aureus,* C. 5:14. Jac. 2:2.
gullskatt, *thesaurus aureus,* S. 41:15.
gullsmed, *aurifaber,* A. 19:24. *v.* guldsmed.
|**gullsmidd**, gullgalonerad, *auratus, auro tectus, obductus, coruscus.* s. 265
gullstickad, *auro pictus,* Psb. 55:7.
gumma, *mulier senior, matrona, anus, vetula, v.* Stiernh. *Glossar.* p. 77.
gummar, gumse, *aries, vervex, pecus mascula,* Ex. 12:5. Lev. 3:6. *defin.* gumrar, G. 31:10. gymmer, *pecus foem. v.* gymmer.
gump, *cauda*, *posteriora*, *clunes.*
gumse, *aries.*
gunga, *oscillæ, pensiles gestationes.*
gungande, *oscillatio.*
gungar, *oscillo, ultro citroqve jactor, fluctuo.*
gunst, *favor, benignitas, benevolentia, gratia, propensio,* D. 7:2.
gunsteliga, *benigne, benevole, propense,* 2 M. 9:21,27.
gunstig, *favens, benignus, pronus, favorabilis, propensus, propitius,* G. 39:21. Ex. 33:19. Jud. 3:6. gunstige gud, Ps. 59:18.
guppar, *jactor ultro citroqve, fluctuo.*
gurglande, *gargarisatio.*
gurglar, *gargariso.*
gurka, *cucumis.*

1. artikeln **gudzman**: Sk1. || 3–6. **guds**(-) och guds(-): **gudz**(-) och gudz(-) Sk1, Sk2 och St. || 13. *vel*: Sk1. || 15. *similes auro*: Sk1. || 27f. *arrugia*: Sk1.
4. A. 19:24: Sk1. || 23. *benevole* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *benevolo.*

guten, *fusus.*
gycklar, *gesticulor, histrionem ago.*
gycklare, *gesticulator, præstigiator, histrio.*
gyckleri, gyckelspel, *gestus histrionici.*
5 **gyllen**, *numus aureus.*
gyllenne, *aureus, ex auro, aureolus,* Ps. 49:44. Ebr. 9:5. gyllenne fat, *vas aureum*, 2 T. 2:20. gyllenne tyg, *vasa aurea,* Esr. 1:6. gyllenne clenodium, Ps. 16:1. gyllenne ros,
10 Mich. 4:8. gyldenne, G. 24:22. Jos. 7:21.
gyllendok, gyllenduk, *vestis attalica, tela aureis filis intertexta.*
gylte, *sus, masc.* gylta, *scrofa, sus, sucula.*
gymmer, tacka, *ovis, ovicula,* Lev. 3:6. 4:32.
15 **gynnar**, *faveo, bene consulo, propensus sum, promoveo, foveo.*
gynnare, *fautor, favitor, favens, commodans, promotor.*
s. 266 | **gynnerska**, *fautrix.*
20 **gyps**, gypswerck, *gypsum.* af gyps, *gypsatus.*
gåfwa, *munus, donum,* N. 7:12.*ss.* O. 17:8. R. 5:15.*s. pl.* gåfwor, G. 4:3. *defin.* gåfworna, 1 Cor. 12:5. nyåhrsgåfwa, *strena.* mor-
25 gongåfwa, *donum novi thalami, munus connubii.* liten gåfwa, *munusculum.* hedersgåfwa, *honorarium.* igengåfwa, *munus vicissim redditum.* gåfwa åt gester, *xenium.*
30 **gång**, *gressus, incessus, ingressus, itus, itio,* Ps. 85:14. O. 30:29. A. 3:12. *pl.* gånger, O. 2:18. 20:24. Ez. 41:16.
gång, *vice.* en gång, *semel, simplici vice, Horat.* Ebr. 9:27. i twå gångor, *bis.* i tre gångor, *ter,* Dom. 16:15. 20:31. 1 K. 17:21. Job. 19:3. andra gången, *iterum, secundum.* tredie gången, *etc. tertium.* en gång söm, *clavorum qvantum semel sat est ad soleas eqvi.*
gångbar, *usitatus.*
gångare, *gradarius, eqvus tolutarius, asturco.*
gångdag, *ambarvalia christiana, dies processionum.* Mareschalli *observ. p.* 525. *v.* Wormii *Fast. Danic.* C. 3. *p.* 170. gl. K. ordn. *p.* 47.a.
gångspore, *calcar.*
gångwäg, gångstig, *semita, trames.*
går, i går, *heri, hesternus dies,* 1 S. 20:27. Ps. 90:4. i går och i förgår, *heri et nudius tertius,* G. 3:2. Ex. 4:10. gårdag, *idem.*
går, *eo, gradior, incedo, ambulo, ito,* O. 16:9. Pr. 1:5.*s.* Jac. 1:11. wi gåm, Marc. 10:33. L. 18:31. *imp.* gack, Ex. 2:8. 7:15. D. 5:27. M. 8:9. *inf.* gå, Vp. 15:8. hafwa gådt, *Wank.* D. 29:25. gående, G. 4:14. gångande, H. 5:1.
går af.
går bortt, *abeo, vado, discedo, secedo,* Joh. 16:7.
går enom effter, *seqvor, insidior alicui,*

10. gyldenne: gyllene St. || 17f. *commodans*: *commendans* Sk1. || 18. *promotor*: Sk2. || 26. liten gåfwa, *munusculum*: Sk1.

4f. gångor: gånger Sk2 (2ggr). || 9. *eqvi*: *eqvorum* Sk1. || 19. i går rättat efter Sk1, Sk2 och St, U igår. || 21. gårdag, *idem*: sent tillägg av J. Sw. || 30. **enom**: Sk1; **effter**: **efter** Sk2; *alicui*: Sk1.

1 S. 22:8,13. Ps. 62:4. W. 10:12. A. 7:19.
går emellan, *intermeo, intercedo.*
går emot, *occurro, obvenio, contravenio.*
går fort, *pergo, festino, gressum accelero.*
går fram, *procedo, progredior, prodeo.*
s. 267 **går förbi**, om, vtöfwer, *prætereo,* | *prætergredior.*
går före, förvt, *præeo, præcedo, antecedo, anteeo, prægredior.*
går hit och thit, *erro, pererro, vagor, oberro, obambulo.*
går igen, effter döden, *umbra ejus redit, manes ejus oberrant.*
går illa, går enom illa, wel, S. 11:28. 12:8.*s.*
går in, *ingredior, introeo, ineo, intro, introgredior.*
går löst vppå, *invado, ingredior.*
går om, omkring, *circumeo, circueo, circumvado.*
går om bröd, *medico,* Tim. 1:11,19.
går om med list, *circumvenio, fraudibus circumduco,* Ps. 38:13.
går neder, *descendo, decedo, item occidit.*
går sönder, *frangor, diffringor.*
går til, *adeo, aggredior, accedo, adorior, item succedit, utcunqve procedit.*
går tilbaka, *regredior, redeo, recedo, retroëo, revertor, retrogradior, retrocedo.*
går tilhopa, tilsamman, *congredior, coëo.*
går vndan, en, *subdole privo, adimo, machinationibus occupo, prævenio.*
går vnder, *subeo, succumbo, submitto me, item pereo, intereo.*
går vp, *ascendo, orior, exorior, enascor.*
går vppå, *pergo ire*, Dom. 19:13.
går vppå, *affligor, premor,* när menniskiomen gick något vppå, G. 41:54. W. 14:2.
går vtaf, gå enom lett af, 2 M. 7:19.
går vt med en ting, *perficio, conficio, absolvo, suffero, sustineo.* går vt och in, *defungor officio,* Jos. 14:11. S. 18:5.
går wall, *pasco, pastum duco.*
går willo, *erro,* Jer. 50:6.
går wäg, sin wäg, *abeo,* J. 28:11.
går wel, går enom wel, Pr. 8:12.*s.* J. 29:7. S. 12:8. wel af, J. 22:16.
går öfwer, *transeo, transgredior, supero, item antecedo, præcedo, antecello.*
går enom tilhanda, Es. 11:14.
går effter ens lif, *vitæ insidior,* Ex. 4:19.
gård, *villa, prædium, item area, item maceries, seps, sepes,* N. 22:24.*s.* 2 Chr. 4:9. Pr. 10:8. Es. 5:5. H. 2:6. *pl.* gårdar, L. 14:23. Jud. 2:7.
gårdbonde, *accola, ejusdem villæ incola, villicus.*
gårdsfogde, *villicus,* L. 16:2. *obliq.* | gårdsfogda, L. 16:1. s. 268

12. effter: efter Sk2. || 14. går enom illa: Sk1. || 20. artikeln **går om bröd**: Sk1 (*medico* fel för *mendico*).

6. *pergo*: *pergere* Sk1. || 14. artikeln **går willo**: St (även som sent tillägg av J. Sw.). || 21. **effter**: **efter** Sk2; *insidior*: *insidiare* Sk1. || 28. **gårdsfogde**: **gårdzfogde** Sk1, Sk2 och St. || 28f. gårdsfogda: gårdzfogda Sk1, Sk2 och St. || 29. L. 16:1: Sk1.

gårdsfögderi, *villicatio.*
gårdsfolck, *homines e familia, domo, domestici,* G. 50:4. Sus. v. 26.
gårdsrum, *area.*
gårdstompt, *fundus villæ, area villæ.*
gårkock, *macellarius, thermopola, popinæ magister, ganeo, popa.*
gårkiök, *macellum, popina, thermopolium, ganea, domus in qva venduntur edulia.*
gås, *anser,* liten gås, gäßling, *anserculus.* af gås, *anserinus.*
gåskar, *anser masc.* slå watn på gåsen, *frustra laborare*, *nihil efficere.*
gåta, *ænigma, fabula. obliq.* gåto, Dom. 14:12. Ez. 17:2. Hab. 2:6. *pl.* gåtor, Judic. 14:12. 2 Chr. 9:1. O. 1:6. W. 8:8.1 Cor. 10:1.
gäf och gengse, G. 23:16. *v.* gefwe.
gärd, *vectigal, tributum.* kronogärd, 1 M. 10:29.
gärdar, *sepio,* H. 2:6. *præt.* gärde, Marc. 12:11. *v.* gerdar.
gäfwar.
gäst, *hospes,* G. 23:4. Ps. 39:13. 119:19. L. 5:29. 1 Cor. 10:27. *pl.* gäster, O. 9:18. W. 19:13. L. 19:5. *v.* gest.
gästabod, *convivium,* G. 21:9. Dan. 5:1. T. 9:12. Marc. 12:39. *v. gestabod*.
gäster, *diversor,* L. 19:5,7. A. 10:6. gäst hafwer, W. 5:15.
gödd, göder, *etc. v.* giöd.
gök, *v.* giök.
göjemånad, *februarius.*
göklar, *v.* gyklar.
göl, *gurges, vorago, potius* giöl. *v. Gramm.* C. 1:§:14.
gömer, *abscondo, occulto,* G. 4:14. O. 2:11. *imp.* göm, O. 7:11. *v.* giöm.
gös, *gobius.*

1–5. **gårds**-: **gårdz**- Sk1, Sk2 och St. || 11. gås : gäß Sk1. || 12f. slå watn … *nihil efficere*: sent tillägg av J. Sw. || 17. **gengse**: **gängse** St. || 18. kronogärd: kronones gärd St.

1. **gärdar**: **gärder** Sk1. || 2. gerdar: gerder Sk1, St. || 3. **gäfwar**: sent tillägg av J. Sw. || 4. (Ps.) 119:19 rättat efter Sk1. || 9. gäst: gest Sk1. || 10. W. 5:15: W. 5:14 Sk1 (båda fel?). || 11. **gödd**: Sk1. || 13. **göjemånad**: **göijemånad** St. || 14. *v.*: St; gyklar: gycklar St. || 18. giöm: giömer Sk1 och Sk2.

H

hack, *ictus, plaga.*
hacka, *furca, bidens, pastinum, rastellum. obliq.* hacko, 1 S. 13:20. Es. 7:25.
hackar, *pastino, sarrio, contero, attero, comminuo, in frusta concido.*
hackar, staplar, *hæsito, balbutio.*
hackebräde, *plectrum.*
hackelse, *mista culmo polenta, qvæ eqvis dari solet. <farrago.>*
hackkorf, *tomaculum, farcimen.*
hackmat, *fartura.*
hackning, *pastinatio, pastinatus, confectio.*
hackspik, *picus.*
s. 269 **haf**, *mare, pontus, æqvor, sa|lum, pelagus, oceanus,* G. 1:10. Ps. 8:9. hafsens 2 Cor. 11:25. wid hafwet, *marinus.* hafsens diup, Mich. 7:19.
hafre, *avena. obliq.* hafra, Es. 28:25. *Gramm.* C. 4:§:2.
hafsbotn, *profundum maris,* Es. 51:10.
hafsbredd, *litus.*
hafsfru, *siren, najas, Doris, nympha marina.*
hafshamn, *statio navium,* G. 49:13.
hafsorm, *serpens marinus,* Ez. 32:2.
hafsstrand, *litus maris,* Ebr. 11:12.
hafssund, *fretum.*
hafswrak, *egesta maris, purgamenta maris.*
hafsörn, *haliætus.*
hafwande, *gravida, prægnans, partu gravis, uterum gestans,* G. 30:38.*s.* 38:3.*s.* 2 S. 11:5. Ps. 7:15. J. 20:17. 1 Thes. 5:3. hafwande, *prægnans.* går hafwande med tanckar.
hafwer, *habeo, est mihi,* Joh. 19:21. 1 Cor. 4:7. hafwer hafft, O. 8:22. huru thet hafwer sig, *qvomodo se res habet,* G. 37:14. the hafwa så före, *ita censent, existimant, persvasi sunt,* L. 20:6.
hafwer af, *removeo, tollo, detraho, item frango, confringo.*
hafwer bortt, *perdo, amitto, item removeo, tollo, aufero.*
hafwer före, *ago, gero, ad manus habeo.*
hafwer in, *induco, introduco, infero.*
hafwer inne, *possideo, teneo.*
hafwer vt, *educo, profero, promo, item expello, ejicio.*
hag, *sepes, septum.*
hage, *pratum, septum, in qvo pecudes pas-*

10. *farrago*: hand 4? || 12. **hackmat**: **hackemat** Sk2. || 18. *marinus*: *maritimus* Sk1. || 22–26. **hafs-**: **hafz-** Sk2. || 26. **hafshamn**: **hafhamn** Sk1.

2–6. **hafs-**: **hafz-** Sk2. || 2. **hafsorm**: **hafzorm** Sk1. || 3. *litus*: *littus* Sk1. || 9f. hafwande, *prægnans* … med tanckar: sent tillägg av J. Sw. || 12. hafft: haft Sk2.

cuntur, septa, ager pascuus, conseptum. germ. gehäge, Ex. 19:23.
hagel, *grando,* Ex. 9:18.*s.* Es. 32:19. Vp. 8:7.
hagelsten, *idem,* Jos. 10:11. Ez. 13:13. 38:22.
hagelstorm, *impetus grandinis, procella grandine mixta, imber grandinosus,* Es. 28:2.
haglar, *degrandinat, grando cadit,* Ex. 9:22.*s.*
hagliga, *commode.*
hagtorn, *cornus, arbutus.* hagtornsbär, *arbutum.*
hai, blifwer hai, *obstupeo, obstupesco, attonitus fio, percellor.*
haka, *mentum.*
hakar, *necto, annecto, connecto, innecto, illigo, fibulo, infibulo,* Ex. 39:18.
s. 270 | **hakar vnder**, *demitto, remitto.*
hakar vp, *suspendo, item diffibulo, refibulo.*
hakar vti, *arripio, apprehendo.*
hake, *uncus, harpago.*
hal, *lubricus,* Ps. 73:18. halare, *lubricior,* Ps. 55:22. O. 5:3.
half, *dimidius, semi, semis,* Ps. 55:24. Vp. 8:1.
halfalens, *semicubitalis.*
halfannar, *unus cum dimidio,* Ex. 25:10. 37:6. halfftannat, H. 3:2.
halfbarbarisk, *semibarbarus.*
halfbegrafwen, *semisepultus.*
halfbonde, *semipaganus.*
halfbrend, *semicombustus, semicremus, semiustulatus, semiustus, semustus.* som skal brennas half, *semiustulandus.*
halfcirkel, *semicirculus.* halfcirkelrund, *semicircularis.*
halfdelen, *dimidium, pars dimidia, semissis.*
halfdöd, *semianimis, semianimus, semimortuus, seminex, semivivus,* W. 18:18. R. 4:19.
halfferdig, *semiperfectus.*
halffot, *semipes.*
halffot long, bred *etc. semipedalis.*
halffri, *semiliber.*
halffull, *semiplenus.*
halfgiord, *semifactus.*
halfgubbe, medelålders, *semisenex.*
halfhandske, *chirotheca, semiaperta.*
halfkokad, *semicoctus.*
halflärd, *semidoctus.*
halfman, *semimas, semivir.*
halfmenniskia, *semihomo.*
halfnaken, *seminudus.*
halfnederrifwen, *semirutus.*
halfnött, *semitritus.*
halfqwäden, *decantatus ad dimidium.*
halfrakad, *semirasus.*
halfskeppa, halfspan, *dimidium modii.*
halfft, *dimidium, dimidia pars, semissis.*
halfsofwande, halfsöfd, *semisomnis, se-*

3. Es. 32:19: Sk2. || 25. *semi*, *semis*: Sk1. || 29. halfftannat: halftannat Sk2.
2. *semicombustus*: *semiambustus* Sk1. || 9. *semianimus*: Sk1. || 30. **halfft**: **halft** Sk2; *dimidia pars*: Sk1.

misomnus, semisopitus.
halfstött, *semitritus.*
halftokot, *semifatuus, pene fatuus, stultus.*
halfstöfwel, *minor ocrea, cothurnus.*
halffingers, *semidigitalis.*
halftijonde, *semidecimus,* Jos. 14:2.
halfsiden, *subsericum.*
halftredie, *semitertius,* Ex. 25:10. 37:6.
halftime, *semihora, dimidia hora,*
halfwerar, *in duas partes divido.*
s. 271 | **halfwäges**, *semivia,* D. 4:11.
halfvpäten, *semesus.*
halfvntz, *semuncia, unciæ dimidium.*
halfwäpnad, *semiermis, semermis.*
halföpen, *semiapertus, semiadapertus, semiclausus, semihiulcus.*
halföre, *obulus, chalcus.*
halkar, *lucricum me fallit vestigium, lapso.*
halleluja, Vp. 19:1.
halm, *culmus, calamus, stipula,* G. 24:25. Dom. 19:19. 1 K. 4:28. Es. 11:7. Joël. 2:5.
halmboß, *stipulæ et paleæ farrago.*
halmkerfwe, *manipulus culmi.*
halmstack, *strues culmi editior.*
halmstrå, *stipula culmi,* Job. 13:25.
hals, *collum, cervix, jugulus,* G. 45:14. Ps. 115:7. O. 1:9. *plur.* halsar, Jos. 10:24. Dom. 8:21. thet motte gella wår hals, *de vitæ periculo agitur,* 1 Chr. 12:19. komma om halsen, *in periculo vitæ perire,* 1 M. 1:19.
halsband, *collare, monile, millus,* Dom. 8:26. O. 25:12. H. 2:13.
halsbast, *nervus cervicis,* Es. 48:4.
halsböld, *angina.*
halsduk, *focale, amictorium colli.*
halshugger, *decollo, capite plecto, obtrunco, detrunco caput, securi percutio. præt.* halshögg, Marc. 6:16,27. halshuggen, D. 21:6.
halsgrop.
halsjern, *collaria, nervus, numella,* S. 6:25,30.
halskappa, *cucullus, cucullio.*
halskädia, *collare,* C. 4:19.
halssak, *crimen capite luendum,* gl. K. Ordn. *p.* 70.b.
halssmog, *collare, humerale, foramen, per qvod caput transit,* Ex. 28:32.
halsstarrig, *duræ cervicis, pertinax, pervicax, contumax, præfractus, obstinatus, rigidus.*
halsstarrighet, *contumacia, pertinacia, pervicacia, obstinatio, rigor, durities, repugnantia.*
halsstarrigt, *contumaciter, obstinate, pertinaciter, repugnanter.*
halster, *craticula*, Lev. 2:7. 7:9. 1 Chr. 23:29.
halsstif, *v.* halsstarrig, Job. 15:26. O. 28:14. S. 30:12. B. 2:30. halsstyf, D. 9:6,13. hals-

8. **halftredie**: **halftridie** Sk1 och St. || 18. artikeln **halkar**: Sk1. || 25. artikeln **halmstrå**: Sk1. || 26. **hals**: **halß** St. || 27. halsar: halser St.

1, 3, 6, 8, 11, 13, 22, 25 och 29. **hals-**: **halß-** St. || 8. halshögg: halßhögg Sk1. || 10. **halsgrop**: sent tillägg av J. Sw. || 30f. halsstyfft: halsstyft Sk1, halßstyft St.

styfft wesende, Dom. 2:19.
s. 272 | **halsstyfft**, *obstinate, contumaciter*, Ps. 75:6.
halt, *claudus,* Mich. 4:6. en halter, O. 26:6.
haltande, *claudicatio.*
haltar, *claudico, pede claudus sum,* 1 K. 18:21. Ebr. 12:13. *præt.* haltade, G. 32:31. 2 S. 9:13.
hammar, *malleus, item tudes in officina ferraria,* Job. 41:20. J. 23:29. 50:23. *plur.* hamrar, J. 10:4. liten hammar, *malleolus, tudicula.*
hammarsmed, *faber in officina ferrea.*
hamn, *portus, navale,* G. 49:13. Marc. 6:53. A. 27:12. Ebr. 11:12. *plur.* hamner, Jos. 9:1.
hamn, skepelse, *manes, umbra, spectrum, forma*, Phil. 2:6. i hamn och hähl, Psb. 68:2.
hamnar, legger i hamn, *in portum tendo, succedo.*
hampa, *cannabis.* af hampa, *cannabinus.* thet **hampar sig**, *convenit, congruit.*
hampland, hampåker, *cannabeum.*
hamrar, slår med hammar, *malleo tundo.*
hamsar, *v.* rafsar.
han, *ille, is, ipse.* som är han, *mas, masculus.* en han, Mal. 1:14. slachtan, *mactare illum,* Ex. 29:20. tagan, ledan, *capere, ducere illum,* A. 13:11. föran, G. 49:19.
hanck, *virga contorta qva sepes continetur, vinculum vimineum.*
hand, *manus,* D. 13:9. Joh. 10:28. *gen.* hands, Ps. 39:11. *defin.* handen. *acc.* handena, Marc. 7:32. *dat. abl.* handenne. är för handenne, *præsto est,* Dom. 19:9. J. 10:20. Ebr. 4:6. wara wid handena, 2 S. 20:4. 2 Thes. 2:2. giör alt thet tig för handen kommer, *fac qvod tibi manus tua inveniet,* 1 S. 10:7. *pl.* hender, G. 4:11. 14:22. Ps. 31:6. O. 6:17. 11:21. J. 20:7. L. 4:6. Joh. 10:39. *v.* Schibb. C. 1:§:15. flat hand, *palma.* högra hand, *dextra manus,* C. 2:6. wenstra hand, *sinistra, læva manus,* C. 2:6. en hand full, *manipulus, pugillus, hapsus.*
hand bär, bära sina hand på en, Esth. 3:6. 8:7.
hand faller, föll honom hender ned, wardt handfallen, *despondet animum, remissæ manus,* 2 S. 4:1. Zeph. 3:16. faller i ens hand, *in manus alicujus incido,* 2 S. 24:14.
| **hand fyller**, fylla enom handena, *consecrare, inaugurare, ministerium sacrum committere. v.* fyller. s. 273
hand förplichtar, *fide jubeo, spondeo,* O. 22:26. hechtar sina hand, *idem,* O. 6:1.
hand gifwer, gifwer på handena, *arrhabonem do.* gifwa enom sina hand, *spondeo,*

7. *claudico*: *claudo* Sk2. || 19. hähl: häl Sk1. || 24. artikeln thet **hampar sig**: sent tillägg av J. Sw. || 26. artikeln **hamrar**: Sk1.

4. Joh. 10:28 rättat efter Sk1. || 5. hands: handz Sk2. || 9. thet: hwad St. || 19. föll: föllo St. || 21. faller: falla Sk1. || 22. *incido*: *incidere* Sk1. || 27. **förplichtar** … *jubeo, spondeo*: **förplichta** … *jubere, spondere* Sk1. || 29. gifwer på handena: gifwa på handen Sk1. || 30. *spondeo*: *spondere* St.

2 M. 4:35. wercket gick för handena, *opus feliciter procedebat,* Esr. 6:14.
hand går, går enom ifrå handena, *auferri alicui,* Job. 27:23. til handa, *adesse, obedire alicui,* Es. 11:14. går wel i hand, *bene succedit, ad votum evenit,* G. 29:6. illa i hand, *male evenit.*
hand hafwer, hafwa något för hender, *occupari in re aliqva,* O. 30:32. W. 6:3. S. 1:35. 32:27.
hand hechtar, *v.* förplichtar.
hand legger, legger handena på munnen, *ponere manum super os, h. e. conticere,* Job. 21: 5. 29:9. 39:37. O. 30:32. *v.* munn.
hand recker, recker Herranom edra hand, *porrigite Domino manum vestram, h. e. amplectimini gratiam oblatam et obtemperate illi invitanti vos,* 2 Chr. 30:8.
hand ser, se en i henderna, *alicujus opem qværere,* S. 33:22.
hand setter, settia sitt lif i sina hand, *periculo vitæ se exponere,* 1 S. 19:5.
hand vphäfwer, vphäfwa sina hand, *manu in altum sublata jurare,* G. 14:22. Ex. 6:8. N. 14:30. Ez. 20:5,6,23,28,42. Dan. 12:7. 2 M. 14:32.
hand är, nöd, som för handen är, *præsens necessitas,* 1 Cor. 7:26. är för handenne, Pr. 4:10. J. 8:15.
handawerck, *opus manuum,* Job. 1:10.
handbok, *enchiridium, liber manualis,* Förrsp. Ps. O.
handbred, *latitudo palmæ,* Ex. 25:25.
handduk, *mantile.*
handel, *commercium, mercatura, mercatus, mercatio, contractus, negotiatio,* Ps. 107:23. O. 31:18. 1 Thes. 4:6. *item* gierning, *negotium, res,* G. 46:33. 47:3. Ez. 20:43. stridsens handel, *negotium prælii,* 2 S. 11:18.*s.* drifwer handel, *negotior, mercor, mercaturam exerceo, facio,* Ps. 107:23. slå sig vti mongahanda handel, Sir. 11:10. komma til handel, (action) med en, *litigare, disceptare,* | *contendere cum aliqvo,* O. s. 274 29:9. hafwa handel med en, *conversari cum aliqvo,* Joh. 4:9.
handelsman, *negotiator, mercator, institor.*
handelsstad, *emporium.*
handfat, handbecken, *pelvis, pollubrum, trulleum.*
handfull, *maniculus.*
handfår, *committo alicujus fidei,* Lev. 6:2.
handgrep, handlag, *modus agendi, item ansa.*
handgripelig, *qvi manu palpari potest.*
handgripeliga, *ut manu palpari possit.*
handhafwer, *tracto, pertracto, ago, gero, administro.*
handklaf, *mantelum, vestimenti succinctum.*
handklådig, *scabiosus.*

1. gick: går St. || 1f. *opus feliciter procedebat*: Sk1. || 3 och 5. går: gå Sk1. || 3. handena: handa Sk1. || 12. legger (nr 2): leggia Sk1 och St. || 25. (Ez. 20 …) 23: Sk1. || 28. *necessitas* rättat efter Sk1 och Sk2, U *accessitas.* || 31. *enchiridium*: *enchiridion* Sk1.
4f. *mercatus*: Sk1. || 5. *contractus*: Sk1. || 6f. gierning: Sk1. || 11. slå sig vti … Sir. 11:10: Sk1.

handkläde, *mantile, mantelum.*
handklöfwor, *manicæ.*
handkrafftas, *viribus manuum certo, luctor.*
handlar, *tracto, pertracto, ago,* O. 13:14. 19:2. Ez. 27:3. *negotior.* handla guds lag, *legem Dei disponere,* W. 18:9. ens sak, *caussam alicujus agere,* O. 22:23. 25:9. Jer. 30:13. falskeliga, *fraudulenter agere,* Lev. 19:11. handlar mig til, *emo, mercor, negotior,* Jac. 4:13.
handlare, *negotiator, mercator,* Ez. 27:27.
handling, *negotium, res, actus, actio, pertractatio, contractus,* Ez. 17:4. handlingar, *acta,* 1 M. 13:42.
handlingsskrifware, *scriptor, notarius.*
handloge, *vola.*
handpenning, *pecunia, qvæ in promtu geritur, item arrhabo.*
handqwarn, *mola, manuaria, versatilis, trusatilis.*
handske, *manica, digitale, chirotheca.*
handskrifft, *chirographus, chirographum,* T. 1:17. 4:21,22. Col. 2:14.
handskrifware, *amanuensis, notarius.*
handsuls, *via recta, ab ortu in occasum.*
handtag, handfång, *ansa, manubrium, capulus, capulum.*
handterar, *contrecto, manu tracto, pertracto,* Ez. 23:3. Col. 2:21. 1 Joh. 1:1.
handterare, *contrectator,* Ez. 27:27.
handtering, *contrectatio, item | vitæ genus, negotium,* Ez. 28:5,16. W. 13:19. s. 275
handtlangare, *pediseqvus, satelles, minister, puer.*
handwerck, *artificium, opificium,* S. 38:35. A. 18:3,27. 19:24. handawerck, Es. 2:8.
handwerckare, handwercksman, *opifex, artifex,* Vp. 18:22. handwercksfolck, J. 52:15.
handyxa, *ascia, securis manuaria.*
handsöhl, *primum diei lucrum. v.* Stiernhök *de jure Svion.* l:2. C. 5. *p.* 231.
hane, *gallus, gallinaceus,* M. 26:74.*s.*
hanerop, *gallicinium, gallorum cantus.*
hank, *ligamen sepimenti, qvo fustes constringuntur.*
hannog, *mel, nectar,* O. 24:13. Marc. 1:6. af hannog, *mellitus, melleus.*
hannogskaka, *favus,* O. 5:3. 24:13. C. 5:1. L. 24:42.
hannogssamling, hemtning, *mellatio.*
hannogssiudare, *mellarius.*
happlar.
hardt, *prope, propemodum,* Ps. 22:12. Zeph. 1:14. M. 10:6. 26:18. Marc. 14:42. hardt in

1. *mantelum*: *mantilum* Sk2. || 3. **handkrafftas**: **handkraftas** Sk2. || 6. guds: gudz Sk1, Sk2 och St. || 7f. *caussam*: *causam* St. || 8. Jer. 30:13: Sk1. || 16. **handlingsskrifware**: **handlingzskrifware** Sk2. || 23. **handskrifft**: **handskrift** Sk2. || 24. (T.) 4:21,22: Sk1. || 26. *ab ortu in occasum*: *ab occasu in ortum* Sk2.

6. *pediseqvus*: *pedisseqvus* Sk1. || 9. (A.) 19:24: 19:27 Sk2 (båda rätt). || 10 och 11. handwercks-: handwerckz- Sk2. || 14. **handsöhl**: **handzöhl** Sk1 och Sk2. || 22, 24 och 25. **hannogs-**: **hannogz-** Sk2. || 24. hemtning: handtering St. || 26. **happlar**: sent tillägg av J. Sw. || 27f. Zeph. 1:14 rättat efter Sk1.

til, Jos. 3:4. hardt wid, J. 6:22.
hare, *lepus,* Lev. 11:6. D. 14:7. liten hare, *lepusculus.* af hara, *leporinus. obliq.* hara.
harf, *sarculus, sarculum, rastellum.* åkerharf, *occa, crates dentata, irpix.*
harfning, *occatio.* harftinne, *dens sarculi vel rastri.*
harfwar, *occo, sarrio, sarculo, consarrio,* H. 10:11. neder, *inocco.*
harftrå, få rett vti harftrån.
harka, *sarculus, sarculum, rastrum.*
harkar, *sarculo, sarrio, consarrio.*
harm, *indignatio, dividia, dolor, animi morsus,* O. 6:34. 27:4. giöra enom harm, *dolorem inferre,* Psb. 102:2. giorde henne harmt, 1 S. 1:6.*s.* slekia sin harm på en, *indignationem effundere,* Ez. 16:42. i harmenom, *in indignatione,* 2 M. 10:35.
harmeggiar, *indignationem excito.*
harmas, *indignor, doleo, subirascor, indigne fero,* Ps. 119:139. 37:1,7. 1 M. 9:68. tin wrede harmas icke öfwer, G. 44:18.
harmlig, harmt, *indignus, odiosus, molestus, invidiosus.*
s. 276 | **harmse man**, *indignabundus, iracundus, dolenter ferens, æger animi, subiratus,* O. 29:22. wara enom harmse, *indignari alicui,* J. 12:8.
harn, *genus piscis, orata.*
harnesk, *clypeus, galea, ægis,* 1 S. 8:12. 31:10. 1 K. 20:11. Pr. 9:18. S. 43:23. 1 M. 3:3. harnisk, D. 1:41. Job. 41:17. Eph. 6:11,13.
harneskhus, *domus armorum*, 2 K. 20:13.
harpa, *cithara, sambuca, chelis,* 1 S. 10:5. Vpp. 14:2. 19:1. *obliq.* harpo, 1 S. 45:4.
harpar, slår på harpo, *citharam pulso, fidibus ludo.* med harpande, G. 31:27. hwad harpat är, 1 Cor. 14:7.
harpare, *citharædus, citharista,* Vp. 18:22. harpolekare, Vp. 14:2. *sambuccinus.*
harpolekerska, *sambucina, sambucistria, citharistria.*
hart, *vid.* hardt. hart när, *prope,* G. 45:10. Ps. 88:4. J. 20:9. Joh. 7:2. hart in på, Ex. 28:8. hart vnder, Ex. 25:27. hart in til, Dan. 8:7,17. hart förhandenne, Zeph. 1:14.
hartz, *pix.*
hartzar, *oppico, pice infusa includo.*
hasar, *suffragines succido, nervos præcido, subnervo,* Jos. 11:6,9. 2 S. 8:4. 1 Chr. 18:4.
hase, *suffrago,* G. 30:37.
hasklig, *v.* grufwelig.
haßpe, *uncus ferreus.*
haßel, haßelträ, *corylus.*
haßelnöt, *nux avellana.*
haßelvnge, heßling, *planta coryli, corylus jam enascens.*
hast, *celeritas, festinatio, properatio, properantia, celeritas, acceleratio,* G. 49:4. J. 9:18.
hastar, *festino, propero, accelero,* O. 28:22. Hag. 1:9. mig, *idem,* A. 20:16.

10. artikeln **harftrå**: sent tillägg av J. Sw. || 16. slekia: sleckia St. || 18. *in indignatione*: Sk1.
1. Eph. 6:11,13: sent tillägg av J. Sw. || 5. Vpp. 14:2. 19:1: sent tillägg av J. Sw. || 10. *sambuccinus*: sent tillägg av J. Sw. || 23. **haßpe**: **haspe** Sk1 och St. || 28. *celeritas*: *velocitas* Sk1. || 31. *idem*: Sk1.

hastelig, *festinans, properans, repentinus, velox, citus,* 1 Thes. 5:3.
hasteliga, *festinanter, festinato, celeriter, subito, repente, propere, velociter,* Jos. 10:19. 11:7. Job. 9:12. J. 6:26. 18:7,9. Marc. 13:36.
hastigt, hastugt, D. 7:22. 1 M. 13:10. förhastugt, G. 33:13.
hastig, *celer, festinans, festinus, citus, properus, properans, præceps, subitus, repentinus, rapidus, velox,* Pr. 7:9. Ez. 26:16. 2 P. 2:1.
s. 277 | **hastighet**, *celeritas, festinatio,* 2 P. 3:10.
i hastighet giord, *properatus, festinatus, præfestinatus.*
hat, *odium, invidia, inimicitia,* 2 S. 13:14. O. 10:12.
hatar, *odi, odio habeo, odio proseqvor,* Ps. 5:6. 21:9. O. 8:13. 9:8.
hatare, *osor, inimicus, hostis,* Esth. 7:6. Ps. 18:41.
hatelig, hatsam, hatefull, *infestus, inimicus, odio ardens, invidus, invidiosus.*
hateliga, *infeste, inimice, hostiliter, invidiose.*
haterska, *inimica,* 1 S. 1:6. S. 7:28.
hatt, hätta, *pileus, pileum, galerus, galerum,* Ex. 28:4. Ez. 21:26. Zach. 3:5. W. 18:24. liten hatt, hätta, *pileolus, pileolum.*
hatteband, *spira galeri, tænia pilei.*
hattmakare.
hebenträ, *taxus,* 1 K. 10:11.*s. lignum ebenum, Virgil.*
hebreer, *v.* ebreer.
hechtar, *vid.* hakar, *necto, annecto, connecto,* O. 6:1.
hechte, *ansula, fibula,* Ex. 26:6,11. 36:13. Es. 3:18.
hechtelse, *carcer, custodia, vincula,* Ps. 66:11. M. 14:10. L. 3:20.
heck.
heckla, *pecten, ferrei hami.*
hecklar, *carmino, pectino, caro, are, ferreis hamis pecto.*
hed, *silva, saltus,* 1 S. 23:15,16.*ss.* 2 Ch. 28:18.
hedendom, hedenhös, *gentilismus, paganismus, superstitio gentilium.*
heder, *honor, honos, gloria, decus,* R. 2:10. 13:7.
hederlig, *honestus, honorabilis, honorificus, honoratus, honorus, gloriosus.*
hederliga, *honeste, honorate, honorifice, gloriose.*
hedersam, *v.* hederlig, 1 P. 2:17.
hedersgåfwa, *donum honorificum,* J. 2:32.
hedmark, *v.* hed, 2 K. 14:25. 25:4.*s.* Es. 51:3.
hednaskar, *turma gentilium,* Psb. 71:19.
hedning, *gentilis, paganus, ethnicus. plur.* hedningar, Ps. 115:2. 117:1.
hedrar, *honoro, honesto, cohonesto, decoro, condecoro,* Joh. 5:23.
hefd, *v.* häfd.
| **hefning**, *jactatio, theruma,* Ex. 36:3. s. 278

3. *celeriter*: Sk1. || 28. *galeri* rättat efter Sk1, U *galeræ*. || 29. **hattmakare**: **hattemakare** St.
2. *vid.* hakar: Sk1. || 11. *pecto*: *plecto* Sk1. || 23. **hedmark**: **hedmarck** St. || 25. *turma*: *turba* St; Psb. 71:19: Sk1. || 27. (Ps.) 115:2: St. || 28. *decoro*: Sk1.

hefoffer, *sacrificium sublationis,* Ex. 25:2. *s.* 29:28. 35:5.
hefoffrar, *tollo sacrificium. præt.* rade, N. 31:52.
hefftar, fastnar, *hæreo, adhæreo, adhæresco.*
hefftar för, *illigor, impedior, item reus fio.*
hefftar hop, *connecto, annecto, conjungo, adjungo, copulo.*
heftar in, *innecto, illigo, infibulo.*
heffte, *ansa, qvæ arripitur.*
hefftig, *acer, vehemens, ferus, ferox, validus, infensus.*
hefftighet, *vehementia, ferocia, vis, atrocitas.*
hefftigt, *vehementer, acriter, valide, valde, atrociter, ferociter.*
hefwer, *superbus, arrogans, insolens, ferox, elatus, tumidus.*
hefwer, kastar, *jacio, jacto, conjicio, tollo, effero,* Ex. 29:27. *præt.* hof, Ex. 35:24. D. 19:5.
heffwer bortt, *projicio,* Zach. 12:3.
heffwer in, *injicio,*
heffwer neder, *dejicio.*
heffwer vp, *effero, sursum jacto, item tollo, abrogo, antiqvo.* en strid hof sig vp, *bellum extitit,* 1 Chr. 20:4.*s.* Satan hof sig vp emot Israel, *Satan consurrexit adversus Jsraëlem,* 1 Chr. 21:1. se mina DödsT. C. 19:§:4. hefwer vp, *incipio,* Dan. 2:15.
hefwobog, *armus sacrificii,* Ex. 29:27.
heger, *ardea,* Lev. 11:19.
hegn, *tutela, defensio, item sepes, septum, conseptum.*
hegnar, *sepio, consepio, munio, item defendo, defenso, vindico, tueor,* Psb. 82:15. 139:1.
hei, *heu, eheu, o, ah. v.* hey.
hel, *totus, integer, omnis.* hele, *masc.* S. 31:19. M. 6:22.*s.* Eph. 4:16. hela, *foëm.* huset, *tota domus.* jorden, G. 1:26. 2:11,15. 45:9,26. L. 5:5. helan dag, Jos. 10:13.
hel och hollen, *totus, qvantus qvantus.*
hel, χαιρε, *ave,* M. 26:49. L. 1:28. Joh. 19:2. *v.* Leig *Crit. Sacr. et* Diet. *Illust. N. T. ad hanc vocem.*
hel och sell är mig then dagen, Psb. 131:10. *v.* Schibb. *p.* 197.337.
helande, *sanatio, medicatio.*
helar, *sano, medeor, curo, in|columen restituo,* Ps. 6:3. 103:3. O. 20:30. W. 16:13. *præt.* helade, W. 16:11,13. *inf.* helas, Neh. 4:16. s. 279
helbregd, *sanus, valens, integer, incolumis, firmus, salvus, saluber, salubris,* M. 9:12. han giorde watnet helbregda, *sanavit, salubrem reddidit aqvam,* 2 K. 2:21.*s.*
helbregda, *sanitas, valetudo, incolumitas, salubritas.*
helbregdagåfwa, *donum sanationis,* 1 Cor. 12:28,30.
helbregdatekn, *signum sanationum,* A. 4:22.

14. *ferocia*: *ferocitas* St. || 24. *injicio*: *inficio* St.
7. *eheu*: *ehei* Sk1. || 8f. S. 31:19: Sk1. || 10. *tota domus*: Sk1. || 30. *sanationum*: *sanationis* Sk2.

helfft, helffte, helfften, *dimidium, dimidia pars, semissis,* N. 12:12. 28:30. 31:27. 1 K. 16:21. 2 Chr. 9:6. Ez. 16:51. L. 19:8. tog helfftena, Ex. 24:6. Es. 44:16. giordt helfftena, Ez. 16:51.

helfftabonde, *villicus, colonus, cui dimidia proventuum pars obtingit.*

helg, *feriæ, festum,* 2 M. 10:5. holla helg, *festum celebrare,* Lev. 23:41. 25:2,4.

helga, thet helga, *sanctum, consecratum,* Lev. 22:3,15. holla sig ifrå Jsraëls barnas helgo, v. 2,4,6,14.

helga manna medborgare, *cives et domestici sanctorum,* Eph. 2:19.

helga manna samfund, *communio sanctorum,* Art. *Symb. Apost.* 3. *v. Prax. meam Catec.* P. 2. C. 3:§:7.*seqq.*

helgar, *sanctum reddo, sanctifico, item celebro,* Lev. 20:8. 21:24. 2 Chr. 29:17. Ez. 20:12. *præt.* helgade, G. 2:3. 1 S. 16:5. then helgade, *sanctificatus,* 1 Cor. 1:2.

helge, *sanctus,* L. 1:35. Vp. 3:7. *obliq.* helga anda, L. 1:15. *item* heliga, M. 1:20.

helgedag, *dies festus, lux sacra, dies feriatus,* Lev. 19:3. 23:37. Es. 30:29. Thr. 2:22. H. 2:11. S. 33:8.

helgedom, *sanctum, sanctuarium,* Ex. 25:8.

helgeliga, *sancte, pie, religiose,* 1 Thes. 2:10. then som heliga läro helgeliga holler, han warder helig hollen, W. 6:11. *v.* Mairs Christenth. *Conc.* 9.

helgelse, *sanctificatio,* 1 Cor. 1:30. 2 Cor. 7:1. 1 Thes. 4:2. 2 Thes. 2:13.

helgon, *sanctus,* 2 Cor. 8:4.

helgåhr, *annus sanctus,* Lev. 25:5.*ss.*

helhogad.

helig, *sanctus, sacer, divus, di|vinus, religiosus, sacrosanctus,* Ex. 12:16. 1 P. 1:15. helig, helig, helig, Es. 6:3. *vid. ad h. l.* Schmid. *Coll. Bibl. p.* 139. König *dispos.* 16. Gerh. *de Bened. Eccles.* §:57.*ss.* Pfeif. *Dub. Vexat. Cent.* 4. *Loc.* 3. Witsi. t. 2. *Miscell. Exerc.* 4. §:18.*ss.* heligare, *sanctior,* Vp. 22:11. then H. Skrifft, *scriptura sacra,* S. 41:15. s. 280

helighet, *sanctitas, sanctimonia,* Ps. 89:36. L. 1:75.

heligzmåhl, *otium sacrum,* gl. K. ordn. *p.* 50.a.

hell, sell, *ave, salve, v.* hel.

hell, *petra, saxum planum. vel* häll, 2 S. 21:10. bar hell, Ez. 24:7. *pl.* hellar, 1 K. 19:11.

hella på hestar, *pedica, compedes. pl.* hellar, *pedicis constringere.*

helleberg, *mons, petra, rupes,* M. 7:24. 16:18. L. 6:48.

hellebård.

heller, *potius,* G. 3:3. M. 10:6. eller *aut.* ei heller, *neqve.* Ex. 20:10. wil heller, *malo, satius duco.* heller än, *potius qvam,* 2 S. 6:21. Ps. 84: 11.

3. L. 19:8 rättat efter Sk1. || 25. Thr. 2:22: Sk1. || 29. *sancte, pie, religiose*: Sk1. || 31. W. 6:11 rättat efter Sk1.

6. **helhogad**: sent tillägg av J. Sw. || 14. Skrifft: Skrift Sk2. || 17. **heligzmåhl**: **heligsmål** Sk1. || 19. *ave, salve*: Sk1. || 20. *vel*: Sk1.

heller, *inclinat.*
heller, *v.* giuter.
helsa, *valetudo, sanitas, corporis firmitas, integritas, incolumitas, salubritas, salus,* Es. 12:2. 33:2,6. *gen.* helsos, Ps. 24:5. *obliq.* helso, A. 15:23.
helsar, *saluto, salutem dico, salvere jubeo,* Ex. 18:7. 1 S. 13:10. L. 1:40. R. 16: 22.*s.* Col. 4:12,14. *imp. plur.* helser, R. 16:3.*ss.* 2 Joh. v. 10. han helsade sina bröder, 1 S. 17:22. Marc. 9:15. at then skulle helsa festum, A. 25:13. nu säije wi: helsa på. helsa honom intet, 2 K. 4:29. L. 10:4.
helsning, *salutatio, salus,* L. 1:29. Col. 4:18.
helsobrunn, *fons salutis,* Es. 12:3. Psb. 261:5.
helsosam, *salutaris, saluber, salubris, salutifer,* Ps. 116:13. O. 3:8. 10:32. S. 27:12. Tit. 2:11.
helsosamliga, *salubriter, salutariter, utiliter.*
helst, *potissime, potissimum, maxime,* G. 6:2. hwilken som helst, G. 4:14,15. ho som helst, N. 35:15.
helwete, *infernus, inferi, orcus, tartarus, erebus, acheron, gehenna,* O. 9:17. 1 Cor. 15: 55. *ita veteres omnes sine* f. *v. Lexic. Sveog.*
s. 281 *Loccenii.* | Schibb. C. 7:§:1. helwete, *h. e. sepulchrum, status mortuorum,* 1 K. 2:6,9. Pr. 9:10. *v.* Schibb. C. 12:§:10. Gejer. *in l. c. Eccles.* helwetes, *tartareus, infernalis.*
hem, *domus, sedes, penates,* L. 15:6. går hem, *domum eo.* gå hem til sin, Dom. 9:55. til sitt, G. 18:33. blifwe hem til sig, *maneat domi suæ,* Ex. 16:29. hem åt, *domum versus.*
hema, *domi,* Lev. 12:4. O. 17:19. Joh. 11:20. 2 Cor. 5:9. blifwa hema, *manere domi,* D. 20:5.*ss.* myckit hema i en ting, *bene versatus in re aliqva.*
hemafödd, *inqvilinus, indigena, dominatus,* G. 17:27. hemfödd, G. 14:14.
hemastadd, *domesticus.*
heman ifrå, *domo.*
heman, *prædium, villa, domus,* A. 1:20. 1 Cor. 4:11. 2 Cor. 5:2,6. Eph. 2:22.
hembiuder, *offero,* L. Petr. *dialog. dedic. p.* 5. hemböd.
hembär, hembära tack, *gratias referre,* Ps. 137:3. 157:11.
hemd, *vindicta, vindicatio, ultio, foem.* Ps. 94:1. J. 11:20. hemdennes dag, *dies vindictæ,* Jud. 16:20. hemdatid, *tempus vindictæ,* J. 51:6. giöra hemd på en, *vindictam sumere de aliqvo,* Ez. 25:17. låta gå hemdena vppå en, *ibid.* drifwa hemd, Mich. 5:15. han stelte hemden til then som rett dömer, *tradidit vindictam juste judicanti,* 1 P. 2:23. ther hemden intet står vti *originali.*

16f. Psb. 261:5 rättat efter Sk1. || 19f. Tit. 2:11: Tit. 2:1 Sk1 (båda rätt). || 30. (1 K. 2:) 6: Sk1.

10f. mykit hema … *in re aliqva*: sent tillägg av J. Sw. || 12. **hemafödd**: **hema född** Sk1. || 14. **hemastadd**: **hema stadd** Sk1. || 15. **heman ifrå**: **hema i frå** St. || 18. *dedic.* rättat efter Sk1, U *pedic.* || 27. vppå: på St. || 30. vti: *in* St.

han lemnade sin sak gudi. *v.* Poli. *synops. Crit. et not. Anglic. in h. l.*

hemdadag, *dies ultionis,* Es. 34:8. 61:2. 63:4. J. 46:10. L. 21:22. hemdatid, *dies vindictæ,* J. 51:6.

hemdaswerd, *gladius vindictæ,* Lev. 26:25.

hemdgirig, *vindictæ cupidus, avidus, vindicta ardens,* Ps. 8:3.

hemdgirighet, *vindictæ cupido.*

hemfaller, *accidit, obtingit, in possessionem devenit.*

hemfar, *domum redeo,* Jud. 1:11.

hemferd, *iter ad <domum,>* Förrsp. Ezech. Psb. 412:12.

hemfrid, *domestica pax, securitas.*

hemfödd, *v.* hemafödd.

hemförer, *affero,* B. 3:30.

hemgifft, hemfölgd, *dos, munus nuptiale*
s. 282 *novis nuptis a | parentibus datum. v.* Locc. *Lex. Sveog.*

hemgiord, *domi factus, fabricatus, elaboratus.*

hemgång, *irruptio violenta in dominum ædis.*

hemkallar, *domum revoco, voco, accerso.*

hemkomöhl, *repotia.*

hemlig, *arcanus, secretus, abditus, absconditus, clandestinus.* hemlig råd, 2 S. 23:23. 1 Chr. 11:25. W. 8:4. hemlig skam, *occultus pudor,* 2 Cor. 4:2. hemligit ord, Job. 4:12. hemligaste råd, G. 41:45. *v.* Gerh. *et* Calov. *in h. l.* Pfeif. *Dub. Vex.* 1.75. *Sacr. Exercit.* 5.

hemlig hus, *latrina, cloaca, secessus, forica,* 2 K. 10:27.

hemlig ting, *pudendæ, velanda corporis, naturæ secreta,* D. 25:11. 2 K. 10:27. hemlig rum, *secretior pars natium* 1 S. 5:6,9,12. Ψ. 139:15. Luc. 11:33. *qvalis hæc plaga fuerit, v.* Poli *synops. Crit.* Buxtorf. *de arca foederis.* C. 9. *p.* 174.*s.* Pfeif. *Dub. Vex.* 2,68.

hemliga, *clam, occulte, secreto, latenter, clanculum, clandestino,* Jos. 2:1. 1 S. 12:3. Job. 13:10. Ps. 101:5. O. 11:13. T. 2:4.

hemlighet, *arcanum, secretum,* Ps. 25:14. Vp. 17:5,7. helig hemlighet, *mysterium.*

hemlof, *venia domum, redeundi,* Förrs. Jer. gl. K. ordn. *p.* 88.b.

hemmar, *impedio.*

hemnare, *vindex, ultor,* Ex. 20:5. Nah. 1:2.

hemnas, *vindico, ulciscor, vindictam peto, sumo,* G. 9:5. S. 28:4. hemnas then elendiga och fattiga, *vindica miserum et pauperem,* O. 31:9. tu hemnas wårt blod på them, *tu ulcisceris sangvinem nostrum de iis,* Vp. 6:10. hemnas oß på wåra förföljare, *vindictam sume nobis a persecutoribus nostris,* J. 15:15. hemna oß på wåra fiendar, Jud. 8:34. hwi wilt tu icke straffa och

3. Es. 34:8 rättat efter Sk1. || 4f. *dies vindictæ*: Sk1. || 6. **hemdaswärd**: **hemdeswerd** Sk1; *gladius* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *glaudius*. || 13. *domum*: hand 2. || 23. *violenta*: *violentia* Sk2.

8f. Ψ. 139:15: sent tillägg av J. Sw. || 11. (Dub. Vex.) 2: *Cent.* 1: St. || 24. *miserum*: *innocentem* Sk1. || 27. på: vppå Sk1.

hemna wåra bröder, *vindicare fratres nostros.* 1 M. 6:22. hemnas på mina fiendar, *reddere ultionem hostibus meis,* D. 32:41. hemnas sina tienares blod, *sangvinem servorum suorum ulcisci,* D. 32:43. at han på sina owener hemnas kan, *ut ulciscatur se*
s. 283 *de inimicis suis,* Jud. 13:27. hemna | Jsraëls barn öfwer the midianiter, at the hemnas Herran, öfwer the midianiter, *ulciscere filios Jsraël de midianitis ut possint ultionem domini expetere de midianitis,* N. 31:2,3. han skal hemnat warda, *vindictam experietur,* G. 4:15. at thet motte hemdt warda, Ez. 24:8. han hemde hans skada, som *etc. fecit vindictam ei, qvi injuria officiebatur,* A. 7:24. the hemdes öfwer motståndarena, *ulti sunt hostes,* W. 11:3. Sir. 35:23. hemna sig på en, *ulcisci aliqvem,* Jos. 10:13. S. 28:1.

hemsed, *mos familiaris, domesticus, solemnis mos.*

hemsk, *indignabundus, subiratus, stupens, attonitus, pudore suffusus.*

hemsteller, hemstell gud i all tin sorg, *committe Deo solicitudinem tuam,* Psb. 62:9.

hemsynd, *familiare peccatum, svetum crimen, vitium longa assvetudine contractum.*

hemsöker, *visito, reviso, revisito, inviso, vindico,* Ex. 20:5. Job. 7:10. *v. Prax. meam Catech.* P. 1.11,5.*s.*

hemsökning, *vindicatio, visitatio,* Es. 10:3. hemsöknings åhr, J. 23:12.

hemtamd, *cicur, mansvefactus.*

hemtar, *lego, colligo, carpo, vello, apporto,* Ex. 5:7. 1 S. 6:21. Job. 33:30. O. 31:14. Es. 24:13. *præt.* hemtade, N. 15:33. Ruth. 2:3 *ss.* 2 S. 6:3:12. Neh. 8:2,16. Ez. 34:4. M. 13:48. *vel* hemte, 1 M. 14:30. Joh. 6:13.

hemtare, *colligator,* J. 49:9.

hemtning, *lectio, collectio,* Es. 17:5.

hemular, giör hemult, *jus dominii, certumqve possessorem rei venditæ in emtorem transfero, vid.* Loccen. *Lexic. Juris Sveog. et Antiq. Sveog.* l:2. C. 17. Speg. *Gloss. p.* 176.b.

hemulsman, *dominii transferendi auctor et vindex.*

hemult, *legitime acqvisitum.*

hemwist, *sedes, domicilium, domus, fortunarum sedes.*

hemwäg, *reditus, via domum ferens.*

hendelse, *casus, fors, fortuna.* på all hendelse, *in omnem eventum.*

hender, *evenit, accidit, fit, cadit, obtingit, incidit,* G. 40:20. 49:1. L. 6:12. om någrom hender, | *si alicui evenit,* Ez. 45:20. s. 284
præt. hendt, Esth. 4:7. med synder, som them skal henda vti komma, W. 1:5.

hendetid.

hengedy, *palus pendula, uligo.*

13. thet: the Sk1; hemdt: hemt Sk1. || 15. *etc.*: Sk2. || 18. på: vppå Sk1. || 22f. *stupens, attonitus*: Sk1. || 27. *assvetudine*: *consvetudine* Sk2, *asvetudine* St.

1. *vindicatio*: Sk1. || 2. hemsöknings åhr: Sk1. || 3. *cicur* rättat efter Sk1, U *circur*; *mansvefactus*: *mansvetus* St. || 8. *vel*: Sk1. || 18. *acqvisitum*: *adqvisitum* Sk1. || 29. **hendetid**: sent tillägg av J. Sw.

hengelås, *sera pendula.*
henger, *pendeo, dependeo,* Ex. 26:12. O. 3:3. Jud. 14:1. 1 Cor. 3:5.
henger til, wid, *adhæreo, inhæreo, hæreo, adhæresco, inhæresco.* hans siäl henger in til theßes siäl, *ejus anima devincta est cum anima hujus, h. e. tenerrime amat,* G. 44:30.
henger tilhopa, *cohæreo, cohæresco.*
henger neder, *pendeo, dependeo.*
henger vp, *suspendo.*
henger vp sig, *suspendio vitam sibi adimit.*
henger vtöfwer, *propendeo, promineo, immineo, impendeo.*
henglar, *langvidus incedo, ægre corpus sustineo.*
hengsel, *lora qvibus prominens venter coercetur. pl.* hengsler, 1 K. 6:34.
herbergar, *hospitio excipio, hospitium præbeo,* Ez. 26:2. *præt.* herbergade, M. 25:35. *imperat.* herberga, S. 11:32. *inf.* herberga, Dom. 19:15. Ebr. 13:2.
herbergare, *hospes, diversitor,* 1 P. 4:9.
herberge, *hospitium, diversorium,* G. 24:23,25. Ex. 4:24. J. 41:17. S. 14:25. L. 2:7. fått til herberges, Ebr. 13:2.
Hercules, 2 M. 4:19.*s.*
herdahus, *domus pastoritia,* 2 K. 10:12. Zeph. 2:6.
herdaskreppa, *pera pastoralis,* 1 S. 17:40.
herdastaf, *pedum,* Dom. 3:31.
herde, *pastor, opilio,* G. 37:2. Joh. 10:1. *obliq.* herda, G. 38:20. 2 Chr. 18:16. Zach. 13:7. *pl.* herdar, G. 46:31,34. Ez. 34:2. *dat.* herdom, Ez. 34:2.
herfwa, *fasciculus lini contorti, girgillus, glomus, glomeramen.*
herfwil, *alabrum.*
herkomst, *v.* härkomst.
herlig, *gloriosus, celeber, celebris, excellens, præcellens, eximius, egregius, illustris, perelegans, præclarus, amplissimus, clarissimus, splendidus, præcelsus,* D. 4:6.*ss.* Es. 6:1.
herliga, *egregie, eximie, splendide, excellenter, gloriose, pulcherrime,* Ps. 33:1. 96:6. O. 4:9. Zach. 2:5. Vp. 18:17.
herlighet, *gloria, splendor, excellentia, claritas, claritudo, amplitudo,* Ex. 15:7. L. 9:26.
| **hermare**, *imitator, mimus.* s. 285
hermelin, *mustela.*
hermer, *imitor, vocem vel mores refero, mimum ago.*
herodianer, M. 22:16. Marc. 3:6.
heroisk, *heroicus.*
herrabarn, *filii satraparum,* Dan. 1:3.
herradöme, *imperium, dominatio, dominium, ditio,* Ps. 103:22. Es. 9:6. Eph. 1:21.
herraspira, *sceptrum,* Ez. 19:11,14.
herre, *dominus. ita in Bibliis nostris Jehovah exprimitur,* Ex. 6:2,3. 15:3. 18:19. Es. 54:8. *v.* Schibb. C. 2:§:6.*ss. de nomine Jeho-*

3. 1 Cor. 3:5: 2 Cor. 3:5 Sk1 (båda fel?). || 5. *adhæresco* rättat efter Sk1 och St, U *adheresco*. || 6f. *devincta est cum anima*: Sk1. || 11f. *sibi adimit*: *suspendit*: Sk1. || 18. hengsler: hengslar (?) St. || 26. til: Sk1.
30f. (Ex.) 18:19: Ps. 83:19 Sk1 (?); Es. 54:8: 45:8.*s.* Sk1 (båda rätt).

vah creaturis incommunicabili, v. Gerh. C. 4. *de Persona et officio Christi,* §:44.*s. et auctores* Pfeifero *in Dubiis Vexat. citatos Cent.* 4. L. 23. ther wår herre korßfest är, Vpp. 11:8. *gen.* herras, 2 K. 10:2.*s.* L. 16:5. 2 Cor. 11:31. *obliqv.* herra, 1 K. 12:27. 2 K. 10:9. Ps. 110:1. Es. 62:4. L. 6:46. 10:2. *plur.* herrar, L. 16:3. 1 Cor. 8:5. *defin.* herren, 2 K. 17:25. Ps. 110:1. *gen.* herrans, 1 K. 10:21. 2 K. 17:19. *obliq.* herran, 2 K. 17:25. 1 Cor. 10:22. wara i herranom, *mortuus.*

herredag, *comitia, conventus ordinum.*

herregård, *prædium nobile, eqvestre, familia illustris, aula.*

herrskap, *germ.* Herrschafft, *dominatio, familia nobilis, principatus,* Es. 24:21. *imperium,* Job. 25:2. L. 7:8. 20:20.

herrstuga, *ædis dominica, domus principalis.*

hers, *milium,* Ez. 4:9.

hersk, hersknat, *v.* härsk.

herskar, *dominor, regno, impero,* Asar. v. 61.

herskare, *dominus, dominator.* herskarinna, *domina, dominatrix.*

hertig, *dux, princeps.*

hertigdöme, *principatus.*

hertiginna, *princeps, dux.*

hes, *raucus, raucisonus,* Ps. 69:4. Psb. 68:1.

hest, *eqvus, caballus,* Job. 39:22. J. 8:6. 22:4. *plur.* hestar, D. 17:16. O. 21:31. Es. 66:20. J. 5:8. 8:16.

hestabotare, *curator eqvorum, veterinarius.*

hestabår, *gestatorium eqvi,* 2 M. 9:8.

hestagoße, *agaso.*

hestahof, *ungula eqvi,* Es. 5:28.

hestaklef, *sagma, qvantum clitellis imponi potest.*

hestakläde, hestatecke, *stra|gulum eqvi, obstragulum.* s. 286

hestamånglare, *mango eqvorum.*

hestaport, *porta eqvorum,* 2 Chr. 23:15. J. 31:40.

hestasko, *solea eqvi.*

hestastall, *stabulum eqvile.*

het, *calidus, fervens, fervidus, æstuans, ardens,* Es. 57:5. H. 7:7. *pl. masc.* hete, Es. 57:5. *neut.* hett, Job. 6:17. H. 7:6. heter, at tu äst så heter på mig, *æstuans adversus me, mihi excandescens,* G. 31:36. hetare, Dan. 3:19. hetast, G. 18:1. som dagen war hetast, *qvando incaluerat dies,* 2 S. 4:5.

hetar, *calefacio, fervefacio, item æstuo, ardeo,* S. 43:4.

hete, *calor, æstus, fervor,* G. 8:22. Job. 6:17. Es. 18:4. 25:5. 49:10. J. 17:8. Vp. 7:16. *obliq.* heta, Es. 18:4. S. 43:3. hete, *res adversæ, graves afflictiones qvæ igni conferuntur, qvibus probamur,* 1 P. 4:12.

6. 2 Cor. 11:31 rättat efter Sk1. || 11. wara i Herranom, *mortuus*: sent tillägg av J. Sw. || 13f. *familia illustris, aula*: Sk1 || 15. **herrskap**: **herreskap** Sk2. || 16. Es. 24:21 rättat efter Sk1.

8. *clitellis* rättat efter Sk1 och St, U *clisellis*. || 9. *potest* rättat efter St, U *possit*.

heter, *nominor, dicor, vocor, apellor,* G. 2:13. 32:27,29. 35:10. *præt.* het, Dom. 13:6. the heta, G. 2:19. 35:10. Es. 61:6. J. 6:30. som hetes wara, *qvæ ferebatur esse,* L. 1:36.
hetsk, hetzlig, *v.* hätsk.
hetta, *agreste capitis tegmen.*
hetzig, *calens, fervens, ardens, calidus, fervidus, æstuans.*
hetzighet, *fervor, calor, æstus.*
hetzlig, *odibilis, terribilis,* H. 9:7.*s.*
hetzigt, *calide, fervide, ferventer.*
hexeri, *ars magica, magia, incantamentum, veneficium.*
hexmakerska, *lamia, saga, strix, venefica.*
hey, *heu, eheu, o, ah,* Ez. 25:3. 26:2. 35:12. L. 4:34. Sus. v. 13.
hicka, *singultus,* S. 31:22. med hickande, *singultim, cum singultu.*
hickar, *singultio*, S. 31:22.
hiella, hiellen, hiell, *crates, podium, rara perticarum connexio, cui panes siccandi imponuntur.*
hielm, *cassis, clypeus, galea*, J. 46:4. Eph. 6:17. 1 Thes. 5:8. *plur.* hielmer, 2 Chr. 26:14. J. 46:4. Ez. 27:10. *vel* hielmar, 1 M. 6:35. Ez. 23:24.
hielp, *auxilium, opis, em, adjumentum, suppetiæ, | subsidium,* G. 2:20. O. 6:15. *foëm.* Ps. 9:15. the brukade hielper, *utebantur adjutoriis,* A. 27:17. kommer til hielp, *succurro, subvenio, venio subsidio, suppetias venio,* Dan. 10:13. med guds hielp, 2 M. 8:20. *v. labores meos poënitent. p.* 55,254. s. 287
hielpare, *adjutor,* Ex. 2:22. 1 S. 14:39. Job. 5:4. Ps. 7:3. 30:11. 70:6. Es. 31:3. Zach. 9:9. Ebr. 13:6.
hielpelig, *v.* behielpelig.
hielpelös, *auxilio destitutus.*
hielper, *juvo, adjuvo, opem fero. semper cum dativo, ut apud latinos.* hielp mig fattigo enkio, 2 Chr. 26:13. Ps. 31:3. 36:7. Ez. 34:22. Jud. 9:3. M. 16:26. Marc. 15:31. L. 23:35. *v.* Schibb. C. 9:§:19. *præt.* halp, Ex. 14:30. D. 22:27. 1 Chr. 18:6. skal holpen warda, Job. 22:30. hade holpit them, Ex. 18:8. 2 Chr. 32:17. Ps. 18:1. 2 Cor. 6:2. hielpa i wår Bibel är redda och frelsa vr största nöd och fahra, såsom then ther är i största lifsfahra ropar. hielp, hielp, oh at hielpen, thet är, frelsaren, Ps. 14:7. *v.* Gejer. hielpa mig, Ψ. 70:2. 31:3. eder hulpit, Es. 30:15.
hielperede, *adminiculum, rei gerendæ medium, subsidium.* vtan arga list, och några handa hielprede, O. Petr. Chrön. *p.* 398.
hielpesam, *ad adjuvandum promtus.*

2f. *præt.* het, Dom. 13:6. the heta, G. 2:19. 35:10: Sk1. || 5. artikeln **hetsk**: hetsk, *etc. vid.* hätsk. hetzlig, *v.* hätzlig Sk1. || 20. S. 31:22: Sk1. || 21. **hiella**: **hiellan** Sk1; hiellen, hiell: Sk2. || 24. *galea* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *gal*(plump). || 25f. 2 Chr. 26:14 rättat efter Sk1. || 26. *vel*: Sk1.

2. the: *pt.* (?) Sk1. || 5. guds: gudz Sk1, Sk2 och St. || 14. enkio: enckio St. || 17f. skal holpen warda, Job. 22:30: Sk1. || 18. holpit: holpet Sk1; them: Sk1. || 20. vr: vtu Sk1. || 22. lifsfahra: lifzfahra Sk2. || 24. eder hulpit, Es. 30:15: Sk2. || 27. *p.* 398: *p.* 395 St. || 28. *adjuvandum*: *juvandum* St.

hielpeskatt, *collatio, collecta, contributio, tributum subsidiarium,* 2 Chr. 24:6,9. *Gloss. vern. ad* Sir. 9:16.
hielpesten, *saxum subsidii,* 1 S. 7:12. hielposten, 1 S. 4:2. *male.*
hielpestund, *hora auxilii,* Psb. 53:8.
hielper åt, til, *juvo, opem fero, auxilium fero, adjuvo,* Jer. 31:7. Tob. 3:25. Marc. 9:24.
hielptropper, *auxilia, copiæ auxiliares.*
hielprede.
hielte, *heros,* G. 49:10. H. 10:13. *pl.* hieltar, Es. 45:20.
hieltebedrifft, *facinus heroicum.*
hieltedygd, *virtus heroa, heroica.*
hieltinna, *heroina, herois, dos.*
hierne, *cerebrum, cerebellum.*
hiernahwerf, *vertigo.*
hierpe, *v.* jerpe.
hierta, *cor,* G. 8:22. 2 Chr. 6:30. Ps. 66:18. M. 15:19. 1 Cor. 2:9. *gen.* hiertas, L. 6:45. litet hierta, *corculum.* leggia hierta på en ting, *apponere cor,* Ps. 62:11. leggia på hier-
s. 288 ta, *super cor ponere*, | *commoveri*, Deut. 4:39. 2 S. 13:20. 19:19. Pr. 9:1. J. 12:11. M. 2:2. hon låg honom på hiertat, *cor adhæsit ei,* G. 34:3. hafwa hierta til en, *bene alicui cupere,* J. 15:1. låta gå sig til hierta, S. 8:20. Psb. 42:4. vppenbara enom alt sitt hierta, *manifestare alicui intima cordis,* Dom. 16:18. S. 8:20. giöra enom hierta, *animum alicui facere,* 2 M. 8:21. 15:9. folcket fick hierta igen, *spiritus populo revixit,* 1 M. 13:7. hafwer ett hierta såsom ett leyon, *habere cor, ut cor leonis,* 2 S.17:10. skiökiohierta, H. 5:4. stiäla enom hierta, *abalienare,* G. 31:20. 2 S. 15:6. stigit i menniskios hierta, 1 Cor. 2:9. *v.* Poli *Synops. Crit. in h. l.* hans hierta slog honom, 1 Sam. 24:6.
hiertans frögd, ört, *apiastrum.*
hiertehinna, *præcordia.*
hiertekorn, hiertvnge, *corculum.*
hiertelig, *intimus, cordialis,* 2 Cor. 6:12. tin stora hierteliga barmhertighet, Es. 63:15.
hierteliga, *ex corde, ex imis medullis, medullitus, intime,* 2 Chr. 30:22. 32:6. O. 11:30. S. 38:17. ganska hierteliga, Es. 38:17. hierteliga kiär, Ps. 18:2. hierteliga wederqwekt, *valde refocillatus,* Philem. v. 7.
hiertewe, hiertängslan, *cordolium, dolor cordis.*
hiertfrätande, *cor exedens, medullas depopulans.*
hiertnupen, *anxius.*
hiertrörig, *flexanimus.*
hiertångest, *moëror cordis.*
hiertängslig, *animi tristis, moerose afflictus.*
hieße, *vertex, apex capitis. obliq.* hießa, D. 33:16,20. Job. 2:7. Drak. v.35. Psb. 252:7.

8. Jer. 31:7. Tob. 3:25. Marc. 9:24: Sk1. || 10. **hielprede**: sent tillägg av J. Sw. || 20. 1 Cor. 2:9: Sk1. || 22f. hierta: hiertat Sk1.

3. leyon: leijon Sk1 och Sk2. || 6f. stigit i menniskios hierta, 1 Cor. 2:9: Sk1. || 8. hans hierta slog honom, 1 Sam. 24:6: sent tillägg av J. Sw. (eller annan hand?). || 27f. *afflictus*: *adflictus* Sk1. || 30. Psb. 252:7: Sk2.

higsnar, *horreo, exhorresco, perhorresco, pavore percellor.*
hijar, *ludo, illudo, diludo, fallo. fahlunismus.*
5 **hilka**, *calyptra, rica. v.* hufwa.
hill, *forus, forulus, tabulatum, repositorium, podium, vasarium.*
hillebård, *bipennis, sarissa,* Psb. 148:7.
hiller, mustela.
10 **himmel**, *cœlum,* G. 1:8. 2:4. H. 2:21. *pl.*
s. 289 himlar, Es. 1:2. Eph. 4:10. | i himlom, *in cœlis,* L. 11:2. himmelen, och alla himlars himmel, *coelum, et coelum coelorum,* 1 Chr. 2:6. C. 6:18. himmelen skal wara
15 sammanlagd såsom ett bref, *coelum convolvendum erit sicut liber,* Es. 34:4. *v.* Pfeif. *Dub. Vexata, Cent.* 4. L. 21. himmel öfwer bord, seng *etc. conopeum, velum, aulæum.*
himmelens inbyggiare, *coelicola, coelites.*
20 **himmelrike**, *regnum coeleste,* M. 20:1.
himmelsblå, *cæruleus, cærulus, cyaneus.*
himmelsbröd, *ambrosia, manna,* Ps. 78:24.
25 **himmelsferd**, *ascensus coelestis,* Förrsp. Luc.
himmelsk, *coelestis,* Joh. 3:12. 1 Cor. 15:4. Ebr. 3:1.
himmelssken, himmelstekn, *chasma.*
30 **hin**, *genus mensuræ,* N. 28:7,14.
hin, *ille, iste,* Ex. 22:11. S. 29:9. L. 14:32. hine grymmo, *dat. foem. sing.* gl. Ordsp. 5:9. *neut.* hint, W. 14:8. 1 P. 3:21. *plur.* hine, Ex. 14:20. W. 11:7. Phil. 1:16. Ebr. 7:23. *vel* hitze, Es. 41:28. Jud. 15:8. W. 16:22. *gen.* hinas, W. 11:9. 2 Tim. 3:9. *dat.* hinom, W. 16:4. S. 35: 23. *accus.* hina, W. 11:11. S. 38:13.
hin onde, hin håle, *malus genius, dæmon, mala sors*, M. 13:38.
hinck, *cratera, vectis aqvarius, urceus, tolo, toleno.*
hinckar, *haurio, promo, extraho.* neder, *demitto.* vp, *extraho, profero, depromo, item claudico.*
hind, *cerva,* Ps. 22:1. O. 5:18. *plur. def.* hinderna, Job. 40:4.
hinder, *impedimentum, impeditio, obstaculum, mora, remora,* 1 Cor. 9:12. wara enom til hinders, *impedire, morari,* M. 16:23. giöra enom hinder, Dom. 15:12.*s.*
hinderdag, *primus dies post nuptias,* gifftm. B. LL. C. 10. *v.* Loccenii *Lex. Juris.*
hinderfat, *vas sufflaminans,* A. 27:17. *v.* Speg. *Gloss. p.* 182. Schibb. C. 13:§:11. *p.* 198. Poli *synops. Crit. in h. l.*
hindkalf, *hinnulus.*
hindrar, *impedio, obsto, officio, moror, remoror, detineo, cohibeo, turbo,* S. 11:12. 16:27. 2 Thess. 2:6.

2. *percellor* rättat efter Sk1, U *precellor*. || 3f. *fahlunismus*: Sk1. || 12. och: i St. || 14. wara: warda Sk1. || 17f. himmel öfwer bord … *aulæum*: Sk1. || 27f. artikeln **himmelsk**: Sk1. || 29. **himmelssken**: **himmelsken** Sk1.

11f. *tolo*: *tollo* Sk2. || 12. *toleno*: *tolleno* Sk1 och Sk2. || 20f. *impedire, morari* … enom hinder: Sk1. || 22. *primus*: St.

hingst, *eqvus emissarius. plur.* hingstar, J. 8:16.
hingstridare.
s. 290 **hinna**, *albugo,* T. 6:9. L. 21:20. | *membrana, tunica,* G. 38:29. liten hinna, *membranula.* af hinnor, *membranaceus.*
hinner vp, *asseqvor,* Psb. 90:8. med, *valeo, possum.* til, *sufficit, satis est,* Sir. 43:34. hade hint, 2 Cor. 10:14. hinte them, Ex. 14:9.
hinsida, på hinsidon, *cis, ultra, ab altera parte,* G. 4:16. M. 4:25. 8:28.
hion, *persona.* tienstahion, *servus.* hionalag, *conjugium, item par conjugum,* gl. K. ordn. *p.* 55.a. bygger hionalag, *domum seu familiam constituo,* giffte. B. LL. C. 4. *v.* Locc. *Lexic. Juris.*
hiord, *grex, masc.* O. 27:23. J. 13:17,20. 23:2. 50:17. Ez. 36:38. 1 P. 5:2. är altså orett i psalmen N. 358. v. 6. som wachtar på tin hiord, at hon må *etc.* at han må bör ther stå. *gen.* hiordz, Job. 30:1. *dat.* hiordenom, 1 P. 5:3. *plu.* hiordar, G. 29:2. C. 4:1,2. Es. 7:21. 17:2. Ez. 34:17,22. 36:38.
hiordmark, *campus gregum,* Ps. 65:14. Ez. 45:15. Am. 1:2.
hiort, *cervus,* G. 49:21. 1 K. 4:23. Ps. 42:2.
hiortafot, *pes cervinus,* Hab. 3:19.
hira, *vertigo.*
hirrar, *rapido cursu feror, volo, are, item vertigine agor.*
hirsgryn, *milium.*
hirtar sig, *v.* Stiernh. *Glossar.* gudz werck och h. *p.* 217.
hiskelig, *v.* förskreckelig,
Hispanien, *Hispania,* R. 15:24:28.
hißar i högden, *tollo in altum, in sublime, effero, elevo.*
historia, *historia,* 2 Chr. 24:27. 2 M. 2:20,25,29.
historiescribent, *historicus, historiographus.*
historisk, *historicus, historialis.*
hit, *huc,* G. 48:5. O. 30:15. hit och thit, *huc et illuc,* Ex. 2:12. N. 11:8. Es. 24:20. Ez. 1:14. Am. 8:12. the tenckte hit och thit, *cogitabant ad alterutrum,* Marc. 8:16. hit eller thit, 1 K. 2:36,42. hit in til, *huc usqve.*
hittar, *reperio, invenio, item attingo.*
hittebarn, *infans expositititius.*
hittegods, *res fortuito inventa.*
hittelön, *præmium inventæ rei deperditæ.*
hitzar, *irrito, provoco, incito, stimulo, exstimulo,* Es. 19:2. | S. 28:11. s. 291
hitze, *ibi,* Luth. dort, Es. 41:28. W. 16:22. Schibb. C. 17:§:10. *p.* 339.a.
hiul, *rota, orbis, orbita,* 1 K. 7:30. O. 20:26. Ez. 1:15. S. 33:5.
hiulbent, *varus, valgus, compernis.*
hiulbråkar, *rota confringo, contero, discerpo, dilanio. præt.* kade, 2 M. 13:6.
hiulekrar, *radii.*

8. Sir. 43:34: Sk1. || 13. tienstahion: tiensthion Sk1. || 21. må (nr 1): måtte Sk2; må (nr 2): Sk1. || 24. Ez. 34:17,22: Sk2; 36:38 rättat efter Sk1. || 27. G. 49:21 rättat efter Sk1.
2f. gudz werck och h. p. 217: Sk2. || 6. *in altum*: St. || 20. **hittegods**: **hittegodz** Sk2 och St.

hiullöt, *orbita, absis, canthus.*
hiulnaf, *modiolus rotæ, orbile,* S. 33:5.
hiäl, *v.* i hiäl.
ho, *aqvalis, aqvaliculus, urceus,* G. 24:20. 30:38. han vpfylte honar, *implevit aqvaliculos,* Ex. 2:16.
ho, *qvis, ecqvis? qvinam?* Ps. 15:1. O. 30:4. Pr. 7:29. ho *in foem.* L. 7:39. *in obliq.* hwem, Es. 46:5. Dan. 5:19. M. 16:15. *v.* Schibb. C. 9:§:14. *Gram.* C. 5:§:10. *plur.* ho, Jos. 9:8. 2 K. 10:13. Zach. 1:9,19. Vp. 7:13.
hocken, *qvis, qvi?*
hof, *ungula, modus, moderatio, ratio.* hafwa hof med sitt tal, O. 17:27. *v.* Schibb. C. 17. *p.* 339. är någors hofwa förfaren i then H. Skrifft, *qvi aliqvo modo versatus est in Scr. Sacra,* gl. K. ordn. *p.* 64.a.
hoff, hoffstat, *aula. germ.* hoff.
hoffdagerd, *cervical,* G. 47:31. Jud. 13:8.
hoffman, *aulicus, eqves, nobilis, eqvestris ordinis.*
hoffmeija, *vestibulum,* Ez. 40:9.*s. v.* Schibb. C. 13:§:193. Speg. *Gloss. p.* 185.
hoffmestare, *aulæ magister, dispensator,* G. 37:36. 39:1. 1 K. 4:6. 18:3. *præfectus satellitum,* 2 K. 25:8.
hoffmesterinna, *aulæ magistra.*
hoffrett, *summum tribunal, supremum dicasterium, judicium.*
hofftack, Förrsp. Dan.
hoffwerar, *pompam ago, splendidus incedo,* Es. 61:10. J. 4:30. *v.* Schibb. C. 13:§:7. *p.* 192.
hoffwud, *caput,* G. 3:15. O. 4:9. 10:6. H. 1:11. 1 Cor. 11:3.*ss.* ifrå hoffwud til hoffwud, *a capite ad caput,* N. 1:2.*ss.* litet hoffwud, *capitellum, capitulum.* som hafwer stort | s. 292
hoffwud, *capito.* framdelen på hoffwudet, *sinciput.* bakdelen af hoffwudet, *occiput.*
hoffwudbok, *liber capitalis,* Förrsp. Ebr. *et* Jac.
hoffwudbonad, *ornatus capitis,* G. 38:18.
hoffwudfiende, *hostis capitalis, infestissimus.*
hoffwudflod, *fluvius capitalis,* G. 2:10.
hoffwudgierd, hoffwudbolster, *cervical, pulvinar, pulvilnus.*
hoffwudhår, *capillus, coma, crinis,* Lev. 13:10. N. 6:18. D. 3:27. Dom. 16:22. L. 7:38.
hoffwudkläde, *calyptra.*
hoffwudkrafft, *vis præcipua,* Förrsp. Rom.
hoffwudprydnad, kostbar, *tiara, cidaris.*
hoffwudsak, *summa rerum, res capitalis.*
hoffwudsaklig, *capitalis.*
hoffwudskalck, *nebulo, neqvam, scelestis, scelus,* O. 24:8.
hoffwudskalle, *cranium, calva,* 2 K. 9:35. hofwudskallaplatz, *locus calvariæ,* M. 27:33. Joh. 19:17.
hoffwudskål, *calvaria,* Dom. 9:53.

4. *aqvaliculos* rättat efter Sk1 och Sk2, U *aqviculos*. ||9. före *v.* Schibb. svårläst tillägg i St: så at hvem (+ oläsligt) *nominat*. || 16. *versatus*: *peritus* Sk1. || 25f. *satellitum* rättat efter Sk1, U *satellicum*.
5. 1 Cor. 11:3.*ss.* rättat efter Sk1. || 5 och 6. hoffwud: hofwud Sk1. || 8f. hoffwud(-): hofwud(-) St. || 9. af hoffwudet: Sk1. || 15. **hoffwudflod** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **hofwudflod**. || 16f. artikeln **hoffwudgierd**: Sk1. || 26. *scelus*: Sk1. || 30. *calvaria* rättat efter Sk1 och Sk2, U *calvariæ*.

hoffwudsmog, *ora capitii, capitum tunicæ,* Ex. 39:23. Job. 30:18.
hoffwudstad, *metropolis, caput imperii, urbs domina,* G. 23:2. 35:27. Dan. 8:2. 1 M. 7:2. 1 Tim. 6:21.
hoffwudstycke, *pars principalis,* Förrsp. 1 Cor.
hoffwudsumma, *sors, caput, summa,* Pr. 12:13. 1 Tim. 1:5. <hoffwudstohl, *idem.*>
hoffwudwerck, hoffwudbrott, *cephalæa, dolor capitis.*
hoffwudyra, yrsel, *vertigo, delirium.*
hog, *mens, animus, ratio, item desiderium,* R. 7:23,25. Psb. 72:12. jag kommer ihog, *memini, in mentem mihi venit, memor sum,* G. 41:9. J. 31:20. mig kom ihog, A. 11:16. them kom ihog, W. 19:10. oß kommer ihog. Matth. 27:63.
hogad, hogstarck, *animatus, avens, avidus.*
hohl, *foramen,* Mich. 7:17. Zach. 14:12. Jac. 3:11. Wank. 2 K. 12:9. Cant. 5:4. Es. 2:20. Am. 6:11. Jud. 14:12. *non* holl, *ut* Gustav hohl i jorden, *antrum, specus, scrobs,*
s. 293 *caverna, cavernula.* giör hohl på, | igenom, *perforo, perfodio, perterebro,* Marc. 2:4.
hohla, *caverna, antrum.*
hohlog, *multo foramine patens, apertus, cavernosus, fistulosus, fenestratus, cavus,* Hag. 1:6. Psb. 253:7.
hohlträ, *arbor cavernosa,* Es:7:19.
hold, *excubiæ.* settia hold, *insidias ponere,* Dom. 9:32,34,43. 2 M. 12:10.
holk, degholk, *mactra, vas in qvo massa fermentatur.* holk på kepp, *argentum vel ferrum præfixum baculo, manubrium.*
holl, *locus.*
hollare, *excubitor, observator,* Dom. 1:24. Jud. 10:11.
holler, *teneo, retineo.* med o och intet med å. L. Petr. *dialog. dedic. p.* 8,9. *imp.* halt, O. 4:4. wardt behollen, *retentus,* G. 7:23. skola hollne warda, *celebrabuntur,* Esth. 9:28. the woro holdne, *existimati sunt,* Neh. 13:13.
holler af, *faveo, amo, diligo,* Es. 44:9. R. 12:3.
holler i tygel, *freno, refreno, coërceo, compesco.*
holler med, *faveo, consentio, assentio, assentior, assentor, studeo, item probo, comprobo, approbo, suffragor, indulgeo.*
holler ord, *fidem dictis præsto, verbis sto, sto pactis.*
holler stilla, *cesso, pausam facio, item retineo, contineo.*
holler til, *admoveo, adjungo, item versor, dego.*
holler tilbaka, *retineo, cohibeo, refreno, compesco.*

9. hoffwudstol, *idem*: hand 4 (?). || 14. R. 7:23,25 rättat efter Sk1. || 15. *memini* rättat efter Sk1 och Sk2, U *memeni*. || 15f. *memor sum* rättat efter Sk1 och Sk2, U *memorsum*. || 22. Cant. 5:4: Sk1. || 23f. Gustav. kompletterat efter Sk1, U Gust.

6. *manubrium*: Sk1. || 7. artikeln **holl**: sent tillägg av J. Sw. || 11. *dedic.*: Sk1. || 16. *diligo*: St. || 27. *admoveo*: *admoneo* (?) Sk1.

holler tilhopa, *contineo,* O. 16:5.
holler vp, *sustineo, sustento,* 2 K. 4:8. *item cesso, desino.*
holler vppe, *sustineo, sustento, item pluvia desinit.*
holler vppå, på, *persisto, in eo sum, in eo occupor, id ago.* holla vppå bidia, Col. 4:2.
holler vt, *extendo, porrigo, item duro, perduro, continuo.*
holler vti, *teneo, contineo, continuo, duro, persevero.*
holler vnder, *sustineo, sustento.*
holler högtid, *festum celebro, ferias obeo,* Esth. 9:28.
holler sig, kunna the icke holla sig, så giffte sig, *si dono continentiæ non gaudent, matrimonium ineunto,* 1. Cor. 7:9.
holler sig för god, *dedignatur, fastidit.*
s. 294 **holler til godo**, *boni consulo,* | *æqvi boniqve consulo.*
holler mig effter en ting, *adhæreo alicui,* R. 2:2.
holme, *insula.*
holpen, *adjutus.*
hon, *illa, ipsa, ea, ista.*
hop, *cumulus, acervus, congeries, vis, strues,* Ex. 8:14. Vp. 2:9. en mechta stor hop fiskar, *admodum magna vis piscium,* L. 5:6. *defin.* hopen, Ex. 23:2. O. 5:14. med, i hopom tilfalla, Job. 22:25. J. 50:9. 2 M. 14:43. the skola med hopom sökia til Herrans håfwor, *confluent ad bona domini,* J. 31:12. med storom hopom, Hab. 1:8.
hop af folck, *populi coetus, caterva, vis, cohors, examen, globus.*
hopetahls, *confertim, conglobatim, gregatim, turmatim, acervatim, catervatim.*
hoplegger, hopsamlar, *v.* ihopa, tilhopa.
hopp, *spes,* R. 8:24. hopsens, Ebr. 10:23. litet hopp, *specula.* vtan hopp, *exspes, exspers fidei.*
hopp, hoppande, *saltus.*
hoppar, *salio, salto, subsalto, subsilio.*
hoppar neder, *desilio, dejicio me.*
hoppar på, *insilio.*
hoppar öfwer, *transilio.*
hoppas, *spero.* jag hoppas, Ps. 39:8. H. 2:9. 1 Cor. 16:7. wi hoppes, Ps. 33:21. R. 8:25. i hoppens, L. 6:34. jag hoppas til dig, *confido in te,* Ps. 9:11. mig hoppas, Phil. 2:23. Thr. 3:21. 2 Cor. 1:13. *præt.* hoppades, Ps. 22:5. wi, the hoppades, J. 14:19. 2 M. 2:17. L. 24:21. hade hoppatz, 2 M. 12:44. hafwa til hoppande, O. 24:20. then han förhoppade sig, 2 M. 5:9. förhoppat hafwer, S. 2:11.
hoppetoßa, *rana.*
hor, *adulterium, stuprum,* Marc. 7:21. Gal. 5:19. bedrifwa hor, *adulterium committere, scortari,* Lev. 20:5.*s.*10. L. 16:18. be-

8f. artikeln **holler vt**: Sk1. || 15f. **holler sig** …. *non gaudent*: kunna holla sig, *gaudere dono continentiæ* Sk1. || 16. *dono*: *donum* Sk2. || 21. **mig**: **sig** Sk1; **effter**: **efter** Sk2; *adhæreo*: *adhærere* Sk1. || 25. *ipsa*: Sk1.

11. *fidei*: *spei* Sk1. || 15. *insilio* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *infilio.* || 22. wi, the hoppades: Sk1. || 27. **hoppetoßa**: **hoppetåßa** Sk1.

drifwa hor emot gud, *deficere a Deo,* Ps. 73:27. *v.* Gejer *in h. l.* Ravanel. *Biblioth.*
s. 295 | *ad vocem scortari.*
hora, *adultera, meretrix, scortum, scortillum, mulier profligatæ pudicitiæ, publica, lupa, moecha, prostibulum,* H. 2:5.
horachtig, horisk, *lascivus, libidinosus, libidine ardens, impudicus, salax, meretriceus.*
horachtigt, *libidinose.*
horar, giör hor, *adulterari, stuprum inferre, adulterium committere, scortari, moechari.*
hordom, *v.* hor.
horeri, *adulterium, stuprum, libido, sumitur in Bibliis qvoqve pro idololatria,* Ex. 34:15.*s.* Dom. 2:17. 2 Chr. 21:11,13. W. 14:12. *pro qvovis facinorum genere, v,* Selden. *Ux. Ebr. p.* 489.
horisk, *libidinosus, impudicus,* Ez. 6:9. Marc. 12:39. horeska, M. 16:4.
horkarl, *adulter, scortator, moechus, ganeo,* Job. 24:15. *plur.* horkarlar, 1 Cor. 6:10. Jac. 4:4.
horkona, *v.* hora. O. 23:27. 30:20. Ez. 16:32. R. 7:3. Jac. 4:4.
horn, *cornu,* Ps. 131:17. litet horn, *corniculum.* som hafwer horn, *cornutus, corniger.* blås i horn, *cornu cano, cornu inflo.* som blås i horn, *cornicen.* af horn, *corneus.*
horobarn, *adulterino sangvine natus, nothus, spurius,* H. 2:4. horbarn, W. 3:16.
horohus, krog, *lupanar, fornix, ganea, ganeum, præsepe, lustrum,* J. 5:7.
horowerd, *leno, ganeo. f. lena.*
horß, *eqva.*
horßeman, ryttare, *eqves.*
horßgiök, *avicula hinniens, anthus.*
hos, *apud, ad, penes.*
hosa, *pl.* hosor, *tibialia, caliga.*
hosianna, M. 21:9. Joh. 12:13. Psb. 116:1. *ss. .v.* Schibb. C. 15:§:7.
hospital, *valetudinarium, xenodochium, nosocomium, nosodochium.*
hosta, *tussis, tussicula.*
hostar, *tussio.*
hot, hotelse, *minæ, minatio, comminatio.*
med hot, *minaciter, minanter.*
|**hotad**, *comminatus, denuntiatus, item minis interdictus.* s. 296
hotan, *v.* hot, Manas. v. 5.
hotar, hotas, *minor, comminor, interminor, minitor, mala denuntio,* G. 27:42. Ps. 7:12. *cum dat.* 1 M. 7:47. *præt.* hotade, Jud. 13:28. 16:6. 1 M. 17:18.
hud, *cutis, pellis, tergus, oris,* Job. 2:4. *defin.* huden, Ex. 34:29.*s.*
hudflenger, hudstryker, *flagello, loris cædo, virgis vel flagris cædo,* M. 27:26.
hudflengning, *poena virgarum,* Ebr. 11:36.
hudlös, *cute nudatus.*
hudlöshet emellan benen, *intertrigo.*
huf, *fastigium, conus.*
hufwa, *diadema, cidaris tiara, calyptra, tæ-*

16. *qvoqve*: St. || 23. Job. 24:15 rättat efter Sk1. || 29. blås i horn … *cornu inflo*: Sk1.
1. krog: horkrog Sk1. || 3. *f. lena*: Sk1. || 24f. *defin.* huden, Ex. 34:29.*s.*: Sk1. || 30. artikeln **hudlöshet emellan benen**: Sk1.

nia, vitta, rica, reticulum, Es. 3:19. *obliq.* hufwo, Jud. 10:3. *pl.* hufwor, Ez. 44:18.
hufwud, *v.* hoffwud.
hug, *v.* hog.
5 **hugsar**, *mentis aciem intendo, mente prospicio, prævideo.*
hugg, *plaga, verbera, ictus,* 2 S. 7:14. O. 17:10. 18:6,8. J. 2:30. får hugg, *vapulo, verberor, verberibus excipior, cædor, percutior.*
10 lider hugg, L. 12:47.*s.*
huggare, *excisor,* 2 Chr. 2:18.
hugger, *cædo, seco, scindo, amputo,* Ex. 34:13. 1 Cor. 9:26. hugger wed, *ligna cædo,* D. 19:5. *præt.* högg, O. 9:1. Vp. 14:16. *imp.*
15 hugg. Vp. 14:15. the huggo, 2 K. 6:4. huggen sten, *saxum, lapis cæsus,* Ex. 20:25. Jud. 1:2.
hugger af, sönder, neder, *decido, excido, exscindo, detrunco, præseco, perseco.*
20 **hugger bortt**, *detrunco, præseco, perseco,* L. 13:7,9.
hugger in, *incido.*
hugger sönder, *discindo, disseco.*
huggjern, huggborr, *scalprum, ferrum in-*
25 *cisorium.*
huggning, *cæsio, concisura, sectio, sectura.*
huggorm, *vipera, coluber, prester,* G. 49:17. Ps. 58:5. O. 23:31. A. 28:3. huggormegalle, *venenum aspidum,* Job. 20:16. huggor-
s. 297 30 mars afföda, *progenies vipera|rum,* M. 3:7.
huggpamp, *romphæa.*
huggwerja, *gladius bellicus.*
hugnat, *delectamentum, delectatio, gaudium, voluptas, lætitia, solamen, oblectatio, oblectamentum, masc.* L. 6:24. Col. 2:2. Philem. v. 7.
hugnar, *delecto, oblecto, solor, consolor, voluptate afficio, lætifico, exhilaro.*
hugswalar, *consolor, solor, refrigero, dolorem lenio,* 2 S. 10:2. 2 Cor. 1:4. 7:6. *præt.* hugswalade, 2 Cor. 7:16.
hugswalare, *consolator,* 2 S. 10:3. Joh: 15:26. 16:7. se min Sabb. Ro. 3,40,49.*seqq.*
hugswalelse, *solatium, solamen, consolatio, refrigerium,* 2 Cor. 1:3.*ss.*
hukar.
huy, *interject. hui,* Job. 39:28. Es. 44:16. Ez. 35:12.
huld, wid gott huld, *obesus,* Dan. 1:15. *antiq.* hull. se Kon. Balk. C. 4. hull och hy, Psb. 68:1.
huld, *fidus, fidelis, perfidelis,* 2 M. 4:2. Psb. 12:3. 87:1. 98:2. *plur.* hulde, S. 45:1.
huldskap, *fides, fidelitas.* hulhet, Förrsp. Rom.
hullvnge, *uncus, harpagus, hamus.*
hulpen, *adjutus, v.* hielper.
humle, *lupulus.* wildhumle, *bryon, item apis sylvestris.*
humlegård, *conseptum lupuli.*
humlepepla, *botrys lupuli.*
humlestång, *pertica, qva lupulus fulcitur,*

3. hoffwud: hofwud Sk1. || 13. *ligna* rättat efter Sk2 och St, U *lingna*.
6. *solor*: Sk1. || 16. *interject.*: Sk1. || 23. hulhet: huldhet St. || 25. **hullvnge**: **hullunge** St. || 29. *conseptum* rättat efter Sk1, U *conceptum*. || 30. *botrys* rättat efter Sk1, U *botris*. || 31. *fulcitur*: *suffulcitur* Sk1.

pedamen, pedamentum lupuli.
hummer, *cancer major, cancer marinus, astacus, camarus, gamarus.*
humn, *suspicio, probabilis opinio, dubia notitia.*
hund, *canis,* O. 26:11. Pr. 9:4. Jud. 11:11. *vilis et abjectus,* 2 S. 3:8. 2 K. 8:13. *pl.* hundar, Ps. 56:10.*s.* Vp. 22:15. liten hund, *catellus.* af hund, *caninus.* slå vt en hund, *crepitus ventris emittere.*
hundachtig, *caninus, impudens, rapax, vorax.*
hundadagar, *dies caniculares, sub exortum Sirii.*
hundaglafs, *latratus, eras.* månen han achtar ei hundaglafs.
s. 298 **hundahoffwud**, *caninum | caput,* 2 S. 3:8.
hundapenning, *pecunia, pretium canis,* Deut. 23:18. *v.* Poli *Synops.*
hundfluga, *cynips, cynomyja, ricinus.*
hundgräs, *canaria.*
hundsfott, *canis – (per convitium.) v.* Speg. *Gloss. p.* 175.a.
hundskall, *latratus canis.*
hundstierna, *Sirius, canis.*
hundtunga, *cynoglossa.*
hundrade, *centum, centeni, æ, a,* Esr. 7:22.
hundrade gångor, *centies.*
hundrade åhr, *seculum, centum anni.*
hundrade åhra barn, Es. 65:20. then hundrade, *centesimus.* ett, tv hundrat, Neh. 11:13,18. try hundrat. *v.* Schibb. C. 9:§:15.
hundradefall, *centuplex,* G. 26:12. M. 13:8,23. hundradefalt mer, *centuplicato.*
hunger, hungers nöd, *fames, inedia, esurigo, esuritio,* Am. 8:11.
hungrar, *esurio, adesurio, famelicus sum,* O. 25:21. han hungrar, O. 25:21. S. 24:29. M. 4:2. 12:3. L. 6:3. honom hungrar, O. 6:30. L. 4:2. mig hungrar, Ps. 50:12.
hungrog, *famelicus, esuriens, esurio, nis, jejunus, esuritor,* M. 25:35. L. 1:53. hungrog siäl, O. 27:7.
hurtig, *erectus animi, industrius, agilis, properus, solers, promtus, strenuus, celsus, egregius, eximius, cordatus, fortis, impiger.*
hurtighet, *industria, solertia, alacritas, animi promtitudo.*
hurtigt, *strenue, impigre, alacriter, promte.*
huru, *qvomodo, qva ratione, item, qvam,* N. 13:19. 1 Cor. 15:35. huru liten, *qvam parvus.* huru stor, *qvam magnus, qvantus.*
hurudana, *qvalis,* N. 13:20. Marc. 13:1. 1 Cor. 15:35. Jac. 1:24.

4. **humn**: **humm** Sk2. || 5. *notitia* rättat efter Sk2, U *notitiæ*. || 9f. slå vt en hund … *emittere*: sent tillägg av J. Sw. || 15f. artikeln **hundaglafs**: sent tillägg av J. Sw. (*eras*: osäker läsning). || 17. **hundahoffwud**: **hundahofwud** Sk1 och St. || 20. *cynomyja* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *cynomeyja*. || 22. **hundsfott**: **hundzfott** Sk2 och St. || 28. **gångor**: **gånger** Sk2 och St.

7. mer: mehr St. || 8f. *esurigo*: *esuries* Sk2. || 10. *adesurio* rättat efter Sk1, U *desurio*. || 12. M. 4:2: Sk2. || 18. *promtus, strenuus, celsus*: Sk1. || 25. 1 Cor. 15:35 rättat efter Sk1.

hus, *domus, ædes, ædificium, lares, penates, item familia,* 1 K. 2:24. 11:38. O. 3:33. 9:1. 11:29. B. 2:26. L. 11:17. 1 Tim. 3:4.*s.* bannade hans | huse, *maledixi domus ejus,* Job. s. 299
5:3. guds hus, *domus Dei,* 2 Chr. 3:3. litet hus, *ædicula,* hus frå hus, *per singulas domus, domesticatim, ostiatim,* S. 29:30. hus, hemlig hus, *vid.* hemlig. gå på huset, *ire ad reqvisita naturæ, alvum deponere, levare, exonerare.*

husachtig, *ad rem familiarem attentus, prudens oeconomus,* Tit. 2:5.

husachtighet, *diligentior oeconomia, peritia rei familiaris.*

husbielcke, *trabs domus, ædificii,* C. 1:17.

husbonde, *herus, paterfamilias, dominus,* N. 30:12.*ss.* Jos. 7:14. S. 6:11. 36:27. L. 14:21. *item maritus,* 2 S. 11:26. Esth. 1:22. *obliq.* husbonda, Jos. 7:17.*s.* Marc. 14:14. dat. husbondanom, L. 22:11.

husdiefwul, *dæmon domesticus,* Förrsp. Tob:

husdreng, *famulus, servus, puer.*

husdörr, *janua domus,* Ex. 12:22.

husfader, *paterfamilias, hospes, herus, dominus,* Ex. 12:3. S. 4:10.

husfolck, *familia, famulitium, familiares, domestici,* G. 39:11. Dom. 18:3. Job. 19:15. O. 31:15. J. 20:6. S. 4:34. M. 10:25,36. 24:45. 1 Cor. 16:15. Eph. 2:19.

husfru, *hera, domina, materfamilias.*

husförste, *præfectus regiæ,* 2 Chr. 28:7.

husgeråd, *suppellex, res familiaris, utensile.*

husgudar, *lares, penates.*

husherre, *dominus, herus, paterfamilias,* Ez. 8:3. 2 Tim. 2:21.

hushold, husholdning, *familia, domus, res familiaris, administratio rei familiaris,* O. 24:4.

hushollare, *paterfamilias, herus, oeconomus.*

hushollerska, *materfamilias, hera.*

husknecht, *v.* husdreng, S. 37:14.

huskorß, *crux domestica.*

huslök, *sedum, sempervivum.*

husman, *inqvilinus, do|mesticus, item oeconomus,* Ex. 12:45. Lev. 22:10. 25:40. säljer sig enom husmanne, *vendit se inqvilino,* Lev. 25:47. s. 300

husmoder, *materfamilias, hera.*

husröta, *vitium ædium, damnum ædium ex negligentia contractum.*

hustienare, *servus familias,* G. 24:2.

hustompt, *fundus, area villæ.*

hustru, *uxor, conjux,* G. 3:21. 6:18. 24:36. 1 S. 25:39.*ss. gen.* hustrus, G. 3:20. *pl.* hustrur, G. 6:18. han giorde allom sinom hustrum, 1 K. 11:8. festa sig hustru, *uxorem ducere, conjugem adsciscere,* 2 S. 3:14. 1 M. 3:56. omföra med oß en hustru, 1 Cor. 9:5.

hustryskel, *limen domus,* Ez. 9:3.

5. guds: gudz Sk1, Sk2 och St. || 7f. hus, hemlig hus, *vid.* hemlig: Sk1. || 8. gå: går Sk1. || 9. *naturæ* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *næturæ.* || 19f. Marc. 14:14 … L. 22:11: Sk2.
13. S. 37:14: Sk1.

hustucht, *disciplina domestica,* Förrsp. Sir.
hustyg, *utensile,* Marc. 3:27.
huswachtare, *custos domus,* S. 20:5.
huswerd, *hospes, diversator,* Ex. 22:8. Dom. 19:23.
huswil, *exul, domo extorris,* S. 29:25. M. 25:35,43. huswild, Ps. 109:10.
husähra, *speciosa domus, h. e. materfamilias, qvæ præcipuus est decor suæ domus*, Ps. 68:13.
hut, *interj. apage, abi in malam sortem, pudor.* wet hut, *pudeat.*
hutar, *cum indignatione et contemtu rejicio.*
hutlar, *vexo, ludifico.*
hutlös, *impudens, profligati pudoris.*
huy, *vah, heu, eheu,* Es. 44:16. Ez. 35:12. med en huy, *in momento,* gl. Job. 21:13.
huxar, *v.* hugsar.
hwad, *qvid, qvod,* G. 3:5,22. O. 10:24. M. 20:32. L. 10:26. *gen.* hweß, G. 11:4. Lev. 6:30. hwad som helst, *qvodcunqve.*
hwadan, *unde,* S. 27:30. M. 21:25. Vp. 7:13. hwadan, af hwad slagz folck, *cujas.*
hwal, *numerus 60 continens.* hwal sill, *haleces sexaginta.*
hwal, *cetus, balæna. plur.* hwalar, *cetæ,* G. 1:21. hwalfisk, Job. 7:12.
s. 301 **hwalf**, *fornix, laqvear,* | *testudo, concameratio.*
hwalfboge, *arcus, fornix.*
hwalfwer, *v.* hwelfwer.
hwalfsten, som sluter hwalfwet, *tholus.*
hwalp, *catulus, catellus.*
hwar, *qvis, unusqvisqve, qvisqve,* G. 44:11. J. 36:16. M. 21:23. Marc. 15:24. Joh. 6:7. 9:12. *gen.* hweß, G. 11:4. 41:11. Lev. 6:30. Job. 3:23. hwar skal biuda then andra, *unusqvisqve invitabit alterum,* Zach. 3:10. hwad i hwar tiden, *qvod omni tempore,* 1 M. 2:61. hwar hopen, *omnis coetus,* Ex. 12:6. intaga hwar sitt arf, *unusqvisqve recipiet hæreditatem suam,* N. 32:18. hwar i sin stad, M. 26:22. tager hwar af androm, Joh. 5:44. hwar edra, *unusqviqve unaqvæqve vestrum*, Ruth. 1:8. Ez. 20:39. ther hatar hwar annan, Pr. 4:4. ibland hwar annan, O. 22:2. hwarjom manne, 2 M. 3:36. 1 Cor. 9:22. i hwarje wrå, 2 Chr. 28:24. hwarjo och ene menniskio är arbete pålagdt, Pr. 6:7. af hwarjo tre rör, Ex. 25:32. af hwarjo slechte en man, Jos. 22:14. hwarjo pigos tid, *tempus singularum puellarum,* Esth. 2:12. kring hwarjo stodena, *circa unamqvamqve columnam,* 1 K. 7:15. hwar och en, *unusqvisqve singuli,* Ex. 25:33. R. 10:13. 1 Cor. 9:25. *neut.* hwart, G. 1:11,21. Lev. 23:37. O. 16:32. hwar i nu liden agan, Ebr. 12:7. hwar någor wil, Vp. 11:5. hwar i ock wenden eder, *sin converterimini,* 1 K.

5. Dom. 19:23 rättat efter Sk1. || 6. **huswil**: **huswill** St; S. 29:25 rättat efter Sk1. || 11. *interj.*: Sk1. || 15. *vexo* rättat efter Sk2 och St, U *voxo.* || 17. *eheu*: Sk1. || 24. slagz: slags Sk1.

3. **hwalfsten** rättat efter Sk1, U **hwalfträ**. || 6. M. 21:23: Sk1. || 7. (Joh.) 9:12: 9:21 Sk1 (båda fel?); Lev. 6:30: Sk1. || 11. *omnis coetus*: Sk1. || 19. i: Sk1. || 22. en man: Sk1. || 23. *tempus singularum puellarum*: Sk1. || 28. Lev. 23:37: Sk1.

9:6. hwar som helst, *ubicunqve,* M. 26:13. hwar dag, *qvotidie,* L. 16:19. 19:47.
hwar, *ubi,* Ruth. 2:19. Job. 39:11. O. 23:28. hwarest, *ubi,* G. 37:16.
hwar icke, hwar ock icke, *nisi,* G. 44:23. Ex. 8:20.
hwarken, *nec, neqve,* N. 21:5. Pr. 3:11. 8:16. R. 8:38.
hwart, *qvo, qvorsum,* G. 37:30.
hwartthere, *unusqvisqve, singuli,* gl. Es. 6:2. hwartthera, *unumqvodqve, singuli,* Ex. 7:12. 28:10. Job. 2:12. C. 3:8. 8:11. Sus. v. 11.
s. 302 **hwaß**, *alga, juncus,* Jon. | 2:6. Ex. 2:3. i hwaßenom, v. 5. full med hwaß, *juncosus.*
hwaß, *acutus, acer, acris, asper,* O. 20:17. Ez. 2:6. Vp. 14:17.
hwaßbryn, *ora junceti.*
hwaßhet, *asperitas, acrimonia,*
hwaßt, *acute, acriter, aspere.* se hwaßt på en, *terribilibus oculis aliqvem intueri,* Job. 16:10.
hweker, *vacillo, fluctuo, lapso, labo, nuto,* gl. K. ordn. *p.* 51.b. J. 2:36. hwekärende *in Gloss. ad* 2 Reg. 4:29.
hwelfning, *fornicatio.*
hwelfwer, *fornico, arcuo, lapidum compagibus arcum efficio,* Ps. 104:3. ehwart min sak hon hwelfwer, *qvo caussa mea convolvitur, fertur,* Psb. 100:3. i hwelfd hus, *in arcuata, camerata, fornicata domo,* Hagg. 1:4.
hweller, *sonans.*
hwem, *qvem, qvam,* Joh. 9:2. *v.* ho.
hwen, *lolium.*
hwerfwel, *turbo,* Ps. 83:14.
hwerfwer, inwerfwer, *gyro, involvo,* Ex. 14:27.
hweßer, *acuo, exacuo, aspero, exaspero,* 1 S. 13:20. Ps. 140:4. Pr. 10:10. hafwer hweßt, Ps. 7:13.
hweßning, *exacutio.*
hwete, *triticum,* D. 32:14. Es. 28:25. J. 12:13. 1 Cor. 15:37. af hwete, *triticeus.*
hweteand, *messis triticea,* G. 30:14. Dom. 15:1. Ruth. 2:23.
hwetebröd, *panis triticeus, similagineus.*
hwetehop, *acervus tritici,* C. 7:2.
hwetekerfwe, *fasciculus tritici,* Job. 5:26.
hwetekorn, *granum triticeum,* Joh. 12:24.
hwetemiöl, *farina triticea, simila, similago,* Ex. 29:2.
hwetesimla, *simila.*
hwetter, *acuo, exacuo,* D. 32:41. O. 27:17.
hwettesten, *cos, coticula.*
hwi, *cur, qvi, qvamobrem, qvare,* G. 4:6. 12:19. Job. 3:11. L. 2:48.
hwif, *amiculum, rica. plur.* hwifwar, Es. 3:22.
| **hwifwar**, *amicio.* ther hon sig med om- s. 303

4. *ubi*: Sk1. || 5. ock: och Sk1. || 10. **hwartthere**: **hwarthere** St. || 11. hwartthera: hwarthera Sk1. || 23. **hweker**: **hwekar** Sk1. || 29. *caussa*: *causa* St. || 30. Psb. 100:3 rättat efter Sk1.

7. inwerfwer: inhwerfwer Sk1. || 11. Ps. 7:13 rättat efter Sk1. || 24. D. 32:41: Sk1. || 30f. omwifwat: omhwifwat Sk1 och St.

wifwat hade, Sus. v. 32.

hwila, *qvies, reqvies, otium,* Es. 11:10. *obliq.* hwilo, A. 7:49. Psb. 35:1. i wår nyja är orett.

hwilar, *acqviesco, reqviesco, qviesco, otior, ferior, cesso,* Pr. 7:9. Cant. 1:7. *præt.* hwilade, G. 2:2. Ebr. 4:4. *vel* hwilas, *idem*, Ex. 23:11. Job. 14:6. Es. 11:2. 25:10. S. 40:5. 1 P. 4:14. Vp. 6:11. hwila sig, Ex. 23:12. hwilte sig, Ex. 31:17. hwilt, *recens a qviete, refectus.* saken hwilar.

hwilskede, *spatium qvietis, stadium.*

hwilstund, *pausa.*

hwilken, *qvis, qvi,* Ps. 34:13. M. 16:24.*s.* Joh. 8:46. *dat.* hwilkom, Ps. 32:1. Pr. 6:2. *ablat.* hwilkom, Ex. 17:5. M. 3:17. R. 8:15. på hwilkom tid, Förrsp. Jon. *plur.* hwilke. *gen. pl.* hwilkas, G. 24:37. Ez. 23:28. Bar. 2:17. *foem.* hwilka, *qvæ. nomin. et accus. acc.* hwilka, G. 49:30. Es. 54:11. M. 18:7. *dat. et ablat.* hwilko, Lev. 15:18. 25:13. Jos. 8:26. O. 3:13. Pr. 5:18. Mal. 2:14. M. 1:16. 2 P. 3:1. *plur.* hwilka, M. 23:27. *neut.* hwilket, *qvod, qvid. gen.* hwilkes, Es. 33:20. 38:22. *dat. et ablat.* hwilko, H. 4:19. 11:4. A. 4:12. Ebr. 9:2. af hwilko allo är, gl. K. ordn. *p.* 1:b. *plur.* hwilken, B. 2:4. *gen.* hwilkes, 2 K. 8:1,5.

hwilodag, *sabbathum, dies feriatus, dies otii,* Ex. 20:8.*ss.*

hwilorum, *locus qvietis.*

hwirflar omkring, *in gyrum circumagor, torqveor.*

hwirfwel, *gyrus, turbo, vortex. v.* hwerfwel.

hwiskande, *susurratio, susurrus, tacitum sermonis murmur.*

hwiskar, *susurro, insurro, immurmuro, musso, mussito, tacite et dissimulanter loqvor,* Es. 29:4.

hwißlan, *sibilus.*

hwißlar, *sibilo*, 1 K. 9:8. 2 Chr. 29:8. Es. 7:18. Thr. 2:15.*s.* hwisslar åt en, til en, *exsibilo aliqvem,* 2 Chr. 29:8. Ez. 27:36. 33:31. Mich. 6:16. som hwißlar, *sibilans, sibilus.*

hwit, *albus, candidus, albens, candens, albidus, candi|cans,* Vp. 1:14. är hwit, *albeo.* s. 304 *plur.* hwite, Zach. 6:3. hwitare, *candidior,* G. 49:12. *neut.* hwitt, M. 5:36. L. 9:29. Vp. 19:14. hwit som marmor, *marmoreus.* som sniö, *niveus.* som swan, *cygneus.*

hwita i ägget, *albugo, albumen,* Job. 6:6. i ögat, *albumen.*

hwitachtig, hwitlett, *albulus, albidus, candidulus.*

hwitlim, *tectorium, gypsum, albanium, creta.*

5. *acqviesco*: *conqviesco* Sk1. || 7. *vel*: Sk1. || 11. saken hwilar: sent tillägg av J. Sw. || 13. *pausa* rättat efter Sk1, U *paussa*. || 14. **hwilken**: **hwilcken** St; M. 16:24.*s.*: Sk1. || 16. hwilkom: Sk1; M. 3:17 rättat efter Sk1. || 18f. *gen. pl.* … Bar. 2:17: Sk1. || 19f. *qvæ. nomin. et accus. acc.* hwilka och M. 18:7: Sk1. || 22. Pr. 5:18: Sk1, Sk2 och St (U plump). || 24. *qvod, qvid*: Sk1. || 27f. *gen.* hwilkes, 2 K. 8:1,5: Sk1.

2. Ex. 20:8.*ss.*: St. || 14. hwisslar (avdelat): hwißlar Sk1, Sk2 och St; til en: Sk1. || 20. *neut.*: Sk1; L. 9:29 rättat efter Sk1. || 24. *albumen*: *albugo* Sk1.

hwitlimad, *cretatus, dealbatus, gypso obductus.*
hwitlimar, *dealbo, tectorium induco.*
hwitling, *alburnus.*
hwitlök, *allium,* N. 11:5.
hwitmenad, *dealbatus, gypsatus, tectorio obductus,* M. 23:27. A. 23:3.
hwitnar, *albeo, albesco, candefio, candico,* Joh. 4:35.
hwitnat, *albedo,* Lev. 13:3.*ss.*
hwy, *vah, hei, hea.*
hwäser, *sibilo, strideo, fremo. præt.* hwäste, W. 17:10.
hy, *cutis, cuticula, item vultus,* G. 4:5. Dan. 5:9.*s.* S. 25:24.
hyacint, *hyacinthus,* Vp. 21:20.
hyckelachtig, *falso blandus, adulatorius, blandiloqvus, blandidicus, parasiticus.*
hyckelachtigt, *assentatoriè, blande, blanditer.*
hycklar, *adulor, assentor, blandior, parasitor, palpo, palpor,* Psb. 412:26. *gloss. vernac. ad* Sir. 9:16.
hycklare, *adulator, assentator, parasitus, palpator, hypocrita.*
hyckleri, *adulatio, assentatio, blanditus, blanditiæ, blandimentum, parasitatio, palpatio, hypocrisis.*
hydda, *casa, tugurium, tabernaculum, taberna, gurgustium,* Job. 5:24. O. 14:11. *obliq.* hyddo, Ps. 61:5. Es. 16:5. 2 P. 1:13.*s. plur.* hyddor, Lev. 23:43. Marc. 9:5. liten hydda, *casula, tabernula,* Ez. 34:14.
hyddar sig, gl. K. ordn. *p.* 91.b.
| **hyena**, *hyæna,* S. 13:22. *v.* Stiss. *in h. l.* s. 305
Plin. H. N. l. 8. C. 30. Bochart. Hieroz. P. 1. l:2. C. 56. l:3. C. 11. Magi. *Historia Ani.* P. 3. C. 8. *p.* 838.*ss.*
hyende, *v.* hyjende.
hyfser, *como, orno, adorno, compono.*
hyfwel, hyflar, *v.* höfwel.
hygge, *cæsio, cæsura.*
hyggelig, *commodus, accommodus, gratus, placidus,* W. 15:19.
hyggiar mig til, *adjungo me, consocio me, applicor.*
hyjende, *pulvinar, pulvinus, culcitra, cervical,* Ez. 13:18. Marc. 4:38. litet hyjende, *pulvillus, culcitrula.*
hyll, hylleträ, *sambucus.*
hylla, *v.* hill.
hyllar, *fidem jurejurando addico, fidem spondeo, jus jurandum præsto.* hyller sonen, Ψ. 2:12.
hyllest, *favor, gratia,* Esth. St. 5:2. Mar. Besök. bön.
hylster, *theca, scortea sclopeti.*
hymn, *v.* humn.
hynda, *canis, catella, canicula.*
hyra, hushyra, åkerhyra, *pretium agri con-*

5. *allium* rättat efter Sk1, U *albium*. || 8. *candico* rättat efter Sk1, U *candido*. || 11. *vah*: Sk1; *hea*: *heu* Sk2. || 22. Psb. 412:26 rättat efter Sk1. || 30. O. 14:11 rättat efter Sk1.

2. (Marc.) 9:5. liten: Sk1 och Sk2 (U plump). || 3. Ez. 34:14: Sk2. || 10. **hyfser**: **hyfsar** St. || 18. hyjende: hyende St. || 19. *culcitrula* rättat efter Sk2 och St, U *culcitula*.

ducti, O. 27:26.
hyrer, *conduco.*
hyrer vt, *loco, eloco.*
<**hyresman**, *conductor.*>
hys, *a græco,* υς, υος.
hyser, *domo, in domum recipio. v.* herbergar.
hysop, *v.* hisop, isop.
hytta, *officina, in qva metalla coqvuntur.*
hyttevgn, *furnus officinæ metallicæ.*
håf, *aula, v.* hoff.
håf at fiskia med, *reticulum.*
håfwor, *opes, thesaurus, divitiæ,* O. 8:21. J. 17:3. 2 Cor. 4:7. i minom håfwom, *in meis thesauris,* D. 32:34.
håld, *excubiæ, insidiæ, tendiculi, doli,* J. 51:12. *v.* hold.
håll, stygn, *pleuritis.*
håller, *v.* holler.
hån, *ludibrium, contumelia, calumnia, illusio, ludificatio, irrisio, sanna,* Ps. 41:14. Es. 30:3. J. 29:18. S. 4:29. *potius* håhn, Psb. 33:5. 34:3.
hånlig, *contumeliosus.*
hånliga, *contumeliose, proterve,* Job. 16:10. Ps. 31:19. Ez. 25:6.
s. 306 | **hår**, *coma, crinis, capillus, cæsaries,* L. 21:17,18. 1 Cor. 11:14.*s.* icke ett hår af hans hofwud skal falla, 1 S. 14:45. grå hår, *cani,* G. 42:38. 44:29. få grå hår, *ex curis et doloribus immaturam canitiem contrahere,* H. 7:9. drages med håret, *vi pertrahere,* Förrsp. Wish. håret står enom öfwer enda, *capilli eriguntur,* S. 27:15. hullhår, *villus, pilus.* med longt hår, *comatus, bene crinitus, pæsariatus,* Ez. 44:20. 1 Cor. 11:14. *v.* longt.
hårband, *crinale, vitta crinalis, tænia, fascia, crinalis.*
hård, *durus, edurus.* hårdt, G. 21:12. 47:4. hårdare, *durior,* Ex. 5:23. 1 S. 25:3. Es. 19:4. J. 5:3. ther striden alrahårdast är, *ubi pugna acerrima est,* 2 S. 11:15. giöra hård, *v.* härdar. hård tid, *fames, annona,* G. 12:10. 47:4. 2 S. 21:1. Ps. 33:19. hård åhr, *idem,* Ps. 37:19. G. 41:27.
hårdbend boge, *arcus tensu difficilis*, W. 5:21.
hårdeliga, *dure, duriter, item graviter, severe,* Dom. 2:15. 2 Chr. 10:12. Ps. 31:19. 65:4. 119:138. Es. 63:15. 1 M. 5:34. 7:25. Marc. 3:12.
hårdfengdt, *perdifficilis.*
hårdhet, *duritia, durities, item rigor, gravitas,* O. 25:15. R. 2:5.
hårdhiertad, *immisericors, excors, duri cordis,* Förrsp. Rom.
hårdkiöpt, *durus emtor, difficilis mercator.*
hårdläst, lås, *sera difficilior.*

3. **hyrer vt**: Sk1. || 4. artikeln **hyresman**: hand 4 (?). || 6. *in domum*: St. || 16. *insidiæ, tendiculi, doli*: Sk1. || 30. G. 42:38 rättat efter Sk1.

2. drages: draga Sk1. || 5. med: Sk1. || 6. *pæsariatus*: Sk1. || 14. *annona*: Sk1. || 16. G. 41:27 rättat efter Sk1. || 17f. artikeln **hårdbend boge**: Sk1. || 23. artikeln **hårdfengdt**: sent tillägg av J. Sw.

hårdminnog, *difficili memoria, tardior, hebetior.*
hårdnackad, *præfractus, ferreæ cervicis, obstinatus, contumax, pervicax, effrenis, in-*
5 *duratæ cervicis,* Ex. 32:9. 33:3. 2 K. 17:14. A. 7:51.
hårdnar, *duresco, induresco, occalleo, occalesco, perduresco.*
hårdok, hårduk, *tela ê setâ, cilicium.*
10 **hårdrager**, *in crines involvo, comâ traho,* Neh. 13:25.
hårfall, *alopecia, defluvium comarum.*
hårjern, *calamistrum.*
hårig, *crinitus, villosus, pilosus.*
15 **hårkläde**, *cilicium,* Zach. 13:4.
hårknif, Psb. 52:3. 61:2.
hårkranck, *culex.*
hårlock, *cinnus, cincinnus.*
hårpöst, *bituminatus, bitumine obductus.*
s. 307 20 | **hårrik**, *bene comatus, crinitus, item villosus, pilosus.*
hårsicht, *subcerniculum.*
hårsmohn.
hädan, *hinc,* Ex. 11:1. J. 28:3. L. 9:51.
25 16:26. moste hädan, *hinc discedo, morior,* Ps. 90:7.
hädanferd, *per mortem emigratio,* Psb. 261:8.
hädanfordrar, *avoco, aufero, abripio.*
30 **hädanfar**, *abeo,* Pr. 5:15.
hädankallar, *evoco, hinc avoco.*
hädanreser, *demigro, emigro, discedo.*
hädanskiljer, *deporto, aufero.* hädanskild, *mortuus,* S. 38:24.
hädanskyndar, *hinc accelero, item aufugio.*
hädare, *v.* försmädare, 2 M. 9:28.
hädelse, *blasphemia,* L. 5:21.
häder, *convitior, calumnior,* M. 9:3. L. 12:10. *præt.* hädde, M. 27:39. 1 Cor. 4:13. Vp. 16:9. hafwer hädat, M. 26:65.
hädesk ord, *convitium,* A. 6:11.
häfd, *usucapio, item cultura, cultus.*
häfdar, *usucapio, colo, exerceo, excolo, usurpo, item rem et consvetudinem cum foemina habeo. v.* Loccenii *Lex. Juris.*
häfwer, *jacio, jacto*, Ex. 14:16. N. 14:4. gl. Es. 64:12. *v.* hefwer.
häfoffer, *v.* hefoffer.
häger, *ardea,* D. 14:17. hägrar, Ps. 104:17.
häl, *calx, calcaneus, calcaneum,* G. 3:15. *plur.* hälar, Ps. 56:7.
häll, *petra,* Ez. 24:7. *v.* hell.
hälsot, *morbus fatalis.*
hän, *hinc.* drager hän, *discedite, abite hinc,* B. 4:19.
häpen, *attonitus, perterritus, obstupefactus, trepidus,* G. 27:33. 1 S. 21:1. Job. 17:8. Es. 29:9. Ez. 26:16. Jud. 13:29. Marc. 9:6.
häpenhet, *improvisus timor, metus, stupor,* Ps. 116:11. Marc. 16:8.
här, *hic, heic, hic loci,* G. 22:7. Pr. 6:5. Es. 7:4. 65:1. J. 7:4. här effter, *post hac, post hæc, in posterum.* här ifrå, *hinc.* här och ther,

4f. *induratæ*: *indurato* (?): St. || 10. *crines* rättat efter Sk1, U *crinis.* || 14. artikeln **hårig**: Sk1.
3f. artikeln **hädanskyndar**: Sk1. || 12. *usucapio*: *usu capio* Sk1. || 31. effter: efter Sk2.

hic et ibi, 2 M. 10:12. här tils, *huc usqve, hactenus,* G. 32:4. Joh. 16:24. här vt, *apage,* Es. 30:22. *est et vox expletiva.* tenck vppå mig för thetta här, Neh. 13:22. thenne här
s. 308 warder, *hic ipse,* G. 5: | 29. motte thenna här få, *hunc ipsum accipere,* T. 7:14. *annon scribendum* her, som the gamle hafwa skrifwit, G. 32:4. 37:14. 46: 2. gl. K. ordn. altjemt. Ol. Petri Handb. *p.* 38. och nu the danske. skrifwer jag ther, hwi icke her, men bruket och wanen är förstarck.

här, *exercitus, copiæ, acies, agmen,* G. 2:1. Ps. 68:13. himmelens här, *exercitus coelorum, astra, qvæ sunt qvasi milites Deo famulantes, et pro eo, cum opus est, depugnantes,* 2 K. 17:16. *annon* hähr, *ut* Psb. 7. pr. 46:3. 74:1. 174:4. *gen.* hährs. wäpnade til hährs, N. 31:3,5. *plur.* hährar, Psb. 87:9. som doger til at draga i hähr, *qvi idoneus est exire in militiam,* N. 1:3.*ss.*

härad, *territorium, ditio, regio, provincia.*

häradsfogde, *prætor territorii.*

häradshöfding, *judex territorii.*

häradsrett, *judicium territorii.*

häradsskrifware, *scriba territorii.*

härd, hähl, *focus, in qvo coqvuntur et macerantur metalla.*

härd, härdar, *humerus, humeri, scapulæ,* G. 49:15. 2 K. 9:24. Matth. 23:4.

herder, härder til, *duro, induro, obduro, eduro,* Marc. 13:13. vt, *perduro, persevero, persisto,* Job. 6:11.

härferd, *expeditio militaris,* D. 24:5.

härfolck, *turba militaris,* 1 S. 26:5. 1 Chr. 7:4. Nah. 2:3.

härförste, *dux, imperator, tribunus,* 2 Chr. 16:4. J. 52:25.

härhold, *præco, caduceator, fecialis,* Dan. 3:4.

härhöfwidsman, *tribunus, dux, præfectus copiarum.*

härjar, *vasto, populor,* Ps. 78:49.

härjare, *vastator.*

härkommer, *orior, nascor, enascor, proficiscor, suborior, devenio, existo.*

härkomst, *genus, origo, natales, stemma, prosapia,* Förrsp. Matth.

härläger, *castra,* Jos. 10:5.

| **härold**, *v.* härhold, Dan. 3:4. s. 309

härordan, *acies, agmen instructum,* C. 6:4,10.

härrörer, *v.* härkommer.

härs och twärs, *huc, illuc sine ordine.*

härsk, *rancidus, rancidulus.*

härskap, härskare, *acies, castra,* Luc. 2:13. Psb. 127:3.

härskhet, *rancor.*

härsknar, *rancidus fio, ranceo.*

härskri, *clamor bellicus,* Jos. 6:10. 1 Thes. 4:16.

5. thenna: thenne Sk2. || 9. altjemt: alt jemt Sk2. || 11. bruket och wanen är förstarck: bruket är för starckt: Sk1. || 13. här: hähr Sk1. || 17. *gen.*: Sk1. || 22, 23, 24 och 25. **härads-**: **häradz-** Sk1 och Sk2. || 26. hähl: häl Sk1. || 30. **herder**: **härder** Sk1 och Sk2; härder: herder Sk2.

10. **härhöfwidsman**: **härhöfwidzman** Sk1, Sk2 och St. || 22. härkommer: herkommer Sk1. || 27. artikeln **härskhet**: Sk1.

härsmacht, *robur exercitus,* 2 Chr. 26:13.
härstråt, *via publica,* 1 M. 5:46. 15:41.
hätsk, *acerbus, infestus, inimicus, hostilis, amarus, amarulentus,* G. 37:4. Tit. 3:3.
5 hätskare, *acerbior,* G. 37:5. *plur.* hätzske, Ex. 1:12. hetsk, S. 42:9. hetzlig, *odibilis,* H. 9:7.
hätskeliga, *acerbe, hostiliter, amare, infeste,* Ps. 109:3. hätzskeliga, W. 10:3.
10 **hätskhet**, *acerbitas, hostilitas, amarities, acerbum odium,* Job. 18:4.
hätta, *pileolus, calyptra, cucullus. inde monachi,* hättebröder, *nostratibus olim dicti.*
hö, *foenum,* Es. 40:6.*s.* 1 Cor. 3:12.
15 **höberger**, *foenum colligo,* Job. 8:12.
höbergning, höand, *foenisecium.*
höbåla, höstack, hösåte, *meta foeni.* höskemma.
höfding, *satrapa, satrapes, præfectus, præses, demarchus,* 1 Chr. 26:12. 27:1. A. 5:31.
20 höfdinge, *acc.* ga, Ebr. 2:10.
höfdingadöme, *satrapia, præfectura, ditio præsidis.*
höfdingakost, *victus satrapæ,* Neh. 5:14,
25 18.
höfsar, *v.* hyfsar.
höfft, *coxa, femur,* G. 32:25,31.
höffteben.
höfftewe, *ischias, dolor ischiadicus.*
höfftsena, *nervus coxendicis,* G. 32:32. *obliq.* seno, *ibid.*
höflig, *modestus, urbanus, civilis, moderatus, v.* höfwelig.
höfliga, *modeste, decenter, civiliter, decore, urbane, con|ducenter.* s. 310
höflighet, *modestia, civilitas, urbanitas, condecentia.*
höfwel, *dolabra, runcina,*
höfwlar, *dolo, dedolo, dolabra levigo, runcino,* H. 6:5. höflat, 1 K. 6:36.
höfwelig, *decens, decorus, honestus, moderatus,* M. 15:26. Marc. 7:27. i höfweligom klädebonad, *in amictu permisso, decente, in orig. promisso,* 1 Tim. 2:9. *v. Salmas. de Coma.* Leig. *Crit. Sacr. in* καταστολη, Esth. *in h. l.*
höfwes, *convenit, decet, condecet, addecet,* O. 19:10. 26:1. W. 12:15. A. 16:21. R. 16:2. Eph. 5:4. 1 Tim. 2:10. oß höfwes, Ebr. 7:26. thet höfde honom, *decebat eum,* Ebr. 2:10. oß höfdes hafwa, Ebr. 7:26.
höfwidsman, *centurio, primipilus, strategus,* G. 40:1. L. 7:2. A. 6:10.
hög, *cumulus, acervus, tumulus, collis, strues,* Jos. 8:28. *plur.* högar, Ez. 36:4. ättehögar, *mortuorum tumuli.*
hög, *altus, celsus, editus, sublimis, excelsus, eminens,* Pr. 7:8. genom höga hand, Ex.

2. 1 M. 5:46 rättat efter Sk1. || 5. hätzske: hätske St. || 6. *odibilis*: Sk1. || 9. hätzskeliga rättat efter Sk1, U hatzskeliga, hetzskeliga Sk2 och St. || 17f. höskemma: sent tillägg av J. Sw. || 26. hyfsar: hyfser Sk2. || 29. *ischiadicus* rättat efter Sk1, U *isciadicus*.

1. *coxendicis* rättat efter Sk1, U *coccendicis.* || 6. *conducenter*: *condecenter* Sk1. || 10. **höfwlar**: **höflar** Sk1 och St. || 14. klädebonad: klädebonat Sk1; *permisso*: Sk1. || 16. *Crit.* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *Crid.* || 20f. oß höfwes, Ebr. 7:26: Sk1. || 23. **höfwidsman**: **höfwidzman** Sk1 och Sk2.

14:8. i högre choren, Ps. 120:1. 124:1. *qvare hi et seqventes psalmi appellantur psalmi graduum. vid.* Lundii *Sanct. Jud.* 2:24,10. Pfeif. *Dub. Vex.* 3:81. hög röst, *clara vox, vox sonora.* ord, wisdom, 1 Cor. 2:1. hög ålder, *gravis senecta, ætas grandior.*

högachtad, *spectabilis, spectatissimus.* högberömd, *celebris,* Förrsp. Wish.

högbröstad, *pectorosus.*

högd, *altitudo, sublimitas, eminentia, celsitudo, item collis, tumulus,* G. 11:4. *foem. gen.* 2 K. 23:15. Ez. 20:29. Vp. 21:16. högden, Ex. 25:10. i högden, *sublime, in sublime, in coelum,* L. 2:14. högderna, 2 Chr. 14:4. högdernas, 2 K. 17:32.

högdragen, *v.* högferdig.

högelig, *sollicitus, vehemens.* kreaturens högeliga åstundan, Rom. 8:19. *v.* Balduin. *et* Grot. *in h. l.* Scriv. Gotth. *Cent.* 3. med. 100. Saub. *Explic. p.* 78.

högeliga, *valde, admodum, perqvam, item*
s. 311 *sublimiter,* | *alte,* N. 22:17. Ps. 35: 27. 40:17. 69:31. S. 43:32.

höger, *dexter.* högra, *dextra.* han wek hwarken på högro eller wenstro sidona, Jos. 1:7. 2 S. 2:21. 1 K. 22:19. 2 K. 22:2. 2 Chr. 34:2. Job. 30:12. O. 4:27. Es. 54:3. L. 23:33. högra hand, *dextra, dextera manus,* G. 48:13.*s.* M. 6:3. på tina högro hand, Ps. 16:11. sett tig på mina högra hand, *sede ad dextram meam,* Ps. 110:1. til höger, *dextrorsum, dextrorsus, ad dexteram.*

högferd, *superbia, tumor, insolentia, supercilium,* O. 8:13. Marc. 7:22.

högferdas, *superbio, tumeo, efferor, intumesco.*

högferdeliga, *superbe, tumide, insolenter.*

högferdig, *elatus, tumidus, insolens, inflatus, superbus, arrogans, prætumidus,* O. 16:19.

höghet, *celsitudo, altitudo, eminentia,* R. 8:39. 2 Cor. 10:5.

högliga, *v.* högeliga, 1 Chr. 29:9. J. 6:26.

högliudad, *altisonus, sonorus, canorus, resonus.*

höglärd, *eruditissimus, doctissimus, eruditione præcellens, pereruditus, perdoctus.*

höglärdt, *pererudite, perdocte, doctissime.*

högmeßa, *v.* Speg. *Gloss. p.* 295.

högmod, *v.* högferd, O. 8:13. S. 3:30. Jac. 4:16. öfwa högmod, *exercere superbiam,* Ps. 31:24. Es. 16:6.

högmodas, *v.* högferdas, Ps. 10:18. 52:3. Sir. 10:9. *præt.* högmodades, 2 M. 5:17.

högmodeliga, *v.* högferdeliga, Ex. 18:11. Ps. 10:15. 31:19. 73:8. J. 50:29.

högmodig, *v.* högferdig, Job. 41:25. O. 16:18. Es. 10:12. J. 48:29.

högmåhls sak, *crimen capitale*, *immane facinus atrocius, gravius crimen. v.* Locc. *Lexic. Juris.*

högprisad, *gloriosissimus,* S. 44:20. 2

4. 3:81: 3:87 St. || 12. *gen.*: Sk1. || 13. i högden: i högdenne St; *sublime* (nr 1): Sk1. || 14. *in*: *ad* Sk1. || 17. kreaturens: creaturens St. || 29. tina: tine Sk1 och Sk2.

7f. *elatus, tumidus, insolens, inflatus*: Sk1. || 12. 1 Chr. 29:9 rättat efter Sk1. || 17. *pererudite*: St. || 21. Es. 16:6 rättat efter Sk1.

M. 14:9. högt prisad, Esr. 4:10. S. 51:5. *v.* Schibb. C. 17. *p.* 367.

högre, *altior, editior, sublimior, celsior, eminentior.*

5 **högre**, *adv. pluris.* högre skattar, *pluris æstimo, facio.*

högrest, *in altum elatus, erectus, evectus.*

s. 312 | **högschole**, *academia, athenæum.*

högst, högste, *altissimus,* Ps. 91:9. 92:9.

10 *gen.* högstas, Ps. 107:11. *acc.* högsta, Ps. 57:3. thet högsta, Dan. 8:3. åt högsta, *maxime,* Ps. 90:10.

högt, *alte,* O. 4:8. H. 4:7. *vel* högdt, Es. 2:22. *qvod probo*. högdt elskad, *admodum*

15 *dilectus.*

högtid, *festum, feriæ, sacra solemnia, solemne, foem.* Lev. 23:2,4,6. D. 16:14. 1 K. 8:65. 2 Chr. 7:8.

högtidelig, *solemnis, festus.* i skolen hol-

20 la thenna dagen högtideligan, *solemniter, vel solemnem,* Ex. 12:14.

högtidesdag, *dies festus, dies feriatus, solemnis,* Esr. 3: 5. O. 7:20. M. 27:15. Joh. 11:56.

25 **högtideskläder**, *cultus festivus, vestis festa,* Es. 3:22. Zach. 3:4. högtidskläder, G. 45:22.

högtprisad, *v.* högprisad.

högttrafwande, *superbius incedens, elate se jactans, superbus, superlatus.*

högtährad, *honoratissimus, celebratissimus, laudatissimus, celeberrimus.*

högwelboren, *illustris prosapiæ, illustrissimus.*

högwerdig, högwerdigt, *sacramente*, gl. K. ordn. *p.* 14.b. *p.* 34.a.

högwyrdig, *summe venerandus, reverendus, reverendissimus.*

högädel, *nobilissimus, generosissimus.*

höijer vp, *tollo, levo, extollo, elevo, in sublime fero, effero.*

hök, *accipiter, nisus,* Lev. 11:14.

hölada, höhus, *foenile.*

höljer, *condo, abscondo, tego, operio, velo, obvelo, occulo, occulto,* 1 Cor. 11:6.*s. præt.* hölgde, G. 38:14. hölgdt, v. 15. holde, G. 24:65. Dom. 4:18.*s.* 1 K. 1:1.

hölster, *tegmen, sclopetorum.*

hömånad, *julius.*

höna, *gallina, pullastra,* M. 23:37.

hönoneste, *nidus gallinaceus,* Es. 10:14.

höns, *gallinæ, pulli.* vngt höns, *pullaster.* af höns, *gallinaceus, gallinarius.*

hönsgäld, *gallicinium,* Marc. 13:35.

hönshus, *gallinarium, ornithon, ornithotrophium, ornithoboscium.*

hönstopp, *gallus, gallinaceus.*

hönswachtare, *pullarius, gallinarius.*

1. högt: högdt St. || 14f. högdt elskad, *admodum dilectus*: Sk1. || 17f. 1 K. 8:65 rättat efter Sk1. || 25. **högtideskläder**: **högtides kläder** Sk1. || 26. högtidskläder: högtidzkläder Sk2. || 29. **högttrafwande**: **högdttrafwande** St.

2f. artikeln **högtährad**: Sk1. || 6f. artikeln **högwerdig**: Sk1. || 8f. *reverendus*: Sk1. || 11. *elevo*: St. || 17. holde: holgde Sk1. || 22. **hönoneste**: **hönonäste** St.

s. 313 | **hör**, lin, *linum.*
hörare, *auditor,* Jac. 1:23,25. i en schola, *pædagogus, collega, ludimagister,* gl. K. ordn. *p.* 90.a.
hörer, *audio, exaudio, accipio, ausculto,* Ps. 6:10. jag wil höra, jag skal höra, H. 2:21. hördt, Ps. 28:6. J. 22:21. 23:18. *imper.* hör, Ps. 5:2.
hörer til, på, *ausculto, exaudio, attendo, adverto,* Ps. 49:2.
hörer til, lender til, *pertinet, spectat, attinet,* Pr. 12:13. M. 22:21. hörer enom til, *alicujus est*, R. 14:8.
hörer vt, til endan, *exaudio.*
hörig, *dicto audiens, obediens, obseqvens, morem gerens,* Eph. 6:1:5. hörug, G. 26:5. D. 28:2.
<**hörk**, *h. e.* modig.>
hörn, *angulus,* O. 7:8. hörnad, fyrhörnad, *qvadrarius,* 1 K. 7:2.
hörnesten, *lapis angularis,* Eph. 2:20. hörnsten, Job. 38:6. M. 21:42. A. 4:11.1 Pet. 2:6.*s.*
hörnig, *angulatus, angulosus.*
hörnport, *porta anguli,* J. 31:38.
hörsamhet, *obedientia.*
hörsl, *auditus,* 1 Cor. 12:17.
höst, *autumnus,* Es. 17:11. S. 24:32. 33:16. *s.* Psb. 81:8.
höstachtig, *autumnus, a, um, autumnalis.*
höstack, hösåte, *meta foeni, strues foeni, merges foeni.*
höstar.
höstetid, *autumnus, tempus autumnum, autumnale.*
höstmånad, *september.*
hösåte, *acervus, cumulus foeni.*
höttar, *minor, verbera intento.* hött är snart bött.

1. lin: Sk1. || 2f. *pædagogus* rättat efter St, U *poedagogus*. || 5. *accipio*: Sk1. || 17. D. 28:2 rättat efter Sk1. || 18. artikeln **hörk**: hand 4 (?).

7. **hörsl** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **horsl**. || 8. Es. 17:11 rättat efter Sk1. || 19f. hött är snart bött: sent tillägg av J. Sw.

I J

i, vti, *in,* G. 1:1. Ps. 113:2.
I, *vos,* Ps. 113:1. J. 5:21.*s.*
ja, *imo, etiam, omnino, ita, utiqve,* 2 S. 2:20. Ps. 14:3. Es. 65:6. H. 5:8. Vp. 22:20. ja, ja, *ita, ita,* M. 5:37. 2 Cor. 1:17.*ss.* Jac. 5:12. Vp. 22:20. *v.* Leutweins andächt. Zufälle *Cent.* 2. *Med.* 11. ja gerna, *libenter, lubenter, scilicet.* ja ock, *imo et.* 1 Cor. 2:10.
jacka, *vestis, thorax.*
jadut, ropa jadut, J. 12:6. 15:10. *v.* Schibb. C. 13:§:7. *p.* 192. C. 17:§:11. *p.* 342. Speg. *Gloss.*
jag, *ego,* Es. 48:15. Dan. 8:2. jag sielf, *egomet, ego ipse, ipsemet.*
s. 314 **jagar**, *venor, sector, inseqvor,* | *insector,* Lev. 26:17,36. Job. 20:16. O. 28:1. Mich. 7:2. *præt.* jagade, Ex. 14:8.*s.* Lev. 26:36.
jagar bortt, *abigo, fugo, repello, depello, fundo.*
jagar in, *impello, incutio.*
jagande, *venatio, venatus, venatura,* 1 S. 17:53.
jagare, *v.* jägare.
jagt, *v.* jagande, Lev. 17:13. Job. 39:1. Ez. 12:13.
jagt, farkost, *celes, celox, liburnum, myoparo.*
jagthund, *canis venaticus, molossus.*
jagtspiut, *venabulum.*
jakar, *affirmo, assevero, confirmo, assero, ajo, probo, comprobo, approbo, consentio.*
jakord, jaord, jaqwäde, *affirmatio, item suffragium, consensus, assensus.*
jarl, *comes, vir illustris.* Speg. *Gloss.*
jaspis, *jaspis*, Ex. 28:20. Vp. 21:11,18.
ibland, *inter, item, interdum,* G. 3:8. L. 1:1.
icke, *non, haud,* G. 4:7. Ex. 3:5. 20:13.*ss.* at icke, *ne.* om icke, *nisi, ni.* icke theß mindre, *nihilominus.*
icke heller, *neqve nec.*
ickorn, *scjurus, nitela.*
id, *studium, diligentia, solertia, opera, industria, assiduitas.*
id, *genus piscis.*
ide, biörnide, *hiematio ursi.*
idel, *merus, solus,* Förrsp. Vp.
ider och ånger, *anxietas, contritio,* gl. K. ordn. *p.* 35.a.
ider, *vos, v.* eder.
idislar, *rumino*, Lev. 11:3.*s.* D. 14:7.*s.*
idkar, *continuo, freqvento, incumbo, solertiam impendo.*
idkelig, *assiduus, diligens, solers, studiosus, freqvens,* 1 Tim. 5:10. idkelig pina, *assidua*

18. Lev. 26:36 rättat efter Sk1.
24. **idislar**: **idißlar** Sk1.

tortura, R. 4:2. idkelig tienst, *assiduum studium*, L. 10:40.
idkeliga, *diligenter, assidue, solerter, crebro, freqventer.*
idkelighet, *diligentia, assiduitas, solertia, studium,* Eph. 6:18.
idog, *v.* idkelig, O. 10:4. 12:4. 21:5.
idras, *poenitudine duci.*
idrät, *ars, negotium, ut in* T. S. C. 9.
jemkar, *æqvo, adæqvo, æqvum reddo, complano, allævo, ad æqvales partes aliqvid re-*
s. 315 |*duco.*
jemkning, *adæqvatio.*
jemmer, *miseria, calamitas, item ejulatus, ploratus, lamentatio, planctus, lamentum,* G. 44:31. Ps. 25:18. Pr. 1:4. 2:26. 4:16. *defin.* jemren, S. 3:29.
jemmerdag, *dies lamentationis,* Ez. 7:7.
jemmerdahl, *vallis miseriarum,* Ps. 84:7. Psb. 125:5. 358:10.
jemmerlig, jemmerfull, *miser, miserrimus, tristissimus, lamentabilis, luctuosus,* S. 40:1.
jemmerliga, *misere, luctuose,* Job. 36:8. J. 14:2. Joël. 1:12. Jud. 7:16.
jemmerrop, *planctus, lamentum, lamentatio,* Es. 16:15. 48:5.
jemn, *æqvus, æqvabilis, æqvalis, planus, par.* giöra en jemnan stig, *complanare semitam,* Ps. 143:10. Es. 40:3. jemt, L. 3:5.
jemnar, *æqvare.* jemnas, *complanari,* Es. 40:4.
jemnförer, *comparo, confero.*
jemngod, *æqve bonus.*
jemnhet, *planities, æqvabilitas, æqvitas,* Es. 42:16.
jemnlik, *par, similis, æqvalis, suppar, parilis, compar.*
jemnlikhet, *æqvalitas, æqvitas, parilitas.*
jemnwigt, *æqvilibrium.*
jemnåldrig, *ætate par, annis æqvalis,* Dan. 1:10.
jemrande, *ejulatus, lamentatio,* J. 20:16.
jemrar mig, *lamentor, plango, ejulo.* jemrer eder, Zeph. 1:11. *præt.* jemrade sig, 2 S. 13:37. 14:2. Jud. 16:13.
jemt, *par, æqvale, æqvum, item planum. adv. pariter, adæqve* Es. 40:4. alt jemt, Es. 21:8.
jemte, *juxta, circa, item una cum, cum,* G. 41:3. Ex. 20:3. Job. 33:5. jempte, Pr. 7:14. Zeph. 1:5. jemte wid, Lev. 6:10.
jemwel, *imo, etiam, et, atqve,* M. 21:21.
jegar, *fervide contendo.*
jern, *ferrum,* G. 4:22. S. 39:31. af jern, *ferreus.*
jernband, *vinculum ferreum, catena ferrea,* Manas. v. 9.
| **jernbom**, *vectis ferreus,* Ps. 107:16. s. 316
jernbruk, *officina ferraria.*
jernfergad, *ferrugineus.*
jerngrufwa, *fodina ferraria.*
jernfiettra, *compes ferreus,* Ps. 149:8.
jerngrå, *glaucus, glaucinus.*
jerngaller, *clathrum ferreum.*

29. Ps. 143:10: sent tillägg av J. Sw.
14. **jemt**: **jemnt** Sk1. || 32. *clathrum ferreum*: Sk2.

jernhacka, *bidens ferreus,* 1 Chr. 20:3.
jernharnesk, *clypeus ferreus,* Job. 20:24.
jernhorn, *cornu ferreum,* 1 K. 22:11. 2 Chr. 18:10. Mich. 4:13.
5 **jernkil**, *cuneus ferreus,* 2 S. 12:31.
jernkrämare.
jernmur, *murus ferreus,* Ez. 4:3. 2 M. 11:9.
jernok, *jugum ferreum,* D. 28:48. J. 28:13.
jernpanna, *olla ferrea,* Ez. 4:3.
10 **jernpantzar**, *lorica ferrea,* Vp. 9:9.
jernpelare, *columna ferrea,* J. 1:18.
jernport, *porta ferrea,* A. 12:10.
jernredskap, *instrumentum ferreum,* 1 K. 6:7.
15 **jernris**, *virga ferrea,* Vp. 2:27. 12:3.
jernrost, *ferrugo.*
jernsena, *nervus ferreus,* Es. 48:4.
jernslagen, jernbeslagen, jernskodd, *ferratus, ferro obductus.*
20 **jernspira**, *sceptrum ferreum,* Ps. 2:9.
jernstaf, *baculus ferreus,* Job. 40:13.
jernstil, *stilus ferreus,* J. 17:1.
jernsåg, *serra ferrea,* 2 S. 12:31.
jerntagg, *aculeus ferreus,* 2 M. 13:2.
25 **jerntand**, *dens ferreus,* Dan. 7:7,19.
jerntyg, jernbeslag, *ferramenta.*
jernwagn, *currus ferreus, falcatus,* Dom. 4:3,13.
jernvgn, *fornax ferrea,* D. 4:20. 1 K. 8:41,
30 51. J. 11:4.
jernwerck, *opus ferreum,* Ex. 27:19.
jernört, *verbena.*
jerpe, *attagen.*
jerphöna, *attagena.*
jertekn, *ostentum, portentum, prodigium, miraculum. vid.* Stiernhök *de Jure Sveon.* C. 8. Loccen. *Antiq. Sveog. p.* 145. Wormii *Monumenta Danica, p.* 76.*s.*
Jesreel, är gudz barn, H. 2:22.
| **Jesus**, *Jesus,* M. 1:21. *v.* Pfeif. *Qvinqvag.* s. 317
Locor. Exotic. in N. T. L. 1. *p.* 881.*ss. Exerc. Sacr.* 9.
jette, *gigas.*
jetter, *divino, assevero, promitto.* som jett hafwer Esaias, Psb. 129:1. *v.* Locc. *Lexic. Juris.* Speg. *Gloss. p.* 200.
ifras, *excandeo, excandesco, zelo exardeo, exardesco, item irascor.*
ifrig, *fervens, fervidus, ardens, calens, calidus.*
ifrigt, *fervide, ferventer, ardenter.*
ifrå, *a, ab,* G. 1:7. J. 18:8. T. 3:21. *ita freqventiss. raro scribitur* ifrån.
ifråfaller, ifråkallar, *etc.* ifråwarar. *v.* frå.
ifråskiljer, *sejungo, disjungo, separo,* J. 6:29. the woro icke longt ifrå 5000 män, *erant viri non multum a qvinqve millibus,* L. 9:14.
ifwer, ifrighet, *zelus, ardens studium, æmulatio, calor, item excandescentia.*
i föregår, *nudius tertius.*
i förstonne, *primo, primum, principio.*

3f. 2 Chr. 18:10 rättat efter Sk1. || 5. artikeln **jernkil**: Sk1. || 25. Dan. 7:7,19 rättat efter Sk1.
4. **jertekn**: **jerteken** St. || 21f. *ita freqventiss.*: Sk1. || 23. **ifråfaller**: **ifrå faller** Sk1; ifråwarar: Sk1; frå: från Sk1. || 26. *erant*: *erat* Sk1.

igel, *hirugo, sangvisuga. defin.* iglen, O. 30:15.
igelkott, *echinus, erinaceus, ericius,* Lev. 11:30. Es. 14:23.
igen, åter igen, *rursus, iterum, rursum, denuo,* J. 22:27. L. 1:36.
igenblifwer, *relinqvor,* 2 K. 7:13. R. 11:3.
igenbötar, botar, *reparo, restauro, resarcio, reficio,* Am. 9:11.
igenfaller, *relabor,* Ex. 14:26.
igenfinner, igenfår, *reperio, invenio,* Ebr. 11:35.
igenförer, *reduco*, Ebr. 13:20.
igenförskaffar, *reddo, restituo, reparo.*
igengifwer, *idem.*
igenhemtar, *relego,* J. 41:16. T. 13:12.
igenkallar, *revoco,* J. 16:15. Esth. 8:8.
igenkallelig, *revocabilis.*
igenkenner, *nosco, agnosco, recognosco.*
igenkommande, *reditus, recessus.* är intet igenkommande, S. 38:22.
s. 318 | **igenkommelse**, *idem,* Phil. 1:26. 2 M. 13:26.
igenkommer, *redeo, revertor, recedo,* Dom. 6:18. J. 22:27.
igenlefwer, *superstes sum.*
igenlefwer, *relinqvo.* hade igenlefdt, *reliqverat,* Lev. 10:16. Neh. 1:2.*s.* Ez. 14:22. R. 9:29. 11:4.*s.* igenlefd, *derelictus,* Mich. 7:18. R. 11:8.*s.* igenlefde. *vid.* innelycht. *superstes sum*, Ez. 25:16.
igenliud, *resonantia, echo, sonus repercussus.*
igenliudande, *resonus, resonabilis, resonans.* gifwer igenliud, *resono, sonum reddo, refero.*
igenlycker, *claudo, concludo, occludo.* igenlyckt, *clausum, inclusum,* 1 S. 1:5.*s.* 4:25. 2 Chr. 7:13. L. 4:25. *præt.* igenlykte, Job. 3:10. *infin.* igenlyckia, Lev. 14:38. Vp. 11:6.
igenlåter, *idem, item relinqvo,* J. 41:10.
igenläker, *sano,* Vp. 13:3.
igenläser, *obsero, claudo seram,* S. 42:7.
igenläter, *v.* igenlycker, Vp. 3:7.
igenlöser, *redimo,* Es. 45:1. 1 P. 1:18.
igenmurar, *murum restruo,* Thr. 3:9.
igenom, *per,* Ex. 15:16. S. 1:5. L. 2:35. slår sig igenom, *perfringit,* Mich. 2:13.
igenomborar, *v.* genom, Job. 40:19.
igenomdrager, *transeo,* Jud. 3:14.
igenomeldad, *perignitus,* Vp. 3:18.
igenomlutrad, *purgatus, defæcatus,* O. 30:5.
igensender, *remitto,* Philem. v. 11.
igenspikar, *clavis occludo.*
igenstoppar, *obturo,* Ebr. 11:33. 2 P. 2:15.
igentepper, *claudo, recludo,* Neh. 4:7. H. 2:6. Am. 9:11. hafwer igentäpt, Job. 19:8. Thr. 3:9.
igenwender, *desino,* Job. 29:9.

13. artikeln **igenförer**: Sk1. || 16. *relego* rättat efter Sk1, U *religo*; T. 13:12 rättat efter Sk1. || 29f. *derelictus*: *relictus* Sk1; Mich. 7:18 rättat efter Sk1 och St. || 30. igenlefde: Sk1; innelycht: innelychte Sk1.

1. *superstes sum*, Ez. 25:16: Sk1. || 9. igenlykte: igenlyckte Sk1 och Sk2. || 16. *restruo*: *struo* Sk1. || 19. genom: borar St. || 28. Am. 9:11: Sk1; hafwer: Sk1.

i går, *heri,* i går och förgår, G. 31:2.
i hiäl, slår i hiäl, *occido,* Lev. 11:35. N. 22:33. Ez. 6:4. i hiäl slagen, *occisus,* J. 18:21.
i hog, them kommer i hog, *venit illis in mentem,* W. 19:10. *v.* hog, Gen. 41:9.
ihogkommer, *memini, recordor.* jag hafwer ihogkommit mitt förbund, *recordatus sum pacti mei,* Ex. 6:5. D. 5:15. tu skalt ihogkomma then dagen, | *memineris diei* s. 319
istius, D. 16:3.
i holl, *cavus, concavus,* J. 52:21. i holt, Ex. 27:8. *annon* i hohl, i hohligt?
i hop, *una, in unum.*
i kalf ko, *forda, vacca gravida.*
ikläder, *induo, vestio, amicio,* Es. 52:1. så ikläde Herrans ande Gideon, Dom. 6:34.
i kring, *circa, circum. v.* omkring, i kring, kring, *in orbem, per gyros, in circulum.*
il, iling, *turbo, sæviens procella.*
ilar, *festino.* när thet åt endan ilar, Psb. 410:16.
ildsk, *malus, malignus, petulans, furens, furiosus. compar.* ildzskare, *malignior,* Hab. 1:8.
ilgierning, ilgierningzman, *maleficus, nebulo.*
ilig, *procellosus, turbineus.* iligt wäder, A. 27:14.
ill, *malus, malignus.*
illa, *male, perverse, improbe, corrupte, vitiose, perperam,* G. 43:6. Ps. 69:27. O. 30:20. giör illa, *male facio,* Marc. 15:14. bär mig illa åt, *male me gero, habeo,* 2 Chr. 27:2. far illa med en, *affligo aliqvem,* A. 7:6,19. låter illa på en, *interminor,* Marc. 14:5. Sir. [...]:17. står enom illa, *dedecet,* S. 10:34. går mig illa, *infortunatus sum,* Ps. 94:13. Es. 15:4. illa til frids, *male ferens, dolens, male animatus,* 2 Chr. 25:10. Marc. 14:6. tager illa wid mig, *ægre, graviter fero, item, obstupesco.*
illfundig, *callidus, astutus, versutus, item perspicax, sagax,* Ps. 64:7. R. 1:30. ett argt och illfundigt ting är hiertat, *malum et fraudulentum est hominis cor,* J. 17:9. *v.* Calov. *in h. l.* Pfeif. *Dub. Vex. Cent.* 4. Locc. 45.
illfundighet, *calliditas, astutia, item sagacitas, perspicacia, perspicacitas,* O. 14: 22. L. 20:23. 2 Cor. 11:3. Eph. 4:14.
illfägnas, *anxie exspecto, desidero, angor.*
illgierningzman, *sceleratus, nebulo, neqvam, maleficus,* | *scelestus, consceleratus,* 1 s. 320
P. 4:15. *pl.* män, 1 P. 2:12.
illisteliga, *dolose, callide, astute, versute, captiose, veteratorie.*

1. i går (nr 2): igår Sk2. || 2. slår: slå Sk1; i hiäl (nr 2): ihiäl Sk2; *occido*: *occidere* Sk1. || 3. i hiäl slagen: ihiälslagen Sk2. || 4. **i hog**: **ihog** Sk2 (2 ggr). || 5. Gen. 41:9: Sk2. || 12. i hohl: ihol Sk2; i hohligt: i hohlig Sk1. || 13. *in*: Sk1. || 17. **i kring**: **ikring** Sk2. || 22. **ildsk**: **ilsk** St. || 23. *compar.*: Sk1; ildzskare: ildskare Sk2, ilskare St. || 25. ilgierningzman: ilgierningsman St.

4. *male facio*: *malefacio* Sk2. || 7f. Sir. [...]:17: Sk1 (kapitelnummer oläsligt). || 10. frids: fridz Sk1, Sk2 och St; *male*: *ægre* Sk1. || 18. *Cent.* 4: *Cent.* 1 St. || 24. **illgierningzman**: **illgierningsman** Sk1 och St.

illistig, *callidus, astutus, versutus, dolosus, captiosus, veteratorius,* Psb. 29:9.
illistighet, *calliditas, astutia, dolus, astus.*
illparig, *v.* illfundig.
illsinnad, *malevolus, malignus, malitiosus, improbus,* 2 S. 17:8.
illskefull.
illsnidig, *v.* illfundig.
illwahr, *præcavens, cautissimus, perspicax.*
illwillig, *malevolus, malevolens, malitiosus, malignus, improbus.*
illwilligt, *maligne, malitiose.*
illwilje, *malevolentia, malitia, malignitas.*
ilsk, *v.* ildsk.
im, *vapor.* imar, *v.* os, osar.
i medeltid, *interim, interea, interhæc, interea temporis,* 1 M. 6:55.
immerfort, *continue, continuo, continenter, jugiter.*
Immanuel, Es. 7:14. 8:8. Emmanuel, M. 1:23. *v.* Glassi Sprüchpost. P. 4. Conc. 6. Pfeif. *Qvinqvag. Locor. Ebr. et Exot.* L. 2. Calov. *Th. Nat. et Rev. p.* 398.*s.*
in, *in, intro, introrsum, item intus,* G. 2:8. Ebr. 9:24.
inbergar, *proventum infero, colligo, congero,* D. 11:14. 16:15. Joël. 1:11. *præt.* inbergde, Es. 17:5. hade inbergat, Ruth. 2:21.
inbergning, *collectio frugum, proventus.*
inbildar, *imaginor, item persvadeo, imprimo,* Förrsp. Tob.
inbildning, *imaginatio, imago, item opinio, suspicio.*
inbildsam, *suspicax.*
inbinder, *impingo, compingo, innecto, illigo.* inbunden, *compactus.*
inbiuder, *voco, advoco, accerso, accieo, introvoco, invito.* inbuden, *invitatus, introvocatus, accitus, accersitus.*
inblander, *v.* inmenger.
inbryter, *irrumpo, irruo, invado.*
|**inbundenskalck**, *veteratus callidus, astutus, neqvam.* s. 321
inbyggiare, *incola, civis,* Ex. 34:12. Lev. 18:25. Jos. 2:24. Es. 5:3,9. 24:17. J. 25:2.*s.* Mich. 7:13.
inbyggierska, *inhabitatrix,* Es. 11:6. J. 48:19. 51:35.
inbyrdes, *mutuus. adv. mutuo, invicem,* H. 7:8. Jac. 5:16. *ubi* Wank. *habet* inbördes.
inbär, *importo.* hwad echtenskapet hafwer inbära, *qvod ad conjugium spectat,* gl. K. ordn. *p.* 52.b.
inböijer, *inflecto.* inbögd, Ez. 40:43.
indoppar, *immergo, intingo,* Joh. 13:26. *præt.* indoppade, G. 37:31.
indrabbar, *contingit, convenit,* Förrsp. Vp.

4. **illparig**: **illparisk** Sk1. || 7. **illskefull**: sent tillägg av J. Sw. || 8. **illsnidig**: **illsnedig** Sk1. || 13. **illwilje**: **illwilja** Sk2. || 16. **i medeltid**: **i medel tid** St; *interhæc*: *inter hæc* St. || 20. Emmanuel: Emanuel St. || 27. (D.) 16:15: Sk1, Sk2 och St, U överstruket.

6f. *illigo*: Sk1. || 9f. *introvocatus, accitus, accersitus*: Sk1. || 13. *veteratus*: *veterator* Sk1. || 15. **inbyggiare**: **inbyggare** Sk2. || 18. **inbyggierska**: **inbyggerska** Sk1. || 20. *adv.*: Sk1.

indrager, (til herberge) *in hospitium divertor,* D. 30:16. T. 6:10. indragande, *introitus,* Dan. 11:43.
indre, inre, *interior,* Ez. 40:32. emot then indra gården, Ez. 42:3.
indricker, *imbibo,* Ebr. 6:7.
indrifwer, *impello, ago, inigo, item exigo, cogo, colligo.*
inelfwer, *viscera, exta, intestina,* Ex. 29:17. 2 Chr. 21:15. Job. 30:27. inelf, Ex. 29:22. Ps. 109:18. med inelfwen, Lev. 6:9.
infall, *impetus, irruptio, illapsus, incursus, incursio, item inventio, inventum.*
infaller, *irruo, procurro, illabor, collabor, incido, invado, irrumpo, impetum facio, incurro, incurso, incursito,* 1 S. 27:10.
infattar, *includo,* Ex. 28:11.
infinner mig, *adsum, præsto sum, comparo, adsum vocatus, me sisto.*
inflyr, *fugio in,* G. 19:20.
inflyter, *influo, illabor, incido.* influten, *illapsus, influens.*
infordrar, *cogo, exigo, exposco, expeto.*
infår, *recipio,* 1 M. 15:9.
infödd, *ingenitus, ingeneratus, congenitus, connatus,* Jos. 8:33.
s. 322 **infödning**, *indigena, incola | patrii soli.*
införer, *infero, introfero, induco,* D. 28:38. Ebr. 1:6. 2 P. 2:1.
ingaledes, *nullo modo, nulla ratione,* T. 10:10.
ingalunda, *neqvaqvam, haudqvaqvam, neutiqvam, minime,* 1 Cor. 15:29. 16:12. Ebr. 4:18.
ingefära, *zingiber.*
ingeld, *reditus, proventus, bona mobilia, v.* Locc. *Lexic.*
ingen, *nullus,* O. 21:30. 2 Cor. 7:2. ingen tro sinom nästa, Mich. 7:5. *dat.* ingom, Ex. 21:8. Sir. 15:21. ingo menniskio til wilja tala, Job. 32:21. the togo inga oljo, M. 25:3. hafwer ingen barn, och inga arfwingar, J. 49:1.
ingenieur, *geodætes, geometra.*
ingenstäds, *nusqvam, necubi,* Ps. 37:36. S. 37:14. Ebr. 2:16.
ingenwägs, *nullatenus,* Förrsp. Tob.
ingifft, *suggestio,* 2 M. 6:8.
ingifwer, *indo, ingero, suggero, introdo,* 2 S. 14:19. Neh. 2:12. Marc. 13:11.
ingiuter, *infundo, ingero, immisceo, adfundo.*
ingrafwer, *incido,* Job. 19:24.
ingång, *introitus, ingressus, ingressio,* 1 K. 6:33. 2 M. 2:33. 1 Thes. 1:9. 2:1. 2 P. 1:11. ingång och vtgång, *v.* vtgång.
ingår, *ineo, introëo, intro, introgredior,* D. 28:6. ingå til ena qwinno, *introire, ingredi ad mulierem, cum ea consvescere,* Ps. 51:2.
inhemtar, *colligo, percipio, intelligo,* Marc. 6:27.
inhendigar, *in manus trado, accipio.*

18. *præsto sum* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *præstosum*. || 21. *incido*: Sk1.
9. Sir. 15:21: Sk1. || 14. **ingenstäds**: **ingenstädz** Sk1 och Sk2. || 16. **ingenwägs**: **ingenwängs** Sk1, **ingen wägs** Sk2.

inhugger, *incido, inseco, insculpo.*
inhwerfwer, *involvo, implico, impedio, irretio,* Ex. 14:27.
inhyses, *tecto alieno exceptus, hospes gratuitus.*
injagar, *incutio, impello, injicio, inigo.*
inimpar, *insero, inoculo,* R. 11:17,23.
s. 323 | **inkast**, *injectus, item objectus, objectatio.*
inkastar, *injicio, injecto, immitto, objicio, objecto, regero.*
inkiörer, *v.* injagar.
inkom, *singularis, a communi vivendi ratione abhorrens.* på inkom, *debitâ opera, studio, animo destinato.*
inkommande, *nom. proventus,* O. 14:4.
inkommen med –, *mancipatus, plane deditus, addictus, devotus.*
inkommer, *accedo, venio, præsentem me sisto,* Ex. 34:12. D. 6:18. 11:31. Vp. 21:6.
inkomst, *reditus, qvæstus, proventus.*
inkrechtar mig, *invado, occupo, mihi subjicio.*
inkryper, *inserpo, irrepo, illabor, insinuo me.*
inkräfjer, *exigo, posco, exposco, postulo, expostulo, cogo,* D. 15:3. T. 5:2.
inlagd, *impositus, injectus.* inlagdt arbete, *opus cælatum, exsculptum.*
inleder, *introduco,* S. 24:40. Matth. 6:13. Luc. 11:4.
inlegger, *impono, injicio, immitto,* Marc. 12:43.*s.* hafwer inlagdt, Marc. 12:44. L. 21:4. inleggia ähro, *gloriam, laudes sibi parare, nomen sibi facere,* 1 M. 3:14.
inlendning, *indigena, incola, civis patrius,* Lev. 23:42. inlendsk, *idem*, Ex. 12:19,48.*s.*
inlopp, *v.* infall, *iter, os, ostium fluvii.*
inlåter, *intromitto,* 1 M. 1:31. 11:61.
inlöper, *incurro, invado, insilio, incurso, incursito.*
inmenger, *immisceo, infundo, admisceo, immitto, affundo, ingero.*
innan, *intra.* innan tina murar, *intra muros tuos,* Ps. 122:7.*s.* innan ett åhr, *intra annum,* Es. 21:16. innan kortt, *intra breve,* B. 4:25. in|nan kortt tid, *intra breve temporis spatium*, Vp. 1:1. innan en liten tid, *id.* Es. 29:17. Joh. 16:16. innanföre, innan til, *intus, introrsus, item interior,* 1 K. 6:15. innan före, *idem,* 2 S. 5:10. ther för innan, *interea,* Jud. 3:15. B. 6:4.
innandöme, *suppellex, utensilia, bona mobilia.*
innansiuka, *morbus intestinus.*
innanslet, ref, *colica, ventris tormina.*
inne, *intus, in,* G. 6:14. liggia inne, *domi esse,* T. 13:7. hafwa inne med sig, *sibi occulte proponere,* 2 S. 13:32. holla inne med sig, *idem, tacere,* Psb. 52:4.
inneboende, *inhabitatio.*

s. 324

8. *objectatio*: *objectio* St. || 16. **med** –: **med en** St.
12. *affundo*: *adfundo* Sk1. || 16. B. 4:25 rättat efter Sk1. || 16f. *temporis spatium* rättat efter Sk1, U *tempus.* || 17. innan: Sk1. || 18. innanföre: innan före St. || 18f. innan til: Sk1.

innebor, *inhabito.*
innebär, *contineo, improbo, item portendo, significo.*
inneholl, *contenta, summa, argumentum.*
5 brefwetz inneholllelse, *contenta literarum,* Esr. 5:6. 7:11. 8:13.
inneholler, *teneo, contineo, complector,* 1 M. 12:7. *item retineo,* O. 11:26.
inneligger, *jacet in, inclusus est*, T. 13:7.
10 **innelycker**, *includo, concludo,* Job. 12:14. J. 31:1. Ez. 3:24. *infin.* innelyckia. jag skal vtrota then innelychta och then igenlefda, *eradicabo clausum et relictum, h. e. nemo tutus erit, nec vir magnæ dignitatis, qvi se*
15 *in locum tutissimum recepisset, nec vir fortis abjectissimæ,* D. 32:36. 1 K. 14:10. 21:21. 2 K. 9:8. 14:26. *ita* Vatabl. *Conf.* Poli *synops. ad* Deut. 32:36. *et* 2 Reg. 14:26. frillorna woro inlychta, *concubinæ erant inclusæ,* 2
20 S. 20:3.
innemurar, *muris includo,* Thr. 3:7.
innerlig, *intimus, penitus, penitissimus,* L. 1:78. Psb. 69:3.
innerliga, *intime, penitus, ex imo pectore,*
25 *ex animo, ex corde.*
innesluter, *claudo, includo, concludo.*
innestående, *depositum, item lis nondum diremta.*
inplantar, *insero.* inplantad, *insitus, insi-*
s. 325 30 *tivus, insititius,* | R. 6:5.
inplantning, *insitio.*
inpliggar, *intrudo, ingero, infigo, impello, incutio, adigo.*
inrettar, *ordino.*
inrusar, *irrumpo, incurro, irruo –, invado, impetum facio, incurso, incursito, prorumpo.*
insaga, *objectio,* gl. K. ordn. *p.* 53.a.
insaltar, *sale condio, macero.*
insamlar, *colligo, cogo, confero, infero,* Ex. 23:16. Es. 17:5.
insamling, *collectio,* Ex. 23:16.
inseende, *inspectio, inspectatio.*
insender, *mitto, immitto, ablego.*
inser, *inspicio, inspecto.*
insetter, *impono, pono, constituo, ordino, item inauguro,* Ps. 2:6. Ebr. 10:9. är insatt, v. 11.
insigel, *signum, sigillum, insigne,* Job. 38:14. C. 8:6. R. 4:11. Vp. 5:1.*ss.* insegel, 2 Tim. 2:19. *plur.* insigler, Ex. 28:11.
insiö, *stagnum, lacus stagnans.*
inskakar, *incutio, inigo, impello, injicio, intorqveo.*
inskencker, *infundo, item pertrep. propino,* Ps. 23:5. 75:9.
inskiutelse, *impulsus, instinctus,* S. 34:6.
inskiuter, *impello, intrudo.*
inskiär, *incido, inseco, insculpo.*
inskrencker, *arcto, angusto, circumscribo, arctis limitibus claudo, cancellis circumdo circumscribo.*

5. brefwetz: brefwets Sk1 och St. || 9. *est*: *sum* Sk1. || 11. *infin*. innelyckia: Sk1. || 19. inlychta: innelychta Sk1 och St. || 26. *concludo*: Sk1.
9. *cogo*: Sk1. || 24f. *item pertrep. propino*: Sk1.

inskrifning, *inscriptio.*
inskrifwer, *inscribo, adscribo, in album refero.*
inskrufwar, *intorqveo.*
inskuren, *incisus, insculptus.*
inslagen, *incussus, impulsus, injectus, adactus.*
inslenger, *injecto, injicio, ingero, immitto.*
inslår, *incutio, inigo, adigo, impello,* Es. 22:23.
insmyger mig, *irrepo, insinuo me, interpono, illabor.*
insomnar, *obdormio, obdormisco, indormio, consopior.*
insoppar, *jusculum præparo, præbeo,* Förrsp. Dan.
insparrar, *arcto, angusto, includo, coërceo.*
inspringer, *v.* inlöper.
s. 326 | **installerar**, *inauguro, solenniter instituo.*
insteg, *accessus, ingressio, ingressus, introitus.*
insteller, *ordino, dispono, constituo, item cohibeo, detineo, cessare jubeo.*
insteller mig, *insinuo me, gratiam ambio.*
instellebref, *literæ inaugurationis,* gl. K. ordn. *p.* 69.b.
instemmande, *consonus, consonans, item harmonia, concentus.*
instemmer, *consono, congruo, consentio, concino.*
instichtande, instichtelse, *constitutio, institutio, ordinatio.*
instichtar, *instituo, constituo, ordino, præscribo.*
instiger, *incedo, accedo, ingredior, ascendo, inscendo.*
instinger, *insero.* skal instungit warda, Ez. 21:5.
instrument, *instrumentum.*
instundar, *immineo, impendeo, appropinqvo,* L. 21:8. A. 18:21. *præt.* instundade, Marc. 14:1. Joh. 11:55.
insuger, *sugo, exsugo, exsorbeo, combibo, imbibo.*
insuper, *imbibo, combibo, haurio, absorbeo.*
insweper, *involvo.*
insyltar, *condio sale vel aromatibus.*
insöfd, *sopitus, consopitus.*
insöfwer, *sopio, consopio, somnum concilio.*
intager, *occupo, capio, invado, item percipio, suscipio, colligo, infero,* D. 9:6. 6:18. 19:1. 31:13. Ps. 83:13.
intagning, intecht, *occupatio, item collectio.*
intappar, *promo, infundo.*
intet, *neutr. nihil, nullum.* giöra til intet, *annihilare,* Ex. 21:27. giöra om intet, *destruere, irritum reddere,* 1 Cor. 9:15. tu skalt ingo rike skona, *nulli regno parces,* Jud. 2:6. han vtstrecker nordet på ingo, *extendit aqvilonem super nihilo,* Job. 26:7.

20. *instituo*: *constituo* Sk1. || 23. *constituo*: Sk1.
6. skal: Sk1. || 9f. *appropinqvo*: *adpropinqvo* Sk1. || 22. *infero*: Sk1. || 27. *neutr.*: Sk1.

v. Pfeif. *Dub. Vex.* 3:40. Dieter. *Antiq.*
s. 327 *Bibl:* | *p.* 53.b. Danei *Phys. Christ.* C. 38.
intet, icke, *non, haud.*
intog, *introitus, ingressus,* Es. 37:28. Förrsp. Matth.
intorckas, *inaresco, desiccor, exsiccor.*
intorr, *probe siccatus, ut inferri possit.*
intrenger, *intrudo, obtrudo, per vim ingero, immitto,* G. 2:4.
intrycker, *imprimo, inculco, instillo, intrudo.*
intrång, *invasio, irruptio, violentia.*
inwefwar, *implico, involvo, intrico, innecto, irretio,* O. 6:2. Psb. 139:4. *præt.* inwefwade, Job. 38:9. inwefwad, Job. 19:6. L. 9:34.
inweklar, *idem.*
inwender, *inverto, præverto, aggero, objicio, regero, prætendo.*
inwendning, *inversio, objectio, injectus.*
inwertes, *adj. internus, intestinus, interior.* inwertes menniskia, *homo interior,* R. 7:22. 2 Cor. 4:16. *v.* Ravan. *Biblioth. p.* 717.a. *adverb. intrinsecus, introrsum, intra,* L. 17:21.
inwigd, *inauguratus, sacratus, consecratus, dedicatus. adverb. inaugurato.*
inwigning, *consecratio, inauguratio, dedicatio.*
inwijer, *inauguro, consecro, dedico, sacro.*
inwiser, *ablego, remitto, immitto, lego, are.*
inwisning, *ablegatio, immissio.*
inwånare, *civis, incola, indigena, hospes.*
inwäfwer, *intexo, attexo, telæ innecto, ingero.*
inwäger, *pendo, rependo.*
inympar, *v.* inimpar.
inäter, *inedo,* Lev. 13:55.
Johannis matk, *cicindela, lampyris, nitedula.* en matk, som skin om natten.
jollar.
jord, *terra, tellus, humus,* G. 1:10. 3:19. L. 8:15. *defin.* jorden, G. 1:12. H. 2:21. *gen.* jordennes. *dat. ablat.* jordenne, G. 1:11,28. 2:5. 4:11. 6:12. S. 40:11. *accus.* jordena, G. 1:15,28. 2:5. 3:23. 4:12. 6:12. H. 2:21. *v.* Schibb. C. 8:§:8. af jord, *terreus, terrenus.*
| **jordaferd**, *humatio, exseqviæ, sepultura,* s. 328
justa funebria.
jordagods, *prædium, villa, fundus,* L. 14:8.
jordar, *humo, are, terræ mando, sepelio. præt.* jordade, A. 5:10. O. Petri Handbok, *p.* 32. gl. K. ordn. *p.* 61.a.
jordbruk, *agricultura, agricultio, agricolatio.*
jordbäfning, *terræ motus, tremor,* Am. 1:1. M. 28:2. L. 21:11. *v.* mina DödsT. C. 20:§:5. C. 24:§:24. Sabb. Ro, 1,2,32.
jordbär, *fraga, plur.*
jorderike, jorderikes gud, *deus terræ*, Vp. 11:4. konung, *rex terræ,* M. 17:25.
jordesk, *terrenus, terrestris,* Joh. 3:12. 1

1. *Vex.* 3:40 rättat (?) efter Sk1, U 3:4. || 2. C. 38: C. 30 St. || 12. artikeln **intrång**: Sk1. || 18. aggero rättat efter St, U *oggero.* || 31. *immitto*: Sk1.
19. **jordagods**: **jordagodz** Sk1, Sk2 och St. || 29f. gud, *deus terræ*, Vp. 11:4: Sk1.

Cor. 15:40,47. Jac. 3:15.
jordgumma, *obstetrix,* G. 35:17. Ex. 1:17.
jordklimp, *massa terrea, gleba,* Job. 28:6. T. 8:8.
jordkretz, *orbis terræ,* Psb. 304:7. jordennes kretz, A. 17:31.
jordkula, *specus, antrum, spelunca,* Es. 2:19. Ebr. 11:38. Vp. 6:15.
jordmätare, *geodætes, geometra.*
jordmätning, *geometria, geodæsia.*
jordägande, *fundi possessor.*
irrar, *erro, deliro, aberro, oberro, vertigine circumagor.*
irring, *error, erratio, aberratio, deliratio, item delirium, vertigo, item, turba, confusio.*
is, *glacies,* Asar. v. 70.
isar, fryser, *glaciem ducit, glacie adstringitur.*
isbarck, *imber glacialis,* 3 mäns lofsång v. 67. thet isbarckar, *nix cadit glacialis.*
isflanga, *glaciei fragmen, fragmentum, frustum.*
isgrå, isblå, *glaucus, glaucinus.*
isig, *glacialis, glaciatus, glacie obductus.*
iskall, *glacialis, rigens, frigidissimus.*
islag i wäf, *trama.*
isop, *hysopus,* Lev. 14:49,51. Joh. 19:22. hysop, Ebr. 9:19. *v. qvæ ad hunc locum disserit* Dieter. *Illust. N. T. in voce* υσοπ, *p.* 328.
isprengd.
israëlit, R. 9:6. jag är en israelite, T. 5:6. Joh. 1:47. israelitisk, L. 24:10. israelitiska, Lev. 24:10.
| **istadig**, *contumax, præfracte cessator.* 5 s. 329
ister, *adeps, lentior pingvedo, axungia.*
isterbuk, *prominentior venter.*
isterhaka, *mentum pingve, et prominens.*
i synnerhet, *v.*besynnerliga.
itappar, *promo, infundo.* 10
ju, *utiqve omnino, certe,* G. 6:19. Ps. 58:12. 64:23. Ez. 33:18.*s.* ä ju, gl. K. ordn. *p.* 61.b. ju lenger, *eo longius, diutius.* ju mer, *eo plus.* ju mer ju mer, Ex. 1:12. ju mer, ju mindre, Pr. 8:17. 15
jubelsong, *jubilum, ovatio, tripudium.*
jubelåhr, fest, *annus jubilæus, festum jubilæum. v. Labores meos Poenitent. p.* 877, 881.*s.*
jubilerar, *jubilo, tripudio, exulto, ovo,* Ex. 32:17. Es. 44:23. Psb. 131:6. 20
Juda Konung, *Rex Judæorum,* Joh. 18:33.
judalag, *lex judæorum,* A. 25:8.
Judaland, *Judæa.*
judaskap, *judaismus,* Gal. 1:13.*s.* 25
judaslecht, *gens judaica,* 2 K. 12:18.
judasynagoga, *synagoga judaica,* A. 17:1.
jude, *judæus,* 1 M. 2:23. *obl.* juda, Esth. 5:13. 1 M. 2:25.
judesk, *judæus, judaicus,* A. 12:11. på ju- 30

12. *aberro* rättat efter Sk1 och Sk2, U *abero.* || 15. *item* (nr 1): Sk1. || 17. Asar. v. 70 rättat efter Sk1. || 28. *hysopus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *hysoppus*. || 30. υσοπ: υσσοπος (?) Sk2; *p.* 328: *p.* 228 Sk1.

2. jag är en israelite: Sk1. || 13f. mer: mehr St (4 ggr). || 18. 877: St. || 22. **Juda Konung**: **Judakonung** Sk1. || 23. A. 25:8 rättat efter Sk1. || 28f. artikeln **jude**: Sk1.

disko, Neh. 13:24. *judaice,* 2 K. 18:26. Es. 36:11.
Judea, *Judæa.* L. 1:5.
judinna, *judæa, mulier judaica.*
5 **judisk**, *judæus, judaicus.*
jul, *festum juliorum. v.* Schibb. C. 7:§:2. *p.* 112. Speg. *Gloss. p.* 207. Bazii *Hist. Eccles. p.* 57.
juladag, *dies festi juliorum,* L. Petri *Post.*
10 **julle**, *lembunculus, scapha.*
jungfru, *virgo, puella, virguncula,* Ex. 22:16. Job. 31:1. Ez. 44:22. S. 20:4. L. 1:27. 1 Cor. 7:36. 2 Cor. 11:2. si, en jungfru är hafwande, *de Marias v. auctor. ecce virgo con-*
15 *cipiet,* Es. 7:14. *v.* Pearson on the Creed, *p.* 171. *S. Corpus. t.* 2. *Conc. Funebr. p.* 1233. Weinm. *Nud.* C. 21. Pfeif. *Dub. Vex.* 4:5. *plur.* jungfruer, Zach. 9:17. *vel* jungfrur, Ps. 148:12. Am.8:13. *defin.* jungfrun. *ac-*
20 *cus.* jungfruna, Jud. 9:2.
s. 330 | **jungfrubelte**, *cestus, zona.*
jungfrudom, *virginitas, flos virgineus,* Dom. 11:37.*s.* L. 2:36.
jungfruskap, *idem.* bära fram qvinnon-
25 nes jungfruskap, *producet virginalia puellæ,* D. 22:15,17. *v.* Gerh. t. 7. *de Conj.* §:114. Poli *Synops. Crit. in h. l.* Gerb. unerkant. Sünde 3:29. Pfeif. *Dub. Vex.* 2:36.
jungfrulik, *virgineus, virginalis.*
jungfruskendare, *stuprator, corruptor virginum.*
jungkar, *dominus, juvenis nobilis, trossulus,* S. 33:26.
Jupiter, A. 14:13.
jurist, *jure consultus, legis peritus, juris peritus.*
just, just och mätt, *accurate, exacte, plane.*
justerar, *attempero, exacte tempero, exæqvo.*
jute, *danus, juta.*
jutwagn, *carpentum, essedum, vehiculum.*
juwél, *gemma.*
juwelare, *gemmarius.*
i jåns, *jam modo.*
jäf, *objectio, item repulsa, dubium, v.* Locc. *Lexic.*
jäfwar, *repello, summoveo, objicio, objecto.*
jägar, *v.* jagar.
jägare, *venator, vestigator.* en welluger jägare såsom Nimrod, *potens venator,* G. 10:9. v. Pfeif. *Dub. Vex.* 1:30. *Delr. Agog.* 13. Maij. Jud. div. 1,5,13. *p.* 167. Gottlieb. 2:19. G. 25:27. J. 16:16. Ps. 91:3.
jägarenät, garn, *cassis, plaga.*
jägarespiut, *venabulum.*
jälös, *animo inconstans.*
jäser, *fermentesco, intumeo, intumesco*, H. 7:4.
jäst, *fermentum.*

10. *lembunculus* rättat efter Sk1, U *lembuculus*. || 14. *de Marias v. auctor*: Sk1. || 18. *vel*: Sk1. || 25. *producet*: *producere* St.

5. A. 14:13: A. 14:12 Sk1 (båda rätt). || 8. mätt: nätt (?) Sk2. || 14. artikeln **i jåns**: sent tillägg av J. Sw. || 21. *Agog.*: *Adag.* St.

K

kab, *mensura disrietorum aridorum continens*, 24. *ova.* 2 K. 6:25.
kabb, *truncus, stipes, caudex.*
kabbar, *tundo, pertundo, verbero, converbero.*
kabbeltrotz, *funis nauticus.*
kackar, *caco.*
kaf, enda fram, *rectà.*
kaflar, *vestes linteas volvendo plano, bacillis lævigo, complano.*
kafle, *pertica, teres, truncus rotundus, bacillus, longurius.*
kaflebro, *pons ex rotundis truncis junctus.*
kagge, kagg, *urceus, amphora, cadus, doliolum.*
Kaifas.
kaija, *graculus, monedula.*
kaijuta, *stega, interior navis camera, ædicula.*
s. 331 | **Kain**, G. 4:1.
kaka, *placenta, copta,* Ex. 29:23. H. 7:8. *pl.* kakur, Ex. 12:39. 29:2. brödkaka, *panis.* offerkaka, *fertum.*
kakel, *later figlinus, figlinum.*
kakelvgn, *caminus lateritius, fornax figlinus, testaceus.*
kaklar, *glocio, glocito, perstrepo, pipo, are.*
kakspade, kakspila, *pala.*
kalff, *vitulus,* Ex. 32:4,8,24. Dom. 14:18. *plur.* kalfwar, 1 K. 12:28. 2 Chr. 11:15. Esr. 6:9. J. 14:5.
kalfdantz, *coagulum lactis crudi ex recente forda.*
kalffskin få, *repulsam accipere.*
kalfstek, *assum vitulinum.*
kalfwablod, *sangvis vitulinus,* Ebr. 9:12.*s.*
kalfwar, *vitulum pario,* J. 14:5.
kalk, *calix, schyphus, cyathus, poculum, pocillum,* Es. 51:17.*s.* 1 Cor. 10:21. 11:25.
kalk, *calx, gypsum,* G. 11:3. Ps:102:15. Es. 33:52. *vel* kalck, Ez. 15:10,11,14. C. 23:31,32. osläkt kalk, *calx viva.*
kalkbrennare, *calcarius.*
kalkon, kalkontopp, *gallus indicus.*
kalkonhöna, *gallina indica.*
kalckstrykare, *adulator.*
kalkvgn, *calcaria fornax.*
kall, *frigidus, frigens, gelidus,* Asar. v. 50.

2–9. artiklarna **kab**, **kabb**, **kabbar**, **kabbeltrotz**, **kackar** och **kaf**: Sk1. || 2. *disrietorum*: osäker läsning. || 10f. *bacillis lævigo, complano*: Sk1. || 12f. *pertica, teres, truncus rotundus* och *longurius*: Sk1. || 14. artikeln **kaflebro**: Sk1. || 15. kagg, *urceus, amphora*: Sk1. || 17. **Kaifas**: Sk1. || 21. artikeln **Kain**: Sk1. || 22. Ex. 29:23: Sk1. || 23f. *pl.* kakur … *fertum*: Sk1.

9. *ex*: *a* Sk1. || 11. artikeln **kalffskin få**: sent tillägg av J. Sw. || 15 och 19. **kalk**: **kalck** St. || 18. *vel*: Sk1; C. 23:31,32: Sk1. || 23 artikeln **kalckstrykare**: sent tillägg av J. Sw.

Vp. 3:15. thet war kalt, Joh. 18:18. kalt watn, *aqva frigida,* O. 25:25. Matth. 10:42.

kall, embete, *munus, officium, dignitas, sparta.*

5 **kallar**, *voco, cieo, cito, item appello, nomino,* O. 1:24. H. 1:4,6,9. 7:7. *præt.* kallade, G. 1:8. min kallade, *o mi vocate*, Es. 48:12.

kallar fram, *provoco, evoco.*

kallar in, *voco, accerso, intrare jubeo.*

10 **kallar på**, *invoco, accerso, accieo, advoco.*

kallar tilhopa, ihop, *convoco, concieo, cogo, conclamo, conclamito.*

kallar vt, *evoco, provoco, excieo, excio, excito.*

15 **kallar åter**, tilbaka, *revoco.*

kallare, *vocator,* R. 9:12.

kallelse, *vocatus, vocatio,* S. 11:22,24. Eph. 4:4.

kallhiertad, gl. K. ordn. *p.* 35.a.

20 **kallkiök**, *cibaria frigida.*

kallpiß, *dysuria, stranguria.*

s. 332 | **kallskål**, *poculum refrigeratorium.*

kamar, *camera, ædicula, conclave, cubiculum, cella,* 2 S. 4:7. Neh. 13:7. O. 7:27. J.

25 35:2,4. M. 6:6. *thesaurarium,* Esth. 3:9. 4:7. *plur.* kamerar, G. 6:14. Ps. 105:30. *vel* kamrar, R. 13:13.

kamardreng, *cubicularius, a cubiculo.*

kamarerare, *a camera, minister cameræ,* 1

30 K. 22:9. Dan. 1:3,7,9,18. A. 8:27. *eunuchus, spado,* Esth. 1:10. *v.* Poli *Synops. Crit. in h. l.*

kamarherre, *minister cameræ.*

kamarjungfru, *ministra cameræ.*

kamarpiga, *idem.*

kamartienare, *v.* kamardreng, Jud. 14:11. *a cubiculo, cubicularis.*

kamb på foglar, *etc. crista, item apex, fastigium.*

kamb, *pecten.*

kamel, *camelus, dromus.* thet är lettare at en kamel går igenom ett nålsöga *etc. facilius est camelum transire per foramen acus etc.* M. 19:24. Marc. 10:25. L. 18:25. *v.* Dieter. *Illust. N. T. in voce* καμηλος, *p.* 416. b. Pfeif. *ars ditesc.* 1:5. Frantz. *de Interp. Script. orac.* 138. Leigs *Crit. Sacr. in voce* καμηλ, Gerh. *Comment. in h. l. plur.* kameler, J. 49:32. *acc. pl.* kamelar, v. 29.

kamelbloma, *chamomilla.*

kamelahår, *pili camelini,* M. 3:4. Marc. 1:6.

kamelastall, *stabulum camelorum,* Ez. 25:5.

kamelinna, *droma*, Jer. 2:23.

kammarduk, l. dok, *carbasus, multitia.*

kamp, *certamen, lucta, pugna, agon, conflictus, congressus, concertatio, contentio, dimicatio, prælium, æmulatio, luctatio,* W. 4:2. Col. 2:1. 2 T. 4:7. Psb. 157:1.

5. *item*: Sk1. || 6. (H.) 7:7: Sk1. || 7. min kallade … Es. 48:12: Sk1. || 10. *accieo* rättat efter Sk1, U *aceio.* || 19. (35.)a: Sk1. || 26. *vel*: Sk1. || 28. **kamardreng**: **kamaredreng** Sk2.

5. *idem*: Sk2. || 6. **kamartienare**: **kamaretienare** Sk1. || 7. *a cubiculo, cubicularis*: Sk1. || 19. *pl.*: Sk1. || 25. artikeln **kamelinna**: Sk1. || 28f. *contentio, dimicatio*: Sk1.

kamp, *eqvus, caballus, cantherius.*
kampar, *v.* kempar.
kan, *possum, potis sum, valeo. præt.* tu kant, 2 S. 22: 40. Ps. 18:40. wi kundom, 1 Thes. 3:1.
s. 333 | **kanel**, *cinnamomum,* Vp. 18:13.
kanin, *cuniculus.*
kanna, *cantharus, guttus, poculum majus,* L. 19:36. *obliqv.* kanno, H. 3:1. *plur.* kannor, Ex. 25:29. J. 35:5.
kanske, *forte, forsitan, fortassis, fieri potest.*
kant, *angulus.*
kantig, *angulatus, angulosus.*
Kapernaum, *v.* Schibb. C. 1:§:11.
kapitel, *caput, item consistorium, synedrium.*
kapp, i kapp, täflande, *certatim.* löper i kapp, *certatim concurro.* rida kapp, *eqvitando certare.* dricka kapp, *potando certare.*
kappa, *chlamys, pallium, amiculum.*
kappas, *æmulari.*
kapp, kappe, *cyathus, scyphus, calix, caliculus, culullus, pocillum.*
kapris, *capparis.*
kar, *vas majus, dolium, lacus,* Esth. 1:7. R. 9:21.*ss. plur. defin.* karen, Ruth. 2:9.
karbas, *flagellum, lorum.*
karborre, *lappa, carduus, acanthus.*
karbunkel, *carbunculus,* Ez. 28:14.
karda, *pecten, fercus, qvo lana expeditur, pectitur.*
kardar, *pecto, pectino.*
kardemumma, *v.* cardem., *cardamomum.*
kardewan, *pellis lævigata, aluta.*
kardewansmakare, *alutarius.*
karfwar, *incido.*
karfwar tobak, *incido tobacum.*
karfsticka, karfstock.
karig, *parcus, avarus, sordidus, deparcus, attentus ad rem, illiberalis, immunificus.* karig och spar, S. 11:19. karig vsling, S. 14:3. 31:29.
karighet, *illiberalitas, sordidia, parsimonia, avaritia,* 2 Cor. 9:5.
karl, *vir. plur.* karlar, *viri*, Ez. 23:6.*s*,12. *v.* Loccenii *Lexic. Juris. Carolus. v.* Speg. *Glossar.*
karlawagn, *ursa major, arctos,* Job. 9:9.
karlgild, *virilis.*
karlstycke, *facinus, factum* | *virile.* s. 334
karlwagn, *v.* karlawagn.
karlwulen, karlgild, *virilis, viripotens.*
karm, *pluteus, tabulatum.*

11. *fortassis*: *fortasse* Sk2. || 21. efter *amiculum* delvis oläsligt tillägg i St: (?) kappan, *sacerdos officio* (?) *privatur.* || 23. **kapp**: Sk1; *scyphus* rättat efter St, U *schyphus.* || 26f. R. 9:21.*ss.* rättat efter Sk1. || 27. karen: Sk1.

1. *lorum* rättat efter Sk2, U *corum.* || 3. **karbunkel**: **karbunckel** St. || 7. *v.*: Sk1; *cardamomum*: Sk2. || 9. **kardewansmakare**: **kardewannesmakare** St. || 10. artikeln **karfwar**: sent tillägg av J. Sw.; efter *incido* oläsligt ord. || 11. *tobacum*: *tabacum* St. || 14. *illiberalis* rättat efter Sk1, U *illiberatus.* || 16. (S.) 31:29 rättat efter Sk1. || 17f. *illiberalitas, sordidia, parsimonia*: Sk1. || 19. *viri*: Sk1.

karmesin, *purpureus, tyrius, ostrinus, conchyliatus.*
karmsläde, *traha marginaria.*
karmstol, *sella*, *sella pluteis ornata, munita.*
karp, *carpio.*
karpus, *capitium, cucullus.*
karsk, *sanus, vegetus, sospes, incolumis, firmus, fortis,* Es. 40:30.
karskhet, *firmitas, valetudo, sanitas, robur, vigor.*
kart, *bacca immatura.*
kartig, *immaturus.*
kartnagel, *ungvis adulterinus.*
kasjecka, *exomis, colubium, v.* Speg. *Gloss. p.* 213.
kast, *jactus.* ett kast sill, *qvaterni haleces.*
kastar, *jacio, jacto, conjicio, mitto, vibro,* 2 S. 22:48. Ps. 50:17. S. 27:28. *præt.* kastade, Ex. 4:3. 15:4.
kastar bortt, *abjicio, rejicio, ejicio.*
kastar emellan, *interjicio, interpono.*
kastar enom något före, *exprobrare alicui aliqvid,* 1 S. 1:6. M. 27:44.
kastar fram, *projicio, projecto.*
kastar före, *projicio, objicio.*
kastar i hop, *conjicio, congero.*
kastar in, *injicio, immitto.*
kastar klot, *conis ludo, ad metas jacio.*
kastar lott, *sortior, sortes jacio.*
kastar neder, *dejicio, projicio, item diruo, sterno, prosterno.*
kastar säd, *frumentum ventilo,* J. 4:11.
kastar til, *adjicio.*
kastar tilbaka, *rejicio, rejecto.*
kastar vnder, *subjicio, submitto.*
kastar vp, *sursum jacio, tollo, effero, item vomo, evomo,* S. 31:25.
kastar vt, *ejicio, projicio, abjicio, item adumbro, describo, definio.*
kastar åtskildt, *disjicio.*
kastare, *projector, vibrator, ventilator,* J. 51:2.
| **kastoskofwel**, *ventilabrum,* Es. 30:24. s. 335
J. 15:7. M. 3:12. L. 3:17. 9:19.
kastwed, *strues ligni.*
katig, *catus, callidus, versutus, sagax.*
katt, *felis, masc. ælurus.*
katta, *felis. foem. pl.* kattor, B. 6:21.
kattmynta, *nepenthes, nepeta.*
kattost, *malva.*
katza, *nassa major ex ligno et vimine contexta, oxcipulæ piscium, septa e festucis ad insidias piscium.*
kaxe, *heros, heroinus, strenuus, fortis, magnas, tis.*
keck, *strenuus, fortis, impiger, alacer, vividus, item bonus.*
ked, *torqves, catena.* liten ked, *catella, catenula.*

1f. *conchyliatus* rättat efter Sk1, U *concyliatus*. || 4. *sella* (nr 1): Sk1. || 24. M. 27:44 rättat efter Sk1.
12. *ventilator*: Sk1. || 16. **kastwed**: **kastewed** St; *strues ligni*: Sk2. || 18. *ælurus* rättat efter Sk2, U *ærulus*. || 22. **katza**: **kattza** St; *ex*: *e* Sk2. || 23. *e*: *ex* Sk1. || 27. *alacer* rättat efter Sk1, U *alacris*.

ked, *hædus, v.* kid.
kedja, *v.* kädia.
kedling, *v.* killing.
kedowerck, *opus catenularum,* 2 Chr. 3:5, 16.
kefft, *maxilla, mandibula,* Es. 5:14. *plur.* kefftar, S. 31:12.
kegla, *conus, meta.*
keisar, *Cæsar, imperator, Augustus,* Förrsp. Esa. M. 22:20.*s.* L. 3:1.
keisaredöme, *imperium cæsareum,* L. 3:1.
keisarerett, *jus, tribunal Cæsaris,* A. 25:10.
keisarinna, *imperatrix, Augusta.*
keisersk, *cæsareus,* A. 27:1.
kek, *maxilla, mandibula.*
kekband, *lupatum, vinculum maxillare.*
kekl, *blanditiæ, blandimentum.*
keklar, *blandior, colludo.*
kelka, *traha.*
kella, *fons, scaturigo,* G. 7:11. O. 13:14. J. 2:13. 45:18. S. 1:5. Marc. 5:29. *plur.* kellor, Job. 8:17. O. 8:24,28.
kellare, *cella, item oenopolium, taberna vinaria, popina,* L. 12:24.
kellarpiga, *cellaria.*
kellarswen, *suppromus, cellarius, oenophorus.*
kellseg, kellsog, *solum scaturiginosum.*
kellwatn, *aqva fontana.*
| **kellt**, *efflagitatio, molestæ preces.* s. 336
kelltar, *flagito, efflagito, exposco, precibus assiduis defatigo, obtundo.*
kembar, *pecto, pectino, como, depecto.* kembad, *pexus, depexus, comtus.*
kempar, *certo, decerto, concerto, confligo, conflictor, pugno, contendo, dimico, luctor, colluctor, item æmulor,* 1 Cor. 9:25. 2 T. 2:5. the begynte kempas med honom, *contentebant cum eo,* A. 17:18.
kempe, *heros, bellator, bellipotens pugnator, pugil, item athleta.* 1 S. 17:4. *obliq.* kempa, Ps. 33:16. *dat. defin.* kempanom, Es. 49:25. *v.* Speg. *Gloss. p.* 214.
kemperska, *bellatrix, pugnatrix,* Förrsp. Tob.
kempning, *certamen, lucta,* 1 Thes. 2:2.
kend, *notus, cognitus, agnitus,* 1 Cor. 13:12. 2 Cor. 6:8. *dat. plur.* kendom, Ps. 31:12.
kendning, *cognitio caussæ,* Ex. 21:22.
kenga, *v.* halfstöfwel.
kennedom, *v.* kundskap.
kenner, *novi, nosco, cognosco, noscito,* Ps. 119:125. 2 Cor. 12:2. *item sentio, persentio, persentisco. præt.* kende. wid mig kentz hade, Ruth. 2:19. *imperat.* kenn tins faders gud, *agnosce patris tui Deum,* 1 Chr. 28:9. kenn Herran, *cognosce Dominum,* Ebr. 8:11. kenner, *de coitu honesto et matrimoni-*

10. M. 22:20.*s.*: Sk1; L. 3:1: L. 2:1 Sk1 (båda rätt). || 11. artikeln **keisaredöme**: Sk1. || 19. **kelka**: **kelcka** Sk1 och St. || 23. *item*: Sk1.

2. **kelltar**: **keltar** Sk1. || 4f. kembad: kemmad St. || 5. *pexus, depexus* rättat efter Sk1, U *pectus, depectus*. || 20. *caussæ*: *causæ* St. || 21: **kenga**: **kengan** Sk1; halfstöfwel: halffstöfwel Sk1. || 25. kentz: kendz Sk1. || 26. *imperat.*: Sk1. || 29f. *matrimoniali*: *maritali* Sk1.

ali, G. 4:1. 19:8. 1 K. 1:4. *de inhonesto,* G. 19:5. *v.* Dieter. *Illust. N. T. voce* γινιοσκω, *p.* 203.

kenner ens sak, *caussam cognosco, dijudico,* 1 S. 24:12. O. 27:7. Förrsp. 2 M. om en sak, *idem,* A. 25:21. han oß thet sielfwer kende, Psb. 140:1. *v.* Schibb. C. 17:§:12. *p.* 445.b.

kenner igen, *agnosco, cognosco, recognosco, noscito.*

kenner in, *manum infero, inserto.*

kenner på, *gusto, degusto, prægusto, delibo, prælibo, prætento, item* | *affligor.* s. 337

kenner åt, *tento, prætento, experior, item tracto, contrecto.*

kenner åt mig, *recognosco.*

kenner åtskildt, ifrå hwart annat, *discerno, dignosco, dijudico, internosco.*

kennetekn, *nota, character, indicium, index, signum, insigne.*

kenning, kentzla, *notitia, cognitio, agnitio. obliq.* kentzlo, S. 17:6. R. 1:28. drager kentzlo på, *recognosco, noscito, agnosco,* A. 4:13.

kepp, *baculus, fustis, scipio, bacillum, caduceus,* Dom. 6:21. Ps. 23:4. Zach. 8:4. Marc. 6:8. Vp. 11:1. *pl.* keppar, G. 30:37. 1 S. 17:43. käp, Es. 10:15. L. 9:3.

keppas, *æmulor, certo, concerto, colluctor.*

keppl, *lis, litigium, rixa, contentio, simultas, jurgium.*

kepplar, *rixor, contendo, litem moveo, concerto, jurgor.*

kerfwe, *fasciulus, fascis,* G. 37:7. Lev. 23:11.*s.* Job. 5:26. *obliq.* kerfwa, G. 37:7. Lev. 23:10. *plur.* kerfwar, G. 37:7. J. 9:22.

kiern, *minor lacus, stagnum, lacusculus, palus.*

kerna, miölckkerna, *mulctrale, vas in qvo butyrum conficitur, vas butyraceum.*

kernar, *butyrum conficio, paro, coagulo,* O. 30:33.

kerne, *nucleus. obliq.* kerna, N. 6:4. J. 3:19. *plur.* kernar, B. 6:42.

kerngås, *primitiæ butyri.*

kernmiölck, *lac serosum, agitatum.*

kerr, *v.* kärr.

kerra, *plaustrum, carrus, carrum, biga, essedum, benna, carpentum. plur.* kerror, Es. 66:20. *cisium.*

kersin, *pannus trilix.*

kesar, *subsilio, lascivio, subsulto, Gloss. in* 1 Sam. 12:13.

kesar, *eligo, deligo, ere.*

kettare, *hæreticus, hostis religionis. v.* Jord. *Eden. Epit. hist. Eccles.*

kette, *septum pecudis.*

kettel, ketzel, *ahenum, lebes, cacabus,* Am. 4:2. *plur.* ketzlar, Lev. 11:35. 2 Chr. 4:6. Job. 41:11. Zach. 14:20.*s.*

ketteri, *hæresis.*

| **kettersk**, *hæreticus, heterodoxus,* Tit. 3:10. s. 338

1. *inhonesto*: *infami* Sk1. || 2. γινιοσκω: γινωσκω (?) Sk2. || 5. en: ens Sk1. || 17. ifrå: ifrån St. || 18. *dijudico*: Sk1. || 26f. Marc. 6:8 rättat efter Sk1. || 30. **keppl**: **keppel** St.

6. **kiern**: **kern** Sk1, **kierrn** St. || 17. *carrum* rättat efter Sk1, U *carnum.* || 23. **kesar**: **keser** St.

kex, *murmur, gannitus, latratus.*
kexar, *obgannio, murmuro, obmurmuro, gannio, latro.*
kid, *hædus, hædillus, hædulus,* Dom. 6:19. S. 47:3. L. 15:29. kidet, Ex. 34:26. af kidom, Ex. 12:5. *plur.* ked, G. 30:32. C. 1:8. Es. 11:6. S. 47:3. *nunc* kidling.
kidlar, *hædos pario, enitor, parturio,* Job. 39:4.
kielar, *v.* kälar
kif, *jurgium, contentio, lis, litigium, rixa, altercatio,* Ex. 17:7. O. 18:6. snar til kifs, *pronus, festinans ad litem,* S. 28:13.
kifwar, *contendo, lites moveo, rixor, jurgor, altercor, litigo, jurgo,* Ex. 17:2. S. 26:8. M. 12:19. *præt.* kifwade, G. 31:36. Ex. 17:2. Dom. 8:1. *imperat. sing.* kifwa, O. 3:30. S. 8:19. *plur.* kifwer, G. 45:24. Ex. 21:28.
kikar, *speculor, perlustro, lustro, perspicio.* kikar vt, *spiritu linqvor, destituor, pene emorior, suffocor.*
kil, *cuneus. pl.* kilar, 1 Chr. 20:3. *item plica, sinus.* notkil, *fundus in reti.*
kilar, *cuneum intrudo, incutio.*
killing, *v.* kid.
kimb, *assamentum.*
kimmar, *incendii signum campana datur.*
kinckot, *qverulus.*
kind, *gena, mala. plur.* kinder, D. 34:7. C. 1:10. 4:3.
kindben, *maxilla, gena, mala,* D. 18:3. 1 K. 22:24. 2 Chr. 18:23. Ps. 3:8. Thr. 1:2. 1 M. 5:39. kinben, Job. 16:10.
kindboge, *maxilla, mandibula,* Dom. 15:17.
kindpust, *alapa, colaphus,* Joh. 18:22.
kindpustar, *os converbero, diverbero, alapis excipio, colaphos do, impingo, infringo. præt.* kindpustade, M. 26:67.
kinrök, *fuligo.*
kiortel, *tunica, palla,* Es. 59:17. 61:10. W. 18:24. L. 6: 29. A. 12:8. *stola, toga,* G. 37:3, 23,31. 2 S. 13:18. Ps. 109:29. *plur.* | kiortlar, s. 339
G. 3:21. Ez. 26:16. Marc. 6:9.
kipper, kippskodd.
kirr, *garritus, susurrus.*
kirrar, *garrio, susurro.*
kirßbär, *cerasum.*
kirßbärsträ, *cerasus.*
kirtel, *glandula.*
kiß, *blanditiæ, blandimentum.*
kißar, *colludo, conniveo, blandior.*
kißögd, *pætus, pætulus, connivens oculis, amatoriis ocellis.*
kista, *cista, arca, casa, item carcer, custodia. obliq.* kisto, G. 50:26. Ex. 2:3. 2 K. 12:9. *defin. acc.* fick se kistona i waßenom, Ex. 2:5. liten kista, *cistula, cistella, cistellula, arcula, capsula, scrinium.* offerkistona, Marc. 12:41. L. 21:1.

7. kidling: killing Sk1. || 12. O. 18:6 rättat efter Sk1. || 18. Ex. 21:28: Ex. 21:18 Sk1 (båda fel). || 28. **kinckot**: **kinckott** St.

2. Thr. 1:2: Sk1. || 3. kinben rättat efter Sk1, Sk2 och St, U kindben; efter Job. 16:10 kort oläsligt tillägg i Sk1. || 18 och 19. **kirßbär**(-): **kirsbär**(-) St. || 25. *arca* rättat efter Sk1, U *ana*. || 27. waßenom: hwaßenom Sk1.

kitte, *septum qvo agni includuntur.*
kittel, *v.* kettel.
kitzlar, kittlar, *titillo, vellico, mulceo, demulceo,* S. 27:14.
kitzlig.
kiusare, *veneficus, incantator, præstigiator,* Ps. 58:6.
kiuser, *fascino, incanto, effascino, excanto,* Es. 44:20. ho hafwer kusat eder, Gal. 3:1. *annon* kiust.
kiusning, *fascinatio, incantatio, fascinum, effascinatio, cantamen, dirum carmen.*
kiåkot, *v.* fiåkot.
kieck, *v.* keck.
kiäda, A. 12:7. *v.* käda.
kiäder, *vel* tiäder, *gallus silvestris major.*
kiäderhöna, *gallina sylvestris.*
kiär, *charus, dilectus, amatus, peramatus, amicus, percharus,* R. 9:25. *acc.* kiära, Tob. 11:17. R. 9:25. *foem.* then kiära, *chara,* G. 12:13. 38:16. D. 21:16. Dom. 4:19. C. 7:6. han hade pigona kiära, G. 34:3. kiärast, C. 6:9. kiära barn, M. 13:33. 1 Joh. 3:7. 4:4. hafwer kiär, *amo, peramo, charum habeo, diligo, amore proseqvor, depereo.* the jag kiär hade, G. 34:3. Job. 19:19. få en kiär, 2 S. 13:2. wara kiär | åt en, G. 24:67.
kiäre, *masc. qvæso, obsecro, amabo,* G. 13:8. kiära, *foem.* Mich. 4:10.
kiäresta, *amica. accus.* kiäresto, C. 2:7.
kiäril, *v.* käril, *vas, vasum.* litet kiäril, *vasculum.*
kiärkommen, *gratus, pergratus, acceptus, dilectus peramatus, charus, percharus,* D. 33:12. Eph. 1:6.
kiäring, *v.* kiärling.
kiärlek, *amor, charitas, masc.* 2 S. 1:26. 1 Cor. 13:1.*ss.* 2 Cor. 8:8. *male in* v. 7.
kiärleksdryck, *philtrum, amatorium.*
kiärleksgudinna, *Venus, Cypris, deaamoris.*
kiärlig, *amabilis, amatorius.*
kiärliga, *amanter, peramanter, amatorie, amabiliter.*
kiärlighet, *amabilitas, charitas,* Tit. 3:4.
kiärling, *anus, v.* kärling. kiärlinga fabler, *aniles fabulæ,* 1 Tim. 4:7.
kiärr, *palus, uligo,* Ex. 7:19. Ez. 47:11. 1 M. 9:45.
kiätteri, *v.* ketteri.
kiöhl, *carina.*
kiök, *culina,* Psalmb. 339 v. 3.
kiökemestare, *præfectus culinæ, archimagirus, coqvinator,* Joh. 2:8.*s.*
kiöld, *frigus, gelu, rigor,* G. 8:22.
kiöler, *v.* kyler.
kiölna, *balnearium, balneum, fumarium.*
kiön, *sexus,* Ex. 1:16. mankiön, qwinkiön, *sexus masc. foem. item petulans, audax.*
kiöp, *mercatus, negotiatio, item pretium.*

9. kusat: kiust Sk1. || 10. *annon* kiust: *non* kust, *ut habetur* Sk1. || 14. **kieck**: **kiäck** Sk2 och St. || 16. *silvestris*: *sylvestris* Sk1 och St. || 17. *sylvestris*: *silvestris* Sk2. || 19f. Tob. 11:17: Sk1. || 20. then: Sk1.
1f. *vas, vasum*. litet kiäril, *vasculum*: Sk1. || 9 och 10. **kiärleks-**: **kiärlekz-** Sk2. || 22. Psalmb. 339 v. 3: sent tillägg av J. Sw. || 27. *balneum*: *balineum* Sk1. || 28. Ex. 1:16 rättat efter Sk1.

gott kiöp, *leve pretium.* giör kiöp, sluter kiöp, *pretium paciscor, negotior.* riser kiöp, *pretium intendo,* Lev. 25:16. *v.* Schibb. *p.* 186. C. 7. *p.* 374.b. låter kiöpet falla, *pretium diminuo,* Lev. 25:16.

kiöpare, *emtor,* Lev. 25:28,50. Ez. 7:12. S. 37:12.

kiöpebref, *libellus emtionis,* J. 32:11.*s.*

kiöpenskap,kiöpslagning,*mercatus,mercatio, negotiatio, commercium, emtio venditio, mercatura, nundinatio,* M. 22:5.

s. 341 | **kiöper**, kiöpslager, *emo, mercor, negotior, nundinor,* Es. 55:1. Vp. 3:18. 18:11.

kiöper igen, *redimo.*

kiöper vp, *emo, negotior, comparo, congero.*

kiöpgirig, *emax.*

kiöpman, *mercator, negotiatior, institor,* S. 26:28. 37:12. Vp. 18:11.

kiöpmansbod, stånd, *taberna, pergula, nundinaria statio.*

kiöpmansgods, *merces negotiatorum, institoriæ, mercimonium.*

kiöpstad, *urbs mercatoria,* L. 9:12.

kiörande, *aurigatio,* 2 K. 9:20.

kiörer, *v.* drifwer.

kiörer, *aurigo, aurigor, currum ago, eqvos agito, impello,* 2 K. 9:20.

kiöreswen,kiörare,*auriga,aurigarius,agitator.*

kiörsel, *vectura.*

kiörtel, *glans, glandula, glandium.*

kiörwil, *cherefolium.*

kiött, *caro,* R. 7:18. Vp. 19:18. *gen.* kiötz, R. 8:32. allo kiöte, *omni carni,* S. 40:8. gå effter fremmande kiött, *carnem alienam seqvi,* Jud. v. 7. *vitium sodomiticum verecunde designatur.* litet kiött, *caruncula. de* i *in voce. v.* Schibb. C. 1:§:32. alt kött, Es. 40:5. S. 14:18. 1 P. 1:24.

kiöttbod, *carnarium, macellum*, 1 Cor. 10:25.

kiöttfull, kiöttig, kiöttrik, *carnosus.*

kiöttgryta, *olla carnis,* Ex. 16:3.

kiötthierta, *cor carneum,* Ez. 11:19.

kiöttkorff, *lucanica, botulus, botellus.*

kiöttmonglare, *carnarius.*

kiötzlig, *carnalis, carne gravatus,* R. 6:19. 8:4,7. Ebr. 7:16.

kiötzliga, *carnaliter, ad carnem,* N. 5:13. R. 8:5.

kiötzlighet, *ratio carnis.*

klabb, *truncus.*

klack, *calx, calcaneum, calcaneus.*

klackar, thet klack i mig.

klackot, klackig, *cornibus carens, inermis.*

kladd, *album, item homo impurus, sordidus.*

kladdar, *v.* klibbar.

1. *leve*: *læve* Sk1. || 3f. *p.* 186: Sk1. || 4. (374.)b: Sk1. || 8. **kiöpebref**: **kiöpbref** Sk1. || 10. *emtio* rättat efter Sk1, U *emptio.* || 19. stånd: kiöpmansstånd Sk1. || 21. **kiöpmansgods**: **kiöpmansgodz** Sk1, Sk2 och St.

6. fremmande: fremmade Sk1. || 9. *in voce*: St. || 13. **kiöttfull** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **kiottfull**. || 16. **kiöttkorff**: **kiöttkorf** Sk2. || 27f. *album … sordidus*: Sk1.

kladdig, *rudis, crassus, informis, agrestis.*
s. 342 | **klaffare**, *detractor, obtrectator, susurro,* Pro. 26:20,22.
klafwa, *collare, nervus, vincula colli, numella, lignum bicorne.*
klagan, *qverela, qvestus, qverimonia, item actio, crimen, caussa, accusatio,* Ex. 2:24. Ps. 144:14. Ez. 2:10.
klagar, *qveror, lamentor, doleo, fleo, defleo,* O. 1:20. an, *vid.* anklagar.
klagelig, *lamentabilis,* J. 3:21. 31:15. W. 18:10.
klageliga, *dolenter,* J. 7:29. 1 M. 3:50. the sörgde klageliga, 1 M. 13:26. thet står klageliga til, Esth. 4:1. J. 14:2. Joël. 1:10.
klagodag, *dies luctus, fletus,* D. 34:8.
klagogråt, *lessus, planctus, fletus, lamentatio,* J. 9:19.*s.* Ez. 19:1. W. 19:3.
klagomåhl, *v.* klagan, Esr. 4:6. Es. 5:7. M. 2:18. Joh. 18:29. Gal. 2:11.
klagoröst, *vox fletus,* Es. 65:19.
klagowisa, *lamentum,* 2 Chr. 35:25.
klak, klaka, *asperitas viarum, luti congelati asperitas.*
klake, *congelata gleba, solum glaciatum vel induratum frigore.*
klakot, *asper, iniqvus, durus.*
klanckar, klandrar på, *iniqvius fero, indignationem prodo, obtrecto, dissimulanter obmurmuro, accuso.*
klander, *murmur, indignatio, obtrectatio, item simultas.*
klang, *clangor, sonus, sonitus,* Am. 2:2. klanget, Ex. 28:35. Ez. 26:13. Ebr. 12:19.
klangtrumete, *tuba clangoris,* N. 31:6.
klangåhr, *annus clangoris, jubileus,* Lev. 25:10,12.*s.* N. 36:4. *v.* Maji *œcon. Temp.* 1,32,9. Lundii *Sanct. Jud.* C. 5. C. 17.
klappar, *pulso, pulto, tundo, item palpo,* Ps. 47:2. C. 5:2. M. 7:8. L. 11:9.*s. præt.* klappade, Ez. 25:6. A. 12: 13,16. klappar hender, *plaudo manibus,* Job. 27:23.
klappa en vp, *verbero.*
klapper, klappersten, *glarea,* | *glareola, lapillus.* s. 343
klappning, *pulsatio, item palpatio, palpum.* handklappning, *plausus, applausus.* hiertklappning, *palpitatio cordis, palpitatus.*
klapprig, *glareosus, sabulosus.*
klapur, *sabulum, glarea, lapides minuti et rotundi.*
klar, *clarus, serenus, illustris, lucidus, limpidus, illimis,* Ps. 47:6. *item evidens, planus, perspicuus, apertus, manifestus,* Ex. 24:29. O. 8:9. 20:9. Am. 5:20.
klarar brennewin, *vinum distillo, sublimo.*
klarhet, *claritas, claritudo, serenitas,* 1 Cor. 15:41. 2 Cor. 3:7.*ss.*

4. *vincula*: *vinculum* St. || 15. J. 14:2 rättat efter Sk1. || 19. **klagomåhl**: **klagomål** Sk1. || 21. Es. 65:19 rättat efter Sk1 och St. || 26. *induratum* rättat efter Sk2, U *incluratum*.

9. *tundo*: Sk1. || 13. artikeln **klappa en vp**: sent tillägg av J. Sw. || 17. *applausus*: *adplausus* Sk1. || 18f. *palpitatus*: Sk1. || 23. *serenus* rättat efter Sk1, U *serenis*; *lucidus* rättat efter Sk1, U *lacidus*. || 27. **brennewin**: **brenwin** Sk1.

klarliga, *clare, perspicue, manifeste, plane,* N. 15:34. D. 27:8. Neh. 8:8. Es. 9:2. 2 M. 6:23. Marc. 8:25.
klarnar vp, *clarescit, conserenat, disserenat.*
klase, *racemus, globus,* N. 13:24.
klastahls, *catervatim, globatim.*
klater, ɔ: onyttiga saker, som förkastas, *res rejectaneæ, retrimenta.*
klecker vt, *excludo, pullo, pario,* Es. 34:15.
klef, klefsadel, *sagma, clitellæ,* J. 17:22. vti klipper, *clivus, fissura rupium.*
klefjar, *insterno, clitellis oneror.* hans par åsnor klefjade, *par asinorum onustum,* Dom. 19:10.
klefsar, *abblandior.*
klem, en klemer, *blandulus, blanditus, ad* [...]
klemar, *blandior, demulceo.*
klemmer, *arcto, coarcto, angusto, coangusto, premo, comprimo,* 2 K. 6:32. *præt.* klemde, N. 22:25.
klemtar, *campanam sollicito, pulso.*
klemtning, *pulsatio campanæ.*
klen, *tenuis, imbecillis, levis, infirmus,* Es. 16:14. Marc. 13:28. Psb. 125:3. förklent, *nimis tenue,* Ex. 12:4.
klenar fast, wid, til, *oblino, adlino, illino, adnecto.*
klenet, *scriblita, laganum, artolaganus, libum.*
klenger mig vp, *in altum enitor.*
klenmodig, *pusilli animi, imbecillis animo,* Col. 3:21. 1 Thes. 5:14.
klenmodighet, *imbecillitas animi.*
klenmodigt, *imbecilliter,* | *animo pusillo.* s. 344
klenod, *neut. clenodium, thesaurus, cimelium. pl.* klenodier, Lev. 21:5. 1 S. 6:8,15. J. 4:30. Joël. 3:5. Nah. 2:9.
klenodium, *idem,* Job. 42:11. Ps. 16:1. 56:1. 57:1. O. 20:15.
klentrogen, *diffidens, incredulus.* M. 6:30. L. 12:28.
klentrogenhet, *diffidentia, incredulitas.*
klenögd, *lippus, oculis humentibus, uvidis, infirmis,* G. 29:17.
klepp, *pistillum, malleus campanæ.*
klerck, klerecie, *ordo sacer.*
kli, *furfur, apludæ, flox farinæ.*
klibb, *varii generis mixtura.*
klibbar ihop, *commisceo, confundo, conglobo.* wid, åt, *adhæreo, adhæresco, inhæreo.*
klickar, *destituit sclopetum flamma, item deficit, destituit me.*
klifs, *blanditiæ.*
klifsar, *v.* klefsar.
klifwer, *scando. præt.* klef, 1 S. 14:13. neder,

10. *pario* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *pareo*. || 12. *fissura* rättat efter St, U *fistura*. || 13. *oneror*: *onero* St; åsnor: åsnar Sk1. || 14. *onustum*: *stratorum* Sk1. || 18. efter *ad* följer ett oläsligt ord. || 19. **klemar**: **klemer** Sk1. || 24. **klemtning**: **klemting** St; *pulsatio* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *pusatio*. || 25f. Es. 16:14: Sk1.

1. *artolaganus* rättat efter Sk2, U *artolagemus*. || 18. *malleus*: *malleolus* St. || 20. *apludæ*: *apluda* Sk1. || 23. åt: Sk1. || 27. **klifs**: **klifz** Sk2.

descendo. vp, *inscendo, conscendo, ascendo, scando.*

klifwer, *scindo, findo,* Pr. 10:9.

klijar, *prurio, perprurisco,* 2 T. 4:3.

klimp, *massa, globus, gleba, tracta,* Job. 38:38. R. 9:21.

klimpog, *globosus.*

klincka.

klinga på wärjo, *verutum ferrum gladii, ensis.*

klingar, *tinnio, sono, sonitum edo, persono, insono, clango,* Job. 39:28. Ez. 21:15. S. 45:11. Psb. 102:2. 109:3. 297:8. klinger Herranom med cymbaler, *clangite domino in cymbalis,* Jud. 16:2. klingande, *tinniens,* 1 Chr. 15:16. 16:5. Ps. 33:3. S. 39:20. 1 Cor. 13:1. harpors klingande, *tinnitus nabliorum,* Es. 14:11.

klint, *collis, jugum, scopulus, rupes, petra, fastigium, supercilium montis,* D. 34:1. L. 4:29.

klint i säd, *lolium.*

klinter, *lubrico lapsu cado, defluo, labor.*

klippa, *petra, jugum montis, rupes, scopu-*
s. 345 *lus,* Job. 14:|18. 1 Cor. 10:4. *obliq.* klippo, Ps. 62:3. *plur.* klippor, Vp. 6:16.

klippare, *tonsor,* 1 S. 25:7:11. Es. 53:7. *item eqvus tolutarius.*

klipper, *tondeo,* G. 38:12. A. 8:32. *præt.* klipte, 1 S. 25:2,4. äro klipte, C. 4:2. af, bortt, *detondeo,* C. 4:2. omkring, *circumtondeo, circumscribo.*

klipping, *pellis lævigata, item nummus qvadratus.*

klippning, *tonsura,* D. 18:4.

klippog, *scopulosus, petrosus, petricosus.*

klister, *puls, pulmentum, gluten, pollen.*

klistrar, *adlino, adglutino, perlino, glutine adjungo.*

klo, *ungvis, ungviculus, falcula. plur.* klor, Dan. 7:19.

klocka, *campana, tintinnabulum. defin.* klockan 1, 2, 3, *hora prima, secunda, tertia, etc.* liten klocka, *crepitaculum.*

klocka, vrwerck, *horologium.*

klockare, *æditiuus, æditimus,* gl. K. ordn. *p.* 50.a.

klocketime, *hora campanæ,* gl. K. ordn. *p.* 8.a.

klockgiutare, *fusor campanarum.*

klockoringning, *pulsatio campanarum,* gl. K. ordn. *p.* 49.b.

klockstapel, *campanarium, turris campanæ.*

klofnar, skal klofna mitt i tv, *diffindetur medius,* Zach. 14:4.

klofwe, *nervus.* min siäl är spend i klofwa, Psb. 104:1. *pl.* klofwar, J. 5:26. donar, *tendiculæ aucupum.*

klok, *prudens, sapiens, sciens, peritus, item*

9. **wärjo**: **werjo** Sk1 och St. || 14. *domino*: *deo* Sk1. || 16. S. 39:20 rättat efter Sk1. || 30f. af, bortt, *detondeo*, C. 4:2: Sk1.

3. *lævigata* rättat efter Sk1, U *lavigata*; *nummus*: *numus* Sk1. || 12. *tintinnabulum* rättat efter Sk1, U *tintinabulum*. || 18. **klocketime**: **klocketima** (?) Sk1. || 23f. *campanæ*: *campanarum* Sk1.

callidus, G. 41: 39. O. 10:5. 12:1. Pr. 9:11. Jac. 3:13. en kloker, O. 13:16. *plur.* kloke, Dan. 1:4. klokare, O. 30:28. Ez. 28:23. W. 8:6. klok ord, Col. 2:4.

klokhet, *sapientia, prudentia, item ars, calliditas, industria, solertia*, O. 1:8. 12:23. Obad. v. 8. S. 19:19.

klokliga, *sapienter, prudenter,* O. 16:23. S. 37:23. vel klokeliga, 2 M. 14:31.

klokling, *sciolus,* Förrsp. Vp. *fin.* tu grofwe klokling, *ibid.*

kloref, *colica.*

kloßa, *v.* groda.

kloster, *v.* klöster.

s. 346 | **klot**, *globus, orbis, orbiculus, discus, sphæra,* Es. 22:18. Ez. 10:13.

klubb, *apexabo.*

klubba, *clava, tudes, cæstus.*

klufwen, *fissus, scissus, diffissus, discissus, dissectus, discuneatus.*

klump, *v.* klimp.

klunck, *haustus major, rusticior.*

klunckar, *ingurgito, avide et cum sonitu haurio.*

klut, *cento, centunculus,* M. 9:16. Marc. 2:21. L. 5:36. tu skalt giöra tig klutar på fållorna *etc.* N. 15:38.*s.* D. 22:12. *v. meam Panaceam Coelest. Præf.* §:4.*s. et auctores ibi allegatos.*

klutare, *centunculorum sartor, consutor, homo nauci.*

klyfft, *sectio, sectura, segmen, segmentum, fissum, fissura, item petra, rupes, scopulus, spelunca. plur.* klyffter, Dom. 6:2. 1 S. 13:6. 1 M. 1:56. 2:36,41. i klyfftomen, 2 M. 10:6.

klyfning, *fissio, secatio.*

klyfwer, *scando, ascendo. præt.* klöf, Es. 48:21. *v.* klifwer. itv, sönder, *findo, diffindo, scindo, discindo, proscindo,* Pr. 10:9.

klyfwer neder, *descendo.*

klyfwer vp, *ascendo, scando, enitor.*

klåbak.

klåde, *scabies, scabrum, prurigo, formicatio, agnâ. obliq.* klåda, D. 28:27.

klådig, *scabiosus, mordaci prurigine correptus.*

klåfwa, *numella.*

klåning, *frictio, fricatus, fricatio, perfrictio, affrictus.*

klåpare, *sartor centonum, ignavus, imperitus operarius,* O. 26:10.

klår, *frico, perfrico, defrico, scabo, scalpo, scalpurio.*

klåsten, *pumex.*

klädawachtare, *custos vestium*, 2 K. 22:14.

kläde, *neut. vestis, vestimentum, indumentum, item pannus, panniculus,* M. 9:16. 1 Tim. 6:8. Ebr. 1:11. *plur.* kläden, Ex. 28:4. L. 12:23. kläder, Ex. 28:2. Vp. 3:4,18. tv högtides kläder, 2 K. 5:22.*s.*

klädebonat, *vestitus, cultus, amictus,* 1 T. 2:9.

2. O. 13:16 rättat efter Sk1. || 10. *fin.* rättat efter Sk1, U F. || 18. *tudes*: *sudes* St. || 19. *scissus*: Sk1.

1, 3 och 4. **klyfft**(-): **klyft**(-) Sk2. || 7. itv: i tv Sk1. || 9f. artiklarna **klyfwer neder** och **klyfwer vp**: Sk1. || 11. **klåbak**: sent tillägg av J. Sw. || 12f. *formicatio, agnâ*: Sk1. || 20. *operarius*: *faber* Sk1. || 24. artikeln **klädawachtare**: Sk1.

klädedrägt, *idem.*
klädefergare, *fullo, pannorum infector,* Es. 36:2. klädefergares konst, *ars fullonia.*
klädeflik, *fimbria, sinus vestis,* Zach. 8:23.
s. 347 **klädefåll**, *idem,* Marc. 6:56. | klädafåll, Es. 6:1. M. 14:36. klädefoll, Nah. 3:5. *plur.* klädefållar, Thr. 1:9.
klädehus, klädekista, klädeskåp, *vestiarium, arca vestiaria,* 2 K. 10:22.
klädemakare, *pannorum confector, pannifex.*
kläder, *vestio, amicio, induo, convestio, investio,* Lev. 16:24. M. 6:30. *præt.* klädde, G. 3:21. 2 Cor. 5:3. af, *exuo, nudo, denudo, vestem detraho.* omkring, *circumvestio, circumtego.* på, *induo, investio.*
klädesborste, klädesqwast, *excutia, scopula.*
klädeskersin, *pannus trilix.*
klädesslep, *syrma.*
klädd, *vestitus, amictus, indutus, cultus,* Marc. 16:5.
klädewachtare, *custos vestium,* 2 K. 22:14.
klädning, klädnat, *vestis,* G. 45:22. Esth. 5:1. *ut* kläder, Ex. 22:26.*s.* M. 27:35.
klöf, *ungula, fissa,* Ex. 10:26. Ez. 32:13. klöfwad, *ungulatus,* Lev. 11:26. tweklöfwad, *qvi habet bifidas ungulas,* Lev. 11:3,26. *plur.* klöfwar, Ps. 69:32. Zach. 11:16.
klöf, *clitellæ, v.* klef.
klöfsadel, *v.* klefsadel.
<**klök**, *in flore.*>
klöser, *ungvibus discerpo, discerpo, perfrico, lanio, lacero.*
klöster, *coenobium, monasterium.*
klösterjungfru, *virgo vestalis.*
klösterlefnad, *coelibatus, vita monastica.*
klösterlerefft, *sindon.*
knackar, *pulso.*
knagglog, *scaber, asper, scabrosus.*
knaggloghet, *scabritia, scabrities asperitas.*
knakhals, *in concione Paulini Cygnen.*
knall, *fragor, stlopus.*
knape.
knapp, *globus, globulus, item capitellum, capitulum, apex,* 2 K. 25:17. Am. 9:1. *plur.* par, 1 K. 6:18.*ss.* 7:16:*ss.*
knapp, knapphendt, *tenax, avarus, parcus.*
knapp, kortt, *angustus, brevis, curtus, parcus.*
knappenål, *acus, acicula, acus capitata.*
| **knaprar**, *leniter admordeo.* s. 348
knapt, *vix, ægre, difficulter, arcte, stricte.*
knark, knarr, *crepitus, stridor.*
knarkar, knarrar, *crepo, strideo, crepito, concrepo.*
knecht, *miles, pedes. plur.* knechter, Jud. 3:8. 1 M. 6:29.
knechtar, *indigne servio, ignobili servituti me submitto.* knechta för tig, Job. 11:19. knechta en, Job. 19:7.

15 *circumvestio* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *circurestio*. || 19. **klädeskersin**: **klädekersin** St. || 25. *ut* kläder … M. 27:35: Sk1. || 29. Zach. 11:16 rättat efter Sk1.

1. artikeln **klök**: hand 4 (?). || 11. *concione* rättat efter St, U *concioni*. || 27. **knecht**: **knechtar** Sk2.

knechtholl, *prædium vel societas qvæ militem instruere tenetur.*
kneck, *alabastrum, item ferrum dentatum.*
kneckebröd, *panis lineatus.*
knecker, *frango, infringo, item lineo, lineolis distingvo.*
knefwel, knefwelborr, *mystax.* knefwel, *dæmon.*
knegar, *procumbo, vacillor.*
knek, *curvatura poplitis.* kommer på knek, *res et fortuna vacillat, res retro eunt, succidunt.*
knepp, *ictus levior.*
knepper, *crepo, crepito, item levem ictum infero.* knepper samman, *connecto, conjungo, comprimo,* Ex. 26:6. 36:17. Pr. 4:5. vp, *solvo, dissolvo, diffibulo.*
knif, *culter,* Ex. 20:25. O. 23:2. 27:17. *pl.* knifwar 1 K. 18:28. *def.* knifwen, G. 22:6. liten knif, *cultellus.*
knifsmed, *faber cultrorum.*
kniper, *arcto, angusto, constringo, comprimo.* kniper samman, *constringo, connecto, conjungo, copulo, consero.*
knippe, *fascis, fasciculus, manipulus, neut.* Ex. 12:22. 1 S. 25:29. Job. 14:17. C. 1:13. Es. 24:22. *plur.* knippor, M. 13:30.
knockla, *rugo, plica.*
knocklar, *corrugo, complico, aspero.*
knocklig, *corrugatus, rugosus, scaber, asper.*
knodar, *depso, condepso, subigo. præt.* dade, 2 S. 13:9. vtknodar, *massam subigo.*
knogar, *nodus digitorum agito et primo.*
knoge, *nodus digitorum.*
| **knoka**, *crates.* s. 349
knopp, *apex, capitellum, capitulum.* på träd, *gemma.*
knoppas, *germino, egermino, progermino, gemmo, gemmasco, progemmo,* M. 24:32. L. 21:30. träd är knoppat, C. 2:13. hade knoppat sig, Ex. 9:31.
knorlar, *crispo.* knorlig, *v.* krusar.
knorlott, *crispus.*
knorr, *murmur, murmuratio, fremitus.* knorran, *idem,* Ex. 16:7.*ss.* N. 14:27. Phil. 2:14. 1 P. 4:9.
knorrande, *idem,* Ex. 16:8.
knorrar, *murmuro, fremo, adfremo, strepo, perstrepo,* Ex. 15:24. 16:2. Neh. 14:27. 1 Cor. 10:10. knorrar om en ting, *murmurare de re aliqva,* S. 10:28. emot, *obmurmuro, regero, obgannio.*
knorrisk, *murmurans, inqvietus, morosus,* Es. 42:4.
knoster, *tudes, malleus major, fistuca.*
knostrar, *tudibus pulso, contundo, frango, comminuo.*
knota, *v.* kota, *crates.*

7. knefwelborr: knefwelbor Sk1. || 8. *dæmon* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *doemon.* || 19. *def.*: Sk1; G. 22:6: Sk1. || 25. *fascis*: Sk1. || 27. *plur.* knippor, M. 13:30: Sk1. || 29. **knocklar**: **knockar** St.
11. knoppat: knoppad St. || 16. N. 14:27 rättat efter Sk1. || 21. knorrar: knorra Sk2 och St. || 22f. *obmurmuro*: *obmurmurare* St; *regero*: *regerere* St. || 23. *obgannio*: *gannire* St. || 24. *inqvietus*: Sk1. || 29. *v.*: Sk1.

knotar, *submurmuro, v.* knorrar.
knubbar, *verbero, diverbero, pugnis tundo, collido, allido.*
knul, knula, *tuber, tuberculum.* knul i handen af arbete, *callus, callum.*
knulig, *callosus, tuberosus, scaber, scabrosus, asper.*
knurlar, *gemo,* Es. 38:14. 59:11. *olim* knullar, *hoc tempore minus verecunde.*
knut, *nodus,* Förrsp. Ebr. *item angulus exterior ædis.* vtan knut, *enodis.*
knutig, *nodosus, multis nodis implicitus, intricatus.*
knyr, *mutio, mussito.*
knyla, *malecolus.*
knyte, *fasciculus,* G. 42:35.
knyter, *nodo, necto, jungo, ligo, vincio.* i-hop, igen, *connecto, conjungo, colligo, are, revincio.* vp, *solvo, dissolvo.*
knytning, *nexus, connexio, copulatio, nodatio, conjunctio.*
knytt, *nexus, connexus, colligatus, nodatus.*
knyttning, *superiores sindonis laciniæ, e tenuissimo lino laciniatæ.*
knådar, *v.* knodar.
knä, *genu,* Lev. 11:21. L. 5:8.
s. 350 | **knäband**, *genualia, pl.*
knäböijer, *genuflecto,* Ps. 95:6.
knäfall, *genuum inclinatio, flexio.*
knäfaller, giör knäfall, *procido in genua,* Es. 44:17,19. Psb. 83:3. och faller ther knä före, Es. 44:15.
knäpp, knäpper, *v.* knepp.
knäskål, *patella, mola.*
knäwek, *poples.*
<**knöster**, *cuneus.*>
knöp, *v.* knopp, Ex. 25:35. 37:21. *pl.* knöpar, Ex. 25:31,33.*ss.*36.
knöplar, *artificiose contexo, lacinias contexo.*
knöpeldyna, *pulvillus, in qvo tenues laciniæ contexuntur.*
knöppelpinnar, *teretes perticæ, qvarum usus est in laciniis contexendis.*
ko, *vacca, bos, bucula,* N. 19:2. *defin.* kon. *accus.* kona, N. 19:5.*s.* af kone, v. 10. Ebr. 9:13. *plur.* kör, Es. 7:21. 11:7. kor, A. 4:1. af konar, D. 32:14. 1 S. 6:12. gifwa konar foder, *dare vaccis pabulum,* S. 38:27. ko som är i kalf, *vacca fœcunda.* som är gall, *vacca sterilis.*
kobblar, *copulo, connecto, conjungo.* kobbla sig tilhopa, *conspiro, colludo,* Es. 5:18. kobblare.
kock, *coqvus,* 1 S. 9:23.*s.*
kockleri, *ludibria, præstigiæ,* W. 17:7.

6f. *scaber, scabrosus, asper*: Sk1. || 11. *enodis* rättat efter Sk1, U *exodis.* || 12. *implicitus*: *implicatus* St. || 17f. ihop: i hop St. || 19. *revincio*: Sk1. || 20. *connexio* rättat efter Sk1, U *conacetio*, Sk2 och St *connectio.* || 24. *laciniatæ* rättat efter Sk2, U *lacircia*. || 28. *genuflecto*: *procido in genua* Sk1.

3. Es. 44:17,19 struket Sk1. || 3f. och faller … Es. 44:15: Sk1. || 8. artikeln **knöster**: hand 4 (?). || 9. Ex. 25:35 rättat efter Sk1. || 13. **knöpeldyna**: **knöppeldyna** Sk1. || 15. **knöppelpinnar**: **knöpelpinnar** St.

kockpoike, *lixa.*
kof, *v. qwaf.*
koffert, *arca, arcula, cista, cistula, capsa, scrinium, riscus.*
kofft, *toga, amiculum, thorax.*
kofnar, *suffocor.*
kofra sig, *incrementum facere,* Psb. 119:3.
koger, *pharétra, corytus, theca in qva arma reconduntur. neut.* G. 27:3. Job. 39:26. Ps. 127:5. Es. 22:6. 49:2.
kohage, *pascuum.*
koherde, *bubulcus.*
kohl, *pruna, carbo,* O. 25:22. 26:21. Es. 6:6. Ez. 1:13. 10:2. R. 12:20. koll, Job. 41:12. *male. vetus habet ibi kohl, bene. ita germ.*
kohlare, kohlbrennare, *carbonarius.*
kohleld, *ignis carbonum,* Joh. 18:18.
kohlmila, *carbonaria.*
kohlmörk, *instar carbonis ater, nigerrimus,* gl. Job. 10:22.
kohlnar.
kohlpanna, *fuscinula,* Ex. 27:3. 38:3.
s. 351 | **kohlstig**, *plaustrum carbonarium, vehes carbonum.*
kohlstybbe, *pulvis carbonarius.*
kohlswart, *v.* kohlmörk.
koija, *casa, casula, gurgustium, tugurium, mapalia, pl.*
kok, ett kok, *coctio qvantum semel coqvitur.*
koka, på åkren, *gleba.*
kokad, *coctus, concoctus, elixus.*
kokar, *coqvo,* Ex. 16:23. Ez. 46:24. *præt.* kokade, G. 25:29. 1 K. 19:21. *inf.* koka, Ex. 29:31. Thr. 4:10. kokades, 1 S. 2:13.
kokar bortt, in, ihop, *concoqvo, decoqvo, excoqvo, incoqvo.*
kokar om, på nytt, *recoqvo.*
kokerska, *coctrix, coqva,* 1 S. 8:13.
kokning, *coctio, coctura.*
kokorum, *culina,* Ez. 46:24.
kokot, *glebosus, glebis asperior.*
kolff, *sagitta, v.* pil.
kommer, *venio, advenio, accedo,* L. 1:43. *imperat.* kom, Vp. 22:17,20. *præt.* huru komst tu? Joh. 6:25. then kommande som komma skal, M. 11:3. *vid.* Erasm. Schmid. *in h. l.* min Sabb. R0,1,3,16.
kommer af mig, *ad incitas redigor, ad egestatem devenio, item memoria destituor,* Lev. 25: 35. S. 19:1.
kommer bortt, *pereo, depereo, dispereo, amittor.*
kommer effter, *succedo, subseqvor.*
kommer emellan, *intervenio.*
kommer emot, *obviam venio, occurro, contra venio.*
kommer fram, *pervenio, provenio, procedo, progredior.*
kommer ihog, *recordor, memini, reminiscor, in memoriam revoco. v.* hog.
kommer in, *introeo, introcedo, accedo.*

8. *theca* rättat efter St, U *thoca*. || 13f. Es. 6:6: Sk1. || 21. **kohlnar**: sent tillägg av J. Sw. || 23. *carbonarium*: *carbonum* St. || 25. **kohlstybbe**: **kohlstubbe** Sk2.

12. **kolff**: **kolf** Sk1. || 26. *contra venio* rättat efter Sk1, U *contravenio*. || 29. **ihog**: **i hog** Sk1 och St. || 31. *accedo*: Sk1.

kommer neder, *descendo, devenio.*
kommer om, *pereo, intereo, extingvor.*
kommer sig före, *revivisco, vires recupero, incrementum capio, reficior,* W. 10:10. til sig, *ad se reverti,* A. 12:11. sig i synd, *peccato se obnoxium reddere,* N. 18:22.
kommer tilwäga, på, *induco, excito, auctor, caussa sum.*
kommer vndan, *effugio, evado.*
kommer vp, *ascendo, orior, emergo, item nascor, enascor, suborior.*
kommer vt, *provenio, egredior, exeo, procedo.*
kommer åstånd, *v.* tilwäga, S. 5:2.
kommeröfwerens, *congruit, convenit, concordat,* M. 18:19.
s. 352 | huru **kommer thet til**? *unde est?* M. 16:11.
kompan, *socius. hinc* compagnie, *societas.*
kompaß, *pyxis nautica, amussium.*
kona, *moecha, olim foemina, honesta matrona, ut in Legg. Svet.*
konst, *ars, artificium,* Ex. 28:8. 1 T. 6:20. *pl.* konster, Pr. 7:29. A. 19:19.
konstelig, *artificiosus,* Ex. 35:33. konstelig ord, *verba arte composita,* 1 Cor. 2:4.
konsteliga, *artificiose, ingeniose, fabre, affabre,* Ex. 28:6. 31:4.*s.* W. 13:10. S. 45:13.
konstenär, *artifex, dædalus,* D. 27:15.
konstig.
konstkammar, *dædaleum, technemathotheca.*
konstlande.
konstlar, *technis utor, fallo, facio dolos, item gesticulor.*
konstling, konstlande, *vafra ars, techna, doli fabrifacti.*
konstnär, *artifex.*
konung, *rex, monarcha, princeps, tyrannus. v.* Speg. *Gloss. p.* 232.*s.* Jos. 10:5. M. 22:2 Ebr. 7:2. säger Juda konunge, 2 K. 22:18. lycka ske konungenom, *vivat rex,* 1 S. 10:24. 1 K. 1:25,39. 2 K. 11:12. konungens wrede, O. 16:14. 19:12. 20:2. konungens hierta, O. 21:1. konungens ord, Pr. 8:2,4. ähra konungen, O. 24:21. 1 P. 2:17. enwolds konung, *rex absolutæ potestatis. souverain.*
konungabok, *liber regum,* 2 Chr. 24:27.
konungadöme, *regnum,* Ol. Petr. Chrön. *Msr. p.* 397.
konungagraf, *sepulchrum regium,* 2 Chr. 26:23.
konungapalatz, *palatium regium,* O. 30:28.
konungarike, *regnum, imperium,* Ps. 135:11.
konungaslachtning, *cædes regum,* Ebr. 7:1.

1. *descendo* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *desendo*. || 2. *extingvor*: Sk1. || 14. tilwäga: til wäga St. || 15. **öfwerens**: **öfwer ens** Sk1 och St. || 21. *moecha* rättat efter Sk2, U *moectia*. || 29. tillägg Sk2: *sine* e.

2. **konstkammar**: **konstkamar** Sk2 och St. || 5. *facio*: *fabrefacio* Sk1. || 8. *fabrifacti*: *fabrefacti* Sk1. || 10f. *princeps, tyrannus*: Sk1. || 18. enwolds: enwoldz Sk2. || 29. Ebr. 7:1 rättat efter Sk1, Sk2 och St.

konungawelle, *potestas regia,* D. 33:5. Pr. 4:14.
konungzborg, *aula regia,* Dan. 4:26.
konungshus, *domus regia,* 2 K. 11:19. 2 Chr. 26:21. J. 52:13. 39:8. Dan. 4:27.
konungzkrona, *corona regia,* S. 47:7.
konungzsak, *caussa regis,* 2 Chr. 19:11.
konungzstad, *urbs regia*, 1 S. 27:5.
s. 353 **konungzlig**, *regius, regalis,*| G. 41:40. 1 K. 22:10. Dan. 1:3. 1 P. 2:9.
konungzlig lag, *lex regia,* Jac. 2:8. *qvæ qvasi regnum obtinet inter leges Dei.* konunglig stol, *thronus regius,* Esth. 1:2. ett konungzligit bod, *mandatum regium,* Esth. 1:19.
konungzliga, *regie, regaliter, regio more.*
konungzman, *regius,* Joh. 4:46,49.
konungzspira, *sceptrum regium.*
konungzstol, *thronus regalis,* 2 K. 11:19. Esth. 5:1.
konungzrett, *jus regium,* 1 S. 8:9,11. *v.* Althus. *Polit.* 19:51 *et* 62. Wandal. *de Jure Regio* l. 1. C. 2.*s.* Gerh. *L. de Magistr.* §:125. *s. ad Roman.* 13:6. Hutt. *LL.. Th. p.* 1039. Grot. *de J. B. et* P. 1,4,3. *cum* Osiand. *et* Tesmari *Not. ib.* Carpz. *in* Schick. *de Jure Reg.* C. 3. th. 8. *et* 15. Pfeif. *Dub. Vex. Cent.* 2. L. 69. *et auctores ibi allegatos.*
koost, *caseus vaccinus.*
kopp, *cupa, cuppa, vasculum, cyathus, pocillum, schyphus.*
koppande, koppning, *scarificatio.*
koppar, slår vt blod, *scarifico, ferro sangvinem elicio.*
koppar, *æs, cuprum,* G. 4:22. Ex. 30:18. D. 8:9. af koppar, *æreus, aheneus, ahenus, cupreus,* Zach. 6:1.
kopparberg, *mons cupreus.*
kopparboge, *arcus cupreus,* Job. 20:24. Ps. 18:35. *obliq.* boga, 2 S. 22:35.
kopparfiettrar, *compedes ænei,* Dom. 16:21.
kopparfot, *æripes,* Ex. 30:18.
koppargiutare, *ærarius,* W. 15:9.
koppargrufwa, *fodina cuprea, æraria.* koppargryta, *olla ænea,* Lev. 6:28. S. 13:3.
kopparhielm, *cassis ænea,* 1 S. 17:5,38.
kopparkar, *vas æneum,* Marc. 7:4.
kopparklor, *ungviculi ænei,* Dan. 7:19. Mich. 4:13.
kopparkädia, *catena ærea,* Dan. 4:12.
kopparkäril, *vasa ænea,* Esr. 8:27.
kopparkätil, *labrum æneum,* 2 Chr. 6:13.
kopparknapp, *capitellum æreum,* Jer. 52:22.
kopparmur, *murus aheneus,* J. 1:18. 15:20.
kopparorm, *serpens æneus,* N. 21:8.*s.* 2 K. 18:4.

3, 6, 7 och 8. **konungz**-: **konungs**- Sk1 och St. || 3. *aula regia*, Dan. 4:26: Sk1. || 4. **konungshus**: Sk1 (lik i U). || 7. *caussa*: *causa* Sk1. || 8. *urbs regia*: *civitas regis* Sk1. || 9. **konungzlig**: **konungslig** St. || 11. **konungzlig lag**: then **konungslagen** Sk1. || 12f. konunglig: Sk1. || 13. ett: Sk1. || 14, 16, 17, 18, 19 och 21. **konungz**-: **konungs**- St. || 21. **konungzrett**: **konungrett** Sk1. || 22. 19:51: 19:52 Sk2. || 24. 13:6: 13:b (?) Sk2. || 27. th. 8: th. 5 St.

7. *ahenus*: Sk1. || 10. *cupreus*: *æreus* Sk1. || 20. *ungviculi ænei*: Sk2.

kopparpenning, *moneta ærea, cuprea.*
kopparplåt, kopparbleck, *bractea ærea.*
s. 354 | **kopparport**, *porta ærea,* Ps. 107:16.
kopparrost, *ærugo.*
5 **kopparrök**, *calchantum.*
kopparrör, *fistula ærea,* Job. 40:13.
kopparskiöld, *clypeus æneus,* 1 S. 17:6. 2 Chr. 12:10.
kopparsmed, *ærarius, faber ærarius,* 2 T.
10 4:14.
koppel, *copula, nexus, ligamen, ligatura, vinculum.*
kopplarska, *conciliatricula, lena.*
kopplare, *leno, conciliator.*
15 **kopplar ihop**, *copulo, conjungo, connecto.*
koppor, *varioli.*
koppärrig, *variolis scaber, asper.*
korall, *corallium, coralium,* Thr. 4:7. lik korall, *corallinus.*
20 **korar**, *lego, eligo, deligo, item adopto.*
korelse, *electio, electus, delectus, selectio.*
korck, *suber.* af korck, *subereus.*
korff, *farcimen.*
korffgiäl, *fartura, farciminum confectio.*
25 **korg**, *corbis, calathus, calthus, canistrum, calathiscus, cophinus, fiscus, qvalus, sporta.* Ex. 29:3. D. 28:5. A. 9:25. *pl.* korgar, G. 40:16,18. 2 K. 10:7. liten korg, *calathiscus, corbula, fiscella, fiscellum, sportella, sportula.* får korgen, *voto sponsæ petitæ excido, repulsam nuptiarum fero.*
korkåpa, *tunica scissa,* B. 6:30.
korn, *frumentum, ador, adoreum, hordeum,* O. 11:26. H. 2:22. 1 Cor. 15:37. Ps. 4:8. ett korn, *granum.* af korn, *adoreus, farreus, hordeaceus.* blandkorn, blandat korn, Es. 30:24. hiertekorn, *corculum.*
kornand, *messis,* Jud. 8:2.
kornbod, *horreum, granarium.*
kornbröd, *panis hordeaceus.*
kornhop, *acervus hordei,* Hagg. 2:17.
kornhus, *v.* kornbod, G. 41:35. Joel. 1:17.
kornmatk, *curculio.*
kornmått, *mensura frumenti,* 1 K. 18:32.
kornmiöl, *far adoreum, hordeaceum.*
kornskiöhl, *acervus frumenti,* Ruth. 3:7.
kornstad, *civitas frumentaria,* 2 Chr. 8:4,6.
kornwatn, *prisana, potus ex decocto hordeo.*
kornåker, *ager adoreus, hordeaceus.*
korp, *corvus, corax,* G. 8:7. Lev. | 11:15. C. s. 355
5:11. *dat. plur.* korpom, 1 K. 17:4. Job. 39:3. L. 12:24.
korpvnge, *pullus corvinus.* Herren gifwer them vnga korpomen sin födo, som

1. *ærea*: *ænea* St. || 9. *ærarius* (2 ggr) rättat efter Sk1 och Sk2, U *ærareus*. || 11. **koppel** rättat efter Sk1, U **koppal**. || 13. **kopplarska**: **kopplerska** (?) St. || 20. *deligo*: *seligo* Sk1. || 25. *calthus*: Sk2.

2. får korgen: få korg Sk1. || 9. hiertekorn, *corculum*: St. || 10. **kornand**: **kornanden** Sk1. || 11. *granarium* rättat efter Sk1, U *granarius*. || 13. artikeln **kornhop**: Sk1. || 15. *curculio* rättat efter Sk2 och St, U textförlust (hål). || 16. **kornmått**: **kornmåt** Sk1; *frumenti*: *seminis* Sk1. || 18. **kornskiöhl**: **kornskyhl** Sk1, **kornskiyhl** St. || 27ff. Herren gifwer … *clamant ad eum*: St.

ropa til honom, *dominus dat pullis corvorum suum alimentum qvi clamant ad eum.* Ps:147:9. ho reder korpenom mat, när hans vngar ropa til gud, och weta icke hwar theras mat är? Job. 39:3. Min fattig koija, cap. 10:§:14. som ropar til gud.

korrar, *crepito, crocio, strepito, strepitam vocem sonitumqve edo,* Es. 10:14.

korß, *crux,* M. 10:38. 16:24. Marc. 8:34. L. 9:23. korß! *vox admirationis.*

korßar, *crucem pingo.*

korßfester, *crucifigo, cruci infigo. imp.* korßfeste, L. 23:21. 1 Cor. 2:8. korßfesta sig sielfwom på nytt guds son, *denuo crucifigere sibi ipsi filium Dei,* Ebr. 6:6. *v. mea Exerc. Catech.* 7:4,14.*ss.* korßfest, korßfest, […] *malam partem* […]

korßfester, *crucifixus. acc.* korßfestan, 1 Cor. 2:2. andeliga Sodoma och Egypten ther wår Herre korßfest är, Vp. 11:8. *vid.* Maji *Jud. div.* 1,7,9. *p.* 223.*seqq.*

korßfestning, korßfestelse, *crucifixio.*

korßgång, *porticus, peristylium, peristylum.*

korßkyrkia, *sacra ædes in modum peristyli formata.*

korßwis, *decussatim, in modum crucis.*

korßwäg, korßgata, *compitum, bivium, trivium.*

kort, *charta, lusoria, picta.* kortspel, *lusus aleæ chartarum pictarum.*

kortspelare, *aleator.*

kortt, *brevis, curtus, perbrevis, compendiarius, pressus.* innan kortt tid, *propediem, brevi,* B. 4:25. 1 Cor. 4:19. kortt summa, *summa, epitome, compendium.* korttare, *brevior,* 2 M. 2:29. på thet kortasta, *brevissime,* 2 M. 2:24.

korttar af, *minuo, diminuo, brevio, abbrevio, curto, decurto, corripio.*

kortteliga, kortt, *breviter, strictim, summatim, præcise,* Ps. 49:21. S. 43:29.

kortthet, *brevitas.*

korttwillig, *lepidus, urbanus, facetus, jocosus, jocularis, ludibundus, ludicer.*

korttwillighet, *lepos, lepor, jocus, facetiæ, jocatio.*

korttwilligt, *lepide, facete, jocose, jocularíter.*

kos, gå sin kos, *abeo, discedo, vado, cedo,* Hab. 3:10. löper sin kos, Es. 10:31. the äro sin kos, Es. 15:1. Am. 6:10. slipper sin kos, *discedo,* Job. 28:4.

kos, *iter, via, norma itineris.* wi komme

3–6. ho reder … cap. 10. §:14: St. || 6. som ropar til gud: sent tillägg av J. Sw. || 7. *strepito*: *strepo* Sk1. || 9. korß! *vox admirationis*: sent tillägg av J. Sw. || 13. korßfeste: korßfest Sk1, Sk2 och St. || 14. guds: gudz Sk1, Sk2 och St. || 16f. korßfest, korßfest, (…) *malam partem* (…): sent tillägg av J. Sw. (med oläsliga partier). || 18f. 1 Cor. 2:2 rättat efter Sk1, Sk2 och St, U textförlust (hål). || 19. Sodoma: Sodom St. || 25. **korßkyrkia**: **korßkyrckia** Sk1. || 25f. *peristyli*: *peristylii* Sk2.

3. **kort**: **kortt** St; *picta*: Sk1; kortspel: korttspel St. || 10. kortasta: korttasta Sk1, korttesta St. || 15. *præcise* rättat efter Sk1 och St, U *præsice*. || 23. gå: går Sk1.

wår retta kos, *recto cursu venimus,* A. 16:11.
s. 356 solen förer | oß then retta kos, Psb. 126:3.
wi kommo retta kosen til Coum, A. 21:1.
kosa, *calix.*
5 **kost**, *cibus, victus, alimentum, dapes, pabulum,* Ex. 12:39. 21:10. W. 16:12. Psb. 68:9. *sumtus, impensa,* Esr. 6:4. gå til kost, *prandeo, eo pransum, cibum capio, item consumor, dispereo, interficio.* gå til kosten.
10 **kostar**, *constat, æstimatur, magni, parvi pretii est,* Ez. 14:19. L. 10:15. *præt.* kostade, 1 K. 16:34. på, *impendo, sumtum facio, item graviter fero, male me habet.*
kostbar, kostsam, *magni pretii, sumtuosus, impendiosus, multæ impensæ.*
15 **kostbarhet**.
kostelig, *pretiosus, insignis, egregius, eximius, præclarus, aureus,* G. 49:21. O. 22:1. 1 Tim. 2:9. 1 P. 2:4. Jac. 5:7. kostelig mat,
20 *opiparæ dapes.* kostelig summa, *magnificum pretium,* Zach. 11:13. kosteligare, *pretiosior,* Ps. 19:11.
kosteliga, *pretiose, sumtuose, item eximie, egregie, item opipare,* Ps. 96:6.
25 **kostfri**, *hospitalis, liberalis, impendiosus, munificus.*
kostfrihet, kostfritt, *v.* frikostighet.
kostgengare, *conviva, hospes passivus.*
kostnad, *sumtus, impensa, impendium.*
30 **kota**, knota, *crates, vertebra, verticulum.*
kotreck, *stercus bovinum,* Ez. 4:15.
kotte, *strobilus, conus.*
koxar, *prospicio.*
krabba, *cancer, carcinus.*
krafd, kräfd, *postulatus, exactus.*
kraffsar, *v.* rifwer. tilhopa, vti sin seck, Förrsp. Hag.
krafft, *vis, vires, virtus, valor, rigor, efficacia, efficacitas,* G. 49:3. Ps. 68:34. *gen.* krafftz, 2 Thes. 1:7.
krafftеliga, *efficaciter, potenter, valide, valenter, nervose,* Dom. 16:30. 1 Chr. 16:27. Job. 30:22. 2 M. 3:39. Col. 1:29.
krafftig, *efficax, validus, valens, potens, nervosus,* M. 7:22. Ebr. 1:3.
krafftlös, *debilis, tenuis, imbellis, impotens, enervis,* Job. 34:20.
krafftwerckare, 1 Cor. 12:28,30.
| **kraflar**, *cum egestate luctor, ægre eluctor.* s. 357
krafsar, *ruspor, diligenter scrutor ut gallus.*
krafwel, *impedimenta, res futilis.*
krage, *collare, peristroma, cucullus.*
krak, *conseptæ sudes multis uncis asperæ.*
krake, brödkrake. krake ther man henger erter vppå.
krakel, *contentio, jurgium, rixa, clamosa pugna.* krakelar, förer krakel, *clamosa jurgia concito, pugnam intendo.*
kramsniö, *nix liqvescens, nives vividæ.*
kram, kram på torget, *merces in foro,*

9. gå til kosten: sent tillägg av J. Sw. (liksom ett långt oläsligt textparti). || 20. kostelig summa: St. || 20f. *magnificum* rättat efter Sk1 och Sk2, U *magnificium*. || 28. *passivus*: St.

6. **kraffsar**: **krafsar** St. || 10. krafftz: kraffts Sk1. || 13. 2 M. 3:39 rättat efter Sk1. || 16. *imbellis*: *imbecillis* Sk2. || 21. *impedimenta* rättat efter Sk1 och Sk2, U *impendimenta*.

Förrsp. Vp. *f.*
krambod, *taberna marcatoria.*
kramgods, *merces nundinariæ, institoriæ.*
kramar ihop, *premo, comprimo, cogo, coarcto,* Ez. 23:3. S. 22:23. *præt.* kramade, 1 K. 3:19. krammade woro, Ez. 23:21. vt, vtur, *exprimo, excerno.*
krambod, *taberna, statio nundinaria.*
krampa, *compago,* Ex. 26:24.
krampe, *spasmus.*
kramsfogel, *turdus.*
kran, *instrumentum qvo palus infigitur terræ.*
kranck, *æger, ægrotus, infirmus, debilis, morbidus, morbosus, langvens, morbo laborans,* 1 S. 19:14. 38:13. 2 K. 13:14. Neh. 2:2. C. 2:5. 5:8. W. 17:8.
kranckdom, *morbus, ægritudo, valetudo, adversa,* Psb. 140:3.
kranckhet, *idem,* Ex. 15:26. 23:25. M. 10:1. kranckhetennes ande, *spiritus infirmitatis,* L. 13:11. *v.* Grot. *in h. l.* qwinnokranckhet, *menstruum muliebre,* Ez. 18:6. 36:17.
krantz, *sertum, corona, corolla,* Ex. 25:11. 30:4. Es. 28:5. J. 2:32. *pl.* krantzar, Jud. 3:10. 1 M. 4:57. 2 M. 6:7. A. 14:13.
kraß, *nasturtium, item tornus ferreus, qvo sclopeta purgantur.*
kraßlig, *infirmus, debilis, fragilis.*
kreatur, *creatura,* Marc. 16:15. Col. 1:23. *item bestia, brutum, animal,* Jud. 9:17. *cum* k. *v.* Schibb. C. 1:§:36.
krechtar, *v.* inkrechtar.
krefwer, *exigo, posco, exposco, efflagito, postulo, cogo.* nöden krefwer, *necessitas postulat,* | 1 M. 8:25. Herren kräfje thet vtaf Davids fiendars hender, *reqvirat Dominus e manibus inimicorum Davidis,* 1 S. 20:16. *pt.* krafdt, L. 19:23. *v.* kräfwer. sielfkrafd, *sponte.* s. 358
krefweta, *cancer,* 2 T. 2:17. *item thorax, vestis loricata, seu armatura, qva pectus tegitur,* Eph. 6:14. 1 Thes. 5:8. pantzar, *ut* Vpp. 9:9. *vid.* Dieter. *Illust. N. T. in voce* δωραξ.
kremare, Ez. 17:4. S. 26:28. *v.* krämare.
krempa, *morbus.*
krencker, *vitio, violo, corrumpo, stupro, constupro, stuprum infero,* Lev. 19:20. Ps. 69:21. O. 12:25. Psb. 53:3.
krenckning, *corruptio, vitiatio, violatio, stuprum.*
kretter, hunden kretter med sine tungo, *canis movet lingvam mutit, sublatrat,* Ex. 11:7. *v.* Jun. *in h. l.* Schibb. C. 13:§:2.
kretz, *orbis, circus, circulus, sphæra,* Job. 10:12. W. 1:7. jordennes kretz, *orbis terrarum,* Ps. 50:12. 96:14. 97:14. A. 17:31.
krig, *bellum, Mars, militia.* O. 20:18. Jac. 4:1.

3. **kramgods**: **kramgodz** Sk1, Sk2 och St. || 16. (1 S.) 38:13: 38:12 St (båda fel); 2 K. 13:14 rättat efter Sk1. || 22f. qwinnokranckhet: qwinno kranchet Sk1, qwinno kranckhet St. || 27. 2 M. 6:7 rättat efter Sk1.

7. kräfje: krefje Sk1 och St. || 7f. Davids: Davidz Sk1. || 10. *pt.*: Sk1; krafdt: kraffdt Sk1. || 16. Ez. 17:4. S. 26:28: Sk1. || 17. artikeln **krempa**: sent tillägg av J. Sw. || 24. *sublatrat*: *latrat* Sk1.

krigar, *bellum gero, bello, belligero, dimico, contendo, certo, pugno, prælium committo, milito,* Ps. 57:4.
krigare, *bellator,* Ps. 76:6. Zeph. 2:5.
5 **krigerska**, *bellatrix,* Mich. 5:1.
krigsbefele.
krigsblod, *sangvis militaris,* 1 K. 2:5.
krigzfolck, *exercitus, copiæ,* 2 K. 6:23. Ps. 18:30. Es. 9:11.
10 **krigzhähr**, *exercitus.*
krigzknecht, *miles,* M. 7:9. 27:27.
krigzman, *bellator, miles,* Ex. 15:3. 1 T. 1:18.
krigzordan, krigzordning, *acies, phalanx, cuneus.*
15 **krigzprest**, *sacerdos castrensis.*
krigspuß, *stratagema.*
krigsrop, *clamor belli,* J. 50:22.
krigsrustning, *apparatus belli, militiæ,* 1 M. 5:20,31. 6:20. 2 M. 12:15.
20 **krigsskrijande**, *vociferatio bellica,* Ex. 32:17. krigsskri, J. 49:2.
krigztog, *expeditio bellica.*
krigzwapen, *armatura belli,* 2 Cor. 10:4.
krigzwärja, *belli gladius,* Ez. 32:27.
25 **krigzöfwerste**, *dux belli, imperator.*
krikon, *prunum.*
s. 359 | **krikonaträ**, *prunus.*
kring, kringom, *circum, circa,* G. 2:13.
kringar mig, *festino, propero, velociter ago.*
kringböijer, *circumflecto, circumduco.*
kringförer, *circumfero, circumduco, differo.*
kringgiuter, *circumfundo,*
kringla, *spira.* kringlot, rund, *rotundus, circularis, orbiculatus.*
kringhenger, kringhengiande guld, *circumpositum, circumpendens aurum,* 1 P. 3:3.
kringhwerfwer, *cingo, circumcingo, circumclaudo, obsideo, circumcludo, circumsido, circumstipo. præt.* kringhwerfde, Ps. 22:17. Vp. 20:9. han hafwer kringhwerfdt, Job. 16:13.
kringlegger, *circumpono, circumdo, item distribuo,* 2 K. 24:10. *pt.* kringlade, Joh. 19:29.
kringrenner, *cingo, circumcingo, circumvenio, obsideo, item discurro, circumcurro, item ut* kringwerfwer.
kringskiner, *circumfulgeo, circumluceo. præt.* kringsken, L. 2:9. A. 9:3.
kringskugger, *obumbro, circumumbro. præt.* kringskygde, L. 9:34.
kringskär, *circumcido, accido, circumseco.* kringskuren, *circumcisus, accisus.*
kriska äplen.

6. **krigsbefele**: sent tillägg av J. Sw. || 7, 16, 17 och 18. **krigs**-: **krigz**- Sk2. || 8, 11, 12, 13 och 15. **krigz**-: **krigs**- Sk1 och St. || 10. **krigzhähr**: **krigshähr** St. || 20f. **krigs**-: **krigz**- Sk2; Ex. 32:17 rättat efter Sk1. || 22. **krigztog**: **krigstog** St. || 23. **krigzwapen**: **krigzwapn** Sk1, **krigswapn** St. || 24 och 25. **krigz**-: **krigs**- St. || 27. **krikonaträ**: **krikonträ** Sk1, **krikonaträd** Sk2.

14. han: Sk1; kringhwerfdt: kringhwerft Sk1. || 16ff. artikeln **kringlegger**: Sk1. || 19f. *cingo, circumcingo … item discurro*: Sk1. || 21. kringwerfwer: kringhwerfwer Sk2. || 28. **kriska äpplen**: sent tillägg av J. Sw.

krita, *creta. obliq.* krito, O. 25:20. Es. 44:13. liten krita, kritbit, *cretula.* full med krito, *cretosus.* rödkrita, *rubrica.*

krithwit, *cretæ æmulus, a, um, instar cretæ albissimus.*

krog, *caupona, taberna, oenopolium, popina, ganea.* liten krog, *cauponula.* holler krog, *cauponariam exerceo, cauponor.*

krok, *uncus, harpago,* Job. 40:20. Pr. 9:12. Hab. 1:15. fiskekrok, *hamus.* kiöra krok ähren.

krokbent, krokfotad, *loripes, angvipes, flexipes.*

kroknar, *incurvesco, curvor, incurvor.*

kroknäsot, *silus, naso adunco.*

krokot, *curvus, aduncus, flexuosus, arculatus, tortus, tortuosus, obuncus, inflexus, incurvus, pandus,* Ps. 38:7. Pr. 1:15. 7:13. L. 2:5.

krokryggiot, *dorsi inflexi, dorso incurvo, gibbus.*

s. 360 |**kroksabbel**, *harpe, acinaces, ensis falcatus.*

krokwäg, *anfractus, trames flexuosus.*

krompen, krumm, *curvus, incurvatus, incurvus, intortus,* L. 13:11.

krona, *corona,* Ps. 132:18. Es. 28:5. *obliqv.* krono, Vp. 2:11. liten krona, *corolla.*

kronogård, *tributum, vectigal,* 1 M. 10:29. C. 11:35.

krongods, krongård, kronheman, *prædium principale, fundus regalis coronæ.*

kropp, *corpus,* Lev. 22:4,6. 24:18. liten kropp, *corpusculum.* död kropp, *cadaver.*

kroppog, *gibbosus, item corpulentus,* Lev. 21:20.

kroppås, *tignus supremus.*

kroßar sönder, *contero, comminuo, confringo.*

krubba, *præsepe,* O. 14:4. *obl.* bo, Es. 1:3. L. 2:7.

kruka, *guttus, fidelia, ampulla, seria, seriola, urceus, urceolus,* Lev. 6:28. Ps. 81:7. *homo nauci.*

krukomakare, *figulus, plasta, plastes,* J. 18:2.*ss.* 19:15. W. 15:7. S. 38:32. krukomakares, *figulinus, figlinus,* M. 27:7.

krukomakare arbete, *figlinum.*

krukomakares werckstad, *figulina, figlina.*

krum, *v.* krokot.

krumhalsad, *cervicis inflexæ, tortuosæ.*

krumhorn, *lituus, cornu.*

krus, *urceus, ceremonie.*

krusad, *crispus, crispatus, calamistratus, intortus, subcrispus,* C. 5:11. Es. 3:24.

krusar, *crispo, contorqveo, intorqveo, item* complementerar.

4. *a, um*: Sk1. || 10f. kiöra krok ähren: sent tillägg av J. Sw. || 21. *acinaces*: Sk1. || 27f. artikeln **kronogård**: Sk1.

1. **krongods**: **krongodz** Sk1, Sk2 och St; kronheman: kronhemman St. || 2. *principale*: Sk1; *regalis*: Sk1. || 8. *comminuo* rättat efter Sk1 och St, U *comminio.* || 13f. *homo nauci*: sent tillägg av J. Sw. || 16. S. 38:32 rättat efter Sk1. || 16f. krukomakares: Sk1. || 18. *figlinum*: *figulinum* St. || 19. **werckstad**: **werkstad** St. || 22. *tortuosæ* rättat efter Sk1 och Sk2, U *toruosæ* (?). || 24. *ceremonie*: sent tillägg av J. Sw.

krusering, *ornamentum crispatum, ornatus,* 1 K. 7:24. 2 Chr. 4:3. *v.* Speg. *Gloss. p.* 242.*s.*
krusjern, *calamistrum.*
5 **krut**, *germen,* Psb. 42:8.
krut, *pulvis pyrius, tormentarius.*
kruthorn, *theca pulveris tormentarii.*
kry, *vividus, vegetus, firmus, alacer, vitalis, nulla fractus senecta.*
10 **krycka**, *baculus, virga, lituus, in summitate incurvatus.*
kryddar, *condio, condimenta adspergo.*
krydde, *herba, olus, item condimentum, aroma,* 2 K. 4:39. *pl.* krydder, M. 13:52.
15 Marc. 4:32. Joh. 19:40.
kryddebod, *myropolium, aromatopolium.*
s. 361 **kryddegård**, *hortus, septum* | *herbarium.*
kryddekrämare, *myropola, aromatopola.*
kryddelåda, *myrothecium, pyxis aromatariа.*
20 **kryddeseng**, *pulvinus, area, areola.*
krymper ihop, *activ. coarcto, contorqveo. passiv. contrahor, coarctor, coëo, intorqveor.* tecket är så stackot, at man moste krympa
25 sig ther vnder, *stratum adeo breve et angustum est, qvam ut qvis extendat vel exporrigat se,* Es. 28:20.
krympling, *mutilus homo membrisqve contortis,* O. 26:7. nyja Bib. L. 14:21.
30 **krypande diur**, *reptile,* R. 1:23.
krype, *humilis et obscura casa. v.* Speg. *Gloss.*
kryper, *repo, serpo, repto, perrepto, perrepo,* Lev. 11:29. D. 14:19. Job. 37:8. the krupo, 1 S. 13:6. bortt, *derepo, erepo.* fram, vt, *prorepo, erepo, obrepo, prolabor, proserpo.* in, *irrepo, inserpo, illabor.*
kryße, hoppar til kryße, *ludus, qvo pueri alteri alteri supersiliunt.*
kryster, *exprimo. præt.* kryste, G. 40:11.
krytzar, *nave speculatoria oberro.*
kråka, *cornix, cornicula,*
kråkebär, *vaccinia nigra.*
krås, *minutal.*
kråßar, *v.* kroßar.
kråtz, kif och kråtz, Sir. 25:30. *v.* Schibb. C. 17. s. 348.b. Speg. *Gloss. p.* 240.
kräfwa, *ingluvies,* Lev. 1:16.
kräfwer, *posco, postulo, exigo.* vt, *exposco,* L. 3:13. effter som nöden thet kräfwer, *sicut necessitas postulat,* 1 M. 8:25,27. igen, *reposco,* L. 19:23. *præt.* krafde, 2 M. 4:27. tå tiden så krafde, *exigente sic tempore,* 1 Chr. 12:32. hafwer krafdt, L. 11:50. *imp. et opt.* kräfje, 1 S. 20:16. *infin.* kräfja, D. 15:2. Ez. 3:18. T. 4:22. B. 6:34.
kräfjare, *exactor,* Es. 24:2.
kräk, kräkande diur, *animal repens, serpens, reptans,* G. 1:20. Lev. 11:44.
kräkas, *screare.* kräkning, *screatus.*
kräker, *serpo, repo,* G. 1:30. 7:8. Lev. 11:41.*ss.*
kräkla, slef, *rudicula.*
kräklar, kräklog. *v.* träter.
krälar, *repit, serpit,* Ps. 104:25.

11. *incurvatus*: *curvatus* Sk2. || 12. *condio* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *cordio*. || 16. **kryddebod**: **kryddbod** Sk1. || 18 och 19. **krydde**-: **krydd**- Sk1.
11. **kråkebär**: **kråkobär** (?) St. || 19f. igen, *reposco*, L. 19:23: Sk1. || 32. artikeln **krälar**: Sk1.

krämare, *institor, mercator, negotiator, propola.* 1 K. 10:15. Neh. 13:20. O. 31:24. Es. s. 362 23:8. Zeph. 1:11. | kremare, Ez. 17:4. S. 26:26.
krämarefolck, Zeph. 1:11.
krämarehus, *domus mercatorum,* Neh. 3:31.
krämareland, *terra commercii,* Ez. 17:4.
krämerska, *negotiatrix, institrix.*
kräselig, *lautus, delicatus, opiparus,* G. 49:28. O. 29:21. W. 19:11. Dan. 10:3. kräseligare, Pr. 2:25. mat, *dapes opiparæ, cupedia. pl. pulpamentum, lautitiæ, deliciæ.*
kräseliga, *laute, opipare,* D. 28:54. O. 29:21. L. 16:29.
kräselighet, *deliciæ, lautitia,* 2 P. 2:13. Jac. 5:5. 2 S. 1:24. kräslighet, L. 7:25.
kräsmagad, *delicatus, lautus, cupediorum avidus.*
kräsmage, *venter cupediorum appetens, delicata gula, delicatulus.*
krögare, *popino.*
kröker, *curvo, incurvo, flecto, intorqveo, contorqveo, inflecto, deflecto, obliqvo,* Psb. 105:8. krökia sig, Dom. 5:27. Pr. 12:3. Es. 21:3.
kröner, *corono, coronâ vincio, redimio,* Ps. 5:13. 65:12. Psb. 87:2. krönes, 2 T. 2:5.
kuddi, *culcita, pulvinus, pulvinare parvum.*
kuffar, *illido.*
kufwar, *subjugo, subdo.* the wordo kufwade vnder, Ps. 106:42.
kugg, wigg.
kuk, *pudendum virile.*
kula, *globus, globulus, item spelunca,* Dom. 6:2.1 S. 24:4. Mich. 1:15. W. 17:4. Joh. 11:38.
kull, *soboles ex una conjuge suscepta.* hönsekull, *una pullorum foetura*.
kull, *v.* omkull.
kulla, dahlekulla, *uxor sive juvencula in Dalekarlia habitans.*
kullar, *comam tondeo, circumtondeo, capillos detondeo,* Es. 22:12.
kullbyta, *inversa saltatio, prolapsio in caput sublatis pedibus. gall. culbute.*
kulle, *collis, cumulus, vertex, fastigium, verruca. obliq.* kulla, Ex. 19:20. 1 K. 18:42. C. 4:8. bergzkulle, *montis jugum, vertex.*
kullfaller, *cado, cóncido, décido, delabor, ruo, corruo,* O. 24:31. M. 7:27.
kullot, *tonsis capillis, circumtonsus,* Mich. 1:16.
kullrar vtföre, *delabor.*
kullrifwer, *diruo, demolior,* | *dejicio, prosterno, destruo,* L. 12:18. s. 363
kullrig, kullrot, *v.* rund.
kullslår, *prosterno, dejicio, diruo, destruo,* 2 Cor. 10:5. Wank.
kullstielper, *idem*, Psb. 65:2.
kummin, *cuminum,* Es. 28:25,27. kumin, *cuminum,* M. 23:23.
kundskap, *notitia, scientia, cognitio, peri-*

3f. S. 26:26: S. 26:28 Sk1 (båda fel). || 29. **kuddi**: **kudde** Sk2, **kudd** (?) St. || 30. *illido*: St.

3. artikeln **kuk**: sent tillägg av J. Sw. || 7. *foetura* rättat efter St, U *fatura*. || 10. *Dalekarlia* rättat efter Sk2 och St, U *Delikarlia*. || 15. *cumulus*: *tumulus* Sk1. || 17. bergzkulle: bergskulle Sk1 och St. || 23f. *prosterno*: Sk1. || 27. Wank.: Sk1. || 30. *cuminum*: Sk1.

tia, G. 2:17. Ps. 139.6. O. 2:5. R. 11:33. 15:14. Eph. 1:17. 2 P. 1:2.*s.* kunskap, Es. 11:2.
kundskapare, *explorator, speculator, catascopus, corycæus.*
kungiör, *certiorem facio, notifico, item nuntio, annuntio, prodo, refero,* Ps. 143:8. 147:19. Joh. 11:57. *præt.* kungiorde, G. 29:12.
kunil, *cuniculus,* D. 14:7. *pl.* kuniler, Lev. 11:5. O. 30:26.
kunnog, *notus, cognitus, item peritus, callens,* Ez. 38:23. S. 23:39. A. 15:18. är kunnogt, *notum est,* Es. 11:5. Phil. 4:6.
kupa, i qwarn, *infundibulum.*
kupa, *acervus.*
kupp, *v.* kopp.
kur, *arcuatus fornix.*
kurar, *fornice claudor, item obducto capite sedeo.*
kurbitz, *cucurbita,* 2 K. 4:39. *foem.* Jon. 4:6.*s. vide.* Pfeif. *Dubia Vex.* 4:88.
kurr, *v.* knorr. kurrar, *v.* knorrar.
kusk, *auriga, v.* kutsk.
kuskar, *aurigam ago, festino.*
kut, *cursus rapidior, citatior gressus.*
kutar, *citato cursu feror, abripior.*
kutryggiot, *gibbosus.*
kutsk, *auriga, aurigarius, agitator.*
kutskar, *aurigo, aurigor, currum ago, agito, impello.*
kuttrar, *garrio, blatero.*
kyffe, *casa, casula, gurgustium, mapalia. pl. tugurium.*
kyfwa, *furca, bidens.*
kykling, *pullus,* M. 23:37.
kyler, *refrigero, frigefacio.* som kyler, *frigidarius, frigorificus, refrigatorius.*
kylning, *refrigeratio.*
kylle, *westgoth. cremium, fomes, stipula, item acervus, congeries.*
kyller vp elden, *ignem sufflo, accendo.*
kyller, *colobium, scorteum.*
kyllerferga, *pigmentum luteum, qvo pelles colorantur.*
kyndelmeßa, *festum candelarum, feriæ purificationis Mariæ. v.* Schibb. C. 15:§:9. Locc. *Ant. Sveog.* Vorm. *Lit. Run. p.* 164.
| **kyndig**, *auctoritate pollens, gravis, item- s. 364*
qve superbus, fastuosus, multi supercilii.
kynne, *indoles, genius, natura, mos.*
kyrfwel, *cerefolium.*
kyrkia, *templum, ædes sacra, sacrata deo domus,* Am. 7:13. *pl.* kyrkior, v. 9. 2 M. 10:2. *obliq.* kyrkio, Es. 16:12.
kyrkioglam, gl. K. ordn. *p.* 9.a.
kyrkiogång, *freqventatio sacrorum.* barnaqwinnors kyrkiogång, *introductio puerperarum in ecclesiam,* gl. K. ordn. *p.* 23.b.
kyrkiogård, *area sacra templo vicina, coemiterium.*

3. **kundskapare**: **kunskapare** Sk1. || 7. kungiorde: kundgiorde St. || 16. artikeln **kupp**: Sk1. || 17. *arcuatus* rättat efter Sk1, U *accuratus*. || 22. artikeln **kurr**: Sk2. || 28. *aurigarius* rättat efter Sk1, U *aurigarium*.

6f. *frigidarius* rättat efter Sk1 och St, U *frigedarius*. || 9. **kylle**: **kylla** Sk1. || 13. **kyllerferga**: **kyllerferg** Sk1; *luteum* rättat efter Sk1, U *luseum*.

kyrkioherde, *pastor, templi antistes.*
kyrkioliud, *silentium in ecclesia,* gl. K. ordn. *p.* 8.b.
kyrkiorefst, *disciplina ecclesiastica,* gl. K. ordn. *p.* 30.b.
kyrkioordning, *lex sacra, ordinatio ecclesiastica.*
kyrkiorån, *sacrilegium.*
kyrkioröfware, *sacrilegus,* A. 9:37.
kyrkioskrifft, straff, *poena ecclesiastica.*
kyrkioskrud, *ornatus ecclesiæ,* Zeph. 1:8.
kyrkiostöt, *custos templi, sacer vigil.*
kyrkiotiuf, *sacrilegus*, *direptor sacrorum.*
kyrkiotiufnad, *sacrilegium, direptio sacrorum.*
kyrkiowerd, *v.* kyrkiowårdande.
kyrkiowigning, *templi inauguratio,* 2 M. 1:9.
kyrkmeßa, *encænia. pl.* Joh. 10:22. *v.* Er. Schmid. *in h. l.* Schibb. C. 15:§:9. Speg. *Gloss. p.* 247.
kyrkiowårdande, werjande, *præfectus, administrator templi.*
kyriß, *cataphracti milites.*
kysk, *castus, pudicus, sanctus, verecundus.*
kyskhet, *castitas, castimonia, pudor, pudicitia,* W. 4:2. 1 T. 2:15.
kyskt, *caste, pudice, verecunde, sancte,* Phil. 4:8.
kyß, *osculum, svavium, svaviolum, basium.* helser eder inbyrdes med en helig kyß, *salutate vos invicem osculo sancto,* R. 16:16. 1 Cor. 16:20. 2 Cor. 13:12. *v.* Dieter. *Illustr. N. T. in voce* ασπαζομαι, *p.* 155.b et φιλημα, *p.* 236.a. Riv. *in* Ps. 2. *p.* 29. Poli *Synops. ad* Luc. 7:45. 22:44. Rom. 16:16. Stukii *antiq. Conviv.* l:7. C. 32. Gerb. Unerk. Sünde, t. 1. med. 68. med kiärlekens kyß, *osculo charitatis,* 1 P. 5:14. kyß med gewalt smakar som egg vtan salt.
kyßande, *osculatio, basiatio,* | O. 27:6. C. 1:1. L. 22:48. s. 365
kyßer, *osculor, osculum infero, svavior, dissvavior, exosculor,* M. 26:48. *præt.* kyste, v. 49. G. 27:27. 48:10. *imp.* kyßt, G. 27:26. kyste, C. 1:1.
kyta och byta.
kåda, *gummi, resina.*
kådig, *gummosus, resinosus.*
kåf, *suppressio spiritus, respiratus difficultas.*
kåfnar, *suffocor, spiritus mihi intercluditur.*
kål, *olus, brassica, crambe, olusculum,* O. 15:17. L. 11:42. R. 14:2.
kålgård, *septum olerum,* D. 11:10. 1 K. 21:2.
kålmatk, *eruca.*

13. *direptor sacrorum*: Sk1. || 16. kyrkiowårdande: -wårdnad St. || 24. *milites* rättat efter Sk1 och Sk2, U *milit.*

5. ασπαζομαι rättat efter Sk1, U ασπαζομ, Sk2 ασπαζονται. || 9f. kiärlekens: kiärleksens Sk1 och Sk2, kärlekens St. || 10f. kyß med gewalt … vtan salt: sent tillägg av J. Sw. || 16. kyßt: kyß Sk1, kyst Sk2 och St. || 17. kyste: kyße Sk1 (olika tolkning av *imp.*).

kålseng, *pulvinus olerum, oleris area.*
kålstock, kålstrånck, *cyma, caulis olerum.*
kålsupare lika.
kåpa, *bardocucullus, tunica, amiculum, pallium, stola muliebris,* Es. 3:22. M. 5:40. chorkåpa, B. 6:30.
kårar, *eligo.*
kåt, *lascivus, lasciviens, libidinosus, salax,* D. 32:15. J. 31:18. 50:11. W. 17:19.
kåta, *casa, gurgustium.* Sp. *Gloss. p.* 217.
kåthet, *lascivia, libido, salacitas.*
käda, *catena, torqves,* Ex. 28:14. O. 1:9. *pl.* kädior, Ps. 149:8.
käfling, *v.* kafle.
käfft, *v.* kefft.
kägla, *conus.*
kälar, *blandior.*
käp, *v.* kepp.
kär, *v.* kiär. käramåhl, *accusatio.*
kärande, *accusator, actor.*
kärar, klagar, *accuso. v.* Schibb. C. 17:§:12. Sp. *Gloss. p.* 215.
käril, *vas,* J. 19:15. *defin.* kärille, Ps. 31:13. Dan. 1:2. S. 50:10. litet käril, *vasculum.* lerkäril, *testa.*
kärling, *anus, anicula, vetula.* kärlinga fabler, *fabulæ aniles,* 1 Tim. 4:7. thet är kärlinga tröst qwida och lida: man moste thet onda genom god råd bota och borttaga, G. Adolph. *Fragm. Hist.*
käromåhl, *accusatio.*
kärr, *v.* kiärr.
kätas, *lascivio, libidinor, libidine flagro,* 1 T. 5:11. *nunc* kätias.
käti, *lascivia, libido, salacitas. foem.* J. 13:27. Jud. 10:4. R. 13:14. kätia.
kätiefull, kätiog, *lascivus, salax, libidinosus, cupidine ardens.* kätiefullt, *libidinose,* | *salaciter.* s. 366
kättare, *v.* kettare.
käxa, *uncus, hamus.*
köfwer, *suffoco, spiritum intercludo.*
kök, *v.* kiök.
köld, *v.* kiöld.
kön, *petulans, audax, ferox, protervus, arrogans.*
kön, *subst. sexus, genus,* Ex. 1:16. *v.* kiön.
könhet, *arrogantia, protervia, audacia, ferocitas.*
köp, *v.* kiöp.

2. kålstrånck rättat efter Sk1 och St, U kålstrånct. || 3. **kålsupare lika**: sent tillägg av J. Sw. || 14. kafle: kefl St. || 18. **käp**: **käpp** Sk2 och St. || 23. kärille: kärile Sk2.

6. **käromåhl**: **käromål** Sk1. || 13. kätiefullt: kätiefult Sk1. || 17. **köfwer**: **köfwar** (?) St. || 18. artikeln **kök**: Sk1.

L

lack, *cera, gummata, qvâ literæ etc. obsignantur.* lack och lyte, *obtrectatio, calumnia, item vitium, defectus,* Psb. 33:3.
lackar bref, *literas obsigno, sigillum imprimo.*
lackare, *obtrectator, delator, detractor, zoilus, momus, maledicus,* O. 18:8. 16:28. Pr. 10:11. *v.* Schibb. C. 17:§:13.
lackey, *apparitor, circumpedes. pl. pedisseqvus.*
lada, *horreum, granarium. obliq. lado,* N. 18:27,30. 2 S. 24:18. 1 Chr. 21:18,22. M. 13:30. *plur.* dor, O. 3:10. H. 4:1. L. 12:18. *defin.* ladan. *gen.* ladonnes, 1 Chr. 21:22. *acc.* ladona, 2 S. 24:21. *pl.* ladorna, H. 9:2. Joël. 1:17. liten lada, *horreolum.*
laddar, *bombardam (telum) armo, globulum sclopeto ingero.*
laddstock, laddten, *pertica, qva telum, globulus intruditur.*
lader, *onero, gravo, aggravo, impono,* G. 45:17. Hab. 2:6. åsnor ladda, *asinæ oneratæ,* Neh. 13:15.
ladning, *onus.* skeppet loßade vp ladningena, *navis onus deposuit,* A. 21:3.
ladugolff, *receptaculum frugum in horreo.*
ladugård, *stabula pecuaria. pl. area (circus) stabulorum et horreorum.*
laduloge, *area, tribularicum.*
lafwe, *forus, tabulatum superius.*
lag, *lex, sanctio, institutum, constitutio, foem.* L. 2:23. R. 3:19. 7:23. Gal. 3:19. 1 T. 1:8. *pl.* lag, D. 5:31. 6:1. Esth. 3:8. effter all the lag, 2 K. 17:13,34,37. 21:8. öfwa lagen, *exercere.* giöra enom i lag.
lag, *strata seges, qvantum uni trituræ subjicitur.*
lag, safft, *succus, decocta, decoctum.*
lag, samqwemd, *convivium, compotatio.*
lag, sett, maner, *modus, habitus,* 2 M. 4:11. setter, skickar i lag. | *compono, dispono, ordino,* M. 17:11. Marc. 9:12. tager lag, *bene evenit, succedit.* s. 367
laga, *sinus vestis, ruga.*
laga förfall, *legitima impedimenta, caussæ sonticæ.* lagahus, *legibus præscriptæ ædes,* gl. K. ord. *p.* 49.a. laga ålder, gl. K. ordn. *p.* [...]

13f. M. 13:30 rättat efter Sk1. || 20. *pertica* rättat efter Sk1 och Sk2, U *portica*. || 22. *gravo*: Sk1. || 25. skeppet: skepet Sk1.

3. **ladugolff**: **ladugolf** Sk1. || 6. *tribularicum*: *tribularium* Sk1 och Sk2. || 11f. öfwa lagen, *exercere*: Sk1. || 12. giöra enom i lag: sent tillägg av J. Sw. || 16. samqwemd: samqwäm Sk1. || 23. lagahus: laga hus Sk1. || 24f. laga ålder, gl. K. ordn. *p.* [...] (oläsligt): Sk1.

lagar til, ihopa, *paro, præparo, adorno, adparo.* som David lagat hade, *sicut David disposuerat,* 2 Chr. 8:14. i skick, ordning, *compono, ordino, dispono.* mig bortt, hem, *subduco me, item itineri me accingo.* sina saker, *disponit res suas,* Ps. 112:5. vp, botar, *reficio, reparo, renovo, restauro.*
lagbinder, *legibus convinco, arguo.*
lagbok, *codex legum,* Deut. 28:61. Jos. 8:31,34. 2 K. 22:8. Gal. 3:10.
lagbunden, *legitime convictus.*
lagd, *positus, dispositus.*
lager, lagerbärträ, *laurus, laurea.*
lagerbär, *bacca lauri.*
lagerkrantz, *laurea, laureola.*
lagerlund, lagerskog, *lauretum.*
lagfar, *legibus procedo.*
lagfaren, *legis peritus, juris consultus, item legitime acqvisitus.*
lagfelt, *legitime damnatus.*
lagfester, *de præstando juramento spondeo.*
lagförare, lagstifftare, laggifware, *legislator, auctor legis, sanctor legis,* Jac. 4:12.
lagg, *limbus.* laggar. laggare, *vietor, dolarius.*
laggrann, *accuratus, curiosus, ad minima attentus.*
laggår, *præsto juramentum. v.* Locc. *Lex. Juris.*
lagklok, *legis peritus,* L. 10:25. then lagkloke, *in accus.* then lagkloka, Tit. 3:13.
laglig, *legitimus, justus.*
lagliga, *legitime, jure, rite recteqve.*
lagläsare, *recitator legum.*
laglös, *legis expers.*
lagman, *juridicus, judex provincialis,* Esr. 7:25.
lagmansrett, *judicium provinciale.*
lagom, *concinne, apte.*
lagsagu, *jurisdictio, nomarchia. v.* Locc. *Lex. Juris.*
lagskrifware, *scriba legum,* Förrsp. N. T.
lagstifftar, lagstifftare, *legislator.*
lagsöker, *judicio aliqvem convenio, ad jus cito, posco.*
| **lagwarder**, *qvi lege se defendere potest. v.* Locc. *Lex. Juris.* s. 368
lagwinner, *legitime vinco, caussam obtineo.*
lagzförklarare, *interpres legis,* Förrsp. Rom.
lagzpredikare, *concionator legis,* Förrsp. 1 Tim.
laka, på kiött, eller fisk, *muria, salsamento condio.*
lakan, *lodix, lodicula, linteum,* Joh. 20:5,6.
lakar på, ösa på ett bryggekar rosten.
lake, fisk, *mustela fluvialis.*
lake i fisk, fisklake, *garum, muria.*
lake, safft, saltlake, *succus, salsilago, salsugo, salsura .*
lallar, *lallo, balbutio.*

1. ihopa: i hop Sk1. || 6. vp: vpp St. || 18. **lagfaren** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **lagfarer**. || 20. *damnatus*: *adqvisitus* Sk1. || 24. *limbus*: Sk1.

9. **lagsagu**: **lagsaga** Sk1. || 15. *defendere* rättat efter Sk2, U *denfendere*. || 17. *legitime* rättat efter Sk1 och Sk2, U *legittime*. || 19 och 21. **lagz-**: **lags-** St. || 28. **i**: **på** Sk2. || 30. *salsura*: Sk1.

lam, *langvidus, langvens, delumbis, enervis, marcidus, torpidus, langvidulus.* giör lam, *delumbo, enervo.*
lamb, *agnus, agna,* H. 4:16. Es. 40:11. S. 47:3. af lambom, Ex. 12:5. lamb *de Christo,* Joh. 1:29. Vp. 5:6, 8. litet lamb, *agnellus.*
lambablod, *sangvis agninus,* Es. 34:6.
lambar, *agnellos parit, enititur.*
lambdiger, *agnellis gravida,* Es. 40:11.
lambskinn, *pellis agnina.*
lamhet, *langvor, marcor, torpor, stupor.*
lampa, *lampas, fax, facula, lychnus, lychnulus,* 1 S. 3:3. Job. 12:5. *obliq.* po, Zach. 4:2. *pl.* lampor, Ex. 25:37.
lamt, *langvide.*
lana, *rete rarissimum, item foenile, stipularum receptaculum.*
land, *terra, regio, provincia, ora,* J. 22:29. *item rus,* Neh. 35:12. *gen.* lands, G. 34:30. landzens, G. 34:2. *def.* landet, J. 23:10. fast land, *continens.*
landamäre, *finis, limes, terminus regionis,* Ex. 23:31. N. 21:13. 34:3.*ss. pl.* landamär, N. 34:2. *v.* Locc. *Lex. Juris.*
landar, *terræ applico, appello.*
landart, *genius provinciæ,* gl. K. ord. *p.* 5.a. L. Pet. *dial. p.* 59.a.
landbo, *villicus, colonus.*
landdag, *comitia, pl.*
landfarsot, *morbus epidemicus.*
landkort, landkarta, *mappa, tabula, charta geographica.*
landmätare, *geodætes, geometra.*
landmäteri, *geodæsia, geometria.*
landskap, *regio, provincia,* | *natio, tractus, territorium.* s. 369
landstigning, *ascensio, ascensus in continentem.*
landtlefwerne, *vita rustica, agricultura, rusticatus, rusticatio.*
landtman, *rusticus, agricola, colonus.*
landwern.
landwäg, *iter terrestre,* A. 20:13.
landsby, *villa. pl.* byjar, C. 7:11.
landsbygd, *rus, agri, pl. pagi,* Neh. 3:22. Marc. 16:12.
landsende, *terminus, finis, limes regionis,* G. 26:7. Ex. 13:7. A. 12:20.
landsflycht, *exilium,* Esr. 7:26.
landsflychtig, *exul.*
landsfogte, *prætor provinciæ,* 1 K. 20:14, 17.
landsfolck, *populus terræ,* 2 Chr. 23:13,20, 21. Jer. 52:6,25. B. 1:9.
landzfrucht, *fructus terræ,* D. 28:4.
landsherre, *regionis præfectus, præses, gu-*

8. *parit, enititur*: *parere, eniti* Sk1. || 9. **lambdiger**: **lamdiger** St. || 19. lands: landz Sk1, Sk2 och St. || 25. *applico*: *adplico* Sk1; *appello*: *adpello* Sk1.

3f. artikeln **landkort**: Sk1. || 5 och 6. **land**-: **landt**- St. || 9. *ascensus* rättat efter Sk1, U *ascensum*. || 15. *terrestre* rättat efter Sk1, U *terrestris*. || 16 och 22. **lands**-: **landz**- Sk2. || 16. *pl.* byjar: Sk1. || 17, 19, 21, 23, 25 och 28. **lands**-: **landz**- Sk1 och Sk2. || 17. *pl.*: Sk1; Neh. 3:22: Sk1. || 23. **landsfogte**: -**fogdte** St. || 25f. 2 Chr. 23:13,20,21. Jer. 52:6,25. B. 1:9: Sk1. || 27. **landzfrucht**, *fructus terræ*: Sk1.

bernator, satrapa, Es. 16:1. L. 20:20.
landshöfding, *idem,* A. 23:24.*ss.* 24:10. *def.* landshöfdingen, *gen.* landshöfdingans, Neh. 12:26.
5 **landshöfdingadöme**, *satrapia.*
landskiöp, *furtiva contra leges emtio, in fraudem civium.*
landslag, *lex provincialis.*
landsman, *popularis, conterraneus. v.* Locc.
10 *Lex. Jur.*
landssed, *loci mos, consvetudo,* 2 M. 13:4.
landsstrykare, *circulator, circumforaneus, erro, homo erraticus.*
landsstrykerska, *circulatrix.*
15 **landsstråt**, *via publica, regia,* N. 20:17.
landswäg, *idem.*
lantz, *lancea, hasta.*
lapp, *cento, centunculus.*
lappande, *interpolatio.*
20 **lappar**, *sarcio, resarcio, centones adsuo, interpolo,* M. 9:16. lappade skor, *calcei resarciti,* Jos. 9:5.
lappare, *veteramentarius, centonum sartor, item homo nihili.*
25 **lapperi**, *nugæ, ineptiæ, res futiles, flocci, nullius momenti.*
larf, *larva, persona, umbella.*
larfwekyrkia, *ecclesia larvata,* Förrsp. Vp.
laska, *luti congeries, cumulus.*
laskar, *bilici vel trilici filo consuo.*
laß, *vehes, plaustrum vectura.*
laßar på, *onero, gravo, aggravo, impono, injicio.* af, *exonero, depono, onus demitto.*
last, *onus.* ballast, *saburra.*
| **last**, odygd, *crimen, vitium, culpa, scelus,* s. 370
nefas, flagitium, peccatum, facinus. pl. laster, Am. 1:3.*ss.*
lastan, *calumnia, vituperatio,* S. 29:9.
lastar, betungar, *onero, onus impono, gravo, aggravo.*
lastar, *criminor, culpo, vitio, verto, calumnior, vitupero, damno, obtrecto,* O. 14:31. Ps. 10:3. 1 Cor. 10:30.
lastare, *calumniator, obtrectator,* Ps. 44:17. 119:42. 1 T. 3:6. gifwer icke lastarenom rum, *h. e. diabolo,* Eph. 4:27.
lastfull, *sceleratus, consceleratus, nefarius, facinorosus, flagitiosus, vitiis oneratus, oppletus.*
lasteliga, *contumeliose.* K. B. LL. C. 12.
lastskrifft, *scriptum calumniosum,* Försp. Wish.
lastskepp, *navis oneraria, corbita, cybea, navigium vectorium.*
lastlös, *sine crimine.* en lastlös man, Stiernh. Herc.
lastwahr, *a vitiis s. crimine sibi cavens.*
lat, *piger, segnis, socors, ignavus, deses, desi-*

1. Es. 16:1 rättat efter Sk1 och St. || 2, 6, 8, 9, 11, 12, 15 och 16. **lands**-: **landz**- Sk1 och Sk2. || 3. landshöfdingen rättat efter Sk1, U landshöfdinge. || 5. **lands**-: **landz**- Sk2. || 14. **landsstrykerska**: **landzstrykerska** Sk1, **landstrykerska** Sk2. || 25. **lapperi**: **lappri** St.

9. **lastan** rättat efter Sk1 och Sk2, U **lastar**. || 18. **lastfull**: **lastefull** Sk1. || 22f. artikeln **lastskrifft**: Sk1. || 24. **lastskepp**: **lastskep** Sk1. || 29f. *desidiosus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *desediosus*.

diosus, iners, oscitans, otiosus, lentus, somnolentus, tardus, O. 6:6,9. 10:4. S. 22:1. *defin.* later.
latebuk, *idem*, Tit. 1:12.
later, *gestus.*
lathet, *otium, pigritia, desidia, socordia, ignavia, inertia, segnities, torpor, langvor,* O. 19:15.
latin, *latina lingva.* på latin, *latine,* Förrsp. Jon. L. 23:38. Joh. 19:20.
laurbärträ, *laurus,* Ps. 37:35.
lawendel, *lavendula.*
lax, *esox, salmo.*
laxerar, *tectorio obduco.*
laxering, *tectorium, gypsum.*
laxöring, *salmo minutus.*
lechtare, *forus, fori pl.*
lechte, *tabulatum.*
<skepet **lecker**, *rimis fatiscit. vid.* läker.>
lecker, leckerachtig, *delicatus, lautus.*
leckermat, *cupedia pl. dapes opiparæ, pulpamentum, deliciæ, lautitia.*
leckert, *laute, delicate, opipare.*
lectare, *tabulatum.*
led, på en gärdsgård, *apertura sepimenti, qva patet septum.*
led, wäg, siöled, *iter navale, via, qva naves eunt, redeuntqve.*
led, wek, *artus, articulus, pl.* leder, M. 1:17. *generatio.* tridie, fierde led, G. 50:23. Ex. 20:5. Job. 42:16.
led, *tædiosus, invisus, teter, turpis, foedus, detestabilis.* ledt, *male, odiose, foede, tetre, prave,* O. 31:12. ledare, Es. 52:14. led, *membrum, v.* le|damot. s. 371
leda, ledsna, *molestia, tædium, fastidium.* bära ledo til en, Psb. 85:6.
ledamot, *membrum, artus, neut.* Job. 16:7. 17:7. 41:14. Dan. 10:16. 2 M. 7:11. M. 5:29. *s.* Eph. 4:16. 5:30.
ledare, *ductor,* Es. 3:12. 9:16. M. 15:14.
leder, *duco, deduco, fero, ducto, ductito,* Ps. 80:2. O. 4:11. Joh. 20:3. *imperat.* led, Ex. 15:17. Gal. 6:9. hafwer ledt, D. 8:2,15. warder ledd, O. 7:22. *infin.* leda, O. 11:3. bortt, *abduco,* fram, *produco, profero.* in, *induco, introfero, infero, introduco.* tilbaka, *reduco, refero,* vt, *educo, effero, eveho.*
ledes wid, *tædet me alicujus, fastidio, piget, satietas me capit.* mig ledes, G. 27:46. Pr. 2:17. J. 15:6. mig leddes wed lefwa, Pr. 2:17. mig leddes wid alt mitt arbete, v. 18. mig ledas wid, 2 K. 10:32. jag leddes wid, Ez. 23:18.
ledig, *otiosus, vacuus, vacans,* W. 13:13.
ledog, *liber, solutus,* Ex. 21:2. lediga tender, *dentes vacui,* A. 4:6. stunder, *horæ vacivæ, subcisivæ.*

1. *oscitans*: Sk1. || 2. (O.) 10:4 rättat efter Sk1. || 2f. *defin.*: Sk1. || 12. **lawendel**: **lavendel** St. || 18. artikeln **lechte**: Sk2. || 19. artikeln skepet **lecker**: hand 4 (?). || 21. **leckermat**: **lecker mat** Sk2. || 24. artikeln **lectare**: sent tillägg av J. Sw. || 25. gärdsgård: gärdzgård Sk2. || 29. wek: weck Sk1 och St.

3. *tædiosus*: *odiosus* Sk1. || 7. ledsna: ledzna Sk2. || 13. **leder** rättat efter Sk1 och Sk2, U **leda wid**, St **leda**. || 14. O. 4:11 rättat efter Sk1. ||14f. *imperat.* led, Ex. 15:17: Sk1. || 15. Gal. 6:9: sent tillägg av J. Sw. || 16. *infin.* leda, O. 11:3: Sk1. || 20. **wid**: Sk2. || 21. G. 27:46: Sk1. || 24. ledas: ledes Sk2.

ledosam, *molestus, odiosus, invisus, fastidiosus,* S. 25:32. gl. K. ordn. *p.* 87.a.
ledsagande, *deductio, ductus.*
ledsagare, *ductor,* Ex. 15:13. Esr. 8:22. Zach. 3:7. A. 1:16.
ledsagar, *deduco, duco, item proseqvor, concomitor,* T. 5:27. *præt.* gade, G. 18:16. Es. 55:12.
ledsam, *v.* ledosam.
ledsamhet, *molestia, tædium, fastidium, satietas, odium.*
ledsamt, *moleste, fastidiose, odiose, gravate.*
ledse, *pertæsus, fastidiens.* wara ledze, Es. 1:14. Ez. 23:18. H. 8:10.
lefjeri, swartkonst och lefjan, *incantamentum,* gl. K. ordn. *p.* 76.a. L. Petr. *Dial. p.* 1.*ss. de cer. sacr. p.* 7.*ss.*
lefwande, *vivus, vivens, item vividus, vegetus, alacer,* S. 45:20.
lefwande, *vita,* Ps. 34:13. 103:15. mätt af lefwande, *satur vitæ,* G. 25:8. Job. 42:17. lefwande diur, *animal vivens,* G. 1:20.
lefwer, *vivo, in vivis sum, spiro, vitam duco, ago,* G. 2:20. Vp. 3:1. så sant som jag lefwer, *formula juramenti,* Ez. 33:11. *inf.* lefwa, O. 7:2.
lefwer, lemnar, *relinqvo, linqvo, desero.* s. 372 lefwa, *relinqvere,* | Esr. 9:12. Pr. 2:18. J. 49:9. Mal. 4:1. at wi lefwe them, *ut illis relinqvamus,* Jos. 4:3. lefwa effter sig, Jud. 8:4. W. 10:8. *præt.* lefde, G. 39:15. 50:8. Jos. 4. Jud. 8:4. S. 47:27. M. 22:25. Marc. 12:20. *s.* lefdt hafwer, Jud. 15:7. S. 30:4. 44:8. L. 17:31. *nunc dicimus* lemnar. igenlefwes, Ez. 14:22. återlefde äro, 2 Chr. 30:6. aflefwor, *reliqviæ,* Marc. 8:8.
lefwer, *jecur, hepar,* Thr. 2:11. lefwrens, T. 6:5. lefwrar, Ez. 21:21. *in acc. def.* lefrena, Ex. 29: 22. O. 7:23.
lefwerkorf, *tomaculum, tomacinæ, pl.*
lefwererar, *trado, in manus trado. item numero, repræsento,* Ex. 5:18.
lefwerne, *vita,* W. 2:15.
lefwersiuka, *morbus hepaticus.*
lega, *merces.*
legat, *legatus, nuntius, orator.*
legder, *conductus, locatus, elocatus, conductitius, mercenarius,* Es. 7:20. Joh. 10:12.*ss.*
legel, *v.* lägel.
legend, *historia, traditio,* Förrsp. Psalt. legendabok, *ibid.*
legg, *scapus,* G. 48:18. Ex. 25:32. Job. 31:22.
legger, *pono,* O. 6:31. L. 5:3.*s. præt.* lagdt, Job. 38:6. 1 Cor. 15:26.
legger af, *depono, vehor,* L. 8:22. *solvo navem,* A. 21:2.
legger bortt, *pono, depono, abjicio, rejicio,* Eph. 4:22. Col. 3:8.
legger före, *adpono, propono.* legg, mig

14. **ledse**: **ledze** Sk1, Sk2 och St; wara ledze: Sk1. || 22. G. 25:8 rättat efter Sk1. || 24. *spiro*: Sk1. || 26. *juramenti*: *jurandi* Sk2. || 29. Esr. 9:12: Sk1. || 30. Mal. 4:1: Sk1.

1. effter: efter Sk2. || 2f. Jos. 4. Jud. 8:4: Sk1. || 5. *dicimus* rättat efter Sk2 och St, U *decimus*. || 8. lefwrens: lefrens St. || 11. *pl.*: Sk1. || 17. *nuntius*: *nuncius* Sk1. || 21f. legendabok: legendebok Sk1.

före, *constitue mihi,* Ex. 8:9. 9:5.
legger in, *injicio,* L. 21:1.*ss.*
legger mig i seng, Ps. 63:7.
legger mig winn om, *incumbo, studeo, operam do, navo, nitor, annitor, connitor, conor.* på, *incumbo, item studium confero in*–. mig när nog, *idem,* S. 11:12.
legger neder, kull, *depono, sterno, prosterno.* leggias ned, *vicina partui,* 1 S. 4:19. *morbo gravatus decumbere.* hon skulle snart leggias neder, *erat vicina partui.* 1 S. 4:19.
legger på, *impono.*
legger til, åt, *adpono*, *addo, adjicio, item pecibus fatigo, imputo.*
legger vnder, *subdo, subjicio, suppono, submitto.*
legger vp, fram, *pono, propono, promo, item edo, prodo.*
legger vppå, på, *impono,* 2 K. 18:14. leg-
s. 373 gia synd, skuld, mißgier|ning vppå sig, *crimini se obnoxium facere,* Lev. 22:9,16. lof på en, *honore aliqvem afficio,* Ps. 21:6.
legger vt, *expono, explico, expedio.* leggia sig ut för en, *intercedere pro aliqvo,* Dom. 6:31. J. 7:16.
legger åstad, *abeo, discedo, item littore solvo, enavigo.*
legger öfwer, *impono, superpono, superimpono, item trajicio, transfero.*
legio, Marc. 5:9. *v.* Schibb. C. 15:§:10.
legning, leija, *conductio, locatio.*
legodreng, *famulus, servus conductitius,* Es. 16:14. 21:16. Marc. 1:20. L. 15:17.
legofolck, legohion, *famulitium,*
legopiga, *famula, ancilla, serva.*
leigde, *commeatus, libellus, sartæ tutelæ, salvus conductus,* 1 M. 6:49. 12:4. 2 M. 11:30. Schibb. C. 17:§:13. *vid.* K. B. St. Lag. C. 24.
leijer, *conduco,* O. 26:10. *inf.* leija, M. 20:1. legder, Joh. 10:12.*s.* legdt hafwer, Dom. 18:4. M. 20:7. legt, Ex. 22:15. A. 28:31. bortt, *eloco, loco.*
leijinna, *lea, leæna. dat. def.* leijinnonne, Job. 39:1. *pl.* leijinnor, Es. 30:6.
leijon, *leo,* O. 26:13. *et* 22:13. leijons, *leoninus*, Dom. 14:5,8,9,18. Am. 3:4,8. S. 4:35. 25:23.
leijonhofwud, *caput leoninum,* Vp. 9:17.
lek, *lusus, ludus.* giöra lek af en, *illudere aliqvem,* Job. 39:10. Ps. 69:12.
lekamen, *corpus, masc.* 1 K. 13:22. R. 12:4. *s.* 1 Cor. 12:12.*s.* 15:44. *neut.* Am. 8:3. Ol. Pet. Handb. *p.* 31.*ss.*
lekamlig, *corporalis, corporeus,* L. 3:22.
lekamliga, *corporaliter,* Col. 2:9.
lekatt, *mustela, viverra,* Lev. 11:29.
leker, *ludo,* Ex. 32:6. *præt.* lekte, Vp. 14:2. hade lekt, S. 47:3. tilsammans, tilhopa, *colludo.* som leker med, *collusor.*
lekhogse, *avidus ludendi.*
lekkamerat, lekbroder, *collusor.*

2. **in**: **inn** Sk1. || 6. *item*: Sk1. || 7. mig när nog, *idem,* S. 11:12: Sk1. || 9. *vicina partui*, 1 S. 4:19: Sk1. || 10. *decumbere*: *decumbo* St. || 13. åt, *adpono*: Sk1. || 14. *pecibus fatigo*: Sk1. || 17. *promo*: Sk1. || 26. *littore*: *litore* Sk1.

5. **leigde**: **leige** Sk2. || 15. leijons, *leoninus*: Sk1. || 31. **lekkamerat**: **lekcamerat** St.

lekman, *laicus, plebejus e plebe, de vulgo,* A. 4:13. *v.* Schibb. C. 17:§:13. Svicer *Thesau. in voce* λαικος.

leksyster, *socia lusus, qvæ colludit,* Dom. 11:37.*s.* Ps. 45:15.

lem, *membrum, artus,* 1 Cor. 5:14. *pl.* lemmar, R. 12:4.*s.* 1 Cor. 6:15. 12:12.*ss.*

lemmalös, *mutilus, mutilatus corpore, truncus, truncatus*| *membris,* M. 5:30.*s.*18:8. s. 374

lempa, fog, *modus, moderatio, obseqvium.*

lempar, *applico, accommodo, attribuo, adtempero.* sig åt, *convenit, congruit.*

lempelig, *commodus, accommodus, idoneus, opportunus, moderatus, placidus.*

lempeliga, *commode, accomode, accommodato, apte, moderate, placide,* Marc. 14:11.

len, *lenis, mollis, mitis,* O. 25:15. M. 11:8. Psb. 62:8. lenare, Ps. 55:22. giör lent, *lenio.*

lenck, *articulus, nexus, series,* Psb. 411:1.

lencker, *v.* böijer.

lend, *lumbus, lumbulus,* G. 24:2. 46:26. Ex. 1:4. Ez. 29:7. A. 2:30. Vp. 19:16. *pl.* lender, G. 35:11. 2 K. 1:8. J. 13:1.*s.* M. 3:4. Marc. 1:6. *v.* länder.

lender, *tendo, eo, cedo, proficiscor, appello, ere.* til, *pertinet, attinet, spectat, vergit, item accedo, proficiscor.*

lendwerck, lendwe, *lumbago, ischias, lumbifragium.*

lengd, *foem. longitudo, item diuturnitas,* Ez. 40:6. M. 6:27. Eph. 3:18. Vp. 21:16. finna i lengdenne, *imposterum invenire, animadvertere,* 2 S. 7:19. Pr. 11:1.

lenge, *diu, diutine,* Job. 20:5. Ps. 13:2.*s.* L. 1:10. mykit lenge, *perdiu.* förlenge, *idem,* Tob. 9:4.

lenger, lengre, *longior, longius, diutius.* fram, *longius, ulterius, amplius,* M. 15:29. L. 24:28. warder ju lenger ju större, Ps. 74:23. vt, *v.* förlenger, *longius, ulterius.*

lengtan, *desiderium, exspectatio,* Ez. 17:7.

lengtar, *desidero, item avide exspecto, tædio solitarius crucior.* jag lengtar, Ps. 63:2. 119:174. oß lengtar, 2 Cor. 5:2. mig lengtar, Ps. 119:131. 2 T. 1:4. min siäl lengtar, Ps. 84:3. mitt hierta lengtade, S. 51:29. bortt, *abire gestio, abitum desidero.* hem, *domum ire gestio, reditum desidero.* til, effter, *desidero, exspecto, concupisco, expeto.*

lenhet, *lenitas, mollitia, mollitudo.*

lenplåster, *malagma.*

lent, *lene, leniter, molliter.*

leopard, *leopardus, pardus,* C. 4:8.

lepp, *labium, lubrum, labio*|*lum. pl.* lepp- s. 375
par, O. 5:3. 10:13. 27:2. Es. 29:13. M. 15:8. Marc. 7:6. leppars oxar, *preces, gratiarum actiones,* H. 14:3. lepparnas frucht, *idem,* Ebr. 13:15.

leppelett, *nugax, garrulus.*

leppeflammer, *nugæ, garræ.*

1. *e*: *ex* Sk1, St. || 4. **leksyster** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **leksystrar**. || 6. *pl.*: Sk1. || 11. *attribuo*: *adtribuo* Sk1.

2. *imposterum*: *inposterum* Sk2. || 5. mykit: myket St. || 5f. förlenge, *idem,* Tob. 9:4: Sk1. || 12. *item*: Sk1. || 14. (Ps.) 119:174 rättat efter Sk1; oß lengtar, 2 Cor. 5:2: Sk1. || 15. min: mine Sk1. || 18. effter: efter Sk2.

leppgield.
leppiar, *primis labris degusto, delibo,* Dom. 7:5,7. *ubi* ä *male positum est. v.* Schibb. C. 1:§:15,59.
ler, *rideo,* S. 21:29. *præt.* log, G. 17:17. 18:12. tu logst, G. 18:15. åt, *arrideo, derideo, deludo.* småler, *subrideo.*
ler, *argilla, lutum,* Ex. 1:14. 2:3. Jud. 5:10.
lerar, *luto conspergo, luto lutulo, deluto.*
lerckia, *alauda, cassita, galerita.*
lerdägel, *catinus argillaceus,* Ps. 12:7.
lerfat, *vas argillaceum,* 2 T. 2:20.
lerfft, *linteus pannus.*
lerfftskrämare, *lintearius.*
lergrop, *scrobs, scrobis, scrobiculus, fovea,* G. 14:9.
lerhop, *cumulus argillæ,* Job. 13:12.
lerhus, *domus lutea,* Job. 4:19.
lerig, *argillosus, lutosus, lutulentus.*
lerjord, lera, *terra argillacea, lutosa,* 2 Chr. 4:17.
lerkar, lerkäril, *testa, vas argillaceum,* 2 Cor. 4:7.
lerkia, *v.* lerckia.
lerkruka, *lagena, figulina,* J. 19:1. S. 13:3.
lermark, *argillosa terra,* 1 K. 7:46.
lerpotta, *trulla figulina,* Ps. 2:9. O. 26:23. Jac. 2:6.
lerskrelle, Psb. 39:6.
leska, leskug, *odiosus, tædiosus, teter, foedus.*
leskar, *refrigero, restingvo, frigefacio.* som lesker, *v.* kyler.
leskning, *refrigeratio.*
lesp, *blæsus, balbutiens, balbus, bambalio, impeditæ lingvæ.*
lespar, *balbutio, blæso sermone utor, blæse loqvor.*
letande, *scrutatio, pervestigatio, qvæsitus, qvæsitio.*
letar, *qværo, inqviro, scrutor, perscrutor, perqviro, investigo, pervestigo, vestigo, venor,* Ex. 12:21. O. 2:4.
lett, *color, facies rei.* monglet, *varii coloris.* rödlett, *coloris rubri. v.* Schibb. C. 17:§:13.
| **lett**, *levis, item mobilis, facilis,* M. 11:10. 2 Cor. 4:17. lätt, O. 14:6. lettare, Ex. 18:22. L. 5:23. lättare, 2 Chr. 10:4,9. M. 9:5. *prius retinend.* alt för lett, *nimis levis,* Dan. 5:27. s. 376
lettar, *levo, sublevo, allevo, mitigo, onus diminuo,* 2 Chr. 10:4. A. 27:38.
letteliga, *leviter, facile, faciliter,* Job. 24:18. O. 23: 31. Pr. 4:12. letteligare, *facilius,* 2 Chr. 29:34.
lettferdig, *levis, mobilis, inconstans, vanus, temerarius, vagus,* Dom. 9:4. S. 19:3. *item lascivus, salax, libidinosus.*

1. **leppgield**: sent tillägg av J. Sw. || 3. *positum est*: *hebetur* Sk1. || 8. Ex. 1:14 rättat efter Sk1. || 9. *conspergo* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *consperso*. || 11. *argillaceus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *argillalens*. || 12. *argillaceum* rättat efter Sk1 och Sk2, U *argilaceum*. || 26. **lermark**: **lermarck** St. || 28. Jac. 2:6: Sk1.

3f. som lesker: Sk1. || 13. *venor*: Sk1. || 15. monglet: monglett Sk2 och St. || 20f. *prius retinend.*: *rectius cum* e Sk2. || 24. *leviter*: Sk1.

lettferdighet, *levitas, inconstantia, item libido, lascivia.*
lettferdigt, *leviter, inconstanter, item libidinose.*
5 **lettföhre**, *via facilis, expedita, rhedæ peridonea.*
letthet, *levitas.*
letttrogen, *credulus. v.* godtrogen.
lettsinnig, lettsint, *levis, inconstans.*
10 **letttunga**, kiöra letttunga, *vacua rheda vehi.*
Leviathan, Job. 3:8. 40:20. *v.* Pfeif. *Dub. Vex.* 3:33. *et* 45.
lexa, *lectio.*
15 **lexa til en**, *coarguo.*
liberi, *vestitus famulorum aulicorum.*
libertin, *libertinus,* A. 6:9. *v.* Pfeif. *Qvinqvag. Voc. Exot. Loc.* 35.
libri, bibliothec, *libraria,* 2 M. 2:13. L. Pet.
20 *de Cerem. p.*16: a. *item cultus, vestitus.*
libsticka, *ligusticum.*
lid, *vallis, palis, uligo, locus uliginosus, paludosus. item clivus.*
lid, *lignarius.*
25 **lidande**, *passio, perpessio,* S. 41:14.
lidelig, *tolerabilis, tolerandus, patibilis.* thet är oß lideligare, *tolerabilius,* 1 M. 3:59. *item tædiosus, odibilis.* olidelig mennniskia, S. 20:16. *v.* Schibb. C. 17:§:13.
lider, redskapzlider, *mapalia, pl. casa, receptaculum rei rusticæ, umbraculum.*
lider, *patior, fero, perpetior, perfero, tolero,* Job. 4:2. 1 P. 4:1. *præt.* led, 2 S. 11:1. the lido, L. 13:2. *inf.* lida, O. 10:3. Ez. 34:29. lider af, *obeo vitam, morior,* G. 49:33. 2 M. 6:31.
lider, skrider, *lente progreditur.* tiden lider, *tempus labitur, abit, diffluit.* hwad lider nattene? *qvid de nocte super* | *est?* Es. s. 377
21:11. thet led åt afftonen, M. 14:15. tå åhret så led, *sub finem anni,* 2 S. 11:1.
liderlig, *nefarius, sceleratus, spurcus, teter, impurus, odiosus, molestus.*
liebhaber, *amans, avidus, cupidus.*
lif, *vita,* G. 1:30. 3:14. *gen.* lifsens, G. 3:22, 24. lifsens bok, *liber vitæ,* Vp. 3:5. 20:15. lefwandes bok, Ps. 69:29. vtskrapas vr lifsens bok, *deleri e libro vitæ, v.* vtskrapar. lifsens trä, *arbor vitæ,* G. 2:9. Vp. 22:2. *v.* Maji *oeconom. V. T.* C. 2:§:8. *p.* 177 *etc.* stå effter ens lif, *vitæ insidiari,* Ex. 4:19. Jer. 34:21. 44:30. gå effter ens lif, Ex. 4:19. fara effter ens lif, M. 2:20. wi skolom ock låta wårt lif för bröderna, *debemus pro fratribus vitam impendere,* 1 Joh. 3:16. *v.* Grot. *in h. l.* settia sitt lif i sine hand, *exponere se periculo mortis,* 1 S. 19:5. taga enom lifwet

10. **letttunga**: **lettunga** (2 ggr) Sk2; kiöra: kiörer Sk1. || 11. *vehi*: *vehor* Sk1. || 19. bibliothec: *bibliotheca* Sk1. || 21. artikeln **libsticka**: Sk1. || 24. artikeln **lid**, *lignarius*: sent tillägg av J. Sw. || 26. *patibilis*: Sk1.

2. redskapzlider: redskapslider Sk1. || 2f. *receptaculum* rättat efter Sk1 och Sk2, U *receptabulum*. || 5. lido: ledo Sk2. || 16. lifsens: lifzens Sk1. || 22 och 24. effter: efter Sk2. || 22f. Jer. 34:21. 44:30. gå effter ens lif, Ex. 4:19: Sk1. || 26. *vitam impendere*: *animam ponere* Sk1. || 27. sine: sina Sk1.

af, *vitam alicui adimere,* 1 K. 19:10,14. gella enom om lifwet, 1 M. 12:51. komma ther af med lifwet, 2 M. 3:38. som af hennes lif komne woro, 2 Chr. 32:21. får lif igen, på nytt, *revivisco.* i lifwe, Es. 46:3. af theras lifwe, H. 9:16. öppet lif, *alvus soluta excrementa exonerans.*

lif och lefwerne, *vita et omnia cum ea,* 2 M. 7:37. 14:18,38. Förrs. Dan. S. 33:31. gl. K. ordn. *p.* 78.a.

lifachtig, *vivus, vividus, vitalis, vivax, vegetus,* Joh. 6:63.

lifegen, *mancipium, verna,* J. 2:14. 34:10.

liffana, *vexillum primæ cohortis.*

lifferga, *vitalis color.*

liffergad, *flammeolus, vitali colore.*

lifgifwande, *vivificus.*

lifgifware, *vitæ largitor.*

lifkiortel, *pectorale,* Ex. 25:7. 29:5. 1 S. 2:18. H. 3:4. *v.* Joh. Schmid. *in h. l.* Lundii *Sanct. Jud.* 3,5,16.*ss.*

liflig, *vivus, vividus, vivax, vitalis.*

liflighet, *vivacitas, vigor.*

lifligt, *vitaliter, ad vivum.*

liflös, *exanimis, exanimus, enectus,* W. 14:29. 15:5.

lifstraff, *v.* lifsstraff.

lifstycke, *exomis, thorax pectorale.*

lifsdag, *vitæ tempus,* G. 3:14,17. J. 22:30. alla mina lifsdaga, G. 44:32. Es. 38:15.

| **lifsfahre**, *periculum, discrimen vitæ,* 1 Chr. 11:19. Förrsp. Apostg. s. 378

lifsfrucht, *fructus ventris,* D. 28:8. Ps. 127:3. L. 1:42.

lifslengd, *vitæ longitudo,* Es. 53:8.

lifsstraff, *poena capitalis, ultimum supplicium.*

lifstid, *vita, tempus vitæ, ætas,* Pr. 6:12. T. 14:4. S. 17:2.

lifsåhr, *anni vitæ,* O. 9:11.

ligger, *jaceo, cubo,* Ps. 3:6.

ligger neder, *decumbo, prostratus jaceo, procumbo.*

ligger när ene qwinno, *concumbo cum muliere,* G. 16:14. 38:16. 39:7. Dom. 21:11.*s.*

ligger på, *incumbo, incubo, incubito.*

ligger siuk, *decumbo, ægroto, morbo laboro, lecto detineor.*

ligger tilbaka, *recumbo, recubo.*

ligger vndan, *secubo.*

ligger vnder, *subjaceo, succumbo.*

ligger åt, *instare, adhærere.* the lade åt med stort rop, *instabant vociferatione magna,* L. 23:23.

lijaskafft, lijaorf, *manubrium falcis.*

lije, *falx, falcula messoria,* Vp. 14:14. *obliq.* lija, Vp. 14:14,15,17. *plur.* lijar, Es. 2:4.

lik, *funus,* G. 23:3. J. 16:7,11. T. 2:5.

lik, *similis, non dissimilis, conformis, consimilis, assimilis,* Ex. 12:11. 2 K. 23:25. *cum*

4. får: få Sk1. || 6f. öppet lif … *exonerans*: sent tillägg av J. Sw. || 29. **lifs**-: **lifz**- Sk2.

1, 3, 5, 6, 8 och 10. **lifs**-: **lifz**- Sk2. || 8. *vita*: Sk1. || 14. **ene**: **ena** Sk1; *concumbo*: *concumbere* Sk1. || 20. *secubo*: *recubo* Sk2. || 22. *instare, adhærere*: *insto, adhæreo* St. || 23. *vociferatione magna*: *vocibus magnis* Sk1. || 29ff. artikeln **lik**, *similis* …: Sk1 (lik som lik!).

dativo. D. 4:16.*ss.* theß like, B. 2:2.
lik, like, *par, æqvalis, æqvus, compar,* S. 13:19.*s.*
lika, *æqvum.* effter skiälighet och lika, *secundum æqvum et justum,* gl. K. ordn. *p.* 69.a. *p.* 73.b. lika och rett, *idem,* Col. 4:1. Psb. 50:7. gå lika til, *æqvabiliter fieri,* 2 Cor. 8:13. *s.* för lika, *pro æqvo,* T. 5:4. hwad likt är, *qvod æqvum est,* Job. 23:7. Ps. 58:2. gå lika, *recta via incedere,* O. 4:26. likare, *æqvius,* Es. 8:19. *v.* Schibb. C. 17:§:13.
lika dant, *similiter.*
lika gammal, åldrig, *æqvævus.*
lika mykit, *æqve, æqvaliter, adæqve*
likar mig, *afficit me, habet me, arridet mihi,* Ex. 23:9.
likasom, *qvasi, qvemadmodum, velut, veluti, tanqvam, sicut, ut, perinde, ac,* G. 31:15. Lev. 26:36. O. 11:22. 26:14. Thr. 2:19. Ez. 34:5.
likawel, *nihilominus,* Ex. 5:8. Lev. 26:44. Dom. 10:13. 2 K. 3:17. *v.* likwel.
likawist, som, *qvasi,* G. 49:22. Dan. 2:40. L. 13:34. A. 3:12.
s. 379 **likbegengelse**, likbegrafning, | likprocess, *exseqviæ, pompa funebris, justa funebralia,* J. 16:5. B. 6:31.
likbår, *feretrum, capulum.*
likbärare, *libitinarius, vespillo.*
like, *æqvalis,* Ex. 9:14,18. 15:11. *plur.* likar, Gal. 1:14.
likferd, *exseqviæ, pompa funebris.*
likformig, likmätig, *conformis, æqvalis, par, compar, assimilis, conveniens, congruens, consonus, similis, consimilis.*
likformighet, likmätighet, likhet, *similitudo, paritas, æqvalitas, convenientia, congruentia.*
likformigt, likmätigt, likt, *convenienter, congruenter, similiter, pariter, adæqve ad normam, assimiliter.*
likkista, *capulus, um, loculus, conditorium.*
likmatk, *carcer, carcinoma.*
liknar wid, *comparo, confero, assimilo.* liknas, Job. 22:2. O. 8:11.
liknelse, *similitudo, parabola, neut.* M. 13:3. 34:1. Marc. 4:33. 1 Cor. 15:49. *foem.* Ex. 20:4. Abraham tog ock Jsac igen til en liknelse, *resumsit in similitudinem,* Ebr. 11:19. se min Sabb. ro, 2,21,13. 2,26,41.
liknelse wis, *per similitudinem, parabolice.*
liksong, *lessus, nænia, epicedium, threnodia.*
likstol, *donarium, sacerdoti tributum ante sepulturam.*
liktorn, *myrmecion, clavus.*
likwel, *tamen, attamen, verumtamen, verum enimvero,* O:3:35. 30:25.*ss.* Pr:10:4. Job: 9:15. Es:23:13. *v.* likawel.
lilja, *lilium,* M. 6:28. *pl:* liljor, G. 30:14.*s.*

6. (p.) 69(.a): Sk1. || 7. *æqvabiliter*: *æqvaliter* St. || 12. artikeln **lika dant**: sent tillägg av J. Sw. || 14. **mykit**: **myckit** St; *æqve*: Sk1. || 26. *funebris*: *funeris* Sk1.
21f. *parabolice*: *parabolam* Sk1. || 23. *epicedium* rättat efter Sk1, U *epicidium*.

de hoc loco v. Pfeif. *dub. Vex. Cent.* 1. *Loc.* 59.
lim, *gluten, glutinum, item calx.*
limar åt, wid, fast, ihop, *glutino, adglutino, conglutino,* S. 22:7.
limig, *glutinosus.*
limning, *glutinamentum, conglutinatio.*
limpa, *panis crassior.*
limstång, *virga viscata.* löper eller far med
s. 380 limstång, *as|sentor, adulor, per trop.*
lin, *linum. defin.* linet, Ex. 9:31. Lev. 19:19. linna kiortel, linna hatt, Lev. 16:4. 1 Chr. 15:27.
lina, *funis, restis. pl.* linor, 2 S. 17:13.
linckar, *claudico, subclaudico.*
lind, *tilia,* Es. 6:13. H. 4:13. Sus. v. 54. af lind, *tiliaceus.*
lindantzare, *funambulus, funerepus.*
lindakläde, *vid.* linde, *fascia,* Job. 38:9. kläder, L. 2:7.
lindar, *fasciis involvo, perstringo, colligo, are, fascio, revincio.*
linde, *fascia, fasciola, mitella. obliq.* linda, Ez. 16:4. W. 7:4.
lindorm, *draco.*
lindrar, *mitigo, lenio, levo, mollio, laxo, relaxo, relevo, remitto, commitigo,* Psb. 136:6.
lindring, *mitigatio, levamen, levatio, levamentum, remissio, laxamentum, lenimen, lenimentum.*
lindrig, *lenus, remissus.*
lindrigt, *tolerabile.*
lineal, *linea, regula, norma.*
linierar, *lineo, lineas duco.*
lingon, *myrtilli rubri.*
linklut, *linamentum.*
linkläde, *linteum, linteolum,* M. 27:59. L. 24:12. linnet kläde, A. 11:5. linna hufwor, *cidares linæ,* Ez. 44:18.
linhäßla, *manipulus lini complicati.*
linne, obrukad jord.
linstielck, *stipula lini,* Jos. 2:6.
linwerck, *opus byssinum,* 2 Chr. 3:14.
linwäfware, *linteo, linarius,* 1 Chr. 4:21.
linwäfwarska, *linaria.*
linze, *lens,* 2 S. 17:28. 23:11.
liom, *tepidus,* Vp. 3:16. *v.* lium.
lipar, *labra exsero, ut plorantes solent.*
lisa, *v.* lindring.
lisar, *levo, relevo,* Ps. 38:14. *v.* lindrar.
lismar, *adulor,* gl. Ps. 5:9. *Gloss. ad* Sir. 7:28.
lismare, *adulator, assentator, blandidicus, blandiloqvus, blandiloqventulus.*
lismeri, *adulatio, assentatio, blanditus, blanditiæ, verborum lenocinia, plur.*
lispund.
list, *fraus, dolus, vafricies, astutia, calliditas, techna, versutia,* Jos. 9:4. 2 Chr. 12:16. arga | list,1 M. 8:26. s. 381
lista, *lacinia, ora, pluteus, subscus,* Ez. 43:17. *obliq.* listo, Ex. 25:25. *plur.* listor, Ez. 40:43.

9. limstång: limstången St; *per trop*: Sk1. || 16. *tiliaceus* rättat efter Sk1, U *tilinaceus*. || 18. *vid.* linde: Sk1. || 20f. *colligo, are*: Sk1. || 30. artikeln **lindrig**: Sk1.
13. **linwäfwarska**: **linwäfwerska** Sk1. || 27. *versutia* rättat efter Sk1 och Sk2, U *vessutia*.

listeliga, *callide, astute, versute, veteratorie, vafre, captiose,* Ex. 1:10. Dan. 11:23.
listig, *callidus, astutus, dolosus, vafer, versutus, fraudulentus, versipellis, captiosus,* 1 S. 23:22. 2 Cor. 12:16. *foem.* listug, O. 7:11. listug anslag, *callida consilia,* Ps. 83:4. listugare, G. 3:1.
listighet, *v.* list. S. 25:19. listughet, 2 K. 10:19. S. 19:19. listoghet, Job. 5:13.
lit, *fiducia, fides, auxilium.*
liten, *parvus, exiguus, pusillus, minutus, tenuis, modicus, exilis,* G. 19:20. Joh. 16:16. *ss.* litet, *parum, modicum, exigue, exiguum, exiliter,* 1 K. 17:13. Es. 28:10. något litet, *paulisper, pauxillum, paulo, paululum, parumper.* han reknade för litet, *leve duxit,* Esth. 3:6.
liter på, an, til, *fido, confido, nitor, innitor, concredo,* Psb. 86:3. *præt.* litte, Psb. 105:13.
litzle, *v.* liten. *in obliq.* litzla, D. 1:17. Ps. 37:16. T. 4:9.
litzqwahl, *extremitas panni, fimbria.*
liud, *sonus, sonitus, tonus,* Ex. 19:13,16. 20:18. 1 K. 19:12. R. 10:18. 1 Cor. 14:7. *silentium.* gifwa liud, *tacere, silentium præstare,* Dom. 3:19. A. 22:2.
liudande, *sonorus, canorus clarus, sonans, resonans, vocalis*, 1 Cor. 13:1.
liuder, *sono, resono, persono, tinnio.* ifrå, *dissono, discrepo.* med, *consono, assono.*
liudt, *clare, sonore, clara voce.*
liuflig, *jucundus, svavis, dulcis, gratus, amenus, blandus, festivus, venustus, lepidus, bellus,* Ps. 135:3. O. 16:24. liufwa natt, *nox jucunda,* Es. 21:4. liufwa röst, *vox dulcis, jucunda,* Psb. 144:1.
liufliga, *jucunde, svaviter, dulce, amoene, svave, festive, belle, blande,* G. 34:3. Es. 30:10.
liuflighet, *jucunditas, dulcedo, amoenitas, festivitas, svavitas, sal, lepos, lepor.*
liuft, *v.* liufliga. 1 K. 14:8. Esr. 10:11. Ps. 116:1. O. 31:12. 1 Joh. 3:22. liuft kyßande, *osculatio dulcis,* O. 24:26. liuft tal, *sermo svavis,* O. 16:21.
liugare, *mendax, veterator,* | *fallax, mendaciloqvax, tenebrio,* 1 Joh. 1:10. 2:4. s. 382
liuger, *mentior, ementior, fallo, mendacium dico,* J. 43:2. S. 20:28. 2 Cor. 11:31. *præt.* lög, 1 K. 13:19. hafwer lugit, Bel. v. 11. A. 5:4.
lium, *tepidus, tepens, egelidus, subfrigidus.* giöra lium, liummar, *tepefacio, tepido.* blifwer lium, *tepesco. v.* liom, Vp. 3:16.
liumhet, *tepor.* liumt, *tepide, suffrigide.*
liumsker, *subdolus, qvi aliqvid pectore gerit.*
liung, *erica, erice, erix, tamarix, tamarice, myrica, genista, parva in campis arenosis virgula,* J. 17:6. 48:6.
liungar, *fulgurat, fulget,* 2 S. 22:15. L. 17:24. *præt.* liungade, 2 S. 22:9. W. 16:22.

12. *modicus*: Sk1. || 13. *modicum, exigue*: Sk1.
2. *amenus*: Sk1. || 11. **liuft**: **liufft** Sk1. || 23. Vp. 3:16: Sk2. || 24. *suffrigide*: *subfrigide* Sk1. || 29. *virgula* rättat efter Sk2, U *virgulla*; (J.) 48:6: Sk1.

A. 22:6. liungande, *fulgur, fulgor, fulgetra, fulgetrum, fulguratio,* Ps. 18:14. 11:6. 77:19. Ez. 1:13.

liungeld, *idem,* M. 24:27. L. 10:18. 17:24.

lius, *clarus, serenus*. liusa dagen, *clara die,* 2 S. 12:11. på liusa dagen, *claro die,* 2 S. 12:12. om liusa dagen, Ez. 12:3.*ss.*

lius, *lumen, lux, luminare, splendor, fulgor,* G. 1:3.*s.* 1 Joh. 1:1.*ss. item* Ψ. 119:105. 2 Pet. 1:19. *candela, lampas,* M. 5:14. tager af liuset, *candelam emungo.* tender i liuset, *candelam accendo.* som flyr för liuset, *lucifugus.*

lius och fullkomlighet, *Urim et Thummim,* Ex. 28:30. Esr. 2:63. *per ea Deus in rebus dubiis consulebtur. v. dedic. ad regem in meditatio Mortis. Stiff. in* Sir. 45:13.

liusanäpa, liussax, *emunctorium,* Ex. 25:38. liusanepor, Zach. 4:12.

liusastake, *candelabrum*, *lychnus, lychnuchus,* Zach. 4:2. *obl.* staka, N. 8:2. D. 5:5. Zach. 4:11. M. 5:15. Vp. 2:5. *pl.* stakar, Ex. 25:31. L. 8:16. Vp. 1:12,13,20.

liusknecht.

liusliga, *clare,* D. 27:8.

liust, *clare,* G. 44:3. 1 S. 25:36. när liust warder, *cum illucescit, summo mane,* 1 S. 29:10.

liuster, liusterjern, *fuscina tridens.*

liustrar, *fuscina piscor.*

liusweke, *ellychnium.*

lo, *v.* lodiur.

lock, hårlock, *cincinnus, cinnus. pl.* lockar, Dom. 16:13.*s.* C. 4:1,3. Es. 47:2.

| **lock**, tecke, *operculum,* Dan. 6:17. s. 383

lockar, *allicio, pellicio, allecto, illicio,* Ex. 22:16. Dom. 14:15. O. 1:10. H. 2:14. R. 2:4. 2 P. 2:14,18.

lockare, *allector, illex.*

lockning, lockelse, *allectatio, illicium.*

lockofogel, *avis illex,* J. 5:27. S. 11:33.

lockomat, *esca, illicium.*

lod, *bolis, plumbum, globulus, falarica,* A. 27:28.

lod, ett lod ½ untz, *semiuncia.* som wäger ett lod, *semiuncialis, semiunciarius.*

lodbyßa, *bombarda, item falarica, qvæ telum ejaculatur.*

lodder, *spuma, item sudor, spumosus.*

loddrar, *spumo, spumam mitto.*

loder wid, *hæreo, adhæreo, adhæresco, inhæreo, inhæresco,* Job. 38:38. Ps. 22:16. Thr. 4:4. R. 7:21. Ebr. 12:1. *præt.* lodde, Job. 29:12. L. 10:11. hafwer lodet, Job. 31:7. *optat.* lode, Ps. 137:6.

lodia, lodika, *triremis, lembus, trieris, qvinqveremis, acatium.*

lodiur, *lynx.* lodiur-, *lynceus.*

lodras, *spumare.*

lödsker, *segnis, socors.*

lof, *laus,* D. 10:21. Vp. 7:12. thet lofwet,

5f. liusa dagen, *clara die,* 2 S. 12:11: Sk1. ||18. **liusanäpa**: **liusenäpa** (?) St. || 20f. *lychnuchus* rättat efter Sk1, U *lychnucus*.

9. lockelse: Sk1. || 12. *falarica*: Sk1. || 19. artikeln **loddrar**: Sk1. || 28. **lodras**: **lodrar** Sk2. || 29. (artikeln **lödsker** felplacerad!)

Ps. 147:1. M. 21:16. begå guds lof, *celebrare Dei laudem,* Ps. 106:47. offra gudi lof, *idem*, Tob. 8:18.

lof, *venia, copia,* Bel. v. 25.

5 **lof**, löffte, *promissio, promissum.*

loflig, *laudabilis, laudandus, gloriosus, celebris,* Jud. 15:11. S. 10:5. 44:7. Psb. 106:2. 145:3.

loflig, *licitus, permissus, concessus,* M. 12:4.

10 14:4.

lofliga, *laudabiliter, gloriose, cum laude,* Ps. 96:6.

lofliga, *licite, licito, cum venia.*

lofoffer, *hostia laudis,* Lev. 7:12. Ebr. 13:15.

15 **loford**, *laus, testiminium honestum,* W. 8:18. 2 M. 14:37. Psb. 39: 9. 67:1.

lofsdahl, *vallis laudationum, benedictionis,* 2 Chr. 20:26.

lofsiunger, *psallo laudes,* Ps. 47:7.*s.* 59:18.

20 Ex. 15:21.

lofsong, *psalmus, hymnus, pæan,* Ex. 15:2. M. 26:30.

lofsongare, *psaltes,* 1 Chr. 23:5.

lofft, *suprema ædium pars, tectum superius,* S. 20:20.

25

lofsäger, *celebro, decanto, laudo,* Ps. 101:1.

lofwande, *laudatio,* Ps. 100:4.

lofwar, *laudo, celebro, laudibus effero, tollo, commendo, magnifico, prædico,* Ps. 63:5.

30 119:164. O. 27:2. 31:31. 2 Cor. 10:18. *imperat. sing.* lofwe, Ps. 150:6. *plur.* lofwer, | Ps. 117:150, *tot.* s. 384

lofwar, *promitto, polliceor, spondeo, addico,* D. 23:22. Ps. 33:4. Pr. 5:3.*s.* M. 14:7. 2 P. 2:19. hwilket ingom war lofwat, *nulli licitum erat,* L. 6:4. tig ware thet lofwat, *tibi promissum, permissum erit,* Bel. v. 25. nyja Bib. och Ψbok. 104:1. 140:4. låfwar, *male.*

lofwar, gå i lofwen, *fidejubeo, spondeo,* S. 29:18.

lofwen, *sponsio, fidejussio. v.* löffte.

lofwerdig, *v.* loflig, berömlig.

lofwetzman, *vas, dis. v.* löfftesman, O. 6:1. S. 29:20,22.

log, *logus, minima liqvidorum mensura sex continens ova,* Lev. 14:10,12. *defin.* loggen, v. 15. *v.* Waser, *de Antiq. mensuris Ebr.* l:3. C. 2. Leig. *Crit. Sacr. V. T. in voce* לוג.

logar, *flammam ejaculor, ardeo, exardeo, flammo.*

loge, *flamma,* N. 21:28. Dom. 13:20. Job. 41:12. Ps. 83:15. Cant. 8:6. Es. 43:2. Joël. 2:3,5. 2 M. 1:32. Asar. v. 47. *oblq.* loga, Ex. 3:2. Dom. 13:20. W. 10:17. 2 M. 1:32. Asar. v. 50. i liusan loga, H. 7:6. *pl.* logar, Ps. 57:5.

loge, i ladon, *area in horreo, tritura, tribularium,* Job. 41:12. Es. 21:10. *obliq.* loga, M. 3:12. L. 3:17. af loganom, 2 K. 6:27.

logg, *lanugo, vellus, villus.*

1. guds: gudz Sk1 och Sk2. || 2f. offra gudi lof, *idem,* Tob. 8:18: Sk1. || 17. **lofsdahl**: **lofzdahl** Sk2. || 17f. *benedictionis*: Sk1. || 19f. artikeln **lofsiunger**: Sk1. || 28. **lofwar**: **lofwer** Sk2.

5. hwilket: hwilkom Sk1. || 9. gå: går Sk1 och Sk2; *fidejubeo*: *fide jubeo* Sk1 och Sk2. || 11. *fidejussio*: *fide jussio* Sk1 och Sk2. || 18. C. 2: C. 12: St; לוג: hebreiska.

loggig, *lanuginosus.*
lom, *segnis.*
lomar åstad, *clanculum reptito.*
lomhörd, *sudaster,* Es. 6:10. 59:1.
lommar, *conturbor, confundor, perturbor.* mitt hierta lommar, *cor meum pertrepit.* Luth. brummet, Es. 16:11.
long, *longus, prælongus, procerus,* 1 S. 17:4. S. 46:5. något long, *longulus, longiusculus.* hördes longan wäg, *auditum est procul,* Neh. 12:43. longt hår, *cæsaries promissa,* 1 Cor. 11:14. *v.* Olear. *in h. l. et* Leigs *Crit. Sacr. in voce* κομαν.
longa, *piscis longus, salpa, longurio, asellus longus.*
longar, *desiderio urgeor.* honom begynte longa, Psb. 205:10.
longbenck, draga saken på longbenkene, *protendere causam***.**
longlagd, *longiusculus, oblongus, longulus.*
longlifwad, *longævus, ætate gravis, vivax,* Eph. 6:3.
longlig, *longus, diuturnus, diutinus.*
longmodig, *longanimus, mansvetus, humanus, mansves, clemens,* Ex. 34:6. 1 Th. 5:14.
s. 385 **longmodighet**, *longanimitas,* | *mansvetudo, humanitas, clementia,* Col. 1:11. Rom. 2:4. Cor. 10:6.
longmodigt, *mansvete, clementer, humane, humaniter.*
longo, *longe,* M. 11:21. A. 1:16. longosedan, *dudum, olim pridem,* L. 10:13.
longsam, *tardus, serus, lentus, piger, longiusculus, lentulus, cunctans, item longus, diuturnus, prolixus, tædiosus, odiosus,* Ex. 19:13. D. 28:59.
longsamhet, *tarditas, lentitudo, cunctatio, mora.*
longsamliga, *tarde, lente, cunctanter, longum,* W. 12:8. A. 27:7.
longsamt, *idem,* Jos. 6:5.
longt, *longe, longum,* L. 15:20.
longt, bortt, longt ifrå. *adject. longinqvus, dissitus. adv. procul, e longinqvo.* är longt ifrå, *disto, differo, remotus sum procul.*
longwahrig, longwahrachtig, *diuturnus, diutinus, perennis, durabilis.*
longwäga, *peregre veniens, procul e loco longinqvo accedens,* O. 7:19. Es. 57:9. Marc. 8:3. longwägs komma, D. 29:22.
lop, *cursus,* J. 8:6. lopp, gl. W. 14:3. *bene.*
loppa, *pulex. obl.* loppo, 1 S. 24:15. 26:20. full med loppor, *pulicosus.*
lort, *stercus, merda*. lortig, *v.* oren
loßar, *libero,* Psb. 99:5. vp, *solvo, dissolvo, resolvo, retexo*, *discindo.* af, *solvo, exsolvo, item exonero, depono,* Es. 5:27. ther loßa-

1. **loggig**: **loggug** Sk1. || 5. *conturbor, confundor, perturbor*: Sk1. || 8. *prælongus*: Sk1. || 16. *urgeor*: *augeor* St. || 18f. artikeln **longbenck**: sent tillägg av J. Sw. || 24f. *humanus, mansves, clemens*: Sk1. || 28. *humanitas*: Sk1; Col. 1:11 rättat efter Sk1. || 28f. Rom. 2:4. Cor. 10:6: Sk2.

7. *tædiosus, odiosus*: Sk1. || 22. longwägs: longwägz Sk2. || 28. *retexo* rättat efter Sk1, U *retaxo*, Sk2 *relaxo*; *discindo*: *discingo* Sk1, *rescindo* Sk2.

de skeppet af ladningen, *ibi navis exposuit onus,* A. 21:3.

loßnar, *solvor, dissolvor, dilabor, diffluo, discindor,* Ex. 28:28.

5 **lott**, *sors, lapillus, calculus, sorticula,* Num. 34:13. Ψ. 16:6. 22:19. 63:11. 105:11. O. 16:33. A. 1:26.

lottar, kastar lott, *sortes jacio, sortior,* Esth. 3:7.

10 **lottkastning**, *sortitio, sortitus.* med lott, *sortito, sorte.*

lottlös, *exsors, expers,* W. 2:9.

lotzman.

lucht, *foem. odor, odoratus, odoratio,* G. 15 27:27. C. 1:12. *item olfactus,* 1 Cor. 12:17. 2 Cor. 2:14.*s.* ond lucht, *foetor, teter odor.* giör lucht, luchtande, *odoro, inodoro.*

luchtande, *odorus, olens, odorifer, olidus, fragrans.* I hafwen giordt wår lucht illa 20 luchtande, *foetore fecistis odorem nostrum,* Ex. 5:21. 1 S. 13:4. 27:12. 2 S. 10:6. 1 Chr. 19:6.

s. 386 **luchtar**, *activ. olfacio, olfacto,* | *odoror,* C. 1:2. J. 14:6. *passiv. oleo, odorem spargo, suboleo, redoleo, fragro,* S. 39:18. luchtar illa, *foeteo,* Ex. 7:18. 16:20. Joh. 11:39. hwad illa luchtar, thet skal man otrengt icke röra, gl. K. ordn. *p.* 5.b. wel, *bene olet.*

luchtgrann.

30 **ludin**, *pilosus, villosus, hirsutus, hispidus, hispidosus,* G. 25:25. 27:11. 2 K. 1:8. lodin, G. 27:23.

lufft, *aer, æther, aura.*

lufftrör, *spiramen, spiramentum, trachea.*

lufwa, *pileolus, capitium.* prestalufwa, gl. K. ordn. *p.* 71.a.

lugg, luf, *coma, capillus anterior.*

luggar, lufwar, *per crines traho, in capillum involo.*

lugn, *neutr. malacia, tranqvillitas,* M. 8:26. Marc. 4:39.

lugnar, *sedor, componor, subsido, tranqvillor.*

luka, *fori, operimenta, item apertura, apertio.*

lullar.

lumpen, *nullius momenti, e centonibus consarcinatus.*

lumpor, *cento, centunculus, turanda.*

lund, *lucus, arbustum, arboretum, nemus. pl.* lundar, Ex. 34:13. D. 7:5.

lundagud, *idolum luci,* 2 K. 21:7.

lunga, *pulmo.*

lungmos, *tucetum, minutal.*

lungsiuk, *peripneumonicus, pulmonum tabe laborans.*

lungsot, lungsiuka, *morbus peripneumaticus, pulmonum ardor, tabes, febris phthisis.*

lungådra, *arteria pulmonis.*

lungört, *pulmonaria.*

lunkar, *lente procedo, vagor.*

lunta, *fomes, ignarium, funus ignarius.*

lur, *cucullus, strophium, item tuba, bucci-*

1. skeppet: skepet Sk1 och St; af: vp Sk1. || 4. *discindor*: *discingor* Sk1. || 6. Ψ. 16:6. 22:19. 63:11. 105:11: Sk2. || 27. otrengt: otrengdt Sk1. || 29. **luchtgrann**: sent tillägg av J. Sw.

3. prestalufwa: prestalufwe St. || 7. *involo*: *involvo* St.

na. Reg. Eccles. p. 40.
lurant, *qvi insidiose auscultat.*
lurar, effter på, *aucupor, insidior, venor, sector, in insidiis lateo,* Psb. 289:6.
lurck, *lurco, vagus nebulo.*
lus, *pediculus. def.* lusen, Joël. 1:4. *pl.* löß, Ex. 8:16.*s.* lößerna, v. 18. wägglus, *cimex.*
lusig, *pediculosus.*
luskar, *crines digitis pererro, et a pediculis purgo, item subterfugio.*
luspung, *homo nauci.*
lussiuka, *phthiriasis.*
luswasker.
s. 387 | **lust**, *gaudium, voluptas, oblectatio, delectatio, lætitia, foem.* Ps. 37:4. O. 8:31. Mich. 4:11. 7:9. S. 30:5. tig faller lust til henne, *desideras eam,* D. 21:11. Es. 1:29. hafwer lust, *placet, lubet, libet, volupe est.*
luste, *cupido, libido, cupiditas,* O. 1:32. Ez. 23:10. S. 9:10. 1 Joh. 2:17. *obliq.* lusta, Ex. 20:17. Ez. 23:20. 1 Chr. 11:17. *pl.* lustar, Gal. 5:24. 2 T. 4:3. bota ens lusta, W. 19:20. sleckia sin lusta, Ψ. 78:30. Ez. 23:28. thet lustna folcket, *populus concupiscens,* N. 11:34. *def.* lusten. *accus.* lustena, W. 16:21. hafwande qwinnors luste, *citta, pica, malacia, v.* löster.
lustelig, *amoenus, jucundus, dulcis, voluptarius, item hilaris, lætus, festivus, alacer, lepidus.*
lusteliga, *amoene, amoeniter, jucunde, svaviter, item festive, lepide, alacriter, hilariter, hilaritus,* S. 31:23. lusteligare, *hilarius,* S. 40:20.
lustig, lustigt, *idem,* Esth. 1:10. Ps. 133:1. Psb. 102:2. lustug dichtare, *svavis cantor,* 2 S. 23:1. lustugt trä, *amoena arbor,* G. 3:6. land, *terra,* G. 49:15.
lustgrifft, *sepulcrum concupiscentiæ,* N. 11:34.*s.* 33:16.*s.*
lustgård, *paradisus, tempe, hortus amoenus, viridarium,* G. 2:8. 3:23. C. 4:13. Es. 1:29.*s.* Ez. 28:13.
lustighet, *amoenitas, voluptas, oblectatio, item hilaritas, festivitas, alacritas, lætitia.*
lusört, *consilago, helleborastrum.*
lut, *lixivia, lexivium,* J. 2:22.
luta, *testudo, chelys, lyra. pl.* lutor, Dan. 3:5,10.
lutande, *proclivis, pronus propendens, proclinans,* Ps. 62:4.
lutar, lutlegger, legger i lut, *lixivio macero, mitigo.*
lutar neder, vtöfwer, *promineo, propendo, proclino, inclino, pronus pendeo,* B. 6:27. lutar sig, Es. 46:1. *præt.* lutade, Esth. 7:8. L. 24:12. Joh. 20:5,11. gå luto, *demisso capite ambulare,* 1 K. 21:27. Ps. 38:7. B. 2:18. luta sitt hofwud vnder, Matth. 8:20. Luc. 9:58.

5. **lurck**: **lurk** Sk1. || 6. lusen rättat efter Sk1, U lusan. || 11. artikeln **luspung**: sent tillägg av J. Sw. || 13. **luswasker**: sent tillägg av J. Sw. || 18. *placet*: Sk1.

7. lustugt: lustug St. || 17. *lexivium*: Sk1. || 22. legger i lut: Sk1. || 26. lutar: luta Sk1. || 29f. luta sitt hofwud … Luc. 9:58: sent tillägg av J. Sw.

luten, beqwem, fallen til, *pronus, promtus, aptus, proclivis.*

lutfisk, lutgedda, *piscis lucius lixivia, maceratus.*

s. 388 | **luthersk**, *lutheranus, dehortatus est Lutherus ab hoc nomine.* ”Nicht also, du narr, höre vnd laß dir sagen; Zum ersten bitte ich man wolte meines namens zweigen, und sich nicht Lutherisk, sondern Christen heisen. Was ist Luther? Ist doch die lehre nicht mein: so bin ich auch für niemand gecreütziget. Paulus, 1 Cor 3. wolte nicht leiden, das die Christen sich solten heisen Paulisch oder Peterisch, sondern Christen. Wie käme ich armer stinckender mudesack darzu, das man die kinder Christi sollte mitt meinem heillosen namen nennen? nicht also lieben freunde, laßet uns tilgen die partheische namen, etz, etz, etz. t. 2. Altenb. *Fol.* 83.

lutnist, luteslagare, *fidicen, lyricen.*

luto, *vid.* lutar.

lutslagerska, *fidicina.*

lutter, *purus, defecatus, illimis, limpidus, sincerus.*

luttrar, *defeco, purgo, purgito, purifico, feces excoqvo.* skola luttrade warda, Dan. 12:10. genom luttrad silfwer, *argentum purgatum,* Ps. 12:7. lutter lögn, *purum putum mendacium.*

lychta, *lucerna, laterna, fax, lampas,* Ψ. 119:105. O. 6:23. 13:9. 20:20. lychtos lius, *lux lucernæ,* J. 25:10. gifwa enom ena lychto, *h. e. non extingvere totam posteritatem,* 1 K. 11:36. 2 K. 8:19. 2 Chr. 21:7. Ps. 132:17. at lychtan icke vtsleckes i Jsraël, *ne lucerna Jsraelis extingvatur, h. e. rex Dav.* 2 S. 21:17.

lychtar, *desino, cesso, finio, claudo, concludo,* Es. 38:12.*s.* wi lychte, Ps. 90:9. *præt.* lychtade, hade lychtat, G. 49:33. M. 7:28.

lycka, *fortuna, fors, sors, casus,* 2 S. 16:6. S. 11:15. til lycko, til lycko, *multa gratia contingat,* Zach. 4:7. lycka ske konungenom, *vivat rex,* 1 S. 10:24. 1 K. 25: 39. 2 K. 11:12.

lyckar sig, *succedit, ex animi sententia provenit, fortuna adspirat, favet, bene cadit,* O. 22:18. Ez. 17:15. honom lyckar thet, *bene ei succedit,* S. 6:17.

lyckas, *idem*, Jos. 1:8. Pr. 11:6. Es. 48:15. J. 2:37. 22:30. S. 20:9. | O. 12:27. lyckades, s. 389
Pr. 11:6.

lycker, *claudo, concludo, sepio, obsepio,* D. 11:17. 2 K. 6:32. *præt.* lyckte, S. 48:3. igen lyckia, Lev. 14:38. inne, *includo,* Lev. 13:4. vp, *recludo*, *aperio, detego, pando.* dörarna woro lyckte, *januæ fuere clausæ*, Joh. 20:26.

lyckia, *fibula, loramentum, fascia, strophium,* Ex. 26:4. 36:11.*s. item ager.*

3. lutgedda: lutgädda St. || 9. Lutherisk: Lutersk St. || 14. Paulisch: Paulisk Sk2; Peterisch: Peterisk Sk2. || 17. sollte: solte Sk2 och St. || 21. luteslagare: Sk1. || 22. artikeln **luto**: Sk1. || 28. luttrad: luttradt St.

21. O. 12:27 rättat efter Sk1. || 23. *concludo*: Sk1. || 25. lyckia: Sk1. || 26. *recludo* rättat efter Sk1 och Sk2, U *reludo*. || 27. lyckte: lyckta Sk1.

lyckosam, *felix, beatus, fortunatus, faustus, prosper, dexter, auspicatus,* G. 39:2. Ψ. 73:12. O. 3:21. R. 1:10. giör lyckosam, *fortuno, prospero.*
lyckosamliga, *prospere, feliciter, fortunate, auspicato, dextre,* G. 39:3. 1 K. 22:12,15. lycksamliga, Ψ. 45:5.
lyckpotta, *sortilegium, qvo fortunam periclitamur.*
lycksalig, *beatus, felix, fortunatus, auspicatissimus.*
lycksalighet, *felicitas, beatitas, beatitudo.*
lycksaligt, *beate, fortunate, felicissime.*
lyckskott.
lyckönskan, lyckönskning, *votiva acclamatio, gratulatio, congratulatio.* önskar lycko, *gratulor, congratulor, applaudo.*
lyda, lyßna, *attendere, advertere*, S. 21:26.
lydachtig, *obediens, obseqvens, morigerus, moremgerens, obseqviosus, obtemperans, obsecundans,* A. 5:32. R. 15:18. 1 P. 1:14.
lydachtighet, *obedientia, obseqvium, obseqventia, obtemperatio,* R. 16:19. Philem. v. 21.
lyddare, *gesticulator.*
lyde, *plebs.* vng lyde.
lydelse, brefwetz lydelse, *epistolæ contenta,* Esd. 4:11.
lyder, *pareo, obedio, obtempero, obsecundo, morigeror, morem gero. cum dat.* G. 34:24. N. 14:22. O. 30:17. Schibb. C. 9:§:19.
lyder, lyßnar, *attendo, adverto, furtim sermones excipio,* Dan. 12:7. S. 21:26. A. 16:14.
lyder, *sonat,* 1 Cor. 15:52. brefwet lydde så, 2 K. 10:1.
lydig, lydug, *obediens, morigerus,* Jos. 1:17. 1 T. 3:4.
lydna, *v.* lydachtighet, 1 S. 15:22.
lynne, <*vultus.*>
lyffter, *tollo, sustollo, levo, elevo, effero, eveho. v.* löffter.
lycksa, *lolium.*
| **lysande**, *lucidus, coruscus, fulgens, splendidus.* s. 390
lyser, *luceo, fulgeo, splendeo, mico, niteo,* G. 1:15. Ex. 25:37.
lyser vp, *illumino, illustro, item illucet, illucescit, illuxit, item manifesto.* för brudefolck i land.
lysning, *illuminatio,* Ex. 27:20. Lev. 24:2. lysning, *mane,* Job. 24:14.
lysten, *cupidus, avidus, item mulier gravida citta vel pica affecta.*
lyster, *libet, collibet, lubet, placet, complacet, desidero. cum dat.* Pr. 8:3. 11:9. W. 12:11. 1 M. 2:13. *v.* löster.
lystnad, *v.* luste.
lystrar.
lyte, *vitium, nævus,* Psb. 33:3.
lyteslös, *intemeratus, inculpatus.*

5. **lyckosamliga**: **lyckosammeliga** Sk1. || 18. artikeln **lyda**: sent tillägg av J. Sw. || 27. brefwetz: brefwets Sk1. || 27f. *epistolæ contenta*: *exemplar epistolæ* Sk1.

2. lyßnar: lysnar Sk2. || 4. 1 Cor. 15:52 rättat efter Sk1; lydde: lyder St. || 9. **lynne**: sent tillägg av J. Sw.; *vultus*: hand 4 (?). || 18. *manifesto* rättat efter Sk2, U *manifecto.* || 19. land: landet Sk2. || 22f. artikeln **lysten**: Sk1.

lytt, *vitio corporis affectus, naturæ vitio laborans.* lytta lemmar, Lev. 22:23.
låda, *theca, loculus, receptaculum*, *arcula, foruli, repositorium.*
låder wid, *adhæreo, v.* lodar.
låding, *ver, tempus vernum, hyems senescens.*
låg, låglend, *humilis, pressus, depressus,* Phil. 4:12.
låga, stock, *truncus, trabs, putris arbor jacens et decidua.*
låge, *flamma, v.* loge.
låghalt, *claudus.*
låghet, *humilitas.*
lågmäld, *exilem vocem habens.*
lågt, *humiliter, presse.*
lån, län, *mutuatio, mutuum.*
lånar, *v.* länar.
lår, *femur,* S. 19:12.
lår, i en kornbod, *locus, septum in granario, repositorium, area,* Hag. 2:20.
lårfoder, *femoralia, braccæ.*
lås, neut. *sera, claustrum,* Neh. 3:3. C. 5:5. S. 22:33. slå dörrena i lås, *ostium offirmare sera,* Dom. 3:23. slå i läs.
låstapp, *epistomium.*
låt och gråt, *clamor et planctus, lamentatio,* Psb. 68:5. med thenna låten, *hoc modo.*
låtas, *simulo, præmefero, dissimulo,* 1 M. 7:27. han låtz, G. 42:7. L. 24:28. Förrsp. ordsp. the lätos, L. 20:20. han lät som han intet hörde thet, *dissimulavit se id non audire,* 1 S. 10:27.
låter, *qviesco, relinqvo, sino,* K. 11:42. then ther låter, han låtet, Ez. 3:27. the läto, 1 K. 21:12. tu lätst, Ψ. 80:7. S. 47:21. jag kan | icke låtat, J. 6:11. *imp.* lät, 2 K. 23:13. läter oß, J. 51:10. låtom icke wara, G. 13:8. s. 391
låter, *sono sine articulata voce,* Es. 38:14. låter ɔ: tillåter, *permitto.* låter lida sig, G. 19:15,22. J. 49:30. låta sitt lif, *vitam ponere,* Joh. 10:11. *v.* läter, *præt.* lät.
låter giöra sig, *fieri potest.*
låter illa, *v.* bannas, S. 32:16. Marc. 14:5.
låter wel, *bene me gero.*
låtz, *v.* låtas.
läder, *corium, tergum pellis.* wekt läder, *aluta.*
lädergiordning, *zona pellicea,* M. 3:4. Marc. 1:6. lädergiord, 2 K. 1:8.
läderlapp, *vespertilio.*
lädermakare, *coriarius, cerdo, alutarius,* A. 9:43. 10:6.
läderrem, *corrigia, loramentum.*
läderseck, *culeus, uter.*
läge, *statio navium.*
lägel, *uter, utriculus, seria, lagena,* 1 S. 16:20. 2 S. 16:1. Ψ. 56:9. 119:83. Jud. 10:5.

3f. *arcula, foruli, repositorium*: Sk1. || 5. **wid**: St; lodar: loder Sk1. || 16. **lågt**: **lågdt** St. || 22. *femoralia* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *fermoralia*. || 24. dörrena: dörrenna Sk1; *offirmare*: *obfirmare* Sk1. || 25. slå i läs: Sk1. || 26. **låstapp**: **låstap** Sk1. || 28. med thenna låten, *hoc modo*: sent tillägg av J. Sw. || 29. *præmefero*: *præme fero* Sk2.

5. K. 11:42: Sk1. || 8f. läter: låter (?) St. || 12. *vitam* rättat efter St, U *vita.* || 18. *tergum*: *tergus* Sk1. || 20. **lädergiordning**: **läderjordning** Sk2.

legel, Ψ. 33:7. *pl.* leglar, J. 13:12.
lägenhet, *occasio, copia, opportunitas, commoditas, item facultas vis opes, item conditio, munus, officium.*
lägersmål, *moechatio.* lönskeläger, *stuprum in occulto commissum.*
läger, *v.* lägre.
lägerwall, komma i lägerwal, *ad incita redigor.*
läglig, by, *vicus opportunus, aptus, accomodus,* 2 M. 10:15.
läglighet, *v.* lägenhet, 2 M. 4:32. L. 22:6.
lägligt, *opportune, apte commode, commodum.*
lägrar mig, slår läger, *castra metor, castra pono,* Ex. 14:2. N. 1:52. *præt.* lägrade, Ex. 15:27. N. 33:6.*ss.* Ψ. 34:8. *cumbo,* G. 49:9. lägra sig med ene qwinno, *concumbere cum muliere,* G. 26:10. Ex. 22:16.
lägre, *castra,* N. 1:52. 1 M. 12:26. slå läger, *castra metor,* Ex. 14:2. ståndlägre, *stativa.* nattlägre. winterlägre, *hiberna.*
lägre, *cubile,* G. 49:4. Job. 7:23. Ψ. 6:7.
lägrestad, *conditorium demortui,* gl. K. ordn. *p.* 62:a. Speg. *Gloss. p.* 254.
lähn, *feudum, item territorium, ditio, provincia.*
s. 392 **lähnsman**, *apparitor, curio,* | *curiæ minister.*
lähnstol, *sella, qva resupini innitimur.*
läkedom, *medicamentum, medicamen, medicina, medela, remedium, pharmacum, masc.* Ez. 47:12. S. 38:4,7.
läker, botar, *medeor, medelam affero, sano, curo, medicor.* läkier, Job. 5:18. the woro läkte, Jos. 5:8. wi läke, men han wil intet läkt warda, J. 51:9.
läker, dröper, *stillat, destillat, defluit, diffluit,* S. 21:17.
läkiande, *medicatio, sanatio.*
läkiare, *medicus, medicamentarius,* G. 50:2.*s.* Ex. 15:26. 2 Chr. 16:12. J. 8:22. S. 10:11. 38:1,12. M. 9:12. Marc. 2:17. 5:26. L. 4:23. 5:31. 8:43. Col. 4:14.
läkiarekonst, *ars medica, medicina.*
län, *feudum.*
län, *mutuatio, mutuum.* begärar til läns, *mutuum rogo.* låhn, Psb. 49:6.
länar, af, *mutuum accipio, mutuor,* Ex. 22:14. Neh. 5:4. S. 29:5. *item mutuo do, mutuo appendo,* enom, Ex. 22:25. D. 15:8. 28:12,44. Ψ. 37:26. 112:5. O. 19:17. 22:7. Es. 24:2. S. 8:15. 20:16. 29:1.*s. præt.* länte, the länte them, *dederunt illis mutuo,* Ex. 12:36. T. 4:21. *imp.* läna, *mutuum da,* S. 8:15. 29:2. M. 5:42. *vel* lånar, *mutuum do,* D. 15:6,8. *imperat.* låna, L. 11:5. taga til låns, D. 15:6. 28:12.

1. *pl.*: Sk1; leglar: läglar Sk1. || 5. **lägersmål**: **lägersmåhl** St. || 5f. *stuprum* rättat efter Sk2 och St, U *stupium*. || 8. komma: kommer Sk2; lägerwal: lägerwall Sk2 och St; *incita*: *incitas* Sk2. || 15. **mig**: **sig** Sk1. || 17. *cumbo*: *cumbere* Sk1. || 20f. slå läger, *castra metor,* Ex. 14:2: Sk1. || 25. 62.a: 62.1 Sk1.
4. S. 38:4,7: S. 38:2,4 Sk1 (allt rätt). || 9. dröper: dryper Sk1 och St. || 15. Col. 4:14: Sk1. || 21. Neh. 5:4 rättat efter Sk1. || 25. *illis*: *ipsis* Sk1. || 27. M. 5:42 rättat efter Sk1 och Sk2.

länd, länder, 1 K. 18:46. *v.* lender. Es. 11:5. L. 12:35. Eph. 6:14. 1 P. 1:13.
länder, Luc. 12:35.
länman, *vasallus.*
5 **länstol**.
läpp, *v.* lepp.
läppiar, *v.* leppiar.
lära, *doctrina, dogma, disciplina, institutum, præceptum,* O. 31:1. *obliq.* läro, 1 Cor.
10 14:6. *plur.* läror, J. 4:14.
lärachtig, *docilis, item aptus ad docendum, et qvi libenter docet.* Luth. lehrhafftig, 1 T. 3:2. 2 T. 2:24. *v.* Leigs *Crit. Sacr. ad vocem* διδακτικος, *p.* 180. *passive, qvi vel, docibi-*
15 *lis. germ.* lernhafftig, gelehrsam.
lärachtighet, *docilitas.*
lärare, *doctor, docens,* Ψ. 119:99. Es. 30:20. Ebr. 13:7,17. farer icke effter at wara lärare, *nolite docendi munus affectare,* Jac. 3:1. *v.*
20 *Reqviem meam Sabbat.* 1,4,22.
lärd, *doctus, edoctus, eruditus, literatus,* Joh. 6:75. lärdare, *doctior,* Ψ. 119:99.
s. 393 | **lärdom**, *masc. eruditio, doctrina,* T. 2:7. A. 5:28. 1 T. 4:16. 2 T. 3:16.
25 **lärer** andra, *doceo, erudio, instituo, artibus imbuo, instruo, informo,* M. 11:29. R. 2:21.
lärer af andra, *disco. german.* lere. Så borde thet ena ordet skiljas ifrå thet andra, at
30 jag skrefwe *doceo*, jag lehrer; *disco*, jag lärer. Thå hade man thet före at förstå Pauli språk, 1 Cor. 14:31. af, tilbaka, *dedisco.* til, *addisco.*
lärer, *nota futuri.*
lärerska, *magistra, docens,* Tit. 2:3.
lärjunge, *discipulus, tiro, tirunculus,* M. 10:24. *obliq.* ga, Mal. 2:12. Joh. 19:26.*s. pl.* lärjungar. *def. pl.* lärjungarna.
lärjunginna, *discipula, tiruncula,* A. 9:36.
läromestare, *magister, præceptor, ludi magister.*
läromestarinna, *magistra.*
läropenning, *minerval, minervale, didactrum.*
<**lärospån**, *rudimentum.*>
lärostol, *cathedra, pulpitum.*
läroåhr, *anni tirocinii.*
läsare, *lector, recitator anagnostes.*
läser, *vel* läs, vt, igenom, *lego, perlego, evolvo, pervolvo, percurro,* L. 10:26. *præt.* las, 2 K. 5:7. Neh. 8:3. J. 36:8,10. han hade läset, 2 K. 19:14. Wank. läsit. tå läsit wardt, Neh. 8:8. *imp.* läs, Es. 29:11.*s.*
läs effter, *relego, perlego, legentis verba subseqvor.*
läs tilbaka, igen, *relego, revolvo, repeto.*
läs vp, *recito.*
läs vtan til, *e memoria recito.*
läs öfwer, *perlego.*
läser igen, til, låset, *obsero, claudo seram,*

1. **länd**: St; lender rättat efter Sk2, U lem. || 11. *docilis, item*: Sk1. || 14. *passive, qvi*: Sk1. || 17. Es. 30:20 rättat efter Sk1. || 19. *docendi munus affectare*: *doctores fieri* Sk1. || 28. af andra: sielf Sk1. || 28ff. *german.* lere … 1 Cor. 14:31: Sk1.

10, 12 och 13. **läro-**: **läre-** Sk1. || 13. *minerval*: Sk1. || 15. artikeln **lärospån**: hand 4 (?). || 19. **läser**, *vel*: Sk1; vt, igenom: Sk1. || 19f. *perlego, evolvo, pervolvo, percurro*: Sk1. || 22. Wank. läsit: Sk1.

ostium. porten wardt tilläster, Jos. 2:7. vp, *resero, recludo seram, aperio. pt.* the läste vp. Dom. 3:25.
läslig.
läsmestare, *professor, lector.*
läsning.
läst, 12 tunnor, *duodecim tonnæ.*
läst, skomakare läst, *modulus, forma calcei, mustricula.*
läter, låter, effterlåter, *cedo, sino, concedo, permitto, facio, faxim,* O. 2:7. 13:8. J. 22:13.
läter af, bortt, *dimitto, item vendo, divendo, item cesso, desino, desisto.*
läter igen, *claudo, occludo, intercludo, obsero,* Vp. 3:8.
läter illa på en, *graviter interminor,* Marc. 14:5.
läter vp, *aperio, pando, recludo, retego,* A. 12:14.
läter vti, *infundo, immitto, indo,* Joh. 2:8.
s. 394 | **läter se**, *ostendo, monstro, demonstro, indico, significo.*
lätias, *segnescere.*
läting, *piger,* gl. O. 6:6.
lödier, *ferrumino, conjungo, copulo.*
lödning, *ferrumen, ferruminatio,* S. 31:31.
löde, *guma.*
löf, *frons, dis, folium, coma silvæ,* Job. 13:25. Ps. 1:3. O. 18:28. 11:28. Psb. 312:7. pryder högtidena med löf, Ψ. 118:27. *frondibus ornare, festum. v.* Tarn. *Exerc. Bibl. p.* 379. *S.* Pfeif. *dub. Vex. Cent.* 3. L. 80. af löf, *frondeus.*
löfhydda, *tabernaculum,* Neh. 8:14.*ss.*
löfhyddohögtid, *feriæ tabernaculorum, scenopegia,* Lev. 23:34.*ss. v.* Dieterici *Antiq. Bibl. p.* 218.*seqq.* Lundii *Sanct. Jud.* l:5. C. 24.*ss.*
löfjar, *superstitiose ago.*
löfjare, *v.* Spegl. *Gloss. p.* 253.*seq.*
löfqwist, *ramus,* Ez. 8:17.
löfrik, *frondosus.*
löfsal, *taberna frondea*.
löfwar, *frondibus, exorno, distingvo.* löfwas, får löf, *frondeo, frondesco.*
löfwerck, Ez. 40:16.
löffte, *votum, promissum, promissio,* G. 28:20. Lev. 27:2. N. 6:2.*ss.* 21:2. 30:3.*ss.* D. 23:21. Dom. 11:30. 1 S. 1:11. 2 S. 15:8. Ψ. 50:14. O. 7:14. Pr. 5:3. A. 18:18. 21:23. 2 Cor. 7:1. 1 T. 4:8. löfftesens, Eph. 2:12. betala enom löffte, *reddere alicui votum,* Ψ. 65:2. 66:13.
löffte, borgen, *sponsio, vadimonium.* går i löffte, *spondeo, vadis sum, fidejubeo, fidem interpono, condico.*
löfftesman, *v.* lofwetzman.
löfftoffer, *sacrificium votivum,* N. 15:8.
löffter vp, *tollo, sustollo, levo, eveho,* Job. 30:22. Ψ. 123:1.

2f. *recludo seram, aperio. pt.* the läste vp: Sk1. || 4. **läslig**: sent tillägg av J. Sw. || 24. **läting**: **lättting** St. || 26. *ferrumen*: Sk1. || 28. *silvæ*: *sylvæ* Sk1. || 30. högtidena: högtiden Sk1. || 30f. *frondibus ornare, festum*: Sk1.

2f. af löf, *frondeus*: Sk1. || 13. artikeln **löfsal**: Sk1. || 22. *alicui*: Sk1. || 23. 66:13 rättat efter Sk1. || 25f. *fidem interpono*: Sk1. || 27. lofwetzman: lofwetsman Sk1. || 28. **löfftoffer**: **löffteoffer** Sk1.

löga, *species pisciculi, apua.*
löger, *lavo, abluo, perluo, colluo corpus, in undis lascivio.*
lögerdag, *dies Saturni,* gl. K. ordn. *p.* 89.b. Locc. *Antiqv. Sveogoth.*
lögn, *mendacium, sycophantia, techna,* S. 20:26.*ss.*
lögnachtig, *mendax, fallax, sycophanta,* Ψ. 5:7. Joh. 8:44. 2 Th. 2:9.
lögnare, *v.* liugare.
lögnmunn, *os fallax,* Ψ. 63:12.
lögnpredikare, *præco mendacii,* Mich. 2:11.
s. 395 | **lögnspådom**, *prophetia mendax,* Ez. 21:29.
löije, *risus, risio,* G. 19:27. 21:6. O. 10:23. 14:13. Pr. 2:2. Jac. 4:9.
löijelig, *ridiculus, jocularis, perridiculus, jocularius.*
löijeliga, löijeligit, *ridicule, irridicule, perridicule, joco, jocose, joculariter.*
lök, *bulbus, porrus, porrum, cepa, cepe.* hwitlök, *allium.* rödlök, *cepa porrum.*
lökseng, *cepetum.*
lömsk, *dissimulanter, fraudulentus, perfidus, dolosus, fronte blandus, tergo infestus.*
lömska, liumska, *pudendum.*
lömskt, *fraudulenter, dolose, perfide, captiose.*
lön, *foem. præmium, merces, stipendium, pretium.* G. 15:1. Lev. 19:13. D. 24:14.*s.* J. 22:13. Tob. 4:15. M. 5:12. L. 3:14. 1 T. 5:18. Jac. 5:4. gifwer wedermödo til löna, *mercedem do,* Job. 20:10. 31:2. Ψ. 11:6. Schibb. C. 17:§:13. 1 Cor. 3:8.
lön, lönträ, *platanus.*
lönar, *præmium pendo, compenso, retribuo, mercedem solvo, numero, stipendium pendo. cum dat.* Job. 34:11. Ψ. 61:6. O. 24:12. Ebr. 11:6.
löndom, *occultum, absconditum, tectum,* M. 6:4.
löner, *v.* lönar, Ψ. 62:13. S. 50:38. tig warder lönt, L. 14:14. löna gott med ondo, G. 44:4. hafwer lönt, 30:18.
lönlig, *occultus, secretus, arcanus, reconditus, clandestinus, absconditus, furtivus, abditus, tectus, latens,* M. 6:4.
lönliga, lönt, i löndom, *clam, clanculum, clandestine, occulte, occultate, latenter, arcane, arcano, secreto, tecte,* Ψ. 64:5. M. 2:7. Joh. 11:28. 19:38.
lönlighet, *v.* löndom, M. 13:11. R. 2:16.
lönn, *platanus, acer,* S. 24:19.
lönport, *porta secreta,* Sus. v. 18,26.
lönskaläger, *stuprum qvod occultatur.*
löpande, *cursitatio,* 1 S. 14:19.
löpare, *cursor, dromedarius,* Job. 9:25. Es. 30:16. 60:6.
löparebahn, rennerbahn, rennareplatz, *curriculum, decursorium.*
löpe, *coagulum, qvod præstat, ut lac coa-*

2. **löger**: **lögar** (?) Sk1. || 8. *sycophanta*: Sk1. || 16. *risio* rättat efter Sk1 och Sk2, U *riscio*; G. 19:27: sent tillägg av J. Sw. || 22. *cepe*: Sk1. || 25. *dissimulanter* rättat efter Sk1, U *dissimulator.*
2. wedermödo: Sk1. || 4. 1 Cor. 3:8: sent tillägg av J. Sw. || 18. *clam*: Sk1. || 20. *arcano*: Sk1.

guletur.

löper af och ann, *curro, discurro, curso,*
s. 396 | *cursito,* Ψ. 119:32. O. 18:10. Pr. 1:5. i löpen wel, Gal. 5:7. *præt.* lopp, G. 18:7. 29:12.*s.* 30:41. 39:15. *plur.* the lopo, G. 30:42. the lupo, Marc. 6:33.

löper af, *excurro, decurro, item abit, evenit, item frangor, diffringor, dissilio.*

löper bortt, ifrå, *aufugio, abeo, dilabor, elabor, evado.*

löper emot, *occurro, occurso, obviam curro, in occursum feror.*

löper fahra, *periculum incurro, in discrimen ruo.*

löper fram, *procurro, procurso, prosilio.*

löper igenom, *percurro, percurso, item transeo, penetro.*

löper neder, *decurro, excurro, descendo.*

löper på, in, *incurro, incurso, irruo, insilio.*

löper til, *accurro, succurro.*

löper tilbaka, *recurro, recurso, recedo, resilio.*

löper tilhopa, tilsamman, *concurro, concurso, confluo.*

löper vp, *procurro, excurro, item intumeo, item investigo.*

löper vt, *excurro, decurro, fugio, effugio.*

löpnas, *concresco, coagulor.* löpnar, *coagulo.*

löpen miölk, *lac coagulatum, concretum, <passum.>*

löpning, *coagulatio.*

lös, *solutus, vacuus, liber, discinctus, exsolutus,* Ψ. 78:57. R. 7:2. gifwa lös, *dimittere,* Joh. 18:39. 19:2. lös mat, *panis levis, tenuis, vilis,* N. 21:5. lös ord, *vanum, ventosum verbum,* Job. 16:3. löst tal, *nugæ, rumoris vagæ.* lös syn, *insulsa visio,* Thr. 2:14. löse förachtare, Ps. 25:3.

lösachtig, *instabilis, levis, parum firmus,* 2 Chr. 13:7. Es. 3:5. 2 P. 3:16. lösachtig lära, O. 21:24. lösachtigt folck, Ps. 14:2. lösachtig ting, Ps. 119:113.

lösachtig, *libidinosus, dissolutus, salax, lascivus, impudicus,* Dom. 9:4. *foem.* lösachtug, 2 S. 6:20.

lösachtighet, *lascivia, libido, salacitas,* 1 P. 4:3. draga guds nåd til lösachtighet, *gratiam dei ad lasciviam trahere h. e. in carnalem et profanam licentiam, existimantes legem christianam esse legem licentiæ,* Jud. v. 4. *v.* Majeri *Christ. Conc.* 54.

| **lösachtigt**, *lascive, impudice, libidinose.* s. 397

lösare, *redemtor,* Lev. 25:26.

lösdrifware, lösk, *homo vagus et solutus, otiosus.*

löser, *solvo,* Ex. 13:13. M. 16:19. 21:2. Eph. 2:3. *redimo,* Ex. 13:13. Lev. 25:25.*s.* Ruth. 4:6.

2. **af och ann**: Sk1. || 5. lopo: lupo St. || 15. *procurso, prosilio*: Sk1. || 16. **löper igenom**, *percurro*: Sk1. || 24. **tilhopa**: Sk1.

1. **miölk**: **miölck** St. || 2. *passum*: hand 4 (?). || 7. *vilis*: *vilissimus* Sk1. || 19. guds: gudz Sk1 och St. || 19f. *gratiam dei*: Sk1. || 20. *in*: *ad* Sk1. || 27. *otiosus*: Sk1. || 29. Lev. 25:25.*s.* rättat efter Sk1.

löser af, *exsolvo, dissolvo, absolvo, item libero, in locum succedo.*

löser in, *emo, pretium solvo, acqviro, pecunia comparo.*

löser vp, *solvo, dissolvo, discingo, explico, exsolvo, retexo, dissuo.*

löskokad, *leviter coctus.* löskokad ägg, *ovum sorbile.*

lösn, *tessera, symbolum,* Dom. 20:38. 2 M. 13:15. *item solutio, liberatio, redemtio, redemtionis pretium,* Lev. 25:24. N. 18:16. *s.* Esr. 9:13.*s.*

lösning, *liberatio, redemtio, solutio,* Lev. 25:52.

lössinnighet, ostadighet, *levitas animi,* 2 Cor. 1:17.

löß, *pl. v.* lus.

löst, *adject. v.* lös. *adv. leviter, solute, tenuiter, libere.*

löster, *v.* lyster, löster tig, J. 40:4. löster henne, C. 2:7. som them löster, Ψ. 141:4. evangelium, hwilket englomen löster, *se in ea qvæ per evangelium annuntiata sunt, introspicere desiderarunt angeli,* 1 P. 1:12. *v.* Walteri *Harm. in h. l.* ther the löste efftter, W. 16:2. sinnet löste, Eph. 2:3. David wardt lösten, 2 S. 23:15.

lösöron, *bona mobilia, utensilia. vid.* Locc. *Lex. Juris.*

löt, på hiul, *orbita, absis, canthus. pl.* lötar, 1 K. 7:33. Ez. 1:18.

löt, lötmark, *pascua consepta.*

15. **lössinnighet** rättat efter Sk1 och St, U **lössinnig**.

1. *pl.*: Sk1. || 4. tig: mig St. || 6. löster: lyster (?) Sk1; *se*: Sk1 och St. || 7. *annuntiata*: *nunciata* Sk2. || 10. W. 16:2 rättat efter Sk1 och St.

M

ma, mahö, *v.* moras.

macht, *foem. potentia, potestas, vis, item facultas,* G. 49:3. Es. 23:14. Matth. 6:13. Marc. 12:30. 2 Cor. 8:3. 9:8. ligger macht vppå, *interest, refert,* 2 M. 8:8. R. 3:3. ther mer macht på ligger, 1 M. 6:57. tig ligger ingen macht vppå, *nihili facis, non curas,* 2 S. 19:6. qwinnan skal hafwa macht på hofwudet, *velamen capitis,* 1 Cor. 11:10.
s. 398 *inde nubere, nuptæ.* | *v.* Bez. *et* Er. Schmid. *in h. l.* Frantz. *orac.* 76. Selden *de uxore Ebr.* l.3. C. 17. holler wid macht, *sartum tectumqve conservo, incolumen præsto.*

machtbete.

machtlös, *debilis, infirmus, langvidus, exsangvis, enervis,* Es. 29:8. 35:3. 40:29. döden är machtlös worden, Ol. Petri Handb. *p.* 49.

machtlöshet, *infirmitas, debilitas, langvor.*

machtskiöll, *pectorale,* S. 45:13. *v.* Stisseri *Comment. in h. l.*

magahof, *modus in edendo et bibendo, mensura stomachi, satietatis modus,* gl. S. 31:24.

magasiuk, *stomachius, ventriculo laborans.* magasiuka, *cruditas stomachi, nausea.*

magawerck, we, *morbus cardiacus, dolor stomachi,* S. 31:24.

mage, *stomachus, ventriculus,* S. 31:23. *obliq.* maga, 1 K. 22:34. 2 Chr. 18:33. 1 T. 5:23.

mager, *macilentus, macer, jejunus, macie attenuatus, strigosus, gracilis, gracilentus,* G. 41:3.*s.* N. 13:4. Ps. 109:24. hwi är jag så mager? Es. 24:16. *v.* Pfeif. *Dub. Vex. Cent.* 4. *Loc.* 15. blifwer, warder mager, *macresco, macesco, emacror,* 2 S. 13:4. Es. 17:4.

magerhet, *macies, macritudo,* Es. 10:16.

magrar vt, *macero, emacio.*

magstarck, *gravis stomacho, non facile concoqvendus, nauseosus.*

magnet, magnetsten, *magnes.*

magnetisk, *magneticus.*

Maharamotha, 1 Cor. 16:22. *v.* Pfeif. *Qvinqv. Voc. Exo.* L. 42.

mahl, *tinea, vermiculus,* Es. 14:11. H. 5:12. M. 6:19.*s.* L. 12:33. Jac. 5:2. mahlen, Job. 25:6. *potius qvam maal.* Schibb. C. 3:§:16. full med mahl, *tineosus.*

mahn, *juba, ceta.*

majestet, *majestas,* Es. 35:2. W. 12:15. S. 17:8,10. M. 25:31. Jud. v. 8,25. majestät, 1 Chr. 29:11.

majestetelig, *majestate conspicuus.*

4. Matth. 6:13: St. || 7. på: Sk1. || 15. **machtbete**: sent tillägg av J. Sw. || 21. **machtskiöll**: **machtsköll** St. || 23f. *mensura stomachi, satietatis modus*: Sk1.

3. S. 31:23: Sk1. || 5. *jejunus*: Sk1. || 9f. blifwer, warder … Es. 17:4: Sk1. || 15. magnetsten: Sk1. || 24f. S. 17:8,10 rättat efter Sk1.

mak, kamar, *conclave, domicilium, cubile,* 1 Chr. 28:11.*s.* J. 22:13. Joël. 2:16. förmak.
mak, ro, *qvies, reqvies, otium,* S. 11:13. Psb. 367:4. *v.* Schibb. C. 17:§:14.
makalös, *incomparabilis.*
makar, *moveo.* bortt, ifrå, *removeo, submoveo, amoveo, demoveo.* til, åt, *admoveo, adhibeo.* maka råd, *unanime consilium, collatis sententiis deliberatum consilium.*
makare, *fictor, operarius.* Es. 29:16.
make, *conjux, maritus.* maka, *foem. con-*
s. 399 *jux,* | *uxor,* Phil. 4:3. *male.* Mal. 2:14. *v.* Schibb. C. 9:§:9. Erasm. *in l. Phil.*
maken, maka, *par, compar, suppar, æqvalis, similis. v.* Schibb. C. 17:§:14.
makliga, *commode.*
makril, *scomber, scombus.*
mal, *tinea. v.* mahl.
mal, *molo, pinso,* Es. 28:28. *præt.* mol, N. 11:8. sönder, *commolo, comminuo minutim, attero, contero, affrico, detero.*
malm, *metallum,* 1 Cor. 13:1. *item* förrstad, *suburbium, suburbanum.*
malt, *ptisana, hordeum tostum, frumentum maceratum, siccatumqve.*
malört, *absinthium,* O. 5:4. Am. 5:7. Vp. 8:11.
malörtwin, malörtsafft, *absinthites.*
mameluk.
mammon, Matth. 6:24. Luc. 16:9. Ravan. *Biblioth. v. ad hanc vocem.* Pfeif. *Qvinqvag. Exot.* L. 7.
man, *mas, vir, maritus,* G. 1:27. M. 22:30. mann, Wank. G. 41:38. N. 31:35. *bene. germ.* mann. mannenom, G. 2:23. 1 Cor. 11:8. mannen, Ex. 33:11. 1 Cor. 11:8. enom manne, Lev. 15:2. S. 25:27. 26:1. säger, giörer them manne, 2 K. 22:15. Esth. 6:12. M. 22:30. hwarjom manne, 1 T. 4:15. ene hustrus man, T. 1:6. 1 T. 3:2. hustrur gåfwos mannom, *uxores nuptum dabant,* M. 24:38. L. 17:27. af them manne, G. 38:25. gifwa sig manne i wold, Ruth. 1:12. *gen.* mansens, Ps. 90:1. *pl.* männ, Wank. Ex. 12:37. *bene. alias.* män, Zach. 8:23. L. 5:18. A. 2:37. 23:1. guds mann, *vir Dei,* 1 S. 9:6. *s.*11. Ps. 90:1. *v.* Gej. *in h. l.* Dom. 13:6. warer männ, *præstate vos viros,* 1 S. 4:9. 1 K. 2:2. wara mann före, *spondere, præstare.* mann frå mann, *viritim.* wisa manna barn, *filii sapientum,* Es. 19:11. helga manna samfund, *sanctorum communio.* se min Catech. öfn. 2,3,7.*seqq.* helga manna, manna medborgare, *concives sanctorum,*

3. *reqvies, otium*: Sk1. || 7f. til, åt, *admoveo, adhibeo*: Sk1. || 10. Es. 29:16: sent tillägg av J. Sw. || 11f. *foem. conjux*: Sk1. || 13. 9:§:9 rättat efter Sk1, U 9:§:59. || 17. *scombus*: *scombius* Sk1. || 22f. förrstad: Sk1. || 23. *suburbanum*: Sk1.

3ff. artikeln **mammon**: sent tillägg av J. Sw. || 4f. Pfeif. *Qvinqvag. Exot*. L. 7: Sk1. || 7. N. 31:35: Sk1. || 13. hustrur rättat efter Sk1, Sk2 och St, U hustror. || 13f. gåfwos: gofwes Sk1. || 14. mannom: mannenom St; *nuptum*: *nupti* Sk1. || 15. af them manne, G. 38:25: Sk1. || 19. guds: gudz Sk1, Sk2 och St. || 19 och 23. mann: man (3 ggr) Sk1. || 21. männ: män Sk1. || 22. mann: man Sk1 och Sk2. || 26. helga manna: Sk1.

συμπολιται, Eph. 2:19. *v.* Diet. *Illustr. N. T. in hac voce et qvem commodat. Polanum de Commun. Sanct. p.* 283.*seqq.*

man, *partic. expletiva*, G. 27:13. 2 M. 6:23. *solummodo.*

man, *manna,* Ex. 16:15,31. N. 11:6. Ps. 78:24. *de manna v.* Dieter. *Antiq. Bibl. p.* 203. Gejer *in* Ps. 78:25. manna gaf allahanda lust, *panis adaptatus ad omnem gustum, omni voluptati parem,* W. 16:20. s. 400 | *v.* Dieter. *Comm. in h. l. p.* 861.*s.*

manar fram, vt, *provoco, evoco, excio, excieo.* gott för en, *intercedo, interpello,* R. 8:26.*s.*34.

Manasse, *Manassit*, D. 29:8.

manbar, *v.* manwext. *virgo nubilis.*

mandel, *amygdala,* G. 43:11. N. 17:8.

mandelkerna, *amygdala.*

mandelnöt, *nux amygdalina,* Ez. 25:33.

mandelolja, *oleum amygdalinum.*

mandelträd, *amygdalus,* Pr. 12:5. Ez. 31:8.

mandlar, *tonsillæ, glandulæ colli.*

mandom, *virtus, fortitudo, item virilitas,* Psb. 121:5.

mandråp, *homicidium, cædes,* M. 7:21. L. 23:19.

mandråpare, *homicida, interfector, percussor, interemtor,* N. 35:16.*s.* 1 T. 1:10.1 Joh. 3:15.

maner, *modus, ratio, decor, item mos, consvetudo.*

manerlig, *decorus, modestus, moderatus.*

manerliga, *decore, modeste, moderate.*

mangel, brist, *penuria, inopia, paupertas, egestas.*

mangel, *fabrica lignea, qva linteola complanantur.* 5

mangel, komma til mangels, *confligere, pugnare,* 2 M. 14:17. *v.* Schibb. C. 17:§:14.

manglar, *deest, deficit, non suppetit.*

manglar kläder, *lintea trabibus complano.* 10

mangrant, *viritim.*

mangård, *circulus ædium qvæ a familia inhabitatur.*

manhafftig, *strenuus, fortis, virilis, cordatus, animosus.* 15

manhafftighet, *fortitudo, virtus, strenuitas.*

manhafftigt, *fortiter, strenue, viriliter, animose.* 20

maning, *reqvisitio, cohortatio,* Förrsp. Rom.

mankiön, *sexus virilis, masculus,* G. 6:19. 17:18. 34:25. Ex. 1:16;22. 13:15. Lev. 22:19.

manlig, *virilis, masculus, item fortis, strenuus, cordatus,* 1 S. 18:17. Ps. 108:14. Jud. 16:12. manlig gierning, *facinus masculum, virile,* 1 M. 10:71. 25

manliga, *viriliter, strenue, fortiter,* S. 46:4. 1 M. 14:26. alramanligast, *fortissime.* manligast, | Am. 2:16. 30 s. 401

3. 283: 383 St. || 4. *partic.*: *particula* Sk2 och St. || 5. *solummodo*: sent tillägg av J. Sw. || 8f. allahanda: alrahanda Sk1. || 12. *excio*: Sk1. || 15. artikeln **Manasse**: Sk1. || 19. **mandelnöt**: **mandelnöter** Sk1; *nux amygdalina*: *nuces amygdalinæ* Sk1.

5. *linteola*: *lintea* Sk1. || 30f. manligast: Sk1.

manlighet, *virtus, virilitas, fortitudo, strenuitas. v.* manhafftighet.

manna, komma til manna, *ad virilem ætatem venire,* 1 S. 2:33. manna starckhet, *virilis fortitudo,* Ps. 110:5. helga manna samfund, *communio sanctorum.* medborgare, *cives sanctorum,* Eph. 2:19. wisa manna barn, *filii sapientum,* Es. 19:11. *vide Prax. Catech.* 2,3,7.*ss. v.* man. i manna minne, *post hominum memoriam.*

<**mannamohn**.>

mannamördare, *v.* mandråpare.

mannamördiska, *interfectrix,* T. 3:9.

manskap.

manslem, *penis, membrum virile, muto, nis.*

mantahl, *multitudo, vulgus, plebis numerus capitum,* Neh. 7:6. Es. 32:14. mantahlspenningar, *tributum, qvod viritim colligitur, census capitis.*

mantel, *pallium, amiculum, peplus, peplum, palla,* G. 24:65. 39:12,13,15. 49:12. D. 22:12. Marc. 10:50. L. 6:29. 2 T. 4:13. *pl.* mantlar, Ez. 27:24.

manwet, *prudentia virilis. v.* Schibb. C. 17:§:14.

manwext, *adultus, maturus, nubilis, puber,* Ez. 16:8. 1 Cor. 7:36.

mansperson, *sexus masculinus,* 2 Chr. 31:16,19.

mara, *incubus, præstigiæ nocturnæ, ephialtes, suppressio nocturna.*

marck, *v.* mark.

marg, *pl.* marge, *multi, varii, freqventes, conferti,* Psb. 48:1. margtalig, *loqvax,* S. 21:27.

margahanda, *multiplex, multiformis, multifarius, multijugis, multigenus, varius, diversus, multimodus,* 1 P. 1:6.

margalunda, *multifarie, multifariam, multipliciter,* Job. 30:18. Jud. 8:22.

margfaldelig, *v.* marganhanda, S. 33:11. Psb. 74:6. margfallelig, W. 7:22. Eph. 3:10. 1 P. 4:10. margfall, Ps. 90:2. margfalleliga, *ut* margahanda, O. 22:20.

marietistel, *leucacantea.*

mark, *solum, terra, humus, campus,* Es. 10:18. marck, D. 11:15. J. 2:6. marken, G. 3:17. Ex. 8:14. *dat. abl.* markenne, G. 3:18. 24:65. Job. 5:23. *acc.* markena, 1 S. 20:11. *v.* Schibb. C. 8:§:8.

mark, *marca.* halfmark, *drachma, v.* Stiernhök *de Jure Sveon.* l.1. C. 11. *p.* 133. Speg. *Gloss. p.* 285.

markatta, *simia, cercopithecus.*

| **markgång**, *pretium commune, solenne.* s. 402

1f. *virtus, virilitas, fortitudo, strenuitas*: Sk1. || 2. manhafftighet: manhaftighet St. || 5. helga: helge St. || 6. *communio sanctorum*: Sk1. || 7. *cives sanctorum,* Eph. 2:19: Sk1; wisa: wise St. || 8f. *filii sapientum … Catech.* 2,3,7.*ss.*: Sk1. || 11. **mannamohn**: hand 4? || 13. **mannamördiska**: **mannamördarska** Sk1. || 18. *capitum*: Sk1.

1. **mansperson**: **manzperson** Sk1. || 7. *conferti*: Sk1. || 10. *multigenus* rättat efter Sk1, U *multiginus*. || 14. marganhanda: margahanda St. || 17. *ut* margahanda: Sk1 || 28. **markgång**: **marckgång** St.

marknat, *nundinæ,* Ez. 27:12.*ss.* W. 15:12. frimarknad, torgmarknad, gl. K. ordn. *p.* 47.a.
marknadshus, *domus negotiationis,* Joh. 2:16.
marmor, marmorsten, *marmor,* Esth. 1:6. T. 13:22. Vp. 18:12. af marmor, *marmoreus.* full med marmor, *marmorosus.* marmorerad, *idem.*
marmorstod, *statua marmorea,* Esth. 1:6.
marschalck, *mareschallus. v.* Speg. *Gloss. p.* 286. feltmarschalck, *dux castrorum.*
marter, *tormentum, cruciatus, qvæstio.*
marterar, *crucio, excrucio, carnifico.*
martyr, *martyr,* Psb. 412:8.
mas, en mas, *perparcus.*
masar sig, *cutem curat, genio indulget.*
mask, *v.* matk.
maska, på nät, *macula.*
maskar, *liqvidam polentam circumagito.*
masrunnen, *betula nodosa.*
maßlog, *verrucosus, scaber,* Lev. 22:22. matzlog, 21:20.
mast, *malus, pinus nautica,* O. 23:34.
mastix, *mastiche, lentiscus,* Ez. 27:17.
mastkorg, *navis galea, corbis.*
mastträ, *pinus, arbor nautica,* Es. 30:17. Ez. 27:5.
mastixträ, *lentiscus.*
masvgn, *ustrina.*
massur, *tuberculum uceris.*
masvl, vr, *betula verrucosa.*
mat, *cibus, alimentum, esca, victus,* Job. 36:31. G. 1:29. S. 36:20. Joh. 4:34. 6:27. til matz, Lev. 25:7. Thr. 4:10. Joh. 21:5. kiöper in mat, *obsono, obsonor.* matsakers inkiöpare, *obsonator.*
matador.
matar, *cibo, alimentum præbeo, alo.*
materia, *materia,* B. 6:25.
matk, *vermis,* Job. 24:20. Ps. 22:7. Es. 66:24. Marc. 9:44. tu matker, Es. 41:14. *pl.* matkar, Ex. 16:20. Job. 21:26. Es. 14:11. Mich. 7:17.
matkefull, *vermiosus, tineosus.*
matkäten, matkstungen, *vermiculatus, vermibus exesus, corrosus.* blifwer matkäten, *vermiculor.*
matleda, *nausea, cibi fastidium.*
matlucht, *nidor.*
| **matreder**, *cibum paro, dapes præparo, coqvo.* s. 403
matredning, *ciborum adparatus, epularum paratus.*
matrona, *matrona, foemina illustris, nobilis.*

1. **marknat**: **marcknat** St. || 2. frimarknad: frimarcknad St; torgmarknad: torgsmarknad Sk1, torgmarcknad St. || 4. **marknadshus**: **marknadzhus** Sk2, **marcknadshus** St. || 12. feltmarschalck: feldtmarschalk St.

2. **masvgn**: **masugn** St. || 4. **masvl**: **masul** St. || 6. Joh. 4:34: Joh. 4:32 Sk1 (båda rätt). || 7ff. kiöper in mat … *obsonator*: Sk1. || 10. **matador**: sent tillägg av J. Sw. || 13. Ps. 22:7: sent tillägg av J. Sw. || 14. Marc. 9:44: Sk1.

matskap, *convivium, accubitus, discubitus convivii,* Marc. 6:39. *v.* Erasm. Schmid. *in h. l.* L. 9:14.

matseck, *pera.* matsecksmat, *viaticum.*

matskott, *obsonorium tributum, collectio.*

matt, *fessus, defatigatus,* Psb. 370:2. matta siäl, Psb. 20:2.

matta, *matta, teges, storea.*

mattar vt, *defatigo, enervo, debilito, infirmo, frango, infringo, macero.*

matzlig, som doger äta, *edulis, esculentus, esui idoneus, vescus.*

matzlog, *v.* maßlog.

maxim.

mechta, *valde, admodum, vehementer, apprime, maxime, perqvam, multum.* mechta stor, *grandis,* L. 5:6. *v.* mechtig.

mechtar, *valeo, fero, perfero, sustineo, possum, potis sum.*

mechteliga, *potenter, valde, valide, fortiter,* Job. 33:19. W. 6:7. 8:1. Förrsp. Mich. Ebr. Rom. *s.* mechteliga glad, *admodum hilaris,* 1 M. 11:44.

mechtig, *potens, valens, validus, potis, fortis, item compos,* Job. 36:5. Ps. 24:8. O. 23:11. W. 6:7. mechtig hähr, *exercitus validus,* 2 K. 7:6. mechtig strengiaspel, 2 Chr. 30:21. mechtig stor hop, A. 14:1. folck, G. 46:3. Marc. 10:46. mechtig stor menighet, 2 Chr. 30:13. *foem.* mechtug, G. 26:13,16. D. 4:34. Jos. 4:24. mechtug stor slachtning. som hade lychtat then mechtuga stora slachtningen, Jos. 10:20. *plaga, strages magna nimis,* Dom. 11:33. han lät mechtiga stora hagelstenar komma, S. 46:6.

med, *cum,* Neh. 12:27. Marc. 5:2. Wank. G. 3:17,24. O. 6:32. med mig, *mecum,* L. 11:23. med tig, *tecum,* Joh. 21:3. O. 5:17. med eder, *vobiscum.* med oß, *nobiscum.*

medan, *cum, qvandoqvidem, siqvidem,* J. 39:15. Am. 4:7. L. 2:6. 20:36. 1 Cor. 3:3. *v.* mädan.

medarbetar, *connitor, opem confero, socias manus præbeo.*

medarbetare, *collega, socius* | *laboris, adjutor.* s. 404

medarfwinge, *cohæres patrimonii particeps,* R. 8:17. Eph. 3:6. Ebr. 11:9. 1 P. 3:7.

medborgare, *municeps, unâ civis, concivis,* Eph. 2:19.

medbroder, *collega, socius, frater,* Ps. 45:8. Dan. 2:18. Philem. *v.* 17. Ebr. 1:9.

medbör, *ventus secundus, fortuna secunda.* huru kunne wi af lyckonnes medbör förvndras, G. Adolph. *Fragm. hist.*

meddelan, *communicatio, collatio,* 2 Cor. 9:13.

mede, på slädan, *lignum exasciatum, cui traha insistitur.* står på medan och åker, *pone traham meo, vehor.*

4. matsecksmat: matseckzmat Sk2. || 5. *obsonorium*: *obsoniorum* Sk1 och Sk2. || 14. **maxim**: sent tillägg av J. Sw. || 15f. *apprime*: *adprime* Sk1. || 27. mechtig: mechtige (?) St.

2f. som hade lychtat … Jos. 10:20: Sk1. || 6. Marc. 5:2 rättat efter Sk1. || 13f. *socias* rättat efter Sk1 och Sk2, U *socius*. || 25. förvndras: förandras Sk1 och St.

medel, ägendom, *divitiæ, opes, facultas, res, pecunia.*
medel, *instrumentum.*
medel, mitt vti, *medium,* W. 7:18. i medel tid, *interim, interea, inter hæc,* 1 M. 6:55. 9:1. 11:41.
medelbalck, *intergerium, intergerinus paries,* Eph. 2:14. *v.* Poli *Synops. Crit. in h. l.*
medelgång, *ingressus, intermedius,* 1 K. 6:8.
medelgård, *medium atrii,* 1 K. 8:64. 2 Chr. 7:7.
medelhaf, *mare mediterraneum.*
medellös, *rerum inops, egenus, pauper, inops.*
medelmåtig, *mediocris, modicus, medius.*
medelmåtighet, *mediocritas, modus.*
medelmåtigt, *mediocriter, modice, parum.*
medelpelare, *columna medietatis,* Dom. 16:29.
medelpunct, *punctum medium, centrum.*
medelsta, *v.* midelsta.
medelwäg, *via media,* Förrsp. 1 Joh.
medferd, *comitatus, promtitudo agendi, v.* Schibb. C. 17:§:14.
medfånge, *concaptivus,* T. 1:3. R. 16:7. 1 Cor. 4:10. Philem. v. 23.
medgifwer, *concedo, do, tribuo,* Vp. 13:7.
medgifft, *dos, munus nuptiale parentum.*
medhielpare, *socius, collega, adjutor, auxiliator,* R. 16:21. 1 Cor. 3:9. 2 Cor. 6:1. Phil. 2:25.
media, *media pars corporis.*
medlar, *intercedo, intervenio.* | *item mitigo, commitigo.* medlare, *v.* midlar. s. 405
medlidan, medlidande, *commiseratio, miseratio, misericordia.*
medlider, *commiseror, miseret me, commiseresco, condolesco, misericordia tangor, indoleo, adgemo, ingemo, ingemisco.* hafwer medlidit, 1 K. 2:26.
medlärjunge, *condiscipulus.*
medspelare, *collusor, ludi socius.*
medstridare, *commilito,* Phil. 2:25. Philem. v. 2.
medtienare, *conservus,* M. 18:28.*ss.* Vp. 19:10. medtienarinna, *conserva.*
medträterska, *mulier æmula,* S. 37:12.
medwerckan, *vis, efficacia, socia opera, operatio.*
medwerckar, *una operor, connitor, adjuvo,* 1 Cor. 16:16. tron hafwer medwerckat i hans gierningar, *fides cooperabatur operibus ejus,* Jac. 2:22. *v.* Seb. Schmid. *in h. l.*
medymkan, *commiseratio, misericordia, miseratio, in glossa* Jer. 42:10.
medåldrig, *mediæ ætatis.*
mehn, *labes, vitium, noxa, impedimentum, obstaculum.* swärja sig mehn, *pejero, perjuro, dejero,* W. 14:28. M. 5:33.
mehned, mehnederi, *perjurium,* W. 14:25.

7. **medelbalck**: **medelbalk** Sk1. || 16. *modicus* rättat efter Sk1, U *modius*. || 20. *medietatis* rättat efter Sk2, U *medeitatis*.
10. *ingemisco* rättat efter Sk1, U *adgemisco*. || 18. *æmula*: *æmulatrix* Sk1.

mehnedare, *perjurus,* Pr. 9:2. J. 7:9. Zach. 5:3. 1 T. 1:10. mehnedig, *idem.*

mehnföhr, *vitio corporis laborans, imbellis, inervis, corpore truncus, infirmus.*

5 **mehnföhre**, *impedimentum in via vel fundo.*

mehnlig, *v.* menlig.

mehnlös, *innocens, insons, innoxius, innocuus, innox, simplex, sine fuco et dolo,* M. 10 27:4. R. 16:18. Psb. 29:8. *v.* Schibb. C. 17:§:14.

mehnlöshet, *innocentia,*

mehnlöst, *innocenter, candide, sincere, ingenue.*

15 **mei**, *thyrsus*, 2 M. 10:7.

meieblomster, W. 2:7.

mejeram, *amaracus, amaracum, majorana, samsychum*.

meker, klemot.

20 **melancholi**, *melancholia.* melancholisk, *melancholicus.*

s. 406 | **meleskrydde**, *melissophyllum, melinum.*

melon, *melo.* meloner, N. 11:5.

mellanwegg, *paries intergerinus, parie-* 25 *tina.*

mellom åt, *interdum,* gl. K. ordn. *p.* 86.a. L. Petr. *Dial. p.* 36.a.

men, *sed, at, ast, verum, autem, enim, vero, verum, enimvero, atqvi, ceterum,* M. 5:21.*s.* Marc. 16:20.

menar, *opinor, existimo, reor, sentio, censeo, puto, judico, duco, habeo, autumo, adopinor,* Job. 22:2.*ss.* 42:3. Es. 36:10,12. Ez. 37:18. S. 33:31. M. 26:53. tu hafwer ment, Ez. 35:15.

menger tilhopa, *misceo, commisceo, immisceo, permisceo, committo, confundo,* 1 Cor. 12:24. Förrsp. Es. <*confero.*>

menig, *communis, publicus, universalis.* meniga folck, Job. 21:29. Es. 3:25. meniga stråt, *via publica,* N. 20:18. menige hopen, *vulgus, plebs, populus, turba, multitudo, plebecula,* O. 5:14. 26:26. W. 14:20. A. 19:9. menige man.

menighet, *multitudo, populus, vulgus, universitas,* Ex. 35:20. 38:25. Lev. 8:3.*s.* 1 K. 12:20. Ψ. 74:2.

mening, *opinio, sententia, sensus, judicium, arbitrium, foem.* 1 Cor. 1:10. 7:25. Vp. 17:17. L. Pet. *dialog. p.* 65.b. 1 K. 2:38,42.

menlig, ɔ: gemenlig, *communis, publicus, vulgaris.* menlig, *immundus, inqvinans.* äta menligit, A. 10:14. menlig bröd, *panis communis,* 1 S. 21:4. bön, *publica supplicatio,* 2 M. 8:29. frid, *pax publica,* 2 M. 9:21. menlig prophetia, *publica prophetia,* Nah.

9. *simplex*: Sk1. || 15. **mei** rättat efter Sk1 och Sk2, U **meei**, St **meij**; 2 M. 10:7: Sk1. || 16. **meieblomster**: **meijeblomster** Sk1. || 17. **mejeram**: **meijeran** Sk1, **meijeram** St. || 18. *samsychum*: *samsucum* St. || 22. *melissophyllum* rättat efter Sk1, U *melisophyllum*. || 24. **mellanwegg**: **mellanwägg** St. || 26. **mellom**: **mellan** Sk1.

5. (Job.) 42:3: Sk1 och Sk2; Es. 36:10,12 rättat efter Sk1. || 5f. Ez. 37:18 rättat efter Sk1. || 10. *confero*: hand? || 22. L. Pet. *dialog. p.* 65.b: Sk1, || 23. ɔ: gemenlig: Sk1. || 25. menlig bröd: Sk1. || 28. *publica prophetia*: Sk1.

Förrsp. all andelig embete skola menlig wara, Förrsp. Zach. menligit wäder, *communis aër,* W. 7:3. menlig wingård, *vinea communis usibus, non sacris,* Deut. 20:6. *v.* Poli *Synops. Crit. in h. l.* är menlig, *h. e.* gemenliga, S. 20: 26. menliga, *communiter,* 2 S. 14:26. the hafwa giordt then heliga sädena menliga med folcken i landet, *com-*
s. 407 *miscuerunt semen sanctum cum po|pulo,* Esr. 9:2. κοινος, *communis,* Marc. 7:2. A. 2:44. 4:32. R. 14:14. *v.* Pol. *in h. l.* Speg. *Gloss. p.* 293. qwinnan giör sig menliga, *mulier prostituit se unicuiqve,* Ez. 16:15. *v.* Schibb. C. 17:§:14. *p.* 355.a.

menniskia, *homo, foem.* G. 1:26. Ps. 8:5. R. 6:6. *male.* Col. 1:28. Ebr. 2:6. *def.* menniskian, *acc.* menniskio, menniskiona, G. 6:7. 8:21. Joh. 7:22.*s.* Eph. 4:22,24. *dat. abl.* menniskionne, G. 2:20. guds menniskia, *homo deo deditus,* 1 T. 6:11. 2 P. 1:21. menniskio lusta, 1 P. 4:2. *pl.* menniskiorna, G. 6:1.*ss.* v. 3. menniskiones ondska, G. 6:5. menniskiones hiertas vpsåt, G. 8:21. liten eller förachtad menniskia, *homulus, homuncio, homunculus.*

menniskiobarn, *filius hominis,* Ez. 2:2. menniskiors barn, Ψ. 58:2.

menniskiobod, *præceptum humanum,* εδελοδρεσκεια, M. 15:9. Marc. 7:7. Tit. 1:14.

menniskiolära, *doctrina hominum,* Förrsp. 2 Pet.

menniskiotiuf, *plagiarius,* 1 T. 1:10.

menniskiotreck, *oletum, stercus humanum,* Ez. 4:12,15.

menniskioätare, frätare, *anthropophagus.*

mennisklig, *humanus,* Dan. 7:4. 1 Cor. 2:13. Jac. 3:15.

menniskliga, *humanitus, humane, humaniter.*

mennisklighet, *humanitas.*

mens, med ens, *omnino, præprimis, præfracte.*

mentar, *coria perficio.*

mer, *plus, magis. annon* mehr, *ut germani.* O. 11:24. 2 Cor. 11:23. Vp. 21:4. något mer, *plusculum.* mest.

Mercurius, A. 14:12.

merg, *medulla,* G. 45:18. Es. 25:6. Ez. 24:4. Ebr. 4:12.

mergstycke, *frustum medullæ,* Ez. 24:4.*s.*

merke, *nota, indicium, index, signum, character.*

merkelig, *notabilis, sensilis, sensibilis, item insignis, præcellens, excellens, egregius, notatu dignus,* 1 S. 9:6. Job. 4:12. O. 8:6. S. 39:2. R. 16:7. merkelig man. merkelig gierning, S. 44:3.

| **merkeliga**, *notabiliter, insigniter, insignite.* s. 408

5f. gemenliga: gemenlig Sk2. || 10. Marc. 7:2: Sk1. || 10f. (A.) 4:32: Sk1. || 13. *mulier*: Sk1. || 17. menniskio: Sk1. || 19. guds: gudz Sk1, Sk2 och St. || 20. *deditus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *deditur*; 1 T. 6:11 rättat efter Sk1. || 22. ondska: anda Sk2. || 28. *humanum*: *hominum* Sk1.

11. **mennisklighet**: **menniskelighet** Sk1. || 25. *excellens*: Sk1. || 25f. *notatu dignus* rättat efter Sk2, U *notatudignus.* || 26. O. 8:6: Sk1. || 27. merkelig man: Sk1.

merker, *noto, denoto, signo, designo, animadverto, perspicio, intelligo,* O. 7:24. Pr. 3:14. *præt.* merkte, Joh. 16:19. merkia, O. 11:9. S. 39:2.
merkwerdig, *insignis, ingens, egregius, notabilis, notatu dignus, memorabilis, memorandus.*
merla, *uncus, orbiculus.*
mes, *homo nauci, homulus nullius frugis.*
meßa, *mißa. v.* Speg. *Gloss. p.* 295.
meßar, *missam habeo, canto, administro.*
meßebok, gl. K. ordn. *p.* 37.a.
meßfall, *intermissio sacrorum, missæ.*
meßhake, *amiculum sacrum.*
Meßias, Dan. 9:25,26. *in ebræo,* Joh. 1:41. 4:25. *vid.* Pfeif. *Qvinqvag. Voc. Exot. in N. T. Loc.* 29.
meßserck, *stola sacra, sacrum indusium.*
meßing, *orichalcum, aurichalcum,* Vp. 1:15. 2:18.
meßingztafla, *tabula aurichal.* 1 M. 8:22. 14:18,26,48.
meßling, *varioli, morbilli.*
mest, *maxime, plurimum,* 1 S. 20:41. 1 Cor. 12:22. thet mesta, *maximum,* Nah. 2:1. på thet mesta, *maxime, summum,* 1 Cor. 14:27. the meste, *maximi, plurimi.*
mestare, *magister, item artifex,* G. 49:10. O. 26:10. M. 8:19. 23:10. Joh. 3:10.
mestarinna, *magistra.*
mesterlig, *artificiosus,* Förrsp. Philem.
mesterliga, *artificiose, prudenter, egregie,* W. 13:13. Förrsp. Coll. Tit. Ebr.
mesterman, *carnifex.*
mesterstycke.
mestrar, *instar magistri emendo, corrigo.*
metall, *metallum.*
metar, *hamo piscor, arundine pisces capto.*
metare, *piscator, hamiota.*
mete, *hamatilis, piscatus.*
metekrok, *hamus piscarius,* gl. Job. 40:20.
metematk, *lumbricus.*
meteref, *linum piscatorium, piscarium.*
metespö, *calamus, arundo piscaria.*
metisterkorff, *botulus, botellus, lucanica.*
mey, *v.* mei.
michelsmeßa, *Festum S.* | *Michaëlis.* s. 409
middag, *meridies, medius dies,* G. 43:16. 2 K. 4:20. Ψ. 37:6. 55:18. S. 34:19. middags-, *meridianus, meridialis.* middagzgest, *pransor, compransor,* middagzmåltid, *prandium,* L. 14:12. äter, holler middagzmåltid, *prandeo, meridior, pransito.* som hafwer ätit middag, *pransus.* middagzskugge, *umbra meridiei,* Es. 16:3. middagzsömn, *meridiatio.* sofwer, hwilar middag, *meridio, meridior.* för then siuka, som om middagen förderfwar, *a mor-*

10. *mißa*: *missa* St. || 13f. artiklarna **meßfall** och **meßhake**: Sk1. || 15. **Meßias**: **Messias** Sk1 och St. || 16. (*Voc.*) *Exot.* rättat efter Sk1, U *Ebr.* || 18. artikeln **meßserck**: Sk1. || 21. **meßingztafla**: **meßingstafla** Sk1 och St; *aurichal.*: *aurichalci* Sk2 och St.

5. **mesterman**: **mestermann** Sk1. || 16. **metisterkorff**: **metisterkorf** Sk1; *botellus*: Sk1. || 20f. middags-, *meridianus, meridialis*: Sk1. || 21f. middagz-: middags- (2 ggr) Sk1. || 24, 26 och 27. middagz-: middags- (3 ggr) Sk1 och St.

bo, qvi meridie vastat, Ps. 91:6. *v.* Wald. Schmid. *Python. p.* 633.
midelkamar, *camera media,* Ez. 42:5.
midelsta, *medium,* Ez. 15:4. *vel* medelsta, 41:7. medleste, 1 K. 6:6.
midia, *v.* media.
midlare, *intercessor, arbiter, interpres, proxeneta, mediator,* Es. 3:21. Gal. 3:19.*s.* Ebr. 12:24. medlare, Ebr. 9:15. *v.* Dietr. *Illustr. N. T. in voce* μεσιτης, *p.* 15.
midnatt, *nox media,* Dom. 16:2.*ss.* Marc. 13:35. L. 11:5. midnatztid, Ex. 11:4. Job. 34:20. L. 11:5.
midsommar, *medium æstatis.*
midsommars dag, *festum S. Johannis.*
mielte, *lien, splen.*
mieltesiuk, *lienosus, spleneticus.*
mieltesiuka, *morbus lienis, splenis, hypochondria.*
mierde, *nassa.*
mig, *mihi, me,* G. 3:10. 12:13. M. 10:33. 11:27, 28. 28:18.
mila, *miliare. obliq.* milo, M. 5:41. wel twå miler, O Petr. Chrön. *Msc. p.* 406. ligger twå mil här ifrå, *secundo lapide hinc distat.*
mila, kohlmila, *carbonaria.*
mild, *clemens, mitis, benignus, mansvetus, lenis, placidus, comis,* Pr. 7:7. M. 11:29. Psb. 70:1. 118:1,29. miller, 2 Chr. 30:18.
mildelig, *idem*, Ψ. 70:3.
mildhet, *clementia, lenitas, mansvetudo,* Thr. 3:22. T. 13:5. R. 2:4.
mildt, mildeliga, *clementer, benigne, placide, leniter.*
min, *meus,* Ps. 22:2. M. 27:46. Marc. 3:35. 15:34. L:8:21. 2 S. 22:|2.*s.* Ps. 18:2.*s.* mins salighetz horn, Ps. 18:3. 55:13. *dat.* minom, Ψ. 119:103. Ez. 37:25. Luc. 12:13. *pl.* mine, Job. 19:14,16. min, Iot. 20:17. Joh. 15:14. *mea,* mijn, *foemin.* Ps. 18:3. Marc. 3:35. *ego male* min. *accus.* mina, Job. 32:10,17. Ps. 18:35. 55:19. 64:2. 86:6. *vel* mijn, Job. 32:7. mina böns röst, Ps. 86:6. mine helsos horn, 2 S. 22:3. *abl.* i mine nöd, Ps. 64:2. i minom rettom, Ez. 37:24. som jag minom tienare. *pl.* mina, Ps. 40:13. *neut. sing.* mitt, M. 21:13. Joh. 16:15. 2 T. 3:10. af mino, Joh. 16:14.*s.* i mino huse, J. 23:11. *neutr. pl.* mijn, Ez. 34:5,31. Joh. 10:14. *v.* Schibb. C. 9:§:13.
min, *frontis nota, vultus.*
mina, *cuniculus.*
minar, *cuniculos ago.*
mindre, *adj. minor. dat.* mindra, R. 9:12. som minßt, Förrsp. Habac. mindre man, *infamis.*
mindre, *adv. minus, item nedum.*

s. 410

3. **midelkamar**: **midelkammar** Sk1. || 4. *vel*: Sk1. || 12. midnatztid: midnatstid Sk1 och St; Ex. 11:4: Sk1. || 15. **midsommars** (**dag**) rättat efter Sk1, U **midsommar** (**dag**). || 18f. *hypochondria* rättat efter Sk1, U *hypocondria*.

9. salighetz: salighets Sk1 och St. || 10. Ez. 37:25: Sk1. || 11. min, Iot. (osäker läsning) 20:17: Sk1. || 12. *foemin.*: Sk1. || 15. efter Job. 32:7: kort oläsligt tillägg i Sk1. || 16. *abl.*: Sk1. || 17f. i minom rettom … tienare: Sk1 || 21. *neutr.*: Sk1; mijn: min Sk1; Ez. 34:5,31 rättat efter Sk1. || 27. minßt: minst Sk2.

minerar, *suffodio, ago cuniculos.*
minnas, *meminisse,* L. 1:72. 2 Th. 2:5. *imp.* mintz, Ps. 137:7.
minne, *memoria.* drager til minnes, *reminiscor, recordor, in memoriam revoco.* Herren hafwer dragit til minnes, Vp. 18:5. draga sig til minnes, Marc. 14:72. 2 T. 1:5. Jud. v. 17. draga enom til minnes, *vocare,* Es. 43:26. 1 Cor. 4:17. falla enom vtu minnet, *recedere, excidere e memoriâ,* Dan. 2:5,8.
minne, med ens lof och minne, *pace et venia alicujus, consensus.* ominne, *sine venia et consensu.* af minne, vtantil, *memoriter. v.* Locc. *Lexic. Juris.* Schibb. C. 17:§:14.
minner, enom vppå, *in memoriam revoco, moneo, admoneo,* Jud. 8:22. 1 Cor. 15:1. Jud. v. 5.
minre man, *infamis, qvi diminutionem famæ passus est.*
minnesgod, *bene memor, memoria pollens, fidelis memoriæ, inoblitus, tenax.*
mins, *memini, recordor, reminiscor, teneo memoria, succurrit, occurrit mihi,* Ps. 137:7.
minskar, *minuo, diminuo, detraho.* minskas. *præt.* minskades, G. 8:1.
minskning, *minutio, diminutio, detractio.*
minst, *minimus.* then minste, M. 5:19. s. 411 minsta bod, *ibid.* | tå tu minst tencker ther vppå, S. 9:19. minsto, *minimum,* 1 Cor. 9:2. åt minsto, S. 38:18. Marc. 5:28.
minuet, *modus saltandi gallicus.*
minut, *ictus oculi.*
mirakel, *miraculum, ostentum, prodigium.*
mirrham, *myrrha,* G. 37:25. 43:11. Ps. 45:9. M. 2:11. af mirrham, *myrreus, myrrhinus.* beblandad med myrrham, *myrrhatus.* mirram, C. 4:14. *vel* myrrham, S. 24:20,31.
mirten, *myrtus,* Es. 41:19. 55:13. mirtenträ, Zach. 1:8,10.*ss.* mirtenqwist, *ramus mirti,* Neh. 8:15.
miskundar, *misereor,* L. 18:13.
miskundelig, *misericors*, Psb. 351:6. miskundsam, *idem.* Dan. 9:17,19. miskundsam gierning, gl. K. ordn. *p.* 31.b. miskundsamlig gierning, C. 2. *l. c. p.* 57.a. miskundsamhet, *commiseratio, misericordia.*
mispel, *mespilum.*
mispelträ, *mespilus.*
mißbruk, *abusus.*
mißbrukar, *abutor, male utor,* Ex. 20:7. D. 5:11.
mißfall, *casus infelix, infortunium, item abortus.*
mißfelle, *idem,* Psb. 205:12.
mißfirmande, mißfirmar, *deformo, offendo, dehonesto. v.* Locc. *Lex. Juris.*

8. *vocare* (efter oläsligt ord): St. || 9. vtu: vtur St. || 14. af minne, vtantil, *memoriter* Sk1.
5. artikeln **mirakel**: Sk1. || 7f. af mirrham, *myrreus, myrrhinus*: Sk1. || 9f. *vel* myrrham, S. 24:20,31: Sk1. || 18. *l. c.*: Sk1. || 21. *mespilum* rättat efter Sk1, U *mispelum*. || 22. *mespilus* rättat efter Sk1, U *mispelus*.

mißföder, *abortio, aborto, abortivum pario, abortium patior.*
mißföding, *abortivus.*
mißfödsdiur, *monstrum.*
mißfödsel, *abortus, abortio, abortivum.*
mißförstånd, *invidia, simultas, odium,* Psb. 72:2.
mißgierning, *scelus, nefas, facinus, crimen, peccatum, maleficium, malefactum,* G. 4:13. Ps. 32:5. O. 28:13. bära sina mißgierning, *portare iniqvitatem suam, h. e. iniqvitas non remittetur ipsi,* Lev. 17:16. bära helgedomens och presterskapetz mißgierning, *h. e. puniemini si qvid sinistri admittatur in vestro officio,* N. 18:1.
mißgierningzman, *sceleratus, consceleratus, neqvam, nebulo, scelestus, facinorosus, maleficus,* 1 P. 2:12.
mißgunst, mißgunstig, *v.* ogunst.
s. 412 **mißgynnare**, *inimicus, invidus,* | *osor.*
mißgår, *abortum patior, item male cedit, evenit, perit, interit.* tå them mißgår, Ez. 35:5. S. 12:14. at mig mißgår, Psb. 344:2. *vide* C. 3:§:2.
mißhag, *displicentia, fastidium, odium,* Ez. 20:43. 2 Cor. 7:11.
mißhagar, *displicet, haud placet,* G. 38:10. 2 S. 11:27. 1 Chr. 21:7. Es. 66:4. L. 9:7.
mißhagelig, *displicens, invisus, odiosus,* S. 20:8,13.
mißhandel, *crimen vitium, peccatum, maleficium, noxa, culpa, error,* O. 5:22. Es. 1:4. H. 13:12. 14:2. Mich. 7:18.
mißhandlar, *pecco, delinqvo, erro, offendo,* G. 31:36. 1 S. 20:1.
mißhopp, *diffidentia, desperatio.*
mißhoppas, *despero.* the mißhoppade allaredo, *desperabant,* Jud. 13:15.
mißlikar, *fastidio, nauseo, abominor.*
mißlyckas, *male cadit, male succedit, fortuna destituit.*
mißlynt, *indignans, indignabundus, indignatus,* M. 20:24. 21:15. blifwer, warder mißlynt, *indignor,* M. 26:8. Marc. 10:14.
mißmanna, *effoëminatus.*
mißmäle, *lapsus lingvæ.*
mißmör, *serum concoctum.*
mißnögd, *offensus, morosus, displicens.*
mißsämja, *discordia, simultas.*
mißtancke, *suspicio, suspectio,* S. 9:1. *obliq.* ka. S. 9:1. *pl.* mißtanckar, 1 Tim. 6:4.
mißtanckaoffer, *sacrificium zelotypiæ,* N. 5:15. S. 9:1.
mißtanckfull, ***s**uspiciosus, suspicax.*
mißtencker, *suspicor, suspicio, suspecto,* N. 5:14. mißtenckioanden, *spiritus zeloty-*

3. **mißföding**: **mißfödning** Sk2. || 4. **mißfödsdiur**: **missfödzdiur** Sk2. || 5. **mißfödsel**: **mißfödzel** Sk1, Sk2 och St. || 6. *simultas* rättat efter Sk1, U *simultus*. || 13. presterskapetz: presterskapets Sk1 och St. || 14. *qvid* rättat efter Sk1 och Sk2, U *qvod.* || 16. **mißgierningzman**: **mißgierningsman** Sk1 och St. || 24. *vide* (+ oläsligt ord) C. 3.§.2: Sk1.

9. *despero*: Sk1. || 19. artikeln **mißmör**: Sk1. || 20. *displicens*: St. || 21ff. artiklarna **mißsämja** och **mißtancke**: Sk1. || 25. S. 9:1: sent tillägg av J. Sw.

piæ, N. 5:14. *v. meam Catech. Exercit.* P. 1. C. 6:§:3. Seld. *de uxore Ebr.* 3:15. Sald. *otia Theol.* 1:6. Lundii Sanct. Jud. 3:55. Pfeif. *Dub. Vex. Cent. 2.* L. 18. Maji *Jud. Div.* 1:16:3. *Oecon. Temp.* 1:35,5.

mißtenckt, *suspectus, suspectatus.*

mißtrogen, *diffidens, incredulus, zelotypus,* S. 26:8. mißtroget, *diffidenter.*

mißtror, *diffido,* W. 1:2.

mißtröstan, *diffidentia, desperatio.*

mißtröster, *diffido, male fido, despero, animum despondeo.*

mißtröstig, *diffidens, diffisus.*

mißtröstigt, *diffidenter.*

mißtyckie, *indignatio, indignatiuncula.* taga til mißtyckie, *indigne fero,* G. 18:30, 32. T. 5:19. *odium, fastidium.* | gl. K. ordn. *p.* 42.a.

s. 413

mißtycker, *indignor, subirascor.* mig mißtyckte, Es. 65:12.

mißvnner, *invideo,* D. 28:54.

mißvnnare, *invidus, osor, æmulus.*

mißwext, *annonæ caritas, sævitia, gravitas, annona gravis, durior annona, annona premens, annus frugibus adversus.*

mistelig, *qvi sine damno amitti potest, cujus jactura facilis.*

mister, *perdo, amitto, damnum facio, jacturam patior,* O. 29:3. S. 27:20.*s.* L. 9:21. *præt.* miste, 1 M. 4:34. hafwer mist, G. 43:14. D. 22:3. 1 Th. 2:17.

misting, *qvi caret, qvi fraudatur, expers, exsors. v.* Locc. *Lex. Juris.*

misto går, *privor cum abl. amitto, perdo.* skiuter misto, *metam non attingo, non collimo,* J. 50:9.

mitt, *meum,* Joh. 18:36.

mitt i, *in medio, in medietate,* Ps. 138:7. L. 23:45.

miugg, *tacitum murmur, susurrus, latenter, clam, occulte.* talar i miugg, *musso, mussito, tacite et dissimulanter loqvor, in aurem insusurro, immurmuro,* 2 S. 12:19.

miuk, *mollis, lenis, mitis,* O. 15:1. H. 11:4.

miukar, giör miuk, *mollio, lenio, mitigo, commitigo.*

miukhet, *mollities, lenitas.*

miuknar, *lentesco, mitigor, mollior, lenior.*

miäle, *nassa.*

miöd, *mulsum, melicraton.*

miöl, *far, farina, pollis, pollen,* 2 S. 17:28. 1 K. 17:12,14,16. H. 8:7. S. 39:31.

miölar, *farina aspergo, conspergo.*

miölk, *lac,* D. 32:14. Dom. 4:19. Job. 10:10. 21:24. O. 27:27. 30:33. S. 39:31. 1 Cor. 3:2. miölck, 1 Cor. 9:7. *male.* som dricker gerna miölk, *galactopota.* blifwer til miölk, *lactescit.*

miölkar, *v.* molkar.

miölkdeija, *v.* deija.

2. Sald.: Seld. Sk2. || 8. mißtroget: mißtrogit Sk1. || 12. *animum*: *animam* (?) Sk1. || 16. *fero*: *ferre* St.

7. Joh. 18:36 rättat efter Sk1. || 8. Ps. 138:7 rättat efter Sk1. || 24 och 27. **miölk**: **miölck** St. || 27. *galactopota* rättat efter Sk1, U *gallastopota.* || 30. **miölkdeija**: **miölckdeija** St.

miölkekar, miölkekäril.
s. 414 | **miölkebytta**, miölkstäfwa, *mulctra, mulctrum, mulctrale,* Job. 21:24.
mocka, *mucus narium.*
mockar, bortt, af, vt, *ejicio, everro, projicio.*
mo, *terra arida, inculte inutilis.* Fägra mo, Wernamo *etc.*
mockar, *fimum egero.*
mod, *animus, spiritus,* N. 6:16. Jos. 2:11. O. 15:15. wara wid gott mod, *esse bono animo,* Jos. 1:18. Pr. 3:13. war wid gott mod, Matth. 9:2. hafwa gott mod, *confortari,* Hag. 2:5.*s.* Jud. 11:1. sleckia sitt mod på en, *satiare desiderium, ulciscor,* Ex. 15:9. modet faller, *animus cadit,* O. 15:13.
modd, *fatigatus,* Es. 40:28.
modder, *animatus.*
modell, *v.* mönster.
moder, *mater, matercula, genetrix,* G. 3:20. 2 K. 3:27. Marc. 3:35,34. L. 8:20,21.
moderbroder, morbror, *avunculus,* Am. 6:10.
moderdråp, *matricidium.*
moderfader, *avus, avus maternus,* Dom. 9:1.
moderlif, *vulva, matrix,* Ex. 13:2,12. 34:19. Job. 3:11. 31:18. Ps. 22:10.*s.* L. 2:21. moders lif, Ps. 22:11.
moderlig, *maternus.*
moderlös, *pupillus,* Jac. 1:27.
modermoder, *avia.*
modermördare, moderdråpare, *matricida,* 1 T. 1:9.
modersyster, moster, *matertera,* Lev. 20:19.
modig, *animosus, bene animatus, generosus, cordatus, strenuus, fortis, impavidus, imperterritus.* klenmodig, *pusilli animi homo.* stormodig, *magnanimus.*
modighet, *imperterritus, animositas, animus generosus, impavidum pectus, generositas.*
modigt, *animose, generose, strenue, fortiter, impavide.*
modren, *matrix, vulva.* modrens vpstigande, *exanimatio, strangulatio vulvæ.*
modstulen, *animo dejectus.*
mogen, *maturus, adultus, coctus, mitis,* G. 40:10. D. 33:14. Ps. 58:10. S. 40:16. Vp. 14:18.
mogenhet, *maturitas.*
mognar, *maturesco, ematuresco.* mognat, Psb. 63:6.
mohn, förmohn, *pondus, mo|mentum,* s. 415
Psb. 23:5. 34:6. 81:8. 86:1. 88:2. 205:1. 110:17. thet mohnar, *pondus addit.* mohn om, *curiosus, adpetens, studiosus, avidus, v.* Schibb. C. 17:§:14. mannamohn, *præstantia virilis.*
Moleck, Lev. 18:21. 20:23.*s. v.* Schibb. C. 15:§:6. Moloch, Am. 5:26. *v.* Pfeif. *Dub. Vex.* 4:8.

2. **miölkebytta**: **miölkbytta** Sk1, **miölckebytta** St; miölkstäfwa: miölckstäfwa St. || 5f. artikeln **mockar**, bortt …: Sk1. || 18. *animatus*: *animosus* (?) St. || 24. artikeln **moderdråp**: Sk1.
10. *animositas*: Sk1. || 29. **Moleck**: **Molech** Sk1.

molkar, *mulgeo, emulgeo,* Es. 7:22. hafwer molkat, Job. 10:10. molkar bortt, af, vt, *ejicio, everro, projicio.*

molkning, *mulctus, mulctum.*

molmar, *vanesco, evanesco, depereo, dispereo.*

moln, *nubes, nubilum,* 1 K. 18:44. Zeph. 1:15. litet moln, *innubis, nubecula.* vtan moln, *innubis, innubilus.*

molnachtig, *subnubilus, nubilus, obnubilus.*

molnar, *obnubilo, nubilor, obnubilor, nubibus contegor.*

molnfleck, *nubecula.*

molnsky, *nubes,* Ex. 24:15. 40:34.*s.* N. 9:15.*ss. pl.* molnskyr, 2 P. 2:17. molnskynar, S. 15:43.

molnstod, *nubea, statua,* Ex. 13:21.*s.* 14:19. *def.* molnstoden, Ex. 33:9. *acc.* stodena, v. 10.

Moloch, *v.* Moleck. Am. 5:26. Pfeif. *Dub. vex.* 4:80.

mon, *num, an, utrum, numqvid.* hwad mon wara, T. 10:1. L. 1:6. mon man skal, Neh. 4:2. mon icke, *annon, anne?* monne wi, N. 20:10. monna the skola, Neh. 4:2.

monarch, *monarcha, rex, summus imperator,* 1 M. 1:1.

monarchie, *monarchia.*

monde, *nota conjunctivi.*

mondering, *v.* mundering.

mong, *multus,* monger, O. 13:7. 16:26. S. 37:22.*ss.* mongs mans, Ebr. 10:28. *pl. masc.* monge, Ps. 3:2.*s.* S. 6:8. M. 20:16. L. 4:27. *obliq.* monga, L. 14:16. *pl. foem.* monga, Job. 7:3. M. 27:55. Marc. 15:41. L. 4:25. 8:3. *neut. pl.* mong, Am. 8:3. Joh. 11:47. 20:30. 21:25.

monga gångor, *sæpe, sæpe numero.*

mongahanda, *multiplex, multifarius, multijugis, multigenus, multiformis, varius, diversus, multimodus,* O. 20:10. M. 4:24. 13:3. Ebr. | 1:1. S. 11:10.*s.* 1 Cor. 12:15.*ss.* s. 416

mongastäds, *multis locis, freqventer,* M. 24:8. L. 21:11.

mongfaldig, *v.* mongahanda.

mongfaldighet, *diversitas, varietas.*

mongfaldigt, *multipliciter, multifarie, multifariam.*

monglar, *mangonizo, divendo,* L. Petr. *Dial. p.* 123.b.

monglare, *mango, institor,* M. 21:12.

monglarska, *institrix, foemina, qvæ merces minutas circumfert et vendit.*

monglynt, *varii coloris, aspectus. v.* Schibb. C. 17:§:14.

mongtalig, *multiloqvus,* M. 6:7.

monstrar, *lustro, recenseo, numerum copiatum ineo, delectum ago, habeo,* Es. 10:28. vt, *deligo, ere, eligo, seligo. v.* mönstrar.

12. *obnubilo*: *nubilo* Sk1. || 21. Moleck: Molock St. || 21f. Am. 5:26. Pfeif. *Dub, vex.* 4:80: Sk1. || 25. monne: mone Sk1. || 26. monna: mona Sk1. || 27f. *rex, summus imperator*: Sk1.

3. mongs: mongz Sk2. || 5. monga (nr 1): monge (?) Sk2. || 9. **monga**: **många** St. || 14. **mongastäds**: **mongastädz** Sk1, Sk2 och St. || 18. *multifarie* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *multifane.* || 23. **monglarska**: **monglerska** Sk2. || 28ff. *lustro, recenseo … eligo, seligo*: Sk1.

moras, *palus, stagnum, coenum palustre, limus, lutum.*
mord, *cædes clandestina, trucidatio,* Ps. 42:11. M. 15:19.
mordare, *percursor, sicarius, interemtor, interfector,* 2 K. 6:32.
mordarekula, *spelunca latronum,* Jer. 7:11.
mordbrennare, *incendiarius.*
mordisk, Nah. 3:1.
mordskott, *sagitta mortifera,* J. 9:8.
mordskri, J. 11:16. Am. 3:9. mordswerd, *sica,* Ps. 144:10. Ez. 21:14.
mordstilla.
mordwapn, *sica, vas interfectionis, arma mortifera,* G. 49:5. Ez. 9:1.
mordwerja, *idem,* gl. K. ordn. *p.* 70.a.
Moreland, *Æthiopia.*
moreman, *æthiops, indianus,* 1 M. 6:37.
morgon, *mane, diluculum,* G. 1:5,7,13,19, 23. i morgon, *cras, die crastino, crastino,* Jac. 4:13. til morgons, *usqve in mane,* Ex. 16:23. öfwermorgon, *perendie.*
morgondag, *crastinus dies,* O. 27:1. M. 6:34.
morgongåfwa, *dos matutinum, donum novæ nuptæ,* G. 34:12. Ex. 22:16,17. 1 S. 18:25. 41:26. *v.* Locc. *Lex. Juris. Synops. Dissert. Jurid. Dissert. 7. memt.* 2 *th.* Stiernh. *de Jure Svec. l.* 2. *C.* 1.
morgonlysning, *diluculum, auroræ, exortus, primum mane,* 2 S. 2:32. Neh. 8:3.
morgonmoln, *nubes matutina,* H. 6:4. 13:3.
morgonregn, *pluvia matutina,* Jac. 5:7. 5
| **morgonråde**, *aurora, leucothea,* C. 6:9. s. 417
-råden, G. 19:15. 32:24,26. -dne, H. 6:3. morgonrådans ögnahwarf, *palpebræ auroræ,* Job. 41:9. morgonrådens ögnabryn, Job. 3:9. -rådans wingar, Ps. 139:9. 10
morgonstierna, *lucifer, phosphorus,* S. 30:6. 2 P. 1:19. Vp. 2:28. 22:16. tå morgonstiernorna tilsammans lofwade mig, *cum stellæ matutinæ concelebrarunt me,* Job. 38:7. *v.* Pfeif. *Dub. Vex.* 3:43. huru äst tu af 15
himmelen fallen tu skiöna morgonstierna? *qvomodo cecidissi de coelo lucifer,* Es. 14:12 *v.* Pfeif. *Dub. Vex.* 14:12. Maji. *Jud. div.* 1,2,1. 2.63,20. Carpz. l:3. *Funeb. Conc.* 6.
morgonstund, *tempus matutinum.* 20
morgonward, morgonmål, *jentaculum, epulum matutinum.* äter morgonmål, *jento.*
morgonwecht, *vigilia matutina, custodia matutina,* Ex. 14:24. Ps. 130:6. morgon- 25
wekt, 2 S. 11:11.
morian. Then retta wil then ondas wahn han tweta wil en morian.
morlar, *submurmuro, mussito.*

5. *percursor* rättat efter Sk1, U *percussor.* || 13. **mordstilla**: sent tillägg av J. Sw. || 14f. *arma mortifera*: St. || 22. *perendie* rättat efter Sk2 och St, U *perindie.* || 23f. M. 6:34: Sk1. || 27. (1 S.) 41:26: Sk1.

6f. **morgonråde** och -råden: **morgonrode** och -roden: Sk1. || 8. morgonrådans: morgorådnans St. || 9. morgonrådens: morgons St; ögnabryn: ögnebryn Sk2. || 10. -rådans: morgonrådens St. || 14. *concelebrarunt*: *concelebrabant* St. || 18. (*Dub. Vex.*) 14:12: 4.10 Sk1. || 21. morgonmål: morgonmåhl St. || 26. (2 S.) 11:11: 11:1 Sk2 (båda fel). || 27f. artikeln **morian**: sent tillägg av J. Sw.

mornad.
morot, *pastinaca.*
morr, morrar, *v.* knorr.
mortare, *mortarium,* N. 11:8. O. 27:22. 1 M. 1:23.
mortarestöt, mortel, *mortarium, tudes mortarii, pistillum.*
mos, *jusculum, jus, pulmentum, polenta,* 2 S. 6:19. 13:6,9. 2 K. 4:38. Hagg. 2:13.
mosar, *in jus et pulmentum liqvescit.*
Moses, Mosi lag, Lev. 2:21. L. 16:29. Ebr. 10:28.
moskat, *v.* muskat.
moß, moße, *muscus, item palus, uligo.* drager af moßan, *emusco, muscum detraho.*
moßas, *musco tegor, contegor, obducor.*
moßig, moßefull, *muscosus, musco obductus.*
most, *mustum, item succus. v.* must, D. 18:4. O. 3:10. H. 2:22.
moste, skal, *nota futuri*, G. 4:14. 28:17. Job. 19:17. O. 11:31. Dan. 9:7.*s.* Mich. 1:8. W. 4:6. L. 4:43. 24:46. 2 Cor. 12:21. wi hade mott wandra, Dan. 9:10. motte henda, G. 18:29.*ss.* at wi mottom, Dan. 9:13.
s. 418 **mot**, emot, *contra, erga, adver|sus,* Ex. 1:10. wägamot, *bivium, trivium, compitum.*
motar, *obviam eo,* Förrsp. 1 Joh.
motbör, *ventus adversus.*
motgång, *fortuna adversa, sinistra, calamitas,* Psb. 59:6. motegång, Ps. 18:19. Förrsp. Job. Obad.
motskall, *echo, vox resona, resonantia,* W. 17:19.
motsträfwer, *renitor, repugno, resisto, obnitor, obsisto.*
motsträfwig, motspennig, *contumax, pervicax, pertinax, præfractus, obstinatus, rigidus, contrarius, rebellis, repugnans, <effrenatus.>*
motstrefwighet, *contumacia, pertinacia, pervicacia, obstinatio, repugnantia, rigor, rebellio.*
motstrefwigt, *contumaciter, pertinaciter, obstinate, repugnanter.*
motståndare, *adversarius, hostis,* Ex. 15:7. 23:22. 1 S. 2:32. 2 K. 5:4. Esdr. 4:1. Job. 16:9. W. 2:18. 11:3. 1 Cor. 16:9. 2 Th. 2:4.
motstår, *repugno, resisto,* Psb. 79:1.
motsäijelse, *contradictio,* Ps. 59:13.
mott, *tinea,* S. 19:3.
mottar til, *ad metam collimo,* Ps. 7:13.
motte, *v.* moste.
motwilje, *vis, violentia, contumacia, pervicacia.*
motwilleligen, motwillig, motwillighet, motwilligt, *v.* motsträfwig, halßstarrig.
motwäder, *tempestas adversa, ventus adversus,* A. 27:7.
motwärn, *præsidium, propugnaculum.*

1. **mornad**: sent tillägg av J. Sw. || 3. knorr: knor Sk2. || 11. (Lev.) 2:21: 2:22 Sk2 (båda fel). || 14. *muscus*: Sk1. || 20. H. 2:22 rättat efter Sk1. || 22. Job. 19:17 rättat efter Sk1. || 28. **motar**: **motgår** Sk1.

1. motegång rättat efter Sk1 och Sk2, U motgång. || 9f. *effrenatus*: hand 4 (?). || 11. **motstrefwighet**: **motsträfwighet** Sk1, Sk2 och St. || 14. **motstrefwigt**: **motsträfwigt** Sk1, Sk2 och St. || 27. halßstarrig: halsstarrig Sk2. || 28f. *ventus adversus*: Sk1.

steller mig til motwärn, *repugno, arma adversa capio, rebello.*
muddig, *putridus, uliginosus.*
muff, *chirotheca e majorum ferarum pellibus consuta.*
mulbär, *morum,* Am. 7:14.
mulbärträ, *morus,* Ps. 78:47. L. 17:6. 19:4.
mule, *os jumenti, rostrum.*
mule, *mulus, hinnus, hinnulus,* 2 S. 18:9. *acc.* mula, *ibid.* 2 S. 13:29. *pl.* mular, G. 36:24. Esr. 2:67. Ps. 32:9. *v.* Bochart. t. 1. Hieroz.1. C. 19.
s. 419 | **mulen**, *nubilus, obnubilus, subnubilus.* mulen dag, Joël. 2:2. mulet, Ez. 34:12.
mull, *pulvis,* 2 S. 22:43. S. 10:9.
mullig, *pulverulentus, pulvere obsitus.*
mullklofft, *subgrunda, subgrundium.*
mullöga, bäcken, *labellum, labrum, sartago,*
mulwad, *talpa,* Lev. 11:30.
mulwerpel, *idem,* Es. 2:20.
mulåsne, *v.* mule.
mumlar, *murmuro, obmurmuro, remurmuro, fremo, strepo, submisse loqvor,* Es. 29:4. lade, Joh. 7:32.
mumma.
mummel, *murmur, murmuratio, fremitus, strepitus,* Joh. 7:12
mumsar, *ægre mastico cibum.*
mundering, *vestis et cultus militis, armatura.*
munk, *monachus,* Zeph. 1:4.
munkekappa, *cucullus.*
munkemyßa, *cucullus.*
munkeskalle, en ört, *bulapathum.*
munn, *os,* G. 4:11. Ex. 4:16. O. 4:24. 5:2. 31:8.*s.* Es. 58:14. 59:21. S. 15:5. 23:9. Col. 3:8. *gen.* munns, O. 8:8. *dat.* munne. i tinom och hans munne, Ex. 4:15. smakar enom skamlösom munne wel, S. 40:32. *pl.* munnar, O. 12:22. 17:4. brukar munnen, ɔ: låter illa, *invehor in aliqvem, objurgo, increpo, maledico, convitior, calumnior,* 2 M. 10:34. hafwa mykit af munnen, S. 7:15. 20:8,21. 25:27. stoppa enom munnen til, *obstruere alicui os,* M. 22:34. holler, holt munnen, *taceo,* Dom. 18:19. S. 23: 7.*s.* leggia handena på sin munn, *ponere manum super os, hoc e. tacere, contradicere non audire,* Job. 21:5. Mich. 7:16. munns dör, Mich. 7:5.
munnbruk, *altercatio.*
munngepa, *sinus oris, rictus.*
munnlim, *gluten, ichtyocolla.*
munneliga, *oretenus, ad os, voce, coram,*

1f. *adversa*: *adversus* Sk2. || 16. S. 10:9: sent tillägg av J. Sw. || 19. bäcken: Sk2. || 21. **mulwad**: **mullwad** St. || 24. **mumlar**: **mumrar** St. || 25. *submisse* rättat efter St, U *submissa*. || 27. **mumma**: sent tillägg av J. Sw.

5. **munk**: **munck** St. || 6. och 8. **munke-**: **munk-** Sk1, **muncke-** St. || 7. **munkemyßa**: **munckmyßa** St. || 10. Es. 58:14 rättat efter Sk1. || 11. munns: munnens St. || 12. och hans: Sk1. || 14. *pl.* munnar, O. 12:22. 17:4: Sk1. || 20. holt: sent tillägg av J. Sw. || 26. *sinus oris, rictus*: Sk1. || 27. **munnlim**: Sk1 (lik i U).

G. 45:12. munliga, N. 12:8. J. 32:4. 34:3. 2 Joh. v. 12. 3 Joh. v. 4.
munnläder, *loqvacitas.*
munnskabb på boskap, *ostigo.*
s. 420 | **munnslag**, *colaphus, alapa.*
munnstyf, *effrenis, ut eqvus indomitus, qvi necdum didicit duris parere lupatis.*
munnwig, *dicax, dicaculus.*
mur, *murus, moenia. pl.* Jud. 5:12. *pl.* murar, Ps. 122:7. Es. 26:1. Ez. 27:11. nederfallne gamle murar, *rudera.* som är emellan murar, *intermuralis.*
murar vp, *murum struo, exstruo,* Thr. 3:9. murad stengsel, *maceries, maceria.*
murebrecka, *aries, balista, testudo.*
murekalck, *calx intrita, cæmentum.*
murelod, murlod, *perpendiculum, pondus stateræ,* Es. 34:11. Zach. 4:10.
muremestare, *murorum artifex,* 1 Chr. 14:1.
murkel, *fungus.*
murken, *putris, putridus, putrefactus, cariosus.*
murknar, *putresco, vetustate exedor, carie consumor.*
murlod, *perpendiculum,* Es. 34:11.
murr och knorr, *murmur, murmuratio,* gl. K. ordn. *p.* 13. Förrsp.
murslef, *trulla.*
mursten, *cæmentum.*
mus, *mus, musculus,* Lev. 11:29. *pl.* möß, 1 S. 6:4.*ss.* Es. 66:17. Jud. 14:12. *membrum genitale foemininеum.*
musefella, *muscipula, decipula.*
musetreck, *muscerda.*
music, *musica,* S. 44:5.
musikant, *musicus.*
musicerar, *instrumentis musicis ludo, cano, fidibus ludo, fides pulso.*
muskat, *nux muscata.*
muskatblomma, *macis.*
muskateller, *uva apiana.*
muskateller win, *vinum apianum.*
musqwet, *bombarda, sclopetum majus.*
mußlar, *abscondo.* mußlarsko.
mußqweterare, *miles pedes, sclopeto militans.*
mußla, *concha, ostrea, ostreum.*
mußlar, *murmuro, v.* hwiskar.
must, *v.* most. must, H. 2:22.1 M. 6:34.
| **mutar**, *munero corrumpo, largitionibus in meas partes traho.* s. 421
mutor, *munus, donum, largitio furtiva,* Ex. 23:8. D. 17:19. O. 15:27. S. 40:12,14.
mutkorff.
mygg, *culex. pl.* myggior, M. 23:24.

3. artikeln **munnläder**: sent tillägg av J. Sw. || 4. **munnskabb** rättat efter Sk1, U **munnskap**. || 6. *effrenis* rättat efter Sk2, U *effremis*. || 10f. nederfallne: nederfalne St. || 18. *stateræ* rättat efter Sk1 och Sk2, U *stateriæ*.

4f. *membrum genitale foemininеum*: sent tillägg av J. Sw. || 6. *decipula* rättat efter Sk2 och St, U *desipula*. || 9. **musikant**: **musicant** Sk1 och St. || 13. **muskatblomma**: **muskatbloma** St. || 15. artikeln **muskateller win**: Sk1. || 16. **musqwet**: **musqvet** St. || 18. **mußqweterare**: **musqweterare** Sk2, **musqveterare** St. || 27. **mutkorff**: sent tillägg av J. Sw.

mykin, *multus, numerosus, freqvens, copiosus, plurimus, densus, confertus,* G. 3:16. Jud. v. 2. altför mykin, *nimius,* Hab. 2:10. alt för mykit, *nimium,* N. 16:3,7. Ps. 38:9.
mykinhet, *multitudo, copia, freqventia, magna vis, magnus numerus,* G. 16:10. 1 K. 3:8. Job. 38:34. Ez. 30:10,15. Jud. 9:16.
mykit, *multum, multo, oppido, valde, apprime, admodum,* Es. 1:15. H. 8:13. M. 8:1. L. 7:47. 12:48.
mykla, *multus, numerosus,* Es. 1:11. mykla folck, *numerosus populus,* 2 Chr. 1:10. mykla god, *perbonus,* Es. 63:7. giöra glädiena mykla, Es. 9:3.
myndar med åror, *remis cymbam retro ago, retrorsum fero.*
myndig, *auctoritate præditus, ampla dignitate pollens,* Ps. 62:10. A. 8:9. *item imperiosus.* myndigt folck, S. 8:10. myndug man, Ex. 11:3. N. 13:3.*s.* myndig i menighetenne, *primates coetus,* N. 16:2. myndigast, 2 Chr. 28:12.
myndighet, *auctoritas, dignitas, honor, gloria, vis.*
mynt, *moneta, numus,* 1 M. 15:6. M. 22:19.
mynta, *mentha. obliq.* mynto, M. 23:23.
myntar penningar, *cudo, excudo, procudo pecunias.*
myntare, myntmestare, *cusor, magister monetæ.* som förfalskar mynt, *falsarius monetæ.*
myntarehus, *officina monetaria.*
mynteken.
myra, *formica. def.* myran. *acc.* myrona, O. 6:6. *pl. def.* myrorna, O. 30:25.
myra, kärr, *palus, uligo, locus palustris.*
| **myrefull**, *formicosus.* s. 422
myrestack, *frugilegarum formicarum strues, aggestus, formicarum cumulus.*
myrrham, *v. mirrham.*
myrten, *v.* mirten.
myskiar, *vesperascit, v.* mörkier.
myskning, *crepusculum, primæ tenebræ, prima vespera.*
myßa, *v.* mößa.
myßiar, *musco obduco.*
myßlar, *poppysma edo, poppysmum facio, item musso, mussito.* myßlesko.
mytemakare, *factiosus, seditiosus, rebellis, turbator.*
myteri, *factio, seditio, rebellio, turba.*
må, *nota conjunctivi,* Ex. 25:8. at wi må slå, Jos. 10:4. at wi må lefwa, G. 42:2. at tu måtte sucka, O. 3:11. at ingen måtte, Esth. 4:2. at the måga, 1 P. 2:12. at the måtte gripa, Joh. 11:57. måtte se, O. 6:35. Jon. 4:5. måtte ske, Job. 6:8. at wi hadom mått wandrat, Dan. 9:10. at wi måttom wendt oß, v. 13. at the hade mått förkunna, Jud. 5:13.
måfå.

1 och 3. **mykin**: **myken** (2 ggr) St. || 3. altför: alt för Sk2. || 5. **mykinhet**: **mykenhet** St. || 8. **mykit**: **myket** St. || 28. *pecunias*: St.

1. *monetaria* rättat efter Sk2 och St, U *montaria* || 2. **mynteken** (osäker läsning): sent tillägg av J. Sw. || 17. myßlesko (?): St. || 28. at: som Sk1. || 30. **måfå**: sent tillägg av J. Sw.

måg, *gener,* 1 S. 18:19,21.*ss.* 1 M. 10:54. then thimnitens måger, Dom. 15:6. *pl.* mågar, G. 19:12,14.

mågande, *dives. v.* Locc. *Lex.*

mågsämja, *affinitas.*

mål, *finis, meta, scopus, terminus,* Job. 14:5,13. 28:26. Ps. 39:5. O. 8:29. måhl, Psb. 59:11. *non male.*

mål, *mensura, modus, modulus,* O. 8:27,29.

mål, *lingva, sermo, loqvela,* G. 11:1,7. Ex. 4:10. Neh. 13:24. Ps. 19:4. Es. 19:18. 33:19. Zach. 8:23. S. 17:5. A. 1:19. 2:6. diupt mål, *profunda lingva,* Es. 33:19. okunnogt mål, *incognita lingva,* B. 4:15.

mål, *epulum, v.* måltid.

mål, fall, hendelse, *casus, negotium, res.* tingsmål, lägersmål, skrifftermål.

målad, *pictus, picturatus, depictus,* Ez. 23:14. war målad, Gal. 3:1.

målar, *pingo, oblino,* J. 22:14. Hab. 2:2. målar af, *depingo, delineo, effingo.*

s. 423 | **målar**, *mensuro, v.* mäter.

målare, *pictor,* W. 15:4.

måldierf, *loqvax, verbis audax.*

målföhre, *loqvela, sermonis pronuntiatio.*

mållös, *elingvis, mutus, cui vox præclusa,* L. 1:20,22.

målning, *pictura.*

målstång, *sudes, qva metimur, decempeda. v.* mälestång.

målsnild, *lingvæ venustas, artificiosa constructio.*

målsägande, målsäijaren, *actor, accusator.*

måltid, *epulum, prandium, coena, convivium,* G. 26:30. M. 22:4. *foem.* G. 40:20. holler måltid, *convivor, prandeo, pransito, coeno.* komma til måltidena, *venire ad convivium,* Esth. 6:14. frå måltidenne, *a convivio,* Esth. 7:7.

månaderasande, *lunaticus,* M. 4:24. 17:15.

månadsiuka, *menstruum.*

månadskost, månadssold, *alimentum menstruum.*

måndag, *dies lunæ. v.* Locc. *Antiq. Sveogoth.*

måne, *luna, Diana, Cynthia, noctiluca. græc.* μηνη, D. 17:3. Jos. 10:12. Ps. 72:5. Es. 60:20. S. 39:16. 50:6. *def.* månen, Job. 25:5. Ps. 72:7. S. 27:12. 43:6. *gen.* månans, Es. 60:19. månaden, Ex. 12:2. S. 43:6. *pl. def.* månaderna, Ex. 12:2. *acc. abl.* måna, månan, L. 21:25. S. 43:7. när månen skiner hela natten, *luna pernox.* när månen intet lyser, *luna illunis.* månen gick i fyllo, *plenilunium,* Job. 31:26. i hwar månat om åhret, *qvovis anni mense,* 1 Chr. 27:1. at tu vnner mig twå månade, *ut concedas mihi*

2. thimnitens: themnitens St; måger: mågar St. || 12. Es. 19:18 rättat efter Sk1. || 18. tingsmål: tingzmål Sk2. || 20. war målad: Sk1. || 26. **målföhre**: **målföre** Sk1. || 30. *sudes* rättat efter Sk1, U *sedes*.

10. frå: ifrå Sk1. || 22f. *gen.* månans, Es. 60:19: Sk1 (hand?). || 28. Job. 31:26 rättat efter Sk1. || 30. månade: månader Sk2.

duos menses, Dom. 11:37.*s.* twå månars tid, *bimestre.* tre månars tid, *trimestre.*

mår wel, *valeo, bene valeo, bene habet,* H. 2:7. illa, *non valeo, male habet. præt.* måttte, H. 2:7.

mård, *martes, ictis.*

mås, fiskmås, *mergus.*

måse, *v.* moße.

s. 424 **mått**, *mensura, modus, item* | *mediocritas, temperies, temperamentum,* Job. 28:25. Ps. 8:6. Es. 40:12. M. 7:2. R. 12:3. *alibi* mååt, Lev. 19:35. D. 25:2. Ruth. 3:16.*s.* O. 20:10. Pr. 6:7. Es. 27:8. måtet, Ez. 43:13. vpfylla sina synders mått, *implere mensuram peccatorum,* 2 M. 6:14. *v. Reqviem meam Sabb.* P. 1. *Conc.* 7. §:20.*s.*

måtta, *modus, ratio,* R. 12:2. *item, commodum.* i så måtto, G. 9:11. i thenna måttton, 2 Chr. 3:10. T. 12:3. öfwer måtton, *excellenter,* 2 Cor. 10:12,14. 12:7. öfwer motto mykit, G. 41:49. öfwer alla måtto, *juxta excellentissime,* 2 Cor. 4:17. i goda måtto, 2 Chr. 7:11. Tob. 10:10. weta vtur måtton, gl. W. 15:13. wid ena måtto, Ex. 36:9,15. kommer til måtto, *opportune prosum, tempestive subvenio,* W. 6:25.

måttar til, *ad metam collimo, v.* mottar.

måtte, *valuit,* H. 2:7. *nunc dicimus* måddde.

måttelig, *moderatus, modestus, temperatus, item mediocris, modicus,* 2 Cor. 5:13.

måtteliga, *mediocriter, modeste, moderate, temperanter, temperate, modice, abstinenter,* S. 31:32.

måttelighet, *moderatio, mediocritas, medium, modestia, abstinentia, temperantia, temperamentum,* J. 10:24. 30:11. 2 P. 1:6.

mädan, *cum, siqvidem, qvandoqvidem,* Job. 14:14,22. Ps. 17:14. Es. 18:5. 55:6. *v.* medan.

mähä, *ignavus, iners, nullius frugis. v.* Schibb. 17:14.

mäjar, *demeto.*

mäklar, medlar, *intercedo, intervenio, arbitrum me interpono, proxeneta sum.*

mäklare, *arbiter, judex, mediator, cognitor, proxeneta, item mango, institor,* Ex. 21:22.

mäld, *frumentum qvod a mola defertur, commeatus.* mälning, G. 42:25. 47:14.

mälelod, *bolis, libramen, libramentum.*

mäler, *metior, mensuro,* D. 21:2. Es. 40:12. *præt.* mälte, Ez. 40:5.*ss.* Vp. 21:16. *imperat.* mäl, Hab. 3:6. Vp. 11:1,2. *infin.* mäla, J. 31:37. H. 1:10. Zach. 2:2.

| **mäler**, *narro, refero. hinc* kapmäle, *disputatio certamen. v.* Schibb. C. 17:§:12. s. 425

mälestång, *foem. decempeda, pertica,* Ez. 40:3,5. H. 1:10.

mälning, *v.* mäld.

11. *alibi*: Sk1. || 12. D. 25:2 rättat efter Sk1; Ruth. 3:16.*s.* rättat efter Sk1. || 14. mått: måt Sk1. || 19. T. 12:3: Sk1. || 20f. öfwer motto mykit, G. 41:49: Sk1. || 23. Tob. 10:10: Sk1.

6. *abstinentia*: Sk1. || 7. (J.) 30:11 rättat efter Sk1. || 9. (Es.) 55:6 rättat efter Sk1. || 14f. *arbitrum* rättat efter Sk1, U *arbitrem*. || 19. *qvod* rättat efter Sk1, U *qvo.*

mälta, *acervus frumenti aqvis macerati.*
mältar, *frumentum aqvis macero, indeqve arefacio.*
mängier, *misceo,* Psb. 412:9.
5 **mär**, *eqva.*
mäsk, *feces hordei liqvefacti.*
mätare, landtmätare, *mensor, item decempedator, metator, finitor.*
mäter, *metior, emetior, demetior, metor,*
10 O. 5:21. *præt.* mätte, Ex. 16:18. tilbaka, *remetior.*
mätesman, *æstimator, arbiter, v.* Schibb. C. 17:§:14.
mätning, *mensio, metatio.*
15 **mätesnöre**, *amussis, regula, norma,* Ez. 40:3. Am. 7:7.*s.* Zach. 2:1.
mätt, *satur, saturatus, plenus, oppletus,* D. 8:12. O. 19:23. 27:7. 30:16. Pr. 1:8. 5:9. *pl.* mätte, O. 1:31. H. 13:6. Vpp. 27:38. äta sig
20 mätt, *edere ad saturitatem,* Thr. 5:6. mätt af lefwande, *vide* lefwande.
mättar, *saturo, satio, impleo, compleo, oppleo,* Ps. 91:16. O. 6:30. 30:15. Es. 44:16. Jac. 2:16. mättat hafwer, Joh. 5:7. mätta-
25 der, *saturatus,* Ex. 16:12. Vp. 19:21.
mätthet, *satietas, saturitas, satias, saties.*
mö, *virgo, puella. v.* Speg. *Gloss. p.* 305.
möda, *labor, molestia, difficultas, gravitas, negotium,* Pr. 1:17. Mal. 1:13. *obliqv.* mödo,
30 O. 10:22. Pr. 1:13. giöra sig mödo om en ting, *operam dare, conniti, fatigare se,* Jos. 7:3.
mödd, *fatigatus, lassus, defatigatus,* D. 25:18. 2 S. 17:2. modd, *idem,* Es. 40:28.
möder mig, *laboro, studeo, operam do, connitor, fatigo me,* S. 10:11. mödde, Es. 57:10. möd tig icke, O. 23:4. möda en, *molestiam aliqui creare,* 1 M. 12:14.
mödom, *virginitas,* Luth. Num. 30:4. magdthumb.
mödosam, *molestus, permolestus, difficilis, negotiosus, multi laboris ac negotii gravis,* Pr. 1:8.
| **mödosamt**, *difficulter, moleste, ægre,* s. 426
graviter, Pr. 2:17. W. 2:1.
mögel, *situs, mucor.*
mögelig, *possibilis,* M. 19:26. 26:39,42. L. 1:37.
mögelighet, *possibilitas, qvod fieri potest.* går mögeligit af, *parum est, intra spem subsistit, non multum refert, facile abit.*
möglar, möglas, *situm duco, mucorem contraho, mucesco.* möglat, *mucidus, emucidus, situ obductus,* Jos. 9:5,12.
möijeqwell, *vespera ante diem nuptiarum,* gl. K. ordn. *p.* 54.b.
möker, *mollio, lenio, mitigo, commitigo.* mökt, *mitigatum,* Es. 1:6.
mökrenckning, *virginum violatio, stuprum puellis intentatum.*
mölja, möling, *deparcus, tenax.*
möling.
mölla, *mola. græc.* μυλη.
mölnare, *molitor,* Pr. 12:3.

7. *mensor*: Sk1. || 19. Vpp. 27:38: Sk1. || 20f. mätt af lefwande, *vide* lefwande: sent tillägg av J. Sw. || 29. *negotium*: Sk1.
30. **möling**: sent tillägg av J. Sw.

mölska, *mulsum.*
mönja, *minium.* bestruken med mönjo, *miniatus, miniatulus.*
mönjegrop, *miniaria.*
mönster, *exemplar, exemplum, imago, instar, typus.*
mönsterherre, *recensioni militum præfectus, diribitor.*
mönsterplatz, *diribitorium.*
mönstrar, *lustro, recenseo, numerum copiarum ineo,* Es. 10:28. J. 52:25. vt, *deligo, ere, eligo, seligo.*
mönstring, *lustratio, recensio, delectus.*
mör, *maturus, facilis, coctus, friabilis.*
mördare, *sicarius, percursor, interemtor, interfector, homicida, latro,* S. 34:25. A. 21:38. *v.* Poli *Synops. in h. l.*
mörder, *trucido, contrucido, recido, interimo, perimo, occido, interficio, e medio tollo.* mördt hade, 2 M. 12:6. mördar, Psb. 104:4. *male.*
mörk, *obscurus, tenebrosus, tenebricosus, fuscus, caliginosus, opacus,* O. 2:13. mörkt, O. 7:9. mörckt, Ex. 10:21. *male.* i ene mörko mark, J. 2:6. i mörkom dahl, Ps. 23:4.
| **mörker**, mörkhet, *caligo, tenebræ, obscuritas,* G. 1:2. Ex. 10:22. Job. 23:17. Ps. 139:11.*s.* O. 4:19. 15:12. Es. 60:2. Am. 5:18. mörkret, Ps. 13:12. mörkersens werck, *opera tenebrarum,* Eph. 5:11. Col. 1:13. s. 427
mörkning, *v.* skymning.
mörkier, mörkias, *tenebris obducor, vesperascit, infuscor, opacor.* hans ögon begynte mörkias, *oculi caligarunt,* 1 S. 3:2.
mörnad, *e somno recens.*
mört, *piscis genus, alburnus.*
mößa, *pileolus, pileus, capitium.*
möte, *concilium, conventus, item occursus,* Förrsp. Jos.
möter, *occurro, obviam eo, venio, in occursum eo, obvenio. præt.* mötte, Ex. 4:24. L. 17:12. *imp.* möt, Ps. 59:5. *inf.* möta, O. 7:15. som möter, *obvius. cum dativ. v.* Schibb. C. 9:§:19. *vid. Gram. Svec.* C. [...] §.[...].

16f. A. 21:38 rättat efter Sk1. || 19. *e medio*: rättat efter Sk1 och Sk2, U *emedio*. || 20. mördar rättat efter Sk1, U mordar.

1. O. 2:13 rättat efter Sk1. || 2. i: Sk1. || 3. mark: marck Sk1; i mörkom dahl, Ps. 23:4: Sk1. || 6. Es. 60:2: Sk1. || 18. *venio*: Sk1. || 22. *vid. Gram. Svec. C.* [...] §[...]: Sk1 (kapitel- och paragrafnummer ej utsatta).

N

nabo, *accola, confinis.*
naboskap, *confinium, vicinia, vicinitas, vicinium.*
naborett, *jus confinii, vicinitatis.*
nachhög.
nachleßig, *v.* försumelig.
nacke, *cervix, occiput, occipitium. pl.* nackar, B. 2:33.
nackstyf, *v.* halsstarrig.
naf, *canthus,* 1 K. 7:33.
nafle, *umbilicus,* C. 7:2. *obliqv.* nafla, Job. 40:11. O. 3:8. Ez. 16:4.
nafware, *terebra.*
nagel, *ungvis, ungviculus. pl.* näglar, D. 21:12. Dan. 4:30.
nagel, spik. *v.* nagle.
nagelfar, *ad ungvem examino, diligentissime perscrutor, expendo.*
nageltrång, nagelböld, nagelwerck, *reduvia.*
nagg, naggar, *punctis crebris noto, crucio, pungo,* L. Petr. *Dialog. p.* 2.a. någor synd naggar honom i hiertat, *peccatum cor ejus pungit, cruciat,* O. Petr. Handb. *p.* 25. naggar af en, *surripio, lente defraudo, item rodo, derodo.*
s. 428 **nagle**, *clavus, paxillus, cla|vulus,* Zach. 10:4. S. 27:2. *obliqv.* nagla, Dom. 4:21. Esr. 9:8. Es. 22:23. Ez. 15:3. *pl.* naglar, 1 Chr. 22:3. Pr. 12:11. Jer. 10:4. *def.* nagelen, Es. 22:25.
naken, nakot, *nudus, nudatus,* Job. 1:21. M. 25:36. Vp. 3:17. *pl. masc.* nakne, G. 2:25. *foem.* nakna.
nakenhet, *nuditas,* R. 8:35. 2 Cor. 11:27. Vp. 3:18.
nalkas, *propinqvo, appropinqvo, appeto, insto, immineo, impendeo, advenio, advento, accedo,* Ex. 14:10. Pr. 12:1. Es. 29:13. M. 15:8. L. 21:28. 24:28. Jac. 4:7. nalka sig, Ex. 24:2.
namn, *nomen, item titulus, vocabulum,* Wank. Ps. 5:21. nampn, M. 6:9. L. 11:2. *prius probo.* Schibb. C. 1:§:43. jag wil tacka tino namne, Ps. 138:2. *v.* Schibb. C. 9:§:19. titt namn wardt vtropat på öijarna, *fama tua, nomen tuum divulgatum est ad insulas,* S 47:17. i theras namnom, *in nominibus eorum,* G. 36:40. som hafwer intet namn, *anonymus.* som hafwer tv namn, *binominis.*
namngifwer, *nomino, appello, nomen impono, voco.*
namnkunnig, kunnog, *clarus, præclarus,*

6. **nachhög**: sent tillägg av J. Sw., osäker läsning. || 28. *clavulus*: *clavillus* St.
11. *appropinqvo*: *adpropinqvo* Sk1. || 16. *item titulus, vocabulum*: Sk1.

notus, illustris, celebris. Jos. 6:27. Ruth. 3:11. 1 K. 4:31. 2 Chr. 26:8. Ez. 26:17. Jud. 2:13. 11:6. B. 3:26. namnkunnogast, *celeberrimus,* N. 1:16.

nappar, *rapio, abripio, diripio, item vellico.* nappa, nappa knapenåhl, lyckes med en silfwerskål. stulit bröd wehl smakar.

narciss, *narcissus.*

nardus, *nardus,* C. 1:12. 4:13. Marc. 14:3. Joh. 12:3. Pfeif. *Qvinqvag. Voc. Exot. N. T. L.* 22.

narr, *ardelio, bardus, blennus, stultus, fatuus, morio, insipiens, surra.*

narrachtig, narrisk, *stultus, stolidus, fatuus, insipiens, ineptus, delirus, item ludicer, ludibundus, jocosus. v.* dåre.

narrachtigt, *stulte.*

narras, narrar, *ludo, deludo, illudo, impono, ludifico.*

narri, narrachtighet, narrepuß, spel, *stultitia, stoliditas, fatuitas, item ludus, lusus, ineptiæ, jocus.*

s. 429 | **nate**, *alga, fucus marinus.*

nation, *natio,* Esth. St. 5:11.

natt, *nox,* G. 1:15. Jon. 4:10. W. 17:21. L. 12:20. natten, 1 Cor. 11:23. natten. *acc.* nattena, G. 1:16. D. 16:4. *ablat.* i samma nattenne, Dan. 5:30. hwad lider nattenne, *qvid de nocte superest*, Es. 21:11. *pl.* nätter, Job. 7:3. netter, gl. Job. 2:23. *bene. v.* Schibb. C. 1:§:15. om natten, *noctu.* som wandrar af och an om natten, *noctivagus.* natt och dag, *dies nocturalis. v.* Locc. *Antiqv. Sveog.* C. 4. *Lex. Juris.*

nattarbete, *lucubratio, labor nocturnus.*

nattetid, *tempus nocturnum.*

nattmößa, natthufwa.

natttyg, *cucullio.*

nattpotta, *matula, matella.*

nattstol, *sella perfusa, perforata.*

nattram, *spectrum, nyctocorax, caprimulgus noctivagus.*

nattrock, *penula, lacerna, mantile.*

nattskäfwa, *noctua,* B. 6:22.

nattstol, *sedes secreta, latrina.*

nattsyn, *visio noctis,* Es. 29:7.

nattvgla, *noctua,* Es. 34:11.

nattwakande, nattwakning, *vigilia, pernox, excubiæ.*

nattward, *coena,* Wank. L. 14:12. 1 Cor. 11:20.*ss.* Gustav. natward. *prius probo.* holler nattward, *coeno, coenam habeo,* 1. Cor. 11:20. lambsens nattward, Apoc. 19:9.

nattwardsbegående, *celebratio coenæ.*

nattweckt, *custodia, vigilia nocturna,* Ps. 90:4.

natur, *natura,* Jac. 3:7. blifwa delachtig

1. *illustris*: Sk1. || 2f. (Jud.) 2:13: Sk1. || 5. *diripio*: Sk1. || 6f. nappa, nappa … wehl smakar: sent tillägg av J. Sw. || 8. **narciss**: **narciß** Sk1 och Sk2. || 14. *stultus*: Sk1. || 20. narrachtighet rättat efter Sk1, U narrachtigt. || 22. *ineptiæ*: *inertiæ* U, *inertia* Sk2. || 28f. hwad lider … Es. 21:11: Sk1.

8. **nattmößa**: **nattmyßa** St. || 9. artikeln **natttyg**: Sk1. || 14. *mantile*: *mantele* Sk1. || 18. **nattvgla**: **nattvggla** Sk1. || 24f. lambsens nattward, Apoc. 19:9: sent tillägg av J. Sw. || 29. delachtig: dehlachtig Sk1 och St.

af guds natur, *effici divinæ particeps naturæ,* 2 P. 1:4. *vid.* Lösch. *Theol. Myst. P.* 2. *med.* 3. Scriv. *Thes.* 2,7,29.*seqq.* 2,11,11. *ss.* Varenii Joh. Arndz Errettung, C. 4. *p.* 411.*ss.* Gerh. t. 4. *de Pers. et officio Christi,* §:192,292. min sabb. Ro, 2,35,18. 2,38,11.*ss.*

naturkunnig, *naturalium rerum peritus, physicus.*

naturlig, *naturalis,* 1 Cor. 2:14. 15:44.

naturligen, *naturaliter, ad naturam.*

natursens wetenskap, *physice, physica, physiologia.*

nazaree, *nazaræus,* G. 49:26. Nazir, Dom. 13:5,7.

nebb, *rostellum avis.*

nebbgedda, *aculeatus.*

nebbmus, *mus araneus.*

s. 430 | **nechtergal**, *luscinia, philomela.*

neck, *Neptunus.*

neckebröd, *panis neptuni, argilla in ripis lapidescens.*

ned, *subtus, infra,* Lev. 13:12. L. 3:22. här nedre, Ps. 61:3. neder, nederste, Ex. 16:4. 1 K. 6:6. nid, G. 37:25. 43:28. nider, G. 43:26. niderst, Eph. 4:9. slår ned, *destruo,* Esr. 5:12. Ps. 137:7. nederigenom, Marc. 15:38.

nedan, *infra,* Dom. 1:15. O. 15:24. nedan för, *inferius, infra, subtus,* G. 34:8. nedan til, *idem,* Am. 2:9. ther för nedan, *infra,* 1 Chr. 27:23. M. 2:16.

nedan, *luna decrescens, plenilunium.*

nederbrytare, *destructor, dirutor,* Es. 49:17.

nederbrakar, *cum fragore decido, dilabor, ruo.*

nederbryter, *diruo, destruo, demolior, prosterno, dejicio,* D. 7:5. Pr. 3:3. M. 24:2. Eph. 2:14.

nederbuckar, *deprimo, detrudo, supprimo, demergo.* hofwudet, *caput reclino, conqvinisco.*

nederböijer, *deflecto, declino,* Es. 26:5. 37:17.

nederbörd.

nederfall, *ruina, clades, casus, lapsus,* O. 16:18. 18:12. Mejer Vorborgene Schatz der wahrheit, 1. *p.* 425.*s.*

nederfaller, *cado, decido, procido, labor, delabor, devehor, ruo,* Ps. 95:6. 113:3.

nederfar, *descendo, decido, delabor, devehor,* Eph. 4:10.

nederflyter, *defluo,* Ps. 133:2.

nedergräfwer, *defodio.* hafwer nedergräfwit, J. 43:10. nedergrafwen skatt, *thesaurus absconditus,* S. 20:32.

nedergång, *descensus, item occasus,* Ps. 104:19.

nedergår, *descendo, occido.*

nederhugger, *decido, dejicio, detrunco, sterno, prosterno.* nederhuggen, *decisus, deciduus, prostratus, dejectus.*

1. guds: gudz Sk1, Sk2 och St. || 10ff. artiklarna **naturligen** och **natursens wetenskap**: Sk1. || 13. **nazaree**: **nazareer**: Sk1.

13. **nederbörd**: sent tillägg av J. Sw. || 15f. Mejer vorborgene … *p.* 42.*s.*: sent tillägg av J. Sw. || 18. *devehor*: St. || 29f. *deciduus*: Sk1. || 30. *dejectus*: Sk1.

nederkastar, *dejicio, sterno, prosterno, deturbo, projicio.*
nederkläder, *femoralia,* Ex. 28:42. 39:28. Ez. 44:18. S. 45:10.
nederkommer, *descendo,* Ps. 72:6. Joh. 6:38,51. Vp. 10:1.
nederkrafsar, *obtego,* Es. 22:17.
nederlag, *strages, clades, cædes,* Förrsp. Macc. *item depositorium.*
s. 431 **nederland**, *terra inferior,* | 2 S. 24:5.
nederlegger, *pono, depono, repono, dejicio, projicio, sterno, prosterno,* D. 7:1. 9:3. Dom. 21:17. L. 19:21.*s.* at hans namn icke nederlegges i Israël, *ne deleatur nomen ejus,* D. 25:6. *cubo, decumbo,* D. 6:8. nederlagd, *positus, depositus,* L. 2:16. *item stratus, prostratus, dejectus, devictus,* Dom. 21:3,6.
nederligger, *jaceo, cubo, procumbo.*
nederlåter, *demitto, depono, submitto,* A. 10:11.
nederrifwer, *diruo, demolior,* D. 7:5. Ps. 89:41.
nedersencker, *mergo, demergo, submergo,* Ps. 56:2,3.
nedersetter, *depono, dejicio.* nedersatt, *depositus, dejectus,* 2 M. 3:15.
nedersiuncker, *mergor, demergor, sido, subsido, submergor.* mitt lif war nedersunket, S. 51:8.
nederslag, *cædes,* Psb. 27:5.
nederslagen, *prostratus, dejectus.*
nederslepper, *demitto, defluere, patior,* 2 Cor. 11:33. Vp. 6:10.
nederslår, *dejicio, sterno, prosterno,* 2 Cor. 5:1.
nederste, *imus, infimus. v.* neder.
nederstielper, *destruo,* Psb. 266:3.
nederstiger, *descendo.*
nederstöter, *detrudo, depello, dejicio.*
nederstörter, *præcipito, deturbo, præcipitem do,* M. 11:23.
nedertrampar, *conculco,* Es. 63:18.
nedertroder, *idem.* hafwer nedertrodet, Es. 63:3.
nedertrycker, *deprimo, opprimo, supprimo,* O. 18:5.
nederweltrar, *devolvo, dejicio, deturbo, præcipito.*
nederwender, *deorsum verto, deflecto.*
nedrig, *humilis, vilis, demissus, tenuis,* 2 Sam. 6:22. Psb. 90:4. 113:6.
nedrighet, *humilitas, demissio, vilitas, tenuitas.*
nedrigt, *humiliter, humi. adv. demisse, tenuiter.*
nedstörter, *detrudo*, M. 11:23.
nefwe, *v.* näfwe.
negd, *locus vicinus, propinqvus.*
neglika, *cariophyllum.*
nei, *non, neqvaqvam,* G. 4:15. ja, ja, nei,

1. *sterno*: Sk1. || 15. *cubo*: *cumbo* Sk1; nederlagd rättat efter Sk1, U nederlag. || 27. **nedersiuncker**: **nedersiunker** Sk1.

17. **nederweltrar**: **nederwelter** St. || 20f. 2 Sam. 6:22: sent tillägg av J. Sw. || 24. *adv.*: Sk2. || 24f. *tenuiter*: Sk1. || 26. artikeln **nedstörter**: Sk1.

nei, M. 5:37. 2 Cor. 1:17. Jac. 5:12. gifwer nei, *repulsam do, nego, denego.*

s. 432 | **neigd**, *vicinitas, vicinia, propinqvitas.*

neijonöga, *angviculus, angvilla, piscis, cujus novem sunt oculi.*

nek, liten kerfwe. WG. *manipulus frugum, fasciculus, merges parva.*

nekar, *nego, denego, abnego,* O. 21:26. L. 22:34. Ebr. 7:7.1 Joh. 2:22. *præt.* nekade, G. 48:19. *imperat.* neka, O. 3:27.

nekelse, *negatio.*

nemd, *duodecim assessores, judicii territorialis.* collegium eller nemd, Gust. Adolphi *Fragm. Hist. v.* Stiernhök *de Jure Sveon.* C. 4.

nemdeman, *rusticus assessor judicii inferioris.*

nemlig, *videlicet, scilicet, nempe, nimium,* G. 47:11. nemliga, O. 23:29. J. 17:12. 25:13. W. 15:4.

nemme, *ingenium, capacitas.* begåfwad med ett ganska gott nemme, gl. W. 8:19. *v.* Schibb. C. 17:§:15.

nemmest, *proximus,* Ex. 13:20.

nemner, *nomino, voco, appello, recenseo. præt.* nemde, G. 4:17. 23:16. 48:16. *imp.* nemn, Job. 5:1.

nemnare, *ciphra inferior in numeris fractis.*

nennas, *audere.*

nens, *sustineo. præt.* nentes, 2 S. 12:4.

nepliga, *vix, ægre, difficulter,* Job. 21:21. S. 6:6. näpliga, Thr. 2:20.

nepser, *arceo, coerceo, castigo,* O. 7:22. Nah. 1:4. *præt.* nepste, L. 9:55. *imp.* neps, Ps. 6:2. 38:2. nepse, Zach. 3:2. *inf.* nepsa, Es. 54:9. H. 10:10. L. 23:16,22.

nepst, *poena, castigatio,* Job. 19:29. 26:11. näpsande, *idem*, Ps. 76:7. 104:7.

nesa, *contumelia, ignominia, infamia, probrum. accus.* neso, Es. 54:4. gl. W. 17:7. gl. Sir. 22:5.

neslig, *turpis, foedus, dedecorus, teter, ignominiosus, infamis, contumeliosus, probrosus.*

nesliga, *ignominiose, turpiter, foede, contumeliose.*

neste, fogelbo, *nidus,* N. 24:21. Job. 29:18. 39:30. O. 27:8. Es. 10:14. 16:2. 34:15. J. 22:23. 49:36. Obad. v. 4. Hab. 2:9. T. 2:11. S. 36:28. M. 8:20. 13:32. L. 9:58. litet neste, | *nidulus.* s. 433

netzla, *urtica, acalephe, cania,* H. 9:6. *obl.* netzlo, Job. 30:4. *pl.* netzlor, O. 24:31.

netzlebuske, *urticetum,* Zeph. 2:9.

nickande, nickning, *nutus, nictus, nictatio.*

nickar, *nicto, nuto, nuo.* igen, emot, tilbaka, *renuo.*

nicolaiter, Vp. 2:6,15. *vide* Arnold. P. 1.

4. **neijonöga**: **neijonögon** Sk1. || 4f. *cuius*: *cui* Sk1. || 6. WG: Sk1. || 28f. artikeln **nemnare**: Sk2.

1. artikeln **nens**: Sk1. || 5. nepste och neps: näpste och näps St. || 9. näpsande: nepsande Sk1 och St. || 11. Es. 54:4 rättat efter Sk1. || 16. **nesliga**: **nesligen** Sk1. || 19. (Job.) 39:30 rättat efter Sk1. || 21. S. 36:28: Sk1. || 25. *urticetum* rättat efter Sk1 och St, U *urtecetum*. || 30. Vp. 2:6,15 rättat efter Sk1.

Kirchenhist. *p.* 456.*s.* Maji *oecon. Temp. N. T. p.* 614. Ravan. *Biblioth. ad hanc vocem, p.* 142.
nid, *vid.* ned.
niding, *deparcus, invidus, euchio, nemini nisi sibi bene volens aut faciens, sordidus, tenax, avarus. v.* Speg. *Gloss. p.* 318.
nidingswerck, *immane scelus, detestandum facinus. v.* Locc. *Lex. Juris.* Schibb. C. 17:§:15. Speg. *l. c.*
nidsk, *avarus, parcus, deparcus, sordidus, tenax. v.* niding, O. 11:24. nitsk, *invidus,* O. 28:22. S. 37:13. nidskare, S. 31:15. *v.* nitsk.
nidskhet, *sordes, avaritia, sordida parsimonia.*
nidskt, nidiskt, *avare, parce, sordide, avariter.*
nigande, nigning, *genuum flexus, flexio, inclinatio.*
niger, *poplitem flecto, genua inclino,* S. 12:11. *præt.* neg, N. 22:31. Ez. 16:25.
nijo, *novem, noveni,* Neh. 11:1. M. 18:12.*s.* L. 15:4. 17:17. nijo gångor, *novies.*
nijo och tiugu, *undetriginta.*
nijo och tiugunde, *undetrigesimus.*
nijo och trettijo, *undeqvadraginta.* nijo och trettijo gångor, *undeqvadragies.*
nijo och fyrtijo gånger, *undeqvinqvagies.* nijo och fyratijonde, *undeqvinqvagesimus.* nijo och femtijo, *undesexaginta.* nijo och siuttijo, *undeseptuaginta.* nijo och ottatijo, *undeoctoginta.* nijo och nijotijo, *undecentum, nonaginta novem,* M. 18:12.*s.* L. 15:4.
nijohundrad, *nongenti,* G. 5:5.
nijonde, *nonus, novenarius.*
nijotijo, *nonaginta,* G. 5:30. J. 5:23. T. 14:16. M. 18:12. gångor, *nonagies.* åhr gammal, *nonagenarius.* then nijotijonde, *nonagesimus, nonagenarius.*
nijotijofalt, *nonacuplus.*
nijotusend, *novem millia.*
Nineve, G. 10:11. 2 K. 19:36. Jon. 1:2. 3:2,3,4,6,7. 4:11. Jud. 1:5. T. 14:16.
nit, *zelus, item odium, invidia, neutr.* N. 25:11. 2 S. 21:2. 2 K. 10:16. Es. 63:15. R. 13:13. 2 Cor. 11:2. Gal. 5:20. Phil. 3:6. Jac. 3:14. | **nitelskan**, *zelus,* Ps. 69:10. Es. 9:7. Joh. 2:17. s. 434
nitelskande, *zelotypus, zelotes, zelo ardens,* Ex. 34:14. D. 4:24.
nitelskar, *zelo ardeo, zelo proseqvor,* Gal. 4:17.*s.* 2 Cor. 11:2.
nitelskare, *zelotes, zelotypus,* Ex. 34:14.
nitelsker, L. Petr. *dedic. p.* 6 *in dialog.*

2ff. Ravan. *Biblioth … p.* 142: sent tillägg av J. Sw. || 4. artikeln **nid**: Sk1. || 8. *scelus*: Sk1. || 11f. *parcus, deparcus, sordidus, tenax*: Sk1. || 13. nidskare: nitskare Sk1. || 19. *flexio*: *flectio* St. || 24. nijo gångor, *novies*: Sk1. || 25. artikeln **nijo och tiugu**: Sk1. || 28. gångor: gånger St.

1. **fyrtijo gånger**: **fyratijo gångor** Sk1. || 4f. *undeseptuaginta*, nijo och ottatijo: St. || 5f. nijotijo: nittijo Sk2. || 11. gångor: gånger Sk2 och St. || 16. **Nineve**: **Ninive** St. || 21. Es. 9:7 rättat efter Sk1. || 23ff. artiklarna **nitelskande** och **nitelskar**: Sk1. || 28. artikeln **nitelsker**: Sk1.

nitisk, *invidus,* Ps. 37:1. S. 31:14. *æmulans,* N. 11:21. *zelotes,* N. 25:11,13. Ps. 37:1. Nah. 1:2. S. 14:10.
nitsk, *tenax, sordidus. acc.* nitskan, S. 37:13.
5 **nitskare**, S. 31:15. *v.* nidsk.
nitton, *novendecim, unus de viginti, undeviginti,* G. 11:25.
nittonde, *undevicesimus.*
niugg, *v.* nidsk. niugger spar, och grym-
10 mer tar.
niuper, *digitis torqveo.*
niupon, *mora rubi.*
niurasiuka, niurawe, *nephritis.* som hafwer ondt i niurarna, *nephriticus.*
15 **niuratalg**, *adeps renum,* Es. 34:6.
niure, *ren,* Ex. 29:13. *pl.* niurar, D. 32:14. Ps. 139:13.
niusande, *sternumentum, sternutatio,* Job. 41:9.
20 **niusekrydde**, *helleborus, sternutamentum.*
niuser, *sternuo, sternuto.* at man säger, hielp gud tå man niuser skal wara kommet ther vtaf, at en ganske siuker gick och [...] galt thet lif [...].
25 **niuter**, *fruor, perfruor, gaudeo, utor,* Ex. 21:9. Ps. 58:12. W. 3:13. Psb. 136:5. *præt.* nöt, nutit hafwer, A. 26:22. Psb. 137:2. niuta åt, S. 22:29. 1 M. 6:22. niuta enom gott åt, Sir. 22:29. 2 M. 5:20.

nocka, *fibula,* Ex. 26:17. 36:22.
nockot, nockig, *fibulis distinctus.*
nog, *satis, sat,* G. 45:28. 2 Chr. 21:15. O. 1:33. 14:4. 15:6. 28:19. 2 Cor. 9:8. tå tu allahanda nog hade, *rebus omnibus abundabas,* D. 28:47. J. 12:1. öfwerflödigt nog, *satis superqve, plus satis.*
noga, *accurate, ad ungvem, item ægre, difficulter,* Lev. 19:9.*s.* Psb. 99:1. som nogast, *accu-ratissime, item ægerrime,* G. 27:30. Es. 26:18. W. 9:16. S. 18:6. A. 27:7.*s.* war nogast så mykit, Hagg. 2:17. Jud. 7:7. alt för noga, Lev. 23:22. fullnoga, Ψb. 103:1.
nogsamt, *satis superqve plus satis, affatim.*
noppor, *stupa.*
nord, norden, *septentrio, plaga borealis.* nordet, Job. 26:7. han vtstrecker nordet på ingo, *extendit aqvilonem super nihilo,* Job. *ibid. v.* Pfeif. | *Dub. Vex.* 2:40. ifrå s. 435
nordan kommer guld, *a septentrione venit aurum,* Job. 37:22. nordan til, *versus septentrionem,* Vp. 21:13.
nordanwäder, *aqvilo, boreas, ventus septentrionalis, ventus hyperboreus,* O. 25:23. C. 4:16. S. 43:18,22.
nordisk, *hyperboreus, septentrionalis.*
nordland, *nordlandia, terra septentrionalis, borealis,* Zach. 6:8.
nordost, *ventus ab aqvilone in eurum ver-*

5. S. 31:15: Sk1. || 9f. niugger spar, och grymmer tar: sent tillägg av J. Sw. || 12. *mora* rättat efter Sk2, U *morua*. || 13 och 15. **niura-**: **niure-** Sk1. || 17. Ps. 139:13: sent tillägg av J. Sw. || 18. *sternutatio*: *sternutamentum* Sk1, Sk2 och St. || 21ff. at man säger ... [...] galt thet lif [...]: sent tillägg av J. Sw. (osäker läsning, luckor för oläsliga ord). || 29. Sir. 22:29: Sk1.
12. mykit: myckit St. || 13. fullnoga, Ψb. 103:1: Sk2 (hand?). || 20. nordan: norden Sk2.

sus, A. 27:14.
nordstierna, then mindre, *arctos, ursa minor, cynosura.* then större, *ursa major, helice.*
nordwest, *caurus, japyx,* A. 27:12.
Norje, *Norvegia.*
norr, *aqvilo,* nörr, Es. 43:6. norr vt, *versus aqvilonem,* G. 28:14. N. 34:7. nörr vt, Ex. 40:22. 1 Chr. 26:14,17. norr åt, Zach. 6,6,8.
norß, *halecula, sarda minor. v.* Speg. *Gloss. p.* 321.
nos, *rostrum, nares, pl.* Job. 39:23.
nosar, *olfacio, naribus subodoror.*
not, *sagena, everriculum,* Job. 40:26. M. 13:47. drager not, *sagena vel everriculo piscor.*
notdrag, notwerp, *jactus sagenæ, stadium everriculi.*
notlina, *sectum sagenæ, pars everriculi.*
nu, *nunc, jam, jammodo,* O. 7:12. rett nu, *jam nunc,* Jos. 5:14. L. 6:21.*s.* nu wel an, *age.*
nu, *igitur, vox enclitica,* G. 2:1. R. 8:1. 1 P. 4:1,7.
nubb, *clavulus, clavellus.*
nunna, *virgo vestalis, monialis, flaminica sacerdotissa. v.* Speg. *Gloss. p.* 323.
ny, *novilunium, recens luna, prima luna.*
ny, *novus, recens, novellus,* Es. 43:19. M. 9:16. 2 Cor. 5:17. Vp. 21:5. å nyjo, *nove, de novo. foem.* nyja, T. 3:5. M. 19:28. Eph. 4:24. Col. 3:10. nytt, *novum,* Pr. 1:9.*s.* M. 9:17. A. 17:21. 2 Cor. 5:17. Gal. 6:15. thet nyja, Vp. 3:13. 21:2. jag wil skapa en ny himmel, och ena nyja jord, Es. 65:17. | then nyja himmelen och then nyja jorden, Es. 66:22. men nyja himlar wentom wi, 2 Pet. 3:13. *v.* Gerhard. *et* Poli *synops. in h. l. et medum in Apoc.* 21:1. ny deg, 1 Cor. 5:7. s. 436
nybygge, *tugurium novellum.*
nychristen, *neophytus,* 1 T. 3:6.
nychter, *v.* nöchter.
nyck, *ictus, scrupulus cordis,* 1 S. 25:31.
nyckel, *clavis, v.* nykel.
nyfiken, *novitatis cupidus.*
nyfikenhet, *novitatis studium.*
nyfödd, *recens natus,* M. 2:2. 1 P. 2:2. nyföder, *recens pariens,* J. 31:8.
nyhet, *novitas.*
nyjar, *v.* förnyjar.
nykel, *clavis,* Es. 22:22. L. 11:52. Vp. 1:18. 3:7. liten nykel, *clavicula.* som bär nyklar, *claviger.*
nykelskop, *arca clavium.*
nylig, *nuperus, recens, novus.*
nyliga, *nuper, modo, jam modo, nuperrime,* D. 24:5. Jud. 5:23. T. 2:8. A. 18:2. 1 Thess. 3:6.

3. *cynosura*: Sk2. || 8. nörr vt: Sk1. || 21. *jammodo*: *jam modo* Sk1. || 22. L. 6:21.*s.* rättat efter Sk1. || 22f. nu wel an, *age*: Sk1. || 24. *vox*: *dictio* Sk1.

6. nyja: nyje (?): Sk1. || 12. *tugurium*: *tuguriolum* St. || 17. *novitatis*: *novitate* Sk2. || 23. **nykel**: **nyckel** Sk1; Es. 22:22 rättat efter Sk1. || 26. **nykelskop**: **nykelskåp** Sk1 och St.

nymäre, *nova, dicterium,* Job. 30:9. Förrsp. til N. T: nymäres mat, ny god mat, W. 16:2. *v.* Schibb. C. 17:§:15. Speg. *Gloss. p.* 323.
5 **nyper**.
nyser, *v.* niuser.
nystan, *glomus, glomeramen.*
nystar ihop, *glomero, conglomero, adglomero.* in, vppå, *adglomero.*
10 **nystning**, *glomeratio.*
nytendning, ny, *novilunium, recens luna, prima, interlunium.*
nytt, *novum,* R. 6:4. 7:6. Gal. 6:15. *v.* ny.
nytta, nyttighet, *usus, utilitas, fructus,*
15 *commodum, emolumentum. obliq.* nytto, 1 T. 4:8.
nyttiar, *fruor, perfruor, utor, gaudeo. cum abl. usurpo,* 2 S. 6:20. Job. 20:18. Ps. 73:10. O. 13: 2. Pr. 6:2. 1 T. 6:7.
20 **nyttig**, *utilis, commodus,* 1 T. 3:16. Philem. v. 11. *foem.* nyttug, gl. Sir. 18:7. *neutr.* nyttigt. Pr. 6:12. M. 5:13.
nyweler, *novale.*
nyåhr, *novus annus,* Psb. 137:6.
25 **nyåhrsgåfwa**, skenck, *strena,* Psb. 135:1.
nå, *verbum correptionis.*
s. 437 | **nåbo**, *v.* nabo.
nåd, *gratia, clementia, favor,* Ps. 101:1. O. 3:3. Joh. 1:16. nåder, Es. 55:3. Förrsp. Dan.
30 nåde, Ex. 33:13.*ss.* Ps. 89:2. wi hafwe funnit nåde för tig, N. 32:5. thet är gott stadfesta hiertat med nådenne, *bonum est gratia stabilire cor,* Ebr. 13:9.
nådasken, *lumen gratiæ,* Psb. 141:2.
nådastol, *thronus gratiæ,* Ex. 25:17.*ss.* Ebr. 4:16.
nådefull, *gratiosus,* L. 4:22.
nådelig, *clemens, propitius, benignus,* Neh. 9:31. Ps. 13:6. 57:2. 67:2. S. 2:10. ett nådeligit regn, *pluvia gratiosa,* Ps. 68:10. Ez. 34:26.
nådeliga, *clementer, benigne, cum gratia,* J. 24:5.*s.* S. 44:26.
nådewerck, *opus gratiæ,* Psb. 70:7. 79:8.
nådar, gud nåde mig, *Deus sit mihi misericors.* gud, hans siäl nåde, står på gamla likstenar.
någor, *aliqvis, qvis, qvisqvam, nonnullus, qvispiam, aliqvot. pl. masc. et foem.* Ex. 18:22. Lev. 7:18. 2 S. 9:3. Ez. 44:21. M. 18:14. L. 16:31. R. 12:6.*ss.* Phil. 2:1. Ebr. 4:11. Vp. 11:5. någon *in nominat. errore typographico,* D. 22:22. *vid.* v. 23. om någor edra, *si aliqvis vestrum,* Jac. 2:16. *in accus. masc.* någon, S. 35:22. *pl. masc.* några, L. 24:24. om någrom hender, Ez. 45:20. *accus. sing. foem.* några, Marc. 3:10. L. 18:2. *pl. foem.* några, L. 24:22. *neut.* något, Ex. 18:16. med någro slecht, 2 S. 7:7. *pl. neut.* någor. effter någor åhr, *post aliqvot annos,* Dan. 11:6,13. til någors tienande, *in usum aliqvem,* Ez. 15:4. S. 39:26. *foem. abl.* någor, 1 Pet. 1:23.

5. **nyper**: sent tillägg av J. Sw. || 13. *novum*: St. || 23. **nyweler**: **nywelle** (?) St. || 26, artikeln **nå**: sent tillägg av J. Sw.

13. **nådar**: **nåder** St. || 30f. *foem. abl.* någor, 1 Pet.1:23: Sk1 (osäker placering).

någongång, *aliqvando.*
någorleds, *aliqvo modo,* R. 11:14. någorlunda, *idem.* nånsin, Psb. 261:3.
någorstäds, *alicubi, aliqvò, aliqvà,* Ex. 10:19. D. 16:5. 2 K. 2:16. Job. 5:1. Ps. 55:7. Ez. 39:15. ifrå, *alicunde.*
något litet, *aliqvanto, aliqvantus, paululum, pauxillum,* | *aliqvantulum, aliqvantillum.*
s. 438
något lenge, *aliqvamdiu.*
någotsin, *aliqvando, unqvam.*
några gångor, *aliqvoties.*
någranne, *prope vicinus, vicinus propinqvus,* Förrsp. Es. K. Balk. LL. C. 36.
nåkas, *attingere.*
nål, *acus, acicula.*
nålhus, nålbyßa, *theca, in qva acus reponuntur, aciarium.*
nålsöga, *foramen acus,* M. 19:24. Marc. 10:25.
når, når åt, *attingo, assequor,* Psb. 79:5. *infin.* nå, Psb. 410:13. *v.* Schibb. C. 17:§:15.
näf, *rostrum,* Es. 10:14. litet näf, *rostellum.*
näfwe, *pugnus, pugillus. obliq.* näfwa, Ex. 21:18. S. 12:19. *pl.* näfwar, nefwar, gl. O. 30:4. med näfwarna, M. 26:67. Marc. 14:65. med näfwanom, Es. 58:4.
näfwer, *cortex, liber.* liten näfwer, *corticula.* full med näfwer, *corticosus.* som hafwer näfwer eller barck, *corticosus.*
nägler, *figo, affigo, infigo,* 1 Chr. 22:3. *præt.* hafwer näglt, Col. 2:14.
näpa, *emunctorium,* 2 Chr. 4:21. *v.* liusanäpa.
näpliga, *v. nepliga.*
när, *qvando, cum, qvum,* Ps. 119:139. M. 25:31.
när, hos, *apud, ad, juxta, penes, prope,* Es. 55:6. närmer, *propior,* R. 13:11. närmest, *proximus,* Ebr. 6:8. nämmest, 1 S. 23:17. nemmest, Ex. 13:20. när in til, *propinqvus, vicinus, confinis, affinis, prope.* när och fierran, *prope et procul,* Esth. 9:20. så när, *ferme, prope, fere, propemodum,* Jos. 10:13. Ps. 73:2. A. 19:26. R. 4:19. fullt när, *idem,* Ps. 73:15. för när, *nimis prope,* S. 21:2. giöra enom för när, *injuria afficere.*
närer, *nutrio, alo, foveo, cibo, sustento,* G. 3:17. 27:48. Es. 5:17. nähra, Psb. 13:5. *non male. germ.* nehren. *item parcius distribuo.* spar.
närgången, *audaculus,* L. Petr. *dialog. p.* 19.
näring, *victus, alimentum, nutrimentum, nutrimen, nutritus,* Job. 15:23. Marc. 12:44. A. 19:25. 1 Cor. 9:13.*s.*

1. **någongång**: **någon gång** Sk2. || 2. **någorleds**: **någorledz** Sk2 och St. || 4. **någorstäds**: **någorstädz** Sk1, Sk2 och St. || 7f. *paululum*: *paululum* Sk1. || 11. artikeln **någotsin**: Sk1. || 12. **gångor**: **gånger** (?) St. || 21. når (nr 2): Sk1.

5. näglt: nägt St. || 6. *emunctorium* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *emuncforium.* || 6f. liusanäpa: liusnäpa Sk1. || 14. Ex. 13:20 rättat efter Sk1. || 15. *affinis*: *adfinis* Sk1. || 17. *prope*: *pene* Sk1; *propemodum* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *propemmodum.* || 21. **närer**: **närar** St. || 23. nehren: nähren St.

s. 439 | **näringzhandel**, *negotiatio pro victu parando,* 2 T. 2:4.
närligger, *adcumbo, accubo, concumbo.* qwinnor som man kendt och närlegat hafwa, *mulieres, qvæ noverunt viros in coitu,* N. 31:17.*s. et* 35.
närskyld, *propinqvus, necessarius, consangvineus, affinis,* Ez. 11:15. T. 6:11.
närsynt, *qvi hebetiore et propinqviore oculo rem intuetur.*
närwara, *præsentia. obliq.* närwaro, J. 28:1,5. Phil. 2:12.
närwarande, *præsens, qvi adest, qvi præsto est,* S. 45:6. 1 Cor. 5:3. 2 Cor. 10:2.
närwarelse, *præsentia.*
näs, *isthmus, peninsula.*
näsa, *nasus,* G. 2:7. C. 7:4. *obliq.* näso, Ψ. 18:9. C. 7:8. Es. 37:29. näsan. *accus.* näsona, O. 30:33. Es. 2:22. med flat näso, *simus, subsimus.* med stor näso, *nasutus.* med vpbögd näso, *silus*, *silo, naso repando.*
näsebor, *naris.*
näseduk, *sudarium, muccinium, strophium, strophiolum.*
näsehår, *vibrissæ.*
näsewis, *nasutus, nasutulus, procax, protervus.*
näsiar, *rimor, scrutor, sciscitor.*
näswishet, *protervia, protervitas, procacitas.*
näsewist, *proterve, proterviter, procaciter.*
näßla, *v.* netzla.
näst, *proximus. item adverb. proxime,* Neh. 3:4.*ss.*
nästan, *prope, propemodum, admodum, fere, pene, ferme.*
näste, *nidus, v.* neste.
näste, *proximus,* O. 11:9. 12:26. J. 32:8. S. 40:22. L. 10:29. *gen.* nästas, nästes, Ex. 20:17. *male. dat. acc. abl.* nästa, Ex. 11:2. 20:16.*s.* 32:27. Lev. 19:13. Ps. 14:4. J. 22:13. L. 10:27,29. *pl. masc.* näste, Ps. 88:19. Thr. 1:2. *foem. sing.* nästa, *obliq.* nästo, Ex. 11:2. Esth. 1:19.
nät, *rete, everriculum. germ.* netz, O. 1:17. 29:5. Ez. 17:20. H. 5:1. *pl.* nät, L. 5:2,4. *defin.* nätet, 1 S. 28:9. Ps. 9:16. 31:5,9. *pl.* näten, L. 5:5. the offra sinom nätom, *sacrificant sagenis suis,* Hab. 1:16. tu wilt komma mina siäl i nätet, *laqveum ponis animæ meæ, h. e. insidiaris,* 1 S. 28:9. bin|der nät, s. 440
texo rete, Es. 19:9. bygger nät, *reficio rete,* Marc. 1:19.
nätt, *politus, tersus.*
nättiegård, *indago.*
nättiestång, *contus.*
nöchter, *sobrius, temperans. pl.* wara nöchter, 1 Thes. 5:6,8. Tit. 2:2.1 P. 1:13. 5:8. 2 P. 4:7.
nöchterhet, *sobrietas, temperantia.*
nöchtert, *sobrie, temperanter.* på nöchter

1. **näringzhandel**: **näringshandel** Sk1 och St; *negotiatio*: *negotium* Sk1. || 5. hafwa: hafwer St. || 17f. Ψ. 18:9: Sk2. || 23. *muccinium*: *mucinium* St. || 29. **näswishet**: **näsewishet** Sk1.

1. **näsewist**: **näsewißt** St. || 13. Ex. 11:2 rättat efter Sk1. || 16. Ez. 17:20 rättat efter Sk1, Sk2 och St. || 17. (Ps.) 31:5,9 rättat efter St. || 18. offra: rökia Sk1. || 21. 1 S. 28:9 rättat efter Sk1. || 26. **nättiestång**: **nättestång** Sk1. || 28. 1 Thes. 5:6,8 rättat efter Sk1.

maga, *jejunus, stomacho jejuno.*
nöd, *calamitas, ærumna, necessitas, angustia, clades,* 1 Cor. 7:26. *foem.* Ψ. 25:22. efter som nöden thet kräfwer, *sicut necessitas reqvirit,* 1 M. 8:25,27. är af nöden, *opus est, interest, necesse est,* 2 M. 4:23. 1 Cor. 12:22. Ebr. 8:3. gifwa enom sina nöd före, *calamitatem suam alicui indicare,* Ps. 142:3.
nöddop, *baptismus in casu necessitatis.*
nödgar, *cogo, compello, impello, urgeo, ago,* Ez. 22:10. M. 5:41. L. 14:23. Gal. 6:12. nödgas, 2 Cor. 10:2. *præt.* nödgade, G. 19:3. 1 S. 28:23. L. 24:29. A. 26:11. wara nödgat, 2 M. 15:2. Philem. v. 14. nödde, G. 33:11. Dom. 19:7. 2 S. 13:27. 2 K. 2:17. 5:16. A. 16:15. hafwa nödt mig, 2 Cor. 12:11.
nödhielp, *qvalecunqve auxilium.*
nödhielpare, *servator, vindex, auxiliator,* J. 14:8. Dan. 6:27.
nödig, angelägen, *necessarius, qvi e re est, necesse est, opus est.*
nödig, twungen, *coactus, invitus,* 1 Cor. 9:17. 1 P. 5:2. L. Petr. *Dial. p.* 58.a.
nödigt, twunget, *invite, coacte, ingratiis, ingratis.*
nödigt, angeläget, *necesse, omnino, necessario.*
nödsakad, *coactus, adactus, compulsus, invitus.*
nödstellt, *in angustia constitutus, pressus, afflictus, calamitosus, arctatus, miser,* D. 24:12,15. 1 Joh. 3:17. Psb. 52:1.
nödtorfft, *foem. necessitas,* G. 42:33. Am. 4:8. T. 8:20. S. 29:28. Phil. 2:25. *germ.* die nothdurfft. *v.* | Schibb. C. 17:§:15. s. 441
nödtorfftig, *necessitatem patiens, egens, indigus,* Eph. 4:28.
nödtorfftighet, *necessitas, egestas, paupertas.*
nödtorfftigt, *necesse, necessum, necessario,* L. 10:42. Phil. 2:25.
nödtwungen, *coactus, invitus, adactus, compulsus.*
nödug, *idem,* L. Petr. *Dial. p.* 11.b. *p.* 58.a.
nödwendig, *necessarius, e re est, opus est.*
nödwendighet, *urgens, necessitas.*
nödwendigt, *urgente, necessitate, necesse, necessario.*
nögd, *contentus.*
nöije, *voluptas, animi gaudium.*
nöijer, *contentum reddo.* thet nögde mig wel, D. 1:23. låta sig nöija, *contentum esse,* 1 T. 6:6. han lät sig ther åt nöija, 2 M. 11:15. ther med nöija, W. 14:22. 1 T. 6:8. låter eder nöija, Ebr. 13:5.
nöijesam, förnögd, *contentus.*
nöijesam, rolig, *svavis, jucundus, dulcis.*
nöijesamhet, *cum qvis sua re contentus est. græc.* αυταρκεια, *frugalitas.*
nöt, *bos,* G. 41:2,26.*ss.* Lev. 22:28. Es. 65:25. af nöt, nötakiött, *caro bubula.* nötaost, *caseus bubulus,* 2 S. 17:29.

8. *suam alicui indicare*: *meam ipsi indico* Sk1. || 24. twunget: twungit St; *ingratiis*: *ingrate* Sk2. || 30. **nödstellt**: **nödstelt** Sk1.
30. af nöt: Sk1; nötakiött: nötekiött Sk1.

nöt, *nux. pl.* nöter, Ex. 25:33. knepper nöter, *nuces frango.* nöttagård, *hortus nucum,* C. 6:11.
nötebuske, *corylus.*
5 **nötekerna**, *nucleus.*
nöteklubba, *nucifragibulum.*
nöteskal grönt, *culeola.*
nöteskog, *coryletum, nucetum.*
nöter, *tero, attero, contero, item consumo.* nöter af, *detero, pertero.*
nött, *tritus, attritus, detritus, contritus, pertritus.*

2. nöttagård: nötagård St. || 4, 5 och 6: **nöte**-: **nöta**- St. || 5. -**kerna**: -**kärne** St.
1 och 2: **nöte**-: **nöta**- St. || 5. *detritus*: Sk1.

O

o, oh, o, *hem, proh, ah, vah.* o, o flyr, Zach. 2:6.*s.*
o, *utinam, utinam, faxit Deus.* o wår tröst, Hab. 1:12. o konung, Dom. 3:17.*s.* o min loge, *o tritura mea,* Es. 21:10. o at wi motte, 1 K. 20:23. o huru med stor platz komma the *etc. o qvam difficulter veniunt,* L. 18:24.
o, a och o, *v.* a.
s. 442 | **oachtadt**, *neglectus, omissus, prætermissus, inobservatus, susqve deqve habitus, non obstante.*
oachtsam, *negligens, imprudens, improvidus, rerum suarum non satagens, incuriosus, socors,* O. 23:28.
oachtsamhet, *incuria, negligentia, imprudentia, socordia.*
oachtsamliga, *incuriose, negligenter, imprudenter, socorditer.*
oadel, *ignobilis, inglorius.*
oafkorttad, *non decurtatus, plenus.*
oandelig, *profanus, non sacer,* 1 T. 1:9. 4:7. fly oandelig ord, och trätor, hwilka gå af falskelig berömd konst, C. 6:20. *v.* Diet. *Illust. N. T.* in voce μεβηλος.
oangenäm, *ingratus, odiosus, invisus.*
oanstendig, *indecens, indecorus.*
oanstendighet, *dedecus.*
oanstendigt, *indecore, indecenter, citra decorum.*
oarbetad, *inelaboratus.*
oart, *mala indoles, malus genius, perversitas, pravitas.*
oartad, oartig, *malæ indolis, pravus, non bonæ frugis.*
obakad, *non pistus, incoctus.*
obanad, *non tritus, non apertus, non patens.*
obarbarisk, *supra modum barbarus.*
obarkad, *non cortice denudatus.*
obarmhertig, *immisericors, immitis, durus, inclemens, asper,* J. 30:14.
obarmhertighet, *immisericordia, durities animi, inclementia,* Ex. 1:13.*s.* J. 21:5.
obarmhertigt,obarmherteliga,*immisericorditer, duriter, inclementer,* Ez. 23:25.
obeblandad, *non mixtus, merus, purus.*
obebodad, *non nunciatus.*
obebodd, *non habitatus, incultus.*
obebrefwad, *literis non confirmatus.*
obebunden, *liber, vinculis non adstrictus.*
obeddad, *non instratus, stra|to non tectus.* s. 443

2. o (nr 2): Sk1. || 2f. o, o flyr, Zach. 2:6.*s.*: Sk1. || 4. *utinam* (nr 2): Sk1. || 21. *inglorius*: Sk1. || 22. **oafkorttad**: **oafkortad** Sk1. || 26. μεβηλος: βεβηλος (?) St.
27. *instratus*: *stratus* St; *strato* rättat efter Sk1, U *stratus*.

obedragen, *non delusus, non deceptus.*
obedröfwad, *lætus, non conturbatus.*
obefalt, *injussus, non jussus.*
obefest, *non munitus, munimenti expers,*
5 *immunitus.*
obefleckiad, *purus, maculæ expers, immaculatus, impollutus, intaminatus, intemeratus, intactus, illibatus.*
obefogad, *non compulsus, non coactus, in-*
10 *juria non lacessitus.*
obefogliga, *sine caussa, sponte, item immodeste, sine modo.*
obefrijad, *innupta, thalami conjugalis nescia.*
15 **obefryndad**, *affinitati non innexus.*
obefrågad, *inconsultus.*
obegabbad, *non illusus, nulla contumelia lacessitus.*
obegiordad, *non incinctus.*
20 **obegrafwen**, *insepultus, inhumatus, non humatus, non sepultus,* 2 M. 5:10.
obegripelig, *incomprehensibilis, qvi comprehendi neqvit, indeprehensibilis,* R. 11:33.
obegrundelig, *qvi perscrutari, pervesti-*
25 *gari neqvit, incomprehensibilis,* Eph. 3:8.
obegråten, *infletus, non defletus, indeploratus.*
obegynt, *non incoeptus.*
obegåfwad, obeskenckt, *indotatus, muneris exsors.*

obehag, obehaglighet, *displicentia, odium, tædium, fastidium.*
obehaglig, *invisus, odiosus, displicens,* Ez. 20:28. Zeph. 2:1.
obehagligit, *odiose, ingrate, ingratis.*
obehendig, *iners, ignavus, rudis, inartificialis.*
obehendigt, *inartificialiter, perperam, indocte.*
obehindrad, *liber, nullo impediente.*
obekad, *non picatus, non bituminatus.*
obekant, *incognitus, ignotus, peregrinus.*
obekend, *idem.* obekendt land, *terra incognita,* J. 22:28. obekend ord, Förrsp. Psalt.
| **obekymrad**, *cui nulla cura est, imperturbatus.* s. 444
obelägen, *v.* obeqwem.
obelägrad qwinna, *foemina immunis a viro,* Jud. 12:11.
obeläsen, *illiteratus, indoctus, rudis.*
obemengd, *merus, non immixtus, purus putus,* N. 28:7. Psb. 131:7.
obemerckt, *non animadversus.*
obemält, *indictus, prætermissus, omissus.*
obemödd, *non incommodatus, non moleste vexatus.*
obemött, *cui non incurritur.*
obendig, *infrenis, effrenis, freni impatiens, <indomitus.>*

8. *intactus* rättat efter Sk1, U *infactus*. || 16. *inconsultus*: *non consultus* St. || 24. *perscrutari*: Sk2.
6f. *inartificialis* rättat efter Sk1, U *inartificiosus*. || 8. *inartificialiter*: Sk1. || 14. ord rättat (?) efter Sk1, U ort. || 24. **obemerckt**: **obemerkt** Sk1. || 30. *indomitus*: hand 4 (?).

obenemd, *non nominatus, prætermissus.*
obeprydd, *incomtus, impolitus, non decoratus.*
obepröfwad, *non exploratus, non spectatus, non probatus.*
obeqwem, *ineptus, inhabilis, incommodus,* Job. 15:32. Ebr. 6:3.
obeqwemlig, *idem,* R. 1:28.
obeqwemlighet, *incommoditas.*
obeqwemliga, *inepte, non idonee, incommode.*
oberedd, *imparatus, non præparatus, non instructus,* Ps. 139:16. oberedt emne, *materia rudis,* W. 11:17.
obereknad, *in numerum non illatus.*
oberest, *qvi a laribus patriis non longe fuit.*
oberettad, *non communicatus, indictus.*
oberiden, *non eqvitando mansvefactus, freni rudis.*
oberychtad, *non famâ vulgatus, non divulgatus, crimine non notatus,* T. 1:6.
obesatt, *non occupatus, non obsessus.*
obesedd, *non spectatus.*
obeseglad, *sigillo non munitus.*
obeskattad, *incensus, a censu immunis.*
obeskedelig, *immoderatus, immodicus, immodestus.*
obeskedeliga, *supra modum, duriter, immaniter, valde.*
obeskrifwen, *non descriptus.*
obeslagen, *non ære vel ferro præfixus.*
obesluten, *non decretus, indefinitus, non absolutus.*
obesmittad, *v.* obefleckiad, A. 24:16. Col. 1:22. 1 T. 6:14.
| **obesmittelig**, *qvi pollui neqvit, qvi contaminari non potest.* s. 445
obestellt, *non expeditus, non paratus, non absolutus.*
obestendig, *inconstans, instabilis, mutabilis.*
obestendighet, *inconstantia, mutabilitas, instabilitas.*
obestendigt, *inconstanter, mutabiliter.*
obestånd, *calamitas, res adversa, infortunium.*
obeswarad, *cui non responsum est.*
obesweken, *non deceptus, non delusus.*
obesworen, *injuratus,* Pr. 10:11.
obeswärad, *nullo negotio impediente, curis liber.*
obesökt, *non visitatus.*
obetackad, *cui gratiæ non persolutæ.*
obetad, obett, *non depastus.*
obetalt, *insolutus, non persolutus,* Job. 31:39.
obeteckt, *non tectus, non opertus.*
obetencksam, *imprudens, incogitans, inconsideratus.*
obetencksamhet, *inconsiderantia, incogitantia, imprudentia.*
obetencksamliga, *inconsiderate, imprudenter, insubide, animo incogitato.*

1. *prætermissus*: Sk1. || 7. Job. 15:32 rättat efter Sk1. || 15. *illatus*: *relatus* Sk1. || 17. *communicatus*: *commemoratus* Sk1.
7. **obestellt**: **obestelt** Sk1. || 25. *non* (nr 2): Sk1.

obetenckt, *incogitatus, non præmeditatus, item incogitans,* S. 20:21.
obetrodd, *cui non creditur, nulla fides habetur.*
5 **obewakad**, *cui non invigilatur.* obewakad, *bene.*
obewarad, *incustoditus, non conservatus,* Ez. 38:11.
obewekelig, *qvi flecti neqvit, inflexibilis,*
10 *immobilis.*
obewist, *non probatus.*
obewågen, *non benignus, non favens, non propensus.*
obewäpnad, *inermis, armis non munitus,*
15 *immunitus, inermus, non armatus.*
obillig, *iniqvus, injustus, injuriosus, durus, inhumanus.*
obilligar, *improbo.*
obillighet, *iniqvitas, injuria, injustitia.*
20 **obilligt**, *iniqve immerito, injuste, duriter.*
obindelig, *qvi vinciri neqvit,* L. Petr. *dial. p.* 28.a.
s. 446 | **oblat**, *panis mysticus, sacra hostia, crustulum sacrum.*
25 **oblid**, *immitis, iniqvus, inclemens, torvus,* O. 25:23.
oblidhet, *inclementia.*
oblidkad, *implacatus, non reconciliatus.*
oblyg, *inverecundus, impudens, impudi-*
30 *cus, pudoris profligati.*
oblyghet, *impudentia, protervia, procacitas, irreverentia.*
oblygdt, *impudenter, inverecunde, irreverenter, proterviter, procaciter.*
oborttagen, *non ablatus, non remotus,* 2 Cor. 3:14.
obotelig, *irreparabilis, non resarciendus, item immedicabilis.*
obotferdig, *præfracte sceleratus, contumax, pervicax, impoenitens,* R. 2:5.
obotferdighet, *sceleris pertinacia, contumacia, impoenitentia.*
obotsamma lefwerne, *vita non emendata,* Förrsp. Zeph.
obrend, Psb. 37:3.
obrukad, *non usurpatus. item incultus.* obrukad kalk, *calx intemperata,* Ez. 22:28.
obrukelig, *inutilis, inusitatus, obsoletus, cujus non amplius est usus.*
obruten, *non infractus, non fractus,* Bel. *v.* 16.
obrydd, *curarum expers, exsors, curis non vexatus, non vexatus.*
obrytelig, *infragilis, qvi frangi neqvit.*
obuden, *non invitatus.*
obunden, *non vinctus, liber, solutus.*
obygd, *non ædificatus,* J. 50:13.
obytelig, *immutabilis, mutari nescius, qvi immutari neqvit.*
obytelighet, *immutabilitas.*

5. **obewakad** rättat efter Sk1, U **obewakadd**. || 7. *non conservatus*: Sk1. || 15. *immunitus*: Sk1. || 21. *neqvit*: *non potest*: Sk1.

3. **oblygdt**: **oblygt** Sk1; *inverecunde* rättat efter Sk1 och Sk2, U *irreverecunde*. || 4. *proterviter*: *proterve* St. || 11f. *contumacia*: Sk1. || 16. *item incultus*: Sk1. || 17. kalk: Sk1, kalck Sk2 och St.

obytt, *non mutatus, item indivisus, non divisus.*
obäfwande, *interritus, intrepidus, imperterritus, immobilis,* Ebr. 12:27.
obögd, *indeflexus, non inflexus, indeclinatus.*
oböijelig, *inflexibilis, qvi flecti neqvit.*
och, *et, ac, atqve, qve.* ock, också, *etiam atqve. v.* Schibb. C. 11:§:18,13.*s.* Neh. 8:10. Ez. 1:21. S. 6:3. Gal. 2:1. Vp. 18:13.*s.* ther och 24 gångor finnes.
ochristelig, *non christianus, barbarus.*
s. 447 | **ochristen**, *idem,* Förrsp. 1 Pet.
ocker, *usura, foenus, lucrum, qvæstus,* Ex. 22:25. O. 28:8. L. 19:23. drifwa ocker, *exigere usuram,* Neh. 5:7. gifwa sina penningar på ocker, *pecuniam suam dare in usuram,* Lev. 25:32. Ps. 15:5. litet ocker, *foenusculum, lucellum.* på ocker, *foenerato.*
ockran, ockrande, *usura, foeneratio.*
ockrar, *foenero, foeneror,* D. 23:19.*s.* Psb. 35:4.
ockrare, *foenerator, danista,* Ex. 22:15. O. 29:13. Es. 50:1.
odalby, *pagus vetustissimus.*
odel, odaljord, gods, qwern *etc. hæreditaria bona propria, antiqva vel avita, bona allodialia, V.* Locc. *Lex. Juris.*
odempad, *non domatus, indomitus.*
odensdag, *dies Mercurii,* gl. K. ordn. *p.* 87.b. Speg. *Gloss. p.* 326. Locc. *Antiqv. Sveog. l. c.* 5. Verelii *not. in Got. Hist.* C. 7. *p.* 44.
odiur, *fera, bestia, brutum,* Ps. 13:21. J. 50:39.
odogse, *inutilis, ineptus, inhabilis,* Ps. 14:3.
odryg, *non durabilis. v.* Schibb. C. 17:§:16.
odrägelig, *intolerabilis, intolerandus, impatibilis,* M. 23:4.
oduglig, *v.* odogse, 2 Cor. 13:5.*ss.* 2 T. 3:8. Tit. 1:16. Ebr. 12:8.
oduglighet, *v.* oskickelighet.
odygd, *vitium, peccatum,* W. 1:9.
odygdesman, *vitiosus, foedus vitiis, neqvam, nullius frugis, pravæ indolis,* Psb. 35:2.
odygdig, *idem.*
odygdigt, *vitiose, prave.*
odåd, odäd, *nefas, qvod non erat agendum. v.* Locc. *Lex. Juris.*
odöd, *mala et repentina mors.*
odödad, *non mortificatus,* Förrsp. Rom.
odödelig, *immortalis, æternus.*
odödeliga, *immortaliter.*
odödelighet, *immortalitas,* 1 Cor. 15:53. 1 Tim. 6:16.
odömd, *indemnatus, indijudicatus, non judicatus,* A. 22:25.
oechta, *nothus, spurius, adulterino thalamo prognatus,* Joh. | 8:41. Ebr. 12:8. oechta s. 448

1. **obytt**: **obyt** St; *indivisus*: Sk1. || 8. *atqve*: Sk1. || 10f. ther och 24 gångor finnes: Sk1. || 20. **ockran** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **ockrand**. || 26. **odel**: Sk1; odaljord: odeljord Sk1; gods: godz Sk2 och St; qwern: qwarn Sk1. || 26f. *hæreditaria bona propria*: *hæreditarius proprius* Sk1.
2. Verelii rättat efter St, U Verl.

seng, *illegitimus thorus,* W. 4:6
oefwen, *non inconcinne, non inepte.*
oendelig, *infinitus, interminatus,* W. 7:14. Ebr. 7:16.
oendeliga, *infinite, in infinitum.*
oenig, *discors, non conveniens, inimicus.*
oenighet, *discordia, dissidium, dissidentia, dissensio, dissensus.*
oens, *v.* oenig, Ps. 12:3. 55:10. O. 17:9. S. 28:16.
ofall, *casus infelix, calamitas, damnum,* Es. 3:6. 47:11.
ofantlig, *immanis, enormis, supra modum grandis, infandus, Gloss. in* Job. 40:10.
ofatt, *inepte.*
ofehlbar, *indubitatus, certus, indubitabilis.*
ofehlbart, *sine dubio, extra controversiam, indubitanter.*
oferd, *foem. discrimen, jactura, damnum, calamitas,* Ex. 32:12. D. 32:35. O. 1:26. 6:15. 17:5. J. 49:8. Psb. 33:2. oferden war så af gudi Ahasia tilfogad, *infortunium a Deo destinatum illatum erat,* 2 Chr. 22:7. *v.* Walteri *Harm. in h. l.* Velleri Gottes heiligh. C. 6:§:23.
oferdig, *imperfectus, non absolutus, item claudus, mutilus, item non agilis, præditus,* Dom. 3:15. 2 S. 9:3. A. 3:2. Ebr. 12:13.
oferdighet, *infirmitas, tarditas, difficultas.*
offentelig, *publicus, universalis, manifestus, apertus.*
offenteliga, *publice, manifeste.*
offer, *sacrificium, victima,* G. 4:4. N. 15:3. dageligit offer, *juge sacrificium.*
offerkaka, *fertum.*
offerhus, *domus sacrificii,* 2 Chr. 7:12.
offerkamar, *cella sacrificiorum,* Neh. 13:4.
offerkista, *fiscus templi, corbana,* M. 27:6.
offerkiött, *caro oblationis,* Ez. 40:43.
offerkäril, *capeduncula.*
offerprest, *sacrificus, sacrificulus, sacricola, immolator.*
offerstycke, *pars sacrificii,* S. 50:13.
offerwin, *vinum sacrificii,* Esth. St. 2:17.
| **offgammal**, *annosus.* Herwar. Saga C. s. 449
18. giffterm. B. LL. C. 21.
officerare, *dux legionarius, præfectus militaris.*
offrande, *sacrificatio, libatio, litatio, immolatio.*
offrar, *sacrifico, immolo, sacrum facio, lito, libo. imp. plur.* offrer, 2 K. 17:36. offra gudi pris och lof, Tob. 8:18.
offrare, *sacrificus,* W. 12:5. 15:42.
offta, *sæpe, sæpenumero, identidem,* M. 17:15. 2 Cor. 11:23,24,26. huru offta, *qvoties,* L. 13:34.
ofiedrad, *implumis.*
oflit, *indiligentia, negligentia, intermissio crebra,* gl. K. ordn. *p.* 46.b.
oflitig, *indiligens, piger, negligens.*
oflitigt, ofliteliga, *indiligenter, negligenter.*
ofmykit, *nimis. v.* Schibb. C. 17:§:16.

6. *conveniens*: *concors* Sk1. || 8. *dissensio*: Sk1. || 9f. S. 28:16 rättat efter Sk1. || 16. **ofehlbar**: **ofelbar** Sk1. || 18. **ofehlbart**: **ofelbart** Sk1. || 21. O. (6:15) rättat efter Sk1. || 23. Ahasia: Sk1.
9. artikeln **offerkäril**: Sk1. || 21f. offra gudi pris och lof, Tob. 8:18: Sk1.

ofog, *injuria, vis, violentia.*
oformerad, *non formatus.*
oformlig, *informis.*
ofred, ofrid, *bellum, pax profligata,* D. 28:20. S. 40:4. 2 M. 8:24. Psb. 42:11. 73:10.
ofredig, ofredsam, *pacis osor, bellax, pugnax, implacidus, item impacatus.*
ofrisk, *insaluber, insanus, morbidus, valetudinarius, inclinatæ valetudinis.*
ofrom, *improbus, malignus, malus,* Rolfs Sag. C. 19.*pr.*
ofromhet, *improbitas, malitia, malignitas.*
ofromt, *improbe, maligne.*
ofruchtsam, *sterilis, infoecundus, infructuosus,* G. 11:30. D. 7:14. *pl. masc.* ofruchtsamme, W. 3:14. *foem.* ofruchtsamma, v. 13. ofruchtsamma qweder, *vulvæ steriles,* O. 30:16. H. 9:14.
ofruchtsamhet, *sterilitas, infoecunditas,* 1 S. 1:6. Es. 49:20.
ofruchtsamliga, *infoecunde, infructuose.*
ofrågad, *inconsultus, non perqvisitus.*
ofrägd, *infamia.* ofrägdar, *infamia onero. v.* Schibb. C. 17:§:16.
ofstor, *grandis. v.* Schibb. *l. c.*
ofta, *v.* offta.
ofullkomlig, *imperfectus, non undiqvaqve absolutus.*
ofullkomliga, *non plene, non integre, non perfecte, imperfecte.*
| **ofullkomlighet**, *non plena perfectio, nulla integritas.* s. 450
ofwan, *super, supra,* Ex. 20:4. 25:11. Dom. 1:15.
ofwaneffter, *superne,* Jos. 3:13,16.
ofwantil, *sursum,* Col. 3:1.*s.*
ofwanvppå, *supra,* G. 28:18. 42:27.
ofwanberörde, ofwan nemde, ofwan bemälte, *supradictus, memoratus.*
ofwanskrefwen, *suprascriptus.*
ofödd, *nondum natus.*
oföhr, *impotens,* gl. K. ordn. *p.* 93.a. K. Balk. LL. C. 12.
oföranderlig, *immutabilis, immobilis, constans.*
oförandrad, *non immutatus,* Psb. 410:5.
oförargad, *non offensus, non lacessitus.*
oförargelig, *non offendens, integer.*
oförbuden, *non vetitus, licitus.*
oförbunden, *non obligatus.*
oförbytt, *non commutatus.*
oförbätrad, *non reflectus, non emendatus, incorrectus.*
ofördold, *non absconditus, non velatus,* J. 16:17. S. 17:17.
ofördröijeligen, *spe citius inopinato, jam jam.*
oförent, *non conciliatus, disjunctus.*
oförfalskad, *incorruptus, non vitiatus,* Marc. 14:3.

1. *vis*: Sk1. || 5. S. 40:4 rättat efter Sk1. || 6. **ofredig**: **ofridig** Sk1; ofredsam: ofridsam Sk1. || 10. Rolfs: Rolfz Sk2. || 15ff. *pl. masc.* … ofruchtsamma, v. 13: Sk1. || 18. O. 30:16: sent tillägg av J. Sw. (?). || 26. **ofta** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U offta.

8. **ofwanberörde**: **ofwan berörde** Sk1; ofwan (2 ggr): Sk1. || 8f. bemälte: bemelte Sk1. || 26. *spe citius* rättat efter Sk1 och Sk2, U *specitius*.

oförfaren, *imperitus, rudis, inexpertus, ignarus,* S. 51:31. Ebr. 5:13.
oförfarenhet, *imperitia, ruditas.*
oförfärad, *impavidus, interritus, imperterritus, intrepidus,* Ps. 31:25.
oförförd, *non seductus, item non traductus criminationibus.*
oförgengelig, *æternus, perpetuus, non caducus,* N. 18:19. W. 12:1. 1 Cor. 9:25. 15:42, 53.*s.* Ebr. 7:24.
oförgengelighet, *æternitas, perpetuitas perennis.*
oförgripeligen, *citra delictum, sine peccato.*
oförgylt, *non auratus, non inauratus.*
oförgäten, *non oblitus, non prætermissus.*
oförhindrad, *non perpeditus, non occuptatus,* W. 17:20. 1 M. 10:35. 14:9.
s. 451 | **oförkastelig**, *non rejiciendus,* Förrsp. Vp.
oförklarad, *non declaratus.*
oförkrenckt, *incorruptus, non vitiatus,* Ps. 123:3. Psb. 297:1. oförkrenckt jungfrudom, *virginitas illibata,* Förrsp. Es.
oförliknelig, *incomparabilis.*
oförlikt, *non reconciliatus, implacatus.*
oförlofwad, *non desponsus, item non dimissus.*
oförlåtelig, *qvi remitti neqvit.* oförlåtelig synd, O. Petr. *de sacram. p.* 3.b.
oförmant, *non commonitus.*
oförmerkt, *inopinato, improviso, sine animadversione.*
oförminskad, *non diminutus.*
oförmodelig, oförmodad, *inopinatus, non animadversus, improvisus, insperatus, inexpectatus.*
oförmodeliga, *inopinanter, inopinato, improviso, improvise. in Glossa vernac.* oförmodt, Es. 66:7.
oförmält, *omissus, prætermissus.*
oförmögen, *impos, impotens.*
oförmögenhet, *impotentia.*
oförnekelig, *qvi negari neqvit.*
oförnufft, *insania, stultitia, delirium,* Job. 35:16. 38:2. S. 21:26.
oförnufftеliga, oförnufftigt, *sine usu rationis, impudenter.*
oförnufftig, *irrationalis, irrationabilis, insanus, stolidus, impudens,* O. 8:5. oförnumstig, O. 22:3. M. 11:25. R. 1:21,31. 2 P. 2:12.
oförnögd, *non contentus, non acqviescens.*
oförnött, *non attritus.*
oförraskad, *non oppressus improviso.*
oförrettad sak, *res infecta, negotium irritum, imperfectum,*
oförrettar, *injuriam infero, injuste ago, injuria afficio,* O. 17:26. 28:3. J. 22:3. W. 10:12. oförrettades bön. oförrettad, S. 35:16. wardt oförrettad, W. 10:1.
oförsagd, *intrepidus, interritus, animosus, animi præsens.*
oförsedd, *improvisus, inexspectatus, inopinatus.* oförsedd fruchtan, *metus inopinatus,* W. 17:15.

31. **oförmerkt**: **oförmerckt** St.
11. artikeln **oförnekelig**: Sk1. || 18. O. 22:3 rättat efter Sk1. || 26. oförrettad: Sk1. || 27. W. 10: 1: W. 10:11 Sk1 (rätt: 10:12).

s. 452 | **oförsedt**, *improviso, improvise, inopinanter,* Ps. 35:8,15. W. 2:2. 4:19. 1 M. 4:2.
oförseendes, *idem,* J. 15:8.
oförsichtig, *imprudens, improvidus, incautus, socors, inconsideratus,* H. 13:13. S. 31:7.
oförsichtighet, *imprudentia, socordia, negligentia, inconsiderantia.*
oförsichtigt, oförsichteliga, *imprudenter, incaute, inconsiderate.*
oförsiglad, *sigillo non impressus, munitus, non obsignatus.*
oförsilfrat, *non argentatus, argento non obductus.*
oförskemd, *impudens, immodestus, profligati pudoris, perfrictæ frontis,* J. 13:27.
oförskreckt, *intrepidus, interritus, imperterritus, impavidus, animosus. v.* oförsagd, Es. 7:4. 1 M. 2:64. 3:4,43.
oförskyllt, *immeritus,* 1 K. 2:31.
oförsmädad, *contumelia non affectus, lacessitus.*
oförsnillad, *non furtim surreptus.*
oförsonlig, *implacabilis, placari nescius, qvi reconciliari neqvit.*
oförsonliga, *implacabiliter.*
oförsonlighet, *animus implacabilis, implacabilitas.*
oförsont, *implacatus, non reconciliatus.*
oförspilt, *non profusus.*
oförstånd, *inscitia, imprudentia, inscientia,* Pr. 10:5.
oförståndig, *imprudens, insipiens, stolidus, stultus, rudis,* W. 3:2. 12:24. 1 Cor. 14:38. Gal. 3:1.*s.*
oförståndigt, *imprudenter, insipienter, stulte.*
oförsumelig, *impiger, studiosus, gnavus, solers, diligens, industrius, assiduus, sedulus,* Zeph. 3:7.
oförsumeliga, *sine mora, impigre, diligenter, confestim, studiose, solerter, gnaviter,* Esd. 6:10.
oförsumlighet, *diligentia, industria, assiduitas, solertia, sedulitas.*
förswarad, *indefensus.*
förswarlig, *inexcusabilis,* | *qvi defendi neqvit.* s. 453
förswarliga, *qvod excusari et defendi non potest.*
oförsökt, *inexpertus, rudis, indoctus, imperitus,* Förrsp. ordsp.
oförsörgd, *cui de victu prospectum non est.*
oförtald, *irreprehensibilis, non infamatus, obtrectationibus non traductus,* Phil. 2:15.
förtenckt, *v.* oförmodelig.
förtent, *stanno non obductus.*
förtient, *immeritus, indignus, non meritus,* O. 26:2.
förtruten, *impiger, sedulus, diligens, assiduus, solers, gnavus, industrius,* 1 T. 6:18.
förtrutenhet, *diligentia, impigritas, assiduitas, industria.*
förtrutit, *impigre, diligenter, assidue.*

2. Ps. 35:8,15 rättat efter Sk1. || 13. **oförsilfrat**: **oförsilfwrad** Sk1, **oförsilfrad** St. || 17f. *intrepidus … animosus*: Sk1.

oförtwiflad, *indubitatus. adv. indubitanter,* A. 10:29.
oförtöfwad, *inexpectatus, insperatus, inopinus, improvisus, mox,* Psb. 53:8.
5 **oförtörnad**, *inoffensus, non lacessitus.*
oförwandlad, *non immutatus.* alla befalningar skola oförwandlada blifwa, *mandata omnia immutabilia erunt,* Dan. 6:15.
oförwarad, *non custoditus, non servatus.*
10 **oförwarandes**, *præter opinionem, spem improviso, inopinanter, inopinato,* Ex. 21:13. N. 6:9. 35:22. 2 S. 1:6. Es. 5:13.
oförwend, *non mutatus, non alienatus.*
oförwägen, *audax, projectus, ad audendum, audens,* Pr. 8:1. J. 2:24.*s.* S. 9:25.
15 **oförwägenhet**, *audacia, audentia promta.*
oföryttrad, *non venditus.*
ogagn, *damnum, jactura.*
ogagnelig, *inutilis, incommodus.*
20 **ogemen**, *non vulgaris, singularis, eximius.*
ogement, *supra modum, majorem in modum, non vulgariter.*
ogen, *longior ambagibus, non recta ferens.*
ogen, *torvus, difficilis, morosus, contrarius.*
s. 454 25 en munnkräpla | talar mykit ogino (som intet ginar) *qvod non conducit nec decet,* gl. S. 21:27.
ogengse, *obsoletus.*
ogerdad, *non circumseptus.*
30 **ogenar**, *v.* olikar.
ogerna, *non libenter,* S. 29:10. 31:18.
ogierning, *malefactum, maleficium,* Dom. 9:24. 2 S. 3:8. Dan. 6:4. L. 23:14.
ogierningsman, *neqvam, maleficus, sceleratus,* Ps. 59:5. J. 18:30. M. 7:23. 2 T. 2:9. 1 P. 3:16.
ogifft, *coelebs, innuba,* Ps. 78:63. 1 Cor. 7:8,32.
ogillande, *improbatio.*
ogillar, *improbo, reprobo, damno, irritum facio.*
ogilt, *irritum,* Dom. 2:1. Ps. 89:35.
ogiltig, *improbabilis, non justi ponderis et valoris.*
ogin, *v.* ogen.
ogiord, *infectus, non factus.*
ogiörlig, *impossibilis, qvod fieri neqvit.*
oglömd, *v.* oförglömd.
ogrundad, *non fundatus, sine fundamento.*
ogräs, *lolium, æra, zizania,* H. 10:4. M. 13:25.*ss.*
ogudachtig, *impius, sceleratus, sacrilegus,* 2 Chr. 20:35. Ps. 50:16. S. 15:9. Jud. v. 15.
ogudachtighet, *impietas.*
ogudachtigt, ogudachteliga, *impie.*
ogudelig, *impius,* W. 12:5.
ogunst, *odium, inclementia,* Es. 10:25. H. 2:23. R. 2:8.
ogunstig, *malefavens, non propensus,* W. 12:3. *inclemens,* O. 22:14. 28:4. S. 13:17.1 M. 7:26.

7. oförwandlada: oförandrada St. || 17. *non venditus*: *divenditus* Sk1. || 21f. artikeln **ogement**: Sk1. || 30. **ogenar**: **ogenas** (?) Sk1; olikar: olikas (?) Sk1.
17. oförglömd: oförgäten Sk2. || 25. ogudachteliga: ogudeliga St. || 27. *odium*: Sk1.

ogunstigt, *inclementer, non benigne.*
ogäfwer, *infabilis, ineptus.*
ogödd, *non saginatus.* ogödd åker, *ager non stercoratus.*
ohappandes, *ex improviso. v.* Speg. *Gloss. p.* 329.
oharfwad, *non consarritus, non occatus.*
ohecklad, *non carminatus.*
ohegn, *ubi nulla defensio et nullum septum.*
ohegnar, *septum removeo, non consepio.*
s. 455 **ohelgar**, *profano, sanctitatem* | *violo,* Es. 56:6. 1 M. 1:49.
ohelig, *profanus, impius,* Ebr. 12:16.
oheligt, *impie, profane.*
ohelsa, *ægritudo, langvor, morbus.*
ohelsad, *non salutatus, insalutatus.*
ohelsosam, *insalubris, non sanus, non salutaris.*
ohemd, *inultus,* Joël. 3:21. blifwa ohemdt, Förrsp. 1 Macc.
ohemult, *illegitime traductus, vel acqvisitus, item impunitus. v.* Locc. *Antiqv. Sveog. l.* 2. C. 19. *Lex. Juris in voce* hemul. L. Petr. *dial. p.* 48.a.
ohielpsam, *ad auxilia difficilis, non facilis ad juvandum, inofficiosus.*
ohindrad, *non impeditus.*
ohogad, *non animatus.*
ohold, *non velatus, non opertus, retectus,* N. 4:20. 1 Cor. 11:5,13. oholdt hofwud, *caput non velatum,* 1 Cor. 11:5.
ohuggen, *non concisus, incæduus.*
ohulpen, *non adjutus,* Job. 22:9.
ohwelfd, *non arculatus, non fornicatus.*
ohyfsad, *incultus, incomtus, hirtus, hispidus.*
ohyggelig, *teter, turpis, ingratus, horridus,* Vp. 18:2.
ohyllest, *odium.* komma i guds ohyllest, L. Petr. *Post.* om sacram.
ohyra, *sordidæ ædium bestiolæ, ut mures, cimices etc.* Ex. 8:21.*ss.* D. 28:42. af then ohyronne, Ex. 8:24.
ohäfdad, *incultus, desolatus.*
ohöflig, *immodestus, inurbanus, incivilis.*
ohöfweliga, *immodeste, indocore, inurbane, indecenter, inciviliter,* 1 Cor. 13:5.
ohöfwisk, *v.* ohöflig, Eph. 4:29.
ohöfwiskeliga, *v.* ohöfweliga, S. 18:18.
ohörd, *inauditus, immemoratus, non exauditus, ne fando auditus,* 2 M. 9:6.
ohörig, *dicto non obediens, inobseqvens,* 1 S. 12:14. A. 26:19. Tit. 3:3.
ohörighet, *contumacia, pervicacia, inobedientia,* Ez. 21:24. ohörughet, J. 14:7.
| **ohörsam**, *idem,* D. 21:18,20. Ps. 105:28. s. 456
J. 49:4. Ez. 20:13,20.
ojagad, *non insectatus.*
oidog, *indiligens, piger, negligens,* O. 12:4.

1. *inclementer*: Sk1. || 18. **ohelsosam** rättat efter Sk1, U **ohelsam**. || 22. *traductus*: *translatus* Sk1. || 23. *item impunitus*: Sk1. || 30. **ohold**: **oholgd** St.

10. guds: gudz Sk2. || 12. *ædium* rättat efter Sk1, U *odium*. || 13. *etc.*: Sk1. || 15. artikeln **ohäfdad**: Sk1. || 20. **ohöfwiskeliga**: **ohöfwitskeliga** Sk1.

oidoghet, *v.* oflit.
ojemn, *impar, inæqvalis.* ojemt, Es. 40:4. L. 3:5. *item scaber, confragosus, non planus.*
ojemnar, *inæqvalem reddo.*
ojemnhet, *inæqvalitas, item scabrities.*
oigenkallelig, *irrevocabilis.*
ok, *jugum,* G. 27:40. 1 K. 12:8. Job. 39:13. S. 33:27. oket, 1 K. 12:4. J. 28:12. 30:8. Thr. 3:27.
okambad, okembad, *impexus, incomtus.*
okardad, *impexus.*
okarsk, *deformis, horridus, qvi nauseam movet.*
okend, *ignotus, incognitus,* Job. 36:26. O. 20:16. Ps. 69:4. 69:9. 90:8. Gal. 1:22. them okenda gudenom, *deo ignoto,* A. 17:23. *v.* Diet. *Illust. N. T. voce* αγνοτος. Schmid. *Colleg. Biblic.* 2. *p.* 24. Carpz. *t.* 3. *Fun. Conc.* 15. *p.* 547.*ss.* Corv. *Corp. doct.* 1,42,3. Withii *Melet. Vit. Pauli sect.* b:§:54.
okiär, *non charus,* D. 21:15.*s.* Kon. Bal. LL. C. 4:§:1.
okiärlig, *inamabilis, ingratus, implacidus,* 2 T. 3:3.
okiöp, *mercatus difficilior. v.* Schibb. C. 17:§:16.
okiöpt, *inemtus, non emtus.*
oklandrad, *sine murmure et indignatione.*
oklar, *obscurus, subobscurus, non liqvidus, non clarus.*
oklipt, *intonsus, indetonsus.*
oklistrad, *non adglutinatus, polline.*
oklok, *v.* owis.
oklufwen, *non diffisus, non discissus.*
oklädd, *non vestitus, nudus, incultus.*
oknodad, *non subactus.*
oknog, ɔ: okunnog, *ignotus.*
okokad, *incoctus, non coctus, crudus.*
okonstig, *iners.*
okostad, *in qvem nullis sumtibus parcitur.*
okostig, *labore non assvetus.*
okrafftig, *inefficax, invalidus.*
okrenckt, *incorruptus,* | *non vitiatus.* s. 457
okrusad, *non crispatus, non calamistro intortus.*
okryddad, *non conditus, inconditus.*
okrymt, *in brevius non coactum.*
okunnig, *ignarus, imperitus, inscius, nescius.* okunnog, Ez. 3:5.*s.* okunnogt mål, *lingva incognita,* B. 4:15.
okunnighet, *ignorantia, imperitia, inscitia, inscientia.*
okynne, *prava indoles, mos perversus, vitium.*
okynnig, *malæ indolis, pravus, perversus, vitiosus.*
okysk, *lascivus, salax, impudicus, libidinosus,* S. 23:23.*s.*
okyskhet, *libido, lascivia, impudicitia, salacitas,* S. 23:6.
okyskt, *libidinose, lascive.*
olackad, *cera non signatus.*

15. Ps. (…) rättat efter Sk1. || 18. *p.* 24: *p.* 28: St.
4. artikeln **oklädd**: Sk1. || 7. *non coctus*: Sk1. || 10. *labore non assvetus*: Sk2, *idem* St. || 12. **okrenckt** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **okrencht**. || 20. **okunnighet**: **okunnoghet** St.

oladdad, *non telo munitus, item non oneratus.*
olag, *ordo perturbatus, congeries sine lege, extra ordinem, modum.* låta olag gå för lag, G. Adolph. *Fragm. Hist.*
olagad, *non refectus, male dispositus.*
olagliga, *illegitime, præter jus et fas.*
olaßad, olastad, *non deoneratus.*
olastad, ofördtalt, *non culpatus.*
olaxerad, *tectorio non obductus.*
olefwererad, *non traditus.*
olefnad. hans lefnad är olefnad, gl. S. 40:30. olefwad.
olegd, *non conductus.*
olekamlig, *incorporeus,* L. Petr. *dial. p.* 45.a.
olempa, *incommoditas, importunitas.*
olempar, *v.* förolempar.
olempelig, *qvi applicari non potest,* Förrsp. Vpp. L. Petr. *dial. p.* 36.b.
olja, *oleum, olivum,* O. 5:3. *obliq.* oljo, H. 2:22. är någor siuk, kalle presterna och låte them smörja sig med oljo, Marc. 6:13. Jac. 5:14. *v. Prax. meam Catech.* 5,4,10. *et auctores, qvos magno numero adduxi. adde*
s. 458 Korth. *de | ætern.* C. 27:§:2.
oljar, oljat bröd, *panis oleo conspersus,* Lev. 8:26.
olidelig, *impatibilis, intolerabilis, intolerandus,* Ez. 23:32. S. 20:16. 2 M. 9:10.
oliflig, *non vivax, non vividus.*
olik, *dissimilis, item impar, dispar, disparilis, inæqvalis,* 2 M. 10:28.
olika, *dissimiliter, inæqvaliter, inæqvabiliter, impariter,* Lev. 19:35.
olikar, *improbo.*
olikhet, *dissimilitudo, item inæqvalitas.*
olimad, *non adglutinatus.*
olindad, *fasciis non revinctus.*
oljoberg, *mons olivarum,* Zach. 14:4.
oljoflod, *rivus, fluvius olei,* Job. 29:6.
oljofull, *oleosus.*
oljoglas, *lenticula, vitrum olei,* 1 S. 10:1.
oljogård, *olivetum, oletum,* Neh. 9:25.
oljokaka, *placenta oleata,* N. 11:8.
oljokruka, *lenticula olei,* 2 K. 9:3.
oljoqwern, *trapes, trapetum, trapetus.*
oljoqwist, *frons olivæ,* Neh. 8:5.
oljoträ, oliveträ, *olea, oliva,* D. 28:40. 1 K. 6:23. Ps. 52:10. Vp. 11:4.
oliud, *strepitus, turba, clamor, dissonus.*
oliuflig, *insvavis, ingratus, inamoenus, injucundus,* S. 18:18.
oliufliga, *injucunde, insvave.*
oliuflighet, *injucunditas, infestivitas.*
oliwekerne, *samsa.*
oliwelöf, *olivæ virens folium,* G. 8:11.
oliweqwist, *novella, ramus olivarum,* Ps. 128:3.
oliweträ, *lignum olei,* 1 K. 6:23,31.

1f. artikeln **oladdad**: Sk1. || 7. *præter jus et fas*: *non legitime, non ad leges* Sk1. || 14. artikeln **olegd**: Sk1. || 22. kalle: kalla St. || 23. sig: St.

4f. *inæqvabiliter*: Sk1. || 17. **oljoqwern**: **oljoqwarn** Sk1. || 18. artikeln **oljoqwist**: Sk1. || 22. *inamoenus* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *ina moenus*. || 30. **oliweträ**: **oliwoträ** Sk1.

oller, *stiva.*
ollon, *glans.*
olning, *unctio,* O. Petr. Handb. *p.* 35.
olockad, *non illectus.*
oloflig, *illicitus, inconcessus, vetitus, impermissus.*
olofliga, olofwandes, *sine venia, sine permissu.*
s. 459 | **olust**, *inqvies, moeror, animus subtristis, moestus, infestivus,* W. 8:16. 2 Cor. 9:7.
olustig, *illætabilis, subtristis, morosus, moestus, infestivus,* M. 16:3. Psb. 83:4.
olycka, *infortunium, fortuna adversa, clades, calamitas, infelicitas,* Job. 5:6. Pr. 8:6. tin olycka trenger tig, *calamitas tua premit te,* 2 S. 16:8. jag skal föga them olycko til, *infortunium ipsis adferam,* Jer. 24:9. 25:6. *obliqv.* olycko, Job. 5:7. J. 44:9. ther olycka står 5 gångor i en wers! olyckonne, Esa. 57:1.
olyckas, *male cedit, male succedit, infeliciter cedit.*
olyckliig, olycksalig, *infelix, infaustus, adversus, inauspicatus.*
olyckligt, olycksamliga, *infeliciter, improspere.*
olyckzfall, *casus infortunatus, infelix, adversus,* Psb. 137:3. 358:5.
olydig, *inobseqvens, dicto non audiens, non obediens.*
olydighet, *inobedientia, animus pertinax, contumax, non obediens,* Es. 59:13. Ebr. 2:2.
olydna, *idem,* 1 S. 15:23.
olåt, *inimicantium clamores, et maledicta.* Psb.
olåtas, *v.* bannas.
olåtig, *morosus, tetricus, molestus.* olåtig qwinna, *litigiosa mulier,* gl. O. 27:15.
olägenhet, oläglighet, *incommoditas, incommodatio, importunitas.*
oläglig, *incommodus, intempestivus.*
olägligt, *incommode, intempestive, importune.*
oläkelig, *incurabilis, immedicabilis, insanabilis.*
oläkt, *incuratus.*
olärachtig, *indocilis.*
olärd, *indoctus, rudis, illiteratus, ineruditus,* A. 4:13. 1 Cor. 14:16,23. 2 P. 3:16.
olärdt, *indocte, inerudite.*
oläsen, *non lectus, prætermissus.*
oläst dörr, *janua non reserata.*
oläte, *intempestivus sonus, jurgia. v.* olåt.
olönt, *præmio non mactatus, mercede non persoluta,* M. 10:42.
olöpnad, *non coagulatus.*
| **olöst**, *non persolutus, item inemtus.* s. 460
om, *si, de, in, uter.* om än, *si vel, etiamsi,* O. 3:35. om icke, *annon, an.* intet wara

16ff. jag skal föga … Jer. 24:9. 25:6: Sk1 (hand?). || 18. olycka: olycko Sk1. || 19f. olyckonne, Esa. 57:1: sent tillägg av J. Sw. || 21. *cedit*: *cadit* Sk1. || 25. olycksamliga: olyckosamliga Sk1. || 27. **olyckzfall**: **olycksfall** Sk1 och St.

1. *pertinax*: *pervicax* Sk1. || 6. Psb.: Sk1. || 12. artikeln **oläglig**: Sk1. || 22. *prætermissus*: Sk1. || 26. *persoluta*: *persolutus* St. || 29. *uter*: Sk1.

om en, *negligere, contemnere aliqvem,* Ps. 81:12. giöra om, *reficere, de novo facere.*
omak, *incommodum, incommoditas, inqvies, inqvietudo, negotium, molestia,* 1 S. 28:15. Job. 3:17. J. 12:13. A. 9:38. Marc. 5:35. L. 7:6. 8:49. *v.* Schibb. C. 17:§:16.
omakar, giör omak, *incommodo, molestiam creo, turbo, molestiam facesso,* C. 2:7. 3:5. 8:4. W. 4:4. L. 8:45.
omaksam, *molestus, incommodus, negotiosus.*
omanlig, *instrenuus, imbellis.*
ombeden, ombuden, *petitus, rogatus, solicitatus.*
ombegripen, *complexus, amplexus.*
ombegriper, *complector, amplector, contineo.*
ombelegger, *circumdo, circumpono,* Psb. 86:5. ombelagd, Psb. 55:3.
ombetror, *credo, committo fidei, demando.*
ombinder, *obligo, colligo, revincio, circumligo, circumvincio,* A. 28:20.
ombor, omsweper, *circumcingo, circumvestio, circumpono.*
ombud, *negotium, commissum.*
ombudsman, *curator, procurator,* Jordab. LL. C. 9.
ombunden, *obligatus, revinctus, circumligatus.*
ombyte, *mutatio, variatio, vices, vicissitudo.*
ombyter, *muto, commuto, immuto, vario.*
omdrager, *circumfero, pertraho, circumvelo, circumgesto.*
omdrifwer, *circumago, circumveho.*
omdöme.
omedelbarlig, omedelbart, *sine mediis.*
omegnar, *nauseo, fastidio.*
omenskelig, *inhumanus, truculentus, immanis.*
omenskeliga, *inhumane, inhumaniter, truculenter.*
omensklighet, *inhumanitas, immanitas.*
omfamnar, *circumplector, complector, amplector. v.* vmfamnar.
omfattar, *idem,* Psb. 86:1. | en qwinna s. 461
skal omfatta en man, *mulier circumdabit virum,* nyja Bibelen *bene,* J. 31:22. *h. e. beata virgo concipiet Christum. v.* Pfeif. *Dub. Vex.* 4. 20. *c.* 49. *et auctores ibi allegatos. conf.* Pearson on the Creed, *p.* 171. Dorschii *Pentad. disp.* 3. Chemn. *Harm.* C. 4. *p.* 63.
omflyter, *circumfluo.*
omflytande, *circumfluxus.*

2. giöra: giör Sk1; *reficere*: *reficio* Sk1; *facere*: *facio* Sk1. || 4f. 1 S. 28:15 rättat efter Sk1. || 8. *molestiam* (nr 2): *negotium* Sk1. || 13. ombuden: ombudin Sk1. || 15. artikeln **ombegripen**: Sk2. || 27. **ombudsman**: **ombudzman** Sk1, Sk2 och St.

6. *pertraho*: Sk1. || 6f. *circumvelo*: *circumveho* Sk1. || 9. **omdöme**: sent tillägg av J. Sw. || 11. *fastidio* rättat efter Sk2, U *fastideo*. || 16. **omensklighet**: **omenskelighet** Sk1. || 23. 20 *c.*: St. || 23f. *allegatos*: *citatos* Sk1. || 24. *conf.*: *adde* Sk1. || 28. artikeln **omflytande**: Sk1.

omförer, *circumfero, circumveho, circumgesto,* Ebr. 13:9. vmförer, 1 Cor. 9:5. 2 Cor. 4:10. Eph. 4:14.
omgenge, *v.* vmgenge.
omgifwer, *circumdo, circumpono, circumcingo, circumvenio.*
omgiord, *de novo factus, refectus.*
omgiordar, *accingo, circumcingo, circumamicio,* Joh. 21:18. vmgiordar, Eph. 6:14. *præt.* omgiordade, L. 12:35. Eph. 6:14. 1 P. 1:13.
omgiuter, *circumfundo, affundo, item de novo fundo.*
omgriper, *comprehendo, corripio, amplector, contineo. præt.* vmgrep, Jon. 2:6.
omgång, *circuitus, circulus, ambitus, ambages.* vmgång, 1 K. 6:5. Job. 22:14. 1 M. 14:48.
omgår, *v.* vmgår, vmgenge.
omgärdar, *sepio, circumsepio, septum circumpono, circumvallo.*
omhogse, *providus, prudens, sibi prospiciens, circumspectus, rerum suarum satagens,* S. 18:27. Esth. St. 3:11.
omhwerfwer, *circumdo, circumvenio, circumcingo, circumsedeo,* Ps. 88:18. *præt.* vmhwerfde, G. 19:4. Jon. 2:6. vmhwerfder, Ps. 88:16. jag war vmhwerfd, Dom. 16:2. Ps. 22:13. S. 51:9.
omhwifwer, *obtego, obvolvo,* Sus. v. 32.
omild, *immitis, inclemens, inhumanus,* 2 T. 3:3.
omildeliga, *inclementer, inhumane,* W. 12:5.
omildhet, *inclementia, inhumanitas.*
ominne, *sine venia. v.* Schibb. C. 17:§:16.
omistelig, omistande, *qvi sine | magna* s. 462
jactura amitti neqvit, cujus magnum est desiderium.
omkastar, *v.* vmkastar.
omklipper, *circumtondeo,* Ez. 44:20. *v.* Lundii *Sanct. Jud.* 3,57,20.
omkläder, *circumvestio, amicio, item vestes muto.*
omkostnad, *sumtus, impensa. v.* vmkost.
omkretz, *circulus, orbis, circumjectus.*
omkring, *circa, circum,* G. 37:7. Ex. 25:11. 28:32.*s.* Ps. 148:4.
omkring drifwer, omkring drager *etc. v.* omdrifwer.
omkringhwerfwer, *circumdo,* Jos. 7:9.
omkringströr, *circumspergo.*
omkull, Ex. 14:25. J. 5:10. L. 12:18.
omkullfaller, *ruo, delabor, sternor, décido in terram.*
omkullhugger, *decído, exscindo,* J. 22:7. Nah. 1:12.
omkullligger, *prostratus jaceo,* Ps. 30:7.
omkullrifwer, *deruo, diruo, demolior, destruo,* J. 31:40. S. 34:28.
omkullslår, omkullstörter, omkullkastar, *dejicio, sterno, prosterno,* Marc. 15:29.
omlagd, *circumpositus, circumsessus, circumdatus.*

10. *præt.*: Sk1. || 19. vmgenge: Sk1. || 26f. vmhwerfde(r): omhwerfde(r) St. || 28. vmhwerfd: omhwerfd Sk1 och St. || 30. **omhwifwer**: **omhwifwar** Sk1.
17. omkring drager *etc.*: Sk1.

omlegger, *circumpono, circumdo, circumcingo, circumsedeo.* vmlegger, Ps. 88:18. 118:12.
omlider, *prætereo, præterlabor, defluo.* åhret war omlidit, G. 47:18.
omlöper, *circumcurro, transeo,* W. 7:19.
omogen, *immaturus, immitis,* Job. 15:33. Es. 18:5. W. 10:7.
omogenhet, *immaturitas.*
omogit, *immature.*
omplögd, *denuo aratus.*
omringar, *v.* omhwerfwer, vmringar.
omsider, *tandem, demum, deniqve,* Förrsp. Vp. *Fin.* Psb. 19:18.
omskifftelse, omskifft, omskiffte, *vicissitudo, vices, mutatio,* Jac. 1:17.
omskiffter, *vario, muto, immuto, permuto, commuto,* J. 2:11. *præt.* omskiffte, G. 48:14. 1 S. 28:8. hafwer omskifft, J. 2:11. omskiffter, Dan. 5:10.
omskoren, *circumcisus, circumsectus.*
s. 463 | **omskygger**, *obumbro. præt.* omskygde, M. 17:5.
omskär, *circumcido, circumseco,* G. 17:10, 12. Lev. 12:3. L. 2:21. Joh. 7:22. A. 15:1,5,24. Gal. 2:3. *præt.* omskar, G. 17:23. 21:4. A. 7:8. 16:3.
omskärelse, *circumcisio, circumcisura, circumcæsura,* Ex. 4:26. R. 2:25.*ss.* 4:11.
omslag, *segestre, involucrum, integumentum. item* wisheten steller sig för omslag skul, gl. Sir. 4:19.
omsorg, *cura, solicitudo. v.* vmsorg. Ps. 55:23. M. 6:27,31,34. L. 12:22,25. 1 Cor. 9:9. Phil. 4:6. 1 P. 5:7.
omspannar, *complector, palmis amplector. v.* vmspan.
omstörter, *prosterno, dejicio, diruo, everto, subverto,* Ex. 34:13. Psb. 96:6. *v.* vmstörter.
omsuß, *frustra, gratis, neqvicqvam,* Mal. 1:10. 1 Cor. 9:18.
omswef, *ambages, circuitus, circuitio.*
omswep, *involucrum, integumentum, segestre.*
omsweper, *involvo, contego, intego, circumplico.* vmsweper, Es. 16:3. 49:18.
omtenckt, *v.* omhogse.
omtrenger, *necessitas postulat, e re est, opus est,* Psb. 27:2. 68:8. *v.* vmtrenger.
omwendelse, *conversio.*
omwender, *converto, verto, revertor,* Ps. 18:38.
omwendning, *conversio, reversio,* J. 40:5. *mutatio,* O. 28:12.
omwiklar, *circumplico, circumvolvo.*
omwårdnad, *qvi e domo et familia sunt.* wårdnad, gl. K. ordn. *p.* 91.b.
omykit, *nimium, admodum, perqvam, valde, supra modum.*

4. *prætereo*: Sk1. || 10. artikeln **omogit**: Sk1. || 12. vmringar: Sk1. || 15. omskifft: Sk1. || 20. omskiffter: vmskiffter Sk1. || 24. *circumcido, circumseco*: Sk1. || 28. *circumcisura*: Sk1.
7. vmspan: vmspannar Sk1. || 17. vmsweper rättat efter Sk1, Sk2 och St, U vmsweker. || 26. **omwiklar**: **omwicklar** Sk1. || 29. **omykit**: **omyckit** St.

omyndig, *non sui juris, pupillus, qvi sub alius tutela est.* giöra sin ord omyndug, *verba sua irrita facere, verbis suis fidem detrahere,* N. 30:3. O. Petr. Handb. *p.* 26.

omägnas, *fastidio, nauseo.*

omätelig, *immensus, sine modo ac mensura.* S. 17:31. 37:33. omätelig fråßare, *helluo immoderatus, qvi satiari neqvit,* S. 31:20,24.

omäteliga, *immensum, sine modo,* B. 3:25.

s. 464 | **omögelig**, *impossibilis, qvod fieri non potest,* Zach. 8:6. M. 19:26. Ebr. 6:4.

omögeliga, *neqvaqvam, impossibile, nullo modo.*

omögelighet, *qvod nullo modo fieri potest.*

omörnad, *e somno immaturus, qvi a somno se nondum collegit.*

onaturlig, *præter vel contra naturam, monstrosus, prodigiosus.*

ond, *malus, pravus, perversus, malignus, improbus.* onder, Vp. 22:11. *neut.* ondt. är något ondt i stadenom, thet icke Herren giör, Am. 3:6. *v.* Pfeif. *Dub. Vex.* 4:79. *neut. pl.* ond, J. 8:15. giöra enom ondt, *facere alicui malum. item male se habere,* 2 S. 12:18.

onde, hin onde, *ille malus,* M. 13:38. then onde, 1 Joh. 2:13.*s.* 3:12. werlden är stadd i thet onda, *mundus in illo maligno jacet,* 1 Joh. 5:19. *h. e. diabolo. v.* Polus *Synops. Crit. et* Seb. Schmid. *in h. l.* frelß oß ifrå ondo, *libera nos a malo,* M. 6:13. *ubi Satanas intelligitur. v.* Eras. Schmid. *in h. l.* Maji *Harm. Evang. p.* 556. af ondo, M. 5:37. af allo ondo, G. 48:16. guds fruchtan hatar ondan wäg, *timor domini odit malam viam,* O. 8:13.

ondska, *malitia, improbitas, malignitas, pravitas. accus.* ondsko, H. 8:13.

ondskofull, *malitiosus,* Es. 14:20.

ondt, *male, malitiose,* O. 20:14. L. 16:22.

ondsdag, *dies Mercurii. v.* odensdag.

onepst, *inultus, impunitus,* Förrsp. Ordsp.

onich, *onyx,* G. 2:12. Ex. 28:20. 35:27. Job. 28:16. S. 24:21.

onichemersten, *onyx, onychinus,* Ex. 28:9. onichsten, Ex. 25:7. onicher, Ex. 39:13.

onytta, *inutilitas,* Ebr. 7:18.

onyttar, *inutilem reddo,* Hewarasaga C. 12.

onytteliga, *inutiliter,* Es. 49:4.

onyttig, *inutilis, nullius usus,* | Job. 15:3. J. s. 465
48:38. H. 10:1. M. 25:30. Philem. v. 11.

onåd, *inclementia,* Ps. 157:2.

onådelig, *inclemens,* 2 M. 10:26.

onödd, *nulla necessitate adactus, non invitus,* 1 Cor. 7:37.

onödig, *non necessarius, supervacaneus.*

7. fråßare: fråtzare St. || 11f. *non potest*: *neqvit* St. || 17. **omörnad**: **omördnad** Sk1 och St. || 18. *nondum*: *non* St. || 30. thet: them Sk1.

6. guds: gudz Sk2. || 13. **ondsdag**: **ondzdag** Sk1; *dies Mercurii*: Sk1. || 18. **onichemersten**: **onichenersten** Sk1. || 21. *reddo* rättat efter St, U *redo*. || 24. Job. 15:3: Sk1. || 25. M. 25:30 rättat efter Sk1.

onödigt, *non necesse, non e re est, non opus est.*
onögd, *v.* mißnögd, oförnögd.
oomskoren, *non circumcisus, incircumcisus,* Ex. 12:48. Lev. 26:41. *vel* ovmskoren, J. 9:25.*s.* oomskorne leppar, *incircumcisa labia,* Ex. 6:12,30.
oomwend, *non conversus.*
oordentelig, *inconcinnus, indigestus, inordinatus, incompositus.*
oordenteliga, *sine ordine, sine lege ac modo, incomposite.*
oordning, *ordo perversus, nullus ordo.*
op, *v.* vp.
opartisk, *nulli parti vel sectæ addictus, intemeratus, incorruptus, integer,* Jac. 3:17.
opaßlig, *valitudine inclinata.*
opaßlighet, *valetudo incommoda.*
ophir, *ophir.* ophirisk guld, *aurum ophir,* G. 10:29. 1 K. 9:28. 10:11. 22:49. 2 Chr. 8:18. Job. 28:16. Es. 13:12.
oplågad, *non afflictus, non vexatus,* S. 28:23.
oprydd, oputzad, opyntad. *v.* obeprydd.
oprydeliga, *ineleganter, inculte, indecore.*
opsicht, vpsynsman. *v.* vpsicht.
oqwald, *non vexatus,* Psb. 28:2.
oqwistad, *imputatus, non ramis nudatus.*
oqwädinsord, *convitium, calumnia, verba nefanda, male nominata verba,* Domare Reg. 36. *v.* Schibb. C. 17:§:16. Locc. *Lexic. Juris* qweda.
orakad, *irrasus, non derasus, intonsus.*
oransakelig, *inscrutabilis, qvi investigari neqvit,* O. 25:3. Es. 40:28. R. 11:33.
ord, *verbum, sermo, vox,* M. 12:36. i sino orde, Ps. 119:105. Psb. 4:1. tino orde kan ingen motstå, *verbo tuo nemo resistere potest,* Jud. 16:17. I blifwen guds orde ohörsamme, D. 1:26. Jesu namn heter guds ord, Vp. 19:13. Jesus Guds son | kallas ordet, λογος, *verbum hypostaticum,* Joh. 1:1. *s.* Ebr. 4:12. 1 Joh. 5:7. *conf.* Maji. *Comment, in h. l. p.* 352. Schibb. C. 2:§:17,18. Sabb. Ro,1,6,5.*ss.* s. 466
ordadryg, *verbosus.*
ordafager, *eloqvens, disertus.*
ordalag, *modus loqvendi, dictum, phrasis.*
ordaqwäde, *proverbium.*
ordalempa, *v.* Schibb. *l.c.*
ordalista, *index verborum.*
ordan, *ordo exercitus,* 1 Chr. 12:33. Job. 30:14. Joël. 2:8. Jud. 15:4. 1 M. 4:18. 6:40. slagordan, *acies,* 2 M. 5:2.
ordar, *loqvor,* gl. Pr. 5:1. *v.* Schibb. C. 17:§:16.
ordaröst, *vox verborum,* Ebr. 12:19.
ordaträta, *lis de verbo, logomachia,* 1 Tim. 6:4.
ordelar, *judico.*
ordentelig, *ordinarius, legitimus, justus.*

5. *vel*: Sk1. || 6. oomskorne: oomskorna Sk1. || 17. *inclinata* rättat efter Sk2 och St, U *inclinatæ*. || 27. artikeln **oqwistad**: Sk1. || 29. *nominata*: *notata* St.

5f. i sino orde: Sk1. || 7. motstå: emotstå St. || 8. guds: gudz Sk2 och St. || 9f. Jesu namn … Vp. 19:13: Sk1. || 10. Guds: Gudz St. || 11. Joh. 1:1.*s*: Joh. 1: 14 Sk2 (båda rätt). || 13. *p.* 352: Sk1. || 17. *dictum, phrasis*: Sk1. || 18. **ordaqwäde**: **ordaqwäd** Sk2 och St. || 27. *logomachia*: λογομαχια St.

ordenteliga, *rite atqve ordine,* Förrsp. Ebr.
ordfull, ordrik, *verbosus.*
ordinantia, 1 Chr. 23:6.
ordkastas, *verbis rixor, jurgor, litigo.*
ordaprong, ordaståt, *ornatus verborum, phalereatus sermo. v.* Schibb. C. 17:§:16.
ordkeppas, *verbis concertare.* ordakempning, *pugna verborum.*
ordlös, *perfidus, nullius fidei, foedifragus, item mutus,* R. 1:31.
ordnar, *ordino, dispono, instruo.*
ordning, *ordo, ordinatio,* B. 3:34. 1 P. 2:13. *item lex, sanctio, constitutio, statutum,* 1 Chr. 24:1,19. J. 33:25. *ordinantia,* 1 Chr. 23:6.
<**ordqwäde**, adagium.>
ordsett, *v.* ordalag, gl. Job. 27:6. *v.* Schibb. C. 17:§:16.
ordspråk, *proverbium, adagium,* Job. 17:6. Ps. 49:5. O. 1:1,6. S. 39:3. drifwa ordspråk, *parabolizo,* Ez. 18:2.
ordstellt, *v.* ordlös.
ordwexlas, *rixari.*
oreda, *v.* olag, oordning, *ordo turbatus,* S. 28:11.
oredd, *v.* oförskreckt.
oredelig, *v.* orichtig, 2 M. 4:35.
oredeliga, *dolose, fraudulenter,* 2 M. 8:16.
oredig, *inordinatus, incompositus, indigestus, impeditus, turbatus.*
oregerlig, *effrenis, qvi regi neqvit.*
| **oreknad**, *non numeratus, prætermissus in numero.* s. 467
oreknelig, *innumerus, innumerabilis, immensus.*
oren, *impurus, immundus, sordidus,* Zach. 13:2. Tit. 1:15. Vp. 22:11. liggia när ene oreno, *cum qvadam impura concumbere,* Lev. 15:33.
orenar, *inqvino, impurum reddo, contamino, polluo, maculo, collutulo,* Lev. 18:27.
orenhet, *sordes, sordities, immundities, impuritas,* Lev. 7:20. 2 Chr. 29:16. Esr. 6:21. 9:11.
orenliga, *impure, sordide.*
orenlighet, *ut* orenhet, Lev. 15:30.*s.* 2 S. 11:4. 2 Chr. 29:5.
orensad, *non purgatus.*
oretad, *non lacessitus, non irritatus.*
orett, *injustitia, iniqvitas, injuria, injustum,* 1 Joh. 3:4. orett, *adject. injustus,* O. 10:2. then orette mammom, L. 16:9. 18:6. *v.* Diet. *Illustr. N. T. voce* αδικος. *Casa Paup.* C. 15:§:6. C. 21:§:11.*s.* oretta domaren, L. 18:6.
orett, *adv. injuste.*
orettferdeliga, *injuste, iniqve, injuriose,* G. 49:5.
orettferdig, *injustus, iniqvus, injuriosus,* Ps. 71:4. A. 1:18.

3. artikeln **ordfull**: Sk1. || 6. **ordaprong**: **ordaprång** St. || 16. artikeln **ordqwäde**: hand 4? || 20. drifwa: drifwer St. || 22. **ordstellt**: **ordstelt** St. || 23. artikeln **ordwexlas**: sent tillägg av J. Sw.
19. *non lacessitus*: *illacessitus* Sk1. || 21. *adject.*: Sk1. || 22. L. 16:9: L. 16:10 Sk1 (båda rätt); (L.) 18:6: Sk1.

orettferdighet, *injustitia, iniqvitas, injuria.*
orff, lijeskafft.
organist, *magister organicus.*
orgor, orgwerck, orgpipa, *organum musicum, organa pneumatica.*
orgmakare, orgbyggiare, *faber organicus.*
orgtrampare, *servus calcator organicus.*
orichtig, *falsus, fallax, non integer, dolosus, perfidus.*
orichtighet, *fallacia, fraus, fraudulentia, captio, perfidia.*
orichtigt, *dolose, fraudulenter, fallaciter, non ingenue.*
original, handskrifft.
orimlig, *dissonus, absurdus, inconveniens, absonus.*
orimliga, *absurde, inconcinne.*
Orion, *Orion,* Job. 9:9. 38:31. Es. 13:10. Am. 5:8.
orkar, *valeo, sustineo, possum,* Am. 5:22. hafwa orkat, M. 10:23.
s. 468 **orklös**, *ignavus, langvidus,* | *marcidus, deses.*
orklöshet, *ignavia, langvor, pigritia, desidia.*
orlof, *venia, dimissio,* 1 M. 11:55. gl. K. ordn. *p.* 85.a.
orlofwar, gifwer orlof, *dimitto, exauctoro, veniam do.*
orm, *serpens, vipera, coluber,* G. 3:1.*ss.* v. 14. 49:17. S. 21:2. Joh. 3:4. A. 28:4*s.* af orme, N. 21:9. woro ormom like, Vp. 9:19. af orm, *vipereus, serpentinus.* ormenskrypande vhr skinnet, *vermatio.*
ormagalle, *fel viperinum,* Job. 20:14,16.
ornad, *subrancidus, ex putredine olens.*
ornar, *odorem putridum contraho, putresco.*
orne, *verres.*
oro, *inqvies, inqvietudo, molestia, turba, perturbatio,* Job. 3:26. O. 15:16. på vrwerck, *oscillum, pendulum.*
oroar, giör oro, *turbo, inqvieto, molesto, perturbo.*
orolig, *inqvietus, turbulentus,* Ps. 42:6,12. 43:5. O. 30:21.
oroliga, *turbulenter, inqviete,* S. 31:24.
orolighet, *v.* oro, Job. 14:1.
oroligt, *turbulente, turbulenter.*
orosad, *illaudatus, non celebratus.* orosad för gud, *præfiscine. v. comment. meum in Caton. disticha,* 2,16,2.
orre, *gallus silvestris.*
orrhöna, *gallina sylvestris.*
orsak, *caussa, ratio,* Ebr. 5:9.
orsakar, *caussor, caussam prætexo,* Psb. 410:2.
orsakar, ɔ: vrsechtar, 1 K. 15:22. Förrsp. Wish. S. 30:11. 2 M. 13:26. L. Petr. *dialog. p.* 139.a. *v.* Schibb. C. 17:§:16.

5. *organum* rättat efter Sk1, U *organor*, Sk2 *organon*. || 15. artikeln **original**: sent tillägg av J. Sw. || 20. Am. 5:8: sent tillägg av J. Sw.

3f. af orm, *vipereus, serpentinus*: Sk1. || 5. vhr: vr Sk1 och St. || 20. orosad (nr 2): orosadt St. || 24. *sylvestris*: *silvestris* Sk1 och Sk2.

orsaker, *insons,* Ex. 21:19,28. *v.* Schibb. *l. c. p.* 365.
ort, *locus.*
ort, ricksort, *qvadrans imperialis.*
ortsbeskrifning, *typographia.*
ortug, *vel* örtig, *v.* öre.
orubbad, *sartus, tectusqve non perturbatus, intactus.*
oryggad, *non irritus factus, sartus tectusqve perstans, non dimotus.*
oryggelig, *firmus, constans, perstans, ratus.*
oråd, *malum consilium,* D. 28:20. Ps. 157:2. W. 19:3.
s. 469 **orådeliga**, *malo et infausto | consilio,* O. 13:3. 1 M. 5:67.
orådeligit, *male consultum, noxie, damnose, res infelicis ominis,* A. 19:36.
orädd, *interritus.*
orörd, *immotus, intactus.*
orörlig, *immobilis, firmus,* Ex. 15:16. A. 27:41. Col. 1:23.
os, *foetor, nidor, teter odor. gr.* οζω, *indoleo.*
osaltad, *insulsus, nullo sale conditus,* Job. 6:6.
osams, *discors, dissidens.*
osann, *mendax, non verax.*
osanning, *mendacium, fabella.* osant, *idem.*
osar, *nidorem olet, male olet.*
osed, *malus mos, vitium.*
osedig, *immodestus, indecorus, vitiosus,* S. 22:4. osedug, 1 Thes. 5:14.
osedighet, *immodestia, dedecus.*
osedigt, *immodeste, turpiter.*
osedwanlig, *insolens.*
osilfwrad, *v.* oförsilfrad.
osignad, *maledictus,* J. 20:14.
oskadd, *illæsus, indemnis, salvus et sospes,* 2 M. 12:25. A. 23:24.
oskadelig, *innoxius, innocuus, innocens.*
oskapad, *increatus, non creatus.*
oskattad, *incensus, item non perlustratus.*
oskeggot, *imberbis.*
oskemd, *incorruptus, non vitiatus, sanus et salvus.* wilja wara oskemd, *velle non pudefieri,* J. 6:15. 8:12.
oskick, *v.* oordning, olag.
oskickelig, *incompositus, indigestus, informis, insulsus, inhabilis, ineptus, inordinatus, inconcinnus, inconditus,* Lev. 21:18. 1 P. 4:4.
oskickeliga, *incomposite, indigeste, item immodeste,* 2 Thes. 3:6,7,11.
oskickelighet, *inertia, ineptia, insulsitas,* 2 M. 14:8. 1 Cor. 14:33.
oskiäl, *injuria, rationis abusus,* Ps. 69:5. A. 24:20. Psb. 352:6.
oskiälig, *irrationalis,* O. 23:33. oskiäligt diur, *animal irrationale,* Lev. 20:16. oskiäligt lefwerne, *vita bestialis,* W. 12:23.
oskiäliga, *sine ratione, sine | modo,* Es. s. 470
58:4.

4. ricksort: rikzort St. || 5. **ortsbeskrifning**: **ortzbeskrifning** Sk2. || 29f. osant, *idem*: Sk2.
6. **osilfwrad**: **osilfrad** Sk2; oförsilfrad: oförsilfwrad Sk1.

oskiärar, *profano,* Ps. 74:7. Dan. 11:31. hafwer oskiärat, Thr. 2:2. giordt oskiärdt, Ex. 20:25. A. 21:28. landet är oskiärdt wordet, Es. 24:5.
oskiötzlig, *rerum suarum negligens, incuriosus, in notis ad Prov.* 4:1.
oskrifwen, *non scriptus.*
oskrymtad, *sincerus, integer, sine fuco vel dolo,* 2 Cor. 6:6. 1 T. 1:5.
oskrymtelig, *idem*, Jac. 3:17.
oskuld, *innocentia, integritas.*
oskuren, *non dissectus, irresectus.*
oskyhld, *non contectus,* G. 9:21. Job. 31:19.
oskyld, *nullo sangvinis vinculo conjunctus.*
oskyldig, *innocens, innocuus, innoxius, integer, immerens,* Ps. 26:1. oskyllig, D. 21:8. J. 30:11. A. 20:26. oskyllog, Job. 4:7. oskyllug, 1 K. 2:9.
oskyldighet, *innocentia, integritas,* Ps. 7:1. 73:13.
oskylleliga, *innocenter, immerenter,* Ps. 26:11. Gustav. oskyldeliga, 2 M. 4:48.
oskymfad, *non contumeliose habitus.*
oskär, *v.* oskiär.
oskärskodad, *inexploratus, non perlustratus.*
oskönjog, *ingratus, v.* Schibb. C. 17:§:76.
osleckt, *non exstinctus, irrestinctus.*
oslickad, *non lambitus, labris non delibatus.*
osliug.
oslät, oslätt, *asper, scaber, non planus,* Es. 40:4. 42:16.
osmak, *ingratus, sapor.*
osmakad, *ingustatus, non gustatus.* 5
osmakelig, *male sapiens, insipidus.*
osmelt, *non illiqvefactus.*
osnygg, *incultus, incomtus.*
ospard, Psb. 89:5. 410:9.
oß, *nos, nobis.* 10
ost, *caseus,* Job. 10:10. *pl.* ostar, 1 S. 17:18. ost och bröd.
ostadd, *non conductus, non mercede locatus.*
ostadig, *inconstans, instabilis, varius, mobilis, volubilis, mutabilis,* Ps. 69:24. Es. 41:7. ostadug, G. 4:12,14. O:5:6. 15
ostadighet, *inconstantia, instabilitas, mutabilitas,* Jac. 3:16.
ostadigt, *inconstanter, mutabiliter.* 20
osteckt, *non cumulatus.*
ostekt, *non assus, non assatus.*
| **ostellt**, *incompositus, inordinatus.* s. 471
ostemd, *non citatus, item repagulis non coercitus.* 25
ostemt spel, *instrumentum non compositum.*
ostkar, ostkäril, *calathus, caseale, fiscella, forma ubi caseus exprimitur.*
ostmyßie, *coagulum casei.* 30

8. *vel*: *ac* Sk1, *et* St. || 15. *innoxius* rättat efter Sk1, U *innocius.* || 25f. artikeln **oskärskodad**: Sk1. || 27. **oskönjog**: **oskönjug** St.

1. **osliug**: sent tillägg av J. Sw. || 12. ost och bröd: sent tillägg av J. Sw. || 24. *non citatus, item*: Sk1. || 30. **ostmyßie**: **ostmyßien** (?) St.

ostra, *ostrum.*
ostraffad, *impunitus, incastigatus,* Ex. 20:7. D. 5:11. O. 12:1. J. 25:29. H. 4:4. Sir. 3:4. 2 Cor. 6:3.
ostraffelig, *inculpatus,* Job. 15:15. W. 18:21. 1 T. 5:7. 6:14. Tit. 2:8.
ostraffeliga, *sine culpa, innocenter,* Ps. 73:13. O. 10:9. 119:9. L. 1:6.
ostyrig, *effrenis, infrenis, freni impatiens, qvi regi neqvit,* S. 16:1. *foem.* ostyrug, O. 7:11. *v.* Schibb. C. 1:§:53. C. 9:§:12.
ostyrighet, *freni impatientia, ferocia, furor, ferocitas.*
ostyrigt, *ferociter, furiose.*
osund, *insalubris, non salutaris, non sanus,* S. 30:14. 37:30.
oswuren, *injuratus.*
osynlig, *invisibilis, qvi videri neqvit,* Col. 1:15.*s. item contemtibilis.*
osyrad, *non fermentatus,* Ex. 12:7,15. 29:2. 1 Cor. 5:7.*s.*
osållad, *non cribratus, non cribro discretus.*
osåt, the blefwo osåte, *discordes,* Herw. Sag. C. 8.
osäijelig, *ineffabilis, qvi edici neqvit, inenarrabilis,* W. 17:1. R. 8:26.
osäijeliga, *ineffabiliter,* S. 43:31.
osäker, *incertus, item periculis et discriminibus obnoxius,* J. 6:25.
osämja, *discordia, inimicitiæ.*
osöfd, *insopitus, non consopitus.*
osökt, *non qvæsitus, non reqvisitus.*
osömad, *non consutus.*
otack, otacksamhet, *ingratus animus.*
otacksam, *ingratus, beneficii immemor,* 1 M. 11:53.
otacksamlig, *idem*, W. 16:29.
otacksamliga, *ingrate, ingratiis.*
otahlig, *innumerus, innumerabilis, immensus,* Ps. 105:34. Ebr. 11:12.
otahliga, *sine modo et numero,* L. 12:1.
otack, *ingratiis.*
otadelbart, *sine vitio.*
otalad.
otalan.
| **otam**, *indomitus, infrenis, immansvetus.* s. 472
diur, W. 7:20. hest, S. 30:8.
oteck, *ingratus, invisus, odiosus.*
oteckt, *ingrate.*
oteckt, *non tectus, non opertus.*
oterig, *sordidus, impurus, nauseam movens.* oterigt kärille, *vas sordidum,* H. 8:8.
otid, *tempus intempestivum,* Pr. 7:8. S. 20:1. 2 T. 4:2.
otidig, *immaturus.* otidig börd, *abortus,* Ps. 58:9. otida född, *idem,* Job. 3:16. Pr. 6:3. otidig född, *idem,* 1 Cor. 15:8. otidog födsla, *idem*, Es. 65:23.

3f. Sir. 3:4:sent tillägg av J. Sw. || 9 och 12. (-)*fren-*: (-)*fræn-* Sk1 (4 ggr). || 18. *qvi videri neqvit*: Sk1. || 28. **osäker**: **osäkert** Sk1.

12. *et*: *ac* Sk1. || 14. **otadelbart**: **otadelbar** Sk2. || 15. **otalad**: sent tillägg av J. Sw. || 16. **otalan**: sent tillägg av J. Sw. || 17. *infrenis*: *infrænis* Sk1. || 18. diur: Sk1; hest: Sk1. || 23. oterigt: oterligt St; kärille: kärile Sk1, käril St. || 24. *intempestivum*: *importunum* Sk1. || 28. otidog: otidig Sk2. || 29. födsla: födzla Sk1, Sk2 och St.

otidig, *importunus, intempestivus, intempestus.*
otidighet, *intemperies, importunitas.*
otidigt, *intempestive, importune.*
otilbörlig, *etc. v.* orettmätig, orettferdig.
otolig, *impatiens, intolerans,* O. 14:17. folcket giordes otolugt, *populus factus impatiens, qveribundus,* N. 11:1.
otolighet, *impatientia, intolerantia,* Job. 36:18.
otoligt, *impatienter, intoleranter.*
otrampad wäg, *via non trita,* J. 18:15.
otrengd, *sine necessitate.* i otrengde måhle, gl. K. ordn. *p.* 10.b. hwad luchtar illa, skal man otrengt icke röra, *ibid. p.* 5.b.
otro, *infidelitas, perfidia,* W. 14:25. bewisa otro, 1 M. 7:14.
otrogen, *infidelis, infidus, perfidus. item incredulus,* R. 10:21. 1 Cor. 7:12.*ss.* Ebr. 3:12.
otrogit, *perfidiose, mala fide.*
otrohet, *infidelitas, perfidia,* Esth. St. 4:23.
otrolig, *incredibilis.*
otroliga, *incredibiliter,* Ps. 44:18.
otta, *summum mane, diluculum, tempus antelucanum.* ottesong, *hymnus antelucanus,* gl. K. ordn. *p.* 7.a. ottomål, *jentaculum.*
otta, *octo, octoni,* Ex. 26:2. ottafaldig, *octuplus, octuplicatus.* otta gångor, *octies*. med otta fötter, *octipes.* ottahundrad, *octingenti,* | 2 S. 23:8. then ottahundrade, *octingentesimus.* otta sammanrotade, *octojuges.* s. 473
ottatijo, *octoginta, octogeni,* G. 5:26,28. som holler 80, *octingenarius.*
ottatijonde, *octogesimus.*
ottonde, *octavus.*
ottonde gången, *octavus.*
otubbad, *non pellectus.*
otucht, *impudicitia, lascivia, libido, salacitas,* Psb. 42:5.
otuchtad, *incastigatus, male educatus,* S. 20:26.
otuchtig, *impudicus, lascivus, libidinosus, salax,* S. 26:12.
otuchtighet, *v.* otucht, Marc. 7:22.
otwagen, otwettad, *illotus,* Marc. 7:2,5.
otwifwelachtig, *indubitatus, indubitabilis, certus.*
otwifwelachtigt, *indubitanter, sine dubio.*
otwungen, otwingad, *incoactus, non invitus.*
otyckia, *homo nauci.*
otydelig, *inexplicabilis, qvi explanari neqvit,* Es. 33:19. 1 Cor. 14:10.
otörstig, *potus, siti restincta.*
ovmgengelig, *inevitabilis, item summe necessarius.*
ovmskoren, *incircumcisus,* Es. 52:1. J. 9:25.*s. v.* oomskoren.

1. *intempestivus* rättat efter Sk1 och St, U *imtempestuus*. || 5. *etc.*: Sk1. || 13f. måhle:måle Sk1. || 15. röra rättat efter Sk2 och St, U rora. || 16 och 21. *infidelitas* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *infedelitas*. || 26. ottomål: ottomåhl St. || 26f. *jentaculum* rättat efter Sk2 och St, U *jenfaculum*. || 29f. med otta fötter, *octipes*: Sk1.

23. artikeln **otyckia** (**otyckie**?): sent tillägg av J. Sw. || 24. *explanari*: *explicari* St.

ovndwikelig, *inevitabilis, indeclinabilis,* W. 17:17.
ovpfyllelig, *inexplebilis.*
ovplöselig, *insolubilis, indissolubilis, inenodabilis, inextricabilis.*
ovteblifwelig, *necessarius.* Ett ovteblifweligit vpror war til at befara, G. Adolph. *Fragm. Hist.* Så är doch ovteblifweligare, at när gemene mans wilkor så beswärligare warda, at the hellre döden än lifwet se, G. Ad. *l. c.*
ovtransakelig, ovtgrundelig, *inscrutabilis, qvi investigari neqvit.*
ovtsleckelig, *inextingvibilis, qvi restingvi neqvit.*
ovtsäijelig, *ineffabilis, inenarrabilis, verba* αρρητα, *qvæ efferri non possunt, aut eloqvi non licet,* 2 Cor. 12:4. *v.* Leigs *Crit.*
s. 474 *Sacr. voce* αρρητος, Scriv. *Thes.* | 5,1,7.
ovttydelig, *inexplicabilis,* Es. 33:19. Förrsp. Vpp.
ovtöselig, *inexhaustus, qvi exhauriri neqvit.*
owahn, *insvetus, inassvetus, inconsvetus.*
owahne, *malus mos, mala consvetudo, item desvetudo.*
owahnlig, *insolens, insvetus, insolitus, inconsvetus,* W. 16:16.
owanskelig, *perennis, æternum virens, immarcessibilis,* 1 P. 1:4. 5:4.
owahr, *qvi sibi non cavet. v.* Schib. C. 17: §:16.
owahrsam, *idem.*
owahrachtig, *instabilis. v.* obestendig.
owahrliga, *incaute, imprudenter,* O. 12:8. 14:18.
owen, *inimicus, hostis, adversarius,* M. 13:25. L. 1:71. Jac. 4:4. *pl.* owener, Es. 1:24. S. 37:2. *defin.* owenen, M. 13:28.
owenlig, *immitis, inhumanus, asper.*
owenskap, *inimicitiæ,* L. 23:12. Gal. 5:20. Jac. 4:4.
owerdeliga, *indigne,* 1 Cor. 11:27,29.
owerdig, *indignus, immeritus,* Manass. b. v. 13.
owerdighet, *indignitas.*
owetande, *inscius, nescius, insciens,* N. 15:18, 22. L. 4:22,27. 22:14. 1 Tim. 1:13. Ebr. 13:2.
owetenhet, *inscientia, ignorantia, ignoratio, inscitia,* Lev. 4:2. N. 15:22,25.*ss.*
oweterliga, *inscienter, clam. v.* owitterlig.
owettig, *immodestus, impudens, inverecundus.*
owettighet, owett, *immodestia, impudentia, inscitia.*
owettigt, *immodeste, impudenter, inverecunde, irreverenter.*
owig, *inhabilis, non levis et alacer, iners, corporis pondere præpeditus.*
owigd, *non inauguratus, non consecratus.*

6. **ovteblifwelig**: **ovtblifwelig** Sk1. || 8. ovteblifweligare: ovtblifweligare Sk1. || 14. *inextingvibilis*: *inexstingvibilis* St. || 17f. *aut eloqvi*: Sk1.

3. artikeln **owahrsam**: sent tillägg av J. Sw. || 17. (N. 15:)18 rättat efter Sk1 och Sk2, U struket. || 21. *inscienter, clam*: Sk1; owitterlig: owiterlig St. || 22, 24 och 26. **owettig**(-): **owetig**(-) Sk1. || 28. *non levis et alacer*: Sk1.

owigt, *inartificialiter, crasse, barbare.*
owikelig, *inflexibilis, immobilis,* W. 16:12. Ebr. 6:18. owiklig, 1 Cor. 15:58.
owikliga, *immobiliter,* Ebr. 10:23. L. Petr. *Dialog. dedic. p.* 4. *v.* Dieter. *Illust. N. T. voce* ακλινης.
s. 475 | **owildog**, *a studio partium alienus,* Byggn. B. LL. C. 3:§:4.
owilje, *malevolentia, odium, aversatio. obliq.* owilja, Lev. 19:18.
owiljog, *tardus, non promtæ voluntatis,* Pr. 7:7.
owinlig, *insuperabilis, inexsuperabilis,* 2 M. 1:13. owinnelig, Jud. 7:9. W. 5:20.
owis, *imperitus, ineruditus, insipiens,* S. 34:1. 47:27.
owishet, *inscitia, imperitia, insipientia.*
owisliga, *imperite, stulte, stolide, insipienter,* Ex. 18:18. N. 12:11. 1 S. 26:21. Job. 42:3. 34:35.
owiß, *incertus, dubius,* W. 9:14. 1 Cor. 9:26. 14:8.
owißhet, *res dubia et incerta, dubii eventus.*
owißt, *incerte, dubie, dubitanter.*
owitterlig, *inscius, ignorans,* W. 12:10. oß är icke owitterligit, *nobis ignotum non est,* 2 Cor. 2:11.
owitterliga, *inscienter, clam.*
owriden, *irretortus.*
owulig, *etc. v.* wårdslös.
owyrdig, owyrdsam, *inverecundus, non reverens.* owyrdigt barn, S. 30:8.
owyrdigt, owyrdsamt, *irreverenter, immodeste.*
owyrdnat, owyrdsamhet, *irreverentia.*
owågad, *inausus.*
owäder, *tempestas, procella, ventus furens, coeli injuria,* Job. 27:21. Ps. 11:6. Es. 25:4. J. 23:19. T. 3:22. M. 16:3.
owägad, *invius.*
owägerliga, *omnino, sine exceptione.*
owän, *v.* owen.
owäpnad, *v.* obewäpnad.
oxe, *bos, taurus,* Ex. 21:28. D. 28:31. O. 7:22. Es. 1:3. 51:20. L. 14:5. *obliqv.* oxa, G. 49:6. Ex. 20:17. 21:29. L. 13:15. 1 Cor. 9:9. *pl.* oxar, O. 14:4. olika par oxar, S. 26:9. leppars oxar, *gratiarum actiones,* H. 14:3. liten oxe, *juvenculus, buculus.*
oxe-, af oxa, *bubulus, taureus, taurinus.*
oxablod, *sangvis taurinus,* Ebr. 9:13. 10:4.
oxadrifware, *bubulcus.*
oxafot, *pes tauri,* Ez. 1:7.
oxakiött, *caro bubula,* Ps. 50:13.
oxatunga, *buglossus, borago.*
oxaöra, *vacinium.*
oxel, oxelträ, *sorbus.*
| **oxelbär**, *sorbum.* s. 476
oxelträ, *v.* oxel.

13. *inexsuperabilis*: Sk1. || 19. N. 12:11 rättat efter Sk1. || 19f. Job. 42:3. 34:35 rättat efter Sk1.
1. wårdslös: wårdzlös Sk2. || 2f. *non reverens*: Sk1. || 11. artikeln **owägad**: Sk2. || 12. **owägerliga**: **owägerlig** Sk2. || 18. *pl.* oxar, O. 14:4: Sk1. || 19. leppars: läppars Sk1. || 20. *juvenculus*: *juvencus* Sk1. || 21. artikeln **oxe-**: Sk1.

oxlatand, *dens molaris,* Dom. 15:19. *pl.* oxlatender, Job. 29:17. Ps. 58:7. O. 30:14. Joël. 1:6.

oxlegg, en ört, *primula veris, herba paralysis.*

oxtorg, *forum boarium.*

oxtunga, en ört, *buglossum.*

ozirad, *v.* obeprydd.

oåhr, *fames.* hårdåhr, gl. Ps. 37:19.

oåtskild, *indistinctus, indivisus, indiscretus.*

oåtskilleliga, *indistincte.*

oädel, *non nobilis, ignobilis,* O. 22:29. 1 Cor. 1:28.

oächta, *v.* oechta.

oähra, *dedecus, infamia, dehonestamentum.*

oährar, *dehonesto.* ho wil holla honom wid ähro, som sitt embete sielf oährar, *qvis glorificabit eum, qvi ipse se dehonestat,* S. 10:32.

oährlig, *inhonestus, infamis,* 2 M. 4:11. Susan. v. 63.

oährliga, *inhoneste.*

oäten, *non exesus, inconsumtus.*

oöfwad, *non exercitus, inexercitatus,* gl. K. ordn. *p.* 90.a.

oöfwerwinnerlig, *insuperabilis, inexsuperabilis.*

oöfwerwunnen, *invictus.*

12. artikeln **oåtskilleliga**: Sk1.

1. *infamia* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *infania*. || 13. **oöfwerwinnerlig**: **oöfwerwinnelig** Sk1.

P

pack, sluder, *fex populi, colluvies, sentina populi. angli* pack. *caterva, conciliabulum.*
packa, *sarcina, fascis, fasciculus.*
packar, ihop, in, *compono, sarcinas colligo, consarcino.* packa sig bortt, *proripere se.* packa tig bortt, *apage.*
padda, *rana, bufo,* Lev. 11:29. *pl.* paddor, Ex. 8:2.*ss.* Ps. 78:45. 105:30.W. 19:10. Vp. 16:13.
paddewulen, *malignus, invidus, malitiosus.*
paita, *indusium. vox est finnica.*
palatz, *palatium, basilica, ædes superior,* 1 K. 16:18. O. 9:3. J. 22:14. Am. 3:9. M. 26:3,58.
palatzfogt, *præfectus palatii,* N. 7:2.
Palestina, palestiner, J. 25:20.
pall, *scamnum, suppedaneum.* liten pall, *scabellum.*
palt, *apexabo.*
paltor, *veteres panni,* J. 38:11.
s. 477 **palm**, *palma,* 1 M. 13:37. *plur.* | palmar, Vp. 7:9. af palm, *palmeus*. som bär palm, *palmifer*.
palmqwist, *ramus palmarum,* Neh. 8:15.
palmtelning, *frutex palmæ,* Lev. 23:40.
palmträ, *palma,* Ex. 15:27. Ps. 92:13. C. 7:7. S. 24:18. Psb. 81:8.
palsternacka, *pastinaca.*
palt, *edule ex farina et sangvine subactum.*
palta, *cento, vestis lacera. pl.* paltor, J. 38:11.*ss.*
pamp, *gladius major, acinaces, romphæa. in legg. Longob. C. 7. lit.* 314. *vocatur* pampa.
panelar, *contabulo, lacuno, laqveo, tabulatum pono,* J. 22:14.
panelwerck, *contabulatio, opus laqveatum.*
panket, *epulum grandius, convivium lautum et superbum.*
panketerar, *græcor, pergræcor.*
panna, stekpanna, *olla, frictorium, testum, testus, sartago. obliq.* panno, N. 16:17.*ss.* 1 S. 17:49. brennewins panna, *vas æneum, distillanti liqvori paratum.*
panna i ansichtet, *frons,* Ez. 3:8.*s.*
pannekaka, *collyra, placenta assa.*
panstycke, *mitra, velamentum frontis.*
pant, *pignus, hypotheca,* G. 38:17.*s.* Ex. 22:26. D. 24:10.*ss.* 2 K. 14:14. 2 Cor. 5:5. som tager pant, *pignerator.*
pantande, *pignoris extorsio,* Job. 24:9.
pantar, *pignus ab aliqvo extorqveo, pignero.*

15. 1 K. 16:18: sent tillägg av J. Sw. || 17. **palatzfogt**: **palatzfogte** St. || 24f. af palm … *palmifer*: Sk1.
7. *romphæa*: *rhomphæa* Sk1. || 22. **panstycke**: **pannstycke** Sk1.

pantherdiur, *panther, panthera.*
pantsetter, *oppignero, pigneror, pignori trado.*
pantskilling, *arrhabo.*
5 **pantzar**, *lorica,* 1 S. 17:5,38. Neh. 4:16. J. 46:4. Vp. 9:9. med pantzar vppå, *loricatus.*
paper, *papyrus, papyrum, charta,* 2 Joh. v. 12. fint paper, *charta augusta.* grått paper, *charta bibula.* af paper, *chartaceus, papy-*
10 *raceus.*
papersbruk, papersqwarn, *officina papyracea, officina chartacea.*
papershandlare, *papyropola.*
s. 478 | **papersmakare**, *chartopoegus.*
15 **papersstrut**, papersskruf, *cucullus.*
papp, *papyrus crassior, charta condensata, item mamma, uber.*
pappar, *v.* dijr.
pappegoija, *psittacus.*
20 **par**, *par, gemini,* 1 S. 14:14. Job. 1:3. L. 21:24. parom, *æqvalis, qvi numerum parem complent, bina ac bina,* G. 7:15. par oxar, *par boum.*
par, *malitia, neqvitia.* skalckapar, *idem,*
25 Psb. 51:4. *v.* Schibb. C. 17:§:17.
parachtig, *neqvitia plenus malitiosus. v.* parig.
parachtighet, *neqvitia, malitia.*
paradis, *paradisus, hortus elysius,* L. 23:43. *v.* Dieter. *Illustr. N. T.* παραδεισος. Pfeif. *Qvinqvag. Loc. Ebr.* 27.
paradisfogel, *avis paradisiaca.*
paradisäple, *melimelum.*
parar sig, ihop, *comparo, confero, in unum par convenio,* Ex. 36:29. *præt.* parade, S. 28:27.
parck, *ora nemoris, venationis termini, campus, vivarium. v.* Locc. *Lexic. Juris.* Speg. *Gloss. p.* 341.
pard, *pardalis, pardus.* lik enom pardel, Vp. 13:2. parde, J. 13:23. S. 28:27. parden, J. 5:6. *pl.* parder, H. 13:7.
parig, illparig, *vafer, versutus, astutus.*
part, *pars,* en part, Joh. 7:4. A. 23:6. tridie parten, *tertia pars,* 2 K. 11:5.*s. plur.* parter, Vp. 6:8. få part af, *communicatur alicui.*
part, *portio,* 1 M. 8:30. L. 15:13. Assa part, 1 R. 15:17. *plur.* parter, Vp. 6:8. swara min part, *respondebo partem meam,* Job. 32:17.
partie, *pars, factio, turba,* N. 16:5,11. A. 5:17. 23:9. 1 Cor. 11:19. Gal. 5:20. 2 P. 2:1. löst partie, Psb. 32:6. giöra partie, Jud. v. 19.
partiemakare.
partisk, *factiosus, parti addictus.*
paß, wid paß, *ferme, circiter,* L. 22:41. Joh. 21:8. wel til paß, *bene constitutus.*
paß, *testimonium, libellus tutelaris commeatus.* komma til paß.

9f. af paper, *chartaceus*, *papyraceus*: Sk1. || 12. *chartacea*: *chartaria* Sk1. || 14. *chartopoegus*: *chartopegus* St. || 20. *par* (nr 2): Sk2. || 24. skalckapar: skalkapar Sk2. || 26ff. artiklarna **parachtig** och **parachtighet**: Sk2. || 29. *elysius* rättat efter Sk1, U *elyseus.*

18f. 1 M. 8:30 och Assa part, 1 R. 15:17: Sk1. || 20. *respondebo*: *respondeo* Sk1. || 21. (N. 16:5,)11: Sk1. || 22f. partie: parti Sk1. || 24. **partiemakare**: sent tillägg av J. Sw. || 29. komma til paß: sent tillägg av J. Sw.

paß, *fretum, itineris publici ostium, transitus.*
paßar på, *omitto, missum facio.* vp, på, *appareo, ministro, item indago, exploro, item congruit.*
s. 479 **paßar på**, *curo, operam navo.* | the paßa intet på någon rett, Am. 3:10. the paßa intet på hwad man säger, *non attendunt etc.* J. 18:18. Psb. 411:4.
paßelig, *moderatus, mediocris,* gl. K. ordn. *p.* 83. f. 2. *v.* Schibb. C. 17:§:17.
paßerar, *libere transeo, peragro, iter facio, item contingit.* hwad är som paßerar, *item congruit.* thet paßerar wel.
paßerläder, *corium ab alutario præparatum.*
paßqwill, *libellus famosus.*
pastei, *artocreas, cupediæ.*
pasteibakare, *crustularius, cupediarius.*
pastenacka, *pastinaca*.
patriarch, *patriarcha,* A. 2:29.
patron, *patronus.*
patroneßa, *patrona.*
patron af krut, *cubullus pulveris nitrati.*
patronkiök, taska, *theca militaris.*
patt, *mamma.*
paulisk, *paulinus, Pauli partibus addictus,* 1 Cor. 3:3. 1:12.
paulun, *tentorium, papilio,* Jud. 10:17. A. 18:3. pawelun, Es. 54:2.
pekar på, *indigito, digitum intendo.*
pel, *modulus canthari, cyathi mensura.*
pelar.
pelare, *columna, anteris,* O. 9:1. S. 50:1. Gal. 2:9.
pelegrim, *hospes peregrinus, viator religiosus.*
pelegrimsferd, resa, *peregrinatio religiosa,* Förrspr. Vpp.
pelican, *pelicanus,* Ps. 102:7.
pell, *velum nuptiale, connubialis.* kyrkiopell, gl. K. ordn. *p.* 54.b.
pels, *pellis, pelles in modum vestis consutæ.*
pelsmakare, *pellio.*
penal, *penalis, novitius, tiro.*
penne, *penna, calamus,* Ps. 45:2. *obliqv.* penna, 3 Joh. v. 13. liten penne, *pennula.* som hafwer pennar eller fiäder, *pennatus, pennifer, penniger.*
penneknif, *scalpellus, scalpellum.*
pennekrig, *controversia.*
penning, *numus, pecunia,* Pr. 10:19. L. 15:9. Vp. 6:6. pen|ningar, Es. 43:24. L. s. 480 15:8. A. 8:18,20. fulla penningar, ɔ: oafkorttat, 1 Chr. 21:22,24. penning på handen, *arrhabo.*
penningaknyte, *fasciculus pecuniarum,* G. 42:35.
penningaplicht, *mulcta pecuniaria*, Esr. 7:26.

4f. *item congruit*: Sk2. || 20. artikeln **pastenacka**: Sk1. || 23. **patroneßa**: **patronessa** St. || 24. *cubullus*: *culullus* Sk1, *cucullus* Sk2.

4. *anteris*: Sk1. || 9. Förrspr. Vpp: Sk1. || 15. *tiro* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *siro*. || 21. artikeln **pennekrig**: sent tillägg av J. Sw. || 24f. oafkorttat: oafkortat Sk1. || 29f. artikeln **penningaplicht**: Sk1.

penningaseck, *sacculus pecuniæ,* O. 7:20. liten penning, *numulus.*
penninggirig, penningsnål, *pecuniæ avidus, cupidus.*
5 **penningrik**, *pecuniosus.*
penningweßlare, *numularius.*
pensel, *peniculus, penicillus, instrumentum, qvo pinsores pingunt.*
peonros, *pæonia.*
10 **peppar**, *piper.*
pepperad, *pipere conditus, piperatus.*
pepprar, *pipere condio.*
pergament, *membrana, vestis libri, charta pergamena, pellis præparata,* 2 T. 4:12.
15 **perla**, *margarita, gemma. obliq.* perlo, M. 13:46. Vp. 21:21. *plur.* perlor, O. 8:11. Vp. 21:21.
perlar, *leviter attrecto, mulceo, demulceo.*
perleband.
20 **perlestickad**, *gemmis et margaritis distinctus, gemmatus.*
perlestickare, *phrygio.*
perma, *v.* pergament.
peron, *pirum.*
25 **peronträ**, *pirus,* 1 Chr. 14:14.*s.*
persar, *erugo, lævigo,* Mich. 6:15. persar, persa win, *calcare uvas,* Am. 9:13. persande, *erugatio.*
perßjern, *ferrum, qvo vestes erugantur.*
30 **persilia**, *petroselinum, apium.*

person, *persona,* D. 10:17. S. 4:26. *foem.* O. 19:6. Col. 2:1. anseende til personen, *respectus personæ,* Job. 42:9. O. 28:21. A. 10:34. Eph. 6:9. Col. 3:25. 1 P. 1:17. mans person, W. 6:8. anser ingen person, S. 35:16. personers anseende, 2 Chr. 19:7. Jac. 2:1. achta på person, Jud. v. 6. se effter personen, R. 2:11. Jac. 2:9. ingen person anse D. 1:17. 16:19. O. 24:23. 28:21. ogudachtigas person, O. 18:5. taga teckeliga ens person, 1 S. 25:35.
personlig, *personalis, ad personam spectans.*
perspectiv, *telescopium.*
peruk, *crines ficti, adsciti|tii, galericulum,* s. 481
capillamentum peregrinum ementita cæsaries, capitis mendacium. v. Vngd. Reg. W. 8:§:9.*s.*
perukmakare, *crinium artifex.*
pestilentia, *pestis, pestilentia, lues,* Ex. 5:3. pestilentie, 2 S. 24:13,15. Ps. 91:3,6. 1 Chr. 21:14.
pestilentialisk, *pestilens, pestifer.*
pharisee, M. 3:7. L. 5:21. *v.* Pfeif. *Qvinqvag. Voce Ebrai, in N. T. L.* 4.
philosophia, Col. 2:8. *v.* Walteri *Harm. in h. l.*
philosophus, A. 17:18.
phui, phy, *apage.*
pick, *v.* pigg.

2. liten penning, *numulus*: Sk1. || 6. *numularius*: *nummularius* St. || 11. **pepperad**: **pepprad** Sk2. || 14. *pellis præparata*: Sk1. || 26. persar (nr 2): Sk1. || 29. **perßjern**: **persjern** Sk1.
2. personen: person Sk1. || 15. *crines* rättat efter Sk1, U *crinis*; *adscititii*: *adscitii* Sk2. || 17. *capitis mendacium*: Sk1.

pickar, *stimulum imprimo, item leviter moveo.*
pickelhäring, *v.* narr.
pickhågad, *percupidus* [...] *qvisqviliæ.*
piga, *ancilla, puella, serva,* Marc. 6:28. A. 12:13. *obliqv.* pigo, 2 K. 5:2. Jud. 13:5. ens mans wäg til ena pigo, *via viri ad virginem,* O. 30:19. *v.* Gej. *in h. l.* Pfeif. *Dub. Vex.* 3:92. *defin.* pigan, Marc. 5:39. pigonnes, L. 8:55. *dat. abl.* pigonne, Marc. 6:28. *acc.* pigona, L. 8:58. *pl.* pigor, Ruth. 2:13. pigorna, C. 1:2. *dat. plur.* pigom, Job. 40:24.
pigo-, *puellaris, ancillaris.*
pigg, pick, *aculeus, stimulus.*
piggors.
piggug, *acutus, aculeatus.*
pigobarn, *infans foemina, partus foemineus, puella, puellula,* Lev. 12:5.
pigodom, *virginitas,* N. 30:4.
pik, *hasta, sarissa, lancea, framea, item verbum mordax, sermo aculeatus.*
pikar, *pungo.*
piknerare, *hastatus, lancearius.*
pil, *sagitta, arundo, calamus, spiculum, telum,* O. 7:23. Es. 49:2. Jud. 5:16.
pilar, far som pil, *instar sagittæ avolo, velocissime percurro.*
pil, *salix, siler.* af pil, *saligneus, salignus.*
pildunge, *salicetum.*
pilkoger, *pharetra*. en med pilkoger, *pharetratus.*
pill, *penis, membrum puerile.*
piller, *pilula, pastillus.*
pilt, *puer,* O. 22:15. Es. 7:16. 66:7. L. 2:43. 1 Chr. 22:5. Absalom när han war konung, kallas pilt, 2 S. 18:5,32. *pl.* piltar, | 2 K. 2:23. s. 482
piltabarn, liten pilt, *puellus, puerulus, pupus, pupulus,* G. 17:12. Lev. 12:2. Es. 66:7.
pilträ, *salix,* Lev. 23:40. Ps. 137:2. Ez. 17:5.
pina, *tormentum, cruciatus.* i pinonne, Luc. 16:23.
pinande, *tortura, cruciatus,* 2 M. 7:42.
pinar, *crucio, excrucio, torqveo, affligo. præt.* pinade, 2 M. 7:13. Vp. 26:11. pinas, pintes, L. 16:24.Vp. 12:2.
pingesdag, *pentecoste, festum pentecostale,* A. 2:1. til pingesdaga, *ad pentecosten,* A. 16:8. v. *Reqviem meam Sabb. P.* 3. *Conc.* 40:§:2*ss.*
pink, *urina, lotium.*
pinkar, *urinam mitto, mejo, mingo. v.* piß ar.
pinlig, *cruciabilis.* pinlig siuka, Pet. Eric. *Postil. Evang. p.* 291.b.
pinne, *clavus ligneus, clavulus.* på timesten, *stilus, index, gnomon.*
pinorum, *locus tormenti,* L. 16:28.
pip, *canaliculus.*

4. artikeln **pickhågad**: sent tillägg av J. Sw. (efter *percupidus*: oläsligt ord). || 11. L. 8:58: L. 8:57 Sk1 (båda fel). || 14. artikeln **pigo-**: Sk1. || 30. *salicetum*: *salictum* Sk1.

3. artikeln **pill**: sent tillägg av J. Sw. || 7. kallas: kallades St. || 12f. i pinonne, Luc. 16:23: St. || 18. *pentecoste*: *pentecostes* Sk2; *pentecostale* rättat efter Sk1, U *pentecoste.* || 22 och 23. **pink**(-): **pinck**(-) St. || 27. timesten: timmesten Sk1. || 29. *locus*: Sk1, Sk2 och St; L. 16:28: Sk1.

pipa, *fistula, calamus, tibia,* 1 Cor. 14:7. *pl.* pipor, 1 K. 1:40. *item cadus.* winpipa *etc.* winfat. stekepipa, *qvod vide.*
pipande, *cantus tibiæ, strepitus auleticus,* Dom. 11:34. 1 M. 9:41.
pipande, *ejulatus qverulus.*
pipar, *tibia canto, fistulis inflo,* J. 31:5. M. 11:17. L. 7:32. *præt.* pipade, 1 K. 1:40. hwad pipat är, 1 Cor. 14:7.
pipare, *tibicen, fistulator, auletes, subulo,* M. 9:23. pipolekare, Vp. 18:22.
piper, *tenuo sono, ejulo pipio.*
piruk, *v.* peruk.
piska, *flagrum, flagellum, lorum.*
piskar, *flagello, flagris cædo, loris diverbero.*
piß, *urina, lotium,* 2 K. 18:27.
pißar, *mejo, mingo, urinam mitto.* på weggen pißar, *mingit ad parietem, intelligitur vel canis vel mas, vel utrumqve,* 1 S. 25:23,34. 1 K. 14:10. 21:21. 2 K. 9:8. *v.* Poli *Synops. Crit. ad* 1 S. 25:23. pißar på, *immingo, immejo.*
pißpotta, pißbecken, *matula, matellio, matella, scaphium.*
pitzer, pittskafft, *sigillum.*
s. 483 | **pladrar**, *blatero.*
pladrare, *blatero.*
plagg, *vestis, vestimentum.*
plagga, *plaga.*
plaggar på, slår, *verbero, diverbero, cædo.*
plan, *campus, planities,* G. 11:2. Ez. 42:2. Jud. 13:16. 1 M. 4:28. planen, Ez. 40:47. *plur.* planar, Joël. 1:19.*s.*
planerar, *complano, explano.*
planet, *planeta,* 2 K. 23:5.
planta, *planta. obliqv.* planto, Ez. 34:29. Dan. 2:41. *pl.* plantor, Ps. 144:12.
plantar, *planto, sero,* 1 Cor. 3:7.*s. pl.* plantade, G. 9:20. Pr. 2:4. Marc. 12:1. hafwer plantat, 1 Cor. 3:6. wara plantat, Job. 14:9.
planterar, *idem*, J. 12:2. *præt.* planterade, G. 2:8. Pr. 2:5. hafwer planterat, Ps. 1:3. 80:9. M. 15:13.
plantering, *plantatio, satio,* 1 Chr. 4:23. Es. 5:7. 60:21. 61:3. planterning, Es. 17:11. M. 15:13.
plantseng, plantskulle, plantlafwe, plantbål, *plantarium.*
platt, slät, *planus. pl.* plattar, i hofwudet, B. 6:30.
platt, aldeles, *omnino, plane, in totum,* Ps. 13:2. Thr. 5:20. platt intet, J. 4:27. 10:24. Psb. 64:2. platt fåfeng, J. 10:8. tapade platt sina syn, Dan. 5:9. platt förödas, N. 17:13. platt annars war, Dan. 7:19.
platz, *locus, statio, item campus,* G. 47:11. L. 16:17. platzer, Ez. 46:22. L. 11:24.
platz, *molestia, difficultas.* lida platz, M. 14:24. Marc. 6:48. komma i platz, S. 22:15. giöra enom platz, J. 12:5. med platz, *vix,*

2f. winpipa *etc.* winfat: Sk2. || 3. stekepipa, *qvod vide*: sent tillägg av J. Sw. || 10. *subulo* rättat efter Sk1 och St, U *sububo.* || 11. pipolekare: piplekare St. || 12. *tenuo*: *tenui* Sk1. || 25. *sigillum*: St.

3. Joël. 1:19.*s.* rättat efter Sk1. || 24. sina: sin Sk1; förödas: förödes St. || 29. Marc. 6:48 rättat efter Sk1.

difficulter, ægerrime, S. 26:28. A. 27:16. 1 P. 4:18. platzar, *molestiam creo,* gl. Job. 34:29.
plettar, *gr.* πληττω, *leviter cædo, percutio.*
plicht, *obligatio, officium,* R. 4:4. *debitum,* Esr. 7:26.
plicht, straff, *poena, mulcta.*
plichtar, *mulctor, poenas do, poenam subeo.*
s. 484 **plichtig**, plichtskyldig, *obligatus,* | *obstrictus jure,* R. 1:14. 11:7. 15:27. Philem. v. 19. plichtig tienst, gl. K. ordn. *p.* 81.b.
pligg, *clavus, clavulus.*
pliggar, *clavulos impingo.*
plirögd, plirar med ögonen, *blandior oculis.*
plit, *gladius.*
plita, *labecula.*
plockar, *carpo, lego, colligo.* plockar af, *decerpo.*
plockfincka, *minutal.*
plockning, *collectio.*
plog, *aratrum,* Job. 39:13. L. 9:62. vplögd åker, *arvum, novale.*
plogbill, *aratri ferrum, vomer,* 1 S. 13:20. Joël. 3:10. *pl.* plogbillar, Es. 2:4. Mich. 4:3. plogmän, gl. Ps. 129:3.
plogjern, *idem.*
plogrist, *dentale.*
plogskåta, rulla.
plogträ, plogstiert, *stiva.*
plommon, *prunum.*
plomträ, plommonträ, *prunus.*
plotter, *scriptio maculosa.*
plottrar, *chartas calamo inqvino.*
pludder, *nugæ, gerræ, blateramen.*
pluddrar, pluttrar, *blatero, deblatero, garrio.*
pluddrare, *blatero, nis.*
plugg, *paxillus, v.* pligg.
plump, *inurbanus, immodestus, v.* grof.
plump, fleck, *macula, labes.*
plumpar, *maculo, inqvino.*
plundrar, *diripio, spolio, deprædor, compilo, expilo, dispolio.*
plundrare, *expilator, direptor, spoliator.*
plundring, *expilatio, direptio, spoliatio.*
plys, *sericum nitens, nitide contextum, vestis serica.*
plåga, *gr.* πληγη, *plaga, calamitas, clades, afflictio,* N. 25:18. Vp. 16:21. *obliq.* plågo, *ibid.* M. 6:34. *pl.* plågor, G. 12:17.
plågar, *affligo, afflicto,* Num. 25:18. *crucio, excrucio, torqveo, vexo, divexo,* G. 12:17. oplågad, *non divexatus,* S. 28:23.
plågare, *afflictor, tortor, vexator,* Job. 39:10. Es. 3:5. 14:2,4.
plågomestare, *magister torturæ,* Ol. Petr. Chr. *p.* 334. L. Pet. *dial. p.* 53.b.
plånar vt, *deleo, abstergo, erado, plano, complano.*
| **plånbok**, *codicilli, pugillares.* s. 485
plånet, *fatum genethliacum e motu planetarum.*

16. artikeln **plita**: sent tillägg av J. Sw. || 26. *idem*: Sk2. || 28. rulla: Sk1. || 29. **plogträ**: Sk1. || 31. **plomträ**: Sk1.
20. Num. 25:18: St. || 30. *genethliacum* rättat efter Sk1, U *genetliacum*.

plånpaper, *charta bibula.*
plåster, *cataplasma, emplastrum,* Es. 38:21.
plåsterduk, *pittacium.*
plåstrar, *emplastrum admoveo, cataplasmate obligo,* D. 27:2,4. Es. 1:6.
plåstring, *emplastri admotio,* Sir. 22:20.
plåt, *lamina.* liten plåt, bleck, *lamella, bractea.*
plåt, rigsdaler, *imperialis.*
plägar, *soleo, mos mihi est,* Ex. 2:18. 16:5. J. 2:24. M. 17:24. 2 P. 2:22. plägar handel, *negotium facio,* Psb. 358:4.
plägar, vndfegnar, *comiter excipio, culullis urgeo*, Jud. 6:20. S. 32:17. plägar wenskap, *amicitiam colo. v.* Schibb. C. 17:§:17.
plägning, *liberale convivium, strenua compotatio, item mantissa, auctarium.*
plägsed, *mos, ritus, consvetudo, ritus,* Sus. v. 15.
plätt, *angulus capitis,* Lev. 19:27. 21:5.
plögning, *aratio,* G. 45:6. 1 S. 14:14.
plöijande, *idem*, Ex. 34:21.
plöijare, *arator, exarator*, Ps. 129:3.
plöijer, *aro, exaro,* O. 20:4. 1 Cor. 9:10. *præt.* plögde, 1 K. 19:19. Job. 4:8. hafwer plögt, Dom. 14:18. Ps. 129:3. *imperat. pl.* plöger, Es. 28:24. J. 4:3. plögd åker, *ager proscissus, terra aratro versa.*
plöser, *suffarcino, item luxuriose profundo, prodigo.*
plötzlig, *etc. v.* oförmodelig.
pock, *minæ, verba minacia.*
pockar, *minaciter posco, minanter exposco, urgeo. v.* puckar.
pockor, *variolæ, pustulæ,* gl. K. ordn. *p.* 71.b.
podagel, *podagra.*
podagelsiuk, *podagricus, pedibus laborans.*
poët, *poëta,* A. 17:28.
poetisk, *poëticus.* på poetiskt wis, *poëtice.*
poëtisk dicht, *poëma.*
poike, *puer.*
poiß, han for poiß, [...] *obiit, erupit.*
pokal, *poculum, schyphus, cyathus.*
poleija, *pulegium.*
polerar, *polio, limo,* S. 12:11.
polering, *politio, politura.*
| **Pollux**, A. 28:11. *v.* Erasm. Schmid. *in h. l. et* Dieter. *Illust. N. T. ad vocem* διοσκορος. s. 486
pomerantz, pomerantzäple, *malum aureum, chrysomela. pl. aurantia, malum citreum.*
pomeranzträ, *citreus, citrus.*
porß, *myrica.*
port, *porta, ostium,* G. 28:17. M. 7:13.*s.* A. 12:13,14.
portaltare, *altare portarum,* 2 K. 23:8.
porthollare, *custos portæ, janitor, ostiari-*

1. **plånpaper**: **plånpapper** Sk1 och St. || 9. rigsdaler: rickz(daler) St. || 22f. artiklarna **plöijande** och **plöijare**: Sk1; *exarator*: Sk2. || 26. plögt: plögdt St.

3. *minanter*: *minaciter* St. || 5. *variolæ* rättat efter Sk1, U *varioli*. || 8. **podagelsiuk** rättat efter Sk1 och Sk2, U **podagelsiuka**. || 11. artikeln **poetisk**: Sk1. || 14. artikeln **poiß**: sent tillägg av J. Sw. (oläsligt ord före *obiit*). || 15. **pokal**: **pocal** St. || 20f. διοσκορος: διασκορος St.

us, Neh. 7:1. 2 K. 7:11. portwachtare, *idem,* J. 37:13.
portlider, portskiul.
portstång, *repagulum, claustrum.*
portug, porrug, *morosus, tetricus, asper.*
poßa, *sacculus.*
post, *tabellarius, nuntius publicus, functio.*
posthus, *ædes tabellaria.*
postmestare, *magister tabellarius, præfectus tabellarii.*
postryttare, *eqves tabellarius.*
potar.
potta, *testa, fictile, scaphium, trulla,* Es. 29:16. *obliq.* potto, Ps. 22:16. *pl.* pottor, Ps. 2:9.
pottomakare, *figulus,* 1 Chr. 4:23. Zach. 11:13. R. 9:21. Vp. 2:27. *v.* krukomakare.
pottomakare arbete, *figulinum.*
pottomakares werckstad, *figulina, figlina.*
pracht, prechtighet, *pompa, splendor, magnificentia,* Psb. 132:12. 412:12.
prackare, *v.* Speg. *Gloss.*
pracktik, *clandestina molitio, molimen, techna, versutia.*
pratare.
prechtig, *magnificus, splendidus, superbus,* Psb. 41:7.
prechtigt, *splendide, magnifice, superbe.*
predikan, *concio sacra, lectio sacra,* Pr. 12:12. M. 2:6. R. 10:16.*s.*
predikar, *concionem habeo, concionor,* G. 4:26. Ps. 26:7. 87:3. Es. 40:9. 61:1.*s.* Mich. 3:5. Phil. 1:15. wi predikadom, 1 Thes. 2:19. Christus gick bortt och predikade för andarna i fengelset, *Christus spiritibus in carcere prædicavit,* 1 P. 3:19. 4:6. *h. e. exantlatis perpessio|nibus in vitam revocatus triumphavit in inferno spiritibus malis, et credere olim, resipereqve nolentibus victorem se ostendit.* Maji. *Paraphr. in h. l. in oecon. Temp. N. T. C.* 12. *p.* 192. *conf.* Gerh. *de Morte* §:178. Calovii *Bibl. Illust. et* Olear. *in h. l. Prax. mea Catech.* 2,2,7. Osiand. *aliam fovet sententiam non ineptam in h. l.* s. 487
predikare, predikant, *concionator sacer,* Pr. 1:1,12. Es. 40:3. 52:7. R. 10:15. 1 Tim. 2:7. 2 P. 2:5.
predikdag, *dies concionalis.*
predikoembete, *munus concionale, ministerium sacrum,* Col. 1:25.
predikostol, *suggestus, cathedra sacra,* 2 K. 16:18.
prelat, *antistes, præsul.*
pren, pryl, *subula, framea,* 1 K. 18:28.
prentar, *scripturam imprimo.*
preß, *prelum, torcular, torculare,* Es. 5:2. Thr. 1:15. Zach. 14:10. M. 21:33. Vp. 14:19. *s. defin.* preßen, Joël. 3:13. *pl.* preßer, O. 3:10.

3f. artiklarna **portlider** och **portstång** Sk2. || 6. **poßa**: **pose** Sk1. || 7. *nuntius*: *nuncius* Sk1; *functio*: sent tillägg av J. Sw. || 8. *tabellaria* rättat efter Sk1, U *tabellariæ*. || 26. **pratare**: sent tillägg av J. Sw.

7. *prædicavit* rättat efter Sk1 och St, U oklar förkortning. || 19. **predikdag**: **predikedag** Sk1.

preßar, *prelo, contorqveo, premo.* vt, *exprimo, extorqveo.*

prest, πρεσβυτερος, *sacerdos, V. d. minister,* H. 4:4. 1 P. 5:1. *gen.* prests, Ez. 44:22. *dat. sing.* prestenom. *dat. pl.* prestomen, 1 M. 14:20. *pl.* prester, Ez. 44:21. S. 50:1. presten, *sing.* G. 14:18. Ex. 28:1. 40:13. Dom. 17:5. 18:4,19. J. 23:33.*s.* Davids söner woro prester, 2 S. 8:18 כהן betyder ther *minister regis, aulicus, magnæ dignitatis. v.* Leig. *Crit. Sacra, hac voce.* Pfeif. *Dub. Vex.* 2,85. Lundii *sanct.* 3,2,2. C. 61:§:2. Es. 61:10.

prestabarn, *filii sacerdotum,* Es. 2:61.

prestacellar, *cellæ sacerdotum,* 1 M. 4:48.

prestadöme,*sacerdotium,flaminium,pontificatus,* 1 M. 14:38. 2 M. 4:7,10.

prestaembete, *idem.*

prestageld, *pastoratus,* gl. K. ordn. *p.* 69.b.

prestagård, *villa flaminia.*

prestahustru, *uxor sacerdotis.*

s. 488 **prestakiortel**, *tunica, stola* | *sacerdotalis,* Esr. 2:69. Neh. 7:70,72.

prestakläder, *vestes sacerdotales,* 2 M. 3:49.

prestaskiffte, *vicissitudo sacerdotum,* gl. K. ordn. *p.* 73.a.

prestaslecht, *genus sacerdotale,* A. 4:6.

presterlig werdighet, *dignitas sacerdotalis,* S. 45:10. presterligit konungsrike, *regnum sacerdotale,* Ex. 19:6.

presterskap, *ordo sacerdotalis, clerus, cohors clerica,* Ex. 29:9. 31:10. S. 45:8. 1 P. 2:9.

prick, *apex, punctum,* M. 5:18. κεραια. *v.* Leig. *Crit. sacr. in h. voce.* til pricka, *ad ungvem, ad apicem, exactissime, accuratissime,* Psb. 103:2.

prickar, *punctis distingvo.*

primar, geckas, *nugari.*

primklocka, *campanula. v.* Speg. *Gloss. p.* 352.b.

primstaf, *scipio runicus.*

princessa, princessinna, *princeps regia.*

printz, *princeps.*

pris, *laus, gloria. Masc.* 2 K. 14:10. Es. 48:9. Joh. 8:50. 2 Cor. 8:18.*s.* Gal. 1:5. Vp. 4:9. offra gudi pris, *laudem deo dicere,* Tob. 8:18. winna pris, *gloriam acqvirere, reportare,* Ps. 46:11. Ez. 28:22. 1 M. 5:61. gifwa enom pris, *dare alicui gloriam,* Vp. 11:13.

prisar, *laudo, laudibus celebro, extollo, decanto,* S. 9:24. L. 1:46. 1 Cor. 11:2. *præt.* prisade, G. 12:15. Pr. 8:15. Herren är högt prisande, *Dominus est valde laudandus,* Ps. 96:4.

prisbref, *literæ commendatitiæ,* 2 Cor. 3:1.

prislig, berömlig, *laudabilis, commenda-*

1. *premo*: *firmo* St. || 9. כהן: hebreiska. || 13. Es. 61:10: Sk2.

1. konungsrike: konungzrike Sk2, konungarike St. || 8f. *accuratissime* rättat efter Sk1 och Sk2, U *acuratissime.* || 18. Joh. 8:50 rättat efter Sk1. || 19f. offra gudi … Tob. 8:18: Sk1. || 21. *reportare*: St. || 26. högt: högdt St. || 29. 2 Cor. 3:1 rättat efter Sk1.

bilis, celebris, Ex. 15:11. 2 S.14:25. S. 10:34. 1 M. 10:15. *v.* Schibb. C. 17:§:17. *p.* 367.*s.*

privet, *latrina, ædes secreta.*

proberar, *probo, experior, exploro, tento,* J. 9:7.

probersten, profsten, *lapis lydius, lapis heraclius.*

probst, *præpositus.* prowest, gl. K. ordn. *p.* 69.a. *gr.* προενος. *Justin. Martyr in Apolog.* 2.

prof, *experimentum, documentum, exemplum, specimen.*

profoß, *lictor, apparitor, servus publicus, qvæsitor.*

s. 489 | **profsten**, *v.* probersten.

profstycke, *specimen, documentum, experimentum, rudimentum.*

profwar, *v.* pröfwar.

proh, *vox aratoris.*

prophet, *propheta, vates,* H. 12:13. Joh. 6:14. A. 3:22. 7:37. prophete, N. 12:6. D. 13:1. 18:20. *acc.* propheta, D. 18:15,18. Asar. v. 38.

propheterar, *vaticinor, prædico,* 1 S. 19:20, 21,24. J. 29:27. Ez. 12:27. M. 6:22.

prophetia, *prophetia, vaticinium,* O. 29:18. Ez. 12:24. 2 P. 1:20. *acc.* prophetiam, R. 12:6. *gen.* propheties, Vp. 1:3. *pl.* prophetier, Ez. 12:22.

prophetisk, *propheticus,* 2 P. 1:19.

prophetißa, *prophetis, vates foemina,* Ex. 15:20. L. 2:36. Vp. 2:20. *obliq.* tißo, Es. 8:3.

propp, *suber, clavulus subereus.*

proppar, *impleo, compleo, suffarcino.*

proselit, *proselita,* M. 23:15. A. 2:11. *v.* Diet. *Illust. N. T. voce* προσηλυτος.

prost, *v.* probst.

protocoll, *protocollum, tabellæ secretæ.*

prowiant, *commeatus, victus, annona.*

prowianterar, *commeatum præparo, munio, comparo.*

prowiantmestare, *præfectus commeatus.*

prubba, *carcer, vincula publica, custodia.*

prunkar, *insolenter ago, superbio.*

prupp, *crepitus ventris.*

prustande, prustning, *sternutamentum, atio.*

prustar, *sternuto, sternuo. præt.* prustade, 2 K. 4:35. se mina DödsT. C. 24:§:6.

prustning, *sternutatio.*

prustpulver, *sternutamentum.*

prustrot, ört, *helleborus, sternutamentum.*

prydelig, *decorus, elegans, comtus, concinnus, ornatus, speciosus.*

prydeliga, *eleganter, ornate, speciose, pulchre.*

prydelse, *ornatus, ornamen|tum, decus,* 1 Chr. 6: 29. Esth. 2:12. Ps. 21:6. S. 26:21. 2 M. 5:16. 1 Cor. 12:24. s. 490

pryder, *orno, exorno, adorno, como, deco-*

8. prowest: provest St. || 19. artikeln **proh**: sent tillägg av J. Sw.

1. **prophetißa**: **prophetissa** Sk1 och St. || 2. tißo: tisso St. || 4. *impleo*: *impello* St; *suffarcino*: *subfarcino* St. || 9, 10 och 12. **prowiant**(-): **proviant**(-) St. || 14. **prunkar**: **prunckar** St. || 15. artikeln **prupp**: sent tillägg av J. Sw. || 21. **prustpulver**: **prustpulwer** Sk2. || 28. Ps. 21:6 rättat efter Sk1.

ro, O. 19:22. Ps. 45:4. J. 4:30. Tit. 2:10. *præt.* prydde, 1 M. 4:57. huset är prydt, M. 12:44. hafwa prydt sig, 1 P. 3:5. prydd brud, Vp. 21:2.

prydnat, *v. prydelse,* Psb. 53:3.

prydning, *idem,* Ex. 33:4.*ss.* O. 20:29. 31:25. 33:4.*ss.* Es. 61:10. 1 P. 3:3.

pryl, *framea, subula.*

prylar, *subula transigo.*

prylar, *cædo, diverbero, fustibus excipio.*

prål, *pompa, fastus,* Esth. 1:4. Es. 10:12. 14:11. Zach. 9:6. W. 5:8. 1 M. 9:37. 2 M. 3:28.

prålar, *glorior, splendide me jacto, superbio,* Ps. 94:3. O. 25:6. J. 22:15. W. 4:2. S. 20:11. prålande, Mich. 1:11.

prålare, *gloriosus ostentator,* Am. 6:7.

pråm, *rates.*

pråmar öfwer, *ratibus transveho, trajicio.*

prångel, mångel, *mangonium, item supervacua pompa.*

prångel, skostall, *statumen vacerra.*

prånglar, *mangonizo, item superbe me jacto.*

prägel, jern at prägla med, *scalprum.*

prägel, slaga, *tribula.*

präglar, in, *sculpo, insculpo, infigo.*

pröfning, *probatio, tentatio.*

pröfwar, *probo, tento, exploro, experior,* Job. 34:3. Ps. 11:4.*s.* 26:2. O. 17:3. *imperat. plur.* pröfwer, 1 Joh. 4:1.

pröfwosten, *lapis lydius. v.* probersten, Es. 28:16. S. 6:22.

psalm, *psalmus, hymnus, canticum,* Ps. 3:1. 1 Cor, 14:26. *plur.* psalmar, S. 50:20. siunger psalmar, *cano psalmos,* Jac. 5:13. psalm inrettad effter A.b.c.d. *psalmus competitus juxta ordinem alphabeticum,* allen til gud sett tu titt hopp fast, Ps. 260. så Dawid, psalm. 119.

psalmbok, *liber psalmorum,* L. 20:42. A. 1:20.

psalmwisa, *canticum, ode,* Ps. 48:1. 76:1.

psaltare, *psalterium,* 1 S. 10:5. Ps. 150:4.

psaltarespel, *nablium,* Ps. 71:22. Am. 5:23. W. 19:17.

publican, *publicanus,* M. 5:46. 18:17. L. 18:10. | *v.* Er. Schmid. *in h. l.* Diet. *Illust.* s. 491
N. T. voce τιλωνης.

puckar, *minaciter posco, minaciter exposco, urgeo,* S. 31:38. Förrsp. Obad. *præt.* puckade, 2 M. 15:6.

puckla, *bulla, lamella, bractea.*

puder, *pulvis capitis, pulvisculus crinium. v. Regul. Juvent.* W. 11:§:4.*s.*

pudersocker, *saccharum in pulverem comminutum.*

puding, *genus placentæ opipare præparatæ.*

pudrar, *pulvisculo conspergo.*

5. **prydnat**: **prydnad** Sk1. || 7. Es. 61:10: Sk2. || 9. *transigo*: *transfigo* St. || 12. (Es.) 14:11: Sk2. || 20f. *supervacua* rättat efter Sk1 och Sk2, U *supervacula*.

2. *lapis lydius*: Sk1. || 6. *cano*: *canere* Sk1. || 7ff. psalm inrettad … Dawid, psalm. 119: sent tillägg av J. Sw. || 19. τιλωνης: τελωνης (?) St. || 20. *minaciter* (nr 2): Sk1. || 22. 2 M. 15:6 rättat efter Sk1.

puff, *ictus, sclopus.*
puffar, *ictu inopino percutio.*
puffert, *genus sclopeti brevissimum.*
puhl, *congressus conjugalis.*
puka, *tympanum.*
pukslagare, *tympanotriba.*
pulpet, *pulpitum, pluteus.*
puls, pulsåder, *arteria magna.*
puls, pulsstång, *tudes.*
pulsam, *difficilis.* pulsam tid, *angustum et difficile tempus. nova Bibl.* bullersam tid, Dan. 9:25. *potius* beswärlig. *v.* Gej. *in h. l.*
pulsar, *neutr.* wadar, *vado, are.* pulsar watnet, *aqvam tude propello.*
pulwer, *pulvis,* Ex. 30:36. 32:20. C. 3:6.
pulweriserar, *in pulverem redigo.*
pump, *sipho, antlia.*
pumpa, *pepo, cucumer.*
pumpar, *per siphonem extraho aqvam, antlo.*
punct, *punctum, punctus,* 1 Cor. 15:52. medelpunct, *centrum.*
puncterar, *punctis distingvo.*
punctering, *interpunctio, de detestabili et diabolica arte punctatoria, v.* Gerb. unerk. Sunde, *t.* 3. *med.* 49 *et* 64.
pund, *pondus, pondo,* M. 25:15.*ss.* Luc. 19:13.*ss.*
pung, *crumena, marsupium,* O. 1:14. Marc. 6:8. *pl.* pungar, M. 10:9. *item testiculus.*
pungar vt, *crumenam exonero, marsupium exentero.*
puppa, *puppa.*
pur, *purus, mundus, sincerus, merus, nudus.*
purlök, *porrum,* N. 11:5.
purpur, *purpura coccinum, dibaphum,* L. 16:19. af purpur, som purpur, purpurröd, | *purpureus, ostrinus, phoeniceus, puniceus,* C. 3:10. s. 492
purpurhufwa, *cidaris purpurea,* S. 6:31.
purpurklädd, *purpuratus.*
purpurkläde, *vestimentum purpureum,* Marc. 15:20.
purpurkrämerska, *purpuraria,* A. 16:14.
purpurmantel, *chlamys, coccinea,* B. 6:13. M. 27:28.
purpursnecka, *murex, ostrum.*
purpurvll, *lana coccinea,* Ebr. 9:19.
purrar, *ludifico, fallo.*
puß, krigspuß, *stratagema, dolus.*
puß, pußar, *v.* kyß.
puß, dyngepuß, *volutabrum, sentina fimeti.*
pußachtig, pußerlig, *facetus, festivus, jocosus.*
pußmakare, *impostor.*
pust, wäderpust, *flabellum, follis, item aura, ventus levior.*
pust, suck, *gemitus, suspirium.*

3. *sclopeti*: *sclopetæ* St. || 4. artikeln **puhl**: sent tillägg av J. Sw. || 9. artikeln **puls**, pulsstång: Sk1. || 10. *et*: Sk2. || 13. *neutr.*: St. || 16. **pulweriserar**: **pulwerizerar** Sk1. || 23. **puncterar**: **punckterar** St. || 24. *interpunctio* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *inter punctio.* || 25. *punctatoria*: *punctoria* Sk2.
8. som purpur, purpurröd: Sk1. || 11. **purpurhufwa** rättat efter Sk1 och St, U **purpurhufwo**.

pustar, *gemo, suspiro.*
pustar, *spiro, ventum excito.* vp, *inflo.*
putt, *barathrum, inferorum sedes, avernus.*
putzande, *politio, expolitio, perpolitio.*
5 **putzar vp**, *polio, como, adorno, renovo, expolio, perpolio.*
pyndare, *statera, pondus libræ.*
pyntar, *paro, adparo, præparo, orno, exorno, como. præt.* pyntade, 1 M. 4:51. 14:15.
10 tilpyntadt, L. 11:25. pynta kamaren til, J. 13:2. T. 7:18. til lamporna, Lev. 24:4,8. *v.* Schibb. C. 17:§:17.
pyßling, *pusio.*
pytt, *interj. vah, res nihili.*
15 **på**, *in,* G. 2:2. 4:11. 8:1. Ez. 34:6.
påbiuder, *edico, mando, jubeo.*
påbod, *edictum, jussum, mandatum,* Esth. 3:15. Dan. 6:7.
påbrår.
20 **påbördar**, *onero,* Psb. 28:2.
pådrager, *induo,* B. 4:20.
pådrifwande, *impulsio, impulsus, exactio.*
pådrifware, *impulsor, exactor.*
25 **pådrifwer**, *impello, impulsor, urgeo, ago.*
påfinnande, *inventio, inventum.*
s. 493 | **påfinnare**, *inventor, auctor, repertor.*
påfinner, *invenio, reperio, excogito, deprehendo,* Ex. 35:35. *præt.* påfann, G. 36:24.
30 **påfordrar**, *exigo, urgeo, posco, exposco.*
påfogel, *pavo,* 1 K. 10:22. 2 Chr. 9: 21. Job. 39:16. påfogels, *pavonius, pavoninus.*
påfund, *inventum,* Dom. 2:19.
påfwedyrckare, *pontifici addictus*, Gust. Adolphi *Fragm. Hist.*
pågeller, *interest, refert, res agitur, discrimen est,* D. 19:17. *præt.* pågalt, G. 41:11.
påhittar, *v. påfinner.*
påhörer, *ausculto,* A. 18:8.
påk, *fustis, baculus, sudes.*
påkallar, *voco, invoco, accerso, accieo, advoco.*
påkallelse, *vocatio, advocatio.*
påkastad, *injectus.*
påkiörare, *impulsor, exactor.*
påkommer, *accidit, evenit, incidit,* N. 20:15. L. 8:13. *supervenit,* 1 Thes. 5:3.
påkostar, *impendo, insumo, impensas facio, erogo.*
påkostning, *impensa, sumtus.*
påkräfwer, *v.* påfordrar.
pålagga, *confectio tributi.*
pålagd, *impositus, item imperatus, injunctus.*
påk, *paxillus.*
pålande, *fistucatio.*
pålar, slår neder pålar, *fistuco, palos defigo, item labore improbo me macero.*
påle, *palus, paxillus,* 2 Cor. 12:7. *v.* Seb. Schmid. *pecul. tract. de palo Pauli.* Frant-

3. *inferorum sedes*: Sk1. || 10. kamaren: kammaren Sk1 och Sk2. || 11. T. 7:18 rättat efter Sk1. || 13. artikeln **pyßling**: sent tillägg av J. Sw. || 19. **påbrår**: sent tillägg av J. Sw. || 25. *impulsor*: Sk2; *ago*: Sk1.

4. artikeln **påfwedyrckare**: Sk1. || 20. *impensa* rättat efter Sk1, U *impensio.* || 27. neder: ned Sk1.

zii *Orac.* 78. *Cleric.* Er. Schmid. *in h. l.* Dieter. *Illust. N. T. voce* σκολοψ. Scriv. *Thes.* 4,12,47. *et* 13:6. Majers *Christent. Conc.* 91. *p.* 1461.*ss. pl.* pålar, Ex. 27:19. S. 43:21. stå på påla, *ad palum ligari.*

pålegger, *impono, injungo, impero,* Ex. 1:14. 21:22. påleggia enom all skam, *contumelia afficere,* 2 M. 1:28.

påleggning, *impositio, impositus,* Ebr. 6:2.

påminnelse, *monitio, monitum, admonitio.*

s. 494 **påminner**, *suggero, in me|moriam revoco, admoneo.*

pårörer, *attingo,* i the ting som gudi påröra, *in iis rebus, qvæ ad Deum pertinent,* Ebr. 5:1.

påseende, *aspectus,* Lev. 13:4. war påseende, Vp. 4:3.

påska, *pascha,* 2 Cor. 5:8. påscha, Marc. 14:12 *ss.*

påska, *paschalis, v.* Pfeif. *Qvinqvag. v. Exot. N. T. L.* 13.

påskahögtid, *festum paschale,* Ex. 34:25. Joh. 13:1.

påskalamb, *agnus paschalis,* M. 26:17. 2 Cor. 5:7. påschalamb, Marc. 14:12.*ss.*

påskamåhl, *reditus paschalis,* ɔ: påsk, gl. K. ordn. *p.* 72.a.

påskiner, låta påskina, *demonstrare,* 2 Cor. 8:24.

påtager, *suscipio,* W. 5:18.

påwe, *papa, pontifex romanus. vid.* Schertzeri *Antibellar. p.* 2.*seq.*

påwadyrckare, *pontifici addictus.* G. Adolph. *Fragm. hist.*

påwadöme, *pontificatus, papatus,* Förrsp. Vp.

påwesk, *papisticus, pontificius, catholicus. ibid.*

päpling.

päron, *pyrum.*

päronaträ, *pyrus,* 2 S. 5:23.*s.*

pöbel, *plebs, fex populi, plebecula.*

pöhl, diup sumpig kula eller hohla.

pölsa, *minutal, tucetum, botellus.*

pörte, kiölna, *balnearium, balineum, gurgustium mapale.*

pöser, *turgeo, turgesco, attollor.*

24. Joh. 13:1 rättat efter Sk1 och St.

3. **påskamåhl**: **påskamål** Sk1; ɔ: påsk: Sk1. || 5. **påskiner**: **påskina** Sk1. || 10, 12 och 14. **påw-**: **påfw-** Sk2. || 12. *pontificatus*: St. || 15. *ibid.*: Sk1. || 18. **päronaträ**: **päronträ** Sk2. || 20. kula: kuhla St. || 22. *balineum*: *balneum* Sk2.

Q

qvabbot, *qvod crasso nidore et sordium exhalatione foetidum est, vel alio modo molestum, item valde obesum, et pingvedine luxurians.*
5 **qwacksalware**, *pharmacopola, circumforaneus.*
qwad, *cantus, cantilena, cantio, cantiuncula.*
qwaf, *vorago, suffocatio.* går i qwaf, *suffo-*
10 *cor, subsido, desido, demergor, pereo, intereo.*
qwafd, *suffocatus.*
s. 495 **qwahl**, *cruciatus,* Job. 36:18. | Vp. 9:5. Psb. 39:13. 98:1. 266:6.
qwahld, *afflictus, afflictatus, cruciatus, tor-*
15 *tus, vexatus.*
qwahlsöfd, *ex interrupto somno inqvietus.*
qwalm, qwalmot wäder.
qwar, tig qwar, stilla, *h. e. qviesce,* 2 S. 13:20. *v.* qwarr.
20 **qwarcka**, *struma, scrofula.*
qwarlemnar, *relinqvo.*
qwarlefwande, *superstes, supervivens.*
qwarlåten, *relictus.*
qwarlåtenskap, *reliqviæ, exuviæ.*
25 **qwarn**, *v.* qwern.
qwarr, *sing.* L. 4:42. Tit. 1:5. qwar blifwer, Job. 20:26. han låt honom qwarran, 1 M. 11:64. ingen låte något qwart, Ex. 16:19. *s.* the blefwo qwarre, *masc.* 2 K. 10:11. J. 15:9. 40:15. 1 Thes. 3:1. låta eder blifwa qwarra, G. 45:7. *foem. pl.* qwarra, 2 S. 15:16. J. 8:13. 38:22.
qwarrblifwer, *maneo, resideo,* Joël. 2:32. Zeph. 3:13.
qwarrholler, *retineo.*
qwarrlemnar, *relinqvo.*
qwarrligger, *relinqvo,* Marc. 13:2.
qwarrsetter, *sepono, seqvestro, pono.*
qwarstad, är i qwarstad, *in seqvestro est, in suspenso est, pendet.* sökia qwarstad i wigningen, gl. K. ordn. *p.* 25,26. *v.* Schibb. C. 17:§:18.
qwarter, *qvadrans, pars qvarta.* fyra qwarter krigzknechtar, *qvatuor qvaterniones militum,* A. 12:4. *v.* Er. Schmid. *in h. l.*
qwarter, *v.* herberge.
qwarterar, *hospitium prospicio.*
qwartermestare, *præfectus turmæ.*
qwast, *scopæ, verriculum, everriculum,* Es. 14:23. liten qwast, *scopula, excutia.*
qwed, *venter, alvus,* L. 11:27. som i qwede

5. **qwacksalware**: **qwachsalware** Sk1. || 7f. *cantiuncula* rättat efter Sk1, U *canciuncula*. || 10. *desido*: *decido* St; *pereo, intereo*: Sk1. || 18. stilla: Sk1. || 24. artikeln **qwarlåtenskap**: Sk1. || 26. L. 4:42: L. 4:43 Sk1 (båda fel; rätt: 2:43); qwar: qwarr Sk1 och Sk2.

15f. wigningen: wigning Sk2. || 19. krigzknechtar: krigsknechtar Sk1 och St. || 25. *scopula* rättat efter Sk1, U *scopala*.

liggier, *qvi portati in utero,* Es. 46:3. *v.* Scriv. *Thes.* 2,9,20. qwid, G. 49:25. Joh. 7:38. *pl.* qweder, G. 20:18. H. 9:14.

qweka, <taga en på qweken.>

s. 496 | **qwell**, *vespera, vesper, serum diei,* Psalm. 205:9.

qwellas, *vesperascit, advesperascit.*

qwellningen, *vesperascente die, die ad vesperam inclinante.*

qwellsett, *prima nox.*

qwern, *mola, moletrina,* N. 11:8. M. 24:41. L. 6:4. tag qwernena, Ex. 11:5. Es. 47:2. Zeph. 1:11. ynglingar hafwa most draga qwernena, *juvenes coacti sunt trahere molam,* Thr. 5:13. *v.* Pfeif. *Dub. Vex. Cent.* 4. *L.* 54.

qwernkupa, *infundibulum.*

qwernaredskap, *molile.*

qwernaröst, *vox molæ,* Vp. 18:22. qwernsröst, J. 25:10.

qwernsten, *lapis molaris, molaris,* Dom. 9:53. 2 S. 11:21. M. 18:6. Marc. 9:42. L. 17:2. Vp. 18:21. *ubi* Wank. qwarnsten.

qwerntull, *v.* mantahlspenningar.

qwesa, *scirrhus, item cephalea, item haustus voraginis paludosæ.*

qweser ihop, *agglutino, glutine conjungo.*

qwick, *alacer, vividus, vegetus, item vivus. v.* Locc. *Lex. Juris.*

qwickhet, *alacritas, vigor, industria.*

qwicknarwid, *revivisco, vires recupero, reficior.*

qwicksilfwer, *mercurius, argentum vivum, hydrargyrum.*

qwickt, *alacriter, animose, industrie, impigre.*

qwid, *v.* qwed.

qwida, *qverela, lamentum, qviritus, qviritatio, qviritatus, qvestus, qverimonia,* Psb. 68:3.

qwidande, *qveribundus, qverulus, qveritans.*

qwider, *qveror, lamentor, doleo, gemo, ingemisco, qvirito,* Psb. 155:1.

qwiga, *juvenca, vacca juvenis vitula, bucula.*

qwillar, *submisse lamentor.*

qwinfolck, *mulier,* G. 24:11. Dom. 21:14. S. 42:12. 2 T. 3:6.

qwinkiön, *sexus muliebris, seqvior, genus foemininum,* G. 6:19. Ex. 1:16,22.

qwinlig, *foemineus,* 1 P. 3:7.

qwinna, *foemina, mulier,* 2 S. 14:2,4,5. Es. 49:15. M. 9:20. 15:22,28. Joh. 2:4. *item uxor,* S. 25:27,30.*ss.* 26:19.*ss. def.* qwinnan, 2 S. 11:2,5. M. 9:22. 1 T. 2:14. *gen.* | qwinnones, G. 46:10. *dat.* qwinnonne, 2 S. 11:3. 1 T. 2:12. *acc.* til qwinnona, G. 3:16. *obliq.* s. 497

1. liggier: ligger Sk1; *portati* rättat efter Sk1, U *portamini*. || 4. taga en på qweken: hand 4 (?). || 5f. Psalm. 205:9: sent tillägg av J. Sw. || 12. L. 6:4: Sk1. || 19. **qwernaröst**: **qwernröst** St. || 21. molaris (nr 2): Sk1. || 23. Vp. 18:21: Sk1; *ubi* Wank. qwarnsten: Sk1. || 27. *agglutino*: *adglutino* Sk1. || 28. *alacer*: Sk1.

9. *qviritus*: St. || 22. *foemininum* rättat efter Sk1, U *foeminum*. || 29. til: Sk1.

qwinno, G. 1:27. 2 S. 11:2. S. 26:1. en liten, ringa qwinna, *muliercula. v.* Speg. *Glossar. p.* 359.*s.* oren qwinna, Thr. 1:17.

qwinnofrid, *tutela foeminarum.* konungar skola styrckia qwinnofrid, K. Balck. LL. C. 4:§:7.

qwinnohår, *capilli mulierum,* Vp. 9:8.

qwinnokiärlek, *amor foeminarum,* Dan. 11:37.

qwinnokläder, *vestis muliebris,* D. 22:5.

qwinnokranckhet, qwinnosiuka, *menstrua, muliebria,* Ez. 18:6. 36:17. thet går mig effter qwinnosett, *menstruis laboro,* G. 31:35.

qwinnoprydnat, *ornamenta muliebris.*

qwinnowachtare, *custos mulierum,* Esth. 2:8.

qwinsk, *effoeminatus, foemineus, muliebris, mulierosus.*

qwinskt, på qwinnowis, *muliebriter, effoeminate.*

qwinter.

qwintin, *qvinta pars, drachma.*

qwisla, *pustula.*

qwist, gren, *ramus. pl. nom.* qwister, Marc. 13:28. *acc. pl.* qwistar, Neh. 8:15. C. 7:8. 1 M. 15:31. Lev. 23:40. liten qwist, *ramulus, ramusculus.* torr qwist, *sarmentum.* full med torra qwistar, *sarmentosus.*

qwist, förstugobyggnad, *proscenium, vestibulum, pergula.*

qwistad, tiockqwistad trä, *ramus ligni nemorosi,* Neh. 8:15.

qwistar af grenar, *ramos amputo, arborem puto.*

qwistar, *curro, cursito. vide* löper.

qwistig, *ramosus, ramulosus, sarmentosus,* W. 13:13.

qwistning, *putatio arborum.*

qwitt, blifwa qwitt, *liberari,* G. 24:8,41. *privari,* giöra enom sitt qwitt, Esr. 2:62. S. 34:25. folcket gick qwitt vt, *populus liber exibat,* 1 S. 14:41.

qwittens, *schedula pensionis, apocha, acceptatio.*

| **qwitterar**, gifwer qwittens, *expuncto debitoris nomine schedulam pensionis reddo.* s. 498

qwitterar, slepper, *demitto, relinqvo.*

qwittobref, *v.* qvittens.

qwittrande, *garrulus, cantus, modulatus.*

qwittrar, *garrio, modulor, cantillo ad instar avium.*

qwäder, *cano, canto, modulor,* Ps. 69:13. O. 25:20. Thr. 3:63.

qwädedantz, Ex. 32:18.

qwäfjer, *suffoco, spiritum intercludo,* Psb. 141:6. *præt.* qwafde, L. 8:7.

qwäfning, *suffocatio.*

10. *muliebris*: *mulieris* Sk1. || 12. *muliebria* rättat efter Sk1, U *muliebra*. || 15. *ornamenta* rättat efter St, U *ornamentus*. || 20. qwinnowis rättat efter Sk1, U qwinno wis. || 24. **qwisla**: **qwißla** St.

1. förstugobyggnad rättat efter Sk1, U för stugubyggnad. || 7. *vide* löper: Sk1. || 11. blifwa: blifwer Sk1; *liberari*: *liberor* Sk1. || 12. *privari*: *privor* Sk1; giöra enom sitt qwitt: Sk1. || 13. qwitt rättat efter Sk1 och Sk2, U qvitt. || 15. **qwittens**: **qwittenz** Sk1; *pensionis* rättat efter Sk1, U *pentionis*. || 17. qwittens: qwittenz Sk1; || 20. qvittens: qwittens Sk2.

qwäljer, *ango, affligo, torqveo, crucio, vexo,* Vp. 9:5. qwäl, Ps. 77:11. 1 S. 16:15. *præt.* qwalde, 1 S. 16:14. W. 17:15. L. 6:18. qwälja, Pr. 1:13. qwelja, Vp. 9:5. *qvod probo.* qwäls, M. 15:22. qwäljas, qwaldes, Psb. 39:1.

qwäll, *vespera,* Psb. 79:3. 205:9. *v.* qwell.

qwäst, sargad, *sauciatus, vulneratus.*

1. *crucio* rättat efter Sk1, Sk2 och St; U *erucio*. || 3. W. 17:15 rättat efter Sk1.

R

rabald, *vel* ribald, *nebulo, neqvam,* gl. K. ordn. *p.* 84. Speg. *Gloss. p.* 361.b.
rabarber, *rabarbara.*
5 **rabbi**, *magister judæorum,* M. 23:7. 26:49. Joh. 1:38. rabboni, *idem,* Joh. 20:16. *v.* Schibb. C. 15:§:15.
racha, *racca,* ρακα, Matth. 5:22. *v.* Pfeif. *Qvinqvag. voc. Ebr. et Exot. N. T. L.* 6.
10 Schibb. C. 15:§:15. *p.* 242.
rack, *cursus, discursitatio.*
racka, *canis foemina.*
rackar, *cursito, curso, discurro.*
rackare, rackareknecht, *sordium, everri-*
15 *tor, servus cloacarum.*
rackel, racklande, *screatus.*
racklar, *screo, exscreo.*
rad, *linea, item versus,* Ex. 28:17. 1 K. 6:36. 7:12. *pl.* radar, 1 K. 6:36. 7:12.
20 **radis**.
raflar omkull, *ruo, corruo.*
s. 499 | **rafsar ihop**, *sine lege congero, obiter et in-diligenter consarrio.*
ragande, *vacillatio.*
25 **ragar**, *vacillo, nuto ad casum,* Es. 19:14. 24:20. 29:9. af win, J. 23:9. af starckom dryck, Es. 28:7. *præt.* ragade, Ps. 107:27. *inf.* raga, Es. 24:20. 31:5. J. 43:29.
ragaskerska.
ragekalck, dreggen af ragekalcken hafwer tu drucket, *bibisti fæces e calice concussionis,* Es. 51:17,22.
ragg, *vellus, lana.*
rak, *rectus, directus.* raker, raker orm, Es. 27:1. med rakom hals, Es. 3:16.
raka, *v.* harf.
rakar af, *rado, derado, prærado,* G. 41:14. Lev. 13:33. Dom. 16:17. *præt.* rakade, 1 Chr. 19:4. Ezech. 44:20.
rakhalsad, *cervicis directæ.*
rakning, *rasura.*
rakoknif, *novacula,* Dom. 16:17. 1 S. 1:11. Ps. 52:4. Es. 7:20. Ez. 5:1. rakeknif, N. 6:5. *male.*
rallar, *jocor.* raljeri, *jocus, facetiæ.*
ram, list, *pluteus, subscus.*
ram, stor klo, *ungvis.* för hund och ram, Psb. 74:14. 75:5.
ram, *occasio dextra.* se sitt ram, *occasione uti.*
ramar, *rapio, arripio, manum celeriter in-*

3. *p.* 84: *p.* 54 St. || 13. *discurro*: *discurso* Sk1. || 21. **omkull**: **kull** Sk1.
2. *præt.* ragade, Ps. 107:27: Sk1. || 3. (Es.) 31:5: Sk1. || 4. **ragaskerska**: sent tillägg av J. Sw. || 6. *fæces*: *feces* St. || 11. harf: harff St. || 12. *derado*: Sk1. || 14. Ezech. 44:20: sent tillägg av J. Sw. || 20. *facetiæ* rättat efter Sk2 och St, U *facitiæ*. || 22. ram (nr 2): ramn Sk1.

jicio. rama åt sig rofwet, Es. 5:30. rama tiden, tilfelle, rama ens bätsta, *bonis alicujus invigilare, consulere alicui,* J. 39:12. *v.* Schibb. C. 17:§:19.
ram, *adj. acerbus*. ram ost.
ramlar, *tumultuor, strepo.* omkull, *ruo, corruo.* ramla om en ting, *deblaterare,* Förrsp. Psalt.
rammel, buller, *tumultus, fremitus, strepitus.*
rand, *linea, item limbus.*
ransakar, *scrutor, perscrutor, pervestigo,* 1 K. 20:6. Ps. 26:2. S. 42:18. Joh. 7:52. 5:39.
ransakare, *scrutator, explorator.*
ransakning, *scrutatio, pervestigatio, inqvisitio.*
ransonar, ransonerar, *redimo, vindico, libertati assero.*
s. 500 | **ransoning**, *redemtio.*
rapande, *ructus.*
rapar, *ructo, ructor, eructo, irructo.*
Rapha, *gigas,* 2 S. 21:16,18.*ss.*
rapning, rap, *ructus.*
rapp, rappning, *raptio, raptus, furtum.*
rappar, *rapio, abripio, furor, suffuror.*
rappar, bestryker, hwitlimar, *trullisso.*
rapphöns, *perdix,* 1 S. 26:20.
rar, *rarus, infreqvens.*
raritet, *raritas, res rara et pretiosa.*
ras, *gestus inconditus et jocularis.*
rasande, *furens, furibundus, insaniens, insanus, rabidus, rabiosus,* A. 26:24.*s.* rasande rote, *congregatio rabiosa,* S. 45:22.
rasande, *subst. furor, rabies, insania, tumultus,* Ps. 74:23.
rasar, *furo, sævio, rabio,* 2 K. 19:27. Ps. 46:4. 58:5. rasar vt, *desævio.*
rasare, *furens,* 2 K. 9:11.
raseri, ras, rasande, *furor, rabies,* D. 28:28.
rasig, rasachtig, *strepens, inqvietus.*
rask, snell, *pernix, velox, agilis,* 1 Chr. 12:8. Am. 2:14.*s.* raskare, *agilior,* 2 S. 1:23. *plur.* raske, 1 Chr. 12:8. J. 46:6. raske hestar, *eqvi veloces,* Hab. 1:8. *v.* Schibb. C. 17:§:19.
rask, bråte, af allahanda, *stipulæ, sarmenta, impedimenta.*
rask, tyg, *panniculus bilix.*
raskar effter, *comprehendo velociter.*
rasp, *lima, scobina, radula, tyrochestis.*
raspar, *lima derado, elimo.*
rast, *qvies, reqvies, otium. v.* Schibb. C. 17:§:19. *p.* 372.a. Diet. *Illust. N. T. voce* αγγαρευω, Psb. 87:5.
rastar, *qviesco.*
ratar, *improbo, detestor, reprobo, damno, abominor,* Psb. 38:4. 261:3.
Rechabit, J. 35:2.*ss. v. ded. meam præfix. Praxi Catech.*
| **recker**, fram, *porrigo, extendo, protendo,* s. 501
O. 1:24. 17:18. 31:20. *præt.* reckte, Dan. 4:17. W. 18:12. räckte, Job. 20:6. *male.* rec-

2. bätsta: betsta Sk1. || 3. *invigilare, consulere*: *invigilo, consulo* Sk1. || 5. artikeln **ram**: Sk2. || 7. ramla: ramlar Sk1. || 9f. *strepitus*: St. || 13. Joh. 7:52. 5:39: St.
8. rasande: Sk1.

kia, S. 43:29. hennes synder reckia alt vp i himmelen, *peccata ejus pertingunt usqve ad coelum,* Vp. 18:5. reckia enom handena, *porrigere alicui manum, signum fidei et concordiæ,* 2 K. 10:15.

recker, hinner, *pertingit, attingit,* Jos. 15:46. recker, hinner til, W. 18:12. *v.* förslår.

reckning, *extensio.*

reckia, *lectus, sponda, grabatus, item pertica.*

reda, giör redo för sig, *rationem reddit. v.* redo. Och Hiskia frögdade sig af alt hierta, at man war så reda worden med gudi. *Ita Lutherus, qvod ministerium Domini esset expletum, vel qvod populus Domino paratus esset,* 2 Chr. 29:36. at alt war redo. til redz och fullbordat, at intet fattades, *omnia completa erant,* 2 Chr. 29:35. *ibid,* v. 28. *v.* Schibb. C. 17:§:19.

reda penningar, *pecunia præsens.*

redar, vtredar, *explico, extrico,* Dan. 8:27.

redar mig vppå, *præparo me.* til, L. 22:13. *v.* reder.

redare på ett skep.

redd, ther skep kan liggia för anckar.

redd, beredd, *paratus, præparatus, adparatus.*

redd, redder, *timidus, meticulosus, pavidus, trepidus,* Dom. 7:3. 2 Chr. 32:18. J. 20:10. jag war redder för tig, *timui te,* L. 19:21.

reddar, skrämer, *terreo, perterreo, perterrefacio, exterreo, territo, terrifico,* Neh. 6:9. Nah. 2:11. gl. S. 22:25. thet jag reddes före, *qvod timebam,* Job. 3:25.

reddar, frijar, *libero, vindico, assero.* redda sitt lif, *vitam suam liberare,* Am. 2:15. *germ.* erretten. *v.* Schibb. C. 17:§:19.

reddhoge, *timor metus, pavor, horror, terror, formido,* 2 Cor. 7:5. L. 1:12. 7:16. | 1 s. 502
Joh. 4:18. *acc.* reddhoga, Job. 15:4. 1 M. 3:30. R. 8:15. 1 Joh. 4:18. reddhogans, 2 T. 1:7. reddhuge, Dan. 11:25.

rede, åkrede, *rheda.*

redelig, *sincerus, candidus, ingenuus,* G. 42:11,19. Ex. 18:21,25. 1 S. 29:6. O. 2:7. 12:5. Mich. 3:9. 2 Cor. 13:7. then redelige staden, 2 S. 20:19. vti the redeligas bok, *in libro justorum,* 2 S. 1:18. *v.* Gerh. *Exeg. L.* 1. §:109. Poli *Synops. Crit. in h. l.* redeligare, *candidior,* 1 K. 2:32. för redeliga penningar, *pecunia digna, plena,* G. 23:9.

redeliga, *sincere, candide, ingenue,* Dom. 9:16,19. Ps. 101:2. 111:8. 2 Cor. 8:21. 2 T. 2:5. *item expedite, distincte.* tala redeliga, Marc. 7:35.

redelighet, *candor, sinceritas,* Es. 59:14. 1 M. 7:18. Esth. St. 5:4. giöra, och holla rett och redelighet, 1 K. 10:9. 2 Chr. 9:8.

9. *extensio*: *extentio* St. || 12. giör: giöra St; *reddit*: *reddo* Sk1, *reddere* St. || 18. til redz … intet fattades: Sk1. || 19. 2 Chr. 29:35: Sk1. || 26. artikeln **redd**, ther skep …: Sk2.

12f. *acc.* reddhoga … 1 Joh. 4:18: Sk1. || 18. Mich. 3:9: sent tillägg av J. Sw; redelige: redeliga Sk2, St. || 29. och: St.

reder til, *paro, adparo, præparo, adorno,* G. 24:61. 2 S. 12:4. S. 2:1. A. 21:15. red til, G. 43:16. S. 2:1. redt hade, G. 27:17. the redde til, Wank. G. 43:25. 1 K. 18:26. reda för en, *præparare alicui,* L. 9:52. reder mat, *cibum præparo,* 2 S. 13:5.*ss.*

reder vt, vplöser, *expedio, explico, dissolvo.* reda enom vt synena, *visionem alicui explicare,* Dan. 8:27.

redd, ther skep liggia för anckar.

redeswen, *apparitor, minister servus, famulus, oeconomus,* G. 15:2.

redo, *jam dum.* allaredo, Gal. 2:2. til reds, *in parato, procinctu,* Job. 3:8. Ps. 57:8. M. 6:16. 2 Cor. 9:3. Ebr. 12:5. giöra sig redo, G. 27:43. 43:8. wardt redo, 2 Chr. 29:35. Ps. 57:8. Eph. 6:15. war redo, v. 36. *v.* reda.

redobogen, *paratus, promtus, animi præsens,* L. 22:33. A. 21:13. 1 P. 3:15. redebogen, S. 28:13.

redskap, *instrumentum, utensile, supellex,* Ex. 35:16. 2 S. 24:22. A. 9:15.

ref, kloref, *colica, ventris tormina.*

s. 503 **ref**, refben, *costa,* G. 2:22. | Psb. 131:3. sidoref, *costa lateris,* G. 2:21.

refjern, *scobina, radula, tyrochestis.*

refnar, *hisco, dehisco, diffringor,* J. 14:4. *præt.* refnade, 1 K. 13:5. *inf.* refna, *discindi,* N. 1:6. Job. 26:8. Jer. 14:4. Mich. 1:4. *v.* remnar.

reform, *lichnen, impetigo, mentagra, scabies sicca et aspera, foevatio cutis cum pruritu serpens.*

<**refsa**, *rastrum.*>

refsar, *sarculo, sarrio, consarrio, rostello congero.*

refsning, *sarritio, sarculatio.*

refst, *accurata inqvisitio, poena, mulcta.* ther må stor refst at falla, Psb. 140:4. refstting, *v.* Locc. *Antiq. Sveog.* §:2. C. 6. *Lex. Juris.* Schibb. C. 17:§:19.

refwa, *rima, hiatus, conscissura,* Es. 30:13. *obliq.* refwo, 1 Chr. 15:13. *pl.* refwor, Am. 4:3. refworna, Es. 22:9.

regal, spel, *organum, musicum,* Psb. 112:3.

regalform, *forma regia, regalis.*

regel, *regula, canon, norma.*

regemente, *imperium, regnum,* J. 23:10. S. 10:4,8. regiment, 2 M. 13:14.

regemente af krigzfolck, *legio.* regementz, *legionarius.*

regent, *imperans, imperator, rector, dux, dominus,* D. 33:7. S. 10:1,2,4.

regerande, *imperium,* Es. 32:7.

regerar, *rego, guberno, moderor,* Ps. 67:5. O. 17:26. 29:2. *præt.* regerade, G. 1:16. 1 M. 6:37. öfwer, *dominor.*

regerare, *rector, gubernator,* Dom. 5:14. W. 12:18. 1 Cor. 12:28.

4. Wank.: Sk1. || 13. reds: redz Sk1, Sk2, St. || 15. 2 Cor. 9:3 rättat efter Sk1; Ebr. 12:5: Sk1. || 17. v. 36: Sk1. || 25. G. 2:21 rättat efter Sk1. || 26. *tyrochestis*: *tyrochnestis* Sk1. || 28. *discindi*: Sk1.

1. *lichnen* rättat efter Sk1, U *liknen*. || 2. *foevatio*: *fæcatio* Sk2. || 4. artikeln **refsa**: hand 4 (?). || 21. krigzfolck: soldater Sk1. || 21f. regementz: regements Sk1.

regering, *regimen, imperium, dominatio, dominium.*
regerlig, *qvi regi potest, moderabilis.*
register, *index, catalogus, elenchus,* Neh. 7:6,64.
registrerar, *ad indices refero, catalogum facio.*
s. 504 | **regla**, *regula, canon. v.* regel. *acc.* reglo, G. 6:16. 2 Cor. 10:15.*ss.*
regn, *pluvia, imber,* G. 7:18. Lev. 26:4. af regne, Es. 44:14. nådeligit regn, *pluvia gratiosa,* Ps. 68:10. Joël. 2:23. slagregn. M. 7:25,27.
regnar, *pluit, depluit,* 1 K. 8:35. Job. 38:26. J. 14:4.
regnboge, *iris,* S. 43:12. 50:7. Vp. 10:1. *obl.* boga, G. 9:13,14,16.
regndropa, *stillicidium, gutta,* Psb. 66:2.
regnerar, *impero, dominor, regno,* R. 7:1. 1 Cor. 4:8. Vp. 5:10. 20:4.
regnkappa, *penula, impluvia, lacerna, mantela.*
regnmatk, regnslaga, *lumbricus.*
regnskur, *imber vehemens,* Job. 24:8. 37:6.
regnwatn, *pluvia, aqva pluvialis,* J. 18:14.
regnwäder, *aër pluvius, coelum pluvium,* Esr. 10:13.
rekenskap, *ratio, masc.* Job. 33:13. S. 41:24. Phil. 4:17. giöra enom räkenskap, *rationem alicui reddere,* Job. 33:13. Dan. 6:2. M. 18:23. L. 16:2. R. 14:12. Ebr. 13:17. 1 P. 4:5.
rekenskapzbok, *rationarium, libellus rationum.*
reknar, *numero, numerum ineo,* G. 41:49. Job. 34:24. T. 9:4. S. 42:7. M. 18:24. wara något reknad, *h. e.* ansedd, 2 Chr. 32:23. Gal. 2:4,6,9. räkna Jsraël och Juda, 2 S. 24:1,2. 1 Chr. 21:1,2,5,6,17. rekna them icke thenna synden, *ne statuas coram te hoc peccatum, ne imputes illis hoc peccatum,* A. 7:60. *v.* Grot. *in h. l.* rekna mig til, *imputa mihi,* Philem. v. 18.
reknar ihop, *adnumero, connumero.* af, *detraho.* vp, *recenseo, enumero.* vt, öfwer, *supputo, calculos confero, subduco.*
reknekonst, *arithmetica.*
reknelig, *numerabilis, numerandus.*
reknemestare, *rationator, calculator, magister arithmetices.*
reknepenning, *calculus.*
rekning, *numerus, item* | *ratio, recensio,* s. 505
numeratio.
rem, *lorum,* G. 14:23. *pl.* remar, 2 M. 7:1.
remare, *scyphus vitreus.*
remna, *v.* refwa.
remnar, *hisco, dehisco, dirumpor, diffringor,* Ps. 60:4. Es. 30:13. 64:1. *præt.* remnade, N. 16:32. M. 27:51. L. 23:45. remnat, G. 38:29. Ps. 62:4. A. 1:18. *non* rempnat, *v.* Schibb. C. 1:§:43.

8. *regula, canon*: Sk1. || 18. **regndropa**: **regndrope** Sk1. || 22. *mantela*: *mantele* Sk1. || 26f. *coelum pluvium,* Esr. 10:13: Sk1. || 29. enom: Sk1; räkenskap: rekenskap Sk1 och St. || 30. *alicui*: Sk1.

2. **rekenskapzbok**: **rekenskapsbok** Sk1 och St. || 7. räkna: rekna St. || 25. refwa rättat efter Sk1 och St, U refna. || 26. *dirumpor*: Sk1. || 28. remnat: remnadt St. || 29. rempnat: rempnadt St.

remsnidare, *alutarius, cerdo, coriarius.*
remtyg, *lora, pl. loramenta, pl.*
ren, ett diur, *raniger, rangifer.*
ren, *purus, mundus, impollutus, intemeratus, intaminatus,* Ps. 18:27. Tit. 1:15. 1 Joh. 3:3. rent, L. 11:25. M. 12:44.
ren, åkerren, *limes agri.*
renar, *purgo, mundo, purifico,* N. 8:7. 1 Joh. 1:7,9. 3:3. *præt.* renade, N. 8:21. 2 S. 11:4. Neh. 12:30.
rencka, *techna, stropha, mala et callida ars.*
renfana, *tanacetum.*
rengiör, *purifico, mundo,* A. 15:9.
renhet, *munditia, mundities, puritas,* Ps. 18:21,25. 1 Cor. 5:8.
renhiertad, *puri cordis, candidus, sincerus, ingenuus,* Ps. 24:4. M. 5:8.
rening, *purgatio, purificatio, item lustratio*, Neh. 12:45. 2 M. 1:18.
reningzdag, *dies purificationis,* A. 21:26.
renlefnad, *vita pura et casta, item vita coelebs,* 2 Cor. 6:6. K. ordn. *p.* 51.a. *v.* Schibb. C. 17:§:19. *p.* 373. renlifwes, *coelebs,* Schibb. *ibid.*
renlig, *puritatis, munditiei studiosus,* O. 31:25.
renliga, *pure, puriter, munditer, sincere,* Phil. 1:16. tala renliga, *loqvi plane,* Es. 32:4.
renna, rennel, *canalis, aqvaliculus,* 2 S. 5:8. Jud. 7:6.
rennarebahn, *hippodromus, campus eqvestris, curriculum, stadium.*
renne, *repositorium, superius. v.* skulle.
rennekalck, *cæmentum.*
| **renner**, *curro, cursito,* Joël. 2:4. Am. 6:12. *præt.* rende, 2 M. 3:25. vp en wäf, *telam adapto, præfinio.* s. 506
rennesten, *impluvium, colliciæ.*
rensar, *purgo, purifico,* L. 2:22. Joh. 15:2. Ebr. 1:3. *imp.* rensa, Ps. 51:4. rensar fisk, *piscem purgo, eviscero.* rensader, *purgatus,* Lev. 13:18. rensar vt, *expurgo.*
rensel, ɔ: matseck.
renselse, *purificatio, purgatio,* L. 2:22. *item lustratio,* Lev. 12:4.*s.* 2 Chr. 30:19.
renselse watn, *aqva lustralis.*
renta, *qvæstus, lucrum, reditus, proventus agrorum. obliq. rento,* Esr. 6:8. 7:24. 2 M. 3:8. 9:15.
renteri, *ærarium.*
rentokamar, renteri, *ærarium.*
rentomestare, *qvæstor,* Es. 22:15. R. 16:23.
rentomestares –, *qvæstorius.*
rentomestare embete, *qvæstura.* palatz, hus, *qvæstorium.*
rep, *funis, restis,* 1 K. 20:31. Ps. 129:4. Pr. 4:12. litet rep, *funiculus, resticula.*
repar lin.
repar mig, repar mod, *vires reparo, recupero, recolligo, reficio.*
repp, *certum temporis intervallum.*

2. *pl.* (nr 2): Sk1. || 20. reningzdag: reningsdag Sk1 och St. || 25. *munditiei* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *muditiei*.

20. *ærarium*: St. || 21. **rentokamar**: **rentekamar** Sk1. || 23. artikeln **rentomestares** –: Sk1. || 29. **mig**: **sig** Sk1.

repslagare, *restio.*
repslår, *restibus alligo.*
resa, *iter, peregrinatio,* Neh. 2:6.
resa, *v.* gång. ena reso, *semel,* G. 37:5. Lev. 16:34. twå resor, *bis etc.* i thenna resonne, *hac vice,* A. 24:25. i tre resor, *ter,* Ex. 23:14. mot tre resor, v.17. tredie reson, 1 K. 18:34. Joh. 21:17. siu resor, M. 18:21,22. L. 17:4. i flere resor, *sæpius,* Neh. 9:28. then rettferdige faller siv resor om dagen, Prov. 24:16. *de sensu hujus sententiæ, v. auctores in mea Sacra Pharo allegatos.* hundrade resor, *centies,* Pr. 8:12.
resande, *viator, peregrinator, item iter,* N. 33:1.*s.*
s. 507 | **rese**, *gigas,* Es. 42:13. *obliq.* resa, S. 47:4. *pl. n.* reser, Job. 26:5. B. 3:26. W. 14:6. *acc.* resar, G. 14:5. *v.* Renhielm, *annot. ad* Tor. Sag. C. 1. Convinus, *de habitu Corpor. germ.*
resebok, resebeskrifning, *itinerarium, hodœporium.*
resekost, *viaticum.*
resenär, *eqves, eqvitatus,* Es. 31:1. *ubi vetus habet* ryttare, 2 M. 11:35. *pl.* resenärar, 1 M. 4:1. Israëls wagn och resenärar, 2 K. 2:12. 13:14.
reser, *proficiscor, iterfacio, contendo, demigro,* G. 24:42. 28:20. *v.* vtdrager. *præt.* reste vp til, L. 19:28.
reser vp, *erigo,* N. 21:8.*ss.* 1 Chr. 21:18. M. 10:8. 11:5. *præt.* reste vp, G. 35:14,20. Ex. 40:18. Jos. 4:9. reser mig, *erigo me,* Ps. 2:2. A. 6:9. reser mig emot någon, *insurgo in aliqvem,* L. 21:10. han lät resa judarna, *erexit, congregavit judæos,* 1 M. 9:63.
resig tyg, *militia eqvestris, eqvitatus,* C. 1:9. 1 M. 4:7. Vp. 9:16. resigt tyg, Es. 57:7. resigt berg, *mons elatus,* Es. 57:7.
rest, *qvod restat.* han fick sin rest.
resterar, *restat, superest.*
reswercke, resning, *tigna condensata, inqve altum erecta.*
retande, *irritatio, irritamen, irritamentum, stimulus, stimulatio,* 1 K. 15:30.
retelse, retilse, *idem neutr.* 2 K. 23:26.
reter, *irrito, concito, stimulo, exstimulo, offendo. præt.* rette, 1 K. 14:22. 15:30. Wank. 2 Chr. 28:25. 2 M. 14:11. the hafwa reet mig, D. 32:21. 2 K. 23:26. *ubi* Wank. *habet* redt, *male.* reter icke edor barn, Eph. 6:4. Col. 3:21.
rett, på bordet, *ferculum, dapes, epulum, edule,* G. 25:29.*s.* 43:34. O. 15:17. af then röda rettenom, *ex edulio rufo,* G. 25:30. hon gaf vp retten för honom, *tollebat qvod coctum erat,* 2 S. 13:9.
rett, *jus in foro, æqvum,* Lev. | 19:36. O. s. 508
14:2. 16:11,13. S. 7:6. M. 22:17. han skaffade rett och rettwiso allo folckena, *faciebat judicium et justitiam omni populo,* 2 S. 8:15. Ps. 9:17. 10:18. Es. 1:23. sittia för retta, *sedere judex,* Es. 28:6. stå til retta, *coram*

10. Prov. 24:16 rättat efter St. || 17. (*pl.*) *n.*: Sk1.
1. mig: sig Sk1; *erigo me*: *erigit se* Sk1. || 4. *judæos*: St. || 8. han fick sin rest: sent tillägg av J. Sw. || 17. reet: ret St. || 24. för honom: Sk1. || 28. folckena: folckenne St. || 31. til: för St.

judicio comparere, N. 35:12. A. 25:9. wara i retta med en, *litigare coram judice,* Ez. 20:35.*s.* hafwa en för retta, *in jus vocare,* 2 M. 4:43. gå til retta med en, Job. 22:14. Es. 1:18. J. 2:29. M. 5:40. 1 Cor. 6:6. komma med en til retta, Ez. 17:20. retten skal gå öfwer en, *judicium feretur,* Dan. 2:9. drifwa ens rett, *caussam agere,* Ps. 9:5. fullfölja retten, *jus perseqvi,* Ez. 23:45. böija ens rett, Ex. 23:6. D. 16:19. 24:17. wrida retten, *pervertere judicium,* Job. 8:3. förwenda retten, *idem,* 1 S. 8:3. med retto, *juste,* Thr. 3:42. H. 11:8. B. 1:15. 2:6. 2 M. 7:38. 2 Cor. 11:4.

rett, *rectus, justus,* Ps. 94:5. O. 3:6. 4:25. Pr. 1:15. retter gud, *Deus verus,* 2 Chr. 15:3. rett domare, *justus judex,* 1 K. 8:32. Ps. 9:5. *v.* orett. i rettom tid, *justo tempore,* Pr. 10:17.

rett, sittiande rett, *judicium.*

rett fram, *recta, directe, directo.* rett fyrakant, *qvadrum, qvadratum,* Ex. 38:1. rett nu på stunden, *mox, modo, jam modo, jam jam,* Jos. 5:14. 1 S. 9:13. rett på then tiden, *eo tempore,* Neh. 13:21. rett på samma dagen, G. 7:13. Esth. 9:1. Ez. 24:2. rett på samma rum, *eo ipso loco,* G. 13:4. N. 13:21. rett så, *sic,* Ex. 10:10. Ez. 20:36.

rettar, *corrigo, emendo.* låta retta sig, Lev. 26:23. Herren rätte min sak, *Dominus peragat litem meam,* 1 S. 24:16. *judico, v.* Schibb. C. 17:§:19. *p.* 373.b.

rettar sig effter, Job. 5:27. *v.* effterrettar. an, anrettar, *qvod vide.*

rettar af, afrettar, *decollo, vitam adimo, justifico,* 2 M. 4:38. Ol. Petr. Handb. *p.* 56. retta med bödels|swerdet, Petr. Eric. *Postill.* 19. *Trinit.* s. 509

rettare, *servus publicus, lictor, viator.*

rettegång, *judicium, jus, actio.*

retteliga, *recte, æqve justeqve, item emendate,* O. 9:15. 22:21. L. 10:28. retteligare, *rectius,* Ez. 33:24.

rettelse, effterrettelse, *norma, regula.*

retteplatz, *locus supplicii capitalis.*

retter, *erigo.* jag rette mig vp, Dan. 8:18. *v.* reser.

rettesnöre, *regula, amussis, norma, canon,* J. 31:39.

rettferdeliga, *juste, recte, legitime, æqve,* 1 Thes. 2:10. Tit. 2:12.

rettferdig, *justus,* O. 10:28. 1 Joh. 3:7. rettferdug, G. 7:1. 18:23. *v.* Schibb. C. 1:§:53. *pl.* rettferdige, Esa. 57:1. Mich. 7:2. jag hafwer sedt tig rettferdugan, G. 7:1. war icke förmykit rettferdig, *ne sis justus nimium,* Pr. 7:16. *v.* Danhav. *Theol. Consc. P.* 1. *p.* 269. Pfeif. *Dub. Vex.* 3:97. Schibb. C. 19:§:17. Spener. Mißb. *p.* 74. rettferdigare, *justior,* 1 S. 24:18. Job. 32:2.

rettferdigar, *justum declaro,* 1 K. 8:32. Es.

2f. Ez. 20:35.*s.* rättat efter Sk1. || 8. *caussam*: *causam* Sk2. || 10. D. 16:19 rättat efter Sk1. || 12. *juste*: Sk1. || 24. Neh. 13:21: Neh. 43:21 St (båda fel?). || 25. Ez. 24:2: Sk1. || 29. rätte: rette Sk1. || 30. *peragat* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *perggat; judico*: *judicet* St.

10. *justeqve*: *juste* Sk1; *item*: Sk1. || 23. Esa. 57:1: sent tillägg av J. Sw. || 24. rettferdugan: rettferdigan Sk2. || 25. förmykit: för myckit St. || 29. *justior* rättat efter Sk1 och St, U *justitior.*

45:25. J. 23:6. R. 8:33. se i nu, at af gierningarna rettferdigas menniskian, och icke af trone allena, *videtis qvod ex fide operibus justificetur homo, et non ex fide tantum,* Jac. 2:24. *Paulus loqvitur de fide viva et vera, qvæ sola justificat, Jacobus de falsa, vana, mortua, sterili et otiosa. v.* Seb. Schmid. *in h. l. et disput. de fide et operib.* mina dödst. C. 15. Ödnal. §:47. *Casa Paup.* C. 11 *et* 12. Chemn. *Exam. C. Tr. de Justific. p.* 151.b.

rettferdighet, *jus, justitia,* R. 9:30.*s.*

rettferdning, rettferdiggiörelse, *justificatio,* R. 5:18.

rettgång, *jus forense,* 1 K. 7:7. A. 19:38.

s. 510 | **retthet**, *justitia,* Ps. 25:21. O. 8:15. 2 M. 7:6.

retthiertad, *rectus corde,* Ps. 7:11.

rettighet, *jus, debitum, stipendium.* rettoghet, D. 18:3.

rettikia, *raphanus, radicula.*

rettlös, *jure privatus, destitutus.*

rettmätig, *justus, æqvus, legitimus.*

rettmätigt, *legitime, juste, æqve recte.*

rettsinneliga, *sincere, æqve candide, juste, recte,* Ps. 9:9. Eph. 6:24.

rettsinnig, rettsint, *sincerus, candidus, cordatus,* 2 Chr. 15:17. S. 31:10. 46:18. Asar. v. 27. 1 Cor. 11:19. Eph. 4:15,21. rettsinnog säd, *semen genuinum,* J. 2:21. rettsinnogt, 1 K. 15:14.

rettsinnighet, *æqvanimitas, æqvitas, sinceritas.*

rettsuls, *recta, ab ortu ad occasum.*

rettwis, *justus, æqvus,* W. 12:15. Joh. 17:25. rettwist, *justum,* Eph. 6:1. rettwisare, *justior,* Job. 35:2.

rettwisa, *justitia, æqvitas.*

rettwisliga, *juste, legitime, recte, æqve,* W. 12:15.

rettzliga, *recte, vere, jure, merito,* O. 20:6. J. 22:6. S. 1:24. Joh. 8:36. 2 P. 2:18.

rhabarbarört, *rhabarbarum, bulaphatum.*

richtar, *v.* riktar.

richtig, *justus, sincerus, candidus, ingenuus.*

richtighet, *candor, sinceritas.*

richtigt, *sincere, candide, ingenue.*

rick och rack.

rickar, *vacillo, vagor.*

ridande, *eqvitatio, eqvitatus.*

riddare, *eqves, eqves aureus,* 1 K. 9:22. 2 K. 7:2,18. 2 Chr. 8:9. Ez. 23:23.

riddarehus, *domus eqvestris.*

riddareskap, *ordo eqvestris.*

ridderlig, *eqvestris.*

ridderliga, *strenue, ad modum eqvitum.*

ridderspore, *consolida regalis.*

rider, *eqvito,* G. 49:17. Lev. 15:9. Zach. 9:9. *præt.* red, tu redst, Hab. 3:8. | ridandes, M. 21:5. omkring, *circumeqvito, obe-* s. 511

3. fide operibus: *fide* Sk1, *fide* överstruket U. || 12. rettferdiggiörelse Sk1. || 15f. 2 M. 7:6 rättat efter Sk1 och Sk2.

3. *ad: in* Sk1. || 10. **rettzliga**: **retzliga** Sk1. || 18. **rick och rack**: sent tillägg av J. Sw. || 23. artikeln **riddarehus**: St. || 30. *circumeqvito* rättat efter Sk1 och Sk2, U *circum eqvito.*

qvito. ridande bod, *veredarii celeres,* Esth. 8:11,14.
rifwande, *direptio, laceratio,* Ps. 80:17.
rifwer, *frico, lacero, perfrico, defrico, item spolio,* Ex. 32:2. Ps. 80:13. *præt.* ref, Ex. 32:3. Job. 1:20. boken ref mig vti min buk, *liber cruciabat me in ventre meo,* Vp. 10:10.
rifwer af, bortt, ifrå, *detraho, divello, avello, diripio, dispolio,* 1 K. 11:13.
rifwer ifrå, *scindo, abrumpo*, 1 K. 11:11.
rifwer neder, *deruo, diruo, demolior, destruo,* S. 3:11. rif ned, rif ned, Psb. 102:4. rifwande diur, Es. 35:9.
rifwer sönder, *lacero, dilacero, dilanio.*
rifwer til sig, *rapio ad se,* M. 11:12.
rifwer vp, *defrico, effrico, refrico, item diripio.*
rik, *dives, opulentus, locuples, opibus diffluens,* M. 19:24. riker, G. 30:43. *pl.* rike, 1 T. 6:17.
rike, *regnum, imperium,* W. 10:10. M. 19:24. L. 1:33. Joh. 18:36.
rikedom, *masc. divitiæ, opes,* O. 3:16. 11:28. 2 Cor. 8:14.
rikeliga, *abunde, affatim, affluenter,* G. 27:28. Ps. 59:11. O. 11:25. T. 4:9. S. 39:8. 2 Cor. 9:8. 1 T. 6:17.
rikesdag, *nunc* ricksdag, *comitia, dies comitialis,* 2 M. 4:21.
riktar, *dito, locupleto,* W. 10:12. S. 1:20. richtar, G. 14:23. Psb.
rikzdaler, *thalerus joachymicus.*
rim, *pruina,* 3 mäns Lofs. v. 71. rimfrost, Ex. 16:14. W. 16:29. S. 43:21. rimfrostig, *pruinosus.*
rim i werß, *rhythmus, syllabæ consonantes.*
rimar, af frost, *pruinam ducit, pruina tegitur.*
rimar, giör rim, *rhythmos confero, facit.*
rimar sig, *convenit, congruit, concordat, consonat,* W. 2:15.
rimfrost, *v.* rim.
ring, *annulus,* G. 38:18. 41:42. | 2 K. 19:28. s. 512 Es. 37:29. Dan. 6:17. S. 47.13. *pl.* ringar, Ex. 25:12.
ring, omkretz, *circulus, orbis, circuitus.*
ringa, *vilis, levis, tenuis, humilis, abjectus, ignobilis, vulgaris, tenuiculus,* 2 Cor. 10:1. ringare, *vilior,* 2 Cor. 12:13. then ringaste, *vilissimus,* 1 Chr. 12:14. alt för ringa, *vile nimis,* Jud. 16:19.
ringa, *adv. viliter, tenuiter.* blifwer ringa, *vilesco, extenuor.*
ringar, omringar, *ambio, circumeo, cingo, circumcingo. præt.* ringade, S. 50:14.
ringar, *annulo, como.* när fingret är ringadt, är pigan tingat.
ringare, *qvi campanas pulsat.*

7. *cruciabat*: *lacerabat* Sk1. || 9. *dispolio*: *despolio* Sk1. || 13. rifwande diur, Es. 35:9: Sk1. || 15. *rapio*: *rapere* Sk1. || 28. *nunc*: Sk1; ricksdag: riksdag Sk1, rickzdag Sk2 och St.

2. Psb.: Sk1. || 3. **rikzdaler**: **rickzdahler** St. || 7. werß: wers Sk1 och St. || 8f. *tegitur*: *tegor* Sk1. || 10. giör rim: Sk1; *confero*: Sk1; *facit*: *facio* Sk1 och St. || 19. *tenuiculus*: Sk1. || 20. 2 Cor. 12:13: St. || 27f. ringadt: ringat Sk2 och St.

ringelbloma, *calendula, caltha lutea.*
ringer, *activ. campanam pulso, moveo. passiv. campana sonat.* samman, *concio campana convocatur.*
5 **ringhet**, *vilitas, tenuitas, ignobilitas,* L. 1:48.
ringning, *bombus et sonitus companarum.*
ringorm.
rinnande, *fluxus, fluxio.* rinnande watn, *aqvæ viventes,* Lev. 14:5.*s.*
10 **rinner**, *fluo,* Jer. 15:18. *præt.* rann, Es. 48:21. Vp. *orior, suborior, exorior,* Es. 53:2.
ris, *virga, virgula, item sarmenta, pl.* Ps. 89:33. O. 13:24. 22:15. Es. 11:1. 14:5. A. 28:3. 1 Cor. 4:21. gå vnder ris, *transire sub virga,*
15 *baculo,* Lev. 27:32. *v.* Schibb. C. 13:§:2.
ris papper, *volumen chartarum.*
risar, *virgis cædo, verbero, castigo, item virgis distingvo.*
riser kiöpet, *pretium intendo,* Lev. 25:16.
20 alt silfwret riste til, ɔ: steg, N. 7:85.*s.* öfwerrisa, *super pretium,* N. 3:48. *v.* Schibb. *l. c. et* C. 17:§:19.
risgryn, *oryza.*
s. 513 | **risgård**, *sepes ex virgultis, concædes.*
25 **rißel**, *cribrum majus, capisterium.*
rißlar, *cribro, capisterio expurgo, discerno, secerno.*
rispar, *disrumpo.*
rist, plogrist, *vomer.*
30 **rister**, *moveo, motito,* 2 K. 19:21. Es. 17:6. S. 13:9. trädet ristes, *arbor movebatur,* Vp. 6:13. rista hofwudet, *caput motitare,* Job. 16:4. Ps. 22:8. 44:15. J. 18:16. Thr. 2:15. S. 12:19. 13:9. *præt.* riste, M. 27:39.
rister sönder, *discindo, diffringo, incido.* rister sig, *incidit se,* 1 K. 18:28.
ritar, *pingo, adumbro, delineo.* af, *depingo, effigiem exprimo.* vt med en, *invehor in –, objurgo.*
ritkohl, ritpenne, *calamus pictorius.*
ritning, *pictura, effigies.*
ro, *qvies, tranqvillitas, reqvies, otium, item voluptas,* 1 Chr. 22:9. Pr. 6:5. 2 Cor. 2:13.
roar, *delecto, oblecto, voluptate afficio.* ju mest thet hiertat ror sig wid, Psb. 48:7.
rock, kofft, *amiculum, vestis, toga, thorax. v.* Speg. *Gloss. p.* 375.
rock, spånrock, *colus,* O. 31:19.
rocka, *raja.*
roder, *remus, gubernaculum, temo,* Jac. 3:4.
roderband, *vinculum temonum,* A. 27:40.
roderbenck, *transtrum, jugum.*
roderbåt, *cymba.*
roderman, *remex,* Jac. 3:4.
roderpinne, *scalmus.*
roderska, *muliercula remex, mulier remigatione qvæstum faciens.*
roderskap, *remigium,* Es. 33:21.
roende, roning, *remigatio, remorum impulsio.*
rof, *præda, rapina, spolium, manubiæ,* G.

1. *lutea*: *luteola* Sk1. || 2. *campanam* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *companam*. || 5. L. 1:48: Sk2. || 20. silfwret: silfret Sk1.
9. artikeln **ritkohl**: Sk1.

49:27. Am. 3:4. Jud. 15:8. bedrifwa rof, *prædari,* Ez. 38:13. Psb. 41:4.

s. 514 | **roffare**, *scortum masculus, cinædus,* 1 K. 14:24. 15:12. 22:47. 2 K. 23:7. *de hisce vide* Pfeif. *Dub. Vex.* 2:99. *non* röfware, *ut* Wankif *male habet. v.* Schibb. C. 12:§:8.

roffarska, *lena.*

roffogel, *avis rapax, vultur, accipiter,*

rofwa, *rapa, rapum, rapus, congylis.* liten rofwa, *rapulum.*

rofweland, rofåker, *papina, rapina.*

rofweri, *prædatio, rapina,* Nah. 2:13. 3:1.

rog, *siligo.* rogen, Ex. 9:32. af rog, *siligineus.*

rogar vp, *cumulo, accumulo, oppleo.*

rogat måhl, *mensura defluens, oppleta, plena, redundans.*

rogbröd, *panis siligineus.*

rolig, stilla, *tranqvillus, qvietus, sedatus, item dulcis, jucundus,* 1 Chr. 22:9. Ez. 34:14. 1 Thess. 4:11. roligit och stilla lefwerne, *qvieta et tranqvilla vita,* 1 T. 2:1. i roligom ålder, *in senectute bona,* T. 14:14.

rolig, lustig, *amoenus, lepidus, facundus, festivus.*

rolighet, *tranqvillitas, qvies, otium,* G. 49:15. D. 3:20. 1 Chr. 22:18. Neh. 9:28. Pr. 4:6. Ebr. 3:11,18. 4:3,5,9,11. – i tal, *lepos, lepor, festivitas.*

roligt, roliga, *tranqville, qviete.* – i tal, *lepide, festiviter.*

Rom, *Roma,* A. 18:2. 23:11.

romare, *romanus,* 1 M. 8:1. Joh. 11:48. A. 22:26.*ss.*

romersk, *idem,* A. 16:21,37.*s.* 22:15. 25:16.

romm, *ova piscium.*

romp, rompa, *cauda. obliq.* rompo, T. 11:9.

rone, fargalt, *verres.*

roning, *remigatio.*

ronne, ronnar, *v.* rödnar.

rop, *clamor, vociferatio, vociferatus,* G. 18:20. Job. 34:28. Ps. 145:19. Es. 24:18. 30:17. ondt rop, *fama* | *mala,* Neh. 6:13. s. 515

ropande, *idem,* Ps. 88:3. ens ropandes röst i öknenne, *vox clamantis in deserto,* M. 3:3. Marc. 1:3. L. 3:4. Joh. 1:23.

ropar, *clamo, vociferor,* Job. 19:7. Ps. 22:3. 88:2. O. 1:21. 8:1.*s.* Es. 19:20. *præt.* ropade, Ex. 5:15. C. 5:6. M. 27:46,50. Marc. 1:26. 15:34,37. L. 23:46. intet roper, som Wank. ihop, tilsammans, *conclamo.* vt, *exclamo, proclamo.* åt, *acclamo. partic.* ropande, *clamans, vociferans,* J. 31:16.

ror, *remigo, remos impello,* Ez. 27:29. *præt.* rodde, Jon. 1:13. rodt hade, Joh. 6:19. med roende, Marc. 6:48.

ros, *rosa,* Psb. 105:3. *pl.* roser, C. 5:13. W. 2:8. S. 39:17.

ros, beröm, *laudatio, encomium, præconium,* J. 17:16. Förrsp. 1 Tim.

ros, *morbus qvidam ex græc. erysipelas.*

7. **roffarska**: **rofferska** St. || 15. *accumulo* rättat efter Sk1 och St, U *occumulo*. || 16. *defluens*: *diffluens* Sk1. || 18. *panis siligineus*: St. || 28f. – i tal, *lepos, lepor, festivitas*: Sk1.

14. ens: St. || 15. röst i öknenne … *in deserto*: St. || 20. intet roper, som Wank.:Sk1. || 21. tilsammans: tilsamman Sk1. || 23. *clamans, vociferans*: Sk1.

rosar, *laudo, collaudo, celebro,* Job. 17:5. Ps. 36:3. S. 24:1. rosat, O. 20:14. 31:31. rosa, S. 11:31. Förrsp. Am.
rosare, *laudator,* O. 27:21.
5 **rosen-**, *roseus, rosaceus.*
rosenferga, *color roseus,* Lev. 14:49. C. 4:3. Es. 1:18. Vp. 17:4. på ett rosenfergo willdiur, Vp. 17:3.
rosengård, rosenlund, *rosetum, rosarium.*
10 **rosenobel**, *aureus major.*
rosenröd, *roseus.*
rosenspan, *torqves roseus,* Ps. 60:1.
rosenröd, *dibaphum, coccinum,* Ex. 25:4. Jos. 2:18.
15 **rosenstielcke**, *planta rosæ,* S. 24:18.
rosmarin, *ros marinus, ros marinum, libonotis.*
rost, af koppar, *ærugo, rubigo,* B. 6:12. M. 6:19. Jac. 5:3. af jern, *ferrugo.*
20 **rostas**, jernet rostas, *ferrum rubiginem ducit, ferrugine obducitur,* S. 12:10.
roste, *sartago, farreum, in qvo polenta colatur, item cumulus metalli coqvendi, item supremum tegmen tecti interioris.*
25 **rostig**, *rubiginosus, ferrugine obsitus,* S. 12:11.
roströk, *nidor sulphureus ex coctione metallorum.*
s. 516 | **rot**, *radix,* R. 11:16. 1 T. 6:10. *pl.* röter, L.
30 8:13. liten rot, *radicula.* rotefull, full med röter, *radicosus.* ifrå roten, *radicitus.*
rotar, som swin giöra, *eradico.*
rotar sig, får röter, *radices agit, radicatur,* J. 12:2. W. 4:3. S. 24:16. *præt. partic.* rotade, *radicati,* Eph. 3:17. rotar vt, *eradico.*
rote, rotelag, *centuria, manipulus, curia, tribus,* 2 S. 21:13. Ps. 22:17. 119:61. S. 45:22. *obliqv.* rota, v. 11. A. 17:5. *pl.* rotar, J. 4:6.
rote-, som hörer til rotan, *manipularis, manipularius.*
rotemestare, *curio, magister curiæ, præfectus tribus.*
rotenhet, *putredo.*
rothugger, *eradico, radices evello.*
rotnar, *putresco, fraceo, fracesco, putredine corrumpor,* Ps. 38:6. Joël. 2:20.
rotta, *glis, mus major.*
rottebo, *nidus glirium.*
rottefella, *muscipula.*
rubbar, *dimoveo, de sede moveo, deturbo.*
rubin, *carbunculus,* Ex. 28:18. S. 32:7.
ruda, *thynnus, saperda.*
rudedamm, *piscina.*
ruelse, *poenitentia, dolor, angor.*
<**ruga**, *incubare.*>
ruggot, *hirsutus, villosus, hirtus, hispidus.*
rullar, *volvo, roto, circumroto.* rullar åstad, J. 46:9. Nah. 2:4.
rulle, rull, register, *librarium.* – af paper, *culullus.* rulle, *v.* nystar.

5. artikeln **rosen-**: Sk1. || 13. *coccinum*: *coccineum* Sk1. || 19. af: på Sk1.
2. *eradico*: St. || 4. *præt. partic.*: Sk1. || 7. S. 45:22 rättat efter Sk1. || 9f. artikeln **rote-**: Sk1. || 18. *nidus glirium*: St. || 21. S. 32:7 rättat efter Sk1. || 23. **rudedamm**: **rudedam** Sk1. || 25. artikeln **ruga**: hand 4 (?). || 29. paper: papper Sk1. || 30. rulle: Sk1; nystar: nystan Sk2.

rum, *locus,* G. 1:9. 1 S. 27:5. L. 14:9. i sino rume, 1 S. 3:2. i theßo rume, J. 7:3,7. i theras rumom, G. 36:40. *defin.* rumet, M. 28:6. L. 14:8. litet rum, *loculus.*
rum i fisk.
rum, rumt, rumrik, *laxus, spatiosus.*
rumas, rumar sig, *locum capit.*
rumor, *classicum, clamor bellicus,* 1 S. 5:11. Es. 17:12. 66:6. H. 10:14.
rumorar, *classicum cano,* Zach. 9:15.
s. 517 | **rumormestare**.
rump, rumpa, *cauda, v.* rompa.
rumrik, *spatiosus, amplus.*
runa, *rite depicta scriptura. v.* Bazii *Hist. Eccles. p.* 26. Worm. *Literat. Runica* C. 1. Resen *in Præf. ad* Eddam, *p.* 1. Speg. *Gloss. p.* 381.
runckar, *vacillo, nuto,*
runckar på, giör löst, *labefacto.*
rund, trind, *rotundus,* 1 K. 7:31. C. 7:2.
rund, gifmild, *liberalis, largus, munificus.* gå rund, *vigiles observare, urbem circuire.*
rundar, giör rundt, trindt, *rotundo.*
rundelig, *largus, abundans, multus.*
rundeliga, rundt, *liberaliter, largiter, large, abunde,* Eph. 1:8.
rundhet, gifmildhet, *largitas, liberalitas, munificentia.*
rundhet, trindhet, *rotunditas.*
runsk, *runicus.* runstaf, *scipio runicus. v.* Locc. *Antiqv. Sveog. l. c.*
runsten, *cippus runicus. v.* Burei *Monumenta Lapid. Runic.* Verelii *antiqv. Fab. Subjecta.*
rus, *crapula, ebrietas, larga ebrietas, largior potatio.*
rusar, dricker rus, *bacchor, græcor, heluor, crapulæ studeo.*
rusar, *v.* faller.
rusig, *ebrius, crapulæ plenus.*
rusin, *uva passa.*
ruska, löfruska, *juncus.*
ruskande, *subst. strepitus,* 1 Chr. 14:15. Ez. 3:13.
ruskande, *adj. tremens, tremulus, qvassus.* ruskande löf, *folium vento impulsum,* Lev. 26:36.
ruskar, *qvatio, concutio, disjicio,* 2 S. 5:24.
ruskot wäder, *turbida et nubila tempestas, avidus coeli status.*
rußin, *uva passa,* 1 S. 25:18.
rustar vt, *armo, item expedio, præparo,* G. 14:8. Es. 13:4. J. 6:23. 50:42,44. Jud. 2:7. rusta sig til strid, *præcingere, instruere se ad pugnam,* N. 32:20. Ps. 18:40.
| **rustholl**, *prædium, qvod eqvitem armatum præstat.* s. 518
rusthollare, rustningzhollare, *qvi eqvitem armare tenetur.*
rusting, tog, *expeditio,* 2 S. 10:2. Zach.

1. G. 1:9 rättat efter Sk1. || 1f. i sino rume: St. || 5. **rum i fisk**: sent tillägg av J. Sw. || 7. *capit*: *capio* Sk1. || 12. *cauda* rättat efter Sk1 och Sk2, U *clauda*. || 23. trindt: trint St.

2. Burei: Buræi St. || 7. *heluor*: *helluor* St. || 11. artikeln **rusin**: sent tillägg av J. Sw. || 21. **rußin**: **russin** St. || 28. rustningzhollare: rustningshollare Sk1.

14:20. *armamentarium,* 2 K. 10:2.
rusting, beredelse, *præparatio.*
rustig, *ita* Gad *vocatur, felicitas venit,* G. 30:11.
5 **rustkammar**, *armamentarium.*
ruta, winruta, *ruta. obliq.* ruto, L. 11:42. af ruto, *rutaceus, rutatus.*
ruta, fyrkant, *qvadrum, tetragonus.* i fenster, *vitrum tessellatum.*
10 **ruta**, trißa, *orbiculus.*
rutar, *bacchor, græcor, heluor.*
rutebroder, *heluo. v.* Schibb. C. 17:§:19.
ruttin, *putris, putredine exesus,* O. 25:19. rutit, Job. 41:18. *prius retinendum.*
15 **ruttinhet**, *putredo.*
ruttnar, *v.* rottnar.
rya, tecke, *cento, synthesis.*
rya, torckhus, *balnearium, balineum, balneum.*
20 **rychtar**, *curo, curam gero.* rychta sina fötter, skegg *etc.* 2 S. 19:24. rychta ett ärende, *v.* Schibb. C. 17:§:19.
rychtar, berychtar, *rumorem spargo.* Schibb. *l. c.*
25 **rychtbar**, *fama cognitus, evulgatus.*
rychte, *fama, rumor,* G. 37:2. O. 22:1. J. 51:46. 2 Cor. 6:8.
ryck, *convulsio.* med en ryck, *uno impetu,* Jos. 10:42.
rycker, *traho, vellico,* Am. 3:12. *præt.* som mig ryckte, Es. 50:6. *infin.* ryckia, H. 7:12.
rycker af, *evello,* Dan. 7:4.
rycker bortt, *avello, abripio,* Job. 27:8. S. 36:8.
rycker effter, *perseqvor,* 2 M. 12:23.
rycker vp, *eradico, radicito, evello.*
rydier, *præparo, impedimenta amoveo, planum facio,* Es. 57:14. 62:10. Joh. 1:23. hafwer rydt wägen, *viam præparavi, repurgavi,* Ps. 80:10. röd tig rum, *succide tibi spatium,* Jos. 17:15. röd om tig, v. 18.
| **rydiande**, *runcatio.* s. 519
rygg, *dorsum, tergum, tergus,* G. 21:14. O. 19:29. R. 11:10. med ryggenom, Lev. 3:9. *pl.* rygger, Job. 13:12. kasta en bakom sin rygg, *post tergum rejicere, projicere,* Ez. 23:35. the kastade tin lag til ryggia, *projecerunt legem tuam post terga,* Neh. 9:26. falla til ryggia, *cadere retro,* G. 49:17. 1 S. 4:18. wenda til ryggia, *retrocedere,* Psb. 69:1. drifwa til ryggia, 2 M. 9:2. gå, stiga til ryggia, *retrocedere, abire retro,* Joh. 6:66. 18:6. wenda ryggen til sina fiender, *vertere tergum coram hostibus,* Jos. 7:8,12. holla enom ryggen, *defendere.*
ryggerad, ryggben, *spina dorsi.*
ryggiar, *immuto, irritum facio.* ryggia sin ord, lofwen, förbund, Zach. 11:10.*s.*

3. *vocatur*: *vocatus* St. || 11. *heluor*: *helluor* St. || 12. *heluo*: *helluo* St. || 13. **ruttin**: **rutten** St. || 16. rottnar: rotnar Sk2. || 19. *balneum*: Sk2. || 28. *uno* rättat efter Sk1, Sk2 och St; U *una*.

1f. som mig: Sk1. || 6. **rycker**: **ryckia** Sk1; *perseqvor*: *perseqvi* Sk1. || 18f. *projecerunt* rättat efter Sk1 och Sk2, U *projiecerunt*. || 19. *tuam* rättat efter Sk1 och St, U *tuum*. || 24. fiender: fiendar Sk1 och St. || 26. holla enom ryggen, *defendere*: sent tillägg av J. Sw.

ryggkota, *verticula, vertebra.*
ryggstycke, *postilena.*
ryker, *fumat, fumigat,* Ps. 144:5. M. 12:20. hwilket land öde står, och ännu ryker, W. 10:7. *v.* Joseph. l:5. Bell. Jud. C. 5. Dieter *in h. l. Conc.* 10. *p.* 58.*s.* rykande, Ex. 20:18. Es. 42:3. 7:4.
rymd, *planities, campus,* 2 S. 22:20. Ps. 18:20.
rymer, *locus capit.*
rymer, flyr bortt, *effugio, dilabor, elabor, profugio.* vtu, 1 Cor. 5:10. sin wäg, *aufugit,* 2 S. 4:6. vndan, *effugit, elabitur,* 1 S. 27:1. ryma landet, *e terra effugere,* J. 9:19. vtu huset, Lev. 14:36. *præt.* rymde, G. 39:12.*s.* hafwer rymdt, Jud. 11:13.
rymmer, rödier af wägen, *loco moveo, dimoveo, præparo.* jag hafwer rymdt huset, G. 24:31. almogen i Wadsbo skulle vprymma Tyweden, Teg. Gust. 1. *Hist. P.* 2. *p.* 221.
rynckia, *ruga.*
rynckiar, ryncker, *rugo, corrugo, capero.*
rynckiot, *rugosus.*
<**rysebår**, *lectica.*>
ryser, *horreo, cohorreo.*
rysning, *horror.*
s. 520 | **ryßie**, *nassa,* Job. 26.
ryster, *qvatio, concutio, qvasso.*
rystning, rystande, *concussus, qvassus, qvassatio.*
rytande, *mugitus, rugitus,* S. 51:4.
rytande leijon, *leo rugiens,* Dom. 14:5. Job. 4:10. O. 28:2. Pr. 10:3. 1 P. 5:8.
ryter, *rugio,* Ps. 22:2. 38:9. 74:4. 104:21. J. 25:30. Joël. 3:16.
ryttare, *eqves. v.* Speg. *Gloss. p.* 383.
ryttare-, *eqvestris.*
ryttemestare, *magister eqvitum, hipparchus.*
rytteri, *eqvitatus.*
rå, okokad, *crudus,* Ex. 12:34. rått, *crudum,* Ex. 12:9. 27:17. Lev. 13:10. rådt kiött, *caro crudo,* 1 S. 2:15.
rå, frisk, grön, *viridis, recens.*
rå, landamäre, *terminus, finis, limes.* råmerke, *qvod vide.*
rå på skepp, *antenna.*
rå, *spectrum.* siörå, skogzrå, bergzrå.
rå, rådiur, *caprea, capreolus. foem. generis,* 2 S. 1:18. 1 K. 4:23. O. 5:19. C. 2:17. 8. 14. A: 9:36. pl. rår, C. 2:7. 3:5.
rå, bakelse, *placenta, crustulum.* gorå, råjern.
råbock, *capreolus, hinnulus,* C. 2:9.
råbråkar, *crurifragio plecto.*
råbråkning, *poena crurifragii, crurifragium.*

4. hwilket: hwilcket St. || 6. *in h. l.*: St. || 14f. vtu huset, Lev. 14:36: Sk1. || 17. rödier af wägen: rörer af rumet Sk1. ||19. Wadsbo: Wadzbo Sk2. || 20. Tyweden: Tijweden Sk2, Tiwägen St. || 25. artikeln **rysebår**: hand 4 (?). || 28. **ryßie**: **ryßia** Sk1 och St; Job. 26 (ej vers): Sk1.

3. *rugitus*: Sk1. || 17f. råmerke: råmercke St. || 19. artikeln **rå** på skepp: Sk1. || 20. skogzrå, bergzrå: skogsrå, bergsrå St. || 27. *crurifragio* rättat efter Sk1, U *crucifragio*; *plecto*: *plectere* Sk1. || 28. *cruri-* (2 ggr) rättat efter Sk1, U *cruci-*.

råd, *consilium, monitum,* Lev. 23:51. 2 S. 16:23. O. 3:19. 8:14. 11:14. S. 32:24. then ther råde lyder, *qvi obtemperat consilio,* O. 12:15. han fick för råd, *consilium cepit,* A. 20:3. falla på råd, *idem,* A. 27:12. leggia råd, *consilium conferre, inire,* M. 22:15. giöra ens råd om intet, *irritum facere alicujus consilium,* Neh. 4:15. thet kom tig til råda, *reperisti consilium,* Jud. 10:15. hwad är til råda? *qvid consilii?* Psb. 68:7. gå til råds, *consilium inire, consulere,* J. 18:18. A. 9:23. wara til råds, *idem,* 2 Chr. 30:23. Esr. 7:9. Förrsp. Mich. mitt hierta fick til råds, Neh. 5:7. S. 37:11. sådana råd grönskas, H. 10:4.

s. 521 **råd**, *senatus, concilium, se|nator, consiliarius,* 1 Chr. 11:25. Jud. 2:2. 1 M. 8:15. konungens råd, *consiliarius regius,* 2 Chr. 25:16. hemlig råd, *intimus consiliarius,* 2 S. 23:23. Pharao kallade Joseph thet hemligaste rådet, G. 41:45. *v.* Pfeif. *Exerc. Sacr.* 5. *Dub. Vex.* 1,74. *item locus, qvo senatus congregatur,* A. 21:12.

råder, gifwer råd, *svadeo, persvadeo, moneo, consulo, consilium do.* rådens wid, *consultate,* Dom. 19:30. 20:7. 2 M. 11:26. hafwer rådt, 2 S. 17:15.*s.*

råder, herskar, *impero, dominor, regno, moderor,* Lev. 25:53. 2 S. 23:3. Pr. 8:9. 1 T. 2:12. *præt.* rådde, Dom. 14:4. Es. 63:19. hafwer rådet, Dom. 9:22. 1 S:13:1. råd öfwer syndena, *dominare peccato,* G. 4:7. råda sitt sinne, *animo imperare,* O. 16:32. *v. Prax. Catech.* 3,4,12.*s.* wara rådande, 2 S. 23:3. D. 15:6. Esth. 1:1. Ps. 12:9.

råder på, finner, *invenio, investigo, reperio.* råda vppå mörkt tal, *invenire et indicare arcana,* Dan. 5:12.

råder med barn, *impregnare.*

rådfrågar, *consulo aliqvem, consilium peto, consulto,* N. 27:21. 2 Chr. 10:6,8.

rådförer, *consulo alicui, consilium do, svadeo.*

rådgod, wishet är hos the rådgoda, *sapientia est penes bene consulentes, consultos,* gl. ordsp. 13:10. *v.* Schibb. C. 17:§:19.

rådgifware, *consultor, consiliator, auctor, svasor,* 2 S. 15:12. Esd. 4:5. Ps. 119:24. O. 11:14. 15:22. S. 37:8.*s.* R. 11:34.

rådherre, rådman, *senator, consiliarius, buleuta,* N. 16:2. O. 8:15. Marc. 15:43. L. 23:50.

rådhus, rådstuga, *curia, senatus, buleuterium, senaculum,* M. 10:17. 27:27. Joh. 18:28. | Phil. 1:13. s. 522

rådig, *consilio pollens.*

rådlös, *v.* rådwill.

rådsielfwer, *liber dominus.* om tu städer tin tienare gå fåfeng, warder han en rådsielfwer, gl. Sir. 33:26. N. Bibl. junker.

11. råds: rådz Sk1 och Sk2. || 12. råds: rådz Sk1, Sk2 och St. || 14f. sådana råd grönskas, H. 10:4: Sk1. || 28. herskar: herrskar Sk1. || 30. hafwer: hade Sk1.

9. *impregnare*: *impregno* St. || 23. rådstuga: rådstufwa Sk1. || 28. städer: steder St. || 30. N. Bibl. junker: Sk2.

rådslag, *consilium, deliberatio, consultum, consultatio,* 2 S. 15:31. 16:23. J. 49:20. Psb. 64:4.
rådslår, *consulo, consulto, delibero,* G. 37:18. Neh. 6:7. Ps. 2:2. Es. 45:21. Jud. 2:1. *ss. præt.* rådslog.
rådsöker, *consilium peto.*
rådug, *consilii plenus, consultus,* 1 Chr. 26:14. gl. Sir. 25:6. Schibb. *p.* 375. rådwis, L. Petr. *de Cerem. p.* 8. *p.* 18.b.
rådwill, *inops consilii, expers consilii, inconsultus.*
råhet, *cruditas, immaturitas.*
råge, *v.* roge.
råjern.
råk, *sordes mactatorum animalium.* fiskråk, *piscium.*
råk på siön, *spiramen aqvarum inter ruptas glacies.*
råkar, rörer wid, *tango, attingo, contingo.*
råkar på, *invenio, reperio, offendo, deprehendo, item attingo,* O. 2:12,16. J. 43:11. W. 9:16. råka rett, Dom. 14:13. *præt.* råkade, D. 19:5. Esth. 6:2. Job. 31:29. Gal. 6:1. hafwer råkadt, Job. 3:25. Ps. 116:3.
råkar, möter, *convenio, occurro, invenio.*
råmande, *mugitus.*
råmar, *mugio, boo,* Joël. 1:18. *præt.* råmade, 1 S. 6:12.
råmerke, *limes, terminus, finis,* N. 35:26.*s.* D. 19:14. 27:17. Job. 24:2. O. 22:28. H. 5:10.
rån, *rapina, latrocinium.*
rånar, *rapio, furor, item crudescere.*
råmiölk, *colostrum.*
råtwilling, *capreæ gemellus,* C. 7:3.
| **rädes**, räds, *timeo, metuo, vereor,* M. 22:16. 1 Joh. 4:18. honom räddes alt thet, Ps. 33:8. warer icke rädde, Marc. 6:50. the woro rädde, A. 5:26. 9:26. *præt.* räddes, M. 2:22. 14:5. L. 20:19. är intet rädt, Es. 31:4. rädda en, *perterrefacere aliqvem,* Neh. 6:9. Job. 11:19. *v.* redda, rädda them bortt, Nah. 2:11. s. 523
räddhuge, *timor, metus,* D.11:25. *v.* redas.
rädsl, *idem,* 1 S. 14:15. R. 13:7. rädsla.
räf, *vulpes, vulpecula.* räfwen. *dat.* refwenom, L. 13:32. *pl.* räfwar, Dom. 15:4. C. 2:15. Ez. 13:4. *defin. pl.* räfwarna, M. 8:20. *dat.* räfwomen. räfwomen til lott, Ps. 63:11.
räfachtig, *vulpinus.*
räffelbößa, *falarica. vid.* lodbößa.
räffla, *falarica sclopeti.*
räfflar vp, *bombardam torno, expolio.*
räfsar, *v.* refsar, refst.
räfwel, sandräfwel, *cumulus arenarium, solum eminens,* A. 27:41.
rät, *rectus, directus.*

6. *præt.* rådslog: Sk1. || 9. Schibb. *p.* 375: Sk1. || 21. **råkar**: **råker** (?) St. || 22. *item attingo*: Sk1. || 25. råkadt: råkat Sk1.

5. **råmiölk**: **råmiölck** St. || 7. **rädes**: **rädas** Sk2; räds: rädz Sk1, Sk2 och St. || 8. räddes: rädes Sk1. || 10. (A.) 5:26: Sk1; räddes: rädes Sk2 och St. || 13. rädda: redda Sk1. || 16. **rädsl**: **rädzl** Sk1 och Sk2, **rädzel** St; rädsla: rädzla Sk2. || 19f. M. 8:20 rättat efter St. || 20. räfwomen till lott: Sk1 || 23. **-bößa**: **-byßa** St (2 ggr).

räter, *v.* retter.
rätickia, *raphanus.*
rö, *foem. arundo, calamus, canna.* Es. 21:15. 42:3. M. 11:7. Vp. 11:1. rör, Ex. 2:3. *defin*. rön, M. 27:29.*s.* i rönne, *in arundine,* Ps. 68:31. med rön, Vp. 21:16. rörskep, *navis juncea,* Es. 18:2.
röd, *ruber, rufus, rubicundus,* G. 25:25. O. 23:29. Vp. 6:4. rödt, J. 22:14. O. 23:31. Röda hafwet, *Mare rubrum,* Jos. 4:23. Ps. 106:9. Act. 7:36. Ebr. 11:29. rödt win, 1 M. 6:34.
rödachtig, *rubellus, rubicundulus, rufulus, subrufus, subrubicundus, rubricosus,* G. 49:12.
rödfergar, *rubefacio.*
rödier, *v.* rydier.
röding, *rubellus.*
rödkrita, rödferga, *rubrica.*
s. 524 **rödlett**, *v.* rödachtig, Ex. 25:5. | Lev. 14:37. N. 19:2.
rödlig, *idem,* Lev. 13:19,24.
rödling, röding, *rubellio.*
rödlök, *bulbus, cepa, cepe,* N. 11:5.
rödnar, *rubesco, rubeo.*
rödning, rödna, *rubor.*
röf, *podex, anus.*
röfwar bortt, *spolio, exspolio, abripio, rapio, expilo, compilo.* af, ifrå, *deripio, depræ-dor,* Es: 9:20. *præt.* röfwade, Jud. 2:16.
röfware, *latro, prædo, raptor, spoliator,* Dom. 2:16. 2 K. 17:20. H. 6:9. stråteröfware, *latro.*
röfwareberg, *mons prædonum,* Ps. 76:5.
röfwarekula, *spoliarium, spelunca latronum*, M. 21:13. L. 19:46.
röfwareskep, *paro.*
röfweri, röfwande, *latrocinium, raptio, raptus, spoliatio.*
röijelse, *proditio.*
röijelse offer, *oblatio investigationis,* N. 5:15. *v.* Lundii *Sanct. Jud.* 3,55,20. Seld. *Uxor. Ebr.* 3:15. Saldeni *Otia Theol.* Pfeif. *Dub. Vex.* 2,18. Maji *Jud. div.*1,16,3. *oecon. Temp. V. T.* 35:5.
röijer, vptecker, *prodo, detego, revelo, aperio,* N. 5:15. O. 11:13. 17:9. M. 1:19. 26:73. vpröijer för presten alla sina synder, gl. K. ordn. *p.* 26.a. vtröijer, Es. 16:3.
röijer, *v.* rydier.
rök, *fumus, suffitus, item vapor,* Ex. 19:18. 30:8. W. 2:2. Vp. 9:2.*ss.*
rökaltare, *altare suffitus,* Ex. 30:1,27. L. 1:11.
rökdamb, *vapor fumi,* Joël. 2:30. A. 2:19.
rökelse, *thus, suffimen, suffimentum, suffitus. neut.* Ex. 30:34. Es. 43:23. 60:4. S. 50:9. M. 2:11. L. 1:10.
rökelsekar, *thuribulum,* S. 50:9. Ebr. 9:4. Vp. 8:3.
rökelseträ, *arbor thuris,* S. 50:8.
| **rökepanna**, *thuribulum, acerra,* N. 16:17. s. 525

1. artikeln **räter**: Sk1. || 2. **rätickia**: **rätikia** St. || 4. rör, Ex. 2:3: Sk1. || 5. (M. 27:)29: Sk1. || 11. Act. 7:36: St. || 14. *subrubicundus*: *rubicundus* Sk2. || 29. *deripio*: *diripio* Sk1.
1f. stråteröfware: stråtröfware St. || 26. Ex. 30:34 rättat efter Sk1.

röker, *fumat, v.* ryker.
röker, beröker, *suffio.* wi rökie, J. 44:19,25. rökia, Ex. 30:7. 2 K. 23:5. som röker, *fumidus.*
rökhohl, *infumibulum, fumarium.*
rökhus, rökport, *fumarium.*
rökiande, *suffitus, fumigatio, suffitio,* J. 44:21. S. 35:8.
rökiare, *suffiens,* 2 K. 23:5. 2 Chr. 29:11.
rökning, *suffitio, suffitus,* Ex. 30:1.
rökpipa, *fumarium, infumibulum.*
rökt, *suffitus, fumo præparatus.*
rökwerck, *thus, suffimen, suffimentum, suffitus,* Ex. 25:6. 30:7. S. 49:1. Vp. 5:8. 8:4.
rön, *experientia.* få rön i hender, *re ipsa experiri,* gl. Sir. 31:26. som wi hafwe funnit rön vppå, Ol. Petr. *Respons ad D.* Pet. Gall. *v.* Schibb. C. 17:§:19. *p.* 376.
röner, *experior, cognosco, comperio,* 1 Cor. 4:19. Psb. 39:13. 358:4. en broder warder rönt i nödenne, *frater comprobatur in calamitate,* O. 17:17. *vetus* rönd, *bene.* här röntes, Psb. 157:6.
rönn, *sorbus aucuparia.*
rönna, *rubor.*
rönnar, *rubeo, rubesco.*
rönt, *expertus, exploratus, spectatus, cognitus,* O. 17:17. rönter man, *vir spectatæ fidei. v.* Schibb. *l. c.*
rör, *calamus, arundo, juncus, scirpus, item finis, limes, terminus,* Ex. 2:3. 25:31. Job. 40:14. rören, 1 K. 14:15. *v.* rö.
rör, *genus armorum,* gl. K. ordn. *p.* 70.a.
rördrom, *onoecrotalus,* Lev. 11:18. D. 14:17. Es. 34:11.
rörelse, *motus, agitatio, impulsus.*
rörer wid, *moveo, commoveo, tango, attingo, attrecto,* Hag. 2:7. Zach. 2:8. röres, *moveor,* G. 9:|3. s. 526
rörer om, *mentionem facio,* 1 S. 4:18. som gudi påröra, *qvæ ad Deum pertinent,* Ebr. 5:1.
rörer omkring, *commoveo, circumago.*
rörig, *mobilis.*
rörstaf, *scipio arundinis,* 2 K. 18:21. Es. 36:6. Ez. 29:6.
rösia, *cumulus, agger, tumulus, acervus,* G. 31:46.
röst, *sonus, vox,* G. 4:10. Ps. 29:3.*ss.* Es. 66:6. Vp. 19:6. med höga röste, Vp. 7:10.
rösor, *nates.*
röst, *votum.*
röstande, *votum.*
röstar om, *votum do,* gl. K. ordn. *p.* 78.b.
röter, *putrefacio.*
rötes, *putrescit,* Lev. 15:3.

7f. J. 44:21 rättat efter Sk1. || 21. i nödenne: St. || 21f. *in calamitate*: St. || 22. rönd: röndt St. || 28. O. 17:17: Sk1.

2f. *item finis, limes, terminus*: Sk1. || 11. *moveor*: Sk1. || 24. artikeln **röst**, votum: Sk1. || 25. artikeln **röstande**:sent tillägg av J. Sw. || 26. **röstar**: **röster** (?) St.

S

sabbath, *sabbathum, dies festus,* Ex. 31:13. *ss.* Lev. 23:32. M. 12:1.*ss.* L. 14:1. ohelga sabbathen, *profanare S.* Ex. 31:14. bryta sabbathen, *violare,* Neh. 13:17.*s.* Joh. 5:18. holla sabbathen, *servare sabbathum,* Ex. 31:13.*ss.* helga sabbathen, *sanctificare sabbathum,* N. 13:22. J. 17:22.

sabbathsbrott, *sabbathi transgressio.*

sabbathsdag, *dies sabbathi,* D. 5:12. Ps. 92:1. L. 4:16. 14:5.

sabbathsresa, *iter sabbathi,* A. 1:12. *v.* Pfeif. *Qvinqvag. Voc. Ebr. N. T. Loc.* 25:§:12.*s.*

sabbel, kroksabbel, *ensis falcatus, gladius persicus, acinaces, harpe.*

sabbel, diur, *martes scythica, elurus sabellinus.*

sabblar neder, *ense perimo, obtrunco, prosterno.*

sachta, *tarde, lente, remisse, submisse,* G. 33:14. Ruth. 3:7. 2 S. 18:5. T. 11:3. fara sachta med, *leniter tractare,* 2 S. 18:5. 2 Cor. 5:11. *v.* sakta.

sachta wäder, *ventus lenis,* 1 K. 19:12.

sachta, åt minstonne, åtminsto, *saltem, tantum, tan|tummodo.* motte sachta
s. 527 skedt, *parum abfuit qvia,* G. 26:10. sachta hade the kunnat merkt, gl. W. 13:4.

sachtar sig, *subsidit, desævit, remittit, componitur,* Esth. 7:10. Ps. 107:29.

sachtelig, *lentus, remissus, tardus.*

sachteliga, *tarde, lente,* Esth. St. 4:6.

sachtmod, *mansvetudo, animus lenis,* 1 T. 6:11. sachta mod, Psb. 1:6.

sachtmodeliga, *lente, submisse,* Esth. St. 1:2.

sachtmodig, *mansvetus, mitis, lenis,* N. 12:3. M. 21:5. 1 Cor. 4: 21. Jac. 3:17. *pl.* modige, M. 5:5.

sachtmodighet, *mansvetudo,* S. 45:4. 2 Cor. 10:1. 2 T. 2:2.

sacristie, *sacrarium, adytum,* Ez. 44:19.

sadel, *ephippium,* Lev. 15:9.

sadelbrott, *intertrigo.*

sadelbruten, *intertrigine fractus.*

sadelgiord, *cingula.*

sadelmakare, *cerdo, alutarius, ephippiorum faber.*

sadeltecke, *stratum, stragula, stragulum.*

sadlar, *insterno, substringo,* N. 22:21. 1 K. 13:13,23,27.*s. præt.* sadlade, 1 K. 2:40. af,

2. *sabbathum*: *sabbatum* Sk1. || 4. *profanare S.*: St. || 5. sabbathen: *sabbathum* Sk1. || 7. sabbathen: sabbathsdagen Sk1. || 16. *martes* rättat efter Sk1 och Sk2, U *marthes*. || 18. *ense*: *ensibus* Sk1. || 20f. G. 33:14 rättat efter Sk1.

2. *qvia*: St. || 4f. *subsidit, desævit, remittit, componitur*: *subsido, desævio, remitto, componor* Sk1.

stragula detraho, loramenta dissolvo.
saduce, *saduceus*, M. 3:7. *v.* Pfeif. *Qvinqvag. voc. Ebr. et exot. L.* 4.
saffran, *crocus,* C. 4:14.
saffran gohl, *croceus.*
safft, *succus, liqvor.*
safftfull, safftig, *succi plenus.*
safwar, *exalburno, alburnum derado.*
safwe, *alburnum. v.* sawe.
saga, *fabula. obliq.* sago, Hab. 2:6. *v.* Renhielm *ad* Torst. Sag.
sagd, *dictus, edictus.*
sagesman, *auctor.*
sak, *res, caussa,* O. 1:11. M. 27:37. *crimen,*
s. 528 *culpa,* M. 19:3. | 27:37. *v.* Er. Schmid. *in C.* 19. *v.* 3 handla ens sak, *caussam alicujus agere,* O. 22:23. 25:9. J. 30:13. föra ens sak, *idem,* N. 27:5. O. 31:8. vttretta ens sak, G. 24:66. Ps. 43:1. 119:154. O. 23:11. M. 7:9. retta ens sak, 1 S. 24:16. tala vti ens sak, Ps. 17:2. saken går enom vnder ögonen, *caussa cadere, caussam perdere,* 2 M. 4:45. vtan sak, *sine caussa,* Job. 22:5. Ps. 7:5. *pl.* saker, Ex. 18:26. Ps. 112:5.
sak, *reus, convictus, damnatus.* han är saker, M. 26:66. saker, *idem,* N. 35:27. J. 26:16. 1 M. 14:45. Marc. 3:29. 1 Cor. 11:27. *pl.* sake, Förrsp. N. T. om någor holler hela lagen, och syndar på ett, han är saker til alt, *qvicunqve totam legem servaverit, et in una peccaverit, reus est omnium,* Jac. 2:10. *v.* Poli *Synops. Crit. in h. l.*
sakfeller, *reum ago, damno.* sakfella en til böter, *mulctam imponere,* D. 22:19.
sakfelter, *reus, damnatus.*
saklös, *innocens,* Psb. 28:2. saklöst, gl. K. ordn. *p.* 46.b. saklös, -laus, Ol. Trygges. C. 1. ingen then saker giöra, som saklös är, ingen ock then saklösan giöra, som saker är, Kon. B. LL. C. 35. *v.* Schibb. C. 17:§:20.
saknar, *desidero, reqviro,* 1 S. 20:18,25,27. Es. 34:16.
sakristia, *sacrarium,. v.* Dikmanni *Antiq. Eccles.*
saksetter, *litem intendo.*
sakta, *sensim, leniter, lente,* Dom. 4:21. Ruth. 3:7. 1 S. 24:5. Psb. 74:5. *v.* sachta.
saktar, *remitto, subsido, componor, desævio,* W. 16: 24.
saköre, *mulcta, pecunia mulctatitia, argentum mulctatitium,* A. 2:8. *v.* Schibb. *l. c.*
sal, *coenaculum, atrium,* 1 S. 9:22. 2 Chr. 9:4. J. 26:16. Am. 9:6. B. 6:48. sahl, Psb. 125:5. saal, Marc. 14:15. L. 22:12.
| **salar**, wädiar, *vador.* s. 529
salat, *acetarium, olera sale adspersa, et oleo irrotata. v.* sallat.
salig, *beatus, felix,* M. 5:3. *etc.* Joh. 10:9. A. 16:30.*s.* salug, *foem*. G. 30:13. saligare, A. 20:35. 1 Cor. 7:40.
saliggiörande, *salutifer, beatum faciens.*

2. **saduce**: **saducer** Sk1; *saduceus*: St. || 2f. *Qvinqvag.*: *dub. Vex.* Sk1. || 3. *Ebr. et:* Sk1. || 5. **gohl**: **gol** Sk1. || 25f. saker: sak Sk1. || 26. N. 35:27: Sk1. || 27f. 1 Cor. 11:27. *pl.* sake, Förrsp. N. T.: Sk1.
4. *damnatus* rättat efter Sk2, U *damnus.* || 5. saklöst: Sk1. || 6. saklös: Sk2. || 13. **sakristia**: **sacristia** St. || 20f. *argentum mulctatitium*: Sk1. || 29. salug: salig St.

saliggiörare, *salvator, servator.*
salighet, *salus, felicitas, beatitudo, beatitas,* Vp. 7:10. salughet, Ex. 14:13. 2 K. 13:17. *defin.* saligheten. *acc.* salighetena, Ebr. 1:14. salighet, salus, *de salvatore. v.* Schibb. C. 2:§:13.
saligt, *beate, feliciter,* Ps. 33:12. 144:15.
sallat, *acetaria. plur. lactuca, lachanum.*
salsa, *salsedo, salsitudo, salsura, salsugo, salsilago,* Ex. 12:8.
salt, *sal,* Lev. 2:13. S. 43:21. M. 5:13. Marc. 9:49.*s.*
saltad, *salsus.*
saltar, *salio, sale condio, sale conspergo,* Lev. 2:13. M. 5:13. Marc. 9:49.*s. præt.* saltade, T. 6:6.
saltdahl, *vallis salis,* Ps. 60:2.
saltfisk, *salsamentum, piscis salsus.*
saltförbund, *foedus salis, h. e. sanctum, inviolabile et perpetuum,* 2 Chr. 13:5. *v.* Num. 18:19. *ubi pactum salis habetur.*
saltgrufwa, *salina,* Zeph. 2:9.
salthaf, *mare salis*, G. 14:3. D. 3:17. Jos. 5:16.
saltkar, saltzer, saltkäril, *salinum, salillum.*
saltkorn, *grumus salis.*
saltlake, *salsugo.*
saltpetter, *nitrum.*
saltpetterbruk, *nitraria.*
saltpettersiudare, *nitri coctor.*
saltstad, *urbs salis,* Jos. 15:62.
saltstod, *columna salis,* G. 19:26. W. 10:7.
salu, til salu, *venalis.*
salwa, *ungventum, ungven,* Pr. 7:1. C. 1:2. J. 8:22. *obliq.* salwo, O. 27:9. Pr. 10:1. *item fe|stiva complosio sclopetorum.* s. 530
salwande, *unctio, unctura, inunctio.*
salwar, *ungo, inungo, perungo, unctito.*
salware, *unctor, alites, ungventarius.*
salwia, *salvia.*
salwbyßa, *narthecium.*
samaria, long rock, *colobium, exomis.*
samarit, *samarita,* L. 17:16.
samaritisk, *samaritanus,* Joh. 4:9.
samband, *vinculum societatis.*
samblendning, *mixtura, mixtio, commixtio, permistio,* W. 7:2.
sambröder, *fratres uterini.*
samdrecht, *v.* samhellighet.
samenig, *concors, unanimis, unanimus.*
samfeller mig, *jungo, conjungo, adjungo,* 2 Chr. 20:36. A. 23:20. *v.* Schibb. C. 17:§:20.
samfellelig, *continuus,* Psb. 12:4. *conjunctim,* at man samfellt predikar bätring, gl. K. ordn. *p.* 2.b. *p.* 9.b.
samfund, *societas, communio, communi-*

19f. **saltförbund** rättat efter St, U **salt, förbund**, Sk1 och Sk2, **salt förbund**. || 20. *et*: Sk1. || 29. **saltpetter**: **saltpeter** Sk1.

1 och 2. **saltpetter**(-): **saltpeter**(-) Sk1. || 14. *colobium* rättat efter Sk1, U *colubium*. || 15. L. 17:16 rättat efter Sk1. || 19. *permistio*: *permixtio* St. || 21. samhellighet rättat efter Sk1, U samhellig. || 22. **samenig** rättat efter Sk1 och St, U **samening**. || 23. **mig**: **sig** Sk1. || 27. samfellt: samfelt Sk1.

tas, Psb. 4:3. 8:9. 36:3. the heligas samfund, *communio sanctorum. v. Prax. Meam Catech.* 2:3:7.*ss.*

samhollig, *unanimis, unanimus, concors,* Phil. 2:2.

samhollighet, *concordia, unanimitas.* samhelde, *societas civilis,* K. Styr. 2,58.

samholligt, *concorditer, amice.*

samkar, *colligo, congero, congrego, cumulo, coacervo,* G. 6:11. 2 K. 22:20. O. 6:8. 23:28. 25:22. Ez. 22:19.*s.* R. 2:5. *præt.* samkade, G. 47:14. the samkade sig tilhopa endrechteliga, Jos. 9:2.

samlar, *idem.* samlas och dö, N. 20:26. wardt samlad til sitt folck, G. 25:8. 35:29. N. 20:24. *v.* Scriv. *Thes.* 5,1,15.*s.* Seb. Schmid. *in* Gen. 25:8. Qvistorp. *in* Jer. 22:19.

s. 531 **samling**, *collectio, congrega|tio.* samlings dag, *dies collectionis,* Lev. 23:36.

samma, *idem,* thet samma, 2 Cor. 2:3.

sammalund, *pariter, similiter,* L. 3:11. sammalunda, L. 13:3. 1 Cor. 11:25.

sammaledes, *eodem modo.*

samman, giör samman, *congrego,* 2 K. 18:23.

sammanbinder, *conjungo, connecto, copulo.*

sammanbindning, *conjunctio, connexio, copula.*

sammanblandar, *misceo, commisceo, permisceo.*

sammanblandning, *commixtio, permistio, mistio.*

sammanbringer, *contraho, confero.*

sammandrager, *contraho.*

sammandrifwer, *cogo, congrego, in unum cogo.*

sammanfattar, *comprehendo, complector,* Eph. 1:10.

sammanflicker, *consuo, e variis compono.*

sammanföger, *connecto, conjungo, copulo,* Ex. 28:7. Col. 2:2. hafwer sammanfogat, Job. 10:11. M. 19:6.

sammanfögning, *copulatio, copula.*

sammanförer, *confero, congrego, conveho, congero.*

sammangång, *coitus.*

sammanhefftar, *v.* sammanföger.

sammanhemtar, *colligo, congero,* Ps. 147:2.

sammankallar, *convoco,* Ex. 19:7. Joël. 2:16. Jud. 6:21.

sammankommer, *convenio, coëo, congregor,* G. 31:1. Lev. 23:37.

sammankomst, *conventus, concio.*

sammanlag, *concubitus.*

sammanlegger, *congero, confero,* O. 24:33. sammanlagd, Es. 34:4.

sammanligger, *concumbo,* Es. 49:33.

sammanlöper, *confluo, coaleo.* sammanlupen, W. 7:2.

sammanrakar, *consarrio.*

9. *congero*: Sk1. || 14. och: ɔ: Sk1. || 19. samlings: samlinges Sk1, samlingz Sk2. || 31. **sammanblandar**: **sammanblander** (?) St.

4. **sammanbringer**: **sammanbringar** Sk2. || 10. *e variis* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *evariis.*

sammanringer, *campana populum, ad concionem convoco.*
sammanringning, *concionis per campanam convocatio.*
5 **sammanrörer**, *commoveo, commisceo.*
sammansamkar, *v.* samlar, Ez. 22:20.
s. 532 | 1 T. 6:19.
sammansetter, *compono,* Pr. 12:9.
sammansettning, *compositio.*
10 **sammanskiuter**, *confero, contribuo.*
sammanskott, *collectio, collecta, contributio.*
sammanskrynckier, *corrugo,* Job. 7:5.
sammansmider, *confabricor, accudo.*
15 **sammanstöter**, *collido, congregor,* Psb. 57:1.
sammansömar, *consuo,* Pr. 3:7.
sammanweklar, wiker, *convolvo,* Ez. 2:9.
sammastäds, *ibidem,* G. 13:18. Dom. 20:27. Ps. 133:3. Ez. 3:22. sammestäds, 1 S.
20 1:3. 1 Chr. 21:26. sammastads, 2 S. 24:25.
samme, *idem,* G. 3:15. 1 S. 1:3. J. 26:20. 36:4. Dan. 2:26. M. 11:10. 2 Cor. 12:2. *acc.* samma, L. 2:28. 2 Cor. 11:3. *foem.* samma, G. 24:14. *neutr.* thet samma, Pr. 1:9.
25 **sammet**, *vestis holoserica.*
sammetzrock, *vestis serica.*
samnad, *conjunctus, collectus, adunatus, congregatus.* med samnad hand, *conjuncta manu, adunitis viribus. v.* Schibb. C. 17:§:20. Locc. *Lex. Juris.*
samsatt, *idem. v.* Schibb. *l. c.*
samqwämd, *masc. consessus, concio, convivium, collegium,* A. 19:39.
sams, är sams, blifwer sams, *convenit inter nos.*
samsetter, *conspiro.*
samsyskon, *ex eodem patre et matre progeniti.*
samt, *et, etiam, atqve, cum,* Ex. 35:34. J. 17:25. H. 6:9. samt med, Lev. 3:9. Es. 13:5. J. 6:18. Mich. 6:2. Eph. 2:6. Matth. 25:4.
samtal, *colloqvium, collocutio,* W. 8:18.
samtelig, *omnis, in universum.*
samtid, *ejusdem temporis,* συγχρονισμος.
samtida, *contemporanei,* συγχρονος.
samtycke, *consensus, consensio, suffragium, calculus,* Philem. v. 14. samtyckia, *idem. obliq.* kio, 1 Cor. 7:5.
| **samtycker**, *assentio, consentio, suffragor,* s. 533
subscribo. tu skalt intet samtyckiat, 1 K. 20:8. *imp.* samtyck, D. 13:7. samtyckia i ens bod, *consentire mandato alicujus,* 1 M. 2:19,22. ens död, A. 8:1. 22:20. ens råd, L. 23:51. ens sett, 1 M. 1:44.
samwara, *præsentia, adessentia, item convictus, conversatio,* W. 8:18. *v.* Schibb. C. 17:§:20.
samwarig, *una existens, præsens.* jag tror

1. *ad*: St. || 18. **sammastäds**: **samstädz** St. || 19. sammestäds: sammestädz Sk1, Sk2 och St. || 20. sammastads: sammastadz Sk1, Sk2 och St. || 23. L. 2:28: L. 2:25 St (båda fel?). || 29. *adunitis*: *conjunctis* St.

3. **samqwämd**: **samqwemd** Sk1; *masc.*: Sk1. || 5. är sams rättat efter Sk1, U äro; blifwer rättat efter Sk1, U blifwe. || 8. **samsyskon**: **samsydskon** St. || 12. Matth. 25:4: sent tillägg av J. Sw. || 16. συγχρονος: συγχρονοι Sk2. || 19. *idem*: Sk1. || 20. *assentio*: *adsentio* Sk1. || 23. ens: en Sk1.

på Jesum Christum samwarugan, ομου βιον.

samwet, *conscientia, ratio,* Jos. 14:7. 27:7. W. 17:11. samwetet warder befleckiat, *conscientia polluitur,* 1 Cor. 8:9. sarga samwetet, *vulnerare conscientiam,* v. 12. samwetzsolck och stygga ord, S. Columb.

samwetzgrann, *religiosus.*

samwetzlös, *expers conscientiæ, excors, summe impius.* samwetzlöst, *sine conscientia, impie.*

samwetsro, *conscientiæ qvies.*

samwetssolck.

samwetzqwahl, *cruciatus tormentum animi morsus conscientiæ.*

samwetssam, *conscientitus***.**

samwesentelig, *ejusdem essentiæ.*

samwist, samwistande, *societas, communio, communitas, consvetudo, conversatio.* samwistelig, mannen är samwisteligit diur, ζωον πολιτικον, K. Styrs. 1:12. *v.* Schefferi *Notas ibid.*

sanckt, *profunde. v.* sankt.

sand, *arena,* Vp. 12:18. i sandenom, Ex. 2:12. gran sand, småsand, *arenula.* grof sand, *saburra, sabulum.*

sandar, *arena conspergo.*

sandgrop, *arenaria.*

sandgrufwa, *sabuletum.*

sandig, *arenosus, sabulosus,* S. 25:27.

sandjord, *terra arenosa.*

sandkorn, *arenula,* G. 41:49. S. 18:8.

sandräfwel, *cumulus arenarum, dorsum arenæ,* A. 27:17. | *v.* refwel. s. 534

sanferdeliga, *vere, verissime, certe.*

sanferdig, *verus, verax,* Ex. 18:21. 2 Cor. 6:8. Vp. 3:7. 19:11.

sanferdighet, *veritas,* Ps. 57:11. O. 20:28.

sankt, *depressus, uliginosus, uvidus, subsidens,* S. 40:16.

sanlikt, *veresimile.*

sann, sanner, *verus,* Marc. 11:32. 2 Cor. 7:14. 1 Joh. 5:20. then sanne, 1 Joh. 5:20. *acc.* sannan, Ps. 132:11. Joh. 17:3. sant, *verum,* 2 P. 2:22. försant, M. 5:18. alt för sant.

sannar, *veritatem deprehendo, verum experior, item veritatem adstruo, confirmo.*

sannerliga, *vere, certe, sane, amen,* Joh. 3:3. 16:23. Ebr. 6:14. *v.* Dieter. *Illust. N. T. voce* αμην, *p.* 87.b.*s.* Pol. *Synops. Crit. in* M. 5:18.

sanning, *veritas,* Joh. 18:38. af, med sanningenne, Joh. 18:37. 2 Cor. 13:8. spara

4. befleckiat: befleckiadt St. || 8. **samwetzgrann**: **samwetsgrann** St. || 9. **samwetzlös**: **samwetslös** Sk1 och St. || 10. samwetzlöst: samwetslöst Sk1. || 11. *impie*: Sk1. || 12. artikeln **samwetsro**: sent tillägg av J. Sw. || 13. **samwetssolck**: sent tillägg av J. Sw. || 14. **samwetzqwahl**: **samwetsqwahl** St. || 16. artikeln **samwetssam**: sent tillägg av J. Sw. || 25. Ex. 2:12. gran sand: Sk1; småsand: Sk2.

1. **sandgrop**, *arenaria*: **sandgropar**, *arenariæ* Sk1. || 8. *verissime*: Sk1; *certe*: *certissime* Sk1. || 12. *uliginosus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *uliginiosus*. || 14. **sanlikt**: **sannlikt** St. || 18f. alt för sant: Sk2. || 24. αμην: *amen* Sk1. || 26. Joh. 18:38 rättat efter Sk1 och Sk2.

sanningena, *veritatem celare,* W. 6:22.
sansaga.
sanskylleliga, *vere, certe, ingenue,* Phil. 1:18.
5 **sanskyllig**, *verus, rectus, ingenuus,* Es. 29:2. L. 16:11. 2 Cor. 8:8. Ebr. 9:24.
santalig, *verax*, gl. Job. 12:20.
saphir, *saphirus,* Ex. 24:9. 28:18. T. 13:21. Vp. 21:19.
10 **sardis**, *sardius,* Vp. 4:3. 21:20.
sardonix, *sardonyx,* Vp. 21:20.
sargande, *vulneratio, ulceratio, sauciatio.*
sargar, *saucio, lacero, vulnero, ulcero,* Lev. 22:22. L. 10:30. hafwer sargat, Job. 16:13.
15 O. 7:26. wardt sargat til döds, Vp. 13:3. sargar samwetet, *vulnero conscientiam,* 1 Cor. 8:12.
satan, Σατανας, *Satanas,* Job. 1:6.*ss.* Ps. 109:6. M. 12:26. Marc. 1:13. Vp. 1:13. 12:9.
20 wara enom til Satan, 2 S. 19:22. Matth.
s. 535 16:23. L. 22:31. *v.* Pfeif. *Qvinqvag.* | *Voc. Exot. N. T. Locc:*11. Dieter. *Illustr. N. T. voce* σατανας, *satanas, adversarius.* Satans diuphet, *profunda Satanæ, h. e. solertia et*
25 *callida consilia,* Vp. 2:24.
satz, *positio.*
sawa, *liqvor, humor ex arboribus verno tempore defluens, albuvium.*
sax, *forfex, forficula.*
schahspel, *ludus latrunculorum.*
schacht i ena grufwo.
scedel, *scedula,* N. 5:23. Wank. *habet ibi* sedel.
schibboleth, Ravan. *ad hanc vocem, p.* 546.a.
schole, *schola, ludus literarius. dani* schole. *belg.* en schole. *angl.* a school. *gall. ècole.* högschole, *academia. obliq.* schola, S. 51:31. A. 19:9. *vide Introd. meam in Lud. Lit.* sqwalra vr scholan.
scholebroder, scholekamerat, *condiscipulus.*
scholemestare, *ludi magister, rector scholæ,* 2 M. 1:10.
scorpion, *scorpio,* 1 K. 12:11,14. S. 26:10. Vp. 9:3,5.
scyte, *schytæ,* 2 M. 12:29.
scytisk, *schyticus,* Col. 3:11.
se, se til, *en, ecce, vide.*
seck, *saccus, culeus,* gl. Job. 16:15. gl. O. 7:20. gl. Es:37:1. gl. S. 25:24. e *et non cum* ä. *vide* Schibb. C. 1:§:15. säk, 1 S. 9:7. säck, Ps. 30:12. *male. plur. secker,* Es. 37:2. seckier, Jos. 9:4.
seckpipa, *utriculus.* som spelar på seckpipo, *utricularius, ascaula.*
secreterare, *secretarius, scriba a secretis.*
sed, *mos, ritus, consvetudo,* O. 12:15. Ps.

2. **sansaga**: sent tillägg av J. Sw. || 8. T. 13:21: Sk1. || 12. *sauciatio* rättat efter Sk1 och St, U *sautiatio.* || 15. döds: dödz Sk2. || 16. *vulnero*: *vulnerare* Sk1. || 19. (Vp.) 1:13: Sk1. || 21. L. 22:31: Sk1. || 23. *satanas, adversarius*: Sk1.

5f. artikeln **schibboleth**: sent tillägg av J. Sw. || 11. sqwalra (rätt för sqalra) vr scholan: sent tillägg av J. Sw. || 12. **scholebroder** rättat efter Sk2, U **scholebröder**. || 18. **scyte**: **scythe** Sk1; *schytæ*: *schyta* Sk2. || 21. *culeus*: *sacculus* Sk2.

81:5. L. 1:8. *pl.* seder, O. 6:6. 26:16. hafwa för sed, Ebr. 10:25. såsom theras seder war, 1 K. 18:26. Marc. 10:1. A. 17:2.
sedan, *inde, deinde, deinceps, postea, post,* Jud. 16:30. S. 38:12.
sedan som, *postqvam, posteaqvam.*
s. 536 | **sedel**, *libellus, schedula. v.* schedel.
sedermer, sedermera, *post, postea, inde, deinde, porro,* Ruth. 3:10.
sedig, *moratus, modestus, urbanus, civilis.* sidug man, S. 32:3. sidug menniskia, S. 31:22. qwinna, Tit. 2:5.
sedighet, *modestia.*
sedwane, *consvetudo, mos,* O. 12:15.
sedwenja, *idem*. gl. sidwenja, Ruth. 4:7. 1 S. 27:11. L. 2:27. *pl.* sedwenjor, A. 26:3.
seg, *lentus, tardus, glutinosus, tenax.*
segachtig, *lentulus, tardiusculus.*
segel, *velum, linteum, carbasus, dolon, acatium, artemon, epidromus,* Es. 18:1. Ez. 27:7. som förer segel, *velifer.*
segelled, *iter navale.*
segelred, *ad iter navale jam præparatus, jam jam abiturus.* konungen war segelreda vti Elssnabben, Gust. Adolph. *Fragm. Hist.*
segelrå, *antenna.*
seger, *victoria,* 1 Cor. 15:55,57.
segerherre, *victor, triumphator.*
segerlön, *præmium victoriæ, brabeum.*
segersam, *victoriosus, triumphalis, victoriis inclitus,* W. 10:20. segersell, *idem.*
segersten, *magnes.*
segertekn, *tropæum, palma,* 1 S. 15:12. 5
segerwinnare, *victor, triumphator.*
segerwinning, *victoria,* Psb. 8:6.
seghet, *lentitudo, tarditas.*
seglande, segling, *navigatio, velificatio.*
seglatz, *iter navale, via navium.* A. 21:7, 10 29.*ss.*
segler, seglar, *navigo, velifico, velificor. præt.* seglde, A. 15:39. 27:4,5. 28:11. wi segldom, A. 20:6. 21:3. 27:4. seglade, A. 13:4. 16:11. 20:15. *in præs.* seglar bortt, vt, *enavigo.* til, *adnavigo, navem adpello.* 15
segnar, *lentesco, duresco.*
segnar neder, *v.* signar.
| **sehn**, *tardus, piger, cessans, cessator,* Jac. s. 537 1:19. *plur.* sehne, W. 15:15. sehnt omsider, 20 *tandem, demum, extremo.* i thet sehnesta, *qvam tardissime.* bittida och sehnt, S. 38:28,31.
sehnferdig, *homo tardus, segnis, lentus.*
sehnfödd, *serotinus,* G. 30:42. 25
sehnhet, *tarditas*.
sehnhiertad, L. 24:25.
sehnsäd, *serotinus,* Ex. 9:32.
sela, *sela,* Ps. 3:3. 32:4,5. 68:20. 85:3. Hab.

8. **sedermer**: **sedermehr** St; sedermera: sedermehra St. || 15. gl.: Sk1. || 23. *præparatus*: *paratus* St. || 24. *jam* (nr 2): Sk1. || 25. Elssnabben: Elsnabben Sk1, Elfsnabben (?) Sk2. || 27. **segelrå**: **segelrö** St.
5. *tropæum* rättat efter Sk1, U *trophæum*. || 7. Psb. 8:6 rättat efter Sk1. || 12. seglar: Sk1. || 13. seglde: selgde St. || 13f. segldom: selgdom St. || 17. *lentesco* rättat efter Sk1, U *lentisco*. || 21. *extremo*: *extreme* St. || 22f. bittida och sehnt, S. 38:28,31: Sk1. || 26. artikeln **sehnhet**: Sk1. || 29f. Hab. 3:3,9,13 rättat efter Sk1.

3:3,9,13. *v.* Pfeif. *Dub. Vex.* 3:49. Gejer *et* Tarnov. *in* Ps. 3:3. *Glos. Philol. l.* 3. *tr.* 8. *p.* 639.*s.* Mart. *Lexic. Philol. voce Sela*. Schibb. C. 15:§:16.

sele, selja, *jugum, helcium.*

seletyg, *jugamentum, loramentum jugale.*

sell, *felix, beatus. v.* säll.

sellan, *raro, infreqventer, insolenter.* siellan, Förrsp. Job. gl. K. ordn. *p.* 11.a.

sellar, *cribro, excerno, incerno, discerno,* L. 22:31.

selle, *socius.*

sellhet, *v.* sällhet.

sellsam, *rarus, insolens, infreqvens, item mirus.*

sellsamhet, *raritas, insolentia, infreqventia.*

sellskap, *consortium, sodalitium, societas, item famulitium.* sellskapar, *v.* selskap.

sellsyn, sellsynt, *rarus, infreqvens, insolens, insolitus, raro visus.* sellsyn ting, L. 5:26. 1 P. 4:4. sellsyn vnder, S. 43:27. sellsynt regn, S. 43:20. 1 Pet. 4:4. sielsynt, 1 S. 3:1. som sellsynast, Es. 29:14.

selskap, vmgenge. *germ.* gesellschafft. *societas, consvetudo, conversatio, familiaritas, sodalitas, sodalitium,* O. 5:14. 8:17. C. 8:13. 2 M. 14:7. *communio,* förening, L. 2:44. sälskap, H. 4:7. hafwa selskap med gud, och inbyrdes oß emellan, 1 Joh. 1:3,6.*s. loqvitur de unione et communione mystica. de qva ex professo egi in Reqvie mea Sabb.* 2,35,18. 2,38,31.*s.* 3,40,15.*seqq. Conf.* Gerh. *t.* 4. *de* | *Pers. et officio Christ.* §:192,292. s. 538
Joh. Arnd. *de unione Myst. et ver. Christ. l.* 2. *C.* 6.

selskap, husfolck, *familia, domestici.*

selskapar, *socio, consocio, adsocio.*

selskapzlik, *familiaris, socialis.*

sembre, *inferior, minor, pejor, seqvior,* Dan. 2:39. Joh. 2:18.

semja, *concordia, convenientia,* Förrsp. Tob.

semla, *simila, placenta,* Ex. 16:31. *pl.* semlor, S. 38:11. Vp. 18:13.

semlokaka, *similago bullata,* Lev. 7:12.

semlomiöl, *pollis, pollen,* Lev. 2:1.*s.*

semlooffer, *oblatio similæ,* S. 35:3.

semre, *v.* sembre.

semsk, semskskin, *aluta.*

semskar, *alutam præparo.*

semskare, *alutarius.*

semst, *infimus, minimus, pessimus, ultimus.*

sen, senferdig, senhet, *v.* sehn.

sena, *nervus. obliqv.* seno, G. 32:25. sendrag.

senap, *sinapi.* sinap, M. 13:31.

senapzkorn, *granum sinapis,* M. 13:31.

sencker, ned, neder, *mergo, demergo, im-*

5. **sele** rättat efter Sk1 och Sk2, U **sell**. || 6. **seletyg** rättat efter Sk1, U **selltyg**. || 23. S. 43:20. 1 Pet. 4:4: Sk1. || 24. sellsynast: sellsynligast Sk1. || 25. *germ*. gesellschafft: Sk1. || 28. *communio*, förening (+ oläsligt ord): Sk1.

9. **selskapzlik**: **selskapslik** Sk1 och St. || 10. *minor*: Sk1. || 25. senhet: Sk1. || 26f. sendrag: sent tillägg av J. Sw. || 29. **senapzkorn**: **senapskorn** Sk1 och St.

mergo, 1 T. 6:9. senker, M. 18:6. hafwer senckt, Job. 10:8.

sendebod, *nuntius*, *legatus,* L. 7:24. Joh. 13:16. sendningabod, 2 K. 19:23. 1 M. 12:16. 2 Cor. 5:20. Jac. 2:25.

sender, *mitto,* Neh. 8:10. *imp.* sendt, 2 K. 17:13. Ps. 43:3. Psb. 46:2. *ubi* send, *male, ut et* Ex. 4:13.

sender, i sender, *simul, insimul, una, pariter.*

sendning, *missio, missus, legatio.*

senedrag, *spasmus, nervi convulsio.*

seng, *lectus, thorus, grabatus, sponda,* Ex. 21:18. Lev. 15:4,5,26. 2 S. 4:11. M. 9:2,6. Marc. 2:4,9,11,12. L. 5:18,19,24,25. säng, L. 17:34. A. 9:33. gl. Es. 28:20. gl. Ps. 6:7. 36:5. *bene cum* e. *pl.* sengar, M. 6:55.

s. 539 | **sengakamar**, sengastufwa, *cubile, cubiculum,* 2 S. 4:7. 2 K. 11:2. 2 Chr. 22:11. O. 7:17. Pr. 10:20.

sengakamerat, *socius lecti, concubinus, concubina.*

sengarum, *thalamus,* C. 3:9.

sengelag, *concubitus,* gl. K. ordn. *p.* 51.b. *p.* 56.a.

sengfast, *lecto affixus.*

senggår, går i seng, *eo cubitum,* gl. K. ordn. *p.* 54.a.

sengkläder, *stratoria,* 2 S. 17:28.

sengliggiande.

sengstolpe, *fulcrum, fulcimentum lecti.*

sengtecke, *toral.*

senig, *nervosus.*

ser, gå i ser, *dissipo, disjungo.*

ser, *video, cerno, perspicio, tueor, contueor,* G. 2:19. 1 S. 16:7. wi sem, Ebr. 3:19. hafwer sedt, G. 46:30. Job. 13:1. L. 2:30. wardt sedder, G. 5:24. Ex. 34:3. *præt.* såg, G. 4:4. få seet, *videre illud,* Es. 66:14. Mich. 7:10. se sina siäl illa före, *animæ suæ male consulere,* J. 42:20. se sig före, B. 6:5. S. 13:18. *optat.* sije, *respiciat. vide* sijr.

ser igenom fingren, vtöfwer med en, *conniveo, indulgeo,* J. 50:20. Ez. 5:11. S. 3:15.

ser neder, *despicio, despecto.*

ser omkring, *dispicio, circumspicio, circumspecto.*

ser på, *aspicio, intueor, contueor, contuor.*

ser til, *adspicio.*

ser tilbaka, *respicio,* G. 19:26.

ser vp, *suspicio.*

ser öfwer, med en, *parco. v.* igenom fingren.

serck, *indusium muliebre.*

serdeles, *adv. peculiariter, sigillatim, singulariter.*

serdeles, *adject. singularis, peculiaris, insignis.*

sergant, skersant, *accensus, apparitor.*

serla, *sero, serotinus,* D. 11:14. serlaregn, *pluvia serotina,* J. 3:3. 5:24. H. 6:3. Zach. 10:1.

2. senckt: sengkt Sk1. || 3. *nuntius*: *nuncius* Sk1. || 15f. säng, L.: Sk1. || 30. **sengliggiande**: sent tillägg av J. Sw.

3. artikeln **ser**, går i ser: sent tillägg av J. Sw. || 10. J. 42:20 rättat efter Sk1. || 10f. *optat.* rättat efter Sk1 och St, U *optav.* || 22. *parco*: Sk1.

serwet, *mantile, mappa minor.*
s. 540 | **sett**, *modus, item ritus, mos, formula, pactum, ratio,* Ps. 2:7. Joh. 2:6. 1 Cor. 11:2. settet, Ex. 26:30.
setter, *pono,* G. 3:19. 40:13. O. 16:1,9. Pr. 8:5. J. 17:5. *imperat. plur.* settier, Zach. 3:5.
setter afsides, åsido, *sepono, semoveo,* Marc. 14:32.
setter emellan, *interpono, intercalo.*
setter emot, *oppono, objicio, objecto.*
setter fram, *adpono, propono.* fram före, *præpono.*
setter ihop, *compono.*
setter ned, neder, *depono.*
setter sig före, *proponere sibi,* O. 16:1. 2 Cor. 1:9.
setter sig neder, *discumbo, recumbo.*
setter sig i ens annars stelle, *surrogo, substituo, sufficio.*
setter sig vp, *insurgit.*
setter til, *adpono, item insumo.*
setter tilbaka, *postpono, repono, item negligo.*
setter vp, *vid.* vpsetter, *adpono.*
setter vnder, *suppono.*
setter, *morem gero.* at tu min bud ei sette, *qvod non obtemperasti mandatis meis,* Psb. 205:11.
setter på, liter, *confido.* sett icke ther på, S. 16:1.

sex, *sex, seni,* 2 S. 21:20. Job. 5:19. O. 6:16. Es. 6:22.
sex gångor, *sexies.*
sex hundrad, *sexcenti, sexcenteni, sexceni,* N. 31:32. wildiuretz tahl är ens menniskios tahl. och theß tahl är sexhundradt sextijo och sex, *bestiæ numerus est numerus hominis, et ejus numerus est sexcenti sexaginta sex,* Vp. 13:18. *de hoc loco vide* Calov. Cluv. *et* Pol. *in h. l.*
sexhundrade gångor, *sexcenties.*
sexkantig, *sexangulus.*
sextijo, *sexaginta, sexageni,* C. 3:7.
sextijofalt, *sexagies,* M. 13:23.
sextijo gångor, *sexagies, sexdecies.*
sexton, *sedecim, sexdecim,* Ex. 26:25.
| **sexåhrig**, *sexennis.* s. 541
sex åhrs tid, *sexennium, sex anni.*
si, *ecce, en, vide,* G. 38:18. O. 6:16.
sibboleth.
sicht, ögnasicht, *aspectus, visus,* A. 21:3.
sicht, *subcerniculum, incerniculum.*
sichtar, *cerno, excerno, discerno, incerno,* Am. 9:9. S. 27:5.
sid, *demissus, promissus, longus, fluens.*
sid rock, kiortel, *abolla, vestis talaris,* Vp. 1:13.
sida, *latus. obliqv.* sido, Joh. 19:34. på högro och wenstro sidonne, Zach. 4:11. han bögde hwarken på then högra sidona,

6. settier: setter St. || 7. åsido: å sido Sk1. || 11. fram före: framföre St. || 20. *insurgit*: *insurgo* Sk1. || 21. artikeln **setter til**: Sk1. || 24. *vid.* rättat efter Sk1, U wid. || 29. på: vppå Sk1.

3, 11 och 15. **gångor**: **gånger** St. || 4. **sex hundrad**: **sexhundrad** Sk1. || 5. wildiuretz: willdiurets Sk1, willdiuretz St; är: Sk1; ens rättat efter Sk1, U ene. || 6. sexhundradt: sexhundrat Sk1, sexhundrade St. || 7. *est*: *et* Sk1. || 20. **sibboleth**: sent tillägg av J. Sw.

eller på then wenstro, *non declinavit ad dextram sive ad sinistram,* 2 K. 22:2. wik hwarken på högro eller wenstro sidona, *ne declines ad dextram, neqve ad sinistram,* O. 4:27. settia å sido, *seponere,* Psb. 261:2. taga en öfwer ena sido, *sumere aliqvem seorsim,* 2 M. 6:21. blifwa öfwer ena sido, 1 S. 19:2.

sida i böker, *pagina, pagella.*

siden, sidentyg, *sericum.* af siden, *sericus, bombycinus.* med siden beklädd, *sericatus.*

sider, än sider, *nedum, multo minus, multo plus,* W. 15:16. Psb. 103:1. *vid.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 379.

sidfödling, *serotinus, seronatus,* G. 30:42.

sidoarf, *patrimonium, hæreditas collateralium.* Locc. *Lexic. Juris.*

sidoref, *costa,* G. 2:21.

sidosting, *pleuritis.* som hafwer sidosting, *pleuriticus.*

sidoträ, *postis,* Ex. 12:7.

sidskott, *seges serotina suboriens.*

sidst, på sidstonne, *postremo, ultimo, tandem,* Ps. 37:37. O. 23:32. S. 21:5. W. 2:16. på thet sidsta, L. 18:5.

s. 542 | **sidste**, *ultimus, postremus, novissimus,* Es. 48:12. M. 20:12. Vp. 1:7. *obliqv.* sidsta, M. 20:8. the sidsta ord, *verba postrema,* 2 S. 23:1.

sidug, *modestus, masc.* S. 32:3. *foem. v.* sedig, S. 31:22. 1 T. 3:2.

sidwenja, *v.* sedwenja.

sidwyrdar, *dehonesto, dedecoro, contumeliose habeo.*

sidwyrdning, *contumelia, opprobrium, dedecus.*

sielf, *ipse,* Ex. 32:16. sielfwer, 1 Cor. 14:27. *acc.* sielfwan, Lev. 19:18,34. *pl.* sielfwe, M. 23:4. *acc.* sielfwa, L. 1:2. af sig sielfwo wexer, *sponte nascens,* Lev. 25:5,11.

sielfannar, *bini,* Pr. 4:8. 1 Cor. 14:27.

sielftridie, *trinus,* Es. 19:24. 1 Cor. 14:27.

sielfbrinnande, *sponte ardens,* W. 17:6.

sielfdöd, *morticinus, naturali morte defunctus.*

sielfklok, *nimium sibi sapiens.* Sam. Columbus, En modig sielfklok vng af åhr, En wittigt wid sitt owett står.

sielfspilling, *qvi semetipsum interemit, perdit.*

sielfswold, *licentia, indulgentia, procacitas,* Ps. 10: 3. O. 29:15. städia enom sielfswold, S. 7:26.

sielfswollig, *v.* sielfswyrding.

sielfswolligt, *licenter, procaciter.*

sielfswyrding, *dissolutus, licentiosus, procax,* D. 21:18,20.

sielftagen, *sponte et licenter receptus, per se occupatus,* Col. 2:23.

1. *declinavit*: *declinabat* Sk2. || 10. af siden rättat efter Sk1, Sk2 och St, U af sidon. || 16. *seronatus*: *sero natus* Sk1 och Sk2.

2. S. 31:22: Sk1. || 12. *bini*: St. || 22f. **sielfswold**: **sielfzwold** (2 ggr) Sk2 ; Ps. 10:3 rättat efter Sk1. || 25. **sielfswollig**: **sielfzwoldig** Sk2. || 25, 26 och 27. **sielfs-**: **sielfz** (3 ggr) Sk2.

sielfwillig, sielfwiljog, *liber, ultroneus, volens.* sielfwiljande, Ebr. 10:26. 1 P. 5:2. 2 P. 3:5.
sielfwilligt, sielfwiljogt, *sponte, libere, ultro,* Philem. v. 14.
sielsynt, *raro visum,* 1 S. 3:1. *v.* sellsynt.
siette, *sextus,* G. 1:31.
siettedehl, *sextans, sexta pars.*
s. 543 | **siette gången**, *sextum.*
siettehundrade, *sexcentesimus.*
sig, *sui, sibi, se,* G. 2:18. 3:8. 4:3,8. O. 4:25.
siger igenom, *penetro, perfluo.* ned, *desido, defluo.*
signar, *benedico.* hans signade wilje, Psb. 67:1. oß signe Fader, Psb. 67:3. 413:1.
signar, *incanto, diro carmine devoveo.*
signare, *hariolus, magus, veneficus.*
signer, neder, *delabor, decido, deliqvium animi patior.* han, hon seg neder, Dan. 10:9. B. 1:27. 2 M. 3:27. Esth. St. 3:10.
signeri, *magia, magice, dirum carmen.*
signerska, *lamia, venefica, vates magica, percantatrix.*
signet, *sigillum, signum,* 1 K. 21:8.
signetzring, *annulus, signatorius,* J. 22:24. Hagg. 2:24. S. 17:18.
sijare, *inspector, vates,* 1 S. 9:9,12. 2 K. 17:13. Am. 7:12.
sije, *respiciat.* så sije gud ther til, *respiciat et judicet Deus,* 1 Chr. 12:17. *v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 378.a.
sik, *species piscis.*
sikel, *siclus,* Ex. 30:13. Lev. 27:25. *v.* Diet. *Antiq. Bibl. V. T. p.* 728. Mart. *Lexic. Phil. in voce siclus.*
sil, hårsil, *colum.* miölcksil, *setaceum.*
sil, liten fisk, silöga, *apua.*
silande, silning, *discretio.*
silar, *colo, percolo,* M. 23:24.
silf, *argentum,* J. 10:4. 1 P. 1:18. silfwer, A. 3:6. silfwret, G. 44:8. O. 17:3. T. 1:17.
silfbord, *mensa argentea,* 1 Chr. 28:16.
silfdoppor, *murænulæ vermiculatæ seu punctatæ argento,* C. 1:11.
silffat, *vas argenteum,* N. 7:13.*ss.* 2 T. 2:20.
silfgrufwa, *argenti fodina,* | *argentaria.* s. 544
silfgud, *deus argenteus,* B. 6:4,11.
silfkar, *vas argenti,* 2 Chr. 9:24.
silfkäda, *catena, lamina argentea,* Es. 40:19.
silfpenning, *numus argenteus,* 1 S. 2:3. Zach. 11:12. M. 26:15. 27:5.
silfring, *annulus argenteus,* Esth. 1:6.
silfskatt, S. 51:36.
silfskifwa, *lamina argentea,* J. 10:9.
silfskål, *patera argentea,* G. 44:2. N. 7:13. *ss.* O. 25:11. *pl.* skålar, 2 K. 12:13. 1 Chr. 28:17.

1. sielfwiljog: sielfwilliog Sk1. || 1f. *volens*: Sk1. || 4. sielfwiljogt: sielfwilliogt Sk1. || 8. **siettedehl**: **siettedel** Sk1. || 19. seg: segnade St. || 22. *lamia* rättat efter Sk1 och Sk2, U *lamiæ*. || 25. **signetzring**: **signetsring** St. || 28. Am. 7:12: sent tillägg av J. Sw. || 29. så rättat efter Sk1, U si.

8. silöga: siklöga (rätt?) Sk1. || 11. J. 10:4 rättat efter Sk1. || 18. (B. 6:)4: Sk1. || 22. 1 S. 2:3: Sk1. || 25. artikeln **silfskatt**: Sk1.

silfslagg, *scoriæ argenti,* O. 26:23.
silfsmed, *faber argentarius,* W. 15:9.
silfsmidd, *argento tectus, obductus, decoratus, argentatus.*
silfsmidia, *argentaria.*
silftempel, *templum argenteum,* A. 19:24.
silftog, *funiculus argenteus,* Pr. 12:6.
silftyg, *vas argenteum,* 1 Chr. 28:14.
silfwer, *v.* silf. G. 44:8. 2 Chr. 2:14. A. 20:33.
silke, *sericum,* G. 41:22. Ex. 28:5.*s.* 39:1. Thr. 4:5. 1 M. 4:23. S. 40:4. skinande silke, *sericum splendens,* Vp. 19:8. silkes, af silke, *sericus, bombycinus.*
silkesdok, *peplum sericum.*
silkeskiortel, *tunica, tunica bombycina,* Ex. 28:4. 1 S. 28:14.
silkesmatk, *bombyx.*
sill, *halec.* liten sill, *halecula.* rökt sill, *halec infumata.* salt sill, *halec muriatica.*
sillaka, *salsedo, salsugo, salsilago.*
silleri, *lachanum.*
simmer, *no, nato,* Es. 25:11. Ez. 32:4. A. 27:43. the summo, A. 27:42. en simman-
s. 545 de, Es. 25:11. | vndan, *enato.* vti, *innato.* öfwer, *supernato.*
simpa, *mugil.*
sin, *suus,* G. 49:11. Gal. 4:4. *gen.* sins, Lev. 20:10,17. N. 6:7. *dat. abl.* sinom, G. 3:6. L. 1:51. *acc.* sin. *pl. nomin.* sine. *acc.* sina, G. 49:11. Ps. 18:18. L. 1:70. 12:22. *foem. sing.* sijn, *nunc* sin, Joh. 9:7. *gen.* sine, G. 3:20. Lev. 20:17. N. 6:7. L. 1:48. *acc.* sina, Lev. 19:3. 20:9,7. *neut.* sitt. *pl.* sin, Ez. 34:12. L. 5:2.
sin emellan, sig emellan, sins emellan, *inter se, mutuo, invicem.*
sinap, *sinapi,* M. 13:31.
sinapzkorn, *granum sinapis,* M. 13:31. 17:20.
sinar, försinad bröst, Job. 14:11. H. 9:14.
sinder, slagg, *scoriæ.*
sinkar, *tardo.* sinksam, *tardus.*
sinnad, *animatus, affectus, in animo habens,* S. 37:16.
sinne, *neutr. animus, mens, ingenium, sensus,* 1 K. 4:31. L. 1:51. 1 Cor. 14:19. *pl.* sinne. edor sinne, 2 Cor. 11:3. är thet eder i sinnet, *si vestra mens sit,* G. 23:8. 2 K. 9:15. kom mig i sinnet, 1 K. 22:20,21,22. J. 7:31. 32:35. Psb. 61:5. föll mig i sinnet, *venit mihi in mentem,* Neh. 2:6. J. 20:9. S. 20:21. settia sig i sinnet, *proponere sibi,* Esth. 7:5. mig faller icke i sinnet at taga henne til hustru, D. 25:8. hafwa ondt i sinne emot en, *moliri malum adversus aliqvem,* 1 S. 23:9. J. 49:30. hans hierta är wel til sinnes om eder, *optime affectus est adversus vos,* 2 Cor. 7:15. tälja enom i sinnet, *persvadere alicui,* 2 Chr. 18:20,21. 32:15. Job. 31:27. 2 M. 4:46. 7:25. tala enom i sinnet, Ruth. 1:16. Zeph. Förrsp. han wardt annars til sinnes, *aliter animatus,* 2 M. 13:22. ei wara | wid sitt sinne, *insanire,* A. 12:15. the sen- s. 546

30. *acc.* sin: Sk1; *nomin.*: Sk1.
4. sins emellan: St. || 7. **sinapzkorn**: **sinapskorn** Sk1 och St. || 15. 1 K. 4:31: Sk1. || 23. sinne: sinnet Sk2.

de bref wid samma sinne, *literas miserunt ejusdem sensus,* Neh. 6:4. sinne, inneholl, *argumentum,* A. 15:23. 23:25. Psb. 77:2. sinnes förnyelse, R. 12:2. min lag i theras sinne, Ebr. 8:10. 10:16. hafwa i sinnet, *intendere,* Jud. 8:31,33. få i sinnet, Jer. 7:31. gifwa enom vti sitt sinne, *negligere aliqvem, oblivioni tradere,* Ebr. 8:9.

sinnerik, *ingeniosus, ingenii acumine pollens.*

sinnerikt, *ingeniose.*

sinnlös, *stupidus, insubidus, non compos mentis.*

sinnom, tijo sinnom klokare, *decuplum sapiens,* Dan. 1:20. mer, B. 4:28. tusende sinnom tusende, tijo sinnom hundrade, Dan. 7:10. mong sinnom tusende, *myriades myriadum,* Vp. 5:11. mong sinnom tusende tusende, Vp. 9:16. siuttijo sinnom siu resor, M. 18:22.

sirsta, syrsta, *gryllus.*

siska, *carduelis.*

sitter, *sedeo,* O. 23:1. L. 5:17. jag hafwer sittit, Lev. 15:6,22. M. 26:55. L. 10:13. the såto, 2 K. 6:32. *imperat.* sett tig, O. 23:2. L. 14:8. sitt, L. 14:10. neder, *resideo, consideo,* L. 14:9. til bords, *assideo, accumbo discumbo mensæ.*

siv, *septem, septeni,* G. 5:7. 8:12. 47:28. Vp. 1:14,20. the siv hofwud äro siv berg, ther qwinnan sitter vppå, *septem capita sunt septem montes, super qvos mulier sedet,* Vp. 17:9. *h. e. Roma, ubi septem montes, ut ex poëtis et historicis satis notum est nec ulla poterat ad describendam Romam adhiberi nota illustrior. vid.* Cluv. Calov. *et* Poli *Synops. Crit. in h. l.* siv resor, O. 24:16. M. 18:22. L. 17:4. siv fot long eller bred, *septem pedalis.* gånger, *septies.* med siv sorger, *perdifficile.*

siucker, *v.* siunker.

siuder, *act. coqvo, fervefacio, infervefacio. neutr. ferveo, æstuo, bullio,* Job. 41:22. 30:27. *præt.* söd, 2 S. | 13:9. Bel. v. 26. sudit, s. 547
Ex. 12:9. siudande, J. 1:13. siudhet, *fervens, fervidus.* siuder öfwer, *ebullio.*

siufalt, *septemplex, septemgeminus,* G. 4:15,24. O. 6:31. Ps. 79:12. S. 7:3. 35:13. 40:8.

siuhanda, *idem,* D. 7:1.

siuk, *æger, ægrotus, morbidus, morbo laborans,* G. 48:1. 1 M. 25:36. dödssiuk, *lethaliter ægrotus,* 2 K. 20:1. L. 7:2.

siuka, *morbus, ægritudo, ægrimonia. obliq.* siuko, Lev. 18:19. M. 9:35. *pl.* siukor, L. 4:40.

2f. sinne, inneholl, *argumentum*: Sk1. || 3. A. 15:23 rättat efter Sk1. || 5ff. hafwa i sinnet … *tradere*, Ebr. 8:9: Sk1 (osäker placering för de tre tilläggen). || 14–19. **sinnom**: **sinom** (7 ggr) St. || 15. mer: mehr St. || 27. bords: bordz Sk2 och St. || 28. *mensæ*: St.

7. *adhiberi*: *adferri* Sk1. || 11. gånger: gångor Sk1. || 11f. med siv sorger, *perdifficile*: sent tillägg av J. Sw. || 13. artikeln **siucker**: Sk1. || 15. *ferveo, æstuo*: *fervet, æstuat* St. || 18. *ebullio*: *ebullit* St. || 24. dödssiuk: dödzsiuk Sk1, Sk2 och St. || 24f. *lethaliter* rättat efter Sk2 och St, U *bethaliter*.

siukdom, *idem.*
siukestufwa, *valetudinarium.* siukastufwa, gl. K. ordn. *p.* 91.b.
siuknar, *in morbum incido, ægresco.*
siumanna, *septem viri.* på thet the sitt sivmanna regemente effter churfurstarnas i Tyskland exempel thesto bätre anstella kunde, G. Adolph. *Fragm. Hist.*
siuncker, *sido, subsido, desido, mergor, submergor, demergor,* Psb. 68:3. *præt.* sanck, Dom. 4:21. J. 38:6. sank, Jon. 2:7. the siunko, eller sunko, Ex. 15:10. Ps. 46:3.
siunde, *septimus,* G. 2:2. Ex. 16:26,27,29,30. 20:11. 31:17. D. 5:14. Ebr. 4:4.
siungande, *cantatio, concentio, concentus,* Ez. 7:7. S. 39:20.
siunger, *cano, canto.* siungas, L. 15:25. *præt.* song, Ps. 7:1. Jud. 16:1. wi sunge, i sungen, the sungo, Jud. 15:15. L. 7:32. Vp. 5:19. 15:3. siunger Herranom, *cantate Domino,* Ps. 96:1. the sungo emot hwar annan, *per vices, choros s. alternis canere,* N. 21:17. se min Sabb. R. *P.* 1. *Conc.* 10:§:33. *C.* 28:§:7. Catech. öfn. 7,8,10. *Conf.* Joh. *Bona Psalmod. C.* 14:§:10. siunger sachta, *assa voce canto.*
siunker, *v.* siuncker.
s. 548 | **siustiernor**, *plejades,* Job. 9:9. 38:31. Am. 5:8.
siuttijo, *septuaginta,* G. 5:12. Ex. 1:4. N. 1:27. Dom. 9:24. L. 10:1. siuttijo wekor äro bestemda öfwer titt folck, *etc. septimanæ septuaginta decisæ sunt, etc.* Dan. 9:24. Pfeif. *Dub. Vex.* 4:70.
siuttijo gångor, *septuagies.*
siuttijonde, *septuagenus.*
siutton, *septendecim,* 2 K. 13:4.
siäl, *anima,* Lev. 26:10. Job. 27:8. Jon. 1:14. L. 12:19. slå enom hans siäl ihiäl, *h. e. interficere,* D. 19:11. jag kallar gud til witne på mina siäl, *testem Deum invoco super animam meam,* 2 Cor. 1:23. settia sina siäl i sina hand, *discrimen mortis subire,* Dom. 12:3. 1 S. 28:21. Ez. 18:4. NB.
siäl, hafsdiur, *galeos, phoca, canis marinus.*
siälagagn, *salus animæ,* Psb. 140:5. 143:1.
siälas, *animam exhalo, exspiro,* L. 8:42.
siälaskatt, *animæ thesaurus.*
siälatog, *ultimus agon.* liggia i siälatogan, 2 M. 3:31. gl. K. ordn. *p.* 60.a.
siälawåde, *periculum animæ,* gl. K. ordn. *p.* 51.b.
siälawård, *cura animæ.*
siö, *lacus, item mare, oceanus. defin.* siön, Joh. 21:7. *pl.* siögar, Ex. 7:19. 8:5. Es. 19:6. 41:18. 42:15. S. 24:44. til siös, 1 K. 9:27. W. 14:4. Vp. 18:17.
siöfaren, *peritus, gnarus maris,* 2 Chr. 8:18.

5. **siumanna**: **sivmanna** St. || 5f. sivmanna: siumanna Sk1. || 6. effter: til Sk1; churfurstarnas: churfursternas Sk1. || 12. siunko: siuncko St; sunko: suncko St. || 16. Ez. 7:7: Sk1. || 18f. sungen rättat efter Sk1 och St, U sungon. || 30. **siuttijo**: **siutijo** St.

2f. *etc.* (2 ggr): St. || 5. **gångor**: **gånger** St. || 9. enom hans: ens Sk1. || 12. sina: sine Sk1. || 14. Ez. 18:4. NB: Sk2 (hand?). || 15. hafsdiur: hafzdiur Sk2.

siöfart, *navigatio.*
siöfogel, *avis aqvatica.*
siöhwaß, *alga maris,* Jon. 2:6.
siökalf, *phoca, vitulus marinus.*
5 **siökort**, siökarta, *mappa maritima.*
siöledes.
siöman, *navita, nauta,* Vp. 18:17.
siörå, *nereides nymphæ.*
siöröfware, *pirata, prædo marinus, latro.*
10 **siöstrand**, *littus.*
skabb, *scabies, scabrum, formicatio, agria,* Lev. 13:6.*ss.*
s. 549 | **skabbog**, *scabiosus, prurigine scaber,* Lev. 21:20. skabbot, Lev. 13:2,29.
15 **skackrande**, *usura mordax, foenus impium.*
skackrar, *immodice foeneror.*
skackrare, *foenerator avarus, danista.*
skadar, *lædo, noceo, damnum adfero, of-*
20 *ficio, obsum, cum dat. in nostra lingva,* G. 21:17. O. 8:36. *præt.* skadade, J. 30:12. Am. 3:10. Asar. v. 50. hwad skadar folckena, *qvid est populo?* 1 S. 11:5.
skade, dansk. skada, *germ. et belg.* schade.
25 *noxa, damnum, detrimentum, pernicies,* 1 K. 11:25. Ps. 144:14. Es. 32:7. 51:19. 59:7. J. 30:12. Thr. 2:13. Am. 3:10. W. 18:20. 2 Cor. 7:12. *obliq.* skada, Lev. 24:19.*s.* D. 17:8. O. 11:15. J. 30:15. W. 19:6. L. 4:35. 2 Cor. 7:12.
30 *v.* Schibb. C. 8:§:14.*ss. Gramm. Svecana, C.* 4. *p.* 36, *C.* 9. *p.* 108. fara effter skada, *qværere damnum,* Ps. 52:4. giöra skada, *damnum inferre,* Ps. 52:9. 2 Cor. 7:12. *v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 380.
skadeglad, επιχαιρεκακος, *qvi alieno damno lætatur.*
skadelig, *noxius, damnosus, nocens, pernitiosus,* O. 6:12. 17:4. Pr. 9:12. 1 T. 6:9. skadeligare, L. 11:26.
skadeslös, *indemnis, innoxius.*
skaffar, *curo, procuro, acqviro, item expedio, perficio.* hwad han skaffar, S. 39:23. hafwa til skaffa, Ex. 5:9. 18:16. med begrafning, Ez. 39:13. hafwa skaffa, Neh. 11:12. kunna intet skaffa, *nihil proficere,* Jud. 5:25. 1 M. 6:4. 9:6. Joh. 12:19. hwad hafwer tu med mig skaffa? *qvid tibi mecum?* 2 K. 3:13. han skal skaffa sin wilja, *faciet juxta placitum suum,* Dan. 11:16. han skal beskaffa thet, *illud perficiet,* v. 24,28,30,32. frid, Es. 27:5. hielp, Ps. 12:6. bistånd, Ps. 60:13. rett, Ps. 9:17. Am. 5:15. hafwa skaffa med någrom man, *consvescere* | *viro,* Dom. 11:39. med qwinno, diur, s. 550
Lev. 19:15.*s.* med bolare, *commisceri fornicariis, vel conversationem cum iis habere,* 1 Cor. 5:9.
skaffare, *curator, procurator, promus condus,* Ps. 55:14. S. 32:1. M. 20:8. L. 12:42. 1 Cor. 4:1.*s.* Tit. 1:7. Ebr. 8:2. 1 P. 4:10.
skafferi, *cella penuaria. v.* förrådshus.
skafft, handtag, *manubrium, ansa,* D.

5. siökarta: siöcharta Sk1 och St. || 6. **siöledes**: sent tillägg av J. Sw. || 10. **siöstrand** rättat efter Sk2 och St, U **siostrand**. || 19. *lædo*: Sk1.

1. *damnum*: *perditionem* Sk1. || 24. Lev. 19:15.*s.* rättat efter Sk1. || 25. *iis*: *aliqvo* Sk1; *habere*: *habet* Sk2. || 28. M. 20:8 rättat efter Sk1. || 30. förrådshus: förrådzhus Sk2.

19:5. Dom. 3:22. 1 S. 17:7.
skafft, skafftebref, *literæ plenæ potentiæ.*
skafknif, skafjern, *radula, scobina.*
skafsår, *intertrigo.*
skafwer, *rado, tero, pertero.*
skahl, *putamen,* N. 6:4. *germ.* schale. *v.* Schibb. C. 3:§:16.
skahl på gräs och säd, *folliculus, siliqva.*
skahlande, *decorticatio.*
skahlar, *putamen detraho, decortico.*
skahlar, *v.* löper.
skahllös, *folliculi expers, sine putamine.*
skahlmatk, *limax.*
skak, *compedes.*
skakar, *qvatio, qvasso, concutio. præt.* skakade, A. 18:6.
skakning, skakande, *qvassatio, qvassus, concussus.*
skakel, skakle, *temo.*
skakelträ, *lignum temonis.*
skal, *v.* skahl.
skal, *debeo, nota futuri,* G. 3:15. M. 25:23. tu skalt, G. 3:17. Ex. 29:10.*ss.* L. 1:13. *v.* Schibb. C. 10:§:4. ellies moste han skolet offta, *alioqvin oportebat eum sæpe,* Ebr. 9:26.
skalck, *neqvam, nebulo, scelestus,* 1 S. 20:30. Pr. 9:18. Nah. 1:15. S. 19:22. 2 M. 4:19. hofwudskalck, O. 24:8. *pl.* skalckar, O. 1:10. J. 23:11. skalk, Job. 15:5. skalkar,
s. 551 Ps. 36:1. *prius probo.* skalckapar, *calli|ditas, malitia,* Psb. 51:4. skalckatunga, *lingva callida,* Job. 15:5. skalckaöron, *aures dolosæ,* S. 19:24. nu mera är ordet skalck intet så lastbart, *ludibundus, festivus.*
skalckachtig, πονηρος, *neqvam, sceleratus,* M. 18:32.
skalckachtigt, skalckachteliga, *neqviter.*
skalckastycke, *maleficium. v.* skalckest.
skalckaråd, *consilium sceleratum,* Nah. 1:11.
skalckas, *ludo, neqvitiam perpetro,* 1 Cor. 13:4.
skalckastycke, *neqvitia,* Ps. 64:7. 41:9. Psb. 412:26.
skalckatunga, *lingva scelerata,* Job. 15:5
skalckhet, *neqvitia,* Job. 31:33. Ps. 64:7. O. 11:6. 1 M. 1:36. M. 22:18. 2 Cor. 4:2.
skald, *poëta. v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 380. Speg. *Gloss. p.* 407. Renhielm. wid Torst. Sag. C. 1. Wormii *Lit. Runica, C.* 11,14,17,24. Morh. *Poët. Germ. p.* 368.
skall, *latratus, item sonus,* Job. 37:2,4. W. 17:19. S. 50:18.
skall, thet skall, *sonuit,* 1 S. 4:5. 1 K. 1:40. S. 50:20. 1 M. 5:31.
skallar, gå i skall, jagar, *venor, sector feras, feras in casses compello. v.* Locc. *Lex. Juris.*
skalle, *cranium.*
skallfogde, *præfectus venationis.*
skallgång, *venatio, insecutio, majorum ferarum.*

12. **skahllös**: **skaahllös** St.
3. mera: mehra St || 4. så: St. || 7. skalckachteliga: Sk1. || 15. artikeln **skalckatunga**: Sk1. || 29. **skallfogde**: **skalfogde** Sk1.

skallot, *calvus, glaber,* Lev. 13:40.*ss.* Es. 3:24. Jud. v. 12. tu skallotte, 2 K. 2:23. *de irrisione puerorum, qva insectati sunt Elisæum, et eorum poena, v. Korth. tract. v. Germ.* §:9.*s.* Gerb. unerk. Sunde, 3,56,9. Maji *Jud. Div.* 2,39,1.*ss.* Steng. *Jud. div. P.* 2. *C.* 15:§:7. är skallot, *calveo.*

skalma.

skalmatk, *cochlea, testudo, limax, domiporta.*

skalmeija, *tibia, fistula.*

skalmeiblåsare, *auletes, subulo, tibicen, fistulator.*

skalra, *crepitaculum.*

s. 552 | **skalrar**, *sonat, crepitat,* Job. 39:26.

skam, *pudor, verecundia, foem.* O. 7:13. *propudium, dedecus,* 2 Chr. 32:21. O. 6:33. H. 10:6. Jud. v. 13.

skam, *nuditas, pudenda,* Ex. 20:26. *nates,* Es. 20:4. J. 13:26. Ez. 16:36.*s.* Vp. 16:15. komma på skam, *pudefieri,* Ps. 6:11. 70:3. *ss.* skam och last, 1 M. 1:16. *v.* Schibb. C. 12:§:14.

skam *hic in WGothia, malus genius vocatur.* få jag skam, *genus juramenti.*

skamfleck, *nævus, turpis, macula, dedecus,* S. 20:26. Jud. v. 12.

skamfull, skamlös, *turpis, impudens, perfrictæ frontis, profligati pudoris, obscoenus,* Ez. 16:27. S. 40:32.

skamfärar, *saucio, vulnero.* fienden skamfärade monga, Teg. Gust. *Hist. P.* 1. *F.* 21. oskamfärad, *F.* 196.

skamlig, *foedus, turpis, impudicus,* Lev. 20:21. O. 14:35. then skamlige Mahometh, Förrsp. Vp. then skamlige afguden, H. 9:10. *v.* skemlig.

skamliga, *foede, turpiter, obscoene,* Es. 33:9. Hab. 2:16.

skamlighet, *foeditas, obscoenitas, turpitudo.*

skamlös, *v.* skamfull, S. 29:19. 40:32. skamlöst folck, *gens procacissima,* D. 28:50.

skamlöshet, *impudentia.*

skamlöst, *obscoene, turpiter, impudenter,* Ps. 27:12. S. 23:6.

skamordas, *maledictis certare.*

skamper, snabb, snell, *celer, industrius, item acer.*

skanck, *suffrago.*

skantz, *munimentum, arx,* 2 S. 20:15. *pl.* skantzar.

skantzar, omkring, *munio, communio, vallo, circumvallo, prævallo,* L. 19:43. *præt.* skantzade.

skantzkorg, *gerræ, corbis major.*

skap, *genitalia,* gl. Job. 40:12. Locc. *Lexic. Juris.*

skapar, *creo, procreo, condo, facio,* Es. 45:7. *præt.* skapade, | G. 1:1. skapte, G. 5:1.*s.* wordo skapade, G. 5:2. *præt.* skop. gud är en, s. 553

2. Jud. v. 12 rättat efter Sk1. || 5. Sunde: Sünde Sk2. || 12. *tibicen* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *tibicem*. || 22f. C. 12 rättat efter Sk1. || 25. få jag skam, *genus juramenti*: sent tillägg av J. Sw.

17. *certare*: *concertare* St. || 21. *munimentum* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *munementum*. || 31. skop: Sk1; en: Sk1.

then som alt skapade och skop, *qvi omnia creavit et condidit, h. e. ornavit.* Kon. Styr. 1,1,19. skapar sig, steller sig, *se gerit, format.* förskapar sig, *mutat formam, transformat,* 2 Cor. 11:14.*s.*

skapare, *creator, conditor,* O. 17:5. Jud. 9:17.

skapad, welskapad, *formosus, pulcher.* illa skapad, *deformis.*

skapelse, *creatio.*

skapnat, gestalt, *forma, imago, habitus, effigies, figura,* C. 5:15. Es. 52:14. 53:2. *def.* skapnaden, Ez. 43:11.

skarbrak, *phaleræ.*

skare, *agmen, turba, multitudo,* G. 28:3. 50:9. M. 26:47. Joh. 18:12. Vp. 7:9. *obliq.* skara, G. 32:8. 2 Chr. 9:1. Ez. 17:4. M. 26:55. Joh. 18:3. *pl.* skarar, G. 32:7. Vp. 17:5. *v.* Schibb. C. 8:§:2,15.

skarfning, *compago, compages, commissura.*

skarfwar, *adaugeo, adjungo, committo, item mentior.*

skarlakan, *coccinum, coccum,* Ex. 25:4. B. 6:71. klädd i skarlakan, *coccinatus.* skarlakans-, *coccineus.* lexa, *lectio coccinea.*

skarn, *stercus, lutum, coenum.*

skarp, hård, *durus, acer, austerus,* Dom. 20:34. Ps. 45:6. A. 15:39. skarpt. han såg skarpt på them, *durius intuebatur illos,* G. 42:7. 2 K. 8:11. skarpare, *durior,* Ebr. 4:12.

skarpeliga, *acriter, dure, duriter,* A. 18:28. skarpliga, T. 1:13.

skarphet, *acredo, durities, item acies*, Pr. 10:10.

skarplott, *macilentus.*

skarpsinnig, *acutus, perspicax, ingeniosus, acuti ingenii,* W. 8:11. S. 19:22.

skarpsinnighet, *acumen, acies mentis, perspicacitas, perspicacia.*

skarpsinnigt, *acute, argute.*

skarpsynt, *perspicax, valde oculatus.*

| **skata**, *pica.* s. 554

skate, *cacumen, summum fastigium, apex,* Ez. 31:3,10,14. *obliq.* skata, Ez. 17:4. i skatanom, Es. 17:6. *pl. defin.* skatarna, 2 S. 5:24.

skatt, *thesaurus, gaza, opes, census, tributum,* 2 K. 12:4. M. 17:25. 19:21. L. 12:33,34. R. 13:6.*s.*

skattar, beskattar, *censeo,* Lev. 27:2.*ss.* han skattade Israëls konunge vll, *pependit regi vellus,* 2 K. 3:4.

skattar, *æstimo.*

skattar, ransakar, *lustro, exploro, pervestigo, perqviro.*

skattfri, *immunis a tributo,* 1 M. 11:28.

skattheman, *prædium vectigale.*

skatthus, *gazophylacium, ærarium,* Ex. 1:11. Esr. 5:17. 6:1. Neh. 10:38.

skattkammar, *idem,* Jud. 12:1. 2 M. 3:39.

skattkista, *ærarium,* 1 M. 14:49.

skattlegger, *censum impono.*

8. welskapad: wel skapad Sk1. || 11. **skapnat**: **skapnad** Sk2. || 26. lexa, *lectio coccinea*: St.
10. artikeln **skarpsinnigt**: Sk1. || 14. *obliq.* skata, Ez.: Sk1.

skattmestare, *præfectus ærarii, censor.*
skattning, *census, censura,* Lev. 27:3,8.*ss.*
skattpenning, *numisma census,* M. 17:24. 22:19.
5 **skattplichtig**, *tributarius, vectigalis, stipendiarius,* Dom. 1:28,30,33,35. 2 Chr. 8:8.
skattskyllog, *idem,* G. 49:15. Es. 31:8.
skechte, *sagitta,* Psb. 63:5.
sked, *cochlear, cochleare,* N. 7:14. *pl.* ske-
10 dar, Ex. 25:29.
skedd, *factus, commissus, patratus, perpetratus, admissus.*
skedesman, *arbiter, litis diremtor. belgæ* scheytsman, Job. 9:33. *v.* Schibb. C.
15 17:§:20.
skedewatn, *aqva fortis, penetrans.*
skef, *obliqvus, distortus.*
skegg, *barba,* 2 S. 10:4.*s.* 1 Chr. 19:5. Esr. 9:3. Ps. 132:2. Ez. 5:1. litet skegg, *barbula.*
s. 555 20 som hafwer skegg, | *barbatus.* som hafwer litet skegg, *barbatulus.* intet skegg, *imberbis.*
skeggiot, *barbatus.*
skelfwa, *febris,* L. 4:39. *obliq.* skelfwo,
25 Lev. 26:16. Marc. 1:30. Joh. 4:52.
skelfwosiuka, *idem,* Marc. 1:31. skelfwosot, *idem,* M. 8:14. L. 4:38. A. 28:8.
skelfwer, *tremo, horreo, cohorreo,* Job. 26:11. 39:27. *præt.* skalf, 1 S. 14:15. 2 S. 22:
30 8. Ps. 119:120. A. 9:6. Psb. 118. 149:9.
skelg *in glossar ad Prov.* 4:25.
skell, skrinn, *debilis, sterilis, dilutus.*
skella, *tintinabulum, crepitaculum, nola, crotalum.*
skeller, *latro, are,* Jud. 11:15.
skelm, *neqvam, nebulo.*
skelmachtig, *etc. v.* skalckachtig.
skelmstycke, *neqvitia, scelus, facinus.*
skelsord, *convitium, maledictum, probrum, verba contumeliosa.*
skemlig, *foedus, turpis, detestandus.* död, W. 2:20. menniskia, 2 P. 2:7. ord, Col. 3:8. otro, 1 M. 16:17. luste, R. 1:26.
skemliga, *contumeliose,* 1 K. 2:8. Dan. 2:5. *pudenter,* J. 48:39. H. 10:6.
skemligt, *foede, turpiter,* O. 19:26. Eph. 5:12.
skemmer, *confundo, in ruborem verto,* 1 Cor. 11:4. *item obtrecto, famam lacero,* Ps. 14:6. 15:3. O. 13:5. 29:15.
skemdt, Lev. 21:9. skemma ena qwinno, *stuprare foeminam,* G. 34:5,13,27. Dom. 20:5.
skemmes, skems, *pudet, dispudet,* S. 41:19. 2 T. 1:2. Ebr. 2:11. skemdes, Ez. 16:27. skemma sig, Ps. 71:24. J. 6:15. Ez.16:52. 2 T. 1:8. skemmes wid, 2 T. 1:16. *imperat.* skem tig, S. 41:23.*ss. inf.* skemmas, Es. 29:22. Ez. 16:61,63. Zeph. | 3:5. S. 41:19. s. 556
skems, *pudeat.*

5. **skattplichtig**: **skattplichtug** Sk1. || 14. scheytsman: scheydsman St. || 23. **skeggiot**: **skeggot** Sk1. || 30. A. 9:6: Sk2.

5. *are*: Sk1. || 7. *etc.*: Sk1. || 8. *neqvitia* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *neqvitiæ.* || 11. *detestandus*: St. || 18f. 1 Cor. 11:4: sent tillägg av J. Sw. || 26f. 2 T. 1:2: 2 T. 1:1 Sk1 (båda fel?). || 28. S. 41:23.*ss.* rättat efter Sk1. || 30. skems, *pudeat*: sent tillägg av J. Sw.

skemt, *jocus, facetiæ,* O. 26:19. Eph. 5:4. skempt, Nah. 1:10. W. 15:12. litet skemt, *joculus, joculum.*

skemtar, *jocor,* S. 13:17. 2 M. 4:17. *præt.* skemtade, G. 26:8. *imp.* skemta, S. 8:5.

skemtning, *jocatio.*

skemtsam, skemtachtig, *jocosus, facetus, jocularis, jocularius.*

skemtsamt, skemtachtigt, *jocose, joculanter.*

skemtwisa, *canticum joculare.* jag är worden theras skemtwisa och åtlöije, gl. Job. 30:9.

sken, glantz, *jubar, nitor, splendor, fulgor, radius,* Ps. 18:13. Es. 4:5. Ebr. 1:3.

sken, förwendning, *prætextus, species, color, titulus,* Col. 2: 23. 2 T. 3:5. Bibl. Gust. *habent* skijn, 1 M. 11:2.

skena, *temo, itemqve lamina ferrea, qva rota munitur.*

skenar, *consternatus furor.*

skenbarlig, *evidens, perspicuus, manifestus.*

skenck, *munus, donum,* G. 32:20. H. 10:16. *pl.* skencker, G. 32:18.*ss.* Ps. 45:13. 68:30. 72:10. O. 18:16. Es. 1:23. J. 40:5. Mich. 3:11.

skenck, skenckeswen, *apparitor, pincerna, minister poculorum,* G. 40:1,5,9. 41:9. Neh. 1:11.

skenck, ett stelle för dryckeskäril, *vasarium, abacus poculorum.*

skenckeembete, *pincernæ officium,* G. 40:21.

skenckekar, skenckekanna, *batiolus, batiola, cirnea, scyphus,* G. 40:11,21.

skencker, begåfwar, *dono, doto, munere decoro, dono do,* O. 9:5. Vp. 18:7. *cum dativ.* J. 25:17.*ss. præt.* skenckte, O. 9:2. J. 25:17.

skencker, *poto,* Ps. 36:9. slår i, *infundo,* Ex. 25:29. Ps. 75:9. skencker in, vt, N. 4:7. hafwer skenckt, Vp. 18:6.

skenckeswen, *pincerna,* 1 K. 10:5. 2 Chr. 9:4.

| **skenckning**, *donatio,* G. 32:21. 2 Chr. 9:24. 1 M. 16:19. s. 557

skendare, *stuprator, corruptor virginum, calumniator,* 1 Cor. 5:11.

skendelig, *nefandus, nefarius, infandus, turpis, detestandus, scelestus,* S. 14:6. skendelig gierning, otro, 1 M. 16:17. skendeligit rychte, Ez. 22:5.

skendeliga, *sceleste, scelerate, impie, nefarie,* Dom. 19:27. 2 M. 11:12,27. skenneliga, Förrsp. Tob.

skeneben, *tibia, crus.*

skenfager, *in speciem probus. v.* Schibb. C. 17:§:20.

skengalen, *furiosus, insane furiens.*

skenhelig, *specie sanctus, hypocrita.*

skenhelighet, *sanctitas mentita, fucata, simulata.*

skep, *navis, navigium,* Ez. 27:9. Jon. 1:5.

9f. artikeln **skemtsamt**: Sk1. || 27. Mich. 3:11: sent tillägg av J. Sw. || 31. ett: St.
3. *batiolus* rättat efter Sk2 och St, U *batiocus*. || 4. *scyphus*: Sk1. || 19f. skendelig: skenlig Sk1.

L. 8:2. litet skep, *navicula.* skip, *idem,* G. 49:13. *qvod vide.* til skepz, 1 K. 9:27. L. 8:37. A. 20:38. 21:6.

skepar, *navigo.* skepar hit och thit, *eo navis transibit, hic illucqve,* Es. 33:21.

skepare, *nauclerus, naviculator, navicularius, navarchus, proreta,* Ez. 27:8,27. Jon. 1:6. Vp. 18:17.

skeparekonst, *navicularia.*

skepbrott, *naufragium.*

skepbrotta, *naufragus.* wara skepbrotta worden, 2 Cor. 11:27. 1 T. 1:19.

skepbyggiare, *navium fabricator, naupegus,* Ez. 27:27.

skepbyggieri, *navium structura.*

skepelse, *imago, forma, figura, effigies,* M. 16:3. L. 12:56. Joh. 5:37. Phil. 2:6.*s.* Christus syntes them vti annor skepelse, *Christus apparuit illis in alia forma,* Marc. 16:12. *v.* Schibb. C. 17:§:20.

skepfolck, *classiarii, navitæ,* Ez. 27:9.

s. 558 **skeplön**, fracht, *nauleum,* |*portorium,* Jon. 1:3.

skepman, *navicularius, naviculator, navita,* Ez. 27:26. Jon. 1:5.

skepnad, *v.* skepelse. fast modig är hans skepnad, Psb. 97:5.

skeppa, mått, *modius, qvadrans, s. qvarta pars tonnæ,* Lev. 19:36. Zach. 5:6. *obliqv.* skeppo, M. 5:16. i skepponne, Zach. 5:7. *acc.* skepona, v. 8.*ss. item modiolus ex cortice.*

skeprusting, *armatura navalis,* 2 M. 4:20.

skepzbaner, *vexillum navis,* Es. 2:16.

skepzcapitain, *navarcha.*

skepzflotte, *classis.*

skepzredskap, *vasa navis,* A. 27:19.

skepzwrak, *tabulæ fractarum navium, fragmen, fragmentum navis,* A. 27:44.

sker, *fit, evenit, accidit, contingit. imperat.* ske, M. 6:10. L. 22:42. thet warder skeende, 1 K. 13:32.

skerf, *v.* skärf.

skerfwa, *lamella.*

skerm, *propugnaculum, molimen,* Es. 4:5. 28:15,17. Nah. 2:5. skärm, Psb. 80:2. *male.*

skermar *etc. v.* beskermar.

skermyßlar, *velitor.*

skermyßling, *velitatio, levis pugna.*

skerper, *acuo, exacuo, aciem intendo,* D. 6:7. skerpa sina tungo, Ps. 64:4. trätan skerptes, gl. O. 17:14. swerdet är skerpt, Ez. 21:9,11.

skeßar, *v.* skießar.

ski, *calopodium.*

skick, *ordo, modus, ratio.* the holla sin skick, *ordinem suum tenent,* S. 43:11.

skickar, *ordino,* 2 M. 4:11. 1 Cor. 11:34. gud hafwer så skickat, Jud. 11:20. *præt.* skickade, G. 33:2. Jos. 8:10 Vp. 8:6. han

1. *idem*: Sk1. || 2. skepz: skeps Sk1 och St. || 5. *hic illucqve*: St. || 12. 1 T. 1:19 rättat efter Sk1 och Sk2. || 13. *fabricator*: *fabricatores* Sk1. || 15. **skepbyggieri**: **skepsbyggeri** Sk1 och St. || 17. Joh. 5:37 rätttat efter Sk1.

1. skepona: skeppona St. || 4, 5, 7 och 8. **skepz-**: **skeps-** Sk1 och St. || 5. **-capitain**: **capiten** St. || 6. **skepzflotte**: **skepsflotte** St. || 15. *molimen*: *munimen* St. || 16. *male*: St. || 17. *etc.*: Sk1.

skickade hela Jsraël, *recensuit universum Jsraëlem,* 2 K. 3:6. han skickade sina wä-
s. 559 gar för Herranom, *direxit vias | suas coram domino,* 2 Chr. 27:6. 1 Thes. 3:11.
skickar, *mitto, emitto, lego, delego, amando.* 1 K. 15:19. 2 K. 7:17. M. 26:53.
skickar mig, *præ me fero, simulo,* Ez. 12:3. så, *sic me gero,* Mich. 2:8. the skickade sig icke tilbörliga, *non decenter sese gesserunt,* 2 K. 17:9. J. 14:8. skicker eder effter tiden, Eph. 5:16. Col. 4:5. *redimite tempus, h. e. commodam opportunitatem ne negligite. v. omnino* Dieterici *Illustr. N. T. voce* εξαγοραζω, *p.* 301.*s.* Gerb. unerkante Sunde, *P.* 1. *C.* 99.
skickar sig, *decet, convenit, congruit, addecet,* J. 17:6. Am. 4:12. S. 21:22. L. 5:36. 1 Cor. 7:36.
skickelig, *decorus, decens, item modestus, moderatus, urbanus,* Esr. 7:6. O. 24:4. S. 37:22.
skickelig, *capax,* Ex. 35:31. Ez. 27:8. 2 T. 3:17.
skickeliga, *decenter, condecenter, decore, modeste, civiliter,* J. 51:15. W. 9:11. S. 10:1. 1 Cor. 14:40.
skickelighet, *modestia, condecentia, urbanitas, civilitas,* Job. 10:22. Pr. 4:4.
skickelse, *ordinatio, constitutio, sanctio,* Col. 2:5.
skickmestare, *ordinator,* 1 M. 3:55. skickningzman, gl. K. ordn. *p.* 76.b. *v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 381.b.
skid, *lignum fissum.* skid, *lignum solidum, qvo lappones utuntur. v.* Schefferi *Lappon. pro vehiculo vel traha.*
skida, *vagina,* 2 S. 20:8. Joh. 18:11. *obliqv.* skido, J. 47:6. *item siliqva,* ertskida.
skießar, *petulanter ago.*
skifft, led, *apertura sepimenti.*
skifftande, skifftning, *distributio, divisio, diribitio, partitio.*
skifftare, *diribitor, distributor, divisor,* L. 12:14.
| **skiffte**, skifft, *portio,* 2 K. 11:5. 23:4. *ordo,* s. 560
classis, L. 1:5. ett gott skiffte, *non exiguo tempore,* A. 14:28. til skifftes, *invicem, alternatim vicibus.* siunga til skifftes, Ps. 87:7. 147:7. *v. Prax. meam Catech. in fine operis.*
skiffter, *divido, distribuo, partior,* O. 11:24. L. 11:22. *præt.* skiffte, G. 33:1. 32:7. Ps. 136:13. Jud. 16:29. S. 44:26. 1 M. 6:24. skifft warder, N. 35:8. *imperat.* skifft, Jos. 13:7. Pr. 11:2. S. 33:24. L. 18:22.
skifftning, *divisio, distributio, partitio.*
skifwa, bordskifwa, *tabula, mensa, abacus,* J. 18:3. S. 38:32.
skifwa, *lamella, tenuis portio,* N. 16:38. 1 K. 6:30. Ez. 43:17.
skifwar sönder, *in laminas disseco.* han skifwar sig, *conqveritur, tumultuatur.*

11. Eph. 5:16 rättat efter Sk1 och Sk2.
3. skid (nr 2): sked (?) St. || 10. **skifftande**: **skifftnande** St. || 16f. *alternatim*: *alternatis* Sk1. || 29. Ez. 43:17 rättat efter Sk1. || 30. **skifwar**: **skifwer** St.

skilfång, *discrimen,* 2 Chr. 14:11. Luth. unterschid. thet skil mykit på, *magna est differentia,* Förrsp. Rom.
skilfweng, *idem.* O. Petri *ad* P. Galle, *p.* 5.
skiljachtig, *segrex, diversus, discretus, discors.* skilachtig, M. 10:35. L. 12:52.
skiljachtighet, *diversitas, differentia,* 1 Cor. 11:18.
skiljachtigt, *discretim, discrete, discriminatim.*
skiljande, *discretio, sejunctio.*
skiljer, *segrego, discerno, sejungo, discrimino,* O. 18:18. J. 3:1. *vel* skil, M. 19:3,9. 25:32. *imperat.* skil, S. 6:13. 25:35. 1 Cor. 7:34. *præt.* skilde, G. 1:5. hade skildt, M. 15:39. skilja, M. 25:32. skiljas åt, Jud. 6:19. ifrå, Ex. 13:22. 2 Cor. 6:17.
skiljewäg, *bivium.*
skiljebref, *libellus repudii,* D. 24:1,3. M. 5:31. Marc. 10:4.
skiljodahl, *vallis divisionis, segregationis,* Joël. 3:14.
skiljoman, *arbiter, pudex, diribitor.*
skilling, *as, assis. v.* Speg. *Gloss. p.* 420.
s. 561 **skilnad**, *discrimen, differen|tia, discrepantia.*
skilnad emellan echta folck, *divortium.*
skin, *v.* sken.
skinande, *vid.* sken. skinande silke, *bysinum splendidum,* Vp. 19:8.
skinbar, skinbarlig, *lucidus, clarus, apparens, liqvidus, luculentus, manifestus.*
skinbarliga, *luculente, luculenter, liqvido, manifeste,* Ol. Petr. *Chr. Mscr. p.* 11.
skincka, *perna, petaso, petasio.*
skiner, *item* skin, *fulgeo, splendeo, mico, niteo, radio,* O. 4:18. Es. 5:30. *præt.* sken, Ex. 34:29.*ss.* Job. 29:3. 1 M. 5:39. M. 17:2. *infin.* skina, G. 1:17. låter skina någon bewisning til edar kiärlek på them, *demonstrate opere ipso charitatem vestram,* 2 Cor. 8:24.
skingrar, *segrego, sejungo, dissipo,* G. 11:8.
skinn, *pellis,* G. 3:21. 25:25. Lev. 13:48. Dom. 6:37. *defin.* skinnen, G. 27:16.
skinnar, *deglubo, pellem detraho.* skinna enom hudena af, Mich. 3:2.
skinnar, *spolio, diripio, deprædor,* Ps. 74:8. J. 30:16. M. 12:29. Marc. 3:27. *præt.* skinnade, G. 34:27,29.
skinnar, *v.* skackrar.
skinnare, *alutarius, cerdo, pellio.*
skinnare, *v.* skackrare.
skinneri, *direptio, deprædatio,* Dan. 11:24.
skinnpels, *pelliceum, tunica pellicea.*
skinnpoße, culleolus.
skinnwerck, *pelles præparatæ,* Lev. 13:53. N. 31:20.
skiorta, *indusium, interula, intimum cor-*

1. **skilfång**: **skilfäng** (?) Sk2, **skillfång** St; 2 Chr. 14:11 rättat efter Sk1. || 2. mykit: myckit St. || 4. **skilfweng**: **skilweng** St. || 8f. 1 Cor. 11:18 rättat efter Sk1. || 15. 1 Cor. 7:34 rättat efter Sk1, Sk2 och St. || 17. skilja, M. 25:32: Sk1. || 20. **skiljebref**: **skiljobref** Sk1. ||24. *pudex*: Sk1. || 30. *vid.* sken: Sk1; silke: silcke St.

3. *manifestus*: St. || 5. *Mscr.*: Cröningspr. Sk1. || 7. *item*: Sk1. || 23. artikeln **skinnare**: Sk1.

poris tegumentum, Dom. 14:12.*s.* Ps. 109:18. 2 M. 12:40.
skipar, *sancio, ordino, constituo. græc.* σκεπτομαι. rett, frid, *v.* Locc. *Antiqv. Sveog. l.* 2. *C.* 6. Schibb. C. 17:§:20.
skipelse, *dispositio.*
skippund.
s. 562 **skir**, klar, *clarus, discretus,* | *percolatus, examurcatus, pellucidus.*
skirer, *discerno, percolo, are, examurco, purifico.*
skirning, skirande, *discretio.*
skit, *crepitus, stercus.*
skiter, *alvum exonero.*
skiul, *umbraculum, porticus,* Job. 27:18. Ps. 105:39. W. 10:17. S. 34:19. Joh. 5:2.
skiußar, *milliaria rheda, vel conductis eqvis veho.*
skiut, *eqva,* S. 33:6.
skiuter, löser skott, *jaculor, telo configo,* Ps. 64:5. O. 7:23. 26:18. *præt.* sköt, 1 S. 18:11. 2 K. 9:24. Ps. 18:15. skiöt, 2 S. 22:15. 1 K. 22:34. 2 K. 13:17. the skutto, Ex. 18:26. *potius* skuto. skiuta sig til keisaren, är wädia, appellera, A. 25:11,12,25. kornet begynte skiuta sig i ax, *cum hordum in spicam succrescere coepit,* A. 7:1.
skiuter bortt, ifrå, *repello, rejicio, exturbo.*
skiuter emot, *obnitor, renitor.*
skiuter fram, *promoveo, profero, propello.*
skiuter för, *obtrudo, protrudo.*
skiuter genom, *configo.*
skiuter ihop, *cogo, confero.*
skiuter in, *immitto, tela injicio.* planen skiuter in på öknena, *planities se extendit ad desertum,* G. 14:6.
skiuter på, *propello, jaculor.*
skiuter sig in til, *tutelæ se committit, rejicit, item appellat,* A. 25:11,12,25.
skiuter skuld på, *culpam derivo, caussor.*
skiuter vp, *differo.* skiut thet icke ifrå then ena dagen til then andra, S. 5:8.
skiuter vt, *rejicio, repello, extrudo, exturbo, expello.*
skiutning, *telorum jactus.*
skiäl, *ratio,* Psb. 352:6. wid sin skiäl, *sanæ mentis,* Marc. 5:15. vtan skiäl, ɔ: orsak, *sine caussa,* Ps. 35:19.
skiälfwa, *v.* skelfwa.
skiälig, förnufftig, *ratio*|*nalis,* R. 12:1. s. 563
skiälig, billig, *æqvus, justus, legitimus,* M. 20:4:7.
skiäliga, *æqve, legitime, juste,* O. 15:23. Jon. 4:4,9.
skiär, *clarus. v.* skär.
skiöflar, *vide* sköflar.
skiökia, *meretrix, adultera, prostibulum,* G. 38:15,21. D. 23:17. Jos. 2:1. O. 6:26. Ez. 16:35. H. 5:3. Ebr. 11:31. *gen. defin.* skiökionnes, Vp. 17:1. skiökios hus, Jos. 2:1.
skiökiobarn, *filii fornicationum,* H. 1:2.

10. *examurco*: Sk1. || 13. *crepitus, stercus*: Sk2. || 16. W. 10:17: Sk1. || 20. löser skott: Sk1.
2. **genom**: **igenom** St. || 8f. *se committit, rejicit, item appellat*: *me committo, rejicio, item appello* Sk1. || 16. skiäl (nr 2) rättat efter Sk1 och St, U siäl. || 17. Marc. 5:15 rättat efter Sk1; ɔ: orsak: Sk1.

skiökiohierta, *cor meretricium,* H. 5:4.
skiökioklädnat, *vestitus meretricius,* O. 7:10.
skiökiolem, *membrum meretricis,* 1 Cor. 6:15.
skiökiolön, *merces meretricia,* Es. 23:17. Mich. 7:1.
skiökiowisa, *canticum meritricis,* Es. 23:15.
skiöld, *clypeus, scutum, umbo,* Ex. 25:7. 28:4,23,26. 1 S. 17:45. Ps. 115:9.*ss.* skiöll, 1 K. 10:16. 2 K. 19:32. *pl.* skiöldar, 2 Chr. 9:16. Ez. 27:10. Jud. 4:13. 1 M. 4:57. skiöllar, 1 K. 14:26.*s.* 2 K. 19:32.
skiöldmerke, *insigne.*
skiöldpadda, *testudo.* af skiöldpaddo, *testudineus.*
skiön, behag, *placitum, voluntas, arbitrium.* tu gafst tig gud i skiön, Psb. 124:6. *v.* Schibb. C. 17:§:20.
sköljer, *eluo.*
skiön, degelig, *formosus, pulcher, venustus, egregius, speciosus, perpulcher, elegans,* G. 41:2.*ss.* Psb. 104:6. skiönest, *formosissime,* Ez. 27:4. skiönasta kamar, Ez. 8:12.
skiönhet, *forma, venustas, elegantia, pulchritudo,* Es. 35:2.
skiönjer, *agnosco,* Psb. 103:3.
skiönliga, *pulchre, egregie, belle, vah, eleganter,* N. 16:14. O. 7:16. J. 22:23. Marc. 7:9. 15:29.
skiör, *fragilis.* falsker och skiör, Rimchrönika C. 42.
skiörachtig, *lascivus, salax, libidinosus, impudicus, meretricius,* 2 P. 2:7.
skiörachtighet, skiörhet, *libido,* | *lascivia, salacitas,* 2 Cor. 12:21. s. 564
skiörachtigt, *libidinose, inverecunde, salaciter.*
skiörd, skiördeand, *messis,* Ex. 34:22. H. 6:11. Joh. 4:35. *fissura,* C. 4:3. 6:6.
skiördatid, *tempus messis,* Ez. 3:15. skiördetid, *messis,* J. 8:20. Am. 4:7. M. 13:30,39. skiörand, *idem,* H. 6:11.
skiördatime, *hora messis,* Joh. 4:35.
skiördeman, *messor,* Ruth. 2:4.*ss.* Ps. 129:7. M. 13:30. skiördoman, J. 9:22.
skiöre, fnöske, *fomes.*
skiörhet, *libido, lascivia, salacitas, scortatio,* Jud. v. 7. Vp. 9:21.
skiörl, *devastatio,* Es. 47:11. *v.* Speg. *Gloss. p.* 427. Schibb. C. 17:§:20.
skiörlefnad, *v.* skiörhet. T. 4:13. M. 15:19.
skiörsk, *v.* skiörachtig. *v.* Schibb. C. 17:§:20.
skiörtar, *accingo,* L. 17:8.
skiörte, *sinus vestis, supparum semicinctia,* G. 3:7. A. 19:12.
skiöt, *sinus, gremium,* O. 16:32. Es. 40:11. Joh. 1:18. vti sins klädes skiöt, *in sinu, ora vestimenti sui,* Hagg. 2:13.
skiöter, *curo, curam gero, observo,* 2 K. 1:2.

2f. artikeln **skiökioklädnat**: Sk1. || 16. skiöldpaddo: skiöldpadd Sk1. || 21. **sköljer**: **skiöljer** St. || 25. Ez. 27:4 rättat efter Sk1; skiönasta: skiönaste St. || 26. *forma*: Sk1.
12. *messis*: Sk1.

præt. skiötte, 2 K. 1:4. L. 10:34. the skiötte intet ther om, *contemserunt, non curaverunt,* Neh. 9:30.
skiöter altaret, 1 Cor. 9:13. Ebr. 9:7.
skiöter embetet, 1 K. 8:11.
skiöter folcket, Ex. 18:20.
skiöter gudstiensten, Ebr. 10:11.
skiöter presterskapet, N. 3:4.
skiöter swinen, Marc. 5:14. L. 15:15.
skiöt tinom fader, S. 3:14.
skiöter intet om något, *nihil curæ erit,* D. 1:32. Esth. 3:4. Ps. 10:13. Zach. 1:4. S. 9:16. Marc. 4:38. L. 10:40. A. 18:17. skiöt intet effter, Job. 31:1. S. 11:23. skiöta effter ens ord, Dom. 11:28. skiöter intet edra drömer, J. 29:8. skiöter om ingen, *respicio*
s. 565 *ad nullam personam,* | Marc. 12:14.
skiöter wid, *adjungo, adaugeo.*
skiötning, *commissum, compages.*
skiött, *mox, cito. v.* skött.
skiötzel, cura.
skiött, brått, *brevi,* thet warder skiött natt, Psb. 205:6. ther nyja Psalmboken har skiönt, orett. ther på är skiött ingen ende, gl. K. ordn. Förrtal *p.* 1. är natten skiött all? gl. Es. 21:11. *v.* Schibb. C. 17:§:20.
sko, *calceus, calceamen, calceamentum,* D. 25:9. S. 46:22. Matth. 5:12. thet war en gammal sedwenja i Israël, när en någon ting icke erfwer eller kiöpa wille, så drog han sin sko vtaf, och fick then andra, thet war tå til witnesbyrd i Israel, Ruth. 4:7.*s. v.* Seldeni *Syntag. l.* 2. *C.* 3. *Ux. Ebr. l.* 1. *C.* 12. Dieter. *Antiq. Bibl. p.* 343.*s.* Pfeif. *Dub. Vex.* 2:65. Seb. Schmid. Calov. *et* Olear. *in h. l.* i skonen, C. 7:1. *pl.* skor, Es. 3:18. Ez. 16:10. Jud. 16:11. M. 3:11. drag af skonar, Es. 47:2.
sko på kläder, *instita, limbus, fimbria.*
sko i qwernkupon, *infundipes.*
skoklack.
sko, hestsko, *solea eqvi.*
skock, *caterva, globus, examen, vis, multitudo, turba.*
skockar mig, *confertim congregor, accumulate confluo.*
skocketahls, skockewis. *v.* hopetahls.
skodande, *contemplatio, visio, adspectus.*
skodar, *adspicio, perspicio, video, intueor, lustro, contemplor, contuor, contueor,* Job. 28:24. Ps. 7:15. 10:14. 119:6. Pr. 11:4. Es. 30:10. R. 8:27. Jac. 1:23,25. *præt.* skodat hafwer, Ex. 3:9. 24:11. Jac. 1:24. skodade, 1 S. 17:42. Dan. 7:8. W. 16:17. Marc. 15:40. *alibi* skodde, *male, inepte forsan errore typothetæ,* O. 24:32.
skodare, *contemplator,* Esth. 2:3. Es. 30:10.
| **skodd**, skodder, *calceatus,* Eph. 6:15. s. 566

7. **gudstiensten**: **gudztiensten** Sk1 och Sk2. || 8. N. 3:4: Sk1. || 11. **skiöter**: **skiöta** Sk1. || 20f. artiklarna **skiött**, *mox* och **skiötzel**: Sk1. || 28. Matth. 5:12: sent tillägg av J. Sw. || 29. gammal: gammul St.

2f. thet war tå til witnesbyrd i Israel: St. || 7. skonen: skomen Sk1. || 8f. drag af skonar, Es. 47:2: Sk1. || 11. **qwernkupon**: **qwarnkupon** Sk1. || 12. **skoklack**: sent tillägg av J. Sw. (+ oläsligt tilllägg). || 16. **mig**: **sig** Sk1. || 26. *male*: St. || 29. Eph. 6:15: Sk2.

skohammar, *malleus calceareus.*
skodobröd, *panes propositionum, facierum,* Ex. 25:30. M. 12:4. *v.* Maji *Oecon. Temp. V. T. C.* 19:§:8. Lundii *Sanct.* 1,24,23.*s.* Pfeif. *Dub. Vex.* 1:99.
skodoplatz, *theatrum, scena, amphitheatrum,* A. 19:29. *v.* Grot. *in h. l.*
skodorett, *ferculum ad oculos pascendos propositum.*
skodospel, *spectaculum, ludus scenicus.*
skodotorn, *specula, conspicillum.*
skoflickare, *cerdo, sutor veteramentarius.*
skof, *intervallum.* tv skof, *bis.*
skofwel, *pala. pl.* lar, Ex. 27:3. 38:3. 2 K. 25:14.
skofwetahls, *per intervalla.*
skog, *silva, nemus, saltus,* 1 K. 7:2. Pr. 2:6. J. 21:14. H. 2:12. Jac. 3:5.
skogachtig, skogwext, *nemorosus, sylvestris.*
skogzbacke, *excelsum silvarum,* Mich. 3:12.
skogzdiur, *sylvestris fera.*
skogzdufwa, *palumbus, a, palumbes.* af skogzdufwa, *palumbinus.*
skogzhage, *septum silvæ.*
skogzhus, *domus silvæ,* Es. 22:8.
skogzhygge, *lignatio.*
skogzhöfwidsman, *custos saltus,* Neh. 2:8.
skogzmark, *campus silvæ,* Ps. 132:6.
skogzoxe, *bubalus,* Es. 51:20.
skogzrå, *faunus.*
skogzträ, *lignum, arbor silvarum*, C. 2:3.
skogzwachtare, *custos silvæ nemoris.*
skoklack, *vide* klack.
skolckar, *negligens sum, horam statam absens* | *negligo.* s. 567
skomakare, *sutor.*
skomakares werckstad, *sutrina.*
skonan, skoning, skonsmåhl, *venia, remissio, parsimonia, indulgentia,* J. 21:7.
skonar, *parco, comparco, remitto,* O. 6:34. Es. 9:19. R. 11:21. *cum dat.* Es. 30:14. Jud. 2:6,7. W. 12:16. 2 P. 2:4.*s. præt.* skonade, G. 22:16. Ex. 16:30. 2 S. 21:7. 2 Chrön. 36:17. Es. 63:9. S. 16:8.*ss.* W. 12:8. 2 Cor. 1:23. *imperat.* skona, Lev. 19:15. Ps. 78:50. Joël. 2:17.
skonck, *coxa.*
skonckhalt, *angl.* a scope.
skonsmål, *ignoscentia, indulgentia.*
skopa, *capula.*
skor, sko, *calceo eqvum, eqvo soleas ferreas induco.* skodder, *calceatus,* Ep. 6:15. slöskodd, *eqvus cui detritæ sunt soleæ.* skoprong, *vacerra.*

2. *panes*: *panis* St. || 19f. *sylvestris*: *silvestris* Sk1. || 21 och 24. **skogz**-: **skogs**- Sk1 och St. || 21. *silvarum*: *sylvarum* St. || 23 och 26. **skogz**-: **skogs**- St. || 27. **skogz**-: **skogs**- Sk1 och St. || 28. **skogz**-: **skogs**- St.
1. **-höfwidsman**: **-höfwidzman** Sk1 och Sk2. || 1, 2, 3 och 5. **skogz**-: **skogs**- Sk1 och St. || 4 och 6. **skogz**-: **skogs**- St. || 4. *faunus* rättat efter Sk2 och St, U *faurius.* || 7. *vide* klack: sent tillägg av J. Sw. || 11. **werckstad**: **wercksta** Sk2. || 15f. Jud. 2:6,7 rättat efter Sk1. || 17f. 2 Chrön. 36:17: Sk1. || 19. Lev. 19:15. Ps. 78:50: Sk1. || 23. **skonsmål**: **skonsmåhl** St. || 25. sko: sent tillägg av J. Sw. || 26. *induco*: *induo* St.

skorem, *corrigia calceamenti, ligamen calcei,* G. 14:23. Es. 5:27. L. 3:16.
skorf, *scabies maligna, prurigo capitis, impetigo.*
skorfwig, skorfwot, *impetigine capitis laborans.*
skorpa, *crusta, crustula.*
skorpebröd, *crustum, crustulum.*
skorpion, *scorpius, scorpio. v.* scorpion.
skorpnar, *crustam duco, indurescо.* åt, *adhæreo.*
skorrande, *scarificatio.*
skorrar, liuder illa, *strepit, strepitum edit sonum.*
skorsten, *caminus,* Ex. 9:8. J. 36:22. H. 13:3.
skorstens feyare.
skosola, *solea.*
skoswerta, *atramentum sutorium.*
skott, *jaculum, telum, item ictus, teli conjectus,* Ps. 38:3. O. 26:18. Ex. 19:13.
skottar bortt, vt, *pala everro, ejicio.*
skottbom, *repagulum,* Dom.16:3.
skottdag, *dies intercalaris.*
s. 568 | **skottfri**, *qvi ab ictu liber est.*
skotthöns, *gallina recocta.*
skottkerra, *pabo, sarracum, vehiculum manuarium.*
skottkolff, *verbum mordax, aculeatum vel pungens.*
skottstång, *vectis,* Ex. 26:26. 35:11. 36:31,33.
skottwahr, *attentus ad ictum qvem libet.*
skottåhr, *annus bissextilis, annus intercalaris.*
skotweng, *ligamen calceamenti,* Marc. 1:7. Joh. 1:27.
skotzmåhl, *jus appellandi ad judicem superiorem,* A. 25:21. gl. K. ordn. *p.* 54.a. *item dilatio,* gl. S. 10:29. *v.* Schib. C. 17:§:20.
skowisk, *peniculus calcei.*
skrall, *fragor, strepitus.*
skrallot, *tinnulus.*
skramlar, *crepito, tumultuo.*
skranck, *cancelli.*
skrapa, *strigilis.*
skrapar, *tergeo, tergo, rado,* Ex. 32:33. Lev. 14:41. *præt.* skrapade, Job. 2:8. af, bortt, vt, *detergo, deleo, derado, abrado.* hesten, *sordes eqvi strigili detergo.*
skratt, skrattlöije, *solutus, cachinnus, cachinnatio.*
skrattar, *cachinno, cachinnos edo, enormiter rideo.*
skreck, *terror.*
skrecker, *terreo.*
skrefknif, *scalpellus, scalpellum,* J. 36:23.
skrefwa, *spelunca. pl.* skrefwor, Ebr. 11:38.
skrefwar, *pedes distorqveo, distendo, divarico.*
skreppa, *marsupium. obliq.* skreppo, M.

10. *duco, indurescо*: *ducit, indurescit* St. || 13. *strepitum* rättat efter Sk2, U *streperum*. || 17. **feyrare**: **feijare** Sk2 och St. || 29. *aculeatum* rättat efter Sk2 och St, U *aculuatum*.

1. **skottstång**: **skottstong** Sk1. || 2. *qvem libet*: *qvemlibet* Sk2 och St. || 8. gl. K. ordn. *p.* 54.a: Sk1. || 13. **skramlar**: **skramrar** St. || 19. *detergo*: *detergeo* Sk1.

10:10. L. 22:35. *accus. defin.* skreppona, 1 S. 17:40,49.

skreppare, *jactator, gloriator.* en storskreppare, gl. Ps. 73:3. gl. Ordsp. 12:9.

skrepper, skryter, *ostento, jacto, glorior.*

skri, *clamor, vociferatio, vociferatus,* N. 16:34. 1 S. 4:6. 1 K. 1:40,45. Ps. 74:23. *defin.* skrijt, Esth. St. v. 7. af thet skrijet, J. 50:46.

s. 569 **skribent**, *scriba, scriptor,* | *historicus.*

skrider, *pededentim it.* thet lider medan thet skrider.

skrifpenne, *penna, calamus,* Dom. 5:14.

skrifft, *scriptum, scriptura,* Dan. 5:7.*ss.* skrifft ɔ: guds ord, 1 Cor. 15:3.*s.* then heliga skrifft, *sacra scriptura,* J. 8:8. S. 38:25. 42:15. R. 1:2.

skrifftar, *confessionem audio, edo, facio.* jag skrifftar mig för gud och presten, gl. K. ordn. *p.* 29.a.

skrifftermåhl, *confessio peccatorum,* gl. K. ordn. *p.* 25.

skrifftlärd, *peritus scripturæ,* Esr. 7:6. J. 8:8. M. 8:19. L. 5:17.

skriftyg, *instrumenta scriptoria,* Ez. 9:2.

skrifwande, *scriptio.*

skrifware, *scriba, scriptor,* 2 S. 20:24. Ps. 45:2. J. 36:32. *doctor in lege, qvi præerat libris sacris, et in iis versabatur,* 2 K. 18:18. min tunga är en god skrifwares penne, Ps. 45:2.

skrifwelse, *scriptio, scriptura, neut.* 2 Chr. 21:12. Esth. 8:8. Jud. v. 3. Men en skrifwelse kom til Joram konungen ifrå then propheten Elia, så lydande: thetta säger Herren *etc.* ɔ: ifrå himmelen.

skrifwer, *scribo, perscribo,* Jud. v. 3. *imperat.* skrif, O. 3:3. 7:3. L. 16:6. Vp. 19:9. af, *describo.* om, igen, tilbaka swar, *rescribo.* vnder, *subscribo.* konungen vnderskref sig, Dan. 6:9.

skrijande, *vociferatio,* Ex. 32:17.*s.* 1 S. 4:5. J. 20:16.

skrijar, *clamo, vociferor. præt.* skrijade, G. 39:15,18. Jos. 8:16. Es. 42:2. M. 27:23.

skrika, nötskrika, *species avis,* Lev. 11:19. D. 14:17.

skrillar, *in glacie discurro, oberro.*

skrilsko, *calopodium.*

skrin, *capsella,* 1 S. 6:8.

skrinda, *rheda, vehiculum.*

skrinn, swag, *debilis, sterilis, gracilis.*

skroar, *lallo.*

skrock, spöke, bergtroll och annor skrock, Speg. Tils. Parad. C. 6. *p.* 114.

skrockar, *glocito.*

skrocklar *etc. v.* skryncklar.

skrof, skroflot, *scaber.* Speg. *Gloss.*

skrofis, *glacies ventis aspe*|*rata.* s. 570

skrot, *fragmina ferramentorum.*

skrot och korn, *v.* Speg. *Gloss. p.* 433.

8. Esth. St. v. 7: Esth. St. 6:7 Sk1 (vad rätt?). || 9. **skribent**: **scribent** St. || 14. guds: gudz Sk2. || 18. och: för Sk1. || 20. **skrifftermåhl**: **skrifftermål** Sk1. || 29f. min tunga … Ps. 45:2: sent tillägg av J. Sw.

2ff. Men en skrifwelse … ifrå himmelen: St. || 14. Es. 42:2: sent tillägg av J. Sw. || 23. spöke: spök Sk2.

skrubb, skrubbning, *vellicatus, vellicatio, castigatio.*
skrubbar, *vellico, runcino, item objurgo.*
skrubbhyfwel, *runcina.*
skrud, *ornatus,* Esth. 2:3. Ps. 45:10. S. 50:15. Psb. 55:9.
skruf, *machina per gyros ducta, item infundibulum. v.* Locc. *Lexic. Juris.*
skrufning, skrufwande, *contorsio.*
skrufwar, *torno, contorqveo.* igen, *recludo.* vp, *aperio.*
skrymslar, *clanculum obrepo, umbraticus oberro.*
skrymtachtig, *fucatus, specie fallax.*
skrymtan, *fucus, fallacia, simulatio, hypocrisis,* Marc. 12:15.
skrymtar, *specie fallo, simulo, mentior,* Ps. 12:3. J. 3:10. Dan. 11:32. *præt.* skrymtade, Gal. 2:13.
skrymtare, *hypocrita, fallax, mendax, simulator,* M. 13:19. 23:13.*ss.*
skrymteri, *v.* skrymtan, J. 23:15. S. 15:20. 1 P. 2:1.
skrymteskt, *fucatus, specie fallax,* Es. 10:6.
skrynckia, *ruga, plica,* Eph. 5:27.
skrynckiar, *corrugo, aspero, complico, capero.*
skrynckiot, *rugosus, corrugatus,* Job. 16:8. sammanskrynckt, Job. 7:5.
skryp, *macer, tenuis, debilis.*
skrypt, *tenuiter.*
skryt, *jactatio, ostentatio, gloriatio.*
skrytachtig, *jactabundus, gloriabundus.*
skrytare, *jactator, ostentator, inflatus tumidusqve nugator.* storskrytare, *idem.*
skryter, *ostento, jacto, glorior, magnifice me effero.*
skrå, *societas,* gl. K. ordn. *p.* 93.b.
| **skråbröder**, *tribules.* s. 571
skråf, *v.* skrof.
skrål, *strepitus, clangor, clamor, ejulatus, planctus.*
skrålar, *strepo, perstrepo, clango.*
skråma, *vibex, cicatrix, fissura.*
skräddare, *sartor, vestiarius.*
skräder, *secerno, purgo, purifico.*
skräfwa, nattskräfwa, *noctua, item blatero, nugator.* ordaskräf, *nugæ,* Rolfs Sag. C. 18.
skräfwar, *nugor, inania loqvor.*
skrälle, *fragmen testæ.* ett förbrent lerskälle, Psb. 39:6.
skräller, *strepo, sonum strepitum edo.*
skräm, skrämsel, skrämmer. *v.* förskrecker, Psb. 72:3.
skrämer, *terreo, perterrefacio.*
skrämsel, *terriculamentum.*
skrän, *ejulatus, plangor, planctus, lamentatio,* M. 2:18.
skräpel, *scruta, vilia qvævis veteramenta, usu detrita et pretio diminuta.*

2. *castigatio*: sent tillägg av J. Sw. || 29. **skrynckiot**: **skrynkiot** St.
5. storskrytare, *idem*: St. || 21. förbrent: förbrendt St. || 23. *strepitum* rättat efter Sk2, U *streperum*.

skröplig, *fragilis, miser, infirmus, debilis, ærumnosus,* W. 13:18. Phil. 3:21. skröpligare, W 14:1.
skröpliga, skröpeliga, Joël. 1:11.
skröplighet, *fragilitas, miseria, ærumna,* M. 8:17. R. 8:26. 15:1.
skubbar, *scabo, scalpo, frico.*
skuddar af, *excutio, depello, repello, dejicio,* M. 10:14. Marc. 6:11. L. 9:5. *præt.* skuddade, Neh. 5:13. A. 13:51. 28:5. bortt, *repello, depello, removeo.*
skuffar.
skugge, *umbra,* Job. 17:7. Ps. 39:7. 144:4. Pr. 6:12. Es. 32:2. J. 6:4. Col. 2:17. Psb. 308:4. *obliq.* skugga, Ps. 91:1. Es. 25:5. Ebr. 10:1. som holler sig i skuggan, *umbraticus, umbratilis.*
skuggig, skuggrik, *umbrosus.*
s. 572 **skul**, för – skul, G. 3:17. 7:7. | 39:5. 43:18. Ps. 107:17. O. 20:16. W. 11:16. skull, Esr. 9:6.*s.* O. 5:23. Dan. 6:4. S. 44:11. R. 9:3. för mina, tina skul, *propter me, te,* G. 30:27,30. Es. 48:11. för edra skul, R. 2:24. mitt helga namn skul, Ez. 36:21.
skuld, geld, *debitum, æs alienum,* O. 22:26.
skuld, brott, *culpa, peccatum, delictum, reatus, noxa,* N. 5:31. J. 42:6. *vel* skul, M. 12:5. *vel* skull, G. 43:9. Lev. 19:17. 2 Chr. 21:3. 28:13. *pl.* skuller, 2 Chr. 28:13. komma skul på en, *inducere super aliqvem reatum,* G. 26:10. gifwa enom skuld, *imputare alicui culpam,* 2 Macc. 4:2.
skuldoffer, *hostia pro delicto, reatu,* Lev. 7:1.*ss.* Esr. 10:19. skulloffer, Lev. 19:21.*s.* N. 18:9.
skuldra, *humerus, scapula. pl.* skuldror, B. 2:21. skulror, Es. 9:4.
skulderblad, *scapula.*
skulle, *nota imperf. conj.*
skulle, *locus ædis superior sub tignis, repositorium supremum.*
skum, *adject. obscurus, caligans, caliginosus, tenebrosus, tenebricosus,* Deut. 34:7. Am. 5:20.
skum, *substant. caligo.* vtu skumet, Es. 29:18.
skum, *spuma.*
skumig, skumfull, *spumosus, spumeus, spumifer.*
skummar af, *despumo, exspumo.* skummar sig, skummas, *spumesco, spumo.*
skummig, *spumeus.*
skumpar, *discurro.*
skumslef, *ligula.*
skunck, *sinus, flexus, flexura.*
skunckot, skunckig, *sinuosus, flexuosus.*
skur, *scurium, ubi foenum reponitur.*
skur, skur regn, *imber, pluvia, procellosa,* Es. 32:2. *v.* Schibb. C. 17:§:20.
skur, *castigatio verbis facta, increpatio, reprehensio.*

16. skuggan: skugga Sk1. || 19. för rättat efter Sk1, Sk2 och St, U for. || 20. O. 20:16: Sk1.
13. Deut. 34:7: sent tillägg av J. Sw. || 18. **skumig**: **skummig** Sk2. || 20f. **skummar**: **skummer** (2 ggr) St. || 26. skunckig: skunckog Sk1; *flexuosus* rättat efter Sk1. U *flexiosus*.

s. 573 **skurar**, *deluo, abluo, polio,* | *limo,* Lev. 6:28. *item increpo. v.* Schibb. *l. c.*
skurck, *neqvam, ardelio.*
skurstopp.
skuta, farkost, *navigium, navis oneraria.*
skuta, stort stycke, *sectum majus, fragmen, frustum.*
skuten, *telo confixus, confossus, perfossus.*
sky, *nubes. pl.* skyr, Job. 37:11. Jud. v. 12. skyjar, Job. 26:8. 37:12. Ps. 57:11. O. 8:28. *defin.* skyn, G. 9:14. i skynom, G. 9:13. Vp. 14:14.*s. pl.* skynar, Ps. 36:6. O. 3:20. S. 43:16.
sky, *attonitus, perterritus,* Zach. 12:4. *v.* skygg.
sky, wyrdnat, *reverentia, verecundia.* bär sky före, *vereor, revereor.* sky weder, *abominari, abhorrere,* Lev. 11:12.*s.*
skydd, *tegmen, defensio,* Psb. 151:5.
skyddar, *defendo, tueor,* Psb. 95:1.
skyffel, *ligo, pala.*
skyfflar, *ligone qvatio, concutio.*
skygd, *umbraculum,* Job. 34.22. Ps. 121:5. Es. 4:6. 25:4. S. 34:19.
skygg, *perterrefactus, pavidus.* hesten är sky, *eqvus est perterrefactus,* Zach. 12:4.
skygger bortt, *fugo, repello,* S. 22:25.
skygghatt, *petasus, petasunculus.*
skyggier, *umbro, obumbro, adumbro, tego, contego,* A. 5:15.
skyhl, *strues segetis, acervus frugum.* kornskyhl, Ruth. 3:7. *pl.* skyhlar, H. 12:11. *defin.* skyhlarna, Ex. 22:6. skyhler, ifrå skyler.
skyhldt, *tectum, obtectum, contectum,* 2 S. 15:30.
skyhler, *tego, contego, velo, obvelo, operio,* Lev. 16:13. Job. 5:21. O. 10:12. 17:9. Es. 3:9. 29:15. 1 Cor. 11:15. skyhla sin skalckhet, *tegere calliditatem suam,* Job. 31:33.
| **skyhler säd**, *segetis manipulos construo, segetem tego.* skyld, *cognatus.* s. 574
skyldig, *v.* skyllig.
skyldman, skyld, *propinqvus, cognatus, consangvineus, necessarius, sangvine junctus,* Lev. 21:2. Ez. 22:11. S. 42:3. 2 M. 11:1. skyllman, Lev. 25:25. Ruth. 3:2. *etiam foem. gen.* Lev. 21:3. skylde äro, R. 9:3.
skyldskap, *cognatio, propinqvitas, consangvinitas, necessitudo sangvinis.*
skyllar, *culpo, culpam infero, redarguo, accuso,* Ex. 22:9. S. 46:22. R. 9:19. *præt.* skylte, Marc. 15:26. tu war skyllat, Zeph. 3:18.
skyllig, til last, *reus, obnoxius, in culpa,* 1 S. 22:22.
skyllig, *æratus, obæratus, ære alieno obstrictus, illigatus,* R. 8:12. Philem. v. 18. skyllog, 2 K. 4:7. skyllug, 2 K. 4:1. skyldig, M. 18:24,27.*ss. foem.* skyldug, Lev. 5:17.
skyllig, förbunden, *obligatus, obnoxius.*

5. *navigium* rättat efter Sk1 och Sk2, U *navium*. || 6. *sectum majus*: Sk1. || 23. Ps. 121:5 rättat efter Sk1.

2. skyhlar: skylar Sk1. || 3f. skyhler, ifrå skyler: Sk1. || 5. **skyhldt**: **skyldt** (?) Sk1. || 7. **skyhler**: **skyler** Sk1. || 9. sin: sina Sk1. || 11. **skyhler**: **skyler** Sk1. || 14. skyld: skyll Sk1. || 19. **skyldskap**: **skyllskap** Sk1. || 27. *illigatus*: Sk1. || 29. *foem.*: Sk1.

är skyllig, *debeo,* Lev. 16:5,7. R. 13:8. Philem. v. 18. skyllog, 2 K. 4:7.

skymfar, *contumelia afficio,* Psb. 3:6.

skymlot, skymmer, står i liuset, *obtenebro, lucem impedio.* Sam. Columbus, Hwirfwel swäfwand tanckeswerm, widt och hårdt och swårt bekymmer, är then swarta sky och skerm, som wår glädie sol oß skymmer.

skymning, *crepusculum, prima vespera.* ɔ: *angl.* twilight. Job. 24:15. O. 7:9. Es. 57:10. Ez. 12:12.

skymtar, *per umbras repo, oberro.*

skyndande, skyndsamhet, *festinatio, properatio, properatus, properantia, velocitas.*

skyndar mig, *pergo, festino, propero,* G. 18:6. D. 32:35. O. 7:23. Tit. 3:12. *præt.* s. 575 skyndade, G. 18:6.*s.* Jud. 5:13. 1 M. | 2:32. 4:6. *imperat. sing.* skynda tig, Ps. 141:1. *imperat. plur.* skynder, G. 45:9. Dom. 18:9. skynda en til något, *aliqvem promovere,* Psb. 1:10. på, *urgeo, accelero, celero, maturo.*

skyndsam, *properus, celer, festinus, velox, citus, citatus, rapidus.*

skyndsamt, *propere, properanter, properato, festinanter, celeriter, cursim, raptim, præfestine.*

skynter, snar. *v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 383.

skyr, *fugo, vito, evito, suffugio, refugio,* Lev. 11:12. skydde wid, Thr. 4:15. 1 M. 16:6. för, D. 32:27. W. 6:7. S. 15:13. 23:26. i skolen sky weder, Lev. 11:12. hafwa skydt, Job. 32:7.

skytta, *sagittarius,* G. 21:20. Job. 41:19. *pl.* skyttor, Job. 16:13. Es. 21:17. 66:19. Am. 2:15. Jud. 2:7,11. 6:8. skyttorna, G. 49:23. 1 S. 31:3. 2 Chr. 35:23. *nunc dicimus* skytt.

skytzherre, *defensor,* Förrsp. Vp.

skådar, *v.* skodar.

skål, *phiala, cratera, cyathus, patera,* G. 44:2. Dom. 5:25. Ps. 75:9. C. 7:2. Zach. 4:2. Vp. 16:2. *pl.* skålar, Ex. 25:29. Vp. 15:7. 16:1. dricka ens skål, *in salutem alicujus bibere.*

skållar af, *rado, derado, glabrum facio.*

skållar swin, *sues glabro.*

skållkaka, *tenuis panis recens, in forma phialæ.*

skålpund, *libra.*

skåp, *arca.* litet skåp, *arcula.*

skår, skura, *crena.*

skäl, *v.* skiäl.

skälfwa, *v.* skelfwa.

skälla, *v.* skella.

skäckta, skäcktar, *pecto, como. v.* skeckta.

skär, *v.* skiär, *purus,* Psb. 12:3. 103:5.

skär, hafsskär, *ora maritima,* Ez. 26:5,14. skiärkarl, skärgård.

1f. Philem. v. 18: Sk1. || 12. Ez. 12:12: Ez. 12:13 St (båda fel?). || 13. *repo, oberro*: *repit, oberrat* St.

2. Lev. 11:12 rättat efter St. || 8. (Jud.) 6:8: Sk1. || 19. **skållkaka**: **skålkaka** Sk2. || 19f. *in forma phialæ*: Sk2 (hand?). || 23. *crena* rättat efter Sk1, U *crema*. || 27. **skäckta**: **skächta** Sk1; skäcktar: skächtar Sk1; *pecto, como*: Sk1. || 28. *purus*: St. || 30. skiärkarl: skärkarl Sk2, St.

s. 576 **skär**, *scindo, cædo, seco, item* | *meto, demeto. præt.* skar, Ex. 39:3. the skåro, Ruth. 1:9. M. 21:8.
skär af, bortt, *abscindo, abscido.* igenom, *perseco, perscindo.* omkring, *circumscindo, cirumcido, circumseco,* N. 19:9. sönder, *conscindo, conscido.* vt, *exseco, exscindo, item cœlo, sculpo.*
skära, *putatoria. obliq.* skäro, Es. 18:5. <*falx*.>
skärar, renar, *purgo, mundo, purifico. imperat.* skära, Ps. 51:9. *infin.* skära, Ez. 43:20,22. *præt.* skärde, Lev. 8:15. M. 4:43.
skärf, *as, assis,* M. 5:26. 10:29. *ubi* Schmid. *assarium.*
skärm, *v.* skerm, Psb. 80:2.
skärseld, *purgatorium,* Förrsp. Vp.
skärskodande, *diligens contemplatio, meditatio.*
skärskodar, *lustro, perspicio, contueor, diligenter perlustro, contemplor, item meditor.*
skärwatn, *aqva expiationis,* N. 8:7.
sköflar, *spolio, exspolio, dispolio, prædor, deprædor, diripio, compilo, expilo,* Esth. 3:13. J. 50:37. Ez. 39:10.
sköfwel, sköfling, *præda, spolium,* 2 K. 21:14. gifwa til sköfwels, Es. 42:24. J. 15:13. 17:3. Ez. 23:46.
skökia, *v.* skiökia.
sköljande, *lavatio, lotura, ablutio.*
sköljer, *luo, lavo, colluo, perluo,* Lev. 6:28. skiöl, Job. 14:19. af, bortt, *eluo, abluo, deluo,* Job. *l. c.* halsen, gurglar, *gargarizo.*
sköld, *v.* skiöld.
skön, *v.* skiön.
skör, skörachtig, *v.* skiör, *etc.*
sköter, *etc. v.* skiöter.
skött, brått, *modo, statim, cito, confestim, sine mora. v.* skiött. Psb.
slabbrar.
slacht, *mactatus.*
slachtar, *macto, cædo,* Es. 66:3. Ez. 39:17. S. 34:24.
slachtare, *mactator, lanius, percussor.*
slachtarehus, *macellum.*
slachtefår, *ovis mactatio*|*nis,* Ps. 44:23. s. 577 Zach. 11:4,7. slachtofår, R. 8:36.
slachtemånad, *october.*
slagskämpe.
slachting, *mactatio, cædes, laniatio, strages, clades,* Jos. 10:10. Ps. 110:6. Es. 10:26. 1 M. 7:43. S. 40:7. Ebr. 7:1. K. Gust. *et* Wank. slachtning, Es. 53:7. slå ena slachtning, *prælium committere,* 1 M. 4:17.
slachtoffer, *sacrificium,* Zeph. 1:7,8.
slachtordning, slagorden, *acies belli,* 1 S. 17:8. *acc.* slagordan, 1 M. 6:33.

1f. *demeto*: Sk1. || 10. *falx*: hand 4 (?). || 16. Psb. 80:2: Sk1. || 20. *contueor*: Sk1.
3f. Lev. 6:28. skiöl: Sk1. || 8. skörachtig: Sk1; *etc.*: Sk1. || 10f. *modo, statim, cito, confestim, sine mora*: Sk1. || 11. Psb.: Sk1. || 16. *lanius*: *lanio* Sk2. || 21. **slagskämpe**: sent tillägg av J. Sw. || 22. **slachting**: **slachtning** St. || 25. ena: ene Sk2. || 27. **slachtoffer**: sent tillägg av J. Sw.; *sacrificium*, Zeph. 1:7,8: Sk1. || 28. slagorden: slachtorden Sk1.

sladdrar, sladdertaska. <*gannire.*>
sladgar vnder sig.
slaf, *servus,* Psb. 43:4.
slafsar, *ligurio.*
5 **slag**, art, *species, genus,* G. 6:20. 7:14.
slag, hugg, *plaga, prælium, conflictus, pugna,* D. 7:23. 1 S. 14:23. O. 27: 6. J. 6:7. 2 Cor. 6:5. 11:24. weckia vp til slagz, *excitare ad pugnam,* Jud. 14:3. draga til slagz.
10 Jos. 22:33. J. 46:3. Ez. 7:14. redo til slags, *paratus ad prælium,* 1 M. 4:21.
slag, siukdom, *paralysis,* 1 M. 9:55.
slaga, *tribula. obliq.* slago, Es. 28:27.
slagbom.
15 **slagg**, *scoria, excrementum metalli, neutr.* Ps. 119:119. O. 26:23. Es. 1:22. Ez. 22:18. *defin.* slagget, O. 25:4.
slagg, regn, *procellosus imber.*
slaggar, regnar ledt, *procella imbrem fun-*
20 *dit.*
slaggar ihop, vnder sig, *sine lege et ordine congero.* wid, *adhæreo.*
slaggrop, *cumulus seu cavea, in qvam excrementa mineræ projiciuntur.*
25 **slagorden**, *ordo, exercitus, acies,* 2 M. 5:2. *acc.* slachtordan, 1 S. 17:8.
slagregn, *imber, pluvia procellosa,* Ez. 13:12. 38:22. M. 7:25,27.
s. 578 | **slagskempe**, *pugil.*
slagsmåhl, *cædes,* D. 21:5.
slagsswerd, *romphæa, acinaces, gladius major.*
slak, *remissus, flaccidus.*
slakhet, *remissio.*
slaknar, *flaccesco, remitto.*
slaksida, *lumbus.*
slakt, *remisse.*
slammertaska, *lingvax, nugatrix.*
slamrande, slammer, *tumultus, strepitus,* J. 47:3.
slamrar, *tumultuor, strepo.*
slant, mynt, *moneta cuprea trium orarum cupr.* fiskredskap, *hamus.* plumper, *cento, centunculus.*
slantar, fiskiar, *hamo piscor, item vagor otiabundus.*
slapp, slappo, *nudus, vacuus, egenus.* tomhendt, S. 29:12. ohulpen, *ut revis. Strengnens.*
slarfwa, slarfwet, *pannosus lacerus.*
slask, *immundities.*
slaskar.
slecht, *genus, prosapia, propago, tribus, item consangvinitas, foem.* G. 12:1,3. N. 26:13.*ss.* Pr. 1:4. W. 7:1. slechte, *neutr.* Esth. 2:10. O. 30:11.*ss. pl.* slechter, G. 10:18, 20,31.*ss.* slecht med en, *cognatus, sangvinis vinculo junctus.*

1. *gannire*: hand 4 (?). || 2. **sladgar vnder sig**: sent tillägg av J. Sw. || 6. *prælium*: Sk1. || 8f. slagz: slags (2 ggr): Sk1 och St. || 21. **slaggar ihop**: **slagga ihop** Sk2; *et*: *ac* Sk1. || 25. **slagorden**: **slagordan** Sk1; *acies*: Sk1. || 29. **slagskempe**: **slagzkempe**: Sk2.

1. **slagsmåhl**: **slagsmål**, Sk1, **slagzmåhl** Sk2. || 2. **slagsswerd**: **slagswerd** Sk1, **slagzswerd** Sk2. || 16. fiskiar: Sk1. || 18. *egenus*: Sk1. || 21. slarfwet: slarfwot St.

slechtas på, *indolem refero.*
slechtregister, *genealogia,* T. 3:9. 1 T. 1:4.
slechtskap, *consangvinitas, cognatio, propinqvitas sangvinis.*
slecker, *exstingvo, restingvo. præt.* sleckte, W. 11:4. harmen, Ez. 16:42. sitt mod, Ex. 15:9. sitt hat, Ez. 25:15. hungren, L. 16:21. sin lusta, *satiare cupiditatem suam,* Ps. 78:30. Ez. 23:28. – törsten, W. 11:4.
sleckebrand, *titio,* Es. 7:4.
slecketyg, *emunctorium,* Ex. 25:38. N. 4:9. 2 Chr. 4:22.
slef, *lingula edolata, tudicula, cochlear*
s. 579 *majus, infun|dibulum. pl.* slefwar, Zach. 4:2. murslef, *trulla.*
slef, vnderslef, *fraus, dolus.*
slegga.
sleker, *lambo, lingo, allambo. præt.* slekte, L. 16:21. hafwa slekt, 1 K. 21:19. *inf.* slekia, 1 K. 21:19. Ps. 72:9. Mich. 7:17. med en, *blandior, adblandior.*
sleker, *subdolus, blandiloqvus.*
slekier, *furfur, et edulia, qvæ pecoribus lambenda vel edenda porriguntur.*
slem, *subst. pituita, mucus, limus. germ.* schlamm. Job. 21:33.
slem, *adj. turpis, foedus.* slem ord, *verba turpia,* Eph. 5:3. slem winning, *turpis qvæstus,* Tit. 1:7,11. 1 P. 5:2. slem stad, Zeph. 3:1. slema styggelse, *abominatio pessima,* Ez. 8:9. slema horor, H. 4:14. *compar.* slemare, Ez. 16:47. S. 5:17. slemt, 1 S. 15:9. vti slemma oskickeliga wesende, 1 P. 4:4.
slemare, *helluo, decoctor, prodigus.*
slemhet, *turpitudo, foeditas, obscoenitas,* R. 1:27. Eph. 5:3. 2 P. 2:13.
slemig, *limosus.*
slemliga, *foede,* Förrsp. Wish.
slemmar, *helluor. in Gloss. Svec. ad* Jer. 51:39. *v.* Schibb. C. 17:§:20. slemmeri, *in Gloss. ad* M. 23:25.
slemt, *turpiter. obscœne, fœde.*
slenda, *fusus, turbo. acc.* do, 2 S. 3:29.
slenger, *projicio, huc illucqve.*
slens, junkar slens, *vagabundus, piger, ignavus.*
slenter, *v.* slinter.
slep, *v.* släp.
slepper mig, *desistit a me,* Job. 7:19. bortt, *mitto, dimitto, abmitto,* G. 32:26. Joh. 19:10.
slepper in, *immitto, intromitto.*
slepper ned, *demitto, projicio,* Jos. 2:15. Marc. 2:4. L. 5:19.
slepper vt, *emitto, dimitto,* J. 10:4.
slepphendt.
slett, *adv. plane, omnino.* | then som sin s. 580
barn slett mist hafwer, G. 43:14.
slett, *adject.* slät, *planus, lævis.* jag skal leda them på slettan wäg, *deducam eos in via plana,* Jer. 31:9. *pl.* sletter, J. 17:3.

8. *suam*: St. || 9. – törsten, W. 11:4: Sk1. || 16. artikeln **slef**, vnderslef: sent tillägg av J. Sw. || 18. **sleker**: **slecker** Sk2. || 23. **slekier**: **slekior** Sk1; *pecoribus*: *pecori* Sk1. || 26. Job. 21:33: Sk1.
2f. slemma: slemt Sk1. || 12. artikeln **slemt**: Sk1. || 13. *turbo* rättat efter Sk1, U *furbo*; *acc.* do: Sk1. || 30. J. 17:3 rättat efter Sk1.

slettar, *complano, explano, planum facio, lævo, lævigo.*
sletten, slett, *campus, planities,* 1 K. 20:23,25.
5 **sletthet**, *planitudo, lævitas.*
slettmarck, *campus, planities, planum,* J. 48:8. Ez. 37:1. Zach. 14:10. 1 M. 3:24.
slicker, *lambo, allambo, lingo,* Ps. 68:24. *præt.* slekte, L. 16:21. *v.* sleker.
10 **slicker af**, *delingo, delambo.*
slickning, slickande, *linctus.*
slida, *vagina.*
slik, *talis, ejusmodi, istiusmodi,* Ps. 37:37. Ez. 23:48. Dan. 12:1. Marc. 13:19. 2 Cor.
15 1:10. Psb. 16:3. slikt, *tale.*
sliker, *v.* skrymslar.
slincker vndan, *subterfugio.*
slinckeföhre, *v.* föhre.
slingrar, *huc et illuc moveor.*
20 **slinter**, *vacillo,* 2 S. 22:37. Ps. 17:5. 18:37. 37:31. 121:3. J. 23:12. Psb. 95:2. hade slontet, Ps. 73:2. slenta, D. 32:35.
slio, *v.* sliö, 1 S. 13:21.
sliom, *species pisciculi*, *apua.*
25 **sliper**, *acuo, exacuo, aspero, exaspero.*
slipesten, *cos major, saxum qvo ferramenta exacuuntur.*
slipper, hahl, *lubricus,* Ps. 35:6. J. 23:12. the på thet hahla slipprigt stå, Psb. 72:8.
slipper bortt, vt, vndan, *mittor, dimittor, elabor, dilabor, evado,* 2 K. 10:14. *præt.* slapp, Job. 1:17. 1 M. 7:46. thet slipper stundom enom ett ord fram, S. 19:16. är fri, *vaco, liber sum, immunis sum.* slipper, Hes. 17:15.
sliter, *tero, attero, contero, detero, lacero, lancino,* Job. 16:9. 24:9. L. 5:36. slitin, Jos. 9:5. slita sina dagar | i sorg, *consumere dies* s. 581
suos in dolore, J. 20:18.
sliter af, *avello, divello, rumpo.*
sliter en sak, *dirimo litem.*
sliter sönder, *disrumpo, dilacero.* slet sönder, Dom. 16:9,12.
sliunga, *funda,* Dom. 20:16. 1 S. 25:29. 2 Chr. 26:14. *obliqv.* sliungo, 1 S. 17:40. 25:29. S. 47:5.
sliungar, *funda jaculor,* 1 S. 25:29. *præt.* sliungade, 1 S. 17:49.
sliungare, *funditor.*
sliungosten, *lapis fundæ,* Job. 41:19. Zach. 9:15.
sliö, *hebes, obtusus,* Pr. 10:10. slio, 1 S. 13:21. giör sliö, *hebeto, aciem obtundo.*
slocknar vt, *exstingvor,* O. 26: 20. S. 28:14. M. 25:8.
slok, *scurra, erro.*
slokachtig, *flaccidus.*
slokar, *flacceo, flaccesco.*

3. *planities* rättat efter Sk2, U *planicies.* || 6. **slettmarck**: **slettmark** Sk1. || 7. Ez. 37:1: Sk2. || 8. *allambo, lingo*: Sk1. || 9. *præt.* slekte, L. 16:21: Sk1. || 10. artikeln **slicker af**: Sk1. || 14. Ez. 23:48: Sk1. || 15. slikt, *tale*: Sk2. || 18. *v.* föhre: sent tillägg av J. Sw. || 19. *et illuc*: *illucqve* St. || 24. *pisciculi* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *pisiculi*. || 28. hahl: hal Sk1. || 29. hahla: hala Sk1.

3. slapp: slap Sk1. || 5. *vaco* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *væco*. || 5f. slipper, Hes. 17:15: Sk2. || 23f. slio, 1 S. 13:21: Sk1. || 25. **slocknar**: **sloknar** Sk1.

sloker.
slom, *genus piscis.*
slott, *arx, castrum, munimentum,* 2 K. 17:9. 2 Chr. 26:10. Neh. 1:1. O. 18:10,19. litet slott, *castellum.*
slotzherre, slotzfogde, *præfectus arcis.*
sludder, *fex ex sentina populi, infima plebecula.*
slug, *v.* klok. illslug, *callidus.*
slukar vp, *devoro, deglutio.*
slukare, *helluo, gluto, epulo.*
slump, *casus fortuitus, item qvod reliqvum est cum aliqvid emitur.*
slumrachtigt, *negligenter, oscitanter, prodige.*
slumrar, *nicto, dormito.* bortt, *profundo, prodigo.*
slumrig, slumrachtig, *oscitans, negligens, item prodigus.*
slumrachtigt, *negligenter, oscitanter, prodige.*
sluna, *meretrix, prostibulum, adultera, lupa, tribas,* H. 5:3. *pl.* slunor, H. 4:14.
slunt, *circulator, scurra, item mancipium.* hoffslunt.
sluntachtig, *sordidus.*
sluntar, *vagus oberro.*
slup, *cymba, lembus.*
s. 582 | **slusk**.
sluß, *crepido.*
slut, *conclusio, item decretum.*
sluter, lychtar, *finio, absolvo, perficio, consumo.*
sluter in, *includo. imperat.* slut, 2 K. 4:4.
sluter til, *claudo, occludo, præcludo. præt.* slutte, 1 K. 11:27. 2 K. 4:5,21,23. Sus. v. 36. *nunc* slöt.
sluter vt, *excludo, discludo, secludo.*
slutt, brant, *præruptus, præceps, abruptus, qvod prominet, et qvasi casum minatur, declive.*
slutter af, *declivis feror, declino.*
slyngel.
slå, *subscus, pluteus.*
slåbär, *arbutum.*
slår, *verbero, percutio, cædo,* G. 4:14.*s.* Ex. 21:12. *imperat.* slå, Ex. 8:16. *præt.* slog, G. 4:8. Ex. 7:25. 17:5.
slår af, *diffringo, item deseco.*
slår bortt, *abjicio, projicio, ejicio, propello, dispello.*
slår danck, *v.* danckar.
slår felt, *fallo, frustror.*
slår hender tilsammans, *applaudo, manus complodo.*
slår igen, ifrå, *repercutio, reverbero.*
slår igenom, *perfringo, permeo, penetro.*
slår ihiäl, *occido,* Dom. 16:2.
slår i wädret, *in ventos mitto, plane negligo.*

4. 2 Chr. 26:10 rättat efter Sk1. || 9. illslug, *callidus*: sent tillägg av J. Sw. || 18. *negligens*: Sk1. || 20f. artikeln **slumrachtigt**: Sk1.

12. *feror, declino*: *fertur, declinat* St. || 13. **slyngel**: sent tillägg av J. Sw. || 17. *imperat.* slå, Ex. 8:16: Sk1. || 23. *frustror* rättat efter Sk2, U *frustor*.

slår mig til, *adjungo me, associo, do me.*
slår omkring, *involvo, circumvolvo.*
slå sig i handel, Sir. 11:10.
slår sig tilhopa, *adjungo, conglobo, convenio, consocio.*
slår tilbakars, *recalcitro.*
slår vnder sig med rett och orett, *vi sibi acqvirere, extorqverere,* Lev. 6:3.
slår vp, *v.* vpslår.
slår vppå, lät lyckas hwad han slår vppå, Psb. 38:4.
slår vppå en, *verbero,* D. 2:5,9.
slår vt, *projicio, protrudo, profundo, item erumpo, item progermino, effloresco.*
s. 583 | **slår**, *v.* förslår, *sufficit.* hwad kan thet slå? 2 K. 4:43. så litet slå tusende åhr emot ewigheten, gl. Sir. 18:8.
slås, *pugnare, manus conserere,* 1 M. 3:17.
slåterkarl, slåterman, *messor, foeniseca, foenisex.*
slåtertid, slåtta, *foenicesium, foenicesia.*
slåteröhl, *compotatio in foenicesio.*
släde, *dan.* släde, *traha, rheda. pl.* slädar, 2 S. 24:22.
släp på kläder, *syrma.*
släp, släperi, släpan, *labor improbus,* Ex. 2:23.
släpande, *idem,* Ex. 1:14.
släpar, *traho, pertraho,* J. 15:3. Am. 1:7.
släpkelcka, *traha.*
slät, *planus, lævis,* O. 2:16. 15:19. Es. 26:7. släter, *lævis,* G. 27:11.
slätar, *polio,* W. 13:11.
slätar, *lævigo, complano.*
släthöfwel, *planula.*
slät mark, *planities,* D. 11:11. Ez. 37:1. Zach. 4:7.
slätt, *planities. pl.* slätter, J. 17:3. *v.* slett. slett, N. 10:3,7.
slög, *manu callens, artificiosus.* slöga mäns werck, J. 10:9. giör ther något slögt af, *affabre elaboratum,* W: 13:10.
slögd, *ars, artificium.*
slögdar, *affabre facio, fabricor.*
slögdyxa, *ascia.*
slögliga, *artificiose, affabre, fabre,* Ez. 41:21.
slöija, *peplum, siparium, syrma lugubre.*
slösachtig, *prodigus, profusus, luxuriosus.*
slösachtighet, slöseri, *profusio, prodigalitas.*
slösachtigt, *prodige, profuse, luxuriose.*
slösande, *dilapidatio, prodigentia, luxus, luxuries, luxuria, prodigalitas,* Am. 6:7. S. 22:6.
slösar, *prodigo, profundo, dilapido, luxurior,* Am. 2:8. S. | 18:32. 2 P. 2:13. s. 584
slösare, *prodigus, helluo,* O. 23:20.*s.* 28:7. S. 18:32.
slöt, slött, Pred. 10:10.

1. *associo*: *adsocio* St. || 3. artikeln **slå sig i handel**: Sk1. || 7. **rett och**: St. || 15. *sufficit*: Sk1. || 18. *manus* rättat efter Sk1, U *manu*. || 29. Am. 1:7: Mich. 1:7 Sk1 (båda fel?).

1. *lævis*: Sk1. || 3. artikeln **slätar**, *polio*: Sk1. || 6. **slät mark**: **slätmark** St; Ez. 37:1: Sk2. || 9. slett, N. 10:3,7: Sk1. || 20f. *profusio, prodigalitas*: St. || 22. *luxuriose* rättat efter Sk1, U *luxoriose*. || 30. artikeln **slöt**: sent tillägg av J. Sw.

smack, smackande, *poppysmus, oris sonus inter edendum, seu bibendum.*
smackar, *ore poppysmo edo, labia cum sono collido.*
smak, *sapor, item gustus,* Ex. 16:31. N. 11:8. J. 48:11. W. 16:20.
smakar på, *activ. gusto, degusto, libo, delibo, labiis pitisso,* 2 S. 3:35. Ps. 34:9. O. 20:17. smaka döden, *mortem gustare,* Job. 34:3. Joh. 8:52. Ebr. 2:9. ondskan smakar honom wel, *malitia sapit illi bene,* Job. 20:12. smakar förvt, *prægusto.*
smakar, *neutr.* smakar af, hafwer smak, *sapit, resipit,* W. 16:21.
smal, *gracilis, gracilentus, gracilus, tenuis.*
smal wäg, *via arcta,* M. 7:14. smal fenster, Ez. 40:16.
smalhet, *gracilitas, tenuitas.*
smalnar, *gracilesco, attenuor.*
smalt, *tenuiter, arcte.*
smaragd, *smaragdus,* Ex. 28:17. Vp. 4:3. 21:19. T. 13:21. af –, *smaragdinus.*
smecker, smicker, *blanditiæ, adulatio, assentatio,* S. 9:4.
smeckfull, *supra modum oppletus, plenissimus, ebriosissimus.*
smeckrar, smickrar, *blandior, adblandior, permulceo,* Ordspr. 29:5. 2 M. 4:24.
smecksöt, *dulcissimus, supra modum dulcis.*
smeckrare, smickrare, *adulator blandus, assentator, palpator.*
smeckerachtig, *blandus, adulatorius.*
smed, *faber,* 1 S. 13:19. S. 38:29. *pl.* smeder, Zach. 1:20.
smedia, *fabrica. v.* smidia.
smediebelg, *follis.*
smedieredskap, *instrumenta fabrilia.*
smediestäd, *incus.*
smedshammar, *tudes, malleus,* Dom. 5:26.
smedswerck, *opus fabrile,* H. 13:2.
smek, smekande, *palpatio.* smekiande tal, Rom.16:18. | *palpum.* s. 585
smeker, *palpo, mulceo, permulceo.* <*delinio.*> menar tu han skal smekia tig, *num blandietur tibi?* Job. 40:22. smeker med sitt tal, *blanditur sermone suo,* O. 26:25.
smekig, *blandus, dulcis.* smeken munn, *os blandiens,* O. 26:28. smeken ord, 1 Thes. 2:5. qwinna, *mulier blandiens,* S. 42:14. smekiande tal, *sermo blandiens,* R. 16:18.
smekrar, *blandior, adulor,* O. 28:23. 29:5.
smelig ord, *contumeliosum verbum,* S. 29:9.
smell, *fragor, stlopus.*

3. *poppysmo* rättat efter St, U *poppysmos*. || 11. *illi*: St. || 22. T. 13:21. af –, *smaragdinus*: Sk1. || 26. *ebriosissimus*: St. || 28. Ordspr. 29:5: sent tillägg av J. Sw.

10. *instrumenta fabrilia*: St. || 12. **smedshammar**: **smedzhammare** Sk1 och Sk2, **smediehammar** St. || 14. **smedswerck**: **smedzwerck** Sk1, Sk2 och St. || 15f. smekiande tal, Rom. 16:18: sent tillägg av J. Sw. || 17f. *delinio*: hand 4 (?). || 19. *blandietur* rättat efter Sk1; U *blanditus*. || 21. **smekig**: **smeklig** Sk1; munn: mun Sk2 och St. || 22. smeken: smeklig Sk1. || 23. *mulier blandiens*: Sk1. || 24. smekiande: smekande St.

smeller, *fragorem edo, perstrepo, persono,* Nah. 3:2.
smeller igen, *cum sonitu occludo. præt.* smelte igen dörena, G. 19:6,10.
5 **smellkallesta winter**.
smelt, *liqvidus, liqvefactus.*
smeltare, *metallorum coctor,* J. 6:27.
smelter, *act. liqvefacio, liqvo.* man smelter koppar, *fundit æs,* Job. 28:2. Ez. 22:20.
10 smelter, *neutr. liqvor, liqvefio, liqvesco,* Ez. 22:21. *præt.* smulto, Dom. 5:5.
smeltning, *liqvatio, concoctio, digestio,* J. 6:29.
smerta, *dolor, angustia animi.*
15 **smickar**, *v.* slår.
smicker, *v.* smecker.
smide, *armilla, brachiale,* Ez. 16:11. Jud. 10:3. S. 21:23. 45:10. *item instrumenta ferrea.*
20 **smider**, *cudo, fabrico, fabricor,* Es. 44:12.
smidia, *fabrica. obliq.* smidio, S. 38:29.
smidig, *compressus, fabrefactus, affabre factus.* <*ductilis*>
smidigt, *compresse, affabre.*
25 **smikrar**, *v.* smekrar.
smil, *adulator.*
smilar åt, *arrideo, subrideo.*
sminck, *fucus, pigmentum.*
sminckar, *infuco, fuco incrusto, cerussa illineo, pigmentis tingo faciem.*
30

smitta, *contagium, con|tagio, item sordes.* s. 586
obliq. smitto, Es. 4:4.
smittar, *contamino, attamino, polluo, maculo, contagium vulgo, foedo, conspurco.*
smittosam, *contagiosus, contagium vulgans.*
smittosot, smittosiuka, *lues, pestis, contagium, contagio.*
smol, smola, *mica, frustulum. pl.* smolor, M. 15:27. Marc. 7:28. L. 16:21.
smolar, *frustillatim delabi.* söndersmolad, *friatus.* smolgråter, *perparcus.*
smolck, *qvisqviliæ ramenta, minutiæ.*
smord, then smorde, *unctus, delibutus, illitus, perunctus,* Ps. 105:15. smorda, Ps. 2:2. Herrans smorde, 1 S. 24:7,11.
smorotzar, *catillo, are.*
smorotzer, *catillo, nis.*
smuck, *v.* wacker, prydnad. smuckt, Psb. 260:9.
smuga, *rima, foramen, item latebra, angulus.*
smulgråter, *deparcus, nimium attentus ad rem.*
smultron, *fraga, plur.*
smycke, *ornamentum, monile,* Psb. 411:11.
smycker, *orno.*
smyger mig, *repo, prorepo, latebras qværo, clam penetro.*
smystrar, *subrideo.*

1. *perstrepo* rättat efter Sk1, U *prostrepo.* || 5. **smellkallesta winter**: sent tillägg av J. Sw. || 6. *liqvidus*: Sk1. || 8f. man smelter koppar, *fundit æs*: Sk1. || 17. Ez. 16:11 rättat efter Sk1. || 23. *ductilis*: hand 4 (?).

11. *frustillatim* rättat efter Sk1, U *frustilatim*; *delabi*: *delabor* St. || 19. prydnad: prydnadt St. || 23. *nimium*: *nimis* Sk2.

små, *parvi, minuti, exigui,* O. 30:24. Zach. 13:7. M. 18:10. både små och store, *et parvi et magni,* J. 8:10. små barn, *pueruli.*
småler, *subrideo, dissimulanter rideo.*
småningom, *lente, paulatim, pededentim.*
småstiäl, snattar, *suffuror, surripio.*
småstäder, *oppida parva,* D. 3:5. Esth. 9:19.
smått, *parvum, exiguum, exile, minutum,*
s. 587 Ex. 16:14. smått, swårliga, *ægre,* | *difficulter.*
smädelse, smädeord, smäder, *v.* försmäder. smädeskrifft, *libellus famosus.*
smälek, *ignominia, contumelia, probrum,* Thr. 5:1. 1 Cor. 6:8. Ebr. 12:2. 13:3. *v.* Schibb. C. 17:§:20. Ps. 44:14. O. 12:16.
smälig, *contumeliosus, maledicus, blasphemus,* 1 M. 1:25.
smälighet, *v.* smälek, 2 Cor. 11:21.
smöijer in, *infero, interfero.*
smöker tobak, *tobacum fumigo. græc.* σμυχω, *incendo.*
smör, *butyrum,* D. 32:14. O. 30:33. Es. 7:15.
smörgås, *panis butyro illitus.*
smörja, smörjelse, *ungventum, ungven,* Ex. 25:6. Marc. 14:3. smörjelsen lärer eder om all ting, *unctio s. sp. s. docet vos omnia, donis vos, instruet,* 1 Joh. 2:20,27. *v.* Seb. Schmid. *et* Spener *in h. l.*
smörjelse act, smörgning, *unctio, unctura.* som giör smörjelse, *ungventarius.*
smörjer, *ungo, perungo, lino, linio, illino, inungo, unctito,* Ex. 28:41. 1 S. 9:16. smordt, 1 S. 10:1. Ps. 45:8. Es. 61:1. L. 4:18. A. 10:38. *impt.* smör, 1 S. 16:13. smorde, G. 50:3. smörja med oljo, *ungere oleo,* Jac. 5:14. *v.* olja. smörja näfwar på en, ɔ: muta, gl. Sir. 40:14. smörjer. *numiribus corrumpo.*
smörig, *butyro unctus.*
smörjoolja, *oleum unctionis,* Ex. 30:25. Lev. 10:7.
snabb, *celer, industrius, alacris, promtus.*
snack, *colloqvium, confabulatio, fabula,* 1 Cor. 15:33.
snackar, snackas med, *colloqvor, confabulor.*
snafning, *titubatio, titubantia, hæsitatio, vacillatio.*
snafwar, *titubo, vacillo, hæsito,* Es. 63:13. Psb. 51:10.
snappar, *abripio, surripio, suffuror, intercipio.*
snapphendt, *furax, rapax.*
snappseck, *perula, folliculus, pasceolus, pera.*
snar, skogssnar, *tesqva pl.* | *vepretum, consitum.* s. 588
snar, hastig, *festinus, celer, velox, agilis, citus, properus,* G. 49:21. Pr. 9:11. Jac. 1:19.

6. **småstiäl**: **småstiel** Sk1. || 21. *tobacum*: *tabacum* St. || 27f. *unctio s. sp … vos, instruet*: Sk1 (osäker läsning). || 30. smörgning: smörjning Sk1.

5. *impt.*: Sk2; 1 S 16:13: 1 S. 16:12 Sk2 (båda rätt?) || 6. *oleo*: Sk1. || 7. näfwar: näfwan Sk2. || 8f. smörjer, *numiribus* (?) *corrumpo*: sent tillägg av J. Sw. || 11. **smörjoolja**: **smörjeolja** St. || 16. med: wid St. || 27. skogssnar: skogssnår Sk1, skogzsnar Sk2.

snarare, *celerior,* Ex. 2:18. Joh. 20:4. som snarast, *celerrime, propere, properato, cursim,* Es. 54:8. A. 5:34. *pl.* snare, O. 6:18.
snara, *laqveus, plaga, pedica, tendicula,* Job. 18:9.*s.* Ps. 124:7. Am. 3:5. *obliq.* snaro, *ibid.*
snarhet, *celeritas, velocitas,* O. 6:15.
snarkande, *rhonchus,*
snarkar, *rhonchisso, sterto.*
snarliga, *celeriter, velociter, cito, propere, festine,* G. 41:32. Ex. 32:8. 2 K. 1:15. O. 12:16. M. 28:8. Vp. 22:7.
snarsnydt, *fera.*
snarsticken, *ad iram pronus, proclivis, facilis, levis, qvi iram in promtu gerit.*
snart, *cito,* Es. 8:1,3.
snartrogen, *credulus, ad credendum facilis.*
snattar, *suffuror, surripio, furtim subducere,* νοσφιζομαι, Tit. 2:10. *cum comment. meo ibid.* snatteri.
snattrar.
snecka, *limax, domiporta, cochlea, testudo.*
sneckeskal, *concha.*
sned, *obliqvus, curvus, limus.*
snedd, *obliqvitas, item declinatio.*
sneder, *in obliqvum ago, recurvo.* sneder åkren, *agrum renovo, sulco, novale recolo.*
snedt, *obliqve.*
snedögd, *limo oculo, limus.*
snell, *celer, pernix, præpes, agilis, velox, item industrius,* 1 K. 11:28. L. 12:42. snäll, Pr. 9:11. *male. plur.* snelle, M. 10:16.
snellhet, *velocitas, celeritas, agilitas, item industria.*
snellt, *celeriter, raptim, velociter, propere, industrie.*
snepa.
| **snerjer**, *illaqveo, irretio, implico.* s. 589
snerjer, *contraho.*
snes.
snibb, *crepido, particula.*
snickar, *fabrico, fabricor, fabrefacio,* W. 14:8. *præt.* snickade, *ibid.*
snickare, *faber lignarius, fabricator,* S. 38:28.
snider, *sculpo, insculpo,* Ex. 35:33. W. 13:13. snida belätewerck, *sculpere sculptilia,* S. 38:28.
snidwerck, *sculptura, opus sculptile,* 1 K. 6:29.
snifsar, *raptim incido.*
snigel, *testudo,* Ps. 58:9.
sniken, *avidus, avarus, parcus, deparcus, tenax.* sniken effter slem winning, *turpis lucri cupidus,* 1 T. 3:3,8. Tit. 1:7.
snikenhet, *avaritia, sordida parsimonia.*
snillar, *suffuror, surripio.*
snille, *scientia, industria. v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 383.

8. *rhoncus*: *ronchus* Sk1. || 13. artikeln **snarsnydt**, *fera* (allt osäker läsning): sent tillägg av J. Sw. || 19f. *subducere*: *subduco* Sk2 och St. || 23. *domiporta* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *domi porta*. || 30. **snedögd**: **sneögd** St.

3. M. 10:16: M. 10:6 Sk1, Sk2 och St (båda fel). || 6. **snellt**: **snelt** St. || 22. **snifsar**: **sniffar** (?) St. || 23. artikeln **snigel**: Sk1. || 25. effter: efter Sk2. || 25f. *turpis lucri cupidus*: Sk1.

snillhet, *idem,* L. 1:17.
snipa, *v.* snepa.
sniö, *nix,* Ex. 4:6. Job. 37:6. O. 26:1. 31:21. W. 16:22. S. 43:14. Vp. 1:14. Marc. 9:3. af sniö, *niveus, nivalis.*
sniödrifwa, *aggestæ nives, cumulus nivium.*
sniöfull, sniögog, *nivosus, nive tectus, obrutus, oppletus.*
sniögar, *ningit, nives labuntur,* J. 18:14.
sniöglopp, *imber nivosus.*
sniöhwit, *sicut nix albus,* Ps. 51:9. Es. 1:18. Dan. 7:9. Psb. 59:2.
sniökiöld, *frigus nivis,* O. 25:13.
sniöripa, *lagopus.*
sniötid, *tempus nivis,* 2 S. 23:20. 1 Chr. 11:22.
sniöwatn, *aqva nivis,* Job. 24:19.
sn[...]
snoflar, *avide et cum rhonchis devoro.*
snokar, snok.
snor, *mucus, pituita naris.*
snorkilling.
s. 590 | **snor ihop**, *contorqveo, complico.*
snorar, *muco oblino, deformo, sordido.*
snorck, *rhonchus.*
snorckar, *rhonchisso,* gl. S. 19:17.
snorkläde, *muccinium.*
snorr, *penis, membrum genitale virile.*
snorra, *trochus, orbiculus.*
snorrar, *in orbem agito, item strepo, perstrepo.* som bi, *bombilo.* snorrande brömser, *sicut tabani perstrepentes,* J. 51:27.
snubbar, *duriter increpo, minaciter repello,* Ruth. 2:15. 1 S. 25:14.
snubbor, *minax repulsa, dura et minantia verba.*
snufwa, *catharrus, capitis gravedo, item pulvisculus narium.*
snus, *pulvis narium, tabacum commolitum.*
snusar, *nares pulvere refrico, pulverem naribus attraho, item sterto, alto somno sopitus jaceo.*
snusdosa.
snushane, *subsessor alieni matrimonii.*
snutfager, *prima specie venustus.*
snyffel, *puer audaculus, nauci.*
snyfftar, <*gemo.*>
snygg, *comtus, cultus ornatus.*
snyggar, *como, colo, orno, adorno.*
snyllande, gå snyllande, *pudere,* gl. Es. 19:9.
snyplig, *foedus, teter, turpis, dedecorus,* Jac. 2:2. snyppelig, 1 Cor. 12:23. snöplig, O. 17:2.
snyplighet, *dedecus, foeditas, turpitudo,* 1 Cor. 15:43.
snyppliga, *turpiter, indecore, foede,* J. 26:23. Wank. snypliga. then nyja Bib. snöpliga.

19. sent tillägg av J. Sw., nästan oläsligt genom läskning. || 29. *genitale*: St.

2. (*bombilo* fel för *bombito*) snorrande: snörrande St. || 15. **snusdosa**: sent tillägg av J. Sw. || 18. artikeln **snyffel**: sent tillägg av J. Sw. || 19. *gemo*: hand 4 (?). || 21. **snyggar**: **snygger** Sk2 och St. || 30. then: Sk1; nyja: nyje Sk1.

snyte, *proboscis.*
snyter, *emungo.*
snytning, *emunctio.*
snål, *avidus, cupidus, gulosus.* girig, *avarus, tenax, sordidus, parcus.*
snålhet, *aviditas, item avaritia, sordida parsimonia.*
snålt, *avide, item avare, avariter.*
snäfwer, *angustus, arctus.*
s. 591 | **snärjer**, snäll, *etc. v.* snerjer, snell.
snäser, *increpo, verbis durioribus corripio.*
snöd, *vilis, inops, pravus. germ.* schnöd. Psb. 68:10. 74:12. 80:7. 102:5. *v.* Schibb. C. 7:§: 20. *p.* 383.
snöflar, *rancidulum qviddam blæsa de nare sono.*
snöper, *castro, eviro.* snöpt, *castratus, eviratus, item eunuchus,* Deut. 23:1. snöpter, Es. 56:3.*s.* S. 30:21. M. 19:12.*s.* somlige äro snöpte, som sig sielf hafwa snöpt för himmelriket skul, *aliqvi sunt eunuchi, qvi castrarunt seipsos propter regnum coelorum,* M. 19:12. *v.* Frantzii *de Interpret. orac.* 107. Chemn. *Harm. in h. l.* Gerh. *t. 7. de Conj.* §:500.509.527.
snöping, *v.* snöpt.
snöplig, *v.* snyplig.
snöre, *vinculum lorum, amentum, item amussis,* Ex. 28:8,37. D. 32:9. Dom. 16:9. Es. 3:20. *portio funiculis mensurata,* Jos. 17:5. 19:9,29. theras snöre går vt i all land, *in omnem terram exit linea eorum,* Ps. 19:5. *v.* Calovii *Bibl. Illustr. in h. l.* Seb. Schmid. *in Psal. Prophet. p.* 69:§:9. Cundisii *not. in* Hutter. *p.* 17.*ss.* Pfeif. *Dub. Vex.* 3:59. *Sant. Explic.*136. min Sabb. Ro. 1,3,52.
snörer åt, *constringo, adstringo, accingo.* i sig, *haurit, exhaurit, devorat, deglutit.*
snörerett, *ad amussim, fabrefactus, amussitatus.*
snöretröija, -lif, *thorax vinculis adstrictus,* Es. 3:23.
snörper ihop, *contraho, adduco, corrugo.*
so, *sus, scropha, porca,* O. 11:22.
sochn, *paroecia, ecclesia, pagus.* sokn, soknafolck, gl. K. ordn. *p.* 16.a.
sochnebod, *visitatio ægroti in ecclesia.*
sochneprest, *sacerdos paganus, minister ecclesiæ.* soknaprest, Förrsp. Tit.
sochnestuga, *domus publica paroeciæ.*
socka, *soccus, udo.*
socker, *saccharum.*
| **sockerbagare**, *cupedinarius, pistor cupediarum ex saccharo.* s. 592
sockerbröd, -ring, *etc. cupedia ex saccharo.*
sockersöt, *dulcis instar sacchari.*
sod, *jus, jusculum,* Es. 65:4.
sofning, *dormitio.*
sofware, *dormitor, dormitator,* O. 23:21.

10. *etc.*: Sk1. || 12. *germ.* schnöd: Sk1. || 19. M. 19:12.*s.*: Sk1.

1. vt i rättat efter Sk1 och Sk2, U vti. || 9f. *fabrefactus, amussitatus*: Sk1. || 16. soknafolck: socknafolck St. || 19. soknaprest: Sk1. || 20. **sochnestuga**: **sockestuga** Sk1. || 27. **sockersöt**: **sockersött** Sk1.

sofwekammare, *cubile, dormitorium.*
sofwel, *obsonium.*
sofwelsam, *loco obsonii.*
sofwer, *dormio, dormito, qviesco, somno levor,* Ps. 3:6. O. 23:34. C. 5:2. Joh. 11:11. M. 8:24. legg tig til sofwa, *i cubitum,* 1 S. 3:5.*ss.* middag, *meridio, meridior, somnum meridianum capio.* vt, bortt, *edormio, edormisco, perdormisco.*
soken, soknstufwa, soknstemma, *v.* Speg. *Gloss. p.* 460.*s.*
sol, *sol, Titan, Phoebus. def.* solen, Jos. 10:12.*s.* til theß solen warder warm, *usqve dum sol incalescit, cum clara fuerit dies,* Neh. 7:3. *gen. def.* solennes, *solaris.* solennes vpgång och nedergång, *ortus et occasus solis,* Mal. 1:11. Syr. 43:2,5. går vp, och går neder, *oritur et occidit,* Pr. 1:5. Dan. 6:14. går i gudz woll, *idem.* war bergad, *sol occubuit,* G. 28:11. war nedergången, Lev. 22:7. then samma solen vprann, som nu aldrig bergas kan, Psb. 126:2. *WGothi dicunt,* solen är gladder, *occubuit. v.* Schibb. *p.* 383.
sola, *solea.* solar skor.
solande, solning, *apricatio, insolatio.*
solar mig, *apricor, insolo.*
solar, *v.* sular.
sold, *stipendium,* Ez. 29:19. 1 M. 3:30. 1 Cor. 9:7.
soldat, *miles mercede conductus. v.* Speg. *Gloss. p.* 461.
solderar, *mercede conduco, stipendio comparo,* 2 K. 7:6. 1 Chr. 19:6. 2 Chr. 25:6. *v.* Schibb. C. 14:§:7.
solfiäder, *flabellum.*
solff, *licium.*
solsettning, solgladning, solseging, *occasus solis.*
| **solgrand**, *atomus.* s. 593
solsken, *jubar solare, apricitas,* W. 16:27. stå i solsken, *apricor.*
solskiffte, *divisio agri ab orientali plaga ad occidentalem, secundum solis adspectum. v.* Locc. *Lexic. Juris.*
solstrimor, *radii solares.*
solstånd, solskiffte, *solstitium.* starbrak.
som, *qvi.* rett som, *ut.* som, såsom, *sicut, ut, qvasi, velut, veluti, ceu,* M. 18:4. likasom, *sicut, tanqvam.*
somlige, *qvidam, aliqvi, nonnulli,* Neh. 11:25. Ps. 68:23. W. 19:3. S. 48:18. 1 T. 6:21. *obliq.* somliga, 1 T. 5:24.*s.*
sommar, *æstas, tempus æstivum,* G. 8:22. sommor, Zach. 14:8. *bene.*
sommor-, *æstivus.*

1 **sofwekammare**: **sofwekamare** Sk2. || 4. *qviesco*: Sk1. || 5. C. 5:2: Sk2. || 10. soknstufwa: soknstuga Sk2, sokenstufwa St; soknstemma: sokenstemma St. || 15. solennes, *solaris*: Sk1. || 17. Syr. 43:2,5: Sk2 (hand?). || 19. går i gudz woll, *idem*: sent tillägg av J. Sw. || 21. samma: sama Sk2 och St; vprann: vpran St. || 23. *occubuit*: Sk2. || 28. sular rättat efter Sk2, U sula.

10. **solsettning**: Sk1; solseging: Sk1. || 10f. solgladning och *occasus solis*: sena tillägg av J. Sw. || 14. stå: står St. || 16f. *adspectum*: *aspectum* Sk2. || 19. solskiffte: Sk1. || 21. *ceu*: Sk1. || 28. artikeln **sommor-**: Sk1.

somnlös.
sommorfogel, *papilio.*
sommorfrucht, *fructus æstivi,* Am. 8:1.
sommorhus, *domus æstiva,* Dan. 6:10. Am. 3:15.
sommorkläder, *theristra,* Es. 3:23.
sommorloge, *area æstiva,* Dan. 2:35.
sommorläger, *æstiva, plur.* hafwer sommorläger, blifwer öfwer sommoren, *æstivo.*
sommorsal, *coenaculum æstivum,* Dom. 3:20,24.
sommortid, *tempus æstivum,* Psb. 412:1.
somn, *v.* sömn.
somnar af, in, *obdormio, obdormisco.*
somt, *aliqvid, qvoddam, item partim,* M. 13:4.*ss.* Marc. 4:4.
son, *filius, gnatus, natus,* 2 S. 18:33. O. 10:1. S. 2:1. 11:10. 14:11. 16:23. 18:15. 21:1. 31:26. 34:24. 37:30. 38:9,16. 40:29. 50:1. M. 3:17. L. 3:22.*ss.* 15:19.*ss.* 16:25. *dat.* sone, G. 24:3,7,44. 34:24. 38:6. J. 27:7. *dat. def.* sonenom. *plur.* söner, G. 5:4. liten son, *filiolus.*
sonadotter, *neptis,* Lev. 18:10.
sonahustru, *nurus,* G. 11:31. Ruth. 1:6.*ss.* Mich. 7:6. M. 10:35. L. 12:53.
sonason, *nepos,* J. 27:7. S. 45:16.
s. 594 | **sonasons dotter**, *abneptis.*
sonasons son, *abnepos.*
song, *foem. cantus, item carmen, canticum,* Pr. 7:5. Am. 8:10. *pl.* songer, Job. 35:10. Mosi song, *canticum Mosis,* Vp. 15:3. *v.* Grot. *et* Calov. *in h. l.*
songare, *cantor, cantator,* Ps. 87:7. Pr. 2:8. *in h. l. vid.* Pfeif. *Dub. Vex.* 3:95. Vp. 18:22.
songerska, *cantatrix, cantrix,* 2 S. 19:32. Pr. 2:8. *obliq.* songersko, S. 9:4.
songkonst, *musica ars.*
songmestare, *princeps, præfectus cantorum,* 1 Chr. 15:22,27.
sopar, *verro, scopis purgo,* S. 38:34. L. 11:25. 15:8.
sopar af, bortt, *everro, deverro.*
sopar ihop, tilsammans, *converro.*
sopor, *qvisqviliæ.*
soppa, *jus, jusculum, offa. obliqv.* i nyare biblenne står i stellet för soppo, ett mått win. soppo, 1 Chr. 16:3.
sopqwast, *scopæ, everriculum.*
sorg, *foem. luctus, dolor, moeror, tristitia,* G. 50:11. O. 17:21. S. 38:20.*s.* A. 8:10. R. 9:2. 2 Cor. 7:10. fräta sina sorg i sig, *exedere dolorem suum in se,* Ps. 39:3. *item cura. defin.* sorgen. *acc.* sorgena, S. 38:21. med siv sorger, *perdifficulter.*
sorgabröd, *panis luctus,* Ez. 24:17. Psb. 288:2.
sorgadagar, *dies luctus,* Job. 30:16. Es. 60:20. Psb. 68:4.

1. **somnlös**: sent tillägg av J. Sw. || 4. *æstiva*: *æstatis* Sk1; Dan. 6:10 rättat efter Sk1. || 6. *theristra*: *theristrum* Sk2. || 30f. *item carmen, canticum*: Sk1.

2. Mosi: Mose St; *canticum Mosis*: St. || 17ff. i nyare biblenne … ett mått win (hand?): Sk2. || 24. *item cura*: Sk1. || 25f. med siv sorger, *perdifficulter*: sent tillägg av J. Sw.

sorgagråt, *fletus lugubris, ejulatus, planctus, lamentum,* Jud. 16:29.
sorgahus, *domus funesta,* Pr. 7:3,5.
sorgakalk, *calix moeroris,* Ez. 23:33.
sorgakläder, *vestis pulla, atra, lugubris, syrma,* 2 S. 14:2. Ez. 26:16. B. 4:20. 5:1.
sorgarum, *locus lugubris, luctuosus,* 1 S. 6:18.
s. 595 **sorgasong**, sorgawisa, *næ|niæ, carmen lugubre,* M. 11:17. L. 7:32.
sorgatid, *tempus tristitiæ,* Job. 30:27.
sorgelig, *tristis, moestus, lugubris, luctuosus, pertristis.* med sorgeliga röst, *voce lachrymabili,* Dan. 6:20.
sorgeliga, *dolenter, triste, moeste,* 1 S. 1:18. Ez. 7:27.
sorger, *curam gero,* Ps. 40:17. sörgia, Pr. 7:4,5. S. 7:38.
sorgfellig, *sollicitus, anxius, curiosus.*
sorgfellighet, *cura, sollicitudo.*
sorgfull, *v.* sorgelig, Job. 29:25. Ez. 3:15. S. 38:18. 2 M. 3:17.
sorglös, *securus, incuriosus, negligens, item expers doloris, item sine sollicitudine.*
sorgse, *v.* sorgelig, Ps. 35:14. J. 14:4. Dan. 10:2. T. 10:3.
sorl, *strepitus, turba, murmur, susurrus,* 1 S. 14:19.*s.* 2 S. 18:29. M. 27:24.
sorlande, *strepitus, murmur,* M. 9:23.
sorlar, *strepo, perstrepo, murmuro, susurro,* 1 K. 1:45. Marc. 5:39.
sorpa.
sot, *fuligo, favilla,* Ex. 9:8. sotet, v.10.
sot, siukdom, *morbus, lues, ægritudo.*
sotedöd, *morbo absumtus, exstinctus, naturali morte functus.*
soteseng, *lectus, in qvo æger decumbit.* sotteseng, Ps. 41:4.
sotig, *fuligine foedatus, ater ex fuligine.*
spad, *succus, jus, jusculum.*
spade, *ligo.*
spak, spakferdig, *mansvetus, mitis, lenis,* W. 16:18. Psb. 48:7. *v.* Schibb. C. 17:§:20.
spakferdighet, *mansvetudo, lenitas.*
spanar vp, vt, *vestigo, investigo, diligenter perqviro, pervestigo, exqviro.*
| **spaning**, *investigatio, pervestigatio, item rumor.* s. 596
spann, *medimnus, medimnum, palmus, spithama,* Es. 40:12. Thr. 2:20. Ez. 43:13. *ubi male* span.
spann, smide, *torqves, armilla, lunula,* Ex. 35:22. N. 31:50. O. 11:22. C. 1:10.*s.* Jud. 10:3. *pl.* spenger, Dom. 8:21.
spannmåhl.
spar, sparsam, *parcus, frugalis, modicus, tenax,* S. 11:19.
spar, *parco,* O. 13:24. *præt.* sparde, S. 23:2. warda spardt, O. 13:22. spara en, ɔ: skona en, *parcere alicui,* 2 K. 5:20. S. 23:2. spara sanningena, *veritatem reticere,* W. 6:22.
sparkar, *propello.* emot, *contranitor.*

4. **sorgakalk**: **sorgakalck** St. || 9. *næniæ*: *nænia* Sk1. || 17. **sorger**: **sorjer** Sk2. || 23. *negligens*: Sk1.
5. *morte*: *fato* Sk1. || 11. *mitis*: Sk1. || 16. *pervestigatio*: Sk1. || 31. **sparkar**: **sparckar** St.

sparlakan, *v.* förlåt.
sparliga, sparsamliga, sparsamt, *parce, frugaliter, modice,* 2 Cor. 9:6.
sparsam, *parcus, frugalis.*
sparsamhet, *parsimonia.* i mat och dryck, *frugalitas.*
sparre, *tignum.* liten sparre, *tigillum. pl.* sparrar, C. 1:17.
sparrelag, *contignatio.*
spatzerar, *ambulo, deambulo, inambulo, obambulo, spatior. præt.* spatzerade, Esth. 2:11.
spatzering, spatzergång, *ambulatio, deambulatio, inambulatio, obambulatio, digressio,* Förrsp. Rom.
spatzerwäg, spatzergång, *ambulacrum, ambulatiuncula, porticus.*
spe, *ludibrium, ludus, cavillatio, illusio, dicterium,* L. 16:14.
spear, *ludo, illudo, cavillor.*
speceri, *aromata, condimentum,* Ex. 25:6. 30:23,34. 1 K. 10:2. 2 Chr. 16:14. Es. 39:2.
speck, *lardum, adeps.*
s. 597 | **speckar**, *lardo distingvo, opimum facio.*
speckenål, *lardarium, acus adipalis.*
spect, *mansvetudo.* lefwa i spect, *pacifice et mansvete vivere,* gl. S. 44:6. *v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 384.
spefogel, *cavillator, irrisor.*
spegel, *speculum,* W. 7:26. Jac. 1:23. *pl.* glar, Es. 3:23. 1 Cor. 13:12.
speglar mig, *in speculo me contemplor. infin.* speglas, 2 Cor. 3:18. *v.* Olear. *in h. l.* Seb. Schmid. *de Imag. Dei, p.* 273. *ss.* Franck. *Bibl. Observ.* 20. Scriv. *Thes.* 2,12, 22. Joh. Arnd. *de v. Christ. l.* 1. C. 41. Spener. *in eundem l.* 1. C. 43.
speijar, *speculor, lustro, vestigo, exploro.*
speijare, *speculator, explorator, corycæus,* G. 42:9,11,14. Jos. 2:1. Ebr. 11:31. speijarena, Jos. 6:23.
spel på instrumenter, *concentus musicus, ludus harmonicus.*
spel med kort, terning, *etc. ludus aleæ, chartarum etc.*
spel, instrument, *instrumentum musicum,* Hab. 3:19. Psb. 82:4. spell, Ps. 33:3. *male.* bedrifwa sitt spel, Psb. 94:2.
spelar, *ludo fidibus, tibia, cithara etc.* Ps. 144:9. *præt.* spelade, Dom. 16:25. 2 S. 6:5. O. 8:30.*s.* 26:20.
spelhus, *gymnasium,* 1 M. 1:15. 2 M. 4:9, 12,14.
spelman, *musicus, magister musices, fidicen, tibicen etc.* Ps. 68:26. 2 K. 3:15. S. 32:5. *de hoc loco vide* Mitsii *Miscell. t.* 1. *Lib.* 1. *C.* 10:§:8. Pfeif. *Dub. Vex.* 2,73. min Vngd. Regel 1:16.*s.*
spelte, *zea, genus frumenti,* gl. Es. 28:25. *germ.* speltz. se Hollend. *Bibl. in h. l.*

24. **speckar**: **specker** Sk1. || 26. **spect**: **specht** Sk1. || 29. *irrisor* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *inrisor.*

1. 1 Cor. 13:12: sent tillägg av J. Sw. || 6. *C.* 41: *C.* 40: St. || 12. **på**: **med** Sk1. || 14. **kort**: **kortt** St. || 17. Hab. 3:19 rättat efter Sk1. || 19. *etc.*: Sk1. || 29. *genus frumenti*: Sk2.

spenabarn, *infans, lactens,* Ps. 8:3. Es. 11:8. Thr. 2:11. J. 44:7. M. 21:16.

spenderar, *græc.* σπενσω. *v.* bekostar. <*largiri.*>

s. 598 **spenderlig**, spendersam, *libe|ralis, prodigus.*

spene, *uber, mamma, mamilla, papilla. pl.* spenar, Ez. 23:3. L. 11:27. 23:29.

spenger, *torqves, lunulæ, bullatæ phaleræ,* Dom. 8:21,26. *vid.* spann.

spenne, *fibula,* Ex. 28:13. 35:22. *pl.* spennen, Ex. 39:18. spenner, v. 16. spänne, Es. 3:18. *male.*

spenner ihop, åt, *fibulas necto, connecto, adstringo, contendo,* 1 S. 6:7. *præt.* spente, G. 46:29. 1 S. 6:10. Es. 5:28. spent, Ps. 7:13. för spentom boga, *ab arcu extento,* Es. 21:15.

spenner före, spenn före tin wagn, *alliga currum tuum,* 1 K. 18:44.

spenner ifrå, vp, *solvo, dissolvo, disjungo.*

spenner vt, *extendo, protendo, intendo, detendo, item disjungo.*

spenner vti, *infibulo.*

speord, speglosa, *ludibrium, cavillatio, dicterium, sannæ.*

sperff, *passer, passerculus. pl.* sperffwer, M. 10:29,31.

sperffhök, *milvus,* Lev. 11:16. D. 14:15.

sperrar in, *arcto, angusto, coërceo, includo.* vt, *in diversum extendo, protendo, divarico.*

speskiärar, *irrideo, cavillor.* at tu fritt skal speskära, och ingen må genhöffta tig, gl. Job. 11:3.

spetal, *v.* hospital.

spett, *veru.*

spettelska, *v.* spittelska.

spetz, *cacumen, fastigium, coronis, cuspis,* Jos. 8:18.*ss.* spetzer, Jud. 11:2.

spetz, *hasta, lancea, sarissa,* 2 S. 21:19. J. 6:23. *acies,* 1 S. 4:2. fremst i spetzen, *in prima acie. pl.* spetzer, Neh. 4:21. Ez. 23:24. Jud. 9:9. spitz, *plur.* spitzar, S. 9:20.

spetzande, *fastigatio.*

spetzar, *acuo, cuspido, fastigio. præt.* spetzade, S. 43:21. spettsot, *acutus, cuspidus,* Ez. 23:15. <spetza öronen, *arrigere aures.*>

| **spetzbofwe**, illistig, *callidus, versutus,* s. 599
Förklar. Eph. 4:14.

spetzfundig, *acutus, argutus, callidus, vafer, non ingenuus.*

spetzfundighet, *acumen, acies mentis, calliditas.*

spetzfundigt, *acute, argute, solerter, callide.*

spetzglas, *stibium.*

spetzig, spetzott, *acutus, acuminatus, fastigiatus,* Ez. 23:15.

spield, *v.* spild.

1. **spenabarn**: **spenobarn** (?) St; *lactens*: *lactans* Sk2. || 3. σπενσω: σπενδο St. || 4. *largiri*: hand 4 (?). || 13. *male*: St. || 17. *ab arcu extento*: *arcus tensus* Sk1. || 22f. artikeln **spenner vt**: Sk1. || 27. sperffwer: sperfwer Sk1.

9. *cacumen*: *acumen* Sk1. || 10. spetzer: St. || 11. **spetz** (*hasta*): **speß** Sk1. || 17. spessot: spetsott Sk2. || 18. spetza öronen, *arrigere aures*: hand 4 (?). || 28. *acuminatus* rättat efter Sk2, U *accuminatus.*

spicken.
spielka, *festuca.*
spielkar, *diffringo, in perticas dissolvo.*
spiell, *lamina, operculum furni.*
5 **spierner**, *calcitro, calce peto,* 1 S. 2:29. A. 9:5. Psb. 52:5.
spierner tilbaka, *recalcitro, repercutio.*
spierning, spiernande.
spik, *clavus. pl.* spikar, Joh. 20:25.
10 **spikar til**, åt, igen, *clavis occludo, obdo, firmo.*
spila, spiela, *festuca, pertica.*
spilar, *v.* spielkar, weggen, *parietem perticis lævigo.*
15 **spild**, spield, *ruptura, damnum.* frendsemjospild, *incestus*, W. 14:26. *v.* Locc. *Lex. Juris.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 384.
spildgifning, *anathema,* Mal. 4:6.
spildgifwer, *internecioni trado, devoveo.*
20 spildgifwin, wit, Lev. 27:28.*s.*
spilla, *anathema, excidium, internecio.* gifwa til spillo, *devovere,* Lev. 27:28. Jos. 6:18. 7:1,12. Es. 43:28.
spiller, bortt, vt, *perdo, disperdo, fundo,*
25 *effundo, profundo,* M. 9:17.
spiller ny, *recens novus.*
spillning, *effusio, item devotio,* Jos. 7:12.
spilra, *v.* spila, spilrar. *v.* spielkar.
spinat, *olus spinaceum. græc.* σπινχια.
30 **spingar**, *internus dolor discurrit.*

| **spinkot**, *macilentus macer.* s. 600
spinnande, *opus textrinum,* T. 2:19.
spinnel, *araneus, aranea,* Job. 27:18. O. 30:28. *germ.* die spinne. liten spinnel, *araneolus.*
spinnelwäf, *aranea, tela aranei, textum araneæ.*
spinner, *neo, fila duco, torqveo,* M. 6:28. L. 12:27. spinna vp funder, Psb. 82:4.
spinnerock, *colus.*
spinnerska, *netrix.*
spira, *radius, item tignum, sceptrum,* G. 49:10. N. 24:17. Ps. 45:7. Ebr. 1:8. *obliqv.* spiro, Esth. 4:11. 5:2. Ps. 110:2. *defin.* spiran. *obliq.* spiron. *acc.* spirona, Am. 1:5,8.
spis, eldstad, *focus.*
spis, mat, *alimentum, cibus, edulia. pl.* Ps. 42:4. Dan. 1:5,15. 1 M. 1:37.
spisar, närer, *cibo, alo, victum præbeo,* Ps. 80:6. spisas, Dan. 1:15.
spisar, förslår, *sufficit, sat est.*
spisbröd, *panis vilior.*
spisel, *focus.*
spiskumin, *cuminum, cyminum.*
spismestare, *minister annonæ, præfectus rei cibariæ, obsonator.*
spisning, *cibus, commeatus, victus, alimentum,* G. 41:35,48. 42:10. Jos. 9:11.*s.* 1 K. 4:22. Ps. 144:13. besörja spisning, *commeatum providere,* Dom. 20:10. med spis-

4. artikeln **spiell**: Sk1. || 8. artikeln **spierning**: Sk1. || 12. spiela: spilra Sk1. || 13. spielkar: spielckar St; weggen: wäggen Sk1. || 18. **spildgifning**: **spillgifning** Sk1. || 24. *fundo*: Sk1. || 29. σπινχια: σπιγχια (?): St.

3. Job. 27:18 rättat efter Sk1. || 6. *tela aranei*: Sk1. || 12. *tignum*: Sk1.

ning, 2 Chr. 11:11.
spisoffer, *munus minebæ victima, sacrificium cibarium,* Lev. 2:1.*ss.*
spissill, *halec vilior.*
spistorg, *forum annonarium, macellum.*
spisöhl, *lora, potus tenuior.*
spittelsk, *leprosus, lepra infectus,* Ex. 4:6. spittelsker, 2 K. 5:27.
spittelska, *lepra, elephantia,* Lev. 13:2.*ss. obliq.* spittelsko, L. 4:27.
spitz, *v.* spetz. 2 K. 5:27.
spiut, *hasta, lancea,* 1 S. 18:10. 21:6. O. 22:5. 25:18. Pr. 12:11.
spiutskafft, *lignum hastæ,* 1 Chr. 20:5.
spiutstake, *hastile.*
split, *discordia, rixa, contentio, dissensus.*
spiäl, *opperculum.*
s. 601 **splitter**, *ruptura, ruptio,* | Dom. 21:15.
spok, *spectrum, larva, terriculamentum, imago ad abigendas aves afficta.* Luth. schensal, B. 6:69.
spol, *ala, pinna,* D. 14:9. L. 11:9.*s.*
spolar, *panos conglomero.*
spole, wäfspole, *panus, volva,* Job. 7:6.
spor, *vestigium,* W. 5:10.
sporflick, *tomi et fauces asellorum siccatorum, sive segmenta ex illis.*
sporhök, *nisus, accipiter.*
sporre, *calcar.*
sporrhugger hesten, *eqvum calcaribus incito, stimulo.*
spotsk, *nasutus, tumidus, superbus,* Förrsp. 2 Pet.
spotskas, *naso suspendo, ludificor, irrideo,* Psb. 33:2.
spotskelig, *superciliosus,*
spotskeligit straff, *poena contumeliosa,* W. 12:25.
spotskhet, *sanna, ludibrium, irrisio, supercilium.*
spotskt, spotskeliga, *superbe, contumeliose.*
spott, *sputum, saliva,* Job. 7:19.
spott, bespottelse, *ludibrium, ignominia, sanna, contumelia, irrisio,* H. 7:16.
spottar, *spuo, sputo,* Lev. 15:8. på, *conspuo, consputo, adspuo,* S. 28:14. vt, *expuo,* Marc. 7:33.
spotzlig, *irrisorius, ludibundus, ignominiosus,* Es. 28:11. W. 12:25.*s.*
spottskeliga.
sprak, sprakande, *sonitus, fragor, strepitus,* Pr. 7:6.
sprakar, *fragorem edo, perstrepo.*
sprakot, *sonorus, strepitus.*
spraßlar, *salio, exsilio, exulto,* T. 6:4.
spratt, *techna, dolus, clandestina ars fallendi.*
sprengelärd, *sapientiæ suæ non capax, doctrina distentus.*
sprenger, *disrumpo, dirumpo, diffringo.*
spretter, *contemno, depretior.*

2. *minebæ*: *minchæ* (?) Sk1. || 4. *halec*: *halecula* Sk1. || 11. 2 K. 5:27: Sk1.
3. *suspendo*: *suspenso* Sk2. || 10f. *contumeliose*: St. || 16. *expuo*: *exspuo* Sk2 och St. || 18f. *ignominiosus*: Sk1. || 28. *suæ* rättat efter Sk1 och Sk2, U *sui*.

spretter vp, *dissuo.*
spricka, *ruptura, hiatus <, rima>.*
spricker, vt, *dissilio, dirumpor, diffringor.*
s. 602 | **sprider vt**, *vulgo, divulgo, spargo, dispergo, dissemino,* G. 11:4,9. Psb. 71:17.
springa, *ruptura, rima.*
springekella, *fonssaliens,* Psb. 20:3. springande watn, *idem*, Joh. 4:14.
springer, *curro, curso, cursito,* Job. 28:4. C. 2:8. Ez. 32:2. *præt.* sprong, 2 M. 3:25. L. 1:41,44. A. 3:8. the sprungo, Jud. 15:15. af glädie, *exalto.*
springer af, *diffringor, dissilio.*
springer bortt, *aufugio, dilabor, elabor, evado.*
springer emot, *occurro, occurso, in occursum feror.*
springer fram, *prosilio, procurro, procurso.*
springer igenom, *percurro, percurso.*
springer ihop, tilsamman, *concurro, concurso, confluo.*
springer neder, *decurro, excurro, descendo.*
springer omkring, hit och thit, *circumcurro, circumcurso, discurro.*
springer på, *incurro, insilio, incurso, irruo.*
springer til, *adcurro, succurro.*
springer tilbaka, *recurro, recurso, recedo.*
springer vnder, *succurro, suffugio.*
springer vp, *ascendo, procurro, excurro, item currendo investigo.*
springer vt, löfwet springer vt, *folia germinant,* M. 24:32.
springer ett stod, *etc. eqvam invadere.*
spritar fiäder, *etc. plumam pennis detraho.*
spritter, *exsilio, exsulto, salio, prosilio.*
sprong, *cursus, cursura, saltus.* han gjorde stort språng, *valde promovebatur.* ther […] ben i haren […].
sprund, *os, orificium.*
sprundar, *orificium occludo, obturo.*
spruta, *aspergillum, sipho.*
sprutar på, *aspergo, conspergo, inspergo, irroro.*
språk, tungomåhl, *lingva.* tal, *sermo, fabula, colloqvium.*
språkar, *loqvor, colloqvor, confabulor.*
språkmestare, *magister lingvarum.*
språksam, *facundus, item loqvax, garrulus.*
spräklott, *maculosus, macu|lis distinctus,* s. 603
decolor, G. 30:35,39. J:12:9. 1. […] *ult. v.* 2.
spröte, *pertica minor et flexilis.*
sputar, *sputo, spuo, exspuo, evomo. præt.* sputade, W. 11:19. Vp. 12:15.
spyja, *vomitus, res vomitu ejecta. obliq.* spyjo. hunden går åter til sina spyjo, *canis*

2. *rima*: hand 4 (?). || 10. 2 M. 3:25 rättat efter Sk1. || 30. *recurso*: Sk1.

2. excurro: Sk1. || 6. artikeln **springer ett stod**: Sk1. || 10. *cursura*: Sk1. || 10f. han gjorde … *valde promovebatur*: St. || 11f. ther […] ben i haren […]: sent tillägg av J. Sw., delvis oläsligt. || 25. 1. […] *ult.* v. 2: sent tillägg av J. Sw., delvis oläsligt. || 29f. *obliq.* spyjo: Sk1.

redit ad vomitum, 2 P. 2:22. *pl.* spyjor, O. 26:11. Es. 28:8.
spyning, spyende, *vomitio, vomitus.*
spyr, vt, *vomo, vomito, evomo, alvum vomitu exonero,* O. 25:16. Es. 19:14. J. 25:27. spy sig, J. 48:26.
spådom, *divinatio, præsagium, augurium, vaticinium, haruspicium, masc.* J. 14:14. Mich. 3:6. Jud. 6:5. S. 34:5. spådoms ande, *spiritus pythonicus,* 1 S. 28:7.*s.* A. 16:16. spådoms lön, *pretium divinationis,* N. 22:7.
spåkarl, *divinator,* Es. 29:4.
spåman, *vates, vaticinator, augur, haruspex,* G. 41:8. 2 K. 23:24.
spån, *segmen, segmentum, schidia, scandula. plur.* spänar, W. 13:12.
spånad, *linum vel lana qvæ nenda est.*
spång, *tigillum, item lamina.*
spånrock, *colus.*
spåqwinna, *haruspicina, vates, fatidica mulier, saga.*
spår, *vaticinor, divino, auguror, ominor, præsagior,* G. 44:5,15. Zach. 13:3. spådt hafwer, J. 25:13.
späd, *tener, tenellus, mollis,* G. 18:7. 33:13. 2 S. 3:39. O. 4:3.
späder på, *affundo, infundo.* vt, *diluo, tempero.*
späker, *domo, perdomo, coerceo, mansvefacio, castigo,* 1 Cor. 9:27. späkier, Lev. 23:29. späkte, D. 8:3. hafwer späkt, J. 31:18. wara späkt, | Ps. 119:67,71,75. späkia, G. 16:6. Lev. 16:29,31. Marc. 5:4. s. 604
spänar, *segmenta. sing.* spån, W. 13:12.
spöd, *arundo, calamus, virga,* Es. 28:27.
spögubbe, *custos templi, vigil ecclesiæ.*
spöke, *spectrum, larva. v. Gloss. ad Prov.* 23:7.
spökelig syn, *monstrosum spectrum,* W. 17:15. gl. W. spökesyner.
spökelse, spökeri, *spectrum,* O. 23:7. Es. 34:14. T. 6:8. W. 17:3. M. 14:26. Marc. 4:49.
spökias, *spectrum oberro, larvatus incedo.*
spör, *interrogo, qværo, percontor,* Joh. 16:5,30. 18:21. *præt.* sporde, Marc. 1:27. *infin.* spörja, J. 36:17. M. 21:24.
spörjer, *comperio, rescio, rescisco, animadverto, reperio, perspicio, cognosco. præt.* wi hafwe spordt, Col. 1:4.
spörsmåhl, *qvæstio, interrogatio,* Joh. 3:25. A. 15:2. 1 Tim. 1:4. 6:4. Tit. 3:9.
sqwabb.
sqwaler.
sqwaller, *fabula, nugæ, gerræ,* O. 9:13. 1 Tim. 1:6.
sqwallerachtig, *garrulus, nugatorius, loqvax.*
sqwallerachtighet, *garrulitas.*
sqwallerfull, sqwallertaska, *garrulus, loqvax, loqvacula, nugatrix,* Prov. 9:13. 1 Tim. 5:13.
sqwallertime, *hora confabulationis.*

8. *vaticinium*: *vaticinatio* Sk1. || 13f. *haruspex*: *aruspex* Sk1. || 15f. *schidia, scandula*: Sk1. || 20. *fatidica*: *faticana* Sk1. || 31. wara: war Sk1.

19. **spörsmåhl**: **spörsmål** Sk1; Joh. 3:25: Sk1. || 22. **sqwaler**: **sqwalar** Sk2. || 29. Prov. 9:13: sent tillägg av J. Sw. || 31. artikeln **sqwallertime**: sent tillägg av J. Sw.

sqwalpar, *agito.* ihop, *confundo, commisceo, commoveo.*
sqwalrar, *nugor, garrio, blatero,* 1 S. 27:11. 3 Joh. v. 10. sqwalrar vr scholan, *divulgo qvod tacitum esse debebat.*
sqwalrare, sqwallerbytta, *congerro, fabulator, nugator,* Job. 11:2. S. 19:5. A. 17:18.
sqwäker som grodor, *coaxo.*
sqwett, *guttula.*
sqwetta, stensqwetta, *rubecula saxatilis.*
sqwetter.
stabbe, *truncus.*
stack, *cumulus, strues, acervus.*
stackar, *cumulo, struo.*
stackar, armling, stackare, *miser, calamitosus, mi|sellus,* S. 31:4. s. 605
stackad, *brevis,* Ps. 89:48. Es. 28:20.
stackot, *brevis.*
stad, *urbs, civitas, oppidum,* G. 36:39. Jos. 20:6. O. 11:10,11. 25:28. L. 19:41. städer, *pl.* N. 35:6,7,11,13. D. 4:41,42. 19:1,2,5,7,9,11. Jos. 20:4,9. liten stad, små städer, *urbecula, oppidulum, pagus,* D. 3:5. Esth. 9:19.
stad, stelle, *locus,* G. 36:39. O. 21:18. 11:8. Es. 3:24. 1 Cor. 14:23. 2 Cor. 5:20. nu på staden, *jam nunc,* 2 K. 5:22. se qwinna tin son i staden min, Psb. 149:3. draga af stad, *loco moveri, proficisci,* N. 4:5,15. W. 2:5.
stad, *ora, summitas vestimenti,* Ex. 26:4.
stadd, stellt, *constitutus, locatus, positus,* 1 Joh. 5:19. stadd vnder herrskap, *sub dominatu constitutus,* L. 7:8. stadd i synder, Jac. 5:15. stadd, legder, *conductus.*
stadeliga, stadigt, *constanter, firme, firmiter,* Ps. 80:16. 112:7. 119:38. Jon. 3:8. A. 14:3. alt stadigt, *semper, continuo, jugiter.*
stadfestelse, stadfestning, *confirmatio, asseveratio,* Ps. 97:2.
stadfester, *confirmo, firmo, stabilio, assero, assevero,* 1 Cor. 1:8. *præt.* hafwer stadfest, 1 S. 13:13. 2 S. 5:12. 1 K. 2:24. O. 30:4. *imperat.* stadfest, 2 S. 7:25. I ären stadfeste, 2 P. 1:12. församlingarna woro stadfesta, A. 16:5.
stadgar, *statuo, constituo, sancio,* 1 Cor. 7:17. stadgar retthet, *justa decerno,* O. 8:15.
stadgar, *neut. firmatur.*
stadge, *statutum, constitutio, sanctio,* N. 15:15. *plur.* stadgar, Lev. 26:15. Marc. 7:3. *firmitudo,* Gal. 4:19. Vti then alra äldsta handboken, vtgången i Stockholm åhr 1557, stå thenna orden i bönenne om begrafning: "Se til oß o himmelske Fader, och hör mildeliga | wåra bön, at om then- s. 606
na wår broders stadge nu så tilsäger, at wi kunne bidia för honom, så falle wi endregteliga til Tig och bidie, at Tu wille bewisa honom Tina barmhertighet, låta honom hwilas med Tina vtkorada wener, Abraham, Isaac och Jacob".

4f. sqwalrar vr scholan … *esse debebat*: sent tillägg av J. Sw. || 9. artikeln **sqwett**: sent tillägg av J. Sw. || 10. stensqwetta rättat efter St, U stensqwecka. || 11. **sqwetter**: Sk2. || 18. *brevis*: *breve* St. || 20. (O.) 25:28 rättat efter Sk1.

3. legder: legd Sk1. || 6. alt stadigt … *jugiter*: Sk1. || 26f. endregteliga: endrägteliga St.

stadhollare, *satrapes, gubernator, administrator,* 2 M. 4:31. 13:23. *nunc* ståthollare.
stadie, *stadium. pl.* stadier, 2 M. 12:9.*s.* L. 24:13. Vp. 14:20. 21:16. *v.* Diet. *Illustr. N. T. voce* βραβειον, *p.* 190.
stadig, *firmus, constans, stabilis, fixus, item continuus,* 2 S. 7:16. S. 5:12. Ebr. 5:12. *foem.* stadug, gl. S. 26:29.
stadighet, *constantia, firmitas, firmitudo, stabilitas,* Col. 2:5.
stadigwarande, *perpetuus, continuus, perennis, constans, jugis, continens.*
stadnar, *consisto, subsisto, cursum sisto. præt.* stadnade, 2 K. 4:6. M. 20:32. L. 7:14. 18:40.
stadsbok, *civitatis liber,* 1 M. 14:22.*s.*
stadsdehl, *pars urbis,* Ez. 48:21.
stadsfogte, *prætor urbicus,* 2 K. 23:8.
stadsgata, *platea urbis,* Esth. 6:9,11.
stadsknecht, *lictor, apparitor.*
stadsmur, *murus urbis,* Vp. 21:14.
stadsplan, *planities urbis,* Ez. 45:7.
stadsport, *porta urbis,* G. 23:10. 2 S. 10:8. J. 17:24.*s.* Jud. 1:3. L. 7:12.
stadsrett, niuta stadsrett, *privilegiis civitatis gaudere,* W. 19:15.
stadstienare, *apparitor, lictor, servus publicus,* A. 16:35,38.
staf, *baculus, bacillum, fustis, scipio, caduceum,* G. 38:18. Ex. 4:3.*ss.* N. 14:1. 17:2.*ss.* Mich. 7:14. Ebr. 9:4. *plur.* stafrar, Ex. 7:12. *vel* stafwrar, Ex. 42:11. N. 14:2. Zach. 11:7. M. | 26:55. Marc. 14:43. L. 22:52. jag ser en s. 607
wakande staf, *video virgam vigilantem,* J. 1:9. *de hoc loco v.* Pfeif. *Dub. Vex.* 4,43. Saub. *Explic. p.* 91.
stafkarl, *mendicus pedo obambulans.*
stafrom, *strues lignorum qvadrata.*
stafwar, *syllabas jungo, necto, connecto.*
stafwelse, *syllaba.*
stake, *paxillus, sudes,* N. 8:4. *obliq.* staka, D. 23:13. Jos. 23:13. liusstake, *candelabrum,* Zach. 4:2. Vp. 2:5. *pl.* stakar, Vp. 1:12,13,20. 2:1. *obliq.* staka, M. 5:15.
staker vt, *infigo terræ paxillos ad terminum certum.*
stall, *stabulum,* Ps. 50:9. 1 K. 4:23.
stallar, hesten stallar, *eqvus mingit.*
stallar oxar, *sagino boves.*
stallbroder, *socius collega, adjutor, comes, contubernalis,* Dom. 14:20. Job. 30:29. Ps. 55:14. O. 13:20. 28:24. H. 6:9. Luc. 5:10. Eph. 5:7.
stalldreng, *manducus.*
stallmestare, *hipparchus, præfectus eqvorum.*
stalloxe, *taurus saginatus.*
stallpoike, *cacula.*
stallspilta, *vacerra.*
stamm, bohl, *stipes, caudex truncus,* Psb. 157:7. *item genus, prosapia.*
stamm, stammande, *balbus, balbutiens,*

8. gl. S. 26:29 rättat efter St. || 14. 2 K. 4:6: Sk1. || 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 27. **stads**-: **stadz**- Sk1, Sk2 och St. || 17. -**dehl**: -**del** Sk1. || 20. **stads**-: **stadz**- Sk2 och St. || 27. *apparitor*: *adparitor* St.

1. *vel*: Sk1. || 2. Marc. 14:43 rättat efter Sk1. || 14. **staker**: **stakar** Sk2 och St. || 21. Luc. 5:10: sent tillägg av J. Sw. || 26. *taurus saginatus*: Sk2. || 29f. Psb. 157:7 rättat efter Sk2.

bambalio. then stamma tungan, *lingva balbutiens, blæsa,* Es. 32:4.
stammar, *balbutio, lingva hæsito.* tungt mål, och ena swåra tungo hafwa, Ex. 4:10. oomskorna läppar, Ex. 6:12,30.
stamp, *tudes, tudicula.*
stampar ihop, *contundo.*
stampar med fötterna, *pedes solo illido,* Ez. 6:11. 25:6.
stampeqwarn, *pistrinum.*
stanck, *putor, foetor, nidor, foetidus odor,* Es. 34:3. Am. 4:10. stanck, Es. 3:24. 2 M. 9:9.*s.*
stand, stånd, *status, statio, item locus, sedes*, S. 3:19,22. 45:4,32.
standfat, *amphora, dolium.*
s. 608 | **stankar**, *anhelum pectus ægre traho, ingemisco,* Ez. 30:24. stanckar, Mich. 4:10.
stapel, *v.* klockstapel.
staplar, *hæsito, nuto, vacillo,* Ps. 38:17. 49:7. 73:2. 107:27. S. 28:30. staplande, *hæsitatio, vacillatio,* S. 34:19.
staplar vp, *coacervo, congero, aggrego, acervo, cumulo, exstruo.*
stapol, stapolstad, *emporium, urbs mercatura insignis,* Es. 23:3. *v.* Verelii *Gloss. p.* 480.
star på ögonen, *glaucomate occoecatus.*
starblind, *luscus.*
starbrak, *solstitium.*
starck, *fortis, firmus, validus, valens, robustus, strenuus,* Marc. 3:27. L. 11:21. stark, Job. 17:9. Ps. 28:8. *prius retinen.* starcka drycker, *sicera,* O. 20:1. 31:5, 6. Lev. 10:9. N. 6:3. Dom. 13:4,7,14. starcka synder, *enormia peccata,* Jer. 30:14.*s.* starckare, *fortior, validior,* L. 11:22. starckast, 2 M. 4:12.
starckeliga, starckt, *fortiter, strenue, valide, firme, firmiter,* Es. 28:2. 1 M. 11:15. 15:25.
starckhet, *fortitudo, robur, firmitas, firmitudo, vigor,* Dom. 16:6. Neh. 8:10. Ps. 29:1. O. 20:29. starkhet, Job. 18:13. Ps.28:8.
starckt, *v.* starckeliga.
stare, *sturnus.*
starr, starrgräs, *carex.*
starr i ögonen, *glaucomate occœcalis. v.* star på ögonen.
starrblind, *omnino coecus.*
stat vp, *surge,* N. 10:25. 2 S. 13:15. Ps. 102:14. Es. 60:1. L. 7:14. A. 9:40. Eph. 5:14. *v.* står. C. 4:16. Thr. 2:19.
stecker, *decurto, abbrevio.*
steg, *passus, gradus, vestigium,* 1 S. 20:3. Ps. 37:31. O. 5:6. *defin.* steget, Ez. 43:14.
stegbygel, *stapes, subex pedaneus.*
stege, *scala,* G. 28:12.

3. *balbutio* rättat efter Sk1, U *bulbutio.* || 4. mål: måhl St; hafwa: St. || 5. läppar: leppar St. || 11. **stanck**: **stank** Sk1. || 14ff. artiklarna **stand** och **standfat**: Sk1. || 20. Ps. 38:17 rättat efter Sk1 || 22. *vacillatio*: Sk1. || 29. artikeln **starblind**: Sk1.

4. Job. 17:9 rättat efter Sk1 och St. || 7. *peccata*: Sk1 och St. || 10. starckt: Sk1 || 18. starrgräs rätttat efter Sk2 och St, Sk1 stargräs, U starrgrus. || 19. *glaucomate occœcalis*: St. || 28. **stegbygel**: **stegbögel** Sk1.

stegel, *rota, palus,* Förrsp. ordsp.
steglar, *rotæ impono.*
steglitza, *carduelis, acanthis, acredula.*
s. 609 | **stegrar kiöpet**, *pretium intendo, augeo.*
stegrar sig, *resupinus cadit.*
stek, *caro assa, assatura, foem.* Es. 44:16.
steker, *asso, coqvo, igne macero, torreo,* 1 S. 2:15. Es. 44:16. *infin.* stekia, J. 29:22. stekt, *assus, assatus, tostus, igne mitigatus,* Ex. 12:9. L. 24:42.
stekerhus, *culina.*
stekepanna, *olla, frictorium, sartago.*
stekespett, *veru.*
stel, *rigidus, durus.*
stelhet, *rigor.*
stelle, *locus.* i ens stelle, *loco alicujus.*
steller, *pono, loco, dispono, ordino. præt.* stellte, G. 47:2. Christus stellte hemden til then som rett dömer, *committebat vindictam ei, qvi juste judicat,* 1 P. 2:23. *Sed in textu originali non est vindicta. Committebat, tradebat caussam, rem suam judicanti juste. ita Beza bene. imperat.* stell, Ez. 25:2.
steller mig, *gero me.*
steller, stillar, *sisto, moror.*
stelnar, *rigeo, rigesco, rigidor.*
stelt, *v.* styft.
stemma, *tonus.*
stemma, *dysuria.* hefta.
stemmer in, ihop, *consono.*
stemmer, stillar, *sisto, compono, sedo.*
stemmer åt, han stemde åt, *direxit iter,* G. 31:21.
stemna, *concio indicta, conventus, in jus vocatio.*
stemnål, *acus grandior.*
stempel, *signum, sigillum.* slår stempel på, stemplar, *signo, signum imprimo.*
stemplar, *machinor, molior, clam fabricor,* A. 15:19.
stemplare, *machinator dolorum, fraudum faber.*
stemplare, *signator.*
stempling, stemplande, *molitio, moli|men, machinatio, callidæ artes.* s. 610
stempling, *signatio, signatura.*
sten, stenplåga, *calculus.*
sten, *lapis,* Ex. 4:25. N. 35:17. Dom. 13:19. 1 S. 17:49,50. Ps. 141:6. S. 22:1. 27:28. stor sten, *saxum.* liten sten, *lapillus, calculus,* O. 17:8. *defin.* stenen, G. 2:12. M. 27:66. L. 4:11. *plur.* stenar, G. 31:46. 49:24. 1 S. 17:40. O. 20:17. Pr. 10:9. af sten, *lapideus.* sten på sten, M. 24:2. Marc. 13:2. L. 19:44. 21:6.
stenar, *lapido, lapidibus obruo,* Ex. 17:4. L. 20:6. *præt.* stenade, Lev. 24:23. N. 15:36. *vel* stente, 1 K. 21:13. 2 Chr. 10:18. han är stenat, 1 K. 21:14.

3. *acanthis* rättat efter Sk1 och Sk2, U *æcanthis*. || 5. *cadit*: *cado* Sk1. || 18. stellte (nr 1): stelte Sk1. || 22f. *judicanti*: *justificanti* Sk1. || 30. hefta: Sk2.

3. **åt** (nr 1): Sk2. || 15. stemplande: Sk1. || 20f. stor sten, *saxum*: Sk1. || 24. O. 20:17 rättat efter Sk1. || 29. *vel*: Sk1.

stenbock, *capricornus, ægoceros.*
stenbreckia, *saxifraga.*
stenckelse, *aspersio, aspergo, inis,* Ebr. 12:24. 1 P. 1:2.
5 **stenckeqwast**, *aspergillum.*
stencker, *spargo, aspergo, conspergo,* Lev. 4:6,17. *præt.* stenckte, Ex. 24:8. 2 Chr. 29:22.
stenckewatn, *aqva expiationis,* N. 19:13,
10 22. stenckiowatn, N. 19:9.
stengel, *obex, pessulus, repagulum,* C. 5:5.
stenger igen, til, *claudo, occludo,* Psb. 104:8. in, *includo.* vt, *excludo.* stengd, L. 4:7. ifråstengd, 1 S. 21:5.
15 **stenget**, *caprea,* 1 S. 24:3. 1 K. 4:23. Job. 39:4. Ps. 104:18.
stengning, *occlusio,* gl. K. ordn. *p.* 74.a.
stengolff, *pavimentum, stratum lapide,* 2 K. 16:17.
20 **stengsel**, *claustrum, item sepes, sepimentum.*
stenhierta, *cor lapideum,* Ez. 11:19. 36:26.
stenhop, *acervus, strues lapidum,* Jos. 8:29. Ps. 79:1. Es. 5:2. 17:1. 25:2. J. 9:11.
25 26:18. Mich. 1:6. 3:12.
stenhuggande, stenbrott, stengrufwa, *lapicidina, latomiæ.* hemtar sten, *delapido.*
stenhuggare, *lapicida, latomus,* 2 S. 5:11. 1 Chr. 22:1.
30 **stenhus**, *ædes lapidea.*

stenig, stenog, *lapideus,* | *lapidosus, salebrosus,* D. 21:4. stenig ort, *salebræ.* s. 611
stenkar, *vas lapideum,* Ex. 7:19.
stenkast, *jactus lapidis, spatium trium stadiorum,* L. 22:41.
stenklyffta, *foramen petrarum. obliq.* to, Ps. 104:18. J. 13:4. 16:16. *pl.* stenklyfftor, C. 2:14.
stenknif, *culter petrinus,* Jos. 5:2.
stenkruka, Joh. 2:6. stenfat, stenkäril, stenskål, *testa, vas testaceum.*
stenlegger, *lapidibus sterno.*
stenmur, *murus lapideus,* Neh. 4:3.
stenrad, *ordo lapidum,* W. 18:24.
stenrösia, *acervus, cumulus lapideus,* G. 31:48,51.*s. accus.* sio, Jos. 7:26. O. 26:8.
stensnidare, *lapicida,* Ex. 28:11. S. 45:13.
stensöta, *polypodium.*
stentafla, *tabula lapidea. pl.* taflor, Ex. 24:12. D. 9:10.
stenvggla, *ulula,* Lev. 11:17. D. 14:16. Ps. 102:7.
stenwård, *cumulus lapideus,* G. 35:14.
stenören, *salebræ, locus montosus, lapidosus, petrosa terra*, M. 13:5,20. Marc. 4:5.
sterkelbärströ, *prunus sylvestris.*
sterckelse, *amylum, pollen, qvo lintea rigidantur, consolidantur.*
stercker, *firmo, confirmo, roboro,* O. 31:2. Es. 9:7. *imperat.* sterck, Ps. 119:117. sterckie

3. **stenckelse**: **stenckel** Sk2. || 5. **stenckeqwast**: **stenckelseqwast** St. || 9. **stenckewatn**: **stenckiewatn** Sk1. || 26f. *lapicidina* rättat efter Sk1, U *lapidicina*.
13. Neh. 4:3 rättat efter Sk1. || 21. **stenvggla**: **stenvgla** St. || 24. **stenören**: **stenörn** St. || 27. **sterckelse**: **sterkelse** St. || 27f. *rigidantur* rättat efter Sk1, U *rigantur.* || 30. sterckie: sterckia St.

sig, Es. 41:1. *præt.* sterckte, Dan. 10:18.

stercker, *rigido, complano, item suffoco. græc.* σηριζω.

sticht, *dioecesis,* gl. K. ordn. *p.* 65 *et* 68.b. 76 *et* 77.a.

stichtar, *sancio, instituo, constituo, ordino,* Ex. 20:24. H. 10:2. *præt.* stichtade, G. 4:21. 1 Chr. 11:35. 2 Chr. 11:15. Neh. 12:46. S. 44:21. 47:11. W. 14:15. hafwer stichtat, Ez. 6:6. Ebr. 9:18.

stichtning, *sanctio, sancitum, constitu-*
s. 612 *tio, statu|tum. pl.* stichtningar, J. 3:24. H. 10:2.

stick, *punctus, punctum, punctiuncula.*

sticka, *pertica, segmen, schidia. pl. sarmentum.*

stickande, stickning, *punctio, punctus, compunctio, item connexio.*

stickar, *fibulis connecto, texo,* Ex. 35:35. stickat kläder, *vestis acu picta, vestis phrygiæ,* Ps. 45:15.

stickar, *succendo, ignem injicio. præt.* han stickade eld vppå, *succendit ignem,* 2 S. 14:30. J. 49:27. hafwa stickat, v. 31.

sticken, wred, *iracundus, stomachosus,* O. 15:18. S. 8:19. Tit. 1:7. snarsticken, *qvod vide.*

sticker, *pungo, compungo,* Judit. B. v. 11. *præt.* stack, Ex. 4:6. *imper.* stick, Ex. 4:6. Joh. 20:27.

sticknar, *subirascor, iram in promtu gero.*

stiel vndan, *furor, suffuror, subduco, amoveo, compilo, depeculor,* J. 49:9. stiäl, Ex. 22:1. O. 6:30. *bene. præt.* stal, G. 31:19. hafwer stolit, G. 31:26.*s.* 2 S. 19:41. the stulo, M. 26:13. stolit bröd, O. 20:17. stulit watn, O. 9:17. *infin.* stiäla, Ex. 20:15. stiäla hiertat, *furari cor, id est, cor et animum alicujus erga se in falsam opinionem abstrahere,* G. 31:20. *v.* Seb. Schmid. *in h. l. Conf.* v. 26. 2 S. 15:6. 19:41.

stielck, *caulis*, G. 1:5. 2 K. 4:39. stielk, G. 2:1. 41:5. liten stielck, *cauliculus.*

stielper, *prosterno.* hielpa eller stielpa, *juvare vel male facere,* 2 Chr. 25:8. J. 10:5.

stierna, *stella, sidus, astrum.* En stierna skal vpgå vtaf Jacob, och en spira vpkomma af Israel och skal sönderkroßa the moabiters furstar, och ödeläggia all Sets barn. N. 24:17. *Vid. Meam Reqv. Sabb.* 1,13,19.*s. obliq.* stierno, M. 2:2. Vp. 9:1. *pl.* stiernor, G. 1:16. Job. 9:9. Ez. 32:7. Dan. 12:3. W. 7:29. Marc. 13:25. 1 Cor. 15:41. stiernorna, Es. 13:10. Joël. 2:10. 3:15. M. 24:29.*s.* L. 21:25. Vp. 6:13.

stiernokikare, *astronomus, astrologus,* Es. 47:13. Dan. 1:20. 2:12.

| **stiert**, *cauda,* Ex. 4:4. 29:22. Lev. 3:9. s. 613
8:25. D. 28:13. Dom. 15:4. Es. 9:14.*s. plur.* stiertar, Dom. 15:4. Vp. 9:10,19.

9. S. 44:21: Sk1; hafwer: hafwa Sk1. || 19. **stickar**: **sticker** St. || 20. *acu picta* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *acupicta*. || 22. *præt.*: Sk1. || 24. hafwa stickat, v. 31: Sk1. || 25. wred: Sk1.

7. stiäla (nr 2): stiela Sk1.. || 12f. G. 2:1: Sk1. || 16. *sidus*, *astrum*: Sk1. || 16ff. En stierna … all Sets barn: St. || 22. Job. 9:9: St.

stif, *rigidus, durus, pervicax, item splendidus,* G. 49:7. Psb. styf, 74:11. *v.* styf. halsstif, *duræ cervicis, pertinax,* Job. 15:26. O. 28:14.

stifft, *diœcesis,* διοικησις.

stig, wäg, *trames, via,* Job. 28:7. 38:20. Ps. 27:11. O. 1:15. 12:28. Es. 25:7. L. 3:4. *pl.* stigar, Job. 30:13. Ps. 25:4. O. 2:13,15. 7:25. M. 3:3. Marc. 1:3.

stig kohl, ryß, *vehes carbonaria.*

stiger, *incedo, gradior. græc.* στειχω, Ex. 19:23. Psb. 105:4. *præt.* steg, Ex. 19:25.

stiger af, *abeo, discedo, item pedibus diffringo.*

stiger neder, *descendo,* Vp. 12:12.

stiger til, *aggredior, item cresco, accresco.*

stiger vp, *ascendo, item insurgo*. stigande storm, gl. W. 5:15.

stiger åstad, *adeo, abeo, decedo.*

stija, *saginarium.*

stil, *stilus,* Job. 19:24. Es. 8:1.

stilla, *qvietus, tranqvillus, placidus,* 1 T. 2:2. med stillom anda, *animo qvieto,* 1 P. 3:4. är enom stillom manne såsom, *etc.* Es. 30:15. S. 25:27.

stilla, *adv. tranqville, placide.* war, blif stilla, *qviesce,* Ps. 46:11. Es. 7:4. gl. Es. stillo, *non male,* 14:7. är stilla, *qviesco,* stillo, gl. W. 18:14. statt stilla, Jos. 10:12.*s.* vti thet stilla, Es. 47:5.

stillar, *sedo, compono, sisto,* Ps. 46:9. O. 11:12. 15:1,18. 18:18. 25:15. Pr. 10:4. *præt.* stillade, Neh. 8:11. stillade sig, 2 M. 13:26. Marc. 6:51. stillades, L. 8:44. stillas, Es. 9:12,17,21. Jon. 1:12. tå canceleren hade stillat folcket, *cum sedasset turbam,* A. 19:35. *v.* Dieter. *Illustr. N. T. voce* καταστελλω, *p.* 428.b.

stiller, *idem,* gl. O. 15:1. gl. Ps. 46:10. *præt.* stillte, N. 13:31. 1 S. 24:8. W. 18:14. A. 14:18.

stiller boskap, *pecora curo,* | *alimenta pecoribus præbeo.* s. 614

stillestånd, *induciæ, intermissio armorum.*

stillhet, *qvies, reqvies, tranqvillitas,* 2 Thes. 3:12. *item silentium,* Ps. 65:2. Es. 30:15. 32:17.

stillstånd, *v.* stillestånd.

stim, *strepitus, turba, tumultus.*

stimar, *strepo, perstrepo, tumultuor.*

stincker, *foetet, male olet.*

sting, *ictus, punctus, punctiuncula.*

sting, stingsot, *pleuritis.*

stinger, *pungo, compungo,* G. 3:15. O. 12:18. 23:32. Pr. 10:8,11. S. 21:2. Joh. 20:25. stinger vt ögonen, *eruo oculos,* 1 S. 11:2. hafwer stungit, G. 43:22. all ögon skola se Honom, som Honom stungit hafwa, *omnes oculi videbunt eum, qvem transfix-*

1f. *item splendidus*: Sk1. || 13. *discedo*: *decedo* Sk1. || 16. *accresco*: *adcresco* Sk1. || 19. artikeln **stiger åstad**: Sk1. || 24. *etc.*: Sk2. || 25. Es. 30:15: Sk2 (hand?). || 26. war: Sk1. || 28. *non*: *nom*. Sk2.

5. canceleren: cancelern Sk1, cancellern St. || 8. 428.b: 425.b St. || 9. gl. Ps. 46:10 rättat efter Sk1. || 10. stillte: stilte Sk1 och St. || 12. **stiller** (boskap): **stillar** Sk1. || 12f. *pecoribus*: *pecori* Sk1. || 24. artikeln **sting**, stingsot: Sk1. || 28. G. 43:22 rättat efter Sk1; all ögon: the Sk1. || 30. *qvem*: *qvi eum* Sk1.

erunt, Vp. 1:7. *v.* Calixt. *de Supremo Judicio Sect.* 9. *p.* 68. Sabb. R0,1,2,20.
stinger igenom, *perfodio, confodio, perterebro.*
stinn, *distentus, inflatus.*
stirrar vt, *protendo, detendo, divarico.*
stiufmoder, *noverca,* Förrsp. 1 Cor.
stiäl, *v.* stiel.
stock, *truncus,* D. 28:64. J. 29:26. Nah. 2:19. S. 26:15. L. 12:58. A. 16.24.
stock, fengelsestock, *catasta cippus.* settia en i stocken, *compedes alicui injicere,* Job. 13:27. 33:11. S. 26:15. 33:30. A. 16:24.
stockas, stockar sig, *stagnat.*
stockfisk, *acipenser, asellus marinus, banchus.*
stockfull, *plenissimus, suffarcinatus.*
stocklat, *deses, valde piger, pigerrimus.*
stockmestare, *lictor, tortor,* J. 37:16. L. 12:58.
stockmörk, *piceus, nigerrimus.*
stockmörker, *picea caligo.*
stod, bild, *statua, imago, columna,* G. 19:26. 2 S. 18:18. Psb. 41:2. til stodena,
s. 615 | Jud. 13:8. *pl.* stodar, Ex. 24:4. 1 K. 7:2. 14:23. Job. 26:11. C. 3:10.
stoderwerck, *opus columnarum,* 1 K. 7:22.
stod, *eqva.*
stodgång, *eqvaria.*
stodhest, *eqvus admissarius s. emissarius,* J. 5:8. S. 33:6.
stofferar, *orno, exorno,* Psb. 412:6.
stofft, *pulvis, pulvisculus,* G. 2:7. Ex. 8:16. *s.* Job. 42:6. Pr. 3:20. 12:7. L. 9:5. thet vtstuffter och borttflyger, *in pulvisculos abit,* Förrsp. Hagg.
stoffthop, *acervus pulveris,* Neh. 4:2.
stoice, *stoicus,* A. 17:18. *v.* Erasm. Schmid. *in h. l.*
stol, *cella, sedes, cathedra,* D. 17:18. Dom. 3:20. 1 K. 1:48. Jud. 1:12. M. 23:2. Ebr. 8:1. 12:2. Vp. 4:2.*ss.* 5:1.*s. v.* Schibb. *p.* 385.
stol, *latrina.* går på stol, *ventrem exonero, eo ad reqvisita naturæ, alvum dejicio,* Dom. 3:24.
stolgång, *dejectio, levatio alvi.*
stolle, *stultus.*
stolpe, *palus, columna, statumen. obliqv.* stolpa, S. 36:26. *pl.* stolpar, Ex. 35:11.
stolt, *superbus, arrogans, tumidus, inflatus, elatus, insolens,* Ps. 10:4. stålt, Jud. 1:7. Ps. 131:1. S. 47:5. stålthiertad, Es. 46:12.
stolt, stolteliga, *superbe, tumide, insolenter, arroganter,* O. 18:23. *ubi* stålteliga.
stolthet, *tumor mentis, supercilium, superbia,* O. 11:2. Es. 16:6. 2 M. 6:29. *in his locis* å *habetur, male.*
stomme.
stong, *v.* stång,
stop, *poculum, pocillum.*

1. *Supremo*: *extr.* Sk2. || 2. (*Sect.*) 9: 12 Sk1. || 11. fengelsestock: fengslestock Sk1.
4. (Pr.) 12:7 rättat efter Sk2. || 4f. vtstuffter: vtstufftar Sk1. || 13f. *exonero, eo … dejicio*: *exonerare, ire* och *dejicere* St. || 19. *pl.*: Sk1 och St. || 23. **stolt**(, stolteliga): Sk1. || 28. **stomme**: sent tillägg av J. Sw.

stopp, *obturamentum.*
stoppad, fyllt, *refertus, oppletus, suffarcinatus.*
stoppar til, igen, *oppleo, impleo, compleo, refercio, obturo, obstipo, oppilo, obstruo, intercludo,* Thr. 3:8.
stoppning, *obstructio, interclusio, item fartura, fartus.*
stor, *magnus, insignis, grandis, ingens, vastus,* D. 10:17. | Job. 36:26. A. 19:28. Vp. 9:2. 12:3,12,7,10.*s.* then store, D. 7:21. så stora tro hafwer jag ei funnet, L. 7:9. Vp. 12:9. thens stora Ananie son, T. 5:18. giör tu mig storan, *facis me magnum,* Ps. 18:36. Herren giorde Salomo ju större ju större, *magnum fecit supra modum,* 1 Chr. 29:25. 2 Chr. 1:1. med storom dom, *judicio magno,* Ex. 6:6. i storom frid, *in alta pace,* Ps. 37:11. *masc. pl.* store, J. 6:13. såsom the storas namn på jordenne, 2 S. 7:9. *foem. plur.* stora.
storck, *v* stork.
storcknar, *suffocor, spiritus intercluditur, item rigesco, rigidor.*
storförste, *magnus dux, princeps.*
storhet, storlek, *magnitudo,* 1 Chr. 17:19. Ps. 145:3.
stork, *ciconia, pelargus,* D. 14:17. J. 8:7. Zach. 5:9.
storliga, *magnopere, majorem in modum, valde, maxime, maximopere, insigniter, insignite,* Jos. 9:24. M. 17:23. 2 Cor. 8:22. 1 P. 1:22. ganska storliga, 1 S. 11:15. 12:18.
storlåtig, *clamosus, sonorus, insolens,* Ps. 101:5. *v.* Schibb. C. 17. *p.* 385.b.
storm, *procella, tempestas, turbo,* Job. 21:18. O. 1:27. Es. 17:12.
storm på en befestning, stormande, *oppugnatio, expugnatio,* 2 M. 10:19.
stormande haf, *mare procellosum,* Es. 57:20. S. 33:2.
stormar, bullrar, *tumultuor, strepo, perstrepo,* Es. 17.12.*s.*
stormar, bestormar, *oppugno, expugno. præt.* stormade, Dom. 20:37. 2 S. 20:15. Dan. 7:2. 1 M. 2:35.
stormechtig, *potentissimus.* stormechtighet, *grandis potentia. v.* Schibb. C. 7:§:20.
stormhatt, *galea cassis.*
stormodig, *magnanimus.*
stormodighet, *magnanimitas.*
stormsam, *tumultuosus, streperus, item procellosus.*
stormunt, *magni oris, procax, petulans, garrulus.*
stormwåg, *unda procellosa fluctuans,* Psb. 68:1.
stormwäder, *procella, tempestas, furens ventus,* | Ps. 148:8. Ez. 1:4. S. 22:19.
stornäsot, *nasutus.*
storordig, *gloriabundus, lingvax,* Ps. 5:6.

2. fyllt: fylt Sk1, fylld Sk2. || 7. **stoppning**: **stopning** St. || 10. D. 10:17: D. 1:17 St (båda rätt). || 11f. så stora … L. 7:9: Sk1. || 13. Ananie: Ananiæ Sk2. || 15. ju (nr 2): och Sk1. || 24. **storförste**: **storfurste** Sk1.

3. *clamosus, sonorus*: Sk1. || 4. (Schibb.) C. 17. *p.* 385.b: sent tillägg av J. Sw. || 20. *magnanimitas*: Sk2 och St. || 23f. artikeln **stormunt**: Sk1. || 25. *fluctuans*: Sk1.

stororduga tungor, gl. Ps. 12:4.
storsinnad, stormodig, *elati animi, superbus, insolens, tumidus,* J. 48:29. storsint, 1 T. 6:17.
storspråkare, *loqvax, garrulus, blatero, lingvax, immodicæ lingvæ.*
stortalug, *idem,* Ps. 73:3. 75:5.
straff, *poena, supplicium, animadversio, mulcta, castigatio,* G. 18:25. Ps. 38:2. Ez. 5:15.
straffar, *punio, castigo, mulcto, animadverto in poenam infligo,* Ps. 6:2. O. 3:11.*s.* 9:7.*s.* S. 5:6. 23:14. straffad, S. 5:5. Ebr. 8:8.
straffas, *poenam do, poenam luo, punior.*
strafflig, *poena dignus,* gl. K. ordn. *p.* 54.a.
straffwerdig, *idem.*
strand, *litus, ripa, margo,* G. 41:3. Ex. 7:15. M. 13:2. A. 27:39. *plur.* strander, Es. 8:7. B. 5:7.
strandsatt, *destitutus, desertus, derelictus.*
strandwacht, *excubiæ ad littus.*
strandwrak, *ejecta maris, bona naufraga. v.* hafswrak.
strax, *mox, statim, confestim, jam modo,* L. 1:15. Jac. 1:21.
streckebenck, *eqvuleus, fidiculæ.*
strecker vt, fram, *tendo, protendo, extendo, porrigo, detendo,* G. 49:13. Gal. 4:25.
strefwar effter, *venor, conor, adnitor, allaboro, inseqvor, sector, aucupor.* emot, *obnitor, renitor, obluctor, reluctor,* Hab. 2:4.
strek, *linea.* streck, 2 K. 20:10. Es. 38:8. *male.*
strek, rep, *funis, restis.*
streng, *subst. fides, dis, nervus, chorda,* Ps. 11:2.
streng, *adj. asper, severus, acer, gravis, durus, rigidus. græc.* στρηνης, M. 25:24. 2 | Cor. 13:10. strengt lefwerne, *vita dura,* Mal. 3:14. s. 618
strengeliga, strengt, *acriter, duriter, dure, severe, aspere, graviter, austere, rigide,* Ez. 34:4.
strenghet, *severitas, gravitas, rigor, austeritas, asperitas,* Lev. 25:43. R. 11:22.
strengiaspel, *fides pl. chorda, instrumentum musicum,* 2 S. 6:5. 1 Chr. 15:16. Job. 30:9. Ps. 4:1. 33:3. 54:1. Hab. 3:19. 1 Cor. 15:16.
strengier, *arcto, urgeo, angusto, severe expostulo.*
stretar, *nitor.* emot, *contra nitor.*
strid, slag, *pugna, prælium, foem.* Job. 20:23. Vp. 11:7. 12:7. 19:19. en strid hof sig vp, *bellum exortum est,* 1 Chr. 20:4.*s. pl.* strider, N. 21:14. 2 Chr. 27:7.
strid ström, *fluvius rapidus.* säd, *seges frugi, frumentum grandius, pingvius, melioris notæ.*
striddogse, *bellicosus,* 1 S. 31:12.

12. *in* struket i U, finns i Sk1 och Sk2. || 14. *poenam* (nr 2): *poenas* Sk1. || 17. *litus*: *littus* Sk1. || 18. strander: stränder Sk1. || 23. hafswrak: hafzwrak Sk2. || 26. *fidiculæ*: *fidicula* Sk2.

11. strengt: Sk1 || 17. 1 Chr. 15:16 rättat efter Sk1. || 20f. *expostulo*: *exposco* Sk1. || 25. *est*: *fuit* St. || 28. *pingvius* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *pringvius*.

strider, *pugno, prælior, prælium committo, belligero, decerno,* Ex. 17:9.*s.* emot, *repugno, renitor, reluctor. præt.* stridde, Vp. 12:7.
5 **stridig**, stridbar, stridsam, *bellicosus, fortis, manu strenuus, bellipotens.* oense, *discors, adversarius, pugnax, contrarius.*
stridsam, *fortis, manu strenuus,* Dom. 6:12.
10 **stridsamhet**, stridighet, *pugnacitas, item fortitudo.*
stridsamliga, *pugnaciter, bellicose, strenue, fortiter.*
stridsboge, *arcus prælii,* Zach. 9:10. 10:4.
15 **stridsdag**, *dies pugnæ,* 1 S. 13:22. O. 21:31.
stridshammar, stridsklubba, *cæstus.*
stridsman, *bellator, pugnator, miles,* 2 S. 17:8. 2 T. 2:3.*s.*
stridstid, *tempus prælii,* Ps. 78:9. 140:8.
20 Am. 1:14.
strimma, *pl.* mor, *radius, livor, vibex,* S. 23:10. 28:21. 30:7.
strimar, *radios emitto, radio.*
strufwa, *scriblita.*
25 **strumpa**, *tibiale, caliga.*
s. 619 | **strumpeband**, *periscelis.*
strumpföt, *solea caligæ.*
strupe, *guttur, gula,* Ps. 5:10. R. 3:13.
strut, *cucullus, involucrum chartaceum.*
30 **strutz**, *struthio,* Thr. 4:3. *plur. nom.* strutzer, Es. 13:21. *acc.* 43:20. strutzar, Es. 34:13.
strutzfogel, *idem,* Lev. 11:16. Job. 30:29.
stryk, *v.* hugg.
stryker, *verbero.*
stryker, *mulceo, tergo, tergeo,* O. 30:20. S. 22:2.
styker af, bortt, *abstergo, detergo, detergeo, destringo, extergeo, extergo.*
stryker på, *illinio, illino, inungo.*
stryker vt.
stryker öfwer, *incrusto.*
stryper, *suffoco, strangulo, fauces comprimo, collido.*
strypning, *strangulatio, suffocatio.*
strå, *stramen, stramentum,* Ex. 5:7. 15:7. Job. 21:18. Es. 33:11. W. 3:7,11. 1 Cor. 3:12. af strå, *stramineus.*
stråk, *straminum congeries.*
stråkar, *discurro, oberro per segetes.*
strålar, *radios mitto, corusco, splendeo.*
stråle, *radius, jubar.*
stråt, *via trita, iter.* på stråtenne, O. 2:20. 8:2. 1 M. 5:4. wi wilje draga then meniga stråtena, N. 20:19. landsstråt, *via publica,* N. 20:17.
stråtwäg, *via regia, publica, iter publicum.*
stråtröfware, *latro, prædo,* S. 36:28.
sträf, *asper, acerbus.*
sträfwer, *v.* strefwer.

5. stridbar: Sk1. || 5f. *fortis, manu strenuus, bellipotens*: Sk1. || 10. stridighet: Sk1. || 14, 16, 17 och 19. **strids-**: **stridz** Sk1 och Sk2. || 15. **stridsdag**: **stridzdag** Sk1, Sk2 och St. || 21. **strimma**: **strima** Sk1; *pl.*: Sk2. || 26. **strumpeband**: **strumpband** Sk2; *periscelis*: Sk2.

10. **stryker vt**: Sk1. || 22. *iter*: Sk1. || 24. stråtena: stråtenna St; landsstråt: landzstråt Sk1, Sk2 och St.

ströfwar, *prædor.*
ströfweri, ströfwande, *prædatio.*
ströffling, *cothurnus, campestre.*
strögodz.
ström, *fluvius, flumen, torrens, amnis, fluentum,* G. 2:10. Vp. 12:15. *plur. nom.* strömer, Ez. 31:4. *potius* strömar, v. 15. *acc.*
s. 620 strö|mar, Ex. 7:19.
strömar, *fluo, perfluo, rapido cursu feror,* Es. 11:15. *præt.* strömade, L. 6:48.*s.*
ströming, *harenga, halecula.*
strömwatn, *aqva fluvialis,* Es. 8:7.
strör vt, fram, *spargo, dissemino, dispergo. præt.* strödde, M. 21:8. 25:24. strödd, Es. 41:2. hade strödt, 1 S. 4:12.
ströhalm, *stramen, stramentum.*
strösand.
stubbe, *caudex, stipes,* Job. 14:8. *obliq.* stubba, Es. 9:14. Dan. 4:12.
stubbot, *hebes, obtusus,* 1 S. 13:21.
stubbstock, *truncus carnificinus.*
stubbåker, *cucumerarius ager, hortus,* Es. 1:8.
stuckat, *sica, pugio, gladius minor.*
student, *studiosus, artium liberalium cultor.*
studerar, *studeo, literis operam do, navo, literis invigilo,* S. 39:1.
studerning, gl. K. ordn. *p.* 69.b.
studerkamar, *museum.*
studier, *studia, artes liberales.*
stuf, *pars e panno etc. residua.*
stufwa, *coenaculum, atrium, hypocaustum.*
stufwar vp, *recoqvo.*
stulen, *v.* stiel.
stumm, *mutus,* Marc. 9:17. stumme afgudar, *idola muta,* Hab. 2:18. 1 Cor. 12:2. stumma sten v. 19. thet stumma arbetesdiuret, *subjugale mutum animal,* 2 Pet. 2:16. stumma synder, W. 14:26. Förrsp. Rom.
stump, *segmen, segmentum, mutilum, residuum, truncus,* 1 S. 5:4.
stumpen, stumpad, *mutilus, mutilatus, mancus.*
stund, *hora, spatium temporis, intervallum temporis, momentum,* M. 26:40,45. Marc. 14:37,41. Joh. 17:1. Vp. 3:10.
stundelig, Psb. 105:7.
stundom, *aliqvando, interdum,* Pr. 10:1. W. 16:18. 2 M. 15:40.
stupar, *cado, procido, ruo, proruo, pronus præcipitor,* | Thr. 5:13. s. 621
stupar med ris, *virgis cædo,* J. 30:14. 2 Cor. 11:25.
stupo, liggia framstupo, *pronus, præceps jacere,* 1 S. 5:3.*s.*
sturar, *contumax est.* Then ther förlenge i fåwitzko tredskas, han sture allen(a).

2. artikeln **ströfweri**: Sk2. || 4. **strögodz**: sent tillägg av J. Sw. || 6. G. 2:10 rättat efter Sk1. || 7. *potius*: Sk1. || 12. **strömwatn**: **strömwaten** St. || 17. **strösand**: sent tillägg av J. Sw. || 21. artikeln **stubbstock**: Sk1. || 29. **studerning**: **studering** Sk2 och St.

1. **studerkamar**: **studerkammar** Sk1. || 5. **stufwar** rättat efter Sk1 och Sk2, U **stufwa**. || 7. **stumm**: **stum** Sk1. || 28f. artikeln **sturar**: Ld. Svårläst tillägg, kanske: Edit. Besw. Ihug.

stursk, *contumax, pervicax, pertinax, præferox. v. Gloss. ad* 2 Thess. 3:2. Speg. *Gloss. p.* 495.
sturskhet, *contumacia, pervicacia, pertinax insolentia.*
stut, vng oxe, *juvencus, buculus.* stutkalf, *vitulus masculus,* Lev. 1:3. *pl.* stutar, Ps. 22:13.
stut, hugg, *supplicium caudæ, plagæ tergi.*
stutar vp, *tergum plagis mulcto, verberibus excipio.*
styblar kohlmilon, *pulvere carbonariam compingo.*
stybbe, *pulvis carbonarius,* Ex. 5:12.
stycke, musicstycke, *choragium.*
stycke, dehl, *pars, portio, membrum,* L. 2:49. tv stycke, 1 S. 30:12. Marc. 15:38. mong stycke, 2 Cor. 8:32. *pl.* stycker, 1 S. 15:33. O. 6:16. Zach. 14:4. L. 9:17. Col. 3:6. om mong stycker, L. 23:9. try stycken, Ex. 21:17. litet stycke wägs, G. 48:7.
stycke, *factum, facinus,* Esth. 1:17.*s.*
stycke, afbrutit, *fragmen, fragmentum.* afhugget, *segmen, segmentum.* bröd, *frustum panis etc.* kläde, *contextus panni.*
stycke, metalstycke, *tormentum bellicum.*
styckejunckare, *præfectus tormentorum bellicorum.*
stycker, *v.* styckiar.
styckeskielm, *neqvam, veterator, nebulo.*
styckewis, *particulatim, incise, intercise, intercisim.*
styckiar sönder, *partior, divido, in partes disseco,* Mich. 3:3. *præt.* styckiade, Lev. 9:13. Dom. 19:29. 20:6. 1 K. 18:33.
styckiom, *interdum, sensim.*
styf, *v.* stif, Psbok. 74:11.
| **styfbent**, *rigidis cruribus.* s. 622
styfbroder, *frater ex alieno matrimonio.*
styfdotter, *privigna.*
styffader, *vitricus.*
styfhet, *rigor, firmitas item obstinatio.*
styfmoder, *noverca.*
styfning, *firmamen, firmamentum.*
styfsint, styfsinnad, *pervicax, contumax, rigidus.*
styfson, *privignus.*
styfsyster, *soror ex alieno matrimonio, connubio.*
styft, *rigide, dure, duriter, firmiter, firme, obfirmate, obstinate, item splendide.*
styfwer, *auriculum amputo, detrunco.*
styfwer, penning, *ora argentea.*
styfwer, *adstringo, spisso. græc.* στυφω.
stygg, *turpis, foedus, teter, abominandus, detestabilis,* Job. 15:16. Es. 13:21. Psb. 26:1.
stygga, styggwerck, *ulcus malignum.*
styggelig, *v.* stygg, *horridus, abominan-*

1f. *pertinax, præferox*: Sk1; 2 Thess. 3:2: 2 Thess. 2:3 St (vad rätt?). || 6. *buculus* rättat efter Sk1 och Sk2, U *bucullus*; stutkalf: stutkalff St. || 12. **styblar**: **stybbar** Sk1, **stybblar** St. || 17. tv stycke: tv stycken St. || 23. afbrutit: afbrutet St. || 24. afhugget: afhuggit Sk1. || 25. *etc.*: Sk1. || 27. **styckejunckare**: **styckejunkar** Sk1.

1. **styckeskielm**: **styckeskelm** Sk1. || 14. artikeln **styfmoder**: Sk1 och St, som har ekvivalenten *vitrica*. || 19. *matrimonio*: Sk2. || 27. Psb. 26:1: Sk1.

dus, detestabilis, Ez. 22:11. W. 12:4. S. 27:33. Tit. 1:16. styggelig sed, *mos detestandus,* Lev. 18:30. styggelig stad, Zeph. 3:1.

styggeliga, *foede, turpiter,* J. 5:30.

styggelse, *neut. foeditas, turpitudo, res detestabilis,* 2 K. 23:24. 2 Chr. 34:33. 36:8. O. 6:16. Ez. 7:4,9. 8: v. 7. *ubi* Wank. *male habet* then styggelsen, 9. *bene. vel foem.* Ps. 88:9. O. 28:9. Ez. 9:4. förödelsens styggelse, *abominatio desolationis,* Dan. 9:27. M. 24:15. Marc. 13:14. L. 21:20. *v.* Dieter. *Illustr. N. T: voce* βδελυγμα.

stygges, *abominor, detestor, abhorreo, aversor.* stygges honom. *græc.* στυγεω, *odio proseqvor,* Job. 33:19. ther wid, Ps. 119:163. L. 16:15. the styggias wid mig, *abominantur me*, Job. 30:9.

stygghet, *v.* styggelse, Ps. 91:5. Psb. 80:3.

s. 623 **styggskorf**, *scabies, malig|na, impetigo foeda.*

styggt, styggeliga, *turpiter, foede.*

styl, *v.* stil, *stilus,* Es. 8:1.

stylta, *grallæ,* 1 K. 7:30,34.

styltar, *grallis incedo. v.* Schibb. C. 17: §:20. *p.* 386.

stympad, *mutilus.*

stympar, *mutilo, admutilo, amputo,* 2 M. 7:5.

stympare, *misellus, mutilans. v.* klutare.

stympning, *mutilatio.*

styng, *ictus, punctus, compunctio,* A. 2:37. *v.* sting.

styrande, *gubernatio, moderatio, rectio.*

styrcker, *firmo, confirmo, obfirmo, stabilio, adstruo.*

styrckia, *robur, firmitas,* Pr. 10:17. Jac. 5:8. *obliq.* kio, G. 48:2.

styre, *gubernaculum.*

styrman, *gubernator, moderator, procurator,* A. 27:11. styroman, Ez. 27:29.

styrer, *moderor, rego, guberno, tempero.* styrer sina tungo, *frenat lingvam suam,* Jac. 1:26. styr falska tungor, 2 M. 14:36.

styrsel, *moderamen, moderamentum, regimen.*

styrter, *v. störter.*

ståhl, *chalybs. germ.* stahl.

ståhlhielm, *galea chalybea,* 1 M. 6:35.

stålt, *v.* stolt. ståltеliga, *superbe*, O. 18:23.

stånd, *v.* stand.

stånd i ett regemente, *ordo regni.*

stånd, kiöpmansstånd, *taberna mercatoria.*

ståndachtig, *stabilis, constans.*

ständer, *sto, consisto, surgo.* ho hafwer så manliga ståndet? S. 46:4. gud stånde vp, *Deus exsurgat,* Ps. 68:2. hwad fahra hon ståndet hafwer, T. 4:4. hafwer ståndet

7. (Ez. 7:4,)9: Sk1. || 7f. *ubi* Wank. … then styggelsen: Sk1; *bene*: Sk1. || 9. Ez. 9:4: Sk1. || 12. βδελυγμα: δελυγμα St. || 16. the: Sk1. || 16f. *abominantur me*: Sk1. || 19. **styggskorf**: **styggskorff** St. || 21. artikeln **styggt**: Sk1. || 22. *stilus*: St.

2. *compunctio* rättat efter Sk1, U *impunctio*. || 10. **styrman**: **styreman** Sk1. || 15. **styrsel**: **styrßel** Sk1. || 18. **ståhl**: **stål** Sk1. || 19. **ståhlhielm**: **stålhielpm** (!) Sk1. || 20. ståltеliga, *superbe*, O. 18:23: Sk1. || 22. **ett regemente**: **regementet** Sk1; *regni*: *imperii* Sk1. || 26. ho: Sk1.

mig emot, Dan. 10:13. ståndande, *consistens,* R. 14:4. hafwer något vte ståndande, *aliqvid negotii, litigii adversum alterum habere,* 1 Cor. 6:1.

stång, *sudes, tigillum, pertica,* Ez. 40:5. *pl.* stenger, Ez. 42:16.*ss.*

s. 624 | **stångar**, *cornu peto, ferio, impeto,* Ex. 21:28. wahn at stångas, *petulcus,* Ex. 21:29,36.

stångjern, *ferrum in laminas longas deductum, ferrum fabrefactum.*

står, *sto, consisto,* O. 8:2. 25:6. J. 6:14. R. 11:20. 1 Cor. 10:12. gud står emot the högferdiga, αντιτασσεται, *militat adversus eos,* 1 P. 5:5. *v.* Scriv. *Thes.* 3,17,34. 5,5,82. Spener *in* Joh. Arnd. *l.* 3. *Conc.* 21. *præt.* stod, G. 32:22. Vp. 12:4. *inf.* stå, Ex. 26:18,20. Vp. 15:2.

står bi, *assisto, juvo, adjuvo.*

står emot, *resisto, renitor, obnitor, reluctor, obsto, adversor,* 2 P. 5:5.

står effter, *sector, insector, expeto, concupisco, adspiro.* stå effter ene siäl, *insidiari vitæ,* Ps. 63:10.

står för, står för Herranom, *ministro Domino,* N. 3:6. D. 17:12. 18:5. 1 K. 17:1. J. 15:19.

står hos, *adsto, adsisto.*

står ifrå, *disto, absum, absto, absisto.*

står illa, *dedecet,* S. 10:30. min kläder warda mig illa ståndande, Job. 9:31.

står mykit ther vppå, *multum interest, refert.* så mykit til eder står, *qvantum in vobis est,* R. 12:18.

står på, vppå, *insto, insisto, urgeo.*

står til, *valeo, item confiteor, profiteor, fateor.*

står wel vppå mig, står mig braf, *valeo, bene valeo, bene mihi est,* J. 8:11.

står enom wel, *decet, addecet, bene convenit,* 2 M. 6:24,27.

står vnder, *subsisto.*

står vp, *surgo, assurgo, resurgo.*

står vt, *persisto, sustineo, perduro.* the stodo för sitt lif, *stabant pro vita sua,* Esth. 9:16.

står wel til, *bene ec se habet*, G. 37:14.

ståt, *pompa, splendor,* | *majestas,* Esth. s. 625
2:16. Bernice kom, med stor ståt, A. 25:23. μετα πολλης φαντασιας. *v.* Leig. *Crit. Sacr. et* Dieter. *Illustr. N. T. ad hanc vocem.*

ståtelig, *splendidus, nitidus magnificus,* Psb. 412:3.

ståteliga, *splendide, nitide, magnifice.*

ståtelighet, *v.* ståt. rikedom och ståtelighet, Psb. 282:13.

ståthollare, 2 M. 4:31. *v.* stadhollare.

städ, *incus,* Es. 41:7. S. 38:29.

städer, städier, *conduco.*

1f. *consistens*: *constans* St. || 2. R. 14:4 rättat efter Sk1; hafwer: hafwa Sk1. || 3. *litigii*: *litigo* St; *adversum*: *adversus* Sk1 och St; *alterum*: *aliqvem* St. || 5. *sudes*: Sk1. || 7. **stångar**: **stånger** St. || 10f. *deductum*: *diductum* Sk1. || 14. *adversus eos*: *ex adverso* Sk1. || 29. *dedecet*, S. 10:30: Sk1.

2. **mykit**: **mycket** St. || 3. mykit: myckit St. || 8. **vppå**: **på** Sk1. || 17. artikeln **står wel til**: Sk1.

städer til, *permitto, concedo, veniam do,* Marc. 11:16. L. 8:51. qwinnonne städer jag icke, 1 T. 2:12. städ icke tinom munn, Pr. 5:5. städ syndenne icke hennes wilja, G. 4:7. städia enom sofwa, Pr. 5:11. städia enom theß skalckhet, 2 M. 3:4. sielfswold, S. 7:26. städ til at, 1 S. 15:16. A. 21:39. Philem. v. 20. the stadde them icke til, Dom. 1:34. man städer thet wel eller illa, S. 20:10. icke städias, *non permitti,* gl. K. ordn. *p.* 33.a. *præt.* stadde. han stadde ingom, L. 8:51. han stadde icke til, *non permisit, admisit,* Marc. 11:16. *v.* Schibb. C. 17:§:20.

städiepenning, *arrhabo.*

städig, *continuus.* städigt drypande, *stilla continuans,* O. 19:13. S. 30:17.

städigt, *continuo, semper, constanter, jugiter,* A. 1:13.s.

städs, städse, *jugiter, semper,* O. 28:14. Psb. 106:5. *germ.* stets.

stäfjas, *contineor, maneo, duro, perduro.*

stäfwa, *mulctra, mulctrum, mulctrale.*

ständer, *ordines regni.*

stänjar, *suspiro, suspiria imo de pectore duco. græc.* στεναζω.

s. 626 | **stöd**, *fulcrum, fulcimen, fulcimentum, statumen, adminiculum.*

stödier, *fulcio, suffulcio, firmo, confirmo, stabilio.* gud stödie, *Deus stabiliet,* 1 P. 5:10. stödier sig på, *nitor, innitor, adnitor,* Dom. 16:26. C. 8:5. wid, 2 K. 5:18. Ez. 29:7. S. 36:26.

stödzel, *fulcimentum.*

stöflad, *ocreatus.*

stöfware, *canis sagax, molossus.*

stöfwel, *ocrea.*

stök.

stöker.

stöld, *furtum,* Marc. 7:22. styld, H. 4:2.

stöp, *aqva inter nivem et glaciem stagnans.*

stöper, giuter, *fundo.*

stöper igenom, *transeo, pertranseo, penetro, permeo.*

stöper lius, *candelas sevo, sebo.*

stöpig, stöpot, *aqva nivosa et glacie stagnans.*

stör, *baculus, fustis, sudes.*

stör, fisk, *acipenser, sturio.*

störter, neder. *act.* omkull, *præcipito, dejicio, deturbo,* Ex. 14:25. 15:1. 2 K. 9:33. 2 Chr. 25:12. Joh. 2:15. *neutr. cado, procido, decido,* J. 18:23.

störtning, *præcipitatio.*

stöt, bult, *tudes.*

stöt, slag, *plaga, ictus.*

stöt, spögubbe, *vigil templi, sacer custos.*

2. Marc. 11:16 rättat efter Sk1. || 6f. sielfswold: sielfzwold Sk2. || 11. (p.)33(:a): 30 St. || 20. **städs**: **städz** Sk1, Sk2 och St; städse: städze Sk2 och St. || 24. *regni*: *imperii* Sk1. || 25. **stänjar**: **stänjer** Sk2. || 27. *fulcrum* rättat efter Sk1, U *fulchrum.*

2. sig: mig St. || 4. S. 36:26 rättat efter Sk1. || 5. artikeln **stödzel**: sent tillägg av J. Sw. || 10. **stöker**: sent tillägg av J. Sw. || 15f. *penetro, permeo*: Sk1. || 18. **stöpig** rättat efter Sk1, U **stöpigt**. || 22. *act.*: Sk1. || 29. *sacer custos*: Sk1.

stötare, *pistillum,* O. 27:22.
stöter, *tundo,* O. 23:35. 27:2. *præt.* stötte, G. 25:22. Dom. 3:21. O. 27:22.
stöter bortt, *repello, retundo, rejicio,* Ex. 14:25.
stöter emot, *obtundo, retundo, repello.*
stöter ihop, *collido.*
stöter neder, *detrudo, deturbo, depello, præcipito,* Ex. 14:25.
stöter på, *illido, impingo, allido,* Lev. 19:14. Ps. 91:12. *attingo,* Jos. 15:1. som Daniel vppå stöter, *attingit, indigitat,* L. Petr. *dial. p.* 121.b.
stöter sönder, *comminuo, contundo,* O. 27:22.
stöter vt, *extrudo, expello.*
stöter i basunen, *tuba cano,* M. 6:2.
s. 627 | **stötesten**, *petra offensionis, offendiculi,* Es. 8:14.
stötel, *tudicula.*
subtilig, *subtilis, valde pulcher, formosa,* Sus. v. 31.
suck, *gemitus, suspirium.*
suckan, *idem,* Es. 35:10. Ebr. 13:17. suckande, Ps. 6:7. 102:21. Es. 21:2.
suckar, *gemo, ingemo, ingemisco, suspiro,* O. 29:2. Ez. 21:7. R. 8:22. Jac. 5:9. *præt.* suckade, Ex. 2:23.
sudd, *penicillus, item sordidus, centonum glomus.*
suddar, sudlar, *v.* orenar.
sudder, *sordidus, vapidus ac madidus.*
sudost, *vulturnus.*
sudwest, sudwestan wind, *carbas, africus, libanotus,* A. 27:12. Förrsp. Es.
sugande, sugning, *suctus.*
suger vt, vtur, *sugo, exsugo, ebibo, exsorbeo,* D. 33:19. C. 8:1. Es. 60:16. hannongen sugs, Förrsp. Sir.
sugga, *scropha, sus porca.*
sula, *solea.*
sular vp, *soleas subdo, soleam renovo.*
sulbråk, *sula metallum rude.*
sumlar, *perfunctorie ago.* kortt, *misceo chartas.*
summa, *summa,* Ez. 16:13. 48:22. S. 38:8. 43:28. Ebr. 8:1. *obliq.* mo, N. 1:2. 2 S. 24:9. *def. acc.* summona, Pr. 12:12.
sump, puß, *palus, volutabrum, sentina luti.* fiskesump, *piscina lignea.*
sumpig, *paludosus, uvidus, humidus, paluster.*
sund, helbregda, *incolumis, sanus, integer, sospes, recte valens, item saluber, salutaris.* sundt, S. 37:30. blifwer sund, *sanesco, sanitatem recupero.*
sund, *fretum.*
sundag, *v.* söndag.
sundhet, *sanitas, vigor, valetudo, salus, salubri|tas, incolumitas,* W. 7:10. A. 4:30. s. 628

17. **stöter**: **stöta** Sk1; **basunen**: **basun** Sk1; *cano*: *canere* Sk1. || 29. *item*: St.
1. sudlar: suddlar Sk1. || 6. **sugande**: **sugnat** (?) St. || 10. *scropha*: *scrofa* Sk1. || 18. summona: sumona St. || 28. **sundag**: **sunddag** (!) St.

sundt, *salubriter, salutariter.*
sunnan, *subst. meridies, auster.* sönnan vp åt, N. 34:4. ifrå sönnan, N. 34:4. Es.21:1. *adj. meridionalis, australis.*
sunnan wäder, wind, *auster, ventus meridionalis, notus,* S. 43:18.
sup, *haustus.*
supan, söpe, *jus, jusculum, sorbillum, sorbitio.*
super, *sorbeo, sorbillo.*
super tilbaka, åt sig, *resorbeo.*
super vt, *exsorbeo.* som kan supas, *sorbile.*
sur, *acidus, acer, austerus, immitis.* litet sur, *acidulus.* giöra surt af söto, Esa. 5:20. se surt vt, *austerus.*
sura, *acidum.* af suro, Es. 5:20.
surbent, *cruris pituita laborans.*
surbrunn, *acidula.*
surdeg, *fermentum,* Am. 4:5. Math. 13:33. Marc. 8:15. 1 Cor. 5:6.*ss.* Gal. 5:9.
surhet, syra, *acer, acredo.*
surmul, *austerus, subtristis. v.* Schibb. C. 17:§:20.
surnar, syrar, *acesco, aceo, fermentesco. præt.* surnade, L. 13:21.
surt, *austere.* ser surt på, *torvum video, limis oculis intueor.*
surögd, *luscus, lusciosus, luscitiosus.*
sus och dus.
öronen **susa**, *tinniunt.*
suß, omsuß, *qvod vide. frustra, gratis, neqvicqam,* Mal. 1:10. 1 Cor. 9:18.
swafwel, *sulphur,* G. 19:24. D. 29:23. Vp. 9:17.
swafwelachtig, af swafwel, *sulphureus.*
swafwelbruk, *sulphuraria.*
swafwelström, *fluvius sulphuris,* Es. 30:33.
swafwelträ, swafwelpaper, *sulphuratum.*
swag, *infirmus, debilis, imbellis, imbecillis, impotens, imbecillus, langvidus,* N. 13:19. Ps. 6:3. R. 14:1.*s.* 2 Cor. 9:22. 10:10. 11:29.
swaghet, *imbecillitas, infirmitas, langvor,* 2 Cor. | 11:30. s. 629
swagöhl, *lora, potus tenuior.*
swal, *refrigeratus, frigidulus,* C. 2:17. 4:6.
swala, *hirundo,* J. 8:7. T. 2:11. *defin.* swalan, D. 14:18. Ps. 84:4. *acc. def.* swalona, Lev. 11:19.
swalar, *refrigero,* S. 18:16. L. 16:24. *præt.* swalade, 2 M. 4:46.
swalas, swalnar, *refrigeo, refrigesco, refrigeror, referveo.*
swale, *vestibulum, propylæum, prothyrum, procestrium. plur.* swalar, Ps. 144:12.
swalg, *hiatus,* S. 51:7. L. 16:26. dödsens swalg, B. 3:4.
swalg, *faux, ingluvies, hiatus,* H. 4:18. L. 21:34. 1 P. 4:3.

2f. vp åt: vpåt Sk1. || 3. sönnan: sunnan St. || 5. wind: Sk1. || 14. giöra surt af söto, Esa. 5:20: sent tillägg av J. Sw. || 15. se: ser St. || 18. **surbrunn**: **surbrun** Sk1. || 22. **surmul**: **surmulen** Sk1 och St. || 24. syrar: syrer Sk1. || 29. **sus och dus**: sent tillägg av J. Sw.

1. artikeln öronen **susa**: sent tillägg av J. Sw. || 2f. *frustra, gratis* … 1 Cor. 9:18: Sk1. || 6. af swafwel: Sk1. || 8. *sulphuris*: *sulphureus* St. || 9. swafwelpaper: swafwelpapper Sk1 och St. || 16. *refrigeratus* rättat efter Sk1, U *refrigatus*. || 20. *refrigero* rättat efter Sk1, U *refrigeo.*

swalkar, *refrigero,* Psb. 40:1. 58:8. då dagen swalkades, G. 3:8.
swalke, *refrigeratio.*
swall, *inundatio.*
5 **swallar**, *inundo,* Ex. 15:8. Ps. 46:4. J. 5:22.
swallwåg, *fluctus inundans.*
swalt, *suffrigidum.*
swamp, *fungus, spongia, boletus,* M. 27:48. Marc. 15:36. Joh. 19:29. swamp på trä, *pa-*
10 *nus, agaricum.*
swampig, swampachtig, *spongiosus, fungosus.*
swan, *olor, cygnus,* Lev. 11:17.
swanckrem,swantzrem,*postilena,funiculus coriaceus.*
15 **swang**, gå i swang, *ut mos est,* Förrsp. Vp. löper i swang, *ibid.*
swanger, *gravida.*
swantz, *cauda, item penis.*
20 **swantzar**, *insolenter incedo, posteriora superbe jacto,* Es. 3:16.
swar, *responsum, responsio,* Lev. 24:12. L. 2:26. 1 Cor. 9:3.
swara, O. 26:4,5.
25 **swarar**, *respondeo, regero. præt.* swarade, O. 26:4,5. M. 4:4.
swarfhiul, *rota tornatoria, rotatoria.*
swarfning, swarfkonst, *ars tornandi.*
swarfstol, *scamnum tornatorium.*
swarfwar, *torno, detorno,* 1 K. 6:18. swarfwade knappar, *globi tornati.*
| **swarfware**, *tornator.* s. 630
swarfwejern, *tornus.*
swart, *niger, ater, fuscus,* G. 30:32. M. 5:36.
swarta, swerta, *nigror, nigritia, nigrities, nigredo.*
swartachtig, *infuscus, atricolor.*
swartar, *nigro, denigro, fusco, infusco.*
swartblek, swartblå, *lividus, livens, lividulus.*
swartbrun, *infuscus.*
swartgohl, *luridus.*
swartekonst, swartbok, *magia, ars magica, detestanda, avernalis, incantamentum, dirum carmen,* W. 17:7. gl. K. ordn. *p.* 76.a.
swartgrå, *cineraceus, coloris cineri, infuscus.*
swartkonstug, *magicus, veneficus,* Ex. 7:11. D. 18:11.
swarthet, *nigredo,* Thr. 4:8.
swartsiuk, *zelotypus.*
swartsiuka, *zelotypia*.
swas.
swas, *tumultus.*
swaß, swaßande, *verborum ampullæ, verba phalerata, sesqvipedalia.*
swaßar, *pompam in dicendo adhibeo, ampullor, tornata verba loqvor.*

2. swalkades: swalckades St. || 3. **swalke**: **swalcke** St. || 16. gå: går St. || 18. artikeln **swanger**: sent tillägg av J. Sw. || 24. artikeln **swara**: sent tillägg av J. Sw. (eller annan hand?). || 27. *rotatoria*: St. || 29. artikeln **swarfstol**: Sk1.

1. 1 K. 6:18: Sk1. || 14. **swartekonst**: **swartkonst** St. || 19. **swartkonstug**: **swartkonstig** St. || 22f. artiklarna **swartsiuk** och **swartsiuka**: St (**swartsiuk** även tillagt i U av hand 4?). || 24f. **swas** och artikeln **swas**, *tumultus*: sena tillägg av J. Sw.

swaßare, *phaleratorum verborum faber, gloriosus orator,* S. 9:25.
swed, swediefall, *concædes silvarum exusta.*
swede, *dolor,* Job. 2:13. 16:6. J. 22:23. *obliq.* sweda, Ps. 147:3. O. 5:8. Pr. 2:23. Es. 53:4. Psb. 332:9. swedo, *male,* så sweda *in nominat.* v. 1. *male,* jemwel Psb. 151:6.
sweder af, *aduro, exuro, item amburo.*
swedja, swediefall.
swefning, swefwande, *fluctuatio, vagus volatus.*
swefwer, *fluctuo, jactor, volo, volito, vago volatu, jactor,* Thr. 1:5. S. 33:2. 43:15. *præt.* swefde, G. 1:2. Ps. 18:11. swefwa ofwan vppå, *superior sum,* D. 28:13. på målet, *lingva hæsito, balbutio.*
swek, *dolus, astus, fallacia, fraus, captio, insidiæ,* M. 13:22. 1 P. 2:1.
s. 631 | **swelg**, *v.* swalg.
swelger vp, *deglutio, devoro, per fauces demitto,* M. 2:11. swolgit vp, Ps. 35:25. the swolgo, 2 M. 6:4.
sweller, vp, *tumesco, intumeo, intumesco, turgeo, turgesco,* N. 5:21. swälla, Ps. 73:7. *male.* är swollit, Job. 16:16.
swelter, *inedia laboro, famem perpetior.* the swolto, G. 47:13. ihiäl, *inedia enecor, fame consumor, exanimor.*
swen, *juvenis, adolescens, servulus, minister familias,* Psb. 90:6. *pl.* swenar, Esth. 2:2. 6:3,5.
swenbarn, *puerulus, infans masculus,* M. 2:16. Vp. 12:5,13.
swenger omkring, *circumago, circumagito.*
swencker, *doli, technæ, fraus, astus, molimen,* S. 29:26.
swensk, *svecus.*
swentienare, ryttare, *famulus.*
swepekläde, swepning, *pollinctura,* Es. 25:7. Joh. 11:44.
sweper, in, *implico, indo, involvo, contego,* S. 38:16. *præt.* swepte, G. 27:16. 37:34. 2 K. 2:8. Es. 37:1. L. 2:7. swept, 1 S. 21:9.
sweper en dödan, *pollincio.*
sweper om, *circumplico, circumpono, circumdo, involvo.*
sweper, piskor, *flagella, scuticæ,* Nah. 3:2. gl. S. 38:26. *v.* Schibbol. *p.* 386.
swepning, gl. K. ordn. *p.* 60.b.
swerd, *gladius, ensis,* G. 3:24. Job. 19:29. Es. 31:8. S. 21:4. Ebr. 11:37.
swerdsbalja, *vagina.*
swerdsblenckiande, *fulgur gladii,* Job. 20:25.
swerdsfeijare, *machæropolus.*
swerdsklinga, *lamina ensis.*
swerdsägg, *acies ferri, gladii,* J. 21:7. Ebr. 11:34.

15. swefwa: Sk1. || 16. *sum*: *esse* Sk1; målet: måhlet St. || 23. swolgo: swulgo St. || 26. swollit: swollet St. || 28. ihiäl: i hiel Sk1. || 30. *servulus*: *servus* St.

7. **swencker**: **swenker** Sk1; *technæ*: Sk1. || 10. ryttare: Sk2; *famulus*: St. || 20. *v.* Schibbol. *p.* 386: Sk1. || 24, 25, 27 och 29. **swerds-**: **swerdz-** Sk1, Sk2 och St. || 28. **swerdsklinga**: **swerdzklinga** Sk2 och St.

swerm, *examen, item turba, colluvies.*
swermare, *concitator plebis, fax et tuba se-*
s. 632 *ditionis, item hæreticus,* Förrsp. Vp. | *item* raceter.
5 **swermeandar**, *gloss. vern. ad* Ex. 23:48.
swermeandar, *idem.* vttydn. til Ezech.
swermer, *examino, item bacchor, debacchor.*
swermeri, *concitatio populi, hæresis.*
10 **swett**, *sudor,* G. 3:9. L. 22:43. *item sangvis.*
swettande, *sudatio.*
swettas, *sudo.* vt, *desudo, exsudo.*
swettebad, *sudatorium.*
swetteduk, *sudarium, strophium,* L. 19:20.
15 Joh. 11:44. 20:7. A. 19:12.
swettig, *sudans, sudore manans, perfluens.*
swettsam, *sudore plenus.* han kunde then swettsamma byrdo (regementet) icke draga, P. Nigri Likpr. *p.* 32. swettsamt ar-
20 bete, *p.* 77.
swicht, *motus, tremulus, fluctuatio.*
swichtar, *fluctuo, vacillo, tremulo, motu jactor, declino.*
swicka, *siphunculus.*
25 **swider**, thet skal them swida effter, *cruciabuntur, dolorem sentient,* Ps. 64:8.
swidia, *v.* swed. swidioland. gl. K. ordn. *p.* 74.a. swidiowed, *ibid.*
swiga, gifwa swiga, *vid.* gifwa sig öfwer,
30 gl. O. 24:10.

swik, *dolus, astus, fallacia, fraus, captio,* Es. 53:9. 1 M. 8:28. Psb. 9:7. 80:2. *v.* swek.
swiker, *fallo, decipio, ludo, deludo,* 1 Thes. 4:6.
swikfull, *dolosus, fallax, fraudulentus, perfidus,* S. 36:22.
swikliga, *dolose, perfide, fraudulenter,* S. 13:8. Jac. 5:4. Marc. 14:1.
swimar, vr, swimlar, *animo linqvor, deficio.*
swimning, *animi deliqvium, defectus.*
swin, *sus,* M. 7:6. L. 15:15.*s.* | swinet, som s. 633
twaget är, sölar sig åter i trecken, *sus lota revertit ad volutabrum coeni,* 2 P. 2:22. *inde fides suilla,* Dieter. *Illustr. N. T. voce.*
swina-, af swin, *suillus, porcinus, porcarius.*
swinablod, *sangvis suillus,* Es. 66:3.
swinachtig, *suillus, porcinus, porcarius.*
swinaherde, *subulcus.*
swinahiord, *grex suum,* M. 8:30.*ss.* Marc. 5:11. L. 8:32.
swinakiött, *caro suilla,* Es. 65:4. 1 M. 1:50. 2 M. 6:18.
swindsot, *tabes, phthisis, marasmus.*
swingel, *lolium.*
swinger, *v.* swenger.
swinhus, swinstija, *hara, suile.*
swinker.
swinkorff, *faliscus.*

7. **swermer**: **swermar** St. || 9. *populi*: *popelli* Sk1. || 16. *manans* rättat efter Sk1, U *madans*, St *madens*. || 27. **swidia**: **swid** Sk2. || 28. swidiowed: swidowed Sk1. || 29. gifwa: gifwer (2 ggr) Sk1.
1. *fraus*: Sk1. || 2. Psb. 9:7 rättat efter Sk1. || 13. sölar: söler St. || 16f. artikeln **swina-**: Sk1. || 25. **swindsot** rättat efter Sk1, U **swinsot**.

swinlort, swintreck, *sucerda.*
swinstija, *v.* swinhus.
swiskon, *prunum siccatum et conditum.*
swinner, bort, *evanescit.*
swit, *comitatus. gall. suite.* med mykla sweit manna, ɔ: med stort följe, Trygges. C. 1.
swordom, *jurandi libido, dirum jus jurandum.*
swulnad, swulst, *tumor, tuber, extuberatio,* D. 28:22. Es. 1:6. swuldnat, Lev. 26:16. swulnad i halsen, *angina.*
swulnar, *tumesco, intumesco, extubero, turgesco, exturgesco.* äro swulnade, D. 8:4.
swult, *fames, inedia.*
swåger, *affinis,* D. 25:5,7. 2 K. 8:27.
swågerska, *affinis,* Lev. 18:14. D. 25:7,9. Ruth. 1:15. *obliqv.* sko, D. 25:7. Ruth. 1:15.
swågerskap, *affinitas.*
swåhl, *pellium in carne suilla.*
swånger, *famelicus, jejunus.*
swår, *gravis, arduus, difficilis, prægravis, onerosus,* 2 K. 2:10. O. 25:27. swårt, 2 P.
s. 634 | 3:16. swåra saker, Ex. 18:26. guds bod äro icke swår, *præcepta Dei non sunt gravia,* 1 Joh. 5:3. *v.* Joh. Arnd. *de v. Christ. l.* 5. *C.* 1. Scriv. *Thes.* 3,3,14. 3,7,36. Korthold *de ætern. C.* 23:§:2. Jersen. *Via fidei* 2,4. *p.* 177. 2,5. *p.* 193.*ss.* 297.*s.* Gerb. unerk. Sund. *P.* 1. *C.* 20. Toppii unerk. Sünde *C.* 4:§:10.*ss.* min Catech. öfn. 1,11,18. *et auct. ibi allegatos.*
swåra, mykit, *valde, multum, graviter magnopere.* swåra diup, *valde profundus,* Ps. 92:6. swåra mechtig, *valde potens,* 1 M. 8:1. swåra rik, 1 M. 16:11. wexte swåra, G. 7:19.
swårhet, *gravitas, difficultas.*
swårliga, *ægre, difficulter, graviter.*
swårliga, *ut* swåra, *valde, admodum.* swårliga ståndet oß emot, *valde restitit nobis,* 2 T. 4:15. swårliga bedröfwad, *valde tristis,* M. 26:22. swårliga förfärad, *valde conturbatus,* Esth. 4:4. förskreckt, Ps. 6:4. wred, Ps. 55:4. watnet wexte swårliga, *aqva vehementer augebatur,* G. 7:18. 47:27. the klagade swårliga på honom, *vehementer accusabant ipsum*, L. 23:10. förvndrade sig ganska swårliga, *mirabantur nimis,* Jud. 10:14. gret swårliga, *flebat valde,* G. 47:29. syndade swårliga, *valde peccaverunt,* 2 K. 17:21. förökas swårliga, Gen. 17:2.
swårmodig, *æger animi.*
swårmodighet, *animi ægritudo,* Psb. 136:6.
swär, swärjer, *juro, dejero, dejuro,* S. 23:11. *ss.* M. 5:34,36. Jac. 5:12. *imp.* swär, G. 47:31. *præt.* swor. han swor wid sin konungsliga stol och rike, Jud. 1:12. the sworo, G. 21:31.
swär sig mehn, falskt, *perjuro, pejero,* W. 14:30.
swär sig tilhopa, *conjuro,* A. 23:13.

4. **swinner**, bort: **swimer**, bortt: St. || 5. *suite* rättat efter St, U *suitte*; mykla: mikle Sk1. || 20. artikeln **swåhl**: sent tillägg av J. Sw. || 24. guds: gudz Sk2.

2. *allegatos*: *allegati* St. || 3. mykit: mycket St. || 6. wexte swåra, G. 7:19: Sk1. || 9. *ut* swåra: Sk1. || 12. M. 26:22 rättat efter Sk1. || 16f. *vehementer accusabant ipsum*: Sk1. || 21. förökas swårliga, Gen. 17:2: sent tillägg av J. Sw. || 24. swärjer: Sk1.

swär, swärfader, *socer,* G. 38:13. Ex. 4:18. 18:1,5,6,17,26. Dom. 19:9. 1 M. 11:2.

swära, swärmoder, *socrus,* M. 8:14. L. 4:34. *obliq.* swäro, | Ruth. 1:15. Mich. 7:6. M. 10:35. s. 635

swägerska, *v.* swågerska.

swäre, *socer. dedic.* til L. Petri *dial. p.* 23.

swärjande, *juratio,* J. 42:18. 44:12. S. 23:17. I skolen warda til swärjande, *in execrationem.*

swärjare, *jurator, perjurus.*

sydskon, *frater vel soror cognati, iisdem parentibus prognati,* Pr. 4:8.

sydskonebarn, *consobrini, patrueles.*

sydzla, *negotium, opus, actio. obl.* sydzlo, G. 39:11. Marc. 13:34.

sydslar, *ago, negotio operam do, operor, molior.*

sydsloman, *oeconomus templi cathedr.* gl. K. ord. *p.* 18.a. *p.* 92.a,b.

sydslunge, *amitini. v.* sysling. *v.* Schibb. C. 17:§:20.

sydzlungsbarn, *sobrini, avunculi vel materteræ liberi.*

syfftar, *collimo,* Psb. 28:6. 261:2. *item humecto.*

syffte, *signum, per qvod ad scopum collimo.*

syl, *subula,* Ex. 21:6. D. 15:17. Job. 40:21.

sylja, *uncirculus.*

syll, *tignum, cui tota ædes superstruitur. accus. defin.* syllena, Ez. 40:6.

sylta, *venarum frustula sabulo commixta.*

sylta, *salsamentum.*

syltar in, *salio, condio. v.* insyltar.

syn, *visus, visio,* G. 15:1. Es. 1:1. L. 18:41,43.

synagoga, A. 17:1. *obliq.* go, A. 17:10. vtkastas af synagogon, *ejici e synagoga,* Joh. 6:2. 9:22. 12:42. *v.* Dieter. *Illustr. N. T. voce* αποσυναγ. Selden *de 1. n. et* G. *l.* 4. *C.* 9.

synar, *exploro, perlustro.*

synes, *videtur, apparet, prominet, eminet. præt.* syntes, Vp. 12:3. hafwer syntz, Ex. 4:1,5.

synd, *peccatum, delictum, noxa, peccatus, culpa,* O. 10:16. Es. 30:1. R. 7:13. 1 Joh. 3:8. *defin.* synden. *dat. abl.* syndenne, R. 6:16,18. | *accus.* syndena, T. 1:10. R. 7:7,14. s. 636
leggia synd vppå sig, *peccato se obnoxium facere,* Lev. 22:9. bära sina synd, *portare peccatum suum,* N. 9:13.

syndaband, *peccati vinculum, catena,* Psb. 412:10.

syndabock, syndaoffrens stut, *hircus, Asasel, emissarius,* Lev. 16:21.*ss.* αποπαιος. *v.* Dieter. *Antiq. V. T. p.* 451.*s.* Lundii

7. artikeln **swäre**: Sk1. || 8. (J.) 44:12: Sk1. || 9f. I skolen … *in execrationem*: Sk1. || 11. **swärjare**: **swerjare** Sk2. || 12. **sydskon**: **syskon** Sk2. || 14. **sydskonebarn**: **syskonebarn** Sk2. || 15. sydzlo: sydslo Sk2. || 17. **sydslar**: **sydzlar** Sk1, Sk2 och St. || 19. **sydsloman**: **sydzloman** Sk1 och Sk2; *templi cathedr.*: Sk1. || 20. (p.) 18(:a): 48: Sk1. || 21. **sydslunge**: **sydzlevnge** Sk1, **sydzlunge** Sk2 och St; sysling: sydzling St. || 23. **sydzlungsbarn**: **sydslevngsbarn** Sk1, **sydzlungzbarn** Sk2.

17f. *peccatus*: Sk1, struket i U. || 27. αποπαιος: αποπομπαιος (?) Sk2.

Sanct. 5,20,24. Pfeif. *Dub. Vex. Cent.* 2. *Loc.* 9. *Festum Magnum* §:24.*s. p.* 37.*ss.*
syndabot, *expiatio peccati,* Psb. 12:5. syndabötare, *poenitens,* gl. K. ordn. *p.* 40.a.
syndabätring, *poenitentia delictorum,* M. 11:21. L. 10:13. Vp. 16:9. Förrsp. Ebr.
syndafull, *nefarius, peccatis obrutus,* T. 13:7.
syndakropp, *corpus peccati,* Col. 2:11.
syndalöst, *innocenter,* gl. K. ordn. *p.* 46.b.
syndamehn, *reatus peccati,* Psb. 8:3.
syndande, *peccati patratio,* W. 14:31.
syndar, *pecco, delinqvo, peccatum committo,* Ex. 32:33. 1 K. 8:31,46. Ps. 39:2. O. 8:36. S. 34:31.
syndare, *peccator, sceleratus, transgressor,* 1 S. 15:17. 2 K. 17:21. Jud. v. 15.
syndasår, *vulnus delicti,* Psb. 17:6.
syndatienare, *servus peccati,* Gal. 2:17.
syndaträl, *idem,* Psb. 19:9.
syndel, han giör syndel, ɔ: siden, gl. O. 31:24. *v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 387.
syndelig, *peccaminosus,* Ps. 51:7. W. 3:13. R. 8:3.
synderlig, synnerlig, *singularis, peculiaris, item insignis,* Förrsp. 1 Thes.
synderliga, i synnerhet, *sigillatim, singulariter, peculiariter, specialiter, speciatim,* A. 20:20.
synderska, *peccatrix,* L. 9:37,39.
s. 637 | **syndig**, *peccato infectus, plenus, vitiatus,* L. 5:8. R. 7:13.
syndoffer, *sacrificium pro peccato, expiatorium,* Ex. 29:36. Lev. 4:8. 6:25.*ss.*
syndrar, söndrar, *divido, partior, sejungo, separo,* 1 Chr. 12:8. Marc. 3:24.*s.* L. 11:17. 1 Cor. 1:13. söndrar sig, 1 K. 16:21.
syner, *visito, video.* är synter, *apparuit, visus est,* L. 24:34.
synedahl, *vallis visionis,* Es. 22:1,5.
synlig, *visibilis,* Col. 1:16.
synnerlig, *v.* synderlig.
synål, *acus, qva vestes consuuntur.*
syr, *suo, consuo.*
syra, *acetosa.*
syrer, *act. acidum reddo, fermento. pass.* syras, H. 7:4. syrat bröd, *panis fermentatus,* Ex. 12:7,15. *v.* surnar.
syring, *digitale.*
syrisk, på syrisk, Esd. 4:7. på syrisko, *syriace,* 2 K. 18:26. Es. 36:11.
syrßa, *gryllus.*
sysling, *consobrinus,* Col. 4:10. *v.* sydsling.
syßla, *negotium, actio, opus, vel* sytzla. *acc.* syßlo, Marc. 13:34. *plur.* sytzlor, 1 K. 9:23. syßlor, S. 37:14. *v.* sydsla.
syßloman, *oeconomus,* Förrsp. apost. *v.* sydßloman.
syster, *soror,* Ez. 16:45. systers, *sorinus.*
systerbarn, *consobrini.*
systerdotter, *neptis ex sorore.*
systerlig, *sororius.*

3f. syndabötare: syndabotare St. || 15. *sceleratus*: Sk1.
18. på syrisk, Esd. 4:7: Sk1. || 21f. sydsling: sydzling Sk2 och St.. || 23. *vel*: Sk1. || 24. syßlo: syslo Sk2. || 25. sydsla: sydzla Sk1 och Sk2. || 27. sydßloman: sydsloman St. || 28. *sorinus*: *sororinus* Sk1.

systermördare, *sororicida.*
systerson, *nepos ex sorore,* G. 29:13. A. 23:16.
syter, *curo, curam ago,* gl. Psb. 102:4.
så, en så. watuså, *gaulus, urceus, situla major, orca. plur.* sår, 1 K. 18:34.
så, altså, *sic, ita,* Ps. 40:16. Joh. 3:16. så hemliga, *suboculte,* Joh. 7:10. så, så, *utcunqve.* | s. 638 så, så, Ps. 35:21,25. 40:16. 70:4. så och så, 1 K. 14:5. 2 K. 5:4. så framt, *modo, dummodo, siqvidem.*
såda, *sordes frumenti, furfur. pl. defin.* sådorna, S. 27:5.
sådan, *talis, ejusmodi, istius modi. acc.* sådana, S. 6:16. en sådan man, N. 6:11. en sådana gud, Mich. 7:18. *foem.* sådana, M. 24:21. 1 Cor. 15:48. 2 Cor. 10:11. *neut.* sådant, Ps. 135:18.
sådd, *satus, consitus, seminatus.*
såg, *serra,* 2 S. 12:30. 1 K. 7:9. 1 Chr. 20:3. Es. 10:15. liten såg, *serrula.*
sågar, *serra disseco.*
sågbräde, *asser.*
sågespån, *lanugo.*
såld, lön. *v.* sold.
såld, försåld, *venditus, venundatus, divenditus.*
såll, *cribrum,* Am. 9:9.
sållar, *v.* sellar.
såning, sående, *seminatio, sementis,* G. 8:22.
såpa, *smegma, sapo,* Mal. 3:2. *obliq.* såpo, J. 2:22. Sus. v. 17. Ol. Rudbeck *junior vocem* Borith *in ll. cc. explicat per purpuram in tractatu de* Borith, *qvi meretur legi.*
sår, vt, *sero, semino, dissemino, consero, dispergo,* 1 Cor. 15:36.*s.* sådt, 1 Cor. 15:42.*ss.* sådder, *seminatus,* M. 13:19.*s.*
sår, *vulnus,* G. 4:23. O. 20:30. 1 P. 2:24. the slogo mig til sårs, *vulnerarunt me,* C. 5:7. jag är sår, *vulneratus sum,* 1 K. 22:34.
sårar, *vulnero.*
sårnad, *vulneratio, vulnus,* Lev. 13:3.
såsom, *sicut, sicuti,* G. 4:12. D. 28:13. Ps. 83:10. O. 26:7,11,21.27:8. såsom ock, Vp. 3:21. *male adhibent nonnulli,* såsom *pro* som. *v.* Schibb. C. 12:§:13.
såstong, *palanga.*
såt, *dulcis, blandus, jucundus.* såt wen, *amicus valde fidus. v.* Schibb. C. 17:§:20.
såte, *merges, strues, cumu|lus, acervus,* s. 639 *meta.*
säck, *saccus,* Es. 50:3. Jon. 3:5. Jud. 13:11. S. 25:24. L. 12:33. 10:4. 22:35. *annon* seck, *ut supra,* Schibb. C. 1:§:15.
säd på åkren, *seges, fruges.* i säderna, *ibid messis, foem.* Gal. 3:16. *pl.* säderna.
säd i boden, *frumentum.* frö, *semen,* G. 3:15. 17:12. Gal. 3:17. vpweckia enom säd, *suscitare alicui semen,* M. 22:24. sehnsäd, *seges serotina,* Ex. 9:32.
sädeslår, binge, *lacus, septum in granario.*

4. gl.: St. || 7ff. så hemliga, *suboculte,* Joh. 7:10: Sk1; så, så, *utcunqve*: sent tillägg av J. Sw. || 14. *istius modi*: *istiusmodi* St. || 24. **sågespån**: **sågspån** St.

25. i säderna: Sk1. || 26. *foem.*: Sk1. || 30. *seges* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *teges*. || 31. *lacus*: *locus* Sk2.

sädesman, *seminator,* M. 13:3. 2 Cor. 9:10.
sädessamling, *frumentatio.*
sädestid, *sementis.*
sädesärla, *motacilla.*
säf, *juncus, scirpus, calamus,* Job. 8:11. Es. 19:6. 35:7. 58:5. af säf, *junceus.* full med säf, *juncosus.*
säflig, *lenis, mitis, placidus, mollis.*
säfligt, säfliga, *leniter, molliter, placide.*
säger, *dico, inqvam, ajo,* Phil. 4:11. *præt.* sade, G. 3:2. hade sagdt, G. 3:1,3. L. 2:20. Joh. 20:22. tiden sade icke så til, *occasio seu tempus non ita ferebat.*
säger effter, *dicta refero, repeto,* S. 41:29.
säger emot, *contradico,* A. 4:14.
säger enom til, *promitto,* 2 M. 4:8.*s. item annuntio,* Lev. 22:3.
säger för, om, *refero, narro, indico.*
säger vt, *edico, profero. inf.* säija, Ps. 40:6. 50:12. *v.* säijer.
sägn, *fabula, dictum, rumor.*
säijare, *index horologii, orbis, horarius,* 2 K. 9:13. 20:11. Es. 38:8.
säijer, *v.* säger, H. 2:12. I säijen, *dicitis,* J. 48:17. säija enom något til, *promittere,* 2 M. 4:8.*s.* säga enom något ondt vppå, *loqvi vel spargere de aliqvo qvid male vel sinistri,* Jud. 8:8. the säija thet effter, *referre post,* Pr. 10:20.
säker, *securus, tutus,* G. 4:7. Ps. 4:9. alrasäkerst, *tutissime,* Job. 6:20.
säkerhet, *securitas.*
säkert, *tute, tuto, item* | *vere.* s. 640
säljare, *venditor,* Ez. 7:12.*s.* S. 27:3.
säljer, *vendo, venundo, divendo,* G. 47:22. Ex. 21:7. Ps. 44:13. O. 11:26. L. 12:33. *imperat.*älje, L. 22:36. *sing.* säl, G. 25:31. D. 14:21,25. M. 19:21. L. 2:44. *præt.* sålde, G. 25:33. A. 2:45. 4:34. hafwer såldt, G. 45:4.*s.* af sålda goda, D. 18:8.
säljes, *veneo, venum prosto, vendor.*
säll, *beatus,* Ps. 1:1. 41:2. 94:12. 112:1,5. 127:5. 128:1. 146:5. O. 3:13. 8:34. 14:21. säl, gl. Job. 21:23. *bene.*
sällar, *cribro,* L. 22:31. *v.* såll.
sällhet, *beatitudo.*
sälskap, *v.* selskap.
sälta, *salsugo. obliqv.* sälto, M. 5:13. *v.* salsa.
sälta, kepp, *baculus, fustis.*
sämer, *decet.* thet sämer intet, *non decet. v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 387.
sämja, *concordia, concors amicitiæ.*
sämjas, *concordor,* Psb. 32:2. 101:1.
sämre, sämber, *seqvior, deterior, pejor, minor,* Job. 2:10. sämbre, 1 Cor. 8:8.
säng, *lectus,* L. 17:34. *v.* seng.
säte, *sedes,* G. 41:40. J. 14:21. M. 19:28. Vp. 2:13. *pl.* säter, Hag. 2:23.
säter, *obtempero, obedio, obseqvor, obsecun-*

6. full: ful Sk2. || 13. *ferebat* rättat efter Sk1 och St, U *fert.* || 21. *dictum*: Sk1. || 22. *horarius* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *horrarius*. || 24. *v.* säger: *dico, inqvam, ajo* Sk1. || 25f. til, *promittere* … ondt vppå: Sk1. || 27f. *sinistri* rättat efter Sk1, U *sinistre.* || 28. thet: något Sk1; *referre*: *referunt* Sk2 och St. || 29. *post*: Sk1.
10. goda: godze Sk1.

do, seqvor. säta ens ord, bod, Psb. 205:11.
säteri, *prædium nobile.*
sätter, *pono, v.* setter.
säwelig, *mansvetus.*
5 **söd**, *pecus.*
söder, *meridies, auster,* Ex. 26:18. Ez. 20:45: söder grenssa, *terminus australis,* Jos. 15:2. söder vt, *versus meridiem,* G. 28:14. Ex. 40:24. N. 34:3. Jos. 15:2. *v.* sunnan.
10 **södergrenßa**, *terminus austri,* Jos. 15:2.
söderland, *terra australis,* M. 12:42. L. 11:31.
södermanlending, *sudermannus.*
söfd, *sopitus, consopitus.*
15 **söfwer**, *sopio, consopio.*
söker vp, effter, vt, *qværo, perqviro, exqvi-*
s. 641 *ro, per|vestigo,* M. 7:7. *præt.* sökte, Ps. 27:8. R. 9:32.
söker, besöker, G. 21:1. Ex. 3:16. 4:31.
20 32:34. Jud. 4:17. M. 25:36. L. 1:78. Jac. 1:27. nu säije wi besökia, hemsökia, *visitare.*
söker ihop, *conqviro.*
sökn, söknadag, *dies profestus,* 1 S:20:19. Ez. 46:1. söknedag, gl. K. ordn. *p.* 99.b.
25 **sökning**, *qvæstio, qvæsitus, scrutatio, pervestigatio.* sökningzdag, *dies visitationis* (*in ira*), Ex. 32:34.

söl, *sordes, macula, item sordidus.*
sölar, *sordido, sordidum reddo, maculo, polluo, inqvino, collutulo,* 2 P. 2:22. låg sölad, *jacuit collutulatus,* 2 S. 20:12.
sölja, *fibula.*
sölig, sölot, *sordidus, impurus, immundus.*
söm i hestsko, *clavus soleæ.*
söm på kläder, *sutura.*
sömar, *suo,* Marc. 2:21. jag hafwer sömat, Job. 16:15. 19:23.
sömar ihop, tilsamman, *consuo,* Pr. 3:7.
sömerska.
sömn, *somnus, sopor,* O. 6:9.*s.* hård sömn, *gravis somnus,* S. 22:7.
sömndryck, *potio soporifera.*
sömnig, *somniculosus,* Dom. 4:21. O. 6:4. M. 25:5. somnog, Ps. 121:4.
sömnlös, *exsomnis, insomnis.*
sömnlösa, *insomnia.* then menniskia som icke wet magahof hafwer altid qwahl och somnlöso, gl. Sir. 31:24.
sömnsiuka, *lethargus, lethargia, veternus.* som är sömnsiuk, *lethargicus, lethargo oppressus.*
söndag, *sabbathum, dies dominica, dies festus,* Vp. 1:10. *v.* Poli *synops. Crit. in h. l. nec non Majum.* Schibb. C. 7:§:3. *p.* 113.

4. **säwelig**: **säfwelig** Sk2. || 7. grenssa: grenßa Sk1. || 10. **södergrenßa**: **södergrensa** St. || 20. L. 1:78 rättat efter Sk1; Jac. 1:27: Sk1. || 21. hemsökia: hemsöker Sk1. || 25. *qvæstio*: *qvæsitio* Sk1. || 26. sökningzdag: sökningsdag Sk1 och St.

4. *collutulatus*: *commaculatus* Sk1. || 8. **kläder**: **läder** (!) Sk2. || 17. somnog: sömnog Sk2. || 18. **sömnlös** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **somnlös**. || 19. **sömnlösa**: **sömmenlösa** St. || 21. somnlöso: sömnlöso Sk2, sömmenlöso St. || 22. **sömnsiuka**: **sömmensiuka** St. || 23. sömnsiuk: sömmensiuk St.

Locc. *Antiqv. Sveog. l.* 1. *C.* 5.
sönder, *fractus.*
s. 642 | **sönder biter**, *commordeo, dentibus dilanio.* the som sönderbitto, Vp. 16:10. *nunc* beto.
sönder bryter, *frango, diffringo,* Ps. 29:5. 46:10. Es. 45:2. J. 28:4. *præt.* sönderbröt, v. 10. sönderbruten, *fractus,* Lev. 21:19.
sönder bråkar, *contero, confringo,* N. 24:8. 2 K. 18:21. Job. 19:10. Ps. 46:10. 48:8. 2 M. 12:28.
sönder delar, *divido, disseco, dispertio,* 1 Chr. 20:3. sönderdelada tungor, A. 2:3.
sönder faller, *dissilio,* J. 25:34.
sönder går, *frangor, diffringor, comminuor,* Dom. 16:9. 1 K. 11:30. Pr. 12:6. Jon. 1:4. L. 5:6.
sönder hackar, *in frusta concido, comminuo, contero.*
sönder hugger, *concído, deseco, perseco, excido,* Ps. 74:6. M. 24:51. woro sönderhuggne, Ebr. 11:37.
sönder kroßar, *contero,* N. 24:8,17. 2 Chr. 25:12. Ps. 2:9. Es. 30:14. Vp. 2:27.
sönder mal, *comminuo, commolo.*
sönder rifwer, *dilacero, dilanio, dirumpo,* 2 S. 6:8. 1 K. 13:26. 1 Chr. 13:11. Psb. 57:4.
sönder skär, *disseco, concído, exscindo, conscindo.*
sönder sliter, *disrumpo, abrumpo,* Ps. 2:3. 116:16. A. 23:10.
sönder slår, *confringo, diffringo, comminuo, contero, contundo,* Ex. 34:1. Ps. 2:8. J. 23:29. M. 21:44. sönderslagen, *contusus,* L. 4:19.
sönder sprenger, *disrumpo, diffringo,* Psb. 68:8.
sönder stöter, *contundo, contero,* Es. 41:15.
sönder sågar, *serra disseco,* Förrsp. Es.
sönder tröskar, *tribula contundo,* Dom. 8:7. Hab. 3:12.
söndrar, *v.* syndrar.
söndrig, *laceratus,* S. 22:7.
söner, *nego, negligo.* söna ens bön, *preces non admittere,* S. 4:4. Psb. 80:7. tin hielp ei sön, *auxilium ne neges,* Psb. 104:1. försöna enom något, Ex. 22:17. *v.* Schibb. C. 17:§:20. *p.* 387.b.
söner, *filii,* M. 21:28.
sönnan, *auster, meridies,* N. 34:4. Jos. 15:3. | **sönnanwäder**, *ventus australis,* Job. s. 643 37:17. C. 4:16. *v.* sunnan.
söplar, *pitisso.*
sörger, *curo, curam ago,* Ps. 40:18.
sörger, *lugeo, doleo, moereo,* 2 S. 1:26. *præt.* sorgde, W. 14:15. *imperat.* sörg, *plange,* S. 7:37. *infin.* sörgia, Pr. 7:3.
sörjande, *luctus,* G. 50:11. Joël. 2:12.
sörjer, *lugeo, doleo,* G. 50:11. Am. 8:10. M. 6:34. *præt.* sörgde, G. 37:34. 50:10. sörgdt

3ff. Alla uppslagsord som börjar på **sönder** är särskrivna i alla handskrifter. || 4. som: Sk2. || 7f. v. 10: Sk1. || 12. **delar**: **dehlar** St; *dispertio*: Sk1. || 16. Pr. 12:6 rättat efter Sk1. || 21. woro: Sk1.
8. **stöter**: **stöder** (!) Sk1. || 9. **sågar**: **såger** Sk1. || 15. Psb. 80:7 rättat efter Sk1.

hafwer, G. 38:12. Es. 66:10. ther låter han en annan sörja före, *id alii curare relinqvit,* 2 M. 2:30.

sörjer vt, vtsörjer, *luctum absolvo,* G. 38:12.

sörjokamar, *camera luctus,* Mich. 1:10.

sörjodag, *dies luctus,* G. 50:4.

sörjotekn, *signum luctus,* J. 31:21.

söt, *dulcis, prædulcis,* sött, Ex. 15:25. O. 9:16. thet söta, Neh. 8:10. söta wisor, *dulces cantilenæ,* S. 47:11. sötare, Dom. 14:18. Ps. 19:11. 119:103. S. 24:27. giöra sött af suro, Esa. 5:20.

söta, *dulcedo. obliq.* söto, Es. 5:20.

sötachtig, sötwulen, *dulciculus.*

sötbröd, *panis azymus.*

sötbrödsdag, *dies azymorum,* M. 26:17.

sötbrödshögtid, *festum azymorum,* L. 22:1.

sötliga, *dulce, dulciter, blande,* O. 3:24. S. 27:26.

sötme, *dulcedo,* Dom. 14:14. *obliq.* sötma, Dom. 9:11.

sötnar, *dulcesco, dulcis evado.*

11. Dom. 14:18: Sk2. || 12f. giöra sött af suro, Esa. 5:20: sent tillägg av J. Sw.

5. **sötbrödsdag**: **sötbrödzdag** Sk1 och Sk2. || 6. **sötbrödshögtid**: **sötbrödzhögtid** Sk2. || 12. **sötnar**: **sötmar** Sk2; *evado*: *evadit* St.

T

tabernakel, *tabernaculum,* Ex. 29:10.*ss.* Vp. 21:3.
tachsskinn, *pellis melium,* Ex. 25:5.
tack, *gratiæ, grates,* L. 6:32.*ss.* 2 Cor. 9:15. förtiena tack, *mereri gratias,* S. 12:1. säija tack, *gratias agere,* 1 Thes. 3:9. giöra til tacka, til behag, *gratificari,* 2 M. 15:39. wara til tacka, *esse gratus, acceptus,* Eph. 4. 29. taga til tacka, *grate suscipere,* S .20:3. L. Petr. *Dial. p.* 35.a. tiena til tacka, W. 14:19. *v.* Schibb. C. 17:§:21.
tacka, *ovis foemina.*
s. 644 **tackande**, *gratiarum actio.* | Ps. 100:4.
tackar, *gratias ago, habeo, refero, cum dat.* Ps. 67:4,6. 122:4. Jud. 13:22. S. 39:9. 51:2. 1 T. 1:12. tacka enom illa, *malam referre gratiam, ingratum esse,* H. 7:15.
tackchor, *chorus laudantium,* Neh. 12:31, 38.
tackembete, *munus s. officium grat. action.* Neh. 12:8.
tackjern, *ferrum rude.*
tacklös, tacklöst, *gratis.* tacklös gierning, *beneficium non agnitum,* Psb. 260:8. tu moste gifwa them dricka tacklöst, gl. S. 29:32.
tacknemlig, *gratus, acceptus,* G. 4:7. Lev. 19:7. Pr. 12:10. W. 9:12. 2 Cor. 8:12.
tacknemliga, *grate.*
tackoffer, *hostia, gratiarum, sacrificium laudis vel eucharisticum,* Ex. 29:28. Lev. 7:11.*ss.*
tackpsalm, *psalmus gratiarum actionis,* Ps. 100:1.
tacksam, *gratus.*
tacksamhet, *animus gratus, gratitudo,* Psb. 135:4.
tacksamliga, tacksamt, *grate.*
tacksägning, tacksäijelse, *gratiarum actio,* Neh. 12:46. Psb. 83:1.
tacksäija, *gratias agere,* Psb. 5:20.
tackwerd, tackwerd welgierning, *beneficium gratiarum actione dignum.* P. Nigri Likpred. *p.* 79.
taffel, *abacus, mensa.* öpen taffel, *liberalis mensa omnibus patens.*
taffelteckare, *minister a mensis.*
tafla, *tabula,* Ez. 37:17. *obliq.* lo, O. 3:3. 7:3. Es. 30:8. *plur.* taflor, Ez. 37:20.
tafwelwerck, *tabulatum, tabula, sculptum,* Ps. 74:6.
tagel, *seta eqvina.*

4. **tachsskinn**: **tachsskin** Sk1. || 5. 2 Cor. 9:15: Sk1. || 8. til behag: Sk1. || 16. 39:9: Sk1.
13. tacksamt: Sk1. || 22. **taffelteckare**: **-teckiare** St. || 25. **tafwelwerck**: **tafwerwerck** Sk1.

tager, *capio, accipio, sumo,* R. 14:11. *præt.* tog, G. 32:13,22. 33:4. 47:2. Joh. 19:27. Gal. 2:1. | *imperat.* tag, G. 7:2. s. 645
tager af, *desumo, item decresco, minuor.*
tager bortt, af wägen, *amoveo, removeo, tollo, aufero.*
tager emot, *recipio, renitor.*
tager fatt, *apprehendo.*
tager i, vti, *occupo, capio, comprehendo.*
tager hustru, *uxorem duco, duco in matrimonium,* L. 14:20.
tager ifrå, *adimo, aufero, abripio, surripio.*
tager igen, *recipio, resumo.*
tager sig något af, *curam ago*, O. 29:19.
tager vp, *tollo, recipio.*
tager vt, *aufero, exigo.*
tager wid sig illa, *indignor*, *indigne fero*, Marc. 14:4.
tagg, *aculeus, cuspis. plur.* taggar, 2 S. 12:31. Es. 41:15. Psb. 63:6. taggat hiul, *rota aculeata,* 2 M. 13:5.
tahl, antahl, *germ.* Zahl, *numerus,* Ex. 16:16. Lev. 25:15. 1 Chr. 27:24. Psb. 7. pr. 23:6. 70:7. 198. pr. af tälja. nyja Bibel: Vp. 9:16. *v.* Schibb. C. 3:§:16. *Grammat.* C. 1:§:12. wildiuretz tahl är ens menniskios tahl, och theß tahl är sex hundrad sextijo och sex. *bestiæ numerus est numerus hominis et numerus ejus sexcenti sexaginta sex,* Vp. 13:18.
tak, *tectum,* G. 19:8. Ex. 30:3.
takar, *tego, contego, tectum struo.*
takel, takeltyg, *instrumenta nautica, funes.*
taklar vp, *navem funibus, aliisqve necessariis instruo.*
takning, *tectio,* gl. K. ordn. *p.* 49.a.
takrenna, *interpensiva pl. imbrex, canalis,* 2 S. 5:8.
takspån, *scandula.*
taktegel, *imbrex.*
tal, *sermo, oratio,* Job. 6:10. Ps. 90:9. O. 4:5. 6:22. 16:21. L. 24:17. Vp. 9:16.
| **talar**, *loqvor, dico, sermocinor,* Am. 3:1,8. s. 646
L. 5:21. genom trona talar Abel ännu, *per fidem adhuc loqvitur Abel,* Ebr. 11:4. *v.* Poli *Synops. Crit. in h. l. Reqviem meam sabb.* 1,7,18. et 27. *præt.* talde, O. 7:21, talade, G. 4:8. Lev. 1:1. 1 Cor. 13:1.
talar emot, *obloqvor.*
talar fram, vt, *eloqvor, proloqvor, edico.*
talar med, talas wid, *colloqvor, confabulor, convenio,* Es. 8:10. Joh. 11:56.
talar enom til, *alloqvor,* M. 22:1.
talar vt, *eloqvor, effari.* han är talande, *eloqvens,* Ex. 4:10,14.
taleman, *orator.*

15. *ago: gero* Sk1, *agit* St. || 18. *indignor, indigne fero*: *indignitur, indigne fert* St. || 23. **tahl**: **thal** St. || 27. wildiuretz: wildiurets Sk1, willdiuretz St. || 28. hundrad: hundrat Sk1. || 29f. *hominis et numerus*: Sk1 och Sk2.

7. **taklar**: **tacklar** St. || 15. Vp. 9:16 rättat efter Sk1. || 16. Am. 3:1,8: Sk1. || 20. talde, O. 7:21: Sk1. || 26. **enom**: Sk1.

talg, *adeps, sebum, sevum,* G. 4:3. Jud. 16:19. bestryker med talg, *sevo, sebo.*
talglius, *candela, sebacea.*
talgog, *sevosus, adipalis.*
Talita Kumi, Marc. 5:41. *v.* Pfeif. *Qvinqvag. Voce. Ebr. in* N. T. *loc.* 9.
tall, *abies, pinus.* af tall, *abiegnus.*
talloxe, *rubecula.*
tallskog, *pinetum, saltus abiegnus.*
talrick, *qvadra, orbis, orbiculus.*
talrickslickare, *parasitus, gnatho, parasitaster.*
talrik, talig, *loqvax*, *garrulus, item facundus.*
<**taltrengd**.>
tam, *mansvetus, mitis,* W. 7:20. Jac. 3:7.
tamd, *mansvefactus, domitus, cicur,* Jac. 3:7. warda tamd, *mansvescere.*
tancke, *cogitatio, cogitatum, meditatio,* Job. 42. 2. O. 24:9. tanke, G. 6:5. Jer. 50:4. 51:11. L. 9:46. *dat. sing.* tanckomen, Job. 38:36. *plur.* tanckar, L. 9:47. R. 2:15. vmgå med tanckar, *cogitationes fovere,* D. 31:21. ho hafwer gifwit tanckomen förstånd? *qvi dedit cogitationibus intelligentiam?* Job. 38:36.
s. 647 | **tanckefull**, *cogitabundus.*
tanckeswerm, S. Columb. Hwirfwell swäfwand tanckeswerm, widt och hårdt och swårt bekymmer, är then swarte sky och skerm, som wår glädie sol oß skymmer.
tand, *dens,* Ex. 21:4. Lev. 24:20. D. 19:21. O. 25:19. *pl.* tender, J. 31:29. Ez.18:2. 24:51. Am. 4:6. W. 16:10. O. 30:14. bita samman tenderna, *stridere dentibus,* A. 7:54.
tandagnislan, *stridor dentium,* M. 8:12. 13:42. 24:51.
tandawerck, *dolor dentium.*
tandkiött, *gingiva.*
tandlös, *edentulus.*
tandpreka, *dentiscalpium.*
tapar, *perdo, amitto, deperdo,* S. 27:17. L. 9:25. 15:4. *infin.* tappa, Ex. 32:18. är tapat, D. 22:3. saken, *caussa excido, cado. v.* Loccen. *Lexic. Juris.*
tapet, *tapes, tapeta, peripetasma, peristroma, aulæum, neut.* Ex. 26:1.*s.* Ps. 104:2. Jud. 10:19.
tapp, *obturamentum, siphunculus.*
tapp to.
tappar vp, *promo.* fram, igen, *v.* tepper. vr, *depromo, evacuo, exhaurio, expromo.*
tappar, *perdo, vid.* tapar, *amitto. bene cum gemino* pp. Ex. 32:18.
tapper, *strenuus, fortis, intrepidus, impavidus, animosus.*
tapperhet, *fortitudo, strenuitas, robur animi.*
tappert, *strenue, fortiter.*

5. **Talita**: **Talitha** Sk1. || 6. *loc.* 9: *loc.* 19 Sk1. || 9. **tallskog**: **talleskog** Sk1. || 10 och 11. **talrick(-)**: **talrik(-)** St. || 15. **taltrengd**: hand 4? || 20f. Jer. 50:4. 51:11: Sk1. || 28. Hwirfwell: hwirfwel Sk2.

5. O. 30:14: Sk1. || 15. D. 22:3 rättat efter Sk1; saken: saker Sk1. || 21. **tapp to**: sent tillägg av J. Sw. || 22. fram: St. || 24. *vid.* tapar: Sk1.

tarf, *necessitas, reqvisitum.* gå til sina tarfwer, *ire ad reqvisita naturæ,* D. 23:12.
tarflig, *necessarius, item modicus, qvantum opus est.*
5 **tarflöst**, *sine necessitate, importune. v.* Schibb. C. 17:§:21.
tarfwar, *opus habeo, egeo, indigeo, necessum habeo,* Psb. 297:4.
tarfsam, *indigens.*
s. 648 10 **targar**, *dentibus lacero,* | *rodo, corrodo, dilanio.* S. Columb. På Kinnekull och Bispers klack / ther får tu maht för pick och hack, / ther targa, sarga, skiär och gnaf, / om tanden tin, ei wil gå in, / så önskar jag hon mått gå af. *v.* Vngd. Reg. W. VI:§:29.
15 **tarm**, *intestinum, lactes, plur. ilia, pl.* Ex. 29:13. *plur.* tarmar, 2 M. 9:5.
tarmekäxe, *mesenterium.*
20 **tarmlopp**, *hernia, enterocele, ramex.* som har tarmlopp, *enterocelicus, herniosus, ramicosus.*
tarmwred, coliq, *ventris tormina, morbus iliacus, tormina iliaca.*
25 **tartar**, tatare, *tartarus,* 2 M. 4:47.
Tartarie, *Tartaria.*
task, *tax.*
taska, *pera, loculus, perula, pasceolus, folliculus.*
30 **taskar**, *includo, discursito.*
taskegräs, *bursa pastoris.*
taslar, *mussito,* Ps. 41:8.
taxa, *taxatio.*
teck, *gratus, acceptus, placidus, venustus,* W. 9:10. täck, O. 3:4,22. 15:26. *prius retinend.* täckare, Ps. 119:72. tecker, 1S. 18:5. A. 7:20. giöra sig teckan, *gratum se reddere,* S. 7:36.
tecke, *velamen, stragula, tegumentum.*
teckekläde, *velamen, obvelatum,* Es. 25:7.
teckelig, *v.* teck, G. 4:4. Ps. 45:3. O. 31:26,30. teckeligit, O. 15:23.
teckeliga, teckt, *grate, placide, item benigne,* G. 4:4. 33:10. O. 22:11.
teckelse, tecke, *velum, velamen, velamentum, stragula, tegumentum, tegmen,* Ex. 26:7. 36:19. W. 17:3. 2 Cor. 3:13.*s. ubi masc. est.* på seng, *operimentum, toral, stragulum, stragula,* D. 22:30. 27:20. teckia, vnder skur och teckio, gl. K. ordn. *p.* 47.b.
tecker til, *tego, contego, operio, velo, obtego,* Ex. 21:33. Lev. 17:13.
teckes, *placet.* hade jag | welat tecks menniskiom, *si hominibus placere studuissem,* 1 Cor. 7:32.*s.* Gal. 1:10. må gudi teckias, N. 23:27. Ps. 19:15. teckias oß sielfwom, sin nästa, R. 15:1,2. s. 649
teg, *demensum agri, prati.*
tegel, *later, laterculus,* G. 11:3. Ex. 1:14. Nah. 3:14. Jud. 5:10. af tegel, *lateritius.*

9. artikeln **tarfsam**: sent tillägg av J. Sw. || 12. maht: mat Sk2 och St. || 15. mått: mott Sk2. || 25. **tartar**: **tartare** Sk1; tatare: tartare Sk2 och St. || 26. artikeln **Tartarie**: Sk1. || 30. *includo* rättat efter St, U *incluto*; *discursito*: *cursito* St.
13. teckt: Sk1. || 20. skur: skiuhl St. || 26. oß: sig Sk1.

slår, brenner tegel, *lateres formo, coqvo.*
tegellada, tegelhus, tegelvgn, *lateritia, fornax lateritia,* 2 S. 12:31. J. 43:9.
tegelmur, *murus fictilis,* 2 K. 3:25.
tegelport, *porta fictilis,* J. 19:12.
tegelslagare, *fictor laterum.*
tegelsten, *later, laterculus,* Es. 9:10. 65:3. Ez. 4:1.
tegskiffte, *v.* teg.
tekn, *signum, item indicium, nota,* G. 1:14. 4:15. Ex. 3:12. 2 K. 19:29. M. 12:38.*s.* L. 11:29. *s.* Joh. 10:41. A. 13:16. Gal. 6:17. Vp. 7:2.
teknar, *signo, noto, insignio,* O. 6:13. 2 M. 2:6. 2 Thes. 3:14. wi teknom, Vp. 7:3. *præt.* teknade, L. 1:22. A. 12:17. 19:33. 21:40. the woro teknade, Vp. 7:4.*ss. imperat.* tekna, Es. 30:8. tekna the män i ännet, *signa viros istos in fronte,* Ez. 9:4. *v.* Mejer, P. 1. *Phil. Sacr.* C. 2. *p.* 39.*etc.* Qvistorp, *in h. l.* Dieter, Prophet. Schul, *in h. l.* §:80 *etc.* Dieter *Antiqv.* V. *T. ad* Esth. 3. *p.* 400.b. Deyling P. 1. *Observ. Sacr.* 25. Pfeif. *Dub. Vex. Cent.* 4. *Loc.* 57. Maji. *Oecon. Temp. V. T.* C. 50. §:1. *p.* 1034.
teknatydare, *haruspex, prodigiorum signorumqve interpres,* Lev. 20:27. 1 S. 20:3,9. 2 K. 23:24. Es. 8:19. Mich. 5:12. teknetydare, Lev. 19:31.
teljer, *numero,* Ps. 22:18. 48:13. täljer, 2 S. 24:4. 2 Chr. 5:6.
teljer, *narro, loqvor. præt.* | talde, O. 7:21. s. 650
telja enom i sinnet, *persvadere alicui,* 2 M. 7:25. 2 Chr. 18:19,20.
teljer, *complano. præt.* telde, 1 K. 6:15.
telning, *surculus, stirps, germen, frutex,* Lev. 23:40. Job. 14:7. Ps. 48: 3. Es. 4:2. 11:1.
temmelig, *insignis, multus.*
temmeliga, *valde, magnopere, insigniter.*
tempel, *templum, ædes sacra,* J. 7:4. L. 1:9. A. 7:48. 17:24. 1 Cor. 3:6.*s.*
tempeldörr, *janua templi,* Ez. 47:1.
tempelröfware, *sacrilegus,* 2 M. 4:42.
<**ten**, slenda, *fusus.*>
ten, *stannum,* N. 31:22. Es. 1:25. Ez. 22:18. 27:12. S. 47:20. *ubi antiq. habent* then, *non male.* af then, *stanneus, item flisus.*
ten, på spånrock, *fusus.*
tenar, förtenar, *stanno obduco.*
tencker på, *cogito, meditor,* Ps. 25:6.*s.* O. 6:14. W. 9:15. 2 Cor. 3:5. tenckt, W. 12:21.
tencker til, *propono, mihi in animo habeo,* Dan. 11:27.
tencker tilbaka, *recogito, rependo, remetior, reputo.*
tenckebok, *libellus memorialis.* man må sökia i K. Cyri tenckeböker. cancellie handlingar, eller memorial, eller chrönikor, 3 Esr. C. 7. v. 21,23.
tenckeoffer, *sacrificium memoriale,* Sir. 38:11.

2. *lateritia*: *lateraria* Sk1. || 3. *fornax lateritia*: Sk1. || 5. *porta*: *introitus portæ* Sk1. || 10. *item*: Sk1. || 14. 2 Thes. 3:14 rättat efter Sk1. || 27. Mich. 5:12: Sk1.

8. **temmeliga**: **temmeligit** Sk1. || 10. 1 Cor. 3:6.*s.*: 1 Cor. 13:6.*s.* St (båda fel?). || 13. artikeln **ten**: hand 4. || 15 och 16. then: tehn Sk1. || 17. artikeln **ten**, på spånrock: Sk1. || 20. 2 Cor. 3:5: sent tillägg av J. Sw. || 29f. artikeln **tenckeoffer**: Sk1.

tenckeskrifft, *libellus memorialis, memoriale, phylacterium,* Mal. 3:16. M. 23:5. *v.* Poli *Synops. Crit. et* Gerh. *in h. l.* Fuller *Miscel.* l. 5. c. 7. Buxt. *Synag. Jud. p.* 134.*ss.* Gerh. *in Deut. p.* 431.*seqq.* Mitt Förrsp. til *Panaceam Coel.*

tender vp, på, *accendo, succendo, incendo, inflammo,* Jud. 13:16. L. 1:9. på offer, rökelse, *adoleo.*

teppa, *conseptum, pratum minus.*

tepper til, igen, *claudo, occludo, obtego, obstruo. præt.* tepte, 1 M. 2:36. 2 M. 2:5. tiltäpt, Job. 32:19. *male.*

ter, *præbeo, monstro, ostendo, exhibeo.* ter sig, *apparet,* 1 K. 18:1. Es. 1:12. *præt.* tedde, Dan. 2:29. 7:15. Job. 11:6. 1 K. 18:2. s. 651 | Wank. hafwer tedt, 2 K. 8:13.

Teraphim, H. 3:4. *V.* Pfeif. *Dub. Vex. Cent.* 4:2:74. 4. Schibb. C. 15:§:17.

terig, *habilis, item purus, mundus, v.* Schibb. C:17:§:21. hiertat moste wara rent, terugt och skickeligit. L. Petri postilla Sexages.

terna, *puella, virgo,* Es. 24:2. Psb. 251:7. *v.* Speg. *Gloss.*

terning, *alea, talus, tessera.* liten terning, *tessela, tesserula.* i terningzwis giord, *tessellatus.*

terpentin, *terebinthinus.*

terpentin trä, *terebinthus.*

testament, *testamentum,* 1 Cor. 11:26. Gal. 3:15,17. Ebr. 9:4,17. genom testament, *testato,* testamentzförfalskare, *testamentarius.*

testamenterar, *testor, testamentum condo, facio.*

tetrarcha, *tetrarcha,* M. 14:1. L. 3:1. *v.* Schibb. C. 15:§:17. *p.* 244.

tett, *adj. densus, condensus, compactus, freqvens.*

tett, *adv. dense, item freqventer.*

tetting, *passerculus.*

text, *textus,* förrsp. Vp.

Thamus. qwinnor begreto Thamus, *mulieres flebant Thamusum,* Ez. 8:14. *v.* Lundii *Sanctuar. Jud.* 2,7,53.*seqq.* Pfeif *Dub. vex.* 4,56. *et auctores ibi allegatos.*

then, *ille, is,* L. 7:39. *pl.* the, M. 20:16.

thenne, *hic,* J. 26:11,18. L. 7:39,49. Joh. 21:21,23. *dat. sing.* theßom manne, Ex. 32:1. Dan. 8:16. M. 13:54. then, *item* them, ena, *etc.* Pr. 9:2. vti them ena korgenom, Jer. 24:2. *plur.* the, M. 13:54. Tit. 1:16. theße, M:20:12. *foem. sing.* thenna, 1 K. 3:17,23. C. 3:6. *neut.* thet, Mich. 6:8. R. 11:7. 1 T. 1:16. intet den, det, Schibb. C. 1:§:12.*ss.* huru äret? R. 11:7. *in dat. et abl.* thy, *qvod vide.*

1. *libellus memorialis:* Sk1. || 16. 7:15: Sk1. || 20. **terig**: **terug** St. || 21ff. hiertat moste … postilla Sexages: St. || 27. terningzwis: terningswis Sk1 och St.

4. testamentzförfalskare: testamentsförfalskare Sk1 och St. || 10. *adj.*:Sk1. || 12. *adv.* och *item*: Sk1. || 19. M. 20:16 rättat efter Sk1. || 21. *sing.*: Sk1. || 21f. Ex. 32:1 rättat efter Sk1. || 22. Dan. 8:16: Sk1; *item* them: Sk1. || 23f. vti them ena korgenom Jer. 24:2 Sk1. || 27. intet: inted Sk1.

ther, *ibi,* 1 K. 20:40. 2 K. 6:8. Pr. 6:5. *observa modum construendi elegantem:* ther han af, G. 3:23. wara ther arfwinge til, S. s. 652 45:32. ther mig | före grufwar, H. 6:10. ther beware oß gud före, 1 M. 2:21. ther skola the sig vppå stöta, J. 6:21. ther tager en förnuftig wis man sig wahra före, S. 40:31. *v.* Schibb. C. 13:§:14. är ock *particula expletiva, vel loco qvi* som *posita.* then ther gud fruchtar, Job. 3:8. Pr. 7:18. S. 41:4. B. 2: 31. L. 16:20. 20:27. 2 Cor. 5:21. Phil. 2:21. 1 Joh. 2:10.

ther och ther, *ibi et ibi,* 1 S. 21:2. 2 K. 6:8.

ther sammastäds, *ibi loci,* 1 Chr. 21:26. Neh. 10:39.

thera, hwar thera, *qvilibet,* M. 20:9. theras v. 8. vti någon theras synd, *in aliqvo eorum peccato,* N. 16:26.

therföre, *igitur, ideo, ideoqve, idcirco, eapropter,* 2 Cor. 4:1.

therför innan, *interea, interim,* B. 6:3. Jud. 3:15.

theriak, *theriaca, alexipharmacum*.

theß, *illius, ejus, item, qvò, eò.* observera *phrasin veteribus usitatam,* theß wardt Samuel wred, 1 S. 15:11. jag hafwer theß intet brukat, 1 Cor. 9:15. theß torff jag icke beröma mig, 1 Cor. 9:16. för än tu theß föreråg tig, Jer. 50:24. och tager theß en ed vppå sig, *juramentum,* 1 K. 8:31. theß förvndrade sig alle, 2 Mac. 1:22. theß skal hwar parten macht hafwa, 1 M. 8:30. at wi icke theß macht hadom, 2 Thes. 3:9. ho är theß mechtig, 2 Chr. 1:6. wara theß mechtig, 2 Chr. 21:4. wara theß delachtig, 1 Cor. 9:23. theß ären i witne, Ruth. 3:10. 1 Thes. 2:6. theß mätt warda, Ez. 16:28. theß jag icke skyldig är, Ps. 35:11. han kom icke theß wid, L. 19:3. til theß, *usqve dum, donec,* Dan. 7:4,9.

theß större, *eo major etc.* theße, *hi,* af theßa trä, L. 10:36. hwad theßom manne wederfarit är, Ex. 32:1. *foemin.* thenna, theßa. gif theßo barnet, 1 K. 3:27. förwägra theßo hennes kost, Ex. 21:10. drif theßo vt, 2 S. 13:18. G. 21:10. i theßo bok, G. 22:18. af theßo werldenne, | Joh. 8:23. s. 653 *in neut.* theße, Joh. 20:31. i theßo rume, G. 20:11. J. 7:7. lande, J. 16:2.*s.* huse, 2 Chr. 7:21. ifrå theßo folcke, v. 5. *v.* Schibb. C. 9:§:4.

theste flere, *eo plures,* N. 32:14.

theste mer, *eo magis,* Es. 1:5.

theßlikes, *similiter,* G. 3:12. 4:3. 1 S. 18:6. L. 6:4.

thet, *v.* then, lärat, säijat, förkunnat, Job.

1. 1 K. 20:40 rättat efter Sk1. || 4. H. 6:10 rättat efter Sk1. || 6. the: St; vppå: på St. || 12. Phil. 2:21: sent tillägg av J. Sw. || 13. artikeln **ther och ther**: Sk1. || 14. **sammastäds**: **sammastädz** Sk1, Sk2 och St. || 19f. *ideoqve* och *eapropter*: Sk1. || 24. *item, qvò, eò*: Sk1. || 24f. observera: *observa* Sk1. || 27. torff: torf Sk1. || 28f. för än … Jer. 50:24: Sk1.

2. *juramentum* (+ verb?): Sk1. || 2f. theß förvndrade … 2 Mac. 1:22: Sk1. || 5. icke: Sk1. || 6f. 2 Chr. 1:6 wara theß mechtig: Sk1. || 8. 1 Cor. 9:23 rättat efter Sk1. || 14. trä: tre Sk1. || 19. G. 22:18 rättat efter Sk1 (?).

12:7.*s.* seet, Ps. 86:17. och hadet inne, G. 47:27. för thetta, *ante hac,* S. 45:15.

thit, *illuc, eo,* K. Balck. C. 1. Ruth. 1:16.

thon, *tonus, v.* ton.

Thomas *dubito*.

thor, *audeo, austineo, græc.* θαρρεω. Job. 41:1. O. 24:7. 31:11. Thr. 3:37. ho thörs, G. 49:9. wi thore, 2 Cor. 10:12. the thora, Lev. 26:38. 2 S. 2:22. Jud. 7:8. thöra, Jer. 51:30.

thorsdag, *dies Jovis,* gl. K. ordn. *p.* 87.b. 89.b, *v.* Loccen. *Antiq. S. Goth.* l. 1. C. 5. Verelii *Not. in Hist. Göthrici* C. 7. *p.* 48.*s.* Alex. Ross. *de div. cult. deorum* anhang, C. 5.

thron, *thronus, solium regale,* Col. 1:16. ap.

thy, i thy, *eo qvod,* Ebr. 9: 15. *est dativ. et ablat. neut. gen*. af thet. ty hon är thy nordlendsko folckena i hender gifwen, J. 46:24. Vp. 13:5,7,15. så thy eno, som thy andro barne tilhöra, Lev. 7:10. then sitt barn kiärt hafwer, han holler thet ock städse vnder riset, på thet han framdeles skal få glädie af thy, Sir. 30:1. med allo thy hon hade, *cum omni qvod habebat,* Jos. 6:25. *ubi* Wank. *habet,* ty, *male.* vtu thy allo, Ps. 34:20. thy werr, Dan. 9:15. B. 2:12. med thy, Es. 66:10. på thy torra, G. 7:22. i thy, Ebr. 9:15. kommen wid endan på thy (bergen), Ex. 19:12. i thy landena, G. 50:8. vti thy helga, *in sancto,* Ex. 28:43. thy helgo templena, tiltrodt hade, 2 M. 3:12,39. ho skal strida emot thy (wildiuret) Vp. 13:4. af thy, G. 1:30. G. 7:22. 32:13. Ex. 12:46. Job. 8:18. Ps. 34:20. 36:32. 38:10. 80:10. Es. 18:1. 66:10. J. 47:|24. 51:31. Dan. 7:4. T. 14:13. S. 30:1.*s.* s. 654
Joh. 1:3.*s.* 1 Cor. 15:38. Ebr. 5:8. Vp. 13:3.*ss.* 14:1. 17:14. ordet skal hafwa framgång, vti thy jag vtsender thet, *verbum prosperabitur in eo, ad qvod misi illud,* Es. 55:11.

thylikt, *tale, istius modi, ejusmodi, par, simile.*

thynenträ, *lignum thyinum,* Vp. 18:12.

ticktack, *nugæ.*

tid, *masc. tempus, tempestas,* Pr. 3:1.*ss.* Joh. 2:4. *defin.* tiden, Es. 25:9. Gal. 4:4. *plur.* tider, 2 T. 3:1. Vp. 12:14. i sinom tid, *suo tempore,* Ex. 13:10. tid effter annan, *subinde, identidem.* gifwa enom tid, *dilationem concedere,* S. 29:11. tiden fördrögde sig, *tempus protrahebatur*, 1 S. 7:2. fördröija tiden, *protrahere tempus,* Dan. 2:8. liten tid, *tempusculum,* Job. 14:1. Joh. 16:16. tiden förlöper, *tempus offluit*, Dan. 2:9. tider, *festa.* på bestemda tider, *in statis festis,* 2 Chr. 8:13. åhrs tid, *dies solennis, annuus festus.*

1. seet: Sk1. || 5. **Thomas *dubito***: sent tillägg av J. Sw. || 6. *audeo*: *studeo* St. || 7. thörs: thörß Sk1. || 9. thöra, Jer. 51:30: Sk1. || 16. ap.: Sk1. || 18f. nordlendsko: nordlensko St. || 21ff. then sitt barn … Sir. 30:1: Sk1.

1f. kommen wid … Ex. 19:12: Sk1. || 2. G. 50:8 rättat efter Sk1. || 4. skal: kan Sk1. || 13. **thylikt**: **thylik** Sk1. || 16. artikeln **ticktack**: sent tillägg av J. Sw. || 17. *tempestas* rättat efter Sk1, U *tempestus.* || 22. S. 29:11 rättat efter Sk1. || 23. *protrahebatur*: *protractum est* Sk1. || 23f. fördröja tiden … Dan. 2:8: Sk1. || 25. *tempusculum*: St. || 25f. tiden förlöper … Dan. 2:9: Sk1.

åhrstider, *festa anniversalia,* Es. 1:14. 29:1. H. 9:5. 12:9. *nunc dicimus* högtid, holla tidegerd, gudstienst, gl. K. ordn. *p.* 34.a. *v.* Schibb. C. 17:§:21. *p.* 389.a.

tidebok, *liber, in qvo ratio cultus divini præscribitur,* gl. K. ordn. *p.* 44.a.

tidegierd, *cultus divini administratio.*

tidelag, *nefandus cum brutis coitus.*

tideliga, *in tempore, tempestive, opportune, item mature,* Es. 17:11.

tidend, *novus nuntius, rumor, fama.* bära tidende, *nova afferre,* 2 S. 4:4. 18:20,22,25. 27,31. J. 20:15. 43:23. L. 1:19. A. 11:22. tidennes lön, *præmium boni nuntii*, 2 S. 4:10.

tidfödd, tidfödling, G. 30:41.*s.*

tidigt, bittida, *tempestive,* Psb. 25:2. tidigt barn, *foetus maturus,* S. 19:11.

tidspillan.

tidt, offta, *sæpe, freqventer, non raro,* Psb. 37:5. 72:2. 304:1. tidt och offta, Förrsp. G. T.

s. 655 | **tidsdag**, *dies martis*, gl. K. ordn. *p.* 88.b. Locc. *Antiq. Sveo Goth.* l. l. c. 5. Verel. *Not. in Got. Hist.* C. 7. *p.* 40.*ss.* Alex Ross. *De divers. Relig. in additam* C. 3.

tidz nog.

tienar, *servio, ministro, inservio,* D. 30:17. Ps. 148:14. J. 27:11. Mal. 3:18. M. 22:27. L. 15:29. *cum dativo,* J. 25:11. 27:7. Jud. 5:8. T. 14:10. Ebr. 8:5. Jac. 1:26. *præt.* tienade. Esdr. 5:35. tiente, G. 29:20. *imperat.* tiena, 1 Chr. 28:9. L. 17:18. *plur.* tiener, J. 27:12. wi tientom, B. 1:22. thet tienar, anstår, *decet, conducit,* Jud. 8:12. R. 14:19. Phil. 1:22.

tienare, *servus, famulus, minister,* Ex. 20:10. Jos. 1:1.*s.* O. 29:21. Pr. 10:7.

tienarinna, *serva, ancilla, famula, ministra,* Ex. 20:10. L. 1:38. *genit.* tienarinnos, 1 S. 1:11. L. 1:46. *obliq.* tienarinno, 1 S. 1:11,18.

tienist, *officium, munus,* N. 18:3.

tienistehion, *servus, serva,* N. 30:11. tienistefolck, Jud. 3:4.

tienistafolck, *famulatus, famulitium,* L. 12:42.

tienistearbete, *opus servile,* Lev. 23:7,8. tienistarbete, N. 28:25.*s.*

tienstepiga, *ancilla,* G. 29:24,29.

tienisteqwinna, *ancilla,* G. 21:10. 2 S. 17:17. Gal. 4:22.*s.* v. 30.*s.* tiänisteqwinna, G. 16:1.*ss. male.*

tienlig, *decens, decorus, conveniens, item idoneus, aptus.*

tienliga, tienligt, *decenter, decore, convenienter.*

tienlighet, *decentia, condecentia, decor.*

1. åhrstider, *festa anniversalia*: Sk1. || 3. gudstienst: gudztienst Sk2. || 7. **tidegierd**: **tidegerd** Sk2 och St. || 14. *nuntii*: *nuncii* (?) Sk1. || 18. **tidspillan**: sent tillägg av J. Sw. || 19. offta rättat efter Sk1, U offtare. || 22. **tidsdag**: **tidzdag** Sk2. || 24. Got. Hist.: Göt. Saga Sk2. || 26. **tidz nog**: sent tillägg av J. Sw. || 28. Ps. 148:14 rättat efter Sk1.

14. **tienistehion**: **tienistahion** Sk1. || 16. *famulatus, famulitium*: Sk1. || 20. artikeln **tienstepiga**: Sk1. || 21. **tienisteqwinna**: **tienistaqwinna** Sk1. || 22. tiänisteqwinna: tiänistaqwinna Sk1. || 26. tienligt: Sk1.

tienst, *foem. munus, officium,* G. 30:26. N. 18:3. Es. 43:23. Mich. 7:3. Vp. 2:19. *item cultus divinus,* Ex. 12.25. giör enom tienst, *inservio*, *subservio,* Mich. 7:3.
tienstachtig, *officiosus, studiosus, paratus ad officia,* W. 16:25. 1 T. 6:2. 1 P. 4:10.
tienstachtighet, *officium, studium.*
tienstachtigt, *officiose, studiose.*
tienstaman, öfwerheten är gudz tienstaman, Ol. Petri Krön. Predik.
s. 656 **tienstande**, *spiritus ministra|torius,* Ebr. 1:14.
tienstehion, *v.* tienistehion.
tienstepiga, *ancilla,* Estr. 4:4. *v.* tienistepiga.
tienstlig, *officiosus.*
tienstliga, *officiose.*
tienstwillig, *officiosus, studiosus, benevolus, paratus ad officia.*
tienstwillighet, *officium.*
tienstwilligt, *officiose, studiose, promte.*
tig, *tibi, te,* G. 1:18. 4:12. O. 4:6,25.
tiger, tigerdiur, *tigris.*
tiger, *taceo, sileo, reticeo,* Ps. 22:3. 28:1. 50:3, 21. tiger stilla, Lev. 10:3. N. 30:8. 2 K. 2:3,5. tig qwar, 2 S. 13:20. tig mig icke, Ps. 28:1. *præt.* tigde, Lev. 10:3. M. 22:12. L. 14:3. *nunc dicimus* teg, *v.* Schibb. C. 12:§:6. *inf.* tija, Job. 6:24. Am. 5:13. Pr. 3:7. *imperat.* tije, Es. 41:1.
tigger, *mendico, emendico. præt.* tigde, Joh. 9:8. *infin.* tiggia, S. 40:29,32. L. 16:3. hans barn skola tiggia gå, Job. 20:10.
tiggiare, *mendicus, mendiculus,* Joh. 9:8. mig är berettad af them som hafwa warit i America, at ther äro inge tiggiare, men här förgå the oß.
tiggierachtig, *mendicus, a, um, mendicatus, pauperculus.*
tiggierachtigt, *per parce, more mendico, tenuiter.*
tiggieri, *mendicatio, mendicitas.*
tijend, *decimæ,* Lev. 27:30. N. 18:26. Neh. 10:37.*s.* Mal. 3:8.*ss.* Tob. 1:7. han gaf altid i tridie åhrena them fremmandom, änkiom och faderlösom theras tijend, *dedit* […] *peregrinis, viduis, et pupillis eorum decimas,* Tob. 1:7. L. 18:12. tijendena, Mal. 3:10. wardt tijendat, *decimatus est,* Ebr. 7:9. tager tijend, *decimo,* Ebr. 7:8.*s. vel* tijond, G. 14:20. N. 18:26.
tijendagifft, *decimarum datio.*
tijendaåhr, *annus decimarum,* D. 26:12.
tijendelada, *horreum decimarum,* Mal. 3:10.
tijende delen, *pars decima,* Es. 6:13. *potius* tijonde d.
tijo, *decem, deni,* G. 45:23. Ex. 18:21. Neh. 11:1. Vp. 13:1. i tijo gångor, *decies,* Job. 19:3. tijo ord, *decalogus,* | Ex. 34:28. åhrs tid, s. 657
decennium, then tijonde, *decimus.*
tijofalt, *decuplus, decemplex.*

3. giör rättat efter Sk1 och Sk2, U har gioöra. || 9f. artikeln **tienstaman**: Sk1. || 30. tije: Sk1 och St.
4ff. mig är berettad … förgå the oß: St. || 13ff. Tob. 1:7 han gaf … *decimas,* Tob. 1:7: sent tillägg av J. Sw. (efter *dedit* oläsligt ord). || 25. **delen**: **dehlen** St.

tijonde, *decimus,* S. 25:9.
tijo tusend, *decem millea*, 1 Cor. 14:19.
tijoåhrig, *decennis.*
tijo åhrs tid, *decennium.*
tijung, *modius, pars decima,* Ex. 29:40. N. 15:4. 29:15.
til, *ad,* G. 1:30. 2:9. 3:19,24. 40:21. L. 15:1. 2 Cor. 10:7.
tilbaka, *retro.*
tilbaka drifwer, *retropello,* Ps. 9:4.
tilbaka faller, *relabor.*
tilbaka går, wender, *regredior, recedo, retrocedo, revertor,* O. 28: 27. Marc. 13:16.
tilbaka ser, *respicio,* G. 19:17,26.
tilbaka är, *retro sum.* then tiden som tilbaka är i kiöttet, *qvod reliqvum est temporis.* επιλοιπον, 1 P. 4:2.
tilbeder, *adoro, obsecro,* 2 S. 15: 32. Joh. 4:22.*ss.*
tilbidiare, *adorator,* Zeph. 3:10. Joh. 4:23.
tilbinder, *adstringo, obligo, alligo.*
tilbiuder, *offero, promitto, item conor, tento,* Ex. 36:2.
tilbod, *promissum, oblatum, item conatus, conamen.*
tilbunden, *adstrictus, obligatus, alligatus.*
tilbyter, *permuto,* Job. 28:17.
tilbär, *accidit, evenit, incidit, fit,* at icke så tilbär, Psb. 77:3.
tilböijer, *acclino,* S. 6:34.
tilbör, *decet, addecet, oportet.*
tilbörlig, *decens, justus, meritus,* S. 38:1.*s.* A. 19:39. Eph. 4:1. Col. 3:18.
tilbörliga, *decenter, merito, recte,* 2 K. 17:9.
tilbörlighet, *meritum*, *item decentia, condecentia*, | S. 38:16. 5 s. 658
tildelar, *addo, admetior, assigno, injungo.*
tildrager, *adfero, adporto.* thet tildrog sig, *evenit, accidit.*
tildregt, *foem. proventus, accessus, item qvæstus, lucrum,* O. 8:19. 10:16. 15:6. tildrägt, Job. 31:12. 10
tilegnar, *assigno, applico, adscribo, tribuo, attribuo,* G. 23:17. S. 47:2.
tilegning, *attributio, applicatio.*
til ewentyrs, *forsan,* Job. 4:2. 15
tilfaller, *accidit,* Job. 22:25. bifaller, *approbo,* Ps. 94:15.
tilfelle, *occasio, opportunitas, item accidens,* M. 26:16. R. 7:8,11. 2 Cor. 11:12. Gal. 5:13. 20
tilflycht, *refugium, suffugium,* Ps. 46:2.
tilfogar, *infero, injungo, adfero.*
til frids, *contentus, qviesco,* Psb. 48:4. steller tilfrids, *paco, compono, sedo, pacifico, pacatum reddo, reconcilio,* Col. 1:20. 25
tilfyllest, *satis, sufficienter,* Neh. 6:18. Ps. 65:10. O. 12:11. Mal. 3:10.
tilfång, råd och tilfång, Bosesag. C. 12.f.
tilföger, *v.* tilfoger, tilföga enom olycko, *infortunium inferre,* J. 25:6. 30
tilförena, *antea, ante,* G. 43:18. O. 16:18.

2. *millea* rättat efter St, U *mille.* || 30. S. 6:34 rättat efter Sk1.
6. **tildelar**: **-dehlar** St. || 11. Job. 31:12 rättat efter Sk1. || 14. artikeln **tilegning**: Sk1. || 23. **frids**: **fridz** Sk1, Sk2 och St. || 23f. steller tilfrids: -steller Sk1, steller tilfridz Sk2 och St. || 28. f.: *fin.* St.

Ez. 16:55. W. 18:2. L. 2:26. 2 Cor. 13:2. Gal. 5:21. *vel* tilförenne, G. 43:20. Ps. 85:3.*s.* Pr. 1:11. Es. 35:7. W:19:1.

tilförer, *adduco, affero,* Ps. 72:10. 1 M. 13:21.

tilförsicht, *fiducia.*

tilgifft, *venia, remissio.*

tilgifwer, *remitto, veniam do, condono, item superaddo,* Marc. 4:24.

tilgång, *accessus, accessio, item aditus, via,* R. 5:2. Eph. 2:18. 3:12. *pl.* tilgångar, *aditus,* Job. 18:7.

tilgår, *accidit, fit, evenit.* huru thet war s. 659 tilgångit, *qvomodo evenerat,* 2 S. 1:4. | Job. 20:4. M. 8:33. Pr. 9:11. som i thenna dag tilgår, *ut hoc die fit,* 1 K. 8:24. lyckosamliga tilgå, *feliciter evenire,* G. 39:23. illa tilgick, 1 Chr. 7:23.

tilhielp, *adjumentum, auxilium, subsidium.*

tilhielper, tilhielpare, *v.* hielper.

tilhopa, *simul, una,* G. 3:7. 41:49. 47:14. O. 6:10,21. L. 4:20. T. 9:8. holler tilhopa, *contineo, conjungo,* O. 16:5. *v.* samman. *composita cum,* tilhopa.

tilbinder, *conjungo, connecto, copulo,* A. 10:11.

tilhugger, Es. 44:13.

tilhörare, *auditor,* Dom. 11:10. 1 K. 18:29. Es. 32:3.

tilhörer, (mig) *meus est, spectat ad me, possideo,* Ex. 25:9. D. 5:21. Ps. 94:1. M. 16:23.

tilhörig, *v.* äger, egen.

tilhöring, *possessio, item additamentum, (annex)* Dom. 1:18. 1 M. 11:34.

tilja, *planca.*

tiljer, *obtego solum afferibus, plancis. præt.* telde, 1 K. 6:15.

tilkommelse, tilkomst, *adventus, accessus,* Es. 14:9. 1 M. 11:44. 1 Cor. 5:23.

tilkommer, *accedo, advenio, futurum est,* M. 6:10. 1 T. 6:16. hwad tilkommande är, *qvod futurum est,* Es. 41:22. thetta tilkommande, Es. 48:3. då thet tilkom, *cum factum est,* A. 10:25. tilkommande wrede, *ira ventura,* 1 Thes. 1:10. tilkommande dagar, *dies futuri,* Pr. 2:16. then tilkommande werlden, *mundus futurus,* Ebr. 2:5. *h. e. nova terra et novum coelum, v.* Maji *Comment. in h. l.* tilkommer, *accidit.* hwad är Kis son tilkommet, 1 S. 10:11.

tilkråka, *cornix silvestris.*

tilkräfwer, *reqviro, posco, postulo,* Ex. 36:3. N. 9:14.

tillagar, *paro, præparo, adorno.*

tillegger, *addo, adjicio,* O. | 26:8. tilleggia s. 660 enom något, *insimulare,* 2 Cor. 10:2.

tillempar, *applico, accommodo, adtempero.*

tillika, *simul, una, pariter, conjunctim, con-*

2. *vel*: Sk1. || 8. *condono*: St. || 11. *pl.*: Sk1. || 13. *fit*: Sk1. || 14. tilgångit: tilgånget Sk1. || 25. *composita cum,* tilhopa: Sk1.

7. *obtego*: *obtegere* Sk1. || 21. tilkommet: tilkommit Sk2. || 22. *silvestris*: *sylvestris* St. || 26. tilleggia: tillegia Sk1 och St.

juncte, Am. 9:13. Joh. 20:4. 1 Thes. 4:17.
tillit, tillitning, *fiducia, fides,* Psb. 142:5.
tilliter, *concredo, nitor, innitor, confido.*
tillopp, *accursus, concursus.*
tillycker, *claudo, occludo, concludo, obturo,* Mal. 1:10. hade tillucht, G. 20:18. wara tillucht, Es. 66:9. tillyckt, Ez. 44:2. om himmelen tillyckt warder, *si coelum clausum fuerit,* 2 Chr. 6:26.
tillyder, *attinet, pertinet,* Dom. 14:20. *item obedio pareo, subaudeo.*
tillåtelig, *licitus, permissus, concessus,* tillåten, *addictus,* gl. S. 6:11.
tillåtes, *licet, permittitur, conceditur.* tillåta enom theß bön, *precationem benigne audire, admittere,* J. 33:6.
tilläser, *claudo, obsero januam,* A. 21:30.
tilmäle, *actio, litis contestatio, insimulatio, item desponsatio.* Bygg. B. LL. C. 21:§:2.
tilmäter, *admetior, item addo, adjicio,* J. 13:25.
tilpryder, *como, adorno,* Esth. 2:12.
tilpyntar, *adorno, præparo,* H. 11:8. S. 38:33. L. 11:25. *præt.* pyntade, S. 45:10. L. 11:25. tilpyntad hest, Zach. 10:3. hafwer tilpyntat, 1 K. 8:21. O. 7:16. W. 15:16.
tilrar, *fluo, instar gemmarum defluo, perfluo.* änkionnes tårar tilra, gl. S. 35:18.
tilreckelig, *sufficiens, qvod satis est.*
tilrecker, *porrigo, protendo,* Asar. v. 48.
tilrecker, hinner til, *sat est,* 1 Tim. 5:16, *sufficit.*
tilredelse, *apparatus, præ|paratio,* M. 27:62. Joh. 19:14. s. 661
tilreder, *adparo, præparo, adorno, como,* 2 S. 12:4. M. 11:10. *præt.* tilredde, Ex. 39:6. J. 1:5. warda tilredd, O. 21:31.
tilredning, *v.* tilredelse.
tilreknar, *annumero, item imputo,* Ps. 130:3. R. 4:8,10,24.
tilrustar, *armo, munio, expedio, item præparo,* Zach. 10:3. W. 5:17. *præt.* tilrustade, Es. 45:5. tilrustad, Nah. 1:12.
tilrustning, *paratus, adparatus, præparatio.*
tilråd, *acqvisitio, possessio,* Lev. 26:26. husgeråd, *suppellex, facultas, opes, pl.*
tilråder, *acqviro, comparo,* Job. 27:16.*s.* B. 1:8.
tilsamman, *simul, una, pariter,* O. 11:21. 13:11. tilsammans, Es. 40:5.
tilsammanbinda, blanda, *etc. v.* samman.
tilsammanträder, *congregor,* Es. 44:11.
tilsatz, *additamentum.*
tilser, *specto,* Es. 21:6.
tilsetter, *adpono, addo, adjicio.* tilsatt hafwer, O. 25:1.
tilsijare, *inspector, episcopus*, 1 S. 19:20. J. 29:26.
tilskickar, *adfero, immitto, item* förordnar, *ordino.* ther woro tilskickade, *ordinati fuere,* Mal. 2:14. B. 4:9. 1 P. 2:8.

11. *subaudeo*: St. || 19. *item desponsatio*: Sk1. || 25. tilpyntad hest, Zach. 10:3: Sk1. || 31. *sat*: *satis* Sk1; 1 Tim. 5:16: Sk1.

2. *apparatus*: *adparatus* Sk1. || 8. *annumero*: *adnumero* Sk1. || 27. *episcopus*: Sk1. || 29f. förordnar: Sk1.

tilskickelse, *ordinatio.*
tilskiffter, *admetior, adsigno.* tilskifft warder, N. 35:8.
tilskrifwer, *adscribo, imputo,* Job. 13:26. Es. 44:5.
tilskyndar, *accelero, maturo.*
tilskyndelse, *acceleratio, item providentia, persvasio,* Gal. 5:8. tilskyndnan, *impulsus,* L. 2:27. Wank.
tilsluter, *occludo,* Pr. 12:4. Es. 22:22.
tilsnickar, *fabrico, sculpo,* W. 13:13.
s. 662 **tilslår**, *occludo.* tilslagen | bok, *liber involutus, conclusus,* Vp. 6:14.
tilstenger, *occludo,* M. 25:10.
tilstoppar, *obturo, occludo, claudo,* Ps. 58:5. 63:12. O. 21:13.
tilstundar, *insto, immineo, adpropinqvo,* D. 32:35. Dom. 20: 34. 2 Tim. 4:6. 1 P. 4:7. Vp. 3:10.
tilstånd, *status, valetudo.*
tilstånd, effterlåtelse, *permissio, venia.*
tilstår, *valeo.* huru med eder tilstår, D. 4:38. O. 31:27. J. 25:18. Eph. 6:21.*s.* Phil. 2:19. huru här tilstår, Col. 4:9.
tilstår, bekenner, *agnosco, fateor, confiteor.*
tilstäder, *permitto, concedo, veniam do,* M. 23:13. Ebr. 6:3. Vp. 2:20. *præt.* tilstadde, N. 21:23. M. 2:15. 19:8. hafwer tilstadt, G. 31:7. *imperat.* städ til, Phil. v. 20.*v.* städer. *infin.* tilstädia, Dom. 11:16.*s.* Ps. 16:10. A. 26:1.
tilstädielse, *venia, permissio, permissus, indulgentia,* 1 Cor. 7:6.
tilstöter, *accidit, item accurro, confluo.*
tilsyn, *perspectio,* tilsyn och vpseende, gl. K. ordn. *p.* 74.b.
tilsyningzman, *inspector, episcopus, superattendens.* tilsynesman, gl. K. ordn. *p.* 74.b.
tilsäger, *promitto,* Ex. 8:12. D. 6:3. 26:17. *s.* tilsäija enom gott, N. 10: 29. hielp, Ps. 44:5. *item indico,* Lev. 5:1. Es. 21:6.
tilsäger, *admoneo.* wara tilsagd, *admonitus,* Ex. 21:29.
tilsäijelse, *promissio,* Ps. 77: 9. 2 Cor. 1:20.
tiltager, *cresco, accresco, augeor. præt.* tiltog.
tiltagning, *manus multæ, penu opulentum,* S. 42:7.
tiltagsen, *capax, vastus, item manu promtus.*
| **tiltal**, *asperum alloqvium, invectio.* s. 663
tiltalar, *alloqvor.*
til theß, *donec.* in til theß, *usqve dum.*
tiltror, *credo, concredo, fidei demando.*
tiltäper, *obtego.* tiltäpt, *vid.* tepper.
tilweller, *acqviro.*
tilwexer, *cresco, accresco, incresco.*
tilwext, *incrementum, accrementum, progressus.*

2. *adsigno*: *adjungo* St. || 7f. *item providentia*: Sk1. || 8. tilskyndnan: tilskynnan Sk1, tilskyndan Sk2.

7. **tilsyningzman**: **tilsyningsman** Sk1 och St. || 7f. *superattendens*: *superintendens* St. || 13f. artikeln **tilsäger**, *admoneo*: Sk1.

tilwiter, *exprobro, imputo, adscribo, insimulo.*
tilägnar, *v.* tilegnar.
tilöker, *augeo, adaugeo.*
tilökning, *augmentum, supplementum.*
timar, *accidit, contingit, evenit, item maturo, accelero, v.* Schibb. C. 17:§:21.
timande saker, *eventus fortuiti.*
timber, *tignum,* 2 K. 6:2. *item fasciculus pellium.*
timberdahl, *vallis fabrorum,* Neh. 11:35.
timberman, timbrare, *fabricator,* 2 S. 5:11. Es. 41:7. J. 24:1. W. 13:11. Marc. 6:3.
timbersnöre, *perpendiculum,* Zach. 1:16.
timberstock, *tignum.*
timbrar, *fabrefacio, exædifico, ascio,* Es. 44:13.
time, *hora, spatium horæ,* Joh. 4:53. A. 2:15. *obliq.* tima, Joh. 4:52. A. 10:9. *plur.* timar, A. 19:34. som wahrar en tima, *horarius.*
timelig, *temporarius, temporalis,* S. 38:39. 1 Cor. 6:3.*s.* 2 Cor. 4:18. timelig bedröfwelse, lefwa i timmelig kräselighet, *vivere in qvotidiana sagina, juxta text. orig.* 2 P. 2:13. timelig wäderlek, *tempestas pro anni tempore, v.* Schibb. C. 17:§:21. *p.* 390.
timeliga, *in tempore, tempestive.*
s. 664 | **timesten**, *horarium, solarium.*
timian, *thymus,* Vp. 18:13.
timmer, *v.* timber.
tin, *tuus,* Ex. 20:10,12. D. 16:11. L. 18:20. *dat.* tinom, Lev. 16:2. D. 16:11. *acc. abl.* tin, Ex. 8:3,5. 12:18. 20:12. *plur. masc.* tine, *tui,* Lev. 10. 14. D. 28:32,36. *gen. plur.* tina, Ex. 8:3. Esa. 60:4. *acc. pl.* tina, Ex. 8:3.*s.* *foem.* tijn, Ex. 20:10. *ubi* Wankif *habet* tin *ex mea sententia,* D. 16:11. *gen.* tine, G. 3:17. Ps. 50:20. 116:16. *acc.* tina, Ex. 20:12. 8:5. *dat. abl.* tine, i tine hyddo, Ps. 15:1. *plur.* tina, *tuæ,* Lev. 10:14. D. 12:18. 28:32. A. 10:4. *neut.* titt, Ex. 8:3. af tino, S. 14:11. *plur. neut.* tin, Ex. 8:3. D. 6:2. O. 25:7. Ez. 13:31.*s.* Dan. 10:12.
tina, *dolium, cupa, labrum, vas aliqvid lotioni aptum.*
ting, *res, negotium, neut.* 2 S. 12:21. Ps. 60:15. Pr. 6:1. 7:8. tv ting, O. 30:7. Ebr. 6:18. try ting, O. 30:18,29. all ting, L. 10:32. 18:31. Pr. 3:1. *est qvoqve foem.* en ny ting, Es. 43:19. mödosam ting, O. 2:1. ond ting, Pr. 9:3. en vsel ting, Pr. 10:5. S. 40:1. the himmelska tingen, *res coelestes,* Ebr. 9:23.
ting, *judicium territoriale, v.* Stiernhök *de Jure Sveon.* C. 2. *p.* 26.*ss.* Loccenii *Antiq. Sveogoth. p.* 55,72. Worm. *Monum. Danica* C. 1. C. 10. Speg. *Gloss. p.* 518.*s.*
tingar, *conduco, licitor.*
tingest, *res,* Pr. 9:11. 2 M. 6:4. then all hans tingest förestod, *qvi ejus omnia administravit,* G. 24:2.

6f. *item maturo, accelero*: Sk1. || 12. *fabricator*: St. || 12f. 2 S. 5:11 rättat efter Sk1. || 20f. som wahrar en tima, *horarius*: Sk1. || 23f. timelig bedröfwelse: Sk1. || 24. timmelig: timelig St.
5. Esa. 60:4: Sk1. || 11. af tino, S. 14:11: Sk1. || 12. *neut.*: Sk1.

tingzfall, *intermissio judicii, v.* Locc. *Lexic. Juris.*
s. 665 | **tingstuga**, *sedes, domus judiciaria.*
tingtar, holler ting, *judicium exerceo, judicem ago.*
tinne, *pinna. plur. def.* tinnarna, M. 4:5.
tinning, *tempus,* Dom. 4:21.s.
tintrar, *scintillo, mico.*
tiock, tät, *densus, spissus.*
tiock, *crassus,* G. 41:5. Ex. 19:9. J. 52: 21.
tiockhet, *crassitudo, crassities.* 1 K. 7:26. 2 Chr. 4:5. täthet, *densitas.*
tiocknar, *crassesco.*
tiockqwistad trä, *lignum nemorosum,* Lev. 23:40. Ez. 20:28.
tiockt, *crasse.*
tiokt, tätt, *dense, spisse.*
tisdag, *dies Martis, v.* tidsdag.
tistel, *carduus, tribulus,* O. 24:31. Es. 5:6. Mich. 7:4. M. 7:16. *plur.* tistlar, G. 3:18. Dom. 8:7,16. Job. 30:7. Es. 10:17. 34:13.
tistel på wagn, *temo.*
tit, *eo, v.* thit.
titel, *titulus, nomen,* L. 16:17.
titulerar, *v.* Dieter. *Illustr. N. T. voce* τιτλος.
tittar vt, fram, *prospicio, prospecto.*
tiuder, *funis, qvo eqvus pascuis in prato ligatur.*
tiuf, *fur,* Ps. 50:18. M. 24:43. L. 12:39. Joh. 10:1,10 (,12). 1 Thes. 5:2. 2 P. 3:10. Vp. 3:3. 16:15. liten tiuf, *furunculus.*
tiufachtig, *furax, rapax, furtificus.*
tiufachtigt, *furaciter, furtive.*
tiufkona.
tiufnad, tiufweri, *furtum, peculatus, raptum,* Vp. 9:21.
tiufweart, tiufachtighet, *furacitas, rapacitas.*
tiugu, *viginti,* G. 6:3. 18:31. Ex. 26:2,20. 1 K. 9:11.
tiugu gångor, *vicies.*
tiugunde, *vigesimus, vicesimus.*
tiugutusend, *viginti mille.*
tiur, *taurus, bos admissarius.*
| **tiuter**, *ululo, ejulo,* Ps. 59:7,15.*s.* H. 7:14. Jac. 5:1. s. 666
tiäder, *v.* kiäder.
tiäle, *gelu, frigus.*
tiäll, *tentorium, tabernaculum, castrum,* Ex. 16:16. 2 S. 11:11. Ps. 76: 3. J. 6:3. Jud. 13:1. tiäl, G. 12:8. 13:3,5. J. 35:7. gl. W. 10:2. tiell, *qvod placet.*
tiära, *pix, obl.* tiäro, Es. 34:9. S. 13:1.
tobak, *tabacum, nicotiana.*
tockar åt mig.
tocken, tolcken, *talis, istius modi, item qvalis qvantus. v.* Schibb. C. 17:§:21. *p.* 390.b.
toffla, *crepida, crepidula, sandalium, dia-*

1. **tingzfall**: **tingsfall** Sk1 och St. || 18. *dies Martis*: Sk1; tidsdag: tidzdag Sk1 och Sk2. || 21. Job. 30:7: Sk1. || 30. Ps. 50:18 rättat efter Sk1.

1. (12): hand? || 2. liten tiuf, *furunculus*: Sk1. || 6. *peculatus* rättat efter Sk1 och St, U *neculatus.* || 13. artikeln **tiugunde** Sk1. || 19. **tiäle** rättat efter Sk1 och Sk2, U **tiäll.** || 27. tolcken: tolkin Sk1.

bathrum. som går med tofflor, *crepidatus.*
toffelmakare, *sutor crepidarius, diabathrarius.*
toflar i hop, *sine lege et ordine convolvo, complico.*
tog, rep, *funis, funiculus, restis,* Ex. 34:18. 39:40. Jos. 2:15,18. Dom. 15:13.*s.* 16:7.*ss.* Es. 33:20,23. J. 10:20. 38:6. B. 6:42.*s.* Joh. 2:15. *defin.* togen, Dom. 16:9.
tog, krigztog, fellttog, *expeditio militaris, iter,* 2 M. 12:27.
togar, *iter militare facio, proficiscor.*
toglig, *lentus, remissus.*
togliga, *lente, remisse, sensim,* Ex. 23:30. W. 12:2.
tognar, *flaccesso.*
tok, tokot, *stultus, fatuus, bardus, stolidus, mentis impos, v.* narr.
tokas, *stultesco, insanio.*
toklöijelig, tokrolig, *festivus, v.* narrachtig.
tol, *patior, fero, perpetior, suffero, sustineo, tolero. præt.* tolde.
tolamod, *patientia, tolerantia, toleratio,* R. 5:3.*s.* Ebr. 10:36. 2 P. 1:7.
tolck, *v.* tolk.
toleliga, *patienter, toleranter,* B. 4:25. 2 M. 6:19. A. 26:3. Jac. 1:12. 5:7.
tolff, *duodecim, duodeni,* Jos. 4:2.*ss.* 1 Chr.
s. 667 25:9.*ss.* L. 22:|30. Vp. 21:12.
tolff gångor, *duodecies,* tolfffåll, *idem,* Vp. 22:2.
tolfft, *duodecim, duodeni.* then tolffte, *duodecimus.*
tolfftusend, *qvatuor millia,* Vp. 7:5.*ss.*
tolig, *patiens, tolerans, foem.* tolug, Job. 6:11. tolig, O. 14:29. 16:32. Pr. 7:8.
tolk, *interpres, translator,* G. 42:23.
tolkar vt, *interpretor, expono, exploro, transfero.*
toll, tumm, *digitus.*
toll, tull, *vectigal,* R. 13:7.
tollhus, tollstuga, *telonium.*
tollnär, tollförwant, *vectigalium præfectus.*
tollskrifware, *scriba vectigalium.*
tolsamhet, *patientia,* R. 2:4. 9:22.
tom, *vacuus, inanis, cassus,* G. 1:2. 37:24. 2 K. 4:3. Ruth. 1:21. L. 1:53. med toma hender, Ex. 3:21. 23:15. Ruth. 3:17. L. 20:11. komma tomer för Herranom, S. 35:6.
tom, tid, *tempus.* at i mågen hafwa tom til böner, *ut vacare possitis orationibus,* 1 Cor. 7:5. then som i skriftenne lärd och wis blifwa skal, han moste hafwa tom ther til, gl. S. 38:25. *v.* Schibb. C. 17:§:21.
tomhendt, *cassis manibus.* D. 16:17. Marc. 12:3. komma med toma hender, *vacuus venire,* L. 20:10.*s.*
tomhet, *vacuitas, inanitas.*

1. som går med tofflor, *crepidatus*: Sk1. || 2f. *diabathrarius*: *diabatherarius* St. || 10. krigztog: krigstog St; fellttog: felttog Sk2.

5. artikeln **tolfftusend**: Sk1. || 9. *exploro*: *explico* Sk1. || 21. Herranom: Herran Sk1. || 24. skriftenne: skrifwande St. || 28f. *vacuus venire*: Sk1.

tompt, *fundus, item conseptum, pratum.*
tomptar, *fundum designo.*
tomptöre.
ton, *tonus,* Psb. 102:2. tohn, gl. K. ordn. p. 37.a. *bene.*
tone, *linum.*
topatz, *topazius,* Ex. 28:17. Job. 28:19. topatzir, Vp. 21:20.
topp, öfwerste spetz, *apex, fastigium, vertex, cacumen, culmen.*
topp, *gallus.*
s. 668 | **topp**, sockertopp, *massa saccari fastigiata.*
toppar, *fastigo, cacumino.*
tordön, *tonitru,* 1 S. 7:10. S. 32:14. Marc. 13:17. Joh. 12:29. Vp. 4:5. *plur.* tordöner, Vp. 10:4.*s.* tordöns barn, Marc. 3:17. *v.* Pfeif. *Qvinqvag. voc. Loc.*18.
torff, torfwa, *cespes, gleba.*
torff, *audeo, sustineo,* Jer. 32:24. 1 Cor. 9:16.
torff, *egeo, indigeo,* Ps. 54:14. tu torff icke säija, gl. S. 15:12.
torff, *cespes, terra avulsa.*
torffskyrd, *cespitum sectio.*
torfftig, *egenus, egens, inops, pauper, indigus,* Job. 31:16. Ps. 34:11. 82:3. O. 3:27. Psb. 35:3.
torfftighet, *egestas, inopia, pauperies, indigentia, penuria.*
torffwald, *vallum e cespitibus congestum,* Ez. 4:2. torffwall, Ez. 17:17.
torffwas, *in cespitem consolidor, item in solo inter mutua verbera volutari. item* toflar, *qvod vide.*
torg, *forum. defin.* torget, M. 20:3. oxatorg, *forum boarium.*
torgsmarknad, gl. K. ordn. *p.* 47.a.
torka, *siccitas, ariditas, æstus,* J. 50:38. Hagg. 1:11. S. 35:26. *obliq.* ko, Am. 4:9.
torkar, *arefacio, sicco, exsicco, torrefacio, torreo,* O. 17:22. S. 43:3. *præt.* torkade, L. 7:38. torkat ax, *spica tosta,* Jos. 5:11.
torkar til en, *v.* slår.
torn, *turris,* G. 11:4. som hafwer torn, *turritus, turriger, turrifer.*
tornbyggiare, *turrium fabricator.*
torn, *spina,* Ebr. 6:8.
torndyfwel, *scarabæus, cantharus.*
torndön, *tonitru.* torndönsbarn, *filii tonitrui,* Marc. 3:7. *v.* Pfeif. *Qvinqvag. N. T.* L. 18. Vossii *Philos.* S. 2. 55.s. *v.* tordön.
tornerar, *v.* turnerar.
| **tornresare**, *faber turrium.* s. 669
tornwechtare, *custos nocturnus.*
torp, torpstelle, *tugurium, casa,* Marc. 6:36,56.
torpare, *inqvilinus tugurii, villicus exigui agri.*
torr, *siccus, aridus, torridus,* G. 8:13. Jos.

1. **tompt**: **tomt** Sk1. || 2. **tomptar**: **tomtar** Sk1. || 4. tohn: thon Sk1. || 19, 20, 22, 25, 26 och 29. **torff(-)**: **torf(-)** Sk1. || 22. Ps. 54:14: Es. 54:14 Sk1 (båda fel?).

1 och 3. **torff(-)**: **torf(-)** Sk1. || 6f. oxatorg: oxtorg Sk1. || 8. **torgsmarknad**: **torgmarknad** St. || 17. **tornbyggiare**: **tornbyggare** Sk2; *turrium fabricator*: St. || 20ff. *tonitru,* tordönsbarn … S. 2:55.*s.*: Sk1.

3:17. O. 17:1. Vp. 14:15. thet torra, G. 1:9.*s.* tortt, J. 4:11. *plur.* torre, Jos. 3:17. the gingo torre, Ex. 14:29. 15:19. 2 K. 2:8. i torro öknenne, D. 32:10. Es. 32:2. i ene torro mark, J. 2:6. i torro lande, Ez. 19:13. på torra landet, Ex. 4:9.

torkar, *sicco.* torkas, *arescere dissiccari.*

torrfot, *siccis pedibus,* Jud. 5:12.

torrhet, *siccitas, ariditas,* D. 8:15. 28:22. Es. 27:11.

torrskodd, *siccis calceis,* Es. 11:15.

torsdag, *dies Jovis,* gl. K. ordn. *p.* 87.b. *v.* thorsdag. *p.* 89.b.

torsk, fisk, *asellus, branchus.*

torsk, barnsiukdom, *species morbi infantum, aphtæ.*

torst, *sitis,* Es. 5:13. 50:2. Am. 8:11. H. 2:8. *v.* törst.

torstig, *sitiens, sitibundus, siticulosus*, M. 25:35. torstug, D. 29:19. ene torstigo siäl, O. 25:25. torstigt land, Ps. 63:2. vti eno torro och torstigo lande, Ez. 19:13.

torta, *placenta bis cocta.*

tortt, *aride, sicce.*

lider **tortt**, *injuria.*

tortt land, *arida siticulosa,* Ps. 63:2.

totar effter, *utcunqve imitor.*

tracht, *tractus.*

totte, lintotte, *qvasillum. <pensum.>*

trachtar effter, *sector, insector, item molior, machinor.*

tracterar, *tracto, excipio benigne, afficio,* 2 M. 5:18. *vexare***.**

traf, *plenus qvadrupedantis cursus.*

trafwar vt, *cursum glo|mero, concitato cursu feror.* s. 670

trafware, *eqvus tolutarius, cursum glomerans,* Mich. 1:13.

trampar, *calco, conculco, pedibus protero, supplanto,* Job. 28:8. Ps. 41:10. 89:40. O. 27:7. Es. 26:6. 63:2. Joh. 13:18.

trampare, *calcator,* Es. 63:2.

trampning, tramp, trampande, *calcatio.*

tran, *adeps phocarum, muria.*

trana, *grus,* J. 8:7.

trappa, trappesteg, *gradus.* giord med trappesteg, *gradatus.*

trappedragare, *adulato, in glossa ad* Esth. 2:22.

trappewis, *gradatim.*

trasa.

trast, *merula.*

tratt, *infundibulum.*

trattar, *levi et instabili pede subsulto.*

tre, *masc. foem. tres*, *trinus*, *trina*, 2 Chr. 4:4. 1 K. 7:25. M. 12:40. 1 Joh. 5:7. Vp. 21:13.ss. try, *tria*, *trinum*. try åhr, Ex. 16:18. L. 4:25. try ting, O. 30:18. try tusend, Ex. 32:28. *v.* Schibb. C. 9:§:15. *Gramm.* C. 5:§:12.

4. i (ene torro): Sk1; mark: marck Sk1. || 8. **torrfot**: **torrföt** Sk1, **torrfött** St. || 9. 28:22 rättat efter Sk1. || 12f. gl. K. ordn. *p.* 87.b. och *p.* 89.b.: Sk1. || 25. artikeln lider **tortt**: sent tillägg av J. Sw. || 29. *pensum*: hand 4.

2. **tracterar**: **trachterar** Sk2. || 3. *vexare*: sent tillägg av J. Sw. || 25. *trina*: Sk1.

tre dagars tid, *triduum.*
tre gångor, *ter.*
tre månaders tid long, *trimestris,*
tre resor, *ter, v.* resor.
tredubblar, *triplico.*
tredubbel, *triplex, tergeminus.*
treck, *stercus, lutum, coenum,* 2 K. 18:27. Es. 36:12. J. 8:2. Mich. 7:10. Joh. 9:6. 2 P. 2:22.
treckiar, *stercore polluo, inqvino, item caco. præt.* treckiade, T. 2:11.
treckiog, *lutulentus, stercorosus, coenosus.*
tredie, *v.* tridie.
tredsk, lat, *piger, contumax, tardus.*
tredska, tredskhet, *contumacia, pigritia, tarditas.* med tredskonne, gl. K. ordn *p.* 34.a.
s. 671 | **tredskas**, *contumaciter me gero,* gl. K. ordn. *p.* 34.a.
tredskeliga, gl. K. ordn. *p.* 32.b.
trefallig, *triplex, triplus, tergeminus,* trefaldig. *Gloss.* Es. 6:3.
trefallighetz söndag, *dominica S. Trinitatis. v.* Hospin, *de festis Christ.* C. 4. Qvenst. *Antiq. Bibl. p.* 891. *S. Adami delic. Evang. t. 7. p.* 784.
trefalt, *triplex, triplus,* Pr. 4:12. Ez. 21:14.
treffar, *offendo, deprehendo, attingo, invenio, reperio.*
trefflig, treffligt, *v.* förtreffelig.
treffning, *pugna, prœlium.*
treflig, *homo constitutione gaudens.*
trefnad, *bona constitutio,* Psb. 71:17.
trefotad gryta, *tripos.*
trefwar, *palpo,* Es. 59:10. *v.* Schibb. C. 17:§:21.
trefwen, *v.* trifwen.
treggia, *trinus*, Herrw. Sag. C. 17. treggie witnes munn, D. 19:15. triggia åhra ko, *vitula trina*, Es. 15:5. J. 48:34.
treggehanda, *v.* triggehanda.
trekant, *triangulus, triangulum, trigonus, trigonum.*
trekantig, *triangularis, triangulus, trigonus, trigonum.*
treklufwen, *trifidus.*
tren, steg, *passus, gradus,* 2 S. 6:13. Job. 14:16.
trenger, *arcto, angusto, coarcto, premo. præt.* trengde, Ex. 12:33. N. 22:25. S. 27:23. L. 8:42. *imperat.* treng, S. 13:13. hafwer trengt, Ps. 129:1.*s.* trengd, D. 28:52. *infin.* trengia, D. 28:52. Jer. 19:9. nöden skal trengia them ther til, *necessitas adiget eos,* Jud. 7:9.
trenger til, *indigeo, opus habeo.* när thet trenger, Psb. 72:6. ei står oß så til trengia, Psb. 88:8.
| **trengd**, *necessitate compulsus, indigens,* s. 672
som trengder och fattiger är, D. 15:11.

15. *contumacia*: *contumax* Sk1. || 16f. *tarditas* … gl. K. ordn. *p.* 34.a.: Sk1. || 20. artikeln **tredskeliga**: Sk1. || 30. treffligt: Sk1.

2. artikeln **treflig**: sent tillägg av J. Sw. || 4. artikeln **trefotad gryta**: Sk1 (hand?). || 8. *trinus*: *trimus* Sk1; treggie: treggia St. || 9. triggia: treggia Sk1. || 10. *trina*: *trima* Sk1. || 11. artikeln **treggehanda** Sk1.

trengsel, *angustia, coarctatio.*
trengtan, *desiderium,* Ps. 10:17.
trengtar effter, *impatienter expeto, desidero,* Ps. 84:3. *bene.* 119:81.*s.* 143:8. trenktar, G. 34:8. *prius retinendum.*
tresk, kärr, *palus, uligo.*
treskefft, *trilix.*
trettijo, *triginta, triceni,* Ex. 26:8. Jos. 12:24. Dom. 10:4. M. 26:15. Zach. 11:12. trettijo gångor, *trigecies*, *tricies*.
trettijofallt, *idem,* M. 13:23.
trettijonde, *tricesimus, trigesimus, tricenarius.*
tretton, *tredecim, tres et decem,* 1 K. 7:1.
tretton gångor, *tredecies.*
trettonde, *decimus tertius, tertius supra decimum.*
trevddad, trevddig, *tricuspis, trifidus,* 1 S. 2:13.
tridie, *tertius,* G. 1:13. Ex. 19:11. S. 45:28.
tridie gången, *tertium.* sielftridie, *trinus,* Es. 19:24.
tridiepart, *pars tertia,* 2 S. 18:2. Ez. 5:2,12.
tridiung, *triental, tricongius,* N. 15:6.*s.* Neh. 10:32.
trifwas, *valeo, vigeo,* Ps. 65:10. 101:7. 102:29. Es. 24:19. Ez. 17:10. S. 4:18. 14:9. Psb. 82:3.
trifwin, *solers, diligens, industrius, sedulus.* trifwen hand, sliter armods band. *item bene valens, vegetus,* O. 12:24,27. the treffne, O. 13:4.
triggiahanda, triggehanda, *triplex, trinus, tergeminus, triplus,* 2 S. 24:12. 1 Chr. 21:10. triggia botna högt, *triplicata alta,* Ez. 42:6. triggia witnes munn, *ore trium testium,* M. 18:16. elljes, effter tv eller try | witnes munn, D. 17:6. triggia åhra kon, s. 673
Es. 15:5. J. 48:34. treggie, D. 19:15. Kon. Balk. LL. C. 36.
trilla, *trochus, orbiculus.*
trillar, *in orbem agor, defluo.*
trind, *teres, rotundus, orbiculatus,* 1 K. 7:31.
trippar, *subsultim gradior.*
tripp, trapp, troll.
trißa, *trochus, orbiculus.*
triumph, *triumphus,* 2 M. 4:22.
triumpherar, *triumpho,* Psb. 131:6.
tro, *fides,* L. 17:19. 18:6. Ebr. 11:1.*ss. defin.* tron, *dat. abl.* trone, *accus.* trona, the handlade på sina tro, *fidei illorum committebatur pecunia, et ipsi bona fide administrabant,* 2 K. 12:15. 22:7. bo vppå god tro när en, *secure et fideliter habitare cum aliqvo,* O. 3:29. alt thet som icke går af trone, thet är synd, *omne qvod non est ex fide, peccatum est,* R. 14:23. *h. e. non certa persvasione, non adstipulante, sed dubitante et hæsitante conscientia. v. omnino* Köningii *Cas. Consc. Catech. Prooem. p.* 15. Poli *synops. Crit. in h. l.*
tro, *credít,* S. 27:17.

3. **effter**: Sk1. || 4. *bene*: Sk1. || 7. **treskefft**: **treskäfft** Sk1. || 11. **-fallt**: **-falt** Sk1. || 24. **tridiung**: **tridung** St. || 29. **trifwin**: **trifwen** St. || 30. armods: armodz Sk2. || 31. *bene*: *bone* St.

4. högt: högdt St. || 7. kon: ko St. || 14. **tripp, trapp, troll**: sent tillägg av J. Sw. || 18. 18:6 (?): sent tillägg av J. Sw. || 23. en: enom Sk1. || 24. alt: allt Sk1; som: St.

tro, trogen, *fidelis, fidus,* Psb. 1:1. 64:3. 281:5. nu säijes, tro man, tro tienare, *germ.* treu.

troder, *calco, conculco,* Es. 59:5. hafwer nedertrodt, Es. 63:3.

trofast, *fidelis,* 1 Cor. 10:43, *firmæ fidei, fidissimus,* Ps. 31:6. O. 18:24. Es. 49:7. S. 20:17. 28:20. 2 M. 9:26. 2 T. 2:13. 1 P. 4:19. Vp. 2:10. 19:11. med wenlig och trofast ord, Esth. 9:30. hölt honom trofastan, Ebr. 10:13.

s. 674 **trofasthet**, *fidelitas,* Ps. | 71:22.

trog, *mulctra,* Ex. 38:3. *germ.* trog.

trohet, *fides, fidelitas,* G. 47:29. Job. 4:18. O. 16:6.

troldom, *v.* truldom.

trolig, *credibilis, fidem inveniens.* troligare råd, *fidelius consilium,* S. 37:17.

troliga, *fide, fideliter,* Neh. 11:23. Ps. 101:2. H. 5:9. 3 Joh. v. 5. *confidenter,* G. 34:12.

troll, *fascinus, lamia, larva, spectrum, dæmon.* trollare eken, *qvercus augurum,* Dom. 9:37.

trollar, *fascino, incanto, magico carmine devoveo. præt.* trylte, 2 Chr. 33:6.

trolldom, *v.* trulldom, N. 24:1.

trollkar, *v.* trullkar, Ex. 7:11. N. 23:23. trolkarlomen, W. 18:13.

trollkona, *venefica, incantatrix.*

trolofning, *sponsalia, sponsio, desponsatio.*

trolofwar, *spondeo, despondeo, thalami fidem despondeo,* H. 2:19.*s.* trolofwad, *desponsus,* D. 22:23,28. L. 2:5. som trolofwar, *sponsor.*

trolös, *perfidus, infidus, profligatæ fidei,* R. 1:31. trolös rettferdighet, *justitia fide cassa,* Förrsp. Philip.

trong, *v.* trång.

troplichtig.

tropp, *turba.*

troppar af, *abeo.*

troppewis, *gradatim.*

tror, *credo, fido,* Marc. 16:16. Joh. 3:16. wi trom, Eph. 1:19. the trodde til honom, 1 Chr. 5:20. warda troende, Ex. 4:8. *cum dativ.* Joh. 2:22. 10:38. 2 Thes. 2:11. *v.* Schibb. C. 9:§:19. *Gramm.* 7:§:4.

troskap, *fidelitas, sodalitium fidele,* 1 M. 11:33.

troß, snöre, *funis, funiculus, restis, resticula, item impedimenta, farcinæ, vasa.*

troßgoße, troßpoike, | *calo, cacula.* s. 675

trott, går trott på, *freqventer ad molestiam, moleste sedulus.*

trottar, *v.* trött.

trotz, *minæ, minatio, comminatio superba, ferocia,* Psb. 57:5.

1. *fidus*: Sk1. || 2. tro (före tienare): Sk1 och St. || 4f. nedertrodt: nedertrodit (?): Sk1. || 6. 1 Cor. 10:43 (hand?): Sk1. || 27. **trollkar**: **trolkar** Sk1, **trollkarl**: Sk2 och St; trullkar: trulkar Sk1, trollkarl Sk2 och St.

11. **troplichtig**: sent tillägg av J. Sw. || 23. *vasa* rättat efter St, U *rasa*. || 24. *calo*: *calones* Sk2. || 27. **trottar**: **trotter** St.

trotzan, *idem,* Ps. 49:15.
trotzar, *minor, comminor, interminor, item minaciter provoco,* Ps. 49:7. J. 49:4. S. 13:4. 31:38. trotza en, Ez. 20:27. Joël. 3:4. *præt.* trotzade, S. 48:20. *imperat. plur.* trotzer, J. 13:15.
trotzig, *minans,* J. 48:29.
trotzord, *verba minacia,* Psb. 59:3.
trowerdeliga, *probabiliter.*
trowerdig, *fide dignus.*
trubbot, *obtusus, sine cuspide.*
trug, *minæ, minatio, comminatio.* Pr. 10:4. J. 10:10. H. 7:16. 1 M. 2:62. W. 14:25. Eph. 6:9.
trugar, *cogo, adigo, invitum compello, minanter urgeo,* Ps. 37:12. 55:13. Es. 58.3. 2 T. 4:2. trugas, Ps. 75:5.*s.* Es. 10:15. trugande, *comminatio,* J. 6:11.
trugare, *minax, impulsor, exactor, minitabundus*, Job. 3:18.
trull, *fascinus, lamia, larva, spectrum,* Es. 34:14. *v.* troll.
trulldom, *etc.* Vp. 18:23. *v.* trolldom.
trullkarl, *magus, incantator, veneficus,* Ex. 7:22. A. 13:6,8. Vp. 22:15. *v.* trollkarl.
trullkona, *saga, lamia, anus venefica,* Ex. 22:18.
trullkonobarn, *filii præstigiatricis,* Es. 57:3.
trumf, trumf vt.
trumm, träklubb, *truncus, caudex, stipes. item os bovis.*
trumma, *tympanum, obliq.* trummo, J. 31:4. | *pl.* mor, Job. 21:12. slå på trummo, *tympanum pulso, tympanizo.* s. 676
trumma, *canalis sub terram.*
trummar af, *trunco, detrunco, obtrunco.*
trummetar, *buccino, lituum inflo,* N. 10:5.*ss.* H. 5:8. trummetande, *buccinarum concentus,* N. 29:2.
trummetare, trumpetare, *tubicen, æneator,* J. 6:17.
trummete, *buccina,* Job. 39:27.*s.* J. 47:36. Ez. 33:3.*ss.*
trummetning, *buccinarum concentus,* N. 23:21. 2 Chr. 29:28.
trumpen, *austerus, morosus.*
trumpeta, *v.* trummet.
trumslagare, *tympanotriba.*
trut, *os prominens, rostrum.*
trutwig, *ore audax, loqvax.*
try, *species arbusculæ cavæ.*
try, *tria,* L. 4:25. try ting, O. 30:18,29. try åhr, Ex. 6:18. try och ottatijo åhr, Ex. 7:7. tryåhra ko, get *etc. vitula trima*, G. 15:9. *v.* tre.
tryck, förtryck, *pressus, pressura, oppressio.*
tryck, *typus, prælum.*
trycke, *tudicula*.
trycker, *græc.* τρυχω, *attero, vexo, premo, imprimo, item colores imprimo,* Dom. 6:38. Ps. 38:3. 65:4. O. 30:33.
trycker effter, *urgeo,* 2 M. 12:23.

30. artikeln **trumf**: sent tillägg av J. Sw. || 32. *item os bovis*: Sk2.
16. trummet: trummete Sk2. || 21. O. 30:18,29 rättat efter Sk1. || 23. *trima*: *trina* Sk2. || 31. 65:4 rättat efter Sk1.

trycker in, *imprimo.*
trycker vt, *exprimo,* Dom. 6:38.
tryckiare, *typotheta, impressor.*
trygg, *securus, tutus, sartus tectus,* Dom. 8:11. Psb. 82:10. 96:6. *plur.* trygge, D. 12:10.
s. 677 **tryggeliga**, trygt, *tute,* | *tuto,* Lev. 25:18.*ss.* 1 S. 12:11. tryggare, S. 42:14.
trygghet, *securitas,* Job. 24:23.
tryggiar, *securum, tutum reddere.* tryggia grafwens dörr med segel, Liljestet Chr. Triumph. pr. tryggiar mig wid, *innitor, tute confido, fidenter me adjungo, v.* Schibb. C. 17:§:21. *p.* 391.
tryhundrat, *tre centeni*, G. 45:22.1 K. 11:3. – gångor, *tricenties.*
tryne, *rostrum suillum, aprugnum.*
tryskar, *tribulo, v.* tröskar.
tryskel, *limen,* 1 K. 14:17. Ez. 43:8. Zeph. 1:9.
tryskotid, *v.* tröskotid
tryter, *deest, deficit,* Psb. 66:3.
tryåhra, *triennis, trimus, trimulus,* Es. 15:9. 20:3. J. 48:34.
try åhrs tid, *triennium, trieteris, trimatus.*
trå, tråbeten, effterhollen, *assiduus, moleste sedulus, pertinax, v.* Schibb. *l. c.*
trå mig, *certissime. germ.* Traum.
trå, *tabes, item vox jurantis.*

tråd, *filum,* G. 14:23. 38:28. 1 K. 7:15. Es. 38:12. *defin.* tråden, G. 38:30. *pl.* trådar, G. 39:3.
tråder, *v.* trampar, Psb. 52:3.
tråder på wäfstol, *insile.*
tråk, *via calcata, lutosa calcatio.*
tråkar, *in coeno luctor, viam lutosam calco. item nitor, contendo.*
trånar bortt, *v.* twinar.
trånesiuka, *tabes, phthisis, marasmus.*
trång, trångmåhl, *angustia,* 2 Cor. 8:13.
trång, *angustus, arctus, adstrictus,* Ex. 28:39. M. | 7:14. trengre, *angustior,* Ez. 42:5. s. 678
trångmåhl, *necessitas,* gl. K. ordn. *p.* 53.b.
trångt, *anguste, arcte, adstricte.*
trår, lengtar, *avide desidero,* Psb. 19:7.
trårett, *ad amussim, directe.*
trått, *assidue, freqventer, crebro.*
tråtzar, *v.* trotzar.
tråtzning, *contignatio,* Hab. 2:11.
trä, *arbor,* G. 2:9. Ez. 17:24. *defin.* träd, Pr. 11:3. trädet, *illa arbor,* G. 3:6. litet trä, *arbuscula.*
trä, tortt trä, *lignum,* 1 Cor. 3:12. 1 K. 17:12. af trä, *ligneus, arboreus.*
träaltare, *altare ligneum,* Ez. 41:22.
träde, trädsjord, *novale, novalis ager, verractum.* ligger i träde, *novale incultum jacet, qviescit.*

12. mig: sig Sk1. || 15. *tre centeni*: *tricenteni* Sk1. || 21. **tryskotid**: **tryskotiden** Sk1; tröskotid: tröskiotid St.

11. trångmåhl: trångmål Sk1, trångsmåhl St. || 15. **trångmåhl**: **trångmål** Sk1; ordn.: lag Sk1. || 16. *anguste*: Sk1. || 20. artikeln **tråtzar**: Sk1. || 21. artikeln **tråtzning**: Sk1. || 25f. 1 K. 17:12: Sk2. || 28. trädsjord: trädzgierde Sk1, trädzjord Sk2 och St.

träder åkren, *agrum renovo, novale recolo,* Es. 28:24. trädesåker, *novale, verractum.*
träder in, smöger, *insero*, *intersero.*
träder, *gradior, incedo, ambulo, eo,* Ex. 34:2. Ps. 1:1. 10:1. *præt.* trädde, Ex. 34:5. O. 7:8. *imperat.* träd, Ex. 3:5. 1 S. 14:12.
träfat, *vas ligneum,* 2 T. 2:20.
trägen, *assiduus, impiger, sedulus, gnavus, improbus,* L. 11:8.
träget, *sedulo, assidue, impigre, strenue, diligenter.*
trägnas, *impense desidero.* then som trägnas effter rikedomar, han vttwingar sin kropp, gl. S. 31:1. gl. O. 28:22.
trägud, *idolum ligneum*, B. 6:4,11.
trägård, *hortus, arbustum, pomarium,* 2 K. 21:18,26. Esth. 1:5. J. 29:5. Sus. v. 7.
s. 679 | liten trägård, *hortulus.* som wexer i trägård, *hortensis, hortensius. plur.* trägårdar, Pr. 2:5.
trägårdsmestare, *olitor, hortulanus, arborarius.*
trägårdsseng, *areola.*
trä-kar, *vas ligneum,* Ex. 7:19. träkäril, *idem* Lev. 11:32.
träklabb, *truncus, stipes, caudex.*
träl, *mancipium, servus,* Ex. 21:2. J. 34:9. *plur.* trälar, Ex. 21:7. 1 T. 6:1. Ebr. 2:15. 2 C. 11:20. trälare, Lev. 25:42. trälares arbete, *opus servile,* Lev. 25:39.
trälar, *servio duriter. præt.* trälade, Ex. 1:13.
träldom, *servitus, servitudo,* Ex. 1:11. 13:3.
trälinna, *serva,* Ex. 21:7. J. 34:9.
trälsam, *servilis.*
trälsamhet, *v.* träldom.
trälsamt, *serviliter.*
träok, *jugum ligneum,* J. 38:13.
träschole, *arbuscularum area, arbustum, arboretum.*
träsel, *ærarium,* 2 K. 18:15. Esdr. 6:8. Neh. 7:70. *v.* Schibb. C. 17:§:21.
träsk, *v.* tresk.
trä-sko, *solea lignea, pero ligneus.*
trästod, *statua lignea,* B. 6:58.
trästol, *suggestus, sella lignea,* Neh. 8:4.
trätta, *lis, rixa, jurgium, contentio, litigium, altercatio,* G. 13:7.*s. obliq.* to, O. 20:3. *ita Bibl. et W. Gothi cum gemino* tt, *et Dani* trætte, *sed nova Bibl. habent* träta, *bene*, *et* Wankif. D. 25:1. fly oandelig och onyttig ord och trätor, *fuge profanas et inutiles voces et contentiones,* | 1 T. 6:20. *v.* s. 680
Dieter. *Illustr. N. T. voce* παρακαταδηκη, *p.* 91.b.
träter, *litigo, rixor, jurgo, jurgor, altercor, lites moveo,* Ps. 35:1. 103:9. trätte, Jud. v. 9.
trätare, *litigator,* Es. 49:25.
träterska, *litigatrix,* S. 37:12.
trätobroder, *adversarius,* M. 5:25. L. 12:13. 18:3.

4. smöger: smöjer Sk1. || 11. **träget**: **trägit** Sk1; *assidue*: Sk1. || 12. *diligenter*: Sk1. || 14. effter: efter Sk2. || 22. **trägårdsmestare**: **trägårdzmestare** Sk1 och Sk2. || 24. **trägårdsseng**: **trägårdzseng** Sk2 och St. || 27. *caudex* rättat efter Sk1 och St, U *caudes.* || 29f. 2 C. 11:20:Sk2.
9. **träschole**: **träschola** Sk1. || 21. *bene*: *recte* Sk1. || 26, 28, 29 och 30. **trät-**: **trätt-** Sk1.

trätodryg.
trätokempe, *litigiosus, v.* Schibb. C. 17: §:21. *p.* 392.
trätosam, trätodryg, *contentiosus, litigiosus,* Ps. 18:44. 31:21. O. 19:13. 21:9. S. 8:4. 1 T. 3:3. Tit. 3:2.
trätowatn, *aqva contentionis,* N. 20:13.
trög, *tardus, tardiusculus, deses, piger, segnis,* Ex. 13:15. S. 7:11. Ebr. 6:12.
tröghet, *tarditas, desidia.*
trögt, *tarde, desidiose.*
tröija, *thorax, plur.* tröijor, Es. 3:23.
tröskar, *tribulo, trituro,* D. 25:4. Es. 21:10. 28:27. J. 51:33. 1 Cor. 9:9. *præt.* tröskade, Dom. 6:11. 1 Chr. 21:20.
tröskare, *tribulans.*
tröskel, *limen,* Dom. 19:27. 1 S.5:4. Ez. 10:4. *v.* tryskel.
tröskeloge, *tribularium, area,* J. 51:33.
tröskestofft, *pulvis in tritura,* 2 K. 13:7.
tröskning, tröskande, *tritura.*
tröskotid, *tempus trituræ,* Lev. 26:5.
tröskowagn, *plaustrum triturans,* Es. 41:15. *v.* Dieter. *Antiqv. Bibl. ad Deut.* 25:4. *p.* 281.*s. et* Poli *Synops. Critic. in h. l.*
tröst, *fiducia, confidentia, fides, spes,* 1 S. 22:3. 2 K. 18:19. W. 17:13. settia sina tröst på, B. 3:17. hafwa tröst på gud, *confidere in deo.* M. | 27:43. tröst betyder ock offta frimodighet, *animositas, fortitudo animi,* A. 4:29,31. war tröst, *animosus esto.* D. 3:28. 31:7. 1 Chr. 19:13. Ps. 27:4. Dan. 10:19. S. 10:31. war wid god tröst, 2 Cor. 5:6. *plur.* tröste, 1 S. 4:9. 2 S. 13:28. 2 Chr. 13:18. D. 31:6. så ware nu eder hender trösta, *confortentur manus vestræ,* 2 S. 2:7. Neh. 2:18.
tröst, *solamen, solatium, consolatio, item confidentia.* Es. 39:17.
tröstar, *solor, consolor, præt.* tröstade, Job. 29:13. *imperat.* trösta, Ps. 60:3. *plur.* tröster, Es. 40:1. *item confido.*
tröstare, *consolator, solator,* Pr. 4:1. Es. 51:12.
tröstebref, *literæ consolatoriæ.*
tröstbägare, *calix consolationis,* J. 16:7.
tröstelig, tröstefull, *consolatorius, solatii plenus,* Ps. 69:17. tröstelig ord, Zach. 1:13. tröstelig predikare, Förrsp. 2 Cor. tröste-ligit exempel, 2 M. 6:31. trösteligit namn, Ps. 54:8.
trösteliga, *fidenter, confidenter,* Es. 58:1. *item adhibito solatio,* 1 Chr. 19:13. O. 39:7. A. 9:28. Ebr. 4:16.
tröstelös, *solatio destitutus,* Es. 54:11. Psb. 73:6.
tröster, *solor, consolor,* Ps. 86:17. 141:8. *imperat.* tröst. Ps. 51:14. *præt.* tröste, Ps. 118:5. 1 M. 5:53. T. 1:15,19. wi tröste vppå, *confidimus,* Jer. 3:25. Ps. 144:2. the tröste, L. 18:9. *imperat.* tröst vppå gud, S. 2:6. Ps. 7:3.
tröster, förmår, *sustineo, valeo, possum.*

s. 681

1. **trätodryg**: sent tillägg av J. Sw. || 4 och 7. **trät-**: **trätt-** Sk1. || 5. O. 19:13 rättat efter Sk1. || 22. **tröskotid**: **tröskotiden** (under **tröskar**) Sk1. || 28f. hafwa tröst … *in deo*: Sk1.

4. D. 31:6: Sk1. || 8. Es. 39:17: Sk1. || 14. **tröstebref**: **tröstbref** Sk1. || 26f. *imperat.* tröst. Ps. 51:14: Sk1. || 28ff. wi tröste … Ps. 7:3: Sk1.

man tröster icke förswara sig, *non præsumit se defendere,* W. 17:12.
trösterman, *consolator, solator,* Psb. 7. med.
s. 682 | **tröstning**, *solamen,* Zach. 10:2. 1 M. 13:7.
trött, *lassus, lassatus, fessus, defessus, defatigatus, defectus viribus,* S. 17:20. Psb. 95:2. trötter, *idem,* G. 25:29. Joh. 4:6. jag hafwer ropat mig tröttan, *delassatus sum clamando,* Ps. 69:4. the skola bära sig trötta, Es. 46:1.
tröttar vt, *fatigo, defatigo, lasso, delasso.*
tröttas, tröttnar, *fatigor, defatigor, lassor, delassor, defatiscor, fatisco, lassesco, deficio,* 1 Cor. 1:3,8.
trötthet, *defatigatio, fatigatio, lassitudo.*
tröttnar, *delassor, fatisco.*
tröttsam, *molestus, tædium creans.*
tröttsamhet, *tædium, molestia.*
tröttsamt, *moleste.*
tu, *tu,* Ex. 20:2.*ss.* M. 18:9. R. 14:10.
tv, *duo.* så äro altid tv skickat emot tv, Sir. 33:15. tu skalt få tv så mykit ondt af honom, S. 12:6. han lefwer tv så lenge, S. 26:1. ther nyja Bibel har dubbelt. *v.* Schibb. C. 9:§:15. *Gramm.* C. 5:§:13.
tucht, O. 1:2. *v.* tuchtighet.
tucht, *disciplina, castigatio, severa educatio,* S. 1:33.
tuchtan, *idem,* D. 11:2. Job. 5:17. O. 1:7,8. *foem.* O. 4:13. 2 T. 3:16.
tuchtar, *castigo, educo, corripio,* 1 K. 12:11,14. O. 9:7. 19:18. Es. 26:16. H. 4:4. Ebr. 4:12. wel tuchtad qwinna, S. 26:18.
tuchteliga, tuchtigt, *pudice, caste, verecunde,* Tit. 2:12.
tuchtig, *pudicus, castus, verecundus, sanctus,* S. 26:19.
tuchtighet, tucht, *pudicitia, pudor, castitas, castimonia,* 2 T. 1:7. Ebr. 12:28.
tuchtomestare, tuchtemestare, *castigator, correptor,* 1 M. 6:17. 1 Cor. 4:15. tychtomestare, R. 2:20. Gal. 3:24. *male.*
| **tuldrar neder**, *deprimo, detrudo.* s. 683
tufs, *cirrhus.*
tufwa, *grumus, grumulus, tuber, tuberculum.*
tufwig, *tumulis freqvens, grumosus.*
tugg, tugga, *mansum.*
tuggar, *mando, manduco.*
tull, *v.* toll.
tullta, *puella.*
tullter, *puer, infans.*
tumblar, *voluto, devolvo, cado.*
tumme, *pollex,* Ex. 29:20. Dom. 1:6.*ss.* en tumme bred, long *etc. pollicaris.*
tunder, *fomes.*
tung, *gravis, prægravis, ponderosus, onerosus,* Ex. 17:12. O. 4:12. S. 7:29. han war en tung man, 1 S. 4:18. tungt, Ex. 4:10. 1 K. 12:28. O. 26:15. lät tig icke tyckia tungt wara, *ne grave tibi videatur,* D. 15:18.

13. **tröttas**: **trötnas** St. || 14. *defatiscor*: *defetiscor* Sk1. || 22f. så äro altid … Sir. 33:15: Sk1.
1. *educo*: Sk1. || 4. tuchtigt: Sk1. || 10. tuchtemestare: Sk1. || 18. **tugg** rättat efter Sk1, U **tugga** (2 ggr).

tunga, *lingva,* Ps. 12:5. *obliq.* tungo, Ps. 12:4. Marc. 7: 33. styra sina tungo, *frenare lingvam suam,* Jac. 1:26. tungan är en eld och en werld full med orett, *lingva est ignis et mundus scelerum,* Jac. 3:6. *v.* Drexelii *Phaët.* C. 15:§:2. C. 27. C. 34. C. 43:5. vtan tungo, *elingvis.*

tunga på wågskålena, *libramentum,* W. 11:23.

tunga, *sinus maris,* Jos. 15:2. 18:19.

tunge, *onus, pondus, masc.* N. 11:17. J. 23:33.*ss.* Zeph. 3:18. *defin.* tungen, Neh. 6:18. Es. 17:1. J. 23:53. *obliq.* tunga, Ex. 2:11. J. 23:36.*ss.* N. 4:19,27,31. 11:11. giöra enom tunga, *molestiam alicui creare,* 2 S. 13:25. wara enom til tunga, *esse alicui oneri,* 2 S. 15:33. 2 Thes. 3:8. 2 Cor. 11:9. 12:13.

tunge, *officium, munus ecclesiasticum.* N. 4:15,32,49.

tungel, *luna.*

tungomåhl, *lingva,* G. 11:7. Esth. 1:22. Ps. 81:6. Es. 28:11. A. 2:4. 1 Cor. 12:10.

tungt, *graviter. v.* tung.

s. 684 **tunn**, *tenuis,* G. 41:6. Es. 17:4. | tunt, Ex. 16:14.

tunna, *dolium,* tonna, tönja, Es. 5:10.

tunnar, *in dolium demitto.*

tunnebindare, *doliarius, vietor.*

tunnesprund, *orificium.*

tunnkaka, tunnråd, *laganum, crustulum,* Ex. 29:2. Lev. 2:4.

turkos, *dracontias,* Ex. 28:20. 39:13. Ez. 1:16. Psb. 105:7.

turnerar, *decurro, item invehor, verbisqve convitior.*

turnering, *decursio eqvitum.*

turturdufwa, *turtur,* Lev. 1:14. Ps. 74:19. C. 2:12. J. 8:7.

tusend, *mille,* N. 31:4. sex tusend, fiorton tusend, tusende åsnar, oxar, Job. 42:12. ett – tv – try tusend, N. 1:35,39,43. 3:39,43. Israëls tusende, *milleni Israël,* N. 31:5. tiugu tusend, *viginti millia,* Jon. 4:11. hundrade tusend, *centum millia, ibid.* tusend gånger, *millies.*

tusendfallt, *millecuplus,* Psb. 105: 8. regera med Christo i tusende åhr, *mille anni,* Vpp. 20:2.*ss. v.* Cluv. *in h. l.* Spener *Cons. Theol.* P. 1. *p.* 8. min Sabb. Ro 2,31,10.*s.*

tusendskiön, *amarantus.*

tußar, *incito, instimulo, concito.*

tut, *v.* trut, *rostrum.*

tutar, *tuba signum cano, item os porrigo.*

tuttrar, *tremo.*

tv, *duo.* tvv *scribunt veteres*, G. 5:8. 41:1. S. 12:6. 26:1. 33:15. M. 18:9. *v.* Schibb. C. 1:§:50. C. 9:§:15.

tv åhrs tid, *bimatus.*

8. wågskålena: wågskolenne St. || 21. **tungomåhl**: **tungomål** Sk1.

5. *verbisqve*: *verbis* Sk1. || 8. *turtur*: Sk1 och St. || 10f. sex tusend, fiorton tusend: Sk1. || 13. tusende: tusender Sk1. || 14f. hundrade tusend … *ibid.*: Sk1. || 17. **tusendfallt**: **tusendfalt** Sk1 och St, **tusenfallt** Sk2. || 18. Christo: Christi Sk1; *mille anni*: Sk1. || 23. *rostrum*: Sk2. || 26. *veteres*: *Bibl. interpretes* Sk1. || 27. S. 12:6. 26:1. 33:15: Sk1. || 28. §:50 rättat efter Sk1, U §:20.

tut, *rostrum.*
twager, *luo, abluo.* the hafwa twagit, *abluerunt,* Vp. 7:14.
twagen, *lotus.*
twagning, *lotura,* S. 34: 30. Ebr. 9:10.
twedregt, *discordia,* O. 18:1. A. 15:2. 1 Cor. 11:10. Gal. 5:20.
twedregtig, *discors, male concors,* M. 12:25.*s.* twedregtug sak, *ambigua et discors caussa,* D. 17:8.
s. 685 **twefall**, twefallig, *duplex,* | Ex. 28:16. 22:7. Ez. 21:12. A. 22:13.
twefallt, *dupliciter, duplum,* S. 23:13.
twefotad, *bipes.*
tweggiahanda, *duplex, geminus, duplus, bini. ita antiqvi,* Herrawaras. C. 17. M. 18:16. tweggiahanda folck, S. 50:27. G. 25:23. wigt, skeppa, *diversa, duplicia pondera,* D. 25:13.*s.* effter tweggia witnes munn, N. 35:30. Kon. B. LL. C. 36. D. 19:15. effter tv eller try witnes munn, D. 17:6. Ebr. 10:28. effter twå eller tre mäns munn, 2 Cor. 13:1. tweggehanda bröd, Ex. 16:29. tweggiahanda giör mig icke, *duo ne facias mihi,* Job. 13:20.
twehogse, *dubius, incertus consilii, dubius animi, hæsitator, anceps,* Joh. 13:22. A. 5:24.
twekan, *dubitatio, hæsitatio, ambiguitas, fluctuatio animi,* Phil. 2:14. 1 T. 2:8.
twekar, *ambigo, dubito.*
tweklöfwad, *ungulis bifidus, bisulcus,* Lev. 11:3.
twem, af twem, *a duobus istis,* Eph. 2:15. 5:31. med twem, gl. Es. 6:2. them twem Israëls husom, 8:14.
twer, twert. *v.* twär.
twert af, *abrupte, prærupte,* L. 8:26. – emot, om, *contra, e contrario,* G. 50:13. Ex. 14:2. Ez. 16:34. 18:27.
twers öfwer, *e regione,* G. 21:16. Ex. 14:2. Dan. 5:5. twärs, G. 13:17. twert öfwer, Ex. 40:24. Lev. 8:26.
twetalig, *bilingvis,* 1 T. 3:8.
twetalighet, twetalan, *lingva bisulca*, *sermo sibi contrarius, v.* Locc. *Lexic. Juris.*
twett, *lotum, lotio.*
twettar, *lavo, abluo.*
twettekar, *vas, pelvis lotionis,* Ex. 30:18. 35:16. Ps. 60:10.
twetterska, *lotrix.*
twetydig, mening, αμφιβολια, *sententia ambigua.*
tweäggiad, *anceps, cui acies gemina est,* O. 5:4. Ebr. 4:12. Vp. 1:16.:
| **twi**, twi tig, *phy, pudeat te,* Marc. 15:29. s. 686
twiflan, twifwelsmål, *dubitatio, dubium, ambiguitas.*
twiflar, *dubito, addubito, ambigo, hæreo, hæsito, animi pendeo, indubito,* Jac. 1:8.

6. **twedregt**: **twedrägt** St. || 8. **twedregtig**: **twedrechtig** Sk2. || 9. twedregtug: twedrechtug: Sk2. || 13. **twefallt**: **twefalt** Sk1. || 16. *ita antiqvi*: Sk1; Herrawaras.: Herwara Saga St. || 20f. D. 19:15: Sk1. || 23. tweggehanda bröd, Ex. 16:29: Sk1.

2. *ungulis* rättat efter Sk1, U *ungulus*. || 15. *lingva bisulca*: Sk1. || 24f. O. 5:4: Sk1. || 26. twi tig: twy tig St; *pudeat te*: sent tillägg av J. Sw. || 27. twifwelsmål: Sk1.

twifwel, *dubitatio, dubium.* folcket war vti stort twifwel, Förrsp. Hag. ett twifwel, Förspr. wish. vtan twifwel, *sine dubio,* Job. 36:4. Ps. 56:9. hafwer intet twifwel warit, Dan. 2:47.
twifwelachtig, *dubius, dubitabilis, anceps, ambiguus,* Joh. 20:27. R. 14:23.
twifwelachtigt, *dubie, dubitanter, ambigue.*
twifwelrådig, *dubius, anceps, incertus.*
twifwelsmåhl, *dubium.* drager i twifwelsmåhl, *dubito de – in dubium revoco.*
twijar, *convitiis et sibilis consector, explodo.*
twikar, *dubito, hæsito,* Ps. 39:4.
twilling, *gemellus, geminus,* Joh. 20:24. 21:2. *pl.* gar, G. 25:24. 38:27. C. 4:2.
twinar bortt, *tabeo, tabesco, contabesco, marcesco, distabesco, exaresco, evanesco,* L. 6:6. Psb. 89:6.
twinesot, *phthisis, tabes, marasmus.*
twingar, *cogo, adigo, urgeo, compello, item tabefacio,* O. 30:33. Gal. 2:14. *præt.* twingade, Ex. 1:13. G. 43:1. Dom. 10:8. 1 M. 8:7. Vp. 11:10.
twinnar, *duplico, gemino fila.* twinnat, Ex. 25:4.
twinnetråd, *filum duplicatum.*
twist, twistighet, *lis, contentio, controversia, disputatio,* R. 16:17.
twistar, *litigo, rixor, altercor.*
twungen, *coactus, invitus, adactus, compulsus.*
| **twy**, *v.* twi. s. 687
twå, *duo, bini, gemini, masc. et foem.* Pr. 4:9,11,12. L. 17:34. 18:10. *neutr.* tv, *duo,* M. 18:9. *v.* Schibb. C. 9:§:15. *Gramm.* C. 5:§:13. af twem, *v.* twem.
twå gångor, *bis.*
twål, *sapo.*
twålar til, *sapone vel smegmate abluo.*
twång, twingande, *coactus, coactio,* Ex. 3:9. Job. 12:18. Ps. 44:25. Thr. 5:5. W. 7:10. M. 24:9. A. 7:11,34. 2 Cor. 9:7.
twår, *luo, abluo*, G. 49:11. Ex. 19:10. Joh. 13:8. *præt.* twådde, M. 27:24.
twär, *austerus, morosus.*
twär, brant, *abruptus, præceps, præruptus, abscissus, v.* twer.
twär bredd, *latitudo præceps.*
twärar, snedar åkren.
twärhand, *palmus,* Ps. 39:6.
twärer åkren, *tertio, repastino.*
twärs, *a latitudine, vid.* twers.
ty, *nam, qvia, qvippe, enim, qvoniam, etenim,* 1 Joh. 3:11. 4:4. ty werr, *v.* thy.
tychtomestare, *v.* tuchtom.
tycke, *v.* tyckia.
tycker, *puto, existimo, arbitror,* mig tycker, Jos. 24:15. J. 9:5. 1 Cor. 4:9. mig tyckte,

11f. i twifwelsmåhl: i twifwelsmål Sk1. || 15. **twikar**: **twiker** Sk1.
6. *duo* rättat efter Sk2, U *tria.* || 9. artikeln (**twå**) **gångor**: Sk1. || 11. **til**: Sk1; *vel*: *et* Sk1. || 12. twingande: Sk1. || 23. **twärer**: **twärar** Sk1 och St. || 24. artikeln **twärs**: Sk1. || 30ff. mig tyckte … 2 S. 7:19: Sk1.

G. 37:7. Dom. 7:13. mig hafwer tyckt, 1 Chr. 17:17. 2 S. 7:19. hwad tig tycker gott wara, *qvod tibi bonum videtur,* Jos. 9:25. Dom. 17:6. Jer. 40:4. Hagg. 2:4. honom tycker, D. 12:8. Job. 15:23. tu låter tig tyckia, G. 21:12. O. 3:7. Es. 36:5. B. 3:23. S. 7:5. om konungenom så gott tyckte, Neh. 2:5.

tyckes, *videor, appareo,* hwad honom tyckes rett wara, Dom. 21:25. Es. 58:13.

tyckemyken, *ad suspiciones facilis, suspiciosus, animi nimium sensilis.*

tyckesam, som har gott tycke med sig, *humanus, amabilis,* W. 7:22. *v.* Schibb. C. 17:§:21.

s. 688 **tyckia**, *arbitrium, gratia.* | *obliq.* tyckio, J. 7:24. 9:14. 18:12. 23:17. komma sig i tyckio, *gratiam conciliare parare sibi,* gl. O. 13:15.

tyder vt, *explico, explano, interpretor, enodo,* G. 41:24. 1 Cor. 14:27.

tyder vp, emot, *par sum, æqvo, prævaleo.*

tyg, *vas, utensile,* G. 27:3. Ex. 30:27.*ss.* Neh. 13:9. Es. 52:11. Ez. 12:4. Jer. 27:21. *varium teli genus,* Es. 22:8. *holosericum, vestimentum,* D. 22:5. *item corpus*, *membrum virile* 1 S. 21:5.

tyg, *testimonium,* tu skalt ei stiäla, ei falsk tyg bära, Psb. 1:9. 2:4. *v.* Schibb. C. 17:§:21.

tygar, *testor,* öfwertygar, *convinco facti testimoniis et argumentis. v.* Locc. *Lex. Juris, item polluo, maculo.*

tygel, <*habena,*> gifwa syndenne tygelen, *laxare frena peccato.*

<**tygelfri**, *liber.*>

tyghus, *armamentarium.*

tygmestare, *præfectus armamentarii.*

tygwachtare, *custos vasorum,* 1 S. 17:22.

tylp, tylpachtig, *v.* dåre.

tynas, *evanescere.*

tyngd, *pondus, onus.*

tynger, *onero, gravo, aggravo, degravo,* S. 21:19. *item cum somno luctor.*

tyrann, *tyrannus,* Ps. 52:3. 82:7.

tyranni, *tyrannis, impotens dominium.*

tyrannisk, *tyrannicus.*

tyranniskt, *tyrannice, impotenter,* O. 14:3. tyranskliga, W. 16:4. Förrsp. Wish.

tyre, *tæda.*

tyst, *adj. tacitus, tacens, taciturnus, silens,* Es. 56:10. Hab. 2:20. A. 13:16. *adverb. tacite.*

tysta, *silentium,* A. 21:40. wardt en tysta i Himmelen, Vp. 8:1.

| **tystar neder**, *silentio involvo, reprimo, comprimo, sedo, compono.* the äro tystade i helwete, Ps. 31:18. tystne, Ps. 31:19. tyste hundar, Es. 56:10. s. 689

tysthet, *silentium.*

tystlåtig, *taciturnus.*

8. hwad: Sk1. || 10. **tyckemyken**: **tyckemycken** Sk1. || 10f. *suspiciosus*: St. || 12. har: hafwer St. || 16. sig: en Sk1. || 23. Jer. 27:21: Sk1. || 25. *corpus*: Sk1. || 26. *virile* rättat efter Sk1 och Sk2, U *verile.*

3. *habena*: hand 4. || 5. artikeln **tygelfri**: hand 4. || 23f. wardt en tysta i Himmelen: St. || 27. i helwete: Sk1.

tystlåtighet, *taciturnitas.*
tystnar, *obmutesco, silesco, vocem supprimo,* Pr. 12:4. *præt.* tystnade, A. 15:13. jag är tystnat, *obmutui,* Ps. 39:3.
tytel, *titulus, nomen,* L. 16:17. κεραια, *apex. v.* titel. *vide* Leig. *Crit. Sacr. in hanc vocem.*
tytlar, *titulum impono, addo.*
tå, *tunc, tum.* O. 30:33. Gal. 4:4. intet då, *v.* Schibb. C. 1:12. *et* §:47.
tå på foten, *digitus pedis, def.* tån, Ex. 29:20. på tåna, Lev. 8:23. 14:14,17. *plur.* tånar, Dom. 2:41.*s. pl. indef.* tår, 1 Chr. 20:6. 2 S. 21:20. stor tå, *hallus.*
tå, *particula expletiva,* Marc. 15:14.
tå och tå, *interdum, sensim.*
tå, vtmark.
tåna, tånar, tå, *v.* lindar.
tång, *forceps*, Es. 6:6. 44:12.
tår, *gutta, lacrima, plur.* tårar, Ex. 22:29. Job. 16:20. Ps. 42:4. 86:6. Vp. 7:17. 21:4. feller tårar, *lacrymas fundo.*
tårabröd, *panis lacrimarum*, gl. Ps. 80:6.
tårakella, *fons lacrimarum*, J. 9:1.
tåras, wår ögon tåras, *lacrimam stillo,* Pet. Eric. *Postill. Evang. p.* 53.b.
tåßa, *rana.*
tä, *trames,* N. 22:24.
tädan, *inde, illinc,* Ex. 4:18. D. 30:4. 1 Chr. 26:20. Es. 51:1. L. 16:26.
täflar, *certo, æmulor.*
täft, tept, *clausus, occlusus, tectus, conditus.*
täfwa, *canis, canicula, catella.*
| **täke**, *tegumentum, velamen, stragula,* 2 R. 8:15. O. 7:16. 31:22. Jud. 13:10. s. 690
täker, *tego, velo, operio, v.* tecker.
täljer, *numero, numerum ineo, recenseo,* 2 S. 24:4. hwarken tälja eller rekna kunde, *neqve recensere neqve numerare poterant,* 1 K. 8:5. 2 Chr. 5:6. *præt.* talde, N. 1:19,23,25. 26:63. taldt, 2 S. 24:9.*s.* Job. 14:16.
tälja enom i sinnet, *persvadere alicui*, Job. 31:27. 2 Chr. 18:20.*ss.* 2 M. 4:46. 7:25. *v.* teljer.
täljer, slögdar, kåtar, *fabricor, exascio, seco, perseco,* W. 13:11.
täljeknif, *culter sectorius.*
täljesten, *lapis sectilis.*
täljeyxa, *ascia.*
tämer, *decet,* betämer, Esr. 4: 3. *v.* Schibb. C. 17:§:21. *p.* 393.a.
tämjande, *domitura, domitus.*
tämjare, *domitor, domator.*
tämjer, *domo, perdomo, domito, edomo, mansvefacio,* Jac. 3:8.
tänjer vt, *tendo, extendo, protendo, distendo, pertendo, intendo, pando, dispendo,* Es. 40:22.

4. tystnat: tystnad Sk2. || 5. κεραια: κεραδα (?) St. || 8. *impono*: *compono* Sk2. || 17. artikeln **tå**, vtmark: Sk2. ||18. **tåna**: Sk1; lindar: lindrar St. || 22. *lacrymas*: *lacrimas* Sk2 och St. || 23 och 24. *lacrimarum*: *lacrymarum* Sk1. || 25. wår ögon tåras: Sk1; *lacrimam*: *lacrimas* St.

3. artikeln **täft**: Sk1. || 4. *canis*: Sk1. || 5f. 2 R. 8:15: Sk1. || 10. *poterant*: Sk1; *poterant*: *potuit*: St. || 13. *alicui*: *aliqvem* Sk1.

täpt, *clausus, occlusus. v.* tepper.
tärepenning, *numus vialis, pecunia qva commeatus paratur.*
tärer, *edo, exedo, peredo, consumo, absumo, depasco,* G. 6:21. S. 13:6. *præt.* tärde, Asar. v. 48. *infin.* tära, Psb. 49:5. *non male.*
täring, *commeatus, cibus, alimentum, victus,* G. 42:25. J. 40:5. Förrsp. Hagg.
tät, *densus, condensus, compactus.* tett gull, *aurum solidum,* Ex. 25:18. N. 10:2. han är en täter man, *dives.*
tö, *nivium liqvatio.*
töfwar, *maneo, remaneo, moror, cunctor,*
s. 691 *cesso, præstolor,* 2 K. 4:24. A. 22:15. | *præt.* töfwade, G. 8:12. A. 20:6. hafwer töfwat, M. 15:32. Marc. 8:2. *imperat. sing.* töfwe, T. 5:9. S. 18:22. *plur.* töfwer, J. 4:6.
töijer, *nives liqvefiunt, resolvuntur,* thet töijar vp, Ps. 147:18.
tökn, tökna, *nebula,* D. 4:11. Job. 3:5. A. 13:11. i tökno, Es. 59:9. Ez. 10:3.*s.*
töknesdag, *dies nebulosus,* Zeph. 1:15.
töknot, *nebulosus.*
tölp, tölpachtig, *etc. v.* dåre. *etc.*
töm, *habena, lorum. plur.* tömar, H. 11:4. S. 33:27.
tömer vt, *vacuo, vacuefacio, evacuo, exhaurio, egero, inanio, exinanio, exantlo, deliqvo, præt.* tömde, 2 Chr. 24:11.
tönna, *v.* tunna.
törne, *dumus, spina, sentis, vepres,* G. 3:18. Mich. 7:4. M. 7:16. torn, *idem.* Ebr. 6:8.
törnegadd, *aculeus spinæ,* Jos. 23:13.
törnebuske, *vepres, sentis, dumus,* 2 K. 14:9. 2 Chr. 25:18. M. 13:7.
törnekrona, *corona spinea,* M. 27:29.
törneqwist, *spina, ramus spinæ,* O. 26:9. af törne, *spineus.*
törning, *certamen, agon, lucta, contentio,* Ebr. 10:32. *v.* Schibb. C. 17:§:21. *p.* 393.a.
törs, tör, *audeo, sustineo,* G. 49:9. the töras icke, G. 43:32.
törst, *sitis,* W. 11:4,9. Ps. 69:22.
törster, *sitio, siti exuror,* han törster, O. 25:21. S. 24:30. mig törster, Joh. 19:28. honom törstade, Psb. 149:6. *male.* them törste, W. 11:4. Neh. 9:14,20. folcket törste, Ex. 17:3. sleckia törsten, *sitim sedare,* W. 11:4.
törstig, *sitiens, sitibundus,* | *siticulosus, v.* s. 692
torst.
tös, flicka, *puella. W-Gothi.*
tößwar, *bis.* dagliga giorde han fullkomliga offer töszwar, gl. S. 45:17. *v.* Locc. *Lex. Juris* til ordet twetalan. Schibb. C. 17:§:21. *in fine.* Speg. *Gloss. p.* 324.
töwäder, *ventus nives liqvefacius, item nivium liqvatio.*

4. *absumo*: Sk1. || 6. tära: tähra Sk1 och Sk2, thära St; *non male*: Sk1, Sk2 och St, struket i U. || 10f. han är … *dives*: St. || 16. töfwe: töfwa Sk1. || 18. **töijer**: **töijar** (?) Sk1. || 24. *etc.* (2 ggr): Sk1. || 27. *vacuefacio* rättat efter Sk1, U *vacufacio.*

3. *idem*: St. || 4. **törnegadd**: **törnagadd** Sk1. || 12. the: Sk1. || 24. dagliga: dageliga Sk2. || 28f. artikeln **töwäder**: Sk1.

V

Om thetta V *vocali*, som altid begynnar stafwelsen, och aldrig U se Schibb. C. 1:§:49. *Gramm. Svec.* C. 1:§:20.

vdd, *cuspis, aculeus, mucro,* 1 S. 13:21. A. 9:5. 1 Cor. 15:55.*s.* Vp. 9:7. siövdd, *isthmus, ripa, crepido*.

vddad, vddig, vddhwaß, *acutus, cuspidatus.* trevddad, *tridens*, 1 S. 2:13.

vf, *bubo,* Lev. 11:17. Es. 34:15. *plur.* vfwar, Es. 34:11.

vggla, *noctua, asio,* Lev. 11:16. D. 14:15. *plur.* vgglor, Es. 13:22.

vgn, *fornax, furnus, caminus,* Lev. 2:4. Es. 31:9. *pl.* vgnar, S. 43:4.

vgnsmunn, vngslock, *præfurnium.*

vlf, *lupus,* S. 13:21. *plur.* vlfwar, M. 7:15. 10:16. L. 10:3. A. 20:29. vlfs, *lupinus.*

vlfgräs, *aconitum, v.* Speg. *Gloss. p.* 538.

vlfwar, *lupi more ululo.*

vll, *lana, vellus,* Lev. 19:19. Ps. 147:16. Es. 1:18. Vp. 1:14. ware sig vllet, Lev. 13:48. Ez. 44:17. skinn med vllonne, Dom. 6:37. som bär vll, yllig, *lanatus.* af, som vll, *laneus.*

vllskinn, *vellus,* Ps. 72:6.

vlltyg, *lanicium.*

vmbewarad, *circumspectus*, *septus, bene munitus,* O. 20:19. *ubi* L. Pet. haf intet vmgenge med wachta tig, *v.* Schibb. C. 17:§:22.

vmbodsman,*procuratornegotiorum,mandatarius,* | *v.* Locc. *Lex. Juris.* s. 693

vmbär, *desum*, *expers sum*. W. 17:10. S. 39:36. Psb. 12:2.

vmbär, vmgeller, *luo*, *pendo*, *solvo*, *persolvo*.

vmdrifwer, *converto, circumago,* Job. 19:3. Es. 22:18. S. 38:32.

vmfamnar, *complector*, *circumplector*, *amplector*, C. 8:3. omfamnar, C. 2:6.

vmfattar, *circumdo*, *amplector*, *circumplector*, Ps. 18:5.

vmförer, *circumfero. v.* omförer.

vmgeller, *luo*, *pendo*, *solvo*, *persolvo*. vmgiella theras mißgierning, *poenam peccati luere*, Ex. 28:43. sina skull, N. 15:31. horeri, N. 14:33.*s.* han vmgallt icke sina synd allena, *non solus poenam luebat*, Jos. 22:20. hans ben skola vmgella hans vng-

2. begynnar: begynner St. || 3. stafwelsen: *syllabam* Sk1. || 6. Vp. 9:7: Vp. 9:5 Sk1 (båda fel?). || 7. *crepido* rättat efter Sk1, U *crepito.* || 16. **vgnsmunn**: **vgnsmun** Sk2; vngslock: vgnslock Sk1 och Sk2.

3. *septus*: Sk2. || 7. **vmbodsman**: **vmbodzman** Sk2 och St. || 13. artikeln **vmdrifwer**: Sk1. || 19. *circumfero:* Sk1. || 20f. vmgiella: vmgella Sk1. || 23. vmgallt: vmgalt Sk1.

dom, *ossa ejus luent poenam peccatorum juvent<utis>,* Job. 20:11. S. 23:34.
vmgeller, lider, vtstår, *patior, perpetior, sustineo*, 2 T. 2:3. 4:5.
vmgenge, *conversatio.*
vmgengelse, *conversatio, consvetudo, neutr.* Ps. 26:4. Phil. 3:20. 1 P. 2:12,15. 3:16. T. 14:17. gl. K. ordn. *p.* 72.a. *vel foem.* Gal. 1:13. 1 P. 1:15. 3:2. Jac. 3:13.
vmgierdar, *cingo, circumligo,* J. 13:11. S. 28:28.
vmgiordar, se omgiordar.
vmgriper, *v.* omgriper.
vmgång, *v.* omgång.
vmgår, omgår, *ambio, circumeo, circulo, item omitto, prætermitto, desum, privor.*
vmgår, *conversor, consvetudinem habeo,* O. 13:20. A. 10:28. om tu ju moste vmgå honom, ɔ: vmgås (*conversari*) med honom, S. 9:19. ther gl. S. har vmgås, *qvod placet,* så S. 19:3. ibland them jag vmgår, *cum qvibus conversor,* W. 13:7. jag vmgår, Phil. 4:11. S. 43:3. som ther med vmgått hafwa, Ebr. 13:9. vmgå med boskap, *pecuariam exercere,* G. 46:34. med list, Ps.
s. 694 26:10. med guds ord, S. 14:22. med | lagen, Gal. 3:10.
vmhogse, *v.* omhogse.
vmhwerfwer, *v.* omhwerfwer.
vmkastar, *circumago, fero, subvertio, circumverto,* Job. 9:5. Jac. 3:3.
vmkläder, *circumvestio*, Job. 19:26.
vmkost, ɔ: omkostning, *sumtus, impensa,* 1 M. 3:30. 10:39,44. 2 M. 3:3.
vmlegger, *v.* omlegger.
vmliggiande, *circumjacens,* 1 M. 5:8. 2 M. 4:32.
vmlöper, vmlöpande hiul, *rota versatilis,* 2 M. 13:5.
vmringar, *circumdo, circumcingo. præt.* vmringade, S. 50:14.
vmskifftar, *v.* omskifftar.
vmsorg, *cura, solicitudo,* M. 8:27. L. 8:14. 12:22. R. 11:8. 2 Cor. 7:11. 11:28. 1 P. 5:7.
vmspannar, *palmis amplector, complector,* Es. 48:13.
vmstörter, *prosterno, subverto, everto,* Ps. 48:6. 62:3. 140:5,12. O. 10:3. 22:12. *præt.* vmstörte, Am. 4:11. S. 10:16. M. 21:12.
vmstöter, *idem,* Ps. 10:6. 140:5. M. 21:12.
vmsus, *v.* omsus.
vmsweper, *contego, circumplico, involvo, intego,* Es. 15:3. 49:18. J. 14:3.*s.* vmswept, Es. 37:2.
vmtrenger, *e re est, opus est,* honom vmtrengde, Marc. 2:25. *v.* omtrenger.
vmwefwar, *obvolvo, obtego,* Job. 22:10.
vmwender, vmwendelse, *v.* omwender.
vmwendning, *conversio, reversio, mutatio,* O. 28:12. J. 40:5.

2. *utis*: hand? || 12. artikeln **vmgiordar**: Sk1. || 20f. *qvod placet*: Sk1. || 21. S. 19:3 rättat efter Sk1; them jag: them han Sk1. || 21f. jag vmgår (2 ggr): Sk1. || 23. S. 43:3: Sk1. || 30. *subvertio*: Sk1.
2. *circumvestio* rättat efter Sk1 och St, U *circumvesto.* || 3. *impensa*: Sk1. || 4. 10:39,44. 2 M. 3:3: Sk1. || 18. 22:12: Sk1. || 21. **vmsus**: **vmsuß** St; omsus: omsuß St. || 27. **vmwefwar**: **– hwefwar** St.

vndan, *hinc, illinc.*
vndandrager, *subtraho, subduco,* Ebr. 10:38.*s.*
vndangiömer, giömer mig vndan, *condo, recondo, summoveo, subduco,* G. 4:14. O. 27:12. sticker sig vndan, *idem,* 2 M. 14:30. all ting förswinner eder vndan henderna, s. 695 *omnia vobis dispereunt diffugiunt,* | Mal. 3:9. bortdrager vndan, *recedo,* Ez. 31:12. kommer vndan, *evado,* Jud. 5:12. Marc. 14:52.
vndantagen, vndantagno, *exceptus,* Ex. 21:19. S. 22:27. 1 Cor. 15:27. vndantagen thenna banden, *exceptis his vinculis,* A. 26:29. vndantagnom them.
vndantagandes, *idem,* G. 45:26.
vndantager, *excipio,* Ebr. 2:8.
vndantagning, *exceptio.*
vndantagno, *excepto,* 1 K. 3:3. Ez. 44:25. vndantagnom presternas åker, G. 47:22. vndantagnom prestaåkrenom, v. 26. vndantagnom them som, N. 16:49. 32:12. J. 44:14.
vndanwiker, *cedo, concedo, decedo,* hade vndanwikit, N. 22:33. war vndanwiken, *declinaverat,* Joh. 5:13.
vnder, vnderwerck, *miraculum, prodigium, ostentum, portentum,* Joh. 4:48. vnderlig vnder, *mirabile miraculum,* W. 19:8.
vnder, in vnder, *sub, subter, subtus,* G. 1:7. 50:19. Ex. 28:31.
vnderbygd, *substructus, suffultus.*
vnderbyggning, vnderbyggnad, *contignatio inferior, substructio.*
vnderdåne, *civis, subditus, subjectus. obliq.* vnderdåna, 2 K. 18:24. *plur.* vnderdånar, 1 K. 4:24. 20:6. *defin.* vnderdånarna, Esth. St. 5:1.
vnderdånig, *subjectus, subditus,* 1 K. 12:4. R. 13:1,5. Eph. 5:21.*ss.* 1 Pet. 3:5.
vnderdånighet, *humile obseqvium*, *subjectio.*
vndergifwer, *subjicio, subdo,* Ebr. 2:5. vndergifwen, *subditus, subjectus,* G. 3:16. Jos. 18:1. W. 1:4. 1 Cor. 15:27.*ss.*
vndergrafwer, *suffodio,* | *subruo.* s. 696
vndergrafning, *subfossio,* Es. 22:5.
vndergång, *exitium, interitus, pernicies, perditio, interitio.*
vndergår, *subeo.* vndergå ett förbund, *inire foedus, pactum,* J. 34:10. *item pereo, intereo.*
vnderhafwande, *subjectus, subditus, obnoxius.*
vnderhandling, *negotiatio, item interpositio.*
vnderholl, *victus*, *commeatus, præbenda, sustentatio.*
vnderholler, *sustineo, sustento, item alo, nutrio.*

2. **vndandrager**: **vndan drager** Sk1. || 4. mig: sig Sk1. || 9. bortdrager: borttdrager: Sk1 och St. || 21f. vndantagnom them (+ radering): Sk1. || 25. vndanwiken: vndanwikin Sk1.
5. *civis*: Sk1. || 5f. *obliq.*: *acc.* Sk1; underdåna: Sk1 och St. || 10. 1 Pet. 3:5: sent tillägg av J. Sw. || 14. vndergifwen: vndergifwin Sk1. || 21. J. 34:10 rättat efter Sk1.

vnderhöfwitzman, *præfectus inferior, subcenturio, proprætor,* A. 22:25. 23:17,23.
vnderjordisk, *subterraneus.*
vnderkastar, *subjicio, subjecto.* vnderkastad, R. 8:20.
vnderkonung, *rex vicarius.*
vnderkufwar, *subjugo, subdo, subjicio,* Es. 45:1. Jud. 1:1. 1 M. 1:2. 1 Cor. 9:27.
vnderkyrkioherde, *pastorvicarius*, *vice pastor.*
vnderlegger, *suppono, substerno, subjicio,* Phil. 3:21. Ebr. 2:8.
vnderlig, *mirus, mirandus, mirabilis, mirificus, admirabilis, admirandus,* Dom. 13:18. Ps. 65:6. 139:14. Es. 9:6. 2 Thes. 1:10. vnderlig vnder, *monstrosa mira,* W. 19:8.
vnderliga, *mire, mirum in modum, mirabiliter, mirifice, admirabiliter,* Ps. 4:4. S. 43:14. vnderligast, Es. 29:14.
vnderligger, *subjaceo, succumbo,* D. 28:13.
vnderlåter, *omitto, prætermitto, prætereo.*
vnderpant, *pignus, hypotheca*, *arrha.*
vnderettar, *informo, edoceo, instituo, item refero, detego.*
s. 697 **vnderrettelse**, *informa|tio, institutio, item scientia.*
vndersam, *mirus, mirandus, mirabilis, mirator, admirator.*
vndersamhet, *admiratio, admirabilitas, stupor,* A. 3:10.
vndersamt, *admirabiliter, mirabiliter.*
vndersatzig, *crassus, procerus, obesus, suffultus.*
vndersetter, *suppono, subjicio, subjecto, item suborno, clam convenio, molior,* A. 6:11. *v.* Schibb. C. 17:§:22.
vnderskrifft, *subscriptio, subscriptum.*
vnderskrifwer, *subscribo.* vnderskrifwa sig, Dan. 6:8.s.
vnderslef, *clandestina fraus, furtiva fallacia.*
vndersman, *vir portendens,* Zach. 3:8.
vnderst, *imus, infimus.*
vndersten i qwernen, *molaris inferior,* D. 24:6. Job. 41:15.
vnderstidligen, *summo mane, primo diluculo.*
vnderstryker, *subterlino.*
vnderstundom, vndertiden, *interdum, aliqvando,* Pr. 8:9.
vnderstyrckia, *v.* Schibb. C. 17:§:22. *fulcimentum.*
vnderstånd, *intelligentia.* ho hafwer ingutit förnufft i vnderståndet? *qvis dedit intellectui in-telligentiam?* gl. Job. 38:36.
vnderstår, *intelligo, adverto, animadverto, video, perspicio, pervideo.*
vnderstår mig, *audeo, periculum facio.*
vnderstöd, *fulcimentum, adminiculum, fulcimen.*

1. **vnderhöfwitzman**: **vnderhöfwidzman** Sk1. || 9. *pastorvicarius*: *pastor vicarius* Sk1, Sk2 och St; *vice pastor*: St. || 12. Phil. 3:21 rättat efter Sk1. || 16. *monstrosa* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *mostrosa*. || 17f. *mirabiliter*: Sk1. || 23. **vnderettar**: **vnderrättar** Sk1, Sk2 och St.

2. **vndersatzig**: **vndersetzig** (?) St. || 2f. *suffultus*: St. || 9. sig: mig Sk1. || 14. **qwernen**: **qwernenne** St.

vnderstöder, *suffulcio.*
vndersåte, *civis, subditus.*
vndersåtelig, *civilis, qvi civem vel subditum decet.*
5 **vndertekn**, *miraculum, prodigium, portentum, ostentum,* Ex. 34:10. 2 Chr. 32:31. S. 48:4.
s. 698 **vndertiden**, *interdum,* | *aliqvando,* S. 10:4.
vndertrampar, *supplanto,* G. 27:36. Ps.
10 44:6.
vndertrycker, *supprimo, opprimo, deprimo,* Ex. 22:21. 23:9. Am. 5:12.
vnderträder, *supplanto, conculco, calco,* Ps. 60:14. 108:14. S. 12:6.
15 **vnderwerck**, *miraculum, mirabile,* S. 38:6. 43:2.
vnderwisar, *instituo, instruo, erudio, doceo, edoceo, informo.* G. 41:28. Ps. 119:169. Es. 40:13. 1 Cor. 2:16. Gal. 6:6. *cum dativo.*
20 1 Thes. 2:16. vnderwisad warder, Gal. 6:6.
vnderwisning, *institutio,* Ps. 42:1. Dan. 7:16,19.
vnderwåning, *contignatio inferior, substructio.*
25 **vnderwexer**, *succresco, subnascor.*
vndfaller, *cedo, concedo, item excidit.* någor ord vndföllo honom, *exciderunt ipsi,* Ps. 106.33. *item nego.* thet kan ingen med retto vndfalla, *h. e. negare*, gl. K. ordn. *p.* 63.b. L. Petr. *dial. p.* 46.b. tu skalt icke vndfalla tin rett, *non destitues jus tuum,* L. Petr. l. c. *p.* 79.a. *v.* Schibb. C. 17:§:22.
vndflycht, *fuga, item refugium, confugium, perfugium, suffugium, diffugium,* 2 S. 15:14.
vndflyr, *fugio, vito, item confugio, diffugio, refugio, dilabor, perfugio, suffugio, evado, effugio,* 2 M. 6:26. Ebr. 2:3.
vndfånger, *suscipio, recipio.* at i henne vndfången, R. 16:2.
vndfår, *excipio*, *suscipio,* Mal. 2:13. L. 9:53. Joh. 13:20. 1 Cor. 4:7. vndfå en wel, *suscipere benigne, laute,* A. 28:2.
vndfägnad, *hospitalis oblectatio, susceptio comis*.
vndfägnar, *comiter excipio.*
| **vndgår**, skulle then stunden vndgå honom, *hora ista illi transiret.* Marc. 14:35. s. 699
vndkommer, *evado, effugio, item declino, evito,* G. 32:8. Job. 11:20. O. 12:13. Pr. 7:8,26. Ps. 124:7. vndkomma ens hand, J. 34:3. Dom. 2 M. 7:35. swerdsägg, Ebr. 11:34. ena olycko, J. 11:11.
vndlöper, *effugio, evado,* J. 48: 45. Am. 2:15. 2 M. 14:43.
vndrager, *tolero, fero, perfero, sustineo, perpetior, cedo, concedo.* vndraga stillar mykit ondt, Pr. 10:4. vndraga hwar annan, *tole-*

20. vnderwisad: vnderwisat Sk1. || 25. **vnderwexer**: **–wäxer** St. || 28. Ps. 106:33 rättat efter Sk1 etc. || 29. *negare*: neka Sk1.

2. *destitues*: *destitueris* St. || 12. *excipio*: *accipio* Sk1. || 13f. *suscipere*: *susceperunt nos* Sk1. || 18f. honom: henne St; *illi:* St. || 21f. Pr. 7:8,26: Pr. 7:19,26 Sk1; Pr. 3:8,26 St (vad rätt?). || 23. swerdsägg: swärdsägg Sk1, swerdzägg Sk2.

rare alii alios, Eph. 4:2. vndrag mig thenna kalken, *subtrahe mihi hunc calicem,* Marc. 14:36. Gal. 2:12.

vndran, vndring, *miratio, admiratio, admirabilitas, stupor,* Psb. 106:2.

vndrar på, Joh. 5:20. the woro vndrom, *mirabantur,* gl. Ps. 48:6.

vndrymmer, *effugio,* Psb. 68:6.

vndsetter, *succurro, subvenio, opitulor, opem fero,* Jos. 10:6. O. 6:3. H. 5:14. 1 M. 2:40. Ps. 40:14. Am. 2:14. hwad vndsett, *qvod relictum, liberatum est,* Ex. 10:5. vndsettia rofwet, *prædam recuperare,* 1 S. 30:8, 18,22. vndsettia sitt lif, *evadere periculum vitæ,* Esth. 4:13.

vndsettning, *auxilium, subsidium, adjumentum, suppetiæ,* Esth. 4:14. A. 12:15. R. 15:26. 1 Cor. 16:1.*s.* 2 Cor. 8: 20. 9:1,5.

vndskyllan, *excusatio, caussa.*

vndskyller, *excuso, caussam præfero.*

vndslipper, *evado, effugio*, *dilabor,* 2 S. 20:6. 1 K. 18:40. O. 19:5. Dan. 11:41.*s.* S.
s. 700 16:13. | *præt.* vndslapp, Jos. 8:22. 1 S. 19:12. Job. 1:15. then vndslopne Ez. 33:21.*s.*

vndspringer, *v.* vndflyr, S. 27: 22.

vndstinger, *surripio, suffuror, clam recondo,* 2 Chr. 18:24. 1 M. 1:56. A. 5:3. *præt.* vndstack, G. 3:8. 2 K. 6:29. the vndstungo sig, Jos. 10:16. Job. 29:8. vndstungen, Dom. 9:5. 2 K. 11:3.

vndsäger, *minor.*

vndwiker, *fugio, effugio,* 2 M. 6:30. Psb. 103:4. *præt.* vndwek, Dom. 9:21.

vng, *juvenis, juvenilis,* A. 7:58. vnger man, L. 7:14. *obliq.* vngan, tu hafwer fått en vngan son, J. 20:15. vnge, *acc.* vnga, Lev. 22:28. *plur. masc.* vnge, Es. 31:8. *plur. foem.* vnga, 1 T. 5:14.

vngdom, *juventus, juventa,* G. 48:15. Ps. 25:7. Pr. 11:9.*s.* om then skiöna vngdomen, Ps. 9:1. *v.* Pfeif *Dub. Vex.* 3:53. vngdoms synd, Job. 13:26. Ps. 25:7. *v.* Ravan. *Biblioth. S. voce juventus, p.* 784.

vnge, *pullus, catulus.*

vngfolck, *recens par conjugum, noviter nupti,* Förrsp. Ordsp.

vngmor, *nova nupta.*

vngkarl, *juvenis.*

vnner, *concedo, indulgeo, bene cupio,* Dom. 11:37. jag vnner tig och tino huse gott, *bene cupio tibi et domui tuæ,* D. 15:16. *imperat.* vnn, Ps. 119:29. *præt.* vndte, Ez. 31:16.

vnska, *votum, desiderium,* Ps. 21:3. O. 8:11. Ez. 24:21,25. *v.* önska.

vnskar, *voveo, opto, exopto,* Ps. 122:6,8. *præt.* vnskade, Pr. 2:10. S. 50:22. R. 9:3. vndskade son, *filius dilectus, desideratissimus,* O. 31:2. bröder, Phil. 4:1.

vnts, *uncia.*

vp, vp åt, *sursum,* G. 2:6. Marc. 4:4. Joh. 10:3. A. 1:11. vp åt, Jos. 11:17. vp och ned, *sursum deorsum, susqve, deqve,* vp, vp, *surge,* Dom. 5:12.

6. **på**, Joh. 5:20: Sk1. || 12f. vndsettia: vndsetia St. || 24. vndslopne: vndslupne St.
4. J. 20:15 rättat efter Sk1. || 9ff. vngdoms synd … *p.* 784: Sk1. || 20. Ps. 119:29 rättat efter Sk1.

s. 701 **vpammar**, *nutrico, nutricor,* | *enutrio.*
vpblås, *inflari,* 1 Cor. 8:1.
vpbläser, *inflo,* Job. 20:26. Ez. 21:31. S. 8:13.
vpbläsning, *fastus, tumor, superbia,* 2 Cor. 12:20.
vpbläst, *inflatus, tumidus, turgidus,* 1 Cor. 4:18.*s.* Coll. 2:18.
vpbrenner, *comburo, aduro, exuro,* Lev. 18:21. N. 19:5. Jos. 11:13. 1 K. 18: 38. som man hafwer vpbrendt tina fäder the förra konungar, så skal man ock vpbrenna tig, *sicut combusserunt ut – – ita comburent te.* J. 34:5. *Vide* Schick. *de Jure Regio,* C. b. *Theor.* 19. Pfeif. *Dub. Vex.* 4:50. *Antiq. Ebr.* 5:5. Qvenst. *de sepult. Vet. p.* 158.*seqq.*
vpbrott, *expeditio, iter militare, stativorum motio.*
vpbryter, *effringo, refringo, diffringo.* bref, *vincula epistolæ solvo, laxo, resigno,* Vp. 5:2,5. *præt.* vpbröt, Vp. 6:12. ferdas, *stativa promoveo, iter capesso.*
vpbygger, *ædifico, restauro,* 1 P. 2:5. vpbyggias, *augeri per liberorum generationem*, G. 16:2. 30:3. *ubi græc.* τεκνοποιειν, *conf.* Ex. 1:21. D. 25:9.
vpbyggiare, *ædificator, restaurator,* Es. 49:17.
vpbyrd, *reditus, proventus, qvæstus,* 1 M. 10:40,44. Phil. 4:15. vpbörd, S. 42:7.
vpbär, *suffero, item accipio, recipio, reporto.* vpbära rento, *reditum recipere,* 2 M. 3:8. frucht, M. 21:34.
vpdichtar, *fingo, effingo, confingo, excogito, comminiscor.*
vpdichtning, dichtan, *figmenum, commentum.*
vpdrager, *offero, trado, item extraho, item egredior,* Es. 42:13.
vpegger, *v.* vpägger.
vpfar, *ascendo,* L. 24:51. Eph. 4:9.*s.*
vpfeijar, *exacuo, limo,* Ez. 21:9.
| **vpferdar**, *reparo, restituo, recupero, renovo,* S. 50:2. 2 Chr. 33:16. s. 702
vpfordrar, *extraho,* S. 50:2.
vpfriskar, *reficio, recreo, refocillo, refoveo, confirmo,* C. 2:5. S. 26:16. O. 16:24.
vpfriskning, *refectus, refectio, recreatio.*
vpfräter, *consumo, exedo, absumo, devoro,* Ex. 32:10. N. 22:4. Ps. 69:10. *præt.* vpfrätte, 2 S. 18:8. hafwa frätit, J. 30:16.
vpfund, *inventio,* W. 14:12.
vpfyllelse, fyllnad, fyllning, *supplementum, impletio, plenitudo,* Eph. 1:23.
vpfyller, *impleo, compleo, oppleo, suppleo,* Eph. 1:23. *imperat.* vpfyll, Ps. 90:14.
vpföder, *alo, nutrio, enutrio, educo, care.*
vpföre, vp åt, *sursum,* Jos. 11:17. Ez. 40:26.
vpgapar, *rictum oris deduco, os pando,* Job. 29:23. Ps. 22:14. Es. 5:14.

1. *nutrico*: *nutrio* St. || 12. *combusserunt* rättat efter St, U *combusserut*; *ut*: St. || 13. C. b.: 1. 6 (?) Sk2, 1. b. (?) St. || 23f. *generationem*: *generatos* (?) Sk1. || 26f. Es. 49:17 rättat efter Sk1.
4. *comminiscor* rättat efter Sk1, U *commiscor.* || 9. vpägger: vpäggiar Sk1. || 20. hafwa: hafwer St. || 22. fyllnad: fylnad Sk1.

vpgelt, *lucrum excedens numi pretium.*
vpgifwelse, *deditio.*
vpgifwen, trött, *lassus, enervis, exsangvis.*
vpgifwer, *trado, dimitto, missum facio, dedo.* vpgifwer staden, *tradere civitatem*, Jud. 7:9,17. andan, *expiro, exhalo, animam efflo.* vpgifwas, *deficere viribus,* D. 28:32. M. 15:32. Marc. 8:3. Eph. 3:13. hans siäl wardt vpgifwen, *anima ejus defecit, elanguit, emarcuit,* Dom. 16:16.
vpgiör, vpgiör min seng, *sterno lectum meum*. min seng är vpgiord, *lectus meus stratus est,* Job. 17:13.
vpgnager, *erodo,* N. 22:4.
vpgrafwer, gräfwer, *effodio, eruo, eradico,* Job. 3:21. Ps. 80:14.
vpgång, *ortus,* L. 1:78. Vp. 7:2. solennes vpgång, *solis ortus,* Mal. 1:11.
vpgånger, vpgången af högdenne hafwer
s. 703 oß besökt, *oriens exalto visitavit nos*, | *h. e.* Christus, L. 1:78. vpgångande solen, *sol exoriens,* Dom. 5:31.
vpgår, *exorior,* D. 29:23. Ps. 97:11. Ez. 40:49. W. 16:28.
vphafwer, *introduco,* Dan. 5:8.
vphechtar, *succingo, fibulis annecto.*
vphemtar, *colligo, recolligo, lego,* Lev. 19:10. 23:22. Ruth. 2:7. M. 25:24.
vphemtning, *collectio,* Es. 32:10.
vphenger, *suspendo. præt.* vphengde, 2 S. 21:9. *inf.* vphengia, Jos. 8:29.
vphielper, *sublevo,* Job. 5:11. Pr. 4:10. Am. 5:2. S. 16:5.
vphißar, *in sublime tollo, elevo, effero, item excito, incito.*
vphof, *ortus, auctor.* vphofzman, *idem.*
vpholl, *mora.* vtan vpholl, *indesinenter,* J. 17:8. S. 17:16. vphold, 2 Tim.1:3.
vpholler, *sustineo, sustento, moror, retardor. præt.* vphölt, Ex. 17:17. *cesso,* J. 23:20. S. 31:4.
vphollswäder, *aër serenus, dies clara, coelum sudum.*
vphugger, *exseco, deseco, cædo, decido,* Job. 4:20.
vphäfning, vphäfwande, *elevatio,* Ps. 141:2.
vphäfwen, *sublatus, elevatus,* Job. 24:24. Es. 2:13. L. 10:15.
vphäfwer, *tollo, elevo, sustollo, in sublime jacto,* D. 4:19. Ps. 93:3. 2 Cor. 10:5. 2 Thes. 2:5. *præt.* vphof, J. 52:3. vphäfwa sina hand, *h. e. jurare,* Ex. 6:8. så skall förachtelse och wrede nog vphäfwa sig, *inde contemtus et indignatio orietur,* Esth. 1:18. vphäfwa ena bön, 2 K. 19:5. Es. 37:4.
vphöijelse, *elevatio, evectio*, Jac. 1:9.
vphöijer, *exalto, elevo, eveho, tollo,* Ps. 99:5. *sustollo,* O. 14: 34. Asar. v. 52.*ss.* vphögdt, Es. 1:2.

5. *tradere*: *tradit* St; *civitatem*: *urbem* St. || 6. *expiro*: *exspiro* St. || 12f. min seng … *stratus est*: Sk1. || 19f. hafwer oß besökt: St. || 20. *visitavit nos*: St.

6. vphofzman, *idem*: Sk2. || 11. S. 31:4: Sk1. || 23. skall: skal Sk1 och St. || 26. vphäfwa … Es. 37:4: Sk1. || 27. *evectio*: *evectus* Sk1.

vphörer, *cesso, desino, subsisto, consisto.*
vpkastar, *ejicio, in sublime jacto, egero,* Ps. 107:25. 141:7. spyr, *vomo, evomo, vomito,*
s. 704 | vpkastar sig för en konung, *regnum in-*
5 *vadit*, 1 M. 6:63.
vpkastning, *ejectus, egestio, ejectio, item vomitio, vomitus.*
vpkiöper, *emo, mercor, emercor.*
vpkiörd, *tritus, attritus, item aratus, exa-*
10 *ratus.*
vpkiörer, *aro, exaro.*
vpkommer, *emergo, orior, exorior, promoveor,* D. 13:1. O. 28:12,28. *item notum fit,* Ex. 2:14. L. 12:2.
15 **vpkomst**, *emersus, item ortus, exortus, promotio.*
vplagar, *renovo, recupero, restauro, refarcio.*
vplag, *editio.*
20 **vplagd**, *editus.*
vplegger, *edo, item appono, propono.*
vpletar, *perqviro, pervestigo, investigo, perscrutor.*
vplopp, *factio, seditio, turba, tumultus,*
25 Bel. v. 27. M. 26:5. Marc. 15:7. L. 23:19,25. A. 14:5. 20:1. 21:38. 19:40.
vploßar, *solvo, exsolvo, laxo, relaxo,* M. 5:17,19.
vplycker, *recludo, pando, aperio. inf.* vp-
30 lyckia, Job. 32:20.
vplyffter, *tollo, sustollo, elevo, effero*, Es. 46:4. vplöffter, Ps. 113:7. vplyffta, 1 T. 2:8. *pt.* hade vplyfft, Jud. 11:2.
vplyser, *illumino, collustro,* Ps. 34:6. Vp. 22:5. *item publice proclamo,* Pr. 8:1.
vplysning, *illustratio, illuminatio, illustramentum,* L. 2:32. 2 Cor. 4:6.
vplåter, *aperio,* Vp. 3:20. guds tempel wardt vplåtet, Vp. 11:19. *item offero, v.* vpläter.
vpläser, *recito, perlego, recenseo, item seram recludo.*
vpläter, vplåter, *aperio, patefacio, pando, item offero, pertrado,* Es. 22:22. Ps. 145:15. O. 24:7. Vp. 3:7. vplätit hafwer, Ps. 66:14. woro vplätne, Dan. 7:10. Vp. 20:12.
vplöffter, *v.* vplyffter.
vplöselig, *dissolubilis.*
vplöser, *solvo, resolvo*, *exsolvo*, *laxo, relaxo,* W. 8:8.
vpmanar, vpmuntrar, | *incito, instigo, con-* s. 705
firmo.
vpnemner, *recenseo, nomino, denomino, enumero, recito.*
vpnäsot, *silus, silo.*
vpskiörtar sig, *cingit se,* L. 12:37.
vppe, *supra, superne,* O. 9:14. är vppe, *surgo, item superne sum,* wara bittida vppe, *mane surgere,* Jos. 6:12,15.
vppehelle, *sustentatio, alimentum, victus,* Ps. 105:16. Es. 3:1. Ez. 4:16. 5:16. 44:29. vppehälle, J. 52:34.

19. artikeln **vplag**: sent tillägg av J. Sw.
2. *pt.*: Sk1. || 7. guds: gudz Sk2 och St. || 12. vplåter: Sk1. || 13. Es. 22:22 rättat efter Sk1. || 18. *resolvo*: *dissolvo* Sk1; *exsolvo*: Sk1. || 18f. *relaxo*, W. 8:8: Sk1. || 20. **vpmanar**: **vpmannar** Sk1. || 25. **vpskiörtar**: **vpskiörter** (?) St.

vppehollare, *sustentator,* S. 49:17.
vppeholler, *sustineo, alo, sustento, nutrio,* D. 24:15. Ps. 16:5. O. 29:3. W. 16:26. dröijer, *moror, tardo, retardo, remoror.*
vppenbar, *manifestus, luculentus, liqvidus. plur.* vppenbare, 1 Joh. 2:29. vppenbarlig, A. 2:20. warda vppenbarad, *manifestari,* 2 Cor. 5:10.
vppenbarar, *manifesto, prodo, detego, retego, patefacio, revelo,* O. 20:19.
vppenbarelse, *patefactio, revelatio, apparitio,* 2 Thes. 2:8.
vppenbarliga, *manifeste, palam, aperte, liqvido, loculente, luculenter,* 2 M. 14:15. M. 6:4.*s.* Gal. 2:11. vppenbart, 1 M. 12:42. Marc. 8:32. 1 Cor. 15:27. vppenbara, O. 8:2. Am. 5:10.
vpplöijer, *exaro,* Ps. 65:11. vpplögdt, J. 26:18. Mich. 3:12.
vpputzar, *polio, expolio.*
vppå, *in,* G. 20:9. O. 11:28.
vppågår, *aggredior,* N. 16:47.
vppåkommer, *accidit, evenit,* G. 44:34.
vppåseende, *aspectus,* Ez. 10:9. *composita cum* vppå, *v.* på.
vpreknar, *enumero.*
vprepar, *repeto, recenseo.*
vprepeterar, *repeto,* Förrsp. D.
vpresa, *aditus, progressus.*
vpreser, *erigo, arrigo, sustollo,* D. 27:2,4. 1 S. 28:15. *præt.* vpreste, G. 33:20. 2 K. 17:10. vprest leijon, *leo erectus,* Job. 20:16.
| **vpresning**, *sublatio, erectio.* s. 706
vpreter, *incito, excito, irrito, prorito, stimulo, instimulo, exstimulo,* 1 S. 26:19. *præt.* vprette, 2 M. 14:11. A. 17:8,13. vpret warda, Dan. 11:25.
vprett, *erectus, arrectus,* Ps. 20:9.
vprettar, *erigo, instauro, restauro, item facio,* Jos. 6:26. O. 29:4. Jac. 5:15. Gal. 6:1. *præt.* vprettade, S. 49:15.
vpretthollande, *v.* macht.
vprichtig, *sincerus, candidus.*
vprichtigt, *candide, sincere.*
vprichtighet, *candor, sinceritas.*
vprifwer, *effrico, defrico,* Ps. 141:7.
vprinnelse, *ortus, exortus, scaturigo.*
vprinner, *orior, exorior, oborior, scaturio,* Psb. 251:7.
vpror, *seditio, tumultus, factio,* N. 16:11. 2 K. 11:14. 2 Chr. 23:14. S. 7:7. 2 Cor. 12:20.
vprorisk, *seditiosus, factiosus, turbulentus,* O. 24:21.
vproriskt, *seditiose, turbulente, turbulenter.*
vprycker, *evello, extraho,* M. 12:1. 13:29. hafwer vpryckt, Job. 19:10. wardt vpryckt, *raptus fui,* 2 Cor. 12:2,4.
vpryckiare, *evulsor,* Ez. 7:25.
vpröijer, *prodo, detego.* vpröijer för enom mina synder, *detego, prodo alicui omnia peccata mea,* gl. K. ordn. *p.* 26.a.

9f. artikeln **vppenbarar**: Sk1.
7. Ps. 20:9 rättat efter Sk1. || 9. Gal. 6:1: Sk2. || 13. *sincere*: Sk2. || 14. **vprichtighet** rättat efter Sk2, U **vprichtigt** (nr 2). || 17. *oborior*: Sk1. || 23f. artikeln **vproriskt**: Sk1. || 27. *raptus fui*: Sk1. || 30. mina: sina Sk1; *detego*: Sk1; *omnia*: Sk1.

vprörer, *commoveo,* Ps. 78:26. 99:1. Ez. 32:2. M. 21:10.
vpsagd, *abdicatus, renunciatus, abdictus.*
vpseende, *inspectio,* Job. 10:12. W. 3:9. R. 16:17.
vpser, *inspicio, inspecto,* A. 1:10.
vpsetter, *propono, impono, item armo, instruo,* Jos. 6:26. vpsettia sig emot, *insurgere,* Dom. 9:18.
vpsicht, *inspectio, inspectus, inspectatio.*
vpsijare, *inspector.*
vpsiuder, *ebullire.*
vpskiörd, *v.* skiörd.
s. 707 **vpskiuter**, *differo, profero,* | *suspendo, comperendino, prolato.*
vpskof, *dilatio, prolatio, prolatatio.*
vpskrifwer, *scribo,* Ps. 69:29.
vpskuten, *dilatus, prolatus, comperendinatus.*
vpskär, *meto, demeto, deseco,* G. 8:22. Lev. 19:9. Gal. 6:7.*s.* 2 Cor. 9:6. hafwer vpskoret, C. 5:1.
vpskärande, *messis,* G. 8:22.
vpskärare, *messor,* 1 S. 8:12.
vpskörd, *messis,* G. 45:6.
vpskörter, *discingo, succingo,* L. 12:37. 17:8.
vpslag, *mantelum succinctum.*
vpsleker, vpslicker, *delingo, delambo,* 1 K. 18:38.
vpslukar, *devoro, deglutio, absorbeo,* Ex. 16:30,34. O. 19:28. Es. 25:8. vpsluker, *idem*, Job. 8:18. O. 30:20. Jon. 2:1. *præt.* vpslukte, G. 41:7. N. 16:32. warda vpsluken vti förmyken bedröfwelse, *excedente tristitia absorberi,* 2 Cor. 2:7.
vpslår, öpnar, *pando, patefacio, aperio, item commune facio.*
vpspanar, *vestigo, investigo, pervestigo, perqviro, expiscor, indago.*
vpspaning, *investigatio, pervestigatio.*
vpsparrar min munn, *diduco rictum,* Psb. 74:9.
vpspörjer, *perqviro, exqviro, pervestigo,* Pr. 7:25.
vpsteg, *profectus, progressus, promotio, item ascensus, exscensio*, 1 T. 3:13.
vpsteller, *erigo.* vpsteller nät, *rete extendo, pono,* Ps. 9:16.
vpstiger, *ascendo, exscendo, conscendo,* G. 41:2. 49:4. Ex. 20:29. L. 24:38. Vp. 13:1,11. vpstigande, *ascensio,* G. 49:4.
vpstånd, *consurrectio, item seditio, tumultus.*
vpståndare, *turritum, foeminarum diadema.*
vpståndelse, *consurrectio,* | *resurrectio,* 1 s. 708
Cor. 15:12.*s.* R. 6:5.
vpstår, *surgo, consurgo, exsurgo, insurgo, resurgo,* Lev. 19:32. L. 18:33.
vpswelger, *deglutio, devoro, in alvum mit-*

3. *renunciatus*: *renuntiatus* St; *abdictus*: Sk1. || 9. Dom. 9:18 rättat efter Sk1. || 10. *inspectus*: Sk1. || 12. *ebullire*: *ebullio* Sk2. || 21. hafwer: Sk1. || 27. *mantelum*: *mantellum* St. || 28. vpslicker: vpslickar (?) St.

11. **min**: **sin** Sk1; **munn**: **mun** Sk2. || 16. *exscensio*: *exscensus* St. || 27. R. 6:5: Sk2. || 30f. *mitto*: *demitto* Sk1.

to, Job. 7:19. Pr. 10:12. Es. 42:14. *præt.* vpswalg, Ex. 15:12. D. 11:6. Vp. 12:16. hafwer vpswolgit, Ps. 35:25. 124:3. J. 10:25. vpswolgen, 1 Cor. 15:54. the skola vpswelgat, Obad. v.16.

vpsweller, *tumesco, intumeo, intumesco, turgeo, turgesco,* A. 28:6.

vpsyn, *intuitus, conspectus, <vultus,> item frons,* gl. Sir. 26:12.

vpsyningzman, *inspector.*

vpsåt, *conatus, conamen, propositum, institutum, intentio mens,* Esth. 8:3,5. Es. 53:10. R. 8:28. Jud. 10:8.

vpsåtelig, vpsåteliga, *meditatus, præmeditatus, animo destinato, meditato consilio, data opera.*

vpsäger, *abdico, are, abdico, care, renuntio.*

vpsöker, *perqviro, reqviro, pervestigo, vestigo, investigo, indago,* 1 S. 26:2.

vptagelse, *receptio, reassumtio,* R. 11:15.

vptager, *recipio, suscipio, accipio,* D. 4:20. R. 15:7. *item occupo, præoccupo,* för egit, *adopto.*

vptappar, *promo, depromo.*

vptecker, *retego, detego, prodo, manifesto, aperio. præt.* vpteckt, Ex. 20:26. 2 Cor. 3:18. vpteckia synder, *peccata operire*, Thr. 4:22. vpteckia ens skam, *turpitudinem revelare,* H. 2:10.

vpteljer, *enumero,* gl. K. ordn. *p.* 35.a.

vptencker, *excogito, meditor, comminiscor, effingo.* the vptenckte ena list, *excogitaverunt astutiam,* Ps. 10:2. Jos. 9:4.

vptenckelig, *excogitabilis.*

| **vptender**, *accendo, incendo, succendo, inflammo,* Ex. 30:8. 35:3. J. 17:27. L. 1:9. Jac. 3:6. Herrans wrede är vptend, 2 K. 22:13. vptend med begärelse, *incensus cupiditate,* Jud. 10:17. 12:16. vptend i grymhet, *accensus indignatione iracundia,* Esth. 1:12. med wrede vptendes, J. 44:6. s. 709

vptingar, *conduco, mercede præoccupo.*

vpträder åkren, *agrum renovo, recolo, vervactum subigo.*

vptärer, *consumo, absumo, exedo, depasco, pascor, populor, depopulor,* 2 K.1:10. är vptärdt, *depastum, consumtum est*, Thr. 4:11. Jud. 12:3.

vpwachtar, *appareo, ministro, servio, inservio, subservio.*

vpwachtare, *apparitor, minister.*

vpwachtning, *ministerium, famulatus, officium.*

vpwakar, waknar, *evigilo, expergiscor,* Ps. 17:15. 63:7. 139:18. O. 23:35. Pr. 12:4. Es. 29:8. L. 9:32. *præt.* vpwakade, L. 9:32. hafwa vpwaknadt, Jer. 51:57. Thr. 1:14.

vpwecker, *excito, suscito, resuscito, expergisco,* O. 10:12. 30:33. Joh. 5:21. gud vpweck-

3. vpswolgit: vpswolget (?) St; 124:3 rättat efter Sk1. || 8. vultus: hand 4 (?). || 10. **vpsyningzman**: **vpsyningsman** Sk1 och St. || 13. Jud. 10:8: Sk1. || 17. *are*: *ere* Sk1; *abdico, care*: Sk1. || 17f. *renuntio*: *renuncio* Sk1. || 28. *peccata*: sent tillägg av J. Sw; *operire*: *aperire* St.

5. artikeln **vptenckelig**: sent tillägg av J. Sw. || 18. *est*: St. || 25. waknar: vpwaknar Sk1. || 28. Jer. 51:57: Sk1.

er sitt ord, *excitat verbum suum, h. e. confirmat, ratum habet,* 1 K. 2:4. Jer. 29:10.

vpweller, *ebullio, scaturio,* Ex. 8:3. 2 S. 22:16. Ps. 74:15. J. 6:7.

vpwexer, *cresco, succresco,* G. 2:9.

vpwiglar, *incito, excito, irrito, stimulo, instimulo.*

vpäggelse, *irritamentum, incitamentum, calcar, stimulus.*

vpäggiar, *ut* vpwiglar.

vpäter, *exedo, consumo, peredo, absumo, devoro,* O. 26:11. M. 15:33. Joh. 5:5. Jac. 5:2.*s.* C. 11:20. Vp. 12:4.

s. 710 **vpöfwer**, *exerceo, exercendo* | *perficio.*

vpöser, *haurio, exhaurio, profundo,* 2 M. 1:21.

vr, vrwäder, *tempestas nivosa.*

vr, vrwerck, *horologium.*

vr, vtur, *e, ex, de, a, ab,* Ps. 130:1.

vrbota, *irreparabilis, insanabilis, non resarciendus.* vrbota skade, *damnum irreparabile, v.* Schibb. C. 17:§:22.

vrgammal, *pervetus*, *pervetustus, perantiqvus, antiqvissimus. v.* vtgammal.

vrkend.

vrminnes, *ab ultima seculorum memoria.* vrminnes häfd, *immemorialis præscriptio, v.* Locc. *Lex. Juris.*

vrnöt, *species animalis, mund urus, bos sylvestris,* D. 14:5. *v.* Pol. *Synops. Crit.*

vroxe, *urus.*

vrsakar, orsakar, vrsechtar, *excuso, caussam præfero*, 1 K. 15:22. R. 2:15. 2 Cor. 12:19. *Catech. Præc.* 8. vrsakar sig, L. 14:18. 2 Cor. 12:19. giöra sin vrsecht, *habere aliqvem excusatum,* L. 14:18.*s.*

vrsaker, *innocens, insons, innoxius,* orsaker, Ex. 21:19,28. *vide* Schibb. *p.* 365. vrskuller, L. Petr. *dial. p.* 77.a.

vrseckt, *excusatio, caussa sontica,* 2 Cor. 7:11. vrsäkt, Joh. 15:22. R. 1:20.

vrsinneliga, *insane, amenter,* 2 M. 15:33.

vrsinnig, vrsinnog, *insanus, amens, vesanus, fanaticus,* D. 28:34. 1 S. 21:14.*s.* J. 29:26. H. 9:7. Zach. 12:4. Sus. v. 9. L. 6:11. Joh. 10:20.

vrsinnoghet, *amentia, insania, vesania, furor, æstrum,* D. 28:28. W. 5:4.

vrspringer, *scaturio, exorior.*

vrsprung, *scaturigo, origo, ortus, exortus, fons.*

vrsprungeliga, *originaliter,* Förrsp. Rom.

| **vrwal**, *qvod remanet optimis qvibusqve* s. 711
delectis.

vrwäder, *procella nivea, tempestas nivosa, imber nivium.*

vråldrig, *pervetus, pervetustus, perantiqvus, veterrimus.*

vsell, *miser, calamitosus, pauper,* B. 4:32. S. 40:1. vsel fat, *vas miserum,* J. 22:28. såda-

2. Jer. 29:10: Sk1. || 6f. *instimulo*: *exstimulo* St. || 13. C. 11:20: Sk2. || 14. **vpöfwer**: **vpöfwar** Sk1 och Sk2; *exercendo* rättat efter Sk1, U *exhaurio* (från **vpöser**). || 25. **vrkend**: sent tillägg av J. Sw. || 29. *mund*: hand?, *mundi* Sk1.

5. sin: ens Sk1. || 8. *vide* Schibb. *p.* 365: Sk1. || 10. **vrseckt**: **vrsekt** Sk1. || 23. **vrwal**: **-wahl** St; *qvibusqve*: *qvibuscumqve* St. || 29. **vsell**: **vsel** Sk1.

na vsla mödo hafwer gud gifwit, Pr. 1:13. *plur.* vsle, B. 4: 31.*s.* så äre wi vslast, *miserrimi,* 1 Cor. 15:19. *v.* Schibb. C. 17:§:22.
vselhet, *miseria, egestas, calamitas,* Neh. 2:17. Job. 11:16. 18:12. S. 11:14. Jac. 5:1.
vsling, *miser, item avarus, deparcus, sordidus, euclio*, S. 14:3. 31:29.
vt, *foras, item nota rei peractæ et finitæ,* G. 2:8. 3:24. O. 1:21. 7:6,8. 9:3. norr vt, söder vt, wester vt, G. 13:14. öster vt, *versus orientem,* G. 25:6. hwart vt thet wil, *qvem res habeat exitum,* Ruth. 3:18. leggia sig vt för en, *alicujus caussam agere, defendere aliqvem,* Dom. 6:31.
vt, vtaf, *e, ex, a, ab, de,* G. 2:10. 4:10. 40:15. M. 4:25.
vtan, *sine, absqve,* G. 4:7. O. 7:13. 11:22. 25:28. Joh. 10:1. 1 Cor. 9:21. Ebr. 4:15.
vtan, *verum, sed,* Ps. 115:1. Marc. 6:9. 1 Cor. 9:21.
vtan, *extra, foris,* Lev. 13:46. N. 12:14. J. 22:2. Wankif. 1 Cor. 9:21.
vtan och innan, *extra et intra,* Vp. 4:8.
vtan före, vtan til, *extra, foris, extrinsecus,* S. 21:25. 1 M. 2:35. M. 12:46. vtan til, af minnet, *memoriter.*
vtanfoder, vtanwerck, *tabulatum, theca.*
vtanlås, *sera pendula.*
vtan til, vtanföre, *extra, foris, supra* vtan, 1 M. 2:35.
vtanwerck, *tabulatum, opus* | *exterius.* s. 712
vtarbetande, *elaboratio.*
vtarbetar, *elaboro, efficio, perficio.*
vtarm, vtarmad, *extreme pauper, depauperatus.* 5
vtbidier, *preces consumo, absolvo, perficio, finio,* 1 K. 8:54. 2 Chr. 7:1. Jud. 10:1.
vtblomstrar, *flores egrediuntur,* J. 48:9.
vtblottar, *exhaurio, enudo, denudo, evacuo.* 10
vtblöder, *qvantum sat est sangvino,* Lev. 1:15.
vtbreder, *explico, extendo, distendo, sterno, dilato,* Jos. 2:6. O. 29:5. Es. 66:12.
vtbod, ɔ: vpbod, 1 M. 3:27. 15
vtbrister, *erumpo*, Es. 60:5. *præt.* vtbrast, Job. 38:8.
vtbryter, *effringo, evello,* Lev. 14:40. sig, *invehor, in — — increpo.*
vtbullrar, *desævio, demurmuro,* tordön 20 vtbullrar sig i regnet, S. 40:13.
vtbyter, *divido, partior, dispenso,* 2 Chr. 20:25. Es. 10:6. the vtbytte emellan sig, Jos. 8:27.
vtbär, *effero,* A. 5:15. 25
vtdelar, *distribuo, divido, dispertio, dispenso*, vtdelat, Am. 7:17.
vtdelning, *partitio, distributio, divisio,* landetz vtdelning, Förrsp. Jos.
vtdrager, *extraho, protraho, extendo, dif-* 30

7. *euclio*: *tenax* (?) Sk2. || 15. G. 2:10: G. 2:8 St (båda rätt). || 22. Wankif: Sk1. || 24. vtan: St. || 29. *supra* vtan: Sk1.

4. *extreme*: *extremo* (?) Sk1. || 6. *consumo*: Sk1. || 16. *erumpo*: *erumpit* Sk1. || 20f. tordön vtbullrar sig i regnet: Sk1. || 26. **vtdelar**: **-dehlar** St. || 26f. *dispenso*: *dispentio* St. || 28. **vtdelning**: **-dehlning** St. || 29. landetz: landets Sk1 och St; vtdelning: vtdehlning St.

fero. reser vt, *abeo, discedo, proficiscor,* Ps. 60:12.
vtdragning, *extractio, profectio,* N. 2:16, 31.
5 **vtdricker**, *epoto,* O. 23:30. Ez. 23:34.
vtdrifwer, *expello, extrudo, ejicio, exturbo,* D. 33:27. J. 27:10. L. 11:19.
vte, *foris,* G. 24:31. O. 7:12. är vte med, *actum est, finitum est,* J. 9:16. 31:15. Thr. 3:54.
10 Ez. 32:7. Förrsp. Jer. S. 27:24. 1 M. 15:12. M. 2:18. Marc. 3:26.
vteblifwande, *mora, cessatio, item absentia.*
vteblifwer, *absum, absens sum.*
s. 713 15 | **vtelycker**, *excludo, secludo, discludo,* vtelyckt, R. 3:27.
vtestående, *foris stans.* hafwer något vtestående med enom, ɔ: oklart, orichtigt, owenskap, *habere negotium adversus ali-*
20 *qvem,* 1 Cor. 6:1. gl. K. ordn. *p.* 35.b. *v.* Schibb. C. 17:§:22. *p.* 395.
vtfall.
vtfaller, *elabor,* S. 43:16. 1 M. 11:65. 12:36.
vtfar, *abeo, discedo, item objurgo, increpo,*
25 *invehor in* – – Zach. 9:14. vtfaren, *exiens,* J. 22:11. M. 12:4.
vtfattig, *extreme pauper, pauperrimus.*
vtfrijar, *everro,* Ez. 20:38.
vtfester, *promitto, polliceor, spondeo, stip-*
30 *ulor.*
vtfiskar, *diligenter exploro, expiscor, pervestigo.*
vtflyttier råmerke, *transfero terminos,* H. 5:10.
vtflyger, *evolo,* G. 8:8.
vtflyr, *effugio, diffugio, elabor.* war vtflydder, 1 S. 23:13.
vtflyter, *effluo,* Pr. 1:7. Ez. 47:1.
vtforskar, *exqviro, perqviro, pervestigo, expiscor.*
vtfår, *erogo,* L. 20:16.
vtfrågar, *ut* vtforskar, *exqviro, perqviro,* 1 S. 20:12. 1 Chr. 19:3. 2 Chr. 4:18. Job. 29:16. 36:26. L. 1:3. A. 23:20. 24:8.
vtföre, *deorsum, præceps,* M. 4:6.
vtförer, *effero, profero, educo, deduco,* Es. 43:17. Ebr. 8:9. Psb. 104:9.
vtförlig, *prolixus, clarus, ad liqvidum deductus.*
vtgammal, *senio confectus, v.* vrgammal, 2 Chr. 36:17. J. 6:11. S. 42:8.
vtgeckar, *explodo, illudo,* Förrsp. Vp.
vtgifft, *expensum, expensa.* vtgifft och vpbyrd, *credit* | *et debet,* S. 47:7. Phil. 4:15.
vtgiffter, giffter vt, *eloco, nuptum do, in* s. 714
matrimonium trado, 1 Cor. 7:37.*s.*
vtgifwer, *trado, edo, do, item expendo,* Ps. 78:20. Joh. 3:16. 2 Cor. 12:15. Eph. 5:25.
vtgiord, *expensus, item absolutus, perfectus, consummatus, item incantamentis magicis instimulatus, item subornatus.*
vtgiuter, *fundo, effundo, profundo,* G.

10. Förrsp. Jer.: Sk1. || 17. hafwer: hafwa Sk1. || 27. *extreme*: *extremo* Sk1. || 31f. *expiscor, pervestigo*: Sk1.
11. *ut* vtforskar: Sk1. || 13. L. 1:3 rättat efter Sk1. || 22f. vpbyrd: vpbörd Sk2.

9:6. Job. 12:21. Es. 44:3. Vp. 16:1. *præt.* vtgiöt, 2 K. 24:4. S. 50:17. vtgöt, 2 S. 23:16. Job. 29:6. är vtguten, R. 5:5. hafwa vtgutet, Vp. 16:6. vtgiuta klagan, *effundere preces,* Ps. 102:1.

vtgiutelse, *effusio,* Ebr. 9:22.

vtgiärd, *v.* vtgärd.

vtgiör, *efficio, perficio, item expendo, item suborno.*

vtgrafware, snidare, *cælator.*

vtgrafwer, *effodio, exsculpo, item cælo.*

vtgrundar, *pervestigo, investigo, perscrutor,* S. 24:38.

vtgråter, *defleo, effleo, ad finem luctum perduco,* 2 S. 11:27. sin ögon, *ut oculi deficiant*, B. 2:18.

vtguten, *effusus, profusus.*

vtgång, *exitus,* Mich. 5:2. Marc. 7:19. 1 Cor. 10:13. Ebr. 11:22. vtgång och ingång, *exitus et introitus, h. e. vita, conversatio, opera,* 1 S. 29:6. 2 S. 3:25. Ps. 121:8.

vtgår, *exeo, abeo, procedo,* D. 28:6. wara vtgången, Joh. 18:30.

vtgärd, *tributum,* 1 K. 5:13.

vtgäter ena gåto, *ænigma solvo,* Dom. 14:12.

vthielper, *libero,* Ps. 91:14. O. 6:5. Es. 37:35. S. 51:12. är utholpen, Zach. 3:2.

vtholckar, *excavo.*

vtholler, *duro, perduro, eduro,* Job. 40:27.
s. 715 | vtholler tiden, N. 6:12.

vthugger, Ex. 34:1. D. 10:1,3. vthuggna brunnar, D. 6:11.

vthungrad.

vthärdar, *perduro, suffero, v.* vtholler, Job. 6:11. S. 2:16.

vti, *in,* Wank. G. 1:9. 14:15.*s.* O. 6:32. 7:27. 1 Cor. 5:2. 15:30. Vp. 10:6. vtinnan, *in,* 2 K. 22:13. wandra ther vtinnan, *in eo ambulare*, Lev. 17:4. hafwa ther frögd vtinnan, *in eo gaudere,* Ps. 52:16.

vtikläder, *induo,* D. 22:11. Es. 61:10. Jer. 43:12.

vtjord, *v.* Speg. *Gloss. p.* 207.

vtkallar, *evoco, excieo, excio, provoco,* Marc. 3:31. the vtkallade, Vp. 17:14.

vtkast, vtkastning, *ejectus, projectio, ejectio, item præscriptum, adumbratio, delineatio.*

vtkastar, *projicio, ejicio, ejaculor, abjicio, dejicio,* Ex. 32:4. Ez. 4:1. M. 8:12. A. 3:23. 1 Cor. 5:2. *item adumbro, præscribo, delineo.*

vtkiöpt, *emtio peracta.*

vtkiörd, *evectus, item expulsus, item exaratus.*

vtklecker ägg, *ova excludo,* Job. 39:17. Es. 34:15. J. 17:11.

vtklädd, *larvatus, veste transformatus.*

vtknodar, *subigo massam,* H. 7:4.

vtkommer, *evenio, exeo, egredior,* Ps. 88:9. Ez. 26:3. M. 5:26.

15. *ut oculi deficiant*: *oculi deficiunt* Sk1.

3. **vthungrad**: sent tillägg av J. Sw. || 6. G. 1:9 rättat efter Sk2; 14:15.*s.*: Sk2. || 11f. artikeln **vtikläder**: Sk1. || 21. 1 Cor. 5:2 rättat efter Sk1.

vtkomst, *necessarius proventus, item exitus, egressio.*
vtkorar, *eligo, deligo, seligo,* J. 1:5. L. 10:42. vtkorad, *electus,* Ps. 89:4,20. C. 5:10.
vtkorelse, *electio,* R. 9:11. 11:7. 2 P. 1:10.
vtkrefwer, *exposco, expostulo, exigo, præt.* vtkrafdt, G. 42:22. L. 11:50.*s.*
s. 716 **vtkryper**, *proserpo, prorepo.* | the woro vtkropne, 1 S. 14:11.
vtlaga, *tributum, expensum, census, pensio.*
vtleder, *educo, produco.*
vtlefwad, *senio confectus, senex capularis.*
vtlefwer, vtlefwa sin tid, *ad finem vitam perducit,* Es. 38:11. vtlefwa en, Förrs. Habac. och Jer.
vtlegger, *expono, explico, explano,* G. 40:8. D. 1:5. *item expendo, expromo, solvo.*
vtleggning, *explanatio, explicatio, expositio, item commentarius,* G. 40:8. Dom. 7:15. 2 P. 1:20. *item census, taxatio.*
vtleijer, *eloco, abloco. præt.* vtlegde, M. 21:33.
vtlendes, *procul, peregre, in oris peregrinis,* M. 25:14.
vtlendning, *alienigena, alienigenus, externus, extraneus, peregrinus, exoticus,* G. 14:13. Ex. 2:22. A.2:10.
vtlendsk, *idem*, Ex. 12:19,49. 1 K. 11:1. Thr. 5:2.
vtletar, *exqviro, perqviro, pervestigo, indago.*
vtlockar, *allicio, illicio, illecto*, Ez. 39:2.
vtlofwar, *promitto, polliceor, fidem facio,* S. 4:33. A. 23:21. Ebr. 6:13,15.
vtlopp, *digressio, ex* Luth. Förrsp. 1 Cor.
vtlärd, *perdoctus,* Förrsp. 1 Cor. Psb. 29:7.
vtlärer, *perdisco,* S. 24:38.
vtläser, *perlego, absolvo, item excludo, secludo.*
vtlöper, *excurro,* G. 49:4. Pr. 12:6. Es. 19:6.
vtlöser, *solvo, exsolvo.*
vtmager, *macie torridus, attenuatus, strigosus.*
vtmagrar, vtmerglar, | *macero, emacio, emacero, attenuo.* s. 717
vtmattar, *enervo, debilito, infirmo, defatigo, macero.*
vtmerker, *denoto, designo,* Es. 44:13.
vtmålar, *depingo,* W. 14:17. Förrsp. Psalt.
vtnäs, *promontorium.*
vtoffrar, *sacrificium absolvo, exsacrifico,* 2 S. 6:18. A. 21:26.
vtom, *extra.*
vtomlands, *extra patriam, peregre, in solo peregrino.*
vtplånar, *deleo, erado,* Ps. 109:13.*s.*
vtpropheterar, *prophetiam absolvo,* 1 S. 10:13.
vtpyntar, *adorno,* 2 M. 3:25.
vtransakar, *perscrutor, pervestigo,* Ps. 139:1, 23. O. 25:27. J. 17:9,10. Zeph. 1:12.
vtrecker, *extendo, exporrigo, protendo, profero,* G. 3:22. Ex. 3:20. Es. 65:2. 5:25. vt-

6. **vtkrefwer**: **vtkräfwer** St. || 14. vtlefwa: Sk1. || 15. *perducit*: *perducere* Sk1. || 19. *explanatio*: Sk1. || 25. M. 25:14: M. 21:33 Sk1 (båda rätt). || 26f. *externus*: *exterus* Sk1.
1. *illecto*: *allecto* Sk1. || 23. **vtomlands** : **vtomlandz** Sk1 och St, **vtom landz** Sk2.

reckt, Es. 5:25. 9:12,17,21. 10:4. R. 10:21.
vtreder, *explico*, *expedio.* wel vtredde til krig, *bene expediti ad bellum* 1 Chr. 12:24.
vtreknar, *enumero, supputo,* Es. 65:12.
vtrekning, *numeratio, supputatio.*
vtrensar, *purgo, expurgo,* Es. 1:25.
vtreser, *peregre proficiscor.* vtresande, N. 33:2.
vtrettar, *expedio, perficio, absolvo, efficio,* Ex. 16:18. Pr. 6:8. 10:19. J. 23:20. vtretta sina ärender, 1 S. 8: 16. huru han sakena vtrettat hade, G. 24:66. Ps. 74:22.
vtrifwer, *avello, evello, effodio.*
vtrikes, *extra regnum, exoticus*, *peregrinus.*
vtrop, *proclamatio.* härskri, Ol. Petr. Handb. *p.* 48.
s. 718 | **vtropar**, *proclamo, enuntio,* D. 31:11. Jos. 8:34. 2 Chr. 30:5. O. 12:23. S. 20:15.
vtrotar, *eradico, exstirpo, radicitus convello,* 1 S. 24:22. O. 2:22.
vtrustar, *expedio, armo,* Psb. 261:6.
vtrycker, *extraho, evello,* Esr. 9:3. Am. 3:12.
vtrymare, *dilatator,* D. 33:20.
vtryme, *latitudo, locus, spatium.*
vtrymer, *dilato, extendo.* titt hierta skal vndra och vtryma sig, gl. Es. 60:5. *item res meas deporto, item dilabor, profugio, effugio.*
vtråder, vtråda en gåto, *ænigma solvere,* Dom. 14:13.
vtröijer, *prodo, aperio, divulgo, indico, item exstirpo,* Jos. 2:20. *imperat.* vtrög, Es. 16:3. vtröijes, spörjes, *divulgatur,* O. Petr. Chrön. *p.* 8.
vtsender, *emitto,* Es. 55:11.
vtsimmer, *enato,* A. 27:42.
vtskemmer, *confundo, in pudorem verto, famam dilacero, obtrecto.*
vtskepar, 1 M. 14:5.
vtskickar, *emitto, abmitto, delego, amando.*
vtskiffter, *distribuo, dispertio, divido, dispenso,* N. 26:53. O. 16:19. Thr. 4:4. *præt.* vtskipte, Jos. 13:32. hade vtskifft, Job. 38:25. Jud. 15:13.
vtskifftning, *distributio, partitio, divisio,* vtskifftelse, Ebr. 2:4.
vtskinnar, *deglubo, cutem detraho.*
vtskiuter, *expello, extrudo, protrudo*, *propello, exturbo,* 2 Chr. 26:15. Joh. 6:2. vtskuten, *expulsus,* Es. 49:21.
vtskott, *lecta manus, manipulus, item ejectus.*
vtskrapar, *deleo, detergo, derado, abrado,* Ex. 32:33. 2 K. 14:27. Ps. 69:29. Vp. 3:|5. s. 719 vtskrapas vtu lifsens bok, *eradi, deleri e libro vitæ, qvid hoc est erudite docuit,* Seb. Schmid. *pecul. disputat.*
vtskrifft, *copia*, eller *copie,* απογραφον, Esth. 4:8. B. 6:1. J. 31:11,14. 1 M. 11:31,37.

2. *explico*: *explicare* Sk1; *expedio*: *expedire* Sk1. || 3. *bellum*: *prælium* Sk1. || 11. sina ärender: sin ärende Sk1. || 14. *peregrinus*: Sk1. || 15. härskri: hährskri St. || 29. en: ena Sk1 och St.
19. *protrudo*: *proturbo* Sk1. || 26. vtskrapas: vtskrapar Sk1; *deleri*: Sk1. (+ oläsligt tillägg i Sk1?) || 29. eller *copie*: Sk1; απογραφον: αυτιγραφον St. || 30. 1 M. 11:31,37 rättat efter Sk1.

vtskrifwer, *exscribo,* D. 31:24.
vtskrifning, *descriptio, electio militum.*
vtskuddar, *excutio,* Job. 38:13. Ps. 140:11. Neh. 5:13. vtskuddar sina wrede, grymhet, *effundit indignationem furoris sui,* Es. 42:25. sina siäl, *affectum misericordiæ declarare* Es. 58:10.
vtskuld, *tributum, vectigal, census, pensio annua,* Esr. 7:24. vtskyld, Esr. 4:13. 1 K. 11:28. *pl.* vtskylder, Esd. 4:13.
vtskumar, *despumo, exspumo,* Jud. v. 13.
vtskuren, *exsectus, exscissus, castratus, item cælatus, exsculptus.*
vtskär, *exseco, exscindo, item cælo, exsculpo,* O. 17:14.
vtsköljer, *eluo, abluo, extergo, item profundo, effundo.* vtskiöl, 2 K. 21:13.
vtslecker, *exstingvo*, *restingvo,* kes, O. 31:18. Marc. 9:44.*ss.* C. 8:7. 1 Thes. 5:19. warda vtsleckt, Job. 18:6. 21:17. J. 17:27.
vtslepper, *emitto, dimitto, abmitto,* Job. 12:14. 38:35. Zach. 9:11.
vtslickar, *delambo, delingo.*
vtslipar, *attero, detero.*
vtslipper, *dimittor, mittor, dilabor.*
vtsloknar, *exstingvor, restingvor,* Job. 18:5. Es. 34:10. 43:17. vtslocknar, O. 24:20.
vtsluter, *excludo, discludo, secludo.*
vtslår, *ad finem percutio,* Ez. 9:8. *renuo, rejicio.*
s. 720 | **vtslöser**, *prodigo, dilapido, luxurior.*
vtsocknes, *extra paroeciam.*
vtsopar, *everro,* J. 51:2.
vtspanar, vtspeijar, *investigo, pervestigo, exqviro, perqviro, speculor,* 2 S. 10:3. 22:33.
vtspenner, vtsperrar, *tendo, protendo, extendo, intendo, expando, detendo, item dissolvo, disjungo, sejungo.*
vtspiller, *effundo, profundo.*
vtspinner, Förrsp. Vp.
vtspottar, *exspuo.*
vtsprider, *spargo, dispergo, dissemino,* G. 28:14. Job. 1:10. Psb. 86:4.
vtspunnen, *ad finem perductus.*
vtsputar, *exspuo, evomo,* O. 15:2. *præt.* vtsputade, Jon. 2:11. W. 11:18.
vtspyr, *evomo,* Lev. 18:25,28. Job. 20:15. Vp. 3:16.
vtstakar.
vtstofferar, *exorno,* Jud. 10:19. Psb. 412:2.
vtstrecker, *extendo, expando, distendo, protendo,* Job. 9:8. Ps. 140:6. O. 31:20. vtstreckt nät, *rete expansum,* H. 5:1.
vtstryker, *deleo,* Es. 43:25. 44:2. 1 M. 12:54.
vtströr, *dispergo,* D. 32:8. Ps. 112:9.
vtstufftar, *in pulverem abit,* Förrsp. Hagg.
vtsuger, *exsugo,* Ps. 109:11.
vtsuper, *epoto,* Job. 5:5. 6:4. Ps. 75:9. the skola vtsupat, Obad. v. 16. vtsupen, Ps. 75:9.
vtswelter, *inedia conficio,* Es. 32:6.
vtsäger, *edico, profero, proloqvor,* Dom. 14:16. O. 1:23. vtsäija, Jud. v. 9.
vtsöker, *exqviro, perqviro, pervestigo, in-*

4. wrede: wredes Sk1. || 10. *pl.* vtskylder, Esd. 4:13: Sk1. || 12. *castratus*: St. || 18. *exstingvo*: *extingvo* St.

dago, Dan. 1:3. S. 39:1.
vtsöndrar, *separo,* 2 M. 1:34.
s. 721 | **vtsörjer**, *luctum finio,* G. 38:12.
vttager, *excipio, desumo,* M. 7:5. L. 6:42.
vttalar, *eloqvor, sermonem finio,* 2 S. 11:19. J. 26:8. S. 18:2. 42:17. M. 13:35.
vttappar, *depromo, evacuo, exhaurio, expromo,* J. 48:12.
vttappare, *qvi exhaurit, promus,* Jer. 48:12.
vttencker, *excogito.*
vttog, *expeditio,* 1 S. 23:13. Es. 37:28. Psb. 91:1. *item epitome, breviarium, compendium.*
vttolkar, *interpretor, explico, transfero,* Esth. St. 4:1. vttolkas, Ebr. 7:2.
vttolkning, *interpretatio, explicatio, expositio.*
vttorkar, *exsicco, torrefacio, torreo,* O. 17:22. Es. 18:4. J. 50:38. 51:36. H. 13:15.
vttorkas, *exarefio, exsiccor,* Jer. 50:38.
vttryckelig, *expressus, clarus, liqvidus, manifestus.*
vttryckeliga, *expresse, explicate, aperte.*
vttrycker, *exprimo,* Psb. 412:4.
vttröskar, *tribulo, trituro.*
vttydare, *interpres, explicator, explanator,* 1 Cor. 14:28.
vttydelse, *explicatio, explanatio, expositio, interpretatio,* G. 40:5. Job. 13:17. O. 1:6. L. 24:27.
vttyder, *explico, expono, declaro, explano, interpretor,* G. 41:8. Ps. 94:20. Pr. 7:29. L. 24:32.
vttydning, *explicatio, interpretatio,* S. 34:5.
vttänjer, *extendo, intendo, expando, distendo,* Es. 40:22.
vttärer, *consumo, exedo, peredo, absumo, depasco, depopulor,* 1 K. 17:16. S. 14:17.
vttömer, *evacuo, exhaurio.*
vtu, vtur, *e, ex, de,* G. 4:11. Ex. 24:16. O. 11:8. Vp. 16:13.
vtukläder, *exuo, vestem depono, detraho,* Job. 19:9.
vtwal, *delectus, electio, selectio.*
| **vtwald**, *electus, delectus, selectus. v.* vtweljer. s. 722
vtwaskar, *emundo,* Ez. 16:9.
vtweljer, *v.* vtwäljer.
vtwender, *converto, extrinsecus verto.*
vtwertes, *adj. externus. adv. extrinsecus,* O. 14:10. Job. 21:30. L. 17:21.
vtwidgar, *dilato,* O. 17:14. Es. 57:19. Dan. 4:8.
vtwisare, *index, proditor, declarator.*
vtwiser, *demonstro, monstro, declaro, indico, ostendo, item emitto.*
vtwäljer, *eligo, deligo, seligo,* D. 12:14,18. 1 S. 16:8.*ss.* gl. Es. 40:20. *ubi noster* vtwäl, *prius retinend. elige,* vtweljer, Job. 34:4. *bene. imperat.* vtwäl, Ex. 17:9. 2 S. 24:12.

9f. artikeln **vttappare**: Sk1. || 21. artikeln **vttorkas**: Sk1. || 26. artikeln **vttröskar**: Sk1.
1. *expono*: Sk1. || 11. G. 4:11 rättat efter Sk1. || 16. *delectus, selectus*: Sk1. || 16f. vtweljer: vtwäljer Sk2. || 26f. *indico, ostendo*: Sk1. || 30. *prius retinend.*: *probo* Sk1; *elige*: Sk1.

O. 3:31. vtwald, *electus, selectus,* 2 Joh. v. 1. vtwald kostelig hörnsten, *lapis angularis electus, pretiosus,* 1 P. 2:6. vtwaldt folck, *populus selectus, electus,* 1 M. 15:26.

5 **vtzirar**, *orno, adorno.*

vtägor, *possessiones longius a prædio dissitæ.*

vtöder, *desolo,* H. 13:15. vtödd, *desolatus,* Nah. 2:10.

vtöfwer, *super, trans, abundans,* G. 1:14. Ex. 9:3. 36:7. D. 17:20. ther vtöfwer, *præterea,* G. 37:5. *supra,* N. 1:3.*ss.* 1 Chr. 23:3.

vtöser, *effundo, exhaurio, evacuo, profundo, egero, exantlo.*

W

Hoc W *debet semper esse consonans, non vocale, ut monui in meo* Schibb. C. 1:§:51. *Gramm.* C. 1:§:21.
wabb, *alvus pendula, demissa.*
wabbog, *ventre prominens.*
wacht, *custodia, excubiæ,* Dom. 7:11. 1 M. 9:51. M. 27:65. | Psb.77:3. *fæm.* N. 8:26. 2 Chr. 23:6. Hab. 2:1. står på wacht, holler wacht, *excubo, excubias servo,* Es.21:8. Zach.3:7.
wachtar, *custodio,* 1 S. 16:11. 17:15. O. 11:15. *præt.* wachtade, Ex. 3:1. 1 S. 17:34. 2 Chr. 23:6.
wachtar effter, *insidior,* Ps. 10:9.
wachtar mig, sig, *caveo,* O. 11:15. Phil. 3:2.
wachtar på, vp, *appareo, ministro.*
wachtare, *custos, vigil, excubitor,* Pr. 5:7. 12:3. Es. 52:8. M. 27:66. 1 Cor. 9:7. *defin.* wachtarena, M. 28:4. hofwudwachtare, *custos capitis seu vitæ,* 1 S. 28:2.
wachtebod, *tugurium,* Es. 1:8.
wacker, *pulcher, elegans,* S. 43:13.
wackert, *pulchre, eleganter.* lika wackert.
wacklar, *hæsito, vacillo.*
wad, grund i siö, *vadum,* G. 32:22.
wad, vnderpant, *vadimonium, pignus, compromissum.* slår wad, *vadimonium compromitto, de pignore opposito certo.*
wada, i stöfwel, *campestre.*
wader vti, *vado,* öfwer, *vado, transeo, trajicio pedibus.* wad öfwer flodena, *transito flumen,* Es. 47:2.
wagel på ögat, *onyx.*
wagga, *cunæ, cunabula, incunabula.* barn i waggonne, *infantes in cunis,* 2 M. 5:13.
waggar, *cunas ultro citroqve agito.*
wagn, *masc. currus, carpentum, plaustrum, qvadriga, rheda,* 2 K. 2:12. 13:14. Job. 32:32. *pl.* wagnar, | gl. wägnar, Es. 37:24. David slog ihiäl 700 wagnar, 2 S. 10:18. *David occidit septingentos currus. currus hic ponuntur pro militibus, qvi iis vehebantur, per metonomiam, qvæ in re continenti rem contentam intelligit.*
wagnastad, *curruum, qvadrigarum urbs,* 2 Chr. 8:6. wagnstad, 2 Chr. 1:14.
wagnborg, *castra,* 1 S. 17:20. 26:5.
wagnmakare, *carpentarius, essedarius.*
wagnsbuller, *strepitus curruum,* Vp. 9:9.

s. 723 s. 724

2. *semper*: *perpetuo* Sk1. || 2f. *non vocale*: Sk1. || 3. *meo*: Sk1. || 16. sig: Sk1. || 25. lika wackert: sent tillägg av J. Sw.

4. slår: slå Sk2. || 16. wägnar: wägner Sk2. || 17. ihiäl:ihiel Sk1. || 20f. *qvæ in re … intelligit*: *h. e. septingentorum curruum eqvites* Sk1. || 26. artikeln **wagnsbuller**: Sk1.

wagnshiul, *rota currus,* 1 K. 7:31. Es. 28:27.
wagnsrep, *funis currus,* Es. 5:18.
wahl, *electio, electus,* gl. Sir. 15:14. gl. K. ordn. *p.* 71.a. 78.a. A. 1:23.
5 **wahld**, *electus.*
wahlplatz, *locus, in qvo post prælium confectum multa jacent cadavera.*
wahn, *consvetus, svetus, adsvetus*. woro wahnte, *assveti*, 1 M. 6:30.
10 **wahnart**, *pravitas, perversitas.*
wahnartig, *pravus, perversus,* O. 30:23. Phil. 2:15. 2 Thes. 3:2.
wahne, *germ.* der wahn, die gewohnheit, *consvetudo*, *usus, assvetudo,* S. 7:14. Psb.
15 22:1. *obliq.* wahna, Ebr. 5:14.
wahnföhr, *defectus viribus.*
wahngömsel, wahngöme, *incuria, negligentia in asservando.*
wahnheder, *dedecus, ignominia,* S. 22:5.
20 R. 9:21. 1 Cor. 11:14. 2 Tim. 2:20.
s. 725 | **wahnhedrar**, *ignominia afficio,* R. 2:23.
wahnhopp, *desperatio,* Psb. 412:24. falla i wahnhopp. Förrsp. Rom.
wahnhoppas, *despero*, *v.* Schibb. C.
25 17:§:23.
wahnmechtas, *fatigor, deficio,* Es. 44:12.
wahnmechtig, *impos, impotens,* G. 31:40. Dom. 4:21. 28:65. 2 K. 19:26. Ps. 77:5. 88:16. Jon. 4:8. S. 38:29.
30 **wahnmechtighet**, *impotentia, imbecillitas,* Dan. 8:18. 1 M. 3:27.
wahnrychte, *infamia.*
wahnsferd, *v.* oferd. gl. Job. 31:29. gl. Sir. 27:32.
wahnsinnig, *stultus.* en galen fladrot och wahnsinnig qwinna, gl. O. 9:13. gl. S. 26:11.
wahnskapar, *deformo.*
wahnskapelig, *deformis, mendosus, vegrandis, malus aspectus,* G. 41:3.
wahnskapelighet, *deformitas, pravitas.*
wahnskelig, *vanus.*
wahnskelighet, *vanitas,* R. 8:20.
wahnslechtas, *degenero.*
wahnslechtig, *degener.*
wahnstyrckt, Psb. 68:9.
wahntro, *diffidentia, superstitio,* A. 17:22. 25:19.
wahntrogen, *diffidens, superstitiosus.*
wahntröst, *diffidens, animum despondens.* ther hiertat är wahntröst, gl. Wish. 17:13.
wahntröster, *diffido, despero, animum despondeo,* S. 10:32.
wahnwett, *deliramentum, deliratio.*
wahnwettig, *delirus, delirans, germ.* wahnwitzig.
| **wahnwyrd**, *despectus, contemtus,* G. s. 726
29:31,33. wahnwyrdt fat, *vas contemtibile,* J. 22:28. wahnwyrdaste, *contemtissimus,* Es. 53:3.
wahnwyrdar, *dehonesto.*
wahnwyrdelig, *contemtibilis, ignominio-*

6. *prælium* rättat efter Sk2 och St, U *præliam*. || 8. *adsvetus*: *assvetus*: Sk1 och Sk2. || 9. *assveti*: *adsveti* St. || 17. **wahngömsel**: **wahngiömsel** St; wahngöme: wahngiöme St. || 24. *despero*: *desperare* Sk1.

9. *aspectus*: *adspectus* St.

sus. wahnwyrdelig ålderdom, gl. W:3:17. diur, W. 11:16.
wahnähra, *dedecus, dehonestamentum, infamia.*
wahnährar, *dehonesto, dedecoro.*
wahr, *pus, sanies, tabes,* Hab. 3:16. gl. O. 12:4. 14:30. wahrmoder.
wahr, *vigilans, cautus.* wara ther wahr wid, *animadvertere,* gl. S. 3:15. gl. Job. 9:5. wara theß wahr, Es. 23:1. warder thy wahr, L. Petr. *Dialog. p.* 132.a.
wahr, örnagåtzwahr, *pulvinar, pulvinus.*
wahra, *merx, plur.* wahror, G. 42:26. 1 K. 10:28. Neh. 13:16. Vp. 18:11,15,19.
wahrachtig, *durabilis,* O. 8:18. Job. 20:21. Ebr. 13:14. wahrachtige män, Jos. 1:14.
wahrachtighet, *duratio.*
wahrar, *duro, maneo,* gl. S. 45:19. gl. Es. 38:13,20. gl. Ps. 30:6. 49:12. 136:1.*ss.* Psb. 26:3. 55:3. 102:4. *præt.* wahrade, G. 50:3. W. 18:20.
wahrar, på en, *custodio.* the wahrade på honom, A. 10:7. taga wahra på en ting, tienst, embete, *obire munus etc.* G. 4:9. N. 8:26. O. 10:23. 12:9. wahra tig, *cave tibi,* Es. 7:4. tag tig til wahra, gl. Job. 36:21. Ez. 33:4.*ss.* gl. K. ordn. *p.* 2.b. jag wil taga mig wahra, Ps. 39:2.
wahras, *purulescit.*
wahrliga, *caute,* O. 14:18. 1 M. 6:40. Marc. 14:44.
wahrnagel, *admonitio,* | gl. K. ordn. *p.* 31:1. wårdnagel. s. 727
wahrnar, *admoneo, præmoneo, cavere jubeo,* H. 5:9. Förrsp. 1 Kon. Phil.
wak, *incisura in glacie facta.*
waka, *vigilia, obliq.* ko, 2 Cor. 6:5. 11:27.
wakar, *advigilo, invigilo, lucubro, vigilo,* O. 8:34. *imperat.* waka vp, Ps. 57:9. Es. 51:17. Eph. 5:14. wakande, *vigil, pervigil, vigilans.* wara waken, *vigilare,* 2 T. 4:5.
waknar, *expergefio,* S. 31:2. *præt.* waknade, Ps. 78:65.
wakning, *vigilia, lucubratio, pervigilium.*
waksam, *vigil, pervigil, insomnis.*
waksamhet, *vigilantia.*
waldeman, ɔ: partisk. O. Petr. Chrön. *p.* 3.
walk, walkar, *convolvo.*
walkare, *fullo.*
walkarekonst, *fullonia.*
walkare åker, *ager fullonis,* 2 K. 18:17.
walkning tilhörig, *fullonius.*
wall, *vallum, agger,* Ez. 21:22. *plur.* wallar, Es. 29:3. Ez. 17:17. wald, 2 K. 19:32. går i wall, *pastum ire.*
wallack, *eqvus castratus, canthærius.*
Walland, *Italia,* A. 18:2. 27:1. Ebr. 13:24. then walske skaran, *cohors italica.* A. 10:1.
wallebarn, wallhion, J. 49:20. 50:45.
walmar, *pannus, levidensis, raro et tenui textu, v.* Locc. *Lex. Juris in voce* wadhmal.

7. wahrmoder: sent tillägg av J. Sw. || 9. gl. (före Job): Sk1. || 12. örnagåtzwahr: örnagåtswahr Sk1 och St. || 13f. 1 K. 10:28 rättat efter Sk1. || 24. *obire munus*: Sk1.

1f. *p.* 31:1 rättat efter Sk1. || 23. Es. 29:3 rättat efter Sk1; går: gå St. || 24. i: St. || 27. skaran:skaren Sk1.

walmoge, *papaver.*
walnöt, *juglans.*
s. 728 | **walsar**.
walstad, *locus pugnæ aut cædis.*
5 **wamb**, *ventriculus,* D. 18:3.
wan, *v.* wahn.
wanck, *nævus, macula,* Ex. 12:5. Lev. 21:17. *s.* 22:21. D. 15:21. 18:13. Ps. 15: 2. 1 P. 3:4. Psb. 35:1.
10 **wanckfritt**, *sine nævo.* intet menniskeligit ting är så wanckfritt, at ju något olempeligit wid henger, Æg. Girs *Hist. Gust.* 1. *p.* 177.
wandel, *permutatio,* handel och wandel.
15 **wandlar**, *permuto,* laga och wandla (förandra) stadgar, gl. K. ordn. *p.* 9 Förrsp. förwandling, *permutatio, ibid.*
wandrar, *eo, proficiscor, ambulo,* Ex. 13:21. Ps. 15:2. O. 19:1. 28:6. Es. 33:15. Joh.
20 11:9,10. 12:35. Psb. 35:1.
wandrare, *ambulator, peregrinator, viator,* O. 6:11. 24:34.
wandring, *itio, peregrinatio.* wandringz-, *ambulatorius.*
25 **wankar**, finnes, *invenitur, reperitur,* Förrsp. Jude Epist.
wankar af och an, *vagor, divagor, palor, pervagor,* Ps. 91:6. Ez. 5:17. Psb. 53:5.
wankelachtig, wankelmodig.
30 **wanna**, *vannus, ventilabrum. obliq.* wanno, Es. 30:24.
wannar, *vanno, ventilo.*
wanskelig, *corruptibilis.*
wanskelighet, *corruptibilitas, vanitas,* R. 8:20.
wapn, *arma, æs,* 1 Chr. 10:9. C. 4:4. L. 11:22. R. 6:13.
wapndragare, *armiger,* 1 S. 14:6,7,14. 31:4.*s.*
wapn, som poster och brefdragare eller skogswachtare hafwa, *spinter.*
wapnhwila, *induciæ.*
| **wapnhus**, *armamentarium.* s. 729
wapnlös, *dearmatus.*
wapnskiffte, *pugna, certamen, conflictus.*
war, *pus, sanies, v.* wahr.
wara, *merx, v.* wahra.
wara, *esse, v.* är. wardt, Dan. 5:5. wordne, *masc.* wordna, *foem.* Job. 7:3. gud wari tig nådelig, *Deus esto tibi propitius,* G. 43:29.
warar, *duro, v.* wahrar.
wardnagle, Ol. Pet. Chr. *p.* 1.
warelse, *essentia, substantia,* G. 7:4. A. 17:28. Ebr. 10:1. Vp. 4:11.
warg, *lupus.*
warginna, *lupa.*
wargskinspelß, *mastruca.*
warkunnar, *misereor,* L. 7:13. Ebr. 4:15. 5:2.
warkunsam, *misericors.*
warkunsamhet, *misericordia.*
warm, *calidus, calefactus, concalefactus,* 1 K. 1:1. Pr. 4:11. Es. 44:16. Vp. 3:15.*s.* thet warma watnet, *aqva calida*, Jos. 11:8.

5. artikeln **wamb**: Sk1. || 8. 18:13: Sk1. || 23. wandringz-: wandrings- Sk1 och St. || 27. **an**: **ann** Sk1.
8. poster: postar (?) Sk1. || 14. *pus, sanies*: Sk1. || 15. *merx*: Sk1. || 17. Job. 7:3 rättat efter Sk1. || 20. artikeln **wardnagle**: Sk1. || 25. **wargskinspelß**: **wargskinspels**: Sk1. || 31. *aqva calida*: *aqvæ calidæ* Sk1.

warmar, *v.* wermer.
warnagel, *v.* wahrnagel.
warnar, *v.* wahrnar.
warar, *v.* wahrar.
warp, notwarp, *jactus retis, v.* Locc. *Lex. Juris.*
warp på wäfwen, *stamen,* Lev. 13:48,52.
warse, blifwa enom warse, *videre,* G. 26:8. Ex. 2:11. Job. 4:20. 9:11. 23:8. 2 M. 14:17. wardt handenne warse, G. 3:7. Dan. 5:5.
warta, *verruca.* på bröstet, *papilla.*
wartekn, *thessera.*
wasa, *merges, segetis.*
waß, *carix, juncus, alga, v.* Locc. *Lexic. Juris. supr.* hwaß.
waßlas.
waßle, *serum lactis.*
s. 730 | **waskar**, *lavo.*
waskerska, *lotrix,* Mal. 3:2.
watn, *aqva.* G. 49:4. Ex. 17:6. N. 20:2,5, 8,10,11,19. Ps. 23:2. 105:41. Es. 12:3. 44:3. W. 11:4. M. 3:11.10:42. L. 3:16. Marc. 1:8. 9:41. 14:13. Joh. 1:26. 19:34. A. 1:5. 10:47. 11:16. 1 Joh. 5:6.*s.*Vp. 1:15. 14:2.19:6. *defin.* watnet, N. 20:17. O. 27:19. Thr. 5:4. 1 Joh. 5:7. watnsens bad, *aqvæ lavacrum,* Eph. 5:26. warma watnet, *aqvæ calidæ,* Jos. 11:8. springande watn, *aqva saliens,* Joh. 4:14. lefwandes watn, *aqva viva,* C. 4:15. Joh. 4:10. 7:38. Vp. 21:6.
watnar, *aqvor, rigo, humecto,* G. 2:10. 24:20,26. 29:7.*s.* Ps. 65:11. 1 Cor. 3:7.*s.* watnas, G. 30:38. hafwer watnat, 1 Cor. 3:6.
watubeck, *rivulus,* Ps. 1:3. O. 21:1.
watubi, *fucus.*
watublädra, *bulla.*
watubrunn, *puteus,* G. 16:7. 26:18.
watubägare, *scyphus aqvæ,* 1 S. 26:11.
watubärare, dragare, *aqvator,* D. 29:11. Jos. 9:21,27.
watufat, *pollubrum, aqviminarium.*
watuflod, watuström, *abluvium,* G. 6:17. Job. 22:11. Es. 41:18.
watufull, *aqvosus,* S. 39:28.
watugraf, *fossa aqvatica,* 2 K. 18:17. Es. 22:11.
watugång, *aqvæ ductus.*
watukella, *fons,* Ps. 107:30. 114:8. *plur.* kellor, Vp. 7:17.
watukruka, *urceus, aqvaticus, vas testaceum aqvæ,* L. 22:10.
watukärr, *palus,* Ex. 7:19.
watulägel, *uter,* Job. 38:37.
watulös, *aridus,* Es. 35:7.
watunöd, *penuria aqvæ,* Es. 50:2.
watuorm, *matrix.*
watuport, *porta aqvarum,* Neh. 8:1,3,16.
watupuß, *libella.*
waturenna, *aqvæductus,* 2 K. 20:20. Es. 7:3. | waturennel, *canalis,* Es. 36:2. s. 731

1. **warmar**: **warmer** Sk1. || 4. **warar**, *v.* wahrar: **waror** *v.* wahror Sk2 och St. || 9. 2 M. 14:17: Sk1. || 29. *aqva viva*: St.

7. **watubrunn**: **watubrun** Sk2 och St. || 9. D. 29:11 rättat efter Sk1. || 12. watuström rättat efter Sk1 och Sk2, U har watustrom. || 26. (*matrix* fel för *natrix.*)

waturik, *aqvosus,* G. 13:10. Ps. 107:35. J. 31:12.
watusichtig, watusiuk, *hydropicus.*
watusiuka, sot, *tympanites, hydrops.*
5 **watusiö**, *lacus aqvosus,* Ps. 114:8. Es. 14:23. 41:18.
watustad, *urbs aqvarum,* 2 S. 12:27.
watustorm, *impetus aqvarum,* Es. 28:2.
watuström, *flumen,* Ps. 78:16. 93:3.
10 **watuwåg**, *fluctus aqvarum,* Ps. 42:8.
watuådra, *scatebræ, scaturigo,* Ps. 18:16. gl. O. 25:26.
wax, *cera,* Dom. 16:18. Ps. 22:15. 68:3. 97:5.
waxat, *cereatus.*
15 **waxduk**, *stragulum cereum.*
waxlius, *cereus.*
waxstapel.
we, *væ,* ett, tv, try we, Vp. 8:13. 9:12. we oß, *væ nobis,* 1 S. 4:7.*s.* we them, Es. 5:19. H.
20 9:12. Am. 5:18. giöra we, S. 38:20. we honom, Pr. 4:10.
wecker, *expergisco.*
wecht, *vigilia,* S. 37:18. M. 14:25. Marc. 6:48. i första wechtenne, Thr. 2:19. wäckt,
25 L. 12:38.
wechtare, *procubitor, speculator, vigil, lis,* C. 3:3 5:7, Jud. 13:13.*s.* Es. 21:11.*s.* Ez. 3:17. 33:1.*ss.*. wachtare, M. 28:4. wächtare, S. 37:18. *primum retinend.*
30 **wecker på**, vp, *excito,* Es. 50:4. weckt, L. 12:38. *inf.* weckia, L. 3:8.

wed, *lignum,* G. 22:3,6,7,9. N. 15:32.*s.* O. 26:20.*s.* Pr. 10:9. Thr. 5:4. Ez. 24:10. Zach. 12:6. T. 8:4. | på wedenom, Lev. 1:17. 3:5. s. 732
torr wed, *cremium.* hugger wed, *lignum cædo*, D. 19:5.
wedabrand, gl. Es. 44:15.
wedabyrda, *onus ligni,* Thr. 5:13.
wedahuggare, *lignator*, D. 29:11. Jos. 9:21,27. J. 46:22.
wedahus, *lignile.*
wedahög, *strues lignorum.*
wedakast, *idem.*
wedar, *venor,* L. 11:54. *v.* Dieter. *Illustr. N. T. et* Leig. *in voce* αποσοματιζω.
wede, *venatus,* G. 25:28. gl. göth. weida. *v.* Schibb. C. 12:§:8. C. 17:§:23.
wedehund, *canis venaticus,* O. 30:31.
wedemark, *pascuum, terra venatus,* Nah. 2:11.
weder, skyr weder, *abominor*, Lev. 11:12.
wederbrenna, *spuma et rubigo ollæ,* Ez. 24:6,11.*ss.*
wederbrinner, Ez. 24:10. thet wederbrenda, v. 6.
wederdel, *contrapart.*
wederdeloman, *idem, adversarius, v.* Locc. *Lex. Juris.*
wederdöpare, *anabaptista.*
wederfars, *contingit, evenit, accidit.* thet wederfors så them ena som them andra, Pr. 9:2. at eder icke wederfara skal then

4. hugger: hugga Sk1. || 5. *cædo*: *cædere* Sk1. || 18. **wedemark**: **-marck** St. || 20. skyr: sky Sk1; *abominor*: *abominari* Sk1. || 30. wederfors: wederfars Sk1 och St. || 31. wederfara: wederfaras Sk2; skal: skalt Sk1.

plåga, Ex. 12:13. wederfaras, B. 4:22. hwad eder wederfarit är, *qvod vobis factum est,* Ex. 3:16.

wederfås, *convalesco, sanitati restituor,* 2 K. 1:2. 8:8.*ss.* Marc. 5:23. Psb. 81:6. fås wid, Ex. 21:19.

wedergeld, *retributio,* gl. Ps. 69:27. wedergello åhr, *annus retributionum,* Es. 34:8.

wedergellare, *remunerator,* S. 3:33.

s. 733 | **wedergellelse**, *compensatio, remuneratio, talio, hostimentum,* H. 9:7.

wedergeller, *compenso, remuneror, rependo, sarcio,* G. 50:15. D. 7:10. O. 17:13. *cum dat.* Es. 66:1. 59:18. Jer. 51:24.

wedergield, *compensatio,* Psb. 68:9.

wedergieldning, *idem,* Ps. 69:23. gelning, 2 S. 19:36. wedergello åhr, *annus ultionis,* Es. 34:8.

wederkennelse, *agnitio,* gl. K. ordn. *p.* 59.b.

wederkenner, *agnosco,* Vp. 3:5.

wederkommande, ɔ: anhörig, *affinis, cognatus,* Lev. 21:4.

wederkommer, *accidit, attingo,* Lev. 15:11. N. 19:22. S. 3:24. mig motte något ondt wederkomma, G. 19:19. 42:4.

wederlag.

wederlagsbröder, *societas, compagnie,* gl. Job. 40:25.

wederlegger, han wederlade oß thet högeliga, *denuntiavit nobis valde, sub attestatione juris jurandi,* G. 43:3. wederlegger skadan, *damnum præsto*, *reparo,* gl. K. ordn. *p.* 48.b. <*refello, refúto.*>

wederliknelse, *imago,* gl. W. 13:5. wederlikning, *comparatio,* Förrsp. Dan.

wederloder, *adhæreo, inhæreo,* Ez. 24:6.

wedermäle, *testimonium,* gl. W. 10:7.

wedermöda, *ærumna, molestia,* R. 8:18. *obliq.* do, G. 3:16. O. 10:10.

wedernamn, *cognomen, agnomen,* 1 M. 2:2.*ss.* M. 10:3. A. 1:23.

wederpart, *adversarius.*

wederqweckelse, *refectio,* | *refocillatio,* A. 3:20. s. 734

wederqweker, *reficio, refocillo,* Ps. 68:10. *s.* O. 3:8. S. 43:24.

wederredo, wara wederredo, *paratus,* gl. K. ordn. *p.* 69.b.

wedersakar, *nego, pernego, ejuro, rejicio,* M. 10:33. L. 9:23. 14:33. Ebr. 12:25.

wederspel, *contrarium***.**

wederstyggelig, *detestabilis, abominandus.*

wederstyggelse, *detestatio,* Lev. 11:10.

wederstyggias, *detestor, abominor, abhorreo, aversor.*

wedersäger, *v.* wedersaker. L. 9:23.

wedertal, *colloqvium, disputatio, controversia, v.* Schibb. C. 17:§:23.

14. 59:18. Jer. 51:24: Sk1 (hand?). || 25. S. 3:24 rättat efter Sk1. || 28. **wederlagsbröder**: **wederlagzbröder** Sk2.

1. *denuntiavit*: *denunciavit* Sk2; *valde:* Sk1. || 2f. wederlegger: wederleggia Sk1. || 3. *præsto*: *præstare* Sk1. || 4. *refello, refúto*: hand 4. || 14. **wederqweckelse**: **wederqwekelse** Sk1. || 18. wara wederredo: Sk1. || 21. 9:23 (?): Sk1. || 22. artikeln **wederspel**: sent tillägg av J. Sw.

wedertekn, *character, nota, indicium,* Vp. 13:16. 14:9,11.
wedertorfftig, *egenus, inops.* wedertorfftiga stadgar, *egena et infirma statuta, elementa, h. e. ceremoniæ legis in se et seorsum a Christo consideratæ. lex enim neminem perducere potest ad perfectionem,* G. 4:9.
wedertorfwer, *egeo, opus habeo,* gl. K. ordn. *p.* 13.b.
wederwerdig, *acerbus, amarus.*
wederwerdighet, *acerba calamitas.*
wederwerdigt, *acerbe.*
wederwilja, *displicentia,* gl. Job. 4:2. gl. K. ordn. *p.* 18.b. L. Petr. *Dial. p.* 38.b.
wederwågar.
wediar, *certo.*
wediobahn, *stadium hippodromus,* 1 Cor. 9:24.
wedoffer, *oblatio lignorum,* Neh. 10:34.
wefft, *v.* wäfft.
wefftar, *agito, in sublime ago, motito*, Ex. 29:24,27. Es. | 19:16. s. 735
wefftebröd, *panis motitationis,* Lev. 23:17.
wefftebröst, *pectus agitationis,* Ex. 29:27. Lev. 7:34. N. 18:18.
wefftekerfwe, *manipulus motitationis,* Lev. 23:15.
wefftoffer, wefftoffrar, *agito,* Ex. 35:22. N. 8:11,13,21.
wefwa, i samma wefwa.
wegg, *paries,* C. 2:9. Es. 25:4. Ez. 13:10. 43:8. weggena, 1 S. 18:11. mellan wegg, *paries intergerinus*, *parietina.*
weggebonad, *tapes, peristroma.*
weggelus, *cimex.*
wegna, på mina wegna, *meo nomine,* Ez. 3:2,17. på hans wegna, Esth. 2:22. på tina wegna, *tuo nomine,* Jos. 14:6.
wegrar, *nego, denego, abnuo,* Psb. 412:20. *præt.* wegrade, G. 39:8.
wehl, *specium, specillum.*
wek, *tener, mollis, præmollis,* J. 51:46.
weka, *hebdomas, septimana. defin.* wekan. *accus.* wekona, L. 18:12. G. 29:27.*s. abl.* wekonne, Dan. 9:27. *abl.* ko. *plur.* wekor, Dan. 9:24. 10:2.
wekar, *vacillo,* J. 2:36.
weke, *linum contortum,* Es. 43:17. *obliq.* weka, v. 3. M. 12:20.
weklar, *v.* wiklar.
wekling, *mollis,* 1 Cor. 6:10. *v. Illustr. N. T.* Dieter. *voce* μαλακος. Gerb. Unerk. Sünde, P. 1. C. 92.
weknar, *mollesco, flaccesco.*
wekohögtid, *festum hebdomadarum,* D. 16:10. 2 Chr. 8|:13. wikohögtid, Ex. 34:22. s. 736
weksuden, *leviter coctus, sorbilis.*
wel, *bene,* O. 12:15. 14:12. 16:25. 19:10. Joh. 5:29. Phil. 4:8. Trygges. C. 1. fara wel med sig, Pr. 3:12. med en, A. 28:7. thet står wel til, J. 8:11. går thet wel til, 2 K. 5:22. 9:11. hwem hafwer thet gått wel af, *cui bene suc-*

5. *seorsum* rättat efter Sk1, U *seorsim*. || 15. **wederwågar**: sent tillägg av J. Sw. || 17. **wediobahn**: **wedioban** Sk1. || 21. *motito*: *molio* Sk2.
14. *abl.*: *obliq.* Sk1. || 25. wikohögtid: wikuhögtid Sk1. || 31. af: i hand St.

cessit, Job. 9:4.
wel, *eqvidem, qvidem,* Es. 64:5. Ez. 11:15. 12:2. Sir. 3:4. Rom. 5:13,15. Phil. 4:10. *v.* Schibb. C. 6:§:10. nu wel, *age,* Es. 5:1,5. Am. 7:3. wel ann, *age, agedum.*
welbehag, *beneplacitum,* Psb. 111:5.
welbehagelig, *placens,* Psb. 135:1.
welbehendig, *dexter,* 1 Chr. 8:40.
welbogen, *inclinus.* en konung som welbogen är til örligz, gl. Job. 15:24.
welboren, *generosus, nobilis.*
weld, *arbitrium, item studium, partium, præjudicium,* 1 T. 5:21. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 399. oweldug man, *non obnoxius studio partium. qvi affectibus suis nihil concedit.*
weldag, *dies deliciarum,* B. 6:27.
welde, *potestas,* J. 34:1. *v.* welle.
weldeliga, *potenter,* Ps. 20:7. 77:16. *v.* welleliga.
weldig, *potens, validus.* 2 Chr. 17:14,17. Esth. 1:3. weldig stad, Jud:1. 1. Psb. 205:1. *v.* wellig.
weldighet, *potentia, divitiæ,* Job. 36:19.
s. 737 | **welferd**, *salus, incolumitas,* Ps. 128:6. A. 27:20.
welfordrad, *bene pastus,* J. 5:8.
welförfaren, *probe peritus, expertus,* S. 34:9.
welförståndig, *prudens, sapiens, sapientia nobilis.*
welgierning, *beneficium,* 2 Cor. 4:15.
welgång, *successus,* Psb. 59:5. 101:1.
weljer, *v.* wäljer.
welklingande, *bene sonans,* Ps. 150:5.
welkommen, *acceptus, gratus,* S. 35:26.
well, högliudad, *sonorus, canorus, altisonus.*
welle, *potentia, vis,* Ps. 75:5.*s.* 145:11.*s.* Pr. 5:18. Jer. 51:28. Dan. 7:14.
welleliga, *valde, valide, valenter, potenter,* Ps. 96:6. Dan. 8:6. M. 7:29. Marc. 1:22.
wellig, *potens, valens,* J. 46:15. Ez. 17:13. L. 12:11. wellog jägare, *potens venator,* G. 10:8.*s.* wellog hand, *manus valida,* Ex. 13:9. wellug, Ex. 13:14. D. 26:8. Ps. 37:35. weldig, Ps. 112:2. 117:2. Job. 5:15. en stor weldig stad, *civitas potentissima,* Jud. 1:1.
wellighet, *dominatio,* Marc. 1:27. Col. 1:13. *pl.* welligheter, *dominationes, potestates*, L. 4:32,36. R. 8:38. 1 P. 3:22. 2 P. 2:10.
welling, *pulmentum,* G. 25: 34. Drak. v. 32.
welluchtande, *bene olens, flagrans,* L. 23:56. 24:1.
wellust, *voluptas, lubido,* O. 21:17. Pr. 10:17. L. 8:14.
wellustdag, *dies deliciarum,* Esth. 9:17.*s.*
wellustig, *voluptarius,* | *voluptuosus, voluptate diffluens.* s. 738
wellärd, *eruditus, perdoctus.*
welmacht, *res prospera, fortuna secunda.*

3. Sir. 3:4: sent tillägg av J. Sw. || 5. ann: an Sk1 och St. || 10. örligz: örligs St. || 14f. *obnoxius* rättat efter Sk2 och St, U *abnoxius.*

9. Jer. 51:28: Sk1. || 14. wellog: wellug St. || 19. *pl.*: Sk2. || 19f. *potestates*: *potestas* Sk1. || 23. *flagrans*: Sk1. || 30. *perdoctus*: *doctissimus* Sk1.

welmåga, *idem,* S. 22:29.
welnas, *anxie desidero, spero, exspecto.* tu torff icke welnas honom igen, gl. S. 27:19. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 399.b.
welplägning, *liberalis compotatio,* Förrsp. Vp.
welrustad, *bene armatus,* 1 M. 6:41.
welsignar, *benedico, fausta adprecor,* G. 4:2. N. 22:6. Ps. 67:7.*s.* 115:12.*ss.* 118:26. O. 11:25. 27:14. *præt.* welsignade, G. 1:22,28. welsigna gud, *h. e. maledicere,* 1 K. 21:10. *s.* Job. 1:5,11. 2:9. welsignat, D. 28:3.*ss.* M. 21:9. 23: 39. Marc. 11:9. L. 19:38. Joh. 12:13.
welsignelse, *benedictio, benedictum,* G. 27:12,38. 49:25. Gal. 3:14. *neut.* D. 28:2. *foem.* v. 8. skenck, welgierning, almosa, G. 33:11. 1 S. 25:27. 2 K. 5:15. 2 Cor. 9:6. *v. Casam Paup.* C. 20:§:7.
welstånd, *res prospera, fortuna secunda,* Psb. 29:6.
welsk, *italus, italicus.*
Welskland, *Italia, germ.* Welschland.
wellt, *cylindrus.* som en wellt, *cylindraceus.*
weltalande, *eloqvens, facundus, disertus,* Es. 3:3. W. 10:21.
weltalig, *idem,* A. 18:24.
weltalighet, *eloqventia, facundia.*
welter, *volvo, voluto, circumvolvo, pervolvo,* O. 26:27. Pr. 10:9. Es. 57:8. *præt.* welte, Jud. 13:10. M. 27:60. 28:2. Marc. 9:20. 15:46. welte sig, Dom. 7:13. welta, J. 51:25.
| **weltrar**, *idem,* G. 29:3,8. *præt.* weltrade, s. 739
G. 29:10. Dom. 5:21. hafwer weltrat, Thr. 3:16. *vel* welte, M. 28:2. tå är thet *in præsent.* welter. *v. Gramm.* C. 6:§:1,2.
welwilje, *beneplacitum, benevolentia, benignitas.*
welwiljeliga, welwilligt, *benevole, benigne,* Ex. 35:21. Ps. 110:3. Esth. St:1:13.
welwillig, welwiljog, *benevolus, benignus.*
welwiljoghet, *benevolentia.* mannen skal låta få hustrunne skyldig welwiljoghet, *h. e. debitum conjugale*, 1 Cor. 7:3. *v.* Er. Schmid. *in h. l.* Spener, Theol. Bedenck. t. 2 C. 3. art. 3. Sect. 8. Schibb. *p.* 350.b.
welöfwad, *probe exercitatus, peritus,* S. 34:9.
wemjar, *v.* wämjar.
wen, *amicus,* D. 13:6. O. 17:17. 18:24. 27:10. C. 1:13.*ss.* 2:3,8.*ss.* 4:16. 5:2,4.*ss.* 6:1,2 7:9,10. *ss.* 8:5,14. Es. 5:1. S. 16:6.*ss.* 33:20. 37:1. 40:23. M. 22:12. L. 11:5.*s.* 14:10. *plur.* wener, O. 14:20. C. 5:1. S:37:1.*ss.* L. 7:6. 15:6,9. guds wen, *amicus Dei,* 2 Chr. 20:7. Es. 41:8. Jud. 8:27. Jac. 2:23. Christi wen, Joh. 15:14. konungens wen, *intimus regis consiliarius,* G. 26:26. 1 Chr. 27:33. *antiq.* win. *v.* Locc. *Lexic. Juris ad vocem* win. konunga dotter wena, Psb. 55:4. *v.* Schibb. C. 17:§:23.

24. **wellt**: **welt** Sk1; wellt: welt Sk1 och St. || 30f. *pervolvo*: Sk1.
9. welwilligt: Sk1. || 15. *conjugale* rättat efter Sk1, Sk2 och St, U *conjugæle.* || 23. S. 16:6.*ss.* rättat efter Sk2. || 26. guds: gudz Sk2 och St.

wender, *verto,* G. 48:17. L. 3:5. igen, af, *desino, desisto,* G. 41:49. om, *inverto, reverto. præt.* wende, L. 10:23. wendas, *verti,* D. 13:17. *imperat.* wendt, Ex. 32:12. Job.
s. 740 36:21. O. 4:27. C. 6:12. J. 3:12. | intet wend som then nyja Psalmboken har, Psb. 43:8. 44:5. 45:2. 308:1.
wender ryggen til, *aversor.*
wender bak fram, *inverto.*
wender tilbaka, *revertor.*
wender vp och ned, *sursum deorsumqve verto.*
wendning, *versatio, versura.*
wenfast, *fidus, fidelis amicus.*
wenlig, *amicus, affabilis,* S. 37:12. 1 P. 3:8.
wenliga, *amice, familiariter,* G. 50:21. Dom. 19:3. Ps. 55:15. J. 9:8. 2 M. 9:27. M. 5:47.
wenlighet, *comitas, humanitas, affabilitas.*
wenskap, *amicitia, necessitudo,*
wenster, *sinister.*
wenstra hand, *sinistra manus,* G. 13:9. 48:13.*s.* C. 2:6. 8:3. wenstra sidonne, M. 25:41. han wek hwarken på then högro eller wenstro sidona, Jos. 1:7. 2 Chr. 34:2. Job. 23:9. 30:12. L. 23:33.
wensterhendt, *scæva, scævola,* Dom. 20:16.
wenta, *exspectatio,* O. 10:28. S. 40:2. titt wentande, O. 23:18.
wenter, *exspecto, præstolor,* Ps. 130:5.*s.* Mich. 5:7. M. 24:50. R. 8:19. *præt.* wente, Job. 30:26. W. 18:7. L. 2:38. Ebr. 11:10. *imperat.* went, Ps. 37:7. S. 6:19.
wepa, *stragulum, crassum et villosum.*
wepnad, *armatus,* Ex. 13:18. N. 32:21. wäpnad, O. 24:34. L. 11:21.
wepnar, *armo, instruo armis. præt.* wepnade, G. 14:14. N. 32:17.
weppling, *trifolium, cytisus.*
werck, *dolor,* Es. 13:8. 26:17. 35:10. 66:8. Thr. 1:12. Vp. 16:10. werk, Mich. 4:9.*s.* S. 25:18.
| **werck**, *opus,* W. 9:12. S. 38:8. 9:24. Joh. s. 741
5:20. Gal. 4:21. Vp. 2:6. *plur. defin.* werck-
en, W. 13:1. wara til wercka med en, *negotium grave et durum mihi est cum illo*, Ps. 55:19. Ez. 31:11. *v.* Schibb. C. 17:§:23.
werckan, *operatio, effectus,* Col. 1:29. 2 Thes. 2:9.
werckar, *operor,* Joh. 5:17. A. 13:41. 1 Cor. 1:29. Col. 1:29. *præt.* werckade, Rom. 15:18. werckande, Gal. 5:6. ther gullet werckas, *ubi aurum conflatur vel funditur,* Job. 28:1.
werckier, *dolet,* Ez. 21:6. thet werckte them, *dolore affecti fuere,* G. 34:25.
werckbroten, *cruciatibus detentus, affectus,* M. 4:24.
werckelig.
werckeliga, *opere ipso.*
werckhelig, werckhelighet, Förrsp. Vp.

1. af: Sk1. || 5. O. 4:27 rättat efter Sk1. || 5ff. intet wend … 308:1 struket i U men inte i Sk1 och Sk2. || 17f. M. 5:47 rättat efter Sk1.
7. *armis*: Sk1. || 22. werckande, Gal. 5:6: Sk1.

wercklärare, Förrsp.Phil.
werckning, *operatio,* Eph. 3:7.
werckstad, *ergasterium, officina, fabrina.*
wercksteller, *exseqvor, perficio.*
5 **werd**, *pretium,* G. 31:15. Lev. 27:17,27. M. 27:6.
werd, *hospes.*
werd, *dignus,* T. 3:19. Vp. 3:4. werdt, L. 12:48.
10 giöra **werde af en ting,** *æstimare.*
werdeliga, *digne,* Col. 1:10. 1 Thes. 2:12.
werderar, *æstimo, censeo, taxo, pendo.*
werdering, *æstimatio, census.*
werdes, *dignor, digno.* werdigas therfö-
15 re werdigas konungen se til sakena, 2 M. 14:9. werdigas mig hielpa, Man. v. 13. o gud oß werdes höra, Psb. 64:6. at tu werdigas förlåta, i wåra morg- och afftonböner. at tu werdigas wille förlåta, är orett.
20 **werdeliga**, *digne.*
s. 742 | **werdig**, *dignus,* 2 Thess. 1:5. Vp. 5:12.
werdighet, *dignitas, honor.* presterlig werdighet, *dignitas sacerdotalis,* S. 45:30.
werdinna, *hospita. obliq.* werdinno, Ex.
25 3:22.
werdskap, *coitio cum bestiis,* Ex. 22:19.
werdskyld, *dignus,* Förrsp. 2 M. *v.* Schibb. C. 17:§:23.
werdsskap, *jus hospitii.*
werdshus, *hospitium publicum.*
werf, *negotium, negotium expeditio,* 2 K. 4:13. W. 13:19. 1 M. 20:51.
werfwar, ärende, *negotium expedio.* förr än jag hafwer werfwat mitt ärende, *donec negotium mihi commissum perfecero,* G. 24:33. 1 M. 14:22. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 400.b.
werfwar krigzfolck, *conduco milites.*
werfware.
werfning.
werja, *gladius, ensis,* wärja, Dom. 14:2. *pl.* wärjor, Jud. 14:2,7.
werje, *tutela, defensio.*
werjer mig, *defendo me*, Jud. 5:1,27. 2 M. 8:17. *præt.* warde sig, 2 Chr. 13:7. 1 M. 2:36. 9:17. 2 M. 5:3. 9:2. wärjer mig, J. 51:3. B. 6:14. 1 M. 2:40. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 401.a.
werld, *mundus,* Gal. 1:4. 1 Joh. 4:17. Jac. 3:6. wida werld, 2 M. 2:18. *def.* werlden, Joh. 3:16. Gal. 6:14. 1 Joh. 2:17. *dat. abl.* werldenne, Joh. 15:18. Gal. 6:14. Eph. 1:21. 1 Joh. 2:15.*s. accus.* werldena, 1 Joh. 2:15. 4:9. holler eder icke effter thenna werldenne, R. 12:2. werldennes stadgar, Col. 2:8. gå alla werldennes wäg, Jos. 23:14. 1 K. 2:2. *h. e. mori.*
werdslig, *mundanus,* Col. 2:20.

10. artikeln giöra **werde af en ting**: sent tillägg av J. Sw. || 12. *censeo* rättat efter Sk2, U *censio*. || 14. *digno* (?): Sk1. || 18. morg-: morgon- Sk2 och St. || 21. 2 Thess. 1:5: Sk1. || 26. **werdsskap**: **werdzskap** Sk1, **werldsskap** St.

2. **werf**: **werff** Sk1; *negotium* (nr 1): Sk1. || 9. krigzfolck: krigsfolck St. || 11. **werfning**: **werfwning** Sk1. || 15. **mig**: Sk1; *me*: Sk1. || 17. mig: Sk1. || 29. **werdslig**: **werdzlig** Sk1 och Sk2.

werdzling, *idem,* min Sabb. Ro, 1,2,13.
s. 743 | **werme**, *calor, obliq.* werma, A. 28:3. blifwer werm, *calefio.*
wermer, *calefacio, foveo,* 1 K. 1:2. Pr. 4:11. Es. 44:16. wermde sig, Marc. 14:54. Joh. 18:18. wermat wardt, Job. 31:20.
wern, *scutum, præsidium,* D. 22:8. Es. 26:1. Psb. 46:4. then hielper han at werna, Psb. 50:3. 119:1. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 401.
wernlös, *destitutus auxilio, præsidio.*
werper, *ponit, excludit ovum,* Es. 34:15.
werphöna, *ovipara.*
werr, theß werr, *eo pejus,* J. 42:2. thy werr, Dan. 9:15. B. 2:12. *v.* Schibb. C. 1:§:48.
werre, *pejor, pejus,* 2 S. 19:7. W. 15:18.
werß, *versus, carmen.*
werst, *pessimus, pessime.*
wersta, sökia ens wersta, *malum alicui intendere,* Ps. 71:13,24. J. 38:4.
wesa, *mador, humor, sordes liqvefactæ.*
wesende, *negotium, mores domestici,* 1 S. 25:2. Ps. 5:5. O. 1:31. J. 7:3.*ss.* Ez. 33:8.*ss.* W. 2:12,15. 1 Cor. 7:31.
wesentelig, *essentialis,* Psb. 16:4.
weßlar, *permuto,* Lev. 27:10,33.
weßlare, *numularius,* M. 21:12. Joh. 2:14.*s.*
weßlobenck, bord, *mensa numularia,* M. 21:12. L. 19:23.
weßt.
westanwäder, *zephyrus.*
wester, *occasus, occidens,* Ps. 103:12. ifrå westan, *ab occasu,* Es. 45:6. af westan, M. 8:11. westan til, *versus occasum* Vp. 21:13. wester vt, G. 28:14. N. 33:6.
| **westerland**, *terra occidentalis,* Zach. 8:7. s. 744
wet, *novi, scio,* G. 3:5. O. 5:6. 9:18. Job. 19:25. 1 Cor. 2:11. Vp. 2:2,9,13,19. 3:1,8,15. tu west, Job. 20:4. Pr. 11:5. J. 17:16. Joh. 3:8,10. 21:15,16,17. Vp:3:17. *præt.* wiste, L. 4:5. Joh. 18:4. 1 Cor. 2:2. weta, *novisse,* O. 4:19. W. 9:17. Vp. 2:23. 3:9. hafwer wetat, *novisse id*, Es. 43:10. jag hade gerna wist, G. 21:26. D. 7:19.
wetar, *v.* witar.
wetare, *angarus.*
weter åt, *eo fert, spectat, vergit ad, respicit. præt.* wet åt, N. 21:20. 23:28. Jos. 15:7.
weterligit, *notum,* A. 2:14. 4:10. wetterligit, 19:17.
wetska, *marsupium,* T. 8:2.
wetskap, *scientia,* A. 5:2.
wett, *scientia,* O. 2:6.
wettgirig, *cupidus, avidus sciendi, curieux.*
wettig, *gnarus, solers, humanus.*
wettlös, owettig, wettwillig, wettwilla. wi hölle hans lefnat för wettwillo, *pro insania, dementia,* gl. W. 5:4.
wexer til, *cresco, adolesco,* Ex. 16:20. 2 S. 23:5. M. 6:28. wexte til, G. 47:27.
wexer tilsammans, *concresco, coalesco.*
wexer vp, *excresco, enascor.*

23. Ps. 5:5: sent tillägg av J. Sw. || 30. **weßt**: sent tillägg av J. Sw.
12. *novisse id*: Sk1. || 29. **til**: Sk1.

wexlar, *v.* weßlar.
wexlodag, J. 2:4. *v.* Speg. *Glos. p.* 368.
wext, *fructus,* Lev. 25:21. 26:4. J. 12:13. liten til wext, *statura parva*, L. 19:3.
5 **wext**, kula, *glandula.*
wexel, försyn, blygsel, *pudor, verecundia,* gl. K. ordn. *p.* 52.a.
wi, *nos,* Joh. 21:3.
s. 745 | **wicht**, wichtig, *v.* wigt.
10 **wickar**, *vacillo, fluctuo, nuto, minor lapsum.*
wid, *apud, penes,* G. 3:3. 41:1,17. O. 7:12. 8:34. Mich. 2:6. 2 Cor. 10:1,12. 12:10. Jud. 5:14. wid han sof, *cum dormiret,* G. 2:21.
15 M. 9:18. tager wid råd, *consilium admitto,* O. 1:5.
wid, *ferme,* Ez. 40:5. T. 11:14. A. 2:41. 4:4.
wid, *latus, amplus,* Es. 3:24. widt, Ex. 3:8.
20 widare, *amplior, ulterius, porro, insuper,* Lev. 13:6,34.*ss.*
wida, *ample,* widare, *amplius,* L. 5:15.
wida wegna ifrå, *valde dissitum,* Ez. 23:42.
25 **widd**, *latitudo,* N. 35:4. Ez. 40:5. 41:4. Psb. 412:3.
wide, *viburnum.* på the pilträ och wide, Psb. 102:1.
widerdeloman, *adversarius, v.* Locc. *Lex. Juris.*
30 **widerfars**, M. 16:22. *v.* wederfars.
widerkommer, *attingit, obvenit, evenit, accidit,* Ez. 9:6. *v.* wederkommer.
widermäle, *testimonium.*
widgar, *extendo, dilato, expando.*
widhöfd, *species avis,* D. 14:18.
widia, *vimen,* Es. 53:2.
widia tilhörig, *viminius.*
widlyfftеliga, *prolixe, ample, ampliter, diffuse.*
widlyfftig, *amplus, prolixus.*
widskepelse, *v.* wiskepelse.
widlyfftighet, *amplitudo, prolixitas.* skuld, *debitum, æs alienum.*
widt, *late,* Ps. 81:11.
widvnder, *prodigium,* Ps. 71:7. Ez. 5:15. 12:6. Ebr. 10:33.
widöpen, *supinus, resupinus.* liggia wid öpen, *supinare.* wid öpen i munnen, framtalig.
wig, *agilis, habilis.*
wigd, *consecratus, initiatus,* | Ex. 29:21. s. 746
warda wigder, Dan. 8:14.
wigg, *cuneus.*
wighet, *agilitas.*
wigning, *consecratio, inauguratio, dedicatio,* N. 7:10.*s.* 2 Chr. 7:9. Neh. 12:27. guds hus wigning, Esdr. 6:16.*s.* Ps. 30:1.
wigsel, *idem.*
wigskår, wigskård, *fenestra,* Zeph. 2:14. *v.* Schibb. C. 13:§:8. *p.* 194.
wigt, *statera, pondus,* G. 43:21. 2 S:12:30.

2. (*p.* 368 fel för 568.) || 4. *parva*: *parvus* Sk1. || 12. 41:1,17: Sk1.
7. *viminius*: *vimineus* Sk1. || 8. **widlyfftеliga**: **widlyfftigt** Sk1; *ampliter*: Sk1. || 18f. wid öpen i munnen, framtalig: St. || 23. artikeln **wigg**: Sk1. || 24. artikeln **wighet**: Sk1. || 26. guds: gudz Sk2. || 29. wigskård (egen artikel?): Sk1.

21:16. Esr. 8:34. Job. 28:25. O. 11:1. 16:11. 20:10. W. 11:22. S. 42:4. *plur.* wigter, 2 S. 21:16. *vel* wicht, gl. O. 16:11. 20:10. Job. 28:25.

wigtskål, *trutina, statera, duas habens lances.*

wichtig, *ponderosus,* 2 Cor. 4:17.

wijer in, *dedico, consecro, inauguro,* Ex. 28:41. 29:44. *præt.* wigde, 2 Chr. 7:5.

wijelse, *consecratio,* Ex. 28:3. Lev. 6:20. 21:12.

wik, *sinus, incurvus maris recessus,* A. 27:39.

wiker, *abscedo, declino, cedo, recedo, deflecto, item flecto*, O. 14:2. 27: 8. Thr. 4:15. *præt.* wek, G. 31:40. N. 22:33. låta wika sig, *pati se dimoveri,* 1 Thes. 3:3. wi äre wekne, Asar. v. 29. we them när iag ifrå them wiken är, H. 9:12.

wiker af, ifrå, *discedo, secedo, cedo,* Job. 23:11. Jud. 11:3.

wikohögtid, *v.* wekohögtid.

wil, *volo,* L. 15:18. 1 T. 2:4. 2 P. 3:9. tu wilt, Hab. 1:2. M. 8:2. tu hafwer intet wiljet, Ex. 7:16. Dom. 2:20. 13:23. tu hafwer icke welat, *noluisti illud,* Ebr. 10:8. wi hafwe welat, 2 M. 2:16. at i welen, *ut velitis,* M. 3:9. Joh. 9:27. 15:7. 2 Cor. 12:20. I hafwen thet icke wiljet hörat, J. 25:3.s. ty wele wi lofwa, *laudemus*, Psb. 135:1. 149:11. 340:2. wil gud, *si Deus voluerit,* Jac. 4:15.

wilbrå.

wild, wildt. han (Christus) är wild worden, Marc. 3: 21, bör wara, han kommer ifrå sig, eller om folc|ket, thet är wildt wordet, ty wille hans anhörige taga honom ifrå folcket, *v.* Maji. *Harm. Evang. p.* 653. *p.* 657. fara wildt, *errare*, Ps. 119:67. H. 4:6. M. 18:12.*s.* genom ena willa ökn, W. 11:2. s. 747

wildhannog, *mel sylvestre,* Marc. 1:6. wilhannog, M. 3:4.

wildiur, *fera, bestia,* G. 1:24. 37:33. Ps. 20:34. Dan. 4:29. Vp. 6:8. *ubi* Wankif, willdiur, *non male*.

wildmark, *desertum,* Es. 35:1,6. W. 11:2. 2 M. 9:28. Ebr. 3:11. willmark, D. 32:10. Job. 12:24.

wildsinnat, *amens,* O. 7:11.

wildstig, *via erronea,* O. 2:15.

wildswin, *aper,* Ps. 80:14.

wildåsne, *onager,* Job. 11:12. 39:8. J. 2:24. willåsne, Job. 6:5. H.8:9.

wildug, *qvi suam sinistram seqvitur sententiam.*

wilfarelse, *error, aberratio,* W. 10:5. 1 Thes. 2:3. 2 Thes. 2:11.

wilje, *voluntas,* G. 3:16. A. 21:14. 2 Cor. 8:12. 1 Thes. 5:18. *obliq.* wilja, G. 4:7. B. 7:18. Joh. 6:40. wara enom til wilja, *grati-*

2. W. 11:22 rättat efter Sk1. || 3f. Job. 28:25 rättat efter Sk1. || 14f. *deflecto*: Sk1. || 17. wekne: wikne Sk2. || 18f. we them … H. 9:12: Sk2. || 20. ifrå: Sk1. || 25f. Ex. 7:16 … icke welat: Sk1. || 29. thet: Sk1. || 30. *laudemus* rättat efter Sk1 och St, U *laudamus.*

2. **wilbrå**: sent tillägg av J. Sw. || 8. *errare*: *erro* Sk1. || 17. willmark: willmarck St.

ficari alicui, G. 34:15,22.*s.* 2 S. 19:38. Job. 32:21.giöra enom til wilja, *idem,* Es. 36:16. hafwa wilja til en, *bene alicui cupere*, *velle*, N. 14:8. D. 10:15. 1 S. 18:22. 19:2. J. 14:10. 1 Cor. 7:12.*s.* drifwa sin egen wilja, 1 M. 2:7.

wiljeliga, *benevole,* A. 17:11.

wiljog, *benevolus,* Ex. 36:3. S. 7:22. M. 26:41.

wilkor, *conditio, exceptio, reservatio conditionis.*

wilkoralöst, *absolute,* gl. K. ordn. *p.* 17.a.

wilkorar, the wille fritt wilkora halsen vnder swerdet, Teg. Gust. 1. Hist. P. 1. *p.* 249. *v.* Schibb. C. 17:§:23.

wilkorlig, *cum conditione.*

s. 748 | **wilkorliga**, *conditionate.*

will, *v.* wild. fara, gå will, *errare*, G. 21:14. Ex. 14:3. Job. 19:4. Ebr. 3:11. 2 P. 2:15. Jac. 5:19.

willa, *error, aberratio,* G. 43:12. M. 27:64. *obliq.* willo, Neh. 4:8. A. 16:20. Jac. 5:20. willonnes ande, *spiritus vertiginis,* 1 Joh. 4:6. löpa i willonne, H. 8:9. gå willo. Jer. 50:6.

willar, *in errorem duco, confundo.* lät mig icke willas ifrå tin bod, gl. Ps. 119:10, 110,118.

willdrufwa, *labrusca,* Es. 5:2,4.

willebråd, *foem. cibus ferarum,* G. 27:3, 5,7,19,25,31. S. 36:21.

willekurbis, *colocynthidæ agri,* 2 K. 4:39.

willeråda, gå willeråda, *errabundus,* S. 36:27. H. 9:17. *v.* Schibb. C. 17:§:23.

willfar, *alicui placeo.*

willfar, *erro,* Job. 12:16.

willfarande, *errans,* 1 P. 2:25.

willfarelse, *error,* 1 Thes. 2:3. wildfarelse, Pr. 7:25.

willjeliga, *benigne, benevole,* 1 Chr. 29:17.

willmark, *v.* wildmark.

willoande, *spiritus erroris,* Es.19:14. 29:24. willogår, *erro,* J. 8:4.*s.* 50:6.

willoljoträ, *oleaster,* R. 11:17.

willåsne, *onager,* Hos. 8:9, *v.* wildåsne.

wimlar, *vertigine agor.*

win, *vinum,* G. 9:21. Ez. 44:21. S. 31:30.*ss.* bemyrrad win, Marc. 15:23.

winand, *vindemia,* Lev. 26:5. Es. 24:13.

winberg.

winbergning, *vindemia,* Dom. 8:2.

winblad, *pampinus.*

winbägare, *calix vini,* J. 25:15.

winbär, *botrus,* G. 49:11. N. 6:3. S. 51:20. Vp.14:18. Psb. 98:2.

wind, *ventus.*

wind, skruf, *ergata, item trochlea.*

| **windbro**. s. 749

winder watn, *antlo, exantlo, haurio,* Ex. 2:16. *præt.* wandt, Ex. 2:19.

windrinckare, *vini potor,* Joël. 1:5. S. 31:30. M. 11:19.

windrinckerska, *vini potatrix.*

3. *cupere, velle*: *cupio, volo* Sk1. || 17. *errare*: *erro* Sk1. || 22. willonnes: willones Sk2. || 23. gå willo. Jer. 50:6: sent tillägg av J. Sw.

13. *onager,* Hos. 8:9: Sk1. || 14. *vertigine* rättat efter Sk2, U *verligine*. || 27. *exantlo*: Sk1. || 31. *vini potatrix*: St.

windrufwa, *uva,* Es. 5:2. windrufwors blod, D.32:14.
windspel.
windsten, *cochlea,* 1 K. 6:8. 2 Chr. 3:11. Ez. 41:11.
windoägg, *vappa.*
windögd, *lippus, limus oculis,* Lev. 21:20.
windtog, reep, *funis ductarius.*
winfat, *cadus, cupa, dolium, orca.*
winge, *ala,* 1 K. 6:27. *obliq.* winga, Ruth. 3:9. *plur.* wingar, Pr. 10:20. then andre wingen kom in til wingan, 2 Chr. 3:11.
wingud, *Bacchus.*
wingård, *vinea,* G. 9:20. 1 K. 21:2.*ss.* C. 8:11,12. Es. 5:1.*s.* 27:2. J. 12:10. M. 21:33,41. Marc. 12:1. L. 20:9,16. Vp.14:19.
wingårdzfiell, Es. 50:10.
wingårdsfolck, *vinitores,* J. 52:16.
wingårdsman, *vinitor,* Joh. 15:1.
wingårdswachtare, *custos vineæ,* wingårdswachterska, C. 1:6.
winhemtare, *vindemiator,* J. 6:9. 49:9. Obad. v. 5.
winhemtning, *vindemia,* J. 48:32.
wink, *nutus.*
winkar, *nuto,* O. 6:13. 10:10. L. 5:7. *præt.* winkade, Joh. 13:24.
winkel, *angulus.*
winkelhake, *norma.*
winkellare, *cella vinaria, caupona,* 1 Chr. 27:27. C. 2:4.
winklase, *racemus, botrus,* N. 13:24.
winlegger, legger mig winn om, *adnitor, operam do,* H. 6:3. B. 4:28. L. 13:24. A. 24:16. winlade sig, 1 M. 14:35. haf<wen> winlagdt, B. 4:28.
| **winleggning**, *studium,* S. 42:5. s. 750
winlägel, *uter vinarum,* Jos. 9:5.
winmost, *mustum vini,* N. 18:12.
winner, *vinco,* 2 S. 12:28. Vp. 2:7,11,17,26. 3:5,12,21. *imperat.* winn, 2 S. 12:28. R. 12:21. winna framgång, Psb. 77:6. pris, Ex. 14:4,17. Ps. 46:11. *præt.* wan, 2 S. 12:29. 2 K.17:16. W. 10:11. *vel* wann, 2 Chr. 13:19. om hon wunne, L. 9:25. the blifwa wunne, 1 P. 3:1.
winning, *lucrum,* Lev. 25:36. Dom. 5:19. O. 28:8. Ez. 18:8,13. Tit. 1:7. 1 P. 5:2. 1 Tim. 6:5. Phil. 1:21.
winning, *studium.* legger eder ther om alla winning, *operam date, studete, allaborate,* 2 P. 1:5,10. legger mig winn om, A. 24:16.
winpreß, Es. 63:3. Vp. 19:15.
winqwist, *botrus,* G. 49:11. Dom. 8:2. Vp. 14:18.
winranke, *racemus, uva.*
winruta, *ruta.*
winselruta, *virgula divinatoria.*
winskenck, *vinarius.*
winst, *lucrum,* Psb. 412:26.
winstock, *palmes.*

8. reep: rep St. || 17. artikeln **wingårdzfiell**: Sk2. || 18, 19 och 20. **-gårds-**: **-gårdz-** Sk2 och St. || 20f. wingårdswachterska: wingårdzwachterska Sk2.

2. mig: sig Sk1. || 4. wen: hand? || 17f. 1 Tim. 6:5. || 18. Phil. 1:21: sent tillägg av J. Sw. || 21. winn: win Sk1. || 27. artikeln **winruta**: Sk2.

wintappare, S. 20:15.
winter, *hiems,* G. 8:22. Joh. 10:22. winteren, Tit. 4:12. wintren, M. 24:20. 2 T. 4:21.
winterhus, *domus hyemis,* J. 36:22. Am. 3:15.
winterläge, *hiberna*, *plur.* A. 27:12. 28:11.
wintertid, *tempus hibernum, hiemale.*
wintrampare, *vini calcator, torcularis, calcator uvarum in torculari,* Es. 63:2. J. 25:30. 48:33.
winträ, *vitis,* Ps. 80:9. J. 2:21. Joh. 15:1. winträd, Joh. 15:4.*s.*
winätikia, *acetum ex vino,* N. 6:3.
winögd, *v.* windögd.
wipa, *upupa.*
wippa.
wipper.
s. 751 **wirkar**, *neo, intexo,* Ex. 35:25.*s.* | O. 30:28. wirkad, *textus,* Jud. 10:19. S. 45:13. Joh. 19:23.
wirke, *materia,* 1 Chr. 22:5.
wirkning.
wis, manér, *modus.*
wis, *sapiens,* O. 3:7. 9:12. 10:1. 15:20. 27:11. J. 9:23. S. 1:33. 6:33.*ss.* 10:28. 18:27. 20:7,13,29,32. 21:16,19,23. 37:25.*ss.* 40:31. 47:14. 50:30. M. 7:24. 1 Cor. 3:18. Jac. 3:13. *plur. nom.* wise, Es. 5:21. S. 8:9. M. 4:21. 1 Cor. 1:26. wise män af österlandet, *magi ab oriente,* M. 2:1. *v.* Pfeif. *Qvinqvagen. Voc. Exot. Loc.* 3. min Sabb. Ro. 1,13,12.*ss. acc. pl.* wisa, G. 41:8. Job. 5:13. O. 25:12. 1 Cor. 3:19,20. wisa manna tal, S. 8:9. wisare, *sapientior,* 1 K. 4:31. O. 9:9.
wisa, *canticum, cantilena, ode,* Thr. 3:14. Ez. 33:32. *obliq.* wiso, Ps. 33:4. Es. 5:1. *pl.* wisor, S. 32:6. wara hwars mans wisa.
wisar, *monstro,* Ps. 40:6. Es. 40:13. wisar en af, *repulsam do*, Marc. 16:26. *imper.* wisa, Dom. 1:24. Ez. 43:10.
wiser, *idem, præt.* wiste, Ex. 15:25. Ruth. 2:18. Es. 39:2. W. 18:3. S. 49:10. wist hafwer, Es. 39:4. är wist, Ex. 27:8. wardt wist, Zach. 3:1. *inf.* wisa, S. 17:8. 19:27. Vp. 4:1.
wisdom, *masc. sapientia,* Marc. 6:2. R. 11:33. 1 Cor. 1:19. 2:6. Col. 2:3. Jac. 1:5. 3:15,17.
wise, *rex, dux apum.*
wisen, wisnad, *flaccidus.*
wishet, *sapientia,* D. 4:6. Job. 28:12,28. O. 3:13. 8:11. 14:6. 16:16. 29:3. *Filius Dei,* O. 8:1. 9:1. *v.* Gejer *et* Calov. *in h. l. Glossii onomast. Proph. p.* 371. *Phil. Sacr.* tr. 2. C. 4. *p.* 1447. Pfeif. *Dub. Vex.* 3:87.
wiskar af, *detergo,* B. 6:13,24.
wiskeduk.
wiskepelig, *superstitiosus.*
| **wiskepelse**, *superstitio.* s. 752
wisliga, *sapienter, scite, perite,* O. 16:20. 17:24. Marc. 12:34. Eph. 5:14. wisligare, S. 20:1.
wisnar, *marcesco,* Ps. 90:6. 1 P. 1:24. Psb. 44:1. wisna hand, *arefacta manus,* Marc. 3:3.

28. *nom.*: Sk1.

5. wara hwars mans wisa: sent tillägg av J. Sw. || 6. wisar (nr 2): wisa Sk1. || 7. *do*: *dare* Sk1. || 21. *p.* 371: *p.* 351 (?) St. || 22. *p.* 1447: *p.* 864 Sk1. || 24. **wiskeduk**: Sk2.

wisp, *spatha*.
wispachtig, wispsint, *levis, inconstans, mobilior aura.*
wisper ihop, vti, *commisceo.*
wiß, *certus, indubitatus,* Lev. 24:12. S. 16:24. R. 14:5. Ebr. 12:13. jag är theß wiß, R. 14:13. wara fullwiß, R. 4:21. wißt, *certum,* O. 4:25. warder theß wissare, *estote certiores,* 1 S. 23:22.
wißeliga, *certe,* G. 28:16.*s.* 41:32. Ps. 33:4. 73:1. Ez. 30:9. W. 6:20. M. 27:54. L. 7:39. 2 Cor. 1:9.
wißhet, *certitudo.*
wist, *monstratus,* Ex. 27:8.
wistas, *moror, immoror, versor, maneo,* Ps. 68:34. J. 49:33. Joh. 1:38. 7:1.
wistas i hop, med, *conversor.*
wisthus, *penu, cellaria, promtuarium*, D. 28:8. O. 17:1. Ps. 144:13.
witar, *s.* wetar, *pyræ erectæ ad custodiam regionis.*
wite, *mulcta.*
witer, förwiter, *exprobro.*
witling, *asellus candidus.*
witnar, *testor, attestor,* 1 K. 21:10,13. Joh. 1:15. 3:26. 1 Joh. 5:7.
witne, *testis,* D. 19:15. O. 14:5. 19:9. A. 22:20. wrongt witne, *perversus testis,* D. 19:16. *plur.* witne, Joh. 3:28. A. 7:58. jag skal gifwa tv minom witnom, Vp. 11:3.
witne, *testimonium.* mitt samwete bär mig witne, *conscientia testatur mecum,* R. 9:1.
| **witnesbyrd**, *foem. testimonium,* byrd är *foemin.* Ex. 20:16. 25:16. W. 10:7. L. 21:13. 1 Joh. 5:9.*ss.* Jac. 5:3. *pl. def.* witnesbyrder, D. 6:20. Ps. 119:168. *ita vocatur Liber Legis Divinæ, qvia in illo Deus testatum fecit qvomodo coli velit,* 2 K. 11:12. s. 753
witnesbyrdsens ark, *arca testimonii,* Ex. 30:26.
witnesbyrdsens tabernakel, Ex. 30:26. 33:7.
witnesbär, witnesgild, *testabilis coram judicio,* Tingmb. C. 21.
witnesmåhl, *testimonium.*
witter, *spectat, v.* weter.
witterlig, *apertus, manifestus,* Ex. 21:30. M. 10:26. 1 Cor. 12:3.
witterliga, *manifeste.*
wittiar, *visito, v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 402.b.
witzord, *testimonium.*
wold, *vis, violentia,* Ex. 3:8. Ps. 75:11. W. 14:31. L. 3:14. bruka wold, Job. 36:9.
wold, macht, *potestas.*
woldgestar, Ol. Petr. Chr. *Mscr. p.* 404.
woldsam, *violentus.*
woldsamhet, *v.* wold, woldsamliga, *violenter.*

2. wispsint rättat efter Sk1 och St, U wipsint. || 6. theß wiß: fullwiß ther på St. || 8. warder: warer Sk1. || 18. *promtuarium*: *promptuarium* Sk1 och St. || 27. O. 14:(5): sent tillägg av J. Sw. || 29. jag: St.

9. 2 K. 11:12 rättat efter Sk1.

woldförer, *rapio, vi abripio.*
woldtager, *per vim stupro, constupro, stuprum infero.*
woldswerckar, *vim infero.*
5 **woldswerckare**, *violentus oppressor,* Ps. 54:5. J. 21:12. 22: 3. 1 T. 1:13.
woller, thet woller, *in caussa est,* Pr. 9:17. 10:19. manglar, *deest,* Psb. 261:5.
wondar, han wondar ei (*curat)* hwad som
10 kommer vppå, Psb. 50:1.
wondas, *valde angi, magna animi ægritudine premor, et discrucior.*
wonde, *angor,* Psb. 39:1. 256:4.
s. 754 | **wrak**, *ejecta maris,* hafswrak, *item homo*
15 *nauci, nullius frugis,* Psb. 63:2.
wraflar.
wred, *iratus,* G. 4:5.*s.* 39:19. 2 S. 22:8. Es. 57:17. wreder, giordt mig wreder, J. 32:31.
wrede, *foem. ira,* G. 49:7. O. 12:16. Es.
20 13:3. Ez. 5:15. Zach. 7:13. Vp. 12:12. *abl.* i mine wrede, D. 32:22. Es. 60:10. Ez. 13:13. *dat. abl.* wredenne. *acc.* wredena, R. 9:22. wredsens barn, Eph. 2:3. retar til wrede, *irrito.*
25 **wredelig**, *indignabundus,* wredeligit straff, Ez. 5:15.
wredeliga, *iracunde,* Esth. St. 3:10.
wredgas med, wid, *irascor, litigo,* Ps. 89:39.
wredsam, *iracundus,* O. 22:24. 29:22. S. 28:11. wredsamt, *iracunde,* Es. 30:30. Psb. 72:10.
wrengier, *contorqveo, perverto,* Mich. 7:3. Psb. 44:5. wrengia ens sak, *contorqvere caussam alicujus,* Es. 10:2.
wrensk.
wrenskas, *hinnio,* J. 5:8. 50:11.
wret, *agri particula, terræ septum.*
wrider, *torqveo, contorqveo,* Lev. 1:15. M. 27:29. wrida retten, Job. 8:3. *jus contorqvere,* J. 48:26. Psb. 266:2. henderna, Jer. 48:26. wrider samman, Joh. 19:2. wridit snöre, *filum tortum,* Dom. 16:9. wredna giordar, *cingula contorta,* 1 K. 7:41.
wrong, *perversus,* O. 10:9. 16:28. Es. 29:16. wrong dom, *judicium perversum,* Es. 10:1. gudsfruchtan hatar wrongan munn, O. 8:13. gå i wrongom wägom, O. 28:6. wrongt hierta, Ps. 101:4.
wrongt, *perverse,* Ex. 23:1. | O. 2:12. 8:8. s. 755
wronghet, *perversitas,* O. 4:17. 10:11. A. 8:23. 2 P. 2:15.*s.*
wrongsida, *latus aversa.*
wrongsinnighet, *idem.* L. Petr. *dialog. dedic. p.* 6.
wrongsinter, *malignus, pravæ mentis.*
wrongsnöpe.
wrongstyrd, wrongstyrt hierta, gl. Ps.

4. **woldswerckar**: **woldzwercker** Sk2. || 5. **woldswerckare**: **woldzwerckare** Sk2 och St. || 9. ei: Sk1. || 10. vppå: på St. || 14. hafswrak: hafzwrak Sk2. || 18. wreder (nr 2): wredan Sk1 och St. || 19. *ira:* Sk1. || 20. *abl.*: Sk1. || 24. *irrito*: St.

11. Job. 8:3: Sk1. || 12f. henderna, Jer. 48:26: sent tillägg av J. Sw. || 18. gudsfruchtan: gudzfruchtan Sk2. || 28. **wrongsnöpe**: sent tillägg av J. Sw.

95:10. en ond qwinna är lik wid wrongstyrta drettes oxar, gl. S. 26:10. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 403.a.
wrongwend, *distortus.*
wrongwis, *perversus,* O. 2:14. 21:8. 2 S. 22:49. Psb. 50:4.
wrongwisliga, *perverse, maligne, contorte,* Ez. 22:9.
wrå, *angulus,* O. 21:9. 25:24. S. 9:7. 23:28. *defin.* wrånar, J. 49:32.
wrål, *ululatus.*
wrålar, *ululo,* Es. 59:11.
wräker, *jacio, jacto, disjicio, item feror,* A. 27:17. warda wräkne, A. 27:26. *item ulciscor.* han oß wår synd ei wräker, Psb. 87:4. long wräkt, *vindicta diu cupidus,* Tingmb. C. *ult. v. Bibl. Belg. Judic.* 5:2. Jer. 51:36. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 403. *item reprobro, rejicio.* wräkia domaren, witnen.
wulen, *affectus, dispositus.*
wurm, wurmachtig, *cerebrosus, morosus.*
wyrdar, *veneror, vereor, revereor,* Dan. 3:14. Eph. 5:33. icke wyrdt settia, *non dignatus ponere,* Job. 30:1. mera wyrd, Es. 13:12.
wyrdelig, man, *venerandus, reverendus vir, Aronus in præf. ad Esdræ libr.*
wyrdeliga, *reverenter.*
wyrdig, *idem.*
wyrdning, wyrdsamhet, *veneratio, reverentia,* Eph. 5:33. Judith. 3:11. Psb. 2:3.
wyrdsam, *venerandus, venerabundus, modestus.*
wyrdsamliga, *venerande.*
wåd, bredd, *latitudo.*
| **wådadråpare**, Förrsp. D. s. 756
wåde, *periculum, discrimen, item casus inopinus,* Psb. 80:4. 97:7. *obliq.* wåda, med wåda, *improviso, inopinanter, non destinato animo, præter spem et voluntatem,* N. 35:11,15.
wådeld, *incendium fortuitum, inopinatum.*
wådelig, *periculosus, damnosus.* wådelig fall, gl. K. ordn. *p.* 30.a. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 403.a.
wåg, watuwåg, *unda, fluctus,* Es. 48:18. Jac. 1:6. *plur.* wågar, Job. 9:8. W. 14:1. Jud. v. 13. L. 21:25.
wåg, *statera, libra,* Job. 6:2. O. 11:1. 20:23. Es. 40:12. H. 12:7. L. 19:36.
wågar, *audeo, sustineo,* 1 S. 15:20. S. 37:9. 1 M. 2:50. *præt.* wågade, Dom. 9:17. 1 S. 13:12. 1 M. 6:41. at the wille wågat, 2 M. 11:7. wågat med oß, O. 1:14. alt moste ske på en wågan i thetta lekamliga lifwe, *Gloss. ad Eccles.* 11:1. *v.* ewentyrar.
wågbohl, *subgrunda, tabulatum, subiculum tecti.*
wågsam, wåghals, *audax.*
wågskål, *libra,* Es. 40:15. J. 32:10. Vp. 6:5.

11. **wrål**: **wråel** Sk1. || 27. *præf.*: *proœm.* Sk1. || 29. artikeln **wyrdig**: Sk1. || 30f. artikeln **wyrdning**: Sk1.

26. ewentyrar: ewentyr Sk2, eventyr St.

wågspel, *alea, lusus fortuitus.*
wågwerck, *idem. v.* Schibb. *l. c.*
wåhn, *spes, exspectatio.* nu är intet annat än grafwen i wåhnom, gl. Joh. 17:1. thet
5 är ingen wåhn, gl. K. ordn. *p.* 20.b. så är ondt kiöpa owißt wåhn, Göttr. Sag. C. 12. F. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 403.
wåhr, *ver,* S. 50:8. Psb. 81:8. om wåhrena, S. 24:35.
10 **wåhrtid**, *tempus vernale,* C. 2:12. S. 50:8.
wånde, *v.* wonde.
wåp, *stultus.*
wår, *noster,* M. 6:9. L. 11:2. Joh. 8:39. 11:11. 2 Cor. 4:3,16,17. *pl. masc.* wåre, Dan. 9:8.
s. 757 15 wårom fader, *nostro patri,* G. 43:28. | Ex. 8:26.*s.* wårom son, *nostro filio,* Tob. 10:6. wårom gudi til tienst, Ex. 10:26. allas wåra moder, *omnium nostrum mater,* S. 40:1. allas wåra fader, Eph. 4:5. taga wåra
20 dotter, G. 34:17. med wåra syster, G. 34:31. om wåro slecht, G. 43:7. af wåro skole wi taga, Ex. 10:26. i wåro nöd, 2 Chr. 20:9. i wåro lande, G. 29:26.
wård, *vigiliæ*, L. 2:8. Psb. 7:14. *memoriale,*
25 *statua,* G. 31:45. 35:20. 2 K. 23:17. *specula,* G. 31:49. *hinc* wårdtorn.
wårdande, *magni momenti, magnæ curæ.* Schibb. *p.* 404.
wårdar, thet wårder, *e re est.* at the thet
30 grundeliga lärde, som mest wårdar, *qvod maxime necessarium est,* Förrsp. 1 Cor. thet oß wårdar hafwa inseende, gl. K. ordn. förrsp. *p.* 2. *v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 404. *curam gero,* O. 11:30. Joh. 10:13. 12:6. låta sig wårda, Ps. 41:2. Dan. 11:12.
wårdar, *evictionem præsto.*
wårdinna, Joh. 18:16.*s.*
wårdman, *vigil, custos,* gl. K. ordn. Förrsp. *p.* 15.
wårdnat, wårdnad, *qvi est e familia,* gl. K. ordn. *p.* 91.b. hafwa i wårdnat, *sub custodia habere,* gl. K. ordn. *p.* 48.a. *p.* 67.a.
wårdsten, *statua memorialis,* Lev. 26:1. Es. 19:19.
wårdtaffel, *genus ludi,* gl. K. ordn. *p.* 70.b.
wårdtorn, *specula.*
wårdslös, *negligens, rerum suarum incuriosus.*
wårdslöshet, *negligentia, oscitantia.*
wårta, *verruca.* wårta på bröstet, *papilla.*
wårtekn, *signum,* Jos. 2:12.
wåt, *humidus, udus,* wått, Job. 38:38. Psb. 83:2.
wåthet, *humiditas, humor, liqvor, mador.*
wåtseck, *saccus vestium, pera viatoris, riscus.*
wächt, wachtare, *v.* wecht.
wäder, *aer, aura, ventus,* G. 8:1. Job. 15:2. O. 11:29. arbetar i wädret, *in cassum, va-*

16. wårom son, *nostro filio,* Tob. 10:6: Sk1. || 19. wåra fader: wåre fäder St. || 23. G. 29:26 rättat efter Sk1. || 24. *vigiliæ*: *vigilia* Sk1; Psb. 7:14 rättat efter St. || 28. Schibb. *p.* 404: Sk1. || 29. wårder: wårdar Sk1 och St. || 30f. *qvod maxime necessarium est*: Sk1.

3. *p.* 2: *p.* 8: St. || 10. wårdnad: Sk1; *est*: *sunt* Sk1. || 12. *habere*: Sk1. || 18 och 20. **wårds-**: **wårdz-** Sk2 och St. || 28. wachtare: Sk1.

s. 758 *num laboro,* Pr. 5:15. | slår i wädret, *exsufflo, sperno*, Mal. 1:13. W. 5:11. talar i wädret, *in ventum loqvor, vana loqvor*, Job. 15:2. J. 5:13.
wäderflaga, *turbo,* Es. 40:24. 41:16.
wäderfull, *ventosus.*
wäderhwirfwel, *turbo,* Es.17:13. 29:6. Ez. 13:11. W. 5:23.
wäderiling, *turbo.*
wäderkorn.
wäderlek, *tempestas.*
wäderqwarn, *pistrinum alatum.*
wädersiuk.
wädiar, *deposito pignore certo,* appellera, K. Balk. LL. C. 35.
wädioban, *v.* wedioban.
wädrar kläder, *aeri expono vestes.*
wädur, *aries,* G. 22:13. O. 30:31. *pl.* wädrar, Psb. 91:2.
wädurskinn, *pelles arietum,* Ex. 25:2.
wäf, *tela. germ.* geweb.
wäfkonst, *textrina.*
wäfspole, *panus radius textorius,* Job:7:6.
wäfstol, *sella textoria.*
<**wäfsked**.>
wäfft, slag i wäfwen, *trama.* Lev. 13:48. *ss.* 52.*ss.*
wäfträ, *liciatorium texentium,* 1 S. 17:7. 2 S. 21:19. 1 Chr. 11:23.
wäfwande, *textio, textura,* Ex. 35:35.
wäfware, *textor,* Es. 38:12.
wäfwer, *texo, contexo, pertexo,* Es. 59:5. *præt.* the wofwo, 2 K. 23:7.
wäg, *via, semita, iter,* 1 K. 19:7. O. 30:19. Es. 57:14. W. 5:10,11. *plur.* wägar, O. 16:9. thet moste enthera wägen vt, Förrsp. Ords. gå alla werldennes wäg, *mori,* Jos. 23:14. 1 K. 2:2. löpa sin wäg, 2 M. 4:42. drifwa sin wäg, J. 47:2. gå sin wäg, J. 28:11. går edar wäg, *abite,* 1 S. 29:10. taga med sig til wägs, Marc. 6:8. ingen wägs komma, Förrsp. Ordsp. fara ingen wägs, N. 9:19. litet stycke wägs, G. 48:7.
wägabref, *testimonium, libellus tutelaris, viaticum,* Ol. Petr. Handb. Förrsp.
wägamot, *bivium, compitum*, Marc. 11:4. *v.* Speg. *Gloss.*
| **wägapaß**, *viaticum.* s. 759
wägar, *viam paro.*
wägaskel, *v.* wägamot, Ez. 21:2. Obad. v. 14.
wägaskreppa, *v.* wägskreppa.
wäger, vp, vt, *libro, pendo, expendo,* Es. 40:12. S. 28:29. när man woge, Job. 6:2.
wägfarande, *peregrinator,* Job. 31:32. L. 11:6.
wägleder, *duco in via.*
wäglöst, han drog tädan wäglöst, *sine via abiit,* 2 M. 13:18.
wägrar, *v.* wegrar.

1f. slår: slå Sk1. || 1f. *exsufflo, sperno*: *exsufflare, spernare* Sk1. || 2. talar: tala Sk1. || 3. *loqvor* (nr 2): *loqvi* Sk1. || 10. **wäderkorn**: sent tillägg av J. Sw. || 13. **wädersiuk**: sent tillägg av J. Sw. || 20. **wädurskinn**: **wädurskin** Sk1. || 23. Job. 7:6 rättat efter Sk1. || 25. **wäfsked**.: hand? || 26. slag: inslag (?) Sk1.

4. *via*: Sk1. || 8f. 2 M. 4:42; drifwa sin wäg: Sk1. || 10off. taga med sig … Förrsp. Ordsp.: Sk1. || 24. när man woge, Job. 6:2: Sk1.

wägredo, står wägredo, giöra sig wägredo, *itineri accinctus.*
wägsel, *pudor,* gl. K. ordn. *p.* 52.a.
wägskreppa, *pera,* M. 10:10.
5 **wäijer**, *fugio, vito, item æstimo magnifacio.*
wägskål, *statera.*
wäljande, *electio,* Es. 41:24.
wäljer, *eligo,* 1 S. 17:8. *imp.* wäl, 2 S. 24:12.*s.*
10 **wämjar**, *nauseo, fastidio*, Ex. 7:18. Lev. 26:30. N. 21:5. J. 29:17. S. 13:24. them wämjade, Ps. 106:15. 107:18.
wämjelse, *nausea,* D. 7:26. J. 14:19. Ez. 11:18.
15 **wän**, *pulcher, amabilis, v.* Schibb. C. 17:§:23. *p.* 404.b.
wänjer, *assvefacio, consvefacio, insolesco*, Psb. 29:6. *præt.* thet wande sig, Ez. 19:3. wandes, v. 6. han wande folcket, 2 M. 4:10. at tu icke wäns wid, S. 23:19. såsom man wän, O. 22:6.
wänjer af, ifrå, *desvefacio.* wänja af ett barn, 1 S. 1:24.
wäpnar, *v.* wepnar.
wärn, wärjer, *v.* wern.
wärnlös, *v.* wernlös.
wäsel, vsel, *miser.*
wäta, *humor,* O. 28:3.
wäter, *humecto,* Ps. 27:3. hafwer wätt, L. 7:44. Ps. 6:7.
wätska, *pera,* taska, *v.* wetska.
wätska, *humor,* Ps. 32:4. *obl.* sko, Job. 29:19. L. 8:6.
wätskas, *madescere.*
wätskig, *humidus.*
wätskachtigt.
wördar *etc.*, *v.* wyrdar.
wört, *succus hordei tosti, ptisanæ*.

1. giöra: giör St.
2. wän: wähn Sk1. || 3. *desvefacio*: *desvefacere* Sk1. || 11. Ps. 6:7: Sk2. || 12. taska: Sk1. || 16. **wätskig**: **wätskachtig** Sk1. || 17. **wätskachtigt**: Sk1. || 18. *etc.*: Sk1. || 19. *ptisanæ*: *ptisana* Sk1.

Y

yfwas, *superbire, inflato animo esse.*
ylar, *ululo.*
ylle.
ylletyg.
ymkelig, *v.* ömkelig.
ymnog, *abundans, copiosus, uber.*
ymnoghet, *abundantia, copia, ubertas,* G. 41:29. D. 33:19. Ps. 112:3. O. 21:5. Psb. 40:4. 77:5.
ymp, ympeqwist, *tradux.*
ympar, *insero, traduco, inoculo.*
ympare, *inoculator.*
ympeqwist, *surculus insititius, tradux.*
ympning, *insitio, inoculatio.*
ymsar, *alterno, reciproco.*
ymsom, *alternatim,* G. 5:15. 1 Cor. 14:27. Eph. 5:21. siunga ymsom, *alternatim canere,* Ps. 53:1. *v. Exercit. mea Catech.* 7,8,10. *Otia Sabb.* 1,10, 33. 1,28,7. Schibb. C. 17:§:24.
ynger, yngre, *natu minor.* yngst, *natu minimus,* G. 29:26. 42:15. *acc.* yngsta, G. 20:34. Jos. 6:26. *masc.* then yngste, G. 42:15. *foem.* then yngsta, G. 19:35,38.
ynglar, *prolem edo.*
yngling, *adolescens, juvenis,* 1 S. 17:33,55.*ss.* Ps. 119:9. J. 50:44. A. 23:17. *pl.* ynglingar, Ps. 148:12. 1 Joh. 2:13.*s.*
ynnest, *benevolentia, gratia, favor,* 1 S. 16:22. 1 Chr. 28:4. O. 3:4. 11:16. 16:15. Pr. 9:11. 1 M. 11:24.
ypnar, *v.* öpnar.
yppar, *prodo, manifesto.* nöden yppar sig, Psb. 59:2. yppas, Ebr. 3:5. Daniels ähra och herlighet yppar sig, förrsp. Dan. yppar ena wiso, Psb. 251:2. *item inclaresco.* han yppade sig för alla i Juda, 2 Chr. 11:23. *v.* Schibb. C. 17:§:24.
ypper, *præclarus, excellens.* yppare, N. 22:15. M. 23:17,19. R. 3:7. Phil. 2:3. ypperst, Marc. 6:21. 9:34. L. 15:22. 22:24. Jud. 3:9. ypperst, N. 7:2. 2 S. 23:18. M. 22:36. yppersta macht. J. 49:35.
yppig, *solutus.*
yppighet, *vita dissoluta.*
| **yr**, *furiosus, furibundus.* s. 761
yra, yrhet, *furor, vesania.* yrer, *insanio, furo.*
yrcker på, *urgeo, pello, impello, compello,* Psb. 103:9. yrckia jorden, *colere terram, in precibus, S. Brigittæ. v.* Locc. *Lex. Juris.* vpyrker, *in not. ad Prov.* 17:9.
ystas, *coagulat.* hafwer yst, gl. Job:10:10.

3. **ylar**: **yhlar** St. || 4. **ylle**: sent tillägg av J. Sw. || 5. **ylletyg**: sent tillägg av J. Sw.
5f. Pr. 9:11: Sk1. || 8. **yppar**: **ypper** (?) St. || 9f. Daniels ähra … förrsp. Dan.: Sk1. || 17. N. 7:2 och M. 22:36: Sk1. || 26. vpyrker: yrcker St. || 27. hafwer yst, gl.: Sk1.

ystning, *coagulatio.*
yta.
ytter, *ulterius.* yttre gården, Ez. 40:17. 42:7. vti yttra gården, Ez. 42:1. giorde yttra wäg, 1 K. 6:5.
ytterligare, *porro, ceterum,* Dom. 4:1. S. 45:25. 2 M. 2:23.
yttermera, *idem,* 2 Chr. 28:22. 2 Cor. 7:7. yttermera tunga påleggia, A. 15:28.
ytterst, *ultimus, postremus.* the yttersta, M. 19:30. 20:16. i yttersta tider, *ultimis temporibus,* G. 49:1. H. 3:5. nu är then ytterste tiden, *nunc est ultima hora, h. e. tempus a Christi adventu ad adventum gloriosum ad judicium,* 1 T. 4:1. 1 Joh. 2:18. yttersta dagarna, 2 T. 3:1. 2 P. 3:3. Jud. v. 18. liggia eller wara i sitt yttersta, *esse in agone mortis,* 2 M. 7:9. Marc. 5:23.
yttrar, *exprimo, expono, explico, prodo.* yttrar min mening.
yxe, *foem. securis.* med yxe, J. 10:3. B. 6:15. han tog ena yxe, Dom. 9:48. 1 K. 6:7. B. 6:16. *defin.* yxen, 2 K. 6:6. L. 3:9. *acc.* yxena, M. 3:10. *pl.* yxer, Ps. 74:6. J. 46:22. *defin. pl.* yxerna, Ps. 74:5.
yxskafft, *manubrium securis, capulus.*

5. wäg: wägg Sk1. || 8. **yttermera**: **yttermehra** St. || 10. yttersta: ytterste Sk1.
6. *prodo*: Sk1.

Z

Zebaoth, Herren Zebaoth, *dominus Zebaoth,* R. 9:29. Jac. 5:4. *v.* Meisn. *Conc.* 1. *in A. C. P.* 2. *p.* 25.*s.* Pfeif. *Qvinqvag.* | *voc. N. T. Loc.* 40. Beza *in l. c.* Jac.
s. 762
zedel, *schedula.*
zinka, *cornu.*
zirar vt, *orno, decoro.*
zirath, zir, *ornamentum*.

19. **vt**: Sk1. || 20. zir: Sk2.

Å

å, *ah.* förbanna the, å welsigna tu, gl. Ps. 109:28.
å, *amnis, fluvius, flumen.*
åbredd, *ripa.*
åbrudd, *abrotanum.*
åbäkelig, *præponderosus.*
åder, ådra, *vena.* slå åder, *v.* åderlåter.
åderjern, *phlebotomon.*
åderkella, *scaturigo.*
åderlåter, åderslår, *incido, aperio venam, mitto, minuo sangvinem.*
åderslag, åderlåtande, *venæ apertio, sectio, phlebotomia.*
åge, bekymmer, *curæ.*
åger, *possideo,* Job. 1:11. L. 11:21. 18:12. *præt.* åtte, Job. 1:3. M. 18:25. L. 8:43. A. 4:32,34.
åhl, *angvilla.*
åhlder, plog, *rastrum.*
åhldrar åkren.
åhoge, *cura, solicitudo.*
åhogsam, *solicitus.*
åhogalös, *sine cura, dissolutus.*
åhr, *annus,* K. Gust. Keis. Wank. och nyja Bib. G. 1:14. 41:26. 45:6. O. 3:1. J. 25:3. Zach. 7:3. 2 P. 3:8. i Rehabeams åhre, 1 K. 14:25. vti hans sextonde åhre, 2 K. 14:21. på adertonde åhrena, 1 K. 15:1. vti siette åhrena, 1 K. 16:8,15,23. fem åhra dyr tid, G. 45:11. sexton åhra gammal, G. 37:2. 50:26. D. 31:2. 34:7. 2 S. 5:4. 2 K. 15:1. Es. 65:20. J. 52:1. föröka tina dagar femton åhr, Es. 38:5. åhr och dag, *integer annus,* 1 S. 29:3. Es. 32:10. 45:11. åt åhre, *anno seqvente, altero,* G. 17:21.
åhratahl, *numerus annorum, æra,* Job. 15:20. 36:26. | Dan. 9:2. s. 763
åhrlig, *singulis annis, annuus.* åhrlig högtid, *festum annuum,* Dom. 21:19. åhrligit offer, *sacrificium annuum,* 1 S. 20:6. åhrliga skencker, *annua munera,* 2 K. 17:4.
åhrliga, *idem, qvot annis,* Ex. 13:10. D. 15:20. Dom. 11:40. 1 M. 4:59. L. 2:41.
åhrsböker, *annales.*
åhrsdag, *dies natalis.* begå sin åhrsdag, *diem suum natalem celebrare,* G. 40:20. hundrade och tiugu åhrsdag, G. 6:3.
åhrsgammal, *anniculus, hornus,* Ex. 29:38. Lev. 23:12. Mich. 6:6. *neut.* åhrsgammult, N. 7:17.*ss. pl. neut.* åhrsgammul, Lev. 23:18.*s.*
åhrshögtid, *festum annuum,* Zach. 8:19.
åhrsmot, *hoc tempore seqventis anni,* gl. K. ordn. *p.* 72.b.
åhrsrenta, *qvæstus, reditus, proventus, annuus,* gl. K. ordn. *p.* 72.b.

8: slå: slår Sk1.
2. 8: Sk1. || 6. 32:10: Sk1. || 14. *idem*: Sk1. || 22. *pl.*: Sk1.

åhrstid, *tempestas,* H. 9:5. 12:9. *tempus,* S. 33:8. *festum annuum,* Es. 1:14. 29:1. B. 1:14. S. 47:12.
åhrswext, *annona,* Lev. 25: 22. D. 26:12. 2 Chr. 31:5. O. 3:9. Es. 30: 23. J. 5:24. skottåhr, *annus intercalaris, bissextus, bissextilis.* som mong åhr hafwer, *annosus.* barndoms åhr, *anni prætexti.* tv åhr, *biennium.* tv åhr gammal, *bimus, bimulus, biennis.* tv åhrs tid, *bimatus.* som wahrar i tv åhr, *bimarus.* try åhrs tid, *triennium.* tryåhra, *trimus, triennis,* G. 15:9. som wahrar i try åhr, *triennalis.* fyra åhrs tid, *qvadriennium.* fyra åhra gammal, *qvadrimus,* s. 764 *qvadriennis.* | fem åhrs tid, *lustrum, qvinqvennium.* fem åhra gammal, *lustralis.* 100 åhrs tid, *seculum.*
åhöra, *auditus.* i theras åhöro, G. 20:8. 23:10. 2 S. 18:12. L. 20:45.
åhörare, *auditor.*
åhörer, *audio.* mig åhörande, *me audiente,* Ez. 9:5. *præt.* åhörde, G. 23:16.
åkallan, *invocatio,* 1 T. 2:1. 5:5.
åkallar, *invoco,* Ps. 91:15. H. 7:7.
åkallare, *invocator.*
åkedohn.
åker, *vehor, plaustro feror.*
åker, åkerland, *ager, arvum,* Ex. 22:5. O. 28:19. liten åker, *agellus.*
åkerbruk, *agricultura, agricolatio.*
åkerfolck, *agricola*, J. 52:16.
åkerfåre, *sulcus.*
åkerhyra, *pretium agri,* O. 27:26.
åkerhöna, åkerhöns, *perdix, coturnix,* Ex. 16:13. O. 27:26. W. 16:2. Ol. Rudb. *in suo Selav. ostendit fuisse pisces, ut nost. halices.*
åkerkiörning, *aratio.*
åkerman, *agricola, agricultor, ruricola,* G. 4:2. 25:27. 1 S. 8:12. Zach. 13:5. W. 17: 17. 2 T. 2:6. Jac. 5:7.
åkermark, Es. 29:17. 32:15.*s.* Mich. 3:12. 7:14.
åkermönja, *agrimonia.*
åkerren, *limes agri.*
åkerstycke, *pars agri.* i thet åkrastycke, Jos. 24:32.
åkerwerck, *agricultura,* 2 Chr. 26:10. Neh. 10:37. S. 7:16. 1 Cor. 3:9.
åkföhre, *v.* föhre.
åklagan, *accusatio.*
åklagar, *accuso, incuso.*
åklagare, *accusator,* 1 M. 10:64. Joh. 8:10. A. 23:30,35.
åkomma, *accidens.* för allahanda skadeliga åkommo beware, gl. K. ordn. *p.* 42.a. *p.* 51.b. *v.* Schibb. C. 17:§:25.
åkommen, *propinqvus, ne|cessarius,* Ruth. s. 765 2:20. 2 S. 19:42. Esth. 8:2. när the thetta hörde, som honom (Christo) åkomne woro, gingo the vt och wille taga fatt på honom, och sade: han är wild worden, Marc. 3:21. på folcket wille the taga

5. O. 3:9: Sk1. || 4ff. (artikeln **åhrswext** är i U uppdelad i avsnitt med –, slopade här.) || 16. åhra: åhr Sk1. || 31. *agricola*: *agricolæ* Sk1.

1. artikeln **åkerfåre**: sent tillägg av J. Sw. || 3f. Ex. 16:13 rättat efter Sk1. || 10. **åkermark** : – **marck** St. || 24. beware: bewara Sk1. || 26f. Ruth. 2:20 rättat efter Sk1.

fatt och styra, och intet Christum, Maji *Harm. Evang. p.* 653,657. *v.* Schibb. C. 17: §:25, *p.* 405.
åkommer.
åkrastycke, *pars, portio agri,* 2 K. 9:25.
ål, *v.* åhl.
ålaga, pålaga, *tributum, onus.* föröka rikedom med ocker och ålaga, gl. O. 28:8.
ålder, *ætas.* rolig ålder, Gen. 25:8. Job. 32:8. i godom ålder, Dom. 8:32. 1 Chr. 29:28. af ålder, *antiqvitus,* 1 S. 27:8. Esr. 4:15,19. Es. 63:9. förliden i sin ålder, *provectus ætate,* L. 1:7,18. komma til stor ålder, L. 2:36. wel til ålders, *idem,* Jos. 13:1. intet komma til halfwa ålder, Ps. 55:24.
ålderbruten, *senio confractus, confectus, debilis,* Locc. *Lex. Juris.*
ålderdom, *senectus, senium, antiqvitas,* L. 1:36. i ålderdomenom, G. 37:3.
ålderman.
ålderstigen, *provectus ætate,* G. 18:12. 24:1. 1 S. 17:12.
åldras, *insenesco.*
åldrig, *senex, antiqvus,* Joh. 9:21,23. åldre, *senior,* Job. 32:4. åldrogt, Ebr. 8:13. jemnåldrig, *ætate par,* Dan. 10:10.
ålegger, *impono.*
åleggning, *impositio,* 1 Tim. 4:14.
åligger, thet åligger mig, *mihi injunctum est, e re est.*
ållon, *glans.*
åm, ett åm win, *metreta, bathus vini*, Es. 5:10. Bel i Bab. v. 2.
åminne, *os amnis, ostium fluminis.*
åminnelse, *memoria, commemoratio, monimentum, foem.* Ex. 3:15. 28:12. Pr. 9:5. Es. 30:19. | thetta giörer til min åminnelse, εις εμην αναμνησιν, *in meam (non in mei) commemorationem,* L. 22:19. 1 Cor. 11:24. *v. omnino,* Er. Schmid. *in* Luc. *l.c.* s. 766
åmäle, *qverela, accusatio.*
ånga, *vapor, tenuis odor.*
ånger, *anxietas, moeror, tristitia*, *ægritudo premens.*
ånger, *anxius, mæstis, tristis.*
ångerbytt, gl. Sir. 33:20.
ångerfull, *idem*, Psb. 47:4.
ångerkiöpt.
ångest, *angor, anxietas, moeror, tristitia, foem.* Ex. 6:9. Ps. 25:17. O. 14:13. Es. 30:2 Obad. 1:12,14. ångestennes, Job. 36:16.
ångrar, *me poenitet, poenitentia ducor.* mig ångrar, 1 S. 15:11,33. jag motte ångra mig, J. 36:3. 2 Cor. 7:8.*s.* thet ångrar tig, S. 32:24. 33:20. thet ångrade honom, G. 6:6. Ps. 110:4. J. 20:16. M. 21:29. eder skal ångra edra synder, Ez. 36:31. han kan them (gåfworna) icke ångra, R. 11:29. Israël ångrade sig, Dom. 21:6,9.
ångse, *anxius, moestus,* G. 40:6. Ex. 33:4. *s.* Job. 21:4.
åra, *remus. plur.* åror, Ez. 27:6.

4. **åkommer**: Sk1. || 24. åldre: äldre Sk1. || 25f. jemnåldrig, *ætate par*, Dan. 10:10: Sk1. || 28. artikeln **åleggning**: Sk1.

6. thetta: Sk1. || 12. *tristitia* rättat efter Sk2 och St, U *tristia*. || 14. artikeln **ånger** (nr 2): Sk1. || 20. ångestennes: ångestens Sk1. || 24. 32:24: Sk1. || 31. **åra**: **år** Sk1.

ås, *trabs, item jugum tenas s. monticulum oblongum.*
åsitter, *insideo.*
åsittiare, *insessor,* Dom. 5:22. Zach. 12:4.
åskia, *tonitru,* S. 31:31.
åskioblixande, *fulgur coruscatio.* dunder, *tonitru.* slag, *fulmen.*
åskodande, *contemplatio.*
åskodar, *contemplor, specto, intueor.*
åskodare, *spectator.*
åsmusjern, *ferrum rude.*
åsna, *asina,* åsninna, N. 22:23. *obliq.* no, M. 21:4.
åsnafole, *pullus asinus*, L. 19:30.
åsnahofwud, *caput asinum*, 2 K. 6:25.
åsnakindboge, *maxilla asini,* Dom. 15:15.
s. 767 | **åsne**, *asinus,* J. 22:19. H. 8:9. L. 14: 5. *obliq.* åsna, L. 13:15. på enom åsna, *in asino,* Zach. 9:9.
åstad, kommer åstad, *cieo, efficio,* D. 8:18. S. 5:2. 9:1. 10:10,15. 16:28. 2 Cor. 7:10. driffwer åstad, *impello, cogo,* Es. 59:19. sender åstad, *mitto,* 1 Thes. 3:5. drager åstad, *proficiscor,* N. 10:14,17.*ss.* drager åstad, N. 4:15. 10:2,5. går åstad, *eo,* Ex. 12:31.*s.* Ps. 126:6. L. 11:26. setter åstad, *perdo.*
åstadkommer, *efficio,* 2 K. 16:22. 18:23. 1 Chr. 29:14. 1 Cor. 16:2.1 T. 1:4.
åstundan, *desiderium, cupiditas, ambitio,* L. 22:15. A. 12:11. 2 Cor. 7:7,11.
åstundar, *desidero, cupio, concupisco, expeto, discupio,* Phil. 1:8,23. *præt.* åstundade, G. 31:30. åstundad frucht, *fructus concupitus,* H. 9:16.
åsyn, *conspectus,* G. 6:11. 23:11. W. 3:4. Marc. 2:12. A. 1:9. 13:12.*s.* Vp. 13:12.*s.* at Christus skulle wara i guds åsyn för oß, *ut compareat faciei dei pro nobis,* Ebr. 9:24. *v. meam Reqv. Sabb.* P. 2. C. 33:§:9. C. 35:§:28. C. 38:§:30.
åt, *nota dativi,* G. 3:20. 11:29. Ex. 15:13,22. Ps. 68:6. åt edor lön, L. 3:14. sitt åt tig, *fac mihi spatium,* Es. 49:20. bära sig åt, *gerere se,* Es. 52: 5. åt minsto, *minimum,* 1 Cor. 9:2. fram åt, *deinceps,* 2 K. 20:10. Ez. 39:22. efter åt, *post modum,* N. 30:16. är åt, *opus est*, *necesse est.*
åtal, *qverimonia, accusatio.*
åtancke, *animi præsentia,* Förrsp. 1 Petr.
åtbärd, *germ.* geberd, *habitus, gestus.*
åtel, *cadaver,* Job. 39:33. Hab. 1:8. M. 24:28. L. 17:36. *v.* Speg. *Gloss. in voce* aas, *p.* 2.
åtencker, *recogito,* Psb. 15:3.
| **åter**, *rursus, iterum,* Zach. 1:17. *item retro,* S. 40:11. åter igen, *rursus, iterum.* åter och fram, *ultro citroqve,* G. 8:7. fram och åter, Ex. 32:27. wender åter, *retrocedo, desino,* 2 M. 8:5. s. 768

6. **åskioblixande**: **åskioblixt** St. || 11. **åsmusjern**: **åsmunsjern** Sk1. || 14. *asinus*: *asininus* Sk1 och Sk2; L. 19:30 rättat efter Sk1. || 15. *asinum*: *asininum* Sk1 och Sk2. || 21. *efficio*: *efficere* Sk1. || 22. (10:) 10: Sk1. || 25. drager åstad: drager afstad Sk1. || 30. **åstundan** rättat efter Sk1, Sk2 och St, U **åstundom**.
8. guds: gudz Sk2 och St. || 17. efter: effter Sk1 och St. || 18. *necesse est*: Sk1.

återblifwer, *relinqvor.*
återferd, *reditus, reditio.*
återgång, *regressus, remeatus.*
återhold, *intermissio, abstinentia,* N. 6:2. W. 16:3. A. 15:20,29. T. 6:18. återholl, 1 Cor. 9:25.
återholler, *retineo, abstineo.*
återkast, *retractus, poenitentia.*
återkommer, *redeo,* Es. 55:11.
återkomst, *reditus.*
återlefwa, *reliqviæ, residuum, reliqvum,* 2 S. 14:7. *pl.* lefwor, Ps. 17:14. J. 44:14.
återlefwer, *relinqvo.* återlefdt hade, 2 S. 20:3. återlefd, *relictus,* Lev. 10:12. Jos. 23:7,12. Job. 27:15. the som återlefwas, *residui,* Lev. 26:36. Es. 4:3.
återlimar, *adglutino,* S. 22:7.
återlösare, *redemtor, servator.*
återlösen, *redemtio.*
återlöser, *redimo, servo.*
återlösning, *redemtio,* M. 20:28. Marc. 10:45. återlösn, 1 T. 2:6.
återresa, *reditus.*
återreser, *redeo.*
återslag, *repulsus.*
ätersteller, *restituo, reddo.*
återwenda, *intermissio,* Thr. 3:49. vtan återwendo, *indesinenter,* J. 8:5. 18:15. Nah. 3:19. A. 12:5. Gal. 6:9. 1 Thes. 1:2.
återwender, *desino,* G. 27:44. Jos. 14:15. Ez. 23:43. 2 Cor. 3:7.
åtgång, *consumtio.*
åtgår, *consumitur, perit.* the woro åtgångne, N. 11:33. D. 2:15.*s.* 13:35. 2 K. 7:19. J. 37:21.
åthäfwa, *affectus, gestus, mos. pl.* åthäfwor, 1 S. 21:13. O. 14:1. S. 13:16. 19:26. L. 17:20.
åtlimar, *adglutino, v.* återlimar.
åtlimning, *adglutinatio.*
åtniuter, *fruor, perfruor,* 1 Cor. 9:13.
| **åtrå**, *desiderium,* Psb. 1:10. 70:4. s. 769
åtrår, *desidero,* Psb. 210:3.
åtskild, *separatus.*
åtskildnat, *discrimen, discrepantia, differentia,* Mal. 3:18. R. 10:12. 14:5. Jac. 2:4.
åtskiljelig, *distinctus, diversus, varius,* R. 12:5. 1 Cor. 14:7.
åtskiljeliga, *varie, distincte, diverse,* Ez. 46:18.
åtskiljer, *distingvo, discerno, separo, dissolvo,* G. 1:6,18. Ex. 18:22. Jos. 11:17. Job. 9:33. *præt.* åtskilde, G. 1:7. åtskildt, Neh. 9:11.
åtskorpnar, *indurescо.*
åwerckan, *usurpatio in alieno, violenta aggressio.*
åwiter, *insimulo, coarguo, exprobro.* the hafwa åwit påfwanom, L. Petr. *Dial. p.* 57.a. *v.* Schibb. C. 17:§:25.

2. **återferd** rättat efter Sk1 och St, Sk2 **återfärd**, U **återford**. || 28. 18:15: Sk1.
9. *adglutino*: Sk1. || 22. G. 1:6,18 rättat efter Sk1. || 25. *indurescо*: *indurescit* St.

Ä

ä och ä, *semper, perpetuo,* Ol. Petr. Chrön. *p.* 376. Ä och ä förvtan enda, gl. Ps. 139:27. gl. Es. 30:9. 34:17. *v.* Schibb. C. 17:§:26.
ädel, *nobilis, generosus, prælustris,* C. 4:13. hwilkens konung ädla är, *cujus rex nobilis est,* Pr. 10:17. thet ädla landet, Zach. 7:14.
ädlare, *nobilior,* O. 31:10. ädlast, *nobilissimus,* W. 18:12. the ädleste, 2 S. 1:19.
ädelhet, *nobilitas, generositas.*
ädeling, *nobilis,* J. 22:18. ädling, Ps. 149:8. ädlingar, Nah. 3:10. Ez. 23:23. 1 Cor. 1:26. *v.* Speg. *Gloss. p.* 11.
äfwentyr, *discrimen, item gestus ludicrus, v.* Schibb. C. 17:§:26. *v.* ewentyr.
äga, *possessio,* G. 23:17. ägor, Lev. 25:32,46.
ägande, ägare, *possessor,* Ex. 22:11.
äger, *possideo, v.* åger.
ägg, *ovum,* Job. 39:17. J. 17:11. L. 11:12. the liggia på Basiliskes äggiom, Es. 59:5. *v.* egg. Bose Sag. C. 6. pr. *bene.*
s. 770 | **ägg**, *acies ferri. defin.* äggan, 1 S. 13:21. tweäggiad, δισομος, Ebr. 4:12. Vp. 1:16.
äggeblome, *vitellus,* Job. 6:6.
äggehwita, *albumen.*
äggelse, *irritamentum,* Förrsp. ordsp.
äggeskahl, *putamen ovi.*
äggiar, *irrito, concito,* J. 43:3. A. 13:50. *præt.* äggiade, 1 K. 21:25. Job. 2:3. Marc. 15:11. A. 6:12.
ägnar, *v.* egnar.
ägodel, *lar, opes, divitiæ, res,* G. 36:7. O. 1:13. 3:9. 4:7. W. 10:11. M. 6:19.*s.* Jac. 5:3.
ägohand, *qvi possidet, tenet.* wishet skaffar sinom ägohandom lif, gl. Pr. 7:13.
ählas, geckas, leka, som små barn. *v.* Speg. *Gloss. p.* 3.
ählebåt.
ähra, *honor, decus, gloria. ita vetus* K. Gust. Keis. Wank. *cum* h, O. 8:18. 17:6. 20:3. 25:2. *obliq.* ähro, O. 18:12. Sir. 40:30. *defin.* ähran, *acc.* ährona, Ex. 8:9. Ps. 115:1. A. 12:23. inleggia ähro, *facere sibi nomen,* 1 M. 3:14. 5:57. ähronnes konung, *rex gloriæ,* Ps. 24:7.*ss.*
ährar, *honoro, observo, colo,* Ex. 20:12. 1 S. 2:29.30. Ps. 15:4. 86:9,12. 1 P. 2:17. ähradt folck, S. 24:16.
ährar, *remuneror,* N. 22:17,37. 24:11. S. 38:1. så heder, hedrar, M. 7:6. 1 T. 5:17.
ährbar, *honestus, modestus.*

2f. Ol. Petr. Chrön. *p.* 376: Sk1. || 6f. *cujus rex nobilis est*: Sk1. || 8. ädlast: ädlest Sk1. || 12. ädlingar: Sk1; Ez. 23:23: Sk1. || 19f. the liggia: St.

2. **äggeskahl**: **äggeskal** Sk1. || 7. **ägodel**: **ägodehl** St; G. 36:7 rättat efter Sk1. || 16. Sir. 40:30: Sk1. || 19f. ähronnes konung … Ps. 24:7.*ss.*: Sk1. || 24. N. 22:17,37 rättat efter Sk1. || 25. M. 7:6 rättat efter Sk1.

ährbarhet, *honestas, modestia.*
ähregirig, *ambitiosus, cupidus gloriæ.*
ähregirighet, *ambitio.*
ährelös, *infamis.* ährolös, Förrsp. Ez. *bene.*
ährelöshet, *infamia.*
ähreskenck, *honorarium.*
ähreskendare, *calumniator.*
ähretitel, *nomen honorificum.*
ährewisa, *epithalamium,* Psb. 412:22.
s. 771 | **ährewyrdig**, *venerandus, reverendus.*
ährewyrdighet, *reverentia.*
ährlig, *honestus, honorificus, honorabilis, honore dignus, item dives,* N. 16:2. 1 S. 9:1. Ruth. 2:1. 3:11. O. 14:31. Es. 3:3,5. 9:15. S. 29: 34. L. 14:8. A. 13:50. *v.* Schibb. C. 12:§:6. C. 17:§:26. *p.* 407.b. ährlig frucht, *fructus gloriosus,* S. 24:24. ährlig seger, *gloriosa victoria,* Col. 2:15. ährliga majestet, *gloriosa majestas,* Ps. 145:12. ett ährligit rum, *locus honorificus,* 1 M. 11:37.
ährliga, ɔ: hederliga, *honorifice,* S. 38:16. 1 M. 4:35. 12:8. 2 M. 6:19. *decore,* 1 Cor. 14:40.
ährlighet, *honestas.*
ähwart, *qvò,* gl. Job. 18:11.
älas, *nugari.*
äldst, *natu maximus.* then äldste, 2 Joh. v. 1. the äldste, *seniores,* M. 26:57. 27:1. af the äldsta, J. 19:1. L. 9:22. *foem.* then äldsta, G. 19:31.*s.* the fyra och tiugu äldste, *viginti qvatuor seniores,* Vp. 4:4. 5:8,14. *eorum symbolum sunt* 12 *prophetæ et* 12 *apostoli, v.* Olear. *in h. l.* alle englar stodo omkring the äldsta, *angeli steterunt circa seniores,* Vp. 7:11. *v.* Schibb. C. 9:§:7.
älg, *alces,* D. 14:5.
älta, *species febriculæ puerorum vel infantum. græc.* ηλτης, *subsultatio.*
ältar, *pello, ago.* han älte och kiörde, Psb. 205:9. Josua älte sina fiendar, *h. e.* trengde, dref, gl. S. 46:6. *v.* Schibb. C. 17:§:26.
ämbet, *v.* embet.
än, *ad huc,* H. 2:7. G. 4:13. 43:6. B. 4:22. om han än icke wil, Es. 49:15. Dan. 3:18.
ändig, *v.* endig.
ändoch, *licet, tamen,* Job. 22:18. H. 7:7. L. 8:10.
ändrar, ändring. *v.* förandrar.
äng, *pratum,* Ps. 37:20. J. | 6:2. *pl.* ängiar, s. 772
J. 23:10. 25:37. engiar, S. 24:42. *bene.*
ängsla, *anxietas, tristitia. obl.* ängslo, O. 13:12. *v.* engslan
ängslar, *ango,* Psb. 28:3. ängslas, *angor, tristis sum,* Ps. 13:3. 77:17. L. 12:50. R. 8:22. 2 Cor. 4:8. 6:12.
ängslig, *anxius, pertristis,* Psb. 53:7.
ängsliga, *anxie.*
änkia, *vidua,* O. 15:25. Ez. 44:22. L. 18:3. 1 T. 5:3. *v.* enkia.
änkiedom, *viduitas.* jag wil senda öfwer tig ondt enkiedom, 4 Esdr. 15:49.

22. ɔ: hederliga: Sk1.
2. *prophetæ*: *patriarches* (?) Sk1. || 3. Olear.: *Dif cat* (?) Sk1. || 9. **ältar**: **älter** Sk1. || 13. *ad huc*: St. || 22. engslan: engsla St. || 24. 77:17 rättat efter Sk1. || 29. enkia: enckia Sk2. || 30. senda: sända St. || 31. enkiedom: änkiedom St.

änne, *frons,* 2 Chr. 26:9. Es. 48:4. Ez. 9:4.
ännelof, *in facie laudatio, adulatio,* K. Styr. 4,1,5,*s.*
ännespan, *frontal**e**,* Ex. 28:36. 39:30. Es. 3:21. Ez. 16:12. ännespann, G. 24:22. *bene.*
ännu, *adhuc, etiamnum,* G. 29:7. Job. 1:16. O. 6:10. Es. 9:12,21. ännu intet, *non adhuc necdum.*
äntå, fast än, Ps. 139:18. H. 7:7. och i säijen äntå til mig, Dom. 18:25. *adhuc.* 2 Chr. 32:5. Es. 21:12. *tamen,* Es. 64:5.
äple, *pomum, malum,* O. 25:11. C. 2:5. Vp. 18:14. sött äple, *pomum dulce.* surt äple, *pomum austerum, acidum.*
äpleträ, *pomus, malus,* C. 2:3.
äpleträ tilhörig, *pomarius.*
är, *sum,* Ex. 20:2. tu äst, G. 3:19. Ps. 86:10. äst tu, 1 K. 18:17. M. 11:3. 26:73. Marc. 14:70. L. 7:19. 22:58. Joh. 1:21. *v.* Schibb. C. 10:§:5. jag äret, Es. 43:10. tu äret, G. 49:9. thenne äret, Joh. 1:30. thet äret, Marc. 8:16. *præt.* jag war, jag skal warat, Ex. 3:14. tu wast, Ps. 85:2. M. 26:69. Marc. 14:67. at tu motte wordet, 2 Thes. 2:10. jag är thet icke, Joh. 18: 17,25. äst icke ock tu, Joh. 18: 17,25.
ärende, *negotium,* 1 S. 12:16. 2 Chr. 8:15. Neh. 11:16,24. Ps. 78: 2. O. 22:29. 2 Cor. 9:3. werfwa sitt ärende, *nego|tium sibi commissum perficere,* G. 24:33. vtretta sin ärende, 1 S. 8:16.
s. 773
ärjar, plöijer, *aro, sulcos duco, strias in agro facio.*
ärr, *cicatrix,* Lev. 13:23,28. err, gl. Sir. 23:10. *bene.*
ärt, *pisum,* Es. 28:25. *plur.* ärter, Ez. 4:9.
äsia, *caminus, furnus,* S. 31:31. *acc.* äsion, S. 38:29.
äspekepp, *virga populea,* G. 30: 37. *v.* asp.
ätare, *comedo, edax,* Lev. 19:8.
äter, *edo, comedo, vescor,* G. 1:30. O. 23:1. L. 10:7,8. R. 14:3. 1 Cor. 10:25,27,28,30. mykit ätande, S. 37:33. *præt.* åt, G. 39:6. *infin.* äta, G. 3:18.*s.* 1 Cor. 5:11.
äter omkring, *obedo.*
äter vp, vt, *exedo.* äter vp en, *aliquem duriter vereri.* vtäten, *exesus.*
ätikia, *acetum,* Ruth. 2:14. Ps. 69:22. M. 27:34,48. Marc. 15:36. L. 23:36. Joh. 19:29. *s.* ätickia, O. 10:26. 25:20.
ätt, *stemma, prosapia,* Lev. 4:18. N. 36:6,8. Job. 31:8. wid ättena, Job. 31:12. *pl.* ätter, 1 Chr. 1:29. ättboren, ättingar, ättgod, ättleder, ättleding, ättfader, ättqwistar, ättstor, *de his vide* Schibb. C. 17:§:26. Ol. Rudb. P. 1. *Atlant. p.* 211.*s.*
äwen, *v.* ewen.

26. 2 Chr. 8:15 rättat efter Sk1.

1. sin: sitt Sk2. || 15. 1 Cor. 5:11: sent tillägg av J. Sw. || 17f. äter vp en … *vereri*: sent tillägg av J. Sw. || 18. vtäten: vpäten St. || 21. ätickia: Sk1. || 22. Lev. 4:18: Lev. 4:19 Sk2 (båda fel); (N. 36:6,)8: Sk1. || 28. artikeln **äwen**: Sk1.

Ö

ö, *insula,* på ön, Vp. 1:9. *pl.* öijar, G. 10:5. Ps. 72:10. Vp. 6:14. *dat. defin.* öijomen, Es. 59:18.
öboande, *homo insularis.*
ödar, *profundo, prodigo, dilapidor.*
öde, *solitudo,* G. 1:2. Ez. 29:12. 30:7. Thr. 1:12. wara öde, leggias öde, Ez. 6:6.
öde, *fatum,* Vpsala öde, *v.* Stiernhök *de Jure Sveon.* l. 2. c. 6. *p.* 273.*s.* Locc. *Lex. Juris.* Vpsala öde. Schefferi *Vpsal. Antiqva. v. de fato,* min Öda.
ödeland, *desertum, solitudo,* O. 21:19. J. 51:43.
ödeleggelse, *desolatio.*
s. 774 | **ödelegger**, *inanio, desolo, vasto,* N. 24:17. Psb. 29:9.
ödelig, ödslig, *desertus, devastatus, vacuus.* ödelig willstig, gl. W. 5:7. i hela landet stod bistert och ödeliga til, Ps. 107:40.
ödemark, *solitudo, desertum,* Job. 38:27. Ps. 106:14. Es. 35:1. ödmark, 43:19.*s.* J. 9:12. M. 14:13. L. 14:42.
öderum, *idem*, Marc. 1:45.
ödla, *lacerta, excetra.*
ödmiuk, *demissus, humilis, submissus, supplex,* O. 29:23. Sir. 3:20,21. 10:17.1 P. 5:5. Jac. 4:6. ödmiukelig skrifft, *supplex epistola,* 2 M. 9:18.
ödmiukar, *humilio,* Job. 22:29. 30:11. Es. 25:5. 1 P. 5:6. *præt.* ödmiukade, 2 Chr. 12:6. *s.*12. Phil. 2:8.
ödmiukeliga, *submisse, humiliter, demisse,* S. 29:5.
ödmiukhet, *demissio, submissio, humilitas,* O. 18:23. 1 P. 5:5. ödmiukt, *idem,* Eph. 4:2. Phil. 2:3.
ödnalag, *lex fatalis.* then ödnalag hafwer ståndet af ålder, gl. W. 14:14.
ödslig, *v.* öde.
öfdil, öfwerdehl, *indusii muliebris superior pars.*
öfning, *exercitatio, exercitium, usus,* 1 T. 4:8.
öfrig, *reliqvus, superstes, residuus.*
öfwar, *exerceo,* O. 23:30. *imperat.* öfwa, 1 Tim. 4:7. äro öfwade, *exercitati,* Ebr. 5:14. öfwar dryckenskap, *studeo ebrietati,* O. 23:30. öfwar högmod, *exerceo superbiam,* Ps. 31:24. öfwar lagen, *exerceo legem,* Thr. 2:9. öfwar barmhertighet, *exerceo misericordiam,* Sir. 35:4. öfwa tig sielf til gud-

6. **ödar**: **öder** (?) St; *dilapidor*: St. || 12. *v. de fato,* min Öda (?): St. || 22. **ödemark**: **ödemarck** St. || 23. ödmark: Sk1. || 24. M. 14:13 rättat efter Sk1.
7. (*s.*)12: Sk1. || 21f. *imperat.* öfwa … Ebr. 5:14: Sk1. || 26f. öfwar barmhertighet … Sir. 35:4: Sk1.

achtighet, *exerce teipsum ad pietatem,* 1 T. 4:7. *v.* Gerh. *Præfat. ad Schol. Pietatis.* Maji œ*con. Temp. V.* T. c. 15. *p.* 409. Scriv. *Thes.* 3:3, *tot.* Spener *in* Joh. Arnd. l:1. *conc.* 41.

s. 775 | **öfwer**, *super, supra,* G. 1:26. 3:14. Ex. 9:3. Es. 7:17. öfre, *superior,* Ex. 12:7,22.*s.* J. 20:2. T. 1:1. gifwa sig öfwer, *desperare, animum despondere,* Pr. 10:4. 2 Cor. 4:8. öfwer motto, *supra modum, immodice,* G. 30:43. öfwer måtton, S. 27:14. öfwer alla måtto, 2 Cor. 4:17. *vid.* öfwermotto. öfwerst, *supremus,* Ex. 34:2.

öfwerantwardar, *trado,* Jos. 20:5. Esr. 7:9.

öfwerblifwer, *relinqvor, superstes sum,* Zeph. 3:12.

öfwerbygger, *superædifico.*

öfwerbyggning, *contignatio superior.*

öfwerdrager, *obduco,* Ex. 27:26. öfwerdragna stodar, J. 10:5.

öfwerdrucken.

öfwerdåd, *temeritas, fastus,* Psb. 137:2.

öfwerdådeliga, *fastuose, temere,* Ez. 16:43. 22:11. 1 M. 1:23.

öfwerdådig, *superbus*, *fastuosus*, *temerarius,* D. 1:43. 17:12.*s.* J. 43:2. S. 3:28.*s.* 8:18. 2 T. 2:23. 3:4. 2 P. 2:10.

öfwerdådighet, *temeritas, fastus,* G. 49:16. N. 15:30. 1 S. 17:28. 1 M. 6:51. öfwerdådughet, D. 18:22.

öfwerengel, *archangelus,* 1 Thes. 4:16. Michaël öfwerengelen disputerade med diefwulen om Mose kropp, *dimicabat de corpore Mosis,* Jud. v. 9. Gerh. Calov. *Bibl. Illustr. et* Walter. *Harm. in h. l.*

öfwerens, kommer öfwerens, *concordo, convenit,* Am. 3:3. M. 18:19. 20:2. 2 Cor. 6:15. woro öfwerens, 1 S. 20:35. Job. 2:11. M. 20:2,13.

öfwerfall, *lapsus aqvæ superior in officinis ferrariis.*

öfwerfall, gud skal wenda menniskiona ifrå olycko, och förwahra henne för öfwerfall, se högmodig, Job. 33:17. | högmod, s. 776 *superbia,* så betyder thet i thet rumet, öfwermod har then nyja Bibelen, wel.

öfwerfaller, *insurgo contra aliqvem, adorior,* 1 S. 24:8. 2 S.17:2. Esth. 7:8. Ps. 17:13. Dan. 11:22. L. 18:5.

öfwerfar, war öfwerfaret, *completum erat,* 2 Chr. 29:28.

öfwerfar, *trajicio*, Marc. 6:53.

öfwerfart, *trajectus.*

öfwerflödeliga, *abundanter, luxuriose, abunde,* Ez. 34:18. 2 M. 3:6. L. 15:13.

öfwerflöder, *abundo, redundo,* R. 5:20. 2 Cor. 9:12. *præt.* öfwerflödde, D. 28:11. R. 3:20. ther synden öfwerflödde, ther öfwerflödde tå nåden mykit mer, R. 5:20. *de genuino hujus loci sensu, v. Exerc. mea Catech.* 4,4,9.*ss.* Spen. mißbr. Ettlich. Sprukh. *p.* 244. Sonth. *Clen. Aur. p.* 611.*s.* öfwerflö-

6. öfre: öfwre Sk1, öfra St. || 11. *vid.* öfwermotto: Sk1.

7. woro: wara Sk1. || 11ff. gud skal … se högmodig: St. || 14. så: St; thet (nr 2): thetta St. || 21. **öfwerfar**, *trajicio*: **öfwerfara**, *trajicere* Sk1. || 26f. R. 3:20: Sk1. || 28. mer: mehr St.

dar, Job. 20:22, *male.* öfwerflödande, L. 6:38.
öfwerflödig, *abundans, luxuriosus, redundans, superfluus,* 2 Cor. 4:15.
öfwerflödighet, *abundantia, ubertas, luxuria,* Pr. 5:11. Ez. 16:49. Joël. 2:24.
öfwerfull, *ad summum impletus,* Joh. 2:7.
öfwerfärjar, *pontonibus trajicio, transveho.*
öfwerfyller, *impleo,* S. 37:32.
öfwergifwer, *destituo, desero, relinqvo, derelinqvo, trado,* 2 K. 2:2,4. 2 Chr. 12:5. 24:20. M. 19:29. Joh. 16:29. 2 Cor. 4:9,11. öfwergifwen, *derelictus,* Ps. 102:18. Thr. 3:28. 2 Cor. 4:9. *temerarius.* gifwa sig öfwer, *animum despondere, desperare,* 2 Cor. 4:8. Ebr. 12:3,7.
öfwergiuter, *superfundo,* Ez. 7:18.
öfwergror.
s. 777 **öfwergyller**, öfwergylt, | *auro obductum,* Vp. 17:4. 18:16.
öfwergånger, öfwergår, *supero, transgredior,* O. 31:29. M. 5:20. Phil. 4:7.
öfwerhand får, hafwer öfwerhandena, *supero, vinco,* G. 30:8. 41:52. Ex. 17:11. Ps. 10:2. O. 28:12. H. 4:2. 2 M. 4:13. M. 24:12.
öfwerhendig, *superior, validior,* Dom. 16:5. Es. 42:13.
öfwerherre, *dominus superior, supereminens,* W. 6:6.
öfwerhet, *magistratus, potestas,* W. 6:3. R. 13:1.*ss.*
öfwerhetz stånd, *magistratus.*
öfwerhinner, *supero.*
öfwerhopar, *accumulo,* Psb. 62:1.
öfwerhöfwidsman, *castrorum summus præfectus,* A. 28:16.
öfwerkläde, öfwerklädnad, *superinducium.*
öfwerkläder, *vestio, vestes induo, supervestio,* 2 Cor. 5:4.
öfwerkommer, *supervenio, invenio, adipiscor, nanciscor,* S. 1:7. Jac. 5:1.
öfwerland, *regio superior,* 1 M. 3:37. 9:23,25.
öfwerlefwa, wor, *reliqviæ,* D. 28:5.
öfwerlefwer, *supervivo.*
öfwerlegger, *computo.* war öfwerlagdt, L. 14:28. Jud. 10:6.
öfwerlegsen, *superior, item potu superatus, defectus viribus.*
öfwerliudt, *alta voce,* G. 45:2. Ex. 19:19. Dan. 3:4. S. 21:29.
öfwerlopp på skep, *fori.*
öfwerlopp, stort tillopp, *concursus.*
öfwerlopp, beswär, *molestiæ, curæ prægraves.*
öfwerlägsen, *defectus viribus, v.* öfwerlegsen.
öfwerlöper, *transeo, transcurro,* Es. 38:8.

13. Joh. 16:29: Sk1. || 27. **öfwerhendig**: **öfwerhendug** Sk1.
3. **öfwerhetz**: **öfwerhets** Sk1 och St. || 6. **öfwerhöfwidsman**: **öfwerhöfwidzman** Sk2 och St. || 10. *vestio, vestes induo*: Sk1. || 18. war öfwerlagdt: St. || 24. **skep**: **skepp** Sk1. || 28. *defectus viribus*: Sk1.

öfwerlupen warda, *semper sollicitari, curis distringi,* 2 Cor. 11:28. *abundat. præt.* öf-
s. 778 werlopp, | Marc. 12:44. L. 9:17.
öfwerlöpse, *abundans, superfluum,* Ex. 16:18. L. 21:4. 2 Cor. 8:15.
öfwermacht, *vis superior, prævalentior,* G. 7:18. 2 Chr. 16:12.
öfwermage, *impubes, minorennis,* Thr. 2:11. *pl.* öfwermagar, Thr. 2:11. *v.* Schibb. C. 17:§:27. Speg. *Gloss. p.* 336.
öfwerman, *superior,* 1 S. 17:9. Psb. 32:3.
öfwermechtig, *idem,* N. 13:31. Dom. 3:10. 2 S. 10:11. Ps. 13:5. Es. 41:2. M. 16:18. A. 19:16.
öfwermod, *v.* öfwerfall, Job. 33:17.
öfwermorgon, *perendie,* 1 S. 20:12.
öfwermotto, öfwermotto myken, *valde multus,* Es. 17:12. öfwermotto riker, *prædives*, G. 30:43. öfwermotto häpen, *valde consternatus,* G. 27:33. öfwermotton myken, J. 52:20. öfwermotton degelig, Ez. 28:12. öfwermotton syndig, R. 7:13. öfwermotton förfölgde, Gal. 1:13. förvndra sig öfwer motton, Marc. 7:37. hafwa giordt oß öfwer måtton mykit gott, T. 12:3.
öfwernog, *satis supra, uberrime,* Es. 30:23. Joh. 10:10.
öfwerraskar, *confundo.*
öfwerriser, stiger öfwer, *excedit numerum,* N. 3:48.*s. v.* ris, riser.
öfwerrumplar, *confundo.*
öfwersender, *transmitto.*
öfwerser, *conniveo, condono,* O. 19:11. J. 13:14. W. 11:23. Marc. 12:16. Joh. 19:19.*s.* A. 17:30. 2 Cor. 2:7.
öfwersittiare.
öfwerskiuter, *abundat.*
öfwerskott.
öfwerskrider.
öfwerskrifft, *inscriptio, superscriptio,* M. 22:20. Joh. 19:19.*s.*
öfwerskuddar, *obumbro, obtego,* Ps. 21:4.
öfwerskyggar, *obumbro,* Marc. 9:7. L. 1:35. Ebr. 9:5.
| **öfwerskyhler**, *operio, obumbro, obtego,* s. 779
O. 10:12. Es. 26:21. Psb. 19:11. öfwerskyhld, *tectus,* Ps. 32:1. R. 4:7. Wankif. *ibid.*
öfwerslår, *computo.*
öfwerst, *supremus,* G. 28:13. *defin.* öfwerste, G. 49:4. M. 9:18. Marc. 5:22. L. 8:41. *gen.* öfwerstans, L. 8:49. *acc.* öfwersta, an, L. 3:20. 11:15. Ebr. 10:21. edre öfwerste, A. 3:17. öfwerstarna, Jos. 9:21.
öfwersten i qwernenne, *mola superior,* D. 24:6.
öfwerstryker, *perlinio,* W. 13:14.
öfwerstyrer.
öfwerswinnelig, *excellens,* 2 Cor. 3:10.

1. öfwerlupen: öfwerlopen Sk1. || 2f. öfwerlopp: öfwerlop Sk1. || 5. 2 Cor. 8:15 rättat efter Sk1. || 18f. *prædives*: *valde dives* Sk1. || 19. öfwermotto: Sk1. || 20ff. öfwermotton: öfwermåtton Sk1 (4 ggr). || 23. förfölgde: förfolgde Sk1. || 24f. hafwa giordt … T. 12:3: Sk1. || 26. *supra*: *superqve* St.

13. **öfwerskuddar** rättat efter Sk1 och Sk2, U ofullständigt raderat **öfwerskudgar**. || 14. **öfwerskyggar**: **öfwerskygger** Sk1. || 18. R. 4:7 rättat efter Sk1. || 25. **qwernenne**: **qwernen** St.

öfwerswinnerlig, Eph. 1:19. 2:7. Phil. 3:8.
öfwerswinner, *excello.* öfwerswinnande guds nåd, *excellens gratia Dei,* 2 Cor. 9:14. rettferdighet, *justitia,* Es. 10:22.
öfwersynt, *pætus, qvi sursum oculo verso spectat.*
öfwertalar, *persvadeo.*
öfwerteckelse, *operimentum, operculum,* Ex. 22:27. 26:7,14. Job. 24:7.
öfwertecker, *operio, obtego,* Lev. 17:13. N. 22:5. Ps. 27:5. Es. 60:2,6. *præt.* öfwerteckte, Ex. 8:6. 10:15. 24:15.*s.* Jos. 2:6. Jud. 16:5. öfwerteckt wagn, N. 7:3.
öfwerträdare, *prævaricator, transgressor, peccator,* Es. 1:28. 48:8. Gal. 2:18. Jac. 2:11.
öfwerträdelse, *transgressio,* R. 4:4.
öfwerträder, *prævarico, transgredior.*
öfwerträdning, *transgressio, prævaricatio,* D. 19:16. R. 2:23.
öfwertygar, *convinco, reum perago,* N. 5:13. W. 17:11.
öfwerweldar, *supero, vim infero.* then ene skal öfwelda then andra, 4 Esdr. 15:16. wåra hustrur äro öfwerweldada (woldtagna), *compressæ.*
öfwerweldig, *præpotens, prævalens.*
öfwerwext, öfwerwuxen.
s. 780 **öfwerwigt hafwer**, *præ|pondero.*
öfwerwinnare, *victor.*
öfwerwinner, *vinco, supero, exsupero, devinco. imperat.* öfwerwinn, R. 12:31. är öfwerwunnen, *victus,* 2 P. 2:19.*s.*
öfwerwinnerska, *victrix,* Förrsp. Tob.
öfwerwold, *vis, violentia,* Job. 3:17. Am. 3:10. 2 M. 10:12. L. 3:14.
öfwerwåning, *contignatio superior.*
öfwerwägande, *meditatio, supputatio.*
öfwerwäger, *pondero, perpendo, meditor.*
öfwre, *superior. v.* öfwer.
öga, *oculus, lumen,* Lev. 24:20. M. 7:3.ss. *pl.* ögon, S. 17:5. 2 P. 2:14. litet öga, *ocellus.* hafwa, holla en för ögonen, *honorare, revereri,* Esth. 1:20. S. 27:18. T. 4:6. gl. K. ordn. *p.* 63.a. *p.* 76.a. *p.* 90.b. tu skalt wara wårt öga, N. 10:31. settia vnder ögonen, *proponere ante oculos,* Ps. 50:21. saken går enom vnder ögonen, *caussa cadit,* 2 M. 4:45. som för ögon är, B. 2:26.
ögnablek, *ictus oculi, momentum,* Job. 20:5. Es. 26:20. 54:7.*s.* 2 M. 8:18. 1 Cor. 15:51.
ögnabrun, *supercilium,* Lev. 14:9. Job. 3:9. ögnabryn, gl. Job. 41:9. Wank. Lev. 14:9.
ögnahwarf, *idem*, Ps. 11:4. O. 6:4,25. 30:13. Job. 41:9. J. 9:18.
ögnalock, *palpebræ,* Ps. 132:4. O. 4:25. Job. 16:16.
ögnaläte, ɔ: vpsyn. *gall. mine,* <*vultus*>. ena skäckiachtig qwinno kenner man på

1. öfwerswinnerlig: Sk1. || 3. guds: gudz Sk2. || 4. *justitia*: Sk1. || 8. *operimentum*: St. || 11. Es. 60:2,6 rättat efter Sk1. || 18f. artikeln **öfwerträdning**: Sk1. || 23. öfwelda: öfwerwelda Sk2. || 24f. (woldtagna): St. || 26. artikeln **öfwerweldig** Sk1.

9. **öfwre**: **öfre** St. || 13. Esth. 1:20: Sk1. || 17. *caussa*: *causa* St. || 19. **ögnablek**: **ögnableck** Sk1. || 29. *vultus*: hand 4.

hennes skörska vpsyn och ögnaläte gl. Sir. 26:12. Zions döttrar gå med swiklig ögnaläte och swantzgång, gl. Es. 3:16. *v.* Schibb. C. 17:§:27.

ögnar, *oculis eminus aspicio.*

ögnasalwa, *collyrium,* Vp. 3:18.

ögnasiuka, *optalmia.*

s. 781 **ögnasten**, *pupilla,* D. 32:10. | O. 7:2. Thr. 2:18. Zach. 2:8. S. 17:18.

ögnateckelse, *velamen oculorum,* G. 20:16. *v.* Seb. Schmid. *in h. l.*

ögonskinlig, *perspicuus*, *evidens, manifestus.*

ögonskinliga, *evidenter, perspicue, manifeste.*

ögsyn, *conspectus,* Ps. 109:15.

ök, *jumentum, armentum, bos, eqvus,* Ex. 20:10. O. 12:10. L. 10:34. *pl.* öker, 2 K. 3:8,17.

ökar, *augeo. præt.* ökade, N. 9:23. Jos. 24:3. ökades, G. 47:27.

öker på, *augeo, adaugeo, v.* föröker.

ökia, *linter, avicula e cava arbore facta.*

ökn, *desertum, solitudo,* Ps. 62:1. L. 3:4. *pl.* ökner, Ebr. 11:38. i öknenne, *in deserto* 1 S. 26:2.*s.* kom i öknena, *in desertum venit*, *v.* Schibb. C. 8:§:8.

öknamn, *cognomen ignominiosum.*

öknemner.

ökning, *auctamentum, additamentum.*

öl, *cerevisia.* gå til öhls, gl. K. ordn. *p.* 31.b.

ölkrog.

ölost.

ölsiuk, *crapula laborans.*

ölsiuka, *crapula.*

ölsmål, gl. K. ordn. *p.* 52.b.

ölsoppa.

öm, *hebes,* fäderna hafwa ätit sura windrufwor, och barnens tender äro öma wordna, *dentes obstupuerunt, hebetati sunt,* J. 31:29. Ez. 18:2.

öm, wara öm om en ting, *esse valde solicitus*, *affectus.*

ömar, *indolesco ad tactum.*

ömhet.

ömka, *commiseratio. obliq.* ömko, Psb. 87:5. *v.* medömkar.

ömkar mig, sig, *misereor, me miseret,* Ex. 2:6. Job. 2:11. J. 8:21. S. 12:13. gl. ömka honom. jag ömkar mig öfwer folcket, M. 15:32. Vp. | 3:8. honom ömkade ther öf- s. 782
wer, Dom. 10:16. M. 9:36.

ömkelig, *miserabilis,* J. 14:2. 22:20. Psb. 68:11.

ömkeliga, *tragice, miserabiliter,* 2 K. 8:11. J. 30:5. 48:1. 2 M. 3:16. Es. 33:9.

ömtolig, *impatiens.*

ömtolighet, *impatientia.*

ömtoligt, *ægre, impatienter.*

1. skörska: skiörska St. || 2. döttrar rättat efter Sk2 och St, U dottrar. || 6. **ögnasalwa**: **ögnasalva** Sk1. || 8f. Thr. 2:18: Sk1. || 21. **öker**: **ökar** (?) St. || 25. *venit*: Sk1 och St. || 28. **öknemner**: Sk1.

1. öhls: öls Sk1. || 8f. fäderna hafwa … och barnens: St. || 9. tender rättat efter St, U tenderna. || 12f. *solicitus*: *sollicitus* Sk2. || 17. medömkar: medömkan Sk1. || 18. sig: Sk1. || 19f. gl. ömka honom: Sk1. || 20. jag: Sk1; öfwer folcket: St.

önskan, *votum, desiderium,* vnska, O. 11:23. alt går effter önskan, *omnia optato eveniunt*, *cuncta prospere veniunt.*
önskar, *voveo, opto, exopto, v.* vnskar.
önskelig, *optatus, exoptatus,* Psb. 72:3.
öpen, *apertus, patens.* öpen bok, *liber apertus,* Vp. 10:2,8. öppen, O. 25:28. står öpet, *patet.*
öpenhiertad, öpenhiertig, *cordatus, sincerus.*
öpnar, *aperio, pando, patefacio, recludo,* G. 4:11. Ex. 13:2. 21:33. Job. 12:22. Ps. 119:18. *præt.* öpnade, 2 K. 6:17. sig, G. 7:11. Ez. 1:1. min munn hafwer widt öpnat sig, *os meum dilatatum est,* 1 S. 2:1.
öpning, *apertura,* Es. 61:1.
öpit lif, *alvus soluta.*
öra, *auris,* 2 Cor. 2:9. *pl.* öron, Ps. 34:6. S. 17:5. litet öra, *auricula.* spitza öronen, *aures arrigere.* sus i öronen.
öre, *ora.*
öre, örtug, örsland, örtugaland, *portio agri juxta æstimationem aut partes monetæ. v.* Speg. *Gloss. p.* 338.
örfil, *alapa, colaphus.*
örhenge, *vid.* örnaring, *inauris.*
öring, laxöring, *trutta.*
örlig, *bellum,* 1 S. 8:20. 2 S. 3:1. 1 M. 24:6. Jac. 4:1. | örligetz dag, *dies prælii,* Job. 38:23. *accus. defin.* örligena, Ez. 17:17. ett örlig hof sig vp, *bellum exortum est,* 2 S. 21:15. *seqq.* föra örlig, *bellum gerere,* Jos. 11:18. stilla örlig, *bellum componere*, Ps. 46:10. Jud. 16:3. s. 783
örligar, *belligero,* Ps. 120:7. Es. 7:1. J. 21:2. Jac. 4:2. Vp. 12:17. *præt.* örligade, Jud. 1:5. 1 M. 1:19. 6:63.
örligzman, *bellator,* 2 Chr. 26:12. Ez. 27:27.
örlogzskep, *navis bellica.*
örn, *aqvila,* Lev. 11:14. D. 32:11. Job. 9:26. Vp. 4:7. *pl.* örnar, O. 30:17. *defin.* örnarna. Matth. 24:28. Luc. 17:36.
örnafiäder, *penna aqvilarum,* Dan. 4:30.
örnagåt, *cervical, pulvinar,* Ez. 13:18,21.
örnaring, *inauris,* Ex. 32:2. Dom. 8:24.*s.* O. 25:12. Ez. 16:12.
örnaspan, *idem*, Es. 3:20.
örnataßlan, *susurrus,* 2 Cor. 12:20.
örnataßlare, *susurro,* S. 5:16. 21:31. R. 1:29.
örnatimp, *extremum auris, auricula,* Ex. 29:20. Lev. 8:23.s.
ört, *herba,* G. 2:5. *pl.* örter, G. 1:11. 3:18. 2 Chr. 9:9. *Vide* Loccenii *Lexic. Juris in fine.*
örtaberg, *mons aromatum,* C. 8:14.
örtagård, *hortus, pomarium, viridarium,*

1. vnska: Sk1. || 3. *eveniunt*: *veniunt* Sk2. || 5. *exoptatus*: Sk1. || 7. står öpet: står öpen Sk1. || 9. öpenhiertig: öpenhiertlig St. || 12. Ps. 119:18: sent tillägg av J. Sw. || 16. Es. 61:1 rättat efter Sk1. || 17. artikeln **öpit lif**: sent tillägg av J. Sw. || 22. örsland: öresland Sk1; *portio*: *partitio* Sk1. || 26. *vid.* örnaring: Sk1.

1. örligetz: örligens Sk1, örligets St. || 5. stilla: stillar Sk1; *componere*: *compono* Sk1. || 10. **örligzman**: **örligsman** Sk1 och St. || 11. **örlogzskep**: **örlogsskepp** Sk1, **örlogsskep** St. || 14. Matth. 24:28. Luc. 17:36: St. || 27. **örtaberg**: **örteberg** St.

C. 6:2. Es. 52:11. J. 31:12. S. 40:17. Joh. 18:1.
s. 784 19:41. örtegård, C. 4:|12,15. 5:1.
örtagårds-hus, *domus horti, aromatum,* 2 K. 9:27.
örtagårdsmestare, *hortulanus,* Joh. 20:15.
örtahus, *domus, repositorium aromatum*, 2 K. 20:13.
örtaseng, *areola.*
örtug, *v.* öre.
öser, *haurio,* G. 24:19. Es. 12:3.
ösekar, *haustrum, situla.*
öslig, *v.* öde, ödslig.
ösning, *haustus.*
öst, vtöst, *exhaustus.*
östan, *eurus,* Ex. 14:21. af östan, *ab oriente,* M. 8:11. östan til, *versus ortum,* Vp. 21:13.
östanwäder, *eurus,* Job. 27:21. Ps. 48:8. Ez. 17:10. öster, *eurus,* G. 4:16. Am. 8:12. öster vt, *versus ortum,* N. 34:10. in mot alla then östra engden, *versus plagam orientalem,* 1 Chr. 5:10.
östergrenßa, *terminus orientalis,* Jos. 15:5.
österland, *terra orientalis,* Job. 1:3. Zach. 8:7. wise män kommo af österland, *sc. respectu judeæ,* M. 2:1.*s.*
österlendning, österlendsk, *orientalis,* Dom. 7:12. Es. 2:6. Ez. 25:4,10.
Östersiön, *Mare Balticum, Sinus Botnicus.*

Lof, ähra, pris och Tack
ware Gudi wårom Herra ifrå
Ewighet til Ewighet,
Amen! Amen!

Brunsbo d. 25 April.
1725

1. Es. 52:11: sent tillägg av J. Sw. || 2. 19:41 rättat efter Sk1. || 3. **örtagårds-hus**: **örtagårdzhus** Sk1 och Sk2.

3f. Job. 27:21 … öster, *eurus*: Sk1. || 5. mot: emot Sk1. || 10. österland: österlandet St. || 13. 10: Sk1. || 14. *Botnicus*: *Bothnicus* Sk1 och St.

16. ware: wari Sk1. || 19. Brunsbo: Wing Sk2. || 19f. 25 April. 1725: 20. *Maji* 1720 Sk1; 25 *Martii* 1726 Sk2; 5. *Febr.* åhr 1732 St.

s. 785

Förtekning

på the skrifftennes språk och rum, som af anförda wackra lärare äro förklarade!

Cap.	v.		blad.
		1 Mose bok	
2	2	fullkomnade	185
	9	lifsens trä	377
4	7	råder	521
10	9	jägare	330
24	33	werfwar	742
25	28	wede	732
30	14	lilja	379
31	20	stiel	612
32	24	brottas	89
35	29	samlar	530
36	24	mule	418
41	45	råd	521
		II Mosebok	
1	15	ebreer	132
6	3	Herre	285
11	7	kretter	358
15	8	blåsande fest	75
16	15	man, manna	399
21	2	ebreer	132
22	16	morgongåfwa	416
25	7	lifkiortel	377
	30	skodobröd	566
28	41	fyller hendren	186
	19	amethist	17
	30	lius	382
29	5	lifkiortel	377
	33	fyller hendren	186
30	13	sikel	543
34	15	horeri	295
		III Mosebok	
14	10	log	384
16	8	fribock	177
	21	syndabock	636
18	21	Moleck	415
23	24	blåsande högt	75
	34	löf, löfhyddo högtid	394
25	10	klangåhr	342
	16	kiöp	340
27	25	sikel	543
	32	gå vnder ris	512
		IV Mosebok	
5	14	mißtancke ande	412
	15	röijelse	524
	22	amen	17
10	8	blåsande fest	75

s. 786

1. Förtekning saknas i Sk1 och Sk2. || 23. man: St.

8. sikel: sickel St. || 15. Moleck: Molock St || 16. högt: St || 17. löfhyddo högtid: St. || 20. sikel: sichel St. || 21. gå vnder: St || 24. ande: St.

11	16	manna	399
15	38	klut	346
20	24	samlar	530
21	6	brennande orm	87
	17	siunger	547
36	4	klangåhr	342
		V Mosebok	
20	6	menlig	406
22	15	jungfruskap	330
	12	klut	346
23	18	hundapenning	298
25	4	tröskowagn	680
27	15	amen	17
32	36	innelycht	324
		Ruth	
4	7	sko	565
		I Sam.	
1	18	redelig	502
2	18	lifkiortel	377
5	6,9,17	hemlig rum	282
8	9	konungzrett	353
2S.10	18	wagn	724
18	25	morgongåfwa	416
25	23	pißar	482
		II Sam.	
8	18	prest	487
15	6	stiela hiertat	612
18	9	mule	418
19	22	Satan	534

24	16	rettar	508
		I Konungab.	
1	36	amen	17
14	10	pißar	482
	24	roffare	514
15	22	orsakar, vrsechtar	468
		II Kong. b.	
2	23	skallot	551
3	15	spelman	597
4	35	prustar	489
9	8	pißar	482
14	26	innelycht	324
23	7	roffare	514
		I Chrön. B.	
9	25	fyller hend	186
12	17	sije	543
21	1	Satan hof sig vp emot David	278
		II Chrön. B.	
8	13	tider	654
13	9	fyller hend	186
16	14	brennande	87
| 21	11	horeri	295 s. 787
22	7	oferd	448
		Esr.	
2	63	lius och fullkomlighet	382
	67	mule	418
4	3	tämer	690

23. konungzrett: konungsrett St.
7. vrsechtar: St || 19f. sig vp emot David: St. || 30. och fullkomlighet: St.

		Esth.	
1	10	kamarer	332
		Job.	
1	6	Satan	534
3	8	Leviathan	376
9	33	skedesman	554
23	7	lika	378
26	7	intet	326
		nord	434
38	7	morgonstierna	417
40	10	Behemoth	42
	30	Leviathan	376
		Psalm.	
3	3	sela	537
9	1	vngdom	700
14	7	hielp	287
19	5	snöre	591
41	2	bahnar	28
	14	amen	17
53	1	ymsom	760
55	19	werck	741
58	2	lika	378
72	19	amen	17
73	27	bedrifwa hor	294
78	24	man, manna	399
87	7	skifftes	560
89	53	amen	17
91	6	middag	409
101	5	storlåtig	616
109	6	Satan	534
118	27	löf	394
120	1	högre choren	104, 310
147	7	til skifftes siunga	560
		Ordsp.	
7	11	ostyrug	471
8	1	wishet	751
9	1	wishet	751
16	28	lackare	366
	32	råder	521
17	11	engel	143
18	8	lackare	366
20	19	vmbewarad	692
30	8	afskild	8
		Pred.	
2	8	songare	594
7	16	rettferdig	509
10	11	lackare	366
12	6	gullkella	264
		| Höga Wis.	s. 788
1	12	nardus	428
4	13	nardus	428
		Esa.	
1	14	tider	654
6	3	helig	280
7	14	jungfru	329
		Immanuel	320
13	21	gast	243
14	12	morgonstierna	417
24	16	mager	398
29	1	tider fester	654

25. man: St.
2. til och siunga: St. || 31. fester: St.

34	4	såsom ett bref	289	
	14	gast	243	
41	15	tröskowagn	680	
	28	hitze	291	
5 54	8	Herre	285	
66	22	ny jord	436	
		Jerem.		
1	11	staf	607	
10 7	18	himm. drottning	121	
9	17	beskaffer	54	
12	6	Jaduth	313	
15	10	Jadut	313	
17	9	illfundig	319	
15 31	22	omfattar	461	
34	5	vpbrenner	701	
35	2	Rechabit	500	
44	18	himm. drottning	121	
		Jer. Klag.		
20 2	11	öfwermage	778	
5	13	qwern	496	
		Ezech.		
8	14	Thamus	651	
25 9	4	tecknar	649	
16	15	menlig	407	
31	11	werck, *opus*	741	
44	20	omklipper	462	
30		Dan.		
9	24	siuttijo	548	

	27	styggelse	622	
	25	Messias, Christus	408	
		pulsam	491	
12	11	förödels. styggels.	240	
		Hos.		
3	4	Teraphim	651	
		lifkiortel	377	
9	5	tid	654	
12	9	tid	654	
		Amos.		
1	1	jordbäfning	328	
2	5,17	reddar	501	
3	6	ond	464	
		Jon.		
3	6	aska	27	
		Habac.		
3	13	sela	537	
		| Zephan.		s. 789
2	14	wigskår	746	
		Judith.		
4	3	bemannar	47	
		Wis. B.		
7	22	tyckesam	687	
10	7	ryker	519	
14	12	horeri	295	

9. 11 rättat efter St. || 27. *opus*: St
15. ond: ondt St. || 23. wigskår: wigskor St. || 29. tyckesam: tyckessam St.

	19	tack	643
	26	spield	599
16	2	nymäre	436
	18	spak	595
	20	manna	399
	21	hitze	291
		Tob.	
5	4	lika	378
		Sir.	
4	4	söner	642
12	2	tv	682
13	22	hyena	305
20	13	tack	643
25	30	kråtz	361
26	1	tv	682
29	30	nödtorfft	440
30	11	orsakar	468
		I Maccab.	
14	22	werfwar	742
		II Maccab.	
6	14	mått	424
12	9	stadie	606
13	26	orsakar	468
		Matth.	
1	21	Jesus	317
	23	Immanuel	320
5	18	prick	488

	22	Racha	498	
11	3	kommande	351	
12	4	skodobröd	566	
16	26	Satan	534	
18	17	publican	490	5
19	24	kamel	332	
21	9	hosianna	295	
23	5	tenckeskrifft	650	
	7	rabbi	498	
	15	proselit	489	10
24	15	förödelse	240	
		styggelse	622	
26	49	rabbi	498	
27	4	mehnlös	405	
				15
		Marc.		
1	13	Satan	534	
3	17	tordön	668	
	21	åkommen	765	
6	13	olja	457	20
	39	matskap	403	
10	25	kamel	332	
13	14	styggelse	622	
14	3	nardus	428	
| 14	12	påska	494	25 s. 790
16	12	skapelse	557	
		Lucas.		
4	2	diefwul	112	
6	1	efftersabbath	136	30
7	37	sittia til bords	80	
11	54	wedar	732	

30. efftersabbath rättat efter St, U effter sabbath. || 31. bords: bordz St.

16	9	orett	467
	17	titel	665
18	10	publican	490
	25	kamel	332
21	11	jordbäfning	328
	20	styggelse	622
22	19	åminnelse	766
23	43	paradis	478
24	13	stadier	606
		Johann.	
1	1	ord	466
	41	Messias	408
3	3	sannerliga	534
4	25	Messias	408
6	2	synagoga	635
7	38	rabbi	498
9	22	synagoga	635
12	3	nardus	428
	13	hosianna	295
15	26	hugswalare	297
16	7	hugswalare	297
16	23	sannerliga	534
19	22	isop	328
		Apostlag.	
1	12	sabbathsresa	526
2	1	pingesdag	482
	11	proselit	489
	44	menlig	407
6	9	apostel	376
7	60	rekna	504

8	27	kamarer	332
17	19	domplatz	115
	23	okend	456
19	35	stillar	613
25	21	kenner	336
		skotzmål	568
	23	stånt	625
27	17	hinderfat	289
		Rom.	
1	14	barbar	31
5	20	öfwerflödar	776
7	22	inwertes	327
8	15	abba	1
9	27	Zebaoth	761
14	14	menlig	407
	23	tro	673
16	16	kyß	364
	18	mehnlös	405
		| I Corinth.	s. 791
4	13	afskrap	8
		afhugg	5
6	1	vtestående	713
	6	wekling	735
7	3	welwiljoghet	739
	5	tom	667
9	1,5	apostel	24
11	10	macht	397
	14	long	384
	22	ebreer	132
	24	åminnelse	766

9. stadier rättat efter St, U stadie. || 32. rekna: reknar St.
6. skotzmål: skotzmåhl St.

14	16	amen	17
16	20	kyß	364
		II Corinth.	
2	17	förfalskar	203
3	18	speglar	597
4	16	inwertes	327
5	8	påska	494
	18,20	försona	227
6	6	renlefnad	505
8	13	lika	378
12	7	påle	493
13	12	kyß	364
		Galat.	
3	19	midlare	409
4	6	abba	1
		Ephes.	
2	19	man	399
5	6	skickar	559
6	14	krefweta	358
		Coloss.	
4	1	lika	378
	5	skickar	559
		I Thess.	
5	8	krefweta	358
		1 Timoth.	
2	9	höfwelig	310
	15	barnsbyrd	33
3	2	lärachtig	392
4	7	öfwar	774
	8	gudachtighet	263
6	20	träta	580
		II Timoth.	
2	4	bewefwar	64
	24	lärachtig	392
		Ebr.	
3	1	apostel	24
4	12	ord	466
6	6	korßfester	355
	14	sannerliga	534
9	15	medlare	409
	19	isop	328
	24	åsyn	767
10	23	owiklig	474
| 10	32	törning	691
11	4	talar	646
	19	liknelse	379
12	24	midlare	409
		I Pet.	
2	23	steller hemden	
		til en	281,609
3	3	flätat hår	168
	19	predikar	486
4	15	embete	140
5	5	slår emot	624
		II Pet.	
1	4	natur	429

28. krefweta: kräfweta St.
25. til en: St.

2	22	swin	633
3	13	ny	436
		I Johan.	
1	3	sellskap	537
2	1	förswarare	231
	20,27	smörja	587
3	4	orett	467
5	3	swår	634
	7	ord	466
	19	onde	464
		Jac.	
2	10	saker	528
	22	medwerkar	405
	24	rettferdigar	509
3	6	tunga	683
5	4	Zebaoth	761
	14	olja	457
		Jude Epist.	
	9	öfwer engel	775
		Vppenb.	
1	7	stinger	614
	8,11	A och O	1
	10	söndag	641
4	4	äldste	771
5	8,14	äldste	771
11	8	korßfester	355
12	9	Satan	534
		diefwul	112
13	8	dödar	129
	18	sexhundrad	540
14	20	stadier	606
15	3	song	594
20	2.*ss.*	tusend	684
21	6	A och O	1
	16	stadier	606
	20	amethist	17
22	13	A och O	1

Så begyntes thetta wercket oförmodeligen och så lychtas thet med A och O. Then samma A och O, Begynnelse och Enda, Herranom Jesu Christo, tillika med Fadrenom | och then Helga Anda, ware lof, s. 793
ähra, pris, tack, macht och welde; som hafwer warit med mig och styrckt mig i thetta digra arbetet ifrå begynnelsen och nu in til endan, som wahrat hafwer thenna min sehnare ålder. Gud låte mig altid finnas tacksam emot Tig, min Gunstige Gud, för thenna och otahlige mig bewista nådewelgierningar. Och när min lifsende nalkas, så stånde mig bi Tu som heter A och O, Begynnelse och Ende. At jag then endar i en salig stund, och sedan begynnar thet retta lifwet, ther jag Tig fullkomligare får lära kenna, och Tina gudomliga hemligheter förstå: them jag nu

13. och så rättat efter St, U också. || 14. Enda: Ende St. || 17. tack: St. || 25. nalkas: nalckas St. || 29f. gudomliga rättat efter St, U guddomeliga.

här i lifwet såsom vti en spegel skodat och mig ther vti förlustat hafwer. Ther, säger jag, ther jag Tig med vpteckt ansichte får skoda ansichte emot ansichte, och med alla Tina vtwalda begå Titt lof ewinnerliga, ther som aldrig blifwer mer någor

Ende.

3. mer: mehr St.